g ¶ Tamē omnis eius cura.i.principalis intentio eſt.
h ¶ De vocatōe gentiū.ad fidē. i ¶ Et de aduētu xpi.i car
nē. k ¶ Quē xp̄m. l ¶ Quāto plus amatis ⁊c̄.vt ꝓ ob
trectatōe pñti.i.ꝓ emulatōe pñti: vł ꝓ ſuſtinētia pñtis ob
trectatōis m ¶ Laniāt.i.detrahēdo diſcerpūt. n ¶ Qui
ſcit me ⁊c̄.ſ.hebꝛee ⁊
chaldaice. o ¶ Eru-
ditōe ſudaſſe.i.mul
tū laboꝛaſſe. Dicit
em̄ ꝙ xp̄t hoc ꝙ poſ
ſet loq̄ chaldaicū fe
cit ſibi limare dētes
p ¶ De falſitate ſcri
pturaꝝ.q2 ſm̄ trāſla-
tionē hieronymi di
cebant nos habere
falſas biblias ⁊ coꝛ
ruptas. q ¶ Inſul
tarent.i. impꝛopera
rent. Inſultare aūt
aduerſarioꝝ ꝓprie
dicitur cum quadā
cauillatione et deri
ſione deridere.
¶ Explicit qualiſcū
ꝙ expoſitio iſti⁹ ꝓ-
logi.

reſpiciat hiſtoꝛiam: ⁊ poſt
babylonie captiuitatē redi
tū ppl̄i ſignificet in iudeam
g h tñ ois eius cura de vocatō
i ne gentiū ⁊ de aduentu xpi
k l eſt. Quē quanto plus ama
tis o paula et euſtochium:
tāto magis ab eo petite vt
ꝓ obtrectatōne pñti q̄ me i
m deſinenter emuli laniāt ipe
mihi mercedē reſtituat i fu-
n turo qui ſcit me ob hoc i pe
o regrine lingue eruditōe ſu-
p daſſe: ne iudei de falſitate
ſcripturarū eccleſijs ei⁹ di-
q utius in ſultarent.

¶ Explicit prologus.

¶ Poſtilla Nicolai de lyra ſuper eſaiaꝫ incipit.

HIeruſalem euangeliſtā dabo: Eſa.xlj. Sm̄ ꝙ dicit.b. Hieronymus in epiſtola ad paulinum de omnibus ſacre ſcripture libꝛis. Eſaias non videtur ꝓphetiā ſꝫ magis euāgeliū texere ꝓpter quod dicit idē Hiero. in ꝓlogo ſup librū Eſaie: ꝙ non tam ꝓpheta dicendus eſt ꝙ̄ euāgeliſta. Et ideo ꝯuenienter dicitur verbum ꝓpoſitū de ipo: hierl'm ⁊c̄. In quo tangunt quatuoꝛ cauſe huius libꝛi Eſaie. quē pꝛe manib⁹ habem⁹.ſ. efficiēs materialis foꝛmalis et finalis. Efficiens aūt cauſa duplex eſt. Vna pncipalis.ſ. ſpūſſanct⁹: quo inſpirāte locuti ſūt ꝓphete: ſm ꝙ dr̄.ij. Petri.j. Non em̄ voluntate humana allata eſt aliqñ ꝓphia. ſed ſpūſſancto inſpirati locuti ſunt ſancti dei homines. Et hec cauſa tangit cū dr̄. Dabo. quia cognitionē ꝓpheticā dedit Eſaie. de quo poteſt accipi qd̄ dr̄.i.xlij. Dedi te in fedus ppl̄i. Eſaias em̄ inter alios pꝛophetas clarius deſcripſit myſteriū xpi per qd̄ genus hūanū eſt ipi deo federatū. Alia vō cā efficiens inſtrumētalis eſt.ſ. Eſaias: qui ſpūſctō dictāte hūc librū ꝯſcripſit q̄ notatur cū dr̄ Euangeliſtā. Et cū h̄ notat etiā cā materialis et foꝛmalis. Ad cui⁹ intellectū ſciendū ꝙ euangeliſta dr̄ ab eu qd̄ eſt bonū ⁊ angelus qd̄ eſt nuncius. Dicitur autē bonus nūcius triplici rōne. Vna ratio accipit ex parte mittentis.ſ. quia a bono dño mittit. ⁊ ſm hoc ſub nomie euāgeliſte tangit cā efficiens inſtrumentalis hui⁹ libꝛi.ſ. Eſaias a ſpūſctō deſtinatus ad nunciandū verbo ⁊ ſcripto illa que cōtinentur in h̄ libꝛo. de quo pōt accipi quod dicit i.xlj. Spiritus dñi ſup me: eo ꝙ vnxerit me ad euangelizandū pauperibus miſit me. Hec eſt lr̄a ſm tranſlatōem lxx. ⁊ eadem eſt ſnīa in tranſlatōe nr̄a que hic hꝫ. Spirit⁹ dñi ſup me: eo ꝙ vnxerit me ad annūciandū māſuetꝭ miſit me. Scd̄o modo dr̄ aliquis bon⁹ nuncius ſeu euangeliſta rōne boni qd̄ per ipm nunciat. ⁊ ſm h̄ nomie euangeliſte materia huius libꝛi deſignat: in quo myſteriū ipi⁹ xpi quod non ſolū eſt bonū: ſed etiam optimū deſcribitur. q2 ſicut dictū eſt magis videt euāgeliū ꝙ̄ ꝓphiam texere. vñ pōt dicere illud Luce.j. Euāgelizo vobis gaudiū magnū quod erit omi ppl'o. Tercio mō dr̄ quis euāgeliſta ſeu bonus nuncius rōne modi nunciandi. ⁊ hoc eſt qñ nō ſoluꝫ nunciat bonū: ſꝫ etiam bono modo: videlicet lucide ⁊ oꝛnate. Et ſic ſub nomie euangeliſte tangitur foꝛma huius libri. Sciendū tamē ꝙ duplex ē foꝛma libꝛi.ſ. foꝛma tractādi ⁊ foꝛma tractatus. Foꝛma tractandi eſt modus agendi ſeu loquendi: qui in hoc libꝛo eſt valde lūcidus et oꝛnat⁹. De claritate autem eius dicit Hiero. in ꝓlogo ſup libꝝ iſtū de eſaia. Ita enim vniuerſa xpi eccleſieꝙ myſteria ad liquidū ꝓſecutus ē vt non putes eū de futuro vaticinārī: ſꝫ de pteritis hyſtoꝛiā texē. De oꝛnatu vero ipius dicit in eodem ꝓlogo de eſaia. Sciendū ꝙ in ſmone ſuo diſertus ſit. quippe vt vir nobilis ⁊ vrbane eloq̄ntie: nec hñs q̄cꝙ in eloquio ruſticitatus admixtū. vnde accidit vt pꝛe ceteris floꝛeꝫ ſermonis ei⁹ tranſlatio nō potuerit conſeruare. Sic igitur foꝛma tractādi huius libꝛi qui ē idem quod modus loquendi deſignat ſub nomine euāgeliſte. eo ꝙ talis modus eſt optimus: vtpote lucidus ⁊ oꝛnatus: ꝓpter qd̄ dicitur.i.xl. Exalta vocē tuā qui euangelizas hierl'm. ille enim exaltat vocem ſuā qui oꝛnate ⁊ lucide annunciat ſuam intentionem. Foꝛma vō tractatus eſt diuiſio libꝛi: de qua dicetur lr̄am pꝛoſequendo. Cauſa vero finalis huius libꝛi tangitur ſub nomie hierl'm. Hierl'm em̄ in ſcriptura aliqñ accipitur ꝓ eccl̄ia militante. Apoca.xxj. Vidi ciuitatē ſanctam hierl'm deſcendentē de celo ⁊c̄. Aliqñ vō ꝓ eccl̄ia triumphante. Gala.iiij. Illa que ſurſuꝫ eſt hierl'm libera ē. Finis aūt huius libꝛi duplex ē. Vn⁹ ꝓpinquus.ſ. inſtructio ſeu edificatio eccl̄ie militantis ſub noie hierl'm deſignate. ꝓpter qd̄ dr̄.i.lx. Surge illuminare hierl'm. q2 venit lumē tuū.i. ꝓphetia Eſaie illumians totū ſtatū eccl̄ie. Alius aūt ē finis vltim⁹ ⁊ remot⁹ videlꝫ ꝯſecutio ſupne btitudinis in eccl̄ia triūphante q̄ ꝑ hierl'm intelligit. ꝓpt qd̄ dr̄.i. xxxiij.ca. Oculi tui videbant hierl'm ciuitateꝫ opulentam tabernaculū qd̄ nequaꝙ̄ vltra transferri poterit. ꝑ ꝓphias em̄ eſaie videm⁹ nunc per ſpeculū ⁊ in enigmate. ſed poſtea in futuro lucide videbimus ⁊ aperte. quod nobis cōcedat ⁊c̄.

Incipit argumentum.

ESaias in hieruſaleꝫ nobili genere oꝛtus eſt ibiꝙ pꝛophetauit ſub Manaſſe rege fectus in duas partes occubuit. Sepultuſꝙ eſt ſub q̄rcu Rogel: iuxta tranſitum aquarum: quas olim Ezechias rex iacto obſtruxerat puluere.

¶ Explicit argumentum.

Incipit Eſaias pꝛopheta.

Capłm.j.

a b c VIſio Eſaie filij amos: quā vidit

¶ Capl'm.j.

VIſio Eſaie. Hic accedendū eſt ad foꝛmaꝫ tractatus q̄ eſt diuiſio libꝛi. q̄ diuidit in duas ꝑtes. q2 p̄o ꝓmittit quedā bꝛeuis ꝓfatio. ſcd̄o ſubdit narratio: ibi. Audite celi. Circa libꝛi huius expōnem intēdo q̄ntum potero ꝓſequi ſenſum lr̄alem vitādo multiplicatōem particularium ⁊ concoꝛdantiaꝝ. q2 ꝑ talia magis impedit intellect⁹ hois ꝙ̄ iuuet. In locꝭ vō q̄x intellect⁹ a iudeis depꝛauat intēdo diuti⁹ immoꝛari: ſic̄ ⁊ feci exponendo libꝝ pſalmoꝝ. Igr̄ in ꝓfatōe hui⁹ libꝛi q̄tuoꝛ manifeſtātur. Primū ē oꝛdo hui⁹ libꝛi inter alios libꝛos canonicos cū dr̄. a ¶ Viſio.i. ꝓphia. ꝑ qd̄ pꝫ ꝙ liber iſte in oꝛdine libꝛoꝝ ꝓphaliū cōputat. Sciendū tñ ꝙ viſio ꝓpe dicta eſt cognitio ꝓphetica q̄ fit in vigilia: ꝑut dcm̄ fuit diffuſi⁹ in pncipio libꝛi pſalmoꝝ: vbi dictū fuit de diuerſis gdib⁹ ꝓphie. Scd̄m eſt ſcꝓtoꝛ miſterialis hui⁹ libꝛi q̄ manifeſtat hic ex duobus.ſ. ex noie cum dr̄. b ¶ Eſaie. q̄ inter alios pꝛophas fuit notabilis ⁊ famoſus. Scd̄o ex genere cum dr̄. c ¶ Filij amos. ⁊ vt dicit ra. Sa. iſte amos ⁊ amaſias rex iuda fuerunt fratres. ⁊ ſic Eſaias fuit de genere regio. Vnde ⁊ dicit Hiero. in pꝛologo ꝙ fuit vir nobilis ⁊ vrbane eloquētie: vt ſupra allegatū eſt. Et per hoc patet ꝙ

r s Ve genti peccatrici popu-
t lo graui iniquitate ſemini
nequam filijs ſceleratis.
v x Dereliquerūt dn̄m ⁊ blaſ-
y phemauerūt ſctm̄ iſrl̄ abali-
z enati ſunt retrorſum. Sup
a quo ꝑcutiā vos vltra addē
b tes ꝑuaricatiōeꝫ. oē caput
c d lāguidū ⁊ oē cor merēs A
e plāta pedis vſq; ad verticeꝫ
f g nō ē in eo ſanitas. Vulnꝰ
h i ⁊ liuor ⁊ plaga tumēs nō

d ſuper iudam ⁊ hieruſalem
e in diebus Ozie Joathan
achaz: et ezechie regum iu
f g da. Audite celi ⁊ auribus
h percipe terra qm̄ dn̄s locu
i k tus eſt: filios enutriui ⁊ ex
l altaui ipſi autē ſpreuerunt
m me. Cognouit bos poſſeſ-
n ſorem ſuum ⁊ aſinus preſe
o pe domini ſui. Jſrahel au-
p tem me non cognouit ⁊ po
q pulus meus non intellexit

Iſte Amos eſt aliꝰ ab illo q̄ inter duodecim ꝓphas ponit tercius. qꝛ ille fuit paſtor ⁊ ruſticanꝰ vt hr̄ in principio ſue ꝓphie. Hoc etiā pꝫ ꝑ lr̄as hebraicas quibꝰ ſcribunt. quia amos pr̄ eſaie hꝫ primā lr̄am aleph ⁊ vltimā ſade: ⁊ iō robuſtus interp̄tat. Aliꝰ aūt hamos hꝫ primā lr̄aꝫ aym ⁊ vltimā ſamech. ꝓpter qȯ auulſus interp̄tat. Terciū qȯ ī hac p̄fatōne manifeſtat eſt ppl̄s cui Eſaias ꝓphauit cum dicit. d Sup iu. ⁊ hie. ita ꝙ ꝑ irl̄m q̄ erat ciuitaſ metropol̄ intelligitur rex ⁊ ſacerdos ſummꝰ aliiq; ſacerdotes notabileſ ⁊ ceteri ibidē habitātes. Per iudam vo reliquꝰ pplꝰs de regno iude. qȯ dr̄ regnum duaꝝ tribuū. Quartū aūt eſt huiꝰ ꝓphetie tp̄s cū dicit. e In diebꝰ oſye ⁊c̄. Tpe em̄ huiꝰ regis cepit ꝓphetizare: licet aūt tpe manaſſe filij ezechie ꝓphetauerint. tn̄ de tpe eiꝰ nō facit mentōeꝫ tum qꝛ ille peſſimus fuit in cultu ydoloꝝ ⁊ in occiſione ⁊ ꝑſecutōne innocentium: vt hr̄. iiij. Reg. xxj. tuꝫ qꝛ ab eo occiſus fuit: eo ꝙ pctā ipſius ⁊ ppl̄i arguebat: ⁊ ad colorandū ſuaꝫ maliciā fecit eū adduci corā ſe: vt hr̄ in quodā li. hebraico q̄ vocatur iethamoth. ⁊ dixit ei. dn̄s dixit moyſi. Num videbit me hō ⁊ viuet Exo. xxxiij. Et tu dixiſti. Vidi dn̄m ſedente ſuper ſoliū excelſum: vt hr̄. ī. vj. Item Moyſes dixit Deut. iiij. Non eſt alia natio tamgrādis q̄ hēat deos appropinquātes ſibi: ſic̄ dn̄s deus noſter adeſt oibꝰ obſecratōnibꝰ nr̄is Et tu dixiſti. Inuocate eū dum ꝓpe eſt. ī. lv. ꝑ h̄ inſinuās ꝙ paꝝ ſit nob ꝓpinquus. ⁊ ſic ꝯdēnauit euꝫ ad mortem. et tūc ꝓpha inuocauit dn̄m q̄ aperuit cedrū in illo loco exn̄tem: ⁊ intra ſe occultauit ꝓphetā: ſꝫ Manaſſes hoc miraculo nō fuit retractus a malicia ſua: ſed vnacū arbore fecit eum ſecari ſerra. f Audite. Hic ꝯn̄ter ponit narratio. Circa qȯ ſciendū: ꝙ intentio huiꝰ ꝓphetie eſt narrare xp̄i myſteriū: vt dictū aſt s̄. qȯ quidem myſterium fuit ad deiectōnem ſupboꝝ ⁊ exaltatōeꝫ humiliū ſicut dicitur in cantico beate virginis Lu. j. Depoſuit potentes de ſede ⁊ exaltauit humiles. Propter qȯ ſanctꝰ ſymeon Lu. ij. dixit Ecce poſitus ē hic in ruinā ⁊ reſurrectōeꝫ multoꝝ in iſrahel. Et ideo eſaias denūciando ⁊ ſcribendo xp̄i myſteriū ſimul denunciat ⁊ ſcribit deiectōnem pctōꝝ ſupbientium ⁊ ſe extollentiū ⁊ erectōnem humiliū ⁊ iuſtoruꝫ. Et ſm̄ h̄ ꝓceſſus huiꝰ libri in duas ꝑtes diuidit. Quia p̄ cum xp̄i myſterio deſcribit pctōꝝ deiectio. ſcd̄o iuſtoꝝ erectio. Secunda incipit. xl. Conſolami ⁊c̄. Prima in duas. qꝛ p̄ cuꝫ ꝑtinentibꝰ ad xp̄i myſteriū deſcribit punitio pctōꝝ q̄ꝫtum ad diuerſos ppl̄os ſpāliter. ſcd̄o q̄ꝫtum ad om̄s generalit xxiij. ca. Prima in duas. qꝛ primo ponit punitio q̄ꝫtū ad iudeos. ſcd̄o q̄ꝫtum ad ppl̄os extraneos. c. x. ibi. Ve aſſur virga ⁊c̄. Prima adhuc in duas: qꝛ p̄ cū myſterio xp̄i deſcribitur punitio regni iude ſiue duaꝝ tribuū. ſcd̄o eiꝰ liberatio a ꝑſecutōne duoꝝ regū: vt poſt vinū mordificatiuuꝫ apponat oleum lenitiuū. Scd̄a ꝑs incipit. vij. cap̄. Et factū eſt. Prima in duas. qꝛ p̄ ponit ꝓphie denunciatio. ſecūdo eiuſdeꝫ ꝯfirmatio. vj. c. Prima adhuc in duas. q̄a p̄ deſcribit regni iude punitio. ſcd̄o ꝑ aduentū xp̄i eccl̄ie ꝓmotō ca. ſeq̄n. Sciendū tn̄ ꝙ h̄ diuiſio nō eſt ita p̄ciſa: q̄n mēbra diuiſionis coincidāt freq̄nter: ita ꝙ in vna ꝑte dicit ponit etiā in alia: lꝫ aliiſ vbis ⁊ alio mō. ⁊ idem eſt dōm ꝺ aliis ſb diuiſionibꝰ: q̄ fient ꝓ magna ꝑte. Pn̄s aūt capl̄m in duas ꝑtes diuidit. qꝛ p̄ on̄dit ppl̄s puniēdus ꝓ pctis ideū. ſcd̄o ꝓ pctis in ꝓximū: ibi: Quō facta eſt. Prima in tres. qꝛ p̄ oſtendit ppl̄i culpa. ſcd̄o ſubdit pena: ibi. Terra vr̄a. Tercio ꝯſulit medela: ibi. Audite verbū. Circa p̄mū declarat p̄ pcti grauitas. ſcd̄o incorrigibilitas ibi. Super q̄. Circa primū dicit. f Audite celi. i. angeli qui ſunt ciues celeſtes. g Et auribus ⁊c̄. i. hoies habitantes in ea vtranq; em̄ naturā. ſ. angelicā ⁊ humanā voluit habere in teſtē. h Qm̄ do. ⁊c̄. cuiꝰ verbū attente eſt audiendum. Quid aūt dixit ſubdit. i Filioſ enutriui. ſ. ppl̄m iſrahel paſcēdo māna ī deſerto: ⁊ terrā lacte et melle fluentē ei conferendo. k Et exaltaui. regnū amorreoꝝ ⁊ chananeorū eis tribuēdo: vt pꝫ in libro numeroꝝ et Joſue. l Ipſi āt ſpre. me. ydolis ſeruiendo. ad qȯ declinauerūt poſt mortē Joſue: vtꝫ in libris iudicū. Regū. ⁊. j. Paralip. quoꝝ cecitatem arguit ꝯn̄r ꝯparando eos ad bruta aīalia rudiſſima dicens. m Cognouit bos ⁊c̄. qꝛ ſeruiendo ei in aratro recognoſcit pabuli ſibi exhibiti beneficiū. n Et aſinuſ ⁊c̄. inq̄ꝫtum ſeruit dn̄o in deportandis oneribꝰ ꝓ pabulo qȯ recipit in p̄ſepio ſuo. o Iſrael aūt ⁊c̄. mihi ſeruiēdo ꝓ tot ⁊ tantis beneficiis a me ſibi impenſis. p Et populus meus. i. ppl̄s iſrael q̄ a deo recepit legē ſpecialem. q Non intellexit. i. mea beneficia ⁊ p̄cepta intra ſe legendo ⁊ recolendo. ideo ſubdit. r Ve genti peccatrici. id ē peccato aſſuete: ſicut dicit aliq̄s artifex ex arte iam acquiſita ꝑ operis exercitiū. s Populo graui iniquitate. qꝛ pctm̄ qȯ ꝑ pn̄iam nō diluidit: mox ſuo pondere ad aliud trahit. t Semini nequā filiis ſceleratis. qꝛ ꝑ talia hoieſ efficiunt ſemē dyaboli ⁊ eiꝰ filii: ſicut ꝑ ꝯtraria bona opera efficiunt filii dei: ⁊ illa pctā magꝭ explicat in ſpāli. di. v Dereliquerūt dn̄m. eiꝰ vultū debitū negligentes. x Blaſphemauerūt ſctm̄ iſrl̄m. eiꝰ bonitati detrahentes. ⁊ dicit hic ſanctus iſrl̄ ipſe deꝰ q̄ eſt ſanctuſſanctoꝝ. ⁊ dicebat ſanctꝰ iſrael ſpāli mō: eo ꝙ illū ppl̄m elegerat ad ſuuꝫ cultū. y Abalienati ſunt retrorſum. a deo recedentes ⁊ honorem ſibi debitum diis alienis tribuentes.

z Super quo. Hic ꝯſequenter tangit peccatorum incorrigibilitas cum dicit. Sup quo ⁊c̄. q. d. fruſtra. quia non ſequeretur correctio veſtra: ideo ſubditur. a Addentes preuaricatōnem. q. d. ex ꝑcuſſionibus meis non eſtis emendati: ſed magis ⁊ magis peiorati ſic̄ pharao rex egypti. quod oſtendit ꝯſequenter in diuerſis populi ſtatibus cum dicit. b Omne caput. ⁊ per caput intelligit rex et principes qui ſunt capita populoꝝ. ⁊ dicit. c Languidum. quia languor eſt infirmitas incurabilis. ⁊ ꝑ hoc oſtēditur eoruꝫ vita mala incorrigibilis. d Et om̄e cor merens. ꝑ cor intelliguntur doctores ⁊ ſacerdotes: qꝛ ſicut ex corde ꝓcedit ſenſus ⁊ motus ad alias partes corporis: ſic ꝑ doctores ⁊ ſacerdotes debent alii accipere bonū ſenſum bone cognitōnis ⁊ motum ſancte operatōnis: accipiendo ab eis doctrinam et exemplum virtutis: ſed econtrario dicitur hic. d Omne cor merens. non merore contritionis de peccatis: ſed merore qui eſt defectus doctrine ⁊ virtutis. e A planta pedis ⁊c̄. ꝑ hoc intelligitur reliquus populus procedendo a minoribus vſq; ad maiores. f Non eſt in eo ſanitas. ſ. gratie ⁊ virtutis. ⁊ ꝑ hoc intelligit ꝙ ibi ſit contrarium. ſ. infirmitas culpe ad mortem gehenne deducentis. ⁊ hanc infirmitatem ſpecificat. di. g Vulnus. i. peccatum patens. h Et liuor. ſ. inuidia latens. i Et plaga tumens. i. peccatum ſuperbie inflantiuum. k Non eſt circumligata. ligatura legis diuine a peccato retrahentis.

l eſt circumligata nec curata
m medicamine neqȝ fota oleo
n o Terra vr̃a deſerta ciuitates
p q vr̃e ſucceſe igni Regionē
veſtrā corā vobis alieni de
r uorant ꝛ deſolabitur ſicut i
s vaſtitate hoſtili. Et dereli-
t q̄tur filia ſyō vt vmbraculū
v ī vinea: ꝛ ſic̄ tuguriū ī cucu
x y merario ſic̄ ciuitas q̄ vaſtat̄
z Niſi domin⁹ exercituū reli
a quiſſet nobis ſemen: quaſi
ſodama fuiſſemus: et quaſi
b gomorra ſimiles eēm⁹ Au
dite verbum domini princi
c pes ſodomoꝝ ꝑcipite auri
bus legem dei veſtri popu
d l⁹ gomorre. Quo mihi mul
titudinem victimarum ve-
e ſtrarum dicit domin⁹ Ple
f nus ſum. Holocauſta arie-

tum ꝛ adipem pinguium et
ſanguinem vituloꝝ ꝛ agno
g rū ꝛ hircorum nolui. Cum
veniretis ante conſpectuȝ
h meū q̄s queſiuit hec de ma
i nibus veſtris vt ambulare
k tis in atrijs meis. Ne offe
ratis vltra ſacrificium fru-
l ſtra. Incenſuȝ abominatio
m n eſt mihi. Neomeniaȝ ꝛ ſab
o batum et feſtiuitates alias
p q non feram. Iniqui ſunt ce-
r s tus vr̄i. Calendas vr̃as et
t ſolēnitates veſtras odiuit
aīa mea. Facta ſūt mihi mo
leſta. Laboraui ſuſtinens.
v Et cū extenderitis manus
x y vr̃as auertam oclos meos
a vobis. ꝛ cum multiplica-
ueritis orationē: nō exaudiā
z a Man⁹ em̄ vr̄e ſanguie ple-

l Nec cu. medi. i. vbo ꝛ exēplo ſacdotū ꝛ doctoꝝ. m Ne qȝ vo. oleo. i. oipb⁹ mīe q̄ ipetrāt remiſſiōeȝ culpe. Dañ. iiij. Pctā tua elēmoſynis redime. n Terra vr̃a. Hic ꝯñr ſbdit̄ de bita pena. Circa qȏ ſciēdū ꝙ ſicut dic̄ ra. Sa. Eſaias dixit iſta duab⁹ tribubus tp̄e ezechie decē tribub⁹ iā captiuatis ꝛ de terra ſua tranſlatis in aſſyrios: vt hr̃. iiij. Regū. xviij. Et iō ꝓpha ꝑ reducit ad memoriā illā deſtructōeȝ. ſcd̄o cōminat̄ regno iude ſimilem: ibi. Et derelinquet̄. Circa primū dicit. n Terra veſtra. i. terra decē tribuū que dr̄ hic ꝑtinere ad regnū iude qȝ ſibi debebatur d̄ iure: eo ꝙ fuit de regno dd̄ ꝛ ſalomōis ꝫ tp̄e Roboā rebellauit: vt hr̄. iij. Reg. xij. o Deſerta ē. id eſt delicta ab hitatorib⁹ ſuis in aſſyrios tranſlatis vt dictū eſt. p Ciuitates vr̃e ꝛc̄. ab aſſyriis terraȝ iſrl̄ deſtruētibus. Et dicunt̄ h̄ ciuitates illi⁹ terre ꝑtinere ad regnuȝ iude rōne dicta: eodeȝ modo intelligitur qȏ ſubdit̄. q Regionē vr̃am ꝛc̄. i. ſamaritani: q̄ erant gentiles illuc adducti ꝑ regē aſſyrioruȝ vt hr̄. iiij. Reg. xvij. r Et deſolabit̄ ꝛc̄. i. hoſtes remanebunt in ea. ꝛ ita factū eſt: qȝ filij iſrael in aſſyrios tranſlati: nunqȝ poſtea redierunt ad terrā illā. vnde lr̃a hebraica ſic hȝ. Et deſolabit̄ ſicut in euerſione extraneoꝝ: quia illa terra fuit ſimpliciter verſa ad extraneos q̄ non erant de gēte iſrl̄. s Et derelinquet̄. Hic ꝓpha ꝯſilem penā q̄tuȝ ad aliquid cominatur regno duarū tribuū dicens. Et derelinquetur filia ſyon. i. hīrl̄m metropol̄ in regno iude derelinquetur a ſuis hītatorib⁹ transferendis in babyloneȝ ꝑ nabuch. regēs. ꝛ ꝑ ꝯñs alie ciuitates eiuſdeȝ regni. t Vt vmbraclm̄ ꝛc̄. derelinquitur a cuſtode ipi⁹ vindemia collecta. qȝ non habitat ibi vltra. v Et ſicut tuguriū ꝛc̄. cucumeribus collectis derelinquit̄ a cuſtode. Eſt aūt cucumerariū locus vbi creſcūt cucumeres. x Sicut ciuitas ꝛc̄. ciuibus iude captiuatis. ꝫ quia iſta captiuitas reducta fuit in terrā iude ꝑ Cyrum regē: q̄ dedit ppl̄o iude licentiam redeundi in terraȝ ſuā. iō ſubdit̄. y Niſi dñs exercituū. id eſt angeloꝝ. z Reliq̄ſſet nobis ſemē. i. aliquos de regno iude redeūtes ſub zorobabel duce ꝛ ieſu ſacerdote: q̄ reedificauerunt tēplū ꝛ poſtea ciuitatē tp̄e Neemie. a Quaſi ſodoma fuiſſem⁹. i. deſtructi irreꝑabilit̄ ſic̄ ſodoma ꝛ gomorra ꝛ alie tres ciuitates fuerunt ſubuerſe abſqȝ reꝑatione. Geñ. xix. b Audite. Hic ꝯſeq̄nter ponit̄ medela ꝯ̄ ꝑdicta mala. ꝛ ꝑ̄ falſum remediū excludit̄: ſcd̄o verū ꝯſulit̄: ibi. Lauamini. Circa primū ſciendū ꝙ hitatores regni iude q̄ ꝓ maiori ꝑte erāt ita mali vt ꝑdictū ē. tñ credebant maliciā ſuā expiari ſacrificijs ꝛ alijs hmōi q̄ fiebāt ī tēplo qȏ erat in hierl̄m. ꝛ h̄ eſt falſuȝ: ſic̄ dr̄ ꝓuer. xv. Victie ipioꝝ abomiabiles dño. ꝛ h̄ ē qȏ h̄ dic̄ ꝓpha ſatis diffuſe: ꝑ̄ excludit ſacrificia. ſcd̄o feſta ſolēnia ibi. Neomeniā. tcio orationū ſuffragia: ibi. Et cū extēderit. Circa ꝑmū excitat maiores ppl̄i ad intelligēdū di. b Audite ver. dñi ꝑncipes ſodomoꝝ. i. ſil̄es illis. qȝ publice ꝛ inuerecunde faciebant mala ſupradicta ſicut ſodomite vt hr̄. Geñ. xix. ꝛ iō dr̄. ī. iij. c. Peccatū ſuū ſicut ſodoma ꝑdicauerūt nec abſconderunt. Conſequēter excitat minores dicens.

e Percipite aūribus ꝛc̄. ꝛ vtit̄ h̄ mō loquēdi. qȝ ſicut populus erat ſubiect⁹ principibus: ita ciuitas gomorra erat ſubiecta ſodome q̄ erat metropolis in quinqȝ ciuitatibus ſubuerſis. vlterius ꝓponit intentū dicens. d Quo mihi ꝛc̄. i. in q̄ placent mihi. q. d. nullo mōideo ſubditur. e Plenus ſum. i. talibus nō indigeo ꝫ magis abhorreo: ſicut homo plenus cibo abominat̄ ipȝ. iō ſubdit̄. f Holocauſta arietū ꝛ adipeȝ ꝛc̄. De iſtis em̄ ſpeciebus aīaliū fiebāt ſacrificia maiora. Et ꝑ reprobatiōȝ iſtoꝝ intelligit̄ etiaȝ reprobatio minorū que fiebāt de turturibus ꝛ colūbis. Dicebantur aūt holocauſta que totaliter incendebant̄ ad honorē diuinū. De ſacrificijs aūt ꝓ pctō vna pars cedebat ī vſum ſacerdotū. Et ſimilit̄ de ſacrificijs pacificoꝝ vna pars erat in vſuȝ ſacerdotū. ꝛ alia in vſum offerentiū: ꝫ in oībus ſacrificijs eſus adipis et ſanguis erat totalit̄ ꝓhibitus. qȝ adeps cremabat̄ ī altari holocauſtoꝝ et ſanguis effundebat̄ ad crepidinē illius altaris: vt habetur in leuitico. g Cū veniretis ꝛc̄. i. ad talia offerenduȝ ſacerdotibus in introitu atrij ſacerdotū qȏ dicebat̄ eſſe in conſpectu dñi eo ꝙ erat ante tēplū vbi dabantur diuina reſponſa. h Quis q̄ſiuit ꝛc̄. q. d. ego q̄ſiui. i Vt ambularetis ꝛc̄. h̄ dr̄ qȝ ꝑter atrium ſacerdotū in q̄ offerebant ſacrificia: erāt duo alia. vnū in quo orabāt mūdi. ꝛ aliud in q̄ orabant imundi. k Ne offerat̄ ꝛc̄. q. d. talis oblatio vobis non valet. ꝫ magis noceȝ: eo ꝙ polluti pctīs ad loca ſctā acceditis. l Incenſuȝ abomiatio ē mihi. i. oblatio thymiamatis in altari incēſi ītra tēplū: q̄ oblatio erat ſacrificioꝝ oblatoꝝ ſb̄ diuo ꝯſūmatio. ſȝ ꝙ dr̄ Heb. ix. In ꝑori q̄dē tabnacl̄o ſꝑ itroibāt ſacdotes ſacrificioꝝ officia ꝯſūmātes. m Neome. Hic excludit ſolēnitat̄ feſta dicēs. Neomeniā. i. qȏ fiebat ī nouilunio apd̄ iudeos ꝓpt̄ bñficiū diuie gubnatōis: eo ꝙ ī nouilunio freq̄nt̄ appet mutatō tꝑis ꝛ dr̄ a neos qȏ ē nouū. ꝛ mene defect⁹ eo ꝙ tūc renouat̄ lumē lune qȏ defecerat. n Et ſabba. qȏ ē feſtuȝ apd̄ iudeos ī mēoriā bñficij creatōis. vt hr̄ Geñ. ij. o Et feſti. ali. ſ. paſche: pētecoſtes: tubarū expiatōis ꝛ tabnaculoꝝ. d̄ q̄b⁹ dcm̄ fuit plen⁹ leui. xxiij. p Nō ferā. loq̄tur ſcptura de deo ad modū hoīs agḡuati onere. Et ꝑ h̄ oīa et ſilia oñdit̄ ꝙ talia q̄ erāt dō placita: ꝫ maḡ diſplicētia. q Iniq̄ ſūt ꝛc̄. in octauo em̄ die feſti tabnacl̄oꝝ fiebat feſtū cet⁹ ſiue collecte. r Kalendas vr̃as. i. ꝑncipia mēſiuȝ. ꝑ qȏ ſignat̄ idē qȏ. ſ. ſignatū eſt ꝑ Neomeniā. s Et ſolēnitates vr̃as. oēs gñalit̄. t Odiuit aīa mea ꝛc̄. ꝛ pȝ ex dictis ſnīa. v Et cū extēderitis. Hic ꝯcludit orationū ſuffragia. d. Et cū extēderitis ꝛc̄. ad me depcandum. x Auer. ocu. ꝛc̄. ſic̄ hō auertit faciē ſuā ab eo quē nō vult exaudire. iō ſubdit̄. Et cū multiplicaueritis orationē nō exaudiā. ꝛ ſubdit oīm ꝑdictoꝝ rōem. y Manus em̄ veſtre. id ē oꝑa veſtra que ꝑ manus deſignātur: eo ꝙ man⁹ eſt organū organorū. iij. de aīa. a Sanguine plene ſunt. id eſt pctīs enormib⁹. Erāt em̄ homicide ꝛ ydolatre ꝛ pauperū opꝑſſores. Predicta em̄. ſ. ſacrificia ꝛ hmōi: nō habebāt efficatiā ex oꝑe operato. ſicut ſacrificiū noue legis. ſed

tm̄ ex fide ⁊ deuotōe offerētꝰ. Fides aūt erat ī eis amota ꝑ ydolatriā: ⁊ deuotio ꝑ maliciā obſtinatā. b Lauami ni. Hic ꝯñr vera medela ꝯſulitur. ſ. ꝑ verā pniam et boni opatōnē. ⁊ hoc eſt qd̄ dr̄. Lauamini. a pctōꝝ maculis lachrymis ꝯtritōnis. c Mūdi eſtote. i. a recidiuo cauete.

tum cum dicit̄. z Argentū tuum. i. lingua doctoꝝ et ſacerdotū ſꝫm illud Prouerb. x. c. Argentū electū. i. lingua iuſti. a Verſum eſt in ſcoriā. i. a veritate in falſitatē ꝑ malā legis expoſitōeꝫ. b Vinū tuū. i. correctio ꝑplꝛoꝝ ꝑ doctores ⁊ ſacerdotes ſꝫm ꝙ dicit̄ Lu. x. in ꝑabola ſauriati. Infundēs oleū ⁊ vinū. vbi ꝑ vinum intelligit̄ correctio: eo ꝙ eſt mortificatiuum. c Mixtuꝫ eſt aq̄. i. relaxatuꝫ a correctōe debita. q̄a doctores culpabiles nō hn̄t frontē corrigendi pctōres. Conſequēter deſcribitur culpa principiū cuꝫ dicit̄. d Principes tui infideles. in regimine populi. e Socij furum. ſuſtentantes eos: eo ꝙ cōicant furtis eoꝝ. f Omes diligūt munera. ꝑ auariciā. g Sequunt̄ retributōnes. ꝑuertētes iuſticiā: ideo ſubdit̄ h Pupillo nō iudicant. dando ꝓ eo ſniam iniuſtam. i Cā vidue ⁊c̄. q2 nō vident inde lucrum teṁpale ꝯſurgere. k Propter h̄. hic ꝯñr deſcribit̄ pena debita cum dicitur. k Propter hoc ⁊c̄ i. angeloꝝ. l Fortis iſrl̄. i. potens ad puniendū malos iſrl̄. m Heu. ꝓ malo populi mei. n Ego ꝯſolabor ⁊c̄. ⁊ ſubdit̄ modus ꝯſolatōnis. o Et vindicabor ⁊c̄. Et accipit̄ hic ⁊ pro id ē. Paſſiones enim iraſcibilis terminant̄ in paſſionibus ꝯcupiſcibilis. Iratꝰ em̄ delectat̄ cum punit iniuriā ſibi illatā: ⁊ ſic ira terminatur in delectatōne. p Et ꝯuertā manū meā. i. ꝑtātē meam punientē. q Ad te. debite puniendū: iō ſubditur. r Et excoquā ad purū ſcoriā tuam ⁊c̄. Loquit̄ de deo ad modū aurifabri q̄ ꝑ v̄tutē ignis ꝯſumit q̄cq̄d eſt impuritatꝭ in auro vel argēto: ⁊ ſic purgat̄. Sic in ꝓpoſito ꝑ ignē tribulatōis imiſſe a deo iudeis ꝑ regē babylonis fuit purgatꝰ ppl̄s iudeoꝝ. q2 purgatōe facta reductꝰ ē a captiuitate babylonica. iō ſubdit̄. s Et reſtituā ⁊c̄. ſ. zorobabel ⁊ ibm̄ filiū ſedechie. machabeos ⁊ ſil̄es. t Et ꝯſiliarios ⁊c̄. ſ. Eſdrā ⁊ Neemiā. Aggeū ⁊ zachariā ꝓphās. v Poſt hec vocaberꝭ ⁊c̄. ſ. dei. x Vrbs fidelis. in diuino cultu. y Syon in iudicio redimet̄. ꝑ ſyon vbi erat templuꝫ ad qd̄ ppl̄s tenebat̄ ter in āno ꝯuenire intelligit̄ ipſe ppl̄us q̄ redemptus fuit de babylone ꝑ viā iuſticie: inq̄ꝫtum ꝓ culpa ſuſtinuit penā debitā. Et ꝙ ꝑ ſyon intelligat̄ ppl̄s oñditur ꝑ h̄ qd̄ ſubdit̄. z Et reducēt eā. mōs em̄ ſyon q̄ ē immobilis nō fuit tranſlatꝰ nec reductꝰ ſꝫ ppl̄s. a Et cōteret ſceleſtos ⁊ pctōres ſimul ⁊c̄. q2 illi q̄ erant in pctis ſuis obſtinati fuerūt mortui ꝑtim in captōne irl̄m ⁊ terre ī circuitu: ⁊ ꝑtim in captiuitate babylonis. b Cōfundētur em̄ ab ydolis ⁊c̄. vidētes ꝑ experientiā ꝙ nō poterant eos iuuare ꝯtra babylonios. c Et erubeſcetis ⁊c̄. ad colendum ibi ydola in locis amenis ⁊ delicioſis. vbi etiā ſuam luxuriā exercebāt in veneratōne ydoloꝝ ⁊ ꝑriapi maxime vn̄ ⁊ dicebat̄ deꝰ hortoꝝ. d Cū fueritis ⁊c̄. i. morti ꝓpinqui: ſic̄ folia defluūt a quercu: cū incipit mortificari.

d Auferte malum ⁊c̄. q2 nō ſufficit mūdicia exterior ſine interiori. e Ab oculis meis. Nō em̄ videt ea q̄ patēt ſꝫ deꝰ intuet̄ cor. j. Regū xvj. f Quieſcite agere ꝑuerſe. a malo declinando. g Diſcite benefacere. in bonis operibus vos exercendo Iſte em̄ ſunt due ꝑtes iuſticie. ſ. declinare a malo ⁊ facē bonum. h Querite iudiciū. i. executōnem debite iuſticie. i Subuenite oppreſſo eū releuādo. k Iudi. pu. i. ꝓ pupillo i cā ſua iuſta. l Defendite viduam. ꝯtra eā calumniantē. Iſtas aūt ꝑſonas exprimit. q2 frequēter iniuſte patiūtur calūniā: eo ꝙ nō pn̄t ſe defendere: et ideo indigēt iudicū ⁊ potentū ſuſtentatione. m Et venite. i. ſi ita feceritꝭ tūc poteritꝭ cōqueri niſi a deo releuemini. ꝓpter hec ſubdit̄ de releuatōne a pctis: cum dr̄. n Si fuerint pctā ve. vt coc. ⁊c̄. Iſti duo colores hic poſiti ſunt valde tenaces ⁊ manſiui. ⁊ iō ꝑ h̄ intelligit̄ ꝙ pctā q̄ꝫtumcūq; ſint grauia ex genere ⁊ habituata ex ꝯſuetudine: diuina gr̄a purgabunt̄. ſcd̄o ſubdit̄ de releuatione a corꝑalibus miſerijs cuꝫ dicit̄. o Si volueritis ⁊c̄. ꝓceptis meis obediendo. p Bona terre comedetis. ꝑ hoc etiā intelligunt̄ alia bona ſpūalia: q̄ in talibus promiſſis ſunt principaliter intellecta: q2 ꝓmiū nō dꝫ eſſe minus bonū q̄ꝫ meritū: ſꝫ maius. bona aūt tꝑalia ſunt minora bona q̄ꝫ oꝑa virtutū. q Q2 ſi nolueritis ⁊c̄. ꝓcepta mea tranſgrediendo. r Gladius. aduerſarioꝝ vr̄oꝝ. s Deuorabit vos. mortē teṁpalem inferendo. ⁊ ad mortem gehēne deducendo: q̄ ſub morte teṁpali intelligitur Gentes aut rudes quales erāt in veteri teſtamento potiſſime nō attendūt niſi bona ⁊ mala ſenſibilia. ⁊ ideo in diuinis ꝓmiſſionibus ⁊ ꝯminatōnibus ꝓphete mala et bona ſenſibilia exprimebant. ſub illis intelligendo ſpūalia ⁊ eterna. t Quō facta ē. Hic ꝯñter oñdit̄ ppl̄s iuſte puniendus ꝓ pctis in proximuꝫ. ⁊ primo deſcribit̄ culpa. ſecundo pena: ibi. Propter hoc. Circa primū primo deſcribit̄ hominū vulgariū culpa cuꝫ dicit̄. t Quō facta eſt meretrix. i. plena meretricio ꝑ pctm̄ adulterij: ſꝫm ꝙ dicit̄: Hiere. v. cap̄. Equi amatores in feminas ⁊ emiſſarij facti ſunt: vnuſq̄ſq; ad vxorē proximi ſui hinniebat. Et h̄ ē valde graue pctm̄ ꝯtra proximum: q2 fit ſibi iniuria in re ſibi chariſſima. ſ. in vxore que eſt vna caro cum ipſo: Geneſ. ij. Et in prole q̄ ſubſtituit̄ falſa. v Ciuitas fidelis. i. prius fidelitatē matrimonij. p Plena iudicij. teṁpe Dauid ⁊ ſalomonis: iō ſubdit̄. y Iuſticia habita. ⁊c̄. vt expoſitū eſt ſ. Conſeq̄nter deſcribit̄ culpa doctoꝝ ⁊ ſacerdotum cum dicit̄.

b c ne ſunt. Lauamini: mundi
d eſtote: auferte malū cogita
e tionum veſtrarum ab ocu
f lis meis. Quieſcite agē ꝑ
g uerſe diſcite bn̄facē. Que
h i rite iudiciuꝫ: ſubuenite op
k l preſſo iudicate pupillo de
m fendite viduam: et venite
⁊ arguite me dicit dominꝰ
n Si fuerint peccata veſtra
vt coccinum: quaſi nix de
albabunt̄: et ſi fuerint ru
bra quaſi vermiculus: ve
o lut lana alba erunt. Si vo
p lueritis ⁊ audieritꝭ me bo
q na terre comedetiſ. ꝙ ſi no
lueritis ⁊ me ad iracundiā
r s prouocaueritis gladiꝰ de
uorabit vos: quia os do
t mini locutum eſt. Quomo
v do facta ē meretrix ciuitas
x y fidel̄ plena iudicij. Iuſti
cia hitauit i ea: nūc aūt ho
z a micide. Argentū tuū ver
b c ſuꝫ ē in ſcoriā vinū tuū mi
d xtū ē aq̄. Pricipes tui infi
e f deles ſocij furū Om̄s dili
g gūt mūera: ſequunt̄ retbu
h tōnes Pupillo nō iudicāt
i ⁊ cā vidue nō ingredit̄ ad
k illos. Propt̄ hoc ait domi
l nus exercituū deꝰ fortꝭ iſrl̄.
m n Heu ego ꝯſolabor ſuꝑ ho
o ſtibꝰ meis ⁊ vindicabor de
p inimicis meis. Et ꝯuertaꝫ
q r manū meam ad te et exco
quā ad purū ſcoriā tuam ⁊
s auferā oē ſtānū tuū ⁊ reſti
tuā iudices tuos vt fuerūt
t prius: et conſiliarios tuos
v ſicͣ antiq̄tꝰ. Poſt hec voca
x beris ciuitas iuſti vrbs fi
y delis. Syon i iudicio redi
z met̄ ⁊ reducēt eā i iuſticia.
a Et ꝯteret ſceleſtos ⁊ pecca
tores ſiml̄: ⁊ q̄ dereliq̄runt
b dn̄m ꝯſumet̄. Cōfūdet̄ em̄
ab idolis q̄bꝰ ſacrificauer̄t
c Et erubeſcetis ſuꝑ hortis
d q̄s elegeratis cum fueritis

e Et velut hoꝛtus ⁊c̃. in quo moꝛtificãtur ſeminata ⁊ plã tata. f Et erit foꝛtitudo ⁊c̃. i. applicata debite pene. g Et opus ⁊c̃. qꝛ opus demeritoꝝ generat tribulationis incendiũ. h Et ſuccendet vtrũqꝫ. ſimul in igne gehẽne q̃tũ ad obſtinatos in malis. i Et nõ erit q̇ extiguat. qꝛ ille ignis eſt ꝑpetu⁹

Poteſt etiã h̄ referri ad ignem q̇ nabuzardan incendit domũ dñi: ⁊ domũ regis: ⁊ domos hierusalez ꝑ circuitũ. iiij. Reg. vlt. Et ſic ille ignis non fuit extinctus ab homie ꝫ ſolũ per ꝯſumptõz cõbuſtibilis materie.

velut querens defluentib⁹
e folijs et velut hoꝛt⁹ abſqꝫ
f aq̃. Et erit foꝛtitudo veſtra
g vt familia ſtuppe: ⁊ op⁹ veſtrũ quaſi ſcintilla ⁊ ſuccen
h i dent vtrũqꝫ ſimul ⁊ non erit qui extinguat.

In capi. j. Eſaie vbi dr̃ in poſtilla. Tercium pͦ in hac ꝑfatõe mãifeſtat eſt ppl's cui; Eſaias ꝓphauit. Addi. j.

Q Uerit h̄ quare nõ fecit mentionẽ in hac ꝑfatõe de regibus iſrael vt de hieroboã filio Joas q̇ fuit contẽpoꝛaneus ozee regi iude. ſicut oſeas fecit in ſua ꝑfatõne. Sil'r quare Eſaias non facit mentionẽ de ſamaria nec de iſrael ſicut oſeas fecit: lꝫ multa eſaias de his ꝓphauerit: ꝑut pꝫ. ſ. vij. ca. ⁊. xvij. ⁊ in alijs. ad qͦ ſolet dici ꝙ eſaias ꝓphauit ꝑncipalit̃ ꝯ duas trib⁹. et ideo earuz reges ⁊ ſuã metropoli. ſ. hierl'm tm̃ in titulo hꝫ. ꝫ oſeas ꝯ vtroſqꝫ ꝓphauit. Sed vlterius circa h̄ poſſet dici ꝙ cũ Eſaias ꝓut dicit hieronym⁹ in ꝓlogo de aduentu xp̄i ⁊ vacatõe gẽtium ⁊ alijs myſterijs noue legis q̃ſi hyſtoꝛiã euangelicã videt̃ texere ideo de iuda a quo chꝛiſtus deſcendit ſm̃ carnem et de iudea in qua natus eſt: paſſus ⁊ ſepultus ⁊c̃. de quibus pꝛincipaliter intendit tm̃modo facit mentionem alijs dimiſſis q̃ſi incidentaliter ab eo introductis.

In eodẽ capi. ꝑ vbi dr̃ in poſtil. Circa pꝛimũ dicit ꝓpha Audite celi. i. angeli.

Addditio. ij.

Q Uod in hoc capitulo ꝑtinet circa deiectõez populi iudaici ⁊ cã ipſius et ei⁹ medela: poſtillatoꝛ exponit de captiuitate babylonica ⁊ ei⁹ cauſa ſil'r ⁊ remedio: vt pꝫ in poſtilla. Que quidẽ expoſitio videt̃ a plano ſenſu lr̃e deuiare. nã cã ꝑcipua ꝑdicte captiuitatis fuit pctm̃ ydolatrie. vt pꝫ. iiij. Reg. ⁊. ij. palip. tñ in ꝑſenti capitulo nõ exp̃mit̃ h̄ pctm̃ vt cã ꝫ vt defecl⁹ diuie cognitõis ⁊ alia hmõi. lꝫ em̃ in fine ca. dicat̃. Confundent̃ em̃ ab ydolis quib⁹ ſacrificauerunt hoc non ponit̃ vt cã: ꝑut ibidem declarabit̃. Item quia iudei in captiuitate babylonica fuerũt purgati a pctis ꝑdictis ſm̃ poſtillatoꝛẽ anteq̃ reducerent̃ ad terrã ꝓmiſſionis: quod ẽ ꝯtra illud qͦ dr̃. Sup q̇ ꝑcutiã vos vltra addentes ꝑuaricatõez: quod exponit̃ etiã ſm̃ eũ de incoꝛrigibilitate eoꝝ vt pꝫ in poſtilla. Item manifeſtũ eſt ꝙ iudei redeuntes de captiuitate babylonica ꝓ maioꝛi pte non fuerunt purgati ſeu mundati a peccatis ꝫ erant implicati abominatõibus chananeoꝝ ⁊ amoꝛreoꝝ vt hebet̃ expꝛeſſe Eſdre. ix. qͦ non conſonat huic quod in h̄ loco dr̃. Et ecce excoquã ad purum ſcoꝛiam tuã: ⁊ auferam om̃e ſtannũ tuũ. quod exponit̃ in poſtilla ſic. ꝙ ſicut ꝑ v̓tutem ignis cõſumit̃ q̇cquid eſt impuritatis in auro ⁊ argento: ſic per ignem tribulatõis immiſſe a deo iudeis ꝑ reges babylonis fuit purgatus ppl's iudeoꝝ. quia purgatõne facta reductus eſt a captiuitate babilonica. hec in poſtilla. Ex quib⁹ ⁊ alijs que patebunt ꝓ ſequendo verã expoſitõnem videt̃ pñs capl'm exponendũ de iudeis circa finẽ tẽpli ſecundi in iudea ⁊ hieruſalez reſidentibus q̇ xp̄m negãtes dereliquerũt dñm ⁊ blaſphemauerunt ſanctũ iſrl' ⁊ alienati ſunt retroꝛſum: ꝑut lr̃a ſonat ⁊ hyſtoꝛie euãgelice teſtant̃ et etiã experientia certificat. Ad cui⁹ expoſitõis vlterioꝛẽ declaratõz cõſiderãdũ ẽ ꝙ Eſaias tãq̃ ꝓpha euãgelicus ꝓſequit̃ in pꝛincipio ſue ꝓphetie: vbi intendit agere de eiectõne ppl'i iudaici ⁊ vocatõe gentiũ: eundẽ oꝛdiez quem xp̄s in euangelio ꝑnoſticauit. ſ. ꝙ abiectio iudeoꝝ ex eoꝝ demeritis pꝛecedere debebat vocatõem gentium.

vñ Math. xxj. Chꝛiſtus loquẽs cũ doctoꝛib⁹ ⁊ ꝑncipib⁹ ſacerdotum eis pꝛopoſuit parabolam de patrefamilias: q̇ plantauit vineam et ſepe circũdedit ⁊c̃. Ex qua parabola ⁊ eius expoſitõne concludit. ideo dico vobis ꝙ auferet̃ a vobis regnũ dei: ⁊ dabitur genti facienti fructus ei⁹. vñ ⁊ Eſaias ſequens moduz euangelicũ de ſimili ꝑabola vl' nec iudeis impꝛoperauit. ſ. v. ca. vt ibidem patebit. Et ideo in hoc loco in quo denunciat vocatõez gentium. vt paꝫ in pꝛincipio ſequentis capituli. ꝑmiſit exp̃ſſam repꝛobatõez iudeoꝝ. Circa qͦ. xix. fac̃. Pꝛimo em̃ teſtimonia inuocat celeſtiũ et terreſtriũ dicens. Audite celi ⁊ auribus percipe terra. Cuius ratio ſm̃ glo. talis eſt. naꝫ ſicut poplo iſraeli ꝑ moyſen dictũ fuit. Audite celi que loquar: ⁊ audiat terra verba oꝛis mei. ſic poſt pꝛeuaricatõem populi eoſdem vocat Eſaias in teſtimonium vt cognoſcant deũ in vltionem mandatoꝛum ſuoꝛuꝫ ad iracundiaꝫ concitatũ. vnde aduertenti vtrũqꝫ capitulũ. ſ. illud Deu. xxxij. ⁊ primum Eſaie: ſatis patet: ꝙ ea que in illo capitulo pꝛenoſticãtur per modũ pꝛophetie monitõis in pꝛeſenti capitulo denũciantur tanq̃ pꝛocedentia ad executionẽ. Conſequẽter oñdit ſecundo bꝛeuiter ſue atteſtatõnis materiaꝫ dicens. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipſe autem ſpreuerunt me. In q̇bus verbis epilogat cõpendioſe multa que fuerunt in carmine moſaico ſupꝛadicto: tanq̃ pꝛeambula ad deiectõem populi illius dictũ eſt enim ibi. Nunq̇d non ipſe eſt pater tuus qui poſſedit. fecit et creauit ⁊c̃. in quo oſtendit̃ ipſe fuiſſe filios dei per creationẽ. ſimiliter ⁊ per adoptionem cum dicit. Pars aũt domini populus ei⁹. Similiter ibi fecit mentionem de educatõne: nutritõne ⁊ exaltatõne eorum cum dicit. Circũduxit eum et cuſtodiuit ⁊c̃. Conſtitues eos per excelſam terram ⁊c̃. ad que verba alludit eſaias dicens. Filios enutriui et exaltaui ipi vo ſpreuerunt me. Conſequenter tercio: qꝛ ſm̃ apoſtolũ Roma. xj. cap̃. Cecitas ex parte contigit in iſrael vt plenitudo gentiũ intraret. ideo oſtendit ꝙ predictum peccatum ꝑtinet ad cecitatem. ⁊ de hoc dicit. Cognouit bos poſſeſſoꝛem ſuũ ⁊c̃. quaſi diceret. etiam ſi non haberent lumen naturalis ratõnis ꝫ ſolũm ſenſualem cognitõem ſicut bꝛuta: adhuc debuiſſent cognoſcere ex inſtinctu naturali benefactoꝛẽ ſuum ⁊ nutritoꝛem: cum bos et aſinus rõnem non habẽtes hoc cognoſcunt ⁊ ſic manifeſte concluditur predictũ peccatum pertinere ad cecitatem non ſolum mentis ſed etiã ſenſus. Conſequenter quarto oſtendit: ex quibus deuenerunt ad tantam cecitatem. ⁊ de hoc dicit. Ve genti peccatrici. vbi tria aſſignat vt cauſas ſeu occaſiones incurrendi predictum cecitatis peccatum. ſ. de nõ cognoſcendo xp̄m Pꝛima eſt. quia gens illa pro maioꝛi parte tantam cõſuetudinem habebat peccandi: ꝙ iam inerat eis habitus vicioſus ꝑ pcti actũ acq̇ſitus: inclinans ꝑ modũ nature: ⁊ ꝺ h̄ dicit. Ve gẽti peccatrici ⁊c̃. vñ nõ dicit ve gẽti peccanti: ꝫ peccatrici vt ſignificet actũ cõuerſum in habitũ. Scdͣa. qꝛ vt dicit Greg. Pctã grauia ex ſuo põdere i alia trahũt. Et h̄ dicit. Populo graui iniq̃tate. q. d. pctã hui⁹ ppl'i taꝫ grauia fuerunt ꝙ ex magno pondere ad tã magnã cecitatem eos deduxerũt. Tercia qꝛ licet ille ppl's a ſanctis pͥarchis deſcenderit: tamẽ tota fere multitudo ppl'i deſcendebat ſm̃ carnẽ ab illis q̇ freq̃nter ⁊ enoꝛmiter in deũ peccauerunt: vt illi qui fecerunt vitulũ in oꝛeb Exo. xxxij. ca. Similiter in ſepulcro concupiſcentie et apud aq̃s contradictionis ⁊ in pluribus alijs: vt pꝫ in libꝛis moſaice legis Judicũ ⁊ Regum. Et de hoc dicit. Semi nequã filijs ſceleratis. quaſi diceret. non immerito ad tantã cecitatem deuenit ille populus. quia quaſi a natura ſm̃ ſuã generationem ineſt eis peccare in deũ. Conſeq̃nter quinto declarat illud quod prius dixerat. ſpꝛeuerunt me. ⁊ de hoc ꝑ dicit. Dereliquerunt dominũ. quia dixerũt Johãnis. xix. Nõ habemus regem niſi ceſarem. ſecundo qꝛ blaſphemauert̃ ſanctum iſrael: quia dixerunt Johan. viij. cap̃. Samaritanus es ⁊ demonium habes. tercio quia cũ ipſi a veris pꝛophetis eruditi ſemper ſpectabant meſſyam de genere Dauid: cũ tamẽ eis adeſſet pꝛeſentialit̃ dicẽtes Matt. xiij. ca. Nõne hic eſt filius fabꝛi: de quo dicit. Alienati ſũt retro-

ſum.q꞉ ſpreto vero xp̄o adheſerūt cuidam pſeudo Meſ-
ſie qui dicebat̃ bencozba: vt patet in thalmud. Vel aliter
in quodā libro qui dicit̃ cabrind. Ex q̄ adheſione fuerūt ex
eis multa milia interfecti: vt ibidem habet̃: ⁊ ſic ſunt alie
nati retrorſum. Conſequēter ſexto oñdit ipſos eſſe incorri
gibiles ꝑ flagella ſeu tribulatōnes ſibi a deo inflictas ſeu
infligendas. de quo dicit. Sup q̄ ꝑcutiam vos ⁊c̃. Ad qd̓
ſciendū ꝙ in tempꝛibus q̄ ante xp̄i aduentū ſeu paſſioneʒ
ꝓceſſerūt: cum ille ppl̓s frequenter peccaſſet: deus punie
bat eū varijs ⁊ diuerſis modis ad finē vt ad pn̄iam reuer-
tent̃. vnde Deut. vij. ca. Sicut pater corrigit filiuʒ ſuū. ſic
dominꝰ deus tuus corrigit te. Pater em̄ flagellat filium
vt corrigat̃: ſʒ in hoc peccato qd̓ in xp̄o ꝯmiſerūt: qd̓ ē ſum-
mū peccatū: iam deus nō punit illos tanꝙ̄ filios vt corri-
gant̃ ſʒ tanꝙ̄ hoſtes. vt penā ꝓ ꝑdicto pctō ſcḿ ordinē ſue
iuſticie patiant̃: iuxta illud Math. xxi. Malos male per
dat: ⁊ vineam ſuaʒ locabit alijs agricolis: ideo dicit. Sup
quo ꝑcutiam vos. q.d. qua de cā habeo vos ꝑcutere. quia
iam non cā correctōnis: cum ex ꝑcuſſione magis deterio-
res eſtis effecti. Quia omne caput languiduʒ: ⁊ exponat̃
ꝓut in poſtilla: vſqꝫ ibi. Terra veſtra deſerta. In q̄ ꝯn̄r ſe-
ptimo deſtructōeʒ hieruſaleʒ ⁊ templi ⁊ totiꝰ regionis iu-
de ꝑ romanos ꝓprie ꝓnoſticat. ideo dicit̃. Et deſolabit̃ ſic̃
in vaſtitate hoſtili. ſ. irreparabiliter: iuxta illd̓ Dañ. ix. Et
finis eius vaſtitas. Et ſubdit. Et derelinquet̃ filia ſyon. ſ.
hieruſalē vel templū: q̄ non ſolū ab hominibꝰ: ſʒ a deo fu
it derelicta: iuxta illud Math. xxiij. ca. Relinquet̃ vobis
domus veſtra deſerta. Conſeq̄nter octauo vt oñderet. ꝙ li
cet maior pars ⁊ principalior apud iudeos ꝑdicta ſcelera
⁊ penas incurriſſent nihilominꝰ aliq̄ reliquie parue vt ſe-
mina ad ſalutē remanſerūt. ideo ſequit̃. Niſi dñs reliquiſ
ſet nobis ſemē ⁊c̃. vbi gloſa. Hic oſtendit̃ que cōtra iudā
⁊ hieruſalem dicta ſunt: ad captiuitatē romanoꝝ eſſe refe
rēda qñ in apoſtolis reliquie ſalue facte ſunt: ⁊ in vna die
crediderūt tria milia. ⁊ in toto orbe euangeliū ſeminatuʒ
eſt. hec in glo. Conſeq̄nter nono vt oñdat ꝙ ꝑdicte reliq̄e
ſeminales nō erant de maioribꝰ ſeu principalibꝰ ſeu ī tan-
ta quantitate vt dicerent̃ ppl̓s: ideo ſubdit̃. Audite verbū
domini principes ſodomorū ꝑcipite legem dei veſtri po-
pulꝰ Gomorre. q.d. Licet dñs reliquerit ſemen ex vobis
adhuc tamen principes veſtri principes ſodomoꝝ ſunt. ⁊
ppl̓s cōiter populꝰ Gomorre. vnde gloſa in hoc ſaluatis
reliquijs per apoſtolos ad ſcribas ⁊ phariſeos ⁊ populū
clamantē. Crucifige: ſermo conuertit̃ dicens. Audite ver-
bum domini principes ſodomoꝝ ⁊c̃. ſicut enim ſodomite
publice peccabant ⁊ ſine verecūdia dixerūt ad loth. Educ
viros q̄ ingreſſi ſunt ad te vt abutamur eis Geñ. xix. ca.
Sic iſti inuerecūde contra chriſtū dixerūt principes. Reꝰ
eſt mortis. ⁊ populꝰ. Crucifige eum: vnde de ipſis dicitur
infra. Iniquitatem ſuam q̄ſi ſodomam ꝑdicauerūt. vt in
tercio capitulo. hec in gloſa. Conſeq̄nter oſtendit decimo
ꝙ non ſolū ꝑdicti principes ⁊ populꝰ erant a deo eiecti. ſʒ
etiam ceremonialia ⁊ obſeruantie legales erant euacuan
da poſt paſſionē xp̄i. qd̓ declarat in duobus. primo in vi-
ctimis ⁊ holocauſtis ⁊ alijs ſacrificijs. ⁊ hoc cū dicit. Quo
mihi multitudinē ſacrificioꝝ ⁊ victimaꝝ veſtrarū ⁊c̃. ſecū
do in obſeruantijs feſtiuitatū ve. le. ibi. Neomeniā ⁊ ſab-
batū ⁊c̃. Circa primū ſciendū ꝙ licet in dictis quorūdam
ꝓphetaꝝ inueniant̃ aliq̄ dicta q̄ vident̃ ſonare ꝙ ſacrificia
veteris legis non erāt deo accepta: vt in pſ̄. Non in ſacri-
ficijs tuis arguā te ⁊c̃. ⁊ Hiere. vij. dicit. Holocauſtoma-
ta veſtra addite victimis veſtris. ⁊ comedite carnes. nō ta-
men expreſſe legunt̃ hmōi ſacrificia ꝓhiberi ſic vt nō of-
ferent̃ vt in hoc loco: vbi non ſolū Eſaias dixit. Quo mi
hi multitudineʒ ſacrificiorum et victimaruʒ veſtrarū. In
quo oſtendit̃ ꝙ deus eis nō indigeret: ſed etiam ſuperad-
dit expreſſam prohibitōnem ne vltra talia offerrent. vnd̓
dicit. Ne offeratis vltra ſacrificiū fruſtra. In quo oſtendi
tur manifeſte ꝙ poſt tempus iſtud de q̄ ꝓpheta hic loqui
tur nō erat licitū offerre ſacrificia legalia ⁊ hmōi. ⁊ ſic opor

tet ꝙ h̓ intelligat̃ de vltima deſtructōe templi ꝑ romanos
qñ obſeruatio legaliū erat mortifera ſcḿ doctores. nō aūt
de deſtructōne chaldaica qñ legalia nō erāt euacuata. vn-
de gloſa in hoc loco vltimam templi deſtructōeʒ indicat.
Poſt babylonicā em̄ captiuitatē a zorobabel templū edi
ficatū eſt: ⁊ in eo diu ſacrificatū eſt deo. hec in gloſa. Circa
ca ſcḿ dicit̃. Neomeniā ⁊ ſabbatū feſtiuitates vr̄as non
feram ⁊c̃. vſqꝫ ibi. Laboraui ſuſtinēs in quo oñdit obſer-
uantiaꝝ euacuatōeʒ circa feſtiuitates q̄s nō dicit ſolū fo-
re inutiles: ſʒ ⁊ nociuas. vnde de eis dicit. Odiuit anima
mea ⁊c̃. Et ſic patet ꝙ iſta intelligunt̃ poſt paſſionem xp̄i
⁊ diuulgatōeʒ euangelij: qñ hmōi obſeruantie ſunt morti
fere. Conſequenter vndecimo dicit̃. Cum extenderitis ma-
nus veſtras ⁊c̃. vbi notanduʒ ꝙ non ꝓhibuit eis orare ſic̃
fecit in ſacrificijs dicens. Non offeratis vltra. Nam orare
deū non ꝑtinet ad ceremonialia veteris teſtamenti ſeu ad
eius obſeruantias: nec fuit determinatus certus modus
ſeu forma orandi in veteri lege: vt ſic eſſʒ ceremoniale ſeu
figuratiuū: ſed orare ꝑtinet ad ꝑceptum charitatis ſeu reli
gionis. ⁊ ideo non fuit euacuatum ꝑ nouam legem ſicut
ſacrificia ⁊ feſtiuitates: vnde non prohibet eoꝝ oratōes. ſʒ
ſoluʒ comminat̃ ꝙ non eſſent impetratiue. vnde dicit. Cū
multiplicaueritis oratōnem non exaudiam: cuiꝰ ratōneʒ
ſubdit dicens. Manꝰ veſtre plene ſanguine ſunt. vbi glo.
ſanguine ꝓphetaꝝ tandem domini eoꝝ. Vñ implete mē
ſuram patrū veſtroꝝ: hec in gloſa Math. xxiij. ca. ⁊ ſub-
ditur. Vt veniat ſup vos omnis ſanguis iuſtus qui effu-
ſus eſt ab abel iuſto ⁊c̃. Conſequenter duodecimo ponit
remedia ad ꝑdicta dicens. Lauamini ⁊ mūdi eſtote. qd̓ in
telligitur ſcḿ gloſam de lotōne baptiſmi: per queʒ rite ſu-
ſceptum omnia peccata mundant̃. ⁊ quia poſt baptiſmuʒ
oportet facere dignos fructus penitētie: in qua primo re
quirit̃ recedere a malo: ideo dicit. Auferte malū cogitati-
onum veſtraꝝ ab oculis meis ⁊c̃. vbi notandū ſcḿ gloſaʒ
ꝙ malū non ſolū debet auferri a ꝯſpectu hoim: ſed etiam
a conſpectu dei quem nihil poteſt celari. in quo agitur de
directo contra hypocriſim phariſeorum ⁊ ſcribaruʒ quo-
rum malicia tempore paſſionis xp̄i maxime vigebat. de
quibus ipſe dicit Math. xxiij. ca. Omnia opera ſua faci-
unt vt videant̃ ab hominibꝰ. cetera exponant̃ ꝓut in po-
ſtilla vſqꝫ ibi. Quia os domini locutū eſt. Conſequenter
tredecimo dicit. Quō facta eſt meretrix ciuitas fidelis. in
quo ſermonem ſuū dirigit ad ciuitateʒ ſicut direxerat ſer-
monem ad iudam cum dixit. Audite verbum domi prin
cipes ſodomorum ⁊ populus Gomorre. ⁊ ſic videtur te-
nere ordinem ſui tituli vbi dicitur. Viſio eſaie quam vi-
dit ſuper iudam ⁊ hieruſalem: et procedit admiratiue di-
cens. Quomodo facta eſt meretrix vbi gloſa nō tam cor-
pore q̄ʒ mente recedendo a deo: qui quidem receſſus licet
poſſit intelligi per ydolatriam. vel alia peccata que ſeꝑant
hominem a deo: que contigerunt etiaʒ tempore Eſaie tñ
ſcḿ glo. ſpāliꝰ ad tp̄s incarnationis xp̄i refert̃ qñ penitꝰ
receſſerūt ab ipſo xp̄o vero deo. ⁊ barrabā vt liberaret̃ eli-
gendo: filiū dei interfecerūt. qd̓ maxime admiratione di-
gnū eſt: ⁊ ideo dicit. Quō. Et q꞉ iſtud ſcelus ꝑcipue pro-
ceſſit a falſa ſuggeſtione ſacerdotū ſeu ſcribaꝝ vel docto-
rum. ideo ſubdit. Argentum tuū verſum eſt in ſcoriā. per
falſas legis interꝑtatōnes ⁊ traditōnes iniquas. vnde eis
dicebat xp̄c Math. xxv. ca. Irritū feciſtis mandatū dei ꝓ-
pter traditōnes veſtras. Cetera exponantur prout in po-
ſtilla vſqꝫ ibi. Et conuertam manū meā ⁊ excoquā ad pu-
rum ſcoriā tuā. qd̓ non intelligit̃ impletum fuiſſe in capti
tate babylonica. quia ibi populus non fuit purgatus: vt
patet ex ſupradictis: ſed debet intelligi de purgatione fa-
cta poſt paſſioneʒ xp̄i ꝑ ignem ſpūſſancti. de quo ꝓprie po
teſt dici. Excoquā ad purū ſcoriam tuā. quia tunc diſcipli
fuerunt omnino purificati a ſorde peccati quod per ſcori-
am intelligitur: vel ꝑ ſtannū argento mixtū. Conſequen-
ter decimoquarto dicit. Et reſtituā iudices tuos vt fuerūt
prius. ſcilicet vt Moyſes Aaron ⁊ Ioſue: vt in gloſa. Et

conſiliarios tuos ſicut antiquitus. ¶ Et itelligūtur ſm glo-
ſam q̄ conſilia dei ⁊ ſecreta pplo aperiunt. qđ ꝓprie ptinet
ad aplos: nō aūt ad zorobabel nec eſdraʒ ⁊ hmōi: q̄ nulla
ſecreta conſilia legunt̄ aquiſſe pplo: ſʒ ſolū legē moſaycaʒ
plene legiſſe. Sequit̄ decimoq̄nto. Poſt h̄ vocaberis ciui
tas iuſti. vrbs fidelis. qꝛ poſtea p̄dicta eccia q̄ itelligit̄ per
hieruſalē vocatur ciuitas iuſti. ſ. chriſti. ⁊ vrbs fidelis. ſ. in
eius fide fundata. ¶ Conſequenter decimoſexto. Syō in iu-
dicio redimetur ⁊ reducet eā in iuſticiā. que quidē redem
ptio nō pōt intelligi de babylonica. qꝛ nō fuit p iuſticiā fa
cta: ſʒ p dei miam. Vñ zach. j. đ reedificatōne tēpli ſcđi dr̄.
Hec dicit dñs reuertar ad hierlm in miſericordijs: dom⁹
mea reedificabit̄ in ea. ¶ Cui⁹ rō eſt. Nā eſdre. ix. de pplo iaʒ
reducto in hierlm legit̄. Nō eſt ſepatus popul⁹ iſrael: ⁊ ſa
cerdotes ⁊ leuite a populis terrarū: ⁊ de abominatōibus
eoꝝ: chananeis vicʒ et etheis ⁊c̄. Et ibidē. j. Eſdra ꝯfitēdo
pctā populi tpe ſacrificij veſptini deo dicebat. A diebꝰ pa-
trū noſtroꝝ ⁊ noſipi peccauim⁹ ḡuiter vſqʒ ad diem hanc.
Malachias ⁊ iā q̄ fuit de redeuntib⁹ a captiuitate babylo
nica in p̄ tpe tēpli ſecūdi de multis grauib⁹ increpabat po
pulū dicens in p̄ cap̄. ſacerdotib⁹ O ſacerdos q̄ deſpicitis
nomē dñi. ⁊ in ſcđo ca. Vos aūt receſſiſtis de via ⁊ ſcan-
daliʒaſtis plurimos in lege. ⁊ ibidē arguebat pplm đ pec-
cato infidelitatis ſeu blaſphemie dicēs eis ca. iij. i eo ꝙ di-
citis. Ois q̄ facit malū bon⁹ eſt in cōſpectu dñi. ⁊ talis pla
cent ei. ¶ Que quidē v̄ba manifeſte derogant diuine boni-
tati ⁊ iuſticie. quia ſunt blaſphemie. ex q̄bus et alijs ſimi-
libus ſatis patet ꝙ ppls ille non fuit redēptus a captiuita
te babylonica per viā iuſticie: ſʒ in miſeratōib⁹ dei vt dcm̄
eſt. Redemptio autem de qua hic agitur proprie intelli-
genda eſt ad lr̄am de redemptōne eccie per mortem xp̄i.
¶ Que quidē redēptio fuit in iudicio diuino. ſ. diſcretōnis
q̄ iudicio iuſto licʒ nobis occulto q̄s elegit vocauit ⁊c̄. ſm
aplm Ro. viij. c. ⁊ de hac ꝓprie intelligit̄. Syon in iudicō
redimet̄. ⁊ qꝛ h̄ redēptio ſyon. ſ. eccie p mortē xp̄i fuit facta
p iuſticiā non p potentiā: vt magiſter in tercio per auctori
tatē auguſtini declarat. ideo ſubdit. Et reducet eā in iuſti-
cia. quod nō poteſt competere reductis a captiuitate ba-
bylonica. vt dictū eſt. Vñ et aliqui expoſitores hebreoruʒ
moderni. vt tā ra. Dauid q̄ʒ Vu. om̄ia iſta applicant ad tē
pus meſſye. nō ad redēptōeʒ babylonice captiuitatis. ¶ Cō
ſequenter decimoſeptimo dicit. Et contere ſceleſtos. id ē
ſceleratos ⁊ pctōres ſimul. ⁊ qui derelinquunt dominum
conſumentur. que verba referuntur ad ea que prius dixe
rat circa principiū ca. vbi dixit. Ve genti peccatrici ⁊c̄. fili
is ſceleratis ⁊c̄. dereliquerunt dominū ⁊c̄. ⁊ eſt ſenſus. ſic
iudicio diſcretōnis diuine ſyon redimet̄ vt dictū eſt. quod
intelligitur de electis. ſic eodeʒ iudicio conteretur ſcelera
ti et cōſument̄ qui dereliquerunt dñm. quod impletur i p
fidis iudeis ⁊ alijs xp̄m malicioſe negantib⁹ qui quotidie
conſumuntur: vt. j. dicetur. ¶ Conſequenter decimooctauo
dr̄. ¶ Confundent̄ em̄ ab ydolis q̄bus ſacrificauerūt ⁊c̄. qđ
p̄ma facie videt̄ cōtra p̄dictā expoſitōeʒ. nā vt dictū eſt in
tēplo ſcđo ꝓ maiori ⁊ p̄ncipali parte nō fuerūt ydolatre.
Ad quod dicenduʒ ꝙ hoc intelligit̄ ſm falſam aſſertionē
iudeoꝝ qui cum interrogant̄ de cauſa huius diuturne ca
ptiuitatis in qua ſunt: rn̄dent ꝙ cauſa eſt ydolatria quam
cōmiſerunt patres eorum in tēplo p̄. ⁊ etiā pctm̄ vituli qđ
fecerunt in oreb. qđ eſt manifeſte falſum. Nō em̄ punit dš
filios ꝓ pr̄ib⁹ vltra quartā generatōem. vt pʒ Exo. xx. ca.
p̄ſertim cū filij nō ſunt imitatores pr̄noꝝ ſcelerum: vt ē in
ꝓpoſito. Judei em̄ in hac captiuitate exn̄tes nō ſunt ydo-
latre ſʒ ꝓprie imitant̄ ſcel⁹ patꝝ approbātes occiſionē xp̄i
⁊ h̄ ē qđ dr̄ h̄. ¶ Cōfundent̄ em̄ ab idolis q̄dus ſacrificauerīt
q. d. hi qui dereliq̄runt dñm cōſument̄: eo ꝙ nō cōfundun
tur. ſ. penitētes de h̄ ꝙ xp̄ʒ dereliq̄rūt. ſʒ poti⁹ confundunt̄
ab ydolis quib⁹ ſacrificauerūt. h̄ malicioſe fingentes rōne
p̄dicta. ⁊ eodē mō intelligendū eſt qđ ſubdit̄. Et erubeſce-
tis ſup hortis q̄s elegeratis ¶ Cōſeq̄nter decimonono dicit̄
¶ Cū fueritis velut quercus defluentib⁹ folijs. s velut hor-
tus abſqʒ aq̄. vbi declarat illđ qđ dixerat parū ſupra. ¶ Qui

dereliq̄runt dñm ꝯſumētur. q̄ quidē conſumptio ſit trib⁹
modis. quoꝝ duo ſunt in hac vita. ¶ Cōſumunt̄ em̄ pfidi iu
dei in ſua malicia perſeuerantes velut quercus defluenti
bus folijs. quia ſtatus eoꝝ quaſi vetuſtate cōſumit̄. iuxta
illud Hebre. viij. quod veteraſcet ꝓpe interitū eſt. ¶ Conſu
mit̄ etiā alio mō velut hortus abſqʒ aqua. ſ. ſapie ſeu grē.
Tercio mō conſumit̄ ſtatus predictoꝝ finaliter in igne ge
henne inextinguibili. de quo dicit. Et erit fortitudo veſtra
et fauilla ⁊c̄. ⁊ exponatur ſm primam expoſitionem que
ponitur in poſtilla.

¶ Replica.

Circa eſaiam prophetā ⁊ primū eius capitulū ¶ Cuʒ
poſtillator exponit de iudeis tpe p̄mi templi pec-
cantibus: ⁊ punitis ꝓ peccatus ſuis: ⁊ reductis ad
captiuitatē babylonicā. ¶ Qualiter etiaʒ ſanct⁹ Thomas h̄
capitulū expōit Burg. imemor ꝓlogi ſui valde redarguit
poſtillatorē. quia ſepe dicta ſancti Thome declinat. q̄ tam̄
vt ipē dicit ſunt igne charitatis examinata: ⁊ naturalis rō
nis dictamine multipliciter purgata. ipē hic eū ⁊ poſtilla
torem redarguit tanq̄ʒ eos qui a plano ſenſu lr̄a deuiarūt
pro eo quia vt dicit culpa deiectōnis hic deſcripta fuit ido
latria q̄ in h̄ capitulo non aſſignat̄. Hoc ⁊ quedā alia mo
uēt ipm ad exponendū p̄ns caplm de iudeis circa finē tē
pli ſecundi i iudea ⁊ hirlm reſidentib⁹: q̄ xp̄m negātes de
reliquerunt dñm: blaſphemauerunt ſanctū iſrl ⁊c̄. ꝓut lit
tera ſonat et euangelice hyſtorie teſtant̄ ⁊ experientia cer-
tificat. Sed huic expoſitioni obuiant multa q̄ p̄mo ponē
tur. dehinc reſpōdebit̄ ipius motiuis. ¶ Quo ad p̄mū pri-
mo obuiat. qꝛ dr̄ in lr̄a de tpe huius deiectōnis: ꝙ eo tem
pore oblatiōes. feſtiuitates. ſabbata ⁊c̄. enumerata fuerint
deo moleſta. eiecta ⁊ reprobata. Tempore aūt ſecundi tē-
pli deo fuerunt accepta tanq̄ʒ grata: vt patet a ca. x. Nee-
mie ⁊ infra. ⁊ Eſdre. ij. libro a capitulo octauo vſqʒ ad finē
libri. Et de redeuntibus captiuitate babylonica expōitur
ibidem ad lr̄am id quod in hoc capitulo continetur. vide
licet. Niſi reliquiſſet nobis dominus ſemen. quia dicitur
capitulo octauo. ꝙ orauit eſdras dicens. Et nunc quanta
miſericordia facta eſt ſuper nos abs te domine deus vt re
linqueres radicem noſtram ⁊c̄. que in illo capitulo conti-
nentur. Similiter in iſto capitulo continetur. Conuertaʒ
manū meam ad te ⁊ excoquam ad plenum ſcoriam tuam
Eſdras ad litteram exponere videtur de redeūtibus a ba-
bylonica captiuitate: vt pʒ cap̄. vlt̄. ſcđi Eſdre. vbi cuʒ Eſ-
dras nihil rep̄henſibile in pplo reppertiſſet niſi ꝙ haberēt
vxores alienigenas. ad ei⁹ pſuaſionē dimiſerūt eas cū ꝓle
q̄b⁹ factis ⁊ ſacrificijs cōſummatis dixit eſdras. Ite man-
ducare nūc. ſanct⁹ em̄ h̄ dies eſt dño. Nolite cōtriſtari. do
min⁹ em̄ clarificauit vos. ¶ Ex quib⁹ ptʒ ꝙ deiectio de q̄ dic̄
h̄ caplm: fuit dicta de captiuitate babylonica ⁊ clarificatō
de reditu ab ipā captiuitate. Nā reuera deiectio ⁊ ſacrifi-
cioꝝ ⁊ feſtiuitatū deteſtatio ꝓut h̄ enumerant̄ nō p̄nt in-
telligi de tpe ſcđi tēpli ⁊ circa eius finē ꝓut Burg. qꝛ ſta-
tim an̄ xp̄i natiuitatē ceremonialia legis erāt accepta deo
vt pʒ Luce. j. đ Zacharia pr̄e Johānis baptiſte: cui⁹ oratō
tpe incenſi fuit exaudita q̄n meruit etiā angelū videre: im
mo ⁊ dñs noſter ieſus xp̄s tpe tēpli ſcđi nō venit ſoluere
legem ſed implere: ⁊ ipē iuſſit diſcipulos ad diem feſtum
aſcendere et ipſe aſcendit: opera legis fecit paſcha mandu
cauit: ꝓut in hyſtoria euangelica clare continet̄. ⁊ apoſto
li poſt mortē xp̄i multa legalia ſeruauerunt: vt patʒ in epi
ſtolis Pauli ⁊ actibus apoſtoloꝝ. Nam ⁊ſi in morte xp̄i
legalia fuerunt mortua. ante publicatōem tamē euāgelij
non erant mortifera. prout haberi poteſt. ex epiſtola ad
Gal. et alibi. Legalia enim toto tempore templi ⁊ vſqʒ ad
mortem chriſti valuerūt: aſſiſtente opere operante. ſ. fide
et deuotione. quo tempore ydolatria puplica non per-
mittebatur. Deteſtatio igitur legalium de qua in hoc ca-
pitulo dicitur tempore ſecundi templi non habuit locum
ſed tempore primi templi quando reges et populi fue-
runt ydolatrie deditī: tunc deficientes fide. Secundum
quod obuiat expoſitioni Burgen. trahitur ex hoc capitu
lo in quo dicit̄. Quomodo facta es meretrix ciuitas fide-

lis. Meretriciū aūt ⁊ adulteriū in ſcriptura pro ydolatria
ponit̄. q̄ tempe ſecundi templi locū non habuit: imo pre-
ſides illius tp̄is eam ex corde pſequebant̄. Q aūt Burg.
meretriciū illud exponit de iudeis negantibꝰ xp̄m ⁊ petē-
tibus barraban non videt̄ rōnabile. qꝛ meretrix ⁊ adulte-
ra dimiſſo vero ſponſo adheret alieno: iudei aūt xp̄o abie-
cto ex malicia petierūt barraban: nō vt ei ex amore adhe-
rerent vt adultere ꝯſueuerūt. ⁊ hoc innuit̄ cum dicit̄. Ciui
tas fidelis. non em̄ fidelitatē quā ad deū habere debuerūt
ad barraban ꝯuerterūt: cum eū nō fidelitate ſ malicia ſal
uarūt a morte. Tempe aūt primi templi ille paſſus locuꝫ
habet. qꝛ tempe dauid fuit ciuitas fidelis per cultū vnius
dei veri: ſ tempibus multoꝝ alioꝝ regum facta eſt mere-
trix ⁊ infidelis defluens ad ydola: ideo aſſignat̄ ꝓ babylo
nice deiectōis culpa ⁊ cauſa. Terciū qd̄ obuiat expoſitiōi
Burg. dicit̄ in hoc capitlo. Et reſtituā iudices tuos ſicut
prius: ⁊ conſiliarios tuos ſicut antiquitꝰ qꝛ apoſtoli de q̄-
bus burgenſis exponit non erant tales iudices ⁊ populi
conſiliarij: ſed potiꝰ a populo reputati aduerſarij. q̄ etiam
non fuerūt ſicut prius ⁊ antiquitꝰ. qꝛ populꝰ antiquitꝰ cō-
ſenſit in iudices ⁊ ſtetit eorum ſententie ⁊ dictamini. apo
ſtolis autem ⁊ verbis et factis manifeſte contradixerunt.
Item iudices antiquitus ⁊ conſiliarij cum populo remā
ſerant ⁊ pro populo q̄tumcunq̄ peruerſo intercelſerant.
ſicut Moyſes q̄ dixit domino. Aut dimitte noxam popu
lo aut dele me ⁊c̄. apoſtoli auteꝫ monitu ſpiritusſancti ab
eis receſſerūt dicētes. Quia indignos vos feciſtis regno
dei: ecce ꝯuertimur ad gentes: Actu. xiij. Non em̄ eſt bo-
noꝝ iudicū ⁊ ꝯſiliarioꝝ bona ꝯditio: eos quibꝰ conſulen-
dum eſt relinquere: ſ vſq̄ ad mortē ꝯſulendo nō deficere
ita fecit ⁊ docuit aplo̅ꝝ magiſter dn̄s ih̄s. Exponit̄ igitur
hic paſſus de hieruſalē terreſtri ⁊ iudicibꝰ zorobabel: nee-
mia ⁊ ceteris. nam exponere de eccl̄ia prout Burg. et glo.
ordinaria eſt potius lr̄am myſticare q̄ ad literā ſenſuꝫ ex-
ponere ⁊c̄. Quo ad ſcd̄m videndū de motiuis Burgenſ.
Non em̄ concludit primū eius motiuū cum dicit cauſaꝫ
huiꝰ deiectōnis fore. qꝛ non cognouerūt dominū. igit̄ non
ydolatria. Illa em̄ ꝯſequentia non valet. qꝛ potiꝰ ex ante-
cedente infert̄ oppoſitum q̄ ꝓpoſitum. cum em̄ deꝰ a via-
tore cognoſcit̄ ꝑ fidem: ⁊ in litera aſſignat̄ defectꝰ cognitō
nis. igit̄ et fidei. Defectus aūt fidei reducit̄ ad ydolatriaꝫ.
qꝛ nemo latrie colit niſi eum quē deū fore fide cognoſcit.
Nihil em̄ amatū niſi cognitū. qꝛ igit̄ verū deū fide nō co-
gnouerūt: ſequit̄ ꝙ nec verū deū coluerūt. ⁊ per ꝯn̄s ydo-
la qd̄ eſt propoſitū. veritas huiꝰ ꝯſequentis pꝫ ex lr̄a huiꝰ
capituli vbi dicit̄. Confundent̄ ab ydolis quibꝰ ſacrifica-
uerūt ⁊c̄. Sed burg. huiꝰ dicti extortam ponit expoſitiōeꝫ
dicens. ꝙ iudei ꝯfundunt̄ ab ydolis nō quibꝰ ipſi ſed pa-
tres eoꝝ ſacrificauerūt tempe primi templi. Iſta aūt expo
ſitio ledit fidem noſtraꝫ. qꝛ fauet iudaiſmo moderno: qui
falſam excuſatōnem huiꝰ extreme eiectōis ſumūt ab ydo
lis patrū ſuoꝝ: vt etiam Burgē. dicit. Cū em̄ querit̄ a iu-
deis cā tam extreme ⁊ protenſe captiuitatis eoruꝫ: reſpon
dent vt Burg. ꝙ eſt ex culpa patrū colentiū ydola. ſic aūt
ſe falſe excuſando non erubeſcūt ſed gloriant̄: ꝙ nō ſit ex
demeritis eoꝝ iſta captiuitas. ⁊ per hoc pſuadent ſimpli-
cibus ꝙ ꝑ patiam ſuſtinēt hanc captiuitatē pro pc̄tis non
ſuis: ſ alioꝝ. ⁊ ſic ꝑ falſam excuſatōnem ſibi formant va-
nam ſpem: cui Burg. hic ſeruit. Non igit̄ ꝯfunduntur et
erubeſcūt ab ydolis ſic expoſitis: ſed potius vt dictum eſt
ſperant ⁊ gloriant̄. Nec valet Burgen. ſcd̄m motiuuꝫ. q̄a
dicit̄ in litera. Excoquam ad purū ſcoriam tuam. Ex quo
arguit. quia iudei in captiuitate babylonica non fuerunt
emendati: ſed manſerūt incorrigibiles. ꝓpter hoc qd̄ dici
tur in eodem capitulo. Sup quo ꝑcutiaꝫ vos vltra addē-
tes preuaricatōnem. Dicta igit̄ depuratio ſcorie non ha-
bet locum in babylonica captiuitate. Reſpondeo hic: ꝙ
Burgen. hic ſicut multotiens facit litere tranſpoſitōem.
Nam illud. Sup quo ꝑcutiam vos pertinet ad iudeoruꝫ
captiuandoꝝ incorrigibilitatē. hoc aūt qd̄ dicit̄ in fine ca-
pituli. Excoquā ad purū ſcoriā tuam. ſm̄ glo. nihil ꝑtinet
ad purificatōeꝫ reductoꝝ de captiuitate. de q̄ purificatōne
allegatū eſt ſupra vltimū capitulū Eſdre. ij. Nūc aūt nitit̄
Burg. improbare emendatōeꝫ reductoꝝ a captiuitate per
incorrigibilitatē nondū captiuoꝝ: videat Burg. grādi pen
ſo quantū valeat. Ex mutatione em̄ tempoꝝ cauſaruꝫ et
circumſtantiaruꝫ ſepe in ſcripturis taliter inconſonantia
reperiunt̄. ſicut Math. xxiiij. ca. Statim correcto Petro
⁊ diſcipulis qꝛ dormierūt: poſtea ſequit̄. Dormite iam et
requieſcite. ⁊ ſtatim ſequit̄. Surgite eamus. Nec valet rē
plica Burgen. ꝙ pp̄ls reductꝰ nō fuit purgatꝰ ſ potiꝰ im-
plicatus abominatōnibus chananeoꝝ. qꝛ dictū eſt ſupra
ꝙ ad pſuaſionem Eſdre dimiſerūt vxores cuꝫ prole. ⁊ ſic
clarificati fuerūt: prout dr̄ in loco ꝑ Burgen. allegato. ſ. ij.
Eſdre vlti. ca. Cum aūt burg. dicit illam purificatōneꝫ ad
aplo̅s ꝑtinere. nō videt̄ verū ad literā. qꝛ litera dicit de pu
rificatōne ciuitatis hieruſalē: ideo ſubdit̄ poſt purificatō
nem. Ciuitas inſtat: vrbs fidelis. cuiꝰ ciuitatis ad literam
apl̄i nec erāt ciues nec ꝑs principalis nec fortaſſis itegra-
lis nec quantitatiua. Si dixeris ꝙ ciuitas accipit̄ pro ec-
cleſia cuiꝰ ciues ⁊ principes erāt apl̄i nō nego ſm̄ ſenſum
allegoricū: ſ nō ad lr̄am. Nec valet terciū motiuū burgē.
ſumptū ex hoc ca. cū dicit̄. Syon in iudicio redimet̄ ⁊ re-
ducet eā in iuſticia: arguēdo ſic. Captiuitas babylonica n̄
eſt reducta ꝑ iuſticiam: ſ potiꝰ ꝑ miſcd̄iam. Rn̄deo ꝙ h̄ ar-
gumentū fundat̄ ſup falſa imaginatōne. ſonat em̄ q̄ſi mi
ſericordia ⁊ iuſticia in oībus opibus diuinis nō ꝯcurrāt.
qd̄ eſt ꝯtra mgr̄m in. iiij. di. xlvj. vn̄ ⁊ ſi vna videat̄ reluce-
re in vno effectu: alia in alio: manent tn̄ ſꝑ inſeꝑabilia ſm̄
ſctōs doctores. miſcd̄ia exhibetur ſine meritꝭ. iuſticia aūt
ꝓ meritꝭ aut demeritꝭ. Nūc igit̄ genꝰ humanū nō meruit
redemptōeꝫ ꝑ xp̄m factā. ideo dicit apl̄s ad Tytū. iij. Se-
cūdū miſcd̄iam ſuā ſaluos nos fecit non ex opibꝰ iuſticie
q̄ fecimꝰ nos. male igit̄ nitit̄ ꝓbare burgē. ꝙ ſit facta ꝑ xp̄i
iuſticiā nob̄ occultā. qꝛ ꝯtradicit apl̄o ſi in multꝭ locꝭ dicenti
ꝙ ſolū ſm̄ ſuā miſcd̄iam. Id igit̄ qd̄ hic dr̄ ſm̄ expoſitio-
nem poſtil. ꝑpl̄m de babylonica captiuitate in iudicio et
iuſticia redemptū eſt verū: inq̄tum ꝓ ſua culpa ſuſtinuit
penā debitā: ꝯcurrente tn̄ miſcd̄ia in punitōne citra condi
gnū. Et cū burg. in hac mā vltimo adducit ꝙ vicꝫ populꝰ
reductꝰ a captiuitate babylonica non fuit imunis a pctō.
idem pōt argui de pp̄lo ꝑ xp̄m redempto i eccl̄ia q̄ nō fuit
ſine pctis. ſic pꝫ de p̄ redempto latrone. ⁊ hodie in ſagena
eccl̄ie capiunt̄ piſces boni cū malis admixti: q̄ oēs ſunt
ꝑ xp̄m ſufficienter redempti.

¶ Capitulū .ij.

VErbū qd̄ vidit. Poſtq̄ ꝓpheta deſcripſit regni iu-
de deiectōeꝫ. hic ꝯn̄r deſcribit regni xp̄i. ſ. eccl̄ie ere-
ctionē. Et diuidit̄ in duas ꝑtes. qꝛ p̄ h̄ erectio de-
ſcribit̄: ⁊ ſcd̄o ꝓpheta ad deſcribendū ꝑdictā deiectōneꝫ re
uertit̄: ibi. Proieciſti em̄. Prima ꝑs a xp̄ianis ⁊ iudeis d̄
tempe xp̄i exponitur: ꝯtrario tamen modo. quia chriſtia-
ni dicunt hanc ſcripturam fuiſſe impletam in aduentu ie
ſu nazareni: quem confitent̄ eſſe xp̄m in lege ⁊ prophetis
ꝓmiſſum. Iudei vō dicūt ipſam implendam fore tempo
re meſſie quem expectant. quia hieſum nazarenum xp̄m
eſſe negant: ⁊ arguunt ex litera huiꝰ partis primo: quia di
cit̄ hic. Erit in nouiſſimis diebus preparatus mons do-
mus domini ⁊c̄. ⁊ ſic in nouiſſimis diebus lr̄a huiꝰ partis
eſt implenda. Dies autem hieſu nazareni non fuerūt no-
uiſſimi: quia poſt mortem eiꝰ fluxerūt multi anni. ſcꝫ M.
cc. xciij. ḡ nō fuit xp̄c: ſed alius expectat̄ qui erit in nouiſſi
mis. Item ſubdit̄. Mons domꝰ dn̄i in vertice montiuꝫ et
eleuabit̄ ſup colles: ⁊ ſic in aduentu xp̄i mons ſyon eleua
bit̄ in altum. qd̄ non eſt adhuc factū. ḡ ⁊c̄. Item ſequitur.
Et fluent ad eū omnes gentes. ſ. per credulitatem in chri
ſtum. hoc autem non eſt factū de hieſu nazareno. qꝛ ſara-
ceni. tartari. ⁊ plures gentiles alij. ⁊ etiam iudei ꝓ maiori
parte nō crediderūt in ih̄m nazarenū. ḡ ⁊c̄. Item ſequitur
Et ꝯflabūt gladios ſuos in vomeres: ⁊ lanceas ſuas i fal-
ces. non leuabit gens ꝯtra gentem gladiuꝫ ⁊c̄. Ex q̄ videt̄

q in aduentu meſſye debeat tanta pax eſſe in mūdo q ceſſet vſus armoꝝ ⁊ mā eoꝝ in inſtrā ꝓ agricultura cōuertat͛ Iſta nō ſolū pn̄t ſolui ꝫ etiā in aduerſarios torqueri ſaltē ꝓ magna pte. Ad pꝛimū dicenduꝫ q nouiſſimū vno mō accipit͛ ſimpl͛r ⁊ abſolute. ⁊ ſic tp̄s nouiſſimū ſeu dies nouiſſimi dr̄ tp̄s futuꝝ ꝓpe iudicium Alio mō accipit͛ reſpectiue. ⁊ ſic tp̄s grē ſeu aduētus xp̄i dr̄ nouiſſimū. q₂ legi euāgelice alio non ſuccedet. ꝓpt͛ qd̄ argumentū non valet q₂ iſtd̄ tp̄s nouiſſimuꝫ hꝫ longū tractū. ſic vltima etas homīs aliqn̄ tātū durat qn̄tū oēs alie p̄cedentes. Itē Geñ. xlix. dr̄. Cōgregamī filij iacob vt annuncieꝫ q̄ vētura ſunt vobis in dieb⁹ nouiſſimis ⁊c̄. ⁊ oīa illa ſūt diu adipleta. etiā ſm opi. iudeoꝝ ſic ibidē fuit expoſitum ꝓpter qd̄ ex illo v̄bo in nouiſſimis dieb⁹ nō hn̄t argumētū. ibidē ſb̄dit͛. Nō aufferet͛ ſceptrū de iuda. ⁊ dux de femore ei⁹ donec ve. q̄ mit. ē. i. xp̄us. vn̄ in trāſlatōe chaldaica q̄ tāte auctis eſt apd̄ hebr̄. q nullus vnq̄ꝫ fuit auſus ei ꝯdicere. hr̄ meſſyas. i. xp̄s vbi nos hēmus q̄ mittēdus eſt. Cuꝫ igr̄ ſceptrū ⁊ dn̄atio ſint totalit͛ ablata a iudeis: ⁊ iā diu ē. ſequit͛ q aduent⁹ xp̄i tranſit in p̄teritū. ⁊ cū fuerit ablatuꝫ tp̄e herodis ad quē deuolutū fuit regnū iudeoꝝ cū eēt alienigena. ⁊ tp̄e ipſius nat⁹ fuit ieſus nazaren⁹. ſequit͛ q fuit ⁊ eſt vere xp̄s. q₂ illo tp̄e nullus ali⁹ apparuit q̄ ex doctrina opibus dici poſſet xp̄s. ⁊ ſic argumentū reducit͛ ad propoſitū nr̄m. Ad ſcd̄ꝫ dōm q rōe illius dicti aliq̄ doctores hebrei dixerunt q in aduentu meſſye mons ſynai ⁊ mons thabor ⁊ carmeli qui ſunt ꝓpe montē ſyon ſunt adducendi diuina v̄tute. ⁊ ſup illos mons ſyon dꝫ poni. vt ſic impleat͛ qd̄ dr̄. Erit mons dom⁹ dn̄i in vertice montiuꝫ. ⁊c̄. ꝫ hoc dictū reprobat ra. Sa. ſup locū iſtū. d. q talis eleuatō nō eſt intelligenda ſm loci mutatōem ꝫ p ſignoꝝ opatōeꝫ q₂ maiora ſigna fienda ſunt tunc in monte ſyon q̄ꝫ in alijs tribus ſint facta. et in h̄ dicit veritatē: ꝫ in h̄ deficit q dicit futurū qd̄ p ieſum nazarenū fuit fctm̄. quod ſic pꝫ. Mai⁹ ſignū factū in mōte ſynai fuit datio legis p angelū loquētem in perſona dn̄i. Act. vij. Maius ſignū ſine cōpatione fuit q xp̄s verus hō verus deus in templo docuit legem euangelicā: in quo legit͛ pluries docuiſſe q quidē tēpluꝫ erat in monte ſyon vt frequēter dictū eſt: vbi etiā cecos et claudos curauit ⁊ multa alia miracula fecit. vbi etiā ianuis clauſis ad diſcipulos intrauit: ſuā reſurrectōem manifeſtando. et ibi ſup apl̄os alioſq̄ꝫ diſcipulos ſpm̄ſanctū in in die pētecoſtes miſit: qd̄ fuit maximū miraculū. ſ. q homines ſimplices ⁊ illiterati oēs ſcp̄turas intelligerēt et linguis oīm gentiū loquerent͛. Et p h̄ patꝫ q maiora fecit ieſus nazarenus in mōte ſyon: q̄ꝫ vnq̄ꝫ fuerunt facta in tribus montib⁹ p̄dictis. Ex q̄bus cōcludit͛ xp̄m veniſſe in pſona ieſu nazareni. Ad tercium dōm q h̄ ſignū oīs nō diſtribuit ꝓ ſingulis generū ꝫ pro generib⁹ ſinguloꝝ. q₂ de omnib⁹ gentib⁹ aliqui conuerſi ſunt ad fidē xp̄i etiam a tēpore apl̄oꝝ: ſicut diffuſius declaratū fuit p̄s. xviij. ſup illd̄ verbū. In oēm terrā exiuit ſonus eoꝝ. ſicut hec propoſitio vera eſt. Omne aīal fuit in archa noe. q₂ aliqua in diuidua de ſingulis generib⁹ aīalium fuerunt ibi. Ad fidē v̄o xp̄i non ſolū aliqui de gentib⁹ ſingulis: ꝫ multi ſunt ꝯuerſi. et q₂ ſm expoſitores catholicos ⁊ hebreos predicta diſtributio ſic eſt intelligenda. ex h̄ concludit͛ ieſum nazarenū eſſe verū xp̄m. Ad quartū dicendū q p h̄ quod dicitur Non exercebunt͛ vltra ad preliū. non hr̄ q poſt aduentuꝫ xp̄i nullū debeat eſſe preliū. ꝫ q debet eſſe magna pax tp̄e ſui aduētus. ⁊ ita fuit. q₂ xp̄s natus fuit tp̄e ceſaris auguſti ſubiectis oībus gentib⁹ romano impio: ⁊ pacatis in tantū q ſub eo numeratus fuit totus orbis: vt hr̄ Luce. ij. ⁊ durauit iſta pax per magnū ſpaciū tp̄is. nec plus habet͛ per illā dictōem vltra: loco cuius ponit͛ in hebreo od. ⁊ ſimilit͛. iiij. Reg. vj. habemus. ⁊ vltra nō venert͛ latrones ſyrie in terrā iſrl̄. q₂ ceſſauerūt venire p aliquod temp⁹. tamē poſtea plurieſvenerunt. vt patꝫ ex. iiij. Reg. Silr̄iter Geñ. xxxv. dr̄ ad Iacob. Non voceberis vltra iacob ꝫ iſrl̄. ⁊ tamē poſtea vocatus eſt iacob multociēs Per hoc concludit͛ ieſum nazarenū eē verū xp̄m q₂ natuꝫ tp̄e maxime pacis ⁊ tp̄ibus a ꝓphetis p̄nūciatis. Et p̄dictis patet ſnīa huius partis. tamē adhuc ad maiorē intellectū diſcurrendū eſt breuiter applicando ad propoſitum. ſ. de eccleſie promotione. et p̄mittit͛ breuis prefacio cū dicitur.

Ca. ij.

Verbū qd̄ vidit eſaias fili⁹ Amos
b ſup iudeā a hiꝛl̄m. Et erit i
nouiſſimis diebus p̄patus
c mons domus dn̄i in verti
d ce montiū ⁊ eleuabit͛ ſuper
e colles. Et fluent ad eū omnes gentes: ⁊ ibunt popu
f li mlt̄i ⁊ dicēt Venite aſcēdamus ad montem dn̄i et
g ad domuꝫ dei Jacob et do
cebit nos vias ſuas et am
bulabimus in ſemitis eius
h q₂ de ſyō exibit lex: ⁊ v̄buꝫ
i dn̄i de hirl̄m. Et iudicabit
k gētes ⁊ arguet ppl̄os mul
l tos. Et ꝯflabūt͛ gladios ſu
os ī vomēs ⁊ lāceas ſuas i

a Verbū quod vidit eſaias ⁊c̄. q. d. verbum quod ſubditur eſt notabile. q₂ de maxima re. ⁊ ideo maxime attendenduꝫ. Et quid ſit illud oſtēditur cū dr̄. b Et erit i nouiſſimis diebus. i. tempe gratie: quod dr̄ nouiſſimū: vt p̄dictū eſt. ⁊ hoc modo dicit͛ prima Joh. ij. Nouiſſima hora eſt. c Mons dom⁹ dn̄i. i. eccia que dr̄ hic dom⁹ dn̄i. tū quia fundata fuit per p̄dicatōeꝫ xp̄i et eius miracula in monte ſyon vbi erat templū dn̄i vt predictū eſt. tū q₂ eccleſia q̄ eſt domus dn̄i dignitate excellit oēm aliā congregationē a principio mūdi ad dei cultū ordinatā. d Et eleuabitur ſup colles. i. ſuper terre p̄ncipes q₂ a tp̄e conſtantini ceperunt ſe ſupponere iugo xp̄i. e Et fluent ad eū omnes gentes. i. aliq̄ de oībus gentibus vt predictū eſt vl̄ poteſt dici q eſt locutio hyperbolica ad deſignandū multitudinem gentiliuꝫ que fidem xp̄i ſuſcepit iudeis pro maiori parte excecatis in infidelitate. ſm illud ad Romo. xj. Cecitas ex parte contigit in iſrael: donec plenitudo gentium intraret ſicut dicitur. Omnes de ciuitate currūt ad tale ſpectaculum: ad deſignandum multitudinem currentium: licet aliquando maior pars remaneat. f Et dicent venite aſcendamus ⁊c̄. quia illi qui recipiebant fideꝫ xp̄i hortabantur alios ad ſimiliter agenduꝫ. g Et docebit nos vias ſuas ⁊c̄. q₂ adulti venientes ad fidem xp̄i anteqū baptizarentur cathezizabant͛ et inſtruebantur de his que pertinent ad fidem. h Quia de ſyon exi. lex ⁊c̄. hoc nō eſt referendum ad credentes quaſi ſit verbū ipoꝝ. ꝫ ē verbū eſaie reddētis cauſam ⁊ modū de dicta multitudine gentium ad fidem xp̄i conuertenda. quia de hierl̄m et iudea exierunt apoſtoli alijq̄ꝫ diſcipuli ad predicandū gentibus fidem xp̄i. propter quod dr̄ Act. xiij. Vobis oportebat primū loqui verbū dei. ꝫ quia repelliſtis illud et indignos vos iudicat͛ eterne vite: ecce couertimur ad gentes. ſic em̄ p̄cepit nobis dn̄s i Et iudicabit gē. iudicō diſcretionis quo per predicatōneꝫ apl̄oꝝ aliquos de gentibus vocauit ad fidem: alijs in infidelitate dimiſſis. quod quidem iudicium iuſtū eſt licet nobis occultum. k Et arguet po. mul. de infirmitate et alijs malis ſuis. ſicut patet in actibus apl̄oꝝ ⁊ legendis ſanctorum. l Et cōflabūt gla. ſu. ⁊c̄. hoc dr̄ ad deſignandū diuturnitatē pacis q̄ fuit vbiq̄ꝫ natiuitatis xp̄i tp̄e vt predictū ē. et durauit in iudea de qua terra eſaias p̄ncipaliter loquebat͛. a. xx. annis ⁊ pl⁹ añ natiuitatē xp̄i vſq̄ꝫ poſt mortē eius per. xl. annos vl̄ circiter ſub dominio romanoꝝ: vt pōt colligi ex dictis Ioſephi ⁊ alioꝝ hyſtoriographoꝝ ꝫ iudeis finaliter rebellantibus romanis deſtructi ſunt ⁊ captiuitati per tytum anno xlij. a paſſione chriſti. Veriſimile autē eſt q in illa pace tam longa ceſſantibus bellis multa arma ⁊ inſtrā bellica fuerunt conuerſa in inſtrā agriculture apta. ſicut ſenſibiliter vr̄ in terris vbi poſt bella ſequitur pax diuturna.

m ¶ Non leuabit ⁊c̄. hyꝑbole eſt ad deſigńdū pacꝭ diuturnitatē: put cōiter dr̄ de aliq̄ negocio qđ ꝯtrahit̄ vltra modum ꝯſuetū. iſtud negociū nunq̄ terminabit̄: lꝫ aliqñ t̄minet̄ infra annū vel infra menſeꝫ ſeu etiā in minori ſpacio ſm ꝯditōeꝫ negocij. Et hic modꝰ loquēdi hyꝑbolicus frequēs eſt in ꝓphetis.

m falces. Non leuabit gens ꝯtra gentē gladiū: nec exercebuntur vltra ad prelium
n Domꝰ iacob venite ⁊ ambulemus in lumine dei no
o ſtri. Proiecisti enim populum tuum domum iacob:
p quia repleti ſunt vt olim:
q r ⁊ augures habuer̄t vt phi
s liſtijm: ⁊ pueris alienis ad
t heſerunt. Repleta eſt terra argento ⁊ auro ⁊ non eſt
v finis theſaurorum eiꝰ. Et
repleta eſt terra eiꝰ equis: ⁊ innumerabiles quadrige
x eiꝰ. Et repleta ē terra eius ydolis. Opus manuū ſuarum adorauerūt: qđ fecer̄t
y digiti eorū. Et incuruauit
z ſe hō: ⁊ hūiliatus ē vir Ne
a ergo dimittas eis. Ingredere in petrā: ⁊ abſcōdē in
b foſſa humo a facie timoris
c dñi: ⁊ a glīa maieſtatis eiꝰ
d Oculi ſublimis hominis:
e f humiliati ſunt et incurua-

n ¶ Domꝰ iacob. h̄ poſt ꝯuerſionē gentiliū ponit̄ cōuerſio iudeoꝝ: q̄ circa finē mūdi recipient fidē xp̄i gñaliter et a tp̄e xp̄i vſq̄ nūc recipiunt eā aliq̄ ꝑticulariter. Et qꝛ ad h̄ inducti ſunt ꝑ doctores ꝯuerſos ad fidē de gētilitate vel i ſe. ſic ptꝫ de auguſtino ⁊ Ambroſio ⁊ alijs multꝭ: vel in gentibus ſuis. ſic ē de illꝭ doctoribꝰ q̄ nati ſūt de gentibꝰ xp̄ianis: tn̄ gentes eoꝝ ꝓpinqui vel longinq̄ fuerūt de gentilibꝰ ꝯuerſi ad fidē xp̄i. ⁊ in ꝑſona taliū dr̄ hic iudeis. n ¶ Domus iacob ⁊c̄. i. in lumine fidei xp̄iane. o ¶ Proiecisti. Aliq̄ doctores noſtri hanc lr̄am ⁊ ſequentē vſq̄ ad ſextū capl̄m exponūt ꝯſiter ad p̄cedentē: referendo eam ad tp̄s xp̄i dicentes q̄ in iſtis capitulis deſcribit̄ pena iudeoꝝ ꝓpter mortē xp̄i: ſed hoc nō videt̄ mihi. qꝛ hic p̄mittit̄ culpa pene q̄ deſcribit̄ in ſequentibus. Culpa aūt iſta eſt principaliter multiplicatio ydolatrie: vñ ſubdit̄. Et repleta eſt terra eiꝰ idolis ⁊c̄. A tēpore aūt xp̄i ⁊ añ per longū tp̄us vſq̄ ad deſtructōnem ciuitatis hieruſalē ꝑ romanos q̄ fuit inducta ꝓpter morteꝫ xp̄i: vtꝫ Io. xix. Non fuit idolatria apud iudeos: imo etiam mirabiliter horruerūt: in tantū q̄ cū herodes ſub quo natus fuit xp̄c ſupra portā templi poſuiſſet aquilā aureā: qđ eſt ſignū romani dominij. eo q̄ regnuꝫ iude receperat a romanis: nō ad hoc q̄ illa aquila adoraret̄: ſꝫ ſolum ad porte decorē ⁊ imꝑatoris honorem: ⁊ tn̄ iudei zelo legꝭ accenſi dicentes nō eſſe licitū aliquā imaginem quacūq̄ de cā eſſe in templo vel circa templū illā ad terrā deiecerunt ſcientes tn̄ q̄ ex hoc iminebat eis mortis periculū ſicut et ꝯtigit. qꝛ plures ratōne huiꝰ facti fuerūt ab herode occiſi. Item tp̄e tyberij ſub q̄ paſſus eſt xp̄c: pylatus iudee p̄fectus imaginē ceſaris portari fecit in ir̄lm. qđ cū cognituꝫ fuiſſet a iudeis in magna multitudine venerūt ad pylatū rogantes vt illā auferret: aſſerētes eis nō eſſe licitū aliquā imaginē eſſe intra ciuitatē: ⁊ pylatus videns multos eſſe ꝑatos magꝭ mori q̄ ꝑmittere imagines in ciuitate fecit illas in ceſariā deportari ad p̄cauendū diſſenſionē ppl̄i. Et ſimile factum legit̄ tp̄e Gaij q̄ ſucceſſit Tyberio: eo q̄ petronius iudee p̄fectus volebat imaginē ceſaris ad hir̄lm portare: vt refert ioſephus libro de iudaico bello: et ideo ſaluo meliori iudicio mihi videt̄ q̄ hec lr̄a ⁊ ſequens vſq̄ ad ſeptimū capl̄m referēda eſt ad tp̄s p̄cedens captiuitatem babylonicā: q̄ fuit inducta ſuꝑ iudeos maxime propter idolatriā q̄ tūc in eis multū viguit: vtꝫ ex. iiij. Reg. et ij. Paral. Igit̄ ſm hanc ſniam litera iſta in q̄ Eſaias ſuer titur ad deſcribendā punitōnem regni iude: quam deſcribere ſupra incepat vt ſupra dictuꝫ eſt: prima in duas partes diuidit̄. qꝛ p̄ exprimit̄ culpa: ſcđo ſubdit̄ pena debita: ibi. Non ḡ dimittas. Circa primū dicit ꝓpha. o ¶ Proiecisti em̄ ppl̄m tuū domū iacob. i. ꝓijcies. Loquit̄ em̄ de futuro ꝑ modū p̄teriti ꝓpter certitudinē prophetie q̄ fuit impleta qñ Nabuchodonoſor iudeos de hieruſaleꝫ ⁊ de iudea eiecit ⁊ captiuos in babylonem duxit. Conſequenter oſtendit̄ ratio dicte captiuitatis: cum dicitur. p ¶ Quia repleti ſunt vt olim. In hebreo habet̄. Repleti ſunt ab oriente. id eſt magica arte que reperta fuit in parte orientali reſpectu iudee. vnde et Balaam ariolus ⁊ magus habitabat in partibus oriētis vt habet̄ Nume. xxiij ⁊ eadem ſententia eſt in tranſlatōne ꝯmuni cum dicit̄. p ¶ Repleti ſunt vt olim. quia a temꝑe iudicum iudei ceperūt magicis vti. q ¶ Et augures. id ē diuinos diuinatiōe ſuꝑſtitioſa: tn̄ augurū ꝓprie ē diuinatiō ꝑ garritū ⁊ volatum auiū. r ¶ Habuerunt vt philiſtijm. q̄ talibus intendebāt. Sciendū tn̄ q̄ aliq̄ diuinatio ꝑ garritū ⁊ motū auiū eſt licita: vicꝫ inq̄tuꝫ ſe extendit cognitio naturalis. Aues em̄ et bruta aīalia citiꝰ ſentiūt immutatōnem aeris: eo q̄ nō hn̄t intellectum diſtrahētem vim ſenſitiuam ⁊ ſm talem immutatōnem incipiūt garrire vel moueri de loco ad locum aliter q̄ ante. ad qđ ſequit̄ pluuia vel ſiccitas vel ventus vel huiuſmodi ſm diuerſitateꝫ nature auium vel brutoꝝ. ⁊ ex tali experientia cognoſcunt homines q̄ talis garritus ſeu volatus eſt ſignum effectus naturalis ſequentis. ⁊ hoc modo etiam naute prenoſticant đ futura tempeſtate ꝑ motum delphinorum in ſuperficie maris: ſed ſi diuinatio talis extendat̄ ad actus humanos qui dependent ex libero arbitrio: ſuꝑſtitioſa eſt talis diuinatio qua vtebant̄ iudei ſicut ⁊ philiſtei. s ¶ Et pueris ⁊c̄. exercentes in eis viciū ſodomiticū. vt dicūt cōiter expoſitores noſtri. Rabi Salomon đo exponit aliter dicens. q̄ iudei accipiebant vxores alienigenas ydoloꝝ cultrices. ſicut dicit̄ de ſalomone tercio Regum. xj. Et filij qui naſcebant̄ ex eis ſequebant̄ idolatriā matrum. ⁊ ſic iudei faciebant filios alienos a cultu dei. t ¶ Repleta eſt terra argēto ⁊ auro ⁊c̄. in hoc tangit̄ pc̄tm̄ auaricie ad qđ iudei ſemper fuerūt proni. v ¶ Et repleta eſt terra eiꝰ eq̄s ⁊c̄. in h̄ tangit̄ pc̄tm̄ diffidētie. qꝛ in defenſione ꝑ talia ꝯtra aduerſarios magꝭ ꝯfidebant q̄ de diuino auxilio. x ¶ Et repleta ē ter. eiꝰ idolis ⁊c̄. Hic tangit̄ pc̄tm̄ eoꝝ multiplicꝭ idolatrie. ⁊ q̄tum ad idoloꝝ fabricatōeꝫ. ⁊ q̄tum ad veneratíonem. iō ſubdit̄. Opus manuū ſuaꝝ adorauerūt. ⁊ ſbdit̄. y ¶ Et incuruauit ſe hō idolis inclinando. Omnia em̄ iſta pc̄tā multiplicata fuerūt int̄ iudeos añ captiuitatē babylonicā: vtꝫ. iiij. Reg. et maxime temꝑe Manaſſe. iiij. Regum. xxj. z ¶ Ne ḡ dimittas eis. Premiſſa culpa h̄ conſequēter deſcribit̄ pena. ⁊ p̄ in generali. ſcđo magis i ſpeciali ca. ſequēti. Prima in duas. qꝛ p̄ deſcribit penā: ſecūdo oñdit medelā: ibi Quieſcite. Circa primū dicit ꝓpha. z ¶ Ne ḡ dimittas. q. d. ex quo faciūt iſta turpia vt p̄miſſū eſt non ē dimittendū tantuꝫ dedecus culpe ſine decore iuſticie. Conſequenter conuertit ſermonem ſuum ad populum dicens. a ¶ Ingredere in petrā ⁊ abſcondere ⁊c̄. q̄a multi de populo timore regis nabuch. ⁊ exercitꝰ eiꝰ abſcōderūt ſe in cauernis petraꝝ ⁊ in foſſis terre. b ¶ A facie timoris dñi. i. ipſiꝰ nabuch. a deo miſſi ad puniendū p̄dicta pc̄tā: qui fuit in hoc flagellū dñi. c ¶ Et a glīa maieſtatis eiꝰ. i. a maieſtate eiꝰ glorioſa: qꝛ fecit nabuch. venire cū valde magna et excellenti poteſtate cui nullus de regno iude potuit reſiſtere. ideo ſubditur. d ¶ Oculi ſublimis hominis. id eſt Sedechie regis qui eleuatus in ſuꝑbiam rebellauerat chaldeis. e ¶ Humiliati ſunt. quia fuit captus et excoculatus: vt hr̄. iiij. Reg. xxv. f ¶ Et incuruabitur altitudo virorum. quia viri bellatores fuerunt occiſi ⁊ captiuati.

g Exaltabitur autē ꝛc̄.i.tūc apparebit eius potentia in puniendo peccatores.iō ſubdit. h Quia dies dn̄i.i.tēpus vindicte ei⁹. i Sup oēm ſupbū.i.corde elatū. k Et excelſuz.ſ.ex ambitōe. l Et ſup omnē arrogantē id eſt ſuperbe loquētē ꝯ deū. m Et ſup oēs cedros libani ꝛc̄.i.machinamēta ex talibus lignis nō potuerūt eos defendere. n Et ſu. oēs mō.excelſos ꝛc̄. id eſt fortalicia in rupibus ꝛ locis quaſi inacceſſibilibus deſtruent per regē babylonis quātumcū q̄ ſint fortia in muris.ideo ſubdit. o Et ſup oēm turrem excelſam ꝛc̄. p Et ſup oīs naues ꝛc̄. q̄ Sedechie ꝛ pplo ſuo defecerūt omnino victualia Hieremie.lij. que ſolebāt apportari i copia p naues tharſis. p Et ſup omne qđ ꝛc̄.q̄ caldei abſtulerunt de regno iude quicqđ erat p̄cioſuz et pulcrū. q Et incuruabit ꝛc̄.i. deijcietur p captiuitatez et morte. r Et eleuabit dn̄s ꝛc̄.expōatur vt.ſ. s Et idola ꝛc̄.q̄ caldei ꝯfregerūt ipa portātes ſecū auꝝ argentuz ꝛ alia metalla.hiere.lij. t Et introibūt in ſpelūcas ꝛc̄.ibi fugientes ꝛ ſe abſcōdentes a caldeis vt p̄dictū eſt.nā ꝛ ipe ſedechias rex fugit p viā ſubterraneā.vt dictū fuit.iiij. Regū.xxv. v A facie formidis dn̄i.ſic ē in hebreo.ꝛ exponat vt.ſ. x Cū ſurrexerit pcutere terrā.ſ.iude p Nabuchodonoſor tanq̄ p ſuuz flagellū. y In die illa pijciet ꝛc̄.q̄ plures de pplo fugientes portabāt ſecū talia.ſ; q̄ ppter pondus impediebant a velocitate fuge: pıecerūt ea ne caperent a caldeis ſicut pıciunt merces in mari ne homines ſubmergant. z Vt adorarent talpas ꝛc̄.i talib⁹ eīm imaginib⁹ p artē nigromātie factis demones aliq̄n dabāt reſpōſa. a Et igredietur ſciſſuras petraꝝ exponat vt.ſ. q̄ eſt replicatio eiuſdē ſnīe ed maiorē errorē. b Quieſcite. Hic ꝯn̄r oñdit medelā ꝯ p̄dicta mala pene.ſ.ceſſatōne a prouocatōe ire diuine maxime per pcīm ydolatrie.et h̄ eſt qđ dr̄. b Quieſcite ḡ ab hoīe.i.a dō ei⁹ offenſionē cauendo. Scriptura eīm veteris teſtamēti ſacra frequēter loq̄tur de deo more hūano:et ſil'r vocat eū aliq̄n hoīem vl' virū ꝛ maxie q̄ erat humanand⁹.vnde dr̄ Exod.xv. Dn̄s q̄ſi vir pugnator. In hebreo hr̄.dn̄s vir pugnator ſine q̄ſi ꝛ ſic ibi vocat vir pugnator: ita h̄ hō irat⁹ q̄ſi ad vindictā pat⁹.iō ſbdit c Cui⁹ ſpi.i.anhelit⁹ d In nar.ei⁹ ē.hō ei iratus emittit anhelitū fumoſuz p nares e Quia excelſus ꝛc̄.ab angelis ſctis q̄ eū ſumme reuerent:ꝛ multo fortius dz timeri ꝛ reuereri ab hoibus cauēdo ab offenſa ipi⁹ ſm hebreos lr̄a eſt iſta. Quieſcite ab homie cui⁹ ſpūs i naribꝰ eius ē.q̄ in q̄ appreciat⁹ eſt ipe.ꝛ ſm ipos nō intelligitur de dō ſ; de hoīe mortali. ꝛ iō nō eſt ponēda ſpes in eo ſ; in deo.ꝛ h̄ eſt qđ dr̄. Quieſcite ḡ ab homie cui⁹ ſpūs in narib⁹ eſt.i.q̄ viuit p reſpiratōez aeris. et ſic eſt fragilis et mortalis ſicut alia aīalia reſpirātia. q̄ in q̄ appreciat⁹ eſt ipe,q.d.in nihilo reſpectu dī. Et ex h̄ ſubītelligit q̄ adhuc

g bit altitudo viroꝝ. Exaltabit aūt dn̄s ſol⁹ in die illa:
h q̄ dies dn̄i exercituū ſuper
i k oēm ſupbuz ꝛ excelſuz ꝛ ſuper oēm arrogantē: ꝛ hūiliabit ꝛ ſup oēs cedros libani ſublimes ꝛ erectas ſuper oēs quercus baſan ꝛ ſuper oēs montes excelſos ꝛ ſup oēs colles eleuatos et ſup omnē turrem excelſam
o ꝛ ſup oēm murū munitū et
p ſup oēs naues tharſ: ꝛ ſuper oē quod viſu pulcrū eſt
q Et incuruabit oīs ſublimitas hoim ꝛ humiliabit alti
r tudo viroꝝ. Et eleuabitur
s dn̄s ſolus in die illa ꝛ ydo
t la penit⁹ cōterent. Et introibūt in ſpelūcas petrarū et
v in voragines tre a facie formidinis dn̄i: ꝛ a glīa maie
x ſtatis ei⁹ cū ſurrexeit pcute
y re terrā. In die illa pijciet hō ydola argēti ſui ꝛ ſimulacra auri ſui que fecerat ſibi:
z vt adoraret talpas ꝛ ve
a ſpertiliones. Et ingredietur ſciſſuras petrarum et in cauernas ſaxorū a facie formidinis domini: ꝛ a gloria maieſtatis eius cum ſurre
b xerit percutere terraz. Qui
c eſcite ergo ab homine cui⁹
d ſpiritus in narib⁹ eius eſt
e quia excelſus reputatus ē ipſe. Caplm.iij.

Ecce enim dominator dominus exercituum auferet ab hieruſalem et a
g iuda validū et fortez omne robur panis ꝛ omne robur aque: ꝛ fortem et viruz bel
h latorem ꝛ iudicem ꝛ ꝓphe
i k tam ꝛ ariolum ꝛ ſenē prin
m cipem ſuper quinquaginta ꝛ honorabilem vultu ꝛ con
n ſiliarium: et ſapientem de
o architectis: et prudentem
p eloquij myſtici. Et dabo

ydola que ſunt ab eo facta ſunt min⁹ appreciāda: vt exponit ra. Sa. ꝛ rōnabiliter q̄tum ad h̄.q̄ effectus nō excedit ſuā cauſaz efficientē: ſ; magis defecit ab ea. Additio. Conſeq̄nter dr̄.ij.ca. Verbū qđ vidit ꝛc̄. In quo ꝓpheta poſtq̄ deſcripſit delectōnem iudeoꝝ poſt morte xpi deſcribit electōes eccie xpi que e dē ſucceſſit. ꝛ exponat totuz ſicut in poſtilla. Caplm.iij. Ecce eīm dn̄a tor. Hic ꝯn̄r deſcribit pena cōminata mag' in ſpeciali. Et p̄ propheta oñdit ꝓpoſitū.ſcđo ad h̄ inducit exemplū pabolicū ca.v.tercio ꝯfirmat dcīn ſuū.ca.vj. Prima in duas: q̄ p̄ pena deſcribit: ſecūdo ab ea ps ppl'i excipitur ſequēti c.ibi. In die illa erit germen dn̄i. Prima adhuc in duas.q̄ p̄ deſcribitur pena i ſexu virili.ſcđo in ml'iebri ibi. Dixit dn̄s de⁹ p co. Prima adhuc i duas.q̄ p̄ deſcribit pena.ſcđo ſubditur cā: ibi. Ruit eīm hieruſalē. Circa primū p̄mittitur pena trāſmigrātium. et ſcđo ſbdit pena remanētiuz ibi. Et dabo pueros ꝛc̄. Circa primū dr̄. a Ecce enim dominator.q̄tuz ad actum gubernandi. b Dominus q̄tum ad poteſtatem. c Exercituū.i.angelorum qui ſunt executores diuine volūtatis. d Auferet per chaldeos in hoc ſibi miniſtros. e Ab hieruſalem et a iuda validum. q̄tum ad agilitatē membrorū. f Et fortem. q̄tum ad robur. g Omne robur panis ꝛc̄.q̄ in hieruſalem obſeſſa a caldeis defecit omnino cibus et pot⁹ vnde deberet robur bellatorū ſuſtentari. h Et iudicem.i.iudices: ad quos referebātur caſus varij in hieruſalē de alijs ciuitatib⁹ i Et prophetam.i.prophetas falſos qui decipiebant Sedechiam regem ꝛ populum: aſſerentes q̄ nō traderentur in manu regis babylonis: vt habet Hieremie.xxxvij.capitulo. k Et ariolum.id eſt ariolos: qui immolando demonib⁹ in aris diuinabant. l Et ſemen.quia chaldei non deferebant etati aut dignitati.ideo ſubdit. m Principē ꝛc̄. in agibilibus dn̄bijs. n Et ſapientem de architectis.id eſt principales in mechanicis. o Et prudentez eloquij myſtici.id eſt doctores magnos qui intelligebant legez et prophetas: nō tantū ſm ſenſus litterales: ſed etiam myſticos. Qz autem de omnibus ſtatibus predictis multi fuerunt ducti in babylonem cum Joachim rege iuda: patet quarto regum viceſſimoquarto capitulo. Et dicit illa captiuitas. ꝓprie tranſmigratio.q̄ Joachim reddidit ſe regi babylonis. p Et dabo. Hic ꝯſ̄ter ponitur pena remanentiū.ꝛ p̄ a tranſmigratione Joachim vſq̄ ad deſtructionez ciuitatis ſub ſedechia.ſcđo poſt deſtructionē.ibi. Apphendet. Circa primū ſciendū q̄ tūc ppl'us remanēs fuit peſſime gubernat⁹ ꝓpt̄ qđ in pplo ſurrexerūt ꝯtentiones ꝛ diuiſiones ꝛ alie miſerie: ita q̄ illi qui ducti fuerant in babylonem iudicabantur melioris conditionis q̄ illi qui remāſerant. et hoc eſt quod dicitur.

p ¶ Et dabo pu̇eros principes eoꝝ. qꝛ poſt ioachim predictū regnauit filiꝰ eius. xviij. annoꝝ. ⁊ poſt illū Sedechias xxj. annoꝝ. ⁊ ſic fuerūt iuuenes etate ⁊ iuniores moribus ⁊ ꝑ ꝯñs fuerūt peſſimi. q ¶ Et effeminati ⁊c̄. qꝛ fuerunt ignorantes ⁊ mutabiles ſicut mulieres. vterqꝫ eñ rebellauit regi babylonis i malū ſuū: ⁊ totiꝰ populi.

o ¶ Populū meū exacto. ſu̇l. i. ſupiores q̇ erāt tyrāni non principes. p ¶ Spoliauerūt. bonis ſuis. q ¶ Et mulieres dñate ſunt eis. qꝛ ptrahebāt viros ſuos ad ydolatriaꝫ. r ¶ Pple meꝰ ⁊c̄. Iſti erāt falſi ꝓphe ꝓmittētes eis ꝓſpera ex q̇ꝝ ꝓmiſſione ppl's rebellauit regi babylonis. ⁊ ſic cuꝫ ciuitate periijt. Et qꝛ h̄ factuꝫ fuit iudicio diuino. ideo ſubditur.

r ¶ Et corruet ppl's. in peccata ⁊ miſerias. ꝓpter defectū regiminis. ſcḋm ꝙ dicit Prouerbi. xj. vbi nō eſt gubernator populꝰ corruet. s ¶ Vir ad virum. i. ꝯtra viruꝫ. ideo ſubditur. t ¶ Tumultuabit puer ꝯ̄ ſenem ſubtracta oīm reuerentia ⁊ honore. v ¶ Et ignobilis ꝯtra nobilē: ſubtracto timore ex defectu regentium. x ¶ Apprehendet. h̄ deſcribit miſeria remanentiū poſt ciuitatis deſtructōnem qꝛ illi q̇ euaſerant ꝑ diuerſas ſocietates: fugiebāt ad loca deſerta: ⁊ erāt poſiti in tanto timore ⁊ miſeria ꝙ nullꝰ volebat recipe curā regimis alicuiꝰ turine ſeu ſocietatis. et hoc ē qḋ dicit. x ¶ Apprehendet eñ ⁊c̄. vt ſit ſb cura ⁊ ꝓtectōe eꝰ iḋo ſubditur. y ¶ Et dicet. veſtimētū tibi ē ⁊c̄. q̇ ſumꝰ oībus denudati. in ciuitate eñ cecoꝝ monoculꝰ ē rex regni.

pueros principes eorum:
q ⁊ effeminati dominabūtur
r s eis. Et corruet ppl's vir ad
virū: ⁊ vnuſq̇ſqꝫ ad ꝓximū
t ſuū: Tumultuabit puer ꝯ̄
v tra ſenē: ⁊ ignobilis ꝯ̄tra
x nobilē. Apprehendet eniꝫ
vir fratrē ſuū domeſticum
y patris ſui: et dicet. Veſtimentū tibi ē: princeps eſto
z a noſter ruina auteꝫ hec ſub
b manu tua. Rñdebit in die
c illa dicēs. Nō ſuꝫ medicꝰ
d ⁊ in domo mea nō ē panis
neqꝫ veſtimētū. Nolite cōſtituere me principem ppl'i
e f Ruit eñ irl'm: ⁊ iudas cō-
g cidit quia lingua eoꝝ et ad
inuentōes eoꝝ ꝯtra dñm:
vt ꝓuocarent oculos maie
h ſtatis eius. Agnitio vultꝰ
i eoꝝ rñdebit eis ⁊ peccatuꝫ
ſuū quaſi ſodoma p̄dicaue
k rūt: nec abſconderūt. Ve
l aīe eoꝝ qm̄ reddita ſūt eis
m mala Dicite iuſto qm̄ bene
quoniam fructum adinuen
n tionū ſuaruꝫ comedet. Ve
impio in malum. Retributio eñ manuuꝫ eius fiet ei.
o Populum meū exactores

p q ſui ſpoliauerūt ⁊ mulieres
r dñate ſūt eis. Pople meꝰ
q̇ te btm̄ dicūt ipſi te decipiunt: ⁊ viā greſſuū tuoruꝫ
s diſſipant. Stat ad iudicā-
dum dñs: ⁊ ſtat ad iudicā-
t dos populos Dominꝰ ad
iudiciū veniet cū ſenibꝰ po
v puli ſui ⁊ ꝓ̄cipibꝰ eꝰ. vos
eñ depaſti eſtis vineā me
am ⁊ rapina paupis in do-
x mo vr̄a. Quare atteritꝭ po-
y pulū meū: ⁊ facies pauperū ꝯmolitis dicit dñs exer
z cituū. Et dixit dñs deus.
a ꝓ eo ꝙ eleuate ſunt filie ſy
b on: ⁊ ambulauerūt extēto
c collo ⁊ nutibꝰ ocl'oꝝ ibant
d e ⁊ plaudebāt ⁊ ambulabāt
⁊ pedibꝰ ſuis ꝯpoſito gra-
f du incedebant: decaluabit
dñs verticem filiaꝝ ſyon:
g ⁊ dñs crinem eaꝝ nudabit
g h In die illa auferet dñs ornamentū calciamentoꝝ et
k lunulas ⁊ torq̄s ⁊ monilia
l m ⁊ armillas ⁊ mitras et di-
n o ſcriminalia ⁊ perichelides
p q ⁊ murenulas ⁊ olofactoriola ⁊ inaures ⁊ anulos ⁊ gē
r s t v mas in fronte pendentes

s ¶ Stat ad iudicā. dñs. i. ad punitōem maloꝝ patus. Et qꝛ iſta mala erūt principalr̄ in ſupioribus vt dictū eſt ſequitur t ¶ Dñs ad iu. ve. ⁊c̄ i. vt iudicet eos d̄ ſuis tyrānidibꝰ: iḋo ſb dit verbum ipſiꝰ dei ad eos dicentis. v ¶ Vos eñ depaſ. ⁊c̄. i. ppl'm iſrl' q̇ dr̄ vinea dñi. j. ca. v. cꝰ bona deuorabāt ꝓ̄n cipes: ⁊ ppl's remanebat paup ⁊ nudꝰ. iḋo ſb dit. Et rapina paupis i domo vr̄a. x ¶ Quare atte. po. meū angarijs ⁊ iniurijs. y ¶ Et fa. paupe. ꝯmo. i. macie attenuatꝭ: qꝛ intantuꝫ rapiebāt bona ppl'i ꝙ nō remanebat eis ſufficientia victus. z ¶ Et di. do. h̄ ꝯñter deſcribit pena in ſexu muliebri. ⁊ p̊ q̄ꝫtū ad ſbtractōeꝫ ornamētoꝝ. ſcḋo q̄ꝫtū ad morte viroꝝ: ibi. Pulcerrimi q̊ꝫ viri. Circa primū p̄mittitur inſolētia mulierū cū dr̄. a ¶ Pro eo ꝙ ele. ⁊c̄. elatione

z ¶ Ruina hec. ſ. ppl'i noſtri. a ¶ Sub ma. tua. i. ſub cura tua ſit. b ¶ Rñdebit. h̄ renuēdo. d. c ¶ Nō ſum me. i. ñ habeo ptātem nec ſciam vos ſaluādi. d ¶ Et in do. mea ñ ē pa. ⁊c̄. i. in tanta pauptate ſum ſicut ⁊ vos. iḋo nolo vob̄ p̄eſſe. e ¶ Ruit. Hic ꝯñr ponit cā pene p̄dicte. lꝫ eñ ſit ſuperius poſita cā: tñ hic replicat ⁊ adducit alia. Cā auteꝫ iſta fuit multiplicatio pctōꝝ: inter q̇ p̊ ponunt pctā ꝯ̄ deuꝫ. ſecundo ꝯ̄ ꝓximū ibi. Populū meū. Circa primū dicit. e ¶ Ruit eñ irl'm. q̄ꝫtum ad ciuitatē ⁊ ppl'm. f ¶ Et iudas ꝯcidit. i. regnū inde cuiꝰ metropolis erat irl'm. ⁊ ſubditur cā cū dr̄. g ¶ Quia lingua eoꝝ ⁊c̄. ꝑ h̄ ꝙ dr̄ Lingua: oſtēdit ꝙ erāt blaſphemi. Per h̄ aūt qḋ ſubdit. Et adinuentiones. oñdit ꝙ nō peccabāt ex paſſione vel ignorantia: ſed ſtudioſe ⁊ ex certa ſcia ſiue malicia qḋ erat grauiſſimum. h ¶ Agni. vultꝰ ⁊c̄. i. ita erāt excecati i malis ꝙ malicia relucebit in vultibꝰ ſuis: ſicut luxuria meretricis relucet in facie eiꝰ: ⁊ nō ſolūmō in eoꝝ vultibꝰ: ſꝫ etiaꝫ in v̄bis ⁊ geſtibus iḋo ſubdit. i ¶ Et pctm̄ ſu. q̄ſi ⁊c̄. iuerecūde ⁊ publice peccando. k ¶ Ve aīe eoꝝ. ꝓpt culpā ⁊ etiā penā ſequentē iḋo ſubdit. l ¶ Qm̄ red. ſunt i eis mala. ſ. mala pene ꝓ malis culpe. verūtñ qꝛ q̇ fuerūt iuſti inuenerūt tūc babylonios ꝓpicios: vtꝫ de hieremia Hiere. xl. iḋo ſb dit. m ¶ Dicite iuſto qm̄ bñ tibi erit ⁊c̄. i. retributionē bonoꝝ ſuoꝝ pcipiet. Etiā ꝯ̄riū dr̄ de ipſo cū dr̄. n ¶ Ve impio ⁊c̄. ⁊ pꝫ ſnīa. o ¶ Populū meū. Hic ꝯñr ponunt pctā ꝯ̄ ꝓximū cū dr̄.

mētis. b ¶ Et am. extē. col. qḋ ē iudiciū interioꝛ elatōis c ¶ Et nu. ocu. ibāt. ipudice reſpiciēdo. d ¶ Et plau. diſſolute ludēdo. e ¶ Et am. ⁊c̄. curioſe ⁊ laſciue incedēdo: ꝑ q̇ ꝓuocabant hoīes ad luxuriā. iḋo ſb dit pena debita cuꝫ dr̄. f ¶ Decal. dñs ⁊c̄. auferēdo nāle ornamētū. qꝛ crines a nā dati ſt mulieri i ornatū. g ¶ Et dñs cri. ea. nu. declarādo falſitatē capilloꝝ extraneoꝝ ad ꝯpoſitōeꝫ capitꝭ additorū. g ¶ In die il. ſ. diuine punitōnis. h ¶ Auferet dñs ⁊c̄. qꝛ mulieres ſotularibꝰ curioſis vtebant. i ¶ Et lunulas inciſiones ad modū lune factas i ſotularibꝰ vt dicut aliq. Alij v̄o dicūt: ꝙ lunule erāt q̇dā ꝑue bulle auree depēdētes circa collū. k ¶ Et torq̄s. i. ornamēta i ſupiori pte veſtimētoꝝ facta circa colluꝫ ⁊ deſcendentia vſqꝫ ad pectus ſicut ⁊ diuiſio veſtiū erat in ſupioꝛi pte pectoris. l ¶ Et monilia. ad ꝯiūgendū illā diuiſionē. m ¶ Et armillas. q̇ ſūt ornamēta brachioꝝ circa ſcapulas: iḋo dicunt ab armo. n ¶ Et mitras. i. cucufas. o ¶ Et diſcrimialia. i. pectines p ¶ Et perichelides. q̇ ſt ornamēta brachioꝝ vel ꝓprie manuū. q ¶ Et mure. q̇ fiebāt i finibꝰ veſtimētoꝝ ꝯtexte ex diuerſ coloribꝰ: iḋo vōbāt murenule. r ¶ Et olfa. i. vaſa parua argētea vl' aurea vbi reponebāt redolētia ad magꝭ hoīes ꝓuocādū. s ¶ Et iaures. i. ornamēta auriū. t ¶ Et anulos. i. ornamēta digitoꝝ. v ¶ Et gēmas. i frōte pēdētes. habebant enim ſerta in quibus erant gemme poſite pendentes in fronte.

x Et mutatoria.i.diuerſa veſte paria. y Et palliola.i. exteriora veſtimēta. z Et lintheamina.i.interiora iux carnē. a Et acus ⁊ ſpecula.inſtrā ſunt cū quibꝰ mulieres aptabant ornamēta corpibus ſuis. b Et ſindones id eſt ſubtilia velamina:quibꝰ opiuntur hūeri in terra illa lebant ⁊ fuerunt decepti. Burg. dic̄ ſm glo. intelligi debere de vero ꝓpha. Et ex h̄ arguit ꝙ hoc capitulū in captiuitate babylonica locū nō habuit in q̄ ꝙ̄ plures ſcti ꝓphete fuerūt.ſ. Hieremias baruth ezechiel:daniel.⁊c̄. Soluat h̄ argumentū thomiſta:q̇ exponit de captiuitate babylonica ⁊ cū h̄ de ꝓpheta de inſtinctu diuino

Et vittas.i.pepla
d Et theriſtra. Eſt aūt theriſtrū veſtis linea q̄ vtunt mulieres in eſtate ⁊ dr̄ a tero is. q2 terunt vt ibi figant ruge mlr̄e ⁊ tenues ad curioſitatem. e Et erit. mulieribꝰ predictis f Pro ſuaui odore fetor ex infirmitate ⁊ miſia ⁊ q2 multe fuerūt incarcerate in locis fetidis. g Et ꝓ zona funiculus. quo ligabantur vt captiue. h Et ꝓ criſpāte crine caluiciū q2 trahebāt ꝑ capillos ⁊ ex infirmitatibꝰ et miſerijs flebant capilli de capitibꝰ ſuis.

x et mutatoria ⁊ palliola ⁊ lin
y theamina et acus et ſpecu-
z
a
b la et ſindones: ⁊ vittas et
c
d theriſtra et erit pro ſuaui
e
f odore fetor et ꝓ zona funi-
g
h culus et ꝓ criſpāti crine cal
i uiciū:et ꝓ faſcia pectorali
k ciliciū. Pulcherrimi quoq̧
l
m viri tui gladio cadent: et
n fortes tui in ꝓlio. Et mere-
bunt atq̧ lugebūt porte eiꝰ
o et deſolata in terra ſedebit

Ca.iiij.

Et apphendēt ſeptē mulieres virū vnū in die illa dicentes. Panē nr̄m comedemꝰ: ⁊ veſtimētis nr̄is
c operiemur tm̄modo inuocet
d nomen tuū ſuper nos aufer
e obprobriū noſtrum In die
f
g illa erit germen dn̄i in ma-
h gnificentia ⁊ gloria fructus
i terre ſublimis:et exultatio
his q̇ ſaluati fuerint de iſrl̄.
k Et erit omnis qui relictus
fuerit in ſyon ⁊ reſiduus in
hieruſalem. ſanctus voca-
l bitur ois q̇ ſcriptꝰ eſt in vi-
m ta in hierl̄m. Si abluerit
n dn̄s ſordē filiaꝝ ſyon ⁊ ſan
guinē hieruſalē lauerit de
o medio eiꝰ in ſpiritu iudicij

Poſtillator aūt exponit de ꝓpha falſo.iō argumentū ē cōtra eū. niſi q̄ntū eſt de gloſa ꝑ Burgen. allegata. quā ⁊ Burg. ⁊ poſtillator nō reputant autenticā. Caplm.iiij.

Et apphendēt. Hic ex dictis cōcluditur correlarium. Circa qd̓ ſciendū ꝙ in hebreo nō icipit hic caplm:ſ; lr̄a iſta Et apprehendēt ⁊c̄. immediate cōiungitur cū ꝓcedenti abſq̧ aliquo ſpacio vacuo intermedio:qd̓ eſt ſignū alteriꝰ ſententie ſeu capituli apud hebreos: iō eſt concluſio ſequens ex predictis. Ex hoc em̄ quod dictum eſt ꝙ viri interficerentur in prelio:ſequitur ꝙ multe remanerent mulieres ſine viris. quia mulieres non ſic interficiuntur in prelijs et hoc eſt quod dicitur.

i Et ꝓ faſcia ⁊c̄. Eſt aūt faſcia pectoralis vitta tenuis ⁊ dilicata cū q̄ ſtringunt mamille: ne ex ſua groſſicie turpitudinē ingerāt. Dia em̄ iſta inflicta ſūt mulieribꝰ tpe captiuitatis babylonice. k Pulcerrimi Hic cōſeq̄nter deſcribit earū pena ex morte viroꝝ. ⁊ p̊ circa hoc oſ̄dit ꝓpoſitū. ſcd̓o infert quoddā correlariū:ibi. Et apprehēdent. Circa ꝓmū dr̄. k Pulcerrimi quoq̧ viri tui.i.iuuenes cū quibꝰ mulieres impudice deliciabantur. l Gladio cadēt.ſ.ꝑ caldeos. m Et fortes tui in prelio. nō potētes ſe defendere. n Et merebunt ⁊c̄.ſ.hieruſalē ⁊ aliarū ciuitatū que dicunt lugere metaphorice ꝓpter ppl̄i deſtructōez:ſicut pratū ridere dr̄ q̄n floret. o Et deſolata in terra ſedebit. q2 muri ꝑ caldeos fuerūt ad terrā deiecti. In ca.iij. vbi dr̄ in poſtil. Et ꝓpham id eſt prophetas falſos.

Additio.

Hoc qd̓ dr̄ hic. Et ꝓpham. ⁊ ſm gloſaz intelligit de vero ꝓpha. prout plane lr̄a ſonat. q2 exponit ſm illud qd̓ ponit in pſalmo. Iā nō eſt ꝓpha:et nos nō cognoſcet amplius. vn̄ ſm h̄ hec ꝓphia q̄ icipit ab illo loco. Ecce dominator dn̄s:nō ꝑtinet ad ſtatū babylonice captiuitatis in q̄ multi fuerūt ꝓphe. vt Hiere. Ezechiel. Daniel. ⁊ hmōi. vn̄ aſpicienti bn̄ ſingula q̄ de hac materia cōtinēt i h̄ capitulo magis videt ꝑtinere ad ſtatū huiꝰ captiuitatis in qua nullū robur hn̄t ſeu valitudinē. nec ꝓphetā nec ariolū. ⁊ ſic de ſinglis hic cōtentis. hec in gloſa ꝓprie applicāt huic ſtatui eoꝝ hodierno. et ſpāliter cū redditur cā hmōi penarū:cū dr̄. Ruit hirl̄m. ⁊ cōcidit iudas. q2 lingua eoꝝ ⁊ adinuentōes eoꝝ cōtra deū ꝓprie videt cōpetē iudeis modernis. q̇ quotidie in ſuis exponibꝰ et ſcripturꝭ conant adinuenire aliq̄ falſa ꝯ xp̄m. Similit qd̓ ſequitur Peccatū ſuū quaſi ſodoma ꝓdicauerūt nō niſi eis ꝓprie cōpetit q̇ puplice approbāt q̄ntū in eis eſt occiſionē xp̄i: nō abſcōdentes aliquid de malicia ibidē ꝑpetrata. vn̄ expleta miſeria eoꝝ tā in ſexu virili q̄ȝ femineo ſtatim ꝓphetat de felicitate eoꝝ qui ſaluati ſunt de iſrael abiectis non credētibꝰ. ⁊ h̄ cū dic̄ i ca.ſe.ſ.iiij. In die illa erit germē dn̄i in magnificentia ⁊ gloria ⁊c̄. et exponat prout in poſtilla. In capi. tercio poſtilla. ⁊ Burg. Replica.

Differunt in applicatōe: q2 poſtilla. adplicat ad captiuitatē babylonicā. ſimiliter ⁊ ſctūs Thomas. Burg. aūt applicat ad captiuitatē iudeoꝝ hodiernā. ſ; cuz poſtil. expōit primā ꝑtē huiꝰ capi. Qz deꝰ auferet ab hieruſalem fortē validū et ꝓpham. ſ. falſum in q̄ cōfidere ſo-

a Et apprehendent ⁊c̄. querentes eum habere ſpōſum ⁊ quia ad ſponſum pertinet prouidere vxoribus ⁊ filijs de neceſſarijs:quod eſt difficile pro tot vxoribus. ⁊ ſic vnus vir renuer et coniungi tot vxoribus. ideo hoc remouetur cū ſubdit. b Panem noſtrum comedemus ⁊c̄. id eſt ꝓuidebimus nobis ⁊ filijs de victu et veſtitu. c Tantūmodo inuocetur ⁊c̄. ſcz. ꝙ ſimus vxores tue. d Aufer obprobrium noſtrum. ſ. ſterilitatis. et nihil plꝰ petimus a te.

e In die illa. Hic incipit capitulū in hebreo. q2 ibi ꝓmittitur ſpaciū vacuū. Superius em̄ deſcripta ē punitio maloꝝ: ⁊ h̄ ꝯn̄r ponit cōſolatio bonoꝝ fienda ꝑ xp̄m. q2 ſicut dictū ē. ſ. modus eſaie eſt cū alijs que tractat ſimul deſcribere myſteriū xp̄i qd̓ intēdit principalit. ⁊ hebrei reſiduū huius ca. referunt ad tēpus meſſie. Vn̄ qd̓ dr̄ hic. In die illa erit germē dn̄i ⁊c̄. In tranſlatōne caldaica q̄ apud hebreos dr̄ targū. et eſt auctētica:apud hebreos dr̄. In tēpe illo erit meſſyas dn̄i ⁊c̄. ⁊ iō expoſitores latini h̄ exponentes de proſꝑitate redeuntiū de captiuitate babilonica magis iudaizauit q̄ȝtum ad h̄ q̄ȝ hebrei. Igit ſm hanc ſniam hec lr̄a in duas ꝑtes diuidit. q2 p̊ ponit dicta cōſolatio bonoꝝ q̄ȝtum ad eoꝝ exaltatōem. ſcd̓o q̄ȝtum ad diuinā protectōez:ibi. Et creauit. Circa primū dr̄. In die illa erit id eſt tpe grē q̄ dicit dies ꝓpt claritatē noticie:ad Romanos. xiiij. Nox ꝓceſſit:dies āt appropinq̄uit. f Germē dn̄i. i. xp̄s q̇ dr̄ germē dn̄i:q2 nō fuit cōceptꝰ virili ſemine ſ; virtute ſpūſſancti. g In magnificētia. in miraculoꝝ operatōne:in ſua reſurrectōe ⁊ aſcēſione. h Fructꝰ terre. ſcz virginis:de q̄ dr̄. ī. xlv. Aperiat terra ⁊ germinet ſaluatorem. i Et exultatio his qui ſaluati fuerint ⁊c̄. i. apl̄is ⁊ alijs fidelibꝰ. q̇ poſt xp̄i reſurrectōez viſo dn̄o gauiſi fuerūt Ioh. xx. ⁊ in die pētecoſtes recepto ſpūſctō. Act. ij. k His q̇ relictus fuerit in ſyō ⁊c̄. i. in eccia. vt dictū eſt. ſ. ij. ca. ſ; h̄ eſt intelligendū de illis q̇ in eccia ſūt nūero ⁊ merito. iō ſeq̄tur. l His q̇ ſcriptus eſt in vita. i. in libro vite ꝓpter quod ra. Sa. ſic gloſat ois ſcriptꝰ. ſ. ſeculi vēturi. m Si abluerit. Hic accipit ſi ꝓ q2. n Sordez filiarū ſyō. i. eccie i ſpū iudicij. q2 xp̄s ꝑ viā iuſticie ꝓ nob ſatiſfec

o ¶ Et ſpū ardoris. q: hoc fecit ex maxio feruore caritat̄. p ¶ Et creauit. h̄ ꝯñr ponit̄ ꝯſolatio bonoꝝ q̄ꝫtū ad diuinā ꝓtectiōem. Circa qđ ſciendū ꝙ in exitu de egypto dñs ꝓtexit filios iſrl̄ ꝑ colūnā ignis ⁊ nubis Exo. xiiij. Tolleſ ꝙ angl̄s dñi q̄ ꝑcedebat caſtra filioꝝ iſrl̄: abijt poſt eos. ⁊ cū eo pariter columna nubis. Sequit̄. Et erat nubes tenebroſa ⁊ illuminans nocte̅ ita ꝙ ad ſeiuicem toto noct̄ tpe accedere nō valerēt. Fuit etiā poſtea colūna nubis in ꝓtectione ꝯtra eſtū ſol̄ đ die ⁊ colūna ignis cōtra tenebras đ nocte. ⁊ h̄ fuit in figura gr̄e ſpūſſancti dāde xp̄i diſciplis i ſigno viſibili Act. ij. q̄ ꝓtegit ꝯ ardorē ꝯcupie ⁊ illuminat ꝯtra tenebras ignorantie. q̄ tāto melior eſt illa colūna ignis ⁊ nub: q̄ꝫto veritas eſt meli or vmbra: ⁊ ad lr̄aꝫ ſignū illud gr̄e apoſtolis dare. hūit ſpeciem ignis lucēt̄ ñ ꝯburētis. Pōt etiaꝫ ꝓbabilit̄ dici ꝙ apparuit ibi nebula lucida in ſignū diuine pn̄tie ſpālis per gr̄am. ſicut in dedicatiōe tēpli ſalomonis. iij. Reg. viij. ⁊ in erectiōe tabernaculi Exo. xl. de q̄ pōt exponi qđ dicit̄ Act. ij. Et impleuit totā domū vbi erāt ſedētes ꝫm h̄ igitur đr. p ¶ Et creauit dñs. i. creabit. loquēdo de futuro ꝑ modū ꝑteriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie. q ¶ Super oēm locū ⁊c̄. i. eccle militātis q̄ ſyon đr: vt oſtenſum ē. ſ. ij. ⁊ q: ad lr̄am in monte ſyon fuit miſſio ſpūſſcti: in ſigno viſibili ſup ap̄los in die pēthecoſtes: vt dicit Hieroni. in ep̄la ad paulinū de oib⁹ ſacre ſcripture libris r ¶ Et vbi inuocatus eſt. ⁊ ꝓ. i. Ubi inuocatus ē. a fidelibus. q: eſt locus orōnis. s ¶ Nubē ꝑ diē ⁊c̄. i. grām ſpūſſancti mō ꝑdicto ꝓtegentē. t ¶ Sup oēm em̄ gl̄am. colūne ignis ⁊ nubis date filijs iſrl̄. v ¶ Protectio. ſ. ſpūſſcti. q: excedit eā. vt veritas vmbrā. x ¶ Et tabnaculū erit. ſ. ſpūſſcti y ¶ In vmbraculū. ꝯ ꝯcupie eſtū. z ¶ Et in ſecuritatem ⁊c̄. ſ. ſupbie. ꝫ ¶ Et a pluuia. carnalis laſciuie. Uel a turbine ꝑſecutōis quā nō timebāt ſpūſctō roborati. et a pluuia ꝓſꝑitatis tp̄alis. ne ꝑ eā mollificet̄ hō ad vicia. Rabi ſa. dicit h̄ ꝙ ꝑ turbinē ⁊ ignē ⁊ hmōi intelligunt̄ gehenne pene: inducēs ad h̄ iſtud pſ̄. x. Pluet ſup pctōres laq̄os ignis ſulphur ⁊ ſpūs ꝓcellaꝝ ⁊c̄. q̄ꝫtum ad h̄ ꝯuenit mecū. q: gr̄a ſpūſſcti ꝓtegit ab illa pena. ⁊ maxime gr̄a conſummata q̄ eſt ip̄a gloria. ¶ Capi. v.

Cantabo. Poſtq̄ꝫ ꝓpha deſcripſit punitionē regni ꝑ v̄bū narratiuū. h̄ ꝯñr h̄ idē facit ꝑ exemplū ꝑabolicū. et diuidit̄ in duas ꝑtes. ꝓ̄ ponit̄ ꝑabola. ſcđo arguit̄ multiplex ppl̄i culpa ibi. Ve q̄ ꝯiūgit ꝑma in duas. q: ꝓ̄ ſub ꝑabola vinee deſcribit̄ ingratitudo ppl̄i. ⁊ ſecūdo rectitudo diuini iudicij ibi. Et nūc oñdaꝫ. Circa primū ſciendū ꝙ ꝑabola iſta eſt de vinea cū magno ſumptu ⁊ diligētia exculta. q̄ tñ fructū nō fecit. ⁊ ſic a dño vinee ꝯtempta fuit ⁊ derelicta. ⁊ ꝑ hāc vineā intelligit̄ ppl̄s iſrl̄ vt h̄r infra eo. ca. Uinea em̄ domini exercituū dom⁹ iſrl̄ eſt. quā vineā deus excoluit ſuis beneficijs. ⁊ tñ ad idolatriam declinauit. ⁊ ſic eā ꝯtempſit ſubtrahēdo ſuū auxiliū. ⁊ ꝑ ꝯñs tradidit in manibus aduerſarioꝝ. Dicit igit̄. a ¶ Cantabo. i. alte ꝓnūciabo. b ¶ Dilecto meo. i. ꝓ dilecto meo in ꝑſona eius loquēs ſicut appebit infra. ⁊ iſte dilect⁹ intelligit̄ deus. q̄ ſic vocat̄ in libro canticoꝝ quaſi ꝑ totū. c ¶ Canticum patruelis ⁊c̄. i. qđ cātauit de vinea ſua. in ſcriptura aliq̄ñ accipiūtur ꝑabole ſeu ſil̄itudies ex rebus geſtis. ⁊ iđ dicūt aliq̄ ⁊ ſatis ꝓbabiliter ꝙ q̄daꝫ patruelis eſaie. i. filius patrui ſui habuerat vineā cū magno ſūptu ⁊ labore excultā ⁊ acq̄ſitam. ⁊ tñ fuit ſterilis. ꝓpter qđ de ip̄a ſicut de re inſolita fecit dictamen. qđ vocat̄ hic canticū. q: eſaias ſil̄r locutus eſt h̄ de ppl̄o iſrl̄ ſb̄ noīe vinee. iđ ſubdit̄ d ¶ Uinea facta eſt ⁊c̄. i. deo q̄ dicit̄ dilectus rōe dicta e ¶ In cornu. i. in loco celſo ⁊ eminenti. q: irl̄m metropolis in iudea erat ī alto loco reſpcū terre adiacētis. ſaltem q̄ꝫtū ad illā ꝑtē. in q̄ erat templū ⁊ dom⁹ regia in mōte ſyon. f ¶ Filio olei. i. in loco pleno oliuis. Ex quoꝝ fructu exꝑmit̄ oleū. vñ ⁊ iux̄ ieruſalem eſt mons oliueti ſic noīatus a fertilitate olei. ⁊ tali mō loquēdi dicit̄ aliq̄s filius mortis. q: plenus ē ſcelere ꝓ qua dignus eſt morte. g ¶ Et ſepiuit eā. mādat̄ legis ⁊ ſua ⁊ angelica ꝓtectiōe h ¶ Et lapides ⁊c̄. Chananeos cultores lapidū de t̄ra illa deijciēdo. vt h̄r li. Joſue. i ¶ Et plātauit ⁊c̄. i. ppl̄m iſrl̄ q̄uē ad cultū ſuū pre ceteris ppl̄is elegit i t̄ra ꝓmiſſiōis plātauit. k ¶ Et edificauit turrim. i. tēplū ad modū turris factū. ſic dictū fuit. iij. Regū. vj. c. qđ fuit edificatū ꝑ ſalomonē i irl̄ꝫ i medio iudee exñte tanq̄ꝫ metropoli. l ¶ Et torcular ⁊c̄. i. altare holocauſtoꝝ qđ đr h̄ torcular eo ꝙ ibi effundebat̄ ſanguis victimaꝝ ſicut in torculari ſanguis vuaꝝ m ¶ Et expectauit ⁊c̄. i. oꝑa bona deū colēdo. n ¶ Et fecit labruſcas. id eſt oꝑa inutilia ⁊ nociua ad idolatriā declinādo o ¶ Nūc ergo hitatores irl̄m ⁊c̄. h̄ dicit inducēdo ppl̄m ad ꝯſideratōnē ꝑdictoꝝ bñficioꝝ. p ¶ Quid ē qđ ⁊c̄. q. d. nihil defuit ex ꝑte mea quin deberet facē optima oꝑa ⁊ fecit peſſima q ¶ Et nūc oñdā. h̄ ꝯñr deſcribit̄ rectitudo diuini iudicij. q: ꝓpter ingratitudinē dꝫ ꝯtemni. ⁊ in man⁹ aduerſariorū dimitti. iđ ſubdit̄. r ¶ Auferā ſepē ei⁹. i. veꝝ legis intellectū. nō q: de⁹ inducat aliquē ad errorē ſeu falſū eſtimandū. ſꝫ q: ſacerdotes ⁊ legiſꝑiti declinauerūt ad vicia ꝓpter qđ de⁹ iuſte retraxit ab eis lumē ſue gr̄e ⁊ ſic ex ſua defectibilitate ceciderūt in erroꝝ cecitatē. s ¶ Et erit in direptionē. q: demones ex h̄ habuerūt ſup eos ꝑtātē diripiendo ſpūalia bona ⁊ diſpoſitiōes ad ip̄a ſcꝫ bona. t ¶ Diruā macerīā ei⁹. ſ. meā ꝓtectionē ⁊ angelicā cuſtodiā ſubtrahēdo. v ¶ Et erit in ꝯculcbtionē. i. in depſſiōꝫ ab aduerſarijs ⁊ maxime a babylonijs q̄ terrā deſtruxer̄t ⁊ ppl̄m ꝑtim occiderūt. ⁊ ꝑtim captiuauerūt. x ¶ Et ponam eā deſertā. a ꝓtectiōe mea. y ¶ Nō putabit̄. q: ad v̄ba ꝓphaꝝ noluerūt ſe corrigere auferēdo mala vite ſue ꝫ ¶ Et nō fodiet̄. q: foſſorio diuini timoris nō fuerūt retracti ab iniquitatibus ſuis. a ¶ Et aſcēdent ⁊c̄. i. calamitates pungentes ⁊ miſerie ⁊ q: ad lr̄am ppl̄o ducto in captiuitatē vepres ⁊ ſpine creuerūt in terra ꝓ defectu culture. b ¶ Et nu. mādabo ⁊c̄. q: i terra illa ſecuta ē ſiccitas mag̃. c ¶ Uinea dñi ⁊c̄. in h̄ oñdit̄ ꝙ ꝑabola ꝑdicta intelligitur

o ⁊ ſpū ardoris. Et creauit
p dñs ſup oēm locū montis
q ſyon ⁊ vbi inuocatus ē nu
r bē ꝑ diē: ⁊ fumū ⁊ ſpleudo
s rē ignis flāmātis in nocte.
t Sup oēm em̄ gl̄am prote-
v ctio: et tabernaculum erit
x in vmbraculū dei ab eſtu:
y ⁊ in ſecuritatē ⁊ abſcōſiōeꝫ
z a turbie ⁊ a pluuia. ¶ Ca. v
ꝫ a Cantabo dilecto meo
b cāticū patruelis mei
c d vinee ſue. Uinea fa-
e cta eſt dilecto meo i cornu
f g filio olei. Et ſepiuit eam.
h i ⁊ lapides elegit ex ea ⁊ plā
k tauit vineā electā Et edifi
l cauit turri i medio ei⁹ tor-
m cular extruxit in ea. Et ex-
n pectauit vt faceret vuas ⁊
o fecit labruſcas. Nūc ergo
habitatores irl̄m ⁊ viri iuda
iudicate inter me ⁊ vi-
p neam meā. Quid ē qđ vl-
tra debui facere vinee mee
⁊ nō feci ei. An ꝙ expecta-
ui vt faceret vuas ⁊ fec̄ la-
q bruſcas. Et nūc oſtendam
vobis q̄d ego faciaꝫ vinee
r mee. Auferā ſepem eius ⁊
s t erit in direptiōem. Diruā
v maceriam eius ⁊ erit in cō
x culcatiōem ⁊ ponā eā deſ
y z tā. Nō putabit̄ ⁊ nō fodie
a tur ⁊ aſcendēt ſuper eā ve
b pres ⁊ ſpine. ⁊ nubib⁹ mā
dabo ne pluāt ſup eā hym-
c brē. Uinea aūt dñi exerci-

de populo iſrl̕. ⁊ ſic eſt expoſita. d ¶ Et viri iuda ⁊c̄. hoc potiſſime dꝛ ꝓ xp̄o qui erat de tribu illa ſm̄ carnē naſciturus. e ¶ Et expectaui vt faceret iudiciū. iuſtā ſniaꝫ ꝓferendo: qđ ꝑtinet ad iudices quoꝝ ē iudicare. f ¶ Et ecce iniq̄tas. i. iniuſticie ineq̄litas. qꝛ ꝑuertebāt iudicia ī fauorē ꝑtis ⁊ ꝓpt̄ munera. g ¶ Et iuſti. id ē opa iuſticie ī populo cōi viuēdo iuſte adinuicem. h ¶ Et ecce clamor de iniurijs vni⁹ contra alteꝝ. i ¶ Ve q̄ ꝯiūgitis. h̄ ꝯn̄r arguitur ppl̕i multiplex culpa. ⁊ p̄ ꝓph̄a arguit culpā ⁊ ꝯminatur penā ꝯiūcti. Secūdo ꝓſeq̄tur penā ſeꝑatim ibi. Iō iratus eſt. ꝑma in tres. qꝛ p̄ arguit ppl̕m de cupiditate. ſcd̄o de carnalitate ibi. ve q̄ ꝯſurgitl̕. tercio đ ſuꝑbie vanitate ibi. ve q̄ trahitis. ⁊ in q̄libꝫ ꝑte ꝯminat̄ penam. Circa ꝑmum dicit. i ¶ Ve q̄ ꝯſurgitl̕. ⁊c̄. Iudei ei ſꝑ fuerunt ad auariciā ꝓni. ⁊ iō in illo ppl̕o multi ꝑ potentiaꝫ auferebāt poſſeſſiōes alioꝝ. et aliq̄ ꝑ fraudulētias k ¶ Nunq̄d habitabitis ⁊c̄. q. d. videmꝰ h̄ q̄rere: ⁊ tn̄ terra fuit data a deo filijs iſrl̕ cōiter ꝓ hitatiōe paupeꝝ ſicūt ⁊ diuitū. ⁊ ſubdit ꝯminatio pene cū dꝛ. l ¶ In auri. me. ⁊c̄. qꝛ exaudit iniuſte oppꝛ̄ſſos ad vindicandū. iō ſubdit ibi. m ¶ Niſi do. mul. deſer. fue. ⁊c̄. ſicut fuerāt male acq̄ſite ⁊ h̄ impletū ē qn̄ ppl̕s duct⁹ fuit captiuus. n ¶ Decē em̄ iuge. vine. ⁊c̄. i. ſicut vinee ⁊ agri fuerūt male acq̄ſita: ita efficient̄ ſteriles in penā. eſt aūt iugeꝝ ſpaciū terre ꝙ par boum in die arare ꝯſueuit. o ¶ Ve q̄ ꝯſur. h̄ ꝯn̄r arguit ppl̕m de carnalitate dicēs. ve q̄ ꝯſurgitl̕ mane ⁊c̄. Sic ei ſolēt facere illi q̄ fuerūt ebrij ꝑcedēti veſpe. eo ꝙ in mane ſunt ſitibūdi. p ¶ Ad ebrie. ſectā. ⁊c̄. ſicut de decedētib⁹ iō ſubdit. q ¶ Et potā. ⁊c̄. ⁊ qꝛ ex tali potatiōe calefit caro. ⁊ inducit ad luxuriā ⁊ ad alia mala. ſ. ad ad rixas ⁊ ad homicidia ⁊ ꝯſil̕ia. iō ſubdit. r ¶ Vt vino eſtuetis. ⁊ p̄t teneri h̄ ly vt vno mō cauſalit̄ q̄tū ad illos q̄ ſic vacabāt potationi. vt ad mala ſequēcia eēnt magis apti ⁊ proni. Alio mō ꝯſecutiue. qꝛ talia mala nata ſunt ſeq̄ ex ebrietate. etiā ſi inebriās ſe inebriare nō intēdat. s ¶ Cythara ⁊ lyra ⁊c̄. ad excitandū luxuriaꝫ ꝑ diſſolutionē. t ¶ Et vinū. ſ. forte ⁊ electū. v ¶ Et opus dn̄i ⁊c̄. nihil agendo ad ei⁹ honorē ſiue ebſequiū. cū tn̄ ab eo habeatl̕ abūdantiā tꝑaliū. x ¶ Nec opa ma. ⁊c̄. ſ. qualiter puniuit acriter vicium carnalitatis ꝓpter ip̄m mundū diluuio ſubmergēdo Gen̄. vij. ⁊ quinq̄ ciuitates igne ⁊ ſulphure ſuccendēdo. Gen̄. xix. Cōſequēter ſubdit pena cum dꝛ. y ¶ Propterea captiu⁹ ⁊c̄. i. ducet̄. Eſa. em̄ loquebat̄ de futuro ꝑ modū p̄teriti: ꝓpter certitudinē euētus. z ¶ Quia non habuit ſciam. applicādo ingeniū ſuū ad diuinū obſeq̄uꝫ. ⁊ ad iudicia ſua ꝯſiderandū in punitione carnalitatū. vt dictū eſt. a ¶ Et nobiles eius interierūt fame ⁊c̄. qꝛ ī obſidione ciuitatis ſub ſedechia defecerūt oīno victualia. vt h̄r. iiij. Reg. xxv. b ¶ Propterea dilatauit ⁊c̄. i. capacitatem ſuam. ⁊ eſt locutio metaphorica. qꝛ infernus nō hꝫ aīam ꝓprie. Accipit̄ aūt infernus in ſcriptura dupliciter. Vno mō ꝓ foſſa vbi ponunt̄ mortuoꝝ cadauera. Alio mō ꝓ loco vbi deſcēdūt aīe damnatoꝝ ad purgandū ⁊ generaliter illoꝝ q̄ nō admittunt̄ ſtatim ad gl̕aꝫ. ⁊ qꝛ tūc nullus ad eā admittebat̄ q̄tūcūq̄ iuſt⁹ iō tunc oēs mortui q̄tū ad aīas ad īfernū deſcēderūt. ⁊ corpora eoꝝ ꝑtiꝫ fuerūt ſepulta. ⁊ ꝑtim ī foſſatis ꝓiecta ⁊ putrefacta. ⁊ ſic infernus vtroq̄ mō h̄ accipit̄ Cetera patent vſq̄ ibi c ¶ Et incur. hō ⁊c̄. id ē deijciet̄ totalit̄ a ſua ſuꝑbia. d ¶ Et exaltabit̄ ⁊c̄. id ē ꝑ h̄ ꝙ iudiciū p̄dictū faciet de pctōrib⁹ manifeſtabitur celſitudo ipſius. e ¶ Et paſcent̄ agni. id comedent̄ agni filioꝝ iſrl̕ ab hoſtib⁹. vt exponūt doc. nr̄i f ¶ Et deſta ⁊c̄. Hoſtes. ſ. qꝛ nō ſolū comederūt babylonij aīalia iudeoꝝ. ſꝫ etiā terrenaſcētia. ra. ſal̕. ad ꝯriū ſenſū exponit iſtā lr̄am ſic. Et paſcētur agni. i. iuſti. qꝛ filij iſrl̕ ducti ī babylonē habebant victū ſufficientē ſm ordinē ſuū. i. ſm ſui ſtatus decentiā. h̄ de Daniele pꝫ ⁊ ſocijs ei⁹. Dan̄. j. ⁊ de Ioachim rege. iiij. Reg. vlt. ⁊ idē ē dicendū de alijs iuſtis ſaltē ꝓ maiore ꝑte. Et deſta in pinguedinē vſa. i. domos pctōꝝ pinguib⁹ plenas. Aduene comedēt. i. iuſti de iſrl̕ inter gētiles vt aduene hitātes. ſed meli⁹ vꝫ intelligi de filijs iſrl̕ reuerſis de captiuitate babilonica vt ſit ſenſus. Deſta ī pinguedinē vſa. i. fruct⁹ terre iſrl̕ q̄ fuit deſerta tꝑe captiuitatis. qꝛ mā̄ſit inculta ⁊ iō qn̄ icepit coli a reuertētib⁹ đ captiuitate ꝓtulit fruct⁹ vberiores ⁊ meliores. aduene comedēt. i. filij iſrl̕ de captiuitate reuerſi q̄ fuerāt aduene in babylone. g ¶ Ve q̄ trahitis. h̄ ꝯn̄r ꝓph̄a arguit pplm de peccato ſuꝑbie que trahit hoiem ad alia peccata. ſm ꝙ dicit̄ Eccl̕i. x. Initiū omis peccati ſuꝑbia. ⁊ hoc eſt qđ dꝛ. g ¶ Ve qui trahitis iniquitatem. vobis aggregando eam. h ¶ In funicul̕ vanitatis. i. ſuꝑbie que eſt occaſio alioꝝ peccatoꝝ. vt dictuꝫ eſt. i ¶ Et quaſi vinculum ⁊c̄. i. ꝓcedendo vlterius ad peccata grauiora. Vinculum em̄ plauſtri eſt groſſius q̄ funiculus. ⁊ ſic per hanc ſimilitudinem deſignatur ꝙ ſuperbia ꝑmo eſt occaſio peccatoꝝ minorū. ⁊ poſtea maiorum. ⁊ ſic erat in populo regni iude: intantū ꝙ inciderat in errorem circa diuinam ꝓuidentiam. tenendo ꝙ deus non haberet prouidentiam de iſtis inferioribus. nec ꝑ cōſequens inferre ꝓpter ea que fiunt hic aliquam penam. ideo ſubditur. k ¶ Qui dicitis. diuinaꝫ iuſticiā deridēdo l ¶ Feſtinet et cito veniat ⁊c̄. ꝓpheta enim ꝯminabat̄ eis penam a deo inferendam pro malis ſuis. ⁊ ipſi deridēdo reſpondebant.
l ¶ Feſtinet ⁊c̄. id eſt pena quam comminami nobis quaſi dicat. non timemus eam. vnde de ipis dicitur Ezechielis. ix. Dixerūt dereliq̄t dn̄s terram ⁊ nō videt nos. et ex hoc errore ceciderūt vlteri⁹ in aliud malū dicētes ꝙ cult⁹

d tuū domus iſrl̕ ē ⁊ viri iu-
da germē eius delectabile
e Et expectaui vt facēt iudi-
f g h i ciū ⁊ ecce iniq̄tas. ⁊ iuſtici
am: ⁊ ecce clamor. Ve qui
coniūgitis domū ad domū
⁊ agrū agro copulatiſ vſq̄
k ad terminū loci. Nūq̄d ha
bitabitis vos ſoli ī medio
l terre. In aurib⁹ meis ſunt
hec dicit dn̄s exercituum.
m Niſi domus multe deſer-
te fuerint grādes ⁊ pulcre
n ⁊ abſq̄ hitatore. Decē em̄
iugera vineaꝝ faciēt lagun
culā vnā: ⁊ triginta modij
ſemētl̕ faciūt modios tres
o p Ve q̄ cōſurgitis mane ad
q ebrietatē ſectandā: ⁊ potā
r dū vſq̄ ad veſpam: vt vi-
s no eſtuetis. Cythara ⁊ ly-
t ra ⁊ tympanū ⁊ tybia ⁊ vi-
v nū in ꝯuiuijs vr̄is ⁊ opus
x dn̄i nō reſpicitis: nec opa
y manuū ei⁹ ꝯſideratl̕. Pro
pterea captiu⁹ duct⁹ ē po-
z pul⁹ me⁹ qꝛ nō hūit ſciam
a ⁊ nobiles ei⁹ interierūt fa-
me: ⁊ multitudo ei⁹ ſiti ex
b aruit Propterea dilatauit
infernus aīam ſuā ⁊ apuit
os ſuū abſq̄ vllo termino.
Et deſcendēt fortes ei⁹: et
ſublimes glioſiq̄ ei⁹ ad eū
c Et incuruabit hō ⁊ hūilia
bit vir ⁊ oculi ſublimiū de
d priment̄ Et exaltabit dn̄s
exercituū ī iudicio ⁊ de⁹ ſā
ctus ſctificabit in iuſticia.
e Et paſcent̄ agni iuxta ordi
f nē ſuū ⁊ deſerta in vbtatē
g vſa aduene comedēt. Ve
h q̄ trahitl̕ iniq̄tatē in funicu
i lis vanitatis ⁊ q̄ſi vinculū
k plauſtri peccatū. Qui dici
l tis feſtinet ⁊ cito veniat o-
p⁹ ei⁹ vt videam⁹ ⁊ appro
piet ⁊ veniat ꝯſiliuꝫ ſancti

diuinus nō erat alicuius valoris hoibus. hoc em̄ ſeq̄bat ex eo ꝙ ponebāt deū nō hr̄e ꝓuidētiam de hūanis actibus ⁊ ecōtrario cultū idoloꝝ dicebāt eē bonū. q̄ in illis dabant aliq̄ñ reſponſa hoibus de agibilibus ⁊ tanq̄ eēt ibi aliqd numinis hñs ꝓuidentiā de actibus humanis. ⁊ hoc eſt qd dicitur.

m Ve q̄ dicitꝭ malū. i. cultū idolorum n Bonū. i. vtile hominib⁹. o Et bonū. ſ. diuinū cultuꝫ. q̄ ē bon⁹ ſm vitatē. p Malū. i. eē nulli⁹ vtilitatꝭ. q Ponētes tene. erroris. r Lucē. ſ. vitatis. s Et lucē ſcꝫ fidei. t Tene. eē igrātie. v Ponē. ama. id ē idolatriā q̄ ducꝭ ad gehēne amaritudinem y In dulce tanq̄ ꝑ eā hō ꝯſeq̄t optatū finē. y Et dulce. i. ipaꝫ latriaꝫ q̄ ꝯiūgit ſūmo bono ꝫ In ama. ꝙ ſit ibi labor iutilis ⁊ expēſe. ⁊ ex h̄ ſeq̄bat ꝙ iſti ſic errātes ſuam ſciam p̄ferebāt noticie ꝓphaꝝ ꝯriū aſſerentiū. iō ſubditur. ꝫ Ve q̄ ſapi. eſtꝭ. i. cognoſcētes diuina nō ſm vitatē. ſꝫ tm̄ ſm opinionē vr̄am iō ſubdit.

a In oculis veſtrꝭ ſcꝫ ⁊ ſic ſe eſtimabāt ſciētes circa diuina ita ⁊ circa hūana. falſo tñ. iō ſubdit b Et corā ⁊c̄. Prudentia em̄ eſt ꝓprie circa agibilia hūana. Ex p̄dictis autē erroribꝰ ſeq̄bat ꝙ abſq̄ vllo timore iplicarēt ſe pctis carnalib⁹. iō ſubdit. c Ve q̄ potē. ⁊c̄. de h̄ em̄ iactabāt ſe ꝙ vn⁹ poterat tm̄ bibere q̄tū plr̄es alij. ⁊ ſic poterāt eos iebriare. d Qui iuſti. ipiū ꝑ mūerib⁹ ⁊c̄. dādo ſniaꝫ iniquā ꝓ eo ꝯ iuſtū paupem. ꝯñr ꝓpꝭ p̄dicta ſubdit debita pena cū dr̄ e Sic deuorat ⁊c̄. i hebreo ⁊ libris correctꝭ hr̄. ꝓpter h̄ ſic deuorat ſtipulā lingua ignis. q̄ñ em̄ ignis modicū tangit ſtipulā q̄ſi labēdo ſtati exurit. ⁊ ſic dicit ꝓpheta ꝙ pena p̄dictoꝝ peccātiū cito veniet a deo. iō ſubditur. f Sic radix ⁊c̄. i. totalit exſtiabit ſic arbor cuius radix ē totalit incinerata. g Et germē eoꝝ. i. ꝓles eoꝝ h Vt pul. aſcē. q̄ ſic puluis eleuat⁹ in aere ꝑ ventū ad aliū locū diſꝑgit ſic filij eoꝝ ex̄ terrā ſuā fuerīt ducti i captiuitatē. cui⁹ cā adhuc repetit i generali cū dr̄. i Abiecerūt ei ⁊c̄. eā abſq̄ tiore trāſgrediēdo. k Et eloquiū ſcti iſrl'. i. ipi⁹ dei. qd ꝑ ꝓphas eis mādabat. l Blaſphemauerūt. vba eoꝝ deridēdo ſm ꝙ hr̄. ij. paliꝑ. vlti. m Jō irat⁹ ē. h̄ ꝯñr ꝓpha ꝯminat penā ppl'i ſeꝑatim. ⁊ p̄ penā q̄ p̄ceſſit captiuitatē babylonis. ſcd̄o penā hui⁹ captiuitatis ibi. Jn his oib⁹. Circa p̄mū dr̄. m Jō irat⁹ ē ⁊c̄. ꝓpter pctā p̄dicta i pplm ſuū. i. ꝯ regnū iude vbi erat templū dñi. n Et extēdit manū ⁊c̄. multiplr̄ affligēdo populū ⁊ p̄ncipes ꝑ reges aſſirioꝝ ⁊ babylonis añ captiuitatē babylonicā: vtꝫ. iiij. Reg. ⁊. ij. Paral'. o Et ꝑcuſſit eū. ſ. pplm. p Et ꝯturbati ⁊c̄. i. p̄ncipes. nā ⁊ manaſſes rex iuda tūc fuit capt⁹ ⁊ cathenat⁹: duct⁹ ex̄ terrā ſuaꝫ ꝑ regē aſſirioꝝ vt hr̄. ij. pal'. xxxiij. ⁊ ſilr̄ Joathā filius ozie ꝑ regē egypti. iiij. Reg. xxiij. q Et fa. ſūt ⁊c̄. Jeconias

m iſrl': ⁊ ſciemus illud. Ve q̄
n o dicitis malū bonū ⁊ bonū
p q s malū ponētes tenebras lū
t cem ⁊ lucē tenebras pōnē-
x y tes amarū i dulce ⁊ dulce
z i amarū Ve q̄ ſapiētes eſtꝭ
a b in oculꝭ vr̄is ⁊ corā vobiſ-
c metipis prudētes Ve qui
potētes eſtis ad bibēdū vi
nū: ⁊ viri fortes ad miſcen
d dā ebrietatē. Qui iuſtifica
tis impiū ꝑ muneribus: ⁊
iuſticiā iuſti aufertis ab eo
e Propꝭ hoc ſicut deuorat
ſtipulā lingua ignis: ⁊ ca-
f lor flame exurit: ſic radix
g eoꝝ q̄ſi fauilla erit ⁊ germē
h i eoꝝ vt puluis aſcēdit. Ab
ierūt em̄ legē dñi exercitu-
k um ⁊ eloquium ſancti iſrl'.
l m blaſphemauerūt. Jō irat⁹
n ē furor dñi in pplm ſuū: et
o extēdit manū ſuā ſuꝑ eū et
p ꝑcuſſit eū. Et cōturbati ſūt
q mōtes ⁊ facta ſunt mortici
na eoꝝ q̄ſi ſtercus in me-
r dio plateaꝝ. Jn his oib⁹
s t nō ē auerſus furor ei⁹ ſed
v adhuc man⁹ ei⁹ extēta. Et
x y eleuabit ſignū i natiōibus
a ꝓcul ⁊ ſibilabit ad eū de fi
b nib⁹ tre ⁊ ecce feſtin⁹ velo
c cit vēiet. nō ē deficiēſ neq̄
d laborās in eo nō dormita-
e bit neq̄ dormiet: neq̄ ſol-
uet cingulū renū ei⁹ nec rū
pet corrigia calciamēti ei⁹
Sagitte ei⁹ acute ⁊ oēs ar
cus eius extenti. Vngule
f eq̄ꝝ ei⁹ vt ſilex ⁊ rote eius
g h q̄ſi ipetus tēpeſtatis. Ru
gitus eius vt leonis rugi-
i et vt catuli leonū ⁊ frendet
k ⁊ tenebit p̄dā: ⁊ āplexabit
l ⁊ nō erit q̄ eruat et ſonabit
ſuꝑ eū i die illa ſicut ſonit⁹
m maris. Aſpiciem⁹ i terraꝫ
⁊ ecce tenebre tribulatiōis
n ⁊ lux obtenebrata ē in cali
gine eius. Capi. vj.

a IN anno quo mor-
tuus eſt rex Ozias

rex iuda fuit occiſus. ⁊ cadauer eius ex̄ muros irl'm ꝓiectū. ſic dixerat hieremias de eo. xxij. ca. Sepultura aſini ſepeliet. ⁊ ita fuit de plrib⁹ alijs. r Jn his oib⁹. h̄ ꝯñr d̄ſcribit pena babylonice captiuitatis cū dr̄. Jn his oibus id ē ex penis p̄dictis a deo illatꝭ. s Nō ē auerſus furor eius. q̄ ex penis illis ppl'us non fuit emēdat⁹. ſꝫ magꝭ obſtinat⁹ i malo. vtꝫ ex iiij. Reg. ⁊. ij. pal'. iō ſubdit. t Sꝫ adhuc man⁹ ⁊c̄. ad puniēdū ppl'i obſtinationē ꝑ exercitū regis babylonis. ideo ſubdit. v Et eleuabit. i. faciet eleuari. x Signū. i. vexillū ad ꝯgregatiōꝫ bellatoruꝫ. y Jn natiōib⁹ ꝓcul. q̄ ex longinq̄s ꝑtib⁹ vēit ille exercit⁹ ꝯ irl'm. a Et ſibilabit ⁊c̄. i. faciet eū venire b Et ecce feſtinus ⁊c̄. q̄ ille exercit⁹ q̄uis fuerit valde magnus. tñ fuit in breui tꝑe ꝯgregat⁹. ⁊ cito venit ad irl'm. q̄ nō fuit ipedimētū i via qd declarat ꝯñr dicēs. c Nō ē deficiēs ⁊c̄. ex tāta em̄ volūtate veniebāt ꝯ irl'm ꝙ q̄ſi nō ſentiebāt laborē. ⁊ ſic tollitur ipedimētū laſſitudinis. d Non dormitabit ⁊c̄. i. cuꝫ mag̃ ſollicitudine feſtinatiōis veniet ⁊ ſic tollit ipedimētū pigritie. e Neq̄ ſoluet cingulū renū ei⁹ ⁊c̄. ⁊ ſic tollit ipedimētū qd aliq̄ñ ꝓuenit in exercitu ex diſſipatione armoꝝ ad ſuſtinēdū. Silr̄ ⁊ ipedimētū armoꝝ ad inuadēdū cū ſubdit. Sagitte ei⁹ acute ⁊c̄. ſilr̄ tollit impedimētū qd aliq̄ñ ꝓuenit ex defectu equoꝝ cū dr̄. Vngule eq̄rū ei⁹ vt ſilex. q. d. in via nō ledent q̄uis cū feſtinatiōe veniant. f Et rote ei⁹. i. curr⁹ ei⁹ in q̄b⁹ pug̃bāt antiq̄tus g Quaſi ipetus tēpeſtatis. i. terribiles ad modū tēpeſtatis cui nō pōt reſiſti hūana vtute. h Rugit⁹ ei⁹ ⁊c̄. q. d. nō flectet mīa. vñ ⁊ rex babylonis filios ſedechie regis occidi fecit i ei⁹ oculis. ⁊ poſtea oculos ei⁹ eruit ⁊ nobiles de regno iude captos occidit. iiij. Reg. vlti. Sedechiā aūt exoculatū duxit ligatū in babylonē ⁊ pplm terre captiuū. vñ ſubdit. i Et frēdet. ꝑ iracūdiā. k Et tenebit p̄dā ⁊c̄. q̄ nec a deo nec ab hoie fuerīt de manib⁹ eius ſaluati. l Et ſonabit ſuꝑ eū ⁊c̄. q̄ in tāta deſtructione fuit magn⁹ clamor ⁊ terribilis tā ex ꝑte babylonioꝝ ſe ad ſedē ppl'i exhortantiū q̄ ex ꝑte morientiū ⁊ alioꝝ in captiuitatē ductoꝝ. iō ſubdit. m Aſpiciem⁹ in terraꝫ. p̄ ꝯfuſione nō potētes ocl'os ſurſum leuare ⁊ aſſociat ſe ꝓpha cū eis eo ꝙ erat ꝑs illius ppl'i: q̄uis mortu⁹ fuerit diu añ iſtā captiuitatē. ſ. tꝑe manaſſe regꝭ vt dictū ē. ſ. c. j. n Et lux obtenebrata ⁊c̄. q̄ tribulatio illi⁹ captiuitatis fuit tāta ꝙ tota gl'a q̄ fuerat i ppl'o iſrl' videbat ſimplr̄ extincta

i IN anno. h̄ ꝯñr eſaias ꝯfirmat dictū Ca. vj. ſuū. nam poſſet aliq̄s dicere ꝙ vbū eius nō eēt autenticū: eo ꝙ p̄dicta nō dixiſſet a ſpūſctō ꝓpꝭ qd i h̄ ca. oñdit ſe locutū fuiſſe ſpū diuino. Et diuidit in duas ꝑtes. q̄ p̄ ponit diuina apparitio. Secūdo eſaie legatio.

b c vidi dñm ſedentē ſup ſoli-
d e um excelſū ⁊ eleuatū ⁊ ple
f na erat domus a maieſtate
g ei⁹ ⁊ ea q̄ ſb ipo erāt reple-
h bāt tēplū Seraphin ſtabāt
i k ſup illō ſex ale vni. ⁊ ſex a-
l le alteri. Duab⁹ velabant
m faciē ei⁹. ⁊ duab⁹ velabāt
n o pedes ei⁹ ⁊ duabus vola
p bāt ⁊ clamabāt alt̄ ad alte-
q rū ⁊ dicebāt. Sctūs ſctūs
r ſanctus dominus deus ex
s ercituum: plena ē oīs ter-
t re gloria eius. Et commo-
ta ſunt ſuperliminaria car-
v dinum a voce clamantis.
x et domus repleta eſt fumo
y z et dixi Ve mihi quia tacui

Bl. Et dixi. Ad intelligētiam p̄me ptis ſciendū ꝙ eſaias viſione imaginaria vidit dñm in ſpē cuiuſdaʒ magni viri ſedētis. cuius ſedile erat in celo. ⁊ ſcabellū pedū eius in templo. ſm ꝙ dr. i. lxvj. Celū mihi ſedes eſt. ⁊ terra ſcabellū pedū meoꝝ. ⁊ duos angelos ſtātes in vtroqꝫ latere ei⁹. ⁊ intellexit ſignificationē viſionis. aliter nō eēt viſio ꝓphetica. ſic pharao q̄ vidit ſpicas Geñ. xlj. et balthaſar q̄ vidit manū ſcribētē i pariete Dañ. v. viſione imaginaria. ille dormiēs. iſte vigilāt̄ nenter tñ fuit ꝓpħa ſʒ ioſeph ⁊ daniel q̄ viſiones intellexerūt vñ dr Dañ. x. Intelligētia opus ē in viſione. ſicut diffuſius dictū fuit in pncipio libri pſalmoꝝ. vbi dictū fuit de modis ⁊ gdibus ꝓphetie tanqꝫ pambulum ad oēs libros ꝓphetaꝝ. Igitur circa iſtā viſionē Eſaie q̄ fuit intellectualis ⁊ imaginaria p̄ ponit̄ apparitio diuina. ſcdo angelica ibi. Seraphin. Circa pmū p̄ notat̄ tēpus cū dr. a In anno ⁊c. ſm ꝙ dicit Ra. ſa. iſte nō fuit annus mortis ozie regis accipiēdo mortē ꝓ ſepatione aīe a corpe. ſʒ annus q̄ fuit a deo pcuſſus lepra: eo ꝙ voluit ſibi officiū ſacerdotale vſurpare. vt ħr. ij. Paral. xxvj q2 extūc mūdo reputatus fuit mortu⁹. q2 extūc habitauit in domo ſeq̄ſtrata. ⁊ ioathā filius eius regebat palacium ⁊ iudicabit ppl'm terre. vt ħr. iiij. Reg. xv. ⁊. ij. paly. xxvj. Huic aūt dicto Ra. ſa. ꝯſonat lr̄a ſequēs in h capi. vt videbit̄. Cōſequēter ponit̄ ipa apparitio dei cū dicitur b Vidi dñm. ſm Dyoni. iij. ca. celeſtis hierarchie angelus fuit. tñ dñs noīatur. eo ꝙ ad repn̄tandū pſonā dñi apparebat. ⁊ in ei⁹ pſona loquebat̄ ſic̄ ⁊ angl's loquēs moyſi in mōte ſynai: dñs noiatur. vtꝫ in Exodo in plurib⁹ locis. Q2 aūt fuerit angelus ħr Act. vij. vbi dr de moyſe. h eſt q̄ fuit in eccleſia in ſolitudine cū angelo qui loquebat̄ ei in monte ſynai. ⁊ cū patribus nr̄is. q2 pcepta decalogi dedit audiēte ppl'o vt ħr Exo. xx. ca. c Sedentē. ſedere aūt ꝓprie ē iudicātis. illa aūt apparitio fiebat ad ꝓferēdum ſniam ꝯtra oziam regem thurificare volentē de preſenti. q2 tūc lepra fuit pcuſſus vt dictū eſt. ⁊ cōtra populū de regno iude de futuro. vt videbit̄ infra. ⁊ iō illa apparitio fuit in effigie hoīs ſedentis. p illam etiā apparitioneʒ in effigie hoīs ſedentis ſignificabat̄ deus humanandus in pſona filij. ⁊ hoc eſt qd dicitur Johā. xij. vbi allegat̄ in ſcriptura q̄ ponitur infra in hoc ca. Exceca cor ppl'i hui⁹ ⁊c. ⁊ ſubdit euangeliſta. hoc dixit eſaias qñ vidit gloriam eius: ⁊ locutus eſt de eo d Sup ſolium excelſum. hoc eſt ſupra expoſitū. e Et plena erat domus. i. templū a ſalomone edificatū. ibi em̄ fiebat iſta viſio. f A maieſtate eius. q2 ab illa effigie videbat̄ fulgor mirabilis ꝓcedere. Sciendū ꝙ iſtud. Et plena erat domus eius a maieſtate. nō eſt in hebreo nec in libris correctis g Et ea que ſub ipo erant replebāt templū. In hebreo ħr Et ore eius replebat̄ templū. ⁊ accipit̄ hic ore ꝓ finibus veſtimētoꝝ ſeu veſtimenti ſui. Illa em̄ effigies apparebat q̄ſi induta ad honeſtatē ⁊ finis veſtimēti deſcēdebat vſqꝫ ad tēpli pauimentū ſicut cōiter fit de oris veſtimentoꝝ hoīm ſedentium. h Seraphin. h ꝯñr deſcribit̄ apparitio angelica cū dr. h Seraphin ſtabāt. ſic em̄ apparebāt tāqꝫ parati ad miniſtrandū deo et exequendū eius imperium. Sciendū tamen ꝙ non erant de ſupiori ordine q̄ dicitur ordo ſeraphin. ſed erant de angelis qui mittuntur i miniſteriū ad exteriora. nominant̄ tamen ſeraphin ab effectu ꝓpter purgatiōem labioꝝ eſaie p incendium ſic̄ dictum eſt de alio angelo ꝙ nominabat̄ dominus. eo ꝙ loquebatur in pſona eius. i Super illud. i. ſuper templum vt dicunt expoſitores noſtri. tamen in hebreo habetur Deſuper ei. i. domino quia ſtabāt ſuper templum parati ei obſequi. ideo ſic apparebant ꝙ vnus erat ad dexteram dei: alius ad ſiniſtram. k Sex ale vni ⁊c. p alam contemplatio deſignatur. vt dicit Greg. ſup Ezech. per duas alas ſuperius erectas intelligitur contemplatio diuinoꝝ que ſunt ſupſa naturam angelicaʒ. Per duas ꝓtenſas inferius ad cooperiendum corpus ⁊ pedes eorum ſeraphi cognitio eoꝝ q̄ ſunt inferiora angelis deſignatur. Per duas medias ad volādaʒ extenſas ꝯgnitō angelice nature. iō ſubditur. l Duabus velabant fa. ⁊c. In hebreo habetur. Faciem ſuam ſcꝫ ipoꝝ ſeraphin ſm hebreos non ꝙ eſſent extenſe ante facies eoꝝ: ſed ſuper capita quaſi tranſuerſaliter. ⁊ ſic velabant caput ſuperius ⁊ per conſequēs faciem que eſt pars capitis. m Et duabus velabant ⁊c. In hebreo habetur. Pedes ſuos. i. ipoꝝ ſeraphin. q̄a tranſuerſaliter verſus inferiora ꝓtendebantur. ⁊ ſic corpora ſeraphin ⁊ pedes velebant. ⁊ hoc ad quandam decentiam ⁊ honeſtatem. apparebat em̄ in figura humana que honeſtior apparet operta qꝫ nuda.

n Et duabus ſcꝫ alis medijs.

o Volabant. ad deſignanduꝫ ꝙ angeli ſemper ſunt parati ad diuina aſcendere. ⁊ ad inferiora deſcēdere ſm domini voluntatem. ideo volatus in medio loco diſponit̄ q̄ſi ad vtrunqꝫ paratus. Et ad melius capiendum poſui h figuraram ſm intentionem hebreoꝝ.

p Et clamabant ⁊c. i. ſimul ⁊ concorditer vel quia vn⁹ primo dicebat ⁊ poſtea idē alius repetebat ſicut duo chori in eccleſia aliquando idem dicunt alternatim.

q Sanctus: ſanctus: ſanctus. Scdm hebreos dicit̄ ter ſanctus. ad maiorem diuine ſanctitatis expreſſionē. ſicut Hiere. xxij. dicitur. Terra terra: terra. audi verbum domini ad excitandum maiorem attentionem. Scdm vero catholicos hic dicitur ter ſanctus ad deſignanduꝫ in deo pſonarum trinitatem. ⁊ ſubditur.

r Dominus deus exercituum. ad deſignandum eſſentie vnitatem. s Plena eſt omnis terra gloria eius. q̄a in omnibus creaturis relucet virtus ⁊ bonitas ipſius.

t Et commota ſunt ⁊c. quia hec viſio facta eſt die pcuſſionis ozie. vt dictum eſt ſupra. ⁊ tunc fuit motus terribilis. ſm ꝙ habetur Zacharie. xiiij. Et fugietis ſicut fugiſtis a facie terremotus in die ozie regis iuda. qui terremotus factus fuit ad oſtendendum indignatiōem domini contra preſumptiōem ozie. Ex illo autem terremotu moti fuerunt parietes templi. et per conſequens ſuperliminaria et cardines oſtiorum.

v A voce clamantis. quia talia fiunt in inferioribus p angelos. x Et domus ⁊c. Ad deſignandum incendiū futurum domus domini per chaldeos. vt habet̄. iiij. Reg.

y Et dixi. Hic conſequēter deſcribitur Eſaie legatio. et primo deſcribitur diſpoſitio debita. Secundo legatio ſibi iniuncta ibi. Et audiui. Diſpoſitio autem iſta facta eſt primo per eſaie contritionem de eo ꝙ peccauerat p omiſſionem. ideo dicit.

z Ve mihi quia tacui. a reprehenſione vel repreſſione Ozie regis de ſua preſumptione. Erat enim eſaias de genere regio vt dictum eſt ſupra. j. capitulo ⁊ ꝓpter hoc magis poterat ad regem accedere. ⁊ defectus ſuos ſibi oſtendere qꝫ alius de ppl'o. iō peccauit h omittēdo. iō ſubdit̄.

a Quia vir ⁊c. ſicut em̄ polluūtur labia loquēdo quod non decet ita etiā tacendo qd dici debet.

b ¶Et in medio ppl'i ꝛc̄.nō ſolū ꝑ omiſſionē ſ etiā ꝑ com-
miſſionē.qꝛ multi de pplo illo erāt blaſphemi.vt dictū ē.ſ.
c ¶Et regē ꝛc̄.i.angeloꝝ. d ¶Vidi oculis meis.q.d.ex
quo ſum pctōꝛ iſta viſio nō eſt mihi ad ꝓfectū ſ ad interi-
tum.et ſic etiā dixerat Manue ad vxorē ſuā Iudicū.xiij.
Morte moriemur.
qꝛ vidimus dn̄m. ſe
cundo facta ē eſaie
diſpoſitio ꝑ angelū
purgantē eiꝰ pecca-
ta:hoc tn̄ fuit ſolū i-
ſtrumētaliter. qꝛ ſo-
lꝰ dei eſt purgare
pctā ꝑncipalr. Dicit
igitur. e ¶Et vola
uit ꝛc̄.p iſtū volatuꝫ
intelligit velocitas
angelica ad exequē
dū dn̄i mādatuꝫ ſeu
bn̄placitū. f ¶Et i
manu eiꝰ calculus.
id ē carbo ignitus.
Calculꝰ em̄ plura ſi
gnificat. Vno enim
mō ſignat lapidē ꝑ-
uulū. Alio mō nūe-
rationē.qꝛ antiq̄tus
ſolebāt hoīes cū la-
pillis nūerare. ſig̃t
etiā carbonē arden-
tē:ꝛ etiā q̄dā alia vn̄
v̾ſus.Calculꝰ eſt rō
numerus ſn̄ia car-
bo.Calculus ē pōdus:minimꝰ lapis enſis acutus. Per
calculū aūt iſtū ſignificabat ꝓphetie donū tūc eſaie datū.
g ¶Quē forcipe ꝛc̄.ſ.holocauſtoꝝ vbi erat ignis ꝯtinuus
vt hr̄ Leui.vj. Sciendū tn̄ ꝙ nō accipit h altare ſeu car-
bo mālīter.qꝛ iſta fiebāt viſione imaginaria ſicut dictū ē.
qua videbat angelꝰ accipe carbonē de altari holocauſtoꝝ
h ¶Et teti.os me.ad deſignandū purgationē peccati ſui
ꝑ taciturnitatē ꝑdictā.iō ſubdit.Et auferet iniq̄tas tua ꝛc̄.
i ¶Et audiui.h ꝯn̄r deſcribit legatio iniūcta eſaie a dn̄o q̄ꝫ
tum ad illud qd̄ ꝑtinet ad afflictionē maloꝝ.ſcd̄o q̄ꝫtū ad
ꝯſolationē bonoꝝ ibi.Et multiplicabit.ꝑmū deſcribit cū
dicit. k ¶Et audiui vocē dn̄i:appentis in effigie ꝑdicta.
k ¶Dicētis quē mittā ꝛc̄.h nō q̄ſiuit ex ignorantia. ſ ad
ꝯueniētiꝰ iniūgendū negociū eſaie ſe offerēti ad obediē
dū ſicut Geñ.iij.dixit dn̄s Adam vbi es:vt ex eiꝰ rn̄ſione
ꝯueniētius argueret eū de trāſgreſſiōe. l ¶Et dixi ꝛc̄.pa
ratus ad obediendū. m ¶Mitte me.nec ſe offerēdo pec
cauit.qꝛ an̄ diſpoſitū ſe vidit ꝑ purgationē ꝑdictā.
n ¶Et dixit vade.ad arguēdū pctā regū iude.Ex h dicūt
hebrei ꝛ rōnabilr vt vr̄ ꝙ iſtud qd̄ dr̄ in h ca.ꝑceſſit tpe ea
q̄ ſcripta ſūt.ſ.a ꝑncipio huiꝰ libri:in q̄bus eſaias arguit
multipliciter pctā eius ppl'i. Ad q̄ arguēda miſſus fuit a
deo ſicut alij ꝓphe.Et in h ca.ponit ꝑma eiꝰ miſſio.vt dr̄
nec obſtat qd̄ vltimo ſcribit.qꝛ frequēter in ſacra ſcriptu-
ra ſcribunt poſteriꝰ ꝑus facta.ꝛ ecōuerſo. vt frequēter di
ctū eſt.ſ.in alijs libris canonicis. o ¶Et dices pplo ꝛc̄.
auribꝰ corꝑis. p ¶Et nolite intelligē.i.noletis.nō em̄ in
citauit eos ꝓpha ad nō intelligēdū ꝛ nō obediendū.ſ ꝑ-
dixit h futurū ꝑnūciādo.ſ.ppl'i obſtinationē in malo.idō
ſubdit. q ¶Exceca coꝛ ppl'i huiꝰ ꝛc̄.i.denūcia ad excecā
dū ꝑ errorē in intellectu. r ¶Et aures eiꝰ aggraua.i.ag-
grauādas denūcia in affectu ꝑ obſtinationē: circa qd̄ tal'
excecatio ꝛ obduratio nō ē a deo directe. ſ ex liberi arbi-
trij defectibilitate.hō em̄ auertēs ſe a deo meret vt iuſte
deus retrahat grām ſuā ab eo cuiꝰ effectꝰ ē illuminare in
tellectū.ꝛ mollificare affectū.ꝛ iō ipa ſubtracta hō exceca
tur ꝛ obdurat ex ſua malicia.h ad lrām fuit ipletū qn̄ ad
ꝑdicationē xp̄i iudei ꝓ mag̃ ꝑte fuerunt obdurati ſm qd̄
dicitur expſſe Ioh.xij. ꝓpterea nō poterāt credē'. qꝛ dixit
Eſa.excecauit ocl'os eoꝝ.ꝛ indurauit coꝛ eoꝝ ꝛc̄.ꝛ ſequit
Hoc dixit Eſaias qn̄ vidit gl'am eiꝰ.ſ.xp̄i. ꝛ locutꝰ eſt de
eo.Cognouit ei tūc trinitatē ꝑſonaꝝ ꝛ filiū incarnanduꝫ.
vt ꝑdictū ē.ꝛ ſic tūc vidit gl'am xp̄i.i.eius diuinitatem.
s ¶Et dixi.vſq̄ꝫquo-
dn̄e.ſ.durabit h ex-
cecatio ꝛ obduratōr
ꝛ dixit. t ¶Donec
deſolent ꝛc̄.qd̄ iple-
tū fuit tpe tyti q̄ de
ſtruxit ciuitatē ꝛ ter
ram iudeoꝝ ꝛ duxi
ppl'm captiuū. ꝛ diſ
ꝑſit ꝑ orbē vt nō h
taret ampliꝰ i iudea
iō ſubdit.Et lōge fa
ciet dn̄s homines.
v ¶Et multiplicabi
tur ꝛc̄.h ꝯn̄r ꝓpha d̄
nūciat ꝯſolatiōꝫ cre
dentiū qd̄ frequēter
fit in h ꝓpha ꝛ i alijs
ſcꝫ denūciatio ꝯſola
tōnis bonoꝝ iux̄ de
nūciatiōeꝫ deſolatō
nis maloꝝ.vt oppo
ſita iux̄ ſe poſita ma
gis eluceſcāt. et hoc
eſt qd̄ dicit. v ¶Et
multiplicabit ꝛc̄.qꝛ
an̄ aduētū exercitus
romanoꝝ ꝯ iudeaꝫ
xp̄iani q̄ erāt ibi ꝑ admonitionē angeli trāſierūt in regnū
agrippe.q̄ erat ꝯfederatꝰ romanis.ꝛ ſic fuerūt derelicti a-
lijs ꝑtim captiuatis.ꝛ ꝑtim trucidatis.q̄ poſtea multipli-
cati ſūt ꝑ orbē vniuerſum.vtꝫ ad ſenſum. x ¶Et adhuc
decimatio i ea.qꝛ decime dant a fidelibꝰ eccie. y ¶Et cō
uertet ab abiectiōe ꝛ paucitate ꝛ ꝑſecutiōe quā paſſa ē ec
cleſia. Primo a ꝑncipibus iudeoꝝ.vtꝫ Act.viij.ꝛ in plu
ribꝰ locis alijs eiuſdē libri.ꝛ poſtea ab imꝑatoribꝰ rōnis:
ꝛ eoꝝ ꝑfectis vt in ſctōꝝ legēdis ꝛ in chronicis habetur.
a ¶Et erit in oſ̄ſionē ſic̄ terebinthꝰ ꝛc̄. qd̄ ipletū videmꝰ
maxie a tpe ꝯſtātini in q̄ incepit eccia nōbilit ꝛ mirabilit
exaltari ꝛ dilatari b ¶Semē ſanctū ꝛc̄.qꝛ fideles n̄ mul
tiplicātur ꝑ generationē carnalē.ſ ꝑ grām ſctificantē i ba
ptiſmo.verūtn̄ qꝛ excecatiōis ꝛ obduratiōis iudeoꝝ tēpe
ꝑdicatiōis xp̄i ꝛ apl'oꝝ eiꝰ figura fuit obduratio ꝑdeceſſo
rū ſuoꝝ tpe ꝑdicatiōis Hiere.ꝛ alioꝝ ꝓphaꝝ q̄ fuerūt in-
uenti tpe deſtructiōis facte ꝑ nabu.regē babylonis. iō lit
tera iſta pōt exponi ꝓ illo tpe.lꝫ ꝑncipalis intētio ꝓphete
ferat ad obſtinationē iudeoꝝ tpe ꝑdicatiōis xp̄i ꝛ apl'oꝝ
ꝛ ſm iſtā ſn̄iam dr̄ Et dixi vſq̄ꝫquo dn̄e.ſ.durabit iſta exce
catio ꝛ obduratio.Et dixit.donec deſolate ſint ciuitates
abſq̄ꝫ hitatore.qd̄ ad impletū fuit tpe ſedechie qn̄ rex ba-
bylonis deſtruxit ciuitates regni iude.ꝛ ppl'um duxit ca
ptiuū in babylonē.iō ſubdit.Et lōge faciet dn̄s hoīes.et
multiplicabit. Hic ꝯn̄r ꝓpha denūciat ꝯſolationē bonoꝝ
ꝛ iſtud fit frequēter in h libro ꝛ in alijs libris ꝓphalibꝰ iu
xta deſolationē bonoꝝ vt oppoſita iux̄ ſe poſita mag' elu
ceſcant.ꝛ h ē qd̄ dr̄.Et multiplicabit q̄ derelicta fuerat .i.
terra iuda q̄ derelicta fuerat a ſuis habitatoribꝰ i captiui-
tatē ductis multiplicabit adhuc in hoibus.aialibꝰ ꝛ alijs
bonis.qd̄ ipletū fuit pꝰ captiuitatis reditū ſub zorobabel
ꝛ neemia ꝛ machabeis. In medio terre.h dr̄ qꝛ iudea eſt
in q̄rto climate terre hitabilis.Et adhuc in ea decimatio.
id ē adhuc dabunt ibi decime bonoꝝ ſacerdotibꝰ ꝛ leui-
tis deo miſtrantibꝰ.ſicut hr̄ Neemie.x.Et cōuertet.a ca-
ptiuitate in ꝓſꝑitatē.Et erit in oſ̄ſionē ſic̄ terebinthꝰ ꝛc̄.
qꝛ ꝓſꝑitas eoꝝ poſt tantā captiuitatē fuit mag' admi
rabilis:ꝛ hoc tpe machabeoꝝ qn̄ recuꝑauerunt ciuitateꝫ

a qꝛ vir pollutus labijs ego
b ſum.ꝛ i medio ppl'i pollu-
c ta labia hn̄t. ego hito ꝛ re-
gem dn̄m exercituum vidi
d oculiſ meis.Et volauit ad
e
f me vnus de ſeraphin:ꝛ in
g manu eiꝰ calculꝰ quē forci
h pe tulerat de altari:ꝛ teti-
git os meū ꝛ dixit.ecce te-
tigi hec labia tua: ꝛ aufere
tur iniq̄tas tua:ꝛ pctm̄ tuū
i mūdabit.Et audiui voceꝫ
k dn̄i dicētl.Quē mittaꝫ:et
l q̄s ibit nob.Et dixi. Ecce
m
n ego mitte me.et dixit.Va
o de ꝛ dices pplo huic.Au-
p dite audientes ꝛ nolite in-
telligere ꝛ videte viſioneꝫ
q ꝛ nolite cognoſcere.Exce-
r ca coꝛ populi huius:ꝛ au-
res eiꝰ aggraua ꝛ ocl'os eꝰ
claude:ne forte videat ocu
lis ſuis ꝛ auribꝰ ſuis audi
at ꝛ corde ſuo intelligat:ꝛ
s ꝯuertat ꝛ ſanem eū: ꝛ dixi
t Vſq̄ꝫquo dn̄e:ꝛ dixit.Do
nec deſolēt ciuitateſ abſq̄ꝫ
hitatore:ꝛ domꝰ ſine hoīe
Et t̄ra relīnq̄tur deſ̄ta :'et
v lōge faciet dn̄s hoīes .Et
multiplicabit q̄ derelicta
x fuerat i medio t̄re ꝛ adhuc
y in ea decimatio.Et ꝯuerte
a tur:ꝛ erit i oſ̄ſionē ſicut te
rebinthus ꝛ ſicut quercus
b q̄ expādit ramos ſuos Se
men ſanctum erit id quod
ſteterit in ea.

⁊ templū cōtra antiochū regē tūc valde potētem. Semē sanctū erit id qđ steterit in ea. q2 post reditū captiuitatis babylonice nō legit iudeoꝝ ppl'us ad idolatriā declinaſſe. niſi aliq̄ pauci ex violētia regis antiochi. vt hr̄. j. Machab. ⁊. ij. ⁊ tūc etiā aliq̄ lʒ pauci compatiue reſpcū totius ppl'i accepert aliq̄s ꝯditiōes gentilium faciēdo ſibi ꝓpucia paleſtrā ⁊ ephebian vt hr̄. j. Mach. j. nō tñ đr ibi ꝙ declinauerūt ad idolatriaʒ. ¶ In ca. vj. vbi đr in poſtil. Poſſet ei aliquis dicē ꝙ ꝟbū eius nō eēt autēticū.

Et factū ē in Ca. vij.
diebꝰ achaz filij ioa-
thā filij ozie regis iu-
c da: aſcēdit raſin rex ſyrie ⁊
facee filiꝰ romelie rex iſrl' i
irl'm ad pliādū ꝯ eā ⁊ nō po
d tuerūt debellare eā: et nūcia
e uerūt domui dauid dicētes
f g Requieuit ſyria ſup ephra-
h im ⁊ cōmotum eſt cor eius

¶ Additio. j.

Eſaias in ꝑncipio ſue ꝓphetie dixit. Audite celi et auribꝰ ꝑcipe terra. qm̄ dñs locutꝰ ē ⁊ iō nullꝰ poſſʒ dicē ei: ꝙ ꝟba illa dixiſſet ſpū ſuo ⁊ nō ſpū dei. niſi talis ꝯdicēt ſue ꝓphetie quā q̄ negaret ſilr̄ poſſet negare p̄ſitē viſionē. ⁊ iō nō opʒ dicē ꝙ h̄ viſio ponit ad ꝯfirmationē p̄dictoꝝ. ſʒ ē viſio ꝑ ſe reuelata ꝓphete. ¶ In eo. ca. vbi đr in poſtil. Sic Hiere. xvij. đr. Terra: terra: terra.

¶ Additio. ij.

Quod legit in hieremia. terra: terra: terra audi ꝟbū dñi. nō oꝑtet vt intelligat ad excitandā maiorē attentionē ſicut iudei dicūt. ſʒ ad denotandū terre cui loq̄bat exp̄ſſam diſtinctionē. Erat eniʒ terra cui loq̄bat triꝑtita. cuiꝰ vna ꝑs dicebat terra iudee. alia galylee. alia ꝟo trās iordanē. vtʒ in libro q̄ đr cāchedriu. vñ ad denotandū talē diuiſionē ter noiat terrā. ⁊ iō in h̄ loco cū ſeraphin ter ſanctus clamabāt. ad lrām plane intelligendū ē ad deſignandā trinā diſtinctionē i diuinis ꝑſonis. ꝓut fideʒ catholica tradit. vñ ⁊ q̄libet iſtoꝝ triū noīm i ꝯcreto ſignificat ſctitatē vt denotet pluralitas ſuppoſitoꝝ q̄ ꝯcretiue intelligūtur. Verbū aūt ſubſtantiuū ibi ſubintellectū in ſinglari ponit. vt eēntie vnitas intelligat. Et notandū ꝙ q̄dā expoſitores hebreoꝝ attēdētes ꝙ in vnitate diuina q̄ ſūma eſt ꝑiculū eſſet iterare nomina q̄ oīo ſīlia eſſent. ex q̄ neceſſe eēt vt intelligeret aliqua plr̄itas. iō alr̄ interp̄tati ſunt h̄ dicta. ſ. vt ſanctꝰ qui in p̄ loco đr ⁊ etiā ſctūs q̄ i ſcđo loco đr itelligunt in vocatiuo caſu. ſic ꝙ vterq3 ſeraphin clamabat ad alteꝝ dicens. O ſctē ſanctus dñs deus exercituū ⁊c̄. ⁊ h̄ audēt dicē eo ꝙ i lingua hebraica in his noibꝰ nō eſt dr̄ītia caſualis ſʒ hoc nō valet aſpiciēti ꝓprietatē haꝝ diſtinctionū ꝓut h̄ ponūtur. vñ trāſlatio chaldaica iſta tria noia de deo itelligit. ⁊ iō he due expoſitiōes q̄s poſtillator ponit nō debēt itelligi q̄ſi ındr̄nter ꝯſonēt lr̄e. ſʒ ꝑma expoſitio nō eſt vere litteralis. ſʒ q̄ſi a veritate lr̄e fugitiua. Scđa aūt catholica ⁊ ꝓprie lr̄alis. vñ magr̄ in. j. diſtinc. ij. Inter alia teſtimonia trinitatis q̄ in ve. te. inueniunt. hāc auctem tāq3 a lr̄ali ſenſu ſumptā allegat. ¶ In eo. ca. vbi đr in poſtil. Et dixit vade ad arguēdū pctā regni iude.

¶ Additio. iij.

Licet eſaias in p̄cedētibꝰ argueret mltipliciter populū de pctis coꝝ: nūq3 tñ eoꝝ obſtinatiōem ꝑnunciauit: q̄ obſtinatio in hac viſiōe fuit p̄ ſibi reuelata cū dicit. Audite ⁊ nolite intelligere ⁊c̄. excecā cor populi huius. Vñ nō eſt neceſſe dōm ꝙ hec viſio p̄cedat al's ꝓphetias p̄dictas: ſic̄ hebrei minus rōnabiliter dicūt. Naʒ in p̄cedētibus arguebat pctā ⁊ ſcelera ppl'i de mandato dei. vt dictū eſt. In hac aūt viſione ſibi iniūctum eſt vt excecationē ⁊ induratiōem eoꝝ futurā tp̄e aduentus chriſti eis ꝓnūciaret. ¶ In eo. ca. vj. vbi đr in poſtil. Et adhuc decimatio in ea. q2 decime dantur a fidelibus eccle.

¶ Additio. iiij.

Ubi nos habemus. Et adhuc decimatio in ea. in hebreo habet quedā dictio que licʒ deriuetur a decē tamen nō ſignificat decimatiōem. ſʒ ſignificat denam. i. numerū denariū in genere feminino ⁊ eſt ſenſus ſm hebreos ꝙ a tempe huius viſionis adhuc remanebant decem reges in iuda vſq3 ad tranſmigrationem babylonis incluſiue qui quidem reges apud eos ſt Jonathan: Achaz: Ezechias: manaſſes: Ammon: Ozias: Joaz: Joachim: Jechonias: Sedechias. Poteſt etiam alr̄ intelligi iſte nūerus denarius vt referat ad illud qđ legitur Gen. xviij. vbi deus cōceſſit abrae ꝙ ſi inuenirētur in ſodomis decē iuſti: ꝑceret toti ciuitati ꝓ eis. vnde in h̄ loco dñs dicebbt eſaie ꝙ licet ppl'us eſſet ita malus ſicut populus ſodomoꝝ ꝓut. ſ. dixerat. j. ca. Audite ꝟbum dñi ꝑncipes ſodomoꝝ tamen adhuc remanebat i ea. ſ. i iudea ⁊ irl'm dena: vicʒ iſtoꝝ q̄ volebat eos ſuſtinere ⁊ tolerare donec cōuerterentur.

Capitulum. vij.

Et factū eſt. Poſtq3 eſaias denunciauit regni iude punitiōem. hic denūciat eius liberatiōem a ꝑſecutione duoꝝ regum. vt tanq3 bonus ſamaritanꝰ pꝰ vinū mortificatiuū infundat oleum lenitiuū. Sciendum tamen ꝙ ꝑncipalis intentio ꝓphete eſt denūciare xp̄i aduentum qui interponit. Vñ dicit Ra. ſa. ſup. ix. ca. Zach ꝙ vniuerſi ꝓphete nō ſunt locuti niſi ſup annos redemptionis ⁊ ad dies meſſie. qđ eſt intelligendum de ꝑncipali intento. et iō pars iſta in tres diuiditur. q2 p̄ ꝑ ſignū dicte liberationis denūciatur chriſti incarnatio. ſcđo eiꝰ reſurrectio ſequenti ca. tercio eius aſcenſio ca. ix. Sciendū tamen ꝙ hec diuiſio nō eſt p̄ciſa. quia in ſecunda ⁊ tercia parte fit mentio de cōtentis. in ꝑma q̄tum ad aliud. q2 ꝓphete frequenter replicant idem: alio tamen mō: q2 modo exhortatiuo loquunt. Preſens autem capitulū i tres partes diuiditur. quia ꝑmo ponit regni iude imminens ꝑiculū. ſcđo ꝓmittitur liberationis beneficiū ibi. Et dixit dñs. Tercio datur huius liberatiōis ſignū ibi. Et adiecit. Circa primū ꝑmittit tempus cū dicit.

a ¶ Et factū eſt q2 quarto anno regni ſui factū ē qđ ſequit.

b ¶ Filij ioathā filij ozie. ſm ꝙ dicit ra. ſa. Hic exprimūtur pater ⁊ auus ipſius achaz ad oſtendendū ꝙ beneficiū diuinū factū ipi achaz. ꝓut in hoc ca. deſcribit nō fuit factum ꝓpter bonitatē ipſius achaz cū eēt idolatra peſſimꝰ vt habetur. iiij. Reg. xvj. ⁊ ꝑ ꝯñs indignus diuino beneficio. ſʒ factū eſt ꝓpter meritū patris ſui ioathan q̄ fuit bonus. vt habet. iiij. Reg. xv. ⁊ ozie aui ſui qui dictus eſt etiam Azarias qui fuit etiam bonus ⁊ iuſtus. vt habet. iiij. Reg. xv. Verūtamen poſtea anno. xxij. regni ſui ſuperbiuit. iō officiū ſacerdotale ſibi vſurpare voluit. ꝓpter qđ a deo lepra ꝑcuſſus fuit quā patienter portauit habitās in domo ſequeſtrata. ⁊ ſic peccatū eius purgatū fuit ꝑ penitentiam ⁊ penam illatam.

c ¶ Aſcendit raſin rex ſyrie ⁊ facee filius romelie ⁊c̄. Iſti duo reges nō venerūt tunc ſimul contra regem achaz. ſed quilibet per ſe ⁊ ſucceſſiue. et licet non expugnauerint hieruſalem ciuitatem regiaʒ. tamen de rebus achaz duxerunt magnam predamquia non poterat eis reſiſtere in campo. ſm ꝙ dicit. ij. Paral. xxviij. Tradiditq3 eum dominus deus in manu regis ſyrie qui ꝑcuſſit eum magnamq3 predam cepit de eius imperio. Et ſubditur ibidem. Manibus quoq3 regis iſrael traditus eſt ⁊ ꝑcuſſus eſt plaga grandi.

d ¶ Et nūciauerunt. i. achaz q̄ deſcenderat de domo dauid. ⁊ ppl'o eius.

e ¶ Dicentes. q2 exercitus duoꝝ regū non pōt ſic cōgregari: quin currat rumor ⁊ potiſſime ad illos cōtra q̄s intendūt bellare. ⁊ quis fuerit ille rumor ſubditur

f ¶ Requieuit ſyria. id eſt rex ſyrie.

g ¶ Super ephraim. id eſt ſuper regnum iſrael. ſiue decē tribuum. quia hieroboam primꝰ rex fuit de tribu ephraim. vt habetur. iij. Regum. xj. ⁊ alij poſt eum communiter. ꝑ hoc autem quod ſubditur. Requieuit ſyria ⁊c̄. intelligitur ꝯfederatio duoꝝ regum ad veniendū ſimul ꝯtra regnuʒ iuda. ex hoc eñ ꝙ quilibet eoꝝ ꝑ ſe victoriam habuerat cōtra achaz cogitauerūt ꝙ ambo ſiml' poſſent deſtruere regnū ⁊ transferre ed alium. vt habetur infra.

h ¶ Et commotum eſt cor eius. ſ. regis achaz.

i ¶ Et coꝛ ppl'i eius. p̄ nimio timoꝛe. k ¶ Sicut mouentur ligna ꝛc̃. eo eñ q fuerãt debellati a quolibet rege p ſe vt dictũ ẽ in cãpo: fuerũt valde territi credẽtes q nõ poſſent reſiſtere ambob⁹ ſil' etiã in ciuitatib⁹ munitis ꝛ foꝛtaliciis. l ¶ Et dixit dñs. h̄ ꝯñr ꝓmittit liberatiõis bñficiũ cũ d̾r. Et dixit dñs. ad eſaiã. p ꝯſolatõe regis ꝛ ppl'i. lʒ ñ meruiſſet vt p̄dictũ eſt. m ¶ Egredẽ in occ. ꝛc̃. Dicũt aliq̃ expoſitoꝛes nr̃i. q rabſaces erat fili⁹ eſaie q̃ nõ fuit honoꝛat⁹ a rege iuda ſcḋm decentiã ſui ſtat⁹ cũ eẽt de genere regio ſicut ꝛ pr̃ ſuus. vt. ſ̃. dictũ eſt ꝓpter qḋ indig̃t⁹ trãſtulit ſe ad regem aſſirioꝝ q̃ poſuit eũ inter p̃ncipes ſui exercit⁹ ſcḋm q h̄r. iiij. Reg. xviij. ꝛ iõ ſubdit h̄. Tu ꝛ q̃ derelictus ẽ i iaſub. a fratre ſuo ad alienigenas trãſeunte. Et dicũt iſti expoſitoꝛes h̄ dictũ rabſacis h̄ri ab hebꝛeis. ſʒ vbi habeat neſcio. vñ ꝛ ra. ſa. aliter exponit ſecũdũ interp̄tationẽ hui⁹ nois iaſub. q̃ interp̄tat̃ reuerſus ꝛ ſic dixit dñs. Tu ꝛ q̃ derelict⁹ ẽ iaſub fili⁹ tuus. q. d. dñs pauci de ppl'o iude q̃ reuertent̃ ad me p pñiam ad dictũ tuũ erũt tibi ſic fili⁹ tu⁹ iaſub. In ſcriptura eñ ſacra ille q̃ p doctrinã ſuã aliq̃s ꝯuertit ad deũ. dicit̃ pr̃ eoꝝ. ꝛ ipſi eius filij ſcḋm hũc modũ dicit apl's. j. Coꝝ. iiij. In chꝛiſto eñ ieſu p euãgeliũ ego vos genui. n ¶ Ad extremũ aq̃ductus ꝛc̃. Erãt eñ ibi due piſcine vbi colligebant̃ aque: ꝛ vna erat ſupioꝛ altera. ita q de ipa fluebat aq̃ in aliã. ſic̃ frequẽter fit in ſtagnis. o ¶ In via agri fullo. i. p quam itur ad agrũ illũ vbi fullones pãnos ab eis lotos in piſcina extẽdebãt ad deſiccandũ. p ¶ Et dices ad eũ. ex p̄te mea q ¶ Uide vt ſileas. i. ſis in bona pace ꝛ q̃ete. iõ ſubditur. Noli timere ꝛc̃. ſequit̃. r ¶ A duabus cau. i. exercitibus reges ſequẽtib⁹. s ¶ Titionũ fumigãtiũ ꝛc̃. titiones fumigãt qñ extinguit̃ flama ꝛ q2 gl'ia regis ſyꝛie ꝛ regis iſrl' erat extingnẽda: ſic̃ denũciat ꝓpħa in h̄ ca. iõ eq̃pat eos titiõib⁹ fumigantib⁹. t ¶ In ira furoꝛis ꝛc̃. i. regni eius. v ¶ Et filij ro. i. regis ꝛ regni iſrl'. ſupple in ira iſtoꝝ ꝯ te. Noli timere: eo q ꝯſiliũ inierit ꝯ te ſyꝛia in malũ ꝛ ephꝛaim. i. regnũ iſrl'. x ¶ Et fili⁹ romelie. i. rex ei⁹. y ¶ Dicẽtes. Aſcẽdam⁹ ad iudã ſil' ꝛ ꝯcoꝛditer. ꝛ dicit. z ¶ Aſcẽdam⁹. eo q regnũ iuda ẽ i eminẽtioꝛi loco q̃ʒ reg̃ ſyꝛie ꝛ iſrl'. a ¶ Et ſuſci. eũ. a ſua quiete ipm impugnãdo b ¶ Et auel. eũ ad nos. i. auferam⁹ ꝛ ditiõi nr̃e ſbijciam⁹. c ¶ Et ponam⁹ ꝛc̃. i. rõelie q̃ vo cat̃ h̄ tabeel vt dicit ra. ſa. d ¶ Hec dicit dñs deus. cuius ṽbũ nõ põt eſſe falſum. e ¶ Non ſtabit. i. ꝯſiliũ eoꝝ non habebit effectum. f ¶ Et non erit iſtud. ſ. q transferat̃ ad eos regnum tuum g ¶ Sed caput ꝛc̃. ꝛ nõ irl'm. h ¶ Et caput damaſci raſin. q. d. nõ erit caput ſeu dñs irl'm. vñ ſubdit̃. i ¶ Et adhuc. lxv. anni ꝛc̃. i. regnũ. x. tribuũ. k ¶ Eſſe ppl's ꝛc̃. i. ſamaria deſinit eſſe metropolis in regno ephꝛaim. l ¶ Et caput ſamarie ꝛc̃. i. fili⁹ romelie deſinet eſſe caput i regno ephꝛaim. q2 in fi. lxv. an. oſee rex iſrl' ſatis cito fuit capt⁹ ꝛ in captiuitatẽ duct⁹ cũ ppl'o ſuo p ſalmanaſar regẽ aſſyꝛioꝛũ vt h̄r. iiij. Reg. xviij. Sciendũ tñ q iſti. lxv. an. nõ ſũt nũerãdi ab illo anno q̃ eſaias loq̃bat̃ iſta. q2 a p̃ncipio regni achaz cui loq̄ebat̃ fluxerũt tñ. xxij. anni. Achaz eñ regnauit. xvj. annis tñ. vt h̄r. iiij. Reguʒ. xvj. cui ſucceſſit ezechias in cui⁹ anno. viij. capt⁹ fuit oſee vt h̄r. iiij. Regũ xviij. Et iõ dicit ra. ſa. q nũeraudi ſũt a tp̄e q̃ amos cepit ꝓphetare. q̃ ꝓphetizauit ꝯ regnũ ſyꝛie ꝛ ꝯ regnũ iſrl'. et cepit ꝓphetare per duos annos añ t̃remotũ: qñ ozias voluit thurificare vt dictũ eſt. ſ̃. ꝛ ſic ꝓphetizauit duobus ãnis anteqũʒ Ozias pcuteret̃ lepꝛa Uixit autem lepꝛoſus. xxv. ãnis cui ſucceſſit Jonathã filius ei⁹ in reg̃. xvj. annis ꝛ poſt ipm achaz. xvj. ꝛ ezechias ſex annis añ captõʒ ſamarie: q̃ ſimul iũcti faciũt. lxv. ãnos. Alij ṽo dicũt iſti anni ſunt nũerãdi a tẽpoꝛe q̃ ozias fuit lepꝛa pcuſſus eo q ex tũc reges iſrl' ꝛ ſyꝛie acceperũt frontẽ infeſtandi regnũ iuda eo q rex eſſet pcuſſ⁹ lepꝛa. ſʒ dicũt eũ vixiſſe lepꝛoſuʒ. xxvij annis. ꝛ ſic in idem redit q̃ʒtũ ad numerũ annoꝝ ꝛ añ filius romelie fuerat occiſus ab oſee. ꝛ ſic deſierat eſſe caput ſamarie. m ¶ Si nõ credideritis ꝛc̃. ſcʒ in ṽitate h̄ dixit eſaias. q2 ſciebat achaz idolatrã peſſimũ: ṽbis ſuis nõ creditũ qḋ pʒ in h̄. q2 de diuino auxilio diffiſus refugit ad auxiliũ regis aſſyrioꝝ vt h̄r. iiij. Regũ. xvj. n ¶ Et adiecit. h̄ dicte liberatiõis ponit̃ ſignuʒ. et diuidit̃ in duas p̄tes. q2 p̊ ponit̃ ſignũ liberationis ab hoſtib⁹ tp̄e achaz. ſcḋo tp̄e filij ſui ezechie ibi. Adducʒ dominus. p̃ma in duas. q2 p̊ ꝓmittit̃ ſignũ. ſcḋo dat̃ ibi. Ecce ṽgo. Circa p̃mũ d̾r. n ¶ Et adiecit ꝛc̃. p eſaiam. o ¶ Dicẽs. pete tibi ſignũ liberatiõis tue ꝛ ppl'i tui vt p̄dixi. p ¶ A dño deo tuo. ꝛ nõ ab idol' q̃ tu colis. q ¶ In ꝓfundũ inferni. ſcḋm ra. ſa. h̄ accipit̃ infern⁹ p foſſa ſiue ſepulcro. i. pete tibi ſignũ p reſuſcitatiõnẽ alicui⁹ moꝛtui. r ¶ Siue in excelſum ſupꝛa. ſicut factũ fuit tp̄e ioſue p ſtationẽ ſolis. Joſue. x. s ¶ Et dixit achaz ꝛc̃. ꝛ ſcḋm q dic̃ rabi ſa. cũ eẽt idolatra peſſim⁹ ſignũ renuit: nolẽs q aliq̃d ad dei gl'aʒ mõſtraret̃. iõ ſbdit̃. t ¶ Et nõ tentabo dñm. fuit excuſatio ficta ad coopiendũ malũ ſuũ ꝓpter qḋ eſaias intulit dicẽs. v ¶ Nũq̃d paruʒ ꝛc̃. i. ꝓphetis q̊s ſepe moleſtabãt deridẽdo: affligẽdo ꝛ aliqñ occidẽdo. vtʒ. iiij Reg. ꝛ. ij. Paral'. in pl'ib⁹ locis. x ¶ Quia moleſti eſtis ꝛc̃. ſignũ ab eo oblatũ renuẽdo ne nomẽ eius gloꝛificet̃. y ¶ Pꝛopt̃ h̄. i. ad declarationẽ nois ſui pꝛincipaliter. y ¶ Dabit dñs ipe vob̃ ſignũ. ſ. liberatiõis vr̃e: ꝯñr q̃ʒuis ſitis ing̃ti. q2 de⁹ multa bona facit ingratis ꝛ inuitꝭ. vñ d̾r Math. v. Pater veſter celeſtis ſolẽ ſuũ oꝛiri facit ſr̃ bonos ꝛ malos. z ¶ Ecce ṽgo. h̄ ꝯñr ponit̃ ſignũ ꝛ q2 ſcriptura iſta mltipl'r ꝑuertit̃ a iudeis intẽdo h̄ aliq̃ʒtulũ immoꝛari. ꝛ ſic ꝓcedã q2 p̊ ponã obiectiões q̃b⁹ nitunt̃ oſtẽdere q nõ poſſit intelligi de xp̄o ad lr̃am. Scḋo ponã falſas expoſitiões eoꝝ ꝛ eas excludã. Tercio ponã expoſitionẽ catholicã ꝛ verã. Quarto obiectiões iudeoꝝ ſoluam Circa p̃mũ arguũt ex h̄ qḋ d̾r h̄. Dabit dñs ipe vobis ſignũ. ſ. liberatiõis achaz ꝛ ppl'i ſui a duob⁹ regib⁹ regnuʒ eius deſtruere volẽtib⁹. vt dictũ eſt Jeſus aũt nazarenus natus fuit poſt tp̄s achaz p quingẽtos annos ꝛ amplius vt poſſet de facili oñdi p tp̄a regnoꝝ ſʒ dimitto ꝓpter pꝛo-

i k ꝛ coꝛ ppl'i ei⁹: ſicut mouent̃
l ligna ſiluaꝝ a facie vẽti Et
m dixit dñs ad eſaiam. Egre
dere i occurſum achaz: tu ꝛ
q̃ derelict⁹ ẽ in iaſub filius
n tu⁹: ad extremũ aq̃ductus
o piſcine ſupioꝛis i via agri
p fullonis: ꝛ dices ad eum.
q Uide vt ſileas. noli time-
r re ꝛ coꝛ tuũ foꝛmidet a du-
s abus caudis titionũ fumi
t gantiũ iſtoꝝ in ira furoꝛis
v raſin regis ſyꝛie ꝛ filij rõe-
lie: eo q ꝯſiliũ iĩerit ꝯ te ſy
x ria i malũ ꝛ ephꝛaim ꝛ fili-
y z us rõelie dicẽtes. Aſcẽda
a mus ad iudã ꝛ ſuſcitemus
b eũ ꝛ auellamus eũ ad nos
c ꝛ ponam⁹ regẽ i medio e⁹
d filiũ tabeel. Hec dicit dñs
e f deus. Nõ ſtabit ꝛ nõ erit
g iſtud: ſʒ caput ſyꝛie dama-
h ſc⁹ ꝛ caput damaſci raſin.
i Et adhuc ſexaginta ꝛ qui-
k q̃ʒ anni ꝛ deſinet ephꝛai eẽ
ppl'us ꝛ caput ephꝛaim ſa
l maria: ꝛ caput ſamarie fili
m us romelie. Si nõ credide
n ritis nõ pmanebitis Et ad
o iecit dñs loq̃ ad achaz di-
p cẽs Pete tibi ſignũ a dño
q deo tuo in ꝓfundũ inferni
r s ſiue in excelſũ ſupꝛa. Et di
t xit achaz. Nõ petã: ꝛ non
tentabo dñm. Et dixit. au
v dite ergo dom⁹ dauid Nũ
q̃d paꝝ vob̃ ẽ moleſtos eẽ
x hoib⁹ q2 moleſti eſtis ꝛ deo
y meo. ꝓpter h̄ dabit dñs ip
z ſe vob̃ ſignũ. Ecce ṽgo cõ

ſixitatem vitandam.⁊ qꝛ hoc ꝯcedit ab oĩbus xp̄ianis.ḡ
cõceptio ſeu natiuitas ieſu nazareni nullo mõ fuit ſignu
dicte liberatiõis. Itẽ ex h qꝺ dꝛ Ecce vgo ⁊c̄.arguũt. qꝛ i
hebꝛeo hr̄.Ecce alma ⁊c̄.qꝺ nomẽ nõ ſignificat vginem
ſ; adoleſcentulã:qꝺ nomẽ indr̃nter dꝛ de vgine ⁊ coꝛru-
pta qꝺ xp̄iani negãt
de maria:quã dicũt
vginẽ ꝯcepiſſe Itez
ex h qꝺ ſequit Et vo
cabit nomẽ e⁹ ema-
nuel.⁊ in heb.habet
⁊ vocabit ipa ſcȝ al-
ma nomẽ eius ema
nuel. Ieſus aũt na-
zarenus nõ fuit vocat⁹ a mr̃e ſua.nec etiã ab alijs ema-
nuel.ſ; ieſus vtȝ ex euãgelijs eoꝝ.ḡ h lr̃a nõ põt intelligi
de ipo. Itẽ arguũt ex h qꝺ ſubdit in h ca. Anteq̃ȝ puer ſci
at vocare patrẽ ⁊ matrẽ ⁊c̄.Ex q̊ patet ꝙ in puero de quo
ſit h ſermo fuit ignoꝛãtia qꝺ xp̄iani negãt de ieſu nazare
no:dicẽtes eũ habuiſſe plenitudinẽ ſcie ab inſtanti cõce-
ptionis inq̃ȝtũ hõ ⁊ inq̃ȝtum deus ab eterno. Circa ſcꝺm
ſciendũ ꝙ ꝓpter iſtã q̊ dicta ſunt aliq̊ hebꝛei exponũt ſcri
pturã iſtã de ezechia filio regꝭ achaȝ qui poſt dictũ ꝓphe-
te natus fuit:vt dicũt in ſignũ liberatiõis regni inde a p̄-
ctis regib⁹.Et ad hoc inducũt qꝺ habet infra ſequẽti ca.
Et erit extẽſio alaꝝ eius implens latitudinez terre tue o
emanuel.Ezechias aũt fuit dñs terre poſt achaȝ patrem
ſuũ ſ; hoc dictũ repꝛobat ra.ſa.ꝑ hoc qꝛ ezechias erat.xxv
annoꝝ qñ cepit regnare poſt achaȝ pr̃em ſuũ imediate vt
hr̃.iiij.Reg.xviij.Achaȝ vo regnũt annis.xvj.tm̃.vt habe
tur.iiij.Reg.xvj.ḡ in ꝑncipio regni achaȝ anteq̃ȝ diceret
iſta ꝓphetia ezechias iam erat natus ⁊ erat.ix. annoꝝ et
ſic nõ põt h ſcriptura intelligi de ezechia.⁊ adhuc ad di-
ctũ ra.ſa.põt addi:qꝛ ſm ipm ⁊ ſm doctoꝛes catholicos
ꝓphetia iſta fuit dicta q̄rto anno regni achaȝ.⁊ ſic ezechi-
as tũc nõ ſolũ habuit nouẽ annos ſ; etiã.xiij.ḡ nõ põt in
telligi de eo ꝓpter qꝺ ra.ſa.dicit ꝙ hec ꝓphetia intelligen
da eſt de filio eſaie. Dicit em̃ ꝙ eſaias accepat in vxoꝛem
quãdã iuuenculã:⁊ ꝙ iã ꝯcepat de eo.vñ dicit ꝙ talis ẽ li
tera Ecce adoleſcẽtula ꝯcepit ⁊ pariet filiũ . ⁊ denũciatio
hui⁹ ꝑtus fuit ſignũ ab eo p̄dictum.qꝛ de puero exiſtente
in mr̃is vtero neſcit an ſit maſculus vel femina.⁊ iõ quã-
do certitudinaliter p̄dicit ſignũ eſt credibile ꝙ illud qꝺ p̄
mittit ad tale ſignũ ſit futuꝝ.vt ſit ſenſus vbi eſaie. Ecce
adoleſcẽtula ꝯcepit ⁊ pariet filiũ ⁊ qñ in natiuitate ei⁹ vi-
debis vbũ meũ verificatũ.ſcias te a duobus regibus te i-
uadere diſponẽtib⁹ cito liberandũ ⁊ ita fuit vt iſte ra. ſal.
ꝓſequitur qꝛ cito ad petitionẽ achaȝ rex aſſyrioꝝ venit in
damaſcũ ꝯtra raſin regẽ ſyꝛie ⁊ eũ interfecit ⁊ ppl̄m eius
trãſtulit in cyrenẽ.vt hr̄.iiij.Reg.xvj.⁊ eodẽ anno vt dicit
oſee filius hela.ꝯiurauit ꝯtra phacee filiũ romelie regem
iſrael ⁊ eũ interfecit vt habetur.iiij.Reg.xvj.Ad ſuũ aũt
ꝓpoſitum ꝯfirmandũ adducit illud qꝺ ſcribitur capit.ſe.
Et acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊ concepit ⁊ peperit filiũ . Ex q̊
patet ꝙ iſta adoleſcentula de cuius cõceptu ⁊ partu ſit h
ſermo fuit vxoꝛ eſaie ad quam acceſſit maritali affectu et
puer cõceptus ⁊ natus de ea fuit filius eius.ſ; iſta expoſi
tio nõ põt ſtare qꝛ ca.ſe.dicit de puero nato.Et erit exten-
ſio alaꝝ eius.i.exercitus regis aſſyꝛioꝝ implens latitudi-
nem terre tue o emanuel.⁊ loquitur ibi de terra regni iu-
de.cuius nunq̃ȝ fuit dñs eſaias nec filius eius. ⁊ ſic ema-
nuel de cuius ꝯceptione ⁊ natiuitate ſit hic ſermo nõ fuit
filius eſaie. Item ꝙ dicit denũciatiõem natiuitatis pueri
in ſexu maſculino eſſe ſignũ a dño ꝓmiſſum.videtur fal-
ſum.qꝛ de mandato dñi dixit eſaias. Pete tibi ſignum a
dño deo tuo in ꝓfundũ inferni ⁊c̄.ꝑ reſurrectionem moꝛ-
tui.vel ꝑ aliquã mutatiõem notabilem ⁊ ſupnaturalẽ in
curſu celeſti vt dictũ eſt.ſ̄.⁊ idẽ dicit ra.ſa.⁊ ſic illꝺ ſignũ
debuit eſſe aliq̊d valde magnũ ⁊ excedẽs totã creature fa
cultatem.cuiuſmodi nõ eſt talis denũciatio.qm̃ aliquan-
do medici expti ꝑ aliqua ſigna ⁊ expientias p̄cognoſcũt

z [con]cipiet ⁊ ꝑiet filiũ ⁊ vocabi
a tur nom̃ e⁹ emanuel. Bu-
b tyꝝ ⁊ mel cõmedet vt ſciat
repꝛobare malũ ⁊ eligẽ bo
c nũ. Quia anteq̃ȝ ſciat puer
repꝛobare maluȝ et eligere
bonũ derelinquet tr̃a quã
d tu deteſtaris a facie duoꝝ re

ſexum pueri naſcituri.⁊ ſi dicatur ꝙ non cognoſcunt per
certitudinem,tamen negari nõ põt quin demones p̄no-
ſcant certitudinaliter cũ ad h ſe extendat eoꝝ noticia na-
turalis.q̊ remanſit integra in eis.⁊ ꝑ ꝯñs tale ſignuȝ põt
certitudinaliter p̄dici a diabolo. Item.iiij.Reg.xvij. dici
tur ꝙ oſee fili⁹ hela
regnare cepit anno
xij.achaȝ : ⁊ ſm hoc
phacee filius rome-
lie vixit vſq̃ȝ ad. xij.
annũ achaȝ.⁊ ſic fal
ſum videt qꝺ dic̃ ra.
ſa.ipm interfectum
ab oſee eodeȝ anno
quo natus fuit emanuel q̊ ſm eum nat⁹ fuit anno achaȝ
iiij.vel.v.ad tardius Item c.viij.dꝛ. Anteq̃ȝ ſciat puer vo
care pr̃em ⁊ mr̃em auferet foꝛtitudo damaſci ⁊ ſpolia ſa-
marie coꝛam rege aſſyꝛioꝝ.ſed non legit ſamaria ſpoliata
a rege aſſyrioꝝ ante.ix.annũ regni oſee:in quo fuit capta
a ſalmanaſar rege aſſyrioꝝ.vt hr̄.iiij.Reg.xviij.licet oſee
ante fuerit tributarius regis aſſyrioꝝ . ⁊ ſic a natiuitate
pueri de q̊ eſt hic ſermo ꝙ fuit filius eſaie ſm dictũ ra.ſa.
vſq̃ȝ ad captiõem ſamarie fluxerũt anni.xvij.ſ.viij.de re-
gno achaȝ.⁊.ix.ꝺ oſee.vtȝ ꝑ p̄dicta.qꝛ fuit natus.iiij. ãno
achaȝ vel.v.ad plus.⁊ oſee cepit regnare.xij.anno achaȝ.
vt dictũ eſt.ante vo.xvij .annos puer ſcit vocare patrẽ et
matrẽ. Si aũt dicat ꝙ oſee cepit regnare quarto anno a-
chaȝ vt dicunt aliqui.adhuc ſequit ꝙ puer in ſpoliatione
ſamarie habuit.ix.annos añ quos puer ſcit vocare pr̃em
⁊ matrẽ ad tardius. Item ꝙ aſſumit ad ꝯfirmatiõem ſui
ꝓpoſiti cum dꝛ.Et acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊c̄.magis eſt ad
oppoſitũ vt oſtendet.c.ſe. Circa tertiũ accipiendũ eſt qꝺ
dicit Math.j. Hoc aũt totũ factum eſt vt adimpleret qꝺ
dictũ eſt a dño ꝑ ꝓpham dicentẽ.Ecce vgo habebit i vte
ro ⁊ pariet filiũ.⁊ vocabitur nomen eius emanuel. Ex h
patet ꝙ iſta ſcriptura eſaie loquitur de dño ieſu xp̄o:cum
matheus apl̄us ⁊ euãgeliſta ſpũſancto plenus magis q̃ȝ
fuerũt ꝓphete vete.teſta.dicat eam fuiſſe impletam in na
tiuitate chꝛiſti . ⁊ ſm hoc ſic exponitur a doctoꝛibus ca-
tholicis. z Ecce vgo ⁊c̄.i.beata vgo maria a ꝓphetis
denũciata q̊ concepit ⁊ peperit manẽs virgo.
z Et vocabitur ⁊c̄.qꝛ vocatus eſt xp̄us qꝺ eſt nomen ſi-
gnificans duplicem naturã in vno ſuppoſito:diuinaȝ .ſ.
⁊ humanam.⁊ hoc idem ſignat Emanuel qꝺ eſt interp̄ta
tum nobiſcum deus. a Butyꝝ ⁊ mel comedet.hoc di
citur ad denotandũ verã eius humanitatem que talibus
nutritur maxime in puericia. b Vt ſciat repꝛobare
malum ⁊c̄.ly vt non tenetur cauſaliter: ſed conſecutiue.
qꝛ ab infantia ſua habuit plenitudinem ſcientie ad repꝛo
bandum malum ⁊ eligendum bonum.loquendo de ſciẽ
tia humana.et quia iſtã habuit ab inſtanti conceptionis
⁊ non ante.ideo ſubditur.
c Quia anteq̃ȝ ſciat puer repꝛobare malum ⁊c̄. derelin
quetur terra ⁊c̄.i.odio habes tanq̃ȝ tibi nociuam ſcȝ terrã
iſrael et terram ſyꝛie.
d A facie duoꝝ regum ſuoꝝ.qꝛ rex aſſyrioꝝ regem ſy-
rie iterfecit ⁊ populum eius tranſtulit in cyrenem.vt di
ctũ eſt.ſ̄.⁊ poſtea ozee regẽ iſrl̄ cepit et ppl̄m eius trãſtu-
lit in aſſyꝛios.vt hr̄.iiij.Reg.xviij. Circa quartũ dꝺm ad
pꝛimũ ꝙ in ſacra ſcriptura ponit duplex ſignũ alic⁹ euen
tus. Vnũ ꝓnoſticũ qꝺ eſt indicatiuũ effectus futuri .ſic
Iudicũ.vj.datũ fuit ſignũ gedeoni in vellere indicatiuũ
ſue victoꝛie future ⁊ tale ſignũ frequẽtius dat in ſcriptu-
ra Aliud ẽ ſignũ rememoꝛatiuũ effectus p̄teriti ſicut Ex
odi.iij.dixit dñs moyſi Hoc habebis ſignũ ꝙ miſerim te
cũ eduxeris ppl̄m meum de egypto:immolab deo ſupeꝛ
montem iſtum.i.immolabis deo de iſta miſſione q̊ tibi
imponit ad liberationẽ ppl̄i reddẽdo grãs deo.⁊ ſic patȝ
ꝙ iſtud fuit ſignũ rememoꝛatiuũ miſſionis p̄terite . nec
obſtat magna diſtantia tẽpoꝛis.qꝛ ſignũ rememoꝛatiuũ
ita reſpicit p̄teritum in magna diſtantia ſicut i gua ſicut

e gū ſuoꝝ Adducet dñs ſuꝑ
f te ⁊ ſuꝑ ppl'm tuū ⁊ ſuꝑ do
g mū pr̄is tui dies q̄ nō vene
rūt a dieb⁹ ſeꝑatiōis ephra
h im a iuda cū rege aſſyrioꝝ
i k Et erit in die illa: ſibilabit
l m dñs muſce que eſt in extre
n mo fluminum egypti ⁊ api
o que eſt in terra aſſur: ⁊ ve
nient ⁊ requieſcent omnes
in torrentibus valliū ⁊ in
cauernis petrarū ⁊ in om
nib⁹ frutectis ⁊ in vniuer
p ſis foramib⁹ In die illa ra
q det dñs in nouacula cōdu
r cta in his q̄ trās flumē ſūt
s t i rege aſſyrioꝝ caput: ⁊ pi
v x los pedū: ⁊ barbā vniuer
y z ſam. Et erit in die illa nu
triet homo vaccam boum

⁊ ſignū ꝓnoſticū reſpectu futuri. Sciēdū etiā ꝙ libera-
tio regni iude a ꝑſecutorib⁹ fuit ſignū figuratiuū ſaluati
onis mūdi fiende ꝑ xp̄m: ⁊ qꝛ achaz erat incredul⁹ verbo
ꝓphete: vt dictū eſt. s̄. ꝯuenienti⁹ fuit vt ſibi daret̃ ſignuz
rememoratiuū futurū longinquū: vt ip̄e in ꝓpria ꝑſona
non videret: ſicut in
mēte nō credebat: il
li tñ q̄ deſcendūt de
eo viderūt: vt maria
⁊ ioſeph. iō ſignant̃
ꝓpheta non dixit
verbū ad achaz di-
cēs: audi achaz: ſed
ad domū dauid di-
cēs Audite ḡ dom⁹
dauid. d' qua domo
fuerūt ioſeph ⁊ ma-
ria. nō tñ ad eos re-
fert̃ qꝺ ibi dr̃. Nun
q̄d parū vobis ē ⁊c̃.
ꝫ illud qꝺ ſubdit̃. Dabit dñs vobis ſignū. Ad ſecūdū di
cēdū: ꝙ almuth in heb. ſignat abſcōſionē: ⁊ inde dicit̃ al-
ma abſcōdita qꝺ ſignat iuuēculā aſpectib⁹ hoīm abſcōdi
tā. ita ꝙ de ei⁹ pudicitia ⁊ integritate non dubitat̃: marie
qñ ꝑponit̃ lr̃a he. tūc ſic ſonat haalma. nec inueniunt̃ in
tota ſacra ſcriptura alique ſic ſcripte. niſi tm̄ tres. ſ. rebec
ca. Gen̄. xxiiij. vbi dr̃ de ea. Puella decora nimis: virgo
pulcerrima: ⁊ incognita viro. Et ſequit̃ ibidē. Puella q̄
egrediet̃ ad hauriēdā aquā. in hebreo hr̃. Haalma q̄ egre
diet̃ ⁊c̃. ⁊ maria ſoror moyſi Exo. ij. vbi dr̃ de ea. Et iuit
puella ⁊ vocauit matrē pueri. in hebreo hr̃. Iuit haalma
⁊c̃. ⁊ iſta que ſcribit̃ in h' ca: ⁊ iō cū due prime fuerint vir
gines puriſſime qñ noiate fuerūt noie haalma. idē tenen
dū eſt de iſta. Ad terciū dicēdū ꝙ duplex eſt nomen ali-
cui⁹. ſ. impoſitionis ⁊ nature. ſicut ſortes eſt nomen im-
poſitionis: homo vel hoc nomē hō nomen nature. Ihs
fuit nomen impoſitū ipi xp̄o. vt pꝫ Luc. ij. Emanuel aūt
eſt nomē nature ſeu ꝓprietatis. ſignat. n. nobiſcū de⁹: vt
dictū eſt s̄. ⁊ hoc eſt ꝓpriū nomen ipſius xp̄i in q̄ diuina
natura ⁊ humana ſūt cōiuncte in eodē ſuppoſito. ⁊ hoc
modo vocat⁹ eſt plurib⁹ alijs nominib⁹ ꝓprietates ei⁹ ſi-
gnificātib⁹. ſic vocat⁹ eſt lapis Dan̄. ij. ⁊ Dauid Oſee. iij.
⁊ noie dñi thetragrāmaton Hiere. xxiij. Et hoc ē nomen
qꝺ vocabūt eū dñs iuſtus nr̄. vbi habem⁹ dñs: in hebreo
hr̃ nomen dñi thetragrāmaton: ⁊ plurib⁹ alijs noib⁹ con
ſil'r noiat̃ i ſcriptura. Ad quartū iā ſolutū eſt ex his q̄ di-
cta ſūt. qꝛ lꝫ in xp̄o nō fuerit aliq̄ ignorātia. tñ fact⁹ eſt hō
in tp̄e. ⁊ ſic habuit ſciam infuſaz in tp̄e ⁊ anteq̄ȝ illā habe
ret liberatio ppl'i ꝑ eſaiā denūciata fuit impleta. e Ad
ducet dñs. Sciēdū ꝙ ꝑs iſta ad finē ca. multiplicit̃ expo
nit̃ a diuerſis. ꝫ vnā tm̄ expoſitionez intēdo ꝓſequi: que
erat rōnabilit̃ mihi videt̃ ⁊ eā ꝓſequit̃ Ra. ſa. videlꝫ ꝙ i
hac ꝑte deſcribit̃ ſignū liberatiōis a deo facte tp̄e ezechie
filij achaz: qꝛ rex aſſyrioꝝ cū magno excitu venit ꝯ eum:
cui ezechias reſiſtere nō potuit via humana: ⁊ ideo con-
uertit ſe ad diuinū auxiliū implorādū: ⁊ iō miſit dñs an-
gelū ſuū q̄ vna nocte ꝑcuſſit in exercitu regis aſſyriorum
clxxxv. milia bellatoꝝ. qꝺ vidēs rex mane territus ⁊ ꝯfu-
ſus fugit ad terrā ſuā cū paucis: ⁊ ibi iterfect⁹ fuit a filijs
ſuis. iiij. Reg. xix. igit̃ ſm hoc reſiduū hui⁹ ca. in duas ꝑ-
tes diuidit̃ qꝛ primo tangit̃ hoc factū in generali. Scd̄o
explicādo ꝑtes ei⁹ in ſpāli. ibi. Et erit. Circa primū dr̃ ipi
achaz. e Adducet dñs ſuꝑ te. qꝛ theglatphalaſſar rex
aſſyrioꝝ vaſtauit terrā eius nullo reſiſtente. ⁊ eū afflixit:
vt hr̃. ij. Paraly. xxviij. f Et ſuꝑ domū patris tui. i. ſu
per ezechiā filiū tuū ⁊ ei⁹ ppl'm. Ezechias eñ fuit iuſtus
⁊ bon⁹. ⁊ iō magis deſignat̃ hic ꝑ auū ſuū ioathan q̄ fuit
iuſtus q̄ȝ ꝑ achaz patrē ſuū qui fuit peſſim⁹ cū dr̃. Suꝑ
domū patris tui. ſ. ioathan de qua domo exiet ezechias
filius tu⁹. g Dies qui nō venerunt ⁊c̃. iſta ſeꝑatio fuit
facta tp̄e roboā: vt hr̃. iij. Reg. xij. ⁊ a tp̄e illo vſq̄ȝ ad tēp⁹
ezechie nō venerūt dies ita terribiles ⁊ ꝯſolabiles diuerſ
reſpectib⁹ ſicut venerunt tp̄e ezechie qñ ſennacherib venit
vltimo ad deſtruēdū ei⁹ regnū. iō ſubdit̃. h Cum rege
aſſyrioꝝ. qm̄ i aduētu ei⁹ ad irl'm fuerūt illi dies rōne ei⁹
⁊ formidinis exercit⁹: ⁊ ꝓ rabſacis blaſphemationib⁹ fu-
erūt terribiles ⁊ tri-
ſtabiles. ꝫ rōne mi-
raculoſe liberatiōis
fuerūt cōſolabiles.
i Et erit. Hic de-
ſcribit̃ factū ꝑ ꝑtes i
ſpāli. ⁊ p° q̄ȝtū ad ad
uentū exercit⁹. ſcd̄o
q̄ȝtū ad ꝑcuſſionem
ipſi⁹: ibi. In die illa
radet. tercio q̄ȝtū ad
ꝓuiſionē vict⁹ eze-
chie ⁊ ppl'i ei⁹: ibi.
Et erit. Circa p̄mū
dr̃. k In die illa
i. in tp̄e illo. qꝛ ꝯgregatio tāti exercit⁹ nō potuit fieri vno
die. l Sibilabit dñs. i. inſpirabit volūtatem veniēdi ꝯ
ezechiā. m Muſce q̄ eſt ⁊c̃. ꝑ muſcā intelligit̃ h' ppl's
egypti q̄ cū magna turba venit cū ſennacherib ꝯ ezechiā
vt dicūt aliq̄ ꝫ hoc videt̃ falſuꝫ: qꝛ rabſaces tūc volēs ter-
rere ezechiā ⁊ ppl'm ei⁹ dixit. iiij. Reg. xviij. In quo cōfi-
dis vt audeas rebellare an ſperas in baculo arundineo
atq̄ȝ cōfracto egyptio. h' aūt nō dixiſſet ſi ppl's egypti eēt
in exercitu cū ſennacherib ꝯ ezechiā. ⁊ iō alij exponūt de
rege egypti q̄ alio tp̄e venit ꝯ iudeā. ſ. tp̄e ioacham filij io
ſie quē vinxit ⁊ impoſuit terre centū talenta argēti ⁊ talē
tū auri. iiij. Reg. xxiij. Sed videt̃ mihi ꝙ meli⁹ pōt expo
ni de ppl'o lybie q̄ erat ſubiect⁹ regi aſſyrioꝝ. ⁊ iō venit ad
ei⁹ exercitū. vñ nō dr̃ hic. Sibilabit dñs muſce q̄ ē in egy
pto. ꝫ q̄ eſt in extremo fluminū egypti. Et vocat̃ ille ppl's
muſca. ad deſignādū ꝙ venit cū magna turba ſic̃ muſce:
Dicit̃ aūt hic fluminū egypti: qꝛ in egypto raro pluit ſed
t̃ra irrigat̃ ꝑ irritationē nili q̄ ad hoc ab incolis ꝑ multos
diuidit̃ riuos: vt hr̃ deut̃. xj. n Et api ⁊c̃. Vocat̃ ille po
pulus aſſyrioꝝ apis nō a dulcedine mellis ꝫ ab aculeo:
qꝛ ille ppl's pupugit alias nationes in circūitu eas perſe-
quēdo. vt hr̃. iiij. Reg. xviij. o Et venient ⁊ requieſcēt oēs
in torrētib⁹ ⁊c̃. ꝑ hoc deſignat̃ ꝙ eēnt occupaturi ⁊ deua-
ſtaturi oīa loca regni iude. ſicut factū fuit tp̄e ezechie ex-
cepta irl'm quā ſennacherib nō cepit deo exercitū ei⁹ ꝑcu-
tiente. p In die illa. Hic ꝯñr deſcribit̃ iſta ꝑcuſſio. qꝛ
dñs miſit angelū ⁊ ꝑcuſſit in caſtris aſſyrioꝝ. clxxxv. mi-
lia. ita ꝙ corpa redacta fuerunt in cineres intactis veſtib⁹
⁊ armis: quo viſo rex ſennacherib fugit diuino iudicio i
terra ſua gladio filioꝝ ſuoꝝ interfectus fuit. iiij. Reg. xix
⁊ h' eſt qꝺ dr̃ hic. p In die illa. i. i tp̄e quo ſennacherib
veniet ꝯ irl'm vt deſtruat eam. q Radet dñs ⁊c̃. i. acu-
ta. qꝛ illud qꝺ acuit̃ ſuꝑ cotem deducit̃: ꝑ nouaculā acutā
q̄ velocit̃ ſcindit multitudinē piloꝝ intelligit̃ diuina po
tētia: ꝑ quā velocit̃ cecidit rex ſennacherib ⁊ exercit⁹ ei⁹
r In his q̄ ⁊c̃. ſ. euphraten vltra qꝺ erat terra aſſyrioruꝫ
reſpectu irl'm. s In rege aſſyrioꝝ. h' dr̃ ad excipiendū
alios ppl'os q̄ hitabāt vltra euphraten q̄ nō venerūt cum
ſennacherib ad deſtruēdū iudā. t Caput. i. regē q̄ a fi-
lijs ſuis interfect⁹ fuit: vt dictū eſt. v Et pi. pedū. i. pedi-
tes de ſuo exercitu x Et barbā vniuerſā. i. eq̄tes q̄ erāt
circa regē adherētes ei ſic̃ barba capiti. y Et erit. Hic
ꝯñr deſcribit̃ ꝓuiſio vict⁹ circa ezechiā ⁊ ppl'm ei⁹. qꝛ lꝫ ex
ercit⁹ ſennacherib terrā iudee in circūitu irl'm deſtruxerit
⁊ bona ꝑtim vaſtauerit ⁊ ꝑtim rapuerit: tñ dñs de victu
ezechie ⁊ ppl'o ſuo ꝓuidit vt dictū fuit. iiij. Reg. xix. expo
nēdo illꝺ. Hoc erit ſignū. comede h' āno qꝺ repperis ⁊c̃.
⁊ q̄ȝtū ad hoc dr̃. y Et erit in die illa. i. tp̄e poſt deuaſta
tionē ꝑ ſennacherib. z Nutriet homo ⁊c̃. i. vaccā vni-
cam ſibi remanentē de magno armento boum. i. ceteris
raptis ⁊ cōſumptis ab exercitibus ſennacherib.

a b ⁊ duas oues ⁊ p̄ vbertate
lactis comedet butyrum.
c Butyꝝ eñ ⁊ mel mãduca
d bit oĩs hõ q̃ relict⁹ fuerit ĩ
e medio terre. Et erit in die
illa oĩs loc⁹ vbi fuerit mil
f le vites: mille argẽteis: ⁊
in ſpinas in vepꝛes erunt.

a Et duas oues. ſibi remanẽtes de magno grege ouiũ ceteris cõſũptis ab aſſyrijs. b Et p̄ vbertate ⁊c. qꝛ dñs dabit bñdictionẽ ſuã. ⁊ ſic habebũt tm̃ ꝺ lacte ꝙ ſufficiet ei ad ſuſtẽtationẽ dom⁹ ſue: intm̃ ꝙ nõ ſolũ comedet lac ꝫ pinguedinẽ lactis que colligiť in butyro. Aliq aũt exponũt ꝟ ad oppoſitũ dicentes ꝙ ꝑ hoc exprimiť defect⁹ victus illo tp̄e ꝓpter vaſtationẽ terre ſic exponẽtes. Comedet butirũ ꝓpter panis defectũ. ꝫ lr̃a p̄cedens videť repugnare vbi dr̃. Et pꝛe vbertate. ſilr̃ ſubſequẽs cũ dr̃. Butyrũ ⁊ mel comedet vel mãducabit vbicũq; eñ iſta duo cõiungunť in ſcriptura: ſignat abundãtiã bonoꝝ terre: vñ ⁊ terra ꝓmiſſionis ad ſui cõmẽdationẽ frequenť dr̃ i ve. te. fluẽs lacte ⁊ melle. d Oĩs hõ ⁊c. i. hoĩes iuſti viuẽtes vita hũana ⁊ nõ beſtiali: iſti fuerũt relicti in medio terre iudee euadentes gladiũ ſennacherib: ꝫ mali q̃ erãt in peccatꝭ obſtinati fuerũt ꝑ eũ exterminati: ⁊ iſtis iuſtis remanẽtib⁹ fuit ſufficiẽter ꝓuiſum de victu. e Et erit in die ⁊c. valẽtes mille argenteos f Et in ſpinas ⁊c. ꝓpter defectũ colentiũ: qꝛ ſicut dictũ eſt. multi ꝑierãt ꝑ exercitũ aſſyrioꝝ. Ra. ſa. aliť exponit dicẽs ꝙ tp̄e ezechie poſt mirabilẽ liberationẽ ab exercitu ſennacherib vt p̄dictũ eſt: ezechias ĩduxit pplm̃ ad legis ſtudiũ: ⁊ vt magis poſſent in ꝟ ꝓficere abſtraxerunt ſe a vino: ita ꝙ parũ aut nihil bibebãt. ⁊ ſic remãſerunt vinee inculte. g Cũ ſagittis ⁊c. ꝓpter feras ⁊ ſerpẽtes ibi latẽtes inť frutecta ibidẽ creſcẽtia. iõ ſb̄diť. Vepꝛes eñ ⁊ ſpine ⁊c. h Et oẽs mõtes ⁊c. i. ſpinis ⁊ vepꝛibus purgabunť. ad ꝟ ꝙ poſſit ibi bladũ ſeminari. i Nõ veniet ⁊c. qꝛ deo faciẽte ſeruabiť terra in puritate ſua vt ſic faciat fructũ bonũ ⁊ multũ. iõ ſubdiť. k Et erit in paſcua bouis ⁊c. i. ita erit fertilis in fructu ꝙ nõ ſolũ ſufficiet ad ſuſtẽtationẽ hoĩm ꝫ etiã aĩaliũ domeſticoꝝ.

In capitulo ſeptimo vbi dr̃ in poſtilla. Et dixit achaz. Non petam. Additio. j.

In hac rñſione achaz recte intellecta non recuſauit petere ſignũ. timẽs ne aliqd ad dei gloꝛiã mõſtraretur. vt ra. ſa. dicit. potuiſſet eñ eſaias virtute diuia oñdere aliqꝺ ſignũ etiã achaz nolẽte: ꝫ hec rñſio aliť exponi põt ⁊ planius. Pꝛo quo ſciendũ ꝙ aliq q̃rũt a deo ſigna nõ tentãdo quaſi dubitãtes de diuina potẽtia: ꝫ vt firmius verbis diuinis adhereãt vt pꝫ de gedeone Iudi. vj. c. ⁊ de ezechia infra. xxxviij. ca. ⁊ de multis iuſtis. Alij ꝟo ſigna q̃rũt q̃ſi volẽtes exꝑientiã ſumere de diuina potẽtia: de qua dubitãt. ⁊ hoc eſt ꝓpꝛie tẽtare deũ: ſic legiť de iſraelitis Nume. xiiij. ca. tentauerunt me decies. Alij ꝟo in tanta infidelitate ſunt excecati ꝙ nolũt tẽtare deuꝫ ſed quaſi certificati de ipotẽtia ſeu ipꝛouidẽtia dei: credũt ꝙ de ꝟ nõ reqriť tentatio: ſic null⁹ ſenſatus tẽtat an ignis calefaciat: cũ ſit cert⁹ de ꝟ. Et iſto mõ achaz peſſim⁹ tãq; nõ ſolũ dubi⁹ de fide: ꝫ tãq; cert⁹ de oppoſito dic nõ petã ⁊ nõ tentabo dñm. q. d. nec p̄ mõ qꝺ eſt petere ſignũ: nec ſecũdo mõ qꝺ eſt tentare: ego volo ſigna. in q̃ manifeſte oñdebat nullã hr̃e fidẽ nec cõfidentiã de deo. Vnde notãdũ ꝙ cũ eſaias dixerat ſibi. Pete tibi ſignũ a dño deo tuo: coꝛreſpõdenť debuiſſet dicere. Nõ petã ⁊ no tẽtabo dñm deũ meũ. ſed in ſua rñſione peſſima reſcindit deuꝫ meũ vt manifeſte oñderet ꝙ dñs de q̃ eſaias loq̄bať non erat de⁹ ſuus ſcꝫ achaz ex q̃ eſaias ꝯñr intulit. Nunquid parũ vobis ⁊c. Infidelitas eñ quã achaz oñdebat in p̄dicta reſponſione maxima offenſa dei erat.

In eodẽ ca. vij. vbi dr̃ in poſtilla. Et ſi dicať ꝙ non cognoſcũt ꝑ certitudinẽ. Additio. ij.

Poſito ꝙ demones p̄cognoſcũt certitudinaliť ꝺ aliqua muliere p̄gnãte: an ſit paritura maſculũ vel feminaꝫ ex eoꝝ noticia naturali que integra i eis remãſit: vt poſtillatoꝛ dicit: adhuc põt negari ꝙ de muliere que nõdũ concepit: demones ex ſua noticia nãli p̄cognoſcãt: an conceptura ſit ⁊ paritura: cũ demonũ cognitio nãlis nõ ſe extẽdit ad futura mere cõtingẽtia: ⁊ iõ cuꝫ in ꝓpoſito eſaias loquebať de virgine q̃ nondũ cõcepat ſed cõceptura erat. Nõ eñ dixit. Ecce ꝟgo cõcipit ſeu concepit ſed cõcipiet. Nõ obſtante rõne poſtillatoꝛis adhuc videtur cauillatio iudeoꝝ ĩ ſuo vigoꝛe: ad quaꝫ euacuãdã videť aliť dicendũ. Pꝛo quo attendendũ eſt ꝙ ex ꝯtingentib⁹ que equaliť ad vtrũlibet cõſueuerũt ſe habere: nõ põt ſumi rõnabiliter certificatio alicui⁹ ꝓpoſiti dubij: etiã ſi ab aliq̃ tãq; ꝯtingat p̄noſticeť. verbi gratia. Si aliqs dicat alicui de aliqua re dubitãti. crede m̃ hanc rem tibi dubiã: in cui⁹ ſignũ do tibi ꝙ ſemel ꝓijcias taxillos ⁊ in illa eiectione vnica tua puncta erunt paria: manifeſtũ eſt ꝙ poſito ꝙ paria eijciant dubitãs ſi ſit diſcretus: nõ certificabiť de dubio ſuo qꝛ ad talem p̄noſticationẽ nõ requiriť aliq̃ ſupnaturalis cognitio. ſed põt rõnabiliter eſtimari ꝙ fuit caſualiter facta vnde i ꝓpoſito ꝙ mulieres cõiter pariũt maſculos vel feminas. caſualiť poſſꝫ quis verã partẽ p̄dicere ſine hoc ꝙ ſibi credať in alijs dicendis. vnde ridiculũ videť ꝙ in mã tam ardua ⁊ dubia tale ſignũ offerreť ad certificationẽ.

In eo. ca. vbi dr̃ in poſtil. Vt ſciat repꝛobare malum. Additio. iij.

Notandũ ꝙ i ꝟ qꝺ dr̃ hic. Vt ſciat repꝛobare malũ ⁊ eligere bonũ. videť ꝓpheta illudere ad hoc ꝙ dr̃ Gen. iij. Eritis ſicut dij ſcientes bonũ ⁊ malũ. pꝛim⁹. n. adam ſciaꝫ boni ⁊ mali illicite appetiuit. ſ. vt eſſet ſicut de⁹. vñ ibidẽ dr̃. Eritis ſicut dij ſciẽtes bonũ ⁊ malũ: ⁊ ſic lapſus eſt in peccatũ ſupbie: volẽs ſe adequare deo. Secũdus aũt adã. ſ. emanuel de quo ꝟ agiť nõ habuit ſciam boni ⁊ mali niſi vt ſciret repꝛobare malũ ⁊ eligere bonũ. q. d. licet iſte fili⁹ virginis de quo loquoꝛ butyrũ ⁊ mel comedet tanq; verus homo: in hoc tñ differt a pꝛimo hoĩe: qꝛ ille bonũ ⁊ malũ ſcire appetiuit: vt equareť deo: iſte vero vt ſciret repꝛobare malũ ⁊ eligere bonũ: qꝺ intelligiť de malo culpe qꝺ eſt ſimpliciter ⁊ vere malũ. malũ ꝟo pene eſt malũ ẜm q̃d tm̃. Et notãdũ ꝙ ſi ſcire intelligať hic de ſcia exꝑimẽtali. ſic in pꝛedictis verbis inueniť impeccabilitas xp̄i etiã ẜm humanã naturã. Iſto eñ modo nõ ſciuit xp̄s malũ: qꝛ peccatum nõ fecit: nec inuẽt eſt dol⁹ i oꝛe ei⁹. ĩ. liij. ꝫ tñ ſciuit repꝛobare malũ culpe. Itẽ notãduꝫ ꝙ vbi nos habem⁹. Vt ſciat repꝛobare malũ ⁊c. hebꝛica lr̃a hꝫ qꝛ ſcit. vel eo ꝙ ſcit ẜm ꝙ inueniť ꝙ ſcia eligẽdi bonũ ⁊ repꝛobãdi malũ fuit i ipo emanuel añq; butyrũ ⁊ mel comederet. ſ. añ ntitatẽ ſuaꝫ ſicut cã p̄cedit effectũ: ⁊ ſic virtute hui⁹ lr̃e habeť ꝙ ante natiuitatẽ ſuã habuit ſciam repꝛobãdi malũ ⁊ eligẽdi bonũ quod nõ cõpetit alij puro homini.

In eo. ca. vbi dr̃ i poſtil. Circa q̃rtũ dicẽdũ ad p̄mũ ꝙ i ſacra ſcp̄tura poniť dupliciť ſignũ. Additio. iiij.

Signũ indicatiuũ alicui⁹ effect⁹ dupliciť dať i ſcp̄tura. vno mõ cũ ſignũ dať in p̄nti: vt aliqd credať ⁊ ꝟ fiẽdũ in futuro: vt de ſigno dato gedeoni ⁊ ſilib⁹: vel iaꝫ factũ i p̄terito: ſicut aptio terre deglutiẽtis dathan ⁊ abyron fuit ſignũ vt popul⁹ crederet ꝙ de⁹ miſerat moyſen ad ꝓbandũ ⁊ gubernandũ pplm̃. Nume. xvj. Alio mõ cũ ſignũ dať in futuro vt qꝺ in futuro venerit credať. vñ Ioh. xiiij. ca. Et nũc dixi vobis añq; fiat: vt cũ factũ fuerit credatꝭ. ⁊ iſto ſcꝺo mõ itelligiť ꝟ qꝺ dr̃ hic. Ecce dabit dñs ipe ſignũ. Nõ. n. iſtud ſignũ dabať i p̄nti: nec p̄ꝛitib⁹

g Cũ ſagittis ⁊ arcu ingredi
enť illuc. Vepꝛes eñ ⁊ ſpi
ne erunt in vniuerſa terra.
h Et oẽs mõtes q̃ in ſarculo
i ſartienť: nõ veniet illuc ter
k ror ſpinarũ ⁊ vepꝛiũ ⁊ erit
in paſcuã bouis: ⁊ in conculcationẽ pecoꝛis.

ꝫ futuris de domo dauid:quibꝰ hoc ſignū īnotuit.ſ. btē virgini ⁊ ioſeph.⁊ ſic nō reqrit vt h̄ ſignū dicat memoratiuū:ꝫ vere ꝓnoſticū. Sed ꝯ hoc dicūt iudei ꝙ hoc ſignū impertinent ſeu inutilit ponit in h̄ loco.cū ſolū i futuro in magna diſtātia tpis erat dandū:nec eſt rememoratiuū ꝑteritoꝝ ſm hāc poſitionē. Ad qḋ dicendū: ꝙ hoc īponit hic ad exprobrationē maiorē icredulitat ipſiꝰ achaz q̄ oipotētiā diuinā ⁊ eiꝰ ꝓuidētiā intm̄ cōtēpſit vt ſignū petere a deo:⁊ etiā tentare dedignaret vt.ſ. in p̄ma additione iſtiꝰ capl'i.vn̄ q2 oppoſita iuxta ſe poſita clariꝰ eluceſcūt.ꝓpheta introduxit h̄ ſignū.q.d. O domꝰ dauid q̄ nūc taz incredula es ꝙ dedignaris petere ſignū a deo ⁊c̄ adhuc erit tp̄s i quo dabit domui dauid ſignū altiſſimū ⁊ ꝓfundū.ſ. Ecce virgo cōcipiet ⁊c̄.qḋ ſignū ſimplicit ab angelo ꝓpoſitū tāmiriſſimū ⁊ ſupnaturale.illa virgo de radice ieſſe electiſſima p fidē puriſſimā maxime meritorie acceptauit.vn̄ de illa dr̄ Luc.j.ca. Beata q̄ credidiſti ⁊c̄.⁊ ſic in domo dauid incredulitas ſeu infidelitas ipſiꝰ achaz iux̄ fidelitatē ſinceriſſimā virgīs glïoſe poſita clariꝰ illuceſcit. Itē p̄dicta ꝓnoſticatio eſaie ⁊ſi nō eſſet vtil' ip̄i achaz ⁊ etiā ſuis cōtēporaneis:fuit tn̄ maxie vtilitatis futuris:p̄ſertim his qui fuerunt cōtēporanei xp̄i ⁊ poſteris qbꝰ ab ip̄o xp̄o dr̄. Scrutamini ſcripturas in qbꝰ putatis vos vitā eternā hr̄e ⁊c̄. Io.v.ca. hmōi em̄ ſcrutātes cū inueniūt cōcordantiā huiꝰ dicti ꝓphetici. Ecce virgo cōcipiet cū dicto euāgelij. Ecce cōcipies i vtero ⁊c̄.ad verā fidē attrahunt vel in ipſa fortiꝰ cōfirmant: ⁊ ideo notāter dixit matheꝰ in hoc loco:vt impleret qḋ dictū eſt p ꝓphetā.q.d.attendite cōcordātiā ꝓphetici vaticinij cū euāgelico teſtimonio.

¶ In eodē ca.vbi dicit in poſtil. Ad ſecundū dicendum. Alma ſignificat abſcōſionē.

¶ Additio.v.

Circa hoc qḋ dr̄ in hebreo haalma. Attendēdū eſt ꝙ alma ſignificat virgine abſcōditā:vt dr̄ in poſtilla:ſed hoc qḋ addit ha: eſt quoddā ſyncathegorema cōnotās ꝙ virgo illa de q̄ agit aliqua rōne eſt notior ceteris ꝓpter aliquā p̄eminētiā vel q2 de ea iā facta ē mētio ꝓut ſup pſalteriū in additionibꝰ.ſ. pſ̄.viij. largiꝰ eſt expoſitū. Ex q̄ aliq̄ difficultas in ꝓpoſito videt emergere circa ſignificationē ꝓpriā huiꝰ dictiōis haalma. Dicūt em̄ aduerſarij ꝙ tpe eſaie nō erat nota btā virgo cū nōdū eēt in rerū natura:nec de ea iā eēt facta aliqua mentio in ſcripturis ſacris.vn̄ non de illa ꝓprie pōt intelligi li haalma.ſed de alia tpe eſaie apud eos quibꝰ loquebat nota: ſeu ceteris notior. Ad qḋ rn̄denduz ſm Ray. martini.in pugione in tercia pte di.iij.ca.viij.ꝙ iam longe ante eſaiā Salomon de cuiꝰ ſtirpe naſcitura erat:exp̄ſſam de ip̄a fecit mentionē.ſ.ꝓuer.xxx.vbi dr̄. Tria ſunt mihi difficilia quartū penitꝰ ignoro. Viam aquile in celo ⁊c̄. ⁊ viā viri in alma.i.in virgine abſcōdita ſeu ſecreta vbi p̄dictꝰ auctor p̄dictas q̄tuor vias applicat q̄tuor vijs xp̄i.ſ.aſcēſioni viam aquile.viā quoqꝫ xp̄i de cruce ad ſepulchꝛuz qḋ erat exciſum in petra.de quo tercia die reſurrexit vie colubri ſupra petrā applicat. Viā etiā xp̄i p tēpeſtates ⁊ fluctuationes huiꝰ mūdi tranſeūtis vie nauis in medio maris applicat. Viā vo xp̄i i vtero virginis incarnati vie viri in alma:quā viā ip̄e ſalomon dicit ſe penitꝰ ignorare.ſ. quō abſqꝫ hūano ſemine virgo poſſet cōcipe ꝑfectū deuz ⁊ hoiez.vn̄ eſaias nō dixit. Ecce alma cōcipiet: ſꝫ haalma tāqꝫ de nota de q̄ ſalomon longe ante fecerat mentionez loqueret. Sed ex hac expoſitiōe lꝫ vera ⁊ rōnabili iudei ſumūt occaſionē ſubſannādi ſeu blaſphemādi puritatez ⁊ ſcitatē v̄ginis glorioſi. Dicūt em̄ ſic.legat ſeries textus ꝓut iacet in lr̄a Prouer.xxx.⁊ ibi inuenit. qḋ cū dixiſſet ſapiēs:viā viri in alma.ſtatim ſequit. Sic eſt via mulierꝭ adultere:q̄ comedit ⁊ tergit os ſuū:⁊ ait nō feci iniquitatē.ecce inquiūt oñdit manifeſte ꝙ alma in h̄ loco nō pōt eē niſi corrupta:eo ꝙ mulieri adultere compat. Ad quaz obiectionē p̄dictus auctor rn̄det ꝙ v̄ba ſalomonis in dicto libro ꝑabolice intelligi debēt ſicut ip̄e liber Parabole ſalomonis intitulat,vn̄ frequent videt vnū p̄tēdere; ⁊ aliud intēdere:vt ꝑtinet ad ꝑabolicā locutionē. Vn̄ via mulieris adultere intelligi dꝫ hic nō femina adulterās: ſꝫ plebs iudaica de q̄.ſ̄.Eſaie.lvij. Accedite filij huc augurratricꝭ ſemē adulteri ⁊ fornicarie. Ex q̄ ⁊ alijs ſilibꝰ pꝫ ꝙ mulier adultera i ſacra ſcriptura ſepe accipit p ſynagoga iudaica:qḋ ex multꝭ rōnibꝰ p̄dictꝰ auctor ibidē cōfirmat. Vn̄ queadmodū vie aq̄le in celo:⁊ via ſerpētis in petra: ⁊ via nauis in aq̄s:⁊ via viri i alma mirabiles ſeu difficiles fuerūt ſalomoni atqꝫ diſtātes ab intellectu eiꝰ:ſic fuit apud eū mirabilis ⁊ valde diſtās a rōne via iſtiꝰ adultere neq̄ſſime.ſ.ſynagoge.nō em̄ ſalomonis rō debuit aut potuit cape malicie imēſitatē:impietatis ꝓfunditatē ⁊ ꝑfidie ꝑtinacitatē qua hec adultera verū meſſiā xp̄m dn̄m inocentē cōdēnaret ⁊ barrabam ſeditioſum ⁊ homicidaz peteret:qua etiā fatuitate ſeu infamia:vel qua inidia diabolica ſtimulata potuit meſſiam repellere.cecos illuminantē:claudos curantē:mortuos reſuſcitantē:⁊ innumerabilia miracula facientē:barrabā vo qui nihil tale vnqꝫ fecit ꝓ meſſia ſuſcipe.bene igit ſalomō celſitudinē ſupradictoꝝ quatuor:⁊ ꝓfunditatē ⁊ imenſitatē fatuitatꝭ huiꝰ adultere ꝯſiderās vehement admiratus ſubiunxit. Sic eſt via mulieris adultere.ſic.ſ.admirāda ⁊ ad intelligēdū difficilis ⁊ vltra modū ſtupēda:que panē tot mendacioꝝ comedit:⁊ comedere tā auide nō deſinit: ⁊ tn̄ q̄ſi tergens os ſuū:ac ſi nihil inſanie vel iniq̄tatis fuit fuit opata erubeſcere neſcit.vn̄ Piere.iij.ei dr̄. Frons mulieris meretricis facta eſt tibi:renuiſti erubeſcere q̄ ⁊ alia ad hec ꝑtinētia largiꝰ ponūt a p̄dicto auctore li.ij.d.vbi.ſ.

¶ In eodē ca.vbi dr̄ in poſtil. Et erit in die illa ois locus vbi fuerūt mille vites.

¶ Additio.vj.

Ad intelligētiā huiꝰ qḋ dr̄. Et erit i die illa ois locꝰ vbi fuerūt mille vites mille argenteis ⁊c̄. Attendēdū ꝙ i vaſtatione facta p exercitū ſennacherib:fuerūt vinee deciſe intm̄ ꝙ nō poterāt incole ab eis hr̄e fructū vſqꝫ ad longū tp̄s:⁊ iō dimittebant inculte: ⁊ ſic creſcebāt in eis ſpine ⁊ vepres ⁊ fere ſiluarū q̄ i eis degebāt ⁊ h̄ eſt qḋ dicit. Ois locꝰ vbi fuerūt mille vites mille argēteis.i.dato ꝙ vites fuerint ita bone ꝙ al's valerēt mille argenteos:tn̄ ex defectu culture in ſpinas ⁊ vepres erūt. q̄ rōne cū ſagittis ⁊ arcubus ingredient illuc.ſ.timore ferarū. Et q2 hoc nō tm̄ erat in vineis:ſed etiā in oibꝰ locis planis terre:iō dicit. Vepres.n.⁊ ſpine erūt in vniuerſa terra.ſ.plana:ſꝫ q2 mlt'i tpe belli relictis cāpeſtribꝰ metu hoſtiū ad mōtē cōfugerūt ⁊ aſpera montiū ꝓpria manu excolebāt:iō in his locis mōtuoſis in primis refugiū habuerūt ſeminādi bladū ⁊ ꝓ paſcuis aīaliū eo ꝙ illa loca alta erāt ⁊ culta etiā tpe belli:ſic ꝙ n̄ erāt ſpine ibi ⁊ vepres ⁊ h̄ ē qḋ dic̄. Et oēs mōtes q̄ i ſarculo ſartient nō veniet illuc terror ſpinaꝝ ⁊ vepriū rōne iā dicta ⁊ erit i paſcuā bouis ⁊c̄.

In ca.vij.cū poſtil.illū paſſuz Replica nō petā ⁊ nō tentabo dn̄m ⁊c̄.exponit ſicut cōit exponit. Burgē.tāqꝫ yſmael ꝯ oēs exponit ꝙ achaz iō petere noluit:q2 ꝓ certo tenuit deū iſrl' nihil poſſe. Sꝫ illa expoſitio nō videt veriſil'is. Nā auus ⁊ pater achaz ozias ⁊ ioathan fuerāt boni cultores dei.vt hr̄.iiij. Reg.xv. Et achaz.xx.annoꝝ erat anteqꝫ pater eiꝰ moreretur: ⁊ ⁊ fortaſſis adhuc viuebat ozia auus achaz qui fuit a dn̄o lepra ꝑcuſſus qḋ etiā achaz latere nō potuit. Et.iiij.anno regni achaz hec recuſatio ſigni oblati facta eſt vt pꝫ: nō ē igit veriſil'e ꝙ infra tam breue tp̄s de noticia dei ⁊ eiꝰ potentia p patrē ꝓculdubio inſtructus q2 dr̄ bonꝰ.iiij. Re.xv.potuerit trāſire ad illā certitudinē impotētie dei quā Burgen.deſcribit in achaz fuiſſe. Stat eniz ydolatrie deditos de dei bonitate potentia ⁊ auxilio diffidere: imo ⁊ deſperare ſine tali certitudine. Nō enim pōt in intellectu quātūcūqꝫ deprauato talis poni certitudo ſine ratione manifeſta vel auctoritate que in ꝓpoſito aſſignari nō poſſunt.certū enim eſt ꝙ achaz ydolatrādo habuit affectum deprauatū:ſed non intellectū:quia nulla ratio eū ad ydolatriam mouit:ſed ſola malicia que eſt prauitas voluntatis cōtra dictamē recte rōnis. iō dr̄ de ipſo.iiij.Reg.xvi.

ꝙ ambulauit in vijs regū iſrl̄ q̄ ꝯuis eēnt ydolatre h̄ nō ꝓceſſit ex rōnis prauitate. ſ; affectiōis qꝛ fecerūt vitulos colēdos ne ppl's iret irl̄m ad cultū veri dei. ⁊ redirēt ſic ꝑ aſſuefactionē ad regnuꝫ dom⁹ regis dauid ꝓut habeť. iij. Reg. xij. imo ⁊ ioꝛam fili⁹ achab cū eſſet cultoꝛ idoloꝝ ſciuit tñ dñm ⁊ ei⁹ potētiā quē tñ nō coluit. vñ dixit heu heu heu. Cōgregauit nos dñs tres reges vt traderet i manu moab ꝓut dr̄. iiij. Reg. iij. Modicū igiť valet qđ Burgē. hic exponit. Sed nihil ꝓbat. ¶ Caplm. viij.

Et dixit dñs ⁊c̄. Anteq̄ deſcēdā ad diuiſionē hui⁹ ca. ⁊ ei⁹ expoſitionē ꝑ ꝑtes. p̊ vidēdū eſt q̇d ſit tenēdū de quo fit ſmo in hoc ca. cū dr̄. Et acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊ ꝯcepit filiū ⁊c̄. Et dixerūt aliq̇ ꝙ iſte fuit fili⁹ eſaie de ſua vxoꝛe q̄ vocať hic ꝓphetiſſa. ⁊ hoc videť ſeq̇ Tho. de aq̇no i quadā poſtilla q̄ ſibi attribuiť tāq̄ ex ei⁹ dictis repoꝛtata. vbi ſoluunť argumēta que ſolēt fieti ad ꝯtrariū. Ad qđ p̄mo arguiť ꝑ illud qđ diciť hic. Dicitur em̄ hic. Adhibui mihi teſtes ⁊ acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊c̄. Eſaias aūt cū eēt honeſtus ⁊ ſanct⁹ nullo mō induxiſſet teſtes ſui cōcubit⁹ cū vxoꝛe. Item ꝑ hoc qđ dr̄. Adhibui mihi teſtes fideles vꝛiam ſacerdotē ⁊c̄. Iſte em̄ vꝛias fuit ydolatra: qꝛ fecit altare ad ſil'itudinē altaris qđ erat i damaſco ad cultū ydoli: ⁊ ſuꝑ iſtud offerebat holocauſta ⁊ victimas. vt hr̄. iiij. Reg. xvj. ⁊ ſic nō pōt ad lr̄am dici teſtis fidelis. Itē qꝛ ſubdiť. Et zachariā filiū barachie. qui fuit in duodeci ꝓphetis vndecim⁹. ⁊ nōduꝫ erat nat⁹. qꝛ ꝓphetauit tp̄e darij regis ꝑſarū. cui⁹ tp̄e cōſūmatū eſt tēplū. vt habeť. j. Eſdre. vj. Et quarto aūt anno regni achaꝫ in quo dicta fuit iſta ꝓphetia vel cito poſt vſq̄ ad illđ tp̄s fluxerut anni. cclxvij. ⁊ ſic nullo mō in tp̄e eſaie potuit induci teſtis ⁊ aſſumptū declarať ſic. qꝛ achaꝫ regnauit. xvj annis. iiij. Reg. xvj. ⁊ ſic a tp̄e hui⁹ ꝓphetie de regno ei⁹ remanebāt. xij. anni. Cui ſucceſſit ezechias regnās. xxix. iiij. Reg. xviij. Poſt quē manaſſes regnauit. lv. annis. iiij. Reg. xxj. Poſt quē amon duob⁹. iiij. Reg. xxj. Poſt quē ioſias. xxxj. iiij. Reg. xxj. Poſt quē ioachim. xj. iiij. Reg. xxiij. Poſt quē ſedechias. xj. iiij. Reg. xxiiij. Poſtea ſecutū eſt temp⁹ captiuitatis babylonice. lxx. annoꝝ ſm cōem cōputationē vſq̄ ad annū p̄imū cyri. a q̄ etiaꝫ vſq̄ ad cōſūmationē tēpli poſt reditū captiuitatis babylonice fluxerūt anni. xlvj. Ioh. ij. xl. ⁊. vj. annis edificatū eſt templū hoc ⁊c̄. qui ſimul iuncti faciūt numerū p̄dictū. Ex q̄ arguiť ꝙ nō potuit eſaias ip̄m adducere i teſtimoniū. Scđm aūt cōputationē hebꝛeoꝝ quā frequenter ſecut⁹ ſum fluxerūt paucioꝛes anni: ſ; ꝑ hoc nō infringiť argumētū qꝛ ſm breuioꝛē cōputationē a tp̄e q̄ eſaias dixit. Et adhibui mihi teſtes ⁊c̄. vſq̄ ad zachariā filiū barachie fluxerūt. cc. anni ⁊ plus. nec pōt dici ꝙ zacharias filius ioiade qui Math. xxiij. dr̄ fili⁹ barachie fuerit ille teſtis. qꝛ ante moꝛtu⁹ erat ꝑ. c. annos ⁊ ampli⁹: qđ patet ſic qꝛ poſt ioas q̄ interfecit hunc zachariā regnauit amaſias fili⁹ ei⁹. xxix. annis. iiij. Reg. xiiij. Et poſt eū ozias. lij. annis. iiij. Reg. xv. Poſt eū ioathan. xvj. iiij. Re. xv. Poſt eū achaꝫ quatuoꝛ annos anq̄ eſaias diceret ꝓphetiā iſtā vt dictū eſt. ſ. Qui anni ſimul iūcti faciūt annos. cj. Iteꝫ arguiť ꝑ hoc qđ ſubdiť. Anteq̄ ſciat puer vocare patreꝫ ⁊ matrē auferet foꝛtitudo damaſci ⁊ ſpolia ſamarie ⁊c̄. q̄ ſpoliatio facta fuit. vj. anno ezechie. vt dictū eſt ca. p̄cedēti. Et ſic puer natus tūc habuit. xviij. annos ad min⁹. xij de regno achaꝫ vt p̄dictū eſt ⁊. vj. de regno ezechie. Puer aūt ſcit vocare patrē ⁊ matrē anteq̄ habeat tot annos: ⁊ ſic nō eſſet verū qđ diciť. Anteq̄ ſciat puer vocare patrē ⁊ matrē ⁊c̄. Igiť ꝓpter iſta tenent doctoꝛes catholici cōiter ꝙ illud quod diciť in hoc ca. de puero p̄dicto non ſit intelligendū ad lr̄am de filio eſaie. Sed hoc ſoluit Thomas ſic. Ad p̄imū dicit ꝙ inductio teſtiū nō fuit ad videndū concubitū eſa. ſed ſcripturā eius qꝛ dictū fuit ſibi a dño. Sume tibi librū grandem ⁊ ſcribe in eo ⁊c̄. Ad ſecundū dicit ꝙ vꝛias ſacerdos fuit teſtis fidelis non rōne vite: ſed officij dignitate: ⁊ qꝛ a rege achaꝫ fidelis reputabať qꝛ ſimiliť erat ydolatra. Ad terciū dicit ꝙ iſte zacharias neuter fuit illoꝝ qui allegati ſunt. ſ; ali⁹ illi⁹ tp̄is qui ſic noīabať. Cuius rō potuit eſſe duplex vt dicit: vna qꝛ fuit de genere zacharie ꝓphete: quē interfecit ioas rex iuda: vt habeť. ij. Paraly. xxiiij. q̄ dr̄ fili⁹ barachie Math. xxiij. ⁊ ſic iſte q̄ fuit tp̄e achaꝫ fuit noīatus eodē noīe: qꝛ cōſuetudo fuit apud hebꝛeos nominib⁹ eoꝝ qui fuerūt autentici in illo genere pueros noīare. Alia quia iſte zacharias fuit ſil'is in ſctitate ⁊ auctoꝛitate illi quē interfecit ioas. ⁊ ſic appellatus eſt noīe illi⁹: ꝯuis habuerit aliud nomē ꝓp̄iū. ſicut in euāgelio Io. baptiſta vocať helyas ꝓpter ſil'itudinē officij: qꝛ iohānes p̄uenit xp̄i p̄muꝫ aduentū: ſicut helyas p̄ueniet ſecūdū. Ad quartum dicit ꝙ iſta ſpoliatio ſamarie de qua hic agiť: nō fuit illa que facta fuit nono anno oſee ⁊. vj. ezechie. ſ; illa que facta fuit ꝑ theglatphalaſſar q̄ p̄ceſſit illā qꝛ fuit facta i dieb⁹ phacee ſm ꝙ dr̄. iiij. Reg. xv. In dieb⁹ phacee regis iſrl̄ venit theglatphalaſſar rex aſſur ⁊ cepit abyon ⁊c̄. ⁊ h̄ fuit anq̄ puer natus ſciret vocare patrē ⁊ matrē. Hoc dictū videť nimis faueē erroꝛi hebꝛeoꝝ q̄ dicūt ꝙ in iſtis trib⁹ ca. ſ. vij. viij. ⁊. ix. nō fit mētio de xp̄o. Ad excludendū vo hāc falſitatē ⁊ ad declarādū veritatē: p̊ ponēda eſt hic tranſlatio chaldaica q̄ apđ hebꝛeos dr̄ thargūꝫ: ⁊ eſt tāte auctoꝛitatis apud eos ꝙ nullus fuit ei auſus ꝯdicere: eſt etiam in paſſib⁹ obſcuris: q̄lis eſt iſta declaratiua veritatis hebꝛaice. Sciendū igiť vbi nos habemus hic. Et adhibui mihi teſtes fideles vꝛiā ſacerdotē ⁊ zachariā filiū barachie. ⁊ ⁊ acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊c̄. Illa trāſlatio ſic hꝫ. Et cōteſtatus ſum ex ꝑte mea teſtificationes malas q̄s dixi venturas in ꝓphetia vꝛie ſacerdotis. Ecce futuruꝫ eſt q̇ꝫ ſic oēm cōſolationē quā dixi venturā in ꝓphetia zacharie filij barachie ego adductur⁹ ſum: ⁊ acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊ cōcepit ⁊c̄. Ex iſta trāſlatione pꝫ ꝙ nō eſt verbū eſaie cū in ꝓphetijs iſtoꝝ duoꝝ teſtiū nihil dixerit vel fecerit: nec in impletiōe coꝝ: ſed ipſe de⁹ q̄ illuſtrādo mētes ꝓphetas ꝯſtituit. ⁊ p̄dicta ab eis impleri facit: ⁊ ꝑ ꝯñs illud qđ loco illius habem⁹. Et adhibui m̄ teſtes fideles vꝛiā ⁊c̄. nō eſt verbū eſaie teſtes ad ſcripturā ſuā ſeu cōcubitū inducentis. ſ; magis ipſi⁹ dei introducentis dictos ꝓphetas ad p̄nunciandū iſtud qđ p̄oꝛdinauit futurū: ⁊ ꝑ ꝯñs illđ qđ ſubdiť in eadē ſerie. ⁊ acceſſi ad ꝓphetiſſaꝫ ⁊c̄. nō eſt verbū Eſaie ad ſuā vxoꝛē carnaliter accedētis: ſ; ipſi⁹ dei q̄ ſicut ꝓphetas illuſtrādo teſtes ſuos conſtituit: ita ſua gr̄a virginē fecundauit. vt pꝫ Luc. j. Scđo ex thargū p̄dicto pꝫ ꝙ vrias q̄ h̄ teſtis induciť nō eſt ille vꝛias ſacerdos q̄ fuit tp̄e achaꝫ: qꝛ fuit peſſim⁹ ydolatra. iſte aūt dr̄ h̄ dñi ꝓpheta. ⁊ hoc concedit Ra. ſa. ſuꝑ locū iſtū di. ꝙ iſte vꝛias q̄ hic teſtis induciť fuit vꝛias fili⁹ ſemei q̄ ꝓphetauit in noīe dñi tp̄e ioachim filij ioſie: vt hr̄ Hiere. xvj. Dicit etiā ꝙ zacharias q̄ induciť hic teſtis ſecūd⁹ fuit ille q̄ in duodeci ꝓphetis eſt vndecim⁹: de quoꝝ teſtimōijs poſtea diceť. Sꝫ ex dict' ſequiť ꝙ iſta inductio teſtiū nō eſt coꝛꝑalis nec in p̄ñti facta: ſ; ſpūalis ⁊ de futuro i longinquū qꝛ a q̄rto anno regni achaꝫ in q̄ eſaias dixit illa q̄ ponunť in h̄ ca. ⁊ p̄cedēti vt. ſ. dictū eſt vſq̄ ad principiū regni ioachim ſub q̄ vꝛias ꝓphetauit: vt p̄dictum ē: fluxerūt anni. cxxix. vt pōt videri ꝑ tp̄a regū ſuppoſitoꝝ i hoc ca. ⁊ multo plures fluxerūt vſq̄ ad tp̄s ſecūdi teſtis ſ. zacharie filij barachie. ſ. anni. cclxvij. ſm cōem cōputationē ⁊ ſm breuioꝛē. cc. anni ⁊ plus vt. ſ. declaratū eſt. ⁊ ꝑ ꝯñs cum teſtes debeāt r̄ndere rei teſtificate acceſſus ad ꝓphetiſſam non fuit coꝛpoꝛalis nec de p̄ñti: ſed ſpūalis ⁊ de futuro in longinquū ſm ꝙ habeť Luce. j. Spūſſanctus ſuꝑueniet i te: ⁊ virt⁹ altiſſimi obumbꝛabit tibi. Qꝫ aūt beata virgo maria ꝓphetiſſa fuerit: pꝫ Luc. j. vbi ꝓphetauit de ſua veneratione futura dicēs. Beatā me dicent oēs generationes. qꝛ de oibus gētib⁹ ſunt aliq̇ xp̄iani dicētes eā beatā: ⁊ nō ſolū a xp̄ianis diciť btā: ſed etiā a ſarracenis. Scriptū eſt enim in alchoꝛano machometi. Dixerunt angeli o maria vtiq̄ deus elegit te: vt purificaret te: ⁊ elegit te claram ſuper mulieres ſeculoꝝ. Iteꝫ ibidem. Dixerūt angeli o maria deus annunciet tibi verbū

ex ipſo nomē eiꝰ ihs filiꝰ marie: ⁊ erit honorabilis ī hoc ſeculo ⁊ in futuro. Itē ibidē. Dixit ipa: deꝰ meꝰ quō erit mihi filiꝰ: ⁊ nō tetigit me hō dixit: ſicut deꝰ creat qđ vult cū decreuit vtiqꝫ acqrat. dicit em̄ eſto ⁊ erit ⁊ hoc modo dixit gabriel marie Luce. j. Nō erit impoſſibile apđ deū oē verbū. Itē in eodē cantico ꝓphetauit maria de futura reprobatiōe iudeoꝝ ⁊ vocatione gentiū d. Depoſuit potētes de ſede ⁊ exaltauit humiles: ⁊ ſic pꝫ eā fuiſſe ꝓphetiſſam. Nūc vidēda ſunt teſtimōia teſtiū ſupra inductoꝝ ⁊ qꝛ ꝓphetiā vrie nō habemꝰ ſcriptaꝫ explicite: ſicut nec de mlt̄is alijs ꝓphetis: vt pꝫ ex decurſo libri Regum: iō recurrēdū eſt ad illud qđ de eo dicit Hiere. xxvj. fuit ꝗꝫ vir ꝓphetās in noie dñi vrias filiꝰ ſemei: ⁊ ꝓphetauit aduerſus ciuitatē iſtam ⁊ aduerſus terrā hanc iuxta vniuerſa verba Hieremie. Ex q̊ hr̄ ꝙ ꝓphetauit deſtructionē ciuitatis irl'm ⁊ iudee ꝑ chaldeos futurā ſicut ⁊ hiere. ⁊ hoc eſt qđ dr̄ ī trāſlatiōe chaldaica ſupraapoſita: ⁊ cōteſtatꝰ ſuꝫ ex ꝑte mea teſtificationes malas q̄s dixi venturas in ꝓphetia vrie ſacerdot̄. ꝓphetiā aūt zacharie filij barachie habemꝰ in libro. xij. ꝓphetarū in quo zacharie. ix. dr̄. Exulta ſatis filia ſyon. iubila filia irl'm: ecce rex tuꝰ venit tibi iuſtꝰ ⁊ ſaluator: ipſe paup ⁊ aſcendēs ſup aſinā ⁊c̄. qđ intelligit de xp̄o etiam ſm̄ hebreos vt pleniꝰ oñdet qñ ad locū illū deuenerimꝰ dño cōcedēte: ⁊ hoc eſt qđ dr̄ in trāſlat. chaldaica ſupra allegata. Ecce futurū eſt quoqꝫ oēm cōſolationē quaꝫ dixi vēturā in ꝓphetia zacharie filij barachie ego adducturꝰ ſum que cōſolatio implēda dr̄ in aduentu meſſie: ab ipſo zacharia vt dictū eſt. iō ſtatim ſubdit de aduentu eiꝰ imūdū. Et acceſſi ad ꝓphetiſſam. i. beatā virginē ⁊ cōcepit ⁊ ꝑpit filiū. Et ex dict̄ pꝫ ꝙ īpletio ꝓphie vrie de deſtructione ciuitat̄ fuit certū ſignū de impletiōe ꝓphetie zacharie futura ꝓ xp̄i aduentu. His igit ꝑdictis pꝫ ꝙ ſolutiones thome ad rōnes ſupra inductas ad ꝓbanduꝫ ꝙ lr̄a huiꝰ ca. nō poſſet de filio Eſaie intelligi non valent: qꝛ falſum aſſumunt: diſcurrendū tñ eſt ꝑ ſingulos ad maiorē declarōnē veritatis: cū em̄ dr̄ ī ꝑma ꝙ teſtes fuerūt inducti ad videndū ſcripturā: pꝫ falſum: qꝛ nondū erāt nati: nec fuerūt vſqꝫ ad tempꝰ poſt valde longū. Itē ſi fuiſſent pñtes adhuc nō valeret: qꝛ poſtqꝫ dixerat. Adhibui mihi teſtes vriam ⁊c̄. nō dixit ⁊ ſcripſi. ſed acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊c̄. Silr̄ cū dr̄ in ſcđa ꝙ vrias fuit teſtis fidelis rōne officij ⁊ reputatiōis regis: qꝛ ille vrias nō ponit hic teſtis: vt pꝫ ꝑ ꝑdicta: ⁊ ſic falſuꝫ aſſumit: nec fidelitas quam allegat eſt ſm̄ veritatē ſꝫ ſm̄ falſam hoīm eſtimationē: que a ꝓphetis ſanct̄ nō reputat. Ꝙ ſilr̄ in tercia dr̄ tp̄e achaꝫ fuiſſe quēdā ꝓphetā noie zachariā filiū barachie: vr̄ ficticiū. qꝛ de ſcripturis nō hꝫ auctoritatē: ⁊ iō eadē facilitate cōtemnit qua ꝓbat: ⁊ dato ꝙ talis tūc fuiſſet tamē nō fuit ille qui hic teſtis inducit: vt pꝫ ꝑ ꝑdicta. Similiter qđ ī q̄rta dicit. Theglatphalaſſar ſpoliaſſe ſamariā. Ad qđ ꝓbandū allegat. xv. ca. iiij. Reg. Ex eodē loco apparet falſitas huiꝰ dicti: qꝛ ibidē dr̄ ꝙ cepit aliquas ciuitates in extremitatibꝰ regni iſrl' exñs. ſed ad ſamariā que erat metropolis nō acceſſit: nec ꝑ ꝯñs ſpoliauit. His ꝑlibatis ad expoſitionē huiꝰ ca. accedamꝰ in quo vt ſupra dictū eſt: denunciat xp̄i reſurrectio futura ad ſpoliationē inferni principalit. ⁊ ꝑ ꝯñs ad ſignificādū tāqꝫ ꝑ ſignū rememoratiuū ſpoliationē duoꝝ regnoꝝ. ſ. iſrl' ⁊ ſyrie. Et diuidit in duas ꝑte: qꝛ primo ponit denunciatio ſigni: ſecundo occultatio myſterij: ibi. Liga teſtimoniū. Prima adhuc in duas: qꝛ primo ponit ſigni denūciatio. ſecūdo ad ꝓpoſitū applicatio: ibi. Et dixit. Circa ꝑmū dicit eſaias.

a ¶ Et dixit dñs ⁊c̄. in hebreo habet. Rotulū grandem q̄ dicit grandis. qꝛ ibi ſcribendū erat myſteriū xp̄i reſurgentis: qđ eſt maximuꝫ b ¶ Et ſcribe ī eo ſtilo hoīs. i. clare ⁊ plane ita ꝙ quilibet hō etiā parū litteratus poſſit legere ⁊ intelligere. vnde ⁊ ī trāſlatiōe chaldaica habet. Scribe ī eo expoſite. Sciendū tñ ꝙ hoc nō intelligit quātū ad myſteriū reſurrectionis xp̄i: qꝛ q̄tū ad hoc ponitur hic. Breuiter ⁊ zelate: ſed nō q̄tum ad captiuationeꝫ ⁊ ſpoliationē regum iſrl' ⁊ ſyrie que clare ⁊ lucide ponunt infra eodē capitulo ſicut enim dictum eſt ca. precedenti hoc decēs fuit vt regi achaꝫ incredulo daret ſignuꝫ cuius non intelligeret principale intentuꝫ: ⁊ tamen cum hoc ex dei liberalitate perciperet de ꝓpinquo liberationis ſue effectum quia ſecreta fidei incredulis ſunt celanda: vr̄ dicit ſaluator Mathei. vij. Nolite ſanctū dare canibꝰ ⁊c̄. c ¶ Velocit ſpolia detrahe. iſtud cōuenit xp̄o reſurgēti qui tunc celeriter ſpoliauit infernū: ⁊ in hoc fuit ſignū rememoratiuū ſpoliationis duorū regū: ⁊ ecōuerſo hec ſpoliatio fuit ſignū ꝓnoſticū ſpoliationis fiende ꝑ xp̄m. d ¶ Et adhibui mihi teſtes fideles. verbū eſt ipſius dei: vt ꝑdictū eſt: ⁊ de fidelitate ⁊ teſtimonijs ipſoꝝ teſtiū dictū eſt. e ¶ Et acceſſi ad ꝓphetiſſam. i. virginē mariā vt ꝑdictū eſt. f ¶ Et dixit dñs ⁊c̄. Hic ꝯſequent ponit ſigni adaptatio. ⁊ ſecūdo ſubdit rō dicti. ibi. Et adiecit. Circa primū dr̄. g ¶ Voca nomen eiꝰ. ſ. pueri nati. loquit tamen hic ſcriptura de futuro ꝑ modū preteriti: ꝓpter certitudinē ꝓphetie vt frequenter ſupra dictū eſt. h ¶ Accelera ſpolia detrahe ⁊c̄. quia hec ꝓprietas competit xp̄o vt dictum eſt. i ¶ Quia anteqꝫ ſciat puer vocare ⁊c̄. ſ. ſcia creata vt dictum eſt ca. ꝑcedenti. vnde idem eſt ac ſi diceret. Anteqꝫ fiat homo. k ¶ Auferet fortitudo damaſci que eſt ciuitas metropolis in regno ſyrie. l ¶ Et ſpolia ſamarie corā rege aſſyrioꝝ qui cito poſt interfecit raſin regem ſyrie: ⁊ poſtea cepit oſee regem iſrael ⁊ ſamariā. vt dictū eſt ca. ꝑcedēti. m ¶ Et adiecit. Hic ꝯſequēter ponit ratio dicti: videlicꝫ quare regnū iſrl' fuit ita vaſtatū. ⁊ ꝑmo ponit deſtructionis rō: ſecūdo regni iude afflictio quaſi ꝑ quādā redūdātiā: qꝛ erat immediate cōiunctū regno iſrl': ibi. Et ibit. tercio vtilis monitio ibi. Hec enim. Ratio vero vaſtationis regni iſrl' fuit quia receſſerat a regno iuda: ⁊ a dei cultu: colendo vitulos aureos: ⁊ cōfidendo in regibus ydolatris ſ. ſyrie. ⁊ hoc eſt qđ dicit. n ¶ Pro eo ꝙ abiecit populus iſte. i. populus iſrl'. o ¶ Aquas ſyloe ⁊c̄. i. regimē regni iuda: ⁊ dei cultū que erat vt magis in quiete ⁊ māſuetudine: maxime tempore regum bonorum vt dauid ſalomonis ⁊ ſimilium. p ¶ Et aſſumpſit magis raſin. regem ſyrie. q ¶ Et filium romelie. de protectione eorum magis confidendo q̄ꝫ de deo.

r ¶ Propter hoc ecce dominꝰ ⁊c̄. i. aduerſarios cum fortitudine ⁊ impetu venientes. propter hoc ſubdit exponendo. s ¶ Regem aſſyriorum ⁊c̄. id eſt potentiam exercituum eius. t ¶ Et aſcendet ſuper omnes riuos eius ⁊c̄. id eſt deſtruet totuꝫ regnum iſrael ſicut inundantia aquarum deſtruit omnia que inuenit.

ET dixit dñs viij.
ad me. Sume tibi li-
b brū grandē ⁊ ſcribe ī
c eo ſtilo hoīs velociter ſpo
d lia detrahe cito ꝑdare. Et
adhibui mihi teſtes fide-
les vriā ſacerdotē ⁊ zacha
e riā filiū barachie. Et acceſ
ſi ad ꝓphetiſſam ⁊ cōcepit
f ⁊ peperit filiū. Et dixit do
g minꝰ ad me. Voca nomē
h eiꝰ accelera ſpolia detrahe
i feſtina: predari qꝛ anteqꝫ
ſciat puer vocare patrē ſuū
k ⁊ matrē ſuā auferet fortitu
l do damaſci: ⁊ ſpolia ſama
rie coram rege aſſyriorum
m Et adiecit dominus loqui
n ad me adhuc dicens. Pro
eo ꝙ abiecit populus iſte
o aquas ſyloe que vadūt cū
p ſilentio ⁊ aſſumpſit magis
q raſin ⁊ filium romelie: pro
r pter hoc ecce dominꝰ ad-
ducet ſup eos aquas flumi
s nis fortes ⁊ multas: regeꝫ
aſſyriorum ⁊ omnē gloriā
t eius. Et aſcēdet ſuper om
nes riuos eius: ⁊ fluet ſu-
per vniuerſas ripas eius:

y x ⁊ ibit ꝑ iudam inūdās ⁊
trāſiens vſq; ad collū ve-
y niet. Et erit extenſio alarū
z eiꝰ implens latitudinē ter-
z a re tue o emamuel. Cōgre-
b gamini ppl'i ⁊ vincemini ⁊
audite vniuerſi ꝓcul terre
c d Cōfortamini ⁊ vincemini:
e f accingite vos ⁊ vincemini
g h inite cōſiliū ⁊ diſſipabit lo
i quimini verbū ⁊ nō fiet qꝛ
k nobiſcū deꝰ. Hec eniȝ ait
dn̄s ad me. Sicut i manu
l forti erudiuit me: ne irē in
m n via ppl'i huiꝰ dicēs. Non
o dicatis: cōiuratio. Oia. n.
p que loquit popul' iſte cō-
q iuratio eſt. Et timoꝛe eius
r ne timeatis neq; paueatis
s t Dn̄m exercituū ipm ſancti
v ficate: ipſe pauoꝛ veſter ⁊
x ipſe terroꝛ veſter: ⁊ erit vo
y bis in ſanctificationem in
lapidem aūt offenſionis ⁊
petrā ſcādali duabꝰ domi-
z bus iſrl': ⁊ in laqueū ⁊ i rui
z nā habitātibꝰ irl'm. Et of-
fendent ex eis plurimi ⁊ ca
dent ⁊ conterent ⁊ irretien
a tur ⁊ capient. Liga teſtimo
b niū: ſigna legē in diſcipu-
c d lis meis expectabo dn̄m q̄
abſcōdit faciē ſua a domo
e iacob ⁊ preſtolaboꝛ eum.
f g Ecce ego ⁊ pueri mei quoſ
h dedit mihi dn̄s in ſignuȝ ⁊
i in portentū iſrl' a dn̄o exer
k cituū qui habitat in monte
l ſyon. Et cum dixerint ad
m vos querite a phitonibus
n ⁊ a diuinis qui ſtrident in
o incantationibus ſuis. Nū
quid non populus a deo
ſuo requiret viſionem pro
p viuis ac moꝛtuis. Ad le-
gē magis ⁊ ad teſtimoniū.
q r q; ſi non dixerit iuxta ver-
s bum hoc: non erit eis ma-
tutina lux. Et tranſibit ꝑ
t eaȝ ⁊ coꝛruet ⁊ eſuriet ⁊ cū

y Et ibit. Hic ꝯn̄r ponit regni iude afflictio ꝑ redundā-
tiā cū dr̄. Et ibit ꝑ iudā inundans. qꝛ exercitꝰ aſſyrioꝝ qui
deſtruxit ſamariā in regno iude multa vaſtauit: quaſi ꝑ
quandā redundātiā. x Et trāſiēs vſq; ⁊c̄. i. intm̄ affli-
get regnū iuda q; vix poterit ſuſtinere: qd̄ factuȝ fuit tp̄e
ezechie. vt dictū eſt
ca. p̄cedēti. y Et
erit ⁊c̄. i. exercituȝ
eius: qꝛ ad l'ram co
hoꝛtes pugnatoꝛuȝ
vocant ale z Im
plēs latitudinē ter-
re tue. i. iudee quaȝ
aſſyrij vaſtauerūt
z O emanuel. i.
xp̄e vt dictū eſt ca. p̄
cedēti. cuiꝰ dicit illa
terra ſpālit. qꝛ ibi
fuit natꝰ: cōuerſatꝰ:
⁊ paſſus: ſȝ qꝛ ſenna
cherib rex aſſyrioꝝ
cū ſuo exercitu fuit
diuinitꝰ debellatus
vt dictū eſt. iō ſbdit
a Cōgregami ⁊c̄.
qꝛ ſennacherib po-
pulos mltos addu-
xit ſecū. qui fuerunt
deuicti ꝑ angelum.
b Et audite ⁊c̄. Il
lud. n. factum tanq;
valde mirabile fuit
diuulgatū valde lō
ge. c Cōfoꝛtami
ni. ꝯfidētes in v̄tute
vr̄a. ſ. cōfoꝛtabimini
qꝛ ꝓpheta nō indu-
xit eos ad p̄ſūptio-
nē de ſua virtute ſȝ eā p̄dixit futurā. d Et vincemini.
virtute diuina. e Accingite vos. ad vincendū ſm̄ eſti
mationē vr̄am. f Et vincemini. ſm̄ veritatē. g Ini
te ꝯſiliū. de captiōe irl'm. h Et diſſipabit. ſ. ꝯſiliū vr̄m
a deo cuiꝰ cā ſubdit. i Quia nobiſcū deꝰ. i. adiutoꝛiuȝ
nr̄m vos debellās ꝑ angelū ſuū. k Hec. n. h̄ ꝯn̄r ponit
vtilis monitio videlȝ q; ppl's iude nō timeat ab hūana ꝑ
ſecutiōe: ſȝ ſolū deū: ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. k Hec eñ ⁊c̄. i. oſtē-
dit mihi foꝛtitudinē ſuā qua pōt ꝓtegere oēm hoiem in
ſe confidentē. l Ne irem in via ⁊c̄. i. timēdo aduentuȝ
duoꝝ regū ſicut ppl's regni iude timuit valde: ſic̄ dictuȝ
eſt ca. p̄cedēti de achaȝ ⁊ pplo eiꝰ. Et cōmotū eſt coꝛ eiꝰ ⁊
coꝛ ppl'i eiꝰ ſicut mouent ligna a facie venti. m Dicēs
ſ. dn̄s. n Nō dicatis ꝯiuratio. i. nō timeatis a cōiuratio
ne regū iſrl' ⁊ ſyrie ꝯ̄ vos. o Oia eñ ⁊c̄. i. populus iu-
de. p Cōiuratio eſt. i. mltū loquit de cōiuratiōe duoꝝ
regū ꝯ̄ ſe: ſicut hoies multū timētes de ꝑiculo aliq̄ ſuper
ſe vēturo. quaſi cōtinuo loquunt de ipſo ⁊ qꝛ iſte timoꝛ
erat malꝰ. iō ſubdit. q Et timoꝛ eiꝰ. i. illiꝰ ꝯiurationis
r Ne timeatꝭ. ſȝ q̇d ſit timēdū oñdit cū ſubdit. s Do
minū exercituū. i. angeloꝝ. t Ipm ſctificate. ei ſeruiē
do. v Ipſe pauoꝛ vr̄ ⁊c̄. offenſaȝ illiꝰ ſollicite cauēdo.
x Et erit vo. i ſctificationē. vos cōfirmādo in bono ſi ei
credetis. y In lapidē ⁊c̄. q̄s iuſto iudicio fecit ruere: ⁊
iſte due domꝰ fuerāt domꝰ phacee filij romelie: quā fecit
ruere ꝑ ozee filiū hela. iiij. Reg. xv. ⁊ domꝰ ozee filij hela
quā cū toto regno iſrl' fecit ruere ꝑ ſalmanaſar regē aſſy-
rioꝝ. iiij. Reg. xviij. ⁊ qꝛ i regno iude erāt aliq̄ mali ⁊ icre
duli q̄ ruerūt gladio ſennacherib ex diuino iudicio: ideo
ſubdit. z Et in laqueū ⁊ in ruinam habitātibꝰ irl'm qꝛ
tn̄ boni remāſerūt ſalui tp̄e ezechie. iō ſubdit. z Et of
fen. ex eis plurimi. nō dicit oēs qꝛ ſicut dictū eſt boni ſūt
ſaluati. a Liga teſtimoniū. Hic ponit occultatio my

ſterij xp̄i i p̄ncipio huiꝰ ca. j. poſiti. Et p̄ p̄cipit iſta occul-
tatio. ſecūdo ꝓhibet ſupſticioſa inq̄ſitio: ibi. Et cū dixe-
rit. Circa p̄mū dr̄ eſa. a dn̄o. Liga teſtimoniū. i. inolue ꝓ
phetiā obſcuritatibꝰ ꝓpt incredulos q̄bꝰ talia ſunt celāda
vt dictū eſt. ſ. b Signa legē ⁊c̄. i. deſigna legē euāge-
licā dandā diſcipu-
lis meis. i. apoſtol'
alijſq; xp̄i diſcipulis
q̄ p̄dicādo legē euā
gelicā obſcuritates
ꝓphetiaruȝ aperue-
rūt ⁊ declarauerūt:
oſtēdētes eas i xp̄o
impletas: vt patet i
actibꝰ apl'oꝝ: ſic̄ fue
rat a deo p̄oꝛdinatū
⁊ h̄ mō fuit dictum
Dan. xij. ca. Vade
daniel. qꝛ clauſi ſūt
ſignatiq; ſermones
vſq; ad p̄finitū tēpꝰ
c Expectabo dn̄ȝ
⁊c̄. v̄bū eſt Eſaie re-
ſpōdētꝭ. Expectabo
dn̄m ⁊c̄. ſ. ihm xp̄m
in carnē vēturū.
d Qui abſcōdit ⁊c̄
a domo iacob. i. a
pplo iudaico deſcē-
dēte a iacob: qꝛ i ad
uentu eiꝰ ppl's ille ꝓ
maioꝛi pte fuit ce-
catꝰ ꝑ infidelitatem
ſm̄ qd̄ dr̄ Roma. xj
Cecitas ex pte cōti-
git iſrl' ⁊c̄. e Et p̄
ſtolaboꝛ eū. i. patiēt
expectabo eiꝰ aduē-
tū: lȝ differat i tēpꝰ longū. f Ecce ego ⁊c̄. Aliq̄ expo-
nūt h̄ de duobꝰ filijs eſaie. ſ. de iaſub ⁊ de eo q̄ vocatꝰ eſt
accelera ſpolia detrahe in p̄ncipio huiꝰ ca. quē dicūt fuiſ
ſe filiū eſaie: ſȝ iſtud oñſuȝ eſt eē falſuȝ. Itē iſti magis iu-
daizāt in h̄ q; Ra. ſa. hebreꝰ qui dicit h̄ eē intelligēduȝ de
diſcipulis ꝓphārū q̄ dicunt eoꝝ pueri ſeu filij: qꝛ ſunt ab
eis i lege diuīa inſtructi: ⁊ ꝑ talē modū dicit apl's. j. Coꝛ.
iiij. i xp̄o ihū ꝑ euāgeliū ego vos genui ⁊ ſȝ h̄ h̄ dic̄ eſaias
f Ecce ego ⁊ pueri mei. i. diſcipuli quoꝝ aliq̄ habuerūt
ſpm̄ ꝓphetādi: iō ſubdit. g Quos dedit mihi dn̄s. a q̄
eſt ꝓphie ſpūs. h In ſignū ⁊ poꝛtētū. fuerūt. n. ꝓphe
cōtēpti ⁊ vilipēſi: ⁊ mlti eoꝝ occiſi: de quoꝝ numero fuit
eſaias in ſignū xp̄i paſſuri cuiꝰ erāt nuncij. i A dn̄o ex
ercituū. i. angeloꝝ. k Qui habitat ⁊c̄. ibi eñ tunc erat
templū i q̄ erat ꝓpiciatoꝛiū qd̄ ſedes dei dicebat: vt dictū
fuit Exo. xxv. ⁊ inde diuina reſpōſa dabant. l Et cum
dixerint. Hic ꝯn̄r ſupſtitioſa inq̄ſitio ꝓhibet cum dr̄. Et
cū dixerint ad vos. ſ. hoies ydolatre ⁊ ſupſtitioſi.
m Querite a phitonibꝰ ⁊ a diuinis rn̄ſum de occultis ⁊
futurꝭ. Dicunt aūt phitones q̄ diuināt quodāmodo ſpe
ciali. ſ. ꝑ apparentē ſuſcitationē alicuiꝰ moꝛtui: ſic̄ dictuȝ
fuit diffuſiꝰ. j. Reg. xviij. Dicunt aūt diuini gn̄aliter diui
natoꝛes ſupſticioſi. n Qui ſtridēt ⁊c̄. qꝛ vtunt q̄buſdā
noibꝰ ⁊ verbis ignotis: ⁊ ſubdit rn̄ſio ppl'i fidelis.
o Nunq̄d ⁊c̄. q. d. ſic rn̄debitis talibꝰ malis ꝑſuaſionibꝰ
Nunq̄d nō ⁊c̄. q. d. ſic. qꝛ infideles req̄rūt hoc a deo ſuo
falſo: ⁊ ſic debēt fideles q̄rere a deo ſuo vero: iō ſubdit.
p Ad legē magꝭ ⁊c̄. i. ad legē diuinitꝰ datā ⁊ ad teſtimo
niū ꝓphetarū a deo inſpiratoꝝ magis eſt recurrenduȝ q;
ad phitones ⁊ diuinos. q Q; ſi nō dixerint. i. fecerint
r Iuxta verbū hoc. recurrēdo. ſ. ad phitones ⁊ diuinos
ꝯ̄ verbū h̄. s Nō erit ⁊c̄. i. vera dei cognitio ⁊ diuia cō
ſolatio. ſic̄ accidit tp̄e regꝭ ſedechie. iō ſubdit. t Et cū

eſurierit iraſcet.q2 tūc ꝓpter obſidionē longā ſennacherib ꝓualuit fames in ciuitates.iiij.Reg.xxv. v Et maledicēt ⁊c̄.q2 multi valde de ppl'o iuda ducti impatiētia maledicebāt ſedechie ſub quo venerat eis iſta miſeria: ⁊ etiā dimittēdo legē eius ad ritū gentiliū trāſeūdo.

x Et ſuſpiciet ſurſum.quaſi querens a deo auxiliū neceſſitate cōpulſus: ⁊ h̄ dr̄ ꝓ ppl'o qui cū ſedechia remāſit i ciuitate ⁊ in lege.
y Et ad terrā intuebit̄.p̄ cōfuſione ⁊ deſperatiōe.iō ſubdit̄. z Et ecce tribulatio. q̄ꝫtū ad afflictionē corporum

v eſurierit iraſcet ⁊ maledi-
x cet regi ſuo ⁊ deo ſuo. Et
y ſuſpiciet ſurſum ⁊ ad terrā
z intuebit̄: ⁊ ecce tribulatio
a ⁊ tenebre ⁊ diſſolutio ⁊ an
b guſtia ⁊ caligo perſequēs
c ⁊ nō poterit auolare de an
d guſtia ſua.
e

a Et tenebre.q̄ꝫtū ad deiectionē mentiū. b Et diſſolutio.viriū ex timore. c Et anguſtia.ſ.mentis eo ꝙ nō apparebat via euaſionis. d Et caligo ꝑſequēs. q2 ſedechias ⁊ viri bellatores de nocte fugerūt ⁊ chaldei eos inſecuti ſunt. e Et nō poterit auolare. q2 ſedechiā cōprehēderūt.iiij.Reg.xxv.

In ca.viij.vbi dicit̄ in poſtil. Hoc dictum videt̄ fauere nimis errori hebreoꝝ. Additio.j.

Ea que cōtinent̄ in poſtilla ſancti Tho.vl' que ei attribuunt̄ nō videt̄ fauere errori hebreoꝝ in aliquo Nā in hoc loco poſtq̄ꝫ poſuit expoſitionē hebreorū intelligētiū ꝙ iſte puer qui vocat̄. Accelera ſpolia detrahe ⁊c̄.intelligit̄ fuiſſe filiꝰ eſaie.Cōſequent̄ ponit ꝯtra eos obiectiones q̄ in hac poſtilla cōtinent̄: poſtea ponit expoſitionē gloſe cōis.ſ.ꝙ hoc intelligat̄ de xp̄o:qua poſita ſubiūgit hec verba. Hec aūt expoſitio non eſt tante auctoritatis ſicut ſuperior q̄ fuit ſupra ca.vij.de alio ſigno q2 magis extorta eſt ⁊ ex ſcripturis nō h3 auctoritatē.vn̄ quidā dicūt nō eſſe incōueniēs ſi hoc intelligit̄ ad lr̄am de filio eſaie:ita tamē ꝙ puer ille ſit figura xp̄i. Hec ille. Ex q̇bꝰ v̇bis p3 māifeſte ꝙ ip̄e nō iprobat illā expoſitionē que dicit iſta intelligi de xp̄o ad lr̄am ſ3 dicit ꝙ nō eſt tante auctoritatis ſicut ſuperior:cuiꝰ rōnē reddit manifeſtā nā p̄ma h3 auct̄e3 ex euāgelio Math.j.hoc totū factū eſt vt impleret̄ qđ dictū eſt ꝑ ꝓphetiā.Ecce virgo cōcipiet:ſ3 expoſitio huiꝰ nō h3 tantā auctoritatē: cū in ſacra ſcriptura nō cōtineat̄ ꝙ hoc qđ dr̄ hic. Acceſſi ad ꝓphetiſſa3.intelligit̄ de btā virgine: ⁊ ſic manifeſtū eſt ꝙ nō eſt tāte auctoritatis ſicut p̄cedēs. Ite3 principale fundamentū qđ ponit poſtillator ad firmādū hāc expoſitionē: eſt illđ qđ cōtinet̄ in trāſlatione chaldaica ex qua concludit ⁊ bene ꝙ hoc qđ dr̄ hic. Acceſſi ad ꝓphetiſſa3. nō eſt verbū eſaie ſed ipſiꝰ dei. ⁊ quia hoc fundamētū l3 ſit verū nō tn̄ eſt tāte auct̄ris:ſicut ſi in lr̄a cōtineret̄.iō verba ſancti Tho. p̄dicta vel eidē attributa ſunt manifeſte rōnabilia: nec in h̄ fauet̄ errori hebreoꝝ. Nā illa que cōtinent̄ in.vij.⁊.ix. ca.neceſſe eſt vt intelligant̄ de xp̄o ad lr̄am.ſed ea q̄ continent̄ i hoc ca.viij.nō hn̄t ex neceſſitate lr̄e vt intelligant̄ de xp̄o ad lr̄a3:ſ3 auct̄e chaldaice trāſlatiōis: vt dictū eſt.

In eodē ca.vbi dr̄ in poſtilla. Similiter quod in.iiij. Regū dicit̄.Theglatphalaſſar ſpoliaſſe ſamariā.vt in q̄rto Regum dicitur. Additio.ij.

Licet theglatphalaſſar nō expoliaſſet ſamariā q̄ tn̄ aliquas ciuitates regni iſrl' cuiꝰ ſamaria eſt metropolis cepit: ſatis vere poſſet dici ꝙ expoliauit ſamariā l3 nō totū nec totū regnū expoliaſſet ſicut qui expoliat aliquē de aliquibus bonis ſuis: dr̄ ip̄m expoliaſſe q̄ꝫuis nō eſt ex toto.

In eo.ca.vbi dicit̄ in poſtilla. In quo vt ſ̄.dictū eſt denūciat̄ xp̄i reſurrectio futura. Additio.iij.

Ea q̄ ꝯtinent̄ in h̄ ca.nō vident̄ ꝑtinere ad ſignū indicatiuū nec remoratiuū.nō.n.i hoc ca.dr̄. Dabit vobis ſignū ſic̄ in p̄cedēti vt p3 diſcurrēti lr̄a3. ⁊ iō l3 expoliatio duoꝝ regū fuit figura expoliationis inferni per xp̄m fiende ſic̄ hyſtorie ve.te.fuerūt figure eoꝝ q̄ ꝯtigerūt in nouo.nō tn̄ ex h̄ dicunt̄ fuiſſe data tāq̄ꝫ ſigna indicatiua ſeu rememoratiua. In eo.ca.vbi dr̄ in poſtil. Et erit vobis in ſanctificationē. Additio.iiij.

Hoc qđ dr̄ hic.Et erit vobis in ſc̄tificationē ⁊ in laqueū ⁊c̄. ꝓprie videt̄ referēdū ad tp̄s aduentꝰ xp̄i i carnē in q̄ tp̄e fuit xp̄s in ſc̄tificationē credētibus: ⁊ in lapidē offenſionis: ⁊ petrā ſcādali duabꝰ domibꝰ iſrl' ſ.regali ⁊ ſacerdotali:quas ꝓpter ſuā incredulitatē iuſto iudicio fecit ruere: ⁊ vtraq̄ꝫ earū cōſueuit dici domus in ſcriptura. Vn̄ in p̄cedēti ca. Audite nūc domꝰ dauid.qđ intelligit̄ de domo regali. ⁊ in pſal. Domꝰ aarō bn̄dicite dn̄o.intelligit̄ de domo ſacerdotali. Dicere āt ꝙ iſte due domꝰ intelligunt̄ de domo phacee filij romelie ⁊ de ozea filio hela.q̄ fuerūt reges iſrl' nō vr̄ ꝯuenient̄ dictū. nā ſic̄ in regno iuda l3 fuerint multi reges ſucceſſiue:nō tn̄ ꝓpt̄ hoc dicūt̄ multe domꝰ:ſ3 domꝰ dđ tm̄.ſic dicēdū eſt de regibꝰ iſrl'. Sequit̄.Et in laqueū ⁊ ruinā hitātibꝰ irl'm:q2 i ciuitate irl'm vbi xp̄s paſſus fuit multi ruerūt ꝑ infidelitatē ⁊ nō tn̄ oēs ⁊ iō ſequit̄.Et offendēt ex eis plurimi.i. non oēs ſm̄ iſtā expōnem ꝓp̄.i. ſequit̄ imediate. Liga teſtioniū ⁊c̄.qđ intelligit̄ de occultatione myſterij xp̄i: de quo ſtatim in p̄cedētibꝰ agit̄: ⁊ exponat̄ ſicut in poſtilla.

In eo.ca.viij.vbi dr̄ i poſtil. Nō erit eis matutia lux. Additio.v.

Secūdū glo.ꝙ dr̄ hic matutina lux. intelligit̄ ip̄e xp̄s: ⁊ hoc eſt ꝓprie dictū. Nā xp̄s eſt lux vera q̄ illuminat oēm hoiem Joh.j.Et dr̄ matutina q2 ante oēm lucē creata. Unde hic ꝓpheta reuertitur ad declarationē eoꝝ q̄ ſupra dixerat.Erit i ſc̄tificationē.ſ.credētibꝰ.Et in lapidē offenſionis.ſ. nō credētibus. Et p̊ agit de ſecūdo vſq̄ꝫ ad finē.ſc̄do v̇o de p̊ a p̄ncipio ſequētis ca.vſq̄ꝫ ibi. Zelus dn̄i faciet hoc. Vn̄ circa primū cū dixiſſet. Nō erit ei.ſ.populo non credenti. Matutina lux.i.xp̄s.ne forte quis eſtimaret ꝙ hoc ꝯtingeret illi populo incredulo eo ꝙ nō habuiſſent p̄n̄tiā p̄dicte lucis.iō dicit. Trāſibit ꝑ eā.vn̄ Luc.iiij.ca. Jh̄s trāſiēs ꝑ mediu3 illoꝝ ibat. ⁊ hoc qđ dr̄ ꝑ eā:intelligit̄ iudeā vel irl'm de q̄ dicit.Et corruet ⁊ eſuriet:qđ pōt intelligi ad lr̄am de tp̄e obſidiōis irl'm ꝑ romanos. ⁊ ſequit̄. Et cū eſuriet iraſcet̄ ⁊ maledicet regi ſuo ⁊ deo ſuo.qđ ꝓprie intelligit̄ de xp̄o cui maledicebāt ſicut ⁊ hodie. ⁊ ſequit̄. Aſpiciet ſurſu3.ſ. ꝓ auxilio diuino ſeu celeſti.Et ad terrā intuebit̄.ꝓ ſubſidio terreno.Et q2 neutrū inueniebāt.iō ſeq̄t̄.Et ecce tribulatio ⁊ tenebre.ſ.igrātie ⁊ infidelitat̄. Et diſſolutio.ſ.viriū ſeu virtutū.Et anguſtia.p̄cipitationis ſeu ꝑplexitat̄. Et caligo.ꝑſequēs.ſ.cecitas indurati cordis. Et nō poterit auolare de anguſtia.quocūq̄ꝫ remedio: ⁊ ſic ꝓpheta declarat illud qđ dixerat de xp̄o. Qr erit in lapidē offenſionis ⁊ in petrā ſcādali habitātibꝰ irl'm vt.ſ̄.Et ſequit̄ in ſequēti ca. Primo tp̄e alleuiata eſt ⁊c̄. in quo declarat primū qđ dixerat.ſ.Et erit in ſc̄tificationē.ſ.credētibꝰ quibꝰ ꝑ oppoſitū dicit. Viderūt lucē magnā ⁊ lux orta ē eis. ⁊ i cipit a tp̄e p̄dicationis xp̄i ⁊ ab initio miraculoꝝ eius de quo dicit. Primo tp̄e alleuiata eſt ⁊c̄. ⁊ exponat̄ ſicut in poſtilla. Replica.

In ca.viij.cū poſtillator amore veritatis fidei xp̄iane ꝑmotꝰ diceret ſan. Tho.nimis fauere errori iudeoꝝ exponēdo p̄ncipiū huiꝰ ca.de filio eſaie quēadmodū iudei faciūt.qđ tn̄ vere exponi d3 de xp̄o ſpoliāte infernū ⁊c̄. Burg.aſſumit certamen ꝓ ſc̄tō Tho. aſſerens ꝙ in nullo fauet iudeoꝝ falſe expoſitiōi. qđ q̄ꝫuerū ſit p3 ex hoc.p̄mo q2 friuolis ⁊ falſis aſſertionibus nitit̄ ſoluere argumēta catholicoꝝ q̄ fieri cōſueuerūt ꝯ illū iudeoꝝ errorē. Sc̄do q2 nō roborauit argumēta catholicorū nec aliquid facit ꝓ vera xp̄ianoꝝ expoſitione: ſed litterā preſentē diuidit:exponit:cōcordat q̄ꝫtū pōt ꝓ ꝑfidia iudeoꝝ. Tercio q2 dicit catholicā expoſitionē extortam: demū q2 dicit eam nō eſſe tāte auctoritatis ſicut illam ſupra ca.vij.vbi ille paſſus.Ecce virgo ꝯcipiet. exponit̄ de xp̄o auctoritate euangeliſte. Sed quero.iſta auctoritas

Primo tpe alle- ix
uiata eſt terra zabulō
b τ terra neptalim τ nouiſſi-
c mo aggrauata eſt via ma-
d ris trās iordanē galilee gē
e tiū. Pp'ls q̄ ambulabat in
f tenebris vidit lucē magnā
g habitātib⁹ in regione vm-
h bre mortis lux orta eſt eis.
i Multiplicaſti gētē: nō ma
k gnificaſti leticiā. Letabūt
corā te ſicut q̄ letant i meſ-
ſe ſicut exultāt victores ca
pta p̄da qn̄ diuidūt ſpolia
l
m Iugū eīn oneris ei⁹ τ vir-
n gā humeri ei⁹ τ ſceptrum

quā p̄fert an ſit apud iudeos autentica magis aut apud xp̄ianos. ſed certū eſt φ nō apud iudeos. q̄ trāſlatio chaldaica cui innitit expoſitio hui⁹ lr̄e eſt apud iudeos: maxime auctis. Exemplū aūt cui initit. vij. ca. expoſitio nullius auctoritatis eſt apud hebreos. igit maioris auctoritat̄ eſt apud iudeos expoſitio hui⁹ loci q̄ꝫ vij. ca. Ad faciendū eīn fidē infidelib⁹ p euāgeliū qd̄ nō recipiūt nihil concludimus: niſi cū ħ innitamur eoꝝ fūdamētis q̄ negare nō conſueuerūt. Nec valet qd̄ Bur. ponit ꝯ rep̄licā poſtil. de ſpolio facto p theglatphalaſſar: q̄ p hoc ſpoliū nō eſt ablata fortitudo damaſci τ ſamarie ꝓut innitit i lr̄a ſed fuit p̄ticularis inuaſio facta tpe ozie τ ioathan. Quid aūt hoc p̄tinet ad filiū eſaie de q̄ iudei falſe exponunt τ ſanct⁹ Tho. approbat. Sed q̄ poſtil. hic expoſitionē ſan. Tho. p̄tractat. Burg. oppido offenſus neſcit in hoc ca. pacifice loqui: quia neſcit tolerare theologicū modū loquēdi poſtil. quo dicit deſtructionē duoꝝ regnoꝝ fore ſignū p̄noſticū deſtructionis τ ſpoliationis inferni. Spoliationē aūt inferni fore ſignū rememoratiuū ſpoliationis de quib⁹ hic dicit ad lr̄am. quod egreferēs burg. facit argumētū ſuū cōuentū a modernis hereticis receptū hoc nō ponit in textu: igit nō eſt τc̄. q̄ vt inq̄t de ſigno nulla fit mentio. Quis aūt in lr̄a etiam nō fit mentio de figura. dicit tn̄ Burg. φ vna ſpoliatio eſt figura alteri⁹. Nunc aūt figura eſt ſignificatiua figurati. Significatiuū aūt τ ſignū quātū diſtant dicat Burgen. grandipenſor.

Caplm. ix.

Primo tpe. Anteq̄ꝫ deſcendā ad diuiſionē huius capituli. Sciēdū φ iudei τ aliqui expoſitores catholici in hoc eos nimis ſequentes exponūt principiū hui⁹ capituli ad lr̄am de captiuitate duplici filiorum iſrl̄. Prima aūt fuit facta p theglatphalaſſar regē aſſyriorū: qui captiuauit duas tribus vltra iordanē: τ tranſiēs iordanē captiuauit multos de terra zabulon τ neptalim: vt habet. iiij. Reg. xv. τ de hoc exponunt qd̄ dr̄ in principio hui⁹ capituli. Primo tpe. i. prima captiuitate. Alleuiata eſt terra zabulon τ terra neptalim. ſ. a pōdere peccatorū habitatorib⁹ ſuis in captiuitatē ductis. poſtea v̄o ſalmanaſar rex aſſyrioꝝ cepit oſee regem iſrl̄ τ reſiduū populi qd̄ remāſerat trāſtulit in aſſyrios. vt hr̄. iiij. Reg. xvij. τ de hoc exponūt qd̄ ſubdit. Et nouiſſimo aggrauata ē via maris trās iordanē galilee gentiū. q̄ aggrauata fuit tota terra p dn̄i flagella i captiuitatē ducta. dicit aūt illa terra via maris. q̄ eſt ibi via publica ad portādū merces a iordane ad mare mediterraneū τ ecōuerſo. Sed iſta expoſitio videt incōueniēs. p̄mo q̄ implicat ꝯriā ſaltē i modo loquēdi. q̄ primā captiuitatē noīat alleuiationē: τ ſecundā aggrauationē cū tn̄ fuerūt eiuſdē rōnis. Itē q̄ ſi loq̄ret de ſecūda captiuitate cū dr̄. Et nouiſſime aggrauata eſt τc̄. nō fieret ibi mentio de galylea que in prima captiuitate fuit captiuata ſaltē in magna p̄te. ſed magis de ſamaria que erat ciuitas metropolis regni. τ principaliter fuit obſeſſa τ capta p ſalmanaſar. Tercio q̄ Matheus iiij. ca. dicit hanc ꝓphetiā fuiſſe completā ad lr̄am in xp̄o dicēs ſic de xp̄o. Et relicta ciuitate ſua nazareth venit et habitate capharnaū maritima in finibus zabulon τ neptalim. vt adimpleret quod dictū eſt per eſaiam ꝓphetā. Terra enim zabulon τ terra neptalim via maris trās iordanem galylee gentiū. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam τc̄. Item cum omnes expoſitores catholici dicant φ neceſſe eſt de xp̄o intelligi illud quod dicit. ſ. vij. Ecce virgo concipiet τ pariet filium τc̄. eo φ dr̄ Math. j. Hoc āt totū factū eſt vt adimpleret qd̄ dictū eſt a dn̄o p ꝓphetā dicentē. Ecce virgo hēbit in vtero τ pariet filiū τc̄. eadē neceſſitate compellit quilibet doctorū catholicus exponere de xp̄o qd̄ dr̄ hic. Primo tpe alleuiata eſt τc̄. cū mathe⁹ dicat hoc impletū eſſe in xp̄o. Igit ſequēdo ſn̄iam beati mathei p̄n̄s ca. in q̄ ponit myſteriū xp̄i q̄ꝫtū ad eius exaltationē in ſignū liberationis regni iude. in duas p̄tes diuidit: q̄ primo ponit xp̄i exaltatio: ſcd̄o dicta liberatio. ibi. Verbum miſit dn̄s. Circa p̄mū ſciendū φ xp̄s fuit exaltat⁹ primo q̄ꝫtū ad delarationē ſue deitatis in p̄dicatione ſua τ miraculis. ſcd̄o q̄ꝫtū ad exaltationē humanitatis ad dexterā p̄ris. Primo igit ponit p̄mū. τ ſecūdo ſecūdū: ibi. Paruul⁹. Circa p̄mū ſciēdū φ ad p̄dicationē xp̄i aliq̄ iudei crediderūt τ in fide p̄māſerūt. aliq̄ aūt obſtinati in ſua malicia remāſerūt: τ aliq̄ a principio credētes poſtea ad vomitū reuerſi ſūt: τ de iſtis mixtim loquit hic ꝓpha. Circa p̄mū dr̄. a Primo tpe τc̄. q̄ ibi xp̄s circa p̄ncipiū ſue p̄dicationis publice frequent docuit: τ miracula fecit vt dicit math. τ. ſ. allegatū eſt: τ ſic fuit terra illa alleuiata a iugo diaboli p p̄tātē xp̄i. Verūtn̄ quia plures eoꝝ reuerſi fuerūt ad vomitū. iō ſubdit. b Et nouiſſimo. i. circa finē p̄dicatiōis xp̄i. c Aggrauata ē via maris. q̄re aūt illa terra dicat via maris: ſupra expoſitū eſt. de iſta aūt aggrauatiōe hr̄ Math. xj. vbi dr̄. Tunc cepit exprobrare ciuitatib⁹ in q̄b⁹ facte ſunt v̄tutes: τ iō ſubdit. Ve tibi coroſaim. ve tibi bethſaida: q̄m ſi in tyro τ ſydone facte eſſent virtutes: q̄ facte ſūt i vobis: olim in cilicio τ cinere p̄niaꝫ egiſſent. Iſte āt ciuitates erāt ſupra mare galilee in finib⁹ zabulon τ neptalim. Et poſtea ſubdit de capharnaū vbi xp̄s habitauit circa p̄dicationis ſue p̄ncipiū vt. ſ. dictū eſt. Et tu capharnaū nūq̄d exaltaberis vſq̄ꝫ ad celū τ vſq̄ꝫ in infernū deſcendes: q̄ p p̄dicationē xp̄i p̄ fuit diſpoſita ad cōſecutionē b̄titudinis credēdo. τ poſtea dep̄ſſa p demeritū dānatiōis ad vomitū redeūdo ſic dictū fuit pleni⁹ ſup math. d Galylee gētiū. Salomon. n. dedit hyrā regi tyri. xx. oppida i galilea. iij. Reg. xix. τ iō illa p̄s vocata eſt galilea gentiū q̄ hyrā erat gētil. e Pp'lus τc̄. ignorātie τ erroris. f Vidit lu. magnā. i. xp̄m q̄ ē lux mūdi p p̄dicationē τ miracula ꝓpria v̄tute faciēte. g Habitātib⁹ τc̄. error. n. τ ignorātia ſūt q̄ſi mortis vmbra. h Lux orta eſt eis. ſ. veritas euāgelica: vel pōt hec lr̄a referri ad p̄res detētos i lymbo inferni quib⁹ lux orta fuit: qn̄ xp̄s ad eos deſcēdit poſt paſſionē ſuam. i Multiplicaſti τc̄. ħ refert ad illos q̄ xp̄o p̄dicāte p̄ crediderūt. τ poſtea ad vomitū reuerſi ſunt: vt p̄dictū eſt: τ ideo ex eis nō fuit mā leticie. Et ꝯſir ſubdit de credētib⁹ τ in fide p̄manētib⁹. k Letabunt corā τc̄. Meſſores. n. in plenitudine meſſis: τ victores i ſpolijs diuidēdis valde letant. Et ita fuit de diſcipulis xp̄i qn̄ i die pēthecoſtes receperūt plenitudinē ſp̄ūſſcti alta voce τ varijs linguis loquētes magnalia dei. Act. ij. Et hui⁹ leticie ſb̄dit rō cū dr̄. l Iugū τc̄. i. veteris legis. de q̄ onere dr̄ Act. xv. φ ħ ē on⁹ φ nec nos nec p̄res nr̄i portare potuim⁹. m Et virgā τc̄. i. ſcribarū τ phariſeoꝝ q̄ ſupra on⁹ legis addebant ordinationes pp'lo g̃ues ſm̄ φ dr̄ math. xxiij. Alligāt eīn onera g̃uia τ iportabilia τ iponūt ea ſup hūeros hoīm. digito āt ſuo nolūt ea mouē. Ab iſtis āt onerib⁹ fuit libat⁹ fidelis pp'ls p libtatē ſp̄ūſſcti q̄ eſt i lege noua. n Et ſceptrū τc̄. ſm̄ φ dicit ioſeph⁹ li. de iudaico bello p⁹ aſcēſionē xp̄i iudea fuit multis diſſenſionib⁹ intraneis diſſipata: τ erāt ibi aliq̄ tyrāni q̄ pp'lm vexabāt multipl'r τ reb⁹ ſuis ſpoliabāt. τ maxie pp'lm credētē in xp̄m vt pꝫ in actibus apl'oꝝ a q̄b⁹ fidelis pp'ls fuit liberat⁹ p exercitū romanuꝫ venietē ꝯ iudeā. q̄ tūc admonit⁹ fuit p angelū vt trāſiret i regnū agrippe q̄ erat ꝯfederat⁹ romāis: vt hr̄ i eccl'iaſtica

o exactores eius superasti si
p cut in die madian. Quia
omnis violenta predatio cū
q tumultu: ⁊ vestimentū mi-
r xtū sanguie erit in cōbusti-
s onē: ⁊ cibꝰ ignis. Paruu-
t lus eīm natus ē nobis: ⁊ fi
v x liꝰ datꝰ ē nobis. Et factus
ē principatꝰ sup humeruȝ
y eiꝰ: ⁊ vocabit nomē eiꝰ ad
z a mirabilis: ꝯsiliariꝰ deꝰ for
b c tis: pater futuri seculi prin
d ceps pacis. Multiplicabi
e tur eius imperium: et pacꝭ
f non erit finis: sup soliū da
uid et super regnum eius:
g vt confirmet illud ⁊ corro-
h boret in iudicio et iusticia
ammodo ⁊ vsq; in sempi-
i ternum: zelus domini ex-
k ercituum faciet hoc. Uer-
buȝ misit dominꝰ in iacob

hystoria. ⁊ exactores p̄dicti fuerūt destructi: ⁊ ciuitates eo-
rū succēse igni. o Sicut in die madiā. ista fuit victoria
gedeōis. de q̄ hr̄ iudic. vij. q̄ fuit sibi p̄nūciata p angelū si-
cut ⁊ fidelis pp̄l's liberatꝰ fuit p denūciationē angeli in re
gno agrippe: vt dictū ē. ⁊ exactores eoꝝ occisi p exercituȝ
romanoꝝ ⁊ ciuitates
eoꝝ succense ⁊ bona
eoꝝ: ideo subditur.
p Quia ois ⁊c̄. i.
acq̄sita cū clamore ⁊
rapina. q Et ve-
stimentū ⁊c̄. i. vesti-
mentū occidentis ⁊
occisi: q: nō solū ve-
stimēta occisoꝝ inq̄
nant sāguine: ȝ etiā
cū h vestimēta occi-
dentiū. r Erit in
cōbustionē ⁊c̄. q: ro
mani icendētes hie
rusalē ⁊ alia loca vbi
erāt predicti exacto-
res ⁊ tyrāni simꝉ cō-
busserūt vestimēta illoꝝ tyrānoꝝ ⁊ ea q̄ rapuerāt ab alijs
q̄ꝝ multos interfecerāt: vt hr̄ libro de iudaico bello. Ex h
aūt qd̄ dr̄ h. Et erit i cōbustionē ⁊ cibꝰ ignis. Illi q̄ expo-
nūt hūc passū de exercitu sennacherib ab angelo pcusso.
vt supradictū ē. vij. ca. vident ꝯdicere textui. dicūt. n. ꝙ an
gelus pcussit exercitū plaga ignea: sic tñ ꝙ corpa bellatoꝝ
erāt incinerata: arma tñ ⁊ spolia remāserūt intacta: ita ꝙ
pp̄l's ezechie exiēs ad colligēdū spolia valde facilit accī-
piebat ea remanētibꝰ cineribꝰ. Illud aūt qd̄ cōburit ē ci-
bus ignis nō tñ remanet intactū ȝ ꝯuertit in ignē sicut ci-
bus in cibatū. s Paruulꝰ. Hic ꝯñr ponit exaltatō cri
sti fm hūanitatē in sua ascēsiōe. Sciēdū tñ ꝙ ra. sa. ⁊ iudi
moderni sequētes ipm exponūt hūc passū d ezechia rege
iuda lr̄aȝ corrūpendo. Dicit ei ꝙ h ē lr̄a hebraica: infans
natꝰ ē nobis filiꝰ datꝰ ē nobis: ⁊ erit principatꝰ sup hume
rū eiꝰ: ⁊ vocabit nomē eiꝰ admirabiꝉ: ꝯsiliariꝰ: deꝰ fortis:
pr̄ sempiternꝰ: principē pacis. ⁊ talꝭ corruptio pōt de facili
fieri in hebreo: q: h dictio: victare. q̄ signat ⁊ vocabit. ⁊ va
gitra: q̄ signat ⁊ vocabit eisdē literis penitꝰ scribūt in he-
breo: ȝ varie sonāt pp aliā ⁊ aliā pūctuationeȝ. Itē silr̄: ꝙ
dicit p̄ncipē pacis in accusatiuo ꝓ noiatiuo facilit fit i he
breo. q: noia sūt apd̄ eos ideclinabilia sic̄ apud latinos cor
nu ⁊ gelu: igr̄ sic exponit auctoritatē p̄dictā. Infās natus
ē nob: ⁊ filiꝰ datꝰ ē nobis. q. d. ꝓpha: licȝ achaȝ sit idolatra
pessimꝰ: tñ filiꝰ eiꝰ ezechias q̄ erit rex nr̄ pꝰ eū erit bonꝰ et
iustꝰ. Et vocabit nomē eiꝰ admirabiꝉ ⁊c̄. i. deꝰ pr̄ q̄ ē admi
rabiꝉ. ꝯsiliariꝰ: deꝰ fortꝭ: pr̄ sempiternꝰ: vocabit. s. ezechiaȝ
p̄ncipē pacis. q: faciet pacē in diebꝰ suis: ita ꝙ noia deita
tē exprimētia nō referunt ad puerū natū: ȝ ꝙ iste corrum
pat lr̄am ponēdo vocabit ꝓ vocabit: pȝ ex trāslatiōe. lxx.
interpretū q̄ fuerūt hebrei ⁊ valde literati: quoꝝ translatō
talis ē. Puer natꝰ ē nob ⁊ filiꝰ datꝰ ē nobis: cuiꝰ imperiū
sup hūerū eiꝰ ⁊ vocabit nomē eiꝰ magni cōsilij angelꝰ: ita
ꝙ ꝓ istis dictionibꝰ: admirabiꝉ: ꝯsiliariꝰ: deꝰ fortis: pater
futuri seculi: princeps pacis: posuerūt h solū: magni cōsi-
lij angelꝰ: cuiꝰ cā fuit fm ꝙ hier. dic̄ in ep̄la ad desideriuȝ
q̄ p̄ponit in biblijs p̄ncipio Geñ. q: trāstulerāt libros ve
te. test. ptolomeo regi q̄ erat pḃs ⁊ vniꝰ dei cultor: et ideo
vbi in hebreo fit mentio de deitate xp̄i sic̄ fit i h loco tacu-
erūt vꝉ aliꝉ trāstulerūt: ne ptolomeꝰ credēt eos ponere du
plicē deitatē: ⁊ vt secretū fidei ñ apirent gētili: pȝ tñ ex eoꝝ
trāslatiōe ꝙ i hebreo hr̄: ⁊ vocabit ⁊ nō vocabit. Et ꝙ illō
qd̄ seq̄t: Admirabilis ꝯsiliariꝰ: deꝰ fortꝭ ⁊c̄. refert ad pueꝝ
natū: ⁊ qd̄ i fine auctoritatꝭ nō hr̄ p̄ncipē pacis i accusati-
uo: ȝ p̄nceps pacis in nomiatiuo: q: loco oīm istaꝝ dictio
nū ponit in trāslatiōe. lxx. magni ꝯsilij angl's. in noiatiuo
Itē h idē pȝ p trāslationē chaldaicā q̄ auctētia ē apd̄ heb.
vt dictū ē s. p̄ce. c. q̄ talis ē. Infans natꝰ ē nob ⁊ filiꝰ datꝰ ē
nob: ⁊ recipiet sup se legē ad seruādū eā: ⁊ vocabit nomē
eiꝰ abante mirabiꝉ cōsilio: deꝰ fortis p̄manēs in secula se-
culoꝝ: messias in cuiꝰ diebꝰ multiplicabit pax sup nos.
ex h pȝ manifeste ꝙ passus iste loq̄t ad lr̄am de xp̄o q̄ ex-
pectabat in lege ⁊ ꝓphetꝭ ad salutē mūdi venturꝰ. Qd̄ aūt
in hac trāslatiōe po-
nit Et recipiet super
se legē ad seruādum
eam loco cuiꝰ in he-
breo habetur Et erit
principatꝰ sup hūeꝝ
eiꝰ. cōuenit ip̄o xp̄o
q̄ factꝰ ē sub lege: vt
dictū ē ad Gal. iiij.
⁊ qui dicit de seipso
Math. v. Non veni
soluere legē: ȝ adim
plere. Qz etiā i ea di
cit. Et vocabit nomē
eiꝰ abante mirabilis
⁊c̄. cōuenit xp̄o qui
vocatꝰ fuit ab ange-
lo Iesus anq̄ȝ i vte-
ro ꝯciperet: vt dr̄ Luc. ij. in q̄ noie qd̄ salus interp̄tat: om
nes ꝯditiōes h tacte implicite cōtinent. Igit remota fal
sa expositione accedamꝰ ad verā q̄ ē de dn̄o Iesu xp̄o cuiꝰ
h introducit p̄ncipatꝰ verūtñ p̄mittit eius natiuitas cū dr̄
s Paruulꝰ eīm ⁊c̄. q̄ vere fuit puulꝰ in hūanitate: ⁊ loq̄t
hic ꝓpheta de futuro p modū p̄teriti ꝓpter certitudinem
ꝓphetie. ⁊ subdit eius magnitudo in deitate. t Et filiꝰ
scȝ naturalis ip̄ius dei p̄ris ⁊ p ꝯñs sibi equalis. v Da
tus ē nobis. fm ꝙ dicit Joh. iij. Sic deꝰ dilexit mundum
vt filiū suū vnigenitū daret ⁊c̄. x Et factus ē principa-
tus ⁊c̄. crucē sibi baiulādo vt dicitur Joh. ix. p quā pote-
states aereas debellauit: ⁊ regnū suum potēter intrauit:
Luce vlti. Oportuit pati xp̄m ⁊ resurgere a mortuis ⁊ ita
intrare gloriam suā. y Et vocabit ⁊c̄. miracula facien-
do. z Cōsiliariꝰ. ꝯsilia euāgelica p̄ceptis decalogi sup
addēdo. a Deꝰ fortis. infernū spoliādo. b Pater
futuri seculi. electos ad ciuitatē celestem admittendo.
c Princeps pacis. s. interne q̄tū ad cōscientiaȝ ⁊ supne
q̄tū ad celestē gloriā. pp qd̄ in eiꝰ natiuitate angeli cātaue
rūt: Gloria in altissimis deo ⁊ in terra pax hoībꝰ bone vo
lūtatis Luc. ij. d Multiplicabit eiꝰ imperiū. vñ dixit
Mat. vl. Data est mihi ois ptās in celo ⁊ in terra. e Et
pacis ⁊c̄. s. pacis celestis ab eo date. q̄ ē eterna. Et ex h pȝ
ꝙ h lr̄a nō pōt intelligi de ezechia rege iuda: q: pax parū
durauit sb eo. s. p. xv. ānos vꝉ circit. q: manasses filiꝰ eius
fuit pessimꝰ i p̄ncipio regni sui pp qd̄ turbata fuit pax re-
gni: ⁊ ip̄e fuit in captiuitatē ductꝰ vt hr̄. ij. Paraly. xxxiij.
Sciēdū aūt ꝙ vbi dr̄ h: multiplicabit eiꝰ imperiū ⁊c̄. i he
breo habet: lemarbe. qd̄ significat ad multiplicādū: ⁊ po
nit ibi litera mem clausa i medio dictiōis ꝯ naturā suā: q:
sp ponit in fine dictiōis: ⁊ nūq̄ȝ in medio nec in p̄ncipio:
⁊ h ad denotandū ꝙ xp̄s de q̄ scriptura h loq̄t natꝰ fuit cō
tra cursū nature de virgine clausa. f Sup soliū dauid
⁊ sup ⁊c̄. videlicet celeste figuratum p solium dauid. Uel
f Sup soliū dauid. i. sup ecclesiā militanteȝ p regnū da
uid figuratā. g Ut cōfirmet illud ⁊c̄. Ex h pȝ ꝙ nō est
hic s̄mo de regno dauid nec de regno ezechie ad literā. q:
illud regnū nō fuit cōfirmatū. h In iudicio ⁊ iusticia
amodo ⁊ vsq̄ȝ ⁊c̄. ȝ ecclesia sic ē a xp̄o cōfirmata nō soluȝ
triūphās: ȝ ēt militās pp qd̄ dicit xp̄s Mat. vlt. Ecce ego
vobiscū sum omnibus diebus vsq̄ȝ ad finem seculi.
i Zelus dn̄i ⁊c̄. zelus ē amor singularis: ex amore auteȝ
singulari ip̄ius dei ad genꝰ humanū impletū est xp̄i my
steriū: pp qd̄ dicit ad hebreos. ij. Nusq̄ȝ angelos apprehē
dit sed semen abrae. k Uerbum misit. Descripta chri
sti exaltatione hic ꝯñr liberatio ponitur regni iude a re-
gibus israel ⁊ syrie ipsum persequentibus ⁊ destruere vo
lentibus vt supra dictum est ca. vij. Et remouet h ꝓpheta

l m Et cecidit in iſrael. ⁊ ſciet
n o oīs ppl's ephrai ⁊ habitā-
p tes ſamariā in ſupbia ⁊ ma
gnitudine cordis dicētes
q r Lateres ceciderūt: ſꝫ qua-
dris lapidib⁹ edificabim⁹
s t ſycomoros ſucciderūt: ſed
v cedros imutabim⁹. Et ele
uabit dn̄s hoſtes raſin ſu-
x per eū: ⁊ inimicos ei⁹ i tu-
y multū vertet: ſyriā ab oriē
z te: ⁊ philiſtijm ab occiden
a te: ⁊ deuorabūt iſrael toto
b c ore. In oib⁹ his nō ē auer
d ſus furor ei⁹: ſꝫ adhuc ma-
e nus eius extēta. Et pplus
f g nō eſt reuerſus ad pcutien
tē ſe: ⁊ dn̄m exercituū non
h inquiſierūt. Et diſpdet do
i minus ab iſrael caput: et
caudā incuruantē ⁊ depra
uantē die vna. Longeuus
⁊ honorabilis ipe ē caput
⁊ pp̄ha docēs mendaciuꝫ
k ipe ē cauda. Et erūt q̄ bea-
tificāt populū iſtū ſeducen
l tes: ⁊ qui btificantur pre-
m cipitati. Propt hoc ſuper
adoleſcētul' ei⁹ non letabi-
n tur dn̄s: ⁊ pupillor̄ ei⁹ et
o viduarū nō miſerebit: quia
p oīs hypocrita ē ⁊ neqꝫ: et
vniuerſum os locutum eſt
q ſtulticiā. In oib⁹ his non
ē auerſus furor ei⁹: ſed ad
r huc man⁹ ei⁹ extēta. Suc-
cenſa ē ei q̄ſi ignis ipietas
s veprem ⁊ ſpinam vorabit
t Et ſuccendetur in dēſitate
v ſalt⁹: ⁊ ꝯuoluetur in ſuper
x bia fumi. In ira dn̄i exerci
tuum conturbata eſt terra
y ⁊ erit pplus q̄ſi eſca ignis
z Uir fratri ſuo non parcet:
a ⁊ declinabit ad dexteram
⁊ eſuriet: ⁊ cōedet ad ſini-
b ſtrā ⁊ nō ſaturabitur. vnuſ
quiſqꝫ carnē brachij ſui vo
c rabit manaſſes ephraim:
⁊ ephraim manaſſen: ⁊ ſi-
mul ipi contra iudam. In
omnibus his non eſt auer
ſus furor eius: ſed adhuc
manus eius extenta.

tria in quib⁹ ꝯfidebāt illi reges.ſ.prio eor̄ adinuicē ꝯfederationē. ⁊ ſcdo pſonar̄ reputatōꝫ.ibi. Et diſpdet. ſcio populi multiplicatōꝫ.ibi. Succenſa eſt. Circa primū dicit. k Uerbū miſit ⁊c.p hoc verbū intelligit pp̄hia eſaie ꝯ regnū iſrael ⁊ q2 iacob vocat⁹ fuit iſrael iō ſubditur. l Et cecidit in iſrael.tāqꝫ pond⁹ deſtruens illud regnum. m Et ſciet.p experientiā ſue deiectōis n Ois ppl's ephraim.i.regni iſrl' q̄ ſic noiat eo q2 primus rex hieroboā fuit d̄ tribu ephraim. o Et hītātes ſamariā.q̄ erat metropol' in illo regno quā cepit ſalmanaſar ⁊ populū captiuauit.iiij Reg.xviij. p In ſupbia ⁊c.añqꝫ p ſalmanaſar caperētur. q Lateres ceciderūt.p lateres h̄ intelligunt reges iſrael: ſub quib⁹ regnū fuerat attritū.vicꝫ tempore ioachaꝫ ⁊ ante ſm q2 d̄r.iiij. Reguꝫ xiij. Attriuerat eos rex ſyrie.⁊ hoc p̄dixerat helyſe⁹.iiij.regū.viij.dicēs aſahel. Scio q̄ facturus ſis filijs iſrl' mala.ciuitates eor̄ mūitas igne ſuccendes.⁊ iuuenes eor̄ interficies gladio.⁊ puulos eor̄ elides.⁊ pregnātes diuides. r Sed q̄dris ⁊c.i.reges fortiores hēbim⁹ ſicut mur⁹ de lapidib⁹ q̄dris fortior ē q̄ꝫ lateriti⁹.qd̄ dicebāt de phacee ⁊ filio ei⁹ quē intendebāt facere regē in regno iuda.vt dictū ē ſ̄.viij.ca. Et idē ſignificat qd̄ ſubdit. s Sycomoros ſucciderūt.i.reges pui valoris trāſierūt t Sed cedros imutabim⁹.i.altiores ⁊ potētiores ſtatuem⁹. Intendebāt ei ſibi ſubiugare regnū iuda.vt dictuꝫ ē ſupra.⁊ q2 talia p̄ſumebāt ex ꝯfidentia raſin regis ſyrie q̄ erat eis ꝯfederat⁹.iō hanc ꝯfidentiā remouet pp̄ha dicēs v Et eleuabit dn̄s hoſtes ⁊c.ſ.aſſyrios q̄ interfecerūt eū vt hr̄.iiij.reg.xvj. x Et inimicos ei⁹ in tumultū vertet hoc eſt in p̄liū ꝯ eū qd̄ ꝯmittit cū clamore ⁊ tumultu ⁊ q2 capta ſyria aſſyrior̄ rex adduxit iñ bellatores ꝯ regnū iſrael.iō ſubdit. y Syriam ab oriēte ſup.faciet dn̄s venire.⁊ dicit ab oriēte: q2 ſyria ē in pte oriētali reſpectu regni iſrael. z Et philiſtijm ab occidente.q2 terra philiſtinor̄ exñs ſup mare mediterraneū eſt i pte occidētali reſpectu dicti regni. a Et deuorabūt ⁊c.i. deſtruēt ipm toto affectu ⁊ conatu. b In his oib⁹.ſ.pcuſſionib⁹ regni iſrael. c Nō eſt auerſus furor ei⁹.ſ.dn̄i. d Sed adhuc ⁊c.ad ampli⁹ puniendū.ſ.p ſalmanaſar regē q̄ poſtea captiuauit regnū iſrael.iiij.reg.xviij. e Et ppl's.ſ.iſrael. f Nō ē reuerſus p pniam ⁊ emendatōꝫ. g Ad pcutientē ſe.ſ.ad dn̄m cui⁹ voluntate ⁊ pmiſſione fiebat punitio illa. h Et diſpdet. Hic ꝯñr pp̄ha cōcludit.ſcdm de quo confidebant.ſ.perſonarum reputationē quia confidebant de principibus ⁊ militibus pfectis etate ⁊ fortib⁹ armis. qd̄ excludit cuꝫ d̄r. Et diſpdet dn̄s ab iſrael caput. Scdo etiā ꝯfidebāt in pp̄his falſis.q̄ ppt queſtū ſeq̄bant principes ⁊ milites falſo eis p̄ſpera ꝓmittēdo.qd̄ excludit cū d̄r. i Et caudā ⁊c. Dicunt aūt pp̄he falſi cauda.q2 ppt lucr̄ principib⁹ adherebāt ſicut vulgariter adherētes alicui pncipi dicunt ei⁹ cauda: ⁊ i iſta cauda p mendacia ſua incuruabat eos a rectitudine iuſticia: ⁊ refrenabat eos a dei reuerentia ⁊ timore. k Et erunt q̄ ⁊c.ſ.pp̄he falſi ꝓmittētes eis p̄ſpera l Et q̄ beatificant pcipitati. q2 vterqꝫ fuerūt captiuati. m Propt hoc ⁊c. q2 añ etatē adultaꝫ fuerūt ptim occiſi.⁊ ptim captiuati. n Et pupillor̄ ⁊c. ⁊ multomin⁹ alior̄ q2 iſtis ppt debilitatē ⁊ impotentiā eēt magis parcendum o Quia ois.ſ.de pplo iſrael. p Hypocrita ⁊c.p iuſticie ſimulatōnē q2 ſm q2 dic̄ hyero. Simulata ſanctitaſ duplex ē iniq̄tas. et dicit pp̄ha. His ⁊c. q2 lꝫ i pplo illo eēnt aliq̄ bōi vt thobias ⁊ ſil'es ei.tñ erant ita pauci q2 nō ꝯputantur.q2 illud qd̄ modicū eſt nō reputat. vt hr̄.ij.phiſicorum q In oib⁹ his ⁊c. exponat vt ſ̄. r Succēſa ē ⁊c. h̄ excludit ſciū d̄ quo ꝯfidebāt.ſ.ppl'i multitudinē. cū d̄r. ſuccenſa eſt ei q̄ſi ignis impietas.i.ipietas ppl'i iſrl' ꝓuocauit irā dei ꝯ ſe q̄ſi ignē ardentē. s Veprē ⁊c.i.ppl'm oēm. t Et ſuccendet i dēſitate ſalt⁹.q.d.dēſitas multitudis eis nō valebit. v Et conuoluetur ⁊c.i.maiores de populis in fumo ſuperbie laborātes ſil' punientur cum populo.⁊ q2 non ſolum imminebat eis malum ab aduerſarijs extrinſecis. ſꝫ etiā ex diſſenſionibus intrinſecis que ſunt magis periculoſe.ideo ſubditur. x In ira domini exercituum ꝯturbata eſt terra.in ſeipa. y Et erit ppl's ⁊c.i.materia diuine vltionis. z Uir fratri ſuo non parcet. ppter intrinſecam diſſenſionē. a Et decliabit ⁊c.in hoc ꝯminat eis pp̄ha malū famis qd̄ aliq̄ñ magis nocet q̄ꝫ gladi⁹. vt dic̄ Vegeti⁹ libro de re militari. b Unuſquiſqꝫ ⁊c.i. illuꝫ de quo prius confidebat.ſicut de brachio.⁊ hoc ppter diſſenſionē intrinſecā.ideo ſubditur. c Manaſſes ephraim.iſte enim due tribus deſcenderunt de duobus filijs ioſeph. Cetera patent ex dictis.

In ca.ix.vbi dicitur in poſtilla. Item hoc idem patet per tranſlationem chaldaicam.

Additio.

Rabi moy.egypti⁹ in quadā ſua epl'a in q̄ tractat de meſſia dicit q2 ſex noia h̄ q̄ ponūt.ſ.admirabil'ꝫ ꝯſiliator ⁊c.ſunt noia nati. Idē tenet Rabi abenhazra in ſua expoſitōe,licet poſtea extorte referant ſignificata horum nominum ad ezechiam.

Replica.

Circa principium.ix.vel ſm aliquas biblias circa finē.viij.cap.circa illū paſſuꝫ.prio tpe alleuiata ē terra zabulon. Burgen.fortaſſis penitentia duct⁹:

vel in defensionē iudꝫ aſſimoꝝ attediat⁹ cōmendat ꝑter ſm mo ɔ̄ ſuū morē expoſitionē poſtil. ⁊ ad eū dirigit: non ob ſtāte. ꝙ poſtil. in ea pte ſanctus thomas ſatis repħēdit. res ꝓ iniqs leges vt ꝑdictū ē. p Mittā eum. vt puniat eū ſpoliādo bonis ⁊ annihillando: iō ſubdit. q Et ponat illū ⁊c. qđ ſine reſiſtētia cōculcat. Cōſequēter tāgitur abuſus hui⁹ ptātis cū dicit. r Ipe aūt nō ſic arbitrabi tur ꝙ ſua victoria ſit ꝟtute mea. s Sz ad cōterendūz erit coꝛ ei⁹ ⁊c. abutēdo ſibi cōceſſa ptāte ex nimia crudelitate. Et ſecūdo ħ attribuēdo poteſtati ſue ideo ſubditur.

V

E qui condūt. Hic ɔ̄nr ꝓpheta ɔcludit ex ꝑdictis ɔcluſionē. ſ. ppłi iſrł extermiationem ꝑꝑ qđ iſta lra in aliqbus bibliis antiqs ē de ca. ix. n q̄ ꝓpheta ꝑmo rememoꝛat ꝑncipū iſrł maliciā dicens. a Ve q̄ condūt ⁊c eas inſtituēdo. b Et ſcribētes eas in poſteꝝ ɔfirmādo ⁊ ħ ad deꝑſſionē ſbiectoꝝ qđ ē ꝓꝑiū tyrānoꝝ ideo ſubdit. c Vt oppꝛmerent ⁊c. ⁊ pꝫ lra vſqꝫ ibi. d Quid facietis. vbi denūciat penaz debitā. e In die viſitatiōis: q̄ dñs viſitabit pctā vr̄a ea ꝑ aſſyrios puniendo: iō ſbdit. f Et calamitat ⁊c. q꞉ exercit⁹ aſſyrioꝝ venit ď lōge ɔ̄ regnū iſrael. g Ad cuius ⁊c. ad euadendū aſſyrioꝝ gladiū. h Et vbi derelinquēt ⁊c. per modū cuſtodie ⁊ depoſiti ⁊ ſaluationis i Ne incuruemini ⁊c. ducti i captiuitatē vinculis alligati. k Et cū iterfect ca dat. q꞉ populus iſrł ab aſſyriis ptiꝫ captiuat⁹ fuit ⁊ parti occiſus: ⁊ dicit ꝓpħa Ad cui⁹ ɔfugiet auxiliū ⁊c. q. d. null⁹ poterit vos liberare ab iſtis malis q꞉ deus ſic decreuit.

Capitulū. x.

Capitulum .x.

a V E qui condunt leges
b iniquas: et ſcriben-
tes iniuſticiam ſcri-
c pſerūt vt oppꝛimerēt i iudi
cio paupes: ⁊ vim facerēt
cauſe humiliū ppłi mei: vt
eēnt vidue ꝑda eoꝝ ⁊ pu-
d pillos diripent. Quid fa-
e
f cietis i die viſitatōis ⁊ ca
lamitatis delōge veniētis
g Ad cui⁹ ɔfugietis auxiliū
h ⁊ vbi dereliquetꝭ glīaꝫ ve
i ſtram: ne incuruemni ſub
k vinculo: ⁊ cū iterfectis ca-
l datis. Sup oib⁹ his nō ē
m auerſus furoꝛ ei⁹: ſꝫ adhuc
n man⁹ ei⁹ extēta. Ve aſſur
Virga furoꝛis mei: et bā-
culus ipe eſt. In manu ei⁹
o
p indignatio mea Ad gentē
fallacē mittā eū: ⁊ ɔ̄ popu
lum furoꝛiſ mei mandabo
illi: vt auferat ſpolia ⁊ di-
q ripiat ꝑdā et ponat illū in
culcationē quaſi lutū pla-
r teaꝝ. Ipe āt nō ſic arbitra
bit ⁊ coꝛ ei⁹ nō ita eſtiabit
s ſꝫ ad ɔterendū erit coꝛ ei⁹:
⁊ ad iternitionē gentiū nō
t
v paucaꝝ. Dicet eñ. Nūqd
nō principes mei ſilr reges
x ſunt. Nūqd nō vt carcha-
miſ ſic calāno: ⁊ vt arphat
ſic emath: Nūquid non vt
y damaſc⁹: ſic ſamaria Quo
modo inuenit manus mea
z regna ydoli: ſic et ſimula-
chra eoꝝ de hieruſalē ⁊ de
z ſamaria. Nūqd nō ſic feci
a ſamarie ⁊ ydolis eius: ſic
faciā hieruſalem ⁊ ſimula
b
c chris eius. Et erit cū im-
pleuerit dñs cūcta opera
ſua in mōte ſyon ⁊ i hieru-
d ſalē: viſitabo ſup fructum
e
f magnifici coꝛdis regis aſ-
g ſur ⁊ ſup gloꝛiam altitudi-
h nis oculoꝝ ei⁹. Dixit eniꝫ
i In foꝛtitudine man⁹ mee
k
l feci ⁊ i ſapia mea intellexi
m Et abſtuli terminos popu
loꝛum: ⁊ principes eoꝛum
n depꝛedatus ſum: et detra-
o xi quaſi potens in ſublimi
p reſidētes. Et inuenit qua-
ſi nidum manus mea foꝛ-
q titudinem populoꝛum: et
ſicut colliguntur oua que
r derelicta ſunt: ſic vniuer-
ſam terram ego congrega-
s ui: et non fuit qui moueret
t pennam: et aperiret os:

t Dicet. n. coꝛde et oꝛe iactando. v Nunqd nō ꝑncipes ⁊c. i. eqles regibus vł maioꝛes. vñ dixit rabſaces Ezechie regi. iiij. Regū. xviij. Quomō poteſtis reſiſtere an̄ vnū ſatrapam de ſeruis dñi mei minimis. x Nunqd non vt archamis ⁊c. nomia ſūt ciuitatū regaliuꝫ qs ceperat rex aſſyrioꝝ. y Quomodo inuenit manus mea ⁊c. ea mihi ſubiiciēdo. z Sic et ſimulachra eoꝝ de hieruſalē ⁊c. Naꝫ in hierłem tpe ezechie nō erāt ſimulachra ſm ꝟitatē: q꞉ ezechias eas abſtulerat: ſꝫ tm̄ ſm reputationeꝫ regis aſſur: q꞉ idē reputabat cultū q̇ fiebat in tēplo domini ⁊ cultū ydoloꝛuꝫ in aliis terris. z Nunqd nō ſicut feci ſamar. et ydolis ei⁹. q꞉ iā eā deſtruxerat ⁊ ide ſimulachra aurea abſtulerat. a Sic faciā hirłm

l Sup oib⁹ his ⁊c. ſ. dei ɔ̄ vos. m Sꝫ adhuc ⁊c. ad vlterioꝛē punitionē: q꞉. x. trib⁹ in captiuitatē ducte ibi fuerīt i magna afflictiōe: nec inde poſtea redierīt ad terrā ſuā vt dicūt iudei. n Ve aſſur. ibi ſm aliqs incipit. ca. x. in q̄ ꝓpħa incipit deſcribē punitionē extraneoꝝ. Et pᵒ aſſyrioꝝ q̄ captiuauerīt regnū iſrael. Secūdo babyloniorū q̄ captiuauerūt regnū iuda. xiiij. ca. Tercio alioꝝ de afflictiōe iudeoꝝ gaudentiū. xiij. ca. ibi. In anno q̄. Prima in duas: q꞉ pᵒ ꝓpheta deſcribit aſſyrioꝝ exterminiū. ſecundo reuertit ad deſcribēdū xp̄i myſteriū: qđ erat ſuū ꝑncipale intentū. ca. ſe. Prima i duas: q꞉ pᵒ deſcribit aſſyrioꝝ punitionē: ſcđo ppłi iude ɔfoꝛtationē: ibi. Propt ħ dicit dñs. Prima adhuc in duas: q꞉ pᵒ deſcribit aſſyrioꝝ culpa ⁊ ſecūdo pena: ibi. Propt hoc mittet. Circa ꝑmū ſciēduꝫ ꝙ culpa aſſyrioꝝ fuit in ħ ꝙ ptāte ſibi a deo ɔceſſa ad puniendū populi iſrael ⁊ etiā alioꝝ peccata abuſi fuerūt dupliciter. vno mō attribuēdo victoꝛias illas ꝟtuti ſue: ⁊ nō diuine. Secūdo q꞉ illa ptāte vtebant cū magna crudelitate. Primo ergo deſcribit cauſa dicte ptātis a deo: in cui⁹ ꝑſona dicit. n Ve aſſur ⁊c. q꞉ inſtrumētuꝫ fuit dei ad puniendū illos q̄ ꝓ peccata ſua enoꝛmia ꝓuocauerāt irā dei. o Ad fallacē gentē. i. ad pplm iſrł: vbi erāt falſi ꝓphete decipiētes ꝑncipes: ⁊ ꝑncipes defraudabāt inferiores

quā ꝓponebat deſtruere ⁊ templū dñi: ſed quia fruſtrat⁹ fuit ab intento: vt habet. iiij. Reg. xix. iō ſubdit ꝓpheta. b Et erit. ſ. aliter ꝙ̄ꝫ cogitet. c Cum impleuerit dominus cuncta opera ſua in monte ſyon ⁊c. affligendo ꝓpter aliqua peccata. d Viſitabo ſuper fructū. i. opa mala. e Magnifici coꝛdis. i. ſuperbi. f Regis aſſur. puniēdo eum de malicia ſua: ⁊ mutat hic ꝓpheta modū loquēdi de ꝑſona ꝓꝑia ad dominum: quod frequēter fit in ꝓphetis: qui a deo inſpirati loquebant. Et ideo locutio ꝓphetarum eſt locutio diuina: ſicut opatio inſtrumēti ē ēt operatio artificis. g Et ſup gloꝛiā ⁊c. ħ dicit q꞉ ſuperbia citius ⁊ magis apparet in oculis ꝙ̄ꝫ in aliis partibus coꝛpoꝛis. h Dixit eñ. ex ſupbia coꝛdis. i In foꝛtitudine ⁊c. ⁊ non diuine. k Feci. ſ. victoꝛias ꝑdictas. l Et in ſapientia mea intellexi. qualiter talia eſſent agenda: m Et abſtuli ⁊c. adiūgēdo regno meo. n Et detraxi q̄ſi potēs. i. ꝓꝑia potētia captiuaui. o In ſblimi reſidētes. i. i ſolio regali. p Et inuenit ⁊c. i. ita faciliter eos debellaui: ſicut pulli exn̄tes i nido capiūt. q Et ſicut colligūt ⁊c. ſ. a matre fouēte: q̄ colligūt abſqꝫ difficultate. r Sic vniuerſā ⁊c. i. hitatoꝛes ⁊ diuitias vniuerſe tre. s Et ñ fuit ⁊c. i. manū ɔ̄ me. ꝓſeqt metaphoꝛā ſuā de auicul inuentꝭ i nido. t Et apiet os. ad ɔ̄dicendum

v Et gãniret.ſ.ↄquerí auderet. Conſeqnꝭ arguitꝭ eiꝰ ſuperbia cũ dr. x Nũqd gloriabitꝭ ſecuris ⁊c̃. attribuẽdo ſibi ſectionẽ.⁊ nõ artifici mouenti eã.q.d.ſic eſt in ꝓpoſito.rex eñ aſſur attribuebat ſibi victorias diuina ỽtute factas cũ tñ ipe nõ eſſet niſi ſolũ inſtrm̃ dei vt ſ̃ dictum eſt.

de amico factꝰ inimicꝰ ivaſit regnũ iuda tpe ſennacherib y Sꝫ innitetꝭ ⁊c̃.q2 viſa mirabili ꝑcuſſione ſennacherib extunc firmitꝭ ↄfiſi fuerũt de deo q̃ ſctificat iſrael.iõ ſbditꝭ. z In ỽitate ⁊c̃.q2 iudei q̃ remãſerãt ad deũ ỽacitꝭ ↄuerſi ſunt. a Si eñ fuerit ⁊c̃.i.i magna mltitudie. b Reliq̃ ↄuertentꝭ ex eo q2 pauci remãebũt .ſ.ad deũ vere ↄuerſi:q2 poſt captiuitatez regni iſrael ꝑ ſalmanaſar regẽ aſſyriorꝝ.⁊ poſt vaſtatõnẽ regni iude ꝑ ſennacherib ŕmãſerũt pauci iudei reſpectu mltitudis eorꝝ q̃ fuerat tpibꝰ ꝓteritis.

y Propꝭ hoc.premiſſa aſſyriorꝝ culpa.hic ↄñr denunciatur pena cũ dicitꝭ. y Propꝭ hoc.i.ꝓpter ſupbiã ꝓdictaꝫ ⁊ gloriatõꝫ falſam. z Mittet dñator ⁊c.i.angelorꝝ:⁊ per ↄñs nullꝰ ꝓt ei reſiſtere.cũ etiã angeli ſibi ſeruiant. z In pinguibꝰ eiꝰ.i.principibꝰ ſuis et bellatoribꝰ robuſtis a Tenuitatẽ.i.defectũ roboris ꝑ ãgelũ ſuũ q̃ vna nocte iterfecit in caſtris aſſyriorũꝫ.clxxxv.milia bellatorꝝ.vt hẽtꝭ iiij.Reg.xix. b Et subtꝰ gloriaꝫ eiꝰ.i.ſub armis ⁊ veſtibus. c Succẽſa ardebit ⁊c̃.q2 eorꝝ corꝑa ſic ↄbuſta fuerunt ꝙ in cineres fuerũt redacta intactiſ armis ⁊ veſtibꝰ ſm aliq̃s.vt dictũ eſt ſ̃.ca.vij. d Et erit lumẽ iſrael.i.angelus cuſtodie illiꝰ populi deputatꝰ q̃ dicitꝭ fuiſſe michael. Dañ.xij. e In igne.i.in ꝑcuſſione aſſyriorꝝ ꝑ ignẽ mõdicto. f Et ſanctus eiꝰ.i.idẽ angelꝰ. g In flama.i.ꝑ flamã eos interficiet. h Et ſuccendetꝭ ⁊ deuorabitꝭ.ſpia eiꝰ.i.maiores ſui exercitꝰ. i Et vepres.i.minores. k In die vna.i.ſitꝭ.illa ei ꝑcuſſio fuit de nocte.q2 tñ ẽ ꝑs diei nãlis dr hic. In die vna. l Et glĩa saltꝰ eiꝰ.i.principes ſui exercitꝰ. m Et carmeli eiꝰ.i.acies bellatorũ. n Ab aĩa vſq̃ ad carnẽ ↄſumetꝭ.q2 aĩe eorꝝ deſcenderunt ad ignẽ gehẽne:⁊ carnes fuerũt incinerate.q2 tñ veſtes remãſerũt intacte:iõ dr hic. o Vſq̃ ad carnẽ.ſ.incluſiue q2 ↄbuſtio illa nõ ꝓceſſit vſq̃ ad veſtes ⁊ arma. p Et erit terrore ꝓfugꝰ.q2 ſennacherib vidẽs i mane plagã illã territꝰ fugit ad terrã ſuã cũ paucis.iõ ſubditꝭ. q Et reliquie ⁊c̃.i.reſidui de ſuo exercitu q̃ nõ fuerũt ꝑcuſſi. r Pre paucitate numerabuntꝭ.cito ⁊ defacili.iõ ſubditꝭ. s Et puer ſcribet eos.i.ſcribere poterit.q2 ꝓt facere vnũ modicũ ſimplicẽ tractũ cuiꝰ figure eſt lr̃a Ioth apud hebreos q̃ in numeris ſignat.x.apud eos:⁊ tot euaſerũt cũ ſennacherib t Et erit i die illa.i.in tpe illo ſennacherib fugato. v Nõ adijciet ⁊c̃.i.illi q̃ euaſerãt manũ ſalmanaſar qñ cepit ſamariã ⁊ regẽ iſrael ⁊ nõ audebãt intrare regnũ iuda ꝓpꝭ inimicicias q̃ fuerãt inter regnũ iſrael ⁊ iuda.ſ; poſt receſſum ſennacherib ezechias aſſecurauit eos ꝑ eplãs ⁊ ſic venerũt in irlm̃ i deo ↄfidẽtes.ꝓpꝭ ꝑcuſſionẽ ꝓdictã. Vel alitꝭ ⁊ melius vt credo exponitꝭ hoc de regno iude ꝙ̃tũ ad ciuitates alias a ierlm̃.vñ hitatores fugerãt tiore ſennacherib:⁊ plures eorꝝ nõ fuerant auſi venire in irlem.vel nõ poterãt:⁊ ſic alibi latebãt.ſ; fugato ſennacherib redierũt ad loca ſua de dño ↄfidẽtes audito miraclo. x Inniti ſup eo ⁊c̃.i.ſup regẽ aſſyriorẽ i q̃ tpe achaz ⁊ populꝰ iuda fuit ↄfiſus ⁊ ad petitõꝫ achaz regẽ ſyrie iterfecit ⁊ regnũ iſrael in tpe ſpoliauit.vt hr̃.iiij.reg.xvj.ſ; poſtea

v x et gãniret. Nũqd gloriabitur ſecuris ↄtra eũ q̃ ſecat i ea:aut exactabitꝭ ſerra ↄtra eũ a quo trahitur. Quõ ſi eleuetur ỽga ↄtra eleuantẽ ſe:⁊ exaltetur baculꝰ qui vtiq̃ lignum eſt.
y z Propter hoc mittet dñator dñs exercituũ in pin-
a guibus eius tenuitatem.
b c ⁊ ſubtꝰ gloriaꝫ eiꝰ ſuccẽſa ardebit quaſi ↄbuſtio ignis
d e ⁊ erit lumen iſrael in igne:
f g ⁊ ſctũs eiꝰ i flama:⁊ ſuccẽ-
h detur ⁊ deuorabitur ſpia
i k eiꝰ ⁊ vepres i die illa vna
l m ⁊ gloria ſaltꝰ eiꝰ:et carme-
n o li eiꝰ ab aĩa vſq̃ ad carneꝫ
p ↄſumetur. Et erit terrore
q ꝓfugꝰ ⁊ reliq̃e ligni ſaltus
r eius ꝓ paucitate nũerabũtꝭ
s t ⁊ puer ſcribet eos. Et erit
v in die illa:nõ adijciet reſiduũ iſrꝉ:⁊ hi q̃ fuerit de do-
x mo iacob initi ſup eo q̃ per-
y cutit eos:ſ; iunitetꝭ ſup do-
z minũ ſctm̃ iſrael. In veritate reliquie ↄuertẽtur:reliq̃e inq̃ iacob ad deũ for-
a tẽ. Si eñ fuerit pplꝰs tuus iſrael quaſi harena maris:
b c reliq̃e ↄuertẽtur ex eo. Cõſũmatio abbreuiata inũdabit iuſticiã. Cõſũmatõꝫ ei
d ⁊ abbreuiatõꝫ dñs deꝰ exercituũ faciet i medio oĩs
e f terre. Propꝭ hoc hec dic
g dñs deꝰ exercituuꝫ. Noli timere pplꝰs meꝰ hitator ſyõ
h i ab aſſur. In ỽga ci ꝑcutiet
k te:⁊ baculũ ſuũ leuabit ſu-
l m per te i via egypti. adhuc
n ei paululũ modicũq̃ꝫ ⁊ cõſũmabitur idignatio mea
o ⁊ furor meꝰ ſup ſcelꝰ eoruꝫ
p Et ſuſcitabit ſup euꝫ dñs

c Conſummatio abbreuiata ⁊c̃.q2 exterminatio exercitꝰ ſennacherib q̃ facta ẽ in breui tpe.ſ.i vna nocte fecit inundare .i.abũdare iuſticiaꝫ i iudeis.q2 viſo miraculo laudauerũt deũ fideliꝭ ⁊ ex corde. Aliq̃ ỽo libri habẽt mũdabit.⁊ falſe ex vicio ſcriptorꝝ ꝓpter ſimilitudinem lr̃arꝝ. Et q2 illa exterminatio facta fuit virtute diuina.vt predictũ ẽ iõ ſubditur. d Conſummatõꝫ eñ ⁊c̃.i.in iudea q̃ ẽ in q̃rto climate terre hitabilis.q̃ diuiditꝭ in ſeptẽ cliata:⁊ ibi fuit ꝑcuſſus exercitꝰ ſennacherib ex diuia iuſticia.ſicꝭ eñ pr̃ piꝰ caſtigato filio ꝓijcit ỽgã in ignẽ.ſic pr̃ miſericordiarꝝ deꝰ ſennacherib cũ ſuo exercitu q̃ erat ỽga dñi ad caſtigandũ pplm̃ ſuum vt ꝓdictũ ẽ.facta debita caſtigatõe fuit ꝓiectꝰ i ignem mãlẽ.⁊ in ignẽ gehẽne vt ꝓdictũ ẽ:ſennacherib tñ in ꝑſona ꝓpria nõ fuit ↄbuſtus corꝑalr̃.ſ; fugiẽs ad terrã ſuã ibi interfectꝰ fuit a filijs ſuis miſerabilitꝭ.iiij.reg.xix. e Propꝭ h̃. Poſita aſſyriorꝝ punitõe.hↄñr põitꝭ ezechie ⁊ pplĩ ſui ↄſolatio.ſcdo põitꝭ reditꝰ ſennacherib i iudeã.et ſui exercitꝰ ꝑcuſſio ibi.ỽẽiet.circa pmũ dr. e Propꝭ h̃ .i.ꝓpꝭ punitõꝫ aſſyriorꝝ a do ꝓdictã. f Hec dicit dñs ⁊c̃ cꝰ ỽbũ ẽ ifallibilr̃ verꝝ. g Noli timere ⁊c.q2 ibi vigebat diuinꝰ cultꝰ iõ ſpẽalr̃ dr dei pplꝰs. h Ab aſſur.i.a rege aſſyriorꝝ ⁊ eiꝰ ỽtute. i In ỽga eñ ꝑcutiet te.ex mea ordiatõe ad tuã caſtigatõꝫ.⁊ nõ ẽ ad deletõꝫ. k Et baculũ ſuũ ⁊c̃.i.ſup irlm̃. l In via egypti. Sẽnacherib eñ cũ eẽt i iudea eã deuaſtãs audiuit nunciũ de tharacha rege ethyopũ.ꝙ egreſſꝰ erat d̃ tr̃a ſua ad pugnãdũ ↄ̃ euꝫ.vt hr̃.iiij.reg.xix.⁊ tũc receſſit d̃ iudea.vt iret obuiã ei.et ſic via ſua erat ỽſus egyptũ.⁊ tũc miſit nũcios ⁊ lr̃as qbꝰ cõmiabatꝭ ezechie ⁊ pplo eiꝰ de deſtructõe eorꝝ i ſuo reditu.⁊ h̃ ẽ qd̃ dr. m Et baculũ ſuũ leuabit ſup te i via egypti .i.exñs i via ỽſus egyptũ ↄmiabitꝭ tibi.verũtñ q2 illa ↄminatio nõ habuit effectũ.q2 i illo reditu exercitꝰ ſennacherib fuit percuſſus per angelũ.vt hr̃ infra.iõ dicitur. Leuabit baculum ſuũ.⁊ non dicitur percutiet.quia illa cõmiatio non habuit effectum.ideo ſubditur. n Adhuc enim ⁊c̃.quia poſt paucos annos redijt ſennacherib.ſ.poſt duos vt dictum fuit.iiij.Reg.xix.⁊ tunc fuit ꝑcuſſus exercitu eiꝰ.iđo ſubditur. o Et ↄſummabitur indignatio mea.i.vidicta. p Et furor meus ⁊c̃.ſcꝫ ſennacherib et ſui exercitus.

q Et ſuſcitabit ⁊c̃. ſ. angelũ pcutientẽ ipſum. r Iuxta plagã madian. ⁊c̃. q2 pcuſſio exercit⁹ ſennacherib fuit miraculoſa: ſicut ⁊ pcuſſio madianitarũ: de q̃ habet Iudi. vj. Et pcuſſio egyptiorũ in mari rubro: de q̃ hr̃ Exod. xiiij. iõ ſubdit. s Et leuabit eã in via egypti. h̃ ẽ ſicut leuauit potẽtiã ſuã ad pcutiendũ egyptios pſequentes hebreos in via mar2 rubri exeũtes de egypto: vt hr̃ Exod. xiiij. t In die illa. ſ. pcuſſionis exercit⁹ ſennacherib v Auferet on⁹ ⁊c̃. ſ. grauamia q̃ tibi inferebat. x Et cõputreſcet ⁊c̃. ſ. diuie miſericordie q̃ dñs pdeſcendẽs ezechie interficit exercitum ſennacherib p angelũ: ⁊ ipm ſennacherib p filios ſuos: vt dictũ ẽ ſ. y Veniet i aioth. Hic deſcribit redit⁹ ſennacherib in iudeã vbi tũc fuit ei⁹ exercit⁹ pcuſſus cum dicitur. y Veniet in aioth ⁊c̃. nomia ſũt ciuitatũ p q̃s veniebat ꝯ hirl'em. z Apud magmas ꝯmendabit vaſa ſua. ibi eñ in quodã fortalicio repoſuit partẽ ſuppellectilis ſue: vt expediti⁹ veniret ad deſtruendũ hirl'em iõ dicit. z Trãſierũt curſũ. q2 feſtinãter ibãt verſus hieruſalẽ. a Gabee ſedes noſtra. id ẽ illuc poterim⁹ venire ad figendũ tẽtoria: h̃ dicebat ſennacherib ad incitandũ exercitũ de feſtinatiõe ꝯ irl'm. b Obſtupuit rama. i. habitatores ei⁹ audiẽtes aduentũ ſennacherib: q2 rama ẽ ciuitas ppe gabaa. c Gabaa ſaulis fugit. i. habitatores ei⁹ nõ audẽtes aduentũ ſennacherib. Et dr̃ gabaa ſaulis q2 ſaul eã inhabitauit vt hr̃. j. Regũ. xxij. ⁊ tpe ei⁹ fuit ibi. ſedes regia. d Hinni voce tua. i. geme p anxietate ex aducẽtu ſennacherib. e Filia gallim: gallim ẽ mõs in q̃ ẽ ciuitas q̃ dr̃ filia mõtis illi⁹ eo q2 ẽ ibi fortaliciũ vñ ciuitas illa defendit ſicut filia p matrẽ. f Attẽde laiſa. ſ. aduentũ ſennacherib vt tibi caueas. g Paupcula anathot. ciuitas ẽ vnde fuit hieremias ppheta q̃ dr̃ paupcula q2 fuit ab exercitu Sennacherib ſpoliata. h Migrauit medemena. i. habitatores ei⁹ fugerũt p timore ſennacherib. i Habitatores gebin. ſimilit fugerũt: qd aũt ſeqt dr̃ in pſona ſennacherib feſtinãtis verſus irl'm: dicentis exercitui ſuo. k Cõfortamini ⁊c̃. tal' ei mutatio in mõ loquẽdi fit freq̃nter in pphetis. Eſt aũt nob locus ppe irl'm ad quã euertendã feſtinabat: iõ ſubdit. l Agitabit manũ ſuã. i. ſui exercit⁹ virtutẽ. m Sup montẽ ⁊c̃. q2 ciuitatẽ ⁊ templũ intẽdebant deſtruere qd erat in mõte ſyon: ſ q2 fuit defraudat⁹ ab intẽto ex pcuſſiõe ſui exercit⁹ p angelũ: etiã añq3 obſideret hirl'm: vt dictũ fuit. iiij. Reg. xix. iõ ſubdit. n Ecce dñator ⁊c̃. i. exercit⁹ ſennacherib vtute. Lagũcula ei fit de t̃ra: ⁊ iõ ſignificat hũana corpa que a dño ſũt de t̃ra: corpa vo bellatorũ ſẽnacherib fuerũt in cineres redacta. o In terrore. q2 ſẽnacherib mane ꝯſurgẽs. ⁊ ꝯtritionẽ ſui exercit⁹ vidẽs territ⁹ fugit. q Et excelſi ſtatura. i. principes ſui exercitus. q Succident. i. interficiẽt ab angelo ſicut arbor que ſuccidit. r Et ſublimes humiliabunt. i. ſupbi: q2 ſẽnacherib cũ paucis fugit a ſua ſupbia deiect⁹. s Et ſubuertẽtur ⁊c̃. id ẽ multitudo ſui exercit⁹ deſtruet vtute ãgeli: q̃ h̃ dr̃ ferrum methaphorice: q2 ferrũ domat oĩa: vt hr̃ Dañ. ij. ca. Et nulla virtus hũana põt reſiſtẽ vtuti ãgelice. t Et liban⁹ ⁊c̃. i. ſẽnacherib cũ pncipib⁹ ſuis fugiẽs ei ad terrã ſuã3 interfectus fuit ibidẽ. In capitulo. x. vbi dicit i poſtil. Quod autem ſequitur.

q exercituũ flagellum: iuxta
plagã madiã i petra oreb ⁊
r vgam ſuã ſup mare ⁊ leua
s bit eã i via egypti. Et erit
t v in die illa auferet onus e⁹
de humero tuo: ⁊ iugũ ei⁹
x de collo tuo. ⁊ cõputreſcet
y iugũ a facie olei. Veniet i
aioth trãſibit in magiſtro.
z apud magmas commẽda-
z bit vaſa ſua. Trãſierũt cur
a b ſum gabee ſedes nr̃a. Ob-
c ſtupuit rama gabaa ſaulis
d e fugit. Hinni voce tua: filia
f g gallim: attende laiſa paup
h cula anathot. migrauit me
i demena: habitatores ge-
k bin confortamini. Adhuc
dies eſt: vt in nob ſtetur.
l Agitabit manum ſuam:
m ſuper monte filie ſyon col-
n lem irl'm. Ecce dñator do-
minus exercituũ cõfringet
o p lagunculam: in terrore: et
q excelſi ſtatura ſuccidentur
r et ſublimes humiliabunt
s Et ſubuertent condẽſa ſal
t tus eius ferro: ⁊ liban⁹ cũ
excelſis cadet. Cap. xj.
ET egredietur virga de
radice ieſſe ⁊ flos de
radice eius aſcendet:
c ⁊ requieſcet ſup eum ſpiri-
d tus domini: ſpiritus ſapiẽ
e tie ⁊ intellectus: ſpirit⁹ cõ
ſilij ⁊ fortitudinis ſpiritus

Additio.

h Hoc qd dicit. Cõfortamini adhuc dies ẽ ⁊c̃. Similit põt intelligi in pſona eſaie fuiſſe dictũ ſicut et p̃cedẽtia ⁊ ſequentia vſq3 ad finẽ capituli. Ad qd ſciendum q2 poſtq3 ppheta denũciauit reditũ ſẽnacherib in iudeã noiando ciuitates p q̃s veniebat ꝯtra irl'em. d. Veniet in aioth: et oñdit quõ ciuitates obſtupebũt ⁊ aliqui fugiebãt p̃ tiore ſuorũ. vt cum dicit. obſtupuit rama gabaa ſaul fugit migrauit medemena: ſilr ⁊ habitatores gabin. ſ. fugerũt put in poſtil. Cõſequẽter reuertitur ppheta ad cõfortandũ eos: ſilr ad cõſolãdum a p̃dicto timore ⁊ fuga dicens Cõfortamini adhuc dies ẽ vt in nob ſtet. ⁊ ẽ ſenſus: nolite timere tumultũ hui⁹ inimici ſẽnacherib: q2 adhuc ẽ dies. ſ. in ppinquo: vt in nobe: q̃ ẽ quedã villa pua q̃ erat ſacerdotu. Stet. ſ. ſecure ⁊ ſine fuga ſublato timore: ⁊ quõ h̃ fiat declarat ſubdens. Agitat manũ ſuã. ſ. dñs de⁹: ſup mõtẽ filie ſyon ⁊ collẽ irl'm. ſ. ad ptegendũ eã: ⁊ q̃lit h̃ ptectõ fiat oñdit dĩ. Ecce dñator dñs exercituũ cõfringet lagũculã. ſ. exercitũ ſẽnacherib: ⁊ exponãt cetera ſic i poſtil. xj.

ET egredietur. Hic ppheta reuertit ad deſcribẽdum xp̃i myſteriũ: qd erat ſuũ pncipale intentũ. Et diuidit in duas ptes. q2 p̃ ponit hui⁹ myſterij deſcriptio. Secũdo ſubdit gratiarũactio p tãto bñficio ca. ſeq̃. Prima in tres. q2 p̃ deſcribit ipſius xp̃i natiuitas. Secundo ei⁹ ſanctitas: ibi. Et requieſcet. Tercio ſublimitas: ibi. In die illa. Circa pmũ ſciendũ: q2 iſtud capi. exponit ad lr̃am de xp̃o a doctoribus hebreis ⁊ catholicis. vñ in trãſlatiõe chaldaica ſic hr̃. Exibit rex de filijs Iſai: ⁊ meſſias de filijs filiorũ ei⁹ ⁊c̃. iudei tñ h̃ expectãt futurũ: xp̃iani vo h̃ dicũt eẽ impletũ in Ieſu nazareno. ⁊ ſm h̃ dr̃ hic.

a Egredietur vga. i. vgo Maria: q̃ dr̃ virga gracilis paupertate ⁊ hũilitate: flexibilis pietate. b Et flos de radice ei⁹ aſcẽdet. i. xp̃s q̃ dr̃ flos rõe puritat': qm̃ nullũ peccatũ actuale ſeu originale habuit in eo locũ: ⁊ ptulit fructũ nr̃e ſalut'. Hebrei ãt exponũt vtrũq3 de xp̃o q̃ dr̃ h̃ virga pp regiã dignitatẽ: ⁊ flos ppt vite puritatẽ. Et dr̃ aſcẽdiſſe de radice ieſſe: q2 pater dauid vocat⁹ fuit Iſai ⁊ ieſſe: xp̃s ãt deſcẽdit de dauid ſm eos. c Et requieſcet. Hic ꝯñr deſcribit ipi⁹ xp̃i ſanctitas ⁊ p̃ in ſeipo. ſcdo in corpe eius myſtico: ibi. Et erit iuſticia. Circa pmũ dr̃. c Et req. ſuper eũ ſpũs dñi. q2 in baptiſmo ei⁹ apparuit ſpũſſctũs in ſpẽ colũbe ſup eũ: Mat. iij. ad deſignãdũ plenitudinem oĩs gr̃e i eo. iõ ſubdit. d Spũs ſapie. i. dator ſapie vel ſpũs q̃ ẽ ſapia: ⁊ ſic itelligũt de alijs cũ dr̃. e Et itellect⁹ ⁊c̃. ⁊ enũerãt h̃ ſeptẽ dona ſpũſſãcti: q̃rũ ſufficiẽtia ſic accipit. Dona ei ſpũſſãcti pficiũt aĩa3 ad h̃: q2 ſit bñ mobilis ſm inſtinctũ ipſius dei tãq3 a quodã motiuo pncipio ſuperiori: ſm illd Ro. viij. Quicũq3 ei ſpũ dei agũt: hi filij dĩ ſt ⁊ iõ dona ſt i rõe ⁊ volũtate. Rõ vo ſpeculatiua ẽ ⁊ practica: ⁊ i vtraq3 ꝯſiderat apphẽſio vitat' q̃ ptinet ad inuẽtionẽ ⁊ iudiciũ de vitate. Ad apphẽſionẽ igĩ vitat' pficitur ſpeculatiua rõ p donũ itellect⁹: practica vo p donũ cõſilij

ſcie ꝛ pietatꝭ ꝛ replebit eū
f ſpūs timoris domi. Non
g ſm viſionem oculorum iu
h dicabit neqꝫ ſm auditum
i aurium arguet. Sed iudi-
cabit in iuſticia pauperes
k et arguet in equitate pro
l manſuetis terre. Et percu
m tiet terram virga oris ſui.
n et ſpiritu labioꝝ ſuoꝝ iter-
o ficiet impium: Et erit iuſti
cia cingulum lūboꝝ eius:
p ꝛ fides cinctorium renum
q r eius. Habitabit lupus cū
s t agno: ꝛ pardus cum hedo
v x accubabit. Vitulus ꝛ leo
y z ꝛ ouis ſimul morabuntur
a et puer paruulus minabit
b c eos. Vitulus ꝛ vrſus pa-
d e ſcentur: ſimul requieſcent
f catuli eorum et leo quaſi
g bos comedet paleas. Et
delectabitur infans ab vte
h ro ſuper foramina aſpidis
i et in cauernam reguli qui
ablactatus fuerit: manum
k ſuam mittet. Non noce-
bunt et non occident in
vniuerſo monte ſancto
l meo: quia repleta eſt ter-
m ra ſcientia domini: ſicut
aque maris operientis.

Ad recte ṽo iudicandū ſpeculatiſſia rō ꝑficiꝭ ꝑ donū ſapientie. practica ṽo ꝑ donū ſcie. Volūtas āt in his q̄ ſt ad alteꝝ ꝑficiꝭ ꝑ donū pietatis. In his aūt q̄ ſt ad ſeipm ꝑficiꝭ ꝑ donū fortitudis ꝯ̄ trorē ꝑiculoꝝ. Contra ꝯcupiam ṽo iordinatā delectabiliū ꝑficiꝭ ꝑ donū tioris: ſm illud Prouerbioꝝ. xvj. In tiore dñi decliaꝭ a malo. ꝛ ſic pꝫ ꝙ dona ſe extēdūt ad oia ad q̄ ſe extēdūt ṽtutes intellectuales ꝛ morales. iſta aūt dona ꝑfectiſſime fuerꝭ i aia xp̄i. q̄ fuit ꝑfectiſſima i oibus donis ꝛ chariſmatib⁹ ſpūſſācti.

f ¶ Non ſm viſionē oculoꝝ. ſ. corporaliū. g ¶ Iudicabit. qȯ expōit ra. ſa. dicēs. ꝙ meſſias iudicabit ꝑ ſciam di in eo exñtē. ꝑ quam ꝯgnoſcet q̇s ſit inocens ꝛ q̇s re⁹ ꝛ i hoc bñ dicit. Sꝫ ſm catholicos iſta dei exiſtens in xp̄o duplꝭ ē. vna icreata q̄ conuenit ei inq̄ztū de⁹. dᶜ q̄ dr̄. j. Regū. xvj. Nō videt ea q̄ patent de⁹ aūt intueꝭ cor. Alia creata q̄ ei ꝯpetit inq̄ztū hō diuinit⁹ tñ ei data. ꝛ iſta ſcia ſe extēdit ad oia q̄ ꝯgnoſcit de⁹ ſcia viſiōis. ſ. ad oia q̄ ſunt: fuerūt vꝭ erūt. ſm quācūqꝫ differentiā tꝑis q̄ntūcūqꝫ ſint occulta. ꝛ ſic de vtraqꝫ ſcia verificaꝭ i xp̄o. ꝙ ꝑ ſciam dei in eo latentē ꝯgnoſcit cordiū occulta. ꝛ ad idē referꝭ qȯ ſubdiꝭ. h ¶ Neqꝫ ſm auditū ꝛc̄. .i. nō indigebit edoceri de ṽitate ab aliq̇. q꜠ ꝑ ſeipm ꝯgnoſcet. ꝛ h̄ impletū fuiſſe in xp̄o dr̄ Joh. ij. Op⁹ ei nō erat vt q̇s teſtioniū ꝑhiberet de hoie. ipe em̄ ſciebat q̇d eēt i hoie. l ¶ Sed iudicabit ꝛc̄. ſ. euāgelicos iudicās eos diuitijs celeſtib⁹ dignos: Math. v. Bti paupes ſpū qm̄ ipo. ē re. cel. k ¶ Et arguet ꝛc̄. qȯ fuit iple. qñ phariſeos arguit ꝓ apoſtolis. q̇s falſo notabāt de trāſgreſſiōe ſabbati: Mat. xij. c. l ¶ Et ꝑcutiet trā. i. hoies trenos. m ¶ Virga oris ſui. i. doctria ſua arguendo coꝝ pctā. n ¶ Et ſpū labioꝝ ſuoꝝ interficiet impiū. i. antixp̄m. ſm ꝙ dr̄. ij. Theſſa. ij. Tunc reuelabiꝭ ille iniqu⁹ quē dñs Jhs interficiet ſpū oris ſui ꝛ dſtruet illuſtratōe aduēt⁹ ſui. o ¶ Et erit: h̄ ꝑñr dſcribiꝭ ſcitas in xp̄i corꝑe myſtico. cū dr̄. Et erit iuſticia cingulꝫ lumboꝝ ei⁹. p ¶ Et fides cinctorium ꝛc̄. i. iuſti ꝛ fideles adherebūt ſibi ſicut cingulū ꝛ lūbare adherēt hōi. vñ trāſlatio chaldaica h̄ hꝫ. Et erūt iuſti circūcirca ei ꝛ agētes fideliter appropiq̄ntes ei. ꝛ h̄ pꝫ ipletū in aplꝭis alijſqꝫ diſcipulis ꝛ fidelib⁹ ſibi ꝑ fidē ꝛ charitatē adherētib⁹.

q ¶ Habitabit lup⁹ cū agno ꝛc̄. Ex h̄ em̄ ꝛ ſeq̄ntib⁹ dicūt hebrei ꝙ in aduentu meſſie ſiue xp̄i aialia quātūcūqꝫ ferocia ſic domeſticabunꭍ ꝙ nō nocebūt adinuicē nec etiā hominib⁹. ꝛ ex h̄ arguūt: ꝙ Jhs nazaren⁹ nō fuit xp̄s i lege ꝛ ꝓphis ꝓmiſſus. q꜠ iſta domeſticatio nō ē adipleta tēporib⁹ ei⁹. Sꝫ rabi moy. iſtud dcm̄ iꝓbat q̄ztū ad domeſticatōꝫ aialiū dicēs. Nō aſcēdat ſupra cor ꝙ in dieb⁹ meſſie deficiebat aliq̇d de via h⁹ ſeculi. vꝭ innoueꝭ aliq̇d de operib⁹ ſex dieꝝ. ſꝫ ibit mōs iuxta ſolitā viā. ꝛ ꝑ ꝯñs aialia remanebūt in ꝯditōib⁹ ſuis nālib⁹. ꝛ ſic ex dicto Rabi moy ſi pꝫ defect⁹ argumēti. Silꝭr ptꝫ ex textu q̇ a ꝑncipio hui⁹ capituli loq̇ꭍ metaphorice cū dr̄. Egredieꝭ ṽga de radice ieſſe: ꝛ flos de radice e⁹ aſcēdet ꝛc̄. vbi dicūt hebrei. Et botr⁹ de radice ei⁹ aſcēdet. ꝛ ſm eos meſſias ibi noiaꭍ ṽga ꝛ botr⁹ metaphorice. Silꝭr ꝙ dr̄. Et erit iuſticia cingulū lūboꝝ ei⁹ ꝛ fides cinctoriū renū ei⁹. ſm hebreos. iuſti ꝛ fideles meſſie adherētes dicunꭍ metaphorice ſt ei⁹ cingulū et cinctoriū. vt allegatū est ſupra per tranſlationem chaldaicam. ꝛ eade rōne quod immediate ſequiꭍ. Habitabit lupus cū agno ꝛc̄. ē metaphorica locutio. ꝑ quā intelligitur pacifica conuerſatio ꝛ cohabitatio fideliū in primitiua eccleſia: ſm ꝙ dr̄ actu. iiij. Multitudinis aūt credentium erat cor vnum ꝛ anima vna nec q̇ſq̄ꝫ eorum que poſſidebat aliquid ſuū eſſe dicebat. ſꝫ erant illis omnia cōmunia. ꝛ ſic quantūcūqꝫ fuiſſent añ diſcordes in actibus ꝛ moribus vel modo viuendi: recepta fide xp̄i ꝛ gr̄a ſpirituſſancti fiebant cōcordes in actibus moribus ꝛ modo viuendi. et hoc ē quod dicitur. q ¶ Habitabit lup⁹ .i. iſte qui prius fuit raptor ſeuerus. r ¶ Cum agno. i. cū innocente ꝛ māſueto poteſt etiam hoc exponi ſpecialiꭍ de paulo qui fuit d tribu beniamin. phil̄. iij. beniamin ṽo vocatur lup⁹: Geñ. xlix. Beniamin lupus rapax ꝛc̄. ꝛ paulus poſt ꝯuerſionē ſuam habitauit quiete cum anania ſimplice ꝛ innocente. Q꜠ em̄ hoies nominentur nominibus animalium patet Geñ. xlix. vbi iudas vocatur leo. dan coluber: ꝛ beniamī lup⁹. hoc etiā pꝫ ex cōmuni mō loquendi hominum. quo raptor vocatur lupus: iracund⁹ canis. ꝛ mitis agnus. et ſic de alijs ſm diuerſas ꝯdꭍiōes. s ¶ Pardus. i. hñs maculas diuerſas ex diuerſis erroribus: t ¶ Cum hedo. id eſt cum ſimplici fideli. v ¶ Accubabit. i. ꝯmorabiꭍ pacifice poſt ſuā ꝯuerſionē ad fidē xp̄i. ꝛ ſic intelligitur de ſeq̄ntib⁹ cū dr̄. x ¶ Vitul⁹. i. hō ꝑ⁹ petulās ꝛ diſſolut⁹. y ¶ Et leo. i. pri⁹ ſuꝑb⁹. z ¶ Et ouis. i. inocēs. a ¶ Et puer puul⁹ ꝛc̄. i. xp̄s q̇ s̄. ix. c. vocaꭍ puul⁹. ducet eos ad volūtatē ſuā qȯ adipletū ē i illis q̇ obediūt ei ꝑ fidē. b ¶ Vitul⁹. i. petulans vt dictum eſt. c ¶ Et vrſus. id eſt ille q̇ ꝑ⁹ fuit guloſus. ꝛ poſt fidem ſobrius.

d ¶ Paſcenꭍ. vniformiter viuēdo. q꜠ ſicut dictum eſt i primitiua eccleſia. oia erāt illis cōia. e ¶ Simul reqeſcent catuli eorum. i. filij ꝛ familie ipoꝝ. f ¶ Et leo ꝛc̄. id eſt ſuperbus prius ꝛ delicatus: cum ruſticano fideli victu ſimplici erit contentus. quod impletum fuit in primitiua eccleſia. vt dictum eſt. ꝛ quotidie impletur in religionibus vbi nobiles ꝛ ignobiles. literati ꝛ illiterati victu ſimplici vniformiter ſunt contenti. g ¶ Et delectabiꭍ ꝛc̄. id eſt de nouo renatus per baptiſmuꝫ. h ¶ Super foramia aſpidis. i. ſuper perſonas a demonibus obſeſſas inde demones eijciendo. ſm ꝙ dicitur Mar. vl. Signa autē eos q̇ crediderint hec ſequentur. in nomine meo eijcient. liguis loquentur nouis. ſerpētes tollent.

i ¶ Et in cauerna reguli ꝛc. Repetitio eſt eiuſdem ſententie per alia verba. quia demon qui prius vocabatur aſpis hic iam vocatur regul⁹ q̇ ē ſerpēs venenoſus. k ¶ Non nocebūt ꝛc. i. in eccia q̄ dicitur mons ſanctus. vt dictum eſt ſupra. ij. ca. In primitiua em̄ eccleſia credentib⁹ dabatur ptās ſuꝑ demonia ſicut dictū eſt. ꝛ quia iſta procedebant ex receptōe fidei ad ꝑdicatōꝫ aplꝭoꝝ per orbem ideo ſubditur. l ¶ Quia repleta ē ꝛc. id eſt euangelio xp̄i. m ¶ Sicut aque maris operientis. quia tempore apoſtolorum fuit publicata fides catholica per orbem vniuerſum. ſicut declaratum fuit pſal. xviij. ſuper illud: In omnem terram exiuit ſonus eoꝝ ꝛc̄.

n o In die illa radix yeſſe qui
p ſtat in ſignū populoꝝ: ipm
q gētes dep̄cabunt: ⁊ erit ſe
pulchrum eius glorioſum
r s Et erit in die illa: adijciet
t dominꝰ ſecūdo manū ſuaʒ
v x ad poſſidendū reſiduū po
y puli ſui: qd relinquet ab aſ
ſyrijs. ⁊ ab egypto ⁊ a phe
tros ⁊ ab ethiopia ⁊ ab elā
⁊ a ſennaar et ab emath et
z ab inſulis maris. Et leua
bit dominus ſignum inna
a tiones: ⁊ cōgregabit ꝓfu
gos iſrl ⁊ diſꝑſos iuda col
b c liget a q̄tuor plagꝭ terre et
auferetur zelus ephraim ⁊
hoſtes iuda ꝑibūt. Ephra
im nō emulabitur iudam ⁊
iudas non pugnabit cōtra
d ephraim. Et volabunt in
humeros philiſtijm ꝑ ma
e re ſimul p̄dabuntur fili
f os orietis. Idumea ⁊ mo
ab preceptum manus eoꝝ
⁊ filij āmon obediētes erūt
g Et deſolabit dominus lin
h guam maris egypti ⁊ leua
i bit manū ſuā ſuꝑ flumē in
k fortitudie ſpūs ſui ⁊ ꝑcuti
l et eū i ſeptē riuis ita vt trā
m ſeant ꝑ eū calciati. Et erit
n via reſiduo populo meo q̄
o relinquet ab aſſyrijs ſicut

n In die illā. Hic ꝯſir deſcribit ſublimitas xp̄i ad quaʒ ꝑuenit inquātū hō ꝑ ſuā bn̄dictā paſſionē: ſm q̄ dr̄ philip pen. ij. Humiliauit ſemetipm factꝰ obediēs vſqʒ ad morteʒ mortē aūt crucis. ꝓpter qd ⁊ deus exaltauit illuʒ: ⁊ dedit illi nomē qd ē ſuꝑ omne nomē ⁊c̄. ⁊ deſcribit p̄ eius exaltatio ſecūdo exaltationis diuulgatio: ibi. Et erit. Circa p̄mū dicitur. n In die illa radix ieſſe .i. chriſtꝰ egrediēs de radice ieſſe: vt dictū ē i p̄ri. hꝰ ca. Et ad h̄ denotanduʒ vbi tranſlator ſm ꝓprietatem grāmatice debuit dicere q̄ in feminino: dixit q̄ in maſculino q: xp̄ſ naturā humanā accepit in ſexu ꝑfecto: iō ſubditur. o Qui ſtat i ſignū populoꝝ .i. i ſignuʒ ſalutis gētiū. ⁊ h̄ fuit in ſua paſſiōe impletū: qn̄ fuit eleuatus i cruce: ꝓpter qd dixit ſaluator Ioh. iij. Sicut exaltauit moyſes ſerpentē i heremo in ligno: ita oportet exaltari filiū homis: vt oīs q̄ credit in eū nō pereat: ſʒ habeat vitā eternā. De exaltatiōe auteʒ ſerpētis a moyſe dr̄ Nu. xxj. Fac ſerpētē eneū ⁊ pone eū ꝓ ſigno ⁊ q̄ ꝑcuſſus aſpexerit eū viuet: q̄ ſerpēs eneꝰ fuit figura xp̄i paſſuri: qm̄ ſicut ꝑ aſpectū illiꝰ ſerpentis ſaluabant homies a morſibus ſerpentū: ſic q̄ fide intuent mortē xp̄i ſanātur a morſibus pctōꝝ: ſicut dictū fuit plenius Nume. xxj. ⁊ Ioh. iij. p Ipm gētes dep̄cabunt. q: pꝰ xp̄i reſurrectionē ⁊ aſcēſionē gētiles cōuerſi ad fidē ꝑ p̄dicationē apl'oꝝ dep̄cati ſūt ipm deuote. q Et erit ſepulchrū ⁊c̄. tū q: lʒ mors xp̄i fuerit cōtemptibilis: ſepultura tn̄ eius fuit honorabilis: tū q: in ſepulchro nouo lapideo ⁊ cū lintheaminibꝰ ⁊ aromatibus p̄cioſis: vt hr̄ Ioh. xix. tū q: fideles ꝑ orbē exiſtētes: etiā magni ⁊ nobiles vadūt ad eiꝰ ſepulchꝝ venerādū. r Et erit in die illa. Hic cōſequēter deſcribit dicte exaltatiōis diuulgatio: q̄ facta eſt ꝑ p̄dicationē apl'oꝝ alioꝝūqʒ xp̄i diſcipuloꝝ ꝑ orbē cū dr̄. s Adijciet dn̄s ſecūdo. q: p̄ p̄dicauerat ꝑ ſeipʒ. ⁊ ſecūdo p̄dicauit ꝑ apl'os ſuos alioſqʒ diſcipulos. t Manū ſuam .i. v̄tutē ſuā p̄dicationē iſtā cōfirmādo miracul': ſm q̄ dr̄ Mar. vl. Illi auteʒ ꝓfecti p̄dicauerūt vbiqʒ dn̄o cooperante ⁊ ſermonē cōfirmante ſeq̄ntibus ſignis. v Ad poſſidendū. ꝑ fidē ⁊ charitatē. x Reſiduū populi ſui .i. electos q̄ ſūt pauci reſpectu alioꝝ. y Relinquet ab aſſyrijs ⁊ ab egypto ⁊c̄. noīa ſūt diuerſaꝝ terraꝝ ⁊ locoꝝ: ex q̄bus ꝑ p̄dicationē apl'oꝝ aliq̄ ſūt vocati ad fidē xp̄i: et per iſta intelligunt alia loca q̄ nō exp̄mūtur: ad q̄ ꝑuenit p̄dicatio eoꝝ. Hebrei vō exponūt h̄ de ꝯgregatōne in iudea tpe meſſie quē expectāt: ſʒ huic expoſitiōi q̄ falſo innitit fundamēto. cū aduētus xp̄i trāſierit in p̄teritū repugnat textus: p̄ ꝑ h̄ qd dr̄ hic: Addijciet dn̄s ſecūdo ⁊c̄. q: p̄ indi fuerūt adducti in iudeā de egypto: ⁊ ſecūdo de babylone. Si aūt reducerent iterū ab hac diſperſiōe in q̄ ſunt dicerēt: Adijciet tercio. ſecūdo q: iſta diſꝑſio in qua ſunt facta fuit ꝑ romanos q̄ tn̄ nō numerant h̄ int ꝑpl'os cū dr̄. Ab aſſyrijs ⁊ egypto. p̄ncipalit ei tūc noīarent romani. z Et leuabit dn̄s ⁊c̄. i. v̄tute crucis faciet p̄dicari ꝑ apl'os alioſqʒ diſcipulos: quā p̄dicationē etiā ſignis cōfirmabit qd iā ē impletū vt dictū ē. a Et cōgregabit ꝓfugos ⁊c̄. i. illos q̄ fuerāt p̄riꝰ fidē ꝓfeſſi ⁊ poſtea fci ꝓfugi a cultu dei ⁊ ꝑ diſꝑſi varios errores colliget in vnitate fidei catholice.

b A quattuor plagis terre .i. ex oī ꝑte terre. c Et auferet zelus ephraym ⁊c̄. ꝑ h̄ intelligit mutua cōcordia ⁊ amicicia xp̄ianoꝝ: maxime i p̄mitiua eccleſia: vt dictū ē. ſ. d Et volabūt ⁊c̄. Poſt reſurrectionē ei xp̄i ⁊ aſcenſionē philippus p̄dicauit in ciuitatibꝰ phyliſtinoꝝ: vt hr̄ Act. viij. vbi dr̄. Philippus āt inuentꝰ eſt in azoto q̄ ē ciuitas phyliſtinoꝝ ⁊ tranſiens euāgelizabat ciuitatibus cūctis ⁊c̄. terra aūt phyliſtinoruʒ ē ſupra mare mediterraneuʒ: ⁊ ſunt ibi portus ⁊ naues in q̄bus aliq̄ de apl'is et diſcipulis xp̄i fuerūt deportati ad p̄dicādū in alijs terris: vt patʒ de paulo ⁊ barnaba ⁊ pluribꝰ alijs Et h̄ ē qd dicit hic. d Et volabūt ⁊c̄. i. expedite nauigabāt in eoꝝ nauibꝰ q̄ dicūt h̄ humeri metaphorice eo q̄ ſuꝑ humeros portant onera ſicut ⁊ ſuꝑ naues Pn̄s em̄ capituluʒ vbiqʒ loquit metaphorice. e Simul p̄dabūt ⁊c̄. q: aliqui eoꝝ nauigauerūt v̄ſus orientē: ⁊ p̄dicātes ibi fidē rapuerūt inde p̄dā cōuertētes aliq̄s ad fidē: q̄ p̄us erāt i poſſeſſione dyaboli. f Idumea ⁊ moab ⁊c̄. q: i iſtꝭ t'ris ad p̄dicationē apl'oꝝ aliq̄ crediderūt ad obediētiā fidei veniētes. g Et deſolabit dn̄s ⁊c̄. i. nilū q̄ ingredit mare mediterraneū trāſiens ꝑ egyptū: iō ſubdit q̄ſi expoſitiue. h Et leuabit ⁊c̄. ⁊ accipit h̄ ⁊ .p. i. ita q̄ illud qd p̄rius dictū ē. Deſolatio lingue maris: dr̄ hic ꝑcuſſio fluminis. i In fortitudine ⁊c̄. q: dedit v̄tutē h̄ faciēdi qd ſubditur k Et ꝑcutiet eū ⁊c̄. Alexander em̄ magnus ꝑ magnū tēpus poſt eſaiam ⁊ ꝑ aliqd tp̄s an̄ xp̄i aduentū vt facilius cū exercitu ſuo accederet ad alexandriā ⁊ ad aliq̄s alias ciuitates egypti. fecit diuidi nilū in ſeptē portiōes intra mare mediterraneū ſeparatim cadētes. l Ita vt ⁊c̄. i. ꝑ ipm poſſint hoīes tranſire faciliter. ⁊ iſtud fuit p̄noſticū q̄ predicatores euāgelij trāſirent ꝑ orbē remotis impedimētis virtute diuina quod patet ex hoc q̄ adhuc viuēte btō petro fides catholica diuulgata ē verſus occidenteʒ vſqʒ ad mare occeanum qd patet ex hoc q̄ miſſi a beato petro ad p̄dicandū fundauerunt eccleſiam ſenonis: que tunc erat metropolis francie in honore beati petri viui. Cum igit apl'i alijqʒ diſcipuli exiuerūt de hieruſalē ad p̄dicanduʒ ꝑ orbē que eſt in quarto clymate: ⁊ ſic in medio terre habitabilis: ſicut tunc viuēte petro diuulgata eſt fides catholica verſus occidentē vſqʒ ad occeanū qui ē terminus terre habitabilis: ita tenendū eſt eam fuiſſe ſilr̄ diuulgatam ad alias ꝑtes orbis: ⁊ ꝓpter velocitatē huiꝰ diuulgationis dr̄. m Et erit via ⁊c̄. i. electis meis ad fidem vocandis. n Qui relinquet ab aſſyrijs. i. a demonijs euʒ p̄riꝰ poſſidentibus. o Sicut fuit iſraeli ⁊c̄. i. ſicut diuina virtute remota fuerūt impedimēta exitꝰ iſrl' de egypto ſic diuina virtute remouebuntur impedimenta ab electis exeundo de ignorātia ⁊ erroꝝ tenebris: qd impletū ē in p̄dicatione apl'oꝝ alioꝝūqʒ xp̄i diſcipuloꝝ: vt viſū ē. Alit. exponit ab illo loco. Et deſolabit ⁊c̄. ita q̄ ꝑ linguā marꝭ egypti itelligit ipa egyptus. q̄ ē ꝓpe mare ⁊ ſic lingit ipum. Per flumē poteſtas regia que fuit fortis ⁊ magna. ꝓpter qd ceſar auguſtꝰ ſb̄ q̄ natꝰ fuit xp̄s. diuiſit eā in ſeptē p̄ncipatꝰ ⁊ ſic fuit multū diminuta ne poſſēt rebellare. ⁊ tal' ſubiugatio huius regni ⁊ alioꝝ imperio romano fuit quedā diſpoſi-

fuit iſraeli i die illa q̄ aſcē-
dit de terra egypti.

¶ Capit. xij

a Et dices i die illa.
b Cōfitebor tibi dñe
c qm̄ iratus es mihi:
d e ꝯuerſus ē furor tuꝰ: ꝛ ꝯſo-
f latꝰ es me. Ecce deꝰ ſalua
tor meꝰ fiducialiter agam
g ꝛ nō timebo. Quia fortitu
h do mea ꝛ laus mea domi-
i nꝰ ꝛ factꝰ ē mihi i ſalutem
k Haurietꝭ aquas i gaudio
l de fontibus ſaluatoris: et
m dicetꝭ in illa die: cōfitemi-
n ni domino: et inuocate no
o men eius. Notas facite in
p populis adinuentōes eiꝰ
q mementote qm̄ excelſuz ē
r nomen eius. Cātate dño
quoniam magnifice fecit:
s annunciate hoc i vniuer-

tio ad hoc ꝙ p̄dicatio euāgelij fieret libere p orbē. vñ dicit leo papa in ſermōe de ap̄lis Petro ꝛ paulo. Diſpoſitōni diuini opis maxie ꝯgruebat. vt multa regna vno ꝯfederarentur iperio vt cito puios hr̄et pp̄los predicatio generalꝭ q̄s vniꝰ tenebat reg imē ciuitatis; iō ſubdit. Et erit via reſiduo ꝛc. exponatur vt ſupra. ꝛ h̄ maxie fuit ipleiū tp̄e ꝯſtantini q̄ voluit p orbē eccleſiā licite fabricari ꝛ fidē xp̄i p̄dicari. ¶ In c. xj. vbi d̄r i poſtilla. Et egredieꝭ ꝛc.

¶ Additio prima.

Licet materia huꝰ ca. q̄ ē d̄ miſterio xp̄i ſm oēs expoſitores multū diſtat a tp̄e ꝛ rōe a materia imediate p̄cedenti in q̄ agiꝭ de interitu ſennacherib ꝛ ſuoꝝ ꝯtinuaꝭ tn̄ in lr̄a per interpoſitionē huiꝰ ꝯiūctōis copulatiue et. cū d̄r. Et egredietur. nō em̄ dixit ſolū. Egredieꝭ vga. ſꝫ cum additōe dicit Et egredieꝭ vñ hꝰ copulatiue ſupaddite aliq̄lis ratio ē q̄renda q̄ videꝭ talis eſſe. Nā in p̄cedenti capitulo ꝓpha p̄noſticabat pp̄lo liberatōꝫ a ſennacherib ꝛ exercitu ſuo p quā habituri erāt pacē tp̄alē ꝛ trāquillitatē. qꝛ lꝫ eſſet valde grata ꝛ miraculoſa. nō tn̄ erat tam excellēs nec fructuoſa ſicut liberatio fiēda p xp̄m in q̄ pax ꝑpetua ꝛ ſpūalꝭ dāda erat. ꝛ iō ꝓpha poſtq̄ deſcripſit primā liberatōꝫ adiūgit ſcd̄am. q. d. hec liberatio a ſennacherib lꝫ mag̃ ad modicū tn̄ reputaꝭ reſpectu alteriꝰ liberatōis p xp̄m fiēde. de q̄ d̄r. Et egredieꝭ ꝛc. eo mō q̄ xp̄s dixit diſcipulis ꝛ ap̄lis Luc. x. ca. Ecce dedi vobis ptātem ꝛc. ſꝫ in h̄ nolite gaudere ꝛc. iō gr̄aꝝ actōꝫ in ſeq̄nti ca. ſubdit ꝓ hoc vltio bn̄ficio

¶ In eodē ca. vbi d̄r in poſtilla. Et enumeranꭲ hic ſepteꝫ dona ſpūſſancti.

¶ Additio ſcd̄a.

Sufficiētia donoꝝ ſctiſpūs quā poſtillator hic ponit ē vera ꝛ ꝓpria. ꝛ poniꭲ ſub eiſdē verbis in pria ſcd̄e. q. lxviij. arti. iiij. ſm quē hmōi dona ſe extendunt ad oia ad q̄ ſe extēdunt virtutes intellectuales ꝛ morales ꝓut d̄r i poſtilla. Sꝫ ſtati animū pulſat q̄dā inquiſitiua q̄ſtio. ſ. talis. cur nō ponunꭲ aliq̄ ptinētia ad theologicas virtutes. nā virtutes theologice maxime ordinant nos ad deū. Ad qd̄ dōm ſm tho. ibidē ꝙ virtutes theologice p̄ſupponūꭲ ad dona ſicut radices q̄dā donoꝝ nō em̄ moueꭲ animꝰ a ſpūſctō. niſi ei ſm aliquē moduꝫ vniatur ſicut inſtr̄m nō moueꭲ ab artifice niſi p ꝯtactū vel aliquā aliā vnionē pria aūt vnio ad deū eſt p fidē. ſpem. ꝛ charitatē. vñ oia dona ptinēt ad has tres v̄tutes tāq̄ ab eis deriuata. Conſeq̄nꭲ circa h̄ qd̄ dicit poſtil. ꝙ iſta dona pfectiſſime fuerūt in aīa xp̄i ꝛc. videꭲ q̄rendū ꝙ lꝫ hoc ſit veriſſimū. qūo tn̄ hoc poſſet oñdi p lr̄am cū de q̄libet viatore i gr̄a exūte verificaꭲ ꝙ req̄eſcet ſup eū ſpūs dñi ſapie ꝛ intellectus ꝛc. Ad qd̄ videꭲ dōm ꝙ plenitudo hoꝝ donoꝝ in xp̄o ex h̄ ꝯſideraꭲ ꝙ ab ip̄o gratia ſpūſſcti deriuaꭲ in mēbris ſuis. ſ. i corpe ſuo myſtico. vñ cū Iohā. dixiſſet de eo: Plenū gr̄a ꝛ veritatis. ſubiunxit. Et de plenitudie eius oēs accepimꝰ: Ioh. j. quā quidē plenitudinē ꝓpha oſtendit infra cū dixit. Erit iuſticia cingulū lūboꝝ eiꝰ ꝛc. qd̄ exponiꭲ de iuſtis ꝛ fidelibꝰ adherētibꝰ xp̄o ſicut cingulū ꝛ lūbare adherēt hōi. Ex q̄ metaphora ſatis pꝫ ꝙ oēs iuſti ſeu fideles hn̄t v̄tutē fidei ꝛ iuſticie ꝛ alia hmōi ex adherentia ad ip̄m. Ex q̄ pꝫ intētū. ſ. ꝙ iſta hꝫ xp̄s plenarie: vt ab ip̄o in alijs deriuenꭲ. Conſequenꭲ videꭲ querendū q̄re ſex dona hic p̄mo enumerata ponunꭲ vniatim. Non em̄ dicit ſpūs ſapie ꝛ ſpūs intellectꝰ. ſꝫ ſpūs ſapie ꝛ intellectꝰ Silr̄ nō dicit ſpūs ꝯſilij ꝛ ſpūs fortitudinis. ſꝫ ſpūs conſilij ꝛ fortitudinis. ꝛ ſic de alijs duobꝰ. Ad qd̄ dicendū ꝙ i ꝯbinatōe innuitur cōnexio donoꝝ adinuicē, eo mō quo virtutes cardinales. vno mō ꝓbanꭲ ꝯnexe. ex h̄ ꝙ vna earū q̄dāmō p aliā pficiꭲ. vñ Greg. in p̄io moraliū d̄ hmōi donis ſpūſſcti loquēs dicit: Mior ē ſapia ſi intellectu careat ꝛ valde inutilis eſt intellectꝰ ſi ſapia nō ſubſiſtit. Vile eſt ꝯſiliū cui opꝰ fortitudis deeſt. ꝛ valde fortitudo deſtruiꭲ. niſi p ꝯſiliuꝫ fulciaꭲ. nulla etiam eſt ſcia ſi vtilitatem pietatis nō habeat ꝛ valde inutilis ē pietas ſi ſcia diſcretōnis careat. timor q̄ꝫ ip̄e ſi nō has v̄tutes habuerit ad nulluꝫ opꝰ bōe actōis ſurgit. hec ille.

¶ In eodem vbi d̄r in poſtilla. Et auferetur zelus ephraıꝫ.

¶ Additio tercia.

Exemplificat propheta mutuam concordiam ſeu amicitiam chriſtianorum adinuicem per hoc qd̄ dicit. Auferetur zelus ephraim. quia ſm gloſam quando Eſaias hoc predicebat. inter duas et decem tribus diſcordia execrabilis erat: credentes autem pacifici ſunt in chriſti fide et vnitate charitatis prout patuit in primitiua eccleſia. quando multitudinis credentium erat cor vnum et anima vna: Actuum. iiij. capitulo.

¶ Capit. xij.

Et dices. Deſcripto xp̄i myſterio. h̄ ꝯn̄r deſcribiꭲ gratiarūactio ꝓ tanto bn̄ficio cum d̄r. a ¶ Et dices in ꝛc. i. tp̄e gr̄e xp̄i reuelate qd̄ tp̄s vocaꭲ dies Ro. xiij. Nox p̄ceſſit: dies aūt appropinquauit. b ¶ Cōfitebor tibi dñe ꝯfeſſione laudis ꝛ gr̄arūactōis. c ¶ Qm̄ iratꝰ es mihi. ꝓpꭲ pctā mea me puniēdo in captiuitate babylonica. ꝛ in pſecuōe antiochi illuſtris ꝛ pluribꝰ tp̄ibus alijs. d ¶ Conuerſus eſt ꝛc. in manſuetudineꝫ. e ¶ Et conſolatus es me. p tuā bn̄dictā icarnatōꝫ. iō ſubditur. f ¶ Ecce deꝰ ꝛc. viſibiliter apparēs in carne aſſumpta fiducialiter agā ꝛ nō timebo amplꝰ retardari a vita btā que p xp̄m fuit apta. Sic em̄ ꝯfitebatur p̄mitiua eccīa ſub apoſtolis in irl̄m ꝯgregata. q̄ ꝓ maiori pte erat de gente iudeoꝝ. vtꝫ in actibꝰ ap̄lorum.
g ¶ Quia forti. ꝛc. i. dans mihi fortitudinem in aduerſis.
h ¶ Et laus mea dñs. qꝛ virtute diuina in primitiua eccleſia fideles nō ſolū patienꭲ ſuſtinebant tormēta. ſꝫ gaudenter ꝛ cū laudibꝰ diuinis.
i ¶ Et factus ē ꝛc. qꝛ immediate trāſibāt ad vitā celeſtē. qd̄ non fiebat ſctīs veteris teſtamēti. k ¶ Haurietis aquas ꝛc. id eſt vos catholici haurietis dona ſpiritusſancti de ſacramentis noue legis. in quibus confertur gratia quod non fiebat in ſacramentis vetere legis.
l ¶ Et dicetis ꝛc. exhortando vos mutuo ad laudē diuinā
m ¶ Confitemini domino. eius beneficia recognoſcendo
n ¶ Et inuocate nomen eius. ipſum deuote laudando.
o ¶ Notas facite in populis. id eſt in omnibus gentibus per predicationem euāgelice veritatis.
p ¶ Adinuentiones eius. id eſt modos mirabiles humane ſalutis. quos adinuenit diuina ſapientia in filij dei incarnatione predicatione: paſſione: reſurrectione: ꝛ aſcenſione. q ¶ Mementote quoniam excelſum eſt nomen eiꝰ. Philippen. ij. Dedit illi nomen quod eſt ſuper omne nomen. vt in nomine illo flectatur omne genu celeſtiū terreſtrium et infernorum. et omnis lingua confiteatur quia dominus noſter ieſus chriſtus in gloria eſt dei pr̄is
r ¶ Cantate domino quoniam magnifice fecit. ponendo naturam humanam in chriſto ad patris dexteram.
s ¶ Annunciate hoc in vniuerſa terra. quod impletum ē per predicationem apoſtolorum aliorumq̄ chriſti diſcipulorum per orbem vniuerſum.

t Exulta.in corde. v Et lauda ore. x Habitatō ſy
on.i.eccleſia q̄ vocat̃ ſyon. Hebreo.xij. Acceſſiſti ad ſyon
montē ⁊ ciuitatē dei viuētis celeſtē hieruſalem ⁊c̃.
y Quia magnus in medio tui ſanctus iſrł.i. xp̄s ſancti
ficās fidelē pplm̄ noīe iſrael appellatū: vt freq̄nter ſupra
dictū ē. Pōt etiā3 h̄
lr̄a referri ad montē
ſyon in q̄ erat tēplū
vbi legit̃ xp̄s freq̄nt̃
p̄dicaſſe ⁊ miracula
feciſſe: ibi etiā aplis
ſuā reſurrectionem
manifeſtauit: ⁊ ſup
eos ſpm̄ſctm̄ i ſigno
viſibili miſit: vt dic̃
hiero.in epiſtola ad
paulinū de om̄ibus
ſacre ſcripture libr̄.
In ca.xij.vbi dici
tur in poſtil. Hauri
etis aq̄s d̄ fontib⁹ ſal
uatoris. Additio.
Hoc qd̄ dicit̃:
Haurietis aq̄s
cū gaudio d̄
fontibus ſaluatoris
poſſit exponi mag̃
ꝓprie ad lr̄am de aq̄
baptiſmi q̄ ē ianua
ſacramētoꝝ in quo
gr̄a ſaluatoris ꝯfert̃
⁊ dona ſpūſſācti dā-
tur. Replica.
In ca.xij. vbi
poſtil.expōit
illū paſſū.hau

t ſa terra. Exulta ⁊ lauda ha
v bitatio ſyon: q2 magnus in
x y medio tui ſanctus iſrael.

Capitulum.xiij.

Onus babylonis qd̄
vidit Eſaias filius a-
b mos. Sup montem caligi
c d e noſū leuate ſignū: exaltate
f g vocē: leuate manū: ⁊ ingre
h i diant̃ portas duces. Ego
mādaui ſanctificatis meis
k l et vocaui fortes meos in
m ira mea exultātes i gloria
n mea. Vox mltitudis i mō
tibus q̄ſi populorū freq̄n-
o tiū: vox ſonitus regū gen-
p tiū cōgregatarū. Dn̄s exer
cituū p̄cepit milicie belli:
q venientib⁹ de terra procul
r A ſummitate celi domin⁹
s ⁊ vaſa furoris eius vt diſp

rieti aq̄s d̄ fōtib⁹ ſaluatorꝫ.de gr̄a ſpūſſcti ⁊ donis q̄ i euā-
gelio dicūt̃ aq̄ viue q̄ hauriūt̃ d̄ fōtib⁹.i.ſacramētꝫ q̄ fōtes
ſaluatoris h̄ dicūt̃ Burgē. dicit ꝙ magis ꝓpria ē expoſi-
tio de aq̄ baptiſmi q̄ ē ianua ſacramentoꝝ. Sꝫ expoſitio
burgē.quā dicit magis ꝓpriā poſſum⁹ dicere magꝫ extor
tā rōne illi⁹ termini aquas.nā nō refert an aqua baptiſmi
hauriat̃ ex fontib⁹ vel fluminib⁹. Et q2 vult ſuā expoſiti-
onē fore magis ꝓpriā cū dicit baptiſmū fore ianuā ſacra-
mentoꝝ: iccirco ſenſus eēt haurietis ianuā ex fontib⁹.q̄n
ta ſit hm̄oi expoſitiōis ꝓprietas pꝫ ēt paꝝ itelligēti. Et cū
oēs cōiter catholici exponāt li fōtibus ſaluatoris ꝓ ſacra
mentis iproprijſſima eēt burgē.expoſitio.haurietꝫ aquā
i.baptiſmū ex fontib⁹ ſaluatoris.i.ſacramētis.q̄ rōne eñ
baptiſm⁹ hauriri deberet ex alijs ſacramētꝫ eadē rōne et
fortiori alia ſacramēta hauriri deberēt ex baptiſmo: quia
oia alia ſacr̄a rite ſuſcepta baptiſmū p̄ſupponūt: cum ba
ptiſm⁹ ē vn⁹ de fōtib⁹ ſacr̄alib⁹.improprijſſima igr̄ videt̃
expō burgē.q̄ ſignificat̃ haurietꝫ fontē ex fontib⁹: ſic igit̃
burgē.ſepe mouet̃ lana caprina. Capitulū.xiij.

a Onus babylonis. Poſtq̄ ꝓpħa denūciauit puniti
onē aſſyrioꝝ q̄ captiuauerāt decē trib⁹.h̄ ꝯñr denūci
at punitionē babylonioꝝ q̄ captiuauerāt regnū du-
aꝝ tribuū. Et p̄ denūciat babylonioꝝ deſtructōez: ſ̄cdo iu
deoꝝ ꝯſolationē ca.ſe. Prima i tres ptes q2 p̄ deſcribit̃ va
ſtātis exercit⁹ cōuocatio.ſecūdo babylonioꝝ afflictio: ibi
Vlulate.tercio ſeq̄ns deſolatio: ibi. Et erit. Circa p̄mū
d̄r. a Onus babylonis.i.miſeria eā opprimens qd̄ vidit
eſaias.i.p̄uidit in ſpū futuꝝ b Sup montē.i.ꝯ babilo
nē tumore ſupbie eleuatā c Caliginoſū.i.erroꝛib⁹ obte
nebratā. d Leuate ſignū.ſ.vexillū p̄cedēs exercitum.
e Exaltate vocē.exhortādo ad p̄liū. f Leuate manū
i ſignū cōfidentie ⁊ victorie obtinēde: iō ſubdit̃. g Et i
grediant̃ portas.ſ.babylonis tāq̄ victores. h Duces.
ſ.medoꝝ ⁊ pſaꝝ: q2 cyrus rex pſarū ⁊ dari⁹ rex medoꝝ cū
ſuis exercitibus babylonē ceperūt: vt h̄r. Daniel.v.

i Ego mādaui ⁊c̃. Hebrei dicūt citatꝫ meis. dictio ei he-
braica q̄ ponit̃ h̄ equoca ē ad citationē ⁊ ſāctificationē.he
brei tñ vident̃ h̄ meli⁹ dicere: q2 exponētes trāſlationē no
ſtrā dicūt: Mādaui ſāctificatꝫ meis.i.miſtris meis: iſpira
uit ei dn̄s volūtatē ⁊ audaciā pſis ⁊ medis pugnādi ꝯ ba-
bylonē k Et vo-
caui fortes m eoſ dā
do eis fortitudinem
l In ira mea .i.ad
exequēdū punitiōꝫ
a me diſpoſitā.
m Exultātes i gl̄a
mea.i.i victoria glo-
rioſa a me cōceden-
da. vel q2 cyrus rex
pſaꝝ illā victoriā3 at
tribuit gl̄ie diuine:
vt h̄r vlt. paral. et.j.
Eſdre.j. Hec dic̃ cy
rus rex pſaꝝ oia re-
gna terre dedit mihi
dn̄s ⁊c̃. n Vox
mltitudiſ.i.maximi
exercit⁹ ꝯ babylonē
veniētis. o Vox
ſonit⁹ regū ⁊c̃.i.cyri
regis pſaꝝ ⁊ darij re
gis medoꝝ: ⁊ q2 for
te iſti aliq̄s alios re-
ges adduxerāt ſecū
p Dn̄s exercituū
⁊c̃.q2 militib⁹ ⁊ bel-
latorib⁹ iſpirauit vo
lūtatē ⁊ audaciā ve-
niendi contra baby-
lonem.

t dat omnē3 terram. Vlula
v te: q2 ꝓpe ē dies dn̄i.q2 va
x ſtitas a dn̄o veniet. Propt̃
hoc om̄es man⁹ diſſoluēt̃:
y ⁊ om̄e cor homis tabeſcet
z ⁊ cōteretur. Torſiones et
dolores tenebūt: q̄ſi pturi
z ens dolebūt. Vnuſquiſq̄
ad ꝓximum ſuū3 ſtupebit
a facies cōbuſte vultus eoꝝ
b c Ecce dies dn̄i veniet cru-
d delis ⁊ indignatōis plen⁹
⁊ ire furoriſq̄ ad ponendā
e terrā in ſolitudinē: ⁊ pecca
tores eius cōterēdos d̄ ea
f g quoniam ſtelle celi ⁊ ſplen
h dor earum non expandent
i lumen ſuum. Obtenebra-
k tus eſt ſol in ortu ſuo. et
luna non ſplendebit in lu-
l mine ſuo. Et viſitabo ſu-
per orbis mala: et contra

q De terra lōginq̄ alꝫ ꝓcul.nō abhorrētes laborē itine-
ris: ⁊ q2 nō ſolū hoies fuerūt executores diuīe iuſticie cō-
tra babylonē: ſꝫ angeli: iō ſubdit̃. r A ſūmitate celi do-
min⁹ ⁊ vaſa furoris ei⁹.i.āgeli q̄ ſt̃ q̄dā inſtr̄a ad exeq̄ndū
diuia iudicia. s Vt diſpdat oēm terrā.ſ.babylōis. Et
ē locutio hypbolica ad denotādū magnitudinē ciuitatis
babylonice.⁊ pplī mltitudinē.ſic̃ aliq̄n d̄r piſi⁹ ē tot⁹ mū-
dus. t Vlulate. Hic ꝯñr deſcribit̃ babylonioꝝ afflictō
Et p̄ q̄tū ad eoꝝ anxietatē.ſcdo q̄tū ad eoꝝ pene acerbita
tē: ibi. Ecce dies dn̄i: tercio q̄tū aduerſarioꝝ ferocitatē ibi
Ecce ego. Circa p̄mū dicit̃. t Vlulate.ſ.o vos babylo
nij: vlulat⁹ q̄ ē clamor cōfuſus indiciū ē magni timorꝫ ꝓ-
hibētis formare vocē diſtinctā. v Quia ꝓpe ē ⁊c̃.i.pu
nitiōis ei⁹ ſup vos. x Propt̃ h̄ ⁊c̃.a ſua v̄tute p̄ cordis
timore: q2 timor retrahit ſpm̄ ⁊ calorē a mēbrꝫ exteriorib⁹ ⁊ ſic
r̄manēt frigida ⁊ tremētia: ⁊ p ꝯñs iualida. y Et oē cor
hōis tab.⁊ p id ē. Cōteret̃ p̄ triſticia. z Torſiōes ⁊c̃.i.ba
bylonij affligēt̃ p̄ āguſtia.ſic̃ illi q̄ patiūt̃ talia. z Vn⁹
q̄ſq̄ ⁊c̃.ñ poteſt eū iuuare nec ab eo iuuari. a Facies cō
buſte vult⁹ eoꝝ q2 p ſe ⁊ medi icēderāt babylonē ⁊ mlti fue
rūt: ibi cōbuſti. b Ecce dies.h̄ ꝯñr deſcribit̃ afflictō ba
bylonioꝝ ex pene acerbitate: cū d̄r. b Ecce dies dn̄i.i.
punitiōis ei⁹. c Veniet cru.ipis babylonijs p̄ acerbita
te punitōis ad qd̄ deſignādū ſubdit̃. d Indignatiōis ple
n⁹ ⁊c̃.ad h̄ ei ponūt̃ tot v̄ba q̄ſi idē ſignificātia vt deſignēt
maiorē exaggerationē pene ad puniēdū terrā.ſ.babylōis
e In ſolitu.occiſis icolꝫ. f Qm̄ ſtel.ce.i.p̄ncipes ma-
gni. g Et ſplē.eaꝝ.i.ſapia eoꝝ. h Nō expā.lu.ſuū.
q2 fugiet ab eis mēs ⁊ ꝯſiliū: ꝯ imminēs piculū. i Obte
nebra.ē ſol ⁊c̃.i. Balthaſar rex q̄ occiſus fuit: Dan̄.v.⁊ tñ
adhuc erat ꝓpe principium regni ſui. k Et luna.⁊c̃.i.
regina non ꝓcedet vlterius in apparatu regio. l Et vi
ſitabo.hoc dicitur in pſona domini. m Sup orb ma-
la.id ē babylonis: et ꝓpter hoc aliqui dicunt hic vrbis et
male.quia in hebreo eſt orbis: ⁊ dicit̃ de babylone hyper-

C v

bolice. ſicut pariſius dr̄ totus mūdus. q2 babylon erat valde mag᷑. vñ dicit phs i libro politicoꝝ. ꝙ erat mag᷑ regio clauſa muris ꝗ̄ ciuitas. eo ꝙ excedebat notabilit᷑ magnitudinē ciuitatis. dicit em̄ hyero. ꝙ muri erāt i q̄dro edificati. et qd̄libet latus hēbat. xvj. miliaria q̄ faciunt octo leucas.

piunt ꝓ hoīb⁹ ſilueſtrib⁹. quibus multitudo ⁊ magnitudo piloꝝ ē ꝓ indumentis. Alij vero dicūt. ꝙ piloſi hic accipiūt ꝓ demōib⁹ icubis. ſ3 iſtd nō eſt veriſile. cū locus ille ſit inhitabil᷑ nature hūane. vt p̄dictū ē. demōes aūt non habitāt inter beſtias q̄ peccare nō poſſunt. ſ3 iter homies eos ad pctm̄ protrahere nitētes.

n Et requeſcere ⁊c. quia babilonij erāt idolatre. vt3 i dāiele. o Et arrogantiam ⁊c. iactabāt em̄ ſe de fortitudine. p Precioſior erit vir auro. i. rarior: eo mō loq̄ndi q̄ dr̄ omne rarꝝ p̄cioſum q2 valde pauci de babylonijs remanſerūt viri. q Et homo mōo obrizo. i. auro puro ⁊ rutilante. et dr̄ obrizū ab ob ⁊ radio radias. r Sup hoc celum turbabo ⁊c. locutio eſt hyꝑbolica ad dſignandū magnitudinē ire dei ꝯ babylonē. s Et erit q̄ſi damula fugiēs leonē. ſ. exercit⁹ q̄ venerat aliūde ad auxiliu Balthaſar. t Et quaſi ouis. fugiens lupum. v Et nō erit q̄ congreget. ad reducēdū eos i babylonis auxiliū. iō ſubditur.

n impioſ iniquitatē eoꝝ. Et requeſcere faciā ſupbiā infideliū. ⁊ arrogantiā fortiu3 o hūiliabo. Precioſior erit p vir auro ⁊ hō mōo obrizo q Sup hoc celū turbabo et r mouebitur fra d̄ loco ſuo: ꝓpt̄ indignatōz dñi exercituū: ⁊ ꝓpter diē ire furoris ei⁹. Et erit q̄ſi damula fu- s giēs: ⁊ q̄ſi ouis: ⁊ nō erit t v q̄ cōgreget. Unuſq̄ſq3 ad x pplm̄ ſuū ꝯuertetur: ⁊ ſinguli ad terrā ſuā. Ois qui y inuēt⁹ fuerit occidetur. Et z oīs q̄ ſuꝑuenerit cadet in a gladio. Infantes eoꝝ alli b c dentur in ocul᷑ eoꝝ: Diripientur dom⁹ eoꝝ: ⁊ vxo d e res eoꝝ violabuntur. Ecce ego ſuſcitabo ſuper eos f medos: q̄ argentū nō quesrant nec auꝝ velit. ſ3 ſagit- g h tis ꝑuulos interficiēt: ⁊ lactantibus vteris nō miſerebuntur: ⁊ ſuꝑ filios non i parcat oculus eoꝝ. et erit babylon illa ciuitas glōſa k l in regnis: inclyta in ſuperbia chaldeorum ſubuerſa m ſic ſubuertit dñs ſodoma3 n ⁊ gomorrā. Nō hitabitur o vſq3 in finē: ⁊ nō fundabi- p tur vſq3 ad generatōz ⁊ generatōz. Nec ponet ibi tē- q toria arabs: nec paſtores requeſcent ibi: ſ3 requieſcēt r ibi beſtie: ⁊ replebūtur do- s m⁹ eoꝝ draconib⁹. Et habitabūt ibi ſtrutōes ⁊ pi- t loſi ſaltabunt ibi: ⁊ reſpō- v debuut ibi vlule in edib⁹: x y ⁊ ſyrene in delubris voluptatis.

Capit. xiiij.

v Et rñdebunt ⁊c. Aues ſūt magnitudinis coruine. ſ3 macul᷑ reſꝑſe. q̄ fixo in palude roſtro ſtrident horrēde. iō dicunt᷑ vlule ab vlulam dicre. x Et ſyrene. dicit hyero: ꝙ ſunt ſerpētes alati ⁊ criſtati. Alij vō dicūt ꝙ ſūt piſces marini in forā mulieb2i i ꝑte ſuꝑiori apparētes. Sed q̄cq̄d ſit de talib⁹ piſcib⁹ tñ nō accipiūt᷑ h ſyrene ꝓ eis. q2 ſi ſint tales piſces habitāt in mari. ⁊ nō in ciuitatib⁹ deſtructis. y In delubris voluptatis. i. in tēplo idoloꝝ in q̄b⁹ gentiles exercebāt voluptatē carnis. vt i tēplo priapi ⁊ veneris. In capit. xiij. vbi dr̄ in poſtil. Et piloſi ſaltabūt ibi. i. vulpes ⁊ lupi.

x Unuſquiſq3 ad pplm̄ ſuū ꝯuertet᷑ ⁊c. q2 tīore ꝑterriti fugerūt ad loca ſua vñ venerāt. y Ois q̄ inuent⁹ fuerit remanēs cū babilonijs occidet᷑ a ꝑſis ⁊ medis z Et oīs q̄ ſuꝑuenerit. vt babylonios adiuuet. a Cadet in gladio. aduerſarioꝝ. b Infantes eoꝝ. ſ. babylonioꝝ. c Allident᷑. ꝯ ꝑietes. d In oculis eoꝝ. qd̄ videre eſt grauiſſimū. e Diripietur dom⁹ eoꝝ. i. opes ⁊ vtēſilia domoꝝ. f Ecce ego. h deſcribit᷑ afflictio babylonioꝝ ex ꝑſeq̄ntiū ferocitate cū dr̄. Ecce ego ſuſcitabo ſuꝑ eos. i. babylonios. g Medos q̄ argentū nō q̄rāt ⁊c. ita ꝙ ꝓ deſiderio occidēdi retardabunt᷑ p̄dari. iō ſubdit᷑. h Sed ſagittis ꝑuulos interficiēt ⁊c. ⁊ tñ talib⁹ ꝑſonis ad ſe dfendendū inualidis ſolet parci i bellis. ⁊ ꝑ hoc arguit᷑ maior crudelitas ꝯ viros defendere ſe potētes. i Et erit. Hic poſt occiſionē babylonioꝝ deſcribit᷑ ciuitatis deſtructio total᷑ abſq3 ſpe reedificatōis cū dr̄. k Et erit babylō ⁊c. q2 de ea gloriabant᷑ babylonij ꝓpt᷑ muroꝝ fortitudinē ⁊ ppl̄i multitudinē. k In regnis inclyta. i. noiata ꝓpt᷑ nobilitatē ſuā i oib⁹ regnis. l In ſuperbia chaldeoꝝ. q2 de ipa ſe iactabāt. m Subuerſa. i. deſtructa ⁊ deiecta a ſtatu ſuo. n Sic ſubuertit dñs ſodoma3 ⁊ gomorrā. i. irreꝑabilit᷑. iō ſubdit᷑. o Nō hitabitur. ab hoib⁹. p Et nō fundabit᷑. ad ſui reedificatōz q Nec ponet ibi ⁊c. Arabes tūc tpis hitabāt in tabernacul᷑ freq̄nter mutātes loca ꝓ paſtu aialiū. ꝑ hoc ergo qd̄ dicit. Nec ponet ⁊c. deſignat᷑ deſtructio babylonis taliter quia ſicut erit iepta hitatōi hoim. ita ⁊ paſcuis domeſticoꝝ aialiu3 iō ſubdit᷑. r Sed requeſcēt ibi beſtie. ſ. feroces. ⁊ mōſtruoſe. ⁊ etiā venenoſe. iō ſubdit᷑. s Et replebunt᷑ ⁊c. aues ſūt magne ſolitudinē amātes. t Et piloſi ſaltabūt ibi. i. vulpes ⁊ lupi. vt dicūt aliq̄. Alij vō dicūt ꝙ piloſi h accipiunt᷑ ꝓ quibuſdā aialibus mōſtruoſis. q̄ in ꝑte habēt effigiē hoīs ⁊ in ꝑte beſtie. Alij vō dicūt ꝙ piloſi hic acci-

Additio.

In hebreo ponit᷑ q̄dā dictio q̄ ſonat cohyrim qd̄ ē plurale h⁹ nois cohir. ⁊ habet multiplicē ſignificatione3. vno mō ſignificat piloſum vñ Geñ. xxvij. de eſau q̄ erat vir piloſus. in hebreo dr̄ cohyr. Alio mō ſignificat idē qd̄ hyrc⁹ capraꝝ. vñ Leuiti. xvj. vbi dr̄. Et a multitudine filioꝝ iſrael accipiet hircos vbi i hebreo hr̄ cohiri. Alio mō ſignificat demonem: Leui. xvij. vbi dr̄. Nō immolabunt vltra victimas demonib⁹. in hebreo dr̄ cohiri. In hoc vō loco dr̄ cohirim ſaltabunt ibi. q2 ſm̄ tranſlatōz. lxx. interpretū intelligunt᷑ tertio mō. ſ. demones idē ſm̄ tranſlatōz chaldaicā. idem etiā ſm̄ oēs expoſitores hebreoꝝ. Nec obſtat qd̄ obijcit poſtillator dicēs ꝙ cū ille locus ſit inhabitabilis nature hūane demones non habitarēt ibi ⁊c. Nam licet ciuitas babylonie fuerit penitus deſtructa prout habetur in hoc capitulo. terra tamen ſennaar vbi ſita erat babylon non legitur hic deſtruenda immo fuit habitata a multis hominibus ſpecialiter a iudeis qui remanſerunt ibi poſt captiuitatē babylonicā. ⁊ etiā qui ibi redierunt poſt paſſionem xp̄i ⁊ ibidem fabricauerunt illud opus catholice fidei inimicū ſc3 talmud babylonicum prout plenius dño concedente declarabitur Zach. v. vbi de hoc ad litteram agitur. ⁊ q2 illud opus fuit maxime dyabolicū. ideo congrue dicit propheta ꝙ in illa regione babylonis demones ſaltabunt ſc3 procurantes fieri illud pernicioſum opus.

Replica.

In capitulo. xiij. piloſos exponit Burgen. ſaltantes in terra ſennaar pro demonibus habitantib⁹ ibi vbi vt dicit fabricatum eſt opus dyabolicum thalmud babylonicum. tranſeat illud contra iudeos.

Capitulum. xiiij.

Prope ē vt veniat tē-
pus eius ⁊ dies eius
nō elōgabunt. Miſe
c rebit ei dñs iacob ⁊ eliget
d adhuc de iſrael: ⁊ requieſ-
cere eos faciet ſup humū
e ſuā. Adiunget aduena ad
eos ⁊ adherebit domui ia
f cob. Et tenebūt eos ppl'i:
g ⁊ adducēt eos in locū ſuū
h Et poſſidebit eos domus
i iſrl' ſup terrā dñi in ſuos ⁊
k ancillas: ⁊ erūt capientes
eos q̄ ſe ceperāt: ⁊ ſubijci-
l ent exactores ſuos Et erit
m in die illa cū requiē dede-
rit tibi deus a labore tuo:
n o ⁊ a cōcuſſione tuo: ⁊ a ſui-
p tute dura q̄ ante ſeruiſti ſu
mes parabolā iſtā ꝯ regē
q babylonis ⁊ dices. Quo-
r mō ceſſauit exactor: q̄euit
s tributū: Contriuit dñs ba
t v culū impiorū ẜgā dominā
x tiū cedentē ꝑplos in indi
y gnatione plaga inſanabili
z ſubijcientē in furore gētes
a ꝑſequentē crudeliter. Con
b quieuit ⁊ ſiluit oīs tra: ga-
c uiſa ē ⁊ exultauit: abietes
d quoq̄ letate ſunt ſup te: et
e cedri libani. Exq̄ dormiſti
f nō aſcēdit qui ſuccidit noſ
g h Infernus ſubter te cōtur-
i batus ē in occurſum aduē
k tus tui: ſuſcitauit tibi gigā
l tes. Omnes pricipes ter-
m re ſurrexerūt de ſolijs ſuis
omnes principes nationū
n Uniuerſe reſpondebunt ⁊
o dicent tibi. Et tu vulnera-
tus es ſicut ⁊ nos: noſtri ſi
milis effectus es. Detra-
cta eſt ad inferos ſuperbia
p tua: concidit cadauer tu-
q um. Subter te ſternetur ti

Prope ē. Hic ꝯñr ꝓpheta denūciat iudeoꝝ cōſolatione. Circa qḋ ꝑ° nūciat eoꝝ liberatio de captiuitate babylonica: ſecundo ꝯ hoſtes inſultatio: ibi. Et erit. tercio inſultatiōnis cōfirmatio: ibi. Nō vocabit. Circa primū dicit. a ¶ Prope ē ⁊c̄. id ē liberationis iudeoꝝ de babylone que facta ē in principio regni cyri: vt p3 Eſdre .j. ſ3 q3 h̄ fuit cyro inſpiratū a deo: vt ibidē dicit. Suſcitauit dñs ſpiritū cyri regꝭ pſarū ⁊c̄. iō ſubdit. b ¶ Miſe. ei ⁊c̄. i. ppl'i regni iude deſcendētis a Jacob. c ¶ Et eliget adhuc de iſrl' paucos d' reḡ iſrael cū zorobabel reducēdo. capta ei ſamaria ⁊ trāſlato' ide populo ꝑ ſalmanaſar: aliq̄ euadētes manū eius intrauerunt regnū iude ibidē habitātes vſq3 ad captiuitatē babylonis: ⁊ ſic cū ill' de regno iude fuerūt captiuati: et cū redeūtibus de captiuitate redierunt. d ¶ Et requieſcē eos ⁊c̄. tpe zorobabel. eſdre. neemie. ⁊ machabeoꝝ. e ¶ Adiunget aduena ad eos. q3 aliq̄ de gētilibus ꝯuertebant ad iudaiſmū ꝑ vni⁹ dei cultū: ⁊ iſti dicebātur aduene. f ¶ Et tenebūt eos ppl'i. i. dabūt eis in via ſecuritatē. g ¶ Et adducēt eos in locū ſuū. q3 cyrus dedit eis cōductū. h ¶ Et poſſidebit eos ⁊c̄. i. in iudea q̄ erat diuino cultui deputata. i ¶ In ſeruos ⁊ ancillas h̄ d' ꝗ̄tum ad paupes gētiles q̄ iūcti ſunt eis ad ſeruiēdum. k ¶ Et erūt capiētes eos q̄ ſe ceperāt ⁊c̄. Hoc fuit impletū tēpe machabeoꝝ q̄ regnū iudee recuperauerūt a grecis multꝭ eoꝝ occiſis ⁊ captis aliq̄b⁹ eoꝝ in ſeruitutē redactis: vt p3 ꝑ° macha. ⁊. ij. l ¶ Hic ꝯñr ponit inſultatio ꝯ hoſtes. Et ꝑmo inſultatio viuoꝝ. ⁊ ſecūdo mortuoꝝ: ibi. Infernus. Circa primū d'r. l ¶ Et erit in die illa. i. tpe reductiōis captiuitatis babylonice. m ¶ Cū requiē ⁊c̄. ſ. itineris quādo duct⁹ fuiſti in babylonē. n ¶ Et a ꝯcuſſione tua. q3 captiui ducūt ipellēdo ⁊ cōcutiēdo. o ¶ Et a ſeruitute ⁊c̄. ſc3 in babylone. p ¶ Sumes pabolā iſtā q̄ ſequit ꝯ regē babylonis: ⁊ dicit regē indefinite: q3 aliq̄ de his q̄ ſequūt verificant de vno rege: ⁊ aliq̄ de altero. q ¶ Quō ceſſauit exactor. q3 rex babylonis ꝑ violentiā bona alioꝝ rapiebat. r ¶ Quieuit tributū. qḋ impoſuerat ſup alias gētes ⁊ regna ⁊ h̄ fuit potiſſime tpe nabuch. q̄ fuit potētiſſimus int' reges babylonis. s ¶ Cōtriuit dñs baculū. i. ẜtutem t ¶ Impioꝝ. i. babylonioꝝ: ⁊ hoc fuit impletū in balthaſar quē dñs ꝑ cyrū ⁊ dariū expugnauit ⁊ occidit: Dañ. v. v ¶ Virgā dominantiū. i. ſceptrū babylonioꝝ qui dñabātur multis gentib⁹. x ¶ Cedentē populos ⁊c̄. i. ſupbe. y ¶ Plaga inſanabili. q3 nō poterāt ei reſiſtere. z ¶ Subijcientē in furore gētes ⁊c̄. q3 victorijs ſibi a deo conceſſis abutebant in crudelitate nimia. a ¶ Conquieuit ⁊ ſiluit oīs terra. i. hītatores oīs terre: habitauerūt in pace regno babylonis deiecto. b ¶ Gauiſa eſt. in corde. Et exultauit. in ſigno exteriori. Exultatio ei d'r q̄ſi extra ſaltatio. c ¶ Abietes quoq3. i. ꝑncipes magni terre. d ¶ Letate ſēt ſup te. i. ex tua deiectiōe dicētes. e ¶ Exquo dormiſti. ſōno mortis. f ¶ Nō aſcēdit q̄ ſuccidit nos. ſ. impugnet: ꝓſequit eñ parabolā de arborib⁹ magnis ꝑncipes ſignificantib⁹: vt dictū ē. g ¶ Infern⁹. Hic ꝯñr ponit inſultatio mortuoꝝ. Et ꝑ° cōtra animā. ſecūdo ꝗ̄tū ad corporꝭ ſepulturā: ibi. Omnes reges al's ꝑncipes. Prima in duas q3 ꝑ° ponit inſultatō ꝯtra regē babylonis Secūdo occaſione hui⁹ fit trāſit⁹ ad caſū demōis: ibi. quomō corruiſti: al's cecidiſti. Circa primū ſciendū ꝙ hebrei et aliq̄ expoſitores catholici exponūt locū iſtū de anima nabuch. deſcēdente ad penas dānatoꝝ. Sed ſaluo meliori iudicio: iſtud nō videtur mihi cōueniēter dictū: q3 Dañ. iiij. nabuch. reuerſus de amentia videt extunc vixiſſe in cōfeſſione laudis diuine: vnde ibidē d'r: igit poſt finē dierū ego nabuch. oculos meos ad celū leuaui ⁊ ſenſus meus reddit⁹ ē mihi: ⁊ altiſſimo benedixi: ⁊ poſtea ſubdit i fine capituli. Nūc igr' ego nabuch. laudo et glorificabo et magnifico regem celi: q3 opa eius vera: ⁊ oēs vie eius iudicia: ⁊ gradientes in ſuperbia poteſt humiliare ⁊ ſic videtur vitam ſuam in bono terminaſſe: quia vlterius nō fit mentio de recidiuo ad malum: vnde ⁊ in decretis. xxiij. q. iiij. ca. nabuch. dicitur ꝙ fecit penitentiam fructuoſam: ⁊ ideo dicendum eſt: ꝙ hoc refertur ad balthaſar nepotem ſuum: qui in contemptum dei fecit apportari vaſa conſecrata diuino cultui: et bibit in eis: ⁊ principes ei⁹ vxores ⁊ cōcubine: ꝓpt' qḋ interfectus fuit eadem nocte: Daniel'. v. ⁊ ſm hoc dicitur. g ¶ Infernus. i. dyabolus qui preeſt inferno. h ¶ Subtus. quia infern⁹ d'r eē in terre ꝓfundo. i ¶ Cōturbat⁹ ē ⁊c̄. i. cōmot⁹ ⁊ intēt⁹: eo mō loq̄ndi q̄ cōiter d'r qñ aliq̄s magn⁹ ⁊ peſſim⁹ hō morit: ꝙ demones ſunt multū occupati circa receptionē ⁊ deductionē anime eius. ꝓphete eñ aliquādo vtebant modis iſtis cōmunibus loquēdi.

k ¶ Suſcitauit tibi gigātes. i. animas gigantū in inferno exiſtētes: q̄ fuerūt mali homines: Geñ. vj. ad inſultandū tibi. l ¶ Omnes ꝑncipes terre. ſ. defuncti. m ¶ Surrexerūt de ſolijs ſuis. i. de locis in inferno ſibi deputatis: et eodē mō exponit qḋ ſubditur. Omnes ꝑncipes nationū ⁊c̄. n ¶ Et dicent. tibi inſultādo. o ¶ Et tu vulnerat⁹ ⁊c̄. i. deiectus in infernū ab honore tuo mūdano. p ¶ Concidit cadauer tuum ꝑ mortem corporis. q ¶ Subter te ſternetur tinea ⁊c̄. q3 cadauer hominis mortui vermificat circūcirca. Aliq̄ tñ referūt h̄ ad vermē cōſciētie: q̄ cōtinue remanet in dānatis. Si aūt aliq̄s vellet exponere ꝑdicta ad lr̄am de anima nabuch. Dicendū eſſet ꝙ iſta ꝓphetia Eſaie non fuit ꝑdeſtinationis que ſemp implet: ſ3 cōminationis que non ſemper impletur: ſicut Joſue. iij. dicit Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuertetur que tamen non fuit ſubuerſa: talis enim ꝓphetia nō denunciat ꝓut eſt in diuina preſcientia. que eſt immutabilis: ſed ſm merita vel demerita hominum: que mutabilia ſunt: ſm enim demerita niniuitarū niniue erat ſubuertenda: ſed quia egerunt

pniam ad p̄dicatõꝫ Jone: nõ fuit ipleta ꝯminatio ſubuerſionis dicte. ſic in ꝓpoſito. nabuch. eñ anteq̃ꝫ xp̄t pctã ſua ꝑcuteret̾ amẽtia meruerat penã gehenne. ⁊ ꝙ ſibi fieret talis inſultatio a dãnatis. Veruntñ q̈ poſt amentiã recognouit dei potentiã ⁊ egit pniam fructuoſam. vt dictũ eſt ſupra. iõ pena ꝑ Eſaiam ꝯminata nõ fuit impleta. ⁊ lʒ ſic poſſet dici. videt̾ tñ mihi ꝙ prima expoſitio melior ẽ. ⁊ magꝭ ꝯſona textui.

r ❡ Q̃uo cecidiſti. h' ꝯm̄r occaſione regis babylonis agit̾ d' caſu demonis ſcḋm regulã exponendi ſacrã ſcripturã q̃ dicit̾ de dyabolo ⁊ ei⁹ corpore: quã inter alias ponit Aug. iij. d' doctrina xp̄iana. ⁊ Iſidor⁹ de ſummo bono. xx. ca. ⁊ illas ego poſui in p̄ncipio gene. ꝑ expoſitõe totius ſcripture. iſta aũt regula q̃ hic vtendũ eſt intelligit̾ per hoc ꝙ dyabol⁹ ẽ caput oĩm iniq̃ꝝ. ſcḋm ꝙ dicit Greg. omelia. x. ⁊ iõ ꝓpt̾ ꝯnexionẽ capitis ad mẽbra ⁊ ecõuerſo. ſcriptura ſacra aliqñ ſub vno ꝯtextu de vno trãſit ad aliud et ecõuerſo. ⁊ h' mõ eſaias h' loquẽs de rege babylonis qui erat dyaboli mẽbrũ ſimplr̄ ꝗ̃tũ ad ipm balthaſar ⁊ ad tẽp⁹ ꝗ̃tũ ad ipm nabuch. trãſit ad loq̃ndũ de demõe dicẽs

r ❡ Q̃uo cecidiſti de celo. ſ. empyreo. s ❡ Lucifer. i. pulchrior inter angelos ſic̃ lucifer q̃ ẽ ſtella matutina pulchrior eſt int̾ ſtellas. iõ alio noĩe vocat̾ ven⁹ a venuſtate.

t ❡ Qui mane oriebaris. q̈ inter creatõꝫ ei⁹ q̃ d' h' ort⁹ et lapſum fuit tp̄s modicũ. v ❡ Corruiſti i terrã. q̈ ꝓiect⁹ fuit i h' aere caliginoſo. x ❡ Qui vulnerabas gẽtes. i. angelos alios q̃b⁹ ip̄e fuit occaſio cadendi. angeli eñ bõi et mali freq̃nter apparuerũt in ſpecie hũana. ⁊ iõ noĩe gentiũ ⁊ hoĩn noiant̾. ſic̃ Act. j. de duob⁹ ſctis angelis dr̄. Ecce duo viri aſtitert̾ iux̄ illos in veſtib⁹ albis ⁊c̄. ⁊ de dyabolo dicit ſaluator math. xiij. Inimic⁹ hõ ſupſemiauit zizaniã i medio tritici. y ❡ Qui dicebas i corde tuo. ſupbiẽdo. z ❡ In celũ aſcendã ſup aſtra celi ⁊c̄. i. ſup alios ãgelos. ſic eñ voluit p̄eſſe aliis angelis indebite. ſ. vt ſibi exhiberẽt honorẽ ſoli deo debitũ. ⁊ nulli ſubeſſe. nõ ſimplicit̾ cũ ſciret ſe nõ poſſe eſſe abſq̃ꝫ dei manutenẽtia: ſʒ ꝗ̃tuʒ ad regulã agendoꝝ. a ❡ Sedebo in mõte teſtamẽti. i. in celo empyreo vñ ꝓcedũt oia q̃ i t̾ris fiũt añq̃ꝫ de aula ſummi iꝑatoris. b ❡ In laterib⁹ aq̃lo. q̈ lʒ ſcḋm pħm altitudo mũdi ſit i polo antartico. tñ ſcḋm apparentiã hoĩm ẽ i polo oppoſito. ſ. artico. q̈ iſte pol⁹ ẽ nobis ſꝑ manifeſt⁹. ⁊ ſup nr̄m emiſpꝛiũ eleuat⁹. ⁊ circa ipʒ videt̾ moueri ſtelle. Polus aũt antartic⁹ ẽ ſꝑ nobis occultus. vel alit̾. a ❡ Sedebo i mõte teſtamẽti. i. ſup eccleſiã q̃ dr̄ mõs ſ. c. ij. ⁊ ſic d' mõs noui teſtamẽt'. Sup ꝑſonas. n. eccleſiaſticas appetit dyabol⁹ maxie dñari. b ❡ In laterib⁹ aq̃lonis. i. i cordib⁹ frigidis ex defectu charitatis. c ❡ Aſcendã ſup altitudinẽ nubiũ. i. angeloꝝ q̃ dicunt̾ nubes metaphorice. ꝓpter velocitatẽ mot⁹ ſicut ⁊ ſupra dicunt̾ aſtra. ꝓpt̾ claritatẽ nãl' itellect⁹. d ❡ Similis ero altiſſimo. appetijt eñ ſimilitudinẽ diuinã. vt p̄dictũ ẽ. e ❡ Verũtñ ad infernũ ⁊c̄. q̈ ſic̃ culpa ei⁹ fuit g̾uior. ita pena maior. f ❡ Qui te viderũt. i. angeli ſcti q̃ viderũt eũ cadentẽ ⁊ vidẽt ei⁹ dãnationẽ. g ❡ Ad te inclinabunt̾. ꝑ ꝯſideratõꝫ diuine iuſticie dicẽtes. h ❡ Nũq̃d ẽ ⁊c̄. i. celũ empyreũ. qḋ d' t̾ra viuentiũ. i ❡ Qui ꝯcuſſit regna. i. ordines angeloꝝ. q̈ de oĩb⁹ ordinib⁹ aliq̃ ceciderũt cũ eo. Angeli v̾o i ſcriptura dicũt̾ reges. q̈ ꝑ eos regit̾ tota corꝑalis creatura. ⁊ ꝑ ꝯñs ordi-

nea: ⁊ operimentũ tuũ erũt
r vermes. Q̃uo cecidiſti de
s t celo lucifer q̃ mane orieba
v x ris. Corruiſti i terrã q̃ vul
y nerabas gẽtes: q̃ dicebas
z in corde tuo. In celũ conſcendã: ſup aſtra dei exal-
a tabo ſoliũ meũ: ſedebo in
b monte teſtamenti: in late-
c ribus aq̃lonis. aſcẽdã ſup
d altitudinẽ nubiuꝫ: ſimilis
e ero altiſſimo. Veruntamẽ ad infernũ detraheris i ꝓ-
f fundum laci. Qui te vide-
g rint ad te incliabũtur: teq̃ꝫ
h ꝓſpiciẽt. Nunq̃d iſte ẽ vir
i q̃ ꝯturbauit terrã: qui con
k cuſſit regna: qui poſuit or-
l bẽ deſertũ: ⁊ vrbes ei⁹ de
m ſtruxit: vinctis eius non
n aperuit carcerẽ. omnes reges gentiũ vniuerſi dormi
o erũt i gloria: vir in domo
p ſua: tu aũt ꝓiect⁹ es de ſe-
q pulcro tuo quaſi ſtirps in-
r utilis pollut⁹ ⁊ obuolut⁹
s cũ his q̃ iterfecti ſ̾t gladio
t ⁊ deſcẽderũt ad fũdamẽta

nes angeloꝝ dicunt̾ regna. vel p̄t iſtõ intelligi de t̾ra habitatõi hoĩm deputata. cui⁹ pacẽ dyabol⁹ nitit̾ ꝯturbare: ⁊ freq̃nter ꝯturbat. k ❡ Qui poſuit orbẽ deſtũ. q̈ ante mortẽ xp̄i oẽs decedẽtes trahebat ad infernũ. l ❡ Et vrbes ei⁹ deſtruxit. i. loca diuini cultus q̃ freq̃nt̾ deſtruxit a deo ꝑmiſſus.

m ❡ Vinctis ei⁹ nõ aꝑuit carcerẽ. i. eos detinuit: ꝙ aũt inde aliq̃ ſunt amoti i reſurrectõe xp̄i fuit cõtra ei⁹ voluntatem. Aliq̃ v̾o expoſitores exponunt de rege babylonis ad literã dicẽtes ſic. q̃uo cecidiſti lucifer. i. tu rex babylonis glorioſior regib⁹ aliis ſic̃ lucifer aliis ſtell̾. q̃ mane oriebaris q̈ lʒ regnũ babylonie fuit valde glorioſuʒ tñ i hac gl̾ia durauit tp̄s modicũ q̈ p̄m⁹ rex glorioſus legit̾ fuiſſe nabuch. cui ſucceſſit euilmerodach fili⁹ ei⁹. ⁊ iſti ſucceſſit balthaſar ei⁹ fili⁹ vt declaratũ fuit diffuſi⁹ Dañ. ij. ⁊ in iſto defecit regnũ babylonie: ⁊ tranſlatum fuit ad medos ⁊ ꝑſas: Dañ. v. Corruiſti i terrã delect⁹a regni dignitate. Qui vulnerabas gẽtes ex nimia crudelitate. Qui dicebas i corde tuo i celũ aſcendã ⁊c̄. Opinio eñ erat gentiliũ ꝙ p⁹ dignitatẽ regni i vita p̄nti trãſferebant̾ ad celum ſcḋm ꝙ dr̄. ij. mach. xj. p̄re nr̄o int̾ deos trãſlato. Sedebo i mõte teſtamẽti. i. ſup irl'm extẽdã regnũ meũ. ſic̃ ⁊ fcm̄ eſt qñ cepit cepit ſedechiã. In laterib⁹ aq̃lonis. q̈ irl'm d' eẽ in latere aq̃lonari mõtis ſyon. Aſcẽdã ſup altitudinẽ nubiũ. i. ꝓpħaꝝ. ſil'is ero altiſſimo. i. monarcha in mũdo ſic̃ ip̄e ẽ in celo: veruntñ ad infernũ detraheris inuitus i profundũ laci. q̈ q̃ plus ſe exaltat ꝑ ſupbiã: magis deijcitur ꝑ penã. qḋ ipletũ fuit in balthaſar. vt ſ' dictũ ẽ. Qui te viderũt ad te incliabũt̾. q. d. ita ꝓfunde deijcieris. ꝙ qui te voluerit videre oꝑtebit ſe incliare. Nũq̃d ẽ iſte q̃ ꝯturbauit terrã. i. hĩtatores t̾re. Qui ꝯcuſſit regna ſubijciẽdo ea violẽter ſuo iꝑio. Rex eñ babylonis multa regna iꝑio ſibi ſubiecit armoꝝ violẽtia. Qui poſuit orbẽ deſertũ pro magna ꝑte iterfectis incol' ⁊ vrbes ei⁹ deſtruxit. ſic̃ ptʒ d' ieruſalẽ ⁊ de multis aliis q̃s deſtruxit rex babylonis. Vinctis ei⁹. i. ab eo nõ aꝑuit carcerẽ dimittẽdo eos etiã p⁹ lõgã maceratõꝫ ⁊ ſcḋm iſtã expoſitõꝫ lr̄a iſta dr̄ de demõe figuralit̾ tñ. Prima tamen expoſitio magis conſonat dictis ſanctorum.

n ❡ Omnes reges. Hic ponitur inſultatio contra regem babylonis ꝗ̃tum ad ſepulturam. Et itelligatur pars iſta de nabuchodonoſor de quo dicunt hebrei. ꝙ ipſo mortuo euilmerodach filius quem incarcerauerat propt̾ mala que tempore amentie patris fecerat timens ne reſurgeret a morte ſicut redierat de amentia: conſilio Joachim fecit eum de ſepulchro extrahi ⁊ particulatim etiam diuidi ⁊ vulturibus dari. vt ſic ipis euolantibus partes non poſſent iterum congregari. ⁊ ſcḋm hoc dicitur.

n ❡ Omnes reges gentium ⁊c̄. Somno mortis.

o ❡ In gloria. id eſt honorifice ſepulti. p ❡ Tu autem ꝓiectus ⁊c̄. modo predicto. q ❡ Quaſi ſtirps inutilis. qui ad nihilum eſt vtilis. r ❡ Pollutus. ſcilicet ſanie. q̃a cadauera ſic extracta ſanie ſunt polluta.

s ❡ Cum his qui interficiuntur gladio quorum cadauera remanent iſepulta. ⁊ ſic a beſtiis ⁊ auibus deuorantur

t ❡ Deſcenderunt vſq̃ꝫ ad fundamenta laci. quia carnib⁹ deuoratis oſſa remanentia per inundantiam pluuiarum trahuntur ad lacus ⁊ paludes ⁊ deſcendunt ad fundum.

laci. Quaſi cadauer putri-
dū nō habebis ɔſortiū. ne
v q̄ cuȝ eis in ſepultura. Tu
eñ terrā tuā diſꝑdidiſti tu
x pplm tuū occidiſti. Nō vo
cabit ineternū ſemen peſſi
y moꝝ. Preparate filios ei⁹
occiſioni in iniq̄tate patrū
coꝝ. Nō cōſurgēt: nec he-
reditabūt terrā: neqȝ iple
būt faciē orbis ciuitatum.
Et ɔſurgā ſuꝑ eos dic̄ do-
min⁹ exercituū: ꝛ perdam
babylonis nomē ꝛ reliqui
as ꝛ germē ꝛ ꝓgeniē dicit
z a dñs. Et ponā eā in poſſeſ-
ſionē hericij: ꝛ in paludes
b aq̄rū: ꝛ ſcopabo eā in ſco-
pa terens dicit dñs exerci
c tuū. Jurauit dñs exercitu
d um dicens. Si nō vt puta
ui ita erit: ꝛ quō mente tra
e f ctaui ſic eueniet: vt cōterā
g aſſyrium in terra mea: ꝛ in
h mōtibus meis cōculcē eū
i et auferet ab eis iugū eius

et onus illius ab humero
k eorum tolletur. Hoc conſi
liū quod cogitaui ſuꝑ om-
l nem terram: et hec eſt ma-
m nus extenta ſuper vniuer-
ſas gentes. Domin⁹ exer
cituū decreuit: ꝛ quis po-
terit infirmare: Et manus
eius extenta: et quis auer-
n tet eaȝ: In anno quo mor-
o tuus eſt rex achaȝ: factum
p eſt onus iſtud. Ne leteris
q philiſtea omnis tu: quoni-
r am cōminuta eſt virga per
s cuſſoris tui. De radice eñ
t v colubri egredietur regul⁹
x ꝛ ſemen eius abſorbēs vo
y lucrem. Et paſcentur pmo
z geniti pauperum ꝛ paupe-
res fiducialiter requieſcēt
a ꝛ interire faciā in me radi-
cē tuā: et reliquias tuas in
b terficiaȝ. Ulula porta: cla
ma ciuitas: ꝓſtrata ē phili
ſtea omnis. Ab aquilone
eñ fum⁹ veniet: et nō eſt q̄

Cetera patēt ex dictis. v Tu eñ. Poſita inſultatione
ɔ regē babylonis. h ɔñr ponit inſultationis cōfirmatio ꝑ
h qd̄ denūciat terminatio regni: ꝛ p̄ cōfirmatur v̄bo. ſecū
do exēplo: ibi. Jurauit dñs. Circa pmū dicit. v Tu ei
terrā ꝛc̄. i. ei⁹ ꝑditionē meruiſti: ꝛ ſimilit exponit qd̄ ſbdit
Tu populū tuū ꝛc̄.
x Nō vocabit ine-
ternū. ſ. regnū baby
lonicū ſaltē q̄tū ad
ꝓgeniē nabuch. iō
ſubdit. y Prepa
rate filios eius occi-
ſioni. q̄ Balthaſar
fuit interfect⁹ ꝛ tota
cognatio ei⁹ ꝛ tranſ-
latū fuit regnū vt p̄-
dictū ē: ꝛ ſic patȝ lr̄a
vſq̄ ibi. z Et po-
nā eā. i. babylonem.
a In poſſeſſioneȝ
hericij. q̄ facta eſt i-
habitabilis homini
bus: ē ei herici⁹ aīal
ſpinoſum. b Et
ſcopabo eā auferen
do peccatores de ea
ſicut de domo aufe
runt ſordes cuȝ ſco-
ba. c Jurauit. h
ꝓphetie v̄itas de de
ſtructione babyloni
ca ɔfirmat exemplo
ſcȝ regis aſſyriorum
quē de⁹ deſtruxit, añ
deſtructioneȝ regni
babylonis: ꝛ vtrāq̄
deſtructionē p̄dixit
Eſaias in pluribus
locis Et h deſtructō
regis aſſyrioꝝ poni
tur ab eo pma in ſi-
gnū certū deſtructiōis babilonice future q̄ſi diceret. Cuȝ
videritis dictum meū impletum de rege aſſyrioꝝ ſciatis
ip̄m certitudinalit implēdū de regno babylonioꝝ ꝛ ſm h
dicit. c Jurauit dñs. i. firmit ſtatuit. d Si nō vt pu
taui. i. in p̄ſciētia mea diſpoſui. e Sic eueniet. Et quid
ſit illud ſubdit. f Ut cōteram aſſyriū in terra mea. i. in
iudea vbi vigebat diuin⁹ cult⁹: ꝛ iō dr̄ terra dei ſpecialiter
g Et in mōtib⁹ meis. q̄ iudea ē terra montuoſa.
h Cōculcē eū. q̄ angel⁹ dñi de exercitu aſſyriorū exeūte
in iudea ꝑcuſſit: clxxxv. milia bellatoꝝ: vt pȝ. iiij. Reg. xix
i Et auferet ab eis iugū ei⁹. ſ. ab ezechia ꝛ pplo ipſius.
k Hoc cōſiliū qd̄ cogitaui ſuꝑ oēȝ terrā. ſ. ab aſſyrijs de
preſſā ꝛ grauatā q̄ ab eo auferat iuguȝ aſſyrioꝝ: ꝛ ꝑ h qd̄
dicit h. Hoc cōſiliū qd̄ cogitaui. pȝ q̄ ē hic ꝓphetia p̄de-
ſtinationis: ꝛ ꝑ ɔñs infallibilit implēda: vt pȝ ex p̄dictis.
l Et hec man⁹. i. virtus dñi. m Extēta ſuꝑ oēs gētes.
ad liberandū eas de opp̄ſſione aſſyrioꝝ. Cetera patēt.
n In anno. Poſtq̄ ꝓpha denūciauit punitionē aſſyri-
orū q̄ captiuauerūt regnū iſrl̄: ꝛ babylonioꝝ q̄ captiuaue
rūt regnū iuda. Hic ɔñr denūciat punitionē aliaꝝ gētiuȝ
de afflictiōe vtriuſq̄ regni gaudētiū. ꝛ affligētes adiuuan
tiū: ꝛ p̄ denūciat punitionē phyliſtinoꝝ: ꝛ ſecūdo alioꝝ ca
pitulo ſeq̄nti: ꝛ vltra ꝓut patebit ꝓſeq̄ndo. Circa pmū ſci
endū q̄ tp̄e achaȝ fortitudo regni iude fuit multuȝ debili-
tata ꝑꝑ ei ꝛ maliciā: q̄ phacee fili⁹ romelie occidit de reḡ
iuda. cxx. milia: ꝛ ꝑꝑ h phyliſtini intrauerūt regnū iuda ꝛ
acceperūt plures ciuitates ꝛ habitauerūt in eis. ij. Para.
xxviij. ꝛ de h letabant. Sȝ mortuo achaȝ ezechias fili⁹ ei⁹
q̄ fuit bon⁹ ꝛ iuſtus: fortificauit regnū ꝛ p̄ualuit aduerſus
philiſteos: ſm qd̄ dr̄. iiij. Reg. xviij. ip̄e ei ꝑcuſſit philiſte-
os vſq̄ ad gazam ꝛ oēs termios eoꝝ a turre cuſtodū vſq̄
ciuitatē munitā. Et h denūciat h ꝓpheta futuꝝ ad populū
iude cōſolationē ꝛ phyliſtinoꝝ deſolationē. Et p̄ notat tē
pus dicens. n In anno ꝛc̄. i. ãno p̄ ezechie: q̄ mortuo
achaȝ regnauit imediate. o Factū ē onus iſtd. i. facta
ē reuelatio eſaie de
philiſtinoꝝ punitio
ne ideo ſubditur.
p Ne leteris phili-
ſtea ois tu. id ē nul-
la ciuitas tua letet
q̄ ois nō ꝛ null⁹ eq̄
pollēt. vñ qd̄ dr̄ hic
ois ciuitas nō letet
ſm ordinē cōſtructi
onis idē ē: ac ſi dice
ret nulla ciuitas phi
liſtinoꝝ letet. ſ. de h
quod ſubditur.
q Qm̄ cōminuta
eſt v̄ga. i. potentia.
r Percuſſoris tui. i.
regni iude. qd̄ ante
tp̄s achaȝ conſueuit
te ꝑcutere ꝛ ſubijce-
re: ſicut patȝ tp̄e da-
uid. ij. Reg. v. ꝛ ozie
vt hr̄. ij. paral. xxvj.
vbi dicitur de Ozia
Egreſſus ē ꝛ pugna
uit ɔ philiſtijm: ꝛ de
ſtruxit murū Geth
ꝛ murum Jamnie:
murūq̄ Azoti. ita ꝓ
pter maliciā Achaȝ
tp̄e ei⁹ diminuta fu-
it potentia regni: ſed
iteꝝ fortificata tēꝑe
Ezechie. iō ſubditur
s De radice ei co-
lubri. id ē de ip̄o da-
uid ꝛ alioꝝ regū potentū. t Egrediet. nō naſcendo: q̄
iā erat in p̄ anno regni ſui ſȝ ad bellādū ɔ vos o phyliſtei.
v Regul⁹. i. Ezechias q̄ plus nocebit vobis q̄ p̄cedētes
ſicut regulus. qui idem eſt q̄ baſiliſcus: quaſi rex ſerpen-
tū: a baſileos grece quod ē rex latine. pl⁹ nocet q̄ alij ſer-
pentes: quia interficit flatu ꝛ viſu. nec mirānduȝ eſt: q̄ da-
uid ſanctus ꝛ Ezechias deuotus nominantur colubri et
reguli nominibus: quia hoc eſt ꝓpter nocumenta que fe-
cerunt infidelibus: ſicut ꝛ ſanſon qui in cathalogo ſancto
rum ponitur Hebreꝝ. xj. nominatur coluber ꝛ ceraſtes:
Gen̄. xlix. ſm oēs expoſitores. x Et ſemen eius abſor
bēs volucrē. i. deprimens phyliſtinoꝝ ſuperbiaȝ ꝑnimis
eleuatam ex victoria tempe achaȝ habitā. y Et paſcē-
tur pmogeniti pauperū. i. iudei tp̄e achaȝ depauperati re
leuabunt tēꝑe Ezechie. z Et pauperes fiducialiter re-
quieſcent. interfecto exercitu ſennacherib per angelum ꝛ
phyliſteis per Ezeachiam depreſſis. ideo ſubditur.
a Et interire faciam ꝛc̄. i. virtutem phyliſtinorum in ob
ſidione propter defectum victualium. b Ulula porta
ta clama ciuitas ꝛc̄. id eſt cuſtodes portarum ꝛ habitato-
res ciuitatum ꝓpter miſeriam in vobis futuram. Ab aq̄-
lone enim fumus veniet. id eſt exercitus Ezechie tendēs
ad terram phyliſtinorum: quia Geth ꝛ alie ciuitates phy
liſtinorum ſuprapoſite quas deſtruxit Ezechias declināt
verſus auſtralem partem reſpectu hieruſalem: vnde no-
uit ſe exercitus Ezechie: vt dicit Ra. ſa. Alij v̄o exponūt
de exercitu aſſyriorum et babyloniorum qui venerunt a
parte aquilonari ad deſtruendum terram iudeorum. ſed
prima expoſitio magis conſonat precedentibus et ſubſe
quentibus. vnde ſubditur.

c Et q̄d rn̄debiť nuncijs eius gentis.i. nuncijs Ezechie ⁊ principū eiꝰ q̄ diſcurrentes ꝑ iudeā p̄dicabant dicētes. Reuertimī ad dn̄m deū abrahā ⁊ yſaac ⁊ iſrael. et reuertetur ad reliq̄s que effugerūt manꝰ regis aſſyrioꝝ ⁊c̄.ij. paľ.xxx.⁊ ſubdiť rn̄ſio. d Quia dn̄s fundauit ſyon.eligens locū illū ad ſuum cultū. e Et i ip̄o ſpabūt paupes ppľi eꝰ.q2 nō ſolum illi de regno iude.ꝫ etiā multi de regno iſrael venerūt ad ezechiā i irľm ꝯfidētes de diuia ꝓtectōe.vt ibidē ſubdiť.ſic exponit Ra.ſa. Aliq̄ ꝟo expoſitores nr̄i exponūt de nuncijs ſennacherib q̄s miſit in irľm ad terrendū Ezechiā ⁊ ppľm eiꝰ.vt hr̄.ij.paľ.xxxij.⁊ rn̄ſum fuit eis ꝙ nō traderēt ſe regi aſſyrioꝝ.ꝫ magis ꝯfiderēt de diuina ꝓtectōe ꝯ eū:Ezechia ad h̄ adhortāte ppľm.vt hr̄ ibidēz.

c effugiat agmē eꝰ. Et q̄d reſpondebitur nūcijs gētis d Quia dn̄s fundauit ſyon. e ⁊ in ip̄o ſperabūt paupes ppľi eius.

Cap.xv.

a b O Nus moab. Quia nocte vaſtata eſt ar c d moab ꝯticuit:q2 nocte vaſtata eſt murus: mo

In ca.xiiij.vbi d2 i poſtil. Qui mane oriebaris. q2 iter creationem eius.

Additio prima.

D Vplex ē opinio circa hoc.an aliq̄ mora fuit inter creatōz ⁊ lapſum angeli:ꝓbabilior tn̄ ē ⁊ magl ſāctoꝝ dictis ꝯſona ꝙ ſtatim pꝰ primū inſtās ſue creatōis dyabolꝰ peccauit.vn̄ de eo Ioh.viij.d2 ꝙ i v̄itate nō ſtetit. Nec obſtat ꝙ inter q̄libet duo inſtantia tēpoꝝ ē dare tp̄s mediū ꝑut ꝓbať in ſexto phiſicoꝝ. Nā hoc h3 veritatē de tp̄e ꝯtinuo.in angelis tn̄ q̄ nō ſunt ſubiecti celeſti motui q̄ p̄mo ꝑ tp̄s ꝯtinuū menſurať:tp̄s accipiť pro ip̄a ſucceſſione opationū intellectꝰ ſeu affectꝰ.⁊ iō inť opationes tales l3 nō ſint ſiľ nō reqriť dare tp̄s mediū.vt in pria pte.q.lxiij.arti.vj.in rn̄ſione ad vltimū argumentum.

In eodē ca.vbi d2 i poſtilla. Sic em̄ voluit preeſſe alijs angelis.

Additio ſcd̄a.

L Icet angelꝰ malꝰ ſciret ſe nō poſſe eſſe abſq3 d̄i manutenētia nihil tn̄ ꝓhibet vt ip̄e vellet nulli ſubeſſe ſimpľr. Volūtas em̄ qn̄z eſt ipoſſibiliū.p̄ſertim volūtas dānata.ſic in dyabolo. In eodē ca.vbi dr̄ i poſtilla. Aliq̄ ꝟo expoſitores exponunt de rege babylonis.

Additio tercia.

H Oc qđ d2. Qūo cecidiſti lucifer.magl ꝓprie vr̄ exponendū de angelo lapſo q̄3 de nabuch.cꝰ rō eſt.nā nabuch.ꝑut dicunt hyſtorie fuit primo hōīs infime ꝯditōis.⁊ iō nimiꝝ ſi poſt ſuā magnā exaltatōnē cecidiſſet.cū res faciliť ꝯuertunť in naturā ſuā.p̄ſerti cū bona fortune ſint valde mutabilia ſm ph̄m. vn̄ nō vr̄ dignum tante admiratōis ꝙ cecidiſſet.vt de eo diceret. Qūo cecidiſti lucifer.ꝫ potiꝰ eēt admirandū qūo aſcēdiſſet ad tātā ſublimitatē.ꝫ de angelo prīo peccante valde ꝓprie cōuenit admirari.q̄ fuit in tanta puritate nature ꝙ ceteras creatūras excedebat.p̄ſertim cū ſm quoſdā in gr̄a fuit creatus.⁊ de eo legiť Ezech.ca.xxviij. Tu ſignaculū dei fuiſti ⁊c̄. De tali igiť merito admirať ꝓph̄a dicēs. Qūo cecidiſti lucifer.nō ei ē modice admiratōis vt creatura tāpura i nālibꝰ ⁊ etiā i gr̄a creata q̄ nullū hēbat impedimentū nec ꝯtrū ſic cecidiſſet ab altiſſimo loco i ꝓfundiſſimū.ꝫ d̄ nabuch.rōnabľr ꝯtigit ꝑ oppoſitū admirari. Vn̄ d̄ eo ꝓprie intelligiť illud qđ infra d2 nūq̄d iſte ē vir q̄ ꝯturbauit t̄rā.q̄ ꝯcuſſit regna ⁊c̄.q.d.nō modice admiratōis ē ꝙ natura tā cōtēptibiľ attingeret ad faciendū tā magna ⁊ inſolita q̄ quidē admiratio eſt oppoſita admiratōi p̄dicte.

Replica.

I N capitulo.xiiij. Burgeñ.circa caſum ⁊ ortū luciferi voluit aliq̄d dicere cū ſuo auctore qūo ſtatim poſt primū inſtans ſue creatōis peccauit q̄ſi motꝰ ſpirituū menſureť tp̄e:in euo em̄ nō ponitur cōiter prius ⁊ poſterius inſtans niſi nature ꝑfectōis vel originis.non ſucceſſionis.q2 eadē eſt menſura opationis rei que eſt nature.cum igiť natura angeli ſm eſſe ſit indiuiſibilis: erit etiā indiuiſibilis ſm operari.q̄ ad menſurā ſucceſſiuam q̄ indiuiſibilis eſt ⁊ ex diuiſibilibꝰ eſſe non poteſt. Ponētes igitur morulas aut duas aut tres aut quatuor inť creationē ⁊ lapſum angeli.optet hr̄e reſpectū ad ordinē nature qui eſt ordo permanentium.q2 ſm illū ordinem prius eſt eſſe q̄3 bene eſſe:nam non conuertitur ſubſiſtendi ꝯſequentia.⁊ ita non eſt apud intelligentem terminos capabile angelum fuiſſe bonū vel malū niſi preītelligatur fuiſſe. Si igitur accipiť illa bonitas ⁊ malicia tanq̄3 moralis.tunc eſt ſolū bonꝰ vel malꝰ vſus liberi arbitrij et ſic habemus duas morulas ante appoſitōz vel negationem gr̄e.qua appoſita vel negata optet ponere terciā: quia nō poteſt intelligi aliquē eſſe bonum bonitate gratuita niſi preintelligatur bonus bonitate naturali ⁊ ſic de malicia In hac aūt tercia morula omnes tam bōi q̄3 mali fuerūt in via.quia in ſtatu merendi ⁊ demerendi.quia meritum beatitudinis non eſt ſine gratia.optet igiť aſſignare quartam morulā in qua fuerunt in termino meriti vel demeriti.quia non eſt intelligibile ſtante lege ordīata ꝙ quis ſit in termino premij niſi prius fuerit in via meriti:niſi quis cum Hug.⁊ magiſtro velit dicere in angelis premiū preceſſiſſe meritum.ꝫ in hoc magiſtri illi non tenentur. de q̄ vide circa quartā.di.ij.libri ſniaꝝ. Illas aūt oēs morulas poſſibile eſt eſſe in eodem inſtanti temporis.etiā ſi plures ponereť ſm ordinem nature perfectionis vel originis.ꝫ de angeloꝝ motibus ⁊ opationibus per tempora ⁊ loca: dicendum ꝙ non menſurarentur ſucceſſionibus ſed ſolū coexiſtentijs ⁊ preſentijs:ſicut fluxus aquarum circa palum ⁊ motus ſperici in plano:vide Scotum circa di.iiij.⁊.v.li.ij.⁊ cū poſtil.vult luciferum ſic ſuperbiſſe: ꝙ nulli voluit ſubeſſe hoc intelligendum eſſe non ſimpliciter: q2 ſciuit ſe ſine dei manutenentia eſſe non poſſe. Burgeñ.āt dicit ꝙ voluit ſimpliciter ex hoc medio.quia voluntas ē impoſſibiliū. Ad hoc medium rn̄det poſtil. ꝙ poteſt eſſe verum in ordine agendi ꝫ non eſſendi.ſciens em̄ modū eſſendi ſm ordinē eſſentialis dependentie qui imutabilis eſt:ille ſcit fore ens ꝓhibitum vt in illo ordine nolit ſubeſſe. Non eſt igitur ad illud voluntas ꝫ in ordie agendorū ſunt multa ipoſſibilia nō ſimpľr ꝫ ſibi: ⁊ ad ea bn̄ ferť p̄ſumptio voluntatis qualis fuit in ꝓpoſito ⁊c̄. In locis medijs vſq3 ad ca.xxvj.multa dicit Burgeñ. q̄ q̄3uis ſint alie applicatōes non tn̄ ꝯ poſtil.q2 eadē lr̄a varijs expoſitionibꝰ ſine abſurditate applicari varie poteſt.

Capľm.xv.

O Nus moab. Hic poſt denunciationem punitōis philiſtinorum ꝓph̄a denunciat punitionem moabitarum qui deſcenderunt a lot cui abraam pater iudeorum fecit multa bona educendo eum de haram: et inde ducendo eum in egyptum:⁊ reducendo. Geñ.xij.et liberādo eum de manu amraphel.qui duxerat eū captiuum: Geñ.xiiij.⁊ per preces ſuas liberando eum de ſubuerſione ſodomorum: Geñ.xviij.⁊ iō moabite debebant filios iſrael diligere:ꝫ ip̄i econtrario tanq̄3 reddentes malum pro bono gaudebant de eorum afflictionibus:et fauebant eoꝝ afflictoribus.⁊ iō ꝓph̄a hic denunciat eorū vaſtationē. Et circa hoc ꝑ vaſtationē eorum denunciare incipit.ſecundo cauſam cuiuſdam dicti ſui reddit in principio ſequentis capituli.tercio ad ꝓpoſitum redit.ibi.audiuimus. Circa primum incipit denunciare eoꝝ vaſtationem duplicem.primo per aſſyrios.ſecundo per babylonios.ibi. Ad torrentem. Circa primum dicit.

a Onus moab.i.eius vaſtatio mihi reuelata ſupra ē q̄ ſequitur. b Una nocte vaſtata eſt ar:nomen eſt ciuitatis regie in regno illo moab.

c Conticuit.tanq̄3 confuſus non potens rebellare ⁊ accipitur hic moab pro populo moabitarum.

d Quia nocte vaſtatus eſt murus.id eſt fractus ab aſſyrijs:eo ꝙ cuſtodes muri non poterant ita defendere de nocte ſicut de die.

e Aſcēdit domꝰ regia.i.regis familia. f Et dybon.i. habitatores dybon. g Ad excelſa. vbi erāt eoꝝ idola. h In planctū.q.d.nō ad ſacrificandū ꝓ victoria:ſed ad flendū ꝓ deiectione ſua. i Sup nabo ⁊ ſup medaba. noīa ſūt ciuitatū ab aduerſarijs captaꝝ. k Moab vlu labit.ꝑ dolore emittēs ſcz ſonū cōfuſū. l In cūctis capitibus eiꝰ caluitiū ⁊c̄. qꝛ in ſignū triſticie deponebāt capilli ⁊ barba ſicut dꝛ d̄ iob Tōſo capite corruit in terrā. vel qꝛ antiq̄ tꝰ capita ⁊ barbe captiuoꝝ radebantur vn̄ dicit Deut.xxxij De cruore occiſorū ⁊ de captiuitate nudati inimicoꝝ capitis. m In triuijs eius accincti ſūt ſacco. in ſignū triſticie vel captiuitat̄.ſicut dictū ē de capillis: q̄ ei hoīes in ſignū triſticie induerent ſe ſacco.patet Heſter iiij.vbi dꝛ. Que cū audiſſet mardocheꝰ ſcidit veſtimēta ſua ⁊ indutꝰ ē ſacco et in pluribus alijs locis ſimiliter ſacco veſtiebant captiui boniſ veſtibus ſpoliati. n Sup tecta eius ⁊c̄.in h̄ tāgit magnitudo doloris ex magnitudine clamoris.
o Vſq̄ iaſa. q̄ ē ciuitas in extremitate regni moab.
p Sup h̄ expediti moab vlulabūt. Et dicūt h̄ expediti iuuenes fortes carētes vxoribꝰ ⁊ liberis:⁊ ex clamore iſtorū itelligit maior clamor alioꝝ. q Cor meū ad moab clamabit. v̄bū ē ꝓphe cōpatiētis eiꝰ miſerie: cuiꝰ cā dicet capitulo ſeq̄nti. r Vectes eiꝰ vſq̄ ad ſegor.i.fortes illiꝰ pp̄li q̄ deberēt eē clauſura:⁊ defenſio alijs fugerūt vſq̄ ad ſegor vitulā pp luxurie petulantiā.Et dꝛ vitulā in feminino:qꝛ ſexu maſculino vtebant habitatores eiꝰ ꝓ feminino infecti vicio ſodomitico. s Cōſternantē.qꝛ terremotu corruit in ſubuerſione ſodome.hebrei dicūt. Vitulā baroniſſam.⁊ dicit Ra.ſa.q̄ ē ciuitas fortis i t̄ra moab pp qd̄ dꝛ baroniſſa:ad quā moabite fugiebāt pp eiꝰ fortitudinē:⁊ h̄ videt veriꝰ qꝛ alia ſegor erat ſubuerſa.
t Per aſcēſū ei luith.nomē ē mōtis ad quē fugit pars populi moab. v In via oronaim.nomē ē loci p quē incedebāt fugiētes ⁊ clamātes. x Aque eñ nemrim. nomē ē territorij abūdant in fontibꝰ ⁊ p ꝯn̄s bn̄ habitabilis. y Deſerte erūt ab h̄itantibꝰ inde fugiētibꝰ.q.d.mltoꝝ fortiꝰ alia loca remanebūt deſerta.⁊ ſubdit cā. z Quia aruit herba:defecit germē ⁊c̄.i.iuuenes fortes ⁊ robuſti d̄ moab perierūt. a Scd̄m magnitudinē opis.i.malicie eoꝝ p culpā. b Et viſitatio eoꝝ.ſ.p penā ex vīdicta diuina q̄ corrn̄det malicie. c Ad torrentē. Hic ꝯn̄r denūciat vaſtatio moabitarū p babilonios cū dꝛ. c Ad torrentē ſalicū.i.ad terrā babylonis q̄ abūdat fluminibꝰ ⁊ ſalicibꝰ ſm̄ q̄ dꝛ pſ̄.cxxxvj. Sup flumīa babylonis ⁊c̄. Sequit in ſalicibꝰ i medio eiꝰ ⁊c̄. d Ducēt eos.ſ.babylonij. e Quoniā circuibit clamor ⁊c̄.q.d.in tota terra moab erit clamor ꝑti morientiū:ꝑti fugiētiū:iō ſubdit. Quia aq̄ dybō.nomē ē fluminis i t̄ra moab. g Replete ſūt ſāguine interfectoꝝ. h Ponā ei ſup dybon additamēta ſcz ſanguis:qꝛ poſt effuſionē ſanguis p aſſyrios addita ē effuſio p babylonios:iō ſubdit. i Leonē ⁊c̄.i.nabuch. q̄ vocat leo. Hiere.iiij. Aſcēdit leo de cubili ſuo: ⁊ h̄ ꝓpt̄ crudelitatē eius ⁊ audaciam:⁊ qꝛ forſitan portabat leonē i armis ſuis depictū:ſic̄ rex romanoꝝ aquilā. Ca.xvj.

e ab cōticuit. Aſcēdit domꝰ
f ⁊ dybon ad excelſa in plā-
g h ctū:ſup nabo ⁊ ſup meda-
i k l ba:moab vlulabit. In cūctis capitibꝰ eiꝰ caluitiū ⁊
m omis barba radet. In triuijs eiꝰ accincti ſūt ſacco:
n ſup tecta eiꝰ ⁊ i plateis eiꝰ
oīs vlulatꝰ deſcēdet in fletū. Clamauit eſebon ⁊ elea
o le:vſq̄ iaſa audita eſt vox
p eorum. Sup hoc expediti
moab vlulabūt.aīa eiꝰ vlu
q labit ſibi. Cor meū ad mo-
r ab clamabit: vectes eius
s vſq̄ ad ſegor vitulā ꝯſter-
t nantē:p aſcenſum.n.luith
v flens aſcēdet:⁊ in via oronaim clamorē cōtritionis
x leuabūt. Aque ei nemrim
y z deſerte erūt qꝛ aruit herba
defecit germē: viror omīs
a interijt. Scd̄m magnitudi
b nē operis:⁊ viſitatio eorū
c d Ad torrentē ſalicū ducent
e eos quoniā circuibit clamor terminū moab. Vſq̄
ad gallim vlulatus eius:
et vſq̄ ad puteum helym
f clamor eius:quia aque dy
g bon replete ſunt ſanguine
h Ponam enim ſuper dybō
additamenta his qui fugerint e d moab leonem et
i reliquijs terre.

Capitulum. .xvj.

a Mitte agnum domina
b c torem terre: de petra
d deſerti ad montem fi-
e lie ſyon. Et erit ſicut auis
fugiens: et pulli de nido
f auolantes ſic erūt filij mo-
g h ab in tranſcenſu arnon Ini
i conſilium.coge concilium
k pone quaſi noctem vm-
l brā tuā in in meridie. Ab-
m ſconde fugientes et va-
n gos ne prodas habitabūt

Emitte: Hic ꝯn̄r redditur rō cuiuſdam dicti in ca.p̄cedenti. Dixerat eñ Eſaias Cor meū ad moab clamabit.ſ.p cōpaſſionē:⁊ iō h̄ reddit cōpaſſiōis cauſā.ſcz pp xp̄m quē ꝓpheta videbat naſcituꝝ de pp̄lo moab p ruth moabitidem quam accepat booz in vxorem: ex qua genuit obeth ⁊ obeth yeſſe ſiue yſai q̄ fuit pater dauid: Ruth.vltio. d̄ q̄ deſcēdit xp̄s igr̄ circa hūc Eſaias p̄mo denūciat xp̄i natiuitatē:⁊ ſcd̄o eiꝰ regiā dignitatē ibi. Et p̄parabit. Prima i duas.qꝛ ꝓpheta primo facit qd̄ dictū ē. ſecūdo quoddā correlariū infert.ibi. Et erit. Circa p̄mū ſciēdū q̄ antiq̄ p̄rēs mltū deſiderabāt criſti aduentū.iō ꝓpheta denūciat xp̄m p modū dep̄cātis dicēs. a Emitte agnū dn̄e ⁊c̄.i.o tu domine pater emitte xp̄m q̄ dꝛ agnꝰ Joh.j. Ecce agnꝰ dei ⁊c̄. b Dn̄atorē terre pp qd̄ dꝛ Math.vlt. Data eſt mihi oīs poteſtas in celo ⁊ in terra. c De petra deſerti.locꝰ ē in terra moab de q̄ fuit ruth. Vnde dicit Hieronimꝰ i ep̄la ad paulinū de oībus ſacre ſcripture libris:ruth moabitis Eſaie explet vaticiniū dicētis: Emitte agnū dn̄e ⁊c̄.
d Ad montē filie ſyon.i.ad hirl'm in q̄ erat tēplū in mōte ſyon vbi beata v̄go obtulit filiū ſuū: Lu.ij. e Et erit Hic ꝓpha ex dict̄ īfert correlariū:vicz q̄ ſicut ipe cōpatiebat pp̄lo moabitaꝝ pp xp̄m ita ecōuerſo populꝰ moab debebat cōpati pp̄lo iudeoꝝ ex q̄ deſcēdit xp̄s p booz ſic̄ ⁊ ex moab p ruth:vt dictū ē. Addit ēt ꝓpha aliā rationem cōpatiēdi.ſ.pp quā anguſtiā moabite erāt paſſuri. Afflicti eñ ſolēt alijs afflict̄ cōpati:⁊ hāc rationē p̄mittit di.
e Et erit ſicut auis fugiēs ⁊c̄.ſ.timore ne capiatur.
f Sic erūt filij moab.ſ.fugiētes ne capiātur ab aſſyrijs ⁊ babylonijs. g In tranſcenſu arnon.fluuius qui ē in finibus moabitarum. h Ini conſilium.cum ſapientibus moab. i Coge cōciliū.i.ꝯgrega in loco ſecreto ad ad videndū quō poſſis effugere manus vaſtator̄:⁊ ꝯn̄ter dat modū dicēs. k Pone q̄ſi noctē ⁊c̄.i.fac latibula i q̄bus poſſis filios iſrael fugiētes abſcōdere in meridie ita q̄ ibi lateant ac ſi eſſet tempus noctis:et ideo ſubditur.
l Abſcondere fugiētes.eis cōpatiendo. m Et vagos ne prodas.ſ.pſecutoribus tradendo: ⁊ quod de filijs iſrl' intelligat ſubdit. n Habitabunt apud te.ꝓfugi mei.i. fugientes de populo meo timore ſennacherib:quia licet nō ceperit hieruſalē:tamen vaſtauit alias ciuitates iudee vt habet.iiij.Reg.xviij.⁊ de illis multi fugerunt ad terrā moab. Et vlterius denunciat propheta caſum ſennacherib de ꝓpinquo futurum:vt moabite non retrahant a receptione populi iſrael timore ſennacherib dicens.

apud te ꝓfugi mei Moab
eſto latibulū eoꝝ a facie va
o ſtatoris. Finit⁹ eſt eñ pul
p uis: ꝯſummatus eſt miſer
q defecit q̇ ꝯculcabat terraꝫ
r ⁊ ꝑparabitur in miſericor-
dia ſoliū: ⁊ ſedebit ſup eū
in veritate in tabernaculo
s dauid iudicās ⁊ querens
t iudiciū: ⁊ velociter reddēſ
v qḋ iuſtū ē. Audiuimus ſu
pbiā moab: ſupb⁹ ē valde
x y Supbia ei⁹ ⁊ arrogantia
z a ei⁹: ⁊ indignatio ei⁹: pluſ-
b q̄ fortitudo eius. Idcirco
c vlulabit moab: at moab
d vniuerſus vlulabit. His
qui letātur ſup muros co-
e f cti lateris loq̄mini plagaſ
g ſuas qm̄ ſuburbana eſebō
h i deſerta ſūt. Et vineā ſaba
k ma dñi gentiū exciderunt
l m Flagella ei⁹ vſq; ad iazer
n ꝑuenerūt: errauerūt in de-
o p ſerto: ꝓpagies ei⁹ relicte
q r ſūt: trāſierūt mare. Super
s t hoc plorabo in fletu iazer
v x ⁊ vineā ſabama. Inebria-
bo te lachryma mea eſebō
y ⁊ eleale. qm̄ ſup vindemiā
tuā ⁊ ſuper meſſem tuam:
z a vox calcantiū irruit. ⁊ Au
feretur leticia ⁊ exultatio
b de carmelo: ⁊ in vineis nō
exſltabit neq; iubilabit. vi-
nū in torculari nō calcabit
qui calcare ꝯſueuerat: vo-
cem calcantium abſtulit.

o Finit⁹ eſt eñ puluis. i. in ꝓpinquo eſt exercit⁹ ſennacherib terminād⁹ q̇ dr̄ hic puluis. eo q̇ corpora bellatoꝝ fuerūt redacta in cinerē. vt dictū eſt ſupra. p Cōſūmatus eſt miſer. i. ſennacherib ē in ꝓxio occidend⁹ a filijs ſuis in terra ſua. q Defecit q̇ ꝯculcabat terrā. ſcꝫ ſennacherib q̇ ſubijciebat ſibi hitatores terre. r Et ꝑparabit. hic deſcribit̄ ipi⁹ xp̄i regia ptās cū dr̄. Et ꝑparabit̄ i miſericordia ſoliū. q̄ poſt reſurrectōꝫ xp̄s aſcendit in celum. ⁊ ſedet ad dexteraꝫ p̄ris. vt hr̄ marci. vl. cui⁹ regnuꝫ eſt in dulcore miſericordie vſq; ad iudiciū extremum i q̇ erit tp̄s iuſticie. iō ſequit̄. s Iudicās ⁊ querēs iudiciū. ſ. extremum. t Velociter reddens qḋ iuſtū ē. q̄ i breui tp̄e dabit̄ ſnīa ꝓ iuſtis. Vēite bñdicti ⁊c. ⁊ ꝯ iniuſtos Ite maledicti in ⁊c. math. xxv. c. vñ verſus. Mortis vel vite breue verbum ite venite. Dicet̄ reprobis ite venite ꝓbis. Totuꝫ aūt iſtḋ de caplo p̄nti exponit Ra. ſa. de moab ad lr̄am ꝯtinuādo capi. p̄ce. Ad cui⁹ itellectū ſciendū q̇ meſa rex moab ſoluebat ꝓ tributo regi iſrael centū milia agnoꝝ. vt hr̄. iiij. Regū. iij. tñ poſtea mortuo achaꝫ negauit. ⁊ q̄ extūc ppl̄s moab erexit ſe in ſupbiā. de q̄ dr̄ in pte ſeq̄nti. Audiuim⁹ ſupbiā moab ſupbus eſt valde. iō Eſaias volēs ei⁹ ſupbiā repellere improperet ei tributū iſtud dicens. Emitte agnū dñe dñator terre. nomina eñ hebrea ſunt idecliabilia. iō de facili dici p̄t dñator ꝓ dñatore. ſicut hec noīa cornu ⁊ gelu indifferent̄ accipiunt̄ in caſu accuſatiuo ⁊ noīatiuo apud latinos. et eſt ſenſus ſm Ra. ſa. Emitte agnū. q. d. ꝓpha q̇d ſupbis populē moab ꝯ regnū iuda cōdēnendo. q̄ illa q̇ fit dñator ⁊ dñs in terra vr̄a. ſ. rex vr̄ aliq̄n miſit ꝓ tributo regi iſrael Agnū. i. agnos. accipiēdo ſingulare ꝓ pl̄ali. ſicut Exodi viij. Venit muſca ḡuiſſima. i. multitudo muſcaꝝ. De petra deſerti. i. de tali loco terre moab vñ mittebant̄ agni p̄dicti. Ad montē filie ſyon. i. ad ſamariā q̇ edificata fuit in monte empto a ſomer. iij. Regū. xvj. ⁊ erat metropol' i regno iſrael. ⁊ dr̄ mōs filie ſyon. q̄ oēs ciuitates toti⁹ iudee fuerūt ſub irl̄m in q̄ ē mons ſyon vſq; ad diuiſionē regni tp̄e roboam. Et erit ꝓpt̄ ſupbiā moab. Sicut auis fugiēſ ⁊c. q̄ vaſtatio hec fuit eis inflicta ꝓ ſupbia ſua cum alijs malis. Conſeq̄nter oñdit ꝓpha modū euadēdi hāc penaꝫ. ſ. ꝑ ꝯpaſſionē. ſ. ad filios iſrael dicēs. Ini ꝯſiliū ⁊c. expoīat̄ vt ſ vſq; ibi. Finit⁹ eſt eñ puluis. ꝯſummat⁹ eſt miſer. defecit q̇ ꝯculcabat t̄rā vbi Ra. ſa. dicit q̇ hec eſt lr̄a hebrayca. Defecit ſuctio. ꝯſummata ē mām̄illa: defecerūt mobilia de terra. quā lr̄am ſic exponit. Defecit ſuctio. i. aīalia q̇ an̄ abūdabant in terra moab nō ſugēt ampli⁹ lac matꝝ ſuaꝝ. Cōſummata ē mām̄illa. i. defecit lac de mammillis aīaliū. vñ moabite i lacte ⁊ butyro ſolebāt abūdare. Defecerūt mobilia de terra. i. aīalia q̇ ḡdiunt̄ ſup terrā. quia hoſtes deduxerūt ea ꝑ p̄dā. hanc eñ penam cōmiat̄ eis Eſaias ⁊ tūc ꝯuertit ſe ad nunciandū fortificatōnē regni iude tp̄e ezechie dicēs. Et ꝑparabit̄ i miſicordia ſoliū. q̄ ex dei miſericordia exercit⁹ ſennacherib ab angelo ꝑcuſſus fuit ⁊ ipe fugiēs ad terrā ſuā ibi iterijt: ⁊ tūc ezechias i pace et gloria regnauit. vt hr̄. ij. pal. xxij. Et ſedebit ſup' illud i veritate. vñ dixit. Fiat pax ⁊ veritas in dieb⁹ meis. iiij. reg. xx. In tabernaculo dauid. i. in ciuitate q̄ edificauit dd̄ iudicās ⁊ querēs iudiciū ⁊c. q̄ ipe fuit iuſt⁹. ⁊ in alijs iuſticiā ſeruauit. v Audiuim⁹. q̄ ſm expoſitores hebraycos ⁊ latinos moabite nō fecerunt ſm monitōꝫ Eſaie ḋ cōſeruando fugitiuos de pplo iſrael. iō nō euaſerūt penā cōmīnatam. ⁊ ad hoc deſignādū reuertitur hic ꝓpha ad deſcribendū eoꝝ penaꝫ et culpā. ⁊ prio p̄dicit exterminiū. ſecūdo excludit eoꝝ remediū. ibi. Et erit. Circa primum dicit. v Audiuimus ſuperbiā moab. ꝑ famā volantem. x Supbia ei⁹. i. factis. y Et arrogātia. in verbis. z Et indignatō ei⁹ in exteriorib⁹ ſignis a Pluſq; fortitudo ei⁹. Eſt ei mod⁹ ſupbi pluſ eſtimare de ſe q̄ ſit in veritate. b Idcirco. i. ꝓpt̄ iſtā ſupbiā. c Vlulabit moab at ⁊c. q̄rentes ab inuicē auxiliū. ⁊ nō inuenient. d His q̇ letant̄ ſup muroſ ⁊c. tales eñ muri fiebāt antiquit⁹. ſ. de laterib⁹ coctis ⁊ in fortitudie taliū muroꝝ gloriabantur moabite. e Loq̄mini o vos ꝓphe. f Plagas ſuas. i. miſerias eis ſupuēturas. g Qm̄ ſuburbana eſebō. nomen ē ciuitatis famoſe: i t̄ra illa. h Deſerta ſunt. a ſuis hitatorib⁹ inde fugiētib⁹. i Et vineā ſabama. ciuitas erat i moab abūdans i vineis. k Dñi gētiū exciderūt. ſ. aſſyrij p̄mo. et poſtea babylonij. ⁊ dicūt̄ vtriq; dñi gentiū. q̄ tp̄ibus ſuis multas gētes ſubiecerūt dñijs ſuis. l Flagella eius. i. palmites q̇ vulgarit̄ vocāt̄ flagella. ⁊ ſic ē i hebreo tñ accipiūt̄ h palmites metaphorice. ꝓ pplo illi⁹ ciuitat̄ q̇ abūdabat i vineis vt dictū ē. m Vſq; ad iazer ꝑuenerūt fugiēdo aduerſarios. n Errauerūt in deſerto. hoīes ei pretioꝛe fugiētes de facili errāt ꝓpt̄ mētis ꝑturbatōꝫ. o Propagies ei⁹. i. viri fortes. p Relicte ſūt. ſ. a dō tāq̄ inutiles. q Trāſierūt mare. i. euphraten ducti i captiuitatem ad terram alienam. ⁊ vocatur hic fluui⁹ euphrates mare. ꝓpter eius magnitudinem ſm moreꝫ hebrayci ſermonis. quo congregatio aquarum mare vocatur. ſm illud Geñ. j. Congregatōneſq; aquaruꝫ appellauit maria r Super hoc plorabo. hoc dicit ꝓpha: ꝯpatiens populo moab ratione ſupradicta. s In fletu. i. veraciter et non ficte compatiens. t Iazer. eſt nomen ciuitatis in moab. v Et vineam ſabama. id eſt ſuper ſabama ciuitatem vineis abundantem. quia ille ciuitates fuerunt deſtructe. ⁊ eodem modo exponitur quod ſubditur.
x In ebriabo te ⁊c. eſebon enim ⁊ eleale ſunt nomia ciuitatum in moab. ⁊ cauſam ſue compaſſionis ſubdit.
y Quoniam ſuper vindemiam ⁊c. vnde debebas viuē.
z Vox calcantium irruit. ſcilicet hoſtium ſibi rapiētiuꝫ
a Et auferetur leticia ⁊c. Locus eſt in moab fertilis i vino ⁊ blado. b Et in vineis nō exultabit ⁊c. Quando eñ vindemia eſt abundās ⁊ meſſis colligitur pacifice homines exultant ⁊ cantant. ⁊ iō qñ ab aduerſarijs pti occidunt̄ ⁊ ptim fugantur. ⁊ meſſis ⁊ vindemia ab aduerſarijs capit̄. tunc habet̄ materia triſticie ⁊ plorat⁹.

c ¶ Sup hoc venter me⁹.i.mens mea.eo mõ loquẽdo q̃
dr̃ de aliquo pax lrãto.pax hʒ in ventre. d ¶ Ad moab
quaſi cythara ſonabit.emittendo vocem lugubreʒ gemi
tus.ſicut in fletu mortuoꝝ aliqñ cantabatur carmen lu-
gubre in cythara. e ¶ Et viſcera.mea.mouebunt p com

vt manifeſtū ẽ.tū q² alia peccata h̃ expſſa ſufficiũt ad p-
merendã talẽ punitionẽ.ſ.pugnatio filioꝝ iſrl̃ fugientiū
ꝛ etiã ſupbia ipſi⁹ moab q̃ maximū peccatū eſt.vñ qꝺ dr̃
Extũc.meli⁹ exponit̃ ſm poſtil̃.ſ.ab eterno.ſ.ſm diuinã
pſcientiã. ¶ Caplm.xvij.

paſſioneʒ. f ¶ Ad
murū cocti lateris.
id eſt ad moabitas
q̃ habitabant in ci-
uitatib⁹ clauſis tali
bus muris.vt ſ̃ di-
ctū eſt. g ¶ Et erit
Hic cõſeq̃nt̃ ꝓpha
excludit remediuʒ
di. g ¶ Et erit cuʒ
apparuerit qꝺ labo
rauit moab.ſ.inua-
num ad defenden-
dum. h ¶ Sup ex
celſis ꝛc.i.ad idola
in montib⁹ poſita.
que reputauit ſan-
cta.ideo dicit̃ hic ſã
cta ſua.non ſimpli-
citer ꝛ abſolute.ſed
cū determinatione
eius qꝺ eſt ſua.
i ¶ Vt obſecret pro
ſua liberatõne.
k ¶ Et non valebit.
q² idola nullaʒ h̃ñt
v̓tutem adiuuandi

c Super hoc venter me⁹ ad
d moab q̃ſi cythara ſonabit:
e et viſcera mea ad murū co
f
g cti lateris.Et erit cū appa
h ruerit qꝺ laborauit moab
ſuper excelſis ſuis:ingre-
i
k dieẗ ad ſancta ſua vt obſe-
l cret et nõ valebit.Hoc ver
m bū qꝺ locut⁹ ẽ dñs ad mo
n ab extunc et nunc locut⁹ ẽ
o
p dicens.In tribus annis
q q̃ſi anni mercenarij aufere
tur gloria moab ſuper om
r ni populo multo et relin-
queẗ in eo ſicut racem⁹ par
uus:et modicus nequaq̃
multus. xvij.
Onus damaſci.Ecce
damaſcus deſinet eſſe

ciuitas:et erit ſicut aceru⁹
b lapidū in ruina.Derelicte
c ciuitates aroer gregibus
d erũt ꝛ requieſcent ibi.ꝛ nõ
e erit qui exterreat.Et ceſſa
f bit adiutoriū ab ephraim:
g ꝛ regnū a damaſco:ꝛ reli-
quie ſyrie ſicut gloria filio
rū iſrael erunt dicit domi
h nus exercituū Et erit i die
illa attenuabitur gloria ia
i cob ꝛ pinguedo carnis ei⁹
k emarceſcet:ꝛ erit ſicut con
gregans in meſſe qꝺ reſti-
terit:ꝛ brachiū ei⁹ ſpicas
leget Et erit ſicut querens
l
m ſpicas in valle raphaim:ꝛ
relinqueẗ in eo ſicut race-
n mus ꝛ ſic̃ excuſſio olee du

O Onus damaſci
Hic ponit̃ pu
nitio ſyroruʒ ppl̃m
iſrl̃ ad pctm̃ inducẽ
tium.q² phacee rex
iſrl̃ fuit cõfederat⁹
regi ſyrie.vt dictū ẽ
ſupra.ca.vij.ꝛ ſicut
cõicauit ei in amici
cia.ita in idolatria.
Silr̃ achaʒ rex iu-
da fecit ſibi fieri al-
tare holocauſtoꝝ i
hieruſalẽ ad ſimili-
tudinem altaris qꝺ
erat damaſco.vt ha
beẗ.iiij.Re.xvj.Di-
uidit̃ aũt pñs capi-
tulū in tres ptes.q²
p̃ deſcribit̃ punitio
ſyrorū filios iſrl̃ ad
peccatū trahentiuʒ
ſecũdo filioꝝ iſrl̃ in
ipſis cõfidentiū.ibi
Et erit.ꝛ tercio aſſy
rioꝝ vtroſq̃ vaſtan
tiū.ibi De multitu

l ¶ Hoc verbū ꝛc.i.de punitione moab abſq̃ retractiõe
m ¶ Extũc.i.ab eterno.q² extũc oia futura diſpoſuit. Ra
ſa.exponit.Extũc.i.ex tpe q̃ moabite cõduxerũt balaam
ad maledicendū populo iſrael.Numeri.xxij. Diſpoſuit
de⁹ hanc penã ſup moabitas futurã nõ tñ intelligit per h̃
ꝙ aliqua nouitas ſit in deo.ſʒ q² illꝺ factū fuit diſpoſiti-
uū ſeu meritoriuʒ reſpectu pene q̃ hic deſcribit̃. n ¶ Et
nunc locutus eſt dñs.ſ.p me ꝓphetã ſuū di. o ¶ In tri-
bus annis ꝛc.Aliqui numerant iſtos tres annos a mor-
te achaʒ.ſʒ h̃ nõ videt̃ verū qm̃ vaſtatio moabitarū fuit
poſt deſtructionẽ regni iſrl̃.vt ptʒ ex ſupradictis.Sama
ria q̃ fuit metropolis in regno iſrl̃ fuit capta ꝛ ppl̃us capti-
uat⁹.vj.anno ezechie.iiij.Re.xviij.ꝛ p ꝯñs.vj.anno poſt
mortẽ achaʒ.ꝛ iꝺ alij numerant a captiuitate regni iſrl̃.
Alij a captiuitate regni iude.Ra.ſa.aũt exponit alit̃ di.
ꝙ ſalmanaſar tribus annis pugnauit contra ſalmariã et
tandem eã cepit.iiij.Re.xviij.ꝛ in ſuo exercitu erãt moa
bite ſtipendiarij.ꝛ ſic exponit qꝺ dr̃ hic. o ¶ In tribus
annis.i.p tribus annis quib⁹ moabite cum ſalmanaſar
impugnauerũt filios iſrl̃. p ¶ Quaſi anni mercenarij.
id eſt anni q̃ fuerũt moabitis q̃ſi mercenarij.eo ꝙ p ſti-
pendijs erant ibi. q ¶ Auferet gl̃ia moab.p vaſtationeʒ
terre ſue.q̃ſi diceret illud factū eoꝝ in trib⁹ annis dictuʒ
fuit cã punitionis ſue a deo.ꝛ ſic p hoc qꝺ dr̃ hic in trib⁹
annis nõ p̃figit̃ tp̃s ſue punitionis.ſed aſſignat̃ eius cau
ſa ptialis.q² conductio balaaʒ p̃dicta.ꝛ iſta impugnatio
ppl̃i iſrl̃ cõcurrerũt ad hoc.ꝛ etiã moabitaꝝ ſupbia.vt di
ctū eſt. r ¶ Et relinqueẗ ꝛc.q² pauci de moabitis effuge
rũt man⁹ vaſtatoꝝ.vel q² aliqui pauci vl̃ pauperes a va-
ſtatoribus fuerũt dimiſſi p cultura terre.ſicut nabuzar-
dã deſtructa hierl̃m duxit populū reputationis in baby
lonẽ.ꝛ de paupib⁹ terre reliquit vinitores ꝛ agricolas.vt
habet̃ Hiere.vl.In capitulo.xvj.vbi dr̃ in poſtilla ¶ Ex
tunc.i.ab eterno.q² extunc oia futura diſpoſuit.

¶ Additio.

Expoſitio Ra.ſa.videt̃ irrõnabilis.tū q² de⁹ vſ-
q̃ ad terciã et q̃rtã generationeʒ punit peccata
patrū in filios.vt ptʒ Exo.xx.ꝛ ideo iã tranſiue
rãt multoplures generatiões a tpe cõductionis balaam

dint.Circa p̃mū dr̃. a ¶ On⁹ damaſci.i.punitio ſyrie a
deo p̃uiſa.q² damaſcus erat metropolis in ſyria. ¶ Ecce
damaſc⁹ deſinet eẽ ciuitas.ſ.notabil̃.vt exponũt aliq̃.eo
ꝙ teglatphalaſſar q̃ interfecit raſin regẽ ſyrie nõ legit̃ eã
deſtruxiſſe.ſʒ illꝺ qꝺ ſubdit̃ videt̃ repugnare.ꝛ erit ſicut
aceru⁹ lapidū in ruina.ꝛ ideo dicendū ꝙ damaſcus fuit
deſtructa p theglatphalaſſar vl̃ aliū ſibi ſuccedẽtẽ.ꝛ poſt
ea reedificata ſicut de hierl̃m legit̃ ꝙ fuit bis deſtructa.ꝛ
bis reedificata b ¶ Derelicte ciuitates aroer.nomẽ ẽ re
giõis in regno ſyrie i q̃ ſunt plures ciuitates.Aroer autẽ
ꝓut eſt nomẽ vni⁹ ciuitatis ẽ in iudea. c ¶ Gregib⁹ erũt
ſcʒ gregib⁹ aduerſarioꝝ. d ¶ Et reqeſcent.ibi.ꝛ non erit
q̃ exterreat.ſ.de ſyris.q² ppl̃s ſyrie fuit tranſlat⁹ cyrenẽ.
vt hr̃ amos.j.ꝛ q² ſyri erant ꝯfederati regno iſrl̃.vt dictū
eſt.vij.c.iꝺ ſubdit̃. e ¶ Et ceſſabit adiutoriū ab ephraim
id ẽ a regno iſrl̃ noĩato ab ephraim.eo ꝙ hieroboam pri-
mus rex fuit de illa tribu. f ¶ Et regnū a damaſco.eo ꝙ
nomẽ regiū fuit ablatū p theglatphalaſſar. g ¶ Et reli-
quie ſyrie ꝛc.i.iſti ꝛ illi captiuabunt̃ paucis euadentib⁹
fugiendo.ꝛ ſic factū eſt.q² ſic̃ theglatphalaſſar captiua-
uit ppl̃m ſyrie.ſic ſalmanaſar regnū iſrl̃.vt hr̃.iiij.Regū.
h ¶ Et erit.Hic ꝯñter deſcribit̃ punitio regni iſrl̃.eo ꝙ cõ
fidebat de adiutorio ſyroꝝ plus q̃ de deo ꝛ ad eoꝝ idola
triã trahebat̃.Et diuidit̃ in tres ptes.q² primo ꝓpheta de
nunciat punitionis effectū.ſecundo eius fructū.ibi.In
die illa inclinabit̃.tercio redit ad denunciandū deſtructi
onẽ regni iſrael.ibi.In die illa ciuitates.Circa primū dr̃
h ¶ Et erit in die illa ꝛc.i.regnū iſrl̃ ꝛ hoc p deſtructionẽ
ſyroꝝ de quoꝝ cõfidẽtia gloriabat̃. i ¶ Et pinguedo car
nis eis marceſcet.i.diuitie ei⁹ deficiẽt.Vñ de aliquo di-
uite homine dr̃.cõiter ꝙ eſt pinguis.ꝛ hoc fuit qñ ſalma
naſar cepit ſamariã.ꝛ ppl̃m captiuauit.ꝛ ſic diuitias re-
gni ſibi rapuit. k ¶ Et erit ſicut cõgregãs ꝛc.i.pauci de
ppl̃o iſrl̃ euadent.ſicut ſpice remanentes poſt terga me-
tentiū pauce ſunt. l ¶ In valle raphaim.locus eſt in iu
dea.vbi philiſtei venerũt ad pugnandū contra dauid.ij.
Regū.v. m ¶ Et relinqueẗ in eo ꝛc.Qui remanẽt poſt
vindemiatores. n ¶ Et ſic̃ excuſſio olee ꝛc.Eſt aũt olea
fruct⁹ oliue.p iſta intelligit̃ ꝙ pauci numero euaderent

man⁹ ſal. ſic̄ poſt vindemiatores remanēt pauci racemi ⁊ pauce olee p⁹ excuſſionē oliuaꝝ. o In die illa. Hic oſ̄dit h⁹ ꝑuitiōis fruct⁹. qꝛ illi q̄ euaſerūt fugiēdo. poſtea venerūt i regnū iuda ſub Ezechia rege. ⁊ ſeruierūt dn̄o idol' dimiſſis. ⁊ h̄ ē qd̄ dr̄. In die il. ⁊c̄. ſ. ad dn̄m. ⁊ pꝫ lr̄a ex ꝑdict'. p In die illa. Hic redit ꝓpheta ad denunciandū deſtructionē regni iſrl' dr̄. p In die illa erūt ⁊c̄. ſ. ſamaria ⁊ alie ciuitates munite. q Erūt derelicte. ab habitatoribus ſuis in captiuitatē ductis. r Sicut aratra et ſegetes. qꝛ ſicut filij iſrl' nō potuerūt defendere ea q̄ erant i campis. ita nec ſe ipſos in ciuitatibus muratis. Et hui⁹ deſtructionis cā ſubdit̄. s Et eris deſerta quia oblita es dī ſaluatoris tui ⁊c̄. t Propterea plātabis plantationē fidelem ſm̄ expoſitores noſtros ꝓpheta irriſorie h̄ dicit: eo ꝙ ſubditur. v Et germen alienū. ſcꝫ a fide ⁊ moribus. x Seminabis. ⁊ ad hoc cōcordat quod ſubditur. y In die plātationis tue la. i. vitis ſilueſtris ⁊ inutilis. ⁊ ꝑ iſta deſignat̄ ppl'i iſrl' malicia. Ra. ſa. alit̄ exponit dicēs ꝙ ꝓpheta hic loquitur de ꝑterito ꝑ modū futuri cū dr̄. Propterea plantabis plantationē fidelē qꝛ ppl's iſrl' fuit plātat⁹ in ſanctis patriarchis: ſꝫ poſtea declinauit ad idolatriā. iō ſubdit̄. Et germen alienū ſeminabis. In die plantatiōis tue. id eſt receptiōis legis diuine in monte ſynai. qꝛ dn̄s plantauit iſrl' tāqꝫ vitē ſpālem ꝑ legis dationē: ita ꝙ plātatō hic accipit̄ alit̄ qꝫ p̄. Labruſca. qꝛ tunc fecit ſibi vitulū cōflatilē. z Et mane ſemen tuū florebit. i. ante tp̄s debitū. et ſic fructu carebit. hoc mō ppl's iſrl' glorians de cōfidētia ſyroꝝ inconuenient̄ effloruit. ⁊ iō pena ſecuta fuit. vt ꝑdictū eſt. iō ſubdit̄. a Ablata eſt meſſis. ſ. iſrl' ab aſſyrijs. b In die hereditatis. Hebrei dicūt. In die infirmitatis qꝛ v̄tus ppl'i iſrl'. tunc fuit infirmata et adnihilata. iō ſubdit̄. Et dolebit grauiter. ſm̄ aūt tranſlatiōē noſtrā ſic exponit̄. b In die hereditatis. i. tp̄e quo debebat colligi meſſis ⁊ recondi in horreis. ⁊ ſic vt hereditas poſſideri. c Et dolebit grauit̄. ſ. iſrl' ex malis ſibi illatis. cā aūt diuerſitatis hui⁹ littere eſt. qꝛ dictio hebraica q̄ ponit̄ hic. ſ. vahela equiuoca ē ad infirmitatē ⁊ hereditatē. d Ve multitudini. Hic deſcribit̄ punitio aſſyrioꝝ regna iſrl' et ſyrie vaſtantiū cū dr̄. Ve multitudini ppl'oꝝ multoꝝ. q̄ venerūt cū ſennaherib cōtra hierl'm. ⁊ ponit̄ ve ꝓ onere. qꝛ idem important in ꝓpoſito. e Ut multitudo maris ſonantis ⁊c̄. in ꝓceſſu enim exercit⁹ fit magn⁹ tumultus: ex colliſione armoꝝ: ⁊ motū curruū: ⁊ ſonitu buccinaꝝ: maxie qn̄ exercit⁹ eſt valde magn⁹ qualis erat exercit⁹ ſennacherib. f Increpabit eū. ꝑ angelū tuū ꝑcutiendo ei⁹ exercitū. iiij. Re. xviij. g Et fugiet ꝓcul. qꝛ ſennacherib viſa plaga cū paucis fugit ad terrā ſuā velocit̄. iō ſubdit̄. Et rapiet̄ ſic̄ puluis ⁊c̄. in tp̄e veſpe ⁊ ecce turbatio. qꝛ ꝑcuſſio dicta facta fuit de nocte q̄ icipit a veſpere In matutio: ⁊ nō ſubſiſtet: qꝛ ſennacherib i mane vidēs plagā ſui exercit⁹ fugit. vt dictū eſt. et ꝯcludit propheta. Hec ē ps ⁊c̄. i. pena dicta ē illō qd̄ iuſte reddit̄ i inimicis noſtris. Ca. xviij.

arū vel triū oliuaꝝ in ſūmi
tate rami: ſiue quatuor aut
quinqꝫ. In cacuminib⁹ ei⁹
fruct⁹ ei⁹: dicit dn̄s de⁹ iſ-
o rael. In die illa inclinabit̄
hō ad factorē ſuum ⁊ oculi
ei⁹ ad ſanctū iſrl' reſpicient
et nō inclinabit̄ ad altaria
q̄ fecerūt manus ei⁹: ⁊ que
operati ſunt digiti ei⁹ nō re-
ſpicient lucos ⁊ delubra.
p In die illa erunt ciuitates
q r fortitudinis ei⁹ derelicte:
ſicut aratra et ſegetes q̄ de
relicte ſunt a facie filioꝝ iſ-
s rael. Et eris deſerta: qꝛ ob
lita es dei ſaluatoris tui. ⁊
fortis adiutoris tui nō es
t recordata. Propterea plā
tabis plantationē fidelem
v x ⁊ germen alienum ſemina
y bis. In die plantationis
z tue labruſca: ⁊ mane ſemē
a tuū florebit. Ablata ē meſ
b c ſis in die hereditatis ⁊ do
d lebit grauiter. Ve multitu
e dini populoꝝ multoꝝ vt

multitudo maris ſonātis
⁊ tumult⁹ turbaꝝ ſicut ſo-
nit⁹ aquaꝝ multaꝝ. Sona
bunt ppl'i ſicut ſonit⁹ aqua
f rū inundantiū: ⁊ increpa-
g bit eū ⁊ fugiet procul. Et
rapiet̄ ſicut puluis monti-
um a facie venti ⁊ ſicut tur-
bo corā tēpeſtate. In tem
pore veſpere: ⁊ ecce turba
tio in matutino: ⁊ nō ſubſi
ſtet. Hec eſt ps eorū q̄ va
ſtauerūt nos. ⁊ ſors diripi
entiū nos. Ca. xviij.
a b Ve terre cymbalo ala-
c ruꝫ q̄ eſt transflumen
d ethiopie qui mittit in ma-
e re legatos ⁊ in vaſis papy
f ri ſuper aquas. Ite angeli
g veloces ad gentē conuul-
h ſam ⁊ dilaceratā ad ppl'm
i terribilem poſt quē nō eſt
k alius ad gentem expectan
l m tem et conculcatam cuius
n dirupuerūt flumina terraꝝ
eius ad montem nominis
dn̄i exercituū montē ſyon.

v Ve terre cymbalo. Ra. ſal'. exponit h̄ ca. de d̄ſtructione exercit⁹ gog ⁊ magog ꝑ regē meſſiā quē iudei expectāt venturū. ſed h̄ expoſitio i nitit̄ falſo fundamēto cū aduent⁹ chriſti trāſierit in ꝑteritū. ⁊ iō expoſitores noſtri dicūt ꝙ Eſa. incipit hic deſcribere punitōnē egyptioꝝ q̄ tp̄e ſedechie fecerūt ppl'm de regno iuda cōfidere i ſuū auxiliū. ⁊ ſic rebellauit ꝯ regē babylonioꝝ: ꝓpter qd̄ captiuat⁹ fuit ppl's ⁊ deſtructa ciuitas et templū. Sic igit̄ ꝑſens ca. in duas ꝑtes diuidit̄. qꝛ p̄ deſcribit̄ egyptioꝝ ꝑuaricatō. ſcd̄o pene cōminatō. ibi. Dēs hitatores. Circa primū dr̄. a Ve terre. ſ. egypti. b Cymbalo alaꝝ. Dr̄ autē egypt⁹ alaꝝ cymbalū: qꝛ rex egypti denūciādo regno iude magna ꝓmiſſa faciebat ipm̄ iuanū ꝯfidere ſub alaꝝ ſuaꝝ vmbra c Que ē trās flu. eth̄. iſtō flumē ē nil⁹ diuidens egyptū ab ethi. et ꝑ ipm̄ trāſiuit alex. magn⁹ ď eth̄. in egyptū. d Qui mittit in mari leg. i. nūcios ꝑ mare ad regē iude ipm̄ aſſecurādo. e In vaſis papyrei. i. in nauib⁹ de papyro factis. eſt eīn papyr⁹ ſpēs iūci: ita magni ꝙ ide poterāt fieri nauicule: vt dicūt aliq̄. vl' vt dicūt alij. e In vaſis papyri. i. lr̄is i papyro ſcriptis q̄s portabāt dicti nūcij. vr̄ tn̄ m̄ ꝙ papyr⁹ nō accipit̄ h̄ ꝓ iūco realit̄. ſꝫ tm̄ ſilitudinarie. ſ. ꝓ ligno cōplanato: ſic̄ iūc⁹ hꝫ ſuꝑficiē planā ⁊ abſqꝫ nodis. vn̄ ⁊ Gen̄. vj. vbi dr̄. Fac tibi archā de lignis leuigatis. i. dolatis ⁊ cōplanatis. vt dictū fuit ibidē. In hebreo hr̄ de lignis Gofer. Et iſta eadē dictio ponit̄ h̄ vbi nos habem⁹. In vaſis papyri. in hebreo hr̄. In vaſis gofer. ⁊ ſm̄ hebreos ſignat iūcū. nō tn̄ realit̄. ſꝫ ſilitudiarie accipit̄ h̄ ⁊ ibi mō dicto. Archa ei noe q̄ fuit tāte q̄titatis nō potuit fieri de iūcis f Ite angeli veloces. i. nūcij. g Ad gētē ꝯuulſā ⁊c̄. i. ad gētē regni iudē vt ptēbit ex fine h⁹ ꝑtis. h̄ ei gēs fuit multiplicit̄ ꝯuulſa ⁊ dilacerata: ⁊ freq̄nt̄. ſ. a regib⁹ iſrl' egypti. ſyrie. aſſyrioꝝ. ⁊ babylonioꝝ. vt pꝫ. iiij. Re. h Ad ppl'm terribilē nō a ptāte. ſꝫ a miſeria ſibi ſuꝑueniēte. qꝛ ppl'us cadēs i infortunijs ⁊ miſerijs ex ſui ꝯſideratiōe icutit terrorē alijs ne ſilr' eis ꝯtigat. i P⁹ quē nō ē ali⁹. ſ. miſ̄abilior. k Gentē expectātē. ſ. auxiliū ab egyptijs ꝯ regē babylōis. ſꝫ qꝛ illa expectatio fuit fruſtra. iō ſubdit̄. l Et cōculcatā. ab exercitu babylōis. m Cui⁹ dirupuerūt flumia. i. impetus aduerſarioꝝ. n Terrā ei⁹ et q̄ ſit illa terra ſubdit̄

ad montē noīs dn̄i ⁊c̄. qꝛ in hierl̄m erat tēplū noī dei de-
dicatū. o Oēs hītatores. Hic p̄nter ponit̄ egyptiorū
punitio. Circa quā ſciēdū ꝙ punitio egyptioꝝ poſita ī h̄
caplo ⁊ duobꝰ ſeq̄ntibꝰ cōīt̄ exponit̄ a doctoribus nr̄is
de punitione egipti q̄ facta ē ꝑ aſſyrios. ſꝫ ſaluo meliori
iudicio videt̄ mihi:
ꝙ meliꝰ exponat̄ de
triplici pūitiōe egy
pti quaꝝ prima fm̄
ordinē hiſtorie fa-
cta fuit ꝑ aſſyrios.
ſcd̄a ꝑ babylonios:
tercia ꝑ romanos.
⁊ p̄rio hic ponit̄ ſe-
cunda. ſcd̄o tercia.
ca. ſeq̄nti. ⁊ tercio ṗ
ma. c. xxj. Scriptu-
ra eni ſacra nō ſꝑ ꝓ
cedit fm̄ ordinē hi-
ſtorie: ⁊ maxie in ꝓ
phetis: ſꝫ freq̄nt̄ p̄ri
us facta poſterius
ſcribunt̄: vt pꝫ q̄ſi
in omībꝰ libris ſcri-
pture. Nōnabiliter
etiā p̄rio ponit pro-
pheta punitionē ꝑ
babylonios factā

o Omnes habitatores orbis
p qui moramini in terra cum
q eleuatū fuerit ſignū in mō-
r s tibus videbitis ⁊ clango-
rem tube audietis: qꝛ hec
t dicit dn̄s ad me. Ego qui-
v eſcā ⁊ conſiderabo in loco
x meo ſic̄ meridiana lux cla-
y ra eſt ⁊ ſicut nubes roris ī
z a die meſſis. An̄ meſſem. n.
b totus efflo͛uit. ⁊ immatu-
c ra ꝑfectio germinauit. et p̄
cidētur ramuſculi eius fal-
cibus: ⁊ q̄ derelicta fuerit
d abſcindent̄. Excutient̄. et

ꝯtinuādo ſe ad ꝑtē p̄cedentē in q̄ poſuerat p̄uaricationē
egyptioꝝ p̄bēdo cōfidentiā ſalſā iudeis rebellādi ꝯ̄ baby
lonios. ⁊ iō īmediate ſubiūxit pūitionē egyptioꝝ ꝑ ipſos
Et diuidit̄ in duas ꝑtes. qꝛ p̄rio ponit̄ egyptioꝝ punitio
ſcd̄o iudeoꝝ cōſolatio. ibi. In illo tp̄e. Circa p̄mū dicit
ꝓpheta. o Oēs hītatores orbis. i. egypti. ⁊ eſt locutio
hyꝑbolica. ad denotandū magnitudinē illiꝰ regni. ⁊ mul
titudinē ppl̄i ſicut dr̄ pariſius eſt totꝰ mundꝰ. p Cū
eleuatū fuerit ſignū. i. vexillū regis babylonis. q In
montibꝰ. i. in fortalicijs in alto ſituatis. r Videbitis
ad deſolationē veſtrā. s Et clāgorē tube audietis. ad
cōcitādū bella ꝯ̄ totā terrā egypti reſiduā. t Ego qui-
eſcā a ꝓtectione egyptioꝝ. v Et ꝯſiderabo ī loco meo
id ē in meip̄o. x Sicut meridiana lux clara eſt. qꝛ oīa
nuda ⁊ apta ſunt oculis dn̄i. y Et ſicut nubes ⁊c̄. q̄ re
frigerat meſſores a labore et calore: ita refrigerabo baby
lonios a labore belli. vt de facili poſſint vos deuincere et
detruncare. z An̄ eni meſſem. i. an̄ ꝑfectionē. a To-
tus efflo͛uit. ſ. ppl̄s egypti. b Et īmatura ꝑfectio ger-
minauit. i. an̄ tp̄s debitū: ⁊ ſic cito corrūpet̄. iō ſubditur.
c Precident̄ ramuſculi eius falcibꝰ ⁊c̄. i. ppl̄us egypti
etiā vſqꝫ ad minimos interficiet̄. d Et relinquētur ⁊c̄.
ſcꝫ cadauera egyptioꝝ ab eis deuoranda. e Et eſtate
ꝑpetua. i. vna eſtate integra. f Erūt ſuper eū volucres
qꝛ inde ſatis habebunt ad comededū ꝓ illo tp̄e. g Et
oēs beſtie terre ⁊c̄. i. ſatis ad comedendū ꝑ totā hyemē
habebūt. ꝑ eſtatē eni hic poſitā ⁊ hyemē intelligit̄ tempꝰ
vnius anni. vt dicit Ra. ſa. h In illo tp̄e. Hic ꝯn̄t de-
ſcribit̄ cōſolatio iudeoꝝ facta ꝑ cyrū regē perſaꝝ: q̄ dedit
licentiā iudeis redeundi in iudeā. ⁊ vaſa templi remiſit
cū eis. vt h̄r ṗmo Eſdre ṗmo. ⁊ hoc ē qđ dr̄. In illo tp̄e:
qꝛ poſtq̄ nabucho. debellauerat egyptū tp̄e balthaſar ne
potis ſui: regnū babylonie fuit ad medos ⁊ ꝑſas tranſla
tū. i Deferet̄ munꝰ. i. vaſa a cyro remiſſa. vt dictū eſt.
⁊ etiā qꝛ iudei remanētes ī babylone miſerūt ad locū di-
uini cultꝰ ꝑ iudeos illuc redeūtes munera pluria: vt ha-
bet̄ ṗmo Eſdre. j. k A ꝓplo. ſ. regni iude l Diuulſo
⁊ dilacerato. mō ꝯ̄ expoſito. In ca. xviij. vbi dr̄ ī poſtil.
Circa p̄mū dicit̄. De terre. ſ. egypti. Additio.

Hoc ca. xviij. qđ incipit. De terre cymbalo alaꝝ
b videt̄ ꝓprie exponēdū de filijs iſrl̄ q̄ fuerūt trāſ
migrati ꝑ ſalmanaſar regem aſſyrioꝝ: vt h̄r. iiij.
Regū. xvij. vbi dr̄. Et tranſtulit iſrl̄ in aſſyrios

poſuitq̄ eos in haylā ⁊ in habor iuxta fluuiū goſam ī ci-
uitatibꝰ medoꝝ: qꝛ tp̄e alexandri magni recluſi fuerunt
miraculoſe ad orationē ipſius alexandri vt narrat ioſe-
phus: ita ꝙ locus in q̄ ſunt eſt imeabilis. egredient̄ tn̄ cir
ca finē mūdi magnā hoīm ſtragē facturi ꝓut h̄r in hiſto-
ria ſcholaſtica. vn̄ ꝯ̄
de iſtis videt̄ agere
ꝓpheta ī h̄ ca. cū di
cit. De terre cym-
balo alaꝝ. De gen-
te. n. ſeu terra q̄ ē in
valde remotis ſeu ī
locis cōiter intranſi
bilibus nō h̄r noti-
cia niſi ex ſono cym
bali: q̄ de longīquo
ſentit̄. ⁊ qn̄ q̇s ex il-
la ꝑte longinq̄ veit
q̄ſi etiā volare dr̄.
vn̄ Deut̄. xxviij. ca.
dr̄. Adducet dn̄s ſu
per te gentē de lon-
ginq̇ in ſilitudinē
aq̇le volātis: ⁊ h̄ eſt
qđ dic̄. De t̄re cym
balo alaꝝ. i. ve terre
ita remote ⁊ recluſe
a ꝯuerſatione hoīm

relinquent̄ ſimul auibꝰ mō
e tiū ⁊ beſtijs terre et eſtate
f ꝑpetua erunt ſuper eū vo-
g lucres: ⁊ omnes beſtie ter
h re ſuper illum hyemabunt
i In tempore illo deferetur
k munus dominꝰ exercituū
l a populo diuulſo ⁊ dilace
rato: a populo t̄ribili poſt
quem non fuit alius a gen
te expectante: ⁊ conculca-
ta: cuius dirupuerunt flu-
mina terram eius: ad locū
nominis domini exeecitu-
um montem ſyon.

cōi: qđ q̄ſi cymbalo ſonꝰ eiꝰ euenit ꝑ volatū alaꝝ. Et ſeq̄
tur. q̄ eſt trāſflumia ethiopie alludēdo ad illđ qđ dr̄ ca. ſu
pradicto. iiij. Re. xvij. ꝙ fuerūt trāſmigrati trans flumia
gozan q̄ hic vident̄ vocari flumina ethiopie. vn̄ ꝓpheta
hic nō noīat ꝓprio noīe terrā nec ciuitates ī q̇bus erant.
ſicut nec fuerūt noīa ī ꝓpria hiſtoria ſue trāſmigratiōis
ſupra dicta. Et ſeq̄tur. Que mittit in mari legatos ⁊ ī va
ſis papyreis ſuꝑ aquas. Pro q̄ ſciendū ꝙ illi de decē tri
bubus ſic extermiati ⁊ recluſi veriſil̄r credit̄ ꝙ deſiderāt
ſcire ea q̄ gerūt̄ circa illos: q̄ in his ꝑtibus remāſerūt ī iu
dea: tn̄ qꝛ multi de illis decē tribubꝰ remāſerūt ī iudea et
in alijs diſperſi ꝑtibꝰ fugiētes a rege aſſyrioꝝ: vt pꝫ ꝺ tho
bia q̄ erat de tribu neptalim: ⁊ ſic de alijs. tū qꝛ illi licet ꝓ
maiori ꝑte fuerūt idolatre tn̄ ſpectabāt ſaluatorē ſeu meſ
ſiā ſicut et alij de genere iacob: ⁊ iō aliq̄n mittebāt nūci-
os verſus hieruſalē vt aliq̇d ſcirēt ex p̄dictis. ſꝫ qꝛ h̄ non
poterant facere ꝑ terrā ꝓpter recluſionē nitebāt̄ hoc face
re ꝑ aliq̄s aq̄s ſubterraneas ſeu ocultas. Et ī vaſis papy-
reis. i. ī fiſcellis ſcirpeis Dictio ei hebreica q̄ hic ponit̄ nō
conſonat in aliq̇ dictioni q̄ ponit̄ Geñ. vi. cū dr̄. Fac tibi
archam de lignis leuigatis. ibi ei dr̄ de lignis Goffer hic
aūt de lignis gome: ⁊ ē dictio eadē omnino ei q̄ ponitur
Exo. ij. vbi dr̄. Fecit fiſcellā ſcirpeā ⁊ liniuit eā. Vn̄ dictio
gome q̄ hic et ibi in Exo. ponit̄ ſignificat iuncū. ſunt eni
aliq̇ iunci marini ita duri ꝙ poſſent ex eis fieri aliq̄ vaſa-
ad nauigandū ꝑ flumia. Et qꝛ hmōi iunci licet duri non
tn̄ h̄nt duriciē lignoꝝ ⁊ ex q̇bus nauigia fiūt. et iō dicunt
hebrei ꝙ tutiꝰ nauigat̄ in eis ꝑ aliq̄s ripas fluminū eo ꝙ
nō ita cito frangūt̄. ſed q̄nq̄ cedēt tangenti. ⁊ iō talibꝰ na
uigijs mittebāt legatos ſuos vt ſecurius ꝑ loca ſubterra-
nea ſeu occulta tranſire poſſent. Hoc aūt qđ dr̄ in mari.
intelligendū ē de cōgregatiōe aq̄ꝝ ꝓut ſepe cōſueuit di-
ci in ſcriptura. q̇d aūt deberēt facere iſti nuncij. ſubdit cū
dicit. Ite ad gentē ꝯuulſam ⁊ dilaceratā. i. ad gentē iude
oꝝ ꝓut in poſtilla declarat̄. Et ſeq̄tur. Ad ppl̄m terribilē
Gens eni iudeoꝝ lꝫ ꝓpria ꝑtāte nō eēt terribilior alijs.
ꝑtāte tn̄ diuina frequent̄ mirabilia ꝑ eis oꝑante terribil̄
erat. vt pꝫ Joſue. ij. c. de raab dicēte exploratoribꝰ ꝙ om
nes hitatores terre chanaan timebāt eos ꝓpter tranſitū
iordanis ⁊ hmōi. Et iō dicit. Poſt quē nō eſt alius terri
bilior in ſignis et ꝓdigijs. Et ſeq̄tur. Gentē ſpectantē. ſ.
ſaluatorē et redēptorē. Et cōculcatā cuiꝰ dirupuerūt flu-
mia terrā eiꝰ. q. d. q̄ꝫtūcūq̄ cōculcata ē ab impetu aduer-

ſarioꝝ ſꝑ ē ſpectās ſuā liberationē a deo:et vt oſtēdat in q̄ terra eēt illa gens ꝯuulſa ⁊ dilacerata ⁊ ſpectās. ſubdit Ad locū nois dñi exercituū montē ſyon. In illo ei loco vbi eſt inuocatū nomē dñi hītabat illa gens ad quā mittebāt illi q̄ trans flumia ethiopie recludebanꝰ. Et ſequiꝰ Oēs hītatores orbis q̄ morami i terra ⁊c̄. Que q̄dē verba ſm oēs expoſitores intelliguntꝰ eē dicta ꝑ ꝓphetā in ꝑſona dñi. Ad quoꝝ declarationē attendendū ꝙ in his q̄ dicta ſūt exꝑmiꝰ ratio hꝰ legatiōis. Dicit enī. Ite angeli veloces ad gentē ꝯuulſam. nō aūt dicit q̄d illi angeli ſeu nūcij debebāt nūciare illi genti cui mittebanꝰ. vel q̄d ab eis debebāt ſcire. ſꝫ hoc aliq̄liꝰ inueniꝰ in hoc qḋ dixit ſ. Ad gentē ſpectātē. q.d. ſciatis ab eis ſi illud qḋ ſpectant a deo habeāt in re vt ⁊ nosipi ꝑticipemꝰ eoꝝ redēptionē Ad qḋ reſpōdeꝰ in ꝑſona dei. Oēs hītatores orbis q̄ morami in terra cū eleuatū fuerit ſignū in montibꝰ videbitꝭ ⁊ clangorē tube audietis. Cuiꝰ ſenſus eſt. ꝙ redēptio veri meſſie. ſ. xp̄i quā oēs fideles expectabāt oñdenda erat publice oibus hītatoribꝰ orbis in duobꝰ p̄ncipaliꝰ. p̄ enī in leuatione ſigni crucis vñ. Si exaltatꝰ fuero a terra oīa trahā ad meip̄m. Ioh.c.xij. ſecūdo in p̄dicatiōe vłi apłoꝝ ⁊ diſcipuloꝝ xp̄i ꝑ orbē diuulgata de q̄ dicit. Et clāgorē tube audietis. q.d. nūcijs miſſis p̄dictis: nō oꝑtet vos mittere ad inq̄rendū de tp̄e ſpectatiōis redēptiōis veſtre q2 h̄ publicabiꝰ oibus cōmorantibꝰ in terra p̄dictis duobus modis. Pōt etiā referri hoc qḋ d̄r. Cū eleuatū fuerit ſignū in mōtibꝰ videbitis ad exaltationē crucis ꝑ victoriā cōſtātini imꝑatoris: q̄ ꝑ totū orbē ſalutifere fuit diuulgata: ⁊ ſic in h̄ qḋ d̄r. Oēs hītatores orbis ⁊c̄. oñdit ꝙ ſaluator nō erat ſic expectādꝰ vt circumiret ꝑ orbē ad ſaluādos eos q̄ ſaluādi erāt ꝓut q̄dā hebreoꝝ erronee putabāt. ſed ꝑ eleuationē ſigni ⁊ auditū clangoris tube ſupradictis: ſalus erat ꝑ orbē ⁊ vſq̄ ad recluſos p̄dictos extendēda. Ad qḋ amplіꝰ declarandū ſubdit. Quia h̄ dicit dominꝰ ad me. q̄eſcā ⁊ ꝯſiderabo i loco meo. Et ē ſenſus. q2 poſtq̄ paſſio xp̄i fuit celebrata nō oꝑtebat vt xp̄s ꝑ mundū diſcurreret. ſꝫ vt iā q̄eſceret a laboribꝰ de q̄ dicit. Quieſcā ⁊ ꝯſiderabo. i. ꝙ ꝓuideret ſue eccleſie ip̄o ſurſū in loco ſuo ad dextrā p̄ris exñte: de q̄ dicit. Et ꝯſiderabo in loco meo. Et q2 h̄ ꝯſideratio ſeu ꝓuiſio fit mediāte lumine fidei ⁊ feruore charitatis ab ip̄o deo īfuſis. iō ſubdiꝰ. Sicut lux clara eſt ⁊ meridiana vt ꝑ h̄ qḋ d̄r. Lux clara itelligaꝰ lumē fidei. ⁊ ꝑ h̄ ꝙ dicit meridiana. feruor charitatis ſicut feruor diei viget p̄cipue ſole exñte i meridie. Et q2 ex iſtis v̄tutibꝰ q̄ a deo q̄eſcēte ⁊ ꝯſiderante i ſuo loco in eccłia infundunꝰ deriuanꝰ dona ſp̄ūſſancti q̄ ſui roris aſꝑſione eccłiam fecūdat. iō ſubdit. Et ſicut nubes roris in die meſſis. Et ſeq̄tur. Añ meſſeꝫ. n. totꝰ effloruit. in q̄ ꝓpheta inſinuat iſtis trās flumia ethiopie exñtibꝰ q̄ tp̄e ⁊ mō ad xp̄m acceſſuri erāt. ⁊ h̄ erat ſuū p̄ncipale intentū. qḋ q̄dē tp̄s erit circa finē mūdi. vt dictū eſt. Finis. n. mundi d̄r meſſis Math. xiij. Sinite vtraq̄ creſcere vſq̄ ad meſſeꝫ. Et ē ſenſus. Añ meſſeꝫ. i. añ finale iudiciū: ille ppłus florebit. i. tendet ad fructificādū in bonis oꝑibꝰ et cultu dei: ſicut flos tendit in fructū ⁊ dicit effloruit p̄teritū ꝓ futuro. ⁊ ne cū d̄r totꝰ intelligaꝰ ꝓ toto illo ppło nemine deficiēte. iō ſubdiꝰ. Et imatura ꝑfectio germinauit q2 nō omnes venient ad maturitatis ꝑfectionē. Preſcindentur ramuſculi eius falcibus ⁊c̄. q2 illi ramuſculi qui ſunt quaſi inutiles p̄ſcindenꝰ. ⁊ q̄ derelicta ſunt abſcindētur. ſ. a corꝑe eccleſie. ⁊ excutienꝰ. i. de terra ſua in q̄ ſūt recluſi. Et ſequiꝰ. Derelinquētur ſimul auibꝰ montiū vſq̄ ibi ſuꝑ eū hyemabūt in q̄ p̄dicit ſtrages ⁊ morticinia que debēt fieri in ſua excuſſione ꝓut dictū fuit in p̄ncipio hꝰ expoſitiōis: ⁊ q2 tā de exñtibꝰ q̄ de obuiantibꝰ erāt multi mortui. iō dicit. Derelinquenꝰ ſimul. ſ. ab vtraq̄ ꝑte pugnātiū. ſeq̄tur. In tp̄e illo deferet munus ⁊c̄. in quo propheta poſtq̄ p̄dixit modū ſue egreſſionis ſiue excuſſionis ſubdit tp̄us ſue cōuerſiōis ad xp̄m dicēs. In tp̄e illo ſcꝫ añ meſſem vt expoſitū fuit deferet munꝰ dño exercituū. ſ. ꝑ latrie cultū. A ppło diuulſo ⁊ dilacerato ⁊c̄. a reliquijs ppłi iudeoꝝ ⁊ etiā ab illis qui excuciēdi ſūt a terra trās flumia ethiopie ſupradicta. de vtriſq̄ ei poſſūt ꝓprie poni illa q̄ hic tradunꝰ. Nā tā illi de decē tribubꝰ q̄ vltra flumia p̄dicta exiſtūt. vt ē dictū q̄ illi de duabꝰ tribubꝰ: ꝓprie poſſūt dici gens cōuulſa ⁊ dilacerata ſpectās ⁊ hmōi. vt pꝫ intuēti. Et ſeq̄tur. Ad locū nois dñi i ſyon ſ. ad eccleſiā. concordat aūt huic ſententie ſeu expoſitioni qḋ legiꝰ Sophonie iij. vbi ſic vltra flumina ethiopie inde ſupplices mei filij diſperſoꝝ meoꝝ deferēt munus mihi. Ad qḋ ſciendūꝫ. ꝙ ibi loquiꝰ de ſtatu finali. quō oēs gentes reducende ſunt ad verū cultū diuinū: vñ imediate añ diciꝰ Tūc reddā populis labiū electuꝫ vt vocēt omnes in noīe dñi ⁊ ſeruiaꝰ ei humero vno. Et ibidē vocat illos q̄ ſūt extra flumia ethiopie. ſ. illos de deceꝫ tribubꝰ p̄dictis ſupplices dei inq̄ātuꝫ ei humiliabunꝰ per penitentiā ꝯ p̄teritꝭ dicit etiā eos filios diſꝑſoꝝ meoꝝ eo ꝙ deſcendunt ab illis q̄ diſꝑſi fuerūt ꝑ aſſyrios ex ſententia diuina. de q̄bꝰ concludit ꝙ deferent deo munera ꝑiformia ſicut hic d̄r. In illo tp̄e deferet munꝰ dño exercituuꝫ a ppło diuulſo ⁊c̄.

Onus egypti xix.
a
b Ecce dominꝰ aſcēdꝫ
c ſuꝑ nubē leuem: ⁊ ingredi
d etur egyptum: ⁊ mouebūtur ſimulacra egypti a fa-
e cie eius ⁊ cor egypti tabe
f
g ſcet in medio eius. Et concurrere faciaꝫ egyptios aduerſus egyptios: ⁊ pugnabit vir ꝯ fratrē ſuū: ⁊ vir ꝯ amicū ſuū: ciuitas aduerſus ciuitatē: regnū aduer-
h ſus regnū ⁊ dirūpeꝰ ſp̄ūs
i egypti i viſceribꝰ eiꝰ ⁊ cōſi
k liū eiꝰ p̄cipitabo: ⁊ interrogabūt ſimulachra ſua: ⁊ diuinos ſuos: ⁊ phitones: ⁊
l ariolos: ⁊ tradā egyptū in
m manu dñoꝝ crudeliū ⁊ rex fortis dñabiꝰ eoꝝ ait dñs
n exercituū. Et areſcet aqua

Capłm. xix.

a Onus egypti. Hic ꝯñꝰ denūciaꝰ punitio egyptiorū ꝑ romanos. ⁊ p̄io dicta punitio. ſcd̄o iudeoꝝ cōſolatio. ibi. In die illa erūt. Circa p̄imū ſciendūꝫ: ꝙ antonius collega auguſti ceſaris ſub q̄ natꝰ fuit chriſtus amore cleopatre regine egypti captꝰ. repudiauit vxoreꝫ ſuā auguſti ſororē ⁊ cleopatrā accepit. ⁊ auguſto bellū indixit: a q̄ tñ fuit debellatꝰ ⁊ capta egyptus. ⁊ q2 tp̄e auguſti xp̄s fuit natus ⁊ in egyptū portatꝰ. iō ad h̄ incipit propheta dicēs. b Ecce dñs aſcendet ſuper nubē leuē. aſſumendo ſibi carnē humanā: q̄ d̄r nubes. q2 formata fuit ſp̄ūſſancti v̄tute. ſicut nubes ſurſum gñanꝰ in aere virtute ſolis. Et leuis. q2 nō fuit aggrauata pōdere peccati originalis c Et ingrediꝰ egyptū. fugiens ꝑſecutionē herodis. Math. ij. d Et mouebunꝰ ſimulacra egypti a facie eiꝰ. q2 eo ingrediēte egyptū ſimulacra corruerūt: vt d̄r in ſcholaſtica hiſtoria in ſignū deſtructionis idolatrie ꝑ p̄dicationē euangelij deſtruende. e Et cor egypti ⁊c̄ h̄ referꝰ ad antoniū regē ⁊ cleopatrā reginā. q2 ſicut cor mouet alia mēbra ſic populū egypti mouebat rex ⁊ regina. ⁊ bñ d̄r. f Tabeſcet in medio eius. q2 exercitu egypti debellato antoniꝰ fugiens ſeip̄m interfecit: ne caꝑeꝰ ab auguſto. ⁊ ſiłr cleopatra excitauit ſerpētē venenoſum ad ſe mordendū. ⁊ ſic morſu ſerpētis interijt. g Et cōcurrere faciā egyptios ⁊c̄. q2 aliq̄ eorum timētes auguſti ꝑtātē iūxerūt ſe ei: ⁊ ſic pugnabāt ꝯ alios egyptios q̄ erāt cū antonio. h Et di. ſp̄ūs egy. ⁊c̄. i. fortitudo eiꝰ. i Et con. eiꝰ ⁊c̄. q2 antoniꝰ intēdebat auguſtū deijcē. ab ip̄o. ⁊ accidit ꝯrīo. k Et inꝰ. ſi. ſua. q2 antoniꝰ ⁊ cleopatra in talibꝰ ꝯfidebāt. l Et tra. egy. ⁊c̄. q2 młti egyptij i illo bello fuerūt occiſi. ⁊ q2 capta egypto a rōanis fuerūt ibi poſiti p̄fecti rōanoꝝ: q̄ ſuꝑ eos ponebāt ḡue iugū m Et rex fortis dñabiꝰ eoꝝ. ſ. auguſtꝰ q̄ imꝑator fuit potentiſſimus. n Et areſcet aqua ⁊c̄. per hoc intelligiꝰ deſolatō

de mari: ⁊ fluuiꝰ deſolabit
atqꝫ ſiccabit: ⁊ deficiēt flu
mina. Attenuabūt ⁊ ſicca
o bunt riui agerū. Calamus
⁊ iuncꝰ marceſcet: nudabi
tur alueus riui a fonte ſuo.
Et omnis ſemētis irrigua
ſiccabit areſcet ⁊ non erit.
p Et merebūt piſcatores: ⁊
lugebūt oēs mittētes i flu
mē hamū: ⁊ expādētes re
q te ſup faciē aq̄ꝝ emarceſcēt
Cōfundēt q̄ opabant linū
plectētes ⁊ texentes ſubti
r lia. Et erūt irrigua eiꝰ flac
s cētia: oēs qui faciebāt la-
cunas ad capiēdos piſces
t Stulti prīcipes thaneos:
v ſapientes cōſiliarij phara
x onis dederūt cōſiliū īſipi-
y ens. Quō dicetis pharao
ni: filiꝰ ſapientiū ego filiuſ
v regū antiquoꝝ. Ubi nunc
x ſūt ſapientes tui Annūci-
ent tibi ⁊ indicent quid co
gitauerit dn̄s exercituū ſu
per egyptū Stulti facti ſūt
prīcipes thaneos: emarcu
y erūt prīcipes mēpheos de
z ceperūt egyptū angulū po
a puloꝝ eiꝰ. Dominꝰ miſcu
it in medio eiꝰ ſpiritū ver
tigis: ⁊ errare fecerūt egy-
ptū in oī ope ſuo: ſicut erat
b ebrius ⁊ vomens. Et non
erit egypto opus quod fa-
ciat: caput ⁊ caudā incur-
c uantē ⁊ refrenātē. In die
illa erit egyptus quaſi mu
d lieres: ⁊ ſtupebūt. ⁊ time-
būt a facie cōmotiōis ma-
nꝰ dn̄i exercituū: quā ipſe
e mouebit ſup eā: ⁊ erit ter-
ra iuda egypto in pauorē
f Ois qui illiꝰ fuerit recor-
g datus: pauebit a facie con
ſilii dn̄i exercituū: qd ipē
h cogitauit ſup eam. In die
i illa erunt quinqꝫ ciuitates
in terra egypti loquentes

terre egypti q̄ ex vna pte ē ſupra mare: ⁊ ex alia ſupra ni-
lū. o Calamꝰ ⁊ iuncus marceſcet ⁊c̄. p hoc deſignat ꝙ
gaudiū ⁊ leticia deficient de egypto: qꝛ viroꝛ iunci ⁊ cala
mi leticiā ſignificat. vn̄ pratū virēs cōiter dr̄ ridere p Et
merebūt piſcatores ⁊c̄. mlt̄i em̄ illiꝰ artis erāt in egypto:
eo ꝙ abūdat aquis.
hꝫ ei mare ex vna p
te. ⁊ nilū ex altera.
q Cōfundent ⁊c̄. i.
q̄ faciebāt opa ſbti-
lia de lino. r Et
erūt irrigua eius ⁊c̄
id ē arētia s Om
nes q̄ faciebāt lacu-
nas. i. vinaria p iſta
q̄ dicta ſūt intelligi
tur. ꝙ omnes artifi-
ces egypti p roma-
nos ſpoliarent ⁊ va
ſtarent. Et ↄ̄ſit idē
oñdit de principibꝰ
⁊ maioribꝰ cū dicit
t Stulti prīcipes
thaneos. dicti a tha
nis ciuitate egypti
valō nobili v Sa
piētes ↄſiliarij pha
raonis. Antonium
vocat pharaonē. qꝛ
oēs reges egypti ab
antiq̄ ⁊ tpe eſaie vo
cabant pharaones
x Dederūt ↄſiliū i
ſipiens. ſ. antonio d̄
mouēdo pliū ↄ̄ au-
guſtū y Quō di
cetis ⁊c̄. allegabant
em̄ ꝙ in egypto vi-
guerat ſapientia ab
antiq̄ vt habet p̄io
meta. ⁊ ꝙ illō regnū erat valde antiquū. ⁊ antiquiꝰ ſatis
ꝙ̄ regnū romanū qd̄ incepit tpe achā regis iude: vt hr̄ in
hiſtoria ſcholaſtica: ⁊ ſic dicebāt ꝙ nomen monarchie ibi
poneret. ⁊ qꝛ accidit ↄ̄riū iō ſubdit. v Ubi nūc ⁊c̄. q̄ſi
dicat apparet eoꝛ inſipientia. x Annūcient tibi ⁊c̄. q-
ſi diceret nō poterūt: ⁊ patꝫ lr̄a vſqꝫ ibi. y Deceperunt
egyptū. ſ. ↄſiliarij p̄dicti. Et ſubdit modꝰ deceptiōis.
z Angulū pploꝝ eius. angulꝰ q̄ duabꝰ lineis ↄcurrenti
bus efficit. Hic dr̄ ↄiūctio antonij ⁊ cleopatre: ⁊ ſic eſt ſē
ſus: ꝙ decipiēdo cleopatrā ⁊ antoniū deceperūt p ↄ̄ñs to
tā egyptū. a Dn̄s miſcuit ⁊c̄. i. cōtrouerſie ⁊ erroris: h̄
em̄ fecit dn̄s pmiſſiue ꝓpter mala egyptioꝝ punienda.
b Et nō erit egypto opus ⁊c̄. i. ppl̄s egypti nō hēbit ſe i
tromittere de rege p̄ficiendo: q̄ p caput deſignat. nec d̄ fa
milia eū ſequēte q̄ dr̄ cauda. nec de iudicibꝰ ⁊ p̄fectis po-
pulū gubernātibꝰ eū refrenando ab iniurijs inferendis.
⁊ penis in irrogando ꝓ illatis: qꝛ capta egypto p augu-
ſtū: gubernatio egypti deuoluta eſt ad imperiū romanū. ꝙ
ponebat ibi p̄fectos ⁊ iudices. c In die illa ⁊c̄. i. egy-
ptij erūt totalit ſubiecti romanis: ſicut mulieres viris.
d Et timebūt ⁊c̄. i. ptātis eiꝰ quā tribuit auguſto ↄ̄ egy-
ptū. qꝛ oīs ptās a deo eſt. e Et erit terra iuda ⁊c̄. iputā
do vaſtationē ſuā eueniſſe ꝓpter mala q̄ fecerat antoniꝰ
in terra iuda q̄ antigoniū deſcendētē a machabeis inter-
fecit ⁊ herodē alienigenā regē iudee inſtituit: vt hr̄ i ſcho
laſtica hiſtoria. f Ois q̄ recordatꝰ fuerit. de malis q̄ fe
cit antoniꝰ in iudea. ⁊ de illis q̄ ꝓpt h̄ venerūt in egypto.
g Pauebit a facie ⁊c̄. timens eius iudicia. h In die
illa. Hic ↄ̄nter deſcribit egyptioꝝ releuatio p ſuſceptiōē
fidei ⁊ cultus diuini. q̄ p̄ualēt oībus tpalibus bonis. Et
diuidit in duas: qꝛ p̄ deſcribit iſta receptō fidei ab egypti

js. ſcd̄o ab aſſyrijs. ibi. In die illa. Circa primū ſciendū ꝙ
aliq̄ hebrei ⁊ ſilr̄ aliq̄ catholici i h̄ eos ſequētes exponūt
ptē illā de onia ſacerdote: q̄ de iudea ex pluribus alijs in
trauit egyptū dicens ſe velle implere ꝓphetiā Eſaie q̄ po
nit h̄. ⁊ cū rex egypti honorifice eū recepiſſet ⁊ ciuitatem
ad habitandū cōceſ-
ſiſſet: erexit ibi alta-
re dn̄i hoſtias et ob-
latiōes offerens ſup
illō. ſꝫ h̄ nō videt ve
rū. p̄ qꝛ dr̄ hic Erunt
quinqꝫ ciuitates ⁊c̄.
Onie vō nō legit ni
ſi vna tm̄ ciuitas aſ-
ſignata. Scd̄o qꝛ il-
lud factū onie nō fu
it laudabile: ſꝫ magꝭ
vitupabile ſm ꝙ di-
cit Dan. x. Filij q̄qꝫ
p̄uaricatoꝝ ppl̄i tui
extollent: vt imple-
ant viſionē ⁊ corru-
ent. qd̄ expōit d̄ h̄ fa
cto onie. nō em̄ lice-
bat iudeis erigere al
tare ⁊ ſacrificare: ni-
ſi in hieruſalē ⁊ ma-
xime poſt tēpli ſalo-
monis edificationē
factū aūt qd̄ hic dr̄
cōmēdabile ē ⁊ deo
acceptū vt ptebit lit
terā ꝓſequēdo. Ra.
ſa. aliā expoſitionē
pōit di. ꝙ ſennache-
rib vltio veniēs con
tra hieruſalē addu-
xit ſecū aliq̄s p̄nci-
pes de egypto quos
ceperat in bello con
tra tharatham regē ethiopie quē iuuabant: de q̄ bello hr̄
iiij. Re. xix. ⁊ illos principes adduxit ſecū compeditos.
vt oñderet eos Ezechie ⁊ populo eius ad terrēdū eos. ſꝫ
q̄ñ exercitus ſennacherib fuit pcuſſus ab angelo ipi fue-
rūt ſaluati: ⁊ p Ezechiam a vinculis liberati: ⁊ ſic reuertē
tes in terrā ſuā fecerūt altaria ad colendū deū iſrl̄ q̄ eos
liberauerat de manu ſennacherib. ⁊ ſic exponit lr̄am iſtā
i Erunt quinqꝫ ciuitates in terra egypti ⁊c̄. ſꝫ ↄ̄ hoc ē qd̄
ſubditur. Loquentes lingua chanaan ⁊c̄. i. hebraicā. q̄a
terra chanaan tunc ⁊ a longo tpe ante ab hebreis habita
batur: ſi aūt dictū Ra. ſa. eſſet verū: ꝓpheta diceret. Lo-
quētes linguā egyptiacā ⁊c̄. ſi aūt dicat ꝙ duxerunt ſecū
hebreos ad faciēdū diuinū officiū in egypto. nō valet qꝛ
nō erat eis licitū ibi erigere altare: vt dictū eſt. ⁊ ſic factū
eoꝛ eēt vitupabile. Nulla etiā ſcriptura canonica nec hi
ſtoria famoſa de hoc aliq̄d dicit. ⁊ iō illud dictū videt eſſe
ficticiū. Propter qd̄ pars iſta exponit de receptiōe fidei
chriſtiane ab egyptijs: quā beatꝰ Symon apl̄us p̄dica-
uit in egypto q̄ eis forte aduenit. vt hr̄ in legenda ſua. ⁊ ſi
militer Marcus euāgeliſta ſm ꝙ dicit Hiero. li. illuſtri-
um viroꝝ: ⁊ tunc ipi ordinauerūt ibi eccleſias ⁊ erexerūt
altaria in nomine dn̄i iheſu xp̄i. Et ſm hoc dr̄ hic. In die
illa. i. tpe xp̄i q̄ natus fuit ſub auguſto. i Erūt quinqꝫ
ciuitates ⁊c̄. i. hebraicā In egypto em̄ erant multi iudei:
q̄ fuerant diſperſi tpe machabeoꝝ ⁊ ante. q̄ credentes ad
p̄dicatōnem Symonis apl̄i: ⁊ Marci euāgeliſte fuerūt
ab eis ordinati ⁊ diſpoſiti ad regimē ⁊ doctrinā egyptio-
rū in xp̄m credētiū. ⁊ ad celebrādū diuinū officiū in lin-
gua hebraica. Poteſt etiā dici ꝙ egiptij ad fidē conuerſi
deū laudabant hebraica lingua. qꝛ in primitiua eccleſia
baptizatis p impoſitionē manuū apoſtoloꝝ dabat ſpiri-

lingua chanaan: ꝛ iurātes
k p dn̄m exercituū. Ciuitas
ſolis vocabit vna In die
illa erit altare dn̄i ī medio
m tre egypti ꝛ titulus dn̄i iu-
xta terminū ei⁹: ꝛ erit in ſi-
gnū ꝛ in teſtimoniū dn̄o ex
n ercituū in terra egypti Cla
o mabunt.n.ad dn̄m a facie
p tribulātis: ꝛ mittet eis ſal
q uatorē ꝛ ꝓpugnatorē q̄ li-
r beret eos: Et cognoſcetur
dn̄s ab egypto: ꝛ cogno-
ſcēt egyptij dn̄m in die illa
ꝛ colēt eū in hoſtijs ꝛ ī mu
nerib⁹ ꝛ vota vouebūt do
s mino ꝛ ſoluent. Et pcutiet
t dn̄s egyptū plaga ꝛ ſana-
v bit eā ꝛ reuertent egyptij
x ad dominū ꝛ placabit eis
y ꝛ ſanabit eos. In die illa
erit via de egypto in aſſyri
os: ꝛ intrabit aſſyrius egy
ptū ꝛ egyptius in aſſyrios
ꝛ ſeruiēt egyptij aſſur. In
die illa erit iſrl' tercius egy
b ptio ꝛ aſſyrio: benedictio ī
medio terre: cui benedixit
domin⁹ exercituū dicens.
Benedictus popul⁹ me⁹

egypti: ꝛ op⁹ manuū mea-
rū aſſyrius. hereditas aūt
mea iſrl'. Capl'm.xx.
a In anno quo ingreſ-
ſus eſt thartan in azo
tū cū miſiſſet eū ſargō
rex aſſyriorū et pugnaſſet
b cōtra azotū ꝛ cepiſſet eā in
tpe illo locutus eſt domi-
n⁹ in manu eſaie filij amoſ
c dicens. Vade ꝛ ſolue ſac-
cū de lumbis tuis ꝛ calcia
menta tua tolle de pedib⁹
tuis. Et fecit ſic: vadēs nu
dus ꝛ diſcalciat⁹. Et dixit
dn̄s ſicut ambulauit ſeru⁹
meus eſaias nud⁹ ꝛ diſcal
d ciatus: triū annoꝝ ſignū et
portentū erit ſup egyptū ꝛ
ſup ethiopiā: ſic minabit
rex aſſyrioꝝ captiuitatem
egypti: ꝛ tranſmigrationē
ethiopie iuuenem: ꝛ ſenē
nudam ꝛ diſcalciatā diſco
optis natibus ad ignomi
e niam egypti. Et timebūt ꝛ
f confundentur ab ethiopia
g ſpe ſua ꝛ ab egypto gloria
h ſua. Et dicet habitator in-
ſule h⁹ in die illa Heccine

tuſſanct⁹ in ſigno viſibili: ꝛ loq̄bant varijs linguis. vt h̄r Actuū.viij.ꝛ.xix. Fit aūt hic mētio magis in ſpāli de lingua hebraica q̄ꝫ de alijs. qꝛ illa eſt lingua prima. ꝛ fuit oībus cōmunis vſqꝫ ad edificationē turris babel: vt habet Gen̄.xj. Et exprimūtur hic quinqꝫ ciuitates tanq̄ꝫ pricipales in quib⁹ euangeliū p̄dicatū eſt in egypto. licet in plurib⁹ alijs locis eiuſdē regni p̄dicatū fuerit tpe aploꝝ. k Ciuitas ſolis vocabitur vna. Dicūt aliq̄ q̄ h̄ eſt alexandria q̄ dicitur ciuitas ſol'.i. xp̄i qui eſt ſol iuſticie eo q̄ fides xp̄i ibi viguit tpe Marci euāgeliſte ſub quo fideles viuebāt ī alexādria: hn̄tes oīa cōmunia eo mō q̄ legūtur vixiſſe ſub petro ī hieruſalē. Actuū.iiij. ꝓpter qȯ philo diſertiſſimus iudeoꝝ librū cōpoſuit ad cōmēdationē vite ipſo rū: vt dicit Hiero. in libro illuſtriū viroꝝ. Alij vero dicūt q̄ ciuitas ſolis h̄ dicit elyopolis que eſt ciuitas in egypto. Et dꝛ ab elyos qȯ ē ſol. ꝛ polis qȯ eſt ciuitas ꝛ de hac hic fit ſpālis mentio: eo q̄ ſacerdotes ibi māſerūt ab antiq̄. vt habet Gen̄.xlj. In die illa erit altare ꝛc̄. dedicatū ī honore xp̄i. iō ſubdit. m Et erit titulus. iſtud poteſt referri ad xp̄m: ita q̄ iſte titulus ſit ihеſus nazaren⁹ rex iudeoꝝ: qui ī termino vite xp̄i paſſibilis fuit poſitus ſup crucē. ſignū aūt crucis ponit in altarib⁹ ꝛ locis xp̄i noīe dedicatis poteſt etiā referri ad terrā egypti: vt ſit ſenſus q̄ fides xp̄i fuerit p̄dicata p totā egyptū vſqꝫ ad terminos ei⁹. n Clamabūt em̄ ad dn̄m.ſ. egyptij. o A facie tribulantis .ſ. demonis. p Et mittet eis ſaluatorē videlꝫ ihm xp̄m ab eis receptū p verā fidē ab apl'is ab eo miſſis p̄dicatam. q Qui libēt eos. de tenebris erroris ꝛ ptāte demōis. iō q̄ꝫ ſubdit. r Et cognoſcet dn̄s ꝛc̄. hoſtia noui teſtamē- eſt euchariſtia q̄ dꝛ h̄ hoſtie in plurali. qꝛ ſuccedit oībus hoſtijs ꝛ ſacrificijs veteris teſtamenti. pōt etiā hoc referri nō ſolū ad euchariſtiā ſꝫ ad orōnes ꝛ ſuffragia eccleſie: q̄ dicūtur hoſtie pſal.xlix. Sacrificiū laudis honorificabit me ꝛc̄. s Et pcutiet ꝛc̄.ſ. tpali pena vt dictū eſt ad ei⁹ caſtigationē. t Et ſanabit eā.p verā fidē v Et reuertent ad dn̄m veraciter ꝛ pfecte. iō ſubdit. x Et placabit. eis. y In die illa erit via de egypto ī aſſyrios ꝛc̄ qꝛ p̄dicatores euāgelij de vna terra diſcurrebāt ad aliā et ecōuerſo. vt ptꝫ in actib⁹ aploꝝ in plurib⁹ locis. z Et ſeruient egyptij aſſyrijs. ex mutua charitate. qꝛ in p̄mitiua eccl'ia fideles vndecūqꝫ eēnt qn̄ ꝯueniebāt adinuicem viuebāt in maxia cōcordia. vt pꝫ Act.iiij. ꝛ ad hoc refert qȯ ſubdit. a In die illa erit iſrl' terci⁹. qꝛ apl'i fuerūt dē iſrl'. ꝛ p p̄dicationē euāgelij cōiūxerūt diuerſos pplos ad inuicē mutua charitate. iō ſubdit. b Benedictio in medio terre. qꝛ benedictio dei dat exn̄tib⁹ in charitate ꝛ his dictis pꝫ ſentētia lr̄e ſequētis. In capl'o.xix. vbi dꝛ ī poſtilla. Dn̄s miſcuit in medio eius ſpm̄ vertiginis.

Additio.

Vertigo ꝓut in hoc loco cōpetit ſignificat cōuolutionē ſeu cōgyrationē: q̄ qn̄qꝫ fit in cerebro a morbo ſicut in terra fit a vento ꝓut medici tradūt. vn̄ q̄ talē morbū patit nō pōt recte iudicare dē agēdis ſed erat ſicut ebrius ꝓut dꝛ in lr̄a

Capl'm.xx.

In anno. Hic ꝯn̄t ponit punitio egyptiorū facta p aſſyrios. Et diuidit in duas ptes. qꝛ p̄ ponit punitio egyptioꝝ. ſecūdo ex h̄ ſequēs ſtupefactio iudeoꝝ. ibi Et timebunt. Circa primū p̄mittit tempus reuelationis facte de iſta punitōne cū dꝛ. a In anno ꝛc̄. q̄ eſt ciuitas philiſtioꝝ quā cepit iſte tharthan p̄nceps militie regis aſſyrioꝝ. b In tpe illo ꝛc̄. de punitione egyptioꝝ. c Vade ꝛ ſolue ſaccū ꝛc̄. ꝓphete em̄ aliqn̄ denunciabant ꝓphetiā ſuā nō ſolum v̄bis. ſꝫ etiā ſenſibilibus ſignis ſicut hiere. poſuit cathenas collo ſuo ad dēſignādū q̄ ſic ducerent cōcatenati illi ꝯ q̄s ꝓphetabat Hiere. xxvij. Et ſic eſaias iuit nudus ꝛ diſcalciat⁹ ad deſignādū q̄ egyptij ꝛ ethiopes nudi ꝛ diſcalciati ducerent in captiuitatē p regē aſſyrioꝝ. Et pꝫ lr̄a h̄ excepto. d Triū annorū ꝛc̄. qȯ exponit ſic qȯ hoc fecit Eſaias p tres annos anq̄ꝫ accideret iſtō factū. quoꝝ numer⁹ incipit ab illo tpe q̄ tharthā intrauit azotū. Rex em̄ aſſyrioꝝ vi exn̄s in iudea ꝛ eā deuaſtās audiuit dē rege ethiopū q̄ egreſſus erat ad impugnādū ipm ꝛ cū eo erat rex egypti. ꝛ tūc receſſit de iudea. ꝛ illos reges debellauit. ꝛ ppl'm duxit captiuū in fine triū annorū poſtq̄ꝫ eſaias p̄dixerat hoc. Ra.ſa. dicit q̄ li triū annoꝝ nō ſolū refert ad temp⁹ reuelatiōis facte Eſaie vſqꝫ ad ei⁹ impletionē. vt dictū ē. ſed etiā refert ad factū Eſaie.ſ. q̄ trib⁹ annis iuit ſic nudus ꝛ diſcalciatus. ſꝫ h̄ nō ē veriſimile: q̄ dn̄s tādiu faceret eū incedere talit: maxie cū eēt de ſtirpe regia. ꝛ iō alij expoſitores dicūt q̄ iuit ſic tm̄ tribus dieb⁹ in ſignū triū annoꝝ dictoꝝ ſicut dꝛ Ezech.iiij. Diē ꝓ anno dedi tibi e Et timebūt Hic ꝯn̄ter ponit ſtupefactio iudeorū q̄ ꝯfidebāt in adiutorio regū egypti et ethiopie ꝯ regē aſſyrioꝝ. ꝛ iō qn̄ ſciuerūt eos captiuatos a rege aſſyrioꝝ fuerūt territi et ſtupefacti ꝛ hoc eſt qȯ dꝛ. e Et timebūt et cōfundent. ſcꝫ iudei. f Ab ethiopia ſpe ſua.i. de cuius auxilio ſperabāt. g Et ab egypto gloria ſua.i. de cuius auxilio glōriabatur. h Et dicet ꝛc̄.i. ppl's regni iude. qȯ dꝛ inſule

eo q̄ ē inter duo maria.ſ.mare mortuū ab oriente: ⁊ mare mediterraneū ab occidente. Dicūt tñ aliq̄ q̄ dr̄ inſula eo q̄ cōcutiebat hinc et inde tribulationib⁹: ſicut inſula fluctib⁹. ſʒ prima expoſitio eſt magis litteralis. Cetera patent ex dictis.

Capłm.xxj.

erat ſpes noſtra: ad quos
confugim⁹ in auxiliū: vt li
berarent nos a facie regis
aſſyrioꝝ. Et quomodo ef-
fugere poterimus nos.
a Onus deſerti. xxj.
b maris. Sicut turbi-
c nes ab aphrico veni-
d e unt de deſerto venit de ter
f ra horribili. Viſio dura
g h nūciata eſt mihi. Qui icre
i dulus eſt: infideliter agit ⁊
q̄ depopulator eſt vaſtat.
k l Aſcende elam: obſide me
m de omnem gemitum eius
n ceſſare feci. Propterea re-
pleti ſunt lumbi mei do-
lore ⁊ anguſtia poſſedit me
ſicut anguſtia parturiētis.
Corrui cum audirem co**n**-
turbatus ſum cum viderē
o Emarcuit cor meū tenebre
p ſtupefecerūt me. Babylō
dilecta mea poſita eſt mihi
q in miraculum. Pone men
r ſam contemplare in ſpecu-
s la. Comedentes et biben-
tes: ſurgite: principes ar-
t ripite clipeum. Hec enim
v dixit mihi dominus: Va-
de et pone ſpeculatorem ⁊
quodcūq̄ viderit anūciet.

o Onus deſerti maris. Pñs capitulū in tres ptes diuidit. q: pphe ta prio loquit ↄ babylonis. ſcđo ↄ idumeos. ibi. Onus duma. tercio ↄ agarenos. ibi. On⁹ in arabia. Circa primū ſciendū. q̄ ſpūs pphetie nō ſp adeſt pphetis. ⁊ qñ tangit mentē pphete de aliq̄ negocio futuro. nō ſēp reuelat oēs cōditiones ſicut plenius dictū fuit in principio libri pſalmoꝝ cū ageret ð vario tactu ſpiritusſancti circa mētes pphetaꝝ ⁊ inde eſt q̄ de eodē negocio pluribus vicib⁹ tangit aliqñ mētes pphetaꝝ reuelando vna vice qđ non erat in alia reuelatū. ⁊ ſic pphete frequenter idē repetūt addendo ad ea q̄ prius dixerāt: vel magis explicando q̄ pri⁹ fecerant: ⁊ ſic ē in pposito. Supius.i. eſaias deſtructionē babylonis denunciauerat.xiij.ca.xiiij. ⁊ hic eandē deſtructōnē repetit explicando aliq̄ q̄ nō fuerāt prius taliter explicata. Et diuidit in duas ptes: ſm duo q̄ hic explicant. Scđm ponit ibi. Babylon dilecta. Prima i duas. q: primo ponit dicta explicatio. ſcđo pphete cōpaſſio. ibi. Propterea. Circa primū dr̄ a On⁹ deſerti maris.i. babylonis. vt pʒ ex ſequētib⁹ ⁊ ſm aliquos dr̄ h̄ mare pp̄ter ppl'i in ea exiſtentē multitudinē. Et mare deſertū. eo q̄ ppheta denunciabat eā deſerendā a ſuis habitatorib⁹. Sʒ mihi videt melius hic dici: deſertū maris. vel mare deſertū ad explicādū modū captiōis babylonice q̄ nō fuerat ſupius explicat⁹. Perſe em̄ ⁊ medi obſidentes babylonē ⁊ nō potētes eā cape pp̄ter muroꝝ altitudinē ⁊ ſpiſſitudinē longe a ciuitate diuiſerūt fluuiū euphratē q̄ p arcus tranſibat p mediā ciuitatē in multos riuos ita q̄ intrauerūt ciuitatē p arcus illos ⁊ ſic dr̄ babylon deſertū mare pp̄ter attenuationē euphratis. q̄ eſt magn⁹ fluuius: pp̄ter qđ dr̄ hic mare more hebraici ſermonis: q̄ ↄgregatio magna aque mare vocat ſm illud Geñ.j. Congregationeſq̄ aquaꝝ appellauit maria. b Sicut turbines ab aphrico veniūt. Aphricus ē vent⁹ lateralis inter meridiē ⁊ occidētē. ⁊ dicūt hic aliq̄ expoſitores q̄ Perſe ⁊ medi ex illa pte venerūt ↄ babylonē. ſed hoc nō videt verū. q: regiones medie ⁊ pſidis magis declināt ad oppoſitā ptē. ⁊ iō p h̄ qđ dr̄ hic. c Ab aphrico ⁊c̄. nō deſignatur terminus ſeu plaga vñ venit exercit⁹ ↄ babylonē. ſʒ magis deſignat mod⁹ veniēdi. q: aphric⁹ ē vent⁹ tēpeſtuoſus generās turbines fulgura et tonitrua. q̄ ſūt valde terribilia. ⁊ ex hoc perſe ⁊ medi venerūt ↄ babylonē quā deſtruxerūt ⁊ ppl'm occiderūt. vt pdictū ē ſ.c.xiij. d De deſerto venit. q: inter babylonē ⁊ locū vñ venit exercit⁹ erat quoddā deſertū p qđ tranſijt e De terra horribili i. de media ⁊ pſide q̄ erāt horrende babylonijs. f Viſio dura. ↄ babylonios. g Nūciata eſt mihi. ⁊ q̄ ſit illa ſubdit. Qui incredul⁹ ē infidelit agit. ⁊ q̄ depopulator eſt vaſtat. i hebreo h̄r. Cōtēnens cōtēneris: vel decipiens decipieris: deuaſtans deuaſtaris. qđ exponit Ra.ſa. de regno babylonis ⁊ regno pſarū: q: p⁹ regnū babylōie qđ cōtēpſit ſeu decepit ⁊ deuaſtauit mltas puīcias: ſurrexit rex perſarū ſub cyro q̄ ſibi ſubiecit regnū babylonie ⁊ deuaſtabit: ſm q̄ dr̄.j.xxxiij. Ve q̄ ſpernis. nonne ⁊ ipe ſperneris. Ve q̄ predabis nōne et ipe pdaberis ⁊c̄. ad eūdē ſenſū reducit tranſlatio noſtra. h Qui incredulus eſt infideliter agit h̄ dr̄ de Balthaſar rege babylonis q̄ fuit idolatra peſſim⁹: vt h̄r Dañ.v. ⁊ ſic fuit icredul⁹: vl' q: dictū hiere.xxix. de regni ſui terminatōne credidit eē falſum: pp̄t qđ fecit illud cōuiuium magnū. Dañ.v. Egit etiā ifidelit q̄ vaſa diuino cultui ðdicata applicauit vſibus cōib⁹ in illo cōuiuio. i Et q̄ depopulator ē vaſtat. qđ intelligit de cyro q̄ babylonē ⁊ mltas alias puincias ðpopulauit ⁊ vaſtauit. k Aſcēde elā. regio eſt pſidis c⁹ bellatores cū cyro aſcēderūt ↄ babylonē. l Obſide medeba. in hebreo ⁊ i libris correctis habet. Mede. qm̄ perſe et medi obſederūt babylonē. m Omnem gemitū ⁊c̄.i. faciā de pp̄inquo eo q̄ babylonij a vobis capti nō audeāt corā vobis cōqueri p nimio timore et depreſſione. n Propterea. Hic ↄñt ponit pphete cōpaſſio. q: licet odiret babylonioꝝ maliciā: diligebat tñ naturā. iō cōpatiebat miſerie eius quā videbat futurā. Et pp̄ter hoc dicit ppheta. Propterea repleti ſunt lumbi mei dolore ⁊c̄. Et pʒ lr̄a vſq̄ vbi. o Tenebre ſtupefecerūt me.i. miſerie venture ſup babylonem ſtupefecerūt me p admiratione. p Babylon. Hic ponit ſecūdū explicans captionis babylonice modū. ⁊ primo ex demerito balthaſar regis. ſcđo q̄tū ad modū exercit⁹ ↄ eū venientis. ibi. Hec em̄ dixit. Circa primū dr̄. q Pone menſam. in hoc alloquit balthaſar q̄ fecit grāde cōuiuiū Dañ.v. Dicūt em̄ aliqui. q̄ cyrus ⁊ dari⁹ fuerūt in hoc cōuiuio inuitati a balthaſar. eo q̄ doloſe ſimulauerunt ſe velle pacificare cū eo. ⁊ ſic recedē cū amicitie federe: pp̄ter qđ balthaſar fecit eis cōuiuiū. ſʒ hoc nō videt verū: q: Dañ.v. dr̄. Balthaſar rex fecit grande cōuiuiū optimatib⁹ ſuis mille. ſi aūt feciſſet illud cōuiuiū cyro ⁊ dario regibus: principalit fuiſſent expreſſa eoꝝ noīa propt qđ dicunt hebrei qđ fecit illud cōuiuiū ſuis principib⁹: eſtimans dictū Hiere. fuiſſe falſum de terminatiōe regni ſui. q: terminū poſitū hiere.xxix. credidit eē trāſactū. ppt qđ in dei cōtemptū fecit apporta ri vaſa dei in illo cōuiuio. ⁊ q: ex hoc meruit a deo cōdemnari. vt ibidē dr̄ iō ſequit. r Cōtemplare in ſpecula.ſ. manū ſcribētē ſētētiā dei ↄ te: cōtra candelabrū i ſupficie parietis aule regie. cui⁹ ſcriptura ⁊ expoſitio diffuſe ponūtur. Dañ.v. s Comedentes ⁊ bibentes ſurgite principes ⁊c̄. q̄ſi diceret ppheta nō ē tp̄s feſtinādi. ſʒ magis vos defendēdi. q: eadē nocte perſe ⁊ medi intrauerūt ciuitatē mō ſupradicto. ⁊ interfect⁹ fuit balthaſar cū ppl'o ſuo. Dañ. quinto. t Hec em̄ dixit mihi ⁊c̄. Hic ↄñt ppheta explicat modū veniēdi pſaꝝ ⁊ medoꝝ ↄ babylonē dicens. Hec em̄ dixit m̄ dñs. c⁹ vbū nō pōt eē falſū. v Vade ⁊ pone ſpeculatorē ⁊c̄. Dicūt hebrei q̄ fuit Abacuc ppheta. eo q̄ ſb dit.j. Sup ſpeculā dñi ego ſum ſtans ⁊c̄. Cui⁹ ſententia ponit Abacuc ſecundo: ex dicta pſona ipſius. ſʒ meli⁹ intelligit de ipomet Eſaia. vt habet ex fine hui⁹ ptis. Sic igit exponitur. v Vade ⁊ pone ſpeculatorē.ſ. teipſuʒ

x y Et vidit currū duoꝝ equi
z tū aſcēſorē aſini ⁊ aſcenſo-
a rē cameli ⁊ cōtēplat⁹ ē dili
b gent̄ mlt̄o ītuitu Et clama
c uit vt leo ſup ſpeculaꝫ dñi
d ego ſuꝫ ſtans iugit̄ p diē: ⁊
ſuper cuſtodiā meā ego ſū
e ſtans totis noctib⁹. Ecce
f iſte venit aſcenſoꝛ vir bige
g equitū. Et rñdit et dixit.
h Cecidit cecidit babylon: ⁊
i oīa ſculptilia deoꝝ ei⁹ cō-
k trita ſunt in terrā. Tritura
l mea et filia aree mee: q̄ au-
diui a dño exercituū: deo
m n iſrl̄ annūciaui vobis. On⁹
o duma ad me clamat ex ſeir
p q Cuſtos quid de nocte. Cu
r ſtos q̄d de nocte. Dixit cu
s ſtos. Venit mane ⁊ nox.

t Si queritis querite cōuer
v timini et venite. Onus in
x arabia. In ſaltu ad veſpe-
y ram doꝛmietis. in ſemitis
z dodanim. Occurrentes ſi
tienti ferte aquam qui ha-
z bitatis terraꝫ auſtri: cū pa
nib⁹ occurrite fugiēti A fa
cie enim gladioꝛū fugerūt
a facie gladij iminentis: a
facie arcus extenti: a facie
a grauis pꝛelij: qm̄ hec dicit
b dñs ad me. Adhuc in vno
c d anno quaſi mercenarij: et
auferetur omnis gloꝛia ce-
e dar: et reliquie numeri ſa-
gittarioꝛum foꝛtium de fi-
f lijs cedar imminuentur.
Dominus enim deus iſ-
rael locutus eſt.

ad videndū ⁊ nūciādū pplo ſuo q̄ uentura ſunt ſup baby lonē. x Et vidit. loquit̄ de ſeipo q̄ſi de altero. ⁊ hic mo dus loquēdi frequēs eſt in ꝓphetis. ⁊ etiā in euangelijs. y Currū duoꝝ equitū. i. cyri regis pſaꝝ ⁊ darij regis me doꝝ. q̄ erāt iūcti q̄ſi due rote in vno curru ad currēdū ſu per babylonem.

z Aſcenſoreꝫ aſini ⁊c. vidit eniꝫ viſione imaginaria duos e- q̄tes. quoꝝ vnus eq̄ tabat aſinū ⁊ alt̄ ca- melū: ⁊ intellexit ꝙ equitās aſinū ſigni- ficabat cyrū p̄ſiden- dentē regno pſaruꝫ. q̄ð vſqꝫ ad tp̄us cyri fuerat humile ⁊ ſub iectū ⁊ ꝙ aſcenſoꝛ ca meli q̄ ē animal no- bile et magnificū ſi- gnificabat dariū p̄ſi dentē regno medoꝝ q̄ð a longo tp̄e fue- rat nobile ⁊ magnū a Et cōtemplatus eſt diligent̄. ad pcipi endū reuelationē di uinā ſicut bonus di ſcipul⁹ ad intelligē- dū mgr̄i ſui doctri- nā. vñ dicit. ī. l. ca. Mane erigit mihi aurē vt audiā eū q̄- ſi mgr̄m b Et cla mauit vt leo. q̄ꝛ ſicut rugit⁹ leonis eſt terribilis: ſic ꝓphe tia ſua erat terribilis babylonijs c Sup ſpecā dñi ego ſum ſtans ⁊c. patus ad videndū illud q̄ð mihi oñditur. d Et ſup cuſtodiā meā. vt p defectū ſeu pctm̄ meū diui- nis reuelationib⁹ nō ponā impedimentū. Et ſubdit̄ vi- ſio ſibi oñſa. e Ecce iſte venit. ſ. ꝯ babylonē. f Aſcē ſoꝛ vir ⁊c. i. cyrus in primo acceptur⁹ ſup duo regna do miniū. vel alit̄. f Aſcenſoꝛ vir. i. viri aſcēſores: accipiē- do ſingulare ꝓ plurali. ſicut Exo. viij. Venit muſca gra uiſſima. ⁊ iſti viri ſunt cyrus ⁊ darius. ita ꝙ p bigā equi- tū idē intelligit̄ q̄ð ſ. p currū duoꝝ equitū g Et reſpō dit. ⁊ dixit. ſ. Eſaias ꝓpheta. q̄ nominat⁹ eſt hic ſpecula- toꝛ. vt dictū eſt. h Cecidit cecidit babylon. ⁊ duplicat̄ cecidit ad maioꝛē affirmationē vt cōiter exponit̄. Ra. ſa. dicit ꝙ duplicat̄ ad ſignificandū duplicē babylonie caſū vnū a cyro ⁊ dario a quib⁹ capta fuit ⁊ incenſa. aliū a do mino: a q̄ poſtea ſubuerſa eſt talit̄ ꝙ eſt inhabitabilis fa- cta: vt dictū eſt ſ. xiij. Erit babylon ſubuerſa ſicut ſubuer tit dñs ſodomā et gomoꝛrā. i Et oīa ⁊c. q̄ꝛ pſe ⁊ medi ea cōfringentes. aurū ⁊ argentū aſpoꝛtauerūt. Cōſequēt̄ eſaias cōuertit ſe ad loquēdū regno iude dicēs k Tri tura mea ⁊c. In heb. habet̄ filius idē tñ ſignificat̄ vtroqꝫ vocabulo. ꝓpha. n. pplm̄ regni iude vocat triturā ſuā. ⁊ fi liū ſeu filiā aree ſue. p q̄ð intelligit̄ granū purū a palea ex cuſſuꝫ. Intentio eñ eius erat excutere a pplo illo omnē maliciā ⁊ caſtigare eos p alioꝝ flagellationē ab eo denū- ciatā. iō ſubdit̄ l Que audiui ⁊c. qui fallere nō pōt nec falli. m Annūciaui vobis. in veritate ꝓ vr̄a coꝛrectio ne. Et p hoc ptꝫ ꝙ tota ps iſta a loco illo. Vade ⁊ pone ſpeculatoꝛē ⁊c. intelligit̄ de eſaia ⁊ nō de alio ꝓpheta.

n Onus duma. Hic ꝓpheta ſcribit ꝯ idumeos q̄ p⁹ ca ptiuitatē regni iude fuerūt captiuati a nobuch. ⁊ poſtea liberatis iudeis p cyrū ipi nō fuerūt liberati ꝓpter q̄ð cō querebant̄ cū deſcendiſſent de yſaac p eſau. ſicut filij iſrl̄ p Iacob. ſꝫ hoc nō valebat. q̄ꝛ nō fuerant ita penitentes ⁊ ꝯuerſi ad deū ſicut iudei. ⁊ h̄ e q̄ð dꝛ n Onus duma. ſ. edom. noīa. n. hebꝛaica aliq̄ñ variant̄ a pte principij ⁊ a p te finis ſicut latina. vñ ſicut idē nomē ē colinus ⁊ nicola us: ſic edom ⁊ duma. o Ad me clamat ex ſeyr. i. ppl's idumeoꝝ in captiuitate detent⁹. Edom eñ ⁊ ſeyr nomia ſunt eiuſdē terre. o Ad me clamat. ꝓ ſua liberatione Ra. ſa. dicit ꝙ iſte clamoꝛ intelligit̄ oꝛatio angeli p̄ſiden- tis pplo idomeoꝛuꝫ Angeli eñ ſancti de um depꝛecant̄ ꝓ po pulis q̄ꝛuꝫ cuſtodie ſūt p̄fecti vt h̄r Dañ. x. p Cuſtos. i. do mine q̄ es cuſtos oi- um: ſm̄ illud pſal. cxxvj. Niſi dñs cu- ſtodierit ciuitatē ⁊c q Quid d̄ nocte. i. quātū remanet nob̄ de nocte hui⁹ capti- uitatis. r Dixit cuſtos. i. dñs loquēſ p eſaiam. s Ve- nit mane ⁊ nox. i. ma ne conſolationis. et nox tribulatōnis in ducūt̄ a deo ſꝫ eme- rita ⁊ demerita ho- minū quaſi diceret. ſi vultis exire de ca- ptiuitatis nocte. t Cōuertimini ad me veraciter ⁊ ex coꝛ de. iō ſubdit̄. Si q̄ri tis: q̄rite ⁊c.

v Onus in arabia Hic ꝓpheta ſcribit ꝯ agarenos. q̄ magis ꝓpꝛie ſic nomi nant̄ q̄ꝫ ſaraceni: eo ꝙ deſcenderūt ab abꝛaam p yſmaelē ancille agar filiū. ſꝫ ipi vſurparūt ſibi nomē a ſara q̄ fuit libera. tp̄e eñ q̄ nabuch. vaſtauit iudeā multi de iudeis fugerūt verſus arabiā vbi habitāt agareni. credentes ſe ibi habere aliq̄ð refugiū: eo ꝙ deſcenderāt ab abꝛaā ſicut et ipi ecōtrario fuerūt eis duri ꝓpt̄ q̄ð ꝓpheta denūciat eoꝝ punitionē dicens. v Onus ī arabia. Circa q̄ð ſci- endū ꝙ duplex eſt arabia. ſ. ſuperioꝛ et iferioꝛ. inferioꝛ au tē ꝓpinq̄ ē iudee: ad quā fugerūt iudei. ⁊ illa fuit capti- uata a nabuchodonoſoꝛ: ꝓpter duriciā p̄dictā. ⁊ nō alia. ⁊ ad hoc denotandū dꝛ hic. v Onus in arabia. i. ī vna pte arabie. ⁊ nō in tota. ⁊ nō dicit onus arabie ſicut on⁹ babylonis ⁊ aliarū. Conſequēter deſcribit fugā iudeoꝛū dicens. x In ſaltu ad veſperā doꝛmietis. ꝓpter defe- ctū hoſpicij. q̄ꝛ nō recipient vos agareni. y In ſemit̄ dodanim. nomē eſt loci. ad quē ē via p ſaltū illū. z Oc currentes ſitienti ⁊c. i. o vos agareni q̄ habitatis in pla- ga auſtrali reſpectu iudee: occurrite miſericoꝛdit̄ iudeis fugientib⁹: q̄ ſunt cognati veſtri. z A facie eñ gladio rū fugerūt ⁊c. q. d. iſta fuga nō ꝓcedit ex puſillanimitate ſꝫ ex neceſſitate: ꝓpter q̄ð debetis eis magis compati. et q̄ꝛ hoc nō feciſtis. iō ſubdit̄ pena vr̄a cū ſbdit̄ a Quo- niā h̄ dicit dñs. cui⁹ dictū nō pōt eē falſum. b Adhuc in vno anno. i. captiuitatē iudeoꝝ p vnū annū tm̄ ſtabit̄ in gloꝛia ⁊ ptāte veſtra. c Quaſi mercenarij. i. ſic̄ mer- cenari⁹ conſiderat finē anni in quo locat⁹ eſt ad ſeruien dū ⁊ recipiendū pꝛemium. ſic ego conſidero reddere vo- bis penaꝫ pꝛo veſtra duritia ⁊ nequicia ſtatim illo anno tranſacto. iō ſubdit̄. d Et auferet̄ omnis gloꝛia cedar i. terra agarenoꝝ ſic noīata a cedar filio yſmaelis. p vnuꝫ eñ annū poſt captiuitatē regni iude captiuauit eos na- buch. e Et reliquie numeri ſagittarioꝝ foꝛtiū ⁊c. erāt enim agareni exercitati in arte ſagittādi. ſicut iſmael eo- pr̄. vt dꝛ Geñ. xxj. Factuſqꝫ ē iuuenis ſagittari⁹ f Dñs ei de⁹ ⁊c. cui⁹ verbū eſt ſtabile ⁊ firmū. ⁊ ī h̄ oñdit ꝓph̄a. ꝙ h̄ ē ꝓphetia p̄deſtiatiōis. q̄ infallibiliter adimpletur.

a Onus vallis xxij.
b viſiōis. Quidnā tibi
d qꝫ eſt qꝛ aſcēdiſti ⁊ tu
e ōis in tecta clamoꝛis ple
f na vrbs frequens ciuitas
g h exultās. Interfecti tui nō
interfecti gladio: nec moꝛ
i tui tui moꝛtui i bello. Cun
cti pꝛīcipes tui fugerūt ſil':
k dureqꝫ ligati ſunt. Oēs
qui inuēti ſunt vincti ſunt
l pit̄er ꝓcul fugerūt. Pro
pterea dixi recedite a me:
amare flebo. Nolite incū
bere vt cōſolemini me ſup
m vaſtitate filie ppl'i mei. Di
es ei inffectiōis ⁊ cōculca
n tionis ⁊ fletuū dño deo ex
ercituum in valle viſionis
o p Scrutās murū: ⁊ magnifi
q cus ſup montē. Et elā ſum
r pſit pharetram. Et curruꝫ
s hois equitis: ⁊ parietem
t nudauit clypeus. Et erūt
v electe valles tue plene qua
x drigarū: ⁊ equites ponēt
y z pedes ſuas in poꝛta ⁊ re
a uelabit opimentū iude. Et
videbitis in die illa arma
b mentariū domus ſaltus et
ſciſſuras ciuitatis dd vide
c bitis: qꝛ mlt'iplicate ſunt ⁊
ꝯgregaſtis aquas piſcine
iferioꝛis: ⁊ domos hierl'm
nūeraſtis: ⁊ deſtruxiſti do
mos ad muniēdū murum
f g Et lacū feciſtis inter duos
h muros: ⁊ aquā piſcine ve
teris: ⁊ non ſuſpexiſtis ad
k eū qui fecerat eam: ⁊ ope
l ratoꝛem eius de longe: nō
m vidiſtis. Et vocabit dñs
n deus exercituum in die il
o la ad fletū: et ad planctum
ad caluiciū: ⁊ ad cinguluꝫ
p ſacci: ⁊ ecce gaudiū et leti

o Onus vallis. Hic inter punitiones aliarū gētiū reſumit ꝓpheta punitionē regni inde addēdo aliqua q̄ nō fuerūt ſupius dicta. Et diuiditur in duas ptes. qꝛ pꝛio ꝓpheta loquit ꝯtra regnū. ſcdo cōtra ſacerdotiū: ibi. Hec dicit dñs. Prima in duas. qꝛ pꝛimo deſcribit regni inde punitio. ſcdo ſubdit punitiōis rō ibi ⁊ releuabit. Prima adhuc in duas. qꝛ pꝛimo ponit denūciatio pene. ſcdo ſubdit cōpaſſio prophete: ibi. Propterea dixi. Circa primū dꝛ. a Onus vallis licet eñ hieruſalē cōſtū ad vnā ptē ſit in monte. tñ vna ps eiꝰ eſt in valle. et qꝛ ꝓpheta hic denūciat futurā eiꝰ deiectionē p nabuch. regē. iō potiꝰ noiat eā noie vallis ꝙ̃ mōtis. b Viſiōis. qꝛ multi ꝓphete viſiões habuerūt de eiꝰ deſtructiõe. c Quidnā tibi qꝫ eſt. i. qua d cā. d Quia aſcendiſti ⁊c. i. ad ſacrificandū ydolis ſup tecta domoꝝ. vt dicūt cōiter expoſitores nři. ⁊ in hoc tangit culpa ciuitatis ꝓpter quam deſtructa fuit. ſ. ydolatria. Ra. ſa. exponit ꝙ appꝛopiquāte exercitu nabuch. ad hierl'm hoies aſcēdebāt ſup tecta domoꝝ que ſunt plana in terra illa ad ꝯſiderādum inde magnitudinē exercitꝰ. ⁊ ad ꝓijciendū inde cōtra aduerſarios lapides ⁊ ſpicula cū machinis ad h ſibi diſpoſitis. e Clamoꝛis plena. qꝛ in tali ꝑparatione fit clamoꝛ ppl'i. f Urbs frequēs ⁊c. i. q̄ pꝛius fuiſti exultās ex frequētia ppl'i in te habitātis. g Interfecti tui. i. d pplo tuo. nō interfecti gladio. q̄ eſt moꝛs breuis ſꝫ fame q̄ eſt moꝛs diuturnioꝛ. fm ꝙ dꝛ. iiij. Reg. vlti. ꝑualuit fames i ciuitate. i Cuncti pꝛincipes ⁊c. ſ. ſedechias ⁊ viri bellatoꝛes. vt hꝫ ibidē. k Dureqꝫ ligati ſunt. qꝛ exercitꝰ regis babylonis cōꝑhendit ſedechiā ⁊ eos q̄ erāt cū eo. l Propterea dixi. Hic ꝯñr ponit cōpaſſio eſaie ꝓpter malū qd videbat futuꝝ gēti ſue. cū dꝛ. Propterea dixi recedite a me q. d. nolo cōſolatione hūanā. vt ptꝫ l'ra vſqꝫ ibi. n Domino deo exercituū. i. a dño deo exercituū oꝛdinata ꝑeſt. m Dies interfectionis ppl'i mei. o Scrutās muꝝ. ſ. dñs faciēs ſcrutari p chaldeos ⁊ deſtrui. p Et magnificus ſup montē. ſ. ſion vbi erat tēplū ⁊ domus regia cuꝫ magnis ſumptibus ⁊ laboꝛibus edificata. que omnia in momento deſtructa fuerūt a chaldeis. magis virtute diuina ꝙ̃ humana. ꝓpter ydolatrie peccata. Rab. ſalo. dicit ꝙ ab illo loco. Propterea dixi ⁊c. verba ſunt ipſius dei cōpatientis populo ſuo in afflictione poſito. vnde et in libꝛo qui apud hebꝛeos dicitur berakoch id eſt benedictionum dicitur ꝙ quando deus recoꝛdat de deſtructione templi et captiuatione iudeoꝛum flet et lachꝛyme eiꝰ cadunt in mare. ſed hoc dictum falſum eſt ⁊ puerile. q Et elam ſumpſit pharetram. id eſt elamite qui ſunt optimi ſagittarij. ſumpſerunt pharetras ad veniendum cum nabuch. contra hieruſalem. r Currum id eſt currus ad poꝛtandū arma ⁊ alia neceſſaria exercitus. s Et pariete ⁊c. i. clypei pēdentes ad parietes inde fuerūt aſſumpti a bellatoꝛibus nabuch. vt venirent ad bellandum cōtra hieruſalē. t Et erūt ⁊c. i. in quibꝰ creſcebat triticū ⁊ vinū in abundantia. v Plene quadrigarū. oia terrenaſcentia cōterentium. x Et equites ⁊c. i. cuſtodias ſuas. y In poꝛta. id eſt i poꝛtis hierl'm. ita ꝙ nullus poſſet ingredi ad auxiliandum: ne exire ad alijs ſignificandū alias fugiendū. z Et reuelabit. Hic ponit deſtructionis hieruſalē rō duplex. ſcda ponit ibi Et vocauit. Prima rō fuit quia nō cōfidebant d deo ſed magis de ꝓpꝛia virtute ⁊ induſtria ad reſiſtendū nabuch. ⁊ hoc eſt qd dicitur. z Et reuelabit ⁊c. ſ. templum qd ꝓpter ſāctitatē ſui ſic erat opertū ꝙ ſoli ſacerdotes intrabant. ſed tunc fecerūt inde foꝛtaliciū. a Et videbitis i die illa armamentariū. i. locū vbi reponebant arma a tpe ſalomonis. vt illis te munias cōtra chaldeos. b Et ſciſſuras ciuitat' dauid ad reparandum ⁊ ponendum ibi defenſoꝛes contra chaldeos ꝓpter loci debilitatem. c Et cōgregaſtis ⁊c. ad ꝓuidendū hominibꝰ ⁊ iumētis de potu in tpe obſidionis. d Et domos ⁊c. ad ſciendū quot eſſent ibi pſone. ⁊ qualiter poſſent eis victualia ſufficere. e Et deſtruxiſtis ⁊c. i. muros hierl'm ad foꝛtificandū eos de lapidibus ⁊ lignis inde aſſumptis. ⁊ etiam ne hoſtes poſſent ibi habere latibula. loquit tñ hic d domibus que erant in ſuburbijs. que ſolēt deſtrui ꝓpter aduentum aduerſarioꝝ ne ſint ciuitati obſeſſe in nocumētum. f Et lacū feciſtis. id eſt foſſam in qua aqua curreret. g Inter duos muros. ad muroꝛum maioꝛem foꝛtitudinem. ciuitas enim diuiſa erat triplici muro. h Et aquam piſcine veteris. ſ. in ſtatum pꝛiſtinum reſtituiſtis. In obſidione eñ plus indiget ciuitas aqua. eo ꝙ plures conueniunt ibi ad defenſionem ciuitatis. et ideo quedam piſcina que alio tpe non erat neceſſaria: ꝓpter quod fuerat derelicta imminēte obſidione fuit reparata. i Et non ſuſpexiſtis ⁊c. ſcꝫ hieruſalem. k Et operatoꝛē eiꝰ de longe. quia ab eterno ꝑoꝛdinauit ibi ponere tēplū ſuo nomini dedicatū. l Nō vidiſtis ad eius auxilium recurrēdo. hoc ponit ad oñdendum ꝙ alias talis ꝑparatio pugne eſſet licita ⁊ bona ſicut ezechias diligenter ſe pꝛeparauit ad reſiſtendū ſennacherib vt habet. iiij. Reg. ⁊. ij. Paral'. quia pꝛincipaliter de deo cōfidit. ⁊ illud qd erat humane pꝛouidentie non omiſit. ſed iſti diuinum auxilium totaliter neglexerant: in ſua virtute ac ꝓuidentia cōfidentes. m Et vocabit. Hic ponit ſecūda cauſa deſtructionis hieruſalem ſcꝫ tempus verbi diuini p ꝓphetas eis dicti. ⁊ hoc eſt qd dicit. m Et vocabit dñs. ſ. p ꝓphetas. n In die illa. ſcꝫ ante deſtructionē hierl'm. o Ad fletū ⁊ plāctū ⁊c. i. debitā contritionē ⁊ ſatiſfactionem de peccatis vt euitaretur pena diuine vltiōis. p Et ecce gaudiū ⁊ leticia. p ꝯtriū in ꝯtemptu verbi ꝓphetaꝝ eos ad penitentiā reuocātiū.

cia: occidere vitulos: iugu
lare arietes: comedere car
q nes ⁊ bibere vinū Come-
dam⁹ ⁊ bibam⁹ cras ei mo
r riemur. Et reuelata eſt i au
ribus meis vox dñi exerci
s tuū. Si dimittet iniquitaſ
t hec vobis donec moriami
ni dicit dominus deus ex
v ercituū. Hec dicit dñs de-
x us exercituū. Vade ingre
dere ad eū q̇ habitat in ta-
bernaculo ad ſobnā ꝓpoſi
tū templi: ⁊ dices ad eum
z Quid tu hic: aut quaſi q̇s
hic. Quia excidiſti tibi hic
ſepulcrū: excidiſti in excel-
ſo memoriale: diligēt i pe
b tra tabernaculū tibi. Ecce
c dñs aſportari te faciet: ſi-
cut aſportat gallus galli-
d natius: ⁊ quaſi amictū ſic
e ſubleuabit te. Coronās co
f ronabit te tribulatiōe: qua
ſi pilam mittet te in terraz
g latā ⁊ ſpacioſam. Ibi mo-
h rieris: ⁊ ibi erit currus glo
i rie tue: ⁊ ignominia dom⁹
k domini tui. Et expellā te
de ſtatione tua: ⁊ de mini-
l ſterio tuo deponam te Et
m erit in die illa. vocabo ſer-
uum meū eleachim filium
n helchie: ⁊ induā illū tuni-
o ca tua: ⁊ cingulo tuo cōfor
tabo eum: ⁊ ptātem tuam
p dabo in manu eius: ⁊ erit
quaſi pater habitantibus
q hierl'm ⁊ domui iuda. Et
dabo clauē domus dauid
r s ſup humeꝝ eius: ⁊ aperiet
⁊ nō erit q̇ claudat: ⁊ clau-
t det ⁊ nō erit q̇ aperiat. Et
figā illū paxillū in loco fi-
deli: ⁊ erit in ſoliuz glorie
v domui patris ſui: et ſuſpē-
dam ſuper eū omnem glo-
riam domus patris eius.
x Vaſorum diuerſa genera
omne vas paruulum a va
y ſis craterarū vſq; ad om-
z ne vas muſicorū. In die
a illa dicit dñs exercituū au
feret paxillus q̇ fixus fue-
rat i loco fideli: ⁊ frāget et
b cadet: ⁊ peribit qd̄ pepende
rat i eo q2 dñs locut⁹ ē

O Nus tyri. Ca. xxiij.

b Comedam⁹ ⁊c. h̄ em̄ iter ep̄las deriſorie dicebāt. eo q ꝓphete cōminabbāt eis captiuitatē ⁊ mortē niſi peniterēt ⁊ q2 talis cōtēptus malū eoꝝ aggrauabat ſupra modū iō ſubdit. r Et reuelata eſt ⁊c. ꝓuocati ꝑ talē cōtēptum s Si dimittet iniquitas hec. i. nō dimittet accipiēdo ſi ꝓ non. t Donec moriemini. nō ſolū corporis morte. ſ3 etiā gehenne. ⁊ accipit h̄ donec abſq3 tpis determinatiōe. ſic ps. cix. Donec ponā inimicos tuos ſcabellū pedum tuorum.

v Hec dic. hic cōſr loquit ꝓpheta ɔ̄ ſacerdotiū. ⁊ primo ɔ̄ ſobnā in ſpāli. ſcd̄o cōtra alios magis i generali: ibi In die illa. Prima in duas q2 primo ponit ipi⁹ ſobne deiectio. ſcd̄o eliachim ſubſtitutio ibi. Et erit. Circa primū ſciēdū q iſte ſobna ⁊ ei adherentes ſuadebāt ezechie q redderet ſe ⁊ ciuitatē ſennacherib. vt dicūt heb. eſaias aūt ꝑſuadebat cōtrariū. ⁊ q2 ſobne non fuit factū cōſiliū. iō partim motus indignatiōe ꝑtim timore ne ſennacherib ex magnitudine potentie tpalis ciuitatē caperet armis finalr̄ cū ſuis occulte exiuit ⁊ ſe reddidit aſſyrijs. ⁊ inde ductus in eoꝝ terrā ibi mortuus fuit. ⁊ h̄ eſt qd̄ ꝑdicit hic eſaie a dño. x Vade ad ſobnā ꝓpoſitū tēpli. i. ſummū ſacerdotē. vt dicūt aliq̇ hebrei. Alij v̄o dicūt q erat theſaurius ⁊ cuſtos vaſoꝝ tēpli dñi. primi tñ vident meli⁹ dicere. q2 infra d2 q eliachim fili⁹ elchie fuit ſubſtitutus loco ei⁹ q̇ eliachim fuit ſacerdos ſummus tpe ezechie. vt dicit hic Rab. ſalomon. ⁊ ſcriptura hoc ſatis innuit in hoc ca. ⁊. iiij. Regum. xix. capitulo.

z Quid tu hic. ſcilicet agis in templo dei indigne miniſtrando. z Aut quaſi q̇s hic. q. d. facto te oñdis ac ſi eſſes de genere regis dauid iō ſubdit. a Quia excidiſti tibi ſepulcrū hic ⁊c. Edificauerat em̄ ſibi ſepulcrū notabile in ciuitate dauid iter ſepulcra regia. vt poſt mortē eſſet i memoria celebri. ſicut ioiada ſumm⁹ ſacerdos fuerat ibidē ſepultus ꝓpter bonitatē ipius. vt hr̄. ij. Paral. xxiiij. ſ3 nō erat ſimile de iſto ꝓpter qd̄ priuat⁹ fuit intento. iō ſubdit. b Ecce dñs ⁊c. ab aſſyrijs. c Sicut aſportat ⁊c. i. ꝑ caſtratiōnē in puſillanimitatē galline reductus. ⁊ in hoc deſignat ꝓpheta q ꝑtim erat ex timore ſe aſſyrijs redditurus. d Et quaſi amictū ⁊c. i. faciliter ⁊ ſine reſiſtentia. e Coronās ⁊c. i. vndiq3 ſuſcitabit tibi tribulatiōes ſicut corona caput circūdat. f Quaſi pilā mittet te. q̇ a ludētib⁹ ꝓijcit de manu ad manū ſic iſte ſobna p̄ reddit⁹ manib⁹ maioꝝ fuit poſit⁹ ad man⁹ minoꝝ. q̇ ducerēt eū ad terrā aſſyrioꝝ. g Ibi morieris. ⁊ nō hic vbi ſtatuiſti tibi ſepulcrū. h Ibi erit ⁊c. ꝯuerſus in ignominiā. i Et igno. ⁊c. q2 ei⁹ ignominia redūdabat in tēplū dñi cui fuerat ꝓpoſit⁹. k Et expellā ⁊c. i. d dignitate ſacerdotali in q̄ credis ſtabiliri. l Erit. hic cōſr deſcribit ipius eliachim ſubſtitutio: cū d2. m Vocabo ſuū ⁊c. i. mihi fideliter ſuiētē. n Et induā ⁊c. i. tunica ſacerdotali hyacinthina. o Et cingulo tuo. de ꝑcioſitate materie ⁊ ſpecioſitate forme iſtoꝝ ornamētoruz ſummi ſacerdot̄ dictū fuit diffuſſe Exodi. xxiij. p Et erit ⁊c. i. habens curā de eis paſtoralem

q Et dabo ⁊c. i. tēpli qd̄ d2 hic domus dd̄. eo q ꝑcepit ipm fieri ꝑ ſalomonē filium ſuū. ⁊ ꝑparauit expenſas ꝓ magna ꝑte. ⁊ tradidit ſalomoni deſcriptionez tēpli: ⁊ edificioꝝ circa ipm vt hr̄. j. Paral. xxviij. r Sup hu. ei⁹. q. hñs on⁹ cure tēpli ⁊ toti⁹ ppl'i. s Et apiet ⁊c. h̄ d2 ad oñdendū ſuperioritatē ei⁹ ad diſponendū de ingreſſu tēpli ⁊ miniſterij ibidē exercēdi ex q̇ ſatis oñdit q fuit in ſummo ſacerdotio cōſtitutus t Et figā ⁊c. i. principalē in tēplo dñi. v Et ſuſpendā ſup eū omnē gloriā ⁊c. i. oēs alij ſacerdotes initent ei⁹ ptāti. ſicut appenſa i paxillo innitunt ei. x Vaſorū diuerſa genera ⁊c. ꝑ h̄ innuēs. q oia eſſent ſub ordinatione ⁊ ptāte ſua.

y Vſq3 ad oē vas muſi. Vaſa muſicorū dicunt hic inſtrā i q̇b⁹ cātores cātabāt diuias laudes. mō loquēdi hebraico. q̇ inſtrm cuiuſlbet artificis d2 vas ei⁹. Vñ ⁊ primo Reg. xx. vbi d2. Dedit ḡ ionathas arma ſua puero. In hebreo v̄o hr̄. vaſa ſua. z In die illa. hic loquit ꝓpheta etiā cōtra alios ſacerdotes i generali ſm q dicūt expoſitores noſtri cōiter. dicētes. q h̄ ꝓphetizat d abiectione ſacerdotū tpe ſedechie. qñ tēplū fuit cōbuſtū ⁊ ſacerdotes i captiuitatē ducti. cū d2. a Auferet paxillus. i. ioſedeth q̇ tūc fuit ſumus ſacerdos. b Et peribit ⁊c. i. alij ſacerdotes ⁊ miniſtri innitētes ei ſicut principali Rab. ſa. v̄o hoc exponit de eiectione ſacerdotij nimis generaliter. referens hāc ſcripturā ad ipm ſobnā de q̇ ſupra fecerat mētiōnē in ſpāli. ⁊ hic iteꝝ vt oñdat deiectionem alioꝝ ſibi adherētiū cū eo. ⁊ ſm h̄ d2. Auferet paxill⁹ intelligit ipe ſobna q̇ fuit ſacerdos ſumm⁹. Qui fixus fuerat in loco fideli. i. cōſtitut⁹ in ſummo ſacerdotio tēpli: ⁊ ꝓpt h̄ ablat⁹ ē dño. q̇ miniſtrabat ifideliter ⁊ indigne. Et peribit qd̄ pepēderat i eo. i. adherētes ſibi. ⁊ videt iſta expoſitio melior q̄3 prima. q2 magis lr̄e ꝑcedēti conſona.

O Nus tyri. Ad intelligētiā hui⁹ ca. Cap. xxiij. o ſciēdū q tyrus fuit ciuitas ſita in mari mediterraneo vndiq3 mari circūcluſa. tñ ex vna ꝑte nō multū diſtabat a littore. ⁊ iō erat aptiſſima ad receptionē nauiū ꝓpter qd̄ auferebantur ibi multa mercimonia. vnde proceſſu tēporis fuit multuz ditata ⁊ in ſuperbiam eleuata propter qd̄ diuino iudicio bis fuit euerſa. primo per nabuch. qui vt eā facilius poſſet capere. voluit eam cōtingua

re terre implēdo ſpaciū intermediū lapidibꝰ ⁊ lignis et terra. ſ; hoc nō potuit. verūtñ nauigio eā cepit ⁊ ſubuertit. poſtea reedificata iterū p Alexandrū magnū fuit euerſa. q̄ p multitudinē ppl'i cū eo exiſtentis cōtiguauit eam terre. ⁊ ſic eā cepit ſine nauigio. De prima vō euerſione agit̄ in hoc ca. ⁊ ſpāliter rōne captiuitatis iudaice. qꝛ regnū tyri ⁊ regnū iude fuerūt adinuicē cōfederata tpe ſalomonis. iij. Reg. v. ⁊ iō captiuatis iudeis debuerūt cōpati rōne antique cōfederationis. ſ; ecōtrario magis gauiſi fuerūt eos deridētes. ꝓpter qđ ꝓpheta hic denūciat tyri deiectionem. Et diuidit̄ in duas ptes. qꝛ primo denūciabitur hmōi deiectio. ſcđo a quibꝰ debeat deſtrui: ibi. Ecce terra chaldeorum. Prima adhuc i duas. ſcđm duo que ſimul ꝓpheta deſcribit cū tyri deſtructione. Primū eſt triſticia amātiū: ſcđm fuga inhabitātiū: ibi. Trāſite maria. Circa primū dicitur.

a Onus tyri .i. eiꝰ depreſſio .q̄ ſubdit̄. b Vlulate. pre triſticia. c Naues maris. i. o vos naute. qꝛ ponit̄ h̄ cōtinēs p cōtēto. ſicut frequēter in ſcriptura accipit̄ domus vel ciuitas p habitantibꝰ in domo vel ciuitate. ⁊ ſubdit̄ cā huiꝰ triſticie. cū dr. d Quia vaſtata ē domꝰ. i. tyrus in cuiꝰ domibꝰ ſolebatis recipi. e Vn̄ venire cōſueuerat ſupple vobis cōſolatio. nauigātes em̄ p mare multū cōſolant̄. qñ veniūt ad portū bonū ⁊ quietū. ⁊ eſt hic modus loquēdi truncatꝰ. quē oportet pficere p aliquā ſuppletionē. ⁊ tali modo loq̄ndi vtit̄ hic ꝓpheta. qꝛ modus loquēdi dolētiū eſt in truncatione verboꝝ. dolore impediente pfectā expſſionē. f De terra cethim ⁊c̄. i. illa ei terra tyri habebāt amicos. vt videbit̄ infra. ⁊ illi pſciētes apparatū nabuch. ad veniendū cōtra tyrū. pnūciauerūt eis vt ſe munirēt. tñ qꝛ hoc nō valuit eis. iō ſubdit̄.

g Tacete q̄ ⁊c̄. i. in tyro mari circūcluſa. q. d. non loquamini de defenſione. qꝛ non valebit vobis. h Negociatio ſidonis. multi em̄ mercatores de ciuitate ſidoni freq̄ntabāt tyrū. ꝓpter qđ dr hic negociatio eiꝰ. i Trāſfrētes ⁊c̄. diuitijs ⁊ mercimonijs in ſuis manibꝰ apportatis. k In aquis multis. i. veniētes p multas ptes maris. l Semen nili meſſis fluminis fruges eius ⁊c̄. in egypto raro fit pluuia. ſ; fluuius nili diuidit̄ p riuos ad hoc ꝙ fructificēt̄ ſemina in terra ꝓiecta vt habet̄ Deut. xj: ⁊ in fruges egypti dicunt̄ fruges fluminis nili. ⁊ qꝛ ibi creſcūt in magna abūdantia: ferebant̄ inde ad tyrū p nauigiū. m Erubeſce ſidon ait mare ⁊c̄. i. tyrus que vocatur hic mare. eo ꝙ erat mari circumcluſa m Erubeſce ſidon. qꝛ deiectio ciuitatis metropolis cuiuſmodi erat tyrus reſpectu ſidonis. cedit in cōfuſionē aliarū ciuitatū. ⁊ modus deſtructionis ſubdit̄. cū dr i pſona tyri. n Nō parturiui ⁊ nō peperi ⁊c̄. qꝛ in eius obſidione ⁊ deſtructione multe mulieres paſſe fuerūt aborſum. ⁊ multi d pueris natis. ⁊ d iuuenibꝰ ⁊ virginibus mortui fuerūt añ etatē adultā ⁊ debitū incrementū. o Cū auditū ⁊c̄. ꝙ deſtructa fuerit tyrus. p Dolebūt. eo ꝙ habebant cū tyris amicitiā ꝓpter abundātiā frugū. quā ibi adducebāt ad vendendū. q Trāſite hic. Hic cū deſtructiōe tyri denūciat̄ fuga inhabitantiū. cū dr.

b c d e Vlulate naues maris qꝛ
vaſtata eſt domꝰ vñ veni-
f re ꝯſueuerat: d terra cethī
g reuelata eſt eis tacete qui
h habitatis in inſula negoci
i atio ſidonis Trāſfretātes
k mare repleuerūt te in aq̄s
l multis ſemē nili meſſis flu
minis fruges eiꝰ: ⁊ facta
m eſt negociatio gētiū. Erubeſce
ſidon ait mare: forti-
n tudo maris dicēs Nō par
turiui ⁊ nō pepi ⁊ nō enu-
triui iuuenes: nec ad incre
o mētū pduxi virgines cum
p auditū fuerit i egypto: do
lebūt cū audierint de tyro
q r Trāſite maria vlulate qui
s t habitatis i inſula. Nūq̄d
nō hec vr̄a eſt: q̄ glorifica-
bat̄ a diebꝰ priſtinis in an
x tiquitate ſua Ducent eam
pedes ſui longe ad pere-
y grinandū. Quis cogitauit
z hoc ſuper tyrum quondaꝫ
a coronatā. Cuius negocia
tores principes. iſtitores
b eius incliti terre Dominꝰ
c exercituum cogitauit hoc:
vt detraheret ſupbiā oīs
d glīe et ad ignominiā dedu
ceret vniuerſos iclitos ter
e re. Tranſi terram quaſi flu
f g uium filia maris non eſt ci
h gulum vltra tibi. manum
i ſuam extendit ſuper mare
k l conturbauit regna. Domi
nꝰ mādauit aduerſus cha
m naan vt conteret fortes:
n o eius et dixit. Non adijci-
p as vltra vt glorieris calū-
q niam ſuſtinens virgo filia
r ſidonis. In cethim conſur
s gens tranſfreta: ibi quoqꝫ
t non erit requies tibi. Ec-
v ce terra chaldeorum ta-

q Trāſite maria fugiendo p nauigiū ad diuerſa loca. r Vlulate. p cōfuſione ⁊ triſticia. s Qui habita ⁊c̄. id eſt in tyro q̄ dr inſula rōne pdicta. t Nūq̄d nō ⁊c̄. ſup ple ciuitas. ⁊ eſt modus loquēdi trūcatus eadē rōne q̄ ſuperius. v Que glīabat̄ ⁊c̄. qꝛ multa tpa cucurrerāt a ſua fundatiōe. ⁊ nullus potuerat eā debellare. x Ducēt eā ⁊c̄. .i. habitatores eiꝰ y Quis cogitauit ⁊c̄. q. d. nullus hō cogitaſſet ꝙ ſic poſſet deſtrui. cuiꝰ rō ſbdit̄ z Quondā coronatā. i. ſup alias ciuitates reginā ꝓpter diuitias eiꝰ ⁊ fortitudi ⁊c̄. a Cuiꝰ negociatores pricipes .i. equales magis principibꝰ terre vel maiores. b Dn̄s exercituū ⁊c̄. inſpirando nabuch. audaciā inuadendi eā. ⁊ ſubdit cām. c Vt detraheret ⁊c̄. i. tyri q̄ dr hic oīs gloria hypbolice. ad deſignādū magnitudinē ſupbie eiꝰ ſicut de aliqua ciuitate in qua multū viget ſupbia. dr vulgariter. ꝙ in ea eſt ſupbia totius mūdi. ⁊ eodē modo itelligit̄. qđ ſubdit̄ d nobilibꝰ tyri. d Et ignominiā ⁊c̄. Cōſequenter denūciat velocitatē fuge habitantiū in tyro dicens. e Trāſi terrā. i. ad modū fluminis ⁊ ꝯtinue ⁊ velociter currētis. f Filiā maris. eo ꝙ erat mari circūcluſa vt dictū eſt ſupra. g Nō ē cingu. vltra tibi. i. fortitudo reſiſtendi q̄ deſignat̄ p cingulū militareꝫ h Manū ſuā. i. ptātē ſuā. i Supra ma. extēdit. ſ. tyrꝰ q̄ p nauigiū ſuū habebat in mari magnā ptātē. k Cōturbauit regna. p potētiā ſuā iniuſte deprimēdo. ⁊ qꝛ hec fuit vna cā ſue ſubmerſionis. ſubdit̄. l Dn̄s mādauit ⁊c̄. i. aduerſus tyrū q̄ ſita eſt in terra chanaan. filij em̄ iſrl' nō potuerūt expellere totaliter chananeos. vñ dr Mat. xv. ieſus receſſit i partes tyri ⁊ ſidonis. ⁊ ecce mulier chananea a finibꝰ illis egreſſa ⁊c̄. m Vt ꝯteret fortes eiꝰ p nabucho. n Et dixit. ſ. dn̄s. o Nō adijcies ⁊c̄. i. in tantā ſupbiā eleuata. p Calūniā ſuſtinēs. a nabuch. q Virgo filia ſidonis. Dicit̄ aūt filia ſidonis. qꝛ ſidonij exiſtentes ꝓpe illā inſulā edificauerūt eā de pcepto regꝭ aſſyrioꝝ. cui tota terra illa fuit ſubiecta longo tpe. ⁊ ideo vnus rex aſſyrioꝝ cōſiderās ꝙ illa inſula erat aptiſſima ꝓ portu fecit eā edificari p pplm ꝓpe exiſtentē. r In cethim ⁊c̄. fugiēdo: ibi em̄ habebā tyri amicos ⁊ ideo ibi fugerūt aliq̄ ꝓ receptaculo habēdo. qꝛ tñ h̄ nō valuit eis iō ſubdit̄. s Ibi quoqꝫ ⁊c̄. qꝛ nabuch. miſit ad terrā illā vt redderent̄ ſibi fugitiui de tyro ⁊ terra illa nō fuit auſa eos retinere. t Ecce terra. Hic ꝯñr ꝓpheta denūciat a q̄bꝰ tyrus foret deſtruēda. ſ. a chaldeis. ⁊ h̄ eſt qđ dr. r Ecce terra chaldeoꝝ. parata ad inuadēdū tyrū. v Talis ppl's nō fuit. i. tam fortis ⁊ crudelis.

x Aſſur funda. eã. Aliq̄ expoſitores ꝑ ly eã intelligūt chaldeoꝝ terrã ſ3 hoc nō eſt verꝝ.q2 Geñ.x.dicit. De terra illa egreſſus eſt aſſur.ſ.de chaldea τ iſte aſſur fuit filiꝰ ſem.τ ab eo denoīatꝰ eſt ppl̄s aſſyrioꝝ.vt dictū fuit diffuſius Geñ.x. Sed ꝑ ly eã potiꝰ accipiēdū eſt tyrū.τ q2 ꝑcedēte tpe q̄dã rex aſſyrioꝝ fecit edificari eã.τ iō d2 hic d ea. x Aſſur fundauit eã ſ3 q2 deſtructa fuit poſtea per chaldeos.iō ſubdit y In captiuitate3 traduxerūt τc̄ τ p3 lr̄a. 3 Vlulate naues maris.i.naute.vt expoſitū eſt in principio huiꝰ cap̄. a Quia deuaſtata eſt τc̄ .i. tyrus i q̄ erat portus ſolēniſſimꝰ. b Et erit. Hic ꝯſr agit de tyri reedificatiōe.τ ꝑmo in tēporalibus. ſcd̄o in ſpūalibꝰ ibi Et erunt Circa primū tãgit primo vaſtationis tyri duratio .cū d2. c In obliuiōe eris τc̄. q2 nō veniēt ibi hoīes ad habitandū. d Sicut dies vnius regis.ſ.ipſius dauid.vt dixit Ra.ſa. q̄ vixit.lxx. ãnis vt hr̄.ij.Reg.v. e Poſt.lxx.annos ſc3 vaſtationis tyri f Erit tyro q̄ſi canticū meretricis. meretrix eñ derelicta a ſuo amaſio ſolet conari ad cãtandū melodioſe ad reuocãdū amaſiū ad ſe.τ in hac metaphora intelligit deſideriū illoꝝ q̄ remanſerãt d fugitiuis tyri ad reedificationē ipius.vt ſic mercatores de diuerſis regnis iterū venirēt ad tyrū.iō ſbdit. g Et erit poſt.lxx. annos τc̄.faciēs eã reedificari. h Et redu. τc̄.illic apportatas d diuerſis regnis. i Et rurſu3 fornicabit τc̄. qd̄ pōt intelligi de fornicatiōe corpali q2 mercatores elōgati a ſuis vxoribꝰ ſic ſolēt fornicari.τ de fornicatiōe ſpirituali.quia illa ciuitas ydolatrie fuit dedita vſq3 ad tpa xp̄i. k Et erūt. Hic icipit v̄ſus in heb.in q̄ deſcribitur reedificatio tyri in ſpūalibꝰ.cū d2 . Et erūt negociatiōes eiꝰ τ mercedes eiꝰ ſanctificate dño τc̄.qd̄ dicūt aliq̄ ipletū fuiſſe tpe neemie poſt reditū captiuitatis babylonice dicētes ꝙ tūc in tyro fuerūt hoīes deuoti τ offerētes munera dño in hierl̄m ad eiꝰ obſequiū τ ſuſtentationē miniſtroꝝ.ſ3 q2 h̄ nō apparet ex his q̄ ſcripta ſunt i eſdra τ neemia.nec ex hyſtoria ioſephi ſeu alia hyſtoria autentica. iō videt mihi ſaluo meliori iudicio ꝙ ipletio huiꝰ ꝓphie reduci debeat ad tp̄s xp̄i i q̄ mlt̄i d tyro deuote venerūt ad audiēdū p̄dicationē xp̄i.vt hr̄ Math.iij.τ Luce.vi.et reliq̄ d tyro poſtea crediderūt ad p̄dicationē diſcipuloꝝ xp̄i ſe τ ſua ad obſequiū dei deuote offerētes huic etiã expoſitioni ꝯcordat ra.ſa.q̄ztū ad aliq̄d dicēs ꝙ hec ꝓphia implēda eſt i aduētu regis meſſie.q̄ diuitias dei cultoribꝰ applicabit.ſ3 in h̄ diſcordat ꝙ dicit implēdū d futuro. qd̄ in rege xp̄o d p̄terito eſt adimpletū.

Ecce dñs. Aliq̄ expoſitores dicūt ꝙ h̄ c2pl̄m.exponēdū eſt ad lr̄am de deſtructione Caplm̄.xxiiij.

x lis ppl̄s nō fuit.aſſur fun-
y dauit eã. In captiuitatem
traduxerūt robuſtos eius
ſuffoderūt domus eiꝰ:po-
5 ſuerūt eã i ruinã. Vlulate
a naues maris.q2 deuaſta-
b ta ē fortitudo vr̄a. Et erit i
c die illa: i obliuione eris o
d tyre ſeptuaginta annis ſi-
e cut dies regis vniꝰ Poſt
f ſeptuagita annos erit tyro
q̄ſi cãticū meretricis. Su-
me tibi citharã:circue ciui
tatē meretrix obliuioni tra
dita bñ cane:freq̄nta cãti-
g cū: vt memoria tui ſit. Et
erit poſt ſeptuagita annos
h viſitabit dñs tyrū:τ redu-
i cet eã i merces ſuas: τ rur
ſum fornicabit cū vniuer-
ſis regnis t̄re ſuꝑ faciē ter
re τ erūt negotiatiōes eiꝰ:
τ merces eiꝰ ſctificate dño
k Nō ꝯdēt neq3 reponēt q2
his q̄ habitauerit corã do
mino erit negociatio eiꝰ vt
mãducēt i ſaturitatē. τ ve-
ſtiant vſq3 ad vetuſtatē.

Ecce dñs Ca.xxiiij.
diſſipabit terrã τ nu-
c dabit eã τ affliget fa-
d ciē eiꝰ τ diſꝑget habitato-
e res eiꝰ. Et erit ſicut ppl̄s
ſic ſacerdos: τ ſicut ſeruꝰ
ſic dña eiꝰ: τ ſicut ancilla
ſic dñs eiꝰ. Sicut emens
ſic ille qui vēdit: ſicut fene
rator ſic is q̄ mutuū accipit
ſicut q̄ repetit:ſic q̄ debet.
Diſſipatiōe diſſipabit ter
ra τ direptiōe p̄dabit Do
minus eñ locutꝰ eſt ver-
f g bum hoc. Luxit τ defluxit
terra τ infirm ata eſt: deflu
h xit orbis τ infirmata eſt al
i titudo ppl̄i terre τ terra in
k terfecta eſt ab habitatori-
l bus ſuis:q2 trãſgreſſi ſunt
m leges:mutauerūt ius. diſſi-
pauerūt fedus ſempiternū
n o Propt̄ h̄ maledictio vora
p bit t̄rã: τ peccabūt hitato-
res eiꝰ ideoq3 iſaniēt culto
res eꝰ τ reliq̄nt hoīes pau

idumeoꝝ quã ſupra tetigit ꝓpħa breuiter ca.xxj. Sed h̄ reſumit vt diffuſius ꝓtractet.ſ3 h̄ dictū nō habet apparētiã q2 ex lr̄a huiꝰ cap̄.nec ex circūſtãtia hr̄ aliq̄d ꝑ qd̄ itelligi debeat de idumea.ꝓpter qd̄ beatꝰ Hieronimꝰ dicit ꝙ ꝓpheta hic loquit ad lr̄am d euerſiōe generali totius mūdi in iudicio finali.ita ꝙ in p̄cedētibꝰ ꝓpheta locutꝰ fuerat de ſubuerſione diuerſaꝝ gentiū in ſpeciali.ſ. iudeorū.babyloniorū. et egyptiorū. τ hmōi. vt p3 ex p̄cedētibꝰ hic aūt loquit generaliter de ſubuerſione mūdi circa finale iudiciū τ q2 illud iudiciū erit ad ignominiã iniq̄ꝝ τ glīam iuſtoꝝ.iō ſic ꝓcedit.q2 p2io ponunt pertinētia ad iſtud iudiciū. ſcd̄o ꝓpheta iſurgit ad dei p̄conium ca .ſe. Prima in duas.q2 primo ponunt q̄dã iudiciū antecedentia.τ ſcd̄o ꝯſequētia:ibi. Et erit. Prima in duas.q2 p2io deſcribit tribulationis circa finē mūdi acerbitas. ſcd̄o eiꝰ ineuitabilitas: ibi. Formido Circa p̄mū ſciēdū ꝙ tribulatio mūdi p̄cedēs iudiciū licet futura ſit horribilis iniuſtis tamē erit iuſtis materia conſolationis ꝓpter qd̄ ſaluator Luce. xxj.d h̄ loquēs dixit apl̄is. His aūt fieri incipientibꝰ reſpicite et leuate capita veſtra.i.exhilarate corda.vt exponit Gre. homelia prima. Et iō hic primo ponit maloꝝ tribulatio ſcd̄o iuſtoꝝ cōſolatio.ibi. Quia hec erūt. Prima i duas q2 p2io ponit maloꝝ afflictio.ſcd̄o leticie ſubtractio: ibi. Luxit vindemia. Circa primū d2. a Ecce dñs diſſipauit terrã. q2 ꝑ ignē cōflagratiōis p̄cedētē iudiciū a ſtatu ſuo immutabit. b Et nudabit eã. herbis τ arboribus c Et affliget faciē eiꝰ.q2 igne p̄dicto ſuꝑficies eiꝰ cremabit. Et accipit afflictio ibi metaphorice. ſicut τ ꝑ oppoſitū d2 terra vel pratū ridere.qñ vireſcit. d Et diſperget hitatores eiꝰ.q2 tūc oēs morient vt reſurgãt in iudicio. e Et erit ſicut ppl̄s ſic ſacerdos τc̄.i.q̄ztū ad hoc nō erit ibi acceptatio cōditionis ſtatus aut ſexus. f Luxit et defluxit terra.i. habitantes in terra. g Defluxit orbis a ſtatu ſuo. h Et infirmata eſt τc̄.q2 deficit in hoībus dñium τ principatus. i Et terra interfecta eſt.i. habitatores terre. k Ab habitatoribus ſuis.i. ꝓpter peccata ihabitantiū.iō ſubdit. l Quia trãſgreſſi ſunt leges τc̄.bone cōſuetudinis que eſt ius humanū. m Diſſipauerunt fedus ſempiternū . facientes cōtra ius nature qd̄ in mentibus humanis indelebiliter eſt ſcriptū. n Propter hoc maledictio.ſ.dei. o Vorabit terra3 .i. hoīes terrenos. p Et pecca. hitato.eiꝰ.q2 appropiquãte iudicio habūdabit iniq̄tas. τ refrigeſcet charitas Math.xxiiij. q Luxit. Hic ꝯſr deſcribit ſubtractio gaudij.τ p2io ex defectu vini qd̄ ſolet eē materia gaudij. ſm illud pſ̄.ciij. Vinū letificat cor hoīs.iō ſubdit.

q Luxit vindemia.ſcđo ex ſubtractione ludi recreatiui cū đr. r Ceſſabit gaudiū tympanoꝝ ⁊c.⁊ ptꝫ lr̄a. t̄tio ex deſtructione habitaculi cū đr. s Attrita eſt ciui. vanitatis.i.q̄libet ciuitas mūdi.q̄ đr vanitas Eccl'ſ.j. Vanitas vanitatū dicit eccleſiaſtes ⁊c. t Clauſa eſt ⁊c. qꝛ deficient hoies.

v Clamoꝛ erit ſuꝑ vino.i.ex defectu vini.ꝑ qđ itelligit̄ defect⁹ cuiuſlibet potus. x Deſerta ē oīs leticia in p̄n̄ti vita. y Trāſlatū ē gaudiū terre ad locū beatoꝝ.vbi ſolū remanebit gaudiūꝫ ꝫ Relicta eſt in vrbe ſolitudo.i.in vrbib⁹ accipiēdo ſingulare ꝑ pl'ali Exo.viij. Venit muſca grauiſſima.i.multitudo muſcaꝝ.Sciendū etiāꝫ ꝙ ꝓpħa loquit̄ de futuris ꝑ modū p̄teriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie ⁊ qꝛ talis mod⁹ loquēdi frequēter eſt in ꝓphetis.

a Quia hec erūt hic ꝯn̄r deſcribit̄ iuſtoꝝ conſolatio.q̄ nunc ſunt dep̄ſſi.ꝫ in iudicio erūt exaltati.Et diuidit̄ i duas ptes.in ptē p̄ncipalē ⁊ incidētalem ſcđa ibi. Ve mihi. Circa primū ſciēdū ꝙ electi ad gloꝛiam erūt valde pauci reſpectu dānatoꝝ.ſcđm ꝙ dicit ſaluatoꝛ Mat.vij. Lata poꝛta ⁊ ſpacioſa via q̄ ducit ad ꝑditionē.⁊ m'lti ſunt q̄ intrāt ꝑ eā.q̄ꝫ anguſta poꝛta ⁊ arta via q̄ ducit ad vitam ⁊ pauci ſunt q̄ iueniūt eā.⁊ ħ eſt qđ đr ħ. a Quia hec erūt ⁊c. iudiciū eñ vltimū đr futuꝝ ꝓpe hierl'm q̄ eſt i medio terre habitabilis.qꝛ eſt in quarto climate. b Quō ſi pauce oliue ⁊c.fructus eñ remanētes in oliua poſt excuſſionē.⁊ racemi remanētes in vinea poſt vindemiationē ſūt valde pauci reſpectu collectoꝝ ſic electi i iudicio erūt valde pauci reſpectu alioꝝ.⁊ đ iſtis paucis ſubdit̄. c Hi leuabūt vocē ſuā ex magno affectu. d Atq̄ꝫ laudabūt cū toto conatu. e Cū gloꝛificat⁹ ⁊c.i.cū dn̄s iħs xp̄s i iudicio apparuerit i foꝛma hūanitatis gl'ioſa. f Hinnient.i.ſigna leticie oñdēt ſicut equus hinniēs ex leticia g De mari.i.qꝛ tūc trāſferent̄ đ hoc mūdo q̄ eſt ad modū maris tempeſtuoſi ad poꝛtū gl'ie in aīa ⁊ coꝛꝑe.⁊ qꝛ ħ eſt valde deſiderabile.iō admonet ꝓpheta fideles.vt ſe ⁊ alios ⁊ ħ diſponāt ꝑ p̄dicationē ⁊ ſuſceptiōeꝫ fidei catholice dicēs. h Propter hoc.i.cū electis i iudicio exultet'. i In doctrinis ⁊c. qđ fecerūt apl'i aliq̄ꝫ diſcipuli chꝛiſti. k In inſulis maris.qꝛ p̄dicauerūt nō ſolū habitantib⁹ in arida.ꝫ etiā in inſulis maris.vt ptꝫ đ paulo in actib⁹ apl'oꝝ.⁊ in plurib⁹ locis.⁊ qꝛ publicatio euāgelij ꝓceſſit ad oēs ptes oꝛbis iō ſubdit̄. l A finib⁹ terre laudes.ſ.diuias. m Audiuim⁹ gl'iam iuſti.ſ.xp̄i cui⁹ gl'ia vbiq̄ꝫ terraꝝ eſt p̄dicata.⁊ qꝛ myſteriū xp̄i erat occultū ⁊ ſecretū tp̄e ve.te.ꝓpter qđ.lxx.interp̄tes ꝓ eo qđ h̄r ſupra.ix.ca.de xp̄o ⁊ vocabit̄ nomē ei⁹ admirabilis cōſiliarius de⁹ foꝛtis.pater futuri ſcl'i p̄nceps pacis.trāſtulerūt.Et vocabit̄ nomē ei⁹ magni cōſilij angelus.iō dicit hic ꝓpheta. n Et dixi ſecretū meū mihi.⁊ duplicat̄ ad maioꝛē affirmationē.vel qꝛ duplex cōtinebat̄ ſecretū:ibi Vnū ꝑſone.in q̄ duplex cōiūgit̄ natura.ſ. diuina ⁊ hūana qđ eſt valde arduū Aliud tp̄is qꝛ determinatū tp̄s ſui aduētus erat valde occultūꝫ. o Ve mihi. Hec eſt ꝑs incidētalis in qua ꝓpheta deploꝛat caſum ppl'i ſui. quo i aduentu xp̄i pauci iudei crediderūt. et multi māſerūt ceca ti.⁊ per ꝯn̄s ſoꝛte ⁊ gaudio electoꝝ p̄uati.qđ p̄uidēs ꝓpheta dic̄ o Ve mihi ex caſu populi mei. p Preuaricātes ⁊c. Hic quater ponit̄ p̄uaricatio.qꝛ p̄o p̄uaricati ſunt iudei xp̄i humanitatē blaſphemātes.Ecce hō voꝛax ⁊ potatoꝛ vini. publicanoꝝ ⁊ peccatoꝝ amic⁹ Mat.xi.ca.ſcđo ei⁹ diuinitatē ꝓpter miracula virtute diuinitatis facta demonib⁹ attribuentes Luce.xi. In beelzebub p̄ncipe demonioꝝ eijcit demonia. tercio moꝛtē ei⁹ ꝓcurantes.q̄rto ip̄m in ſuis diſcipulis ꝑſequētes. vt ptꝫ in actib⁹ apl'oꝝ in plurib⁹ locis. q Foꝛmido. Poſt q̄ꝫ ſupꝛa circa malos deſcripta eſt pene acerbitas. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ ei⁹ immutabilitas.vel ineuitabilitas:cū đr. q Foꝛmido ⁊c.generaliter etiā đr hic. Foꝛmido ex ꝑſecutione antixp̄i.quam aliq̄ nimis foꝛmidātes cadēt in foueā tranſgreſſionis ei obedientes.iō ſubdit̄. Qui fugerit a facie foꝛmidinis ⁊c. r Et qui ſe ⁊c.poſt moꝛtē antixp̄i de trāſgreſſione penitendo. qꝛ ſcđm ſanctos ⁊ doctoꝛes noſtros poſt moꝛtē ei⁹ dabit̄ aliqđ tp̄s penitētie deceptis ab eo.

s Tenebit̄ laqueo.i.igne conflagratiōis q̄ꝫtū ad oēs generaliter.vel ſn̄ia dānationis q̄ꝫtū ad repꝛobos ꝑtialiter t Quia chataracte ⁊c.i.talis punitio veniet a deo cui reſiſti nō pōt. v Et cōcutient̄ ⁊c. qꝛ ꝑ terremotū mōtes adequabunt̄ terre plane.iō ſubdit̄.Cōfractione cōfringetur terra ⁊c.Et ptꝫ lr̄a vſq̄ꝫ ibi. x Et auferet̄ ⁊c.qđ non habet ſtabilitatem.q.d.firmitas terre non poterit reſiſtere voluntati diuine. y Et grauabit eam ⁊c.a ſuo ſtatu p̄ſtino. a Et nō adijciet vt reſurgat.ad hoc ꝙ ſit apta habitationi hominū ⁊ animaliū.qꝛ ceſſabit mot⁹ celi.⁊ generatio ⁊ coꝛruptio in elementis tamen terra innouabit̄ ⁊ melioꝛabit̄.ſicut ⁊ cetera elementa. b Et erit. Hic ponunt̄ cōſequentia ad diuinū iudiciū. ſcꝫ retruſio demonū ⁊ dānatoꝛū in infernū.⁊ deductio electoꝝ ad celū empyreū.p̄mū ponit̄ cū đr. c In die illa ⁊c.i.ſuꝑ demones in quibus remāſerūt naturalia integra. ⁊ in q̄bus cōuenerūt cū angelis ſanctis ⁊ ſic ſunt de militia celi.vel quia habitāt i hoc aere caliginoſo. vñ dicunt̄ aeree poteſtates.⁊ ħ mō p̄nt dici militia celi. ſicut dicūt̄ aues celi.eo ꝙ volitāt ꝑ celū aereū.

q ci. Luxit vindemia : infir-
mata eſt vitis : igemuerūt
omnes qui letabant̄ coꝛde
r Ceſſauit gaudiū tympano
rum:quieuit ſonitus letan
tiū:ꝯticuit dulcedo cithare.
Cū cantico nō bibēt vi
nū:amara erit potio biben
s tib⁹ illā. Attrita ē ciuitas
t vanitatis. Clauſa eſt oīs
v domus nullo itroeūte cla-
moꝛ erit ſuꝑ vino in plate-
x is:deſerta ē omnis leticia
y tranſlatū eſt gaudiū terre.
ꝫ Relicta eſt in vrbe ſolitu-
do:⁊ calamitas oppꝛimet
a poꝛtas. Quia hec erūt in
medio terre:i medio ppl'o
b rum. Quō ſi pauce oliue q̄
remāſerūt excutiāt̄ ex olea
⁊ racemi cū fuerit finita vi-
c demia. Hi leuabūt vocem
d e ſuā atq̄ꝫ laudabūt:cū glo-
f rificatus fuerit dn̄s Hin-
g h nient de mari. Propter ħ
i i doctrinis gloꝛificate do-
k minū in inſulis maris no-
l mē dn̄i dei iſr'l. A finibus
m terre laudes. Audiuimus
n gl'iaꝫ iuſti. Et dixi ſecretū
meū mihi:ſecretū meū mi
o p hi Ve mihi Preuaricātes
p̄uaricati ſunt:⁊ p̄uaricati-
one tranſgreſſoꝝ p̄uaricati
q ſunt Foꝛmido ⁊ fouea ⁊ la
queus ſuꝑ te: q̄ habitatoꝛ
es terre. Et erit q̄ fugerit a
facie foꝛmidis:cadet i fo-
r ueā:⁊ q̄ ſe explicauerit de
s t fouea: tenebit̄ laqueo: qꝛ
chataracte đ excelſis apte
v ſunt ⁊ ꝯcutiēt̄ fundumēta
terre. Cōfractione confrin
get̄ terra contritione cōte
retur terra. Cōmotione cō
mouebitur terra:agitatio-
ne agitabit̄ terra ſicut ebꝛi
x us et auferetur quaſi ta-
y bernaculum vnius noctis
Et grauabit eam iniqui-
a tas ſua et coꝛruet: et non
b c adijciet vt reſurgat Et erit
in die illa viſitabit domi-
nus ſuper militiā celi in ex

¶ Et ſup reges t̄re.i.ſup tyrãnos.⁊ ꝓ ꝯñs ſup oẽs alios malos. e ¶ Et cõgregabunt ⁊c̄.i.in infernũ vbi ſit̄ detrudent demones ⁊ dãnati.ſm ꝙ dr̄ Math.xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũ.q̇ ꝑatus eſt dyabolo ⁊ angelis eiꝰ ⁊c̄. f ¶ Et claudent ibi in carcere.q2 inde nõ poterint egredi.

g ¶ Et poſt mul.⁊c̄. viſitatio dei aliq̃ñ accipit in bonũ ſic̄ Luce.j. Viſitauit ⁊ fecit redẽptiõez plebis ſue.⁊ h̄ mõ dr̄ h̄ eã accepiſſe. Origenes dic̄ ꝙ poſt magnũ circulũ annoꝝ ſaluabunt dãnati ⁊ demones qđ eſt cõtra dictũ ſaluatoris allegatũ Mat.xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũ ⁊c̄. Alio mõ accipitur viſitatio dei in malũ pene.ſicut ĩfra.xxvij. Viſitabit dñs ĩ gladio ſuo duro ⁊c̄. et h̄ mõ accipit h̄ ſm doctores catholicos ⁊ eſt ſenſus.

g ¶ Poſt mlt̄os dies viſitabunt.i.poſt qđcunq3 tp̄s datũ in pena detinebunt. Sciendũ tñ ꝙ ſic in heb.h̄r. De diebꝰ multis vel a diebus viſitabunt.i.ꝓ peccatis diebꝰ multis ꝑpetratis punient.ſ.ꝓ peccatis ꝑpetratis a principio mũdi. Cõſequẽter ponit ſcđm đ gl̃ia bonoꝝ:cũ dr̄. h ¶ Et erubeſcet luna ⁊c̄.nõ q2 tũc lumen eoꝝ minuat.ſ3 magis augmẽtabit. vt h̄r infra.xxx. Erit lux lune ſicut lux ſolis ⁊ lux ſolis ſeptẽpliciter.ſed dicuntur h̄ erubeſcere metaphorice.q2 lumẽ eoꝝ q̃ſi nullũ erit reſpectu luminis patrie ſm ꝙ dr̄ Apoca.xxj. Ciuitas non eget.ſole neq3 luna vt luceat in ea.ſ3 claritas dei illuminabit illã.⁊ lucerna eiꝰ agnꝰ. i ¶ Cũ regnauerit ⁊c̄.i.angeloꝝ. k ¶ In mõte ſyon ⁊ hierl'm.ſ.celeſti.đ q̃ dr̄ Gala.iiij. Illa q̃ ſurſum eſt hierl'm libera eſt.q̃ eſt mater nr̃a. l ¶ Et in cõſpectu ſenũ ſuoꝝ.ſ.patriarchaꝝ.⁊ ꝓphetarũ aliorũ ſanctoꝝ. Fuerit gloꝛificatus.

¶ In cap̄.xxiiij.vbi dr̄ in poſtilla.ideo ſubdit. A finibus terre laudes.ſ.diuinas ⁊c̄. ¶ Additio

h Hoc qđ dr̄ a finibꝰ terre laudes audiuimꝰ ⁊c̄. ſequẽdo expoſitionẽ poſtill'.q̃ eſt vera.põt referri ad hoc qđ dixerat pauloante.q2 h̄ erũt in medio t̄re. Pro quo ſciendũ ꝙ hic ꝓpheta dolet de h̄ ꝙ pauci đ gẽte ſua ſc3 iſrl' adheſerũt doctrine xp̄i.cũ tñ in medio eoꝝ xp̄s cõuerſatꝰ eſt.⁊ illi q̇ longe erãt.ſ.in inſulis ⁊ extremis terre in magna copia ipi xp̄o addeſerũt.vñ cũ dixit ſupra.q2 h̄ erũt ĩ medio terre.ſ.hierl'm que vt dr̄ ĩ glo.eſt vmblicꝰ terre a qua pauci excluſi ſunt.ſ.apoſtoli de quibꝰ dicit. Hi leuabũt vocẽ ſuã ⁊c̄.ꝑ quoꝝ doctrinã gloꝛificatꝰ eſt deus etiã in inſulis maris.ſ.in remotis. Nũc aũt ſubdit. A finibus terre laudes audiuimꝰ gloꝛiã iuſti.q.d. admirãdo in medio terre. vbi ſalus fuit celebrata. iuxta illud pſal. Operatus eſt ſalutẽ in medio terre nõ fuerũt niſi pauci inuenti.ſicut racemi finita vindemia.⁊ tñ a finibus terre.i. ab extremis laudes audiuimꝰ gloꝛiã iuſti.ſ.xp̄i. ⁊ q2 h̄ cõtigerat eo ꝙ ꝓpter peccata illiꝰ ppl'i ſecretũ xp̄i a ſeculis nõ cognouerãt.iđ ſubdit. Secretũ meũ mihi. ⁊ ẽ ſenſus ſecretum.ſ.myſteriũ.xp̄i meũ.ſ.qđ ego ꝓphetizo m̄.i.eis nõ ꝓfuit ſed mihi. Iuxta illud qđ h̄r ſupra.vj.ca. Exceca coꝛ ppl'i huiꝰ.⁊ duplicat iſta verba.ſ.ſecretũ meũ mihi q2 nõ ſolũ verbis.ſed etiã rerũ figuris hmõi ſecretũ ꝓphetauerat. Et ſequit Ve mihi ex cõpaſſione gentis ſue.vt dictũ eſt. Cetera exponant ꝓut in poſtilla.

d celſo:⁊ ſup reges terre qui
e ſunt ſup terrã. Et cõgregabunt ĩ cõgregatione vniꝰ
f faſcis in lacũ: et claudent
g ibi in carcere:⁊ poſt mlt̄os
h dies viſitabunt. Et erube
i ſcet luna:⁊ ꝯfundet ſol: cũ regnauerit dñs exercituu3
k in mõte ſyon ⁊ in hierl'm:
l ⁊ in cõſpectu ſenum ſuoꝛũ fuerit gloꝛificatꝰ. xxv.

a b c d D Omie deꝰ meꝰ es tu ⁊ exaltabo te: ⁊ con-
e f fitebor noĩ tuo: qm̃ feciſti
g mirabilia cogitationes an
h i tiquas fideles amẽ. Quia poſuiſti ciuitatẽ in tumultũ vrbẽ foꝛtẽ in ruinã: do-
k mũ alienoꝝ: vt nõ ſit ciuitas ⁊ in ſempiternũ nõ edi
l ficet Sup hoc laudabit te
m ppl's foꝛtis: ciuitas gẽtiũ
n o robuſtaꝝ timebit te Quia factus es foꝛtitudo paupi
p foꝛtitudo egeno in tribula
q tione ſua ſpes a turbine:
r s vmbꝛaculũ ab eſtu: Spũs
t eñ robuſtoꝝ quaſi turbo
v impellens ꝑietem. Sicut eſtus ĩ ſiti: tumultũ alieno
x rũ humiliabis: ⁊ q̃i caloꝛe ſub nube toꝛrẽte ꝓpagine3
y foꝛtium marceſcere facies
z Et faciet dñs exercituum.

¶ Cap̄.xxv.

D Omine deus. Hic ꝯñr inſurgit d ꝓpheta ad dei p̄coniũ ex viſione p̄dicta.⁊ primo ponit ꝓphete p̄coniũ.ſcđo celeſtiũ ciuiũ:ibi. Sup h̄ laudabit. Circa primũ dicit ꝓpheta. a ¶ Dñe rõne generalis gubernationis. b ¶ Deus.rõne creationis c ¶ Meus.rõne ſpecialis illuminationis. d ¶ Es tu.et non alius. e ¶ Exaltabo te.collaudãdo te aſſidue. f ¶ Qm̃ feciſti mirabilia. in dãnatione maloꝝ.⁊ gloꝛificatione iuſtoꝛu3. g ¶ Cogitatiões antiquas.q2 iſta diſpoſuiſti ab eterno. h ¶ Fideles.q2 vniuerſe vie dñi.miſericoꝛdia ⁊ veritas. i ¶ Quia poſui. ⁊c̄. qđ exponũt aliqui doctores nr̃i de deſtructiõe hierl'm facta ꝑ tytũ ⁊ veſpaſianũ. ſed huic dicto obuiat qđ ſequit. k ¶ Vt non ſit ciuitas ⁊c̄.hierl'm autẽ reedificata eſt poſt illã deſtructionẽ.ſ3 ad hoc rñdẽt ꝙ eſt alia penitꝰ ciuitas:⁊ ĩ alio ſitu.qđ arguit ex h̄ ꝙ xp̄s paſſus fuit extra hierl'm.vt h̄r Joh.xix.⁊ Heb.xiij. Loca ãt vbi paſſus fuit ⁊ ſepultꝰ ſunt clauſa intra hierl'm que nũc eſt. Sed h̄ nõ videt valere.q2 hyſtoꝛiographi dicũt hieruſalẽ q̃ nũc eſt eſſe in eodẽ ſitu cũ p̄cedẽti.hoc excepto qđ a ꝑte aquilonari murus eſt dilatatus ad includendũ loca p̄dicta.⁊ iđ noĩe huiꝰ ciuitatis intelligunt oẽs ciuitates mũdi.accipiẽdo ſingulare ꝓ plurali q̃ oẽs deſtruent in fine mundi.ſicut dictũ eſt ca. p̄cedenti. ꝓpha eñ in h̄ ca.gratias agit de viſione ſibi facta ꝓut cõtinet p̄cedenti ca.⁊ ad talẽ deſtructionẽ nõ ſequet alia reedificatio. l ¶ Sup h̄. Hic ꝯñr ponit gratiarũactio celeſtiũ ciuiũ. et primo de ſua ꝓmotione.ſcđo đ demonũ dep̄ſſione cap̄.xxvij. Prima in duas.q2 primo ponit gratiarũactio đ beneficijs collatis in t̄ra.ſcđo đ collatis ĩ celeſti patria cap̄.ſe. Circa p̄mũ ponit gr̃arũactio de q̃druplici bñficio.ſ.đ duplici euaſione mali.⁊ de duplici ꝯſecutione boni. Et ſm hoc ꝑs iſta in q̃tuoꝛ diuidit.⁊ patebunt ꝑtes ꝓſequẽdo. Primũ malũ eſt ꝑſecutio tyrannoꝝ huiꝰ mũdi a q̃ ſunt penitꝰ liberati.⁊ h̄ eſt qđ dr̄ hic. l ¶ Sup h̄ ⁊c̄.i. celeſtis q̇ nõ põt ampliꝰ a ſuo ſtatu deijci. m ¶ Ciuitas gen.robuſtarũ.i.ciuiũ celeſtiũ.⁊ eſt replicatio eiuſdẽ ſnĩe ad maioꝛẽ affirmationẽ. n ¶ Timebit te.ſ.timoꝛe filialis reuerentie.q̇ timoꝛ remanebit in patria.ſm illud pſ̃.xviij. Timoꝛ dñi ſanctus ꝑmanet in ſcl'm ſcl'i.⁊ huiꝰ laudis ⁊ reuerẽtie ſubdit rõ cũ dr̄. o ¶ Quia factꝰ ⁊c̄.p̄ſtãs ei patientiã ꝯ tyrãnos paupes ſpoliantes. p ¶ Foꝛtitudo egeno ⁊c̄.q2 ꝯculcabat a diuitibꝰ ĩ p̄ñti vita. q ¶ Spes a tur.ſ.ſupboꝝ rabie. r ¶ Vmbꝛaculũ ab eſtu cupiditatis iniq̇rũ.vñ ſubdit q̃ſi ꝓ expoſitiõe p̄cedentiũ. s ¶ Spũs eñ robuſtoꝝ.i.tyrãnoꝝ potẽtiũ. t ¶ Quaſi turbo ⁊c̄.q2 impellũt iuſtos ⁊ inocẽtes ꝑ tyrãnidẽ. v ¶ Sicut eſtus in ſiti.ſicut eñ hõ ſitiẽs ab eſtu aggrauat ſic paupes ꝑ tyrãnidẽ iniq̇rũ.q̃ tñ a deo deſtruet.iđ ſbdit. x ¶ Et q̃i.ca.⁊c̄. id ẽ tyrãnoꝝ. y ¶ Marceſcere fa.i.deficere faciet.nubes ei mlt̄ũ calefctã ſb ſole imittit caloꝛẽ iferiꝰ ſb t̄renaſcẽtia ex q̇ aliq̃ñ ſbbito marceſcũt ⁊ deſiccãt.ſic v̇tꝰ diuia aliq̃ñ repẽte deſtruit potẽtiã iniq̇ꝝ. z ¶ Et fa. Hec ẽ ſcđa ꝑs ĩ q̃ ponit ꝯſecutio p̄mi boni qđ reſpicit refectiõe3 aĩe ĩ ſacro euchariſtie qđ iſtituit dñs ĩ cena imĩnẽte ſua paſſiõe ⁊ q̃3tũ ad h̄ dixit ꝓpha. z ¶ Et fa.do.exer.i.xp̄s rex ãgeloꝝ.

a Omnibꝰ pplis.i.electis ſuis q̄ aſſumunt ex oibus populis. b In monte h.i.in mõte ſyon vbi dr dñs feciſſe cenã diſcipulꝰ ſuis. c Conuiuiũ pinguiũ ⁊c̃.i.cõuiuium excellẽtiſſimũ hñs in ſe omne ſpũale delectamẽtũ.qd̕ deſignat p delectabilia corꝑalia h expſſa.tũc eñ dedit diſcipulꝰ ſuis corpus ſuum i cibũ ⁊ ſanguinẽ i potũ ⁊ h ſacrm eſt aie maxime refectiuũ.⁊ p aplos ſuos ⁊ diſcipulos fecẽ ⁊ facit h ꝯuiuiũ miniſtrari oibus xp̄ianis p orbẽ diffuſis. Aliq̄ aũt exponũt iſtud ꝯuiuiũ de ꝯuiuio a iudeis facto p gaudio de interfectione holofernis ꝫ h nõ videt bñ dictũ.tñ q2 illa hyſtoria nõ eſt ꝯ canone nec apud hebreos hr̃.tñ q2 iſta expoſitio nõ ſe hꝫ ꝯñr ad ꝑcedẽtia.⁊ iõ meliꝰ exponit prio mõ ſequẽdo alexãdrum. d Et precipitabit. Hec eſt tertia pars i qua ponit euaſio ſcõi mali.ſ.ꝑſecutiõis antixp̄i q̄ grauior erit omnibꝰ ꝑcedentibꝰ.cũ dr. d Et ꝑcipitabit ⁊c̃.i.in mõte ſyon in q̊ fuit tẽplũ.vbi ſtatuet antixp̄s ſedẽ ſuã.ſm ꝙ dr.ij. Theſſalo. ij .de antixp̄o ꝙ extollet ſupra omne qd̕ dr deꝰ .aut qd̕ colit.ita vt in tẽplo dei ſedeat.⁊ xp̄s eũ ibi interficiet vñ ibidẽ ſubdit apls .ꝙ dñs ieſus interficiet eũ ſpũ oris ſui.ſm alios vo hoc erit in mõte oliueti i illo loco.vñ dominꝰ aſcẽdit in celũ.⁊ iſtud cõius tenet. e Faciẽ vinculi ⁊c̃.i.faciẽ antixp̄i q̄ erit quaſi quoddã vinculũ ꝯſtringẽs oẽs pplos ſub ſua ptãte. f Et telã quã orditus eſt id eſt ꝓceſſum ſuũ ⁊ intẽtionẽ. g Precipitabit. Hec eſt quarta ps in qua ponit ꝯſecutio ſcõi boni .ſ. in incorruptiõe corꝑis.Et diuidit in duas ptes. q2 primo ꝓpheta deſcribit ꝯſecutionẽ huius boni ſcõi.ſcõo redit ad deſcribendũ defectionẽ antixp̄i:ibi.Et triturabit.Circa primũ dicit. g Precipitabit ⁊c̃.q2 i iudicio oẽs reſurgẽt ad vitã immortalẽ.iſta tñ immortalitas corꝑis erit in augmentũ pene dãnatoꝝ ſicut erit in augmẽtũ glie beatoꝝ h Et auferet dñs deꝰ ⁊c̃.qd̕ partim hꝫ veritatẽ in reprobis ſicut ⁊ in electis.tũc eñ ceſſabit ois generatio ⁊ corruptio.⁊ iõ nõ erit reſolutio lachrymaꝝ a cerebro.nec defluxus caꝝ p oclos.tñ in eis erit turbatio cerebri.⁊ dolor capitis.⁊ triſticia mẽtis.⁊ ꝯſilia q̄ pñt eẽ abſq3 corruptione.⁊ ſm iſtũ intellectũ dr Math.viij. Ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dentiũ.ꝫ in electis nõ erũt lachryme corporales ſeu mentales:nec dolor aliquis in corpore ſeu mẽte.ꝫ plena delectatio vtroꝝq3.iõ ſubdit. i Et obprobriũ ppli ſui id eſt electoꝝ.qñ frequẽter obprobria ſuſtinẽt in pñti. k Auferet ⁊c̃.ꝯferẽdo eis honorẽ celeſtẽ. l Et dicent in illa die.ſ.iudicij qñ videbũt xp̄m in forma glorioſa . et dicentẽ eis Venite bñdicti patris mei ⁊c̃. Math.xxv. m Ecce deꝰ noſter iſte.viſibilis in demõſtrata hũanitate. n Expectabimꝰ eũ ꝑuerã ſpem. o Et ſalua.nos ſicut ꝓmiſit. p Iſte dñs.ſ.oim. q Suſtinuimꝰ eũ id eſt patienter ſuſtinuimꝰ aduerſa ꝓpter ipm. r Exultabimꝰ.gaudio exteriꝰ.q2 exultatio dr quaſi extra ſaltatio. s Et letabimur.iterius. t In ſalutari eiꝰ. ſalute eterna nobis ab eo ꝯceſſa. v Quia requieſcet manꝰ dñi.i.ptãs eiꝰ. x In monte iſto.i.in mõte ſyon q̄ imminet valli ioſaphat.vbi tenebit finale iudiciũ .vt hr Ioelis.iij.Et tũc requieſcet ibi xp̄i ptãs qñ dãnati detrudent in infernũ.⁊ electi in aia ⁊ corꝑe trãſferent ad celũ. y Et triturabit. Hic reddit ꝓpha ad deſcribendũ defectionẽ antixp̄i quã ſupra tetigerat in breui : dicit igit. y Et triturabit moab.i.antixp̄s nec mirãdũ ſi ſic noiat q2 ꝓphe ⁊ maxime eſaias freq̄nt metaphorice loquũt: nõ eñ erit antixp̄s totalit a demone obſeſſus.ꝫ opa eiꝰ fiẽt virtute demonis et iõ noiat h moab. q̄ interꝑtat ex pr̃e . q2 erit filiꝰ ꝑditionis. vt dicit apls .ij . ad Theſſal.ij.⁊ ſic erit ex dyabolo.ſicut ex patre.eo mõ loquẽdi q̊ ſaluator dixit iudeis in Ioh.viij. Vos ex patre dyabolo eſtis. z Sicuti terũt palee . q2 virtus eiꝰ totaliter annihilabit. z Et extẽdet.ſ.antixp̄s. a Manꝰ ſuas ſub eo ⁊c̃ . p h eñ intelligit ꝙ valde a xp̄o ꝑcutiet. ſicut aliqñ iter hoies alicui dr.ego ꝑcutiam te ita valide ꝙ extenderis ad modũ natãtis rane.ꝓphe eñ freq̄nter vtitur cõi mõ loquẽdi. b Et humiliabit.ſ.xp̄s. c Gloriã eiꝰ.ſ.antixp̄i q̄ ſe oñdet tanq̄ ſit deꝰ ꝑ nimia ſupbia . vt dr.ij.ad Theſſal.ij. d Cũ alliſione manuũ eiꝰ.i.miniſtroꝝ eiꝰ. e Et munimẽ. ⁊c̃.o antixp̄e. f Cõcidẽt oia.p q̄ credebat ſtabiliri i ptãte ſua deficiẽt.cetera patẽt

a b omnibꝰ pplis i mõte hoc
c cõuiuiũ pinguiũ:cõuiuiuꝫ
videmie:pinguiũ medulla
d toꝝ videmie defecate. Et
e ꝑcipitabit in mõte iſto faciẽ vinculi colligati ſup oẽs
f pplos:⁊ telã quã orditus
eſt ſup omnes nationes.
g Precipitabit mortẽ i ſem-
h piternũ. Et auferet dominus deus lachrymã ab oi
i facie:⁊ obprobriũ ppli ſui
k auferet ꝯ vniuerſa terra q2
l dñs locutꝰ eſt. Et dicẽt in
m die illa. Ecce deus nr̃ iſte
n o expectabimꝰ eũ ⁊ ſaluabit
p q nos Iſte dñs ſuſtinuimus
r s eũ ⁊ exultabimus ⁊ letabi
t v mur in ſalutari eius q2 re-
x quieſcet manus domini in
y mõte iſto . Et triturabitur
z moab ſub eo: ſicuti terunt
z palee in plauſtro. Et exten
a det manus ſuas ſub eo:ſicut extendit natans ad na
b c tandum:h humiliabit glo
d riam eiꝰ cum alliſione ma-
e nuum eius. Et monumenta ſublimium muroꝝ turrium
f orum concident ⁊ humiliabũtur ⁊ detrahentur in terram vſq3 ad puluerem.

Caplm.xxvj.

a b In die illa cãtabitur
c cãticum iſtud in terra
d iuda. Urbs fortitudinis

In ca.xxv.vbi dr in poſtilla. Quia poſuiſti ciuitatem in tumultum.

Additio.

Hoc qd̕ dr.Quia poſuiſti ciuitatẽ i tumultũ ꝓprie põt intelligi ꝯ deſtructiõe hierlm p romanos ꝓut doctores nr̃i exponũt.nec obſtat qd̕ dicit poſtillator dicẽs.ꝙ hierlm fuit reedificata ab hadriano. q2 h nõ fuit in ſtatũ priſtinũ.ſ.vt ibi fieret cultꝰ dei . ꝓut i ve.te. ad quẽ cultũ tẽplũ in illa ciuitate ꝯſtructũ fuit ⁊ ordinatũ.vt hr̃.iij. Reg.viij. Vñ ſm phm vnũqdq3 eſt ſm illud qd̕ eſt principale in eo.⁊ ſm hãc expoſitionẽ h qd̕ ſequit Sup hoc laudabit te ppls fortis ⁊ ciuitas gẽtiũ robuſtarũ timebit te.ꝓprie intelligit de ecclia militante.q̄ eſt fortis ꝓpter tollerãtiã martyrioꝝ ꝓ noie xp̄i.q̄ quidẽ fortitudo nõ ita fuit inuẽta in pplo ve.te . que q̄dẽ expoſitio videt magis ꝯſona lr̃e.Cetera aũt exponãt ꝓut in poſtilla corrñdet ꝑdictis.

Caplm.xxvj.

In die illa. Hic ꝯñr ponit grãrũactio de beneficijs collatis in celo ⁊ primo oñdit ꝓpoſitũ . ſcõo ꝯcludit duplex correlariũ : ibi Morientes . Prima in duas.q2 primo ponit apertio ianue electis . ſcõo eiuſdeꝫ clauſio reprobis ibi.Cũ fecerit iudicia.Et pma i duas q2 p̊ ponit aptio beatitudis.ſcõo rõ huiꝰ aptionis:ibi. Semita iuſti Circa pmũ dr. a In die illa.ſ.ꝑacto iudicio b Cãtabit canticũ iſtud ab electis. c In terra iuda. q̄ interꝑtat ꝯfeſſio.i.in terra viuẽtiũ vbi eſt iugis ꝯfeſſio diuine laudis ſm illud ps.lxxxiij. Beati q̄ habitãt i domo tua dñe.in ſcla ſcloꝝ laudabũt te.Et iõ terra iuda ſm ſenſum lrãlem hic metaphorice accipit.⁊ ſequit forma cãtici cũ dr. d Urbs fortitudinis nr̃e.i.ciuitas celeſtis . cuiꝰ excellẽtia nõ põt exprimi ꝟbis humanis ꝓpter qd̕ nõ noiat hic. Qr eñ in aliquibꝰ libris ponit ſyon additũ fuit ab aliquo expoſitore ſm ſuã imaginationem.q2 non eſt in hebreo nec in libris correctis.

Saluator ponet̃ in ea ⁊c̃.i.erit nobis ꝓ oīmoda ꝓte-
ctiōe. f Apite portas ⁊ ingrediat̃.de plano ⁊ libere.
g Gens iuſta.ꝑ q̄ dabit̃ diuia ſnia. Uenite bn̄dicti ⁊c̃.
loquēdo de ingreſſu electoꝝ generalit̃ in corpe ⁊ aia.tñ a
tpe paſſionis xp̄i apta fuit ianua.⁊ ingreſſi ſunt electi de
functi q̄ꝫtū ad aias.
⁊ aliqui etiā q̄ꝫtum
ad corpa ex gr̄a ſpā
li.vt pie creditur de
beata v̄gine etiā de
beato Johāne eius
miniſtro ab aliqui-
bus. h Cuſtodi-
ens v̄itatem.vite et
doctrine i Uetꝰ
error abijt.q̄ꝫdiu ei
hoīes ſunt i pn̄ti vi
ta poſſunt errare.ſꝫ
in beatis deū clare
vidētibꝰ hoc eſt im
poſſibile.⁊ q̃ nō ſo
lū ibi eſt clara viſio
ſed etiā ꝑfecta frui-
tio totalit̃ quietās
appetitū iō ſubdit̃.
k Seruabis pacē
⁊ ē vox ſanctoꝝ ad
xp̄m.⁊ pacē dupli-
cat̃ ꝓpter quietē du
plicis appetitus in
tellectiui ⁊ ſenſitiui
ꝑ gl̃iaꝫ corpis ⁊ aie.
l Quia i te ⁊c̃.tan
q̄ꝫ in redēptorē no-
ſtrū ⁊ glorificatorē.

e nr̄e ſaluator ponet̃ i ea mu
f rus ⁊ añmurale. Aperite
g portas ⁊ ingrediet̃ gēs iu
h i ſta cuſtodiēs veritatē. Ue
k tꝰ error abijt ſuabis pacē
l m pacē q̃ i te ſperauimꝰ. ſpe
n raſtis in dn̄o i ſeculis eter-
o nis: i domino deo forti im
p perpetuū. Quia incurua-
bit habitantes in excelſo:
q ciuitatē ſublimē:humilia-
bit. Humiliabit eā vſqꝫ ad
terrā:detrahet eā vſqꝫ ad
r puluerē Cōculcabit eā peſ
s t pes pauperis greſſus ege
v x norū Semita iuſti recta eſt
rectus callis iuſti ad am-
y bulandum. Et in ſemita iu
ꝫ diciorum tuorū domine ſu
a ſtinuimus te: nomen tuuꝫ

m Speraſtis i dn̄o.vox eſt ꝓphe-
te alloquentis ſanctos. n In ſeculis eternis.i.ad ꝯſe-
quēdū ab eo vitā eternā. o In dn̄o deo ⁊c̃.ꝑ cuiꝰ fort
tudinē reprobi tenebunt̃ in penā ꝑpetuā.iō ſubdit̃.
p Quia incuruabit ⁊c̃.i.ſupbos demones ⁊ tyrānos.⁊
potiſſime antixp̄m ſupbiſſimū ⁊ ſibi adherētes. q Ci
uitatē ⁊c̃.i.ciuitates accipiendo ſingulare ꝓ pl̃ali.vt fre-
quēter dictū eſt.in quibꝰ abundat ſupbia ⁊ alia vicia.
r Cōculcabit eā pes.i.pedes ⁊ quoꝝ ſunt iſti pedes ſub
dit. s Pes paupis ſic eſt in hebreo ⁊ i libris correctis
⁊ iſte paup ē xp̄s.etiā ſm ꝙ exponit hic Ra.ſa. adducēs
ad hoc ꝓ concordia illud Zach.ix.Ecce rex tuꝰ venit ti
bi iuſtus.⁊ ſaluator ipe paup ⁊c̃.ſꝫ reducit hoc ad primū
xp̄i aduētū.in q̄ dicit orbē ei ſubiugādū.Sed in hoc fal-
ſum dicit q̃ primꝰ eius aduētus trāſijt in p̄teritū.⁊ fuit i
humilitate.ſcd̄s aūt erit in ptāte de q̄ loquit̃ hic ſcriptu-
ra cū d̄r.Cōculcabit eā pes paupis.ſ.xp̄i.q̄ in prio ſuo ad
uētu duxit vitā pauperem. t Greſſus egenoꝝ.i. apl̄o
rū q̄ ꝓpter xp̄m oia tpalia reliquerūt ꝓpter qd̄ ei in iudi-
cio aſſeſſores erūt.ſm ꝙ ipe dic̃ Math.xix.Ecce nos re-
liquimꝰ oia ⁊c̃.ſequit̃.Sedebitis ſup ſedes iudicātes.xij.
tribus iſrl̃.Et ſic ſupbi huiꝰ mūdi erūt pedibus eoꝝ ſub-
iecti. v Semita iuſti.Hic ꝯn̄r ponit̃ rō apitionis ia-
nue celeſtis.q̄ duplex eſt. Prima ⁊ pricipalis eſt meritū
xp̄i.ꝑ qd̄ apta eſt generaliter quantū eſt ex pte dei.q̄ vult
oēs hoīes ſaluos fieri.ſcd̄a eſt meritū electoꝝ quo aperi
tur electis ſe diſponētibꝰ ad ingreſſuꝫ. ⁊ nō reprobis.pri
mū tangit̃ cū d̄r. v Semita iuſti.i.via xp̄i quā tenuit
⁊ docuit.⁊ d̄r ſemita ꝓpter artitudinē ꝯſilioꝝ. d̄r aūt xp̄s
iuſtus abſolute.q̃ ꝑ excellētiā.ſ.formaliter ⁊ effectiue.q̃
alios iuſtificat. x Recta eſt.diſtorſionē nullā habens
a rectitudine v̄tutis.oēs em̄ alie leges ab euāgelica ꝑmit
tunt aliqua mala.ſicut manifeſte ptꝫ de legibꝰ hūanis q̄
ꝑmittūt meretrices in ciuitatibus ⁊ plura alia q̄ nō pn̄t
corrigi lege hūana.vt dicit Aug.Silr̃ de lege moſaica q̄
ꝑmittit vſuras cū extraneis.⁊ libelluꝫ repudij.ex parua
cā ſicut diffuſius declaraui in principio mathei. Lex aūt
euāgelica nullā ꝑfectionē virtutis omittit.nec aliq̄d illi-
citū ꝑmittit.ſcd̄m aūt tangit̃ cū d̄r in ꝑſona electorum.
y Et in ſemita iudicioꝝ tuoꝝ dn̄e.i.in via euāgelica te
ſequēdo. ꝫ Suſtinuimꝰ te.i.ꝓpter te ſuſtinuimꝰ tribu
latiōes ⁊ obprobria. a Nomē tuū.ſ.ih̄s. b Et me-
moriale tuū in deſi
derio aie. vnde dic̃
Bern̄. Jeſus mel in
ore melos in aure.
iubilus in corde. iō
ſubdit̃ in ꝑſona cu-
iuſlibet iuſti.

b ⁊ memoriale tuū in deſide
c rio anime. Aia mea deſi-
derauit te i nocte:ſed ⁊ ſpi
ritu meo in p̄cordijs meis
d e de mane vigilabo ad te Cū
feceris iudicia tua in terra
f iuſticiā diſcent habitato-
g h res orbis. Miſereamur i-
i pio:⁊ non diſcet iuſticiam
k In terra ſanctoruꝫ iniqua
l geſſit ⁊ nō videbit gloriaꝫ
m domini. Domine exaltet̃
n o manꝰ tua vt nō videant:vi
p q deant ⁊ confundant̃ zelan
r s tes populi:⁊ ignis hoſtes
t tuos deuoret. Domine da
v bis pacē nobis:oia ei ope
x ra nr̄a opatꝰ es nobis Do
mine deus noſter poſſede-
runt nos domini abſqꝫ te.

c Aia mea deſide
rabit te in nocte.ſ.p̄
ſentis vite.in qua vi
demꝰ ꝑ ſpeculuꝫ in
enigmate deſideriū
em̄ ꝓprie loquēdo ē
rei nō habite. ſicut
delectatio rei pn̄tis
⁊ iō electi in vita p̄-
ſenti ꝓprie loquēdo
deū d̄ſiderāt.cui de
ſiderio ſuccedit fru
itio. d De ma-
ne vigilabo ad te.i.
a mane iuuētutis i-
cipiā te querere.
e Cum feceris de-
ſcripta apertione ia
nue celeſtis electis
Hic ꝯn̄r deſcribitur
eiuſdē clauſio iniu-
ſtis Claudit̃ aūt ali
quibꝰ iniuſtis ſimplr̃.aliquibꝰ ad tp̄s. Prio ergo ponit̃
primū.ſcd̄o ſcd̄m.ibi.Dn̄e dabis Circa primū ſciendū ꝙ
claudit̃ ſimplicit̃ ⁊ ad ſemp malis i ſua malicia ꝑſeuerā-
tibꝰ ⁊ ſic morientibꝰ.⁊ iſti ſunt ꝓprie q̄ nō corrigunt̃ diui
nis flagellis.nec etiā bn̄ficijs.⁊ h̄ eſt qd̄ d̄r prio de flagel
lis. e Cū feceris iudicia tua in terra flgellādo pctōres
f Iuſticiā diſcent.i.iuſticiā tuā diſcēt ꝑ expientiā flagel
li.nō tñ ꝑ emendationē peccati.ſicut pharao exptus fuit
diuia flagella.nō tñ ad ſui correctionē.ſed magꝭ ad obdu
rationē.ſcd̄o de bn̄ficijs cū d̄r in ꝑſona dei. g Miſere
amur.⁊ loquit̃ in pl̃ali ꝓpter trinitatē ꝑſonaꝝ.vel eſt ſer
mo dei ad angelos q̄ ſunt executores ſuoꝝ bn̄ficiorū.
h Impio.obſtinato. i Et nō diſcet iuſticiā. reuerten
do ad ipam ꝓ bn̄ficijs diuis.ſicut ptꝫ de pharaōe a quo
deꝰ frequēter ex ſua miſericordia retraxit penas iflictas.
⁊ tñ ex h̄ nō fuit reuerſus ad ſtatū iuſticie. k In terra
ſanctoꝝ iniqua geſſit nō retractꝰ ex loci ſanctitate.q̃ ta-
lis peccat ex ꝯtemptu.⁊ iō ſubdit̃. l Et nō videbit glo
riā dn̄i.q̃ nūq̄ꝫ admittet̃ ad gl̃iam paradiſi. m Domi
ne exaltet̃ manꝰ tua.i.ptās tue iuſticie. n Ut nō vide
ant.i.vt nō illuminent̃ a te ꝓpter ſuū demeritū. o Ui
deant.ſ.meritū ſctōrū. p Et cōfundant̃.ſicut de Cayn
d̄r Gen̄.iiij.Jratus eſt cayn vehementer ⁊ cōcidit vultꝰ
eius.q̃ deꝰ reſpexerat ad abel ⁊ ad munera eiꝰ.vt ibi pre
mittit̃. q Zelantes populi.i.illi qui inuidēt fraterne
gratie. r Et ignis.ſ.infernalis. s Hoſtes tuos de-
uoret nō ꝑ eorū cōſumptionē.ſed ꝑ cōtinuā afflictionem
t Dn̄e dabis ⁊c̃.Hic ꝯn̄r oſtendit̃ quibus malis ianua
celeſtis ad tp̄s claudit̃ ſcꝫ q̄ꝫdiu manent in peccatis.ſed
cū penitēt a deo viſitati eis aperit̃.⁊ hoc eſt qd̄ in eoꝝ ꝑ-
ſona dicit̃. t Dn̄e dabis pacē nobis.nos recōciliando
⁊ quia hoc ꝓuenit ex diuina gratia ſubditur.
v Oia em̄ opa noſtra.ſ.meritoria. Opatꝰ es nobis. q̃
nō ſunt meritoria niſi ex acceptatione diuia.⁊ gr̄a ꝑ quā
ſunt acceptabilia a ſolo deo i nobis efficit̃. x Dn̄e de-
us ⁊c̃.i.ſpūs maligni q̄ ſunt alieni a te poſſederūt nos vt
ſeruos.q̃ qui facit peccatuꝫ ſeruus eſt peccati Joh.viij.

y Tñ in te recordemur nois tui.ita q decetero nõ ſerui am⁹ niſi tibi. z Morientes. Hic ex pdictis cõcludit duplex correlariũ. ſcdm ponit ibi. Dñe in anguſtia. ſupi⁹ locut⁹ fuerat pp̄ha de reſurrectõne gñali oim q̃ nõ erit ſitis in reprobis z in electꝫ vtz ex ſupradictꝫ. ideo ↄcludit q reprobi nõ reſurgent ad gloriã. ſ ad ignominiã z penã: z hoc eſt q dicit pp̄heta. z Morientes non viuãt. vita glorie. ſ dicit optãdo ex conformitate ſue voluntatis ad diuinã iuſticiam. ſm illud pſ. Letabit iuſt⁹ cuz viderit vindictã. z loq̃tur hic de morientibus in pctõ mortali a Gigã. q̃ fuerit in cõpoſiti morib⁹ z tyranni. b Nõ reſur. ſ. ad gl'ïã ſ magis ad penã: iõ ſbdit. c Propterea viſi. z ↄtriuiſti eos. p penam durã. d Et pdidiſti oẽm zc. ſm illud Prouer. x. ca. Nomẽ impioꝝ putreſcet. qz ſi remanet aliq̃ eoꝝ memoria nõ fit eis ad honorem: ſ ad ↄfuſionẽ. e Induliſti zc. punitõez eoꝝ differendo: vt hñt locũ puniendi: ſ qz tales dilatõnis beneficio abuſi ſunt ſubdit. f Nunq̃d glorificat⁹ es. ſ. ab eis p pniam. q. d. nõ. ideo ſubdit. f Elongaſti. ſcilicet a te. g Oĩs terminos terre. i. obſtinatos in pctis in quacunq parte orbis. h Dñe. Hic ponit ſcdm correlariũ. ſ. q electi ſurgẽt ad gloriã: z diuidit in tres ptes. qz pp̄heta primo deſcribit circa reſurrectõez iuſtoꝝ deſiderium. ſcdo reſurrectõnis actũ: ibi. Viuẽt mortui. tercio terminum: ibi. Vade ppl's me⁹. Deſideriũ aũt reſurrectõnis ad vitã beatam ↄſurgit principaliter ex duob⁹. Primum eſt afflictio quã iuſti ſuſtinẽt de cõi curſu in pñti vita. ſm q dr̃. ij. Timo. iij. Oĩs qui pie volũt viuere in xp̄o pſecutõez patiẽtur ppter qd dicit Greg. Mala q̃ nos hic ↄprimũt ad deum ire ↄpellũt: z hoc eſt qd dicit hic. h Dñe in angu. poſiti electi tui in vita pñti. Requiſierunt te deſiderantes vitã futurã z toto corde. i In tribulatõne murmuris. i. in tribulatõne q̃ de cõi curſu eſt occaſio murmuris in tribulatis. k Doctrina tua eis. ſ. valet in dando eis patiẽtiã. qz tñ nõ aufert totaliter triſticiaz ſenſibilem licet diminuat: iõ ſubdit. Sicut q̃ ↄcepit zc. l Sic facti ſum⁹. et aſſociat ſe pp̄ha iuſtis poſitis in tribulationib⁹: z merito. qz poſt multas tribulatões fuit ſerrat⁹: vt dictũ fuit ſupra ca. j. m A facie. Hic ponit ſcdm ex q̃ ↄſurgit deſiderium vite future. ſ. claritas faciei diuine: cui⁹ aſpect⁹ eſt deſiderabilis. intantum q in eam deſiderant angeli ↄſpicẽ. j. Pet. j. z hoc ẽ qd dicit. m A facie tua dñe. i. ex pulcritudine faciei tue. n Concepimus z quaſi zc. Hic ẽ pũct⁹. In hebreo z in libris correctis. z p ſpm̃ hic intelligit ferues deſideriũ. z bñ dicit. Parturiuim⁹ et pepimus. in partu em̃ eſt afflictio z tũc ſequit delectatio. ſm illud Jo. xvj. Mulier cum parit triſticiã habz: cũ aũt pepit pueruz iam nõ meminit pſſure ppter gaudiũ. ſic deſideriuz viſionis diue in pñti hz aliq̃d afflictõnis. rõne dilationis. quia ſpes q̃ differt affligit aiam Prouerb. xiij. z hz aliq̃d delectatõnis ppter ſpẽ ↄſequẽdi optatũ. ſ cũ venerit viſio diuina tũc erit delectatio ſumma abſq vlla triſticia. o Salutes nõ fe. in ter. ſic eſt in hebreo z in libris correctꝫ. Et ẽ ſenſus. p ea q̃ fecim⁹ nõ obtinem⁹ nec obtinere poſſumus in terra. Salutes. i. aie z corpis btitudines. qz p requirit mors gñalis oim. ad quã ſequet reſurrectio mortuoꝝ q̃ in electis erit ad gloriã aie z corpis. ppter qd ſubdit. p Ideo ñ ceciderũt. p mortẽ corpalẽ. q Habitatores terre. gñaliter. z tenet hic li ideo ↄſecutiue z nõ cauſaliter r Viuẽt mortui. Poſtq̃ deſcripſit pp̄heta deſideriũ reſurrectionis in electis. hic ↄñter deſcribit eiuſdem reſurrectõnis actũ dicens. r Viuent mortui. vita glorie q̃tuz ad electos. de quoꝝ reſurrectõne fit hic ſermo: ideo ſubditur. s Interfectiq mei ppter deũ z iuſticiã t Reſurgẽt. z dicit mei. ſe eis ↄnumerãdo. q̃ſi de ſua morte pphetando. qz fuit ſerratus ſicut dictuz eſt in principio hui⁹ libri de pcepto manaſſe regis ydolatre peſſimi eo q ipſum z alios ydolatras arguebat. Conſequẽt ↄuertit ſermonẽ ad electos reſuſcitãdos dicens. v Expgiſcimi. a ſomno mortis. x Et laudate deũ de vĩa gl'ificatione futura. y Qui habi. in pul. q̃tum ad corpa in cinerem redacta. Conſeq̃nter alloquit deũ. ex cui⁹ virtute fiet reſurrectio mortuoꝝ dicẽs. z Quia ros lucꝫ ros tu⁹. i. ſicut ros celeſtis eſt ſuauis terre naſcentib⁹ q̃ facit ea de terra reſurgere. ſic benignitas tua erit ſuauis electꝫ dormientibus q̃s faciet ad gloriã reſurgere. z ẽcõtrario hec reſurrectio erit terribilis dãnatis. iõ ſubdit. a Et terrã gigan. i. pctõꝝ qui p potentiã fidelis oppſſerũt. b Detrahes in ruinã. i. in gehẽnã z accipit hic terra p pctõrib⁹ in ea habitantib⁹ eo mõ loquẽdi q̃ dr̃ mõ cõi loquẽdi terra deſtructa qñ ei⁹ habitatores deſtruunt. c Vade. Hic ↄñr deſcribit reſurrectõnis tps. poſſet em̃ aliq̃s credẽ ex pdictis q eẽt ppinquũ tp̄s reſurrectõnis qd nõ eſt verũ: ſ erit in fine tpis: ideo dr̃. c Vade ppl's me⁹. pri⁹ recedẽdo d vita pñti. d Intra in cubi. tua. i. ſepulcrũ q̃tuz ad corp⁹ z purgatoriũ. z q̃tum ad aias electoꝝ: q̃ tñ hñt aliq̃d purgandũ in futuro. vel lymbũ patrũ q̃tuz ad purgatas z añ aptionẽ ianue p mortẽ xp̄i. vel celũ empyreũ q̃tũ ad purgatas poſt aptionẽ ianue. e Abſcondẽ. qz defuncti ab hoibus hui⁹ vite ſunt abſcõditi. f Modicũ ad momẽ. bz tp̄s vſq ad iudiciũ reſpectu etnitatis ẽ modicũ zc. hoc mõ dr̃ aiabus electoꝝ deſiderantib⁹ vltimũ iudiciũ Apoca. vj. Et dictũ eſt illis. vt requieſcerẽt adhuc tp̄s modicũ donec ↄpleant ↄſerui eoꝝ z fratres eoꝝ. g Donec ptrãſ. indig. i. electoꝝ pturbatio p tribulatõnes tyrannoꝝ z maxime antixp̄i tpe. In aliq̃bus libris addit. mea: ſ non eſt in hebreo. nec in libris correctꝫ. h Ecce em̃ dñs hieſus xp̄c. i Egrediet de loco ſuo. i. de celo empyreo ad iudiciũ veniẽdo. q̃tum em̃ ad humanitatẽ egrediet z veniet p localẽ motũ. q̃tum vo ad deitatẽ q̃ eſt vbiq. egrediet per nouũ effectũ. k Vt vi. iniqui. zc. i. iniquitates pctõruz terrena amantiũ. l Et reuelabit ter. ſang. ſuũ. i. mortem z depſſiones fideliũ. qz tũc manifeſtabunt oĩa latentia. m Et nõ operiet zc. qz decetero nõ ↄmittent talia.

In capitulo. xxvj. vbi dicitur in poſtilla. Nomen tuum ſcilicet hieſus z memoriale tuum.

Additio prima.

q Quomõ deus nomẽ ſuũ ppriũ. ſ. tetragrãmaton reſerauit Moyſi Exod. iij. legit ſic. Hoc eſt nomen meum ineternum et memoriale meum in gene-

y tñ in te recordemur nomi-
z nis tui. Morientes nõ vi-
a uãt gigantes nõ reſurgant
b
c Propterea viſitaſti z con-
d triuiſti eos: z pdidiſti om-
e nem memoriã eoꝝ. Indul
ſiſti genti domine induſiſti
f genti. Nunquid glorifica-
f tus es elongaſti oĩes ter
g
h minos terre. Dñe in angu
i ſtia requiſierunt te in tribu
k latiõe murmuris doctrina
tua eis. Sicut q̃ ↄcepit cuz
appropinq̃uerit ad partuz
dolẽs clamat in dolorib⁹
l ſuis ſic facti ſumus a facie
m
n tua dñe. Concepim⁹ z quaſi parturiuim⁹ et pepimus
o ſpm̃. Salutes nõ fecim⁹ in
p terra: iõ nõ ceciderũt habi
q
r tatores terre. Viuẽt mor-
s tui tui interfecti mei reſur-
t
v gent. Expgiſcimini z lauda
x
y te q̃ hitatis in puluẽ. quia
z
a ros lucis ros tu⁹ z terrã gi
b gãtũ detrahes i ruinã Va
c
d de ppl's me⁹ intra i cubicu
la tua claude oſtia tua ſup
e te. Abſcondẽ modicuz ad
f
g momentũ donec ptranſeat
h indignatio mea. Ecce eniz
i dominus egrediet de loco
k ſuo vt viſitet iniquitatẽ hi
l tatoris fre ↄ eũ z reuelabit
m terra ſanguinez ſuũ: et non
opiet vltra iterfectos ſuos

ratione ⁊ generationē. vbi in additiōe ibideȝ fuit notatū ꝙ hoc qđ dr̄. Hoc ē nomē meū. referẗ ad nomē dn̄i tetragrā maton. qđ ꝓprie ſignificat eſſentiaȝ diuinā ꝓut ibidē fuit expoſitū. ⁊ qđ ſequiẗ. Hoc ē memoriale meū referẗ ad nomen ieſus qđ ē conforme maxime tetragamaton. ꝓut ibi dē fuit declaratuȝ. ⁊ de h̄ ꝓprie intelligi tur illud ad Phil. ij. ⁊ donauit illi nomē quod eſt ſup oē nomē. vñ i pſona ex pectātiū ſeu deſide rantiū xp̄i aduentū eſaias dicebat i h̄ lo co. Dn̄e ſuſtinuim⁹ te nomē tuū ⁊ mēo riale tuū deſideriuȝ aīe. q. d. deſideram⁹ noticiam nō ſolū nois tui. ſ. tetragrāmatō nobis ī ve. te. ꝓpoſiti. ſed etiā noticiā memorialis tui. qđ. ſ. eſt h̄ nomen ieſus. vt dictū eſt de q̄ plenı⁹ hr̄ in p̄dicta additōne.

In eo. ca. vbi dr̄ i poſtil. Indulſiſti dn̄e gēti. Additio. ij.

v VBi in tranſlatōe nr̄a dr̄. Indulciſti dn̄e gēti ⁊c̄. In hebreo hr̄ ſic. Addidiſti dn̄e genti addidiſti. glorifi catus es elongaſti oīa extrema terre. ⁊ ſm iſtā lr̄aȝ ꝓpha loq̄tur de additōne gentiū ad ppl'm iſraeliticū. ⁊ eſt ſenſus. Addidiſti dn̄e genti. ſ. iſraelitice gentes aliaꝝ natō nū. ⁊ q꞉ ex hac additōe deus fuit magis glorificat⁹ inq̄tū nō ſolū laudatus eſt in iudea. ſ; etiā a ſolis ortu vſq; ad oc caſuȝ. iō ſubdit. Addidiſti gl'ificat⁹ es. Et ne ex h̄ intellige retur ꝙ oēs indifferenẗ fuerūt additi ꝑ vere fidei ſuſceptō nē iō ſubdit. Elongaſti oīa extrema terre. ſ. infideles ⁊ re probos. In eodē vbi dr̄ in poſtilla. Vade. Hic cōſeq̄n ter deſcribitur reſurrectōis tp̄s. Additio. iij.

SI ꝓpheta in hoc q̄d dicit. Vade ppl's me⁹ intra in cubicula tua ⁊c̄. intendiſſet excludere ne aliq̄s crederet ꝓpinquū eſſe tp̄s reſurrectōis. vt poſtilla. dīc ſic valde improp̄e diceret. Abſcondere modicū ad momē tū. Iſte em̄ dictōnes ſignificant breuitatē tpis. nō aūt ꝓli xitatē ſeu dilatatōeȝ. Hoc aūt qđ dr̄. Claude oſtia tua ſup te nō videẗ ꝑtinere ad itrantē in ſepulcro vel in lymbo vel in empyreo. vnde melı⁹ videẗ dicendū ꝙ q꞉ ꝓpha imedia te ante locutus fuerat de reſurrectōne electoꝝ dicens. Vi uent mortui ⁊c̄. qđ in magnū gaudiū vertiẗ electoꝝ. iō de ꝑſecutōne antixp̄i q̄ modicū ante tp̄s reſurrectiōis futura eſt q̄ inter alias eſt maxia. vt hr̄ Dañ. xij. ca. eos monet. q. d. eis đ h̄ quod vobis ꝓphetiȝo debetis exultare cū tremo re vt ſitis pati ad ꝑſecutōes futuras patienẗ tolerandas: q̄ ſunt ꝓpinque p̄dicte reſurrectōi. ⁊ qualiter debeāt ſe p̄pa re oñdit dicēs. Vade ppl's me⁹. intra in cubicula. ſ. ad orā dū deū eo mō quo dr̄ Math. vj. Intra cubiculū tuū ⁊ ora p̄rem tuū. oȓo em̄ eſt maximū remediū in tribulatiōibus. iuxta illđ. p̄s. Ad dn̄m cū tribularer clamaui. Itē monet eos vt a deo petant ne ex vehementia tribulatōis aliq̄ v̄ ba prorūpent in dei offenſam ſeu in vere fidei derogatōeȝ et de h̄ dicit. Claude oſtia tua ſup te. que q̄dem clauſura a deo impetraẗ. iuxta illud p̄s. Pone dn̄e cuſtodiā ori meo ⁊ oſtiū circūſtantie labijs meis. Item monet eos vt abſcō dant ſe a ſeuiſſimis contradictōibus aduerſantiū. qđ non niſi v̄tute diuina fieri poſſet. iuxta illđ p̄s. Abſcōdiſti eos in abſcōdito faciei tue a ꝯdictōib⁹ hoim ⁊c̄. ⁊ q꞉ tp̄s hmōi ꝑiculoſiſſime ꝑſecutōis de⁹ abbreuiabit ꝓpter electos. vt Marci. xiij. iō ꝓp̄e ſb̄dit. Modicū ad momētū. Repli.

t IN ca. aūt. xxvj. cū poſtil. dīc circa illū paſſum. Abſcondē modicū ad momentū đ tp̄e iudicij exponē do qđ a tp̄e ꝓphetie ē modicū reſpectu etne dura tōis. Burg. dīc iproprijſſime ſic dici q꞉ ille dictōes ſignifi cāt breuitatē tpis ſ; illa obiectio eſt ꝯ rotundū textū i mul tis locis ſacre ſcp̄ture. Diciẗ em̄. ſ. c. ij. de tp̄e xp̄i. Erit i no uiſſimis dieb⁹. poſt q̄s tñ multa centena annoꝝ fluxerūt ⁊ Iob. in canonica. Filioli nouiſſima hora eſt q̄ tñ ꝓprijſ ſime ab oībus exponunẗ de multis cētenis annoꝝ q̄ue re ſtant ⁊ ſic de alijs locis ſcripture. Ca. xxvij.

a IN die illa Ca. xxvij
b viſitabit dn̄s in gla
c dio ſuo duro et grandi et
d forti: ſuper leuiathā: ſerpē
e tem vectem et ſuper leuia
f thā ſerpentem tortuoſum:
g et occidet cetum qui in ma
h i ri eſt. In die illa vinea me
k ri cantabit ei Ego domin⁹
l qui ſeruo eam: repente pro
m pinabo ei: ne forte viſitetur
n contra eā. Nocte et die ſer
o uo eam: indignatio non eſt
p mihi. Quis dabit me ſpi
q nam et veprem. In prelio
r s gradiar ſuper eam: ſuccen

i IN die illa. Poſtq̄ deſcripta eſt gr̄atuactio de ꝓmotōne electoꝝ. hic cōſeq̄nter poniẗ gr̄atuactio đ deiectōne demonū. ⁊ diuidiẗ in duas ꝑtes. q꞉ p̄mo ponitur hmōi deiectio. ſcđo ſoluiẗ duplex q̄ſtio: ibi. Ego dn̄s. Circa p̄mū dr̄ a In die illa. ſ. iudicij generalis.

b In gladio ſuo duro q̄tuȝ ad pene aſpiratem. c Et grandi. q̄tum ad e⁹ latitudinē. d Et forti. q̄tum ad imu tabilitatē. e Su per leuiathan ⁊c̄. ꝑ leuiathan qui hic bis poniẗ ⁊ ꝑ cetum idem intelligitur. ſ. dyabolus. vt dictum fuit Iob. xl. ⁊ dr̄ hic leuiathan vectē propter eius fortitudineȝ. ſm ꝙ de eo diciẗ Iob. xlj. Non eſt poteſtas ſuper terrā que ei cōparetur. ſ. leuiathan. f Tortuoſum. propter eius calliditateȝ ad decipiendum. g Et occidet cetum ⁊c̄. i. diabolum qui habitat in hoc aere caliginoſo tanq̄ in mari tempeſtuoſo. non tñ intelligiẗ ei⁹ occiſio ꝑ mortē nature. cū hoc mō ſit imortalis. ſ; per mortē gehenne. q꞉ tunc ibi retrudetur. nec poterit inde exire ⁊ hoīes tētare. ſeu ad pctm̄ inducere qđ erit ſibi graue. ⁊ in h̄ creſcet pena ei⁹. q꞉ etiā portat mō ignē ſuū ſecū. creſcet etiā pena ſua accidentalis ex dāṅatōne hoim quos inducit ad peccatū. ſicut ⁊ gloria ſanctorū angeloꝝ ex gl'ia electoꝝ. quos inducūt ad bonū. h In die illa. deiectōis demonis. i Vinea meri. In hebreo habeẗ vinea vinoſa. Ex quo pȝ ꝙ meri hic nō eſt nomē ꝓpriuȝ. ſ; cōe. ⁊ ſignificat puꝝ vinū ⁊ optimū. Vinea igitur meri. h̄ accipiẗ ſocietas ſupnoꝝ ciuiū in quib⁹ nihil erit ipurum ⁊ ipi deū laudabūt de deiectōe demonū. k Ego dominus. Hic conſequenter ſoluiẗ duplex queſtio oriēs ex predictis. ſcđo ſoluiẗ: ibi. Quis dabit me. Prima queſtio oſtendiẗ ex hoc quod hic dr̄. Vinea meri ſocietas electorum: quia exquo fuerūt a deo ita electi ⁊ dilecti ab eterno. videreẗ alicui extraneū. quō deus ꝑmittit eos tribulari in hoc mundo. ſm ꝙ dicitur. ij. Timo. iij. Omnes q̄ pie volunt viuere. in xp̄o perſecutionem patienter. Et reſpondet dominus ad hoc ꝙ talis permiſſio non eſt ex odio. ſed magis ex dilectione. ne ex proſperis in ſuperbiam eleuentur. ⁊ per exercitium patientie in bono cuſtodiātur. ſm dictum ſaluatoris Luce. xxj. In patientia veſtra poſſidebitꝭ animas veſtras. ⁊ h̄ eſt qđ dr̄ hic. k Ego dn̄s qui ſeruo eam. ſ. vineam meam que eſt vniuerſalis eccleſia. eo ꝙ a p̄mo abel iuſto vſq; ad vltimum electum qui in fine mundi naſciturus eſt. quot electos pertulit. tot palmites miſit. vt dicit Greg. homel'. viij. l Repente propinabo ei. ſcilicet potum tribulatōnis rationibus predictis iō ſubditur. m Ne forte viſitetur ⁊c̄. i. ex proſperis inſoleſcat. ⁊ ſic ꝑ inſolentijs viſitet contra eam in die iudicij. n Nocte ⁊ die ⁊c̄. id eſt tempore aduerſitatis ⁊ proſperitatis ſub paterna diſciplina. o Indignatio non eſt mihi. id eſt hoc nō facio ex ira ſeu indignatōne. ſed ex paterna correctione. p Quis dabit. Hic ſoluiẗ ſcđa queſtio. quia videretur alicui. ꝙ pro merito iuſtorum de popl'o iſrael ⁊ maxime apoſtolorum parcendū fuiſſet alijs eiuſdē popl'i de captiuitate q̄ facta eſt ꝑ romanos. ⁊ ſic in hac q̄ōne ꝓceditur. quia primo ponitur ad vtranq; partem ratio. ſcđo ponitur q̄ōnis ſolutio: ibi. Nunquid iuxta eſt. Primo arguitur ꝙ nō debuit parci. ſed magis pro multitudine malorum iniſti cum eis debuerunt affligi ſicut frequenter factum fuit in veteri teſta. ⁊ hoc eſt quod dicitur in perſona domini.

p Quis da. ⁊c̄. ad ſuccēdēdū citateȝ hirl'ȝ q In p̄lio. ſ. romanoꝝ q̄ captā citatē incēderēt r Gradiar ⁊c̄. eā calcā do ꝑ rōanos. s Succē. ⁊c̄. ſ. fideles i xp̄ȝ tūc credētes cū

r dā eam ꝑiter. An potiꝰ te-
v nebo fortitudinē meā. Fa-
ciet pacem mihi: pacem fa
x ciet mihi. Qui egrediėtur
y z impetu a iacob florebit et
a germinabit iſrael ⁊ imple-
b bunt faciē orbis ſemie. Nū-
quid iuxta plagaʒ ꝑcutien-
c d tis ſe ꝑcuſſit eū. Aut ſic oc
cidit interfectos eiꝰ ſic occi
e ſus ē: In mēſura ꝯtra men
ſurā cū adiecta fuerit iudi-
f cabit eam: meditatꝰ ē i ſpū
g ſuo duro ꝑ dieʒ eſtus. Id-
h circo ſuꝑ hoc dimittet ini-
i quitas domui iacob ⁊ iſte
k oīs fructus: vt auferatur
l m pctm̄ eiꝰ. Cū poſuerit om-
n nes lapides altaris ſic la-
o pides cineris alliſos non

p ſtabūt luci ⁊ delubra. Ciui
q tas enim munita deſolata
r s erit ſpacioſa relinquet: et
t dimittet q̄ſi deſertuʒ. Ibi
v paſcet vitulus: ⁊ ibi accu-
x babit: ⁊ ꝯſumet ſummita-
y tes eius. In ſiccitate meſ-
z ſis illius ꝯterent mulieres
a venientes ⁊ docentes eaʒ.
b Non eſt enī ppl's ſapiens
c ꝓpterea nō miſerebit eiꝰ q̄
fecit eum: ⁊ q̄ formauit euʒ
d e nō parcet ei. Et erit in die
illa ꝑcutiet dominus ab al
ueo fluminis vſq; ad torrē
f tem egypti: et vos congre
g gabimini vnus et vnus fi-
h lij iſrahel. Et erit in die il-
la clangetur i tuba magna:
i ⁊ venient q̄ ꝑditi fuerant de

infidelibꝰ in ſua cecitate obſtinatis. q. d. ħ videret decens iuſticie mee ſic̄ ſucceſſa fuit irl'm ꝑ chaldeos et multi iuſti fuerūt ibi mortui ⁊ captiuati occaſione iniuſtoꝝ. t ¶ An potiꝰ. hic ponit argumentū ad oppoſitū. ſ. ꝙ debeat parci malis: cum dr̄. An potiꝰ tenebo. i. retinebo. v ¶ Fortitu-
dinē meā. ceſſando a punitiōne ſub ſpecie correctiōnis. iđo ſubdit. v ¶ Faciet pacē mihi. ⁊ ꝓ apl'o rū alioꝝq; xp̄i diſcipuloꝝ merit̄. ꝓpter qđ ſubdit. x ¶ Qui egredient. ſ. ad p̄dicandū fidē catholicam ꝑ orbem.
y ¶ Impetu. i. cum feruenti deſiderio.
z ¶ A iacob. i. a populo iſrl'. cuiuſmodi fuerūt apl'i et alij lxx. diſcipuli. q̄ ꝓ maiori ꝑte fuerūt iu dei. z ¶ Florebit ⁊c̄. in apl'is. ſ. floribꝰ ſctē vite et doctrine. a ¶ Et implebūt ⁊c̄. ſcʒ ꝟba euangelice doctrine ſm̄ ꝙ dr̄ in ꝑabola ſeminantis: Luc̄. viij. Semē eſt verbū dī. b ¶ Nūqd. ħ ponit ſolutio i q̄ ſic ꝓcedit. q² p̄ ſol-
uit q̄ſtum ad malos: ſcđo q̄ſtuʒ ad bonos: ibi. Et erit. Circa primū p̄ oñdit. ꝙ ꝓ p̄dict̄ nō eſt malis parcendū. ſcđo ſoluit argumētū: ibi. Idcirco. ⁊ tercio ponit maloꝝ exterminiū: ibi. Ciuitas. Circa primū dr̄. b ¶ Nunqd ⁊c̄. i. populi iudaici dū xp̄m tamcrudeliter affligerēt. c ¶ Percuſſit eū. q. d. nō an̄ ciuitat̄ deſtructōeʒ. d ¶ Aut ſic occidit ⁊c̄. i. apl'os xp̄iq; diſcipulos a iudeis occiſos: q̄s occiderūt iudei ⁊ ꝑſecuti ſunt grauiter vtʒ Act. vij. de ſtephano ⁊. xij. de iacobo ⁊. viij. de ꝑſecutōne gn̄ali xp̄ianoꝝ. ⁊ i pluribus loc̄ de ꝑſecutōne pauli ⁊ alioꝝ apl'oꝝ. e ¶ In mēſura con. men. ⁊c̄. q. d. nō ꝯuenit diuine iuſticie ꝙ tanta facinora trāſeāt abſq; debita pena: iō ſubdit. f ¶ Meditatus ē ⁊c̄. i. diſpoſuit diffinitiue iſta punire. g ¶ Idcirco. Hic ſoluit argumentū ad oppoſitū de merito apl'oꝝ: cuʒ dr̄. g ¶ Idcirco ſuꝑ ħ. i. ꝓpter meritum apl'oꝝ. h ¶ Dimittet iniq̄tas. p̄dicta. i ¶ Domui iacob. i. iudeis in ſua malicia obſtinat̄. k ¶ Et iſte oīs fru. ⁊c̄. i. ne totꝰ fructus meriti apl'oꝝ. ꝙ dimittat alijs iudeis dictū pctm̄. ⁊ vlteriꝰ ſpecificat meritū iſtū. d. l ¶ Cū poſuerit. ſ. p̄dicatio apl'orū. m ¶ Oīs la. al. i. altariuʒ ydoloꝝ. n ¶ Sicut la. ci. alli. ꝑ p̄dicatōeʒ apl'oꝝ fuit cultꝰ ydoloꝝ multuʒ deſtructꝰ ꝑ orbē. etiā ipſis viuētibus ⁊ q̄ſi totaliter ablatꝰ ꝑ ſucceſſores eoꝝ: iō ſubdit. o ¶ Non ſtabūt luci ⁊ delubra. vbi exercebat ydolatria. nec pōt illud intelligi de ydolatria iudeoꝝ: q̄ a reditu captiuitat̄ babylonice nō legit in ppl'o iudaico fuiſſe. niſi ad tp̄s modicū. ⁊ ꝑ violentiā ⁊ in paucis. ſcʒ tp̄e antiochi illuſtr̄. q̄ cogebat iudeos ydolis imolare. vtʒ. j. ⁊. ij. Mach. Nec qđ dr̄. Cum poſuerit oīs lapides altaris ⁊c̄. pōt ꝯuenienter exponi de deſtructōne templi ꝑ romanos. vt volūt aliq̄ dicere q² ſtatim ſubdit. Non ſtabūt luci ⁊ delubra. ꝑ qđ intelligitur ydolatria q̄ nullo mō tūc erat apud iudeos: ⁊ ideo intelligitur de deſtructione ydolatrie gentilium ꝑ p̄dicatōneʒ apl'oꝝ vt dictū eſt.
p ¶ Ciuitas ⁊c̄. Hic ponit iudeoꝝ exterminiū q̄ſtū ad obſtinatos cū dr̄. p ¶ Ciuitas enī muni. ſ. irl'm. q ¶ Deſolata erit. ꝑ romanos q̄ eā deſtruxerūt. r ¶ Spacioſa relinq̄tur. i. irl'm q̄ an̄ erat ciuitas ſpecioſa relinquet a ſuis habi-
tatoribꝰ. q² a principio obſidionis vſq; ad finē multi fuerūt mortui gladio ⁊ fame ⁊ peſte. ſ. decies centuʒ milia: vt dic̄ Egeſippꝰ li. v. s ¶ Et dimit. q̄ſi deſer. q² alij fuerūt in captiuitate ducti ⁊ ciuitas fuit deſtructa ita ꝙ nō erat habitatōni hoīm apta. t ¶ Ibi paſcet vitu. ſ. ppl's romanus.
qui dr̄ hic vitulꝰ. ꝓpter carnis petulantiā: ibi enī fuit paſtꝰ i. diuitijs ciuitat̄ repletꝰ. v ¶ Et ibi accubabit. i. poterit ſecure dormire q² eorum aduerſarij erāt mortui vel captiuati vt dictū ē. x ¶ Et ꝯſumet ſum. eius. i. templū et edificia i circuitu q̄ erāt i mōte ſyon q̄ ē ſuꝑior pſ ciuitat̄. y ¶ In ſiccitate meſſis illiꝰ. i. ex defectu victus in irl'm. z ¶ Cōterent mu. ve. ſ. in irl'm ad diē feſtum. vñ refert egeſippꝰ lib. vj. ꝙ q̄dam mulier de vltra iordaneʒ venerat in irl'm. ⁊ cuʒ alijs fuit ibi obſeſſa: et anguſtia famis cōſtricta. coxit ꝓpriū filiū ⁊ comedit. ⁊ idē credibile ē de pluribꝰ alijs.
licet nō fuerūt depħenſe. q² talia enormia fiūt in clanculo a ¶ Et docētes eā ſic ē in hebreo ⁊ libris correct̄ ⁊ accipiūtur hic docētes ipſi ſacerdotes. q̄ ex officio hēbant docere ppl'm. ⁊ iſti tūc fuerūt ꝯſtricti. q² cū a tyto poſtularēt miſericordiā. iuſſit eos occidi. dicēs eos degeneres eſſe animi q² templo ⁊ numini cuꝑent ſuꝑuiuē. ⁊ cā ſbdit. b ¶ Non eſt enī po. ſa. i. hn̄s dei ſapiaʒ q̄ ſapida ē ꝫ tn̄ terrenā ſapiaʒ q̄ eſt aīalis ⁊ dyabolica Iaco: iij. c ¶ Propterea nō miſerebit ⁊c̄. Et pʒ lr̄a. d ¶ Et erit ⁊c̄. Hic ſoluit qđ q̄ſtuʒ ad bonos q̄ de iudeis crediderūt xp̄o. q̄ deſtructa iudea fuerūt ſaluati in vita. iō dr̄. Et erit. ſ. qđ ſequit. e ¶ In die illa ꝑcutiet ⁊c̄. Et dr̄ hic alueꝰ fluminis locꝰ vbi orit iordais Torrēs aūt egypti dr̄ rinocorula. q̄ ē ꝑuꝰ fluuiꝰ in extremitate iudee in ꝑte auſtrali ꝟſus egyptū. ortꝰ aūt iordanis ē in termino iudee in ꝑte aq̄lonari in radicibꝰ mont̄ libani. vt dicit Hiero. ⁊ ſic deſignat hic t̄ra iudee ꝑcuſſa a romanis. f ¶ Et vos ꝯgregabimi vnꝰ ⁊ vnus. i. pauci reſpectu multitudinis ꝑcuſſe ⁊ captiuate. g ¶ Filij iſrl'. i. vos in xp̄m credētes fidē p̄riarche iacob q̄ in alio noīe dr̄ iſrahel imitantes. Scribit in eccīaſtica hyſtoria ꝙ an̄ obſidioneʒ irl'm ꝑ romanos: fideles q̄ erāt in irl'm ⁊ iudea fuerant admoniti ꝑ angelū: vt trāſierēt in regnū agrippe q̄ erat cōfederatꝰ romanis. ⁊ ſic fuerūt ibi ſaluati. h ¶ Et erit in die ⁊c̄. ꝑ hāc tubā intelligit edictū helij hadriani impatoꝝ romani q̄ irl'm deſtructā ꝑ Tytū reedificauit: ⁊ ſuo noīe helyā appellauit. ꝫ poſtea maḡ tenuit nomē antiquū. ⁊ ipſe edicto publico ꝓhibuit ne aliq̄s iudeꝰ ibidē habitaret. ſed fuit ꝑmiſſa ipſis xp̄ianis ad habitandū. vt dicit Hug. floriacenſis li. iiij. Et tūc in irl'm ꝯfluebant vndecunq; iudei ad xp̄m ꝯuerſi. eo ꝙ diligebant locum illū: ideo ſubdit.
i ¶ Et venient qui ꝑditi fuerant de terra ⁊c̄. quia in iſtas terras ꝑ captiuitates precedentes multi iudei fuerunt ducti ⁊ habitabant ibidem. qui ꝑ p̄dicatōnem apoſtolorum et alioꝝ diſcipuloꝝ fuerūt conuerſi ad fidem. ⁊ ſic veniebāt in hieruſalē rōne dicta. ⁊ ꝑ iſtas duas terras intelliguntur etiam alie in quibus iudei captiuati habitabāt. poteſt etiam hec litera intelligi de eccleſia noīe hieruſalē ſignifica-

ta. ſm ꝙ dr̄ apoca. xxj. Vidi ciuitatē ſanctā hierl'm nouaꝫ deſcendentē de celo ⁊c̄. ad quā ꝑuenerunt ꝑ fidem multi de oībus terris q̄ ꝑus erant perditi per errores ⁊ ydolatriā deuꝫ adorantes fideliter ⁊ deuote. ⁊ hoc eſt adoratione latrie.

duo ꝑpl'i ſui. i. duabus tribubus que remāſerant alijs captiuatis. n Et ſpūs iudicij. i. inſpirantis voluntateꝫ iudiciū faciendi. o Sedenti ſuꝑ iudiciū. ſic eſt in hebreo ⁊ ī libris correctis. i. ezechie regi q̄ fuit iuſtus. p Et fortitudo ⁊c̄. i. ꝑpl'o ezechie q̄ exit ad colligendū ſpolia aſſyriorū vt ꝑdictū eſt.

Capl'm. xxviij.

Ve corone ſuperbie. Superius locutus eſt ꝓpħa ꝯ duarū tribuuꝫ ꝑſecutores. hic ꝓphetat cōtra ꝓphetarū contēptores. Et diuidit in duas. q2 ꝑ̇ ꝓphetat cōtra cōtēptores ꝓphetarū ꝑñtium. ſecūdo futuroꝝ. xxx. ca. Prima in duas q2 ꝑmo ꝓphetat cō tra ꝯtēptores de decem tribubus. ſcd̄o contra eos de duabus: ibi. In die illa. Circa primū dicit. a Ve corone ſuꝑbie. i. regno decē tribuū. ꝙ intantū ſuꝑbierat. ꝙ prophetas dñi oīno cōtēpſerat ⁊ ꝓphetis ydoloꝝ adheſerat ebrijs ephraim. q2 illud regnū non ſoluꝫ infectū erat ꝑ peccatuꝫ ſuꝑbie. ſꝫ etiā gule ⁊ luxurie. ⁊ denoiat ab ephraim illud regnū q2 prim⁹ rex. ſ. hierobaā fuit de tribu ephraim.

y tra aſſyrioꝝ: ⁊ q̄ eiecti erāt de terra egypti ⁊ adorabūt dñm in monte ſancto ī hieruſalem. Ca. xxviij.

a Ve corone ſuperbie e-
b brijs ephraim: ⁊ flori decidenti glorie exultatio-
c nis ei⁹: qui erant in vertice vallis pinguiſſime errātes
d a vino. Ecce valid⁹ ⁊ fortis
e dñs: ſic impet⁹ grādis turbo ꝯfringens ſic īpet⁹ aq̄rū multaꝝ inundatiū ⁊ emiſſarū ſuꝑ terrā ſpacioſaꝫ. Pedib⁹ cōculcabit corona ſuꝑbie ebrioꝝ ephraī Et erit flos decidēs glorie exultatōis ei⁹ qui ē ſuꝑ verticem
f vallis pinguium: q̄ſi tꝑane-
g uꝫ añ maturitatē autūni qđ
h cū aſpexerit vidēs: ſtatim vt manutenuerit deuorabit
i illud in die illa: erit domi-
k n⁹ exercituū corona glorie
l m et ſertum exultatōnis reſi-
n o duo populi ſui et ſpirit⁹ iu-
p dicij ſedēti ſuꝑ iudicium: ⁊
q fortitudo reuerētib⁹ đ bel-
r lo ad portā. Verū hi q̄ꝫ pre
s vino neſcierunt ⁊ pre ebrie
t tate errauerūt. Sacerdos
v et ꝓpheta neſcierūt ꝑ̄ ebrie
x tate: abſorpti ſūt a vino: er-
y rauerunt ī ebrietate: neſcie
ꝫ rūt videntē: ignorauerūt iudiciū. Omnes eīn menſe replete ſunt vomitu ſordium
a q̄ꝫ: ita vt nō eſſet loc⁹ vltra
b c Quē docebit ſciaꝫ: ⁊ queꝫ intelligere faciet auditum.
d Ablactatos a lacte: auulſos ab vberib⁹ q2 māda re
e māda: māda remāda: expecta reexpecta: expecta reex-
f pecta: modicum ibi: modi-
g cum ibi. In loq̄la eīn labij.

Et rediit ad portā ciuitatis hierl'm plenus diuitijs aduerſariorum. ⁊ ideo dicit̄ h. q Reuertentibus de bello ⁊ non bellātibus. q2 illā victoriam nō fecit dñs per hoies ſꝫ per angelū. r Verū ⁊c̄. Hic ꝑ̄miſſo bñficio denūciatur interitus rōe ingratitudinis ⁊ primo ponit̄ interitus duarū tribuuꝫ fact⁹ ꝑ chaldeos. ſcd̄o ꝑ romanos: ibi. Propter h̄ audite. Prima ī duas. q2 ꝑ̇ propħa deſcribit eoꝝ culpā ſcd̄o đbitā penā: ibi Et erit. Circa ꝑmuꝫ dr̄. r Verū hi. i. illi đ duabus tribubus. s Pre vino neſcierunt. q2 expoſuerūt ſe epulis ⁊ potib⁹ ⁊ alijs malis ⁊ cito dei bñficiorum obliti fuerūt. iđ ſubditur. t Sacerdos ⁊ ꝓpħa. qui deberent alios de dei beneficijs inſtruere ⁊ ad dei laudē inuitare. v Neſcierūt ꝑ̄ ebrietate. Et loquit̄ hic Eſaias de ꝓphetis falſis. x Abſorpti ſunt a vino ⁊c̄. inculcatio eſt verborū idem ſignificantiū ad oſtēdendū magnitudinē exceſſus eoꝝ in talibus. y Neſcierunt videntem. i. verū ꝓphetam ſm ꝙ dr̄. j. Reg. ix. Qui eīn hodie dr̄ ꝓpħa olim appellebatur videns. Sacerdotes eīn mali ⁊ ꝓphe falſi veros ꝓphas dñi cōtemnebāt. iđ ſubdit̄. ꝫ Ignorauerūt iudiciū. q2 nolebant dirigi ꝑ verba ſctoꝝ ꝓphaꝝ. ꝫ Omēs eīn mēſe ⁊c̄. ex nimio epulationis ⁊ potatōis exceſſu. a Ita vt nō eſſet loc⁹ vltra. ſ. mūdus a talibus ſordibus. ⁊ q2 talis exceſſus cauſat cecitatē intellect⁹ ſic ecōtrario abſtinētia clarificat. ſm ꝙ dr̄ Dañ. j. de ipo ⁊ ſocijs ei⁹ q̄ fuerūt valde abſtinētes. ⁊ idē dr̄ Pueris aūt his dedit de⁹ ſciam ⁊ diſciplinā in oī verbo ⁊ in omī ſapia ⁊c̄. iđ ſubdit̄. b Quē docebit ſciam. i. ꝑ ſacrarum ſcꝑturaꝝ ſtudiū. c Et quē intelligē ⁊c̄. i. verba doctoꝝ vel etiā angeloꝝ reuelantiū. ⁊ rñdit. d Ablactatos a lacte ⁊c̄. i. ſegregatos a delectatōib⁹ carnalib⁹ q̄ ſūt circa cibos ⁊ venereā ⁊ q2 detēti ꝺlectatōib⁹ carnalib⁹ ſūt ad h̄ inepti. iđ ſubdit̄. e Manda remā. ⁊c̄. ſic eīn loquebant̄ ſacerdotes mali ⁊ ꝓphe falſi deridēdo verba ꝓphaꝝ ſctoꝝ q̄ nō itelligebāt ſꝫ falſa reputabāt. Circa qđ ſciendū ꝙ ꝓphe nitebātur ꝑpl'm detrahere a malis aliq̄n cōminando eis mala ſi in malis ꝑſeuerarent. ⁊ tunc vtebant̄ verbo mandati ſicut ſupra. ca. v. Mandabo nubibus meis ⁊c̄. ⁊. xiij. Mandabo militie belli. aliq̄n verbo promittendo bona ſi a malis deſiſterent ⁊ tunc vtebantur verbo expectationis ſicut Abacuc. ij. Si moram fecerit expecta eum ⁊c̄. et ideo ſacerdotes mali ⁊ prophete falſi eos deridendo dicebant. Māda remanda expecta ⁊c̄. Et ſubditur. f Modicum ibi. q̄ſi dicant de comminationibus eorum ſeu promiſſionibus modicum aut nihil vidimus impletum.
g In loq̄la eīn labij. In hebreo habetur ſic ī balbuciēdo balbuciēs eīn ſat⁹ mouet labia. ſꝫ tñ loq̄t̄ male itelligibil'r.

b Et flori decidenti ⁊c̄. ꝑ h̄ deſignans ꝙ deſtructio illius regni erat propinqua. que facta fuit ꝑ ſalmanaſar regē aſſyrioꝝ. ix. āno. Oſee regis iſrael. iiij. Reg. xviij. c Qui erāt ⁊c̄. Iſta vallis ſm Rab. ſa. eſt vallis cenereth fertiliſſima exiſtens in regno decē tribuū. d Ecce validus ⁊ fortis dñs. cui nullus pōt reſiſtere. e Sicut impetus grādinis ⁊c̄. ꝑ hoc intelligitur exercitus ſalmanaſar inſtinctu diuino venturus cū magna fortitudine ad deſtruendum regnum iſrael. ita ꝙ in iſraelite non poſſent reſiſtere. ſicut factū fuit. iđ ſubdit̄. Pedibus cōculcabit̄ ⁊c̄. ⁊ patet ex dictis lr̄a vſq̄ ibi. f Quaſi tēporaneū. i. ꝑmitiuū. g Ante maturitatē autumni. i. ante maturitatē de curſu cōi. h Quod cū aſpexit ⁊c̄. Et eſt ſnīa ꝙ ſicut aliquis vidēs fructū aliquē maturum ante alios. vt pomū vel ficum vel hmōi. ex deſiderio nouitatis ſtatim accipit ⁊ comedit. ſic ſalmanaſar ⁊ ei⁹ exercitus cū magna auiditate deſtruēdi regnū iſrael venturi erant de ꝓpinquo ⁊ ſic contigit. quia ꝑpl'm partim occiderunt ⁊ partim captiuū duxerant in aſſyrios. ⁊ terrā populauerunt alienis gentibus. iiij. Regū. xviij. i In die illa. Hic ꝯñr ꝓphetat ꝯ contemptores q̄ erant de duabus tribubus. ⁊ ꝑ̇ contra maiores ꝑpl'i ſpālit̄ ſcd̄o ꝯ totū ꝑpl'm cōiter cap̄. ſe. Prima in duas. q2 primo vt appareat contēptus grauior premittit dei beneficium exhibitum. ſcd̄o ꝓpheta predicit eoꝝ interitū: ibi. Veruꝫ hi. Circa primū ſciendū. ꝙ captiuatis decē tribubus ꝑ ſalmanaſar ſennacherib voluit deſtruere regnū iude. ſꝫ angelus dñi percuſſit exercitū. ita ꝙ oportuit eū fugere ad terram ſuā vbi a filijs ſuis fuit interfect⁹. iiij. Reg. xix. Et tūc ezechias rex inde cū ꝑpl'o ſuo de ſpolijs mortuoꝝ fuerūt valde ditati. et ſic habuerūt duplicē materiā gaudij. ſ. de morte aduerſarioꝝ ſuoꝝ ⁊ de ſpolijs eoꝝ. ⁊ h̄ eſt quod dicitur i In die illa ⁊c̄. i. angeloꝝ. k Corona glīe. q̄ſtū ad maiores. l Et ſertū exultatōis. q̄ſtū ad minores q2 corona fit de auro: argēto ⁊ gēmis. ſertū vero de florib⁹ m Reſi-

h ¶ Et in lingua altera.i.extranea. i ¶ Loquet ad popu-
lum iſtuȝ. ⁊ eſt ſenſus. ꝙ ſicut loquela balbucientis ⁊ loqn-
tis alicui in lingua ſibi extranea.nõ eſt ſibi intelligibilis.
ſic verbũ dñi ꝑ ꝓphetas loquẽtis nõ intelligebat ſalteȝ q̃-
tum ad effectũ a ꝯtemptoribus ꝑdictis. Et ponit exemplũ
cum ſubdit.
k ¶ Cui dixit.ſ. dñs.
l ¶ Hec eſt requies
mea.i.impletõ mee
volũtatis. m ¶ Re
ficite laſſum.i. affli-
ctis impendite opa
miſcḋie. n ¶ Et h
eſt refrigeriũ meuȝ.
ſm illud Mat.xxv.
Qḋ vni ex minimis
meis feciſtis mihi fe-
ciſtis. o ¶ Et nolu
erunt audire. mihi
obediendo. ⁊ ſic fa-
ctũ eſt eis verbũ do
mini q̃ſi nõ intelli-
gibile. p ¶ Et erit.
Hic ꝯñter ponit pe
na debita ex dei iu-
ſticia ꝑ chaldeos in-
flicta. Circa qḋ ſciẽ-
duȝ ꝙ ſedechias re-
bellauit regi baby-
lonis ex ꝯfidentia adiutorij ꝑ regem egypti.⁊ ideo venien
te rege babylonis ꝯtra eum miſit pluries ad regeȝ egypti
ad habendũ auxiliũ.⁊ ille pluries ꝓmiſit ⁊ de terra ſua ex
iuit ad h agendũ ſȝ nõ ꝑfecit.q̃ȝ rediijt in egyptũ vt habet:
Hiere.xxxvij.⁊ ſic ſedechias fuit defraudat⁹ a ſuis petiti
onibus ⁊ ꝓmiſſis regis egypti.⁊ h ſibi improperat hic.ſi-
cut ipſe ⁊ ſui improperabant ꝓphetis dñi ꝙ verba eorum
nõ haberent effectũ vt ꝑdictũ eſt.⁊ hoc eſt qḋ dicitur hic.
p ¶ Et erit eis verbũ dñi.eos deridendo. q ¶ Manda re
manda.regem egypti ꝓ ſuccurſu habendo. r ¶ Expecta
reexpecta.ei⁹ aduentũ:ſicut dixit ꝓmittendo. s ¶ Mo-
dicũ ibi modicũ ibi.i.nullũ remediũ habebis ab eo.ideo
ſubdit. t ¶ Ut vadant.in rebellione ſua ꝓcedendo.
v ¶ Et cadant retrorſum.tanq̃ victi. x ¶ Et ꝯterant fa-
me ⁊ gladio.q̃tum ad mortuos. y ¶ Et illaqueent ⁊ ca
pient.q̃tum ad ceteros in captiuitatem babylonicã i vin-
culis deductos. z ¶ Propter h. Hic ꝯñr ꝯtra illuſores
veritatis ꝑdicit afflictio ꝑ romanos. Circa qḋ ſcienduȝ ꝙ
illa afflictio fuit quedã figuratio iudicij finalis. ꝓpter qḋ
apli ſimul queſierũt de tpe vtriuſq̃ Math.xxiiij. Dic no
bis qñ hec erũt.ſ.deſtructio ciuitatis ⁊ templi.⁊ qḋ ſignũ
aduentus tus tui ⁊ ꝯſummatõnis ſeculi: ⁊ xp̃c ad vtrũq̃
ſimul reſpondit Math.xxiiij.⁊ Marci.xiij. et Luce.xxj.
Et ideo ꝑ ponit hic afflictionẽ primã.ſcḋo ſcḋam:ibi. Et
nũc. Circa primũ ſciendũ ꝙ prima afflictio facta eſt ꝓpter
maliciã iudeoꝝ ꝯtra xp̃m.vt habet manifeſte Lu.xix. Et
ideo hic ꝑ ponit ꝯtra xp̃m iudeoꝝ malignitas.ſcḋo ipſi⁹
xp̃i firma ſtabilitas:ibi. Idcirco.tercio pene iudeoꝝ acer
bitas:ibi. Et ponã. Circa primũ dr̃. z ¶ Propter h.i.ꝓ-
pter deſtructõnem ciuitatis ꝑ chaldeos q̃ ꝯtigit ꝓpter illu
ſores ꝓphetaꝝ:vt dictũ eſt. a ¶ Audite verbũ dñi veri il-
luſores.ſ.veritatis quales fuerũt ſacerdotes ⁊ legis docto-
res tpe xp̃i.ꝓpter qḋ dixit eis Math.xv. Irritum feciſtis
mandatũ dñi ꝓpter traditõeȝ vr̃am.doctrinã etiã xp̃i ve-
riſſimã illudebãt. b ¶ Qui dñamini ⁊c̃. tũc em̃ ſacerdo-
tes ⁊ ſcribe regebãt pplm. c ¶ Dixiſtis em̃.i.facto oſten-
diſtis. d ¶ Percuſſim⁹ fedus cũ morte ⁊c̃. Ille em̃ q̇ ha-
bet fed⁹ vel pactũ cũ alio non timet ab eo. Eſt igit ſenſus.
Vos oñdiſtis ꝑ facta ꝙ nõ timeretis mortẽ nature nec ge
hẽne.q̃ȝ ita obſtinate ꝑſecuti ſunt xp̃m innocentẽ vſq̃ ad
mortẽ.ac ſi nullã penã timerẽt inde ſeq̇ in pn̄ti vel in futu
ro.iḋo ſubdit. e ¶ Flagellũ inundãs.ſup alios ⁊ intelligi

h et lingua altera loquet ad
i
k pplm iſtũ: cui dixit. Hec ẽ
l
m requies mea reficite laſſuȝ
n
o ⁊ hoc eſt refrigeriũ meũ et
p noluerunt audire. Et erit
q eis verbum dñi manda re-
r manda manda remãda: ex
pecta reexpecta expectu re
s expecta: modicum ibi mo-
t
v dicum ibi: vt vadant ⁊ ca-
x dant retrorſum: ⁊ conterã-
y tur ⁊ illaqueent ⁊ capiant
z
a Propter hoc audite ver-
b bum dñi veri illuſores qui
dominamini ſup pplm me
c um qui eſt in hieruſalẽ Di

tur hic flagellũ inundãs.exercitus rũmanoꝝ q̃ afflixit to
tum mundũ. f ¶ Nõ veniet ſup nos.deſtruẽdo nos ⁊ ca
ptiuando. g ¶ Quia poſuim⁹ mendaciũ ſpeȝ noſtrã ⁊c̃.
ad h em̃ ꝓcurauerũt mortẽ xp̃i vt euaderent flagellũ exerci
tus romani:vt habet Ioh.xj. Si dimittim⁹ eũ ſic oẽs cre-
dent in eũ ⁊ venient
romani ⁊ tollẽt no-
ſtrũ locũ ⁊ gentem.
hãc aũt mortẽ ꝓcu-
rauerũt ꝑ mẽdacia
accuſantes eũ coraȝ
pylato.eo ꝙ ꝓhibe-
bat tributa dari ceſa
ri.⁊ ꝙ volebat ſe fa-
cere regeȝ. vt habet
Lu.xxiij. Sciebant
aũt iſta eſſe falſa.q̃ȝ
rñderat eis ꝯtrariuȝ
Math.xxij. Reddi
te q̃ ſunt ceſaris ceſa
ri ⁊c̃.⁊ ꝙ fugerat po
pulũ q̃ volebat euȝ
regẽ ꝯſtituẽ Ioh.vj
Hoc eniȝ fuerat ita
publicũ.ꝙ nõ pote-
rat eos latere.⁊ ſic ꝑ
talia mendacia ꝓcu
rando mortem xp̃i
credebant euadẽ in
ſultus romanoꝝ.ꝑ hoc tñ accidit eis ꝯtrariũ.vt ꝑdictũ eſt
h ¶ Idcirco. Hic ponit ꝯñr ipſi⁹ xp̃i ſtabilitas. q̃ȝ ꝑ affli-
ctionẽ ⁊ mortẽ a iudeis ſibi ꝓcuratã ꝑuenit ad ſtabilitatẽ
imortalitatis corꝑis ⁊ h eſt qḋ dicit hic. h ¶ Idcirco. id
ꝓpter nequiciã iudeoꝝ ꝑdictã. i ¶ Hec dicit dñs de⁹ cu-
ius verbũ nõ põt caſſari. k ¶ Ecce ego. verbũ illḋ ẽ pr̃is
de filio vel totius trinitatis de hoie xp̃o. Scḋm em̃ oẽs
expoſitores hebraicos ⁊ latinos ſcriptura hec loquitur de
xp̃o. k ¶ Mittã in funda.ſyon.i.eccie militantis q̃ funda
ta fuit in ſyon ꝑ ꝑdicatõeȝ xp̃i.q̃ȝ pluries in templo exñte
in monte ſyon ꝑdicauit.⁊ q̃ȝ in monte ſyon ſuã reſurrecti
onẽ diſcipulis manifeſtauit.⁊ ibideȝ ſup aplos ſpm̃ſctm̃ i
ſigno viſibili miſit. l ¶ Lapidẽ.i. xp̃m. q̃ dr̃ lapis Dañ.
ij. Lapis q̃ ꝑcuſſerat ſtatuã fact⁹ eſt mons magnus.
m ¶ Lapidẽ ꝓbatũ.multis ꝑcuſſionib⁹ in ſua paſſione. et
approbatũ a deo pr̃e.⁊ ꝙ h intelligat de xp̃o ad lr̃am etiã
ſm iudeos pȝ ꝑ tranſlatõeȝ chaldaicam q̃ ſic hȝ. Ecce ego
ſtatuẽs in ſyon regẽ meſſiã.regẽ potentẽ angulareȝ. q̃ȝ ex
iudeis ⁊ gentib⁹ tanq̃ ex duob⁹ parietib⁹ ſimul iũctis fecit
vnã ecciam.ſm ꝙ dicit Ioh.x. Alias oues habeo q̃ ñ ſũt
ex hoc ouili.⁊ illas oportet me adducere.⁊ fiet vnũ ouile
⁊ vn⁹ paſtor. n ¶ Precioſum.humanitas em̃ xp̃i ex ꝯiũ-
ctõne ad deitatem hȝ quodammõ infinitũ valorem.
o ¶ In funda.ſnn.hoc dicit q̃ȝ apli aliqñ dicunt eccie fun
damenta Apoc.xxj. Murus ciuitatis hñs fundamenta
duodecim.tñ h eis ſolũ ꝯuenit inq̃tum innitunt ipi xp̃o.
p ¶ Qui crediderit ⁊c̃.hoc põt referri ad dictũ Eſaie.⁊ ſic
eſt ſenſus. p ¶ Qui crediderit.mihi denunciati aduen-
tũ xp̃i primũ. q ¶ Nõ feſtinet.ſic intelligẽdo v̇bũ meũ.
ꝙ xp̃c ſtatim ſit ventur⁹.q̃ȝ adhuc eſt longũ tp̃s. a tpe em̃
Eſaie vſq̃ ad tp̃s xp̃i fluxerũt anni quingẽti vel circiter.
Alio mõ põt referri ad ip̃m xp̃m. Et ſic ẽ ſenſus. Qui cre
diderit.ſ.doctrine xp̃i.q̃ȝ pluries locut⁹ fuit ḋ aduẽtu ſuo
ad iudiciũ:vtȝ ex ꝑdictis. Non feſtinet. imo expectet pa-
tienter tp̃s a deo determinatũ.vnde ⁊ aplis querentibus
de tpe hui⁹ aduẽtus Actuũ.j.rñdit. Non eſt veſtruȝ noſſe
tpa vel momenta ⁊c̃. r ¶ Et ponã. Hic ꝯñr deſcribit pe-
ne iudeoꝝ acerbitas.ꝓ morte xp̃i nequiter ꝓcurata.cum
dr̃. r ¶ Et ponã in pondere iudicium ⁊c̃.i.puniã eos ſm
demerita. s ¶ Et ſubuertet grando.id eſt exercitus Ro-
manorum cum magno ſtrepitu veniens ad modum grã-
dinis deſcendentis.

d xiſtis eniȝ: ꝑcuſſim⁹ fedus
cum morte: ⁊ cum inferno
e fecimus pactũ. Flagellum
f inundans cũ tranſierit: nõ
g veniet ſuper nos: q̃ȝ poſui
mus mendacium ſpem no
ſtram: et mendacio ꝓtecti
h
i ſumus. Idcirco hec dicit
k dominus deus. Ecce ego
k mittaȝ in fundamentis ſyon
l
m lapidẽ. lapidem ꝓbatũ: an
n
o gularẽ. ꝑcioſuȝ i fundamẽ
p to fundatũ: Qui credide
q
r rit: nõ feſtiet Et ponã i põ
dẽ iudiciũ: ⁊ iuſticiã i men
s ſura. Et ſubuertet grando

t ¶ Spem mendacij q2 ſperabāt euadere inſultuʒ exercit⁹ romani mendaciter ꝓcurando mortē xp̄i vt p̄dictum eſt. v ¶ Et ꝓtectōem. ex h̄ mendatio ſperatā. x ¶ Aque. ſ. tributationū y ¶ Inundabūt. i. ſimpliciꝫ auferent. ſicut aq̄ inundantes rapiunt q̄ inueniūt. iō ſubdiꝫ z ¶ Et delebit fedus vr̄m cū morte. q2 vos inuadet ineuitabiliter. a pricipio em̄ obſidionis ꝑ romanos fuerunt occiſi decies centuʒ milia mortuorum. vt dictū eſt ſupra.

bili. et bonos p̄miando gloria interminabili. v ¶ Auribus ꝑcipite ⁊c̄. i. attendite diligenter iſta ⁊ ponit exemplū ad hoc ſenſibile. ⁊ p̄ ꝙ̄tum ad p̄miatōnem bonorū dicēs. x ¶ Nunquid tota die. i. ſingulis diebus continue. y ¶ Arabit arans. vt ſerat ſemen ſuū in agro z ¶ Proſcindet. cū aratro vel ligone. a ¶ Et ſartiet. i. purgabit a ſentibus ⁊ herbis nociuis. q. d. nō ideo ſubdiꝫ b ¶ Nonne cū adeq̄uerit faciem⁹. id ē ſupficiē t're ꝑfecte diſpoſuerit ad recipiendū ſemina.

a ¶ Et pactū veſtrū ⁊c̄. q2 obſtiati i ſua i fidelitate detracti fuerūt ſ̄m aīas ad penā gehenne.
b ¶ Flagellū inundans. i. exercitus romanorꝫ valde potēs
c ¶ Cū tranſierit ad terrā vr̄aʒ. d ¶ Eritis icōculcatōʒ ꝙ̄tū ad mortuos.
e ¶ Quicunqȝ ꝑtranſierit tollet vos ꝙ̄tū ad captiuos
f ¶ Quī mane diluculo ⁊c̄. i. quocunqȝ t̄pe vel hora venerit contiget vobis ſine dilatōe iſta miſeria.
g ¶ Et tm̄modo ⁊c̄. p̄dixit em̄ xp̄s hanc deſtructōeʒ pluries vt patet in euāgelijſ ſ; noluerunt credere donec ſenſerūt ꝑ experientiā.

t v x y ſpem mendacij ⁊ protectōnē. Aque inundabūt ⁊ de-
z lebit fedus veſtrꝫ cū morte
a et pactū veſtruʒ cū inferno
b non ſtabit. Flagelluʒ inun-
c d dās cū tranſierit: eritis ei i
e cōculcatōeʒ. Quicunqȝ per
f trāſierit tollet vos: qm̄ mane diluculo ꝑtranſibit i die
g et i nocte: ⁊ tm̄mō ſola vexatio intellectū dabit audi
h tui. Coangustatū eſt ei ſtra
i tū ita vt alter decidat ⁊ pal
k liū breue: vtrūqȝ opire non
l p̄t Sicut ei in mōte diuiſionū ſtabit dn̄s: ſic in valle q̄
m eſt in gabaon iraſceꝫ vt faci
n at op⁹ ſuū. Alienū op⁹ ei⁹ vt operetur opus ſuū. Pere
o grinū eſt opus ei⁹ ab eo Et
p nūc nolite illudere: ne forte
r cōſtringanꝫ vincl'a vr̄a. Cō
ſūmatōeʒ em̄ ⁊ abbreuiati
s onē audiui a dn̄o deo exer-
t cituū ſup vniuerſaʒ terram

v Auribus ꝑcipite et audite vocem meā attendite et au
x dite eloquiuʒ meum. Nun
y quid tota die arabit arans
z a vt ſerat ꝓſcindet: ⁊ ſarciet
b humum ſuam. Nonne cuʒ
c adequauerit faciem eius ſe
d ret gith. ⁊ cyminū ſꝑget. et ponet triticum ꝑ ordineʒ et hordeum ⁊ milium ⁊ viciā in finibus ſuis. Et erudiet illū in iudicio de⁹ ſuus do-
e cebit illum. Non em̄ in ſerris triturabiꝫ gith nec rota plauſtri ſuꝑ cyminū circuibit. ſed in virga excutietur gith: et cyminum in baculo
f g panis aūt ꝯminueꝫ. Verū nō imperpetuum triturans triturabit illum neqȝ vexabit eū rota plauſtri: nec vn
h gulis ſuis cōminuet eū ⁊ h̄ a dn̄o deo exercituū exiuit.
i vt mirabile facēt cōſilium.
k et magnificaret iuſticiam.

c ¶ Seret gith. ſ̄m gloſam genus eſt leguminis cymino ſimile d ¶ Et ponet triticū. i. ponet ſemina ordinate ſ̄m variam diſpoſitōem terre cui⁹ vna ꝑs eſt apta vni ſemini. altera alteri. Per h̄ intelligitur ꝙ xp̄s q̄ eſt agricola agri ſui: qui eſt eccīa pacto finali iudicio ponet electos ſuos in diſtinctis māſionib⁹ glorie. ſ̄m varia eoruʒ merita. ꝓpter qd̄ dicit Ioh. xiiij. In domo p̄ris mei multe māſiones ſunt.
e ¶ Nō em̄ in ſerris ⁊c̄. Hic pōiꝫ exēplū de punitōe malorū

h ¶ Coangustatū eſt em̄ ſtratū. i. cor humanū nō pōt caꝑe ſimul deū ⁊ diabolū. ſ; ſuſcepto diabolo ꝑ pctm̄ exit de⁹ ⁊ ecōuerſo ſuſcepto deo exit diabol⁹ i ¶ Et palliū bre. ſ. amoris. k ¶ Vtrūqȝ opire nō p̄t. q2 diabol⁹ n̄ p̄t opiri pallio charitat'. nec ss pallio amoris male inflāmātis. ⁊ q2 iudei a ſe eiecerāt deū hūanatū ⁊ ꝑ ꝯn̄s receperāt diabolū in dn̄m. Ex q̊ merito debebat ſequi dicta punitio. l ¶ Sicut em̄ in monte diuiſionū ⁊c̄. Hic tanguntur breuiter due hyſtorie. Prima habeꝫ. ij. Reg. v. vbi dr̄ ꝙ v'tute diuina philiſtei veniētes ꝯ dauid fuer̄t debellati. ⁊ fugerunt relinquentes ydola ſua. ⁊ tūc dixit dauid. Diuiſit dn̄s inimicos meos ſicut diuidūꝫ aque. ⁊ ꝓpter h̄ vocatus eſt locus ille baalpharaſim. i. cāpus diuiſionū ſ̄m hebreos. Scd̄a hyſtoria habeꝫ Ioſue. x. vbi dixit ioſue. Sol ne mouearis cōtra gabaon. ⁊ ſic ſtetit ſol imobilis donec fuerunt eius aduerſarij totaliꝫ debellati. Eſt ergo ſenſus. ꝙ ſicut tūc dn̄s oñdit iram ſuā t̄pe dauid ꝯ philiſteos. ⁊ t̄pe ioſue cōtra chananeos. ſic oñdit iram ſuā ꝯ illuſores veritatis p̄dictos. iō ſubdiꝫ. m ¶ Vt faciat opus ſuū. i. vindictam de peccatoribus. q2 tm̄ punire nō eſt ſibi ꝓpriū. ſ; magis miſereri ⁊ ꝑcere. ſ̄m ꝙ dicit Eccīa. Deus cui ꝓpriū eſt ſꝑ miſereri ⁊ ꝑcere. punire aūt ꝯuenit ei ꝑ accides. ſ. ꝓpter hoim̄ maliciam. ideo ſubdiꝫ. n ¶ Alienum em̄ eſt opus ⁊c̄. q. d. opus puniendi non ineſt ei ex ſua conditione. ſed ex malorū trāſgreſſione. o ¶ Et nūc. Hic ꝯn̄r agiꝫ de punitōne que erit in finali iudicio: cū dr̄. o ¶ Et nūc. i. poſt deſtrūctōeʒ ciuitatis ꝑ romanos. p ¶ Nolite illudere. veritatē euāgelice p̄dicatōis. q ¶ Ne forte ⁊c̄. pena irremediabili in iudicio finali. iō ſubdiꝫ r ¶ Cōſummatōeʒ ei. ſ. mundi. ⁊ abbreuiatōeʒ. i. infra breue temp⁹ reſpectu et'nitatis. s ¶ Audiui a dn̄o. q̄ ē regula veritatis t ¶ Super vniuerſaʒ terrā. malos generaliꝫ puniēdo pena irremedia

q2 terrenaſcētia collecta nō ſil'r triturāꝫ. ſeu excutiunꝫ vniformiter. ſ; aliq̄ cū leuiori inſtr̄o. vtpote cū v'ga. vt cyminū ⁊ ſil'ia. Alia aūt trituranꝫ cuʒ inſtr̄is ferreis ⁊ ponderoſis Sil'r in finali iudicio vbi erit vniuerſalis peccatorꝫ collectio. nō oēs vniformiter punienꝫ ſ; aliq̄ grauius. ⁊ alij minus ḡuiter ſ̄m corꝫ demerita ⁊ ſ̄m h̄ intelligiꝫ iſta ꝑabola. nec mirandū ꝙ ꝑ eadē ſemina intelliganꝫ iuſti p̄miandi ⁊ pctōres puniendi q2 h̄ eſt ꝓpter idēꝑtitatē nature in ipſis ſ; eſt varietas in meritis ⁊ demeritis. f ¶ Panis aūt cōminueꝫ. i. triticū vn̄ ſit panis qd̄ cōminuiꝫ inter malos. g ¶ Verꝫ non iꝑpetuū ⁊c̄. h̄ referꝫ ad penas t'pales q̄b⁹ d̄s ſ̄ʒ ordinē ſapie ſue aliq̄n punit pctōres ad correctōʒ eorꝫ vl' ad t'rorē aliorꝫ. ⁊ tal' punitō ceſſabit i iudicio ⁊ ſuccedet pena et'na. qm̄ d̄s ꝯmittet executōi demonū q̄b⁹ er̄t ſbiecti i pena. q̄ an̄ fuerāt eis ſbiecti i cl'pa h ¶ Et h̄ a dn̄o d̄o ⁊c̄. tāq̄ȝ v'bū irretractabile i ¶ Vt mira. face. cōſi. ſuū. q2 null⁹ ſcit in q̄ ꝑte ſit futur⁹. ſ. p̄mij. vl' pene finalis k ¶ Et ma gnificaret iuſticiū. q2 finale iudiciū oib⁹ apparebit iuſtū.

¶ In ca. xxviij. vbi dr̄ i poſtil'. Qui crediderit nō feſtinet.

Vbi dr̄ in trāſlatōe noſtra. nō feſtinet. ¶ Additio. j. in hebreo hr̄ quoddā v'bū qd̄ ſignificat indifferenꝫ nō feſtinet vel nō feſtinabit ⁊ in ſcd̄o ſignificato eſt ſenſus. Qꝫ q̄ crediderit doctrine xp̄i de q̄ h̄ loq̄tur nō feſtinabit ad credendū. eo ꝙ doctrina xp̄i maxie eſt ſupra ſenſuʒ hois. vn̄ ⁊ diſcipuli xp̄i q̄ ei⁹ doctrinā ꝯtinue audierūt ⁊ ei⁹ miracula vider̄t nō tm̄ feſtinauer̄t credē. vn̄ eis dr̄ etiā poſt reſurrectōeʒ. O tardi corde ad credēdum.

¶ In eodem ca. vbi dicitur in poſtilla. Sicut enim in mōte diuiſionum. ¶ Additio. ij.

Ad vlteriorē declarationeʒ huius qd̄ dicit h̄. Sicut em̄ in monte diuiſionū vſqȝ ad finē ca. cōſiderādūʒ ꝙ he due hyſtorie q̄ hic tanguntꝫ. ſ. de mōte diuiſio

nís ⁊ de valle gabaon .videnꝛ ꝓprie referende ad duos ad
uentus xp̄i in quoꝝ vtroq̄ꝫ iudiciū mundi ꝯſideraꝛ. Naꝫ
in p̄ fuit iudiciū diſcretōnis ſeu ſepatōis ſm qd̄ ſepati fue
runt credētes ab infidelibus. de q̄ iudicio Ioh. xij. Nunc
iudiciū eſt mūdi: ⁊ ad h̄ iudiciū referꝛ qd̄ dicitꝛ hic. Sicut
in monte diuiſionū ſtabit dn̄s. i. in iudicio diſcretiōis ſeu
ſepatōnis. In ſcd̄o v̄o aduentu erit vl̄e iudiciū in valle io
ſaphat in q̄ iudicio finaliter reprobi punienꝛ. Ad qd̄ iudi
ciū refertur illud qd̄ hic dr̄. Sicut in valle q̄ eſt in gabaon
iraſcitꝛ. q2 in eodē iudicio ſol iuſticie ſtans ad iudicanduꝫ
ꝯtra dānatos iraſceꝛ. ſ. ſigna ire oñdendo. ⁊ q2 in p̄ aduen-
tu opus redemptōis humani generis expleuit ꝑ paſſionē
quā ſuſtinuit q̄ nō ꝯuenit eius deitati: iō ſubdit. Vt faciat
opus ſuū. alienū eſt opus eiꝰ: vbi glo. ⁊ eſt Greg. In mū
dum venit vt faciat opus ſuū. ſ. redimet genꝰ humanū: ſ3
ab ipſo alienū eſt opus eiꝰ. nō em̄ ꝯuenit deitati conſpui.
flagellari. crucifigi. hec in glo. Et notandū ꝙ iſte modꝰ ex
ponēdi hꝰ qd̄ dr̄. Alienū ē opꝰ eiꝰ ⁊c̄. vr̄ verior q̄ꝫ dicē ꝙ pu
nire nō eſt ꝓprium deo: ſ3 magis parcē et miſereri . ꝓut in
poſtil. tum q2 licet verū eſt ꝙ dei ꝓprium eſt miſereri inq̄ꝫ
tum ad ipſum ꝓprie ꝑtinet relenare defectus alioꝝ. nō ta-
men videꝛ ꝯcedendum ꝙ opus puniendi pctōres eſt alie
num a deo. cum hoc opus ꝑtineat ad veritatem iuſticie q̄
deo maxime ꝯpetit: vt ſacra ſcriptura in q̄ꝫplurimis locis
teſtaꝛ. tum q2 opus puniendi tranſgreſſores eſt bonū ſim
pliciter. licet ſm q̄d. ſ. reſpectu puniti hēat rōnem mali. ſ.
pene. Conſtat aūt ꝙ om̄e opus bonū deo maxime cōpe-
tit: ⁊ ſic pꝫ ꝙ punire delinquētes ſm ordineꝫ diuine iuſti-
cie nō eſt dn̄m eſſe alienū opus a deo licet miſereri ſit d̄o
maxime ꝓprium. In ſcd̄o v̄o aduentu q2 iudiciū vniuer
ſale ꝯpetit xp̄o etiā ſm ꝙ hō. Vnde ioh. v. poteſtatem de
dit ei iudiciū facere q2 filius hoīs eſt. que quideꝫ poteſtas
etiam ſe extendit ad angelos. Vn̄ apl̄s. j. Cor. vj. Neſcitꝛ
qm̄ angelos iudicabimꝰ. ſ. aucte xp̄i. ideo ſequitꝛ. Vt ope
reꝛ opus ſuū. ꝑegrinū eſt opus eiꝰ. Nam ſicut alienuꝫ eſt
i. nō adueniens deitati. flagellari. ⁊ crucifigi. ita ꝑegrinuꝫ
eſt humanitati om̄s hoīes ⁊ angelos iudicare niſi ex vni
one ad verbū ⁊ alijs gratijs in xp̄o ſingularibꝰ hec ei cō-
peterent. ⁊ q2 iſta ſic ſunt alta ſupra ſenſum hoīm. vt in in-
fidelibus lumine fidei carentibꝰ q̄ñq̄ꝫ ludibria videantur
ideo ſubdit. Et nūc nolite illudere ne forte ꝯſtringanꝛ vin
cula veſtra: ꝯſummatōeꝫ em̄ ⁊ abbreuiatōeꝫ audiui a do-
mino. q. d. ꝓpter tales illuſiones ordinata eſt a deo ꝯſum
matio abbreuiata. qd̄ itelligitꝛ de captiuitate babylonica:
vel romana. ⁊ q2 ad credenda illa q̄ dixerat de xp̄o eē alie
na ⁊ ꝑegrina videnꝛ requiri diſpoſitōnes humane ⁊ diui
na auxilia: iō ſubdit. Auribꝰ ꝑcipite ⁊c̄. Nūquid tota die
arabit arans ⁊c̄. qd̄ quidem exemplū nō videꝛ referendū
ad finalē p̄miatōeꝫ bonoꝝ. tum quia in futura remunera
tione valde improprie electi dicerēꝛ poni vt ſemia. Semi
na em̄ in ſcriptura dicunꝛ eſſe in hac vita. vt cū dicitꝛ i pſ̄.
Euntes ibant ⁊ flebāt mittentes ſemina ſua. Fructus v̄o
ſeminū ꝓprie dicunꝛ eſſe in vita alia in qua manipuli re-
rum ſeminataꝝ portanꝛ. vnde dicit. Venientes veniēt cū
exultatōe portantes manipulos ſuos. tum q2 hic dicit ꝓ-
pheta. Et ponet triticū ꝑ ordinē ⁊ hordeū ⁊c̄. ſtatim ſubiū
git. Et erudiet illū deus ſuus in iudicio docebit illū . Cō-
ſtat aūt ꝙ in finali ſtatu beatoꝝ ceſſat eruditio ⁊ doctrina
q2 tūc om̄s electi erūt ꝑfecti ⁊ in dn̄o docti. vt. ſ̄. liiij. capi.
Et ideo h̄ exemplū videꝛ potiꝰ eſſe referenduꝫ ad illa q̄ fa
cit deꝰ miſericorditer circa genꝰ humanū. vt credāt q̄ ad ſa
lutem ꝑtinent. ⁊ bonū fructū afferant more boni agricole
q̄ multa ⁊ diuerſa opa in agrū ſuuꝫ facit vt bn̄ fructificet.
vnde in hoc gloſa ſic dicit. Pius ⁊ miſericors dn̄s genuſ
humanum vt fructum boni operis afferat: arat vt agrico
la. vomere p̄dicatōnis p̄ſcindit. verbere tribulatōnis. nūc
peſte. nunc captiuitate corrigit. et hoc eſt ꝙ dicit. Nunq̄d
tota die hec in gloſa. Vbi notandum ꝙ in hoc quod dici
tur. Nunquid tota die. ſm expoſitōnem que eſt valde ꝓ-
propria ꝓpheta mouet auditores quos ante ad attentio-
nem excitauerat ſupra dicens. Auribus percipe ⁊c̄. vt eſti
ment ꝙ ſicut agricola non tota die arat. ſic deus non ſem
per faciet diſpoſitōnes iſtas: ſed tm̄ vſq̄ꝫ ad tempus futu-
rum ex qua ꝯſiderātōne auditores diſcreti ad penitentiā
reuocanꝛ. quod autem ſequitꝛ in lr̄a. Non em̄ in ſerris tri-
turabitꝛ gith ⁊c̄. referendū videꝛ ad diuerſum modō mor-
tis electoꝝ. Poſſet em̄ aliquis querere ex q̄ om̄s iuſti cuꝫ
de hac vita tranſeūt ſunt in ſtatu gratie ꝑ quam vitaꝫ me-
renꝛ: quare aliqui moriunꝛ in maximis tormentis: et alij
leuiter hanc vitam tranſeūt. Ad qd̄ rn̄dendū ꝑ exempluꝫ
de collectōne fructuū diuerſoꝝ: quoꝝ aliqui cum duritia
⁊ aſperitate colligunꝛ ſicut bladum de quo fit panis. Alij
v̄o leuiter ꝑ leuem excuſſionem virge vel baculi. ⁊ hoc ē
qd̄ dicitꝛ. Non em̄ in ſerris triturabitur gith. nec rota plau
ſtri ſuꝑ cyminū circumibit: ſupple ſicut ſuꝑ bladum: ſed i
virga excutieꝛ gith ⁊ cyminum in baculo. ſ. leuiter. panis
autem ꝯminueꝛ. ſ. ſerris ⁊ plauſtris ꝓut i gloſa. Sed poſ-
ſet quis dicere. ꝙ licet res que deducit in exempluꝫ ſit ve-
ra. tn̄ ad ꝓpoſitum nō videꝛ ꝑtinere. eo ꝙ videꝛ iuſticie d̄i
eſſe inconſonum. ꝙ in his qui in ſtatu gratie exeūt de hac
vita. tanta inueniaꝛ diuerſitas in ipſo mō mortis. Ad qd̄
dupliciter rn̄det. Primo dicendo. Veruntn̄ nō impꝑetu
um triturans triturabit. q. d. momētanea ſunt iſta tormē-
ta reſpectu ꝑpetue p̄miatōnis. in qua omnia reducentur
ad verā iuſticiā. Scd̄o rn̄det ſic. Et hoc a dn̄o deo exerci-
tuū exibit vt mirabile faceret ꝯſilium ⁊ magnificaret iuſti
ciā. q. d. ſm ꝯſiliū diuinū mirabile iſta exeūt. vt magnificet
iuſticiam. gloſa interlinearis ſm quaꝫ plus exigit ab qui
plura acceperūt.

Replica.

In capitulo. xxviij. circa illum paſſum. Alienum
opus eſt. Poſtillator dicit ꝙ per hoc intelligitur
opus iuſticie dei quod eſt alienum inquantuꝫ ali
enum diſtinguitꝛ contra proprium. idcirco ſicut deo pro-
prium eſt miſereri. ita punire. Dicitꝛ hic deo alienuꝫ. quia
etiam punit citra condignū. Burgen. inſtat rationibꝰ que
ex dicto poſtillatoris ſunt ſolute. Nam cum dicit. iuſticiā
et veritateꝫ ſm quam punitꝛ iniquus bonum ſimpliciter
⁊c̄. Non negat poſtillator: ſed loquitꝛ ſolum ſm ſm com-
paratōnem ꝓprij vt diſtinguitꝛ contra alienuꝫ qui ſunt mo
di dicendi. Dicitꝛ ergo ꝙ ſm eſſe iuſticia ⁊ veritas ⁊ miſeri
cordia ſunt vnum in deo ⁊ eque ꝓpria ſm eſſe: ſed nō ſm
dici. Argumentum igitur quod facit Burgen. contra po
ſtillatorē ⁊ ſanctū Thomam optime reducitꝛ contra expo
ſitionem Burgen. quam dicit veriorem q̄ꝫuis incontinu-
am. Exponit em̄ Burgen. illum paſſum de opere redem-
ptionis dicens. Id opus deo eſſe alienum: nam non con-
uenit deitati. conſpui. flagellari. crucifigi. tunc arguitꝛ ſic.
Ita vere ⁊ ⁊ catholice dicimus deū ꝯſputū. flagellatuꝫ et
crucifixum. ſicut de virgine natum ⁊ neutrum eſt alienuꝫ
niſi vt diſtinguitꝛ contra proprium idioma. Cōmunicatio
ne em̄ idiomatū ita verum eſt deuꝫ conſpui ſicut a puero
ſm Damaſce. ſtellas creari. Et mirandum ꝙ tam ſolubili
ratōne Burgen. contra ſuū magiſtrū ſanctū Thomaꝫ la-
borat. quem tn̄ p̄ cunctis colere ꝯſueuit. Burg. etiam no-
tat poſtillatorē exponentē ſeminationē ꝓ retributōne fina
li. Burg. em̄ vult ꝙ ſemen ſerendo vt faciat fructuꝫ ꝑtinet
ad p̄ntem vitaꝫ non futuram. ⁊ maxime. q2 de ſignificato
ꝑ ſemen ſequitꝛ. Erudiet illum deus ⁊ docebit illum. nam
eruditio ⁊ doctrina prout ipſe vult ceſſabunt pro futura
vita qn̄ om̄s erūt ꝑfecti. Sed ⁊ illud videꝛ improprie ap-
propriari p̄nti ſtatui. nam ſi modi ſeminādi ⁊ plātandi ꝓ-
pter fructū qui venit a fruitōne habent aliquaꝫ appropri-
ationem ad ſtatum vie in quo eſt fructus ⁊ fruitio imper-
fecta multo maiorē habent appropriatōnem ad ſtatū glo
rie in quo eſt fructus ⁊ fruitio ꝑfectiſſima. ⁊ ſi xp̄c ſemiat
iuſtos in terra morientiū. ꝓpriſſime eos plantat ⁊ ſemiat
in terra viuentiū. Et ſaluo iudicio meliori minꝰ erudite vi
deꝛ dictū in vita btā eruditōeꝫ ⁊ doctrinā ceſſare. q2 ſic di-
cens deſtruit actꝰ hierarchicos. q̄ actꝰ nō diſtrahūt a ꝑfecti
one vt dicit b. Dionyſiꝰ de celeſti hierarchia. nec dic impꝑ-

fectõeƺ in vita btã accipe ſicut nec eſſe. idē ſicut xp̄s accepit a p̄re eſſe ita ⁊ doctrinã. ⁊ in h̄ ſenſu dixit Joh. viij. Mea doctrina nõ eſt mea ſcḋm expõneƺ bea. Hyl. ab h̄ loco vſqȝ ad cap̄. xliij. multa dicit burg. q̄ nõ ſunt cõtraria poſtill. niſi ſcḋm aliã applicatõeƺ q̄ vt dcm̄ eſt. s. nõ variat catholicã varietatem. xxix.

v Ve ariel. Hic ꝓñr loquit ꝓpheta cõtra illuſores v̄itatis generaliter. Et diuiditur in duas ptes. q2 p̱ declarat ſuuƺ ꝓpoſitũ. ⁊ ſcḋo remouet dubiuƺ: ibi. Propt h̄. Prima adhuc in duas. q2 p̱ pplo cõminat. ſcḋo ipm aliqualit cõſolat more ſamaritani ꝑꝰ vinũ mortificatiuũ infundẽs oleũ lenitiuuƺ: ſcḋa ibi. Et erit Circa primũ dicit. a De ariel. ⁊ q̄d p ariel itelligatur oñditur. cum dicitur. b Ariel ciuitas. ſ. hieruſalẽ quã expugnauit i p̄ncipio regni ſui iude eijciẽs iebuzeos. ij. Reg. v. c Additus eſt annus ad annuƺ. q. d. appropinquat finis duratõis hieruſaleƺ q2 caldei deſtruxerũt eã tp̄e ſedechie reg. d Solennitates euolute ſunt. q2 deſtructo tẽplo p caldeos ceſſauerunt. vñ in hebreo habet Preciſe ſunt. Et loq̄tur ꝓpha de futuro p modũ p̄teriti ꝓpter q̄ȯ ſubdit. e Et circũuallabo ariel. i. hierl'm que a chaldeis fuit obſeſſa in circuitu. iiij. Reg. vlti. f Et erit triſtis ⁊ merens. ex fame et gladio ſuperueniẽte. g Et erit mihi. ſ. hierl'm h Quaſi ariel. h̄ dr̄ ad exprimendũ q̄re hieruſalẽ h̄ vocat ariel in loco iſto. Ariel em̄ ſcḋm hebreos ſignificat altare holocauſtorũ. Et h̄ etiã hr̄ Ezech. xliij. per h̄ aũt q̄ȯ dr̄ de hierl'm hic. Erit mihi quaſi ariel. intelligit ꝙ ſicut altare holocauſtoꝝ erat optum et circũdatuƺ carnibus animaliũ imolatoꝝ q2 vna ps ponebat ſup altare ibi cremanda. alie aũt ptes dimittebant circa altare diſtribuende ſacerdotibus ⁊ leuitis miniſtantibꝰ ⁊ alique ẽt offerentibꝰ. ſ. de hoſtijs pacificis: ſic in deſtructiõe hierl'm p chaldeos ciuitas fuit plena cadaueribꝰ mortuorum intus ⁊ circa. et ſic exponit Ra. ſa. i Et circũdabo. q. ſperã ⁊c̄. Reuertitur ꝓpha ad deſcribendũ obſidionis modũ q2 ſic fuit obſeſſa a chaldeis ꝙ nullꝰ poterat egredi ad fugiendũ. nec aliquis exterior intrare ad ciuitatis auxilium k Et iaciã ⁊c̄. ſ. terram lapides ⁊ ligna ad implendũ foſſata. l Et munimenta ponã. i. machinas ad ſtruenduƺ muros. m Humiliaberis. deiecta a regno n De terra loqueris ⁊c̄. quia vulnerati ad terrã cadentes gemitus emittebant. o Et erit quaſi ⁊c̄. Vox em̄ exquiſita per artem phitonciam eſt vox mortuoꝝ. vel potius demonuƺ ad ſimilitudinem mortuoꝝ apparentiũ ⁊ loquentiũ vt dictum fuit. j. Reg. xxviij. et p hoc dat intelligere ppl'i mortalitateƺ. ita ꝙ nõ audiretur vltra vox eius niſi per modũ phitonicũ. p Et erit. Hic ꝯſeq̄nter ꝓpha ppl'm regni iude aliqualiter conſolat. denunciãdo babylonioꝝ deſtructõem, qui ꝗuis ſcḋm ordineƺ diuine iuſticie hierl'm deſtruxerint magis virtute diuina q̄ȝ humana. tñ hoc iniq̄ua voluntate fecerunt. ⁊ factũ illud ꝓprie virtuti attribuerũt ꝓpter q̄ȯ poſtea p perſas ⁊ medos etiã deleti fuerunt. ⁊ hoc eſt quod dicit. p Et erit ſicut puluis tenuis. qui a vento rapitur ⁊ diſpergitur q Multitudo ⁊c̄. i. chaldeoruƺ in captiuitatẽ te ducentiũ. et pƺ lr̄a vſqȝ ibi. r Viſitabit ⁊c̄. p hoc itelligitur multitudo ⁊ fortitudo ⁊ crudelitas exercitus pſarũ ⁊ medorũ venturi in breui contra babylonem s Et flama ⁊c̄. q̄a capta babylone incenderunt eam. t Et erit ſicut ſomniũ ⁊c̄. q2 ſicut ſomniãs aliq̄n ſomniat ſe comedere ⁊ bibere et in delitijs eſſe. ⁊ in hoc delectat. ẜ hec delectatio modicũ durat. q2 vigilãs ſentit ſe eſurientem ⁊ ſcitiẽteƺ. ſic gloria regni babylõis modico tp̄e durauit reſpectu alioꝝ regnorũ q2 incepit eſſe glorioſuƺ ſub nabach. et ſub nepote eiꝰ balthaſar defecit illud regnũ. Et ſcḋm iſtam ſniaƺ pƺ lr̄a ſequẽs. v Obſtupeſcite. Hic ꝯñr ꝓpha comminat deſtructõem p romanos q̄ facta fuit. xlij. anno poſt paſſionẽ xp̄i. ⁊ illo tp̄e aliqui de iudeis licet pauci cõpatiue receperũt fidẽ xp̄i. ⁊ alij remãſerũt in ſua infidelitate excecati. Primo igit ꝓpha denũciat dictã deſtructõem. ſcḋo maloꝝ excecatõƺ: ibi. Claudet oculos veſtros. tercio bonoꝝ illuminatõem: ibi. Nonne adhuc. Circa primũ dicit ꝓpha. v Obſtupeſcite ⁊c̄. pre magnitudine mali ſup vos venturi. x Fluctuate ⁊ vacillate. q2 ſicut dicit ioſephus imminente obſidione hierl'm a romanis. iudea diſſenſſionibꝰ interius erat lacerata ⁊ aliqui ſequebant vnũ tyrannũ ⁊ alij alium. appropinquantibus etiã romanis. aliqui cõſulebãt ꝙ ciuitas redderet eis. alij aũt contrariũ. ⁊ ſic totꝰ ppl's erat in quadam fluctuatõe et vacillatione y Inebriamini. p defectũ ſenſus ⁊ conſilij. z Et nõ a vino. ẜ a ſtupore vos cõturbante. a Nouemini. de vno ꝓpoſito ad aliud b Et nõ inebriate. ẜ. ſ. ex pplexitate c Qm̄ miſcuit vobis ⁊c̄. i. mortis q̄ ſopor nominatur. et iſte potus fuit eis ꝓpinatus a romanis. q̄ ppl'ƺ in maxima multitudine occiderũt. reſiduũ captiuauerũt. vt dictum eſt ſupra ca. xxvij. d Claudet. Hic conſeq̄nter ponitur malorum excecatio. Et primo q̄ȝtum ad maiores. ſecũdo q̄ȝtũ ad vulgares: ibi. Ve q̄ ꝓfundi eſtis. Prima i duas. q2 primo ponitur malorum excecatio. ſecũdo execatõis rõ: ibi. Et dixit dñs. Circa primũ dr̄ d Claudet oculos vr̄os. i. excecabit ſacerdotes ⁊ ſcribas. q̄ debent eos dirigere ſicut oculi cetera corpis mẽbra. Sciendu3 tñ ꝙ deꝰ nõ eſt cã excecatõis directe. ẜ indirecte inq̄ntum iuſte a mal' ſubtrahit grãm ſuã ment' illũiatiuã. e Prophas. iminẽte ei euerſione hierl'm appucrũt plura ſig̃ huiꝰ euerſionis. vt dic̄ ioſephus. q̄ tñ ꝓphe falſi interpretabant i ꝯtriũ. ſ. in bonũ ciuitatis futuꝝ. f Et p̄ncipes vr̄os. q2 decepti a talibus prophetis rebellauerunt romanis.

a Ve ariel. Ariel xxix.
b ciuitas quã expugnauit dauid. Additus ẽ annꝰ
c
d ad annũ: ſolẽnitates euolu
e te ſunt. Et circũuallabo ari
f el: ⁊ erit triſtis ⁊ merens: ⁊
g erit mihi quaſi ariel. Et cir
h
i cũdabo quaſi ſperã i circui
k tu tuo ⁊ iaciã cõtra te agge
l rẽ ⁊ munimẽta ponã in ob
m ſidionẽ tuã. Humiliaberis
n de t̄ra loqueris: et de hũo
o audiet eloquiũ tuũ Et erit
q̄ſi phitonis de t̄ra vox tua
⁊ de humo eloquiũ tuũ mu
p ſitabit. Et erit ſicut puluis
q tenuis: multitudo vẽtilantiũ te: ⁊ ſicut fauilla ptranſiens mltitudo eoꝝ q̄ ꝯ te preualuerũt. Eritq̄ȝ repẽte cõ
r feſtim a dño exercituũ viſitabit i tonitruo: ⁊ cõmotione t̄re ⁊ voce magna turbi
s nis ⁊ tẽpeſtat' ⁊ flama ignis
t deuorãtis Et erit ſicut ſomniũ viſionis nocturne multitudo oĩm gẽtiuƺ q̄ dimicauerũt cõtra ariel: ⁊ oẽs qui militauerũt ⁊ obſederũt et p̄ualuerunt aduerſus eam. Et ſicut ſomniat eſuriẽs et comedit: cũ ãt fuerit expgefactus vacua eſt anima eiꝰ Et ſicut ſomniat ſitiens ⁊ bibit: ⁊ poſtq̄ȝ fuerit expergefactus laſſus adhuc ſitit et anima eius vacua eſt: ſic erit multitudo omnium gẽtium que dimicauerunt cõ
v tra montem ſyon. Obſtu
x peſcite et admiramini: flu
y ctuate et vacillate: inebria
z mi, ⁊ nõ a vino: mouemi ⁊
a
b nõ in ebrietate: qm̄ miſcuit
c vobis dominus ſpm̄ ſopo
d ris. Claudet oculos vr̄os:
e ꝓphetas ⁊ principes vr̄os
f qui vidẽt viſiones opiet.

g Et erit vobis viſio omniũ
h i ſicut v̄ba libri ſigti. quem
cum dederint ſcienti lr̃as:
dicẽt: lege iſtũ: et rñdebit:
k nõ poſſum. ſignat⁹ ẽ ei. Et
l dabit̃ liber neſcienti lr̃as:
diceturq̄ ei: lege: ⁊ reſpon
m debit: neſcio lr̃as: et dixit
a dñs: eo ꝙ appropinq̄t po-
pul⁹ iſte ore ſuo ⁊ labijs ſu
is glorificat me cor aũt ei⁹
b longe ẽ a me: ⁊ timuer̃t me
mandato hoim ⁊ doctrinis
c ideo ecce ego addã: vt ad-
miratõnez faciã pplo huic
miraculo grãdi ⁊ ſtupẽdo.
d Peribit eñ ſapia a ſapien
tib⁹ ei⁹: ⁊ intellectus pru-
e dentiũ ei⁹ abſcondet̃. Ve
qui ꝓfundi eſtis corde vt a
dño abſcondatis cõſilium
f quoꝝ ſunt in tenebris opa
⁊ dicũt. Quis videt nos:
g ⁊ quis nouit nos. Peruer
ſa eſt hec vr̃a cogitatio q̄ſi
ſi lutũ ꝯtra figulũ cogitet ⁊
dicat opus factori ſuo: nõ
feciſti me ⁊ figmentũ dicat
fictori ſuo: nõ intelligitis:
h Nõne adhuc in modico et
i in breui ꝯuertet̃ libanus i
chermel: et chermel i ſaltũ
k reputabit̃. et audiẽt in die
l m illa ſurdi verba libri: et de
n tenebris et de caligine ocu
o li cecoꝝ videbunt. Et ad-
p dent mites i dño leticiaz:
a ⁊ paupes hoies in ſctõ iſrl̃
b exultabũt qm̃ defecit q̄ pre
c ualebat ꝯſummat⁹ eſt illu-
d ſor ⁊ ſucciſi ſt̃ oẽs q̄ vigi
e labãt ſup iniquitatem: qui
peccare faciebãt homies i
f verbo: ⁊ arguentẽ i porta
g ſupplantabãt ⁊ declinaue-
h runt ſiniſtra a iuſto. Pro-
pter h̄ hec dicit dñs ad do
mũ iacob qui redemit abra
i ham. Non modo ꝯfunde-
tur iacob nec modo vultus
k eius erubeſcet: ſed cum vi
l derit filios ſuos opa manu
m um mearũ in medio ſui ſan
ctificantes nomen meum:
n o ⁊ ſanctificabũt ſanctum ia
p q cob ⁊ deũ iſrl̃ p̄dicabũt. et
ſcient errantes ſpiritu in-
r tellectum: et muſſitatores

g Et erit ⁊c̃. ſ. ꝓphetaꝝ antiquoꝝ qui ꝓphetauerũt de aduentu xp̄i: ⁊ de deſtructõne ciuitatis et templi ꝓpter eius mortẽ. h Sicut verba ⁊c̃. q̄ nõ põt legi q̄diu eſt ſigillatus: ideo ſubdit̃. i Quez cum dederint ſcienti lr̃as ⁊c̃. Sic eñ rñdent iudei moderni. multi eñ doctores eoꝝ q̄ p̄ceſſerũt determinauerũt tp̄s aduentus meſſie. vn⁹ poſt aliũ ⁊ oẽs defecerũt. q̄a tp̄a ab eiſ p̄fixa trãſierũt. ſm ꝙ dicit̃ Ra. ſa. ſup Dañ. ⁊ cauſã hui⁹ defectus dicũt doctores moderni. ſcꝫ q̄ ſermones prophetaꝝ ſunt clauſi. k Et dabit̃ liber. ſ. apert⁹ p̄dicatiõe xp̄i ⁊ aploꝝ. l Neſcienti lr̃as ⁊c̃. q̄ quando ſimplicib⁹ iudeorũ ſit mentio d̉ aduentu xp̄i p̄terito. ⁊ de ſimilib⁹: dicũt ſe nõ eſſe peritos in lege: ſ; magiſtri eorũ ſcirẽt de talib⁹ rñdere. quoꝝ erroib⁹ firmiſſime adherent. m Et dixit dominus. Hic ponit̃ cauſa dicte excecatõnis ſcilꝫ hypocriſis. ſiue ſimulato ſanctitas. q̄ ſm Hiero. eſt duplex iniq̄tas. ⁊ maxime etiã vigebat in ſacerdotibus ſcribiſ ⁊ phariſeis tp̄e xp̄i: vtꝫ ex decurſu euangelij. ⁊ hoc eſt q̄d d̄r a Eo ꝙ appropinquat ⁊c̃. falſe ſtimulando iuſticiam. b Et timuerũt me mandato hoim ⁊c̃. ꝓpter q̄d xp̄c improperat eis Mathei xv. Irritũ feciſt̄ mandatũ dei ꝓpter traditõem veſtram. c Ideo ecce ego addã ad cecitatẽ eoꝝ ꝓpter q̄d ſubditur. d Peribit aũt ⁊c̃. i. ab illis q̄ ſunt in ſtatu ſapientũ ſicut erant ſacerdotes ſcribe ⁊ phariſei. e Ve q̄ ꝓfundi. hic ꝯñr ponit̃ excecatio vulgariũ. tempe eñ xp̄i in iudeis erat vna ſecta ſaduceoꝝ q̄ negabant ſpm̃ ⁊ angelũ. ⁊ p ꝯñs reſurrectõez futurã Act. xxiij. ⁊ p ꝯñs negabãt punitõez omnem poſt vitã iſtã: ⁊ ex hoc ꝓceſſit error in vulgarib⁹ hominibus ꝙ de⁹ nõ intromitteret ſe de humanis actibus puniendis: neq̄ agnoſceret. ⁊ hoc eſt q̄d d̄r. e Ve q̄ ꝓfundi ⁊c̃. intantũ ſm eſtimatõez vr̃am. ꝙ diuina ſcia nõ attingit ad ip̄m. f Quoꝝ ſunt in tenebris opa intantũ ꝙ ſit deo occulta ſm errorẽ vr̃m. ⁊ abſurditatẽ hãc arguit propheta dicens. g Peruerſa eſt ⁊c̃. ꝓpter q̄d hiere. xviij. dicit̃: Sicut lutũ in manu figuli. ſic vos in manu mea domus iſrael. h Nonne. Hic ꝯñr ponit̃ ſimpliciũ illuminatio. ſicut eñ in aduentu xp̄i ſacerdotes ⁊ ſcribe q̄ erant lr̃ati fuerũt ſuis demerit̄ excecati. ſic apl̄i alijq̄ diſcipuli xp̄i q̄ pri⁹ erãt ſimplices ⁊ illiterati fuerũt diuinit⁹ illuminati ꝓpter q̄d dicit ſaluator Mat. xj. Cõfitebor tibi dñe pat̃ celi ⁊ terre. q̄ abſcõdiſti hec a ſapientib⁹ ⁊ prudẽtib⁹. et reuelaſti ea puulis: ⁊ h̄ eſt q̄d dicit̃ hic. h Nonne adhuc ⁊c̃. illuminatio aploꝝ fuit ſtati p⁹ xp̄i reſurrectiõez. tũc eñ apuit eis ſenſum: vt intelligerẽt ſcpturas Lu. vl. i Cõuertet̃ li. ⁊c̃. In hebreo hr̃. in nem⁹ reputabit̃. p chermel intelligit̃ hic mons carmeli vbi helyas interfecit ꝓphas baal. q̄ loc⁹ ẽ aridus ⁊ ſterilis. Liban⁹ aũt eſt nem⁹ vbi arbores ſunt pulcre ⁊ aromatice. p hãc igit̃ pabolã intelligitur ꝙ ſacerdotes ⁊ ſcribe q̄ erãt magne reputatõnis ⁊ auctat̄ adnibilarent̃ p excecatõez. ⁊ tandẽ p occiſionez in deſtructione ciuitat̄ p romanos: ⁊ apl̄i alijq̄ diſcipuli xp̄i: q̄ nullius erãt reputatõis eleuarent̃ p illuminatões diuinas ⁊ operatões miraculoſas vtꝫ in actib⁹ aplorũ in plurib⁹ loc̄. ⁊ qui p eoꝝ p̄dicatõez cõuerſi ſunt gẽtileſ ad fidem: ideo ſubdit̃. k Et audiẽt in illa die ſurdi. i. gentiles q̄ pri⁹ erãt ydolatrie deditti. l Verba bri. ſ. veteris ac noui teſtamẽti. m Et de tenebris ⁊c̃. errorum. ſ. ignorantie. n Oculi cecoꝝ. i. gentiliũ. o Videbũt. Et addẽt mites. i. apl̄i quibus dixit xp̄c Mathei. xj. Diſcite a me q̄ mitis ſum ⁊c̃. p In dño leticiã. de ꝯuerſione gentiũ ad fidẽ a Et pauperes homines. i. pauptatez euagelicã ſequẽtes. q̄ in p̄mitiua eccl̄ia oĩa erãt fidelib⁹ cõia q̄ſi renũciando proprietati. Act. iiij. q Qm̃ defecit q̄ p̄ualebat. cet⁹ ſacerdotũ ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ. q̄ in deſtructõne ciuitatis fuit occiſus. c Conſummat⁹ ẽ illuſor. illuſer̃t eñ multipliciter doctrinã xp̄i. d Et ſucciſi ſunt ⁊c̃. q̄ tota eoꝝ intentio v̄ſa erat ad auariciã ⁊ rapinã. e Qui peccare ⁊c̃. q̄ querebãt de ore xp̄i diſcipulorũq̄ ei⁹ aliq̄d calũniabile rape: vtꝫ id euangelio ⁊ in actib⁹ aploꝝ i pluribus loc̄. f Et argu. ⁊c̃. ſ. xp̄m arguentẽ eoꝝ vicia in palã. g Et declina. ⁊c̃. i. a xp̄o q̄ d̄r iuſt⁹ anthonomatice. eo ꝙ alios iuſtificat quẽ negauerunt corã pylato. h Propt̃ h̄. Hic remouet̃ q̄dã dubiũ circa p̄dicta d̉ excecatõe ſapientũ ⁊ illuĩatõe ſimpliciũ ne forte credẽt aliq̄s ꝙ h̄ debẽt accidẽ ꝑ tp̄s eſaie: iõ remouet hoc dicens. i Nõ mõ con. ia. i. pplo iudaic⁹ q̄ p maiori pte in aduentu xp̄i fuit excecat⁹: ⁊ p romanos p orbẽ i captiuitate diſperſus vbi multas ꝯfuſiões ſuſtinet: ⁊ iõ determiatio hui⁹ tp̄is ſubdit̃: cũ d̄r k Sꝫ cũ vi. fi. ſu. i. aplos q̄ fuerũt de gente illa. l Opa ma. meaꝝ. q̄ p infuſionẽ ſpũſſcti de idiotis ⁊ timẽtib⁹ fecit eos ſapiẽtiſſimos ⁊ ꝯſtantes. m In medio ſui ⁊c̃. ⁊ h̄ fiebat potiſſime i die penthecoſt. Act. ij. n Et ſctificabũt. i. ſctm̃ p̄dicabũt. o Sctm̃ iacob. id ẽ xp̄m quẽ iacob patriarcha p̄dixit venturũ ad ſanctificandũ mundũ Gen. xlix. Nõ auferet̃ ſceptrũ de iuda et dux de femore ei⁹. donec veniat q̄ mittend⁹ eſt. ⁊ ipſe erit expectatio gentiũ. p Et deũ iſrl̃ p̄dicabũt. gentib⁹ p orbẽ diſperſis. q Et ſci. erran. ſpũ. i. gentiles pri⁹ mult̄ erroribus implicati. intellectu legis ⁊ euangelij. r Et muſſitatores. i. qui prius erant ocioſi ⁊ vanis occupati.

diſcent legem.

Ca.xxx.

a Ve filij deſertores dicĩ
b dñs: vt faceretis ꝯſi-
c d liũ ⁊ nõ ex me: ⁊ ordiremi-
e ni telã et non per ſpm̃ meũ
f vt adderetis pctm̃ ſuꝑ pec
g catũ: q̇ ambulatis vt deſcẽ
datis in egyptũ ⁊ os meuꝫ
nõ interrogaſtis: ſperãtes
auxiliũ in fortitudine pha-
raonis ⁊ hñtes fiduciam i
h vmbra egypti ⁊ erit vobis
fortitudo pharaonis in cõ
fuſionem: ⁊ fiducia vmbre
i egypti ignominiã. Erãt ei
k in taphnis princeps tui et
l nuncij tui vſq; ad anes ꝑ-
m uenerũt. Oẽs cõfuſi ſt̃ ſuꝑ
pplo qui eis ꝓdeſſe nõ po-
tuit. Nõ fuerũt in auxiliuꝫ
⁊ in aliquã vtilitatẽ: ſꝫ i con
fuſioneꝫ ⁊ in obprobrium.
n Onus iumentorum auſtri
o In terra tribulatõnis ⁊ an
p q guſtie leena et leo ex eis vi
r pera et regulus volãs por
tantes ſuper humeros iu-
s mentorum diuitias ſuas ⁊
ſuper gibbum camelorum
theſauros ſuos: ad popu-
lum qui eis prodeſſe nõ po
terit. Egyptus eniꝫ fruſtra
t et vane auxiliabit̃. Jdõ cla-
maui ſuꝑ ħ ſuperbia tm̃ eſt
q̇eſce. Nũc ergo ingreſſus

s Diſcent legem. moſaicam ⁊ euangelicã. ⁊ ħ pꝫ impletũ iã ꝑ orbẽ quaſi vniuerſuꝫ. In ca. vigeſimonono vbi dr̃ in poſtil. Propt̃ ħ. ħ remouet̃ qõdã dubiũ ⁊c̃. Addi. Hoc qđ dr̃. Propter hoc hec dicit dñs ad domũ iacob. ꝓpħa videt̃ remouere quandã opinionẽ erroneã. Poſſet ei q̇s dicẽ ꝙ cũ phariſei ⁊ ſcribe de quibus ſtatim ſupra agit. q̇ tantũ errauer̃t declinando a xp̃o ⁊ eũ negando ⁊ hmõi deſcẽderũt de iacob ſm carnẽ ꝙ hec redũdaret in cõfuſionẽ iacob pr̃is eoꝝ. ſicut dicit̃ Prouerbio. xvij. ca. Sed ħ ꝓpħa improbat dicẽs. Propt̃ ħ. i. propter pctã ⁊ ſcelera p̃dictoꝝ phariſeoruꝫ ⁊ ſcribarũ nõ mõ. i. nõ hac rõe confundet̃ iacob. i. patriarcha pater eoꝝ. Nec mõ vultus eius erubeſcet. ⁊ eſt eadem ſnĩa ſub diuerſis ꝟbis cuis rõem ſubdit dicẽs. ſꝫ cũ viderit filios ſuos ⁊c̃. ſic eſt in hebreo ⁊ ẽ ſenſus. Non hꝫ iacob rõem qua cõfundatur ex ħ nec erubeſcat q: cũ viderit filios ſuos. ſ. apl̃os ab eo deſcẽdẽtes taꝫ ſm carnẽ. q̃ȝ ſm fidem ſanctificãtes nomẽ meũ. q: repleti ſpũſctõ loquebant̃ magnalia dei. Act̃. ij. Et ſanctificabũt ſanctũ iocob ⁊ deũ iſrael. Predicabũt. i. p̃dicabũt ꝙ xp̄us ſanct⁹ ſanctoꝝ de iacob deſcẽdit ⁊ ipe fuit ꝓmiſſus. qđ in magnã gl̃am ipius iacob vertit̃. nõ aũt in cõfuſionẽ. p̃ſertim cũ ꝑ hmõi p̃dicatõem ydolatre venerũt in cognitiõeꝫ veritatis. de quo dicit. Et ſcient errantes ſpũ intellectum. Sil̃r ⁊ muſitatores. ſ. plurimi ex iudeis ꝯ deũ murmurãtes. Diſcent legem. ſ. ſpũalem ꝑ apl̃os p̃dictam. xxx.

Ve filij. Hic conſeq̃nter Eſaias loquit̃ ꝯ irriſores ꝓphetaꝝ futuroꝝ. ⁊ potiſſime hieremie q̇ ꝓphetauit tpe captiuitatis babylonice. Eſaias ꝟo ante ꝓphauit ꝑ plures annos. interfectus eñ fuit circa principiũ regni manaſſe. vt dictũ fuit. ſ. ca. j. A principio ꝟo regni manaſſe vſq; ad deſtructõem ciuitatis hierl̃m ꝑ chaldeos fuerũt ãni. cx. q: manaſſes regnauit. lv. ãnis. Amon. ij. Joſias. xxxj. Joachi. xj. Sedechias. xj. Sciẽdũ igr̃ ꝙ regnũ iſrl̃ ⁊ regnũ iuda fuer̃t deſtructa ex ꝯfidẽtia adiutorij reg̃ egypti. Expoſitores igit̃ noſtri cõiter exponũt ħ capl̃ꝫ ad lr̃am de iudeis q̇ euaſerũt manus regis babylonis. ſed interfecto godolia quẽ rex babylonis p̃fecerat terre iuda trãſierunt in egyptum timore chaldeoꝝ ꝯ mandatũ domini factũ eis ex ore hiere. vt hr̃ Hiere. xliij. Sed ħ non videt̃ verũ. q: de ipis deſcẽdentib⁹ in egyptũ dr̃. ĩ. ca. iſto. Nuncij tui vſq; ad anes ꝑuenerunt. q̇ eſt ciuitas egypti. illi aũt q̇ interfecto godolia tranſierunt in egyptũ nõ iuerũt illuc ſicut nuncij ad redeundũ ſed ſicut fugitiui ad illuc manẽdũ. ꝓpter qđ Ra. ſa. exponit ħ ca. de oſee rege iſrl̃. q̇ miſit nuncios ad regẽ egypti ꝓ auxilio habendo ꝯ regẽ aſſyrioruꝫ. vt ſic liberaret̃ a tributo quod ſibi reddebat ſingulis annis. vt hr̃. iiij. Reg. xvij. ⁊ lꝫ lr̃a poſſet ad hoc applicari. videt̃ tñ mihi ꝙ melius debeat intelligi de ſedechia rege iude. q̇ ex cõfidentia regis egypti rebellauit nabuch. regi ꝯ conſiliũ hiere. vt hr̃ Hiere. xxxvij. Et ꝓ iſto auxilio habendo miſit freq̃nter ſedechias ſolennes nuncios ad regẽ egypti. ſed defraudatus fuit ab intento quia rex egypti nõ adimpleuit ꝓmiſſum deferendo ei auxilium. Igitur ſm hanc ſententiam ꝓcedit hic propheta. quia primo cõminatur penam regno iude propter confidentiã in egyptijs. ſecundo idem facit regno iſrael ca. ſeq̃n. Et prima in duas. quia primo cõminat̃ illis de regno iuda afflictõem. ſecundo denunciat eis conſolatõem oleum infundens poſt vinũ. ſcđa: ibi. ꝓpterea expectat dñs. p̃ma in duas. q: primo arguit culpam. ſecũdo ſubdit debitã penã: ibi. propterea ħ dicit. prima adhuc i duaſ. q: p̃ arguit cõfidẽtiã coꝝ ſuꝑ egyptum. ſcđo dei contẽptum: ibi. Nũc ingreſſus. Circa p̃mũ dicit. a Ve filij deſtores. cõſilij hieremie ⁊ alioꝝ ꝓphetaruꝫ dñi. b Vt faceretis conſilium de requirendo pharaonis auxilium. c Et nõ ex me. q̇a prophete dñi ħ non conſulebant ſed magis diſconſulebant. d Et ordiremini telam. i. faceretis ꝓceſſum ad rebellandum chaldeis. e Et nõ ꝑ ſpm̃ meum. ſed ꝑ ſpm̃ mendacem in ore ꝓphetarũ falſoꝝ Hiere. xxviij. f Vt adderetis ⁊c̃. q: p̃ diffiſi fuerunt de diuino auxilio. ſcđo minus cõfiſi de hũano. ideo ſubdit̃.

g Qui ambulatis. ⁊ pꝫ lr̃a ex dictis vſq; ibi. h Et erit vobis ⁊c̃. q: ex confidentia eius falſa rebellauerunt chaldeis. qui venientes deſtruxerunt ciuitatem ⁊ templum. ⁊ ⁊ partim occiderunt. ⁊ partim captiuauerunt confuſibiliter ppl̃m. i Erãt eñ ⁊c̃. aliqui libri habẽt. Jerãt. qđ fuit ſic dictum ab aliquibus correctoribus. eo quod ſubdit̃ vſq; anes peruenerunt. ⁊ male q: in hebre. ⁊ in libris correctis habet̃. Erant eñ taphnis q̇ eſt ciuitas nobilis egypti. k Princeps tui. miſſi tanq̃ȝ ſolennes nuncij. l Vſq; ad anes ꝑuenerunt. primo eñ inuenerũt regem egypti in taphnis. ſed anteq̃ȝ reſponderet eis tranſtulit ſe ad anes. que etiam eſt ciuitas egypti. ⁊ ſic ſecuti ſunt euꝫ ad habendum eius reſponſum. m Omnes confuſi ſunt. ſ. dicti nuncij. quia non habuerunt inde aliquod remedium. ſed confuſionem. et cum hoc magnum damnũ ideo ſubditur. n Onus iumentorum auſtri. i. iumentorum portantium onera verſus egyptum. que eſt in parte auſtrali reſpectu regni iude. Munera multa et magna ꝓ habendo eius auxilio. ⁊ vnde portarentur ſubditur.

o In terra tribulatõnis ⁊c̃. i. in regno iude. cui imminebat magna tribulatio ⁊ anguſtia a nabucħ. rege.

p Leena et leo. i. rex ſedechias ⁊ regina.

q Ex eis viperam ⁊c̃. i. filij ex eis nati veneno malicie pleni r Portantes ſuper ⁊c̃. Filij eñ regis aliquando mittuntu͛ ad querendum tale auxiliuꝫ. vel poteſt exponi de quibuſcunq; nuncijs a rege ⁊ regina miſſis. ⁊ propter ħ dicuntur eſſe ex eis. s Super gibbum camelorum. hꝫ eñ camelus gibbum ſuꝑ dorſum ſuꝑ quẽ ponitur ſella. ⁊ onus. Cetera patent ex dictis vſq; ibi. t Superbia tãtum eſt. ex magna enim ſuperbia procedebat ꝙ ipe ſedechias et populus ei⁹ nolebant ſeruire regi babylonis ſm conſilium hieremie a domino ſibi reuelatum.

v Quieſce. a querendo tale auxilium ab egyptijs contra regem babylonis et ſeruias ei in pace.

x Nunc ergo ingreſſus. Hic conſequenter arguit̃ populus de contemptu dei et prophetarum ſuorum. primo tamen introducitur deus loquens ipſi eſaie dicens.

y ſcribe ei ſup buxum: ⁊ in li
z a bro diligēter exara illud ⁊
erit i die nouiſſimo i teſtio
b c niū vſq; ineternū. Ppl̄s
eñ ad iracūdiā ꝓuocās ē:
⁊ filij mēdaces. filij nolen-
d tes audire legem dei. Qui
dicūt vidētib⁹ nolite vidē
et aſpiciētib⁹ nolite aſpice
re nob̄ ea q̄ recta ſūt. Loqui
mini nob̄ placētia: videte
nob̄ errores: auferte a me
viā: declinate a me ſemitā
e ceſſet a facie vr̄a ſanct⁹ iſrl̄.
f Propterea hec dic ſanct⁹
g iſrl̄. Pro eo ꝙ reprobaſtis
h v̄bum h̄ ⁊ ſperaſtis i calū-
i k niam ⁊ in tumultu: ⁊ innixi
l eſtis ſuper eo: ꝓpterea erit
m vob̄ iniq̄tas hec: ſic inter-
ruptio cadēs: req̄ſita i mu-
ro excelſo. Qm̄ ſubito dum
nō ſperat veniet ꝯtritio e⁹
⁊ ꝯminuet ſic ꝯterit lagēa
n figuli ꝯtritōne ꝑualida: et
nō inuenietur de fragmētis
eius teſta: in q̄ portet igni-
culus de incēdio: aut hau-
o riat parū aq̄ de fouea: quia
p hec dic dñs de⁹ iſrl̄. Si re-
q r uertamini et q̄ſcatis ſalui
s t eritis. In ſilentio et in ſpe
erit fortitudo vr̄a. Et nolu
x y iſtis ⁊ dixiſtis. Nequaq̄ ſed
z ad equos fugiem⁹. Ideo
a fugietis. Et ſuper veloces
b aſcendem⁹. Ideo velocio
res erunt q̄ pſequent vos.
Mille homines a facie ter
roris vnius: et a facie ter-
c roris quinq; fugietis: do-
nec relinquamini q̄ſi mal⁹
d nauis in vertice montis: ⁊
quaſi ſignum ſuper collem
e f Propterea expectat domi
g nus vt miſereatur veſtri: ⁊
iō exaltabit pcens vobis.
h q2 de⁹ iudicij dñs. Beati
i oīs q̄ expectāt eū. Ppl̄s
k eñ ſyon habitabit in irlm.

y ¶ Scribe ei.i. pplo iude. z ¶ Sup buxū. in heb. habet ſup tabulā. ſ; Hiero. tranſtulit buxū eo ꝙ tabule ad ſcribēdum fiūt cōiter de buxo. ¶ Et in li. diligenter ⁊c.i. p notariū tuū. hēbant eñ ꝓphe aliqñ notarios ſicut baruch fuit notari⁹ Hieremie. vt hꝫ Hiere. xxxvj. ⁊ magꝭ ꝓbabile ē de eſaia. q̄ fuit nobilis. ⁊ de ſtirpe regia ꝙ habuit notarium ſcribentē in volumine: illud qđ ꝓpha p̄us ſcripſerat i tabula ꝑ exemplari.
a ¶ Et erit in die no. in teſtimoniū. et vocat ibi dies noviſſima dies in q̄ ciuitas fuit deſtructa p caldeos. tūc eñ impleta ꝯminatio pene h̄ poſita. b ¶ Vſq; ineternū.i. vſq; ad finem mūdi. q2 ſemp erit ꝓphetia eſaie in teſtimoniū malicie illoꝝ ꝯ q̄s loquebat ideo ſubditur.
c ¶ Popul⁹ eñ ad iracundiā ꝓuocans eſt.i. ipm deū p maliciā ⁊ ꝯtemptum.
d ¶ Qui dicūt vidētibus.i. veris ꝓphetis. q2 v̄ba eoꝝ veriſſima reputabant inania ⁊ falſa. ⁊ pꝫ lr̄a vſq; ibi. e ¶ Ceſſet a facie ⁊c.i. de⁹ ſanctificās iſrl̄. ex tali ei ꝯtemptu v̄bis ⁊ factis oñdebant ꝙ deus deberet eos dimittere ꝓpter ſuā maliciā. f ¶ Propterea. deſcpta ppl̄i malicia. hic ꝯñr denunciat debita pena: cū dicit. g ¶ Pro eo ꝙ repro. ver. hoc.i. verbū dñi per ꝓphetas dictū. h ¶ Et ſpe. in calū. querēdo occaſionez recedendi a ſeruitute babylonis. cui tñ ſedechias et principes iurauerūt. vt hr̄. ij. Paral. vl. i ¶ Et in tumultu.i. exercitus regis egyptioꝝ. quē ſperabāt venire ad coꝝ auxilium. In magno fragore armoꝝ ⁊ pompa. ⁊ innixi eſtꝭ ſup eo. magis q̄ ſup diuino auxilio. l ¶ Propterea erit vob̄ iniquitas. hec de tranſgreſſione iuramenti ⁊ ꝯtemptu dei. m ¶ Sicut interru. ⁊c. q̄ quanto cadit a loco altiori. tanto magis opprimit illa ſup q̄ cadit. ⁊ p h̄ intelligit ꝙ iniquitas p̄dicta ceſſet eā deſtructōnis ciuitatꝭ ⁊ ppl̄i. ⁊ pꝫ litera vſq; ibi. n ¶ Et nō inuenietur ⁊c.i. nō remanebūt aliq̄ reſidui de pplo in terra iuda. q̄ poſſint eā opari. q̄ illi q̄s dimiſit nabuzardan ad colendū terrā. mortuo godolia fugerūt in egyptū timore chaldeoꝝ. o ¶ Quia hec di. do. de. iſ. q̄ nō pōt mentiri. p ¶ Si reuertamini. p pniam ad dei miſericordiā. q ¶ Et q̄ſcatꝭ. a rebellatōne ꝯ regē bagylōis r ¶ Salui eritꝭ. ita eñ p̄dicauit Hiere. regib⁹ ⁊ pplo regni iude: vtꝫ in multꝭ locis ſue ꝓphie. s ¶ In ſilētio.i. humiliter ⁊ pacifice ſeruiēdo regi babylonis ſm dñi voluntatē. t ¶ Et in ſpe. diuini auxilij. nō hūani. v ¶ Erit forti. ve. ꝯſeruās ciuitatē ⁊ pplm a deſtructōne. ſ; q2 ſedechias noluit credē hiere. ⁊ ppl̄s ei⁹: iō ſubdit. Et noluiſtis. x ¶ Et dixi. neq̄q̄.ſ. faciem⁹ hiere. ꝯſiliū. y ¶ Sꝫ ad eq̄s fugiem⁹.i. ab equitib⁹ egypti refugiū ⁊ auxiliū q̄remus. z ¶ Iō fugietꝭ. q2 deficiēte auxilio egypti. ⁊ rupta ciuitate ſedechias rex ⁊ viri bellatores fugerūt nocte. iiij. Reg. vlti. a ¶ Et ſu. ve. aſcen.i. ſi rex babylonis aduerſus nos p̄ualuerit p velocitatē eq̄ꝝ nr̄oꝝ euadem⁹ manū ei⁹ qđ excludit dicēs. b ¶ Iō velo. erūt q̄ pſeq̄nt vos. q2 chaldei inſequētes ſedechiā fugientē ipm ꝯphenderūt. iiij. Reg. vltimo. c ¶ Donec relinq̄. q. mal⁹ nauis in ſignū naufragij p̄teriti. d ¶ Et q̄ſi ſi. ſu. col. vbi aliqñ in ſublimitate arboꝝ magne aſcēdit ſpeculator ad videndū ſi hoſtes veniāt: ⁊ ex q̄ pte: ⁊ ſic dat ſignū fugiēdi illꝭ p q̄b⁹ ſpeculat. ⁊ ad quā ptē debeant fugē ne cadāt i manib⁹ hoſtium. ⁊ ipe etiā velocit deſcēdēs fugit cū alijs ſic erūt ⁊ illi q̄ remanſerūt d pplo iuda. q̄r aliq̄ fuerūt ducti i babylonē i ſignū victorie chaldeorūz. ⁊ deſtructōnis iudee. ſic mal⁹ ē ſignū naufragij p̄teriti. Fugerūt i egyptū timētes ꝯ ſe aduentū chaldeoꝝ.
e ¶ Propterea expe. h̄ ꝯñr ꝓpha p⁹ vinum mortificatiuū infundēs oleū lenitiuum denūciās ppl̄i ꝯſolatōez. Circa qđ ſciēdū ꝙ hāc ptē exponūt doctores noſtri cōiter ad lr̄az de redēptōe ppl̄i iude de captiuitate babylonica. facta p cyꝝ de deſtructo reḡ chaldeoꝝ: vt hꝫ Eſdre. j. Sꝫ huic expōni nō vr̄ lr̄a bñ ꝯſonare in plꝭb⁹ locꝭ vtpote qđ dr̄. j. Plorās neq̄q̄ plorab.i. p⁹ reditū d captiuitate babylonica māꝫ triſticie nō hēbis: vt iſti exponūt. ꝯtriū vr̄ Neemie. j. vbi dr̄. ꝙ ppl̄s reuerſus ꝯ babylone erat i afflictōe magna ⁊ obprobrio itē qđ ſubdit poſtea. Et dabit tibi dñs panē artū ⁊ aquā breuē i. in redeūdo de babylone ſuſtinebi penuriā vict⁹: ſm iſtos h̄ nō bñ ꝯſonat p̄dictꝭ ab eis.ſ. ꝙ non hn̄t māā triſticie. Item ei qđ poſtea ſubdit. Et dabit pluuia ſemini tuo ⁊c. qđ exponūt de magna abūdātia in t̄re fructib⁹ ⁊ aīalibus cui⁹ ꝯtriū vr̄ p⁹ reditū Neemie. v. ca. vbi dr̄. ꝙ multi d pplo diſponebāt vendē filios ⁊ filias ſuas in ſeruos et ancillas ꝓ victu hñdo. Itē qđ dr̄. ⁊ nō faciet vltra auolare doctorē tuū a te.ſ. Eſdrā. vt dicūt qđ nō vr̄ verū. q2 Eſdras non ſp ſtetit cū eis: ſ; pauco tpe q2 p⁹ alios longo tēpe venit de babylone. ⁊ nō multū ſupuixit. Itē qđ.ſ. dr̄. Et erit lux lune ſic lux ſolis ⁊c. exponūt di. ꝙ h̄ intelligit de maiori leticia quā habuerūt p⁹ captiuitatē q̄ añ. tant⁹ tñ exceſſus leticie nō vr̄ bñ p̄dictis ꝯcordare. ⁊ maxie q2 nunq̄ redierunt ad tantā ꝓſpitatē ſic fuerāt añ de multo. maxie tpe dd ⁊ ſalomonis ⁊ alioꝝ regū plimoꝝ. ⁊ iō ſaluo meliori iudicio. vr̄ ꝙ iudei meli⁹ q̄tū ad aliq̄d exponāt ptē iſtā.ſ. de redēptōne eoꝝ fienda p xp̄m. ſ; in h̄ errāt: qđ expectāt futurum qđ iā tranſijt in p̄teritū. igit accipiēdo ab eis qđ eſt veruꝫ ⁊ falſum reſpuētes: exponam⁹ lr̄am de redēptōne facta p xp̄m. Et diuidit in duas ptes. q2 p° ponit redemptio facta p xp̄m in ſuo aduētu p̄. ſcdo fiēda in ſcdo: ibi. Et erit. Prima h̄ p̄dicit ab eſaia: cū dr̄. e ¶ Propterea.i. ꝓpter mala vr̄a multiplicata. f ¶ Expe. dñs ⁊c.i. differt redēptōez vr̄aꝫ pfectā p xp̄z fiēdā. verūtñ q2 ñ aufert eā. ſubdit et. g ¶ Iō exal. p. v. q2 tp̄s ſui aduēt⁹ erit tp̄s magne miſcdie. verūtñ ñ erit ſiñ iuſtia q̄ ſp dei miaꝫ ꝯcomitat. iō ſubdit. Quia de⁹ iudicij dñs. h ¶ Beati oīs ⁊c. firmit credēdo ei⁹ aduentuz. i ¶ Ppl̄s ei ſy.i. fidelꝭ ⁊ catholic⁹. k ¶ Hita. i irlm.i. in eccia ſm ꝙ dr̄ ad Heb. xij. Acceſſiſtꝭ i m. ſy. ⁊ ci. d. vi. irlm cele-

l Plorans neq̄q̄ꝫ plorabis
m miſerans miſerebitur tui.
n Ad vocē clamoris tui ſta-
tim vt audierit reſpōdebit
o tibi. Et dabit tibi dn̄s pa-
p nē artū ⁊ aquā breuē: ⁊ nō
faciet auolare a te vltra do
q ctorē tuū: ⁊ erunt oculi tui
r videntes p̄ceptorē tuū ⁊ au
s res tue audient verbū poſt
t tergum monentis. Hec eſt
v via: ambulate in ea: ⁊ non
declinetis neqꝫ ad dexterā
x neqꝫ ad ſiniſtram. Et cōta-
minabitis laminas ſculpti
liū argenti tui ⁊ veſtimētū
ꝯflatilis auri tui ⁊ diſpges
ea ſic̄ imundiciā mēſtruate
y z Egredere dices ei Et dabi
tur pluuia ſemini tuo vbicū
a qꝫ ſeminaueris in tera ⁊ pa
nis frugū terre erit vberri-
b mus et pinguis. Paſcetur
in poſſeſſione tua ī die illo
c agnus ſpacioſe et tauri tui
d e ⁊ pulli aſinoꝝ q̄ opant̄ trā
f cōmixtū migma comedent
g ſicut in area ventilatū eſt.
h Et erunt ſup oēm montem
excelſū ⁊ ſup oēꝫ collē ele-
i uatū riui currentiū aq̄rum
k in die interfectōis multoꝝ
l cū ceciderit turres. Et erit
lux lune ſicut lux ſol' ⁊ lux
ſolis erit ſeptēplicit̄ ſic̄ lux
ſeptē dierū in die q̄ alliga-
uerit dominus vulnus po
puli ſui ⁊ percuſſuram pla
m ge eius ſanauerit. Ecce no
n mē dn̄i venit de longinquo
o p ardens furor eius ⁊ grauis
q ad portandum. Labia ei9
repleta ſunt indignatione.
r et lingua eius quaſi ignis
s deuorans. Spiritus eius
t velut torrēs inundās vſqꝫ

ſtem. ⁊ q2 ad lr̄am in monte ſyon incepit fides catholica ꝑ p̄dicatōēꝫ xp̄i in ꝓpria pſona ⁊ ꝑ miſſionē ſpūſſancti ſuper apoſtolos vt dictū fuit. ſ. ij. c. l Plorans nequaqꝫ plorabis. ꝑ dilatōe xp̄i vēturi. ꝑ q̄ ſuſpirabant: ingemiſcētes pr̄es ve. te. m Miſerās miſerebit̄ tui. in tantū ꝙ exponet ſe morti.

n Ad vocē clamoris tui ⁊c̄. i. p̄mitiua eccīa ⁊ ꝑ longū tp̄s poſtea ſcti viri habebāt freq̄ntiſſime ad votū diuina rn̄ſa. o Et dabit tibi dominus ⁊c̄. i. ex dei gr̄a erit cōtent9 ꝑuo victu al's parco. ſicut patet in decurſu eccleſie in viris pfect̄ ⁊ religioſ. p Et ñ faciet auolare ⁊c̄. id ē xp̄m q̄ dic̄ de ſe ip̄o. Matth. xxiij. Vn9 ē mgr̄ vr̄ xp̄c. ⁊ d̄ ſua ꝑmanentia dic̄ Matt. vlt̄. Ecce ego vobiſcū ſum oibus dieb9 vſqꝫ ad cōſummatōēꝫ ſcl̄i. ſm em̄ diuinitatē vbiqꝫ eſt ꝑ eēntialeꝫ p̄ñtiā ⁊ potētiā. ⁊ in eccīa ſua ꝑ ſpālēꝫ gr̄aꝫ. ⁊ ſꝫ humanitatē i eucharīſtie ſacr̄o. in q̄ corp9 eſt ex vi ſacr̄i. aīa ⁊ diuitas ex concomitātia in ſeꝑabili poſt reſurrectōēꝫ. In tranſlatōe chaldaica ſic hr̄. Et non recedet vltra diuinitas ei9 ex q̄ pꝫ ꝙ nō p̄t cōuenient̄ intelligi de eſdra doctore. ſꝫ xp̄o cōuenit optime. q Et erūt oculi tui ⁊c̄. i. xp̄m q̄ apparuit viſibilis etiā oculis corpalibus ſn forma hūanitatis ⁊ in ſacr̄o ſub ſpē panis. r Et aures tue ⁊c̄. ſ. euāgelicū. s Poſt tergū monētis. i. ad ſeq̄ndū veſtigia xp̄i p̄dicantis in pſona ꝓpria p̄ ⁊ poſtea in apl̄is alijſqꝫ diſcipulis. t Hec eſt via. ſ. fides catholica. v Ambulate in ea ⁊c̄. q2 eccīa nunqꝫ declinabit generaliter a fide catholica. x Et cōtaminabitis ⁊c̄. q2 gentiles ad p̄dicatōēꝫ apl̄oꝝ cōfregerūt ydola ſua materiā ⁊ ornamenta ydoloꝝ pauperib9 erogātes. y Egredere dices ei. i. ydolatria q̄ ceſſauit q̄ſi in vniuerſo orbe. z Et dabitur pluuia ſemini tuo ⁊c̄. ſemē pabolice dr̄ hic v̄bū euangelicū: ſm ꝙ dic̄ ſaluator in pabola ſeminantis Luce. viij Semen ē verbū dei. ⁊ recipientib9 ip̄m ꝑ fidē data ē pluuia gr̄a dei. ⁊ ꝑ talē modū dr̄ Deu. xxxij. Cōcreſcat vt pluuia doctrina mea. a Et panis frugū ⁊c̄. iſte ē panis eucharīſtie q̄ dr̄ panis frugū terre. q2 materia hui9 ſacr̄i ē panis triticeus de terra ꝓductus: ⁊ ꝯtinet iſte panis pinguedinē gr̄e diuīe. b Paſcet̄ in poſſeſſionē ⁊c̄. i. xp̄us de q̄ dr̄ Joh. j. Ecce agn9 dei q̄ tollit ⁊c̄. Paſcit̄ ſpacioſe. in dilatatōe caſtitat̄ eccīe: ſm ꝙ dr̄ Cañ. ij. Qui paſcit̄ i lilijs donec aſpiret dies. ⁊ inclinēt̄ vmbre. c Et tauri tui. i. apl̄i. d Et pulli aſinoꝝ. alij inferiores predicatores e Qui opantur terrā. laborādo in agro dn̄ico v̄bo ⁊ exemplo. f Cōmixtū migma comedēt. glo. ſup̄ locū iſtū dic̄ ꝙ migma ē hordeū mixtū cū palea ⁊ eā ſequūt̄ expoſitores noſtri. ſꝫ huic dicto videt̄ cōtrariari q̄d ſubdit̄ g Sicut in area ventilatū eſt. i. purgatū a palea q̄d aūt intellexerit hieroꝝ ꝑ migma neſcio: ſꝫ in hebreo hr̄ ſic. Mixtū forte comedent. i. ad ꝯmixtionē diuerſoꝝ granoꝝ abſqꝫ aliq̄ corruptōne in ſua bonitate manentiū. ꝑ q̄d metaphorice intelligit̄ cōgregatio fideliū ex iudeis ⁊ gētilib9 ⁊ varijs natōib9. q̄ i corpati ſt̄ eccīe ꝑ p̄dicatōēꝫ apl̄oꝝ alioꝝqꝫ predicatorum.

h Et erūt ⁊c̄. ꝑ mōtes excelſos intelligunt̄ apl̄i. ꝑ colles q̄ ſunt mōtes minores: p̄dicatores alij. i Riui currētiū aq̄ꝝ. i. abundātia ſane doctrine eo mō loq̄ndi q̄ dic̄. ſ. xj. Repleta ē terra ſcia dn̄i ſicut aque maris opiētis. k In die interfectōis ⁊c̄. i. tp̄e deſtructōis hierl'm in q̄ erāt multe turres. q̄ cū mur̄ deſtructe fuer̄t ꝑ romanos ⁊ illo tēpe multū viguit p̄dicatio euāgelij ꝑ apl̄os alioſqꝫ diſcipulos xp̄i. l Et erit ⁊c̄. Hic denūciat̄ liberatio fideliū in ſecūdo aduentu xp̄i. tūc em̄ liberabunt̄ a penalitatib9 vite p̄ñtis Et diuidit̄ in duas. q2 p̄ ponit̄ hmōi liberatio. ſcd̄o demonis abiectio: ibi. Ecce nomē. Circa primū ſciendū. ꝙ ſcd̄ꝫ ſctōs doctores ⁊ catholicos in finali iudicio mūdus innouabit̄ ⁊ meliorabit̄ ad augmentuꝫ gl̄ie electoꝝ. q̄ in elemētis ⁊ corꝑib9 celeſtibus meliorat̄ videbunt clarius relucētiā diuine v̄tutis et bonitatis. ſm illud Sap̄. xiij. a magnitudine ſpecici creature poterat cognoſcibilit̄ creator hoꝝ videri. decor autē corpoꝝ celeſtiū maxime cōſiſtit in luce: ⁊ iō tūc augebit̄: ⁊ h̄ eſt quod dicitur. l Et erit lux lune ſic̄ lux ſolis ⁊c̄. in die q̄ alligauerit vulnus ppl̄i ſui. q2 fideles reſurgēt in corꝑibus gl̄ioſis ab oī corruptōe ⁊ penalitate liberat̄. m Ecce nomē. Hic cōſeq̄nter agit̄ de deiectōe demonis. Sciendū tñ ꝙ hebrei ⁊ expoſitores nr̄i exponūt ꝑtē iſtā ad lr̄am de deiectōe ſennacherib regis aſſyrioꝝ veniētis ꝯ hierl'm. q̄ñ exercit9 eiuſ ꝑcuſſus fuit ab angelo. ſic ꝙ corꝑa bellatoꝝ fuerūt incinerata intactis veſtib9 ⁊ armis. ſicut dcm̄ fuit. ſ. vij. ⁊ ad hoc ſatis poſſet applicari lr̄a. Sꝫ ꝯ h̄ vr̄: q̄d dr̄ hic in p̄n. Ecce nomē dn̄i vēit de longinq̄. Ex q̄ vr̄ Eſaias loq̄ d̄ tp̄e lōginquo: q̄d ē tp̄s iudicij final' ⁊ nō d̄ ꝓpinq̄ ſeu p̄ñti cuiuſmōi dicta ꝑcuſſio ſennacherib fuit: q2 fuit tēpe eſaie vt hr̄. iiij. Reg. xix. Iteꝫ q̄d dr̄ in fi. hui9 ca. Preparata eſt em̄ ab heri tophet ⁊c̄. i. pena gehennalis: ſm q̄d dr̄ ab oibus expoſitorib9 hebreis ⁊ latinis. ⁊ iō videt̄ eſaias hic loq̄ tp̄e final' iudicij. in q̄ demones cū dānatis retrudent̄ in inferno. ⁊ hanc ſniam ſeq̄tur hic mgr̄ alexander de ales q̄ fuit maximus theolog9 tp̄ib9 ſuis. Igit̄ ſm hāc ſniaꝫ h̄ ps in tres diuidit̄. q2 p̄ deſcribit̄ aduentus iudicis terribilis ip̄ſ. ſcd̄o delectabilis iuſtis: ibi. Canticū erit. ⁊ tercio vt abiectiu9 demonis: ibi. Et auditam. Circa primum dicit eſaias. m Ecce nomen dn̄i. q2 in iudicio apparebit dn̄s qui iudicatus fuit coram pylato vt ſeruus ⁊ abiectus. n Venit de longinquo. quia a tempore eſaie erat magna diſtantia vſqꝫ ad tēpus iudicij. o Ardēs furor eius. q2 ignis cōflagratōis p̄cedit aduentū iudicis. p Et grauis ad portandū. quia terribilia ſigna apparebunt ꝓpe iudiciuꝫ. q Labia eius ⁊c̄. ꝯ reprobos. ꝯ quos ꝓfert illā ſniaꝫ. Ite maledicti ⁊c̄. Math. xxv. r Et lingua eius. q. ignis deuorans. quia ꝑ ſniam ab eo ꝓlatam deducentur ad igneꝫ gehenne interminabielm. s Spūs eius. i. eiuſdem indignatio contra reprobos. t Velut torrens inundans quia non poterunt punitionem eius euadere.

v Ad pdendas gentes.ſ.q̄ſtum ad reprobos. x Et frenum erroris.q̄ cognoſcent ſe erraſſe.illa tamen cognitio nō erit eis vtilis: ſ; magis afflictiua.p remorſum ꝯſcie:de q̄ dicit̄.ſ̄.vl.ca. Vermis eoꝝ morietur. y Canticu;. Hic deſcribit̄ dictus aduent⁹ delectabilis electis.q̄ tūc letabūtur nō ſolum de ſua glorificatōne: ſ; etiā de reproboꝝ puniti one applaudēdo di uine iuſticie: ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. Canticu; erit vobis.ſ. electis. z Sicut vox.ſic eſt in hebreo. a Sā ctificate ſolennitatꝫ.i.ſolēnitatis paſcha lis.in q̄ filij iſrahel laudauerūt dn̄m ꝓ ſuo exitu de egypto in q̄ figurat⁹ fuit exi tus electorū de omi penalitate.qn̄ ad celum transferent̄ glo rioſi in aia et corpore. b Et leticia cordis ⁊c̄. ly ſic̄ importat hic equalitatē.q̄ leticia electoꝝ tūc excedet omnem

v ad mediū colli ad pdēdas
x gentes in nihilum ⁊ frenu;
erroris qd̄ erat in maxillis
y ppl'oꝝ. Canticum erit vo-
z bis ſicut vox ſanctificate
a
b ſolennitatis: ⁊ leticia cor-
dis ſicut q̄ pgit cū tibia vt
intret in montē dn̄i ad for-
c tem iſrl'. Et auditam faciat
d dn̄s gloriā vocis ſue ⁊ ter-
e rorē brachij ſui oſ̄det i cō-
f minatōne furoris et flama
g ignis deuorantis. Allidet
in turbine: ⁊ in lapide gran
h dinis A voce em̄ dn̄i paue
i
k bit aſſur virga pcuſſus: et
l

erit tranſit⁹ vge fundatus
m quā reqeſcē faciet dn̄s ſup
n eū in tympanis ⁊ citharis
in bellis p̄cipuis expugna
o bit eos. Prepata eſt ei ab
p heri tophet a rege p̄pata:
q
r profunda: ⁊ dilatata. Nu-
trimēta eius ignis: ⁊ ligna
t
v multa flatus dn̄i ſicut tor-
rens ſulphuris ſuccēdens
eam. Capitulum.xxxj

a Ve qui deſcendunt in
egyptum ad auxiliu;
in equis ſperantes: ⁊
b habentes fiduciam ſup q̄-
c drigis q̄ multe ſunt: ⁊ ſup

rex ſup oīs filios ſupbie Iob.xlj. q Profunda.q̄ dicit̄ eſſe circā centrū terre. r Et dilata.q̄ multi vadunt ad pditōe;: ſm dictū ſaluatoris Math.vij. s Nutrimenta ei⁹ ⁊c̄.p h̄ deſignat̄ acerbitaS pene. t Flat⁹ dn̄i.i.effectus ſue iuſticie. v Sicut 10 rrēs ſulphuris ⁊c̄.p h̄ etiā oſ̄dit̄ horror illius pene.⁊ ꝙ impediri nō poſſit eo ꝙ ꝓcedit ſm ordinē diuine iuſticie.

In ca.xxx. vbi dr̄ in poſtill'. Plorans nequaq̄ plorabit.

Additio.j.

Licet patres ve.te.deſiderassent aduētum xp̄i: nō tam̄ legunt̄ ꝓ dilatōne h⁹ aduent⁹ ploraſſe.vn̄ h̄ qd̄ dr̄. Plorās nequaq̄ plorabit.videtur intelligendū de ſctis eccie xp̄i q̄ pſecutōes aduerſarioꝝ ꝓ amore xp̄i gaudēter tolerabant.ſic̄ de apl'is loqt̄ Act.v.c. Ibāt apl'i gaudētes ⁊c̄. Et de ſanctꝫ martyrib⁹ legit̄.ꝙ tormenta ſibi illata letāter ſuſtinebāt ⁊ de iſtis dicit. Plorans nequaq̄ plorabis. patres vo ve.te.tribulatōnib⁹ aduenietibus anxiebantur ⁊ qn̄q̄ plorabāt.vt; de iacob Gen̄.xxxvij. et de ezechia.ſ̄. xxxviij. Ratio aūt hui⁹ dr̄e videt̄ eſſe paſſio xp̄i.quā ſancti eccie ꝯſiderāt vt iam expti. Antiq vo ꝯſiderauerunt vt futurū:nō vt factū. Conſtat aūt ꝙ ea q̄ ſunt in actu magis mouent q̄ ea q̄ ſunt in potentia.

leticiā q̄ pōt exprimi a nob:ſ; ꝓpheta vtit̄ talib⁹ exemplis hoib⁹ cognitis:q̄ ſm ꝙ dicit Greg.balbutiendo ꝓut poſſum⁹ excelſi dei facta reſonam⁹. c Et auditā. Hic ꝯn̄r. oſ̄dit̄ dict⁹ aduent⁹ vt demonis abiectiu⁹.q̄ tunc auferet̄ eius ptās inducēdi hoies ad pctm̄: ⁊ q̄ tūc cū reprobis retrudet̄ in infernū.ex quoꝝ pena augebit̄ pena demonum ſic̄ gloria angeloꝝ augmentabit̄ ex gloria electoꝝ. q̄s induxerūt ad meritū.iō dicit̄. c Et auditā faciet dn̄s gloriam vocis ſue dicēs electis. Venite bn̄dicti ⁊c̄. d Et terrorē brachij ſui oſ̄det in demonū eiectōne. e In cōminatōne furoris:cū dicet. Ite maledi.in ignem eternū:q̄ paratꝰ eſt dyabolo ⁊ angelis ei⁹: Math.xxv. f Et flama ignis.ſ.gehenne. g Allidet in turbine ⁊ lapide grādinis.p iſta q̄ ſunt hoib⁹ terribilia intelligit̄ terror iudicis h A voce em̄ dn̄i.i.ſnia iudicij. i Pauebit aſſur.i.dyabolus.q̄ hic ad lr̄am intelligit̄ ſub noīe regꝫ aſſur q̄ multum afflixit ppl'm dn̄i ſic̄ ſ̄.xiiij.ca.ſub noīe regꝫ babylonis ſignat̄ dyabolus ad lr̄am vt dictū fuit ibide;. k Virga pcuſſus.i.vga diuine ſnie. l Et erit tranſit⁹ ⁊c̄.i.firm⁹ ⁊ ſtabilis.q̄ illa ſnia erit irretractabilis:iō ſeqt̄. m Quā reqeſcere ⁊c̄.q̄ pena illi⁹ ſnie tenebit eū depreſſum in ppetuū. n In tympanis ⁊ cy.⁊c̄.p iſta intelligit̄ electoꝝ leticia.de ptāte demonū eiecta.ſm ꝙ dr̄ Apocali.xij. Audiui vocē magnā de celo dicentē. Nūc facta eſt ſalus ⁊ virt⁹ ⁊ regnū dei nr̄i.⁊ ptās xp̄i eius.q̄ ꝓiectus eſt accuſator fratrū nr̄oꝝ ⁊c̄. o Prepata eſt em̄ ⁊c̄.i.gehēne pena ſm expoſitores Heb.⁊ latinos. Tophet em̄ vno mō ſignat laxatōe; vel ampliatōe;: ⁊ iō ſic noiat̄ gehēna. q̄ ois hō q̄ nō reſtringit fomitē ſuū:ſ; magꝫ laxat ei habenas:cadit in gehennā vt dicit glo.hebraica.dr̄ aūt prepata ab heri.i.a ſcd̄a die creatōnis mūdi:vt dicūt aliq̄ .q̄ ab illa die nō fuit nudiuſterci⁹:ſ; tm̄ heri.ſ; h̄ nō eſt veriſimile q̄ ſcd̄a die facta fuit diſtinctio celi ſyderei ab aq̄s inferioꝝ⁹ ⁊ ſupiorib⁹:vbi nō eſt gehēna ſ; circa centrū terre: vt dicūt ſcti doctores. Item rō eoꝝ magꝫ ꝯcludit ꝯ̄riū.q̄ ſi ſcd̄a dies fuit prima h̄ñs heri.ſequit̄ ꝙ nō ipſa fuit primū heri:ſed magꝫ dies p̄cedēs ⁊ ideo meli⁹ dr̄ ꝙ heri hic accipit̄ ꝓ principio tpis in q̄ de⁹ creauit celum ⁊ terrā.ita ꝙ ſic̄ tūc fecit celū empyreū ꝓ electis:ita infernū ꝓ reprobis. p A rege prepata.i.a deo q̄ regit vniuerſa.q̄ ſic̄ fecit habitatōe; electis in celo empyreo.ſic etiā reprobis in inferno.in heb.h̄r.regi prepata.i.demoni ⁊ angelis ei⁹. q̄ dicit̄

In eodem capi.vbi dicit̄ in poſtil. Et frenū erroris.q̄ cognoſcant ſe erraſſe.

Additio.ij.

Hoc qd̄ dr̄. Et frenū erroris qd̄ erat in maxillis populoꝝ canticū erit vob ⁊c̄.⁊ cōtinuat̄ ſub vna ſnia. Ad qd̄ ſciendū ꝙ dyabol⁹ an̄ ei⁹ electōe; ſeu recluſionē ſic dn̄abat̄ ſuis poſſeſſis.ꝙ trahebat eos ad libitu; ſuū.ſicut aſcēſor trahit equū cū freno:vn̄ in glo. vbi dicit̄. Et frenū erroris.dicit dn̄atōem dyaboli q̄ ſubditos trahit ad ruinā.qd̄ quidē frenū erroris in canticū erit vobis.ſc; electꝫ:eo mō q̄ dr̄. Cātem⁹ dn̄o gl'ioſe ei honorificatus eſt equū ⁊ aſcenſorē ꝓiecit i mare. Cetra exponant̄ ꝓut in poſtil.

Capitulum.xxxj.

Ve qui deſcendūt. Poſtq̄ locutus eſt eſaias cōtra regnū iude.eo ꝙ ex diffidentia diuini auxilij recurrerunt ad humanum tempe regis ſedechie. hic ex ſimili cauſa loquit̄ ꝯtra regnum iſrael tempe Ozee qui vt euaderet reddere tributum aſſirioꝝ.quod regi aſſyrioru; dare conſueuerat miſit nuncios ad ſeſach regem egypti. ⁊ ſic ex eius ꝯfidentia rebellauit.ꝓpter qd̄ ſalmanaſar rex aſſyrioꝝ venit ꝯtra eum ⁊ regnum eius deſtruxit. vt habetur.iiij. Regum.xvij. ſm hoc igitur iſtud ca. diuiditur in duas partes.quia primo ponitur deſtructio regni iſrahel ex dicta cauſa.ſecundo ſaluatio regni iude ꝓtūc ratione oppoſita:ibi. Quia hec dicit. Circa primum ſciendum ꝙ ſicut regnum iſrahel fuit deſtructum ex mala confidentia ſup egyptum.ſic rex egypti cum ſuo exercitu fuit deuict⁹ a Nabuchodonoſor rege babylonis.iiij. anno ioach in filij ioſie vt h̄r Hiere.xlvj. ⁊ h̄ quia falſam fiducia; dederat regi iſrahel: ⁊ vtrunq̄ iſtoꝝ denunciat Eſaias hic. ⁊ patet litera ex dictis paucis exceptis. a Ve qui deſcendunt in egyptum.ſ.de populo iſrael. b Habentes fiducia; ſuper quadrigis.quia multe ſunt ad portandum arma:et omni exercitui neceſſaria. c Et ſuper equitibus. q̄ preualidi tūc egyptij erant ⁊ in armis famoſi.

equitibꝰ: q2 ꝓualidi nimis
d ⁊ non ſunt ꝯfiſi ſup ſanctuꝫ
e iſrl̃ ⁊ dñm nō reqſiert. Ipe
f aūt ſapiēs adduxit malum
g h ⁊ vba ſua non abſtulit. Et
i ꝯſurget ꝯ domū peſſimoꝝ:
k ⁊ ꝯ auxiliū opantiū iniqta-
l m tē. Egyptus hō ⁊ nō deus
n et equi eoꝝ caro ⁊ nō ſpūs
o Et dominus inclinabit ma
nū ſuā corruet auxiliator ⁊
p cadet cui ꝑſtat auxiliuꝫ: ſil
q ꝙ oēs cōſument: q2 hec di
cit dñs ad me Quō ſi rugi
at leo ⁊ catulꝰ lonis ſup ꝑ-
dam ſuam: cū occurrerit ei
mltitudo paſtoꝝ a voce eo
rū non formidabit: ⁊ a mlti
tudine eoꝝ non pauebit ſic
deſcēdit dñs exercituuꝫ vt
ꝑliet ſup montē ſyon ⁊ ſup
colleꝫ eius. Sicut aues vo
lantes ſic ꝓteget dñs exer
cituū hierlm: ꝓtegens ⁊ li
berans tranſiens ⁊ ſaluās
r Conuertimini ſicut in ꝓfū-
s dū receſſeratis filij iſrl. In
die eñ illa abijciet vir ydo
la argenti ſui: ⁊ ydola auri
ſui que fecerūt vobis manꝰ
t veſtre in peccatum ⁊ cadet
v aſſur in gladio non viri: et
gladius non hominis vo-
x y rabit eum: et fugiet non a
z facie gladij ⁊ iuuenes eius
a vectigales erūt: ⁊ fortitu-
do eius a terrore tranſibit:
b et pauebunt fugiētes prin-
c cipes eius. Dixit dominꝰ
d cuius ignis eſt in ſyon: et
caminus eius in hieruſalē.

Caplm. xxxij.

a Ecce in iuſticia regna-
b bit rex et principes in
c iudicio preerūt. Et erit vir
ſicut qui abſconditur a ven
d to et celat ſe a tempeſtate ſi
e cut riui aquarū in ſiti. ⁊ vm
bra petre prominentis i ter
f ra deſerta. Non caligabūt
g oculi videntium: et aures
audentium diligenter au-
h ſcultabunt et cor ſtultoruꝫ
i k intelliget ſciam ⁊ ligua bal
l boꝝ velociter loqt ⁊ plane
m Nō vocabit vltra is: q inſi
n piēs eſt princeps neqꝫ frau
dulent appellabit maior.

d Et non ſunt confiſi. ⁊c̃. i. ſup deū q ſanctificat iſrael.
e Ipe aūt ſapiēs. i. ipe deꝰ cuiꝰ ſapie nō eſt numerus.
f Adduxit malū. ſ. pene ſup regnū iſrael: g Et verba
ſua. q ꝑ ꝓphas dixit de deſtructōe regni iſrael h Nō ab
ſtulit. ſ. ab effectu: ſꝫ ea ipleuit. i Et cōſurget ⁊c̃. i. regnū
iſrael q vitulos au-
reos adorabant.
k Et ꝯ auxiliū. i. ꝯ
rege egypti regi iſra
el auxiliū ꝓmitten-
ti. l Egyptus hō
⁊ ſic eſt ſb dō ad pu
niendū illū ꝓ libito
ſue voluntatis.
m Et non deꝰ. vt
poſſet ſaluare regeꝫ
iſrael ꝯ ordinatōem
dei. n Et eq eoꝝ
caro ⁊ nō ſpūs. i. ſpi
rituales ſbſtātie cu-
iuſmodi ſunt ange-
li. qui ſunt exercitꝰ
dei. o Et domi-
nus inclinabit ma-
nū ſuā. ad accipien
dum de vtroqꝫ rege
vindictā: iō ſubdit.
Et corruet ⁊c̃.
p Simulqꝫ omēs
cōſument. ly ſimul
nō importat idēpti-
tatē tpis. q2 duo re-
ges predicti: tunc. ſ.
codeꝫ tpe nō fuerūt
debellati. vt pꝫ ex ꝑ
dictis. ſꝫ deſignat ſi
militudinem pene
vtriuſqꝫ regis.
q Quia hec dicit
Hic ꝯñr ponit ſal-
uatio regni iude ꝓ
tūc ex cā oppoſita.
ſcꝫ ex vera confiden
tia in dño. Ezechias
eñ q tpe oſee regnauit. vt hr̃. iiij. Reg. xviij. totā confiden-
tiam ſuā poſuit in dño. ⁊ ad hoc induxit etiā pplm ſuū. ꝓ
pter qđ dñs mō mirabili liberauit eū đ manibꝰ ſennache-
rib regis aſſyrioꝝ. iiij. Reg. xix. ⁊ hec ſaluatio deſcribitur
hꝫ diffuſe: ⁊ ꝑ ꝓphetice. ſcđo hyſtorice ca. xxxvj. Prima in
duas. q2 ꝑ ponit modus dicte ſaluatōnis in generali. ſcđo
magis in ſpāli cap. ſeq. Pria in duas q2 ꝑ ponit regni iu-
de ſaluatio. ſcđo ſennacherib deiectio: ibi. Et cadet. Circa
ꝑmū ponit exemplū de leone. q non dimittit predā timo
re paſtoꝝ ſibi occurrentiū. ſic dñs cōſtant ⁊ ſine ipedimē-
to ꝓteget ⁊ ſaluabit hirlm ꝯtra ſennacherib regis ⁊ eiꝰ ex
ercitū. ⁊ ſicut aues volantes nō hñt timere arcū ſagittato-
ris ſic nec habitantes hierlm impetū ſennacherib regis. ⁊
ſic patet lra vſqꝫ ibi. r Conuertimini ſicut in ꝓfundū
receſſeratis filij iſrael. hꝫ dr̃. q2 ppls iſrael dū trāſferebat in
aſſyrios ꝑ ſalmanaſar regem. aliqui de illo regno euaſert
latitantes vbi poterant. ſꝫ poſtea venerūt ad ezechiā regeꝫ
⁊ recti abiecta ydolatria conuerſi fuerāt ad verū dei cultū
iō ſubditur. s In die illa abijciet ⁊c̃. i. deſpiciet ꝑ amo-
re. t Et cadet. Hic conſeqnter ponit ſennacherib deie-
ctio: que facta fuit per hoc ꝙ angelus domini percuſſit in
exercitu eius. clxxxv. milia quod videns ſennacherib cuꝫ
paucis fugit territꝰ: ⁊ hoc eſt quod dicitur. t Et cadet
aſſur. i. exercitus aſſyriorum. v In gladio. non viri ſed
angeli. x Et fugiet. ſ. rex ſennacherib. y Nō a facie
gladij. ſ. aduerſariorum ſuorum ſed ex terrore. ſ. dicto.
z Et iuuenes ⁊c̃. id eſt tributarij qui antea tributum ab
aliis accipiebant. a Et fortitudo eiꝰ ⁊c̃. quia amplius
non terrebit populos in circuitu ſed magis econuerſo. iō
ſubditur b Et pauebunt ⁊c̃. ſcꝫ cum rege ſennacherib
vt dictum eſt. c Dixit dominus ⁊c̃. quia in altari holo-
cauſtoꝝ quod erat in monte ſyon erat ignis perpetuus: q
nutriebatur a ſacer
dotibus Leui. vj.
d Et caminus eiꝰ
in hierlm. hoc dr̃ ꝑ
altari incenſi ad qđ
ingrediebant omni
die ſacdotes. vt ibi
cōburerent thymia
ma ad cōſumman-
dū ſacrificia vt habe
tur. ad Hebre. ix.
Capit. xxxij.
Ecce in iuſti
cia. Hic ꝓſc
uit ꝑdictuꝫ
magis i ſpāli. ⁊ diui
ditur i duas partes
quia ꝑmo deſcribi-
tur iuſticia ezechie
ꝓpter quaꝫ facta fu
it tūc dicta ſaluatio
ſcđo malicia ſenna-
cherib ꝓpter quam
facta eſt eius deie-
ctio ca. ſequē. Pri-
ma diuiditur in du-
as partes. quia pri-
mo deſcribitur iuſti
cia ezechie que me
ruit dictam ſaluatō
neꝫ. ſecūdo malicia
manaſſe que deme-
ruit regni iude de-
ſtructionē ibi. Stul
tus. Circa primum
dr̃. a Ecce in iu-
ſticia regnabit rex.
ſcꝫ ezechias: qui fu
it iuſtꝰ. b Et ꝑn-
cipes in iudicio ꝑerunt. eb eo informati ⁊ inducti.
c Et erit vir ⁊c̃. ſm hanc lrām ly vir refert ad quēlibet de
pplo iude q fuit protectꝰ ab impetu ⁊ tēpeſtate ſennache-
rib meritis ezechie. In heb. aūt hr̃. Et erit vir ſicut abſcon
ſio a vento ⁊c̃. ⁊ ſic ly vir refertur ad ezechiam q dr̃ vir a v
tute. ⁊ abſcōſio. i. ꝓtectio a vēto. i. tēpeſtate ad ip ius ſenna
cherib pplm ſiue exercitū. vt dictū eſt d Sicut riui aq
rū in ſiti. ſ. valde amabiles ⁊ vtiles. ſic ezechias pplo ſuo.
e Et vmbra ⁊c̃. ex ſiccitatibꝰ ⁊ caloribꝰ maximis. nā talis
vmbra eſt valde delectabilis hoibus ibi qeſcētibꝰ. ſic eze-
chias pplo ſuo. f Nō caligabūt oculi videntiū. q2 eſa-
ias illo tpe mltas habuit diuias reuelatōes ⁊ claras ⁊ alij
ꝓphe q tunc tpis erāt. g Et aures audientiū ⁊c̃. q2 eze-
chias ⁊ eius ppls vba eſaie deuote receperūt. h Et cor
ſtultoꝝ. i. illorum q fuerāt ſtulti tpe precedēti. ſ. tpe achaꝫ
pr̃is ezechie qui fuit ydolatra peſſimꝰ. i Intelliget ſciē
tiā. tpe ezechie q fuit deuorꝰ ⁊ ſtudioſus. k Et lingua
balboꝝ. i. illoꝝ q tpe achaꝫ nō audebant deū laudare ma
nifeſte ⁊ ydolatriam deteſtari. l Velociter loquetur et
plane. i. ꝓmpte deum confitendo ⁊ ydolatriaꝫ manifeſte
deteſtando. m Non vocabitur ⁊c̃. ſ. achaꝫ. qui a vera
ſapientia decidit per ydolatriam.
n Neqꝫ fraudulentus ⁊c̃. i. achaꝫ qui fraudulenter reſpō
dit eſaie. ſupra. vij. Non petam ⁊ non tantabo dominū. in
hoc fraudulenter ſimulans dei reuerētiā cū tamē ob hoc
recuſaret ſignum a deo dari. nec ex hoc glorificaret nomē
domini: vt dictum fuit ibidem.

o Stultus eñ fatua loquet:
q ⁊ coꝛ eiꝰ faciet iniquitatem
r vt perficiat ſimulatõnem.
s ⁊ loquat ad dñm fraudulē
t ter: ⁊ vacuã faciat animam
eſurientis: ⁊ potum ſitien-
v ti auferat fraudulenti vaſa
x y peſſima ſunt. Ipſe eñ co-
a gitatões ꝯcinnabit ad ꝑ-
dendos mites in ſermone
b mendacij: cũ loqueret pau
c per iudiciũ. Princeps vo
d ea q̄ digna ſunt pꝛincipi co
e gitabit ⁊ ipe ſuꝑ duces ſta
f bit. Mulieres opulēte ſur
gite ⁊ audite voceꝫ meam.
g h filie ꝯfidentes ꝑcipite auri
i bus eloquiũ meũ. Poſt di
k es ⁊ annos ⁊ vos ꝯturbe-
l mini cõfidentes. Conſum-

mata eſt enim vindemia:
collectio vltra non veniet.
m Obſtupeſcite opulente cõ
n turbamini ꝯfidentes: exui
o p te vos et confundemini: ac
cingite lumbos veſtros.
q r Super vbera plangite: ſu
per regione deſiderabili ſu
s per vinea fertili. Sup hu-
t mum popli mei ſpine ⁊ ve
v pꝛes aſcendent: quãtoma-
gis ſuꝑ oĩes domos gau
x dij ciuitatis exultãtis Do
mꝰ eñ dimiſſa eſt multitu-
y do vꝛbis relicta ē: tenebꝛe
z ⁊ palpatio facte ſunt ſuper
a ſpeluncas vſq; ineternum
b Gaudiuꝫ onagroꝝ paſcua
c greguꝫ: donec effundat ſu
d ꝑ nos ſpũs de excelſo. Et

o Stultus. Hic ꝯñr ponit malicia manaſſe filij ezechie, ꝓpter cuius maliciã deſtructa fuit ciuitas ꝑ chaldeos. iiij. Reg. xxv. ⁊ pͦ deſcribit eiꝰ tranſgreſſio. ſcđo ciuitatꝭ deſtructio: ibi. Mulieres. Circa primũ ſciendũ ꝙ ſic Eſaias deſcribendo iuſticiã ezechie ſilꝭ tetigit maliciã achaz pris ſui ſic deſcribēdo maliciã Manaſſe tangit iuſticiã Joſie nepotis ſui: vt oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcant: dicit igit. o Stultꝰ. ſ. manaſſes q̄ ad ydolatriã declinauit ſuper oĩes: q2 ydolatria nõ ſolũ eſt ſtulticia: ꝫ magꝭ inſania. p Fatua loquetur q2 ꝑ verba ſua ſeduxit pꝛincipes ⁊ habitatoꝛes hirłm vt declinarēt cum eo ad ydolatriã. ij. Paralip. xxxiij. q Et coꝛ eiꝰ faciet iniquitatem. q2 ex magna libidine talia faciebat. r Vt ꝑficiat ſimulatiõeꝫ. oſtēdēdo ſe q̄rere bonum cõe. vt ꝑ cultuꝫ omnium ydoloꝝ impetraret a multis dijs auxiliũ ſicut de ciuitate romana dicit Leo papa. ꝙ magnã arbitrabat ſe ſuſcepiſſe religionē. cũ nulliꝰ gentꝭ reſpueret falſitatē. s Et loquat ad dñm fraudulēter. q2 cum h ꝙ adoꝛabat ydola. adoꝛabat etiã deũ: vt ſic hr̄et gr̄am aliquoꝝ pꝛincipũ. qui a cultu dei nõ totaliter receſſerãt. t Et vacuã faciet animã ⁊c̄. q2 ad cultũ multoꝝ deoꝝ dicebat requiri magnas expenſas: ⁊ ſub iſto p̄textu leuabat a pplo magnas pecunias: vñ pauꝑes grauabant. v Fraudulenti vaſa peſſima ſunt. i. miniſtri manaſſe regꝭ ſunt peſſimi. apud eñ hebꝛeos inſtrumēta cuiuſlibet artꝭ dicunt vaſa. et q2 manaſſes rex ꝑ miniſtros ſuos ſuaꝫ maliciã exercebat tanq̄ ꝑ inſtrumenta: iõ dicunt dicunt hic vaſa peſſima. x Ipſe eñ. ſ. manaſſes. y Cogitatões ꝯcinnabit. i. machinatões ſuas malis verbis iuſticie apparentis coloꝛabit. a Ad ꝑdendos mites. i. innoxios. ſm ꝙ dr̄. iiij. Reg. xxi Sanguinē multũ innoxiuꝫ effudit manaſſes in ſermone mendacij. ꝑ mendacia ſermonibꝰ. i. iuſtis ⁊ apparentibus coloꝛata. ſicut dictũ fuit ſ. j. ca. ꝙ eſaiã ꝯdēnauit ad moꝛtem q̄ſi zelo legꝭ. ⁊ idem credendũ ꝙ fecerit de multꝭ alijs b Cum loqueret pauꝑ iudiciũ. i. diceret veritatē. eo eñ ꝙ eſaias ⁊ alij ꝓphe eiꝰ maliciã veraciter arguebãt. querebat occaſiones interficiendi eos. Conſeq̄nter tranſit pꝛopheta ad deſcribendũ iuſticiã ioſie q̄ ꝑ duos ãnos pͦ moꝛtem manaſſe regnauit dicens. c Princeps vo. i. ioſias. d Ea q̄ digna ſunt ⁊c̄. q2 a iuuētute ſua cepit eē mltũ ſollicitꝰ de cultu dei. ⁊ cõi bono regni ſui. e Et ipſe ſuꝑ duces ſtabit: q2 nobiles iuda ad cultuꝫ dei induxit et toto tꝑe regni ſui in h eos ſtabiliuit. f Mulieres. h cõſequēter ſubdit ciuitatꝭ ⁊ regni iude deſtructio. ⁊ ſcđo reſtitutio: ibi. Et erit. Circa primũ dr̄. f Mulieres opulente. habitatoꝛes eñ irłm tꝑe ſedechie vocat mulieres. eo ꝙ nõ habuerũt v̄tutē ſe defendēdi velut effeminati. g Filie ꝯfidētes. in foꝛtitudine muroꝝ: ⁊ in auxilio egyptioꝝ. vtꝫ ex ſupꝛadictꝭ ca. xxx. h Percipite au. ⁊c̄. q. d. coꝛdibus v̄ris deberet eē imp̄ſſuꝫ. ⁊ q̄d ſit illud ſubdit. i Poſt dies ⁊ an. ꝑ h nõ intelligit aliqđ tp̄s certũ ⁊ determinatũ vt dic̄ Ra. ſa. ꝫ ē ſenſus. ſic dies addet ad dies p̄cedētes ⁊ annꝰ ad annũ: ſic multiplicabũt v̄re iniq̄tates. q̄uſq; veniat deſtructio ꝑ chaldeos. k Et vos ꝯtur. ꝯfi. i. vos q̄ niõ ꝯfiditꝭ vt ſecuri eritis vltra modũ ꝯturbati. l Conſummata ē ei vin. q2 ducet ppłs in captiuitatē. ⁊ ſic nõ erit qui vltra colat terrã. nec ꝑ ꝯñs q̄ fructꝰ colligat. m Obſtupeſcite. p̄ nimio terroꝛe vob īminēte. n Exuite vos. veſtibꝰ gl̄ioſis. o Et ꝯfundemini. inducentes vos vilibꝰ ⁊ aſperis: iõ ſubdit. p Accingite lumbos ve. ſ. cilicijs. q Sup vbe. plan. i. ſignũ planctꝰ ⁊ doloꝛis oñdite: hebꝛei dicũt h. Sup agros plangite q̄ dimittet inculti ⁊ deſerti ⁊ cõſonat h lr̄e ſeq. cum dr̄. r Sup regione deſide. ⁊c̄. i. iudã q̄ freq̄nt in ſcp̄tura dr̄ fluens melle ⁊ lacte ꝓ ſua fertilitate. s Sup hu. po. mei i. ſuꝑ terrã habitantiũ in locꝭ ꝯpeſtribꝰ vbi ſolēt eē homies innocētes ⁊ ſine maticia. t Spine et vepꝛes aſcē. ꝓpt cultoꝝ abſētiã q̄ ducentur in captiuitatem. v Quãtomagꝭ ſuper ⁊c̄. i. hoim vacãtiũ gaudijs ⁊ delicijs q̄les de cõi curſu ſunt habitãtes i ciuitatibꝰ magnis. In heb. ſic hr̄. Sup humũ ppli mei ſpine ⁊ vepꝛes aſcendēt. ⁊ etiã ſuꝑ oēs domos ⁊c̄. Et ſic ē ſenſus ꝯrio mõ: q. d. nõ eſt mirũ: ſi ſuꝑ terrã iude inducã talē deſtructõeꝫ. q2 etiã h faciã in irłm meo cultui electa: et in domibꝰ templi vbi ſolēt leuite canē in dño exultantes. x Domꝰ eñ dimiſ. ē. ſ. domꝰ regꝭ a ſedechia fugiente relicta. ⁊ loquit de futuro ꝑ modũ p̄teriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie. y Tenebꝛe ⁊c̄. a volentibꝰ introire. z Super ſpelũcas. h eſt cellaria ⁊ foueas ex ruina edificioꝝ. a Vſq; ineternũ. In heb. hr̄ vſq; in ſeculũ. i. vſq; ad tp̄s a deo p̄oꝛdinatũ de eiꝰ reedificatõe. b Gaudiũ. Hic ꝯñr agit de ppli reꝑatiõe vſq; ad fi. huiꝰ ca. ⁊ exponũt aliq̄ doctoꝛes nr̄i: totũ iſtud de tꝑe reedificatõis templi ⁊ ciuitatis ꝑ zoꝛobabel: neemiã ⁊ alios ſctõs pr̄es eiuſdeꝫ tꝑis: ꝫ ꝯ h vr̄: q2 in reditu captiuitatꝭ ppłs nunq̄ fuit in tanta ꝓſperitate tꝑali ⁊ ſpũali: q̄lis deſcribit in hac ꝑte: vt videbit ꝓpter qđ ra. ſa. exponit ꝑtem iſtã de tꝑe magne felicitatis ⁊ ꝓſperitatꝭ. quã expectãt iudei hr̄e in aduētu meſſie: ⁊ iõ de dictꝭ eiꝰ qđ falſum ē relinq̄ndo. ſ. ꝙ xp̄c in mundum ſit venturus. vr̄ mihi locus iſte exponendꝰ de ſtatu ꝓſpero quē fecit nob xp̄c oꝛiens ex alto. ꝓpha tñ ꝯtinuãdo dicēda dictꝭ. recolit afflictões ppli a tꝑe ſuo futuras vſq; ad aduentũ xp̄i di. b Gaudiũ onogroꝝ paſcua gregũ. Greges hic dicunt iudei q̄ ꝗuis ꝗtuꝫ ad multos eēnt ydolatre. ⁊ pctis alijs implicari: tñ multi de illis erãt boni ⁊ cultoꝛes dei. Onagri aũt dicunt hic reges infideles. q̄ eos ſeruituti ſubiecerũt ⁊ afflixerunt. ſ. pͦ babylonij. poſtea pſe ⁊ medi. tercio greci ⁊ q̄rto romani ita ꝙ a tꝑe captiuitatꝭ babylonice vſq; ad tp̄s xp̄i fuerũt ſubiecti alicui iſtoꝝ ſucceſſiue ⁊ ſi fuit aliqđ interuallũ: fuit tñ ita modicũ reſpectiue ꝙ q̄ſi non eſt ꝯputandũ. Et iſti onagri gaudebãt rapere bona iudeoꝝ vñ deberēt viuere. c Donec effun. ⁊c̄. qđ fuit impletũ qñ pͦ reſurrectõeꝫ ⁊ gl̄ificatõneꝫ xp̄i ſpũſſanctus miſſus ē ſuꝑ aplos alioſq; diſcipulos i ſigno viſibili Act. ij. q̄ eſt ſpũs ꝑfecte libertatꝭ: ſm illud. ij. Coꝛ. iij. Vbi ſpiritus dñi ibi libertas. d Et erit deſertum. ſ. gentilitas q̄ fuit inculta ⁊ deſerta nõ hñs legem diuinã ⁊ ꝓphetas.

e erit deſertum in chermel:
f ⁊ chermel in ſaltum reputa
g bitur ⁊ habitabit in ſolitu-
h i dine: iudicium ⁊ iuſticia in
k chermel ſedebit. Et erit o-
m p⁹ iuſticie pax: ⁊ cult⁹ iuſti
n cie ſilentiū ⁊ ſecuritas vſq̄
o in ſempiternuz. Et ſedebit
populus meus in pulcritu
p dine pacis ⁊ in tabernacu-
q r lis fiducie: ⁊ in requie opu
s t lenta. Grādo aūt in defen
v ſione ſaltus ⁊ hūilitate hu-
x miliabitur ciuitas. Beati
y q̄ ſeminatis ſuper oēs aq̄s
z ⁊ immittentes pedem bo-
uis ⁊ aſini. Ca. xxxiij.
a b c Ve q̄ p̄daris. Nonne ⁊ ipſe p̄daberis. Et qui
d ſpernis: nonne ⁊ ipſe ſperne
ris. Cum ꝯſumaueris dep̄
dationē: dep̄daberis: cū fa
tigatus deſieris cōtemne-
re: ꝯtēneris. Domine miſe
rere noſtri: te eīm expectaui
mus eſto brachiū nr̄m i ma
ne ⁊ ſalus nr̄a in tp̄e tribu-
e f latōis. A voce angeli fuge
g rūt populi ⁊ ab exaltatione
h i tua diſperſe ſunt gētes. Et
congregabuntur ſpolia ve
ſtra ſicut colligitur brucus
velut cū foſſe plene fuerint
k l de eo magnificatus eſt do-
minus quoniam habitauit
m in excelſo impleuit ſyon iu
n dicio et iuſticia ⁊ erit fides
o p q in temporibus ſuis. Diui-
tie ſalutis ſapientia ⁊ ſcien
r tia: timor domini. ipſe ē the
s ſaurus eius. Ecce vidētes
t clamabunt foris: angeli pa
t v cis amare fluebunt. Diſſi-
y pate ſunt vie: ceſſauit tran-
z ſiens per ſemitam: irritum
a factum eſt pactuz: ꝓiecit ci
b uitates nō reputauit homi
c nes. Luxit ⁊ elāguit terra

e In chermel. i. abūdans in bonis ſpūalib⁹. ſicut iudea ꝗ̄tū ad bonos. vn̄ accipit h̄ chermel ꝓ carmelo q̄ eſt in regno iude. ⁊ erat locus fertilis. f Et chermel in ſaltū reputabit. i. iudea meliorabit ꝗ̄tū ad ſuſcipientes xp̄i fidem q̄ʒ apl'i ⁊ alij. lxx. diſcipuli q̄ fere oēs fuerūt iudei. fuerunt magne arbores i eccleſia dei que dr̄ ei⁹ ſaltus: ꝑ eos eīm publicata eſt fides per orbem: iō ſubditur. g Et habi. in ſoli. i. in gentilitate. que ꝑus erat iculta: vt dictū eſt. h Iudicium. i. executio iuſticie. q̄ eſt ꝑ fidē. i Et iuſticia. ſ. euāgelica k In chermel ſedebit. i. incredētib⁹ ex iudea: ex q̄bus ⁊ gētilib⁹ facta eſt vna eccleſia. l Et erit opus iuſticie pax. quaʒ xp̄o nato angeli clamauerūt Luce. ij. Gloria in altiſſimis deo ⁊ in terra pax hoīb⁹ bone voluntatis. m Et cultus iuſticie ſilentium. in proſperis cauendo a v̄bis iactatorijs. ⁊ in aduerſis a murmuratorijs. n Et ſecuritas ⁊c̄. q̄ʒ in primitiua ecc'ia ita erāt firmati v̄tute ſpiritusſancti. ꝙ tormenta non timebant: ſʒ magis in eis gaudebāt Act. v. Et q̄ʒ ex hac vita tranſibant ad ſecuritateʒ ⁊ gaudiū celeſte amoto impedimēto ꝑ xp̄m: ideo ſubdit. o Et ſedebit ppl's ⁊c̄. q̄ʒ pax celeſtis ex nulla ꝑte impediet ſeu obſcurabitur. p Et in tabernaculis. i. in māſionib⁹ diuerſis ſcḋm varietatem meritoꝝ de quib⁹ dr̄ Ioh. xiij. In domo pr̄is mei māſiones multe ſunt q Fiducie. q̄ʒ oēs ſūt ibi certi de ſue btitudinis eternitate. r Et in reqe opulenta. q̄ʒ ibi totaliter quietabitur appetit⁹: ſcḋm illud. p̄s. xvj. Satiabor cuʒ apparuerit gloria tua. ⁊ q̄ʒ poſt glorificatōeʒ xp̄i deſtructa fuit hierl'm in vindictam mortis xp̄i. iō ſubdit. s Grādo aūt. i. multitudo exercitus romani. t In defenſione ſaltus. i. in deiectōne tēpli ⁊ dom⁹ regie que dicunt ſaltus eo ꝙ ligna illius edificatōis apportata fuerūt d' ſaltu libani. v Et humilitate humiliabit ciuitas. ſ. hierl'm q̄ fuit deſtructa ⁊ ꝓiecta ad terram ⁊ q̄ʒ illo tp̄e fides catholica fuit valde publicata per orbē. iō ſubdit x Beati qui ſeminatis. ſ. verbū euangelicū Luc. viij. Semē eſt v̄bum dei. y Sup oēs aq̄s. i. ſup oēs pp'los gētiles ⁊ iudeos Apoca. xvij. Aque multe ppl'i multi. pʒ aūt ꝙ ꝓpha loqtur hic metaphorice. q̄ʒ ſemē materiale nō ſemiat ſup aquas materiales z Et imittētes pedes ⁊c̄. i. idifferenter ⁊ ſine acceptatione docentes fortes et debiles. l'ratos et ſimplices ⁊c̄.

Capi. xxxiij.

Ve qui p̄daris. Hic ꝯn̄r deſcribit in ꝑticulari ſaluatio p̄dicta regni iude ꝗ̄tū ad maliciā ſennacherib. ⁊ q̄ʒ in exercitu ei⁹ fuerūt idumei q̄ ſꝑ fuerūt iudeis infeſti. ſic eſau a q̄ deſcēderūt iudei. iō ꝓpha ꝑ̊ inuehit ꝯ aſſyrios. ſcḋo ꝯ idumeos ca. ſe. Circa ꝑmū ſciendū ꝙ pn̄s ca. ab expoſitorib⁹ nr̄is ſcḋm l'ram refert totū ad tp̄s ezechie in q̄ deiect⁹ fuit ſennacherib ⁊ ppl's iude liberat⁹. Ra. ſa. vo exponit ad l'ram totū iſtud ca. reducēdo ad tp̄s meſſye. in q̄ expectāt iudei de oīb⁹ gētib⁹ triūphare. ⁊ eis ſimpliciter dn̄ari. Videt aūt mihi ꝙ expoſitores nr̄i meli⁹ dicant. ⁊ ſcḋm h̄ pn̄s ca. diuidit i duas ꝑtes q̄ʒ ꝑ̊ ponit ſennacherib deiectō. ſcḋo ſtat⁹ hierl'z melioratio ibi. Reſpicite ſyō. Pria in duas. q̄ʒ ꝑ̊ deſcribit deiectio ſennacherib reg̃. ſcḋo ſobne ſibi adherētis: vt. ſ̄. dcm̄ fuit. xxij. ſecūda ibi. Audite. Circa ꝑmū ſciendū. ꝙ ad deletōem ſennacherib ſecuta eſt exaltatio ppl'i iude. ⁊ iō ꝓpheta mixtim loq̄t de vtroq̄. ꝑ̊ tn̄ inuehit ꝯ ſenacherib di. a Ve q̄ p̄daris. ſ. pp'lm dn̄i. b Nōne ⁊ ipſe p̄daberis. q̄ſi. d. ſic q̄ʒ exercitu ei⁹ ꝑcuſſo ab angl'o. iiij. Reg. xix. pp'lus ezechie exiuit ad colligendū ſpolia. c Et q̄ ſpnis. ſ. ipʒ deū ꝯ quē blaſphemias dixit ⁊ ſcripſit vt hr̄. iiij. Reg. xix. d Nōne ⁊ ipſe ſperneris. ſ. a dn̄o ⁊ populo tuo q̄ʒ ꝑcuſſo tuo exercitu. fugit cōfuſus ad terrā tuam. vbi fuit interfect⁹ a filijs ſuis. Cōſeq̄nter ꝓpha ꝯuertit ſmonē ad deū ꝓ liberatōne pp'li di. Dn̄e miſerē nr̄i ⁊c̄. et patet l'ra vſq̄ ibi. e A voce ange. ꝑcutiētis exercitū ſennacherib. f Fugerunt pp'li. q̄ʒ ſennacherib cū illis q̄ remāſerant fugit. g Et ab exal. tua. i. oſ̄ſione tue v̄tutis in angelo ꝑcutiente. h Diſpſe ſunt gētes. ſ. ſennacherib cū exercitu ſuo. q̄ʒ aliq̄ mortui remāſerūt ⁊ alij fugerūt. in hebreo ſic hr̄. A voce multitudinis fugerūt pp'li. ⁊ ſcḋm h̄ iſtud refert ad exercitū ſennacherib quē pp'li audientes ſuꝑuenire: nō audiebāt expectare. q̄ʒ plurimos deuicerat ⁊ expugnauit g Ab exaltatōe tua. i. a p̄ſētis tue oſ̄ſione: o tu ſennacherib. h Diſpſe ſt̄ gētes ꝑ diuerſas vias fugiētes. i Et ꝯgregabunt ſpolia ⁊c̄. i. facilit' ⁊ in magna copia q̄ʒ exercit⁹ ſennacherib fuit ſic ꝑcuſſus ꝙ corpa erāt incinerata ſb veſtib⁹ ⁊ armis illeſ. ⁊ iō facil'r ⁊ copioſe colligi poterāt. k Magnifica. ē do. i ꝑcuſſiōe ſennacherib mirabili. l Qui habi. in ex. i. in celo empyreo. vbi ſpālit' relucet excellētia ſue gl'e. lʒ ſcḋm potētiā p̄ſētiam ⁊ eēntiā ſit vbiq̄. m Imple. ſyon ⁊c̄. i dieb⁹ ezechie q̄ fuit iuſt⁹ ⁊ ꝓncipes ſuos ad iuſticiā induxit. vt hr̄ in ꝓn. p̄ce. ca. n Et erit fi. i. fidelitas. o In tp̄i. ſu. ſ. ezechie. h̄ ei petiuit. vt hr̄. ī. xxxix. Fiat tm̄ pax ⁊ v̄itas i dieb⁹ meis. p Diuitie ſalu. ſapi. i. i cognitōe reꝝ diuiaꝝ q Et ſcia. in cognitōe hūanoꝝ. r Timor dn̄i ⁊c̄. i. ezechie q̄ ꝑpoſuit iſta oīb⁹ bonis tp̄alib⁹. ꝯn̄r reuertit ꝓpha ad narrandū afflictōeʒ pp'li ſennacherib. d. s Ecce vidē. ⁊c̄. l'ra ē itricata. q̄ʒ ly for̃ reducit ad videntes. ſpeculatores ei exn̄tes i alto videbāt foris longi⁹ exercitum ſennacherib ⁊ ſic denunciabant ezechie regi ⁊ pp'lo ſuo. vt ſe ꝑſuarēt. Ange. pa. i. nūcij ezechie q̊s miſit ad loq̄ndū cū rabſace d' pace vt hr̄. ī. xxxvj. cap̄. v Amare flebūt: q̄ʒ ꝓpt' blaſphemias ꝯ deū dictas a rabſace ſciſſis veſtib⁹ flētes ad ezechiā redierūt. Diſſipa. ſt̄ vie. ab exercitu ſennacherib. y Ceſſa. trāſi. ſ. d' pp'lo iude. q̄ʒ null⁹ audebat tiore aſſyrioꝝ ꝑ terrā ire. z Irritū fa. ē pactū. ꝑ̊ ei ſennacherib fec̄ pactū cū ezechia: ſʒ fregit illō: vt dcm̄ fuit. iiij. Reg. xviij. a Proiecit cita. q̄ erāt i regno iude circa hierl'm. b Nō re. ho. ſ. ꝙ poſſēt ibi i aliq̄ reſiſtē c. Luxit

⁊ elanguit terra.ſ.iuda. d Cõfuſus eſt libanꝰ ⁊ obſur-
duit. In hebreo hꝫ. Et pſciſſus fuit:qꝛ ibi exercitꝰ ſenna-
cherib pſcidit multa ligna ad faciẽdũ machinamẽta ⁊ ex
tali deciſione fuit libanꝰ deturpatꝰ. e Et factꝰ eſt ſarõ
⁊c̃. Iſta em̃ loca erãt fertilia ſꝫ p exercitũ ſennacherib de-
uaſtata. Sciendum
etiã ꝙ carmelus nõ
accipit hic p mõte
carmeli in quo he-
lyas occidit ꝓphe-
tas Baal: ⁊ erat i re
gno iſrl̃:ſꝫ accipitur
p carmelo vbi ma-
nebat nabal q̇ erat
mons fertilis ⁊ erat
in regno iuda: ⁊ ꝯñr
ponit vĩdicta de ma
leficijs ſennacherib
f Nũc cõſurgã di-
cit dñs. ad ꝑcutien-
dũ ſennacherib ⁊ ex
ercitũ eiꝰ:qꝛ nũc eſt
tp̃s. g Cõcipietꝭ
ardorẽ ⁊c̃ ex malefi-
cijs em̃ vr̃is ſequit
demeritũ. h Et
parietis ſtipulaꝫ .i.
vt efficiamini ſic̃ ſti
pula applicata igni
i Spũs vr̃.i.volũ
tas vr̃a mala.
k Vt ignis vora-
bit vos .i. meret vt
igne ꝯſũmami ⁊ ita
factũ fuit qꝛ exerci-
tus ſennacherib ſic
ꝑcuſſus fuit ab an-
gelo ꝙ corpa coꝝ

d ꝯfuſus eſt libanꝰ ⁊ obſur-
e duit. Et factꝰ eſt ſaron ſic̃
deſertũ: ⁊ ꝯcuſſa eſt baſan
f ⁊ carmelus. Nũc cõſurgã
dicit dñs: nũc exaltabor ⁊
g nũc ſublimabor. Cõcipie-
h tis ardorẽ ⁊ parietis ſtipu
i k lã: ſpũs vr̃ vt ignis vora-
l m bit vos: ⁊ erũt ppl̃i q̃ſi de
n incẽdio cinis ſpine cõgre-
o p gate igni cõburent. Audi
te q̇ longe eſtis q̄ fecerĩ ⁊
cognoſcite vicini fortitudi
q nẽ meã. Conterriti ſunt in
r ſyon pctõres: poſſedit ti-
s mor hypocritas Quis po
terit hitare de vob̃ cũ igne
deuorante. Quis hitabit
t ex vobis cũ ardoribꝰ ſem-
v piternis. Qui ambulat in iu
x y ſticijs ⁊ loquit veritatẽ q̇ ꝓ
ijcit auariciã ex calũnia: ⁊
excutit manꝰ ſuas ab oĩ iti
z nere. Qui obturat manus

fuerũt redacta in cineres: ac ſi fuiſſent igne mãli cõbuſta
iõ ſubdit. l Et erũt ppl̃i.exercitꝰ ſennacherib.
m Quaſi de incẽ.cinis.i.vt cinis remanẽs de incẽdio.
n Spine ꝯgregate.i.bellatores ſennacherib q̇ pũgebãt
ppl̃m dñi. o Igni cõburent nõ ſolũ ex ꝑcuſſione an-
geli: vt dictũ eſt ſꝫ etiã igne inferni. p Audite. hic ꝯñr
deſcribit deiectio ſobne põtificis q̇ ꝯſulebat ciuitatẽ red-
di aſſyrijs: ⁊ qꝛ h̃ nõ fuit factũ.ꝑtim indignatione: ꝑtĩ ti
morẽ: cũ ſibi adherẽtibꝰ ad aſſyrios tranſiuit occulte. ⁊ ei
ſucceſſit in põtificatu eliachim vt dictũ fuit.ſ̃.xxij. ⁊ h̃ eſt
qδ dr̃ hic. p Audite q̇ ⁊c̃. ⁊ in h̃ notat magnitudinem
rei nũciãde. q Cõterriti ſũt ⁊c̃.i.ſobna ⁊ ei adherẽtes.
r Poſſedit ti.hypo.qꝛ erãt in ſtatu miſtrãdi dño. ⁊ ſic ap
parebãt boni ⁊ deuoti exteriꝰ. ſꝫ ipſi nihil hẽbãt interiꝰ di
gnũ ſacerdotio. Et ꝯñr ꝯq̃rit de iſta dignitate ſacerdotali
cũ dr̃. s Quis po.ha.⁊c̃.i.digne miſtrare in altari ho
locauſtoꝝ vbi erat ignis ꝑpetuꝰ Leui.vj. Et eadẽ ſnĩa re
plicat cũ ſubdit. t Cũ ardori.ſempi. ⁊ ſubdit rñſio.
v Qui ambu.i iuſticijs.q̃tũ ad ꝑfectionẽ vite. x Et
lo.veritatẽ.q̃tũ ad ſanitatẽ doctrine. y Qui ꝓij.aua.
⁊c̃.ita ꝙ nullã hꝫ notã auaritie capiẽdo aliena ꝑ violẽtiã
nec etiã capiẽdo dona ꝯ iuſticiã. z Qui obtu.au.ſuas
⁊c̃.i.ſermonẽ de ſanguie effundendo ꝑ mortẽ innocentis
vel eiꝰ mutilationẽ. a Et claudit oculos ⁊c̃.i.mulierẽ
alienã ad cõcupiſcẽdũ. b Iſte in excel.hitabit.i. tal̃ di
gnus eſt fũgi ſũmo ſacerdotio in mõte ſyon vbi erat tem
plũ. ⁊ talis fuit iſte eliachim qui in h̃ officio ſucceſſit ſob
ne. c Munimẽta ſaxoꝝ ⁊c̃. ſalomõ.n.edificauit tẽplũ
in mõte moria de lapidibꝰ magnis ⁊ p̃cioſis.iij. Reg.v.
⁊ edificia ad tẽplũ ꝑtinẽtia: ⁊ ibi erat habitatio ſũmi ſa-
cerdotis. d Panis datꝰ ẽ ei ⁊c̃.noie panis ⁊ aq̄ intelli
git oĩs cibꝰ ⁊ potꝰ in ſcriptura.vñ.iiij. Reg.vj. Pone eis
panẽ ⁊ aquã ⁊ ſubdit. Et appoſita eſt eis magna ciborũ

p̃paratio. Sũmo aũt ſacerdoti debebãt p̃micie fructuũ
⁊ aĩaliũ. e Regẽ i deco.vide.ſ.ezechiã glorioſe regnã-
tẽ pꝰ ſennacherib deiectionẽ vt hꝫ.ij. Paral.xxxij: ⁊ i hac
gl̃ia viderũt ipm̃ eliachim põtifex ⁊ alij miſtri tẽpli.
f Oculi eiꝰ.ſ.eliachi. g Cernẽt ter.delõge.qꝛ de mõte
ſyon vbi erat eiꝰ hi-
tatio potit videri iu
dea ꝑ magna parte
h Cor tuũ.o elia-
chiꝫ.mutat.n.ꝓphe
ta modũ loquẽdi d̃
tercia perſona ad ſe
cũdã qδ fit frequẽt
in ꝓphis. i Me-
ditabit timorẽ.ſ.do
mini ex caſu p̃deceſ
ſoris tui: ⁊ iõ ſubdit
k Vbi eſt lr̃atꝰ ⁊c̃.
i. vbi eſt mõ ſobna
p̃deceſſor tuꝰ in offi
cio põtificis: ꝓpt qδ
debuit eẽ lr̃atus ad
põderãdũ. l Le-
gis verba.ad docẽ-
dũ igrãtes q̇ dicunt
h̃ ꝑuuli. q.d. perijt
in terra aliena. vt hꝫ
ſ̃.xxij.iõ ſubdit.
m Ppl̃m iprudẽ-
tẽ.i.ſobnã ⁊ ſibi ad-
herẽtes. n Non
videbis.ampliꝰ i tẽ
plo dñi. o Popu
lũ alti ſmonis ⁊c̃.i.
ꝓfundi: ſic̃ dr̃ Iob.
iiij. Puteꝰ altꝰ eſt. ⁊
dr̃ hic ꝓfundꝰ ſmo
q̇ ꝓpt extneitatẽ nõ

a ſuas ne audiat ſanguĩeꝫ ⁊
claudit oculos ſuos ne vi
b deat malũ. Iſte i excelſis
c hitabit munimẽta ſaxoruꝫ
d ſublimitas eiꝰ. Panis ei
datꝰ ẽ aque eiꝰ fideles ſũt.
e Regẽ in decore videbunt
f g oculi eiꝰ cernẽt terrã delõ-
h i ge Cor tuũ meditabit tio-
k l rẽ. Vbi eſt lr̃atꝰ: vbi legꝭ
xba ponderãs vbi eſt do
m ctor ꝑuuloꝝ. Ppl̃m ipru-
n o dentẽ nõ videbis ppl̃m al
ti ſmonis. ita vt nõ poſſis
intelligere diſertitudinem
p lingue eiꝰ in q̊ nulla ẽ ſapia
q Reſpice ſyon ciuitatẽ ſolẽ
r nitatꝭ nr̃e. Oculi tui vide-
bũt irl̃m hitationẽ opulen
s tã tabnaculũ qδ neq̃q̄ trãſ
t ferri poterit nec auferent
v claui eiꝰ in ſempiternũ. ⁊
oẽs funiculi eiꝰ nõ rũpent
x qꝛ ſolũmõ ibi magnificus

eſt intelligibilis. Et ppl̃m talis ſermonis vocat hic ꝓphe
ta ſennacherib ⁊ aſſyrios quos intẽdebat ſobna introdu
cere intra ciuitatẽ ⁊ templũ: ſꝫ defecit a ꝓpoſito. p In
q̇ nulla eſt ſapia.ſ.in ſennacherib ⁊ ppl̃o eiꝰ qꝛ vera ſapia
nõ põt eẽ in infidelibꝰ. q Reſpice. Hic ꝯñr deſcribit
ciuitatis melioratio: qꝛ ꝑ deiectionẽ ſennacherib fuit mu
tata de timore i ſecuritatẽ. de triſticia i leticiã. ⁊ de penu-
ria in abundãtiã. p̃mo igit hec melioratio deſcribit. ſcδo
ꝓphetizat ꝯ ſennacherib. itẽ ꝯ eũ inuehit: ibi. Laxati ſũt.
Circa primũ tangit p̃mo melioratio q̃tũ ad diuinũ cul-
tum: cũ dr̃. q Reſpice ſyon ⁊c̃. vocabat em̃ illa ꝑs ci-
uitatis irl̃m vbi erat mons ſyon ciuitas dauid: ⁊ in illa
illa erat templũ vbi celebrabant ſolẽnitates per annũ.ſ.
paſce: penthecoſtes: ⁊ tabernaculoꝝ. in quibus populuſ
de tota terra debebat cõuenire: qδ nõ poterat ꝓpter exer-
citũ ſennacherib extñtem in iudea: ſꝫ ipſo deiecto venerũt
vndiq̃ꝫ gaudent. ſecũdo ponit melioratio q̃tũ ad abun-
dantiã: cũ dr̃. r Oculi tui videbũt ⁊c̃. qꝛ de ſpolijs ex-
ercitus ſennacherib oẽs de ciuitate fuerũt repleti ⁊ dita-
ti. tercio q̃tũ ad ſecuritatẽ: cũ dr̃. s Tabernaculuꝫ qδ
nequaq̃ꝫ trãſferri poterit. Vocat hic templũ ſalomonis
tabernaculũ. qδ dr̃ imobile ad drãm tabernaculi moyſi:
qδ trãſferebat de loco ad locũ. vt pꝫ in li. Nume. ⁊ ad idẽ
ꝑtinet qδ ſubdit. t Nec auferent claui ⁊c̃. in taberna-
culo em̃ moyſi parietes erãt de tabulis ſimul ꝯiunctis ꝑ
incaſtraturas ⁊ clauos qui amouebant de locis ſuis q̃ñ
tabernaculũ deponebat ⁊ portabat ad aliũ locũ. in tem-
plo enim ſalomõis parietes erãt interius de lignis lami
nis aureis opertis: ⁊ erãt ibi claui poſiti. vnde inſepabili
ter manerent ibi. v Et omnes funiculi ⁊c̃.i.ſtabilitas
templi per impetũ ſennacherib nõ diſſoluet: ⁊ cauſa ſub
dit. x Quia ſolũmodo ibi magnificus ⁊c̃. qꝛ magnifi
ce deiecit ſennacherib cũ exercitu ſine ope humano.

F

y Locus fluuioꝝ ⁊c̃. h̃ refert ad illud qđ fecit ezechias ꝓpter exercitū ſennacherib. q̄ꝛ aquā de ciuitate ir̃lm egredientē ex̃. ipe retinuit ad implēdū foſſata ⁊ piſcinas magnas ſicut ſtagna ⁊ reſiduū aque qđ nō poterat ibi capi fecit ibi decurrere ꝑ aliū locū vt ſic exercitꝰ aſſyrioꝝ nullū inde haberet ſolaciū. iō ſubdit.

z Nō trāſibit ꝑ eū ⁊c̃. q̄ꝛ ſic diſpoſuit ezechias aq̄s illas: q̄ erāt ad munimētū ciuitatis ⁊ in nullū auxiliū aduerſarijs: q̄ꝛ nō deſeruiebāt eis ad potū nec ad nauigium: vt ſic cū nauigio poſſent obſidere vel intrare

y eſt dñs deꝰ nr̃. Locꝰ fluuiorū riui latiſſimi ⁊ patētes
z nō trāſibit ſuꝑ eū nauis remigū: neq̄ꝫ trieris magna
a trāſgredietur eū. Dñs enim
b iudex noſter: dñs legifer
c noſter dñs rex nr̃. Ipe ſal-
d
e uabit nos. Laxati ſunt fu-
f niculi tui ſed nō ꝑualebūt.
g Sic erit malus tuꝰ: vt di-
h latare ſignuꝫ nō q̄as. Tūc
i diuidentur ſpolia p̄darū mltarū: claudi diripient rapi-
k
l nam: nec dicet vicinꝰ elan-
m gui. Populus q̄ habitat i
n ea auferet ab eo iniq̄tas.

ciuitatē: ⁊ q̄ꝛ oīa iſta erāt attribuēda bonitati diuine ꝑncipaliter. iō ſubdit. a Dñs iudex nr̃. i. iudicabit ꝓ nob ꝯ ſennacherib i mōte ſynai. b Dñs legifer nr̃. q̄ꝛ ab eo recepimꝰ legē in mōte ſynai. vt h̃r Exo. xx. ⁊ Deut. v. c Dñs rex nr̃. reges em̄ iuda nō erāt niſi eiꝰ vicarij. d Ipſe ſal. nos. in aliq̄bꝰ libꝛis interponitur veniet: ſ; nō ē in hebꝛeo nec i libꝛis coꝛrectis. e Laxati ſūt. Hic ꝓpheta iterū inuehit ꝯ ſennacherib cuiꝰ exercitꝰ ꝑcuſſus fuit ab angelo anq̄ꝫ obſederat ir̃lm. vt dictuꝫ fuit. iiij. Reg. xviij. Diſponebat tñ de ꝓpinquo obſidere eā figēdo tētoria ibidē. iō dr̃. e Laxati ſūt fu. tui. i. diſpoſiti vt cū eis figantur tētoꝛia circa ir̃lm. f Sꝫ nō ꝑualebūt. q̄ꝛ nō obſedit eā. g Sic erit malꝰ tuꝰ ⁊c̃. malꝰ hic dr̃ lignū longū qđ in medio tentoꝛij erigitur ſicut malꝰ in medio nauis ⁊ q̄ꝛ deſuꝑ ponitur ſignū vel vexillū illiꝰ cuiꝰ eſt tentoꝛiū: ſicut i ſūmitate mali nauis ponitur ſignū aliq̄đ. Signa autē tentoꝛioꝝ ſennacherib circa ir̃lm nō fuerūt erecta nec ſigna ſupꝛadicta. iō dr̃. Vt dilatare ſignū ⁊c̃. h Tūc diui. ſpolia. ſ. aſſyꝛioꝝ. q̄ꝛ hītatoꝛes ir̃lm ꝑcuſſo exercitu ſennacherib exierūt ad p̄dā. i Predā multarū. tuꝫ quia magna fuit multitudo ꝑcuſſoꝝ. ſ. clxxxv. milia. tuꝫ q̄ꝛ apoꝛtauerāt ibi ſpolia q̄ in alijs locis iudee rapuerāt. tum q̄ꝛ rex ſennacherib ⁊ fugiētes cū eo nihil ſecū aſpoꝛtauerūt vt velociꝰ fugerēt: ⁊ q̄ꝛ ad tale lucrū cucurrerūt hoīes etiā debiles: iō ſubdit. k Claudi etiā diri. rapinā. i. illud qđ aſſyrij aliunde rapuerāt. l Nec di. vi. elāgui. i. ex lōga infirmitate p̄cedēte nō detinebitur: q̄n cū alijs vadat ad p̄dā ꝓut poterit. m Populꝰ q̄ habi. i ea. i. i ir̃lm n Auferet ab eo iniq̄tas. ſ. ydolatrie q̄ ibi viguerat ante tp̄s ezechie ꝓpter quā ciuitas meruerat ſubuerti: ſ; ꝓpter bonitatē ezechie q̄ abſtulit ydolatriā ⁊ reduxit populum ad dei cultū dicta pena nō fuit inflicta ⁊c̃.

In ca. xxxiij. vbi dr̃ in poſtil. Audite. hic ꝯñr deſcribitur.

o O In hoc loco vbi dr̃. Audite q̄ longe eſtis. Incipit ca. ſm̄ heb. ⁊ cōtinuatur vſq̄ꝫ ibi. Auferet ab eo iniq̄tas. qđ q̄dē ca. ꝓpꝛie videtur exponēdū de eiectione phariſeoꝝ reſpuentiū doctrinā xp̄i. ⁊ de ꝓſperitate adherētiū xp̄o: ⁊ de q̄buſdā ad hoc ꝑtinentibus dicit em̄. Audite q̄ lōge eſtis. ſ. poſt lōga tp̄a. Que feceri. glo. inimicis meis iudeis. Et cognoſcite vicini. ſ. cōtēpoꝛanei. Foꝛtitudinē meā. in hac vltione. Cōterriti ſunt in ſyon pc̄tōꝛes. in heb. h̃r. Timuerūt i ſyon pc̄tōꝛes. q̄ꝛ vt in Joh. xj. ca. dr̃. Timuerūt ne ꝑderēt gentē ⁊ regnum ſi xp̄o adheſiſſent: poſſedit tremor hypocritas. ſ. phariſeos ⁊ ſcribas q̄s frequenter xp̄s hypocritas noiat ꝓut i multꝭ locis euāgelij h̃r. q̄ pꝛincipaliter p̄dictū timoꝛē habuerunt ⁊ q̄ꝛ in h̃ trepidauerūt timoꝛe vbi nō erat timoꝛ q̄ꝛ potius debuiſſēt timere offenſaꝫ dei: ⁊ penas ꝑpetuas q̄s ꝓpter h̃ incurrebāt. iō q̄ſi in ꝑſona eoꝝ ꝓpha ſubdit di. Quis poterit hītare ⁊c̃. ex vobis cū ardoꝛibꝰ ſempiternis. q. d. ꝓpheta magis eēnt timēdi ardoꝛes gehēne ſempiterni q̄ꝫ bona tꝑalia ꝑdere ꝑ romanos ſ̄uertiꝫ cū ille q̄ nō ficte ſicut phariſei. ſ; recte i iuſticijs ambulat. Et loquitur veritatē. ſ. abſq̄ꝫ hypocriſis fictione ſecurꝰ eſt ab aduerſitatibꝰ ꝑiculum q̄ ad ſpūalia inducētibꝰ: de q̄ dicit. Iſte in excelſis hītabit muniīmēta ſaxoꝝ. ſ. exempla ſctōꝝ. Sublimitas eiꝰ. i. ꝓtectio eiꝰ apud deū. Si aut q̄ratur in q̄ reficitur talis anq̄ꝫ habitet in excelſis. ſubdit di. Panis ei datꝰ eſt. ſ. panis viuꝰ q̄ de celo deſcendit. Aque eiꝰ fideles ſūt. ſ. doctrine ſpūales: iuxta illđ Joh. vij. ca. Aque viue fluent de vētre eiꝰ. que aūt ſit iſta p̄miatio huiꝰ iuſti de q̄ loquitur. cū dicit. habitabit i excelſis: ſubdit di. Regē in decoꝛe ſuo videbūt oculi tui. ſ. regē xp̄m in deitate. in q̄ viſiōe clara tota merces ꝯſiſtit ſm̄ Aug. Vel pacto iudicio oculi eiꝰ videbūt regē xp̄m indutū decoꝛe humanitatis aſſūpte. Et q̄ꝛ hoc maxie lōge eſt a ſtatu huiꝰ vite. ideo ſubdit. Oculi eiꝰ cernēt terrā delonge. ſ. terrā viuētium. ⁊ ſequitur. Coꝛ tuū meditabitur timoꝛē. ſ. admirationis. q̄ q̄deꝫ admiratio ꝯſurgit ex hoc q̄ illi qui videbantur pꝛudētes ⁊ ſpeculatiui in p̄nti ſtatu nō videntur attigere ad cernendaꝫ illā tarrā delōge. ⁊ de h̃ dicit. Vbi eſt lr̃atꝰ. i. ph̄s ſm̄ glo. Vbi eſt verba legis pōderās. ſ. phariſeꝰ ⁊ ſcriba. q̄ verba legis potiꝰ q̄ꝫ mentē legis ponderabāt. Vñ Math. xij. ⁊ Luc. xiij. c. Curare hoiem i ſabbato dicebāt illicitum eſſe Vbi eſt doctoꝛ ꝑuuloꝝ. ſ. legiſperitꝰ q̄ dr̃ doctoꝛ ꝑuuloꝝ eo q̄ dr̃ ad Gal. iij. ca. Lex pedagogꝰ nr̃ fuit in xp̄o. Populū impꝛudētē. ſ. incōpoſitū in moꝛibꝰ. Nō videbis. ſ. illa terra lōginq̄. Populū alti ſmonis. ita q̄ nō poſſis intelligere diſertitudinē lingue eiꝰ qđ ſm̄ glo. intelligitur de rhetoꝛicis. vt Tulliꝰ cuiꝰ facūdiā ⁊ ſubtilitatē ſmōis ſm̄ glo. pauci intelligūt. In quo nulla eſt ſapia. ſ. q̄ntū ad diuina. q̄ oīa ponuntur ad deſignādū q̄ doctrina xp̄i nō in ꝑſuaſibilibꝰ humane ſapiētie verbis ſit: ſ; in doctrina ⁊ veritate. vt in. j. ad Coꝛ. ij. Cōſequenter dicit. Reſpice ſyon i quo ꝓpheta alloquitur peccatoꝛes ⁊ phariſeos q̄ timuerūt gentē ꝑdere ⁊ regnū: ꝓpter adheſionē xp̄i: oſtendens eis hūc timoꝛē eſſe vanū. cū eccl̃ia xp̄o adherēs opulentiaꝫ ⁊ firmitatē nō obſtantibꝰ aduerſarijs: ⁊ de hoc dicit. Reſpice ſyon. ſ. o phariſee hypocrita. Reſpice ſyon ciuitateꝫ ſolēnitatis nr̃e. ſ. eccl̃iaꝫ militātē. Oculi tui videbūt ir̃lm ſ. hmōi eccl̃iam. Habitationē opulentam. ſ. in qua nihil deficit de neceſſarijs ad ſalutē. Tabernaculuꝫ qđ neq̄q̄ transferri poterit ⁊c̃. Eccleſia em̄ militās lꝫ tabernaculuꝫ dicatur reſpectu triūphantis nō tamen transfertur de loco ad locum ſicut tabernaculū iudeoꝝ factum in deſerto: quia imobilis eſt tāq̄ꝫ fundata ſuꝑ firmā petram qđ intelligitur de eccl̃ia ſpūali p̄nti que in fide xp̄i fundata eſt: ⁊ iō rōnē huiꝰ immobilitatꝭ ſubdit di. Quia ſolūmodo ibi magnificus dñs deꝰ noſter ſup. eſt ꝓpꝛiū fundamētū: ⁊ quia in hac eccl̃ia viget ſana doctrina plana ⁊ patēs ſine aliq̄ artificio ſeu induſtria hūana: iō ſubdit. Locꝰ fluuioꝝ riui latiſſimi ⁊ patētes: nō intrabit ꝑ eū nauis remigū: nec trieris magna trāſgredietur eū: q̄ꝛ nō ꝑ artificia magna nec parua hmōi doctrina acq̄rēda eſt. Dñs em̄ nr̃ iudex. dñs legifer nr̃ ⁊c̃. q. d. totū regimē huiꝰ tabernaculi ſeu eccl̃ie ē i deo a q̄ ſperamꝰ ſalutē. ⁊ iō hoc tabernaculū eſt intrāſferibile q̄ꝛ nō ꝑ induſtriā humanā: ſ; ꝑ ꝓuidentiā diuinā regitur: ꝯñr dic̃. Laxati ſūt funiculi tui. ſ; nō ꝑualebūt ⁊c̃. q. d. O phariſee ꝯtrariū p̄dictoꝝ tibi ꝯtigit. q̄ꝛ cū magꝭ reſpiceres ad hūana ſubſidia q̄ꝫ ad diuia. funicl̃i tabnaculi tui ſic laxati ſūt q̄ iā nō p̄nt vlteriꝰ ꝑualē. Sic erit malꝰ tuꝰ. qđ intelligitur de tēplo: i q̄ vela p̄cioſa pēdebāt: qđ deſtructū fuit irreꝑabiliter ꝑ romanos ⁊ ſpoliatū: de q̄ dicit. Tūc diuidentur ſpolia p̄daꝝ mltaꝝ q̄ q̄dē ſpoliatio deuenit ad tātā facilitatē: q̄ etiā infirmi vl̃ debiles eā diripient. ⁊ de h̃ dic̃. Claudi diripiēt rapinā: ⁊ q̄ꝛ in hac vaſtatiōe ir̃lm ⁊ tēpli ꝑ ro-

manos diſcipuli xp̄i nō fuerūt leſi. q2 inſpiratione diuina receſſerūt ad terrā agrippe. iō dicit. Nō dicet vicinꝰ elangui. diſcipulos em̄ xp̄i vocat vicinos illiꝰ ir̄l'm māliis: nō aūt ciues. quia nō erāt cū eis vniti: q̇ quidē diſcipuli nō ſolū fuerūt leſi ī illa ꝑſecutiōe ir̄l'm: ſ3 indulgentiā pctōꝝ ibidē cōſecuti ſūt. iō ſubdit. Ppls q̇ habitat ī ea auferet ab eo iniq̄tas. ſ. ex merito paſſiōis xp̄i ibidē celebrate. Et attēdēdū ꝙ ꝑdicta expoſitio nō ſolū ē ꝓpria ⁊ vera ſ3 magl' lr̄alis ꝙ̄ illa q̄ ꝯtinetur ī poſtil. Nā h̄ ꝙ dr̄ in ꝑn. huiꝰ ꝓphetie. Poſſedit timor hypocritas. ꝓprius verificat' de phariſeis qui h̄ noie ſepe a xp̄o vocant'. ⁊ q̇ ꝑniciose timuerūt ne tollerent' ab eis regna ꝑ romāos ꝙ̄ de ſobna. de q̇ nō legit' ꝙ timuiſſet. nec ꝙ fuiſſet hypocrita. Silr̄ magl' ꝓpe dr̄ tabernaculū qd̄ nequaꝙ̄ transferri poterit de eccl'ia ꝙ̄ de templo ſalomonis qd̄ non poſt multa tp̄a fuit penitꝰ deſtructū3. ⁊ ſic de alijs. vt pat et intuēti. Ca. xxxiiij.

Accedite gētes Hic ꝓpheta cōminat' idumeis q̇ fuerūt ꝯrij iudeis. cū tñ debuiſſent eos iuuare eo ꝙ a duobꝰ gemellis fribꝰ deſcenderāt. ſ. eſau ⁊ iacob. ꝑ̃ tñ ꝓpheta cōminat' oibꝰ exn̄tibꝰ in circuitu regni babylonis generalit'. ſcd̄o idumeis ſpālit': ibi. Ecce ſup idumeā. Circa ꝑmū dic̄. a Accedite gētes ⁊c̄. ⁊ ꝑ h̄ inſinuat ꝙ vult dicere magna. iō ſubdit. b Quia indig. dn̄i ſu. oēs gētes. q̄s. ſ. rex babylonis v̓tute armoꝝ ſibi ſubiecit. q̄ fuerūt multe valde ſm ꝙ diffuſiꝰ exꝑmit' Hiere. xxv. c Et furor ⁊c̄. q2 nō poterūt ſibi reſiſtere v̓tute armoru3 ⁊ bn̄ ponit' hic. Indignatio dn̄i. q2 nabuch. nō fecit illas victorias virtute ꝓpria. ſ3 inq̄ꝫtū erat flagellū dei ad puniendū pctā illiꝰ tp̄is. d Interfecit eos. i. int'ficiet loquēdo de futuro ꝑ modū ꝑteriti. e Interfecti eoꝝ. ꝓijciēt' beſtijs ⁊ auibꝰ inſepulti. f Tabeſcēt mōtes ⁊c̄. ꝑ h̄ deſignat' multitudo int'ficiendoꝝ. g Et tabe. ois mili. celoꝝ. qd̄ exponit Ra. ſa. de angelis ꝑfectis ad cuſtodia3 dictarū gētiū q̄s dicit ſimul puniri ⁊ cōtriſtari cū gentibꝰ quibꝰ ꝑſunt. qd̄ eſt erroneū. illi em̄ ſunt angeli beati. ⁊ iō nō pōt eis aliq̇d ꝯtingere: qd̄ ſit ꝯriū volūtati ipſoꝝ. ⁊ iō in nullo triſtant' nec grauant' de punitione tp̄ali ſeu et'na gentiū q̄s cuſtodiūt: q2 talia ꝓcedūt ſm ordinē diuine iuſticie. cui ꝑ oia ⁊ ſimplicit' aſſentiūt. ⁊ iō aliq̇ expoſitores hoc exponūt de demonibꝰ. ſ3 nō videt' dictū rōnabilit': q2 de talibꝰ occiſionibꝰ nō triſtant': ſ3 magis delectant'. ⁊ iō ꝑ militiā celi ſol ⁊ luna ⁊ alia aſtra notabilia intelligunt': q̄ frequent' in ſacra ſcꝑtura militia celi dicunt'. hm̄oi vero aſtra multi gētiles antiq̇tus colebāt ſicut deos. ⁊ iō metaphorice dicunt' tabeſcere in deſtructione gentiū ea adorantiū eo ꝙ apparet manifeſte ꝙ nō poterāt eas ſaluare. h Et cōpli. q̄ſi li. celi. in libro em̄ plicato q̄cūq3 ſcꝑta ſūt nō pn̄t legi. ⁊ eodē mō dr̄ hic ꝙ gētiles ex cōſtellationibꝰ futura ꝑnoſticātes nō poterāt ibi videre īfortunia ſuꝑuētura ꝑ nabuch. i Et ois mili. eoꝝ influet. i. influentia ſtellarū eis nō ꝓficiet. k Qm̄ inebri. eſt ī ce. gla. meꝰ. i. gladiꝰ vindicte mee. ex ordinatione celeſti ſeu diuina extentꝰ eſt ad afflictionē gentiū ⁊ effuſionē multi ſanguinis eoꝝ.

a Accedite gē- xxxiiij.
tes ⁊ audite ⁊ ppl'i at
tēdite: audiat terra ⁊
plenitudo eius orbis ⁊ oē
b germē eius: q2 indignatio
c dn̄i ſuꝑ oēs gētes ⁊ furor
ſuꝑ vniuerſam militiā eoꝝ
d Interfecit eos ⁊ dedit eos
e ī occiſionē. Int'fecti eoꝝ ꝓ
ijcient' ⁊ de cadauerībꝰ co
f rū aſcēdet fetor. Tabeſcēt
g mōtes a ſanguine eoꝝ ⁊ ta
h beſcet ois militia celoꝝ ⁊
cōplicabunt' ſicut liber celi
i ⁊ ois militia eoꝝ defluet ſi
cut defluit foliū de vinea ⁊
k de ficu: qm̄ inebriatꝰ eſt in
l celo gladiꝰ meꝰ. Ecce ſuꝑ
idumeā deſcēdet ⁊ ſuꝑ po
pulū int'fectiōis mee ad iu
diciū. Gladiꝰ dn̄i repletꝰ
eſt ſanguine īcraſſatꝰ ē adi
m n pe de ſanguie agnoꝝ ⁊ hir
o coꝝ ⁊ de ſanguie medulla
p toꝝ arietū. Victia. n. dn̄i
q in boſra ⁊ int'fectio magna
r in terra edon. Et deſcēdēt
s vnicornes cu3 eis: ⁊ tauri
t cū potētibꝰ. Inebriabitur
t'ra eoꝝ ſanguine ⁊ humus
v eoꝝ adipe pinguiū q2 dies
vltiōis dn̄i: annꝰ retributi
x nis iudicij ſyon. Et cōuer
y tent' torrētes eiꝰ ī picē ⁊ hu
z mus eiꝰ in ſulphur. Et erit
t'ra eiꝰ ī picē ardētē nocte ⁊
z die nō extiguet' ī ſempit'nū
Aſcēdet fumꝰ eiꝰ a genera
tiōe in generationē deſola
a bit' in ſecula ſeculoꝝ. Nō
b erit trāſiēs ꝑ eā ⁊ poſſide
c būt eū onocrotalus ⁊ heri
d tiꝰ ⁊ ibis ⁊ coruꝰ hītabūt ī
e ea. Et extendet' ſuꝑ eā mē
ſura ⁊ redigat' ad nihilū: ⁊
ꝑpēdiculū in deſolationē.
f Nobiles eiꝰ nō erūt ibi re
g h gez potiꝰ inuocabūt ⁊ oēs
ꝑncipes eiꝰ erūt ī nihilum
i k Et orient' ī domibꝰ eiꝰ ſpie
⁊ vrtice ⁊ paliurꝰ ī mūitio
l nibꝰ eiꝰ ⁊ erit cubile draco

l Ecce ſuꝑ idumeā. Hic ꝯñr ꝓpheta inuehit' ꝯ idumeos ſpālit'. ⁊ diuidit' in tres ꝑtes q2 ꝑ̃ cōminat' eis hoīu3 occiſionē. ſcd̄o terre deſtructionem. ibi. Et cōuertent'. ⁊ tercio ponit vtriuſq3 dicti cōfirmationē ibi Req̇rite diligenter. Circa ꝑmū dicit in ꝑſona dn̄i. Ecce ſuꝑ idumeā ⁊c̄. ⁊ ꝑ3 lr̄a vſq3 ibi. m De ſanguine agnoꝝ. i. minoꝝ. n Et hircoꝝ. i. mediocrium. o Et de ſang. me. arietū. i. maioꝝ ī potentia ⁊ diuitijs. p Victima. n. dn̄i i. interfectio pctōꝝ ex ſn̄ia dn̄i. q In boſra. de hac. n. ciuitate fuit iobab rex edom. Gen̄. xxxvj. r Et deſcēdent vnicornes. i. ſuperbi ⁊ ceruicoſi. s Et tauri cū potentibꝰ. i. indomiti. t Inebriabit' terra eoꝝ ſanguine. In h̄ notat' magnitudo effuſiōis ſanguis hūani: cuiꝰ cā ſubdit' cū dr̄. v Quia di. vlti. dn̄i ⁊c̄. ſic. n. fuerūt puniti idumei eo ꝙ fuerūt moleſti ⁊ aduerſarij iudeis quoꝝ ciuitas metropolis fuit ir̄l'm in q̄ erat mons ſyon. x Et ꝯuertent'. h̄ ꝯñr ꝓpheta ꝯminat' eis terre deſtructionē: cū dicit' Et ꝯuertent' torrētes eiꝰ in picem. i. in corruptionē ⁊ amaritudinē ex multitudie ſanguis ibidē decurrētis ⁊ cadauerū ibidē ꝓiectoꝝ. y Et hu. eiꝰ ī ſulphur. h̄ eſt in fetorē ex cadaueribꝰ exalātē. z Et erit terra eiꝰ ⁊c̄. q2 habitacula illiꝰ terre fuerūt cōbuſta ab aduerſarijs: ita facilit' ac ſi eſſent linita pice. z Nō exti. in ſempi. oꝑe hūano. ignis. n. ille nō fuit extinctꝰ ab incolis: q̇ erāt ꝓ maiori ꝑte int'fecti: ⁊ reſidui fugitiui vel capti. nec ab aduerſarijs q̇ ignē accēderāt: ſ3 ſolū ceſſauit ꝑ defectū materie cōbuſtibilis. Vel pōt dici. ꝙ in aliq̄ ꝑte illiꝰ terre in ſignum diuine vīdicte apꝑuit ignis exiens de venis ſulphureis terre q̇ adhuc ꝑſeuerat ſic̄ eſt ī ſicilia ī mōte ethne. iō ſubdit'. Aſcēdet fumꝰ eiꝰ ⁊c̄. a Nō erit ⁊c̄. q2 euacuabit' ab incolis. b Et poſ. eā onocro. auis. eſt imūda ⁊ dicit' ab onos ꝙ eſt aſinꝰ. eo ꝙ hēat faciē. aliq̇ mō ſil'e3 aſino vt hr̄ in li. q̇ dr̄ catholicon. hebrei tñ dicūt h̄. Noctua q̄ ē auis volās de nocte. c Et heritiꝰ. aīal eſt paruū ſpinoſum. d Et ibis. i. ciconia. hebrei dicūt monedula. ꝑ iſtā deſignat' vaſtatio t're: q2 iſta hītāt ī locis deſ'tis. e Et extēdet' ⁊c̄. i. deſtructio erit ⁊ vaſtatio ſm mēſurā pctōꝝ. iō ſequit'. f Nobiles eiꝰ ⁊c̄. q2 erūt int'fecti vl' capti. iō ſbdit' g Regē po. inuocabūt. i. regē babylonis cui erūt ſubiecti h Inuocabūt. vt eoꝝ miſereat'. q2 tñ nō iueniēt apud eū miā3 ſubdit'. Et erūt oēs ꝑncipes eiꝰ ī nihilū. i Et ori. in do. eiꝰ. ruinoſis ⁊ derelictis. k Spine ⁊ vrti. ⁊ pali. Carduꝰ eſt ſpinoſus cū q̇ parant' pāni. l Et erit cubile

draconū ⁊c̄.ꝓ cōia iſta intelligit̄ ꝙ terra ad ſolitudinē redi
get. m Et occur.demo.onocētauris. ſm expoſitores
nr̄os dicunt̄ hic demonia:demones incubi: vel hoies ſil
ueſtres. Onocētauri aūt aīalia mōſtruoſa in pte ſupiori
ſilitudinē hois hn̄tia ⁊ ī inferiori aſini:iō dr̄ ab onos qḋ
eſt aſinus.hebrei di
cūt.Et occurrerunt
martine cattis ſilue
ſtribꝰ.⁊ dicunt mar
tine apud eoſ aīalia
ſilitudinē hn̄tia cuꝫ
ſimijs: ſūt tn̄ cauda
ta. n Et piſo.cla.
alt̄ ad alterū .i.vlu-
labit.⁊ dicūt̄ hic pi-
loſi.: ſm heb. aīalia
ferociora ⁊ piloſa:ſi
cut lupi ⁊ hmōi.
o Ibi cuba.lamia
eſt aīal mōſtruoſuꝫ

m nū ⁊ paſcua ſtrutionū:⁊ oc
currēt demonia onocētau
n ris ⁊ piloſus clamabit alt̄
o ad alteruꝫ. Ibi cubauit la-
mia ⁊ iuenit ſibi requiem.
Ibi hūit foueā heritius ⁊
enutriuit catulos ⁊ circūſo
dit ⁊ fouit ī vmbra eiꝰ. Il-
lic ꝯgregati ſunt milui. alt̄
p ad alteꝝ. Reqrite diligēt

hn̄s in ſupiori pte ſilitudinē mulieris:⁊ ī inferiori pedes
eqnos.Cetera patēt ex dictis. p Reqrite diligent̄.hic
ꝯn̄r ponit̄ p̄dictoꝝ cōfirmatio cū dr̄. Reqrite diligent̄ in
li.dn̄i.i.in h̄ libro Eſaie.q̄ ſcpſit ipm ſpūſctō dictante: ꝓ-
ut dictū fuit ī ꝓn.huiꝰlibri. q Et legite.ſ.futuris tpibꝰ
⁊ inuenietis ꝙ. r Vnū ex eis q̄ p̄dixi vētura.ſ̄.eo.
s Nō defuit.qn ſit adimpletū. t Alt̄ alterū ⁊c̄.hoc ē
dictū h̄ nō ꝯtingit ex caſu nec ex hūana induſtria.ſ ex or
dinatiōe diuia.iō ſubdit̄. v Quia qḋ ex ore meo ꝓce-
dit.ꝓphetādo. x Ille.ſ.deꝰ. y Mādauit m̄. inſpi-
rādo. z Et ſpūs eiꝰ.ipē cōgregabit ea.ſ.aīalia mōſtruo
ſa p̄dicta. ꝫ Et ipē miſit eis ſortē.ſ.ad locū habitāduꝫ
a Et manꝰ eiꝰ ⁊c̄.i.ſingulis.ſm ſue nature cōueniētiaꝫ.
b Vſqꝫ inetnū.i heb. hr̄. Vſqꝫ i ſeculū.qḋ ꝓprie ſignat
tp̄s qnq̄ginta annoꝝ.aliqn̄ tn̄ accipit̄ i ſcriptura ꝓ maio
ri tpe aliqn̄ ꝓ miori.vn̄ nō accipit̄ hic ꝓ duratiōe ppetua
q: idumea poſt deſtructionē dictā p nabuch. fuit poſtea
habitata ab hoibꝰ:⁊ p̄dicta aīalia inde eiecta.

In ca.xxxiiij. Accedite gentes. Additio.

Iſtud ca.in quo ꝓpheta inuitat oēs gētes ad audi
endū ⁊ indignationē dn̄i ſup oēs gētes cōminat̄:⁊
ꝯn̄r reſtringit ſe ad idumeā tm̄ de cuiꝰ vaſtatiōe plu
ra ⁊ pncipalia q̄ in h̄ ca.cōtinent̄ denuciant̄ ſm poſtil.in
poſtilla ſua pncipalit̄ exponit̄ de idumeis ab eſau deſcē-
dētibꝰ:eo ꝙ fuerūt ꝯrij iudeis cū debuiſſent eos iuuare.
eo ꝙ a duobꝰ gemellis fratribꝰ deſcēderant ꝓut ī poſtil.
largiꝰ cōtinet̄ qḋ nō videt̄ rōnabilit̄ dictuꝫ: tum q: per p̄-
ambulū huiꝰ ꝓphetie dat̄ intelligi qḋ indignatio dei de q̄
hic agit̄.ſit maxia reſpectu p̄dictarū:q̄ in ꝓphetijs p̄cede
tibꝰ fuerūt tradite.dic̄ em̄. Accedite gētes ⁊c̄. Audiat ter-
ra ⁊ plenitudo eiꝰ:orbis terrarū ⁊ oē germē eiꝰ. q̄ v̄ba q̄
tām axīmā attētionē denūciāt:⁊ totū orbē terrarū ad au-
diēdū excercitāt nō legunt̄ in alijs ꝓphetijs Eſaie. in qbꝰ
de deſtructione babylonioꝝ:aſſyrioꝝ:egyptioꝝ ⁊ alioꝝ
agit.Ex quo vr̄ ꝙ in h̄ ca.de acerbiori ⁊ duriori indigna-
tiōe dei tractet.tū q: fratnitas gemella eſau ⁊ iacob quaꝫ
allegat ad h̄ ꝙ debuiſſent idumei adiuuare iudeos nūqꝫ
fuit cauſatiua amicitie:ſ potiꝰ cauſauit int̄ eos magnam
inimicitiā tā in ſuis pmordijs vt pꝫ Geū.xxv.vbi de ipſis
gemellis in vtero exn̄tibꝰ dr̄. Collidebant̄ i vtero eiꝰ par-
uuli qꝫ in ꝓceſſu in ſuis poſteris.vn̄ Exo.ca.xvij. Primꝰ
aduerſariꝰ q̄ exiuit obuiā pplo iſrl̄ ad pugnādū cū eis cū
exiret de egypto fuit amalech filiꝰ eliphaꝫ pmogēiti eſau
vn̄.ij. Reg.viij.dr̄ de dauid. Poſuit in idumea cuſtodes
ſtatuitqꝫ p̄ſidiū:⁊ facta ē vniuerſa idumea ſeruiēs dauid.
Ex q̄ pꝫ ꝙ iſte due gētes iſrl̄.ſ.⁊ idumei nō habebāt ſe ad
inuicē vt frēs:ſ potiꝰ vt aduerſarij: ꝓut fuit ꝓphetatū de
eis Geū.vbi.ſ̄.Duo ppli ex vētre tuo diuident̄. populꝰ
qꝫ pplm ſupabit. Non ḡ ex tali fratnitate videt̄ ſequi ꝙ
idumei tā acerrime debuiſſēt puniri eo ꝙ nō adiuuiſſent
iſraelē vn̄ aliq̄ expoſitores nr̄i h̄ ca. vident̄ exponere pnci

palit̄ de finali iudicio:in q̄ oēs reprobi puniēt̄ ex oibus
natiōibꝰ.Et lꝫ huic expoſitioni plurima q̄ in h̄ ca.ꝯtinēt̄
ꝯcordēt.tn̄ nō ꝯſonat ei h̄ qḋ dr̄.ī. Regē potiꝰ inuocabūt:
cū in iudicio nec poſt iudiciū nō ſit aliud regnuꝫ:niſi re-
gnū xp̄i quē nō pnt īuocare dānati.ī qbꝰ malignitas odij
ſp p̄manet.vt in.iiij.

q i libro dn̄i ⁊ legite:vnū ex
r s eis nō defuit:alt̄ alteꝝ nō
t v q̄ſiuit q: qḋ ex ore meo ꝓce
x y dit ille mādauit ⁊ ſpūs eiꝰ
z ꝫ ipē cōgregauit ea ⁊ ipē mi
a ſit eis ſortē:⁊ manus eius
diuiſit eā illis in mēſuram
b Vſqꝫ ineternū poſſidebūt
eā in generatione ⁊ gene-
ratione habitabūt in ea.

ſen.di.xlvij. Ra.ſa.
vo ⁊ cōit̄ oēs hebre
oꝝ expoſitores hoc
ca.exponūt d̄ roma
no imꝑio ſeu regno
vn̄ glo.nr̄a p boꝫra
⁊ edom hebreorum
mgr̄i romā volūt i-
telligi ⁊ oia de ipſa
dici q̄ ꝯtinent̄ i ſeqn
ti ca.h̄ in glo. Circa
quā attēdēdū ꝙ per
romā intelligūt ec-
cleſiā romanā cuiꝰ
caput in terris eſt roma quā dicūt eē deſtruēdā p meſſiā
ab eis ſpectatū: qḋ q̄dē regnū eccl̄ie dicūt eē p̄figuratū p
q̄rtā beſtiā Dan̄.iiij.ca.q̄ deſtruēda eſt p vnū regnū incor
ruptibile a deo ſuſcitādū: ꝓut ibidē hr̄. In q̄ expoſitione
duo falſa p̄ſupponūt. Primū.ſ.ꝙ regnū xp̄i ſeu eccl̄ie ſit
p̄figuratū p q̄rtā beſtiā in viſiōe Dan̄.cōtentā:qḋ eſt māi
feſte falſuꝫ: ꝓut plene fuit expoſitū in additionibꝰ ſuper
dan̄.ca.ſ̄.dicto.ſcōꝫ p̄ſupponit ꝙ ppl̄s xp̄ianꝰ ſit idumeꝰ
⁊ ſic tenēt in oibꝰ ſuis libris tā thalmudicis qꝫ alijs:vn̄ in
h̄ ca. Ra.cāhi.ſic dicit ꝙ regnū humanū ⁊ oēs q̄ tenent le
gē nazareni ꝓ maiori pte ſunt idumei lꝫ eis fuerunt aliq̄
nationes admixte. Silr̄ dicit ꝙ ceſar ⁊ oēs reges q̄ fuerūt
an̄ eū in roma ſūt idumei. Ad qḋ ꝓbandū nihil allegat ſ
ſolū ſuā fabuloſam narrationē p̄ſupponit: tāqꝫ verā cuiꝰ
falſitas tn̄ eſt manifeſtiſſima. Xp̄iani.n. ſi dicant̄ deſcen-
dere ſm fidē.tūc pncipalit̄ deſcēdūt a xp̄o cuiꝰ fidē ⁊ de-
noiatione tenēt:q̄ de dauid ⁊ p ꝯn̄s de iacob deſcēdit: nō
aūt de eſau. Si aūt loquant̄ de deſcēſu ſm carnē: tūc de
oibꝰ natiōibꝰ ſunt indifferent̄. vn̄ petrꝰ apl̄s Act.x.ca. In
veritate cōperi. ꝙ nō eſt acceptor pſonarū deꝰ.ſ i oi gēte
Paulꝰ etiā ad Ro.x.ca.inqt. Nō eſt diſtinctio iudei ⁊ gre
ci. Dicere ḡ ꝙ p idumeā itelligat̄ xp̄ianitas ſeu eccl̄ia ro
mana:nō ſolū nō hꝫ fundamētū:ſ etiā manifeſte eſt fal-
ſūm.Et notādū ꝙ in h̄ loco ſic̄ in aliqbꝰ alijs verificat̄ de
eis.illud pſ̄. Gladiꝰ eoꝝ intret in corda ipoꝝ. Nā ſi bene
ꝯſiderent̄ ſcpture idumea in h̄ loco ⁊ ī alijs ſilibꝰ ſignt ad
lr̄am ſynagogā iudeoꝝ.q̄ p pctm̄ negationis ⁊ occiſiōis
xp̄i facta eſt eccl̄ie dei inimica:ſicut idumea ab eſau de-
ſcēdēs aduerſatrix fuit ipſi irl̄m. Ad cuiꝰ declarationem
oſ̄dēduꝫ eſt quō idumea q̄nqꝫ ſub methaphora lr̄alit̄ ſi-
gnificet p̄dictā ſynagogā iudeoꝝ.ſcdō q̄lit̄ lr̄a huiꝰ ca.ap-
plicet̄ idumee in h̄ ſenſu ſumpte. Circa pmū ſciēdum ꝙ
ſm Iſiō.vij.ethimo.ꝙ eſau pmogenita ſua ꝓpt̄ eſcā fra-
tri ſui minori vēdidit.ac poſtmodū patna bn̄dictiōe ſibi
ꝓmiſſa priuatꝰ eſt.ſignificat eūdē pplm iſraeliticū que a
deo vt Exo.narrat liber pmogenitꝰ filiꝰ nūcupatꝰ eſt.qui
etiā ꝓpt̄ pn̄tis ſeculi lucra nō ſolū pmatꝰ ſui honorē ami
ſit.verūetiā ⁊ regni celeſtis p̄miū p̄patū adipiſci nō me-
ruit dn̄o exprobrāte cū dicit. Auferet̄ a vobis regnū dei:
⁊ dabit̄ gēti faciēti volūtatē eiꝰ:hec ille.Ex q̄ p locum ab
oppoſitis p quē ſicut ꝓpoſitū de ꝓpoſito:ſic ⁊ oppoſituꝫ
de oppoſito verificatur:ꝙ ſicut pmogenitura ⁊ bn̄dictio
eſau pmogeniti ſm carnē trāſiuit i iacob miorē.ſic pmo-
genitura ⁊ bn̄dictio ſynagoge ſathane p̄geniti ſm carnē
trāſiuit in eccl̄iam etate minorē:⁊ ſic in iſraeliticā digni-
tatē gentiū trāſiuit plenitudo:intm̄ ꝙ gentes verā fidem
ipſiꝰ iacob recipiētes ppl̄s iſrl̄ dicat̄.vn̄.ī. xliiij. de gētili
ad fidē accedēti legit̄. Et i noie iſrl̄ aſſimilabit̄ ſic eadem
rōne deſcēdēs a iacob ſm carnē ⁊ ab eiꝰ fide recedentes:
ſicut eſt ſynagoga iudeoꝝ xp̄m negantiū ⁊ crucifigentiū
in abiectionē trāſeūt idumeticā,vn̄ ⁊ nomē. idumee ſibi

vendicauerūt q̄ ab exordio fuit iſraeli inimici. ⁊ iō Apo.
ij. de ipis dr̄. Qui dicūt ſe iudeos ⁊ nō ſūt. ſ; ſunt ſynago
ge ſathane. Et notādū ꝙ exordiū hui⁹ diſtinctiōis. ſ. ſyna
goge ⁊ eccl'ie ꝓprie figurat̄ in exordio hoꝝ duoꝝ fratruꝫ
ſ. eſau ⁊ iacob: Geñ. xxv. Si diligent̄ attendat̄ oia eñ ho
rū fratrū geſta ꝑncipalit̄ fuerūt figuratiua vt ibidē in ad
ditione dictū fuit. Sicut eñ ibideꝫ collidebant̄ in vtero
paruuli. ſic ꝭ in vtero materno. ſ. in gremio ſacre ſcriptu
re q̄ mr̄ eſt vtriuſq;: cū ex ipa ſacra ſcptura mām vite ſpūa
lis ſumit: in q̊ quidē vtero tā ſynagoga q̄ʒ eccl'ia cōtinue
collidunt̄ repugnātes ſibiinuicē i ei⁹ intellectu. ſicut etiā
p̊ egreſſus eſt eſau. ſcdo vo iacob. ſic ⁊ ꝭ ſynagoga patrū
ſ. eccl'ia antiq̄ teſtamenti p̊ egreſſa eſt. ꝯñr vo eccl'ia xp̄i. ſ.
noui teſta. ſicut etiā ibi iacob egrediēs plātā fr̄is tenebat
manu. ſic eccl'ia in p̊ ſuo exordio. q̄ icepit a paſſiōe xp̄i q̊-
dāmodo ritū ſynagoge tenebat in obſuantijs legalibus
Nā a tpe paſſiōis xp̄i vſq; ad diuulgationē euāgelij ſm
Aug. lʒ legalia mortua erāt nō tñ mortifera. vñ ⁊ Paul⁹
circūcidit timotheū: ſicut aūt ibi poſt egreſſuꝫ totalit̄ ſūt
diuiſi. vñ dicit duo ppl'i ex vētre tuo diuident̄: ſic ⁊ hic ec
cleſia ⁊ ſynagoga oino ſunt diuiſe i fide ⁊ morib⁹. ſic etiā
ibidē dr̄. Popul⁹ ppl'm ſupabit: ⁊ maior minori ſeruiet.
ſic ſynagoga q̄ eſt maior natu eccl'ie q̄ minor eſt natu fuit
Ex quib⁹ pꝫ intentū. ſ. ꝙ ſicut vl'is eccl'ia gentiū i vnitate
fidei xp̄i adunata vere ⁊ ꝓprie dr̄ iſrl' ⁊ dom⁹ iacob: de q̄
angel⁹ ad virginē. Regnabit in domo iacob ineternū Lu.
j. ſic ⁊ ſynagoga ſathane. ſ. iudeoꝝ: q̄ domui iacob. ſ. vere
eccl'ie eſt inimica idumea dici dꝫ. Itē ad hāc veritatē con
firmādā facit quoddā valde notabile. qđ hr̄ ex codicibus
eoꝝ valde autēticis. tradūt eñ ⁊ firmiter credūt ꝙ doctri
na thalmudica nephāda eoꝝ fuit data moyſi a deo i mō
te ſynai oreten⁹ q̄ qđē doctrina falſa ⁊ phariſaica redacta
fuit in ſcriptis ꝑ quēdā q̄ dr̄ apud eos Ra. iudanaſci. qui
totā illā doctrinā accepit a quodā q̄ dicebat̄ Rabi mayr
a cui⁹ auctē depēdet illa doctrina: ſ; cōſtat ꝑ eos ꝙ Rabi
mayr ille q̄ fuit ꝑncipalis actor erat idume⁹ natione: ⁊ re
cepit fidē ⁊ ritum iudeoꝝ ꝑ temp⁹ poſt paſſionē xp̄i. vñ ⁊
ꝓſelitus idume⁹ apud eos dr̄ q̄ oia hñt in diuerſis locis
in thalmud. ⁊ epylogant̄ ꝑ ordineꝫ in ſūma Rabi moy.
egyptij que apud eos eſt ſolēniſſima in prologo ſuo vbi
agit de auctē thalmudice doctrine. Ex q̊ pꝫ ꝙ ſicut eccl'ia
xp̄i dr̄ eccl'ia apl'ica: eo ꝙ doctrinā euāgelice legis recepit
a xp̄o mediātib⁹ apl'is. ſic ſynagoga iudeoꝝ: q̄ doctrinaꝫ
thalmudicā hñt ꝓ lege dicenda eſt idumerica eo ꝙ rece-
pit doctrinā illā mediāte Rabi mayr idumeo: ⁊ ſic hr̄ ꝑ-
mū intentū. Circa ſcdm dr̄ in lr̄a. Accedite gentes ⁊ audi
te ppl'i attēdite: audiat terra ⁊ plenitudo ei⁹. in q̄ inuitat
ꝓpheta oēs gētes ad audiēdū ſniam latā ꝯ idumeā. ſ. ſy-
nagogā. Nā ſicut paſſio xp̄i ꝑ ſynagogā malicioſe ꝓcu-
rata. fuit diuulgata ꝑ orbem ꝑ ꝑdicationē apl'oꝝ: ſic con
decēs eſt: vt pena idumee. ſ. ſynagoge oib⁹ gētib⁹ inſinua
ret̄ ad laudē diuie iuſticie. ⁊ ſequit̄. Quia indignatio dñi
ſup oēs gētes. Ad qđ ſciēdū ꝙ ſicut cū iſrl'e de egypto ex
eunte multū vulg⁹ ꝓmiſcuuꝫ exiuit. vt hr̄ Exo. xij. ca. ſic
cū ipſis aſcēdētib⁹ de babylonia ml'ti ſe miſcuerūt. vt pꝫ
Eſdre. v. ca. Idcirco tpe paſſionis xp̄i dicunt̄ fuiſſe i irl'm
de cūctis nationib⁹. vt hr̄ Act. ij. ca. Et q̄r de ipſis multi
adheſerūt ſynagoge. Vñ in lapidatione ſtephani Act.
vij. ca. Surrexerūt q̄dā de ſynagoga q̄ appellabat̄ liber-
tinoꝝ. iō dicit. Indignatio dñi eſt ſup oēs gētes vt intelli
gat̄ diſtributio ꝓ generib⁹ ſingulorꝝ nō ꝓ ſingulis gene-
rū. Fuit etiā ſynagoga poſtmodū ꝑ orbē terraꝝ ignomi-
nioſe diſꝑſa. ꝓut fuit ꝑnoſticatū ꝑ moyſen: Deu. xxviij. ⁊
ſic vindicta dei ipſis inflicta publicat̄ ꝑ oēs gētes. Qua-
lis aūt fuerit hec vīdicta declarat. d. Interfecit eos ⁊c̄. qđ
ꝑmū impletū fuit ꝑ romanos: q̄ capta ciuitate irl'm inu-
merabiles occiderūt. Conſequent̄ poſt modicū tēpus in
ciuitate q̄ dr̄ bieher: vbi falſuꝫ meſſiam ſup ſe poſuerūt ⁊
poſtea a romanis obſeſſi ⁊ capti ml'ta milia ex eis cū ſuo
meſſia fuerūt occiſi: ꝓut i hiſtoria Ioſephi ⁊ in alijs thal
mudicis hiſtorijs narrat̄. Et q̄r taliū cadauera ꝓpt eoꝝ
multitudinē inſepulta remanebāt. ideo ſubdit. Interfe-
cti eoꝝ ꝓijcient̄ ⁊ de cadaueríb⁹ eoꝝ aſcendet fetor: que
quidē interfectio ſeu occiſio nō ceſſat. ſ; quodāmodo cō-
tinue durat cū ꝑ interualla temporꝝ qñq; in gallia: qñq; i
anglia: aliqñ in hiſpania: ⁊ ſic de alijs natiōib⁹ multa mi-
lia occidunt̄ a regib⁹ ſeu a populis. Nam vt hec vindicta
eſſet in memoria hoim: ⁊ nō traderet̄ obliuioni diſpoſuit
deus ꝙ in ꝓceſſu temporꝝ ⁊ in diuerſis nationib⁹ ſeu re-
gionib⁹ exerceret̄: ⁊ nō ſimul de terra delerent̄ ꝓut ꝓphe
ta orauit in pſ̄. d. Ne occidas eos. ſ. ſimul ne forte obliui-
ſcant̄ ppl'i mei: ꝓut fuit ibi expoſitū in additione. Seq̄t̄
in lr̄a. Et tabeſcet oīs milicia celoꝝ. ſ. demonū aereorum
ſm glo. q̄r deficientib⁹ mēbris eoꝝ quodāmodo videnť
tabeſcere vel annihilari: de quo dicit. Et complicabunt̄
ſicut liber celi. quia ſicut in libro complicato nihil appa-
ret legendū. ſic non apparebunt hmōi aeree ptātes. ac ſi
eſſent vetuſtate ad cōſumptionē tendentes de quo dicit.
Et oīs milicia eoꝝ defluet ⁊c̄. ⁊ ſequit̄. Qm̄ inebriatus ē
in celo gladi⁹ meus. q̄r. ſ. ꝑ celeſtem ſniaꝫ inebriat⁹ eſt ſan
guine interfectoꝝ gladius diuine vindicte mō ꝑdicto ⁊ ſe
quit̄. Et deſcendet. ſ. gladi⁹ meus de celo. ſup idumeaꝫ. ſ.
ſynagogā ꝑdictā. Et ſup populū interfectionis mee. ſ. q̄
me interfecerūt ad iudiciū. i. diuinū manifeſtandū. Et q̄r
hec vltio ſe habebat extendere ad oēs taꝫ maiores q̄ʒ mi-
nores. iō ſequit̄. Gladi⁹ dñi repletus eſt ſanguine ⁊c̄. vſq;
ibi. Victima eñ dñi in bozrha. Ad quod ſcienduꝫ quod
bozrha eſt ciuitas regia in terra idumea: vt habet̄ Geñ.
xxxvj. Et ſicut hic ꝓ ſynagoga accipit̄ idumea rōnib⁹ iaꝫ
dictis. ſic bozrha ꝓ eodem accipit̄: ſub alia tamen rōne.
Bozrha eñ interꝑtat̄ vindemiata. Nam vatir in hebreo
ſignificat vindemiā. ſynagoga eñ ante aduentū xp̄i dice-
bat̄ vinea dñi. ſ̄. v. ca. Vinea dñi dom⁹ iſrl'. que quidē vi-
nea lʒ ante habuiſſet palmites cū racemis ſeu fructū: ni-
hil tamen poſt paſſionē xp̄i in ea remanſit boni fructus.
ſicut i vinea poſt vindemiā nihil fruct⁹ remanet. qua cō-
ſideratione ꝓprie dr̄ bozrha. vindemia. cetera patent ex
dictis vſq; ibi. Quia dies vltiōis dñi. ſ. ſanguis xp̄i. ꝓut
in glo. Annus. i. temp⁹ retributionū iudicij ſyon. q̄r non
ſolū idumea. ſ. ſynagoga ꝑſecuta eſt xp̄m caput. ſ; etiam
mēbra ſue eccl'ie que ꝑ ſyon deſignant̄. Vnde Mat. ca.
xxiij. Cū reprobaſſet ſynagogā iudeoꝝ ex ꝑſecutione ꝓ-
phetaruꝫ ⁊ hmōi di. Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas ⁊c̄.
Et ex illis occidetis in ſynagogis vr̄is: ſubdit. Vt veniat
ſup generationē iſtā oīs ſanguis innoxius: qui effuſus ē
a ſanguine abel iuſti ⁊c̄. Ex quo pꝫ ꝙ vindicta oīs ſangui
nis effuſi iuſtoꝝ eccl'ie ab abel incipientis: deſcendere de
bet ſup ſynagogā: que per idumeā hic intelligit̄. ⁊ ſequit̄
Et cōuertent̄ torrentes eius in picem: ⁊ humus ei⁹ in ſul-
phur ⁊c̄. Et aſcendet fumus ei⁹ in generatione ⁊ genera-
tione ⁊ generationē. ꝑ torrentes eñ intelligunt̄ doctrine
que a ſacra ſcriptura fluunt ꝑ veros doctores. ſicut. ſ̄. ca.
xxxiij. de ſimili dicit̄. Locus fluuioꝝ riui latiſſimi ⁊ in ſe-
quēti ca. dr̄. Et torrētes in ſolitudine. vnde torrētes ſyna
goge que in antiquis fluebant a ſanctis ꝓphetis ⁊ docto
rib⁹ in aquas ſaluberrimas. poſtea cōuerſi ſunt ꝑ doctri-
nam phariſaicam ⁊ thalmudicā in picem ⁊ ſulphurem q̄
generant fetoreꝫ. Ad cuius intellectū notāda ſunt aliqua
de multis ⁊ innumerabilib⁹ que in eoꝝ doctrinis abſur-
da ⁊ nephāda legunt̄. Ad qđ ſciendū ꝙ ſynagoga iudeo-
rū poſt paſſionē xp̄i intm̄ fuit excecata ꝙ in ſua thalmu-
dica doctrina quā falſe dei legē vocāt multa tradiderunt
maxime abſurda de deo. vñ in li. q̄ dr̄ barathoch rabi eo-
rū plane dicūt ꝙ de⁹ in qualibet vigilia noctis dolens de
deſtructione templi ſui ⁊ captiuitate iudeoꝝ rugit vt leo
vt dicit de ſeipſo. Ve mihi qui deſtruxi domum meaꝫ. ⁊
cōbuſſi templū meū: ⁊ captiuaui filios meos int̄ gentes
ſeculi. Et hanc ſniam multis ⁊ varijs modis replicant.
In ꝑn. etiā libri abodozera. querūt quid facit deus in. xij.
horis diei. Ad qđ rñdēt ꝙ in trib⁹ horis ꝑmis ſedens ſtu
det in lege. ⁊ in trib⁹ ſecundis iudicat vniuerſum mūduꝫ
in trib⁹ tercijs paſcit totū mundū. in tribus quartis ludit

cū leuiathan:iuxta illud Job. Leuiathan iſtū quem for-
maſti ad illudendū ei. Dicūt tñ ꝙ a die qua templū eſt
deſtructū nō fuit ludus nec riſus corā deo.ſꝫ fletꝰ ⁊ plan-
ctus:iuxta illō Eſaie. Vocauit dñs exercitum in die illo
ad fletū ⁊ planctū ⁊c. Conſequent̄ ibidē querūt qd facit
xij.horis nocturnis. Et rñdēt alia ſimilia in fatuitate.vñ
quilibet hñs vſuꝫ rōnis admirari dꝫ de tāta cecitate quō
illi qui gloriant̄ ſe hr̄e legē dei: attribuāt vero deo q̄ nec
in dijs habet ſil'em paſſionē fletus ⁊ planctꝰ ⁊ hmōi: q̄s
peſſimi ydolatre ſuis dijs nō attribuūt: ⁊ ꝙ deterius eſt
ꝙ rabi eoꝝ determināt in li.q̄ dr̄ hulin.ꝙ deꝰ peccauit fa-
ciēdo lunā minorē ſole in q̄ntitate:ꝓ cuiꝰ pctō.ſ.dei expi-
ando dicūt ꝙ offerebat̄.iij.kal̄.hircus caprarū.de quo hr̄
Nume.xxviij. O mira ⁊ brutalis inſania q̄ deo audet at
tribuere qꝫ etiā beatis mīme cōpetit ꝓut eſt ve.qō miſe-
riā ſiḡt que aliena eſt a quolibet btō.ſil'r ⁊ peccare ⁊ expi
atione ꝓ pctō indigere ⁊ hmōi que horrēda ſunt ⁊ ſtupē
da. Sed ſunt nōnulli modernoꝝ:qui ad has inſanias co
lorādas dicūt ꝙ p̄dicta ⁊ multa ſimilia que in thalmud
de quo dicunt̄:ſunt metaphorice intelligēda:eo mō quo
ſacra ſcriptura deo attribuit penitere. vt Geñ.vj.⁊ iraſci
Nu.xxij.⁊ in alijs q̄plurimis locis que ⁊ ſimilia intelli-
gēda ſunt ſimilitudinarie.ſ.ꝙ ſe habet in effectibus ſuis
de quibus in illis locis agit̄ ad modū tales paſſiones ha
bentis que quidē cauillatio nō valet: tuꝫ quia lꝫ in ſacra
ſcriptura:prout ꝓphete q̄nqꝫ more humano loquunt̄ ta
lia q̄nqꝫ tradant̄ in dictis tñ expoſitoꝝ ſacre ſcripture ta-
lia nō ſunt admittēda:cū ad expoſitores ptineat:vt ſacrā
lr̄am exponāt:nō aūt qō talia tradāt in actibus ſuis que
ſunt erroꝝ inductiua:ſicut p̄dicta:tum quia penitere vel
iraſci aut moueri ⁊ hmōi:que in ſacra ſcptura deo attri-
buunt̄ importāt aliq̄d qō in hoibꝰ eſſet laudabile. penite
re eñ in hoie qui peccatum cōmiſit laudabile eſt. Iraſci
etiā ſm moderationē rōnis:vt iuſticia exerceat̄ eſt lauda
bile. Moueri etiā ad bona ꝓſequenda ⁊ mala fugienda
laudabile eſt:⁊ talia deo attribuunt̄ vt bonū qō impor-
tant hoies conent̄ imitari. ſed miſerum eſſe:vel peccare
nihil boni importat. ad quod imitandū hoies ꝓuocari
debeāt:⁊ ſi talia deo attribuere ſtultiſſimū eſt. Sunt etiā
in p̄dicta thalmudica doctrina nephanda quedaꝫ fetida
que aures cuiuſcūqꝫ modeſti offendūt: quoꝝ multa epi-
logat magiſter Raymundus i pugione tercia parte diſ.
iij.ca.xx. Et q2 talia nō ſunt digna repetitione ſeu relatio
ne.iō illa omitto. ſꝫ ſolum ex his infero ꝙ talis doctrina
manifeſte eſt abſurda ⁊ fetida:de qua ꝓprie dicit̄ hic. Et
aſcendet fumꝰ eiꝰ.ſ.horridus ⁊ fetidus mō p̄dicto. Sūt
etiā in iuribꝰ deoꝝ thalmudicis multa iniquiſſima ⁊ na-
turali dictamini rōnis oīno incōſona.vt pleniꝰ declara-
bit̄ ſup zach.ca.v.⁊ ſequit̄. Et deſolabit̄ i ſecula ſeculoꝝ
ſ.irl'm illa mālis a iudeis ſm glo. Nō erit trāſiens ꝑ eaꝫ
q2 romani decreuerūt.vt nemo ex iudeis reuerteret̄ i ter
ram ſuā: ꝓut in glo. Et poſſidebit illā onocrotalus ⁊ he
riciꝰ ꝑ aues ⁊ aīalia que in hoc ca. ponunt̄ intelligunt̄ vi
cioſi hoies ſicut cōit̄ exponit̄ Deut̄.xiiij.vbi hoꝝ ⁊ ſimi-
liū eſus ꝓhibat̄. ſicut ꝑ coruū itelligunt̄ illi q̄ ſunt volu-
ptatibꝰ denigrati.vel qui ſunt exptes bone afflictionis.
q2 coruus ſemel emiſſus ab archa non eſt reuerſus. ⁊ in
miluo q̄ maximis vtit̄ iſidijs deſignant̄ fraudulēti. Iſta
eñ vicia ⁊ ſimilia frequent̄ in ſynogoga iudeos inueniū
tur q̄ poſtq̄ a xp̄o receſſit nunq̄ ad eū reuerſa eſt ſaltem
vniuerſalit̄:⁊ que fraudulētijs frequent̄ vtit̄.⁊ ſic de alijs
aīalibꝰ hic expreſſis intelligenda ſunt vicia que i ipſis re
māſerūt poſtq̄ xp̄m nō receperūt:⁊ nō ſolū vicia q̄ ꝑ aīa
lia hic exp̄ſſa deſignant̄. ſꝫ etiā alia que hic nō exp̄munt̄
intelligant̄ ineſſe eis:iō ſubdit. Requirite diligent̄ in li-
bro dñi.ſ. moſaice legis. Et legite vnū ex eis nō defuit.ſ.
ex auidꝰ ⁊ aīalibꝰ imūdis ꝯtētis in lege:q2 oīa ſm eoꝝ ſi-
gnificata mō p̄dicto ibi manēt.que oīa dicunt̄ in eis du-
rare in ſecula ſeculoꝝ.ſ.durāte eoꝝ ꝑfidia.ſicut Prouer.
xxxj.dr̄ de bibēte vinū:ꝙ doloris eiꝰ nō recordat̄ ampliꝰ
ſ.ebrietate durante. Et ſm hoc exponi pōt reſiduū huiꝰ
ca.ꝯformit̄ ad p̄dicta exceptis duobꝰ paſſibꝰ q̄ ſpālit̄ ſūt
exponēdi.primꝰ.n.dicit. Nobiles eiꝰ nō erūt ibi regē po
tiꝰ inuocabūt:⁊ erūt oēs p̄ncipes in nihilū. Ad qō ſcien
dū ꝙ iudei ſciētes ſe ꝯfuſos in negatiōe xp̄i ꝑ ꝓphetiam
pr̄iarche iacob di. Nō auferet̄ ſceptrū de iuda ⁊ dux de
femore eiꝰ:donec veniat q̄ mittēdus eſt.ſ.xp̄s ꝓut i eoꝝ
thargū.ſ.in trāſlatione chaldaica exponit̄ eo ꝙ iam a ma
gnis tpibꝰ ablatū eſt ab eis ſceptrū ⁊ ducatꝰ:⁊ tñ meſſiaꝫ
nō hñt.iō fingūt ꝙ illi q̄ regūt eos i hac captiuitate ꝑ thal
mudicā doctrinā dicunt̄ hr̄e ſceptꝝ ⁊ ducatū ꝓut tradūt
in libro q̄ dr̄ cāhedrim.qō tñ euacuat ꝓpheta di. Nobiles
eiꝰ nō erūt ibi.q.d. Ad ducē ſeu ſceptrū hñtē nobilitas ꝑ-
tinet quā tñ ipſi nō hñt:ſꝫ regē potiꝰ inuocabūt. māifeſte
eñ ꝯfeſſi ſūt corā pilato. Nō hēmꝰ regē niſi ceſarē: ⁊ etiā
extūc vbicūqꝫ ſint:ſūt ſub ptāte regia alicuiꝰ dñantis ſeu
regētis. Et ſic pꝫ ꝙ falſuꝫ eſt dicere ſe hr̄e ſceptrū ⁊ duca
tū:p̄ſertim cū etiā ſcribe ⁊ phariſei ſub cuiꝰ doctrina ſunt
iā a lōgo tp̄e defuerūt:⁊ de hoc ſubdit. Et erūt oēs p̄nci-
pes eiꝰ in nihilū glo.ſcribe ⁊ ſacerdotes ⁊ phariſei. Secū
dus paſſus eſt:cū dicit. Et piloſus clamabit alter ad alte
rū. Circa qō ſciēdū ꝙ piloſus i hoc loco intelligēdus eſt
demon. Eadē eñ dictio ponit̄ hic ⁊ Leuit̄.xvij.vbi dicit̄
Nō imolabūt vltra victimas demonibꝰ: ⁊ eſt ſenſus.nā
fabricatores thalmudice facultat̄ vel potiꝰ falſitatis: ha
bebāt demones maxie ſibi familiares.quoꝝ vnꝰ vocabat̄
bēthamalcon.⁊ aliꝰ ioſepſeda:⁊ cū iſtis maxie ꝯuerſabāt̄
ꝓut in multis alijs locis ipſiꝰ thalmud hr̄:⁊ etiaꝫ narrat̄
ab eis ꝙ ſemel fuerat a ceſare ꝓhibitū ne illā thalmudicā
doctrinā diuulgarēt ⁊ tñ ad ꝯſiliū ⁊ ꝓcurationē p̄dictoꝝ
demonū hmōi ꝓhibitio fuit reuocata. ⁊ ſic thalmudica
doctrina recupata fuit demonū ꝓcuratione:q̄ q̄dem hi-
ſtoria narrat̄ ꝑ extenſum in li.textuali ipſiꝰ thalmud qui
dr̄ mehila q̄ eſt autēticꝰ apud eos ſm ꝙ ꝓprie dr̄ ꝙ in idu
mea.ſ.ſynagoga ſathane. Et piloſus clamabit alter ad al
terū.ſ.vnꝰ demon ⁊ aliū cōſociū ad opus ſuū explenduꝫ
ſeu recupandū:poſſet etiā hoc intelligi de duobꝰ diaboli-
cis hoibꝰ q̄ inter ceteros ꝑſecutores xp̄i ⁊ eccl'ie ꝑnicioſio
res cenſent̄.primꝰ ſeu principalior i p̄mitiua videlꝫ ſyna-
goga ſathane fuit ſcariothes:de q̄ xp̄s. Qui tradidit me
tibi ⁊c.vñ a xp̄o diabolꝰ noiat̄. Joh.vj. Nōne.xij.elegi ⁊c
Alt̄ vō piloſus pōt intelligi antixp̄s q̄ p̄ncipalior erit in
ꝑſecutione vltima eccl'ie ⁊ vtute demonū miracula faci-
et ſaltē apparētia de q̄ dic̄ Apo.ad theſſa.ij.ꝙ ſm opatio
nē ſathane ⁊c.⁊ ſic piloſi clamāt alt̄ ad alterū lꝫ valde re-
moti in tp̄e:q2 affectiones eoꝝ diabolice adinuicē corre
ſpondēt.nitentes.ſ.xp̄m ⁊ eccl'iam ſubuertere.alt̄.ſ.in ca-
pite.alter vō in omnibꝰ mēbris ſil'r ſibi cōtēporaneis. Si
aūt aūt obijcit̄ ꝯ expoſitionē p̄dictā ꝙ videt̄ eſſe miſtica
nō lr̄alis eo ꝙ idumea ꝓprie ſiḡt illā terraꝫ ſeyr quā eſau
poſſedit.ſil'r bozrha ciuitas p̄ncipalis in ea exiſtens. vñ
ꝙ ꝑ iſta intelligat̄ ſynagoga videt̄ ptinere ad ſenſum mi
ſticū ſeu ſpūaleꝫ:⁊ ſic de multis in hoc ca. contentis ſm
p̄dictā expoſitionē. Dicendū igit̄ ꝙ in dictis ꝓphetarum
multa tradunt̄ parabolice ſeu metaphorice ſicut.ſ̄.v.ca.
Vinea dñi accipit̄ ꝓ domo iſrl'.⁊.xxv.ꝑ moab intelligit̄
antixp̄s ad lr̄am vt ibidē hr̄ in poſtil. vnde ⁊ in hoc loco
q2 lr̄a huiꝰ ca.nō bene adaptat̄ nec ꝓprie idumee nec ro-
me:nec alijs de q̄bus dictū eſt.ſꝫ ſynagoge ſathane mō p̄
dicto. Idcirco de illa exponit̄ ad lr̄am:q2 in locutiōe pa-
bolica vt dictū fuit.ſ̄.in q̄ōne ſupra ꝓlogū Geñ. ſenſus
lr̄alis eſt nō ille qui ſignificat̄ p̄mo ꝑ vocē:ſed ille qui in
tendit̄ ſignificari p̄ſertim cū in hoc loco multa inueniun
tur huic veritati cōſona. vnde ⁊ in alijs locis frequent̄ ac
cipit̄ idumea ꝓ ſynagoga p̄dicta vt.ī.lxiij. Quis eſt iſte
qui venit de edom tinctis veſtibꝰ de bozrha: ⁊ in alijs lo
cis ⁊ eadem eſt rō de alijs in hoc capitulo parabolice cō
tentis.

Replica.

Sed in ca.xxxiiij.recedit a poſtil. q̄ exponit hoc ca.
ca.ad lr̄am Burg. Ipſe aūt ꝑ allegoriam ſatis ex-
tenſam ponit ꝓpoſitiones thalmudicas ⁊ alia mi-
ra.de quibus nō iudico.

Letabit deſerta. Andreas ⁊ aliqui expo- xxxv.
ſitores catholici in hoc ipm ſequētes exponūt iſtō
ca. ad lrām nimis iudaice. ſ. de ꝓſperitate iudeoꝝ
poſt reditū de babylone. ſꝫ hoc nō videt rōnabilit dictuꝫ
q2 ab illo tpe vſqꝫ ad xp̄m fuerūt in ſeruitate: q̄uis in ter
ra ſua. ſicut dictum
fuit. ſ. xxxij. Fuerūt
etiā in multis affli-
ctionib⁹ ⁊ anguſtijs
vt pꝫ i libris Eſdre
⁊ neemie ⁊ Dan̄. ⁊
iō ꝓſperitas ⁊ iocū
ditas q̄ i hoc ca. de-
ſcribunt ad tempus
illō nullo mō refer-
ri vident. Si aūt di
cat ꝙ imo q2 hic eſt
hypbolica locutio:
ſic dicit de alba mu
liere ꝙ eſt albior ni-
ue q̄uis multū defi
ciat a niuis albedie
hoc nō videt ꝯue-
nient dictū in ꝓpoſi
to q2 magnificū ⁊ piū decet plus ꝯferre q̄ꝫ ꝓmittere ve
ſaltē nō min⁹: ⁊ min⁹ punire q̄ꝫ ꝯminari. de⁹ aūt magni-
ficētiſſim⁹ ⁊ pijſſim⁹ eſt. ⁊ iō ei⁹ ꝓmiſſiones de bonis nō
vident rōnabilit exponi ꝑ reſtrictionē. niſi aliq̄n appareat
manifeſte ꝙ ſic debeāt exponi vt ꝓpt demeritū māifeſte
ſuꝑueniēs: ꝓpter qđ bonū ꝓmiſſum iuſte reſcindit vł to
talit aufert. ꝯminationes tn̄ de malis rōnabilit aliq̄n ꝑ
exceſſum ſiue reſtrictionē exponunt ſcḋm quātitatē ⁊ mē-
ſurā peccatoꝝ ipoꝝ delinquētiū. ꝓpter qđ Ra. ſa. hoc ca.
exponit de felici ſtatu quē expectāt iūdei in aduētu meſ-
ſie. Igit dimittēdo qđ falſum eſt in dictis ei⁹. ſ. ꝙ xp̄s ſit
adhuc vētur⁹ in mūdū. ⁊ accipiēdo qđ verū eſt. ſ. ꝙ hoc
ca. ſit ad tp̄s xp̄i referēdū. pōt ſic ꝯtinuari ca. p̄cedēti in
quo ꝓpheta denūciauit deſtructionē idumee ad ꝯſola-
tionē iudeoꝝ. hic ꝯñr denūciat eis ꝯſolationē ꝑfectā xp̄i
tpe credētib⁹ affuturā. Et diuidit in tres ꝑtes. q2 p̄ ꝯſo
lat eos de futura multiplicatione. ſcḋo de credētiū robo
ratione: ibi. Cōfortate man⁹. tercio de demonū deiectio-
ne. ibi. in cubilib⁹. Ad euidentiā p̄mi ſciendū ꝙ in ſenhe
drim hieroſolymitano qui apud heb. eſt libar autentic⁹
dr ꝙ. v. res notabiles defuerūt in ſecūdo templo ꝑ zoro-
babel edificato que fuerāt in templo ſalomonis. Primū
eſt ignis ꝯtinuus in altari holocauſtoꝝ q̄ tunc ꝑ pluuiā
vel ventū nō extiguebat q̄uis eēt ſub diuo. Scḋm eſt
archa teſtamenti. vñ dr Hiere. iij. In illis dieb⁹ nō dicēt
vltra. archa teſtamēti dñi. nec aſcēdet ſuꝑ cor. nec recorda
bunt illius ⁊c̄. Terciū eſt vnctio regū ⁊ pōtificū. q2 ponti
fices qui fuerūt poſt captiuitatē babylonicā nō fuerūt in
ſtituti ꝑ vnctionē ſacrā. ſed inſtituebant frequent ꝑ reges
quib⁹ iudei erāt tributarij. qui frequent vendebāt ſūmū
ſacerdotiū. ſilr toto tpe iudei reges nō habuerūt. niſi ali-
quos paucos parū an̄ tp̄s xp̄i. ⁊ illi nō fuerūt ꝑ vnctionē
inſtituti. Quartū eſt ſpūſſanct⁹ ſeu diuinitas que ꝓ tāto
dicebat in templo ſalomonis habitare. q2 ibi a ſūmo ſa-
cerdote audiebant diuina rñſa nō aūt in ſecūdo templo.
Quintū eſt vrim ⁊ thumi. ꝓ quo ponit in latino doctria
⁊ veritas Exo. xxviij. ⁊ ſcḋm ioſephū erat quidā fulgor ſu-
bito ꝓſiliēs de lapidib⁹ rōnalis ⁊ humeralis qn̄ deus ac
ceptabat p̄ces ſūmi ſacerdotis. de quo dicit Joſeph⁹. iij.
li. antiq̄tatis iudaice ꝙ defecit per. cc. annos añq̄ꝫ incepit
ſcribere librū illū quē incepit ſcribere anno. xlij. a paſſio
ne xp̄i vel circit. q2 librū illū obtulit veſpaſiano imꝑatori
qui cepit imꝑare anno dñice incarnationis. lxxj. ⁊ ſic ſcḋm
ipm ceſſauit ꝑ magnū tp̄s ante xp̄m. ⁊ adhuc ꝑ mai⁹ tp̄s
ante ceſſauit ſcḋm librū p̄allegatū: ⁊ ſcḋm hoc dicit. a ¶ Le
tabit deſerta. i. iudea que fuit deſerta a deo q̄tuꝫ ad q̄nqꝫ
p̄dicta. b ¶ Et inuia. tpe em̄ p̄mi templi ꝓphete diſcur-
rebāt ꝑ iudeā populū a malis retrahēdo. ⁊ ad bonuꝫ ex-
hortādo. Tpe vero ſecundi templi nō legunt habuiſſe ni
ſi aggeū zachariā ⁊ malachiā. q̄ ꝓphetizauerūt tpe reedi-
ficationis templi ſecundi: ſed poſtea pplus iudaicus ca-
ruit ꝓphetis talibus. ꝑ. ccc. annos ⁊ ampli⁹ vſqꝫ ad tēpus
Joh. bap. qui cepit pniam p̄dicare ⁊ aduētū xp̄i nūciare

a Letabit deſer- xxxv.
b c ta ⁊ inuia ⁊ exultabit
d ſolitudo ⁊ florebit q̄ſi
e liliū. Germināſ germina
f bit ⁊ exultabit letabunda
g h ⁊ laudans gloria libani da
ta eſt ei: decor carmeli ⁊ ſa
i ron. Ipſi videbunt gloriā
dñi ⁊ decorem dei noſtri.
k Confortate man⁹ diſſolu-
l m tas: ⁊ genua debilia robo
n o rate. Dicite puſillanimes
p q ꝯfortami ⁊ nolite timere.
r Ecce deus noſter vltionē
s adducet retributionis de-
us ipſe veniet ⁊ ſaluabit
t vos. Tunc aperient ocu-
li cecorum: ⁊ aures ſurdo-
rum patebunt. Tunc ſaliet
ſicut ceruus claud⁹: ⁊ ap-
v ta erit lingua mutorum q2
x ſciſſe ſunt in deſerto aque:
y ⁊ torrentes in ſolitudine:
z ⁊ que erat arida i ſtagnum
⁊ ſitiens in fontes aquarū
ʒ a In cubilibus i q̄b⁹ prius

a ¶ Letabit deſerta
i. iudea q̄ fuerat p̄di
cto modo deſerta.
b ¶ Et inuia. in ad-
uentu xp̄i hēbit ma
teriā gaudij q̄tū ad
defūctos quos xp̄s
de lymbo patrū trā
ſtulit ad gloriam: ⁊
q̄tū ad viuos credē
tes in euꝫ quod po-
tiſſime fuit impletū
qn̄ recepto ſpūſan-
cto in die penthecō
ſtes ꝯfident ⁊ ma-
gna voce laudabāt
dñm. Act. ij. c ¶ Et
exultabit ſolitudo.
id eſt gētilitas que
ad modū ſolitudinis caruerat cultu legis ⁊ ꝓphetaruꝫ. ⁊
cū gaudio ſuſcepit fidē xp̄i ad p̄dicationē apłoꝝ.
d ¶ Et florebit quaſi liliuꝫ. decore ſctitatis ⁊ odore bone
fame. e ¶ Germināſ germinabit. ꝑ talē replicationem
⁊ reduplicationē intelligit multitudo gentiliū recipiens
xp̄i fidē. f ¶ Et exultabit. letabūda. corde. g ¶ Et lau-
dans. ore. h ¶ Gl'ia libani ⁊c̄. ꝑ iſta tria loca q̄ pre alijs i
iudea fuerūt amena ⁊ fertilia intelligit ꝙ quicquid erat
pulchritudinis ⁊ amenitatis in ſctitate ⁊ honeſtate in ſy-
nagoga trāſlatū eſt ad eccłiam ex iudeis ⁊ gentibus con
gregatā. i ¶ Ipſi videbūt gloriā dñi. i. ipſius xp̄i quem
viderūt apłi aliiqꝫ diſcipuli oculis corporeis q̄tū ad hu-
manitatē. ⁊ oculis mentis q̄tū ad deitatē Joh. j. Vidi-
mus gloriā eius gloriā quaſi vnigeniti a p̄re ⁊c̄. viderūt
etiā gloriā eius in miraculoꝝ operatione ⁊ reſurrectionem
ei⁹ ⁊ aſcēſionē. gentiles etiā poſtea ad fidem conuerſi vi
derunt gloriā eius in miraculis factis ꝑ apłos in noīe
xp̄i. k ¶ Confortate. Hic ꝯñr denūciat materia gaudij
ex roboratione credentiū: cū dr. Confortate ⁊c̄. ⁊ eſt ver-
bum ꝓphete ad apłos. k ¶ Cōfortate man⁹ diſſolutas
i. gentiliū qui ante erāt tardi ⁊ pigri ad opus bonum.
l ¶ Et genua debilia. gentiliū. m ¶ Roborate. verbo et
exemplo ad q̄cūqꝫ aſpera ꝓ xp̄o ſuſtinēdū. n ¶ Dicite
i. cōiter p̄dicate. o ¶ Puſillanimes. tpe p̄cedenti.
p ¶ Confortamini. in virtute xp̄i. q ¶ Et nolite timere.
ſ. tormenta tyrannoꝝ. cui⁹ cā ſubdit r ¶ Ecce de⁹ noſter
vltionē ⁊c̄. ſuꝑ vr̄os ꝑſecutores. s ¶ Ipſe veniet ⁊ ſalua
bit vos ꝑ paſſiones modicas ad gloriā deducendo. ⁊ ſic
factū fuit in primitiua eccłia. ⁊ ꝑ longū temp⁹ poſtea: q2
multi gentileſ ad xp̄m ꝯuerſi ita erāt in dño ꝯfortati:
ꝙ nō timebāt tormenta ſed magis appetebant. vt patet
in legendis multoꝝ ſanctoꝝ. t ¶ Tunc aꝑient oculi ce-
coꝝ ⁊c̄. Iſta em̄ miracula fuerūt facta corporalit ꝑ xp̄m
⁊ poſtea ꝑ apłos ⁊ alios credentes in noīe xp̄i. vt patet in
euāgelijs ⁊ actib⁹ apłoꝝ. Et fuerūt facta ſpūaliter in illu-
minatione infideliū fidē recipiēdo. Et aures eoꝝ fuerūt
apte mādatis xp̄i obediendo. Et claudi ſanati ꝑ viaꝫ mo
rum incedendo. Et muti loquelā receperūt fidem libere
ꝯfitendo: cui⁹ cauſa ſubdit. v ¶ Quia ſciſſe ſunt in de-
ſerto. iudee ⁊ gentilitatis. vt patet ex ſupradictis.
x ¶ Aque. ſ. ſacri baptiſmi. y ¶ Et torrētes i ſolitudine:
i. varie gr̄e ſpūſſancti. de quib⁹ dr Coꝛ. xij. Alij dat ſermo
ſapie ⁊c̄. z ¶ Et que erat arida in ſtagnū ⁊c̄. ꝑ hoc notat
plenitudo gr̄e data tpe eccłie primatiue. ʒ ¶ In cubili-
bus. Hic ꝯñr denūciat mā gaudij ex demonū deiectiōe
cū dr. In cubilib⁹. i. in phanis ⁊ templis ydoloꝝ.
a ¶ In quib⁹ ⁊c̄. i. demones in idolis rñſa dantes: ⁊ aliq̄n
in talib⁹ locis apparuerūt demones in ſpecie draconum

b Dirieť viroꝝ ⁊c̃. qꝛ ydolis inde abiectis talia loca frequenť p apłos alioſq; diſcipulos diuino cultui applicabanť. c Et erit ibi ſemita.q̃tū ad obſeruationē ↄſilioꝝ. d Et via.q̃tū ad obſeruationē mādatoꝝ. e Et hec erit vobis via directa.ꝑueniēdi ad btitudinē f Ita vt ſtulti.i.ſimplices ⁊ illitterati etiā.
g Nō errēt p eaz. frequenť eñ cōtingit q ſimplices directi⁹ incedūt p hanc viā.vn̄ cū Aug⁹.legiſſet vitā pauli monachi ſimplicis: dixit.Simplices ⁊ illitterati rapiūt celū. ⁊ nos cū lr̃is noſtr̄ trahimur ad ifernū Et nō trāſibit p eaz pollut⁹.ex hoc pꝫ q ꝓpheta nō loquiť h̄ de via materiali per quā indifferenť trāſit pollut⁹ ⁊ mund⁹ ⁊ ſic mehtaphorice loquit in ꝑcedētib⁹ ⁊ ſequentib⁹ cū dic̃.
h Non erit ibi leo ⁊c̃. p hoc itelligunť demones qui in primitiua eccl̃ia fugabanť per credentes Marci.vlti. Signa eos q̄ credid erint.h̄ ſequenť. In nomie meo demonia eijcient ⁊c̃. i Et ambulabūt p viā iuſticie q̄ liberati fuerūt a demonis ſeruitute. a Et redēpti a dn̄o.ihū xp̄o ſuo ſāguine ꝑcioſo.
b Cōuertenť ⁊ venient i ſyon.i. ad eccleſiā militātē primo:poſtea ad triumphātē ſm q dicit Heb.xij. Acceſſiſtis ad ſyon mōtē ⁊ ciuitatē dei viuētis irłm celeſtē ⁊c̃. c Et leticia ſempit̃na ⁊c̃.ex hoc ⁊ pluribus alijs in hoc ca.poſitis videť q hoc ca.referri nō poſſit ad temp⁹ iudeoꝝ de captiuitate babylonica redeūtiū. In co.xxxv.vbi dicit in poſtil. Igiť dimittēdo qđ falſum eſt in ei⁹ dictis.

Additio.

Preſens ca.bene ⁊ ꝓprie videť exponi a poſtil. ſed circa ei⁹ cōtinuationē od ꝑterita attēdēdū eſt q in ca.xxxiij.ꝑcedenti ab illo loco in quo dr̃. Audite q̄ lōgi eſtis ⁊c̃. vt dictū eſt incipit ca.ſm heb.vſq; ad fi.illi⁹ ca.ꝓpheta tractauit de deiectione ⁊ reprobatione phariſeoꝝ doctrinā xp̄i reſpuentiū ⁊ de ꝓſperitate adherentiū xp̄o:⁊ de quibuſdā ad hoc ꝑtinētib⁹ vt ibidem fuit oſtenſum. In ca.ꝟo ſequēti.ſ.xxxiiij.ſpālius agit de deſtructione ſynagoge iudeoꝝ q̄ p idumeā ibi deſignať ⁊ de pluribus ad hoc ꝑtinentib⁹:vt ibidē fuit large oſtenſuꝫ. In ꝑſenti ꝟo ca.tractat de cōſolatione ⁊ ſtatu credētiū in xp̄o. ⁊ eponať totū pn̄s ca.ꝓut i poſtil.

Cap.xxxvj.

Et factū eſt.ſupius eſaias deſcripſit liberationē ezechie ⁊ ppl̄i ei⁹ p modū ꝓphetie. hic ↄn̄r eā deſcribit p modū hiſtorie. Circa qđ ſciēdū q ezechias miſit magnas pecunias regi aſſyrioꝝ tali pacto q a terra eius recederet ⁊ ipm in pace dimitteret.vt dictū fuit.iiij.Reg.xviij.ſꝫ accepta pecunia pactū fregit:nitens irłm deſtruere ⁊ ppl̄m in aſſyrios trāſferre ⁊ ad terrendū ezechiam ⁊ ppl̄m ſuū verbis cōminatorijs:miſit rabſacez cū magno exercitu añ irłm. Circa h̄ igiť ſic ꝓcedit. qꝛ p̄ poniť dicta cōminatio.ſcđo ezechie liberatio ca.ſe. Prima diuidiť i tres.qꝛ p̄ poniť dicta cōminatio.ſecūdo cōminati poſtulatio ibi.Et dixit eliachim.tercio petitionis refutatio:ibi Et dixit ad eoſ. Prima in duas qꝛ p̄ premittunť q̄daz ꝑambula.ſcđo cōminatio dicta:ibi. Et dixit ad eos rabſaces. Circa pmū p̄ ꝑmittiť temp⁹.cum dr̃.
a Et factuꝫ eſt ⁊c̃. ſcđo locus ibi.
b Sup oēs ci.iu. excepta irłm ⁊ paucis fortalicijs.
c Et miſit rex ⁊c̃. vbi remanſit cū ꝑte exercitus ad expugnādū locum illuꝫ.
d In ma.graui.i. i tāta ꝑtāte q ezechias ſe nō poterat i cāpo ſuſtinere.iđ tenebat ſe inter muros irłm. e Et ſtetit i ⁊c̃. illū eñ aq̄ductū q̄ exibat ex̄ ciuitatē diuerterat ezechias vt dictū eſt.ſ̃.xxxiij tñ loc⁹ retinebat nomen aqueductus
f In via ⁊c̃. ſic nomiati:eo q fullones extēdebāt ibi veſtes ad deſiccandū.
g Et egreſ.ē ad eū eliachim.ad tractādū de pace de ↄſenſu vtriuſq; ꝑtis.
h Qui erat ſuper domuꝫ.ſ.dn̄i quia erat ſūm⁹ ſacerdos: vt dictū eſt.ſ̃.xxxij. i Et ſobna ſcriba.i.ſcriptor annaliū:⁊ iſte eſt ali⁹ ab alio de q̄ hr̃.ſ̃.xxij.q̄ añ eliachim fuit ſūm⁹ ſacerdos. k Et iohae fili⁹ aſaph acōmētarijs.i. cācellari⁹ regis ⁊ eſt acōmentarijs vnū nomē indeclinabile ⁊ cōis generis.in heb.tñ hr̃. Recordator ⁊ vt dicit Raſa.hēbat officiū reducendi ad memoriā caſus tractādos corā rege.⁊ ſm debitū ordinē ꝓut caſus debeant pri⁹ vel poſteri⁹ expediri. l Et dixit. Poſitis quibuſdā ꝑambulis.hic ↄn̄r deſcribiť cōminatio rabſacis ex ꝑte reg̃ aſſyrioꝝ loquētis. m Que eſt iſta ⁊c̃.ſ.poſſe reſiſtere.q.d.nulla eſt.qꝛ ſi cōfidis de auxilio humano p regem egypti illud nullū eſt:iđ ſubdiť. Ecce cōfidis ſup baculū arūdineū ⁊c̃.⁊ pꝫ lr̃a vſq; ibi: n Qđ ſi rn̄deris m̄ in dn̄o ⁊c̃ vbi excludit ab ezechia auxiliū diuinū dicens. o Nōne iſte eſt ⁊c̃.q.d.nō dꝫ a deo ſperare auxiliū. cuius diminuit cultū.iſte tñ rabſaces dicebat falſum.qꝛ poſt edificationē templi p ſalomonē nō fuit iudeis licitū alibi offerre ſacrificia.niſi ex caſu ex diſpēſatione diuina.ſicut helyas obtulit in mōte carmeli.iij.Reg.xviij. p Et nūc trade te ⁊c̃.i.obliga te p cautionē ſufficientē. q Et dabo tibi ⁊c̃.vñ in heb.hr̃. Sis vadiat⁹.ſ.p duob⁹ milib⁹ equoꝝ q̄s tradā tibi. r Nec pote.ex te ⁊c̃.q.d.in toto populo tuo nō iuenies tot hoies q̄ ſciāt ⁊ poſſint eq̄tare. s Et quō ſuſti.⁊c̃.q.d.nullo mō qꝛ q̄libꝫ eoꝝ hꝫ ſat̃ plures eq̄tes in acie ſua. t Qđ ſi ↄfidis i egypto ⁊c̃.i.i adiutorio dei ⁊ regis egypti,ſimul excludit hoc dicens.

dracones habitabāt oriet
h c viroꝝ calami ⁊ iunci ⁊ erit
d ibi ſemita ⁊ via ſancta vocabiť. Nō trāſibit per eaz
e pollutus ⁊ hec erit vobis
f directa via: ita ⁊ ſtulti non
g h errent p eam. Non erit ibi leo ⁊ mala beſtia nō aſcendet per eam: nec inueniet
i ibi. Et ambulabūt qui libe
a rati fuerint: ⁊ redempti a
b dn̄o conuertenť ⁊ venient
c in ſyon cuꝫ laude: ⁊ leticia ſempiterna ſup caput eoꝝ Gaudiū ⁊ leticiam obtinebunt ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus.

Cap.xxxvj.

Et factū eſt quartodecimo anno regis ezechie:aſcendit ſennacherib
b rex aſſyrioꝝ ſup oēs ciuitates iuda munitas: ⁊ cepit
c eas. Et miſit rex aſſyrioꝝ rabſacez de lachis in irłm
d ad regem ezechiā in manu
e graui ⁊ ſtetit in aqueductu
f piſcine ſuperioris:i viā agri
g fullonis. Et egreſſus ē ad
h eū eliachim fili⁹ belchie q̄
i erat ſup domū ⁊ ſobna ſcri
k ba ⁊ iohae fili⁹ aſaph acō
l mētarijs. Et dixit ad eos rabſaces. Dicite Ezechie Hec dicit rex magn⁹ rex aſ
m ſyrioꝝ. Que eſt iſta fiducia q̄ cōfidis: aut quo cōſilio vel fortitudine rebellare diſponis. Sup quē habes fiduciaꝫ quia receſſiſti a me. Ecce cōfidis ſup baculū harundineū cōfractū iſtum ſup eyptū cui ſi innixus fuerit homo intrabit i manū eius ⁊ ꝑforabit eam ſic pharao rex egypti oib⁹
n qui confidunt in eo. q ſi reſpōderis mihi in dn̄o deo
o nr̄o cōfidimus: nonne ipe eſt cuius abſtulit ezechias excelſa ⁊ altaria ⁊ dixit iude ⁊ hieruſalem coram al
p tari iſto adorabit̃. Et nūc trade te domino meo regi
q aſſyrioꝝ ⁊ dabo tibi duo
r milia equorum: nec poteris ex te prebere aſcenſo
s res eorum. Et quomodo ſuſtinebis faciem iudicis vnius loci ex ſeruis domi
t ni mei minorib⁹. Quod ſi

v Dñs dixit ad me. Aſcende ſup terram ⁊c̃. hoc falſo di-
cebat ad terrendū ezechiā. x Et dixit eliachi. h̄ ꝯñr po-
nitur ezechie petitio ꝑ nūcios ſuos facta cū dr̄. x Lo-
q̄re ad ſer. tuos ſyra lingua. q̄ nō erat intelligibilis pplo
cōi ⁊ erat petitio rōnabil'. qꝛ tal' tractatꝰ dꝫ eē̄ ſecretꝰ q̊uſqꝫ
ſit ꝑfectꝰ ⁊ firmatus.

debant veſtimenta ſua in ſignum doloris: qñ cōtra deū
blaſphemiā audiebāt. vñ ⁊ ſummus ſacerdos imponēs
xp̄o ꝙ blaſphemaſſꝫ. ſcidit veſtimēta ſua vt hr̄ Mar. xiiij.
In capi. xxxvj. vbi dr̄ in poſtil. Et nunc trade te domio
meo ⁊c̃.

y Et dixit rabaceſ. Hic ꝯñr ponit̃ dicte petitiōis refutoato. cum ſubditur.
z Nūqd ad dñꝫ tuū. ſ. ezechiam
a Et ad te. eiꝰ nūcium b Miſit me dñs meū ⁊c̃. q. d. nō. ꝫ magꝰ ꝯd pplm.
c Vt camedāt ſtercora ſu a. i. niſi reddāt ſe volūtarie. ita diu erūt obſeſſi. ꝙ ñ habebunt aliqd ad comedendū ⁊ bibēdum. d Et bibāt vrinā pedū ſuoꝝ. ſ. fluētē ad pedes ſuos. hoibus ei in tiore ⁊ āguſtia magna poſitis ſolet fluere vrina ꝟſus pedes. et ꝑ h̄ innuit famem ⁊ anxietatē eis futurā in obſidiōe ⁊ niſi r̃d derē ſe. e Et clamauit voce mag̃ iudaice. Ex h̄ dicūt doctores ꝙ iſte erat apoſtata a iudaiſmo f Nō vos ſeducat ezechias ꝓmittēdo vobis auxiliū a dño futurū. g Facite mecū bñdictionem ad reddēdū vos mihi volūtarie.
h Et comedite ⁊c̃. id ē habitate pacifice ⁊ q̄ete in t̄ra iſta.
i Donec veniā ⁊c̃. q. d. h̄ eſt modus regū aſſyrioꝝ. ſ. transferre gentē ſibi ſbiectā d t̄ra ſua natiua ad aliā vt de eiꝰ obediētia ſit magꝰ ſecurus. iam eñ ante fecerat hoc rex aſſyriorū de oſee rege iſrl': ⁊ eius pplo. vt hr̄. iiij. Reg. xviij. k Et tollā vos ad terram ⁊c̃. i. ſilis in fertilitate ⁊ amenitate ꝓpter qd̄ talis trāſlatio nō debet vobis eē̄ grauis l Nec ꝯturbet vos ezechias. retrahēdo vos ab iſto qd̄ vob̄ offero. m Dicēs Dñs liberabit nos. q. d. nō poterit. qd̄ nitit̃ ꝓbare. cū dr̄. n Nūqd liberauert̃ dij gētiū ⁊c̃. q. d. cū eēnt mlti dij nō potuerūt defendē cultores ſuos ꝯ regē aſſyrioꝝ. g̃ deꝰ nr̄ q̄ vnicꝰ eſt. vt dicit': nō poterit vos defendē: ꝫ iſtud argumentū nullū eſt. qꝛ illi nō erāt dij veri. ꝫ falſi ⁊ nulliꝰ ꝟtutis. deus aūt verus vnicꝰ eſt ⁊ potentie infinite o Et ſiluerūt. de mandato regis ezechie. timebāt eñ ne ſi r̄ñderent ꝙ rabſaces multiplicaret ꝟba blaſphemie ꝯtra deū. p Et egreſſus eſt eliachim ⁊c̃. vt referrēt ezechie rabſac' verba. q Sciſſis veſtibus. h̄ erat modꝰ iudeoꝝ ꝙ ſcindebant veſtimenta ſua in ſignum doloris.

cōfidis in egypto in q̄driga ⁊ in eq̄tibꝰ ⁊ nūc nunq̄d
ſine dño aſcēdi ad t̄rā iſtā
v vt diſꝑderē eā. Dñs dixit
ad me. Aſcēde ſup terram
x iſtā: ⁊ diſꝑde eā. Et dixit
eliachim ⁊ ſobna: ⁊ iohae
x ad rabſacē. Loq̄re ad ſer-
uos tuos ſyra lingua intel
ligimꝰ eñ ne loq̄ri' ad nos
iudaice i auribꝰ ppli: q̄ eſt
y ſup murū. Et dixit ad eos
z rabſaces Nūq̄d ad dñꝫ tu
a
b um ⁊ ad te miſit me domi-
nus meꝰ vt loq̄rer oia ꝟba
iſta ⁊ nō potiꝰ ad viros q̄
c ſedēt in muro vt comedāt
d ſtercora ſua: ⁊ bibāt vrinā
pedū ſuoꝝ vobiſcū. Et ſte
e tit rabſaces ⁊ clamauit vo
ce magna iudaice: ⁊ dixit.
Audite ꝟba reg' magni re
f gis aſſyrioꝝ. h̄ dic̄ rex Nō
vos ſeducat ezechias: qꝛ
nō poterit eruere vos ⁊ nō
vob̄ t̃buat fiduciā ezechia
ſup dño dicēs. Eruēs libe
rabit nos dñs: nō dabit̃ ci
uitas iſta in manu regis aſ
ſyrioꝝ. Nolite audire eze-
chiam. hec eñ dicit rex aſſi
g rioꝝ. Facite mecū bñdicti-
h onē ⁊ egredimini ad me et
comedite vnuſq̄ſqꝫ vineā
ſuā: ⁊ vnuſq̄ſqꝫ ficū ſuā ⁊
bibite vnuſq̄ſqꝫ aquā ciſter
i
k ne ſue. donec veniā et tol-
lā vos ad terrā: q̄ ē vt ter-
ra vr̃a: terrā frumēti ⁊ vini
l terrā panū ⁊ vinearū. Nec
m ꝯturbet vos ezechias di-
n cēs. Dñs liberabit nos Nū
q̄d liberauerūt dij gentiū
vnuſq̄ſqꝫ t̃rā ſuā d manu re
gis aſſyriorū. Vbi eſt deꝰ
emath ⁊ arphad vbi ē deꝰ
ſepharuai. Nunq̄d libera-
uerūt ſamariā de māu mea
Quis ē ex oibꝰ dijs t̃rarū
iſtarū q̄ eruerit terrā ſuā de
manu mea vt eruat dñs ie
o ruſalē de manu mea. Et ſi-
luerūt ⁊ nō r̄ñderūt ei ꝟbū
Mādauerat ei rex dicens
p ne r̄ñdeat' ei. Et ingreſſus
ē eliachim filiꝰ helchie qui
erat ſup domū ⁊ ſobna ſcri
ba ⁊ iohae filiꝰ aſaph a cō
mētarijs ad ezechiam ſciſ-
q ſis veſtibꝰ: ⁊ nūciauerunt
ei verba rabſacis.

Capitulū XXXVII.

Et factū Ca. xxxvij.
eſt cū audiſſet rex eze-
chias ſcidit veſtimen
b ta ſua ⁊ obuolutꝰ eſt ſacco
c ⁊ intrauit in domum domi
d ni. Et miſit eliachim q̄ erat
ſup domū: ſobnam ſcribā
⁊ ſeniores de ſacerdotibꝰ
opertis ſaccis. ad eſaiā fi
e lium amos ꝓphetam: ⁊ di
xerūt ad eū. Hec dicit eze
f chias Dies tribulationis
g ⁊ corruptionis ⁊ blaſphe-
h
i mie dies hec: quia venert̃
filij vſqꝫ ad ꝑtum ⁊ ꝟtꝰ nō
k eſt pariendi. Si quō audi-
l at dñs deꝰ tuus verba ra-

Additio.

d Dictio hebraica q̄ hic ponit̃ vbi nos habemus. Nūc trade te. ꝓprie ſignificat mixtionē ⁊ ē ſenſus Et nunc admiſce te dño meo. i. ſis de ſocietate eiꝰ. ⁊ ipē dabit tibi plus de eq̄s q̄ tu poteris hr̄e de aſcenſoribꝰ. ⁊ pꝫ lr̄a

Capitulū. xxxvij.

e Et factū ē. hic ꝯñr deſcribit̃ ipſius ezechie liberatio. ⁊ ꝑ ponit̃ eius liberatio ab hoſte. ſcd̄o ab infirmitate ca. ſe. p̄ma i duas. qꝛ p̊ circa hoc ponit̃ ꝓphetica denunciatio. ſcd̄o angelica executio ibi. Egreſſus eſt. p̄ma i duas. ſm̄ duplicē denūciationē. ſcd̄a ibi. Reuerſus ē. p̄ma in duas. qꝛ p̊ ponitur ezechie humilis petitō ſcd̄o eſaie cōſolabil' reſponſio ibi. Et dixit. Circa p̄mū dr̄.
a Et factū ē ⁊c̃. eadē cā q̄ ⁊ nūcij fuit vt dictū ē. b Et obuolutus ē ſacco. id ē veſte cilicina humiliando ſe corā domino. ió ſbdit̃ c Et intra. in do. dñ ſcd̄ ipm deꝑcandū hūiliter ⁊ deuote.
d Et miſit eliachiꝫ qꝛ magꝰ ꝓ debat d meritꝰ eſaie q̄ꝫ d ſuiſ. e Filiū amos prophete. ita hñt aliq̄ libri qd̄ factū ē ab aliq̄dus correctoribus eo ꝙ iſte amos fuit ꝓpha ſic dictū fuit ī ꝓn. huiꝰ. ꝫ meliꝰ dr̄ h̄ ꝓpham vt referat̃ ad eſaiam ſic̄. iiij. Reg. xix. in ꝓn. vbi tractat̃ iſta hiſtoria. f Dies tribul'. ⁊ correctiōis. ſ. mei ⁊ totius ppli. g Et blaſphemie. cōtra deū h Dies h̄. ſ. in q̄ rabſaces dixerat ꝑdicta q̄ erāt in afflictionē regis ezechie ⁊ ppli ⁊ vituperiū dei.
i Quia venerūt filij vſqꝫ ad partū ⁊c̃. in tanta afflictōne poſiti vt mulier exiſtens in afflictione ꝑtus cui deficiunt vires pariēdi. k Si quō audiat dñs ⁊c̃. ſic legenda eſt iſta lr̄a. ibi incipiendo. Leua ergo ad dñm oronem ꝓ reliquijs que repte ſunt. i. ꝓ iudeis q̄ remanſerūt in regno iude. q̄ ſunt valde pauci ꝯpatiue ad tp̄a ꝑterita. qꝛ iā x. tribus erāt captiuate. k Si quū audiat dñs deꝰ tuus. i. quē tu colis ſollicite l Verba rabſac'. vt ſic moueat̃ ꝯ aſſyrios ꝓ ꝟbis blaſphematorijs. ⁊ liberet nos ab eis.

m Et dixit. Hic ꝯñr ponit eſaie ꝯſolabilis rñſio cū ſubditur. n Ne timeas ⁊c̃.i. ꝓpter ṽba rabſacꝭ o Quibus blaſphemauerũt ⁊c̃.qꝛ ṽba illa exp̄mebāt deū iſrael eſſe impotentē eo ꝙ nō pōt ſaluare ezechiā de manu regꝭ aſſyrioꝝ ⁊ ſic ſeq̄bat ꝙ eēt impotētioꝛ hoīe mortali.
p Ecce ego dabo ⁊c̃.i.ꝑturbatōꝫ mētꝭ q Et audiet nūciū de taracha rege ethyopū inuadēte regnuꝫ ſuū.vt hꝫ pte ſeq̄nti r Et reuertet̃ i terrā ſuā.ad eaꝫ defendendā. s Et corruere eū faciam gladio.h̄ nō fuit in iſta reuerſiōe q̄ rediīt ꝓ defenſione t̃re ſue. ſ̄ in alia.qꝛ debellato rege ethyopū.poſtea venit in iudeaꝫ ad deſtruendā irl'm ⁊ ꝑcuſſo ſuo exercitu ab angelo fugiēs rediīt in terrā ſuam ⁊ tūc filij eiꝰ interfecerūt eū gladio.vt hꝫ i fi.hꝰ ca. t Reuerſus ē. h̄ ponit ſcd̄a denūciatio ꝓphetica de liberatiōe ezechie ⁊ ppl'i ſui.Et p̄circa h̄ ponit ꝯmiatio ezechie ꝑ regem aſſyrioꝝ.ſcd̄o eiꝰ deuota oīo corā rege celoꝝ ibi.et tulit ezechias. tercio ꝯſolatio eiꝰ ꝑ ꝓphaꝫ conſciū ſecretoꝝ diuinoꝝ ibi.Et miſit Eſaias. Circa p̄mū nōt̃ locus cum dicit.
t Reuerſus ē autē rabſaces .pacto ſuo nūcio. v Et inuenit regē aſſyrioꝝ ⁊c̃. vbi erat fortalicium x Audierat ei ⁊c̃. ip̄a expug̃ta y Et audiuit.ſ.ſennacherib ꝫ De taracha rege ⁊c̃.i.nuncios q̄ ad h̄ venerāt ad euꝫ dicentes qđ ſequit̃. ꝫ Egreſ.ē ⁊c̃.qđ cū audiſſet miſit nuncios ad ezechiā ne gl'aretur aut aſſecuraret̃ in aliq̄ ꝓpt̃ receſſum ſennacherib de iudea.aſſerēs ꝓ certo ꝙ rediret ꝯ eū ⁊ ppl'm ſuū in tanta fortitudine ꝙ nō poſſet ei reſiſtere.nō ſolū ṽtute hūana. ſ̄ etiā diuia.iō ſbdit a Nō te decipiat ⁊c̃.⁊ ſic blaſphemauit deū tanq̄ꝫ falſiloquū ⁊ impotentē ⁊ ad h̄ iducit rōnem:cū ſbdit. b Ecce tu au.⁊c̃.al's noſti ⁊ ē eadē rō q̄ poſita ē ca.p̄c.a rabſace dicta c Et tulit ezechias.h̄ ꝯñr ponit ipiꝰ ezechie deuota dep̄catio cū đr.et tulit.i.accepit d Libros.i.lr̃as regꝭ aſſyrioꝝ q̄ ei ꝯminabat̃ lr̃is ⁊ ṽbis ad maiorē aſſertionē. e Et aſcēdit ⁊c̃.ad deuotius dep̄candū ex ſctitate loci f Et expā.eos ⁊c̃.ſ.ezechias qꝛ ꝯtinebāt blaſphemias ꝯ ip̄m vt ſic idigret̃ ꝯ regē aſſirioꝝ g Dñe exercituū.i.angl'oꝝ. h Deus iſrl' ⁊c̃.ꝓpiciato

bſacis quē miſit rex aſſirio
rū dñs ſuꝰ:ad blaſphemā
dū dñm deū viuētē:⁊ exꝓ
brādū ſmōibꝰ q̄s audiuit
dñs deꝰ tuus. Leua ergo
orōem ꝓ reliq̄is q̄ repte ſt̃
Et venert̃ ſui regꝭ ezechie
m ad eſaiā:⁊ dixit ad eos eſa
ias.Hec dicetꝭ dño vr̃o h̄
n dic̃ dñs Ne timeas a facie
o ṽboꝝ q̄ audiſti:q̄bus blaſ
phemauerūt pueri regꝭ aſ
p ſirioꝝ me. Ecce ego dabo
q ei ſpm̃ ⁊ audiet nuncium.
r ⁊ reuertetur ad terrā ſuam
s ⁊corruere euꝫ faciā gladio
t in t̃ra ſua. Reuerſus ē aūt
v rabſaces ⁊ iuenit regē aſſy
rioꝝ p̄liantē aduerſus ſob
x nā. Audierat ei:qꝛ ꝓfectꝰ
y eſſet de lachis. et audiuit
ꝫ de taracha rege ethyopie
ꝫ dicētes:egreſſꝰ ē vt pug
net ꝯ te. Qđ cū audiſſꝫ mi
ſit nūcios ad ezechiam di
cēs.Hec dicetꝭ ezechie re
a gi iude loquētes. Non te
decipiet deꝰ tuꝰ i q̄ tu cōfi
dis dicēs:nō dabit̃ irl'm i
b manu regꝭ aſſyrioꝝ. Ecce
tu audiſti oīa q̄ fecerunt re
ges aſſyrioꝝ oībus terris:
q̄s ſubuerterūt:⁊ tu pote
ris liberari. Nūq̄d eruert̃
eos dij gentiū q̄s ſubuerte
rūt p̄r̃es mei gozā ⁊ arā ⁊
reſeph ⁊ filios edē q̄ erāt i
thalaſſar Ubi ē rex emath
⁊rex arfad ⁊rex vrb̄ ſephar
c uaiꝫ ana ⁊ ana Et tulit eze
d chias libros de manu nū
e cioꝝ ⁊ legit eos ⁊ aſcēdit i
f domū dñi ⁊ expandit eos
corā dño:⁊ orauit ad dñꝫ
g h dicēs. Dñe exercituū deꝰ
iſrl' q̄ ſedes ſuꝑ cherubin:
tu es deꝰ ſolus oīm regno
rū terre:tu feciſti celū ⁊ ter
i ram Inclina dñe aurē tuā
⁊ audi.aperi oculos tuos
⁊ vide:⁊ audi oīa ṽba ſen
nacherib que miſit ad blaſ
phemandū deū viuētem.
Uere eñ dñe deſertas fe
cerūt reges aſſyrioꝝ t̃ras ⁊
regiōes eaꝝ ⁊ dederūt de
os earū igni.nō ei erāt dij
ſ̄ opa manuū hoīm lignū ⁊
lapis ⁊ ꝯminuerūt eos. et
nūc dñe deꝰ nr̃ ſalua nos
k de manu eius ⁊ cognoſcāt
oīa regna t̃re.qꝛ tu es dñs
l ſolus. Et miſit eſaias filiꝰ
m amos ad ezechiā dicēs. h̄
n dicit dñs deꝰ iſrl'. Pro q̄
bꝰ rogaſti me de ſennache
rib rege aſſyrioꝝ hoc ē ver
bū qđ locutꝰ ē dñs ſuꝑ eū
o p Deſpexit te ⁊ ſubſannauit
q r te virgo filia ſyon: poſt te
s caput mouit filia hieruſalē
Cui exprobraſti:quē blaſ
t phemaſti ⁊ ſuꝑ quē exalta
ſti vocē tuā ⁊ leuaſti altitu
v dinē oculoꝝ tuoꝝ. Ad ſan
x ctū iſrl'. In manu ſuoꝝ tu
y orū exprobraſti dño ⁊ dixi
ſti. In multitudine q̄driga
ꝫ rum mearū ego aſcēdi alti
a tudinem montium:iuga li

rium eñ qđ ſedes dei dicebat̃ ſuꝑ alas cherubin ponebatur vt dictū fuit Exo.xxv.⁊ ꝑ hoc deſig̃bat̃ qđ ſ̄perat oīs angelice creature. i Inclina aurē ⁊c̃.i.effectū tue iuſticie oñde ꝯtra ſennacherib te blaſphemantē.cetera patent vſq̄ꝫ ibi. k Cognoſcant oīa regna ⁊c̃.cōterendo ſennacherib q̄ deos aliaꝝ gentium deſtruxit.
l Et miſit.h̄ ꝯſeq̄nter ponit̃ ezechie cōſolatio ꝑ eſaiā ruinā ſennacherib de ꝓpinquo futurā denūciādo ⁊ p̄ dicta ruina ꝑ dicit̃.ſcđo ad hoc ſignū mirabile inducitur ibi.Tibi auteꝫ Circa p̄muꝫ dirigit̃ p̄mo ṽbū ad ezechiam cum ſubditur m Hec dicit dñs ⁊c̃.cuiꝰ ṽbū nō pōt eſſe falſum.
n Pro quibꝰ ⁊c̃. ſunt exaudita.
o Deſpexit te.i cōde ſuo.ṽtutē tuā ꝓ nihilo reputando p Et ſubſannauit te.ſenſibili ſigno.ſb ſannatio ei ꝓprie đr cōtemptus q̄ fit ꝑ rugationē naſi.
q Uirgo filia ſyō. id ē habitatio tēpli i mōte ſyon.mihi dilecta ſicut filia. ⁊ đr ṽgo ꝓpter integritatē fidei q̄ ſp remanſit ibi in aliq̄bus et maxime etiā tūc vigebat tēpe ezechie.
r Poſt te caput mouit.ꝯmināđo a longe. s Filia ieruſalē.q̄ dicit̃ virgo ⁊ filia rōne iaꝫ dicta qꝛ irl'm fuit ciuitas electa ad dei cultū. vt habet̃. iij .paral'. vj. Cōſequēter eſaias dirigit ſermoneꝫ ad ſennacherib di. t Cui exprobraſti. ⁊c̃.ꝯmināđo ⁊ blaſphemāđo ex ruina ſuꝑbia ⁊ rñdet ꝓpha v Ad ſan.iſrl'.i.ad deū ſctificātē iſrl'. vl' ſic. Ad illū q̄ē iſrl' adorat vt ſctm̃ ſctōꝝ.⁊ ſic ſuꝑbiſti contra deū ⁊ ñ ꝯ hoīeꝫ tm̃. x In ma.ſer.⁊c̃.vtꝫ đ rabſace ſ̄ ce.ca.⁊ đ alijs nūcijs a ſenna.miſſis vt hꝫ i iſto ca.⁊ iſte fuit maioꝛ ꝯtēptus q̄ꝫ ſi ſennacherib h̄ feciſſet i ꝓpria ꝑſona ſic̃ dare alapā alicui ꝑ ꝑſonā vilē q̄ꝫ ſi notabilis h̄ faceret manu ꝓpria. y Et dixiſti p̄ſumptuoſe attribuēdo tibi victorias.q̄s diuina ṽtute habuiſti.iō ſubdit̃. In multitudine ⁊c̃. ꝫ Ego aſcēdi in altitudines mōtiū.i.iudee q̄ eſt t̃ra mōtuoſa. a Iuga libani.i.mōtē ſyō vbi erat tēplū qđ đr h̄ libanꝰ eo ꝙ erat edificatū de lignis libani. vt hꝫ.iij. Reg.v.⁊ loq̄t̃ de futuro ꝑ modū p̄teriti qꝛ p̄ ſuꝑbia credebat certitudialit̃ h̄ futuꝝ eē ac ſi iā feciſſet, verutñ qꝛ realit̃ nō erat factū.iō ſubdit̃ ꝑ modū futuri.

b bani: ⁊ ſuccidam excelſa ce
droꝝ ei⁹ ⁊ electas abietes
illi⁹: ⁊ introibo altitudinē
c ſūmitatis ei⁹ ſaltū carmeli
d ei⁹ ego fodi ⁊ bibi aquam
e Et ſiccaui veſtigio pedis
f mei oēs riuos aggeꝝ. Nū
g qd nō audiſti q̄ olim feceri
h i ei Et dieb⁹ ātiq̄s ego plaſ
k maui illud ⁊ nunc adduxi.
l ⁊ factū ē in eradicationem
colliū ꝯpugnātiū: ⁊ ciuita
m tū munitarū Hitatores ea
rū breuiata manu ꝯtremu-
n erūt ⁊ ꝯfuſi ſunt: facti ſunt
ſicut fenū agri: ⁊ gramē pa
o ſcue: ⁊ herba tectoꝝ q̄ exa-
p ruit anq̄ matureſceret. ha
q bitatiōem tuā ⁊ egreſſum
r s tuū ⁊ introitū tuū ego co-
t gnoui: ⁊ inſaniā tuā ꝯ me.
v Cū fureres aduerſum me
x y ſupbia tua aſcēdit i aures
z meas. Ponā ergo circulū
ʒ in narib⁹ tuis ⁊ frenū in la
a b bijs tuis: ⁊ reducā te i via
c p quā veniſti. Tibi āt hoc
d erit ſignū. Comede hoc an
e no q̄ ſpōte naſcunt: ⁊ in an
no ſecūdo pomis veſcere.
f In anno aūt tercio ſemina
te ⁊ metite ⁊ plātate vine-
as ⁊ comedite fructū earū
Et mittꝫ id qđ ſaluatū fue
rit de domo ioda ⁊ qđ reli
g h quū ē radicē deorſū ⁊ faci-
i et fructū ſurſum qꝛ de irl'm
k exibūt reliq̄e ⁊ ſaluatio de
l mōte ſyon zelus dñi exerci
m tuū faciet iſtud. Propte-
rea hec dicit dñs de rege
a aſſirioꝝ. Nō itrabit ciuita
b tē hāc ⁊ nō iaciet ibi ſagit-
c tā: ⁊ nō occupabit eā cly-
d peus: ⁊ nō mittet in circui
e tu ei⁹ aggerē. In via q̄ ve
nit p eā reuertet ⁊ ciuitatē
hāc nō ingrediet dic̄ dñs.
Et ꝓtegā ciuitatē iſtam vt
f ſaluē eā: ꝓpter me ⁊ ꝓpter
g dauid ſeruū meū. Egreſſ⁹
ē aūt angl's dñi ⁊ pcuſſit in
caſtris aſſirioꝝ centūocto
gintaq̄nq; milia. Et ſurre-
xerūt mane ⁊ ecce oēs ca-
h dauera mortuoꝝ. Et egreſ
ſus eſt et abijt. Et reuerſ⁹
eſt ſennacherib rex aſſirio
rum: ⁊ habitauit in niniue
i Et factum eſt cum adora-
ret in templo neſrach deū
ſuum: Adramelech et ſa-
raſar filij eius percuſſerūt
k eum gladio: fugeruntq;

b ¶ Et ſuccidā excelſa ⁊c. templū eñ erat edificatū ptiꝫ de lignis cedrinis. ⁊ ptim de abiegnis. c ¶ Saltū carmeli eius. ad paſcendū aīalia q̄ ibi paſcebant in magna copia. d ¶ Ego fodi. ſ. puteos ⁊ ciſternas de nouo. ⁊ cā ſubditur e ¶ Et ſiccaui veſtigio pedis mei ⁊c. q. d. tāta ē multitudo exercit⁹ mei in hoi-bus ⁊ aīalib⁹ q̄ aq̄ ꝑexñtes ibi nō ſuffi-cerēt. f ¶ Nūqd ñ audiſti. tu ſennache rib. g ¶ Que olim fecerim. creādo mū-dū de nihilo. vel alr ⁊ melius vt videtur g ¶ Que olim fece. trāſferēdo reg̃ de gē te in gentē ꝑ volun tate mea. q. d. ſic. vt ex annalib⁹ ⁊ croni cis in ꝯſpcū tuo le-ctis. ſicut ⁊ de aſſue ro legit Heſter. vj. c in aliq̄b⁹ libris addi tur Ei. ꝫ nō ē in he-breo nec. iiij. Reguꝫ xix. vbi ponit iſta hi ſtoria ſi tñ addat nō eſt referēdū ad regē aſſirioꝝ vt aliq̄ ex-poſitores dicūt. ſed ad gen⁹ hūanū: cu-ius de⁹ trāſtulit ptā tes ⁊ reg̃. vt dictū ē. h ¶ Ex dieb⁹ antiq̄s id eſt ab eterno. i ¶ Ego plaſmaui il lud. i. diſpoſui fiēdū q̄cq̇d fit ſucceſſione tpm k ¶ Et nūc ad duxi. i. victorias q̄s p pīes tuos ⁊ te feci ꝓpter pctā hoim pu nienda. ſm qđ dr. s x. Ve aſſur ṽga fu-roris mei ⁊ baculuſ ipe eſt. l ¶ Et fctm̄ eſt ⁊c. i. ꝑncipiū ad-inuicē diſcordantiū qꝛ aliq̄ volebāt ſe reddere. alij vero contradicebant. m ¶ Habitatores eaꝝ ⁊c. i. ptāte eoꝝ diminuta. n ¶ Facti ſt ⁊c. in q̄ nō ē potētia reſiſtēdi. o ¶ Et herba tectorū q̄ deficit anq̄ veniāt ad pfectionē. p ¶ Habitationē tuā in regno tuo. q ¶ Et egreſſum tuū. ad veniēdū ꝯ popu-lū meū. r ¶ Et introitū tuū. itra iudeā. s ¶ Ego cogno ui. i. añ diſpoſui. t ¶ Et inſaniā tuā ꝯ me. vt pmitterēꝫ h te facē. qꝛ deus nō ē actor mali culpe. niſi tm̄ pmiſſiue. v ¶ Cū fureres aduerſ⁹ me. meā maieſtatē blaſphemādo x ¶ Supbia tua q̄ facta ꝑdicta attribuiſti tue ṽtuti. y ¶ Aſcēdit in aures meas. q. d. tps eſt te reprimēdi ⁊ pu-niendi. iđ ſubdit. z ¶ Ponā ergo ⁊c. ſicut fit bubalis vt iugo ſupponant. ʒ ¶ Et frenū in labijs tuis. ſicut eq̄s indomitis. a ¶ Et reducā te. malis gtibus tuis. b ¶ In via p quā veniſti. vt hr infra eo. ca. c ¶ Tibi aūt. h ad ꝑ-dictoꝝ ꝯfirmatōꝫ dat mirabile ſignū. cū ſubdit d ¶ Co mede h ⁊c. i. ſine cultura hois ⁊ illa fuerūt q̄ germinauert ex gnis ꝯtritis ab exercitu ſennacherib. q̄ vaſtauit ⁊ diri-puit bona tre. qñ iuit ad pugnādū ꝯ regē ethiopie. vt di-ctū ē. qꝛ ſicut dicūt hebrei ex illis gnis tot bona creuerūt q̄ tot⁹ ppl's ezechie potuit vno anno ex illis viuē e ¶ Et in anno ſcđo ⁊c. dicit ra. ſa. q̄ exercitus ſennacherib ꝑcide rāt arbores fructuoſas. ⁊ ipi ezechie ꝓmittit. q̄ miraculo ſe facerent ramos ita magnos. q̄ de fructibus ibi naſcēti bus ppl'us anno ſcđo poterit ſuſtentari. f ¶ In anno āt tercio ſeminate ⁊c. q. d. O tu ezechia cū videris h duo ſig ſcias ruinā ſennacherib futurā in ꝑncipio anni tercij. qñ reuertit ad obſidendū irl'm q̄ ipo deiecto poteris tute ſe-minare ⁊ metē ⁊ vi-uere q̄ete. iđ ſequit. Et mittet ⁊c. ſubdit g ¶ Radicē deorſuꝫ id ē ſtabiliet i terra. h ¶ Et faciet fructuꝫ ſurſū. i. opa ſancta. i ¶ Quia de irl'z ⁊c. id ē due tribus q̄ re māſerāt alijs decēꝫ captiuatis: ⁊ iſte due trib⁹ timore ſenna-cherib intrauerūt ie ruſalē fugiēdo et de circūſtātib⁹ locis ti more ſēnacherib. ꝫ exercitu ei⁹ pcuſſo exierūt inde ſecure ad loca ſua redeun-tes. k ¶ Et ſaluatō de monte ſyon quia orōnes ezechie ibi-dē in templo ſtātis ⁊ ſacrificia ſacerdo-tū cū ꝑcib⁹ eſaie me ruerūt illā ſaluatio-nem ppl'i de manu ſennacherib. l ¶ Zelus domui ex ercituū ⁊c. vindicās blaſphemiaꝫ ſenna-cherib. m ¶ Pro-pterea h dicit dñs. cui⁹ ṽbū nō pt fal-ſum eſſe. a ¶ Non intrabit ciui. hāc. vt credit. b ¶ Et non iaciet ibi ſagittā. q̄a ñ pmittet tm̄ appro pinq̄re vt h poſſit fa cere. c ¶ Et nō oc-cupabit eā clypeus id eſt bellatores cly-peati adiuādēdū ciuitatē patl. vñ. iiij. reg. xix. dr. Et ñ oc cupabit eā munitio. qꝛ ſic̄ dicit ra. ſa. adhuc exercit⁹ ſēna-cherib ñ erat añ irl'm. qꝛ fuit pcuſſus i nobe q̄ nō multuꝫ diſtat a irl'm. ⁊ huic ꝯſonat qđ dictū ē. s. x. Adhuc dies eſt vt in nob ſtet. ⁊ dr ibi nob loc⁹ ille quē ra. ſa. vocat nobe. d ¶ Et nō mit. in circui. ei⁹ aggerē. adiplendū foſſata. e ¶ In via q̄ vēit ⁊c. qꝛ ꝯpulſ⁹ fuit fugiēdo redire i trā ſuā vt hr pte ſeq̄nti f ¶ Propt me. i. pp meā iuſticiā demon ſtrādā i ſennacherib dſtructōe ⁊ glāꝫ meā i tēpli ꝓtectiōe g ¶ Egreſſ⁹ ē. ꝑmiſſa denūciatiōe ꝓphica de ruina ſenna-cherib. h ꝯñr ponit executio angl'ica. vbi p̄ ponit pcuſſio exercit⁹ cū dr. Egreſſ⁹ ē āt ⁊c. ſcđo pcuſſio regis cū dicit. h ¶ Et egreſ. ē. de iudea ꝯfuſibilit fugiēs. i ¶ Et factū ē. ⁊c. dicūt aliq̄ q̄ h fuit qꝛ ordinauerat aſſerēdo regnaturuꝫ poſt ſe: iſtis duob⁹. ſ. adramelech ⁊ ſaraſar filijs ſuis poſt poſitis. ⁊ ſic interfecerūt eū deſiderio regnādi. ꝫ huic vr ob uiare qđ ſubdit. k ¶ Fugerūtq; in terrā ararath. i. arme nie. ⁊ ſic vr q̄ nō interfecerūt eū cupiditate regnādi. ꝓpt qđ ra. ſa. aliā cauſam aſſignat dicēs. q̄ ꝑncipes regni ſui erāt turbati contra eū. eo q̄ filij eoꝝ ⁊ amici fuerant mor-tui. ꝓpt eius ſupbiam ⁊ blaſphemiaꝫ ꝯtra deum iſrl' vt di ctū eſt ꝓpt qđ tractabāt de morte ipius. qđ cum ad aures eius pueniſſet, intrauit templum dei ſui orans et promit

rens ꝙ ſi ꝑiculū hoc euaderet. in eius honorem duos fili
os ꝓdictos ſacrificaret. qđ intelligētes filij eū interfecerūt
ne ab eo occiderent. ⁊ huic ↄſonat qđ đr Cū adoraret ⁊c.

In diebus illis. Poſt liberationē Ca. xxxviij
ezechie ab hoſte. hic ↄn̄r ponit eius liberatio ab infir-
mitate. Circa
qđ pᵒ ponit eius mira
bilis ſanatio. ſcđo re
ꝑmit ex hoc inſurgēs
elatio ca. ſe. ꝓma in
tres. qꝛ pᵒ denunciat
ſanatio. ſcđo inꝑpo-
nitur ezechie oratio
ibi. Scriptura. ſcio
ſanatiōis executio.
ibi. Et iuſſit Prima
in duas. qꝛ pᵒ ſanatō
nūciat. ſcđo ad hoc
ſignū mirabile dat
ibi. Hoc aūt. Circa
ꝓmū ꝓmittit infirm
tas. ſcđo nūciat ſa-
nitas ibi. Et factū ē
Circa ꝓmū dicitur.
a In diebus illis
egrotauit ⁊c. i. talit
ꝙ nō poterat curari
ꝑ naturā. Dicūt aūt
aliq̄ ꝙ hoc ↄtigit ei eo
ꝙ n̄ reddiderat gra-
tias dn̄o ſufficiēter
de ꝑcuſſiōe exercitᵘ
ſennacherib. Sed hoc
improbat ra. ſa. ꝑ hoc
ꝙ Eſa. dixit ſibi po-
ſtea. Et de manu re-
gis aſſyrioꝝ eruā te
⁊ ciuitatē iſtā. Ex q̄
videt ꝙ illa ꝑcuſſio
exercitᵘ fuit poſt in-
firmitatē ezechie. et
nō añ pp qđ dic̄ hoc ei
accidiſſe eo ꝙ nolu
erat vxorē accipe qđ
tn̄ facere tenebat vt
linea dauid i regno

in terram ararath: ⁊ regna
uit aſaraddon filiᵘ eiᵘ ꝓ eo
a In diebᵘ Ca. xxxviij
illis egrotauit ezechi
as vſqȝ ad mortē ⁊ in
troiuit ad eū eſaias filius
amos ꝓpha ⁊ dixit ei. Hec
b dicit dn̄s. Diſpōe domui
tue qꝛ morieris tu ⁊ non vi-
c ues Et ↄuertit ezechias fa
ciē ſuā ad pietē ⁊ orauit ad
d dn̄m ⁊ dixit. Obſecro dn̄e
memēto q̄ſo quō ambula-
uerī corā te i veritate ⁊ i cor
de ꝑfecto: ⁊ qđ bonū ē i o-
culis tuis feceri. Et fleuit
e ezechias fletu magno. Et
factū ē vbū dn̄i ad eſaiā di
cens. Uade ⁊ dic ezechie
Hec dicit dn̄s deᵘ dauid
patris tui. Audiui oratio-
nē tuā: ⁊ vidi lachrymas
f tuas. Ecce ego adijciā ſu-
g per dies tuos q̄ndecim an
nos ⁊ de manu reg̃ aſſyri-
orū eruā te: ⁊ ciuitatē iſtā:
h ⁊ ꝓtegā eam Hoc aūt tibi
erit ſignum a dn̄o. qꝛ faciet
dn̄s vbū hoc qđ locutus
i eſt. Ecce ego reuerti faciaȝ
vmbram linearū ꝑ q̄s de-

ꝑ ipm ↄtinuaretur. ꝓpt qđ ↄualeſcēs accepit vxoreȝ de q̄
genuit manaſſen ⁊ huic dicto ↄcordare videt qđ habetur
iiij. Reg. xxj. vbi đr ꝙ manaſſes erat. xij. annoꝝ cū regna-
re cepiſſet imediate poſt mortē ezechie q̄ vixit. xv. ānis pᵒ
ſanationē iſtā. iō dicit ra. ſa. qđ illud qđ ſequitur b Di
ſpone domui tue ⁊c. i. fac teſtamentū tuū dixit eſaias eze
chie tercia die ante ꝑcuſſionē exercitus ſennacherib ⁊ ter
cia die ſequēti q̄ fuit illa ꝑcuſſio facta ezechias ſanatᵘ a-
ſcēdit in domū dn̄i. vt hr̄. iiij. Reg. xx. c Et ↄuertit eze
chias ⁊c. vt oraret ſecretiᵘ ⁊ deuotiᵘ ⁊ nō impediret ab aſ
ſiſtentibus. d Obſecro dn̄e memēto ⁊c. hoc nō dixit
ad iactātiam ſȝ magis ad grāꝝ actionē recognoſcēs ꝙ hoc
ꝓceſſiſſet ex bonitate diuia. vt ſic gratus de ꝓcedētibᵘ vlte-
riorē grām ipetraret. e Et factū ē. hic ↄn̄r denūciat eius
ſanitas ⁊ pȝ lr̄a vſqȝ ibi. f Ecce ego adijciā ſup dies tu
os. q̄s iā ꝑfeciſti. g Quindecim an. iſta fuit ꝓphia ꝓ-
deſtinatiōis q̄ ē qñ fit reuelatio ꝓphe alicuᵘ futuri ꝓut
ē in diſpōne diuia. ⁊ eiᵘ ꝓſcia: ⁊ hoc infallibilit iplet qꝛ diui
na ꝓſcia ē imutabilis. ꝓphia āt ſuprapoſita q̄ dixit. Mo
rieris tu ⁊ nō viues. fuit ꝓphia ↄminatiōis q̄ ē qñ reuelat
aliq̄d futuꝝ nō ꝓut ē in mēte diuia. ſȝ ꝓut ē in cauſis in-
ferioribᵘ ⁊ ſic erat de infirmitate ezechie q̄ erat incurabil
ꝑ nāȝ. nō tn̄ ꝑ hoc excludebat q̄n diuia vtute curaret ⁊ iō ta
lis ꝓphia nō ſp implet. h Hoc aūt. hic ↄn̄r dat ſignum

mirabile ad ↄfirmationē dicte ꝓphetie q̄ erat ꝓdeſtinatō
nis cū đr in ꝑſona dn̄i i Ecce ego ⁊c. ex hoc pȝ ꝙ illud ho
ralogiū erat ad ſolē ad ↄgnoſcēdū horas diei ꝑ vmbrā et
dicūt aliq̄ ꝙ due linee faciebāt vnā horā. ⁊ ſm hoc illa dies
artificialis fuit augmētata. x. horis tm̄. ſ. q̄nqȝ horis in re-
greſſu ſolis verſᵘ oriē
tē. ⁊ quinqȝ horis re
deūdo ad locū vbi i
cepat retroceſſio. Alij
vo dicūt ⁊ ↄuenī
ens vī ꝙ quelibet li
nea faciebat vnā ho
rā. ⁊ ſic illa dies arti

ſcēderat i horalogio achaȝ
in ſole retrorſuȝ. x. lineis ⁊
reuerſus ē ſol. x. lineis per
gradus quos deſcēderat

ficialis fuit augmētata. xx. horis. x. retrocedēdo ad orien
tē. ⁊. x. redeūdo ad locū ꝓſtinū ⁊ ſic illa dies artificial fuit
xxxij. horarū. qꝛ añqȝ ſol retrocederet habuerat. x. horas
⁊ poſtea ꝑ retroceſſum ⁊ regreſſionē. xx. ⁊ tādē duas hūit
ſole tēdēte ad occaſū. ⁊ hec vī opinio Dyo. i epl'a ad Poli
carpū vbi loquēs de iſta retroceſſione ſol dic̄ ſic. Sol cū
decima hora eēt deo ꝓcipiēte repedauit ad orienteȝ alijs
decē horis deſignatis. deinde rurſus. x. horis alijs ad occi
dentē currēte ſole. ſȝ reſiduis diei duabus horis ⁊c.

k Scriptura Ezechie regis
iuda egrotaſſȝ ⁊ cū ↄualuiſ
l ſet de ifirmitate ſua. Ego
m dixi in dimidio dieꝝ meo-
n rū vadaȝ ad portas inferi
o q̄ſui reſiduū annoꝝ meorū
p q Dixi nō videbo dominuȝ

k Scriptura. hic inꝑ-
ponit orō ezechie ꝓ
grāꝝ actiōe ꝓ ſua ſa
natiōe ⁊ pᵒ ꝓmittit ti
tulᵘ cū đr. Ego
dixi. ⁊ diuidit in du
as ꝑtes. qꝛ pᵒ ezechi-
as recolit anxietatē
animi in q̄ fuerat. ſe
cūdo bonū qđ deus
ſibi ꝑ eſaiā ꝓmiſeāt
ibi. Tu āt eruiſti. Circa ꝓmū dic̄. m In dimi. die. me.
Tūc ei ezechias eāt i. xxxix. an. vite ſue qđ ſic pȝ. qꝛ. iiij. re
gū. xviij. đr ꝙ ezechias erat. xxv. an. qñ regnare cepit. ⁊. xxix
annis regnuit. q̄ ſil iūcti faciūt. liiij. an. a q̄bᵘ ſubtrahāt. xv
q̄bᵘ regnuit pᵒ ifirmitatē iſtā rēanēt. xxxix. ⁊ ſic eāt i. xxxix
an. qñ ifirmatᵘ fuit qđ ē q̄ſi mediū vite hoīs ſm curſū nāe
n Uadā ad por. ife. in heb. hr̄ Scol. ꝙ aliqñ accipit ꝓ
foſſa vel ſepulcro. ⁊ ſic accipit q̄ntū ad corpᵘ ezechie. Ali-
qñ aūt accipit ꝓ iferno. ⁊ ſic accipit hic ꝓ aia eiᵘ. accipien
do tn̄ ifernū ꝓ limbo patꝝ. ⁊ iō n̄ đr hic ad ifernū ſȝ ad por-
tas iferi. qꝛ limbᵘ ille a ſctis đr eſſe in ſupiori ꝑte inferni.
o Queſi. reſi. an. meoꝝ. i. mecū ↄſiderabaȝ: quot annis
poſſem viuere ꝑ nām p Dixi. audito vbo eſaie more
ris tu ⁊c. q Nō videbo dn̄m deū. i. templum domini.

r deũ in terra viuentiũ nõ aſ
s piciã hoiem vltra ⁊ hitato
t rẽ q̇etꝪ. Generatio mea ab
v lata eſt ⁊ ꝯuoluta eſt a me:
x quaſi tabernaculũ paſtoꝝ.
y Preciſa ẽ velut a texẽte vi
ta mea dum adhuc odirer
ſuccidit me De mane vſqꝫ
ad veſpam finies me-ſpa-
bam vſqꝫ ad mane. Quaſi
leo ſic ꝯtriuit oĩa oſſa mea
De mane vſqꝫ ad veſpã fi
z nies me. Sicut pullus hy
a rũdinis ſic clamabo medi
b c tabor vt colũba. Attenua-
ti ſunt oculi mei ſuſpicien-
d tes in excelſum. Dñe vim
e patior: reſponde pro me.
f g Quid dicã aut q̇d rñdebit
h mihi cũ ipe fecerit. Reco-
gitabo tibi oẽs annos me
os in amaritudine aĩe mee
i Dñe ſi ſic viuiꝉ ⁊ in talib⁹
k vita ſpũs mei. Corripies
l m me ⁊ viuificab me ecce ĩ pa
n ce amaritudo mea amariſſi
o ma. Tu aũt eruiſti aĩaȝ me
p q am vt nõ ꝑiret: ꝓieciſti p⁹
r tergũ oĩa pctã mea. Quia
nõ infernus ꝯfitebitur tibi
s neqꝫ mors laudabit te: nõ
expectabũt q̇ deſcẽdunt in
t v lacũ ꝟitatẽ tuã. Viuẽs vi
x y uẽs ipe ꝯfitebiꝉ tibi ſicut ⁊
z a ego hodie Pater filijs no
b tã faciet ꝟitatẽ tuã. Domi
c ne ſaluũ me fac ⁊ pſalmos
d nr̃os cãtabim⁹ cũctꝪ dieb⁹
e f vite nr̃e in domo dñi. Et
iuſſit eſaiaſ vt tollerẽt maſ
ſam de ficis ⁊ cataplaſma
g rẽt ſr̃ vuln⁹ ⁊ ſanareꝉ. Et
dixit ezechias. Qđ erit ſi-
gnũ q꜄ aſcẽdã ĩ domũ dñi.

r In terra viuentiũ.i.inter oẽs viuẽtes nõ aſpiciã hoieȝ vltra in pñti vita. s Et habitatorẽ quietis.i.pplm re-gni mei habitãtẽ in pace mortuo ſennacherib. hoc dice-bat ezechias: q꜄ iam eſaias ibi dixerat ħ añ ruinaȝ ſenna-cherib ⁊ liberationẽ ciuitatꝪ ⁊ ppl'i vtȝ ca.ꝓcedẽti. ⁊ ideo graue erat ezechie il lud bonũ tp̃s nõ vi dere. t Generatio mea ablata ẽ.i.ñ nõ habeo filiũ mihi ſuccedentẽ in regno ⁊ ħ ꝯſonat dicto ra. ſa.ſupraposito ꝙ nõ hẽbat adhuc filiuȝ. v Et ꝯuol.ẽ. ne ex tendaꝉ vltra ꝑ gene ratiões futuras: ſic palliũ plicatũ nõ ex tendiꝉ. x Quaſi ta.pa.ꝙ qñ mutant locum deponunt ⁊ plicant ad alibi por tandũ. y Preciſa eſt ve.a te vi.mea ⁊c̃.i.in medio ꝓceſſus ſui ſicut tela ali qñ ſcindiꝉ a texente dũ adhuc ẽ in fieri. z Sic pu.hyrũdi-nis.clamãs ꝓ paſtu recipiendo a matre. a Meditabor.i.ge mitib⁹ mltꝪ b Vt colũba q̇ hȝ gemitũ ꝓ cãtu. c Atte.ſt oc.mei.⁊c̃.q꜄ ex diu tina attentiõe oculoꝝ ad aliq̇d debilitaꝉ ꝟtus viſiua. d Dñe vim patior.rõne infirmitatis ad mortẽ me ducẽ tis. e Rñde ꝓ me.ſic ẽ in heb.⁊ libris correctis.q.d. ſi poſſum morte euadere niſi negociũ meũ accipias ſuꝑ te. f Quid dicã.creatori meo. g Aut q̇d rñdebit mihi. ſicut figul⁹ luto.q.d.nõ habeo de factis ſuis contendere h Cũ ipe fecerit.me creando vel al'r. Cũ ipe fecerit hãc ĩ firmitatẽ ſuo iuſto iudicio mihi inferendo ꝓ delictis me is.⁊ iõ nõ habeo niſi illa referre hũiliter corã ipo.iõ ſub-ditur. Recogitabo ⁊c̃. i Dñe ſi ſic viuiꝉ ⁊c̃.vt.ſ.ꝯſtitu-tus ſim in tali anguſtia. k Corripies me.i.corripias ita ꝙ ħ infirmitas nõ ſit mihi ad mortẽ.ſꝫ ad correctionẽ l Et viuificab me.i.viuifices.hebrei eñ nõ habẽt futuꝝ tp̃s optatiui.ſꝫ loco eius vtũtur futuro indicatiui. m Ecce in pace.i.tp̃e pacis mihi annũciate ꝑ eſaiã ſuꝑ deiectione ſennacherib de ꝓpinq̊ futura. n Amaritu. mea ama.i.amaritudo mortis mihi iminẽtis: niſi tu iu-ues me.valde augmẽtabiꝉ: eo ꝙ ꝑ mortẽ ꝓuabor ab aſſe-cutione ⁊ bñficio dicte pacis. o Tu aut.ħ ꝯñr ezechi-as recolit bñficiũ a deo ſibi ꝓſtitũ de ꝓlongatiõe ſue vi-te dicẽs. o Tu aũt eruiſti aĩam meã.i.vitam meam p Vt nõ ꝑiret.ꝑ mortẽ q Proieciſti ⁊c̃.q̃ſi nolẽs ea vidẽ ampli⁹ ad puniendũ.⁊ ſic viuificaſti me nõ ſolũ cor ꝑaliter ſꝫ etiã ſpũaliter. r Quia nõ infernus ⁊c̃.p⁹ mor tem eñ nõ hȝ locũ ꝯfeſſio pctõꝝ. s Nõ expecta.q̇ de-ſcendũt in lacũ.i.infernũ dãnatoꝝ. t Veri.tuã.i.effe-ctũ tue ꝟitatis q̃ ꝓmiſiſti ſalutẽ hũani generis ꝑ xp̃m. q꜄ nõ eduxit illos q̇ ibi detinebanꝉ. v Viuẽs vi.ipe ꝯfi-tebiꝉ tibi.ad ꝯfeſſionẽ eñ peccati req̇riꝉ vita pñs. q꜄ non habet locũ poſt mortẽ.vt dictũ eſt. Ad ꝯfeſſioneȝ laudis req̇riꝉ vita gr̃e.q꜄ nõ ẽ ſpecioſa laus in ore pctõris Eccl'. xv.ca.iõ duplicaꝉ ly viuẽs. x Sicut ego ⁊ hodie cõfi-tebor vtroqꝫ mõ. Fecit eñ hãc oꝛoem poſt ꝯualeſcẽtiã de infirmitate.vt ꝓdictũ ẽ. y Pater.ſ.q̇cũqꝫ de ppl'o iſrl'. z Filijs.ſ.ſuis. a Notã faciet veritatẽ tuã.qua ſana-ſti me ſicut dixiſti ꝑ eſaiam.⁊ hoc narrabunt patres filijs ſuis ad gl'am tuã.⁊ q꜄ ezechias ſemꝑ indigebat diuio au-xilio etiã poſt ſanationẽ.iõ ꝯcludit in fine. b Dñe ſal. me fac.q꜄ ex te pẽdet ſalus corpis mei ⁊ aie c Et pſal. nr̃os canta.ego ⁊ miniſtri tui. d CũctꝪ dieb⁹.ſ.in aliq̃ ꝑte dierũ ſinguloꝝ. e In do.dñi.vbi ẽ locus deputat⁹ oꝛo ni ⁊ ſic oꝛo ceterꝪ pa rib⁹ ẽ magis exau-dibilis ibi q̃ꝫ alibi. f Et iuſſit.ħ poniꝉ executio ſanationis ezechie.q̃ tñ ordine tp̃is ꝓceſſit oꝛoem ꝓ dictã vtȝ ex ꝓcedẽti-bus ⁊ etiã ex ſequen tibus.dicit igitur. f Et iuſſit eſaias. ⁊c̃. Dicũt aliq̇ ⁊ ſatꝪ apparẽter ꝙ empla ſtrũ de ficis de natu ra ſua erat agg̃uatiuũ illi⁹ infirmitatis ⁊ iõ iuſſit ꝓpħa ap-poni vt ſanatio mi-rabilior appareret. g Et dixit ezechiaſ ⁊c̃.iſtud referꝉ ad il lud qđ poniꝉ.ſ̃.hoc aũt tibi erit ſignum vbi ꝓpħa rñdet ad q̃ ſtionẽ ezechie ħ mo tã.ſcriptura ei ſacra nõ obſeruat ordinẽ tp̃is ſꝫ frequẽter pri-us dicta vel facta poſterius ſcribunꝉ.et econuerſo.

In capi.xxxviij.vbi diciꝉ in poſtilla. Hic ꝯſequẽter da tur ſignum mirabile. Additio.

Licet cõis expoſitio doctoꝝ ſctõꝝ circa ħ ſignũ factum ezechie ſit ꝯformis huic qđ exponiꝉ ĩ poſtilla.multa tñ occurrũt in ħ maxima admiratiõe digna ꝓut in additione ſuꝑ.iiij. Reg.xx.ca.vbi de ħ eodeȝ ſigno ſil'r tractaꝉ fuit large oñſum.vñ ad ꝓdictas admi-ratiões tollẽdas ⁊ ad veritatẽ lr̃e ꝓut plane ſonat ꝓſeq̃n dam ſalua ſp ſctõꝝ auctẽ ⁊ abſqꝫ aliq̃ temeraria aſſertiõe Hoc ſignũ aliter videꝉ exponẽdũ ꝓut ibideȝ plane fuit declaratũ. In eo.c.vbi dr̃ in poſtil. Et dic̃ ezechias.

Licet frequẽter in ſacra ſcriptura Additio. nõ ſeruеꝉ ordo tp̃is vt dr̃ in poſtilla.tñ ꝙ qđ iaȝ de terminata ⁊ ſatiſfacta ſtatim ſine medio itereꝉ non recolo me vidiſſe. Vnde de hoc qđ dicit hic. Dixit Eze-chias aliter videtur poſſe exponi. Ad qđ ſciẽdum ꝙ vbi nos habemus hoc interrogatiuũ ſcȝ qđ erit ſignũ.in he-breo habetur hec dictio ma que vno mõ ſignificat ħ ideȝ ꝙ in tranſlatione nr̃a ſcȝ interrogatiõem de ſigno haben-do. Alio modo hec dictio ma accipiꝉ compatiue ſeu ad-miratiue ſicut ibi. Ma dilecta tabernacula tua.vbi loco q̃ꝫ poniꝉ hec dictio ma.⁊ eſt ſenſus.ſunt valde dilecta. ⁊ ſi-milis dictio ſcȝ ma ⁊ ſub eodem ſenſu ponitur ibi. q̃ꝫ dul-cia faucibus meis ⁊ ibi. Ma bonum ⁊ q̃ꝫ iocundum. Et in multis alijs. Vnde in hoc loco hac dictio ma non videꝉ transferenda ſub primo ſenſu ſcȝ interrogatiuo.ſed ſub ſe cundo.ſic ſcȝ Dixit ezechias ꝙ ſignum ꝙ aſcendam ĩ do mum domini.i.q̃ꝫ mirabile ſeu notabile ſignũ eſt qđ daꝉ mihi ad hoc ꝙ aſcendam in domum domini.⁊ ſic verba ezechie in hoc loco poſita non ſignant queſtiõem ſeu pe titiõem ſigni.cum iam illud habuerat ſed potius ſignifi-cant acceptiõem ſigni iam dati.ſeu admiratiõem de tan-to ſigno,⁊ ſic enarrationes in proprio loco ponuntur.

In tpe illo. Poſtq̄ deſcripta ē Capl.xxxix.
Ezechie mirabilis ſanatio.h̄ ꝯñr deſcribit̄ ex h̄ cō
ſurgēs elatio ⁊ diuidit̄ in duas ptes.q2 p̄ hmōi e-
latio deſcribit̄ ⁊ ſcd̄o repimit̄ ibi. Introiuit aūt.Circa p2i
mū ſciendū ꝙ babylonij circa curſum ſydeꝝ erāt intenti
vñ ⁊ aſtronomia ibi
dē p̄ fuit inuēta.ſ.in
chaldea cui⁹ metro
polis ē babylon. et
iō qñ pceperīt retro-
ceſſionē ſolis p̄dcāꝫ
ꝯtra curſum nature
fuerūt ſolliciti q̄rere
q̄liter h̄ acciderat:⁊
cū audiſſent h̄ acci-
diſſe in ſanatiōe eze
chie.de ꝯſilio ſapiē-
tū rex babylōis mi-
ſit libros.i.lr̄as ad
ezechiam ad ſciēdū
de retroceſſione ſo-
liſ mirabilē ſm ꝙ di
citur.ij.paly.xxxij.
vbi d̄r ꝙ nūcij regis
babylonis miſſi fue
rūt ad ezechiā vt in
terrogarēt ipſum de
portento qd̄ accide-
rat ſup terrā ⁊ miſit
mūera in ſignum re
uerētie. b Letatus eſt aūt ⁊c̄. Leti-
cia inepta pcedente
ex elatiōe ex h̄ ꝙ tal̄
rex ⁊ tant⁹ ⁊ de tam
longiquis ptib⁹ mi
ſiſſet ſibi nūcios ſo-
lennes ⁊ mūera. vñ
ſb̄dit̄. c Et oñdit
eis ⁊c̄.dicit ra.ſa. ꝙ
nō ſolū oñdit eis di

a In tpe illo Ca.xxxix
miſit merodach bala
dā fili⁹ baladā rex ba
bylonis libros et munera
ad ezechiā. Audierat eñ
ꝙ egrotaſſet ⁊ ꝯualuiſſet.
b Letat⁹ ē aūt ſup eis ezechi
c as ⁊ oñdit eis cellā aroma
tū ⁊ argenti ⁊ auri ⁊ odora
mentoꝝ ⁊ vnguēti optimi.
⁊ oēs apothecas ſuppelle
ctilis ſue:⁊ vniuerſa q̄ iuē
ta ſunt in theſauris ei⁹.nō
fuit vbū qd̄ nō oñderet eiſ
ezechias in domo ſua.⁊ in
d omni ptāte ſua. Introiuit
aūt eſaias pheta ad eze-
chiā regē:⁊ dixit ei.Quid
dixerīt viri iſti ⁊ vñ venerīt
e ad te.Et dixit Ezechias.
De terra lōginq̄ venerūt
ad me de babylone ⁊ dixit
Quid viderūt i domo tua
Et dixit ezechias:oīa que
in domo mea ſunt viderūt
Nō fuit res quā nō oñde-

uitias regni ſui ad ſuā iactantiā.ꝫ etiā ea q̄ ſecretiſſime ⁊
reuerēdiſſime ſeruabant̄ in templo.ſ.ſacrā vnctiōem re-
gum ⁊ pontificū tabulas teſtimonij ⁊ legē.q̄ nō erāt gen
tilibus oñdēda.⁊ h̄ notat̄ cū ſb̄dit̄.Nō fuit vbū ⁊c̄.Et ſb̄
ditur. In omni ptāte ſua. d Introiuit.h̄ ꝯñr repimitur
dicta elatio p rephenſionē phete cū d̄r.Quid dixerūt vi
ri iſti ⁊c̄.nō q̄ſiuit ex ignorantia q2 totū erat ſibi a deo re
uelatū.ꝫ vt ex reſpōſione ezechie ꝯuenienti⁹ argueret eū.
e De terra longinq̄ ⁊c̄.q.d.hoc mihi fuit ad magnā glo
riam.⁊ iō oñdi eis totius regni magnificentiā. f Ecce
veniēt ⁊c̄. Iſtud fuit ꝯpletū qñ nabu.rex babylonis tem-
pore ſedechie in babylonē trāſtulit de irl̄m q̄cq̀d erat ibi
p̄cioſum.vt hr̄:iiij.Reg.vlti g Et de filijs tuis ⁊c̄.hoc
fuit impletū in daniele ⁊ ſocijs eius q̄ fuerūt de ſemie re-
gis iude.⁊ ducti in babylonē tpe ioachin ⁊ ibi nutriti et
eruditi vt poſſet ſtare in palatio regis.vt habet̄ Dañ.j.
h Et dixit ezechias ⁊c̄. Penituit eñ de ſua elatiōe.⁊ ſic
acceptauit dñi ſniam ſupra ſe ⁊ ſupra regnū ſuū pter qd̄
pena iſta nō fuit inducta tpibus ſuis.ꝫ fuit dilata vſq3 ad
tp̄s ioachin regis ⁊ ſedechie qd̄ poſtq̄ ſibi dictū fuit per
eſaiam:rñdit. i Fiat tñ pax ⁊c̄.recognoſcēdo in h̄ bñ
ficiū diuinū de p̄dicte pene dilatiōe. Capi.xl.
c Onſolamini. In p̄cedentibus hui⁹ libri eſaias cū
myſterio xp̄i denūciauit peccatoꝝ punitionē. hic
ꝯñr deſcribendo idem myſteriū denūciat iuſtoꝝ cō
ſolatiōem Et diuidit̄ in duas partes.q2 p̄mo inducit eos
ad expectandū pmiſſa diuina.ſcd̄o magis in ſpāli pſeq̀-
tur illa.xlv.ca. Prima adhuc diuidit̄ in tres.ſm tria ex
quib⁹ inducit rōem hac dicta pmiſſa expectandū q2 p2i-
mo inducit h̄ ex diuina ptāte.ſcd̄o ex ei⁹ caritate ca.ſe.ter
cio ex eius veritate.xliiij.ca.p̄ma in duas.q2 p̄ denunciat
cōſolatoris pſonā.ſcd̄o declarat eius potētiam ibi.Quis
mēſus eſt.p̄ma adhuc in tres.q2 p̄ alloquit̄ pplm verbis
cōſolatorijs.ſcd̄o denūciat pſonam p̄curſoris ibi. Vox
clamantis.tercio pſonā xp̄i ꝯſolatoris ibi. Sup montem

rim eis in theſauris meis.
Et dixit eſaias ad ezechiā
Audi vbuꝫ dñi exercituū
f Ecce dies veniēt ⁊ auferē
tur oīa q̄ in domo tua ſunt
⁊ q̄ theſaurizanerunt pr̄es
tui vſq3 ad diem hāc:in ba
bylonē. Nō relinquet̄ q̄c-
g q̄ dicit dñs Et de filijs tu
is q̄ exibūt de te q̄s genue
ris tollēt:⁊ erūt eunuchi i
h palatio regl̄ babylonis. et
dixit ezechias ad eſaiam.
Bonū vbū dñi qd̄ locut⁹
i eſt ⁊ dixit. Fiat tātū pax et
vitas i dieb⁹ meis.
Capitulum.xl.
Onſolami cōſolami-
ni popule meus dicit
deus veſter. Loqui
mi ad cor irl̄m ⁊ aduocate
d e eam:qm̄ ꝯpleta eſt malicia
f eius:dimiſſa ē iniq̄tas illi
g us. Suſepit de manu dñi
duplicia p omnibus pecca
h tis ſuis. Vox clamantis

Circa p̄mum dicit.
a Cōſolami ꝯſola.
replicat h̄ vbū.q2 p
mittit eis duplicem
ꝯſolationē.ſ.i bonis
tpalib⁹ ⁊ ſpūalibus
b Loq̄mi.vos p-
phete. c Ad cor
irl̄m.i.ad ꝯſolatiōeꝫ
fideliū. d Quo-
niā ꝯpleta ē.i.ſmia-
ta. e Malicia e⁹
q2 pctm̄ ade p xp̄m
fuit amotū. f Di
miſſa ē iniq̄tas illi⁹
q2 xp̄us ꝯ pctā pſo-
nalia attulit remedi
um ⁊ loquit̄ h̄ pp̄ha
de futuro p modū p̄
teriti pter certitu-
dinem phetie.
g Suicepit d̄ ma-
nu dñi duplicia ⁊c̄.
id eſt duplicē ꝯſola-
tionē p xp̄m.ſ.i col-
latiōe gr̄e ⁊ aptione
gl̄e.ſicut p peccat̄
accepat duplicē pe-
nā ſcꝫ corpis ⁊ aīe.
h Vox clamantis
Hic introducit̄ pſo
na p̄curſoris.ſ. Jo-
hannis baptiſte. de
quo intelligit̄ ad li-
terā hec ſcriptura vt
pꝫ Joh.j.⁊ Mar.j.
⁊ Math.iij. pter qd̄ aliq̄ doctores catholici male viden
tur dicere exponēdo hūc paſſum ad lr̄am de reditu capti
uitatis babylonice.in hoc magis iudaizātes q̄tū ad ali-
quid q̄ hebrei q̄ hūc paſſum ⁊ totū capitulū exponūt ad
lr̄am referēdo ad tp̄s meſſie:dicētes ꝙ ſupficies t̄re habi
tabilis ꝯplanabit̄ diuinitus p eleuationē valliū ⁊ dep̄ſſi-
onem montiū.vt ſic amotis oībus impedimētis iudei p
orbē diſpſi poſſint faciliter in iudea ꝯgregari.⁊ ſic expo-
nūt qd̄ dicit̄ hic. Omnis vallis implebit̄ ⁊c̄.ꝫ deficiūt du
pliciter.p̄ q2 aduentum xp̄i dicunt futurū qui iam tran-
ſijt in p̄teritum.ſcd̄o quia litteralem ſenſum hic accipiūt
ſm ſignificata vocum cum dicit̄. Omnis vallis imp.ebi
tur ⁊c̄.quod non eſt verum in locutione pabolica ſic Ju
dicum.ix.cum dicitur. Ierunt ligna ad arborem rānum
⁊c̄.ſenſus litteralis ibi non eſt de arboribus materialib⁹
per voces ſignificatis.quia ſic ſcriptura eſſet falſa. ſed eſt
de abimelech ⁊ viris ſichē qui ibi per arbores metapho-
rice ſignantur. Qr autem ſit hic metaphorica locutio pꝫ
non ſolū p dicta doctoꝝ catholicoꝝ ꝫ etiā p dicta ra.moy
ſi dicentis.non aſcendat ſup cor ꝙ in diebus meſſie defi-
ciat aliquid de via huius ſeculi.vel innouet̄ aliq̄d de opi
bus ſex dierum.ſed ibi mundus iuxta ſolitam viam.⁊ p
ꝯſequens non eſt intelligendum ꝙ in eduentu meſſie ſit
talis complanatio montium ⁊ vallium :niſi intelligatur
de aduentu xp̄i ad iudicium.q2 tūc innouabit̄ mūdi ſta-
tus ſed iudei hoc modo non intelligunt.ꝫ de aduētu ei⁹
in mundum.vt ſatis patet ex p̄dictis. Igitur ſequendo
ſententiam euangeliſtarū paſſus iſte exponendus eſt ad
lr̄am de Johāne baptiſta ⁊ eius p̄dicatiōe cum dicitur.
b Vox clamantis.i.iohānis p̄dicantis.

i In deſerto.i.in iudea que dicitur deſertū rōne dicta ſu
perius in ꝑncipio.xxxv.ca.⁊ qꝛ ad lrām iohānes incepit
ꝑdicare in deſerto iudee.vt habet Math.iij.vbi dꝛ.In
diebus illis venit iohes baptiſta ꝑdicās ⁊c. k Para-
te viā dn̄i.Predicatio em̄ eius ⁊ ſuus baptiſmus erāt q̄-
ſtitit a conſtanti ꝟitatis denūciatione. k Ecce deus nr̄
id ē deꝰ humanatus.ſic em̄ denūciauit iohes.Joh.j.dic.
Ecce agnus dei q̄ tollit pctā mūdi.noie agni expmēs hu
manitatē.⁊ ꝑ ablationē pctī eiꝰ diuinitatē. l Ecce dn̄s
deus ⁊c.In aduētu em̄ ſuo tp̄e egit miracl'a ſtupēda.q̄ fi

dam diſpoſitōes po
puli ad ſuſcipiēdu
de ꝓpinquo fidē cri-
ſti venturi.vꝫ ex de
curſu euāgelij.⁊ dic̄
l Viā dn̄i.q̄tū ad
mandata decalogi.
m Semitas dī no
ſtri.q̄tū ad conſilia
euāgelica n Omis
vallis.i.humilis.
o Omis mōs ⁊ col.
id ē ſupbus ⁊c.qꝛ ſic̄
dictū fuit i ꝑncipio
huiꝰ libri ꝑ aduētuꝫ
xp̄i.ſupbi deiecti ſt.
⁊ humiles exaltati.
p Et erūt praua.i.
hoies deprauati ex
cōſuetudine peccan
di. q In directa.
id ē ad rectitudineꝫ
iuſticie reducti.
r Et aſpa.i.crude-
les ⁊ duri. s In
vias planas.id ē ad
manſuetudineꝫ de-
ducti.ſicut patꝫ de
paulo q̄ factus fuit
agnus de lupo Po
teſt etiā hoc al'r ex-
poni de opibus pe-
nitentie.que vident
dura ⁊ aſpera.ſed ꝑ
grām xp̄i facta ſunt
credētibus leuia.vn̄
dicit Augꝰ.Omnia
ſeua ⁊ imania leuia
⁊ ꝓpe nll'a fac̄ amor

i k in deſerto.Parate viam
l domini rectas facite in ſo-
m litudine ſemitas dei nr̄i.
n o Omis vall' exaltabit ⁊ om-
nis mons ⁊ collis humili
p q abitur:⁊ erunt praua in di
r s recta:et aſpera in vias pla
t nas.Et reuelabitur glīa
v dn̄i:⁊ videbit oīs caro pa
x riter ꝙ os domini locutū
y a ē.Vox dicentis.Clama.
Et dixi.Quid clamabo.
b c Omis caro fenū:⁊ oīs glīa
eius quaſi flos agri.Exic-
catū eſt fenū et cecidit flos
d quis ſpiritus domini ſuf-
e flauit in eo.Vere fenū eſt
ppl's.Exiccatū eſt fenū et
f cecidit flos Verbū autem
g dn̄i manet ineternū.Sup
montē excelſum aſcēde:tu
h qui euangelizas ſyon:exal
ta in fortitudine vocem tu
am qui euaugelizas irl'm.
i Exalta noli timere.dic ci-
k uitatibus iude Ecce deus
l vr̄ Ecce dn̄s d̄s i fortitudi
m ne veniet:⁊ brachiū eius

n dn̄abit.Ecce merces eius
o cū eo:⁊ opus illius coram
p illo.Sicut paſtor gregem
q ſuū paſcet:in brachio ſuo
ꝯgregabit agnos:⁊ in ſinu
ſuo leuabit:fetas ip̄e por-
r tabit.Quis mēſus eſt pu-
s gillo aq̄s:et celos palmo
t ponderauit.Quis appen
dit tribus digit' molē ter-
re ⁊ liberauit i pōdere mō
v tes ⁊ colles i ſtatera Quiſ
x audiuit ſpm̄ dn̄i:aut quis
ꝯſiliarius eius fuit ⁊ oſten
dit illi.Cū quo iniit conſi-
lium ⁊ inſtruxit eū ⁊ docu
it eū ſemitam iuſticie ⁊ eru
diuit eū ſcia:⁊ viā pruden
y tie oñdit illi.Ecce gentes
z quaſi ſtilla ſitule ⁊ q̄ſi mo-
mentū ſtatere reputate ſūt
a Ecce inſulē q̄ſi puluis exi-
b guus ⁊ libanꝰ nō ſufficiet
ad ſuccedēdū:⁊ aīalia eiꝰ
nō ſufficiēt ad holocauſtū.
c Oēs gētes q̄ſi n̄ ſint:ſic ſt
corā eo:⁊ q̄ſi nihilū ⁊ iane
d reputate ſunt ei.Cui ergo

eri non poterāt niſi
ꝟtute infinita.
m Et bra.eiꝰ dn̄a.
ꝑ brachia eī eiꝰ i cru
ce extēſa ꝑuenit ad
gl'am ſue reſurrectō
nis ⁊ ſic ad domini
um plene ptātis ꝑꝑ
qđ tūc dixit Matt.
vl.Data ē mihi oīs
ptās in celo ⁊ i terra
n Ecce mer.eiꝰ cū
eo.qꝛ ꝟtute diuitat'
de ſe poterat dare g̃
tiam in pn̄ti.⁊ gl'am
in futuro. o Et o
pus illiꝰ corā illo.i.
in eiꝰ volūtate ⁊ po
teſtate. p Sicut
paſtor ⁊c.Vn̄ dicit
de ſeipō Joh.x.ego
ſum paſtor bonus.
q In brac.ſuo ⁊c.
ꝑ h̄ deſignat xp̄i pie
tas ad fideles ſuos.
ꝓpt qđ ibidē dic̄.Et
aīaꝫ meā pono pro
ouibus meis.
r Quis mēſus eſt
h̄ ꝯn̄r ponit ptās cō
ſolātis ad oñdēduꝫ
ꝙ de eiꝰ ꝓmiſſione
nullꝰ dēat dubitare
cū ſit potēs ad iple-
re.⁊ diuidit in duas
qꝛ ꝑ° declarat eiꝰ po
teſtas ꝯ̄ idolatras eī
creaturā adequātes
ſcđo ꝯ̄ puſillanimes

t Et reuelabit glīa dn̄i.i.filius dei qui dꝛ gl'a pr̄is.ec ꝙ
gl'a ſm̄ tulliū ē clara noticia cū laude.vn̄ gloria dꝛ quaſi
quedā claria c.mutata in g.illa aūt q̄ ad noticiā ꝑtinēt in
diuinis filio appropriant.⁊ iō ſicut dꝛ ſapīa patris ita eiꝰ
gloria. v Et videbit oīs caro.i.poterit vidē. x Or
os dn̄i locutū eſt.cuius ꝟbū deficere nō pōt ab ipletiōe.
y Vox dicētis.ſ.dn̄i loquētis ad eſaiam vel ad iohānē
baptiſtam. a Clama.i.publice denūcia. b Omnis
caro fenū.i.nullā firmitatē ſeu ſtabilitatē ex ſe hn̄s.⁊ acci
pitur h̄ caro ꝓ omni hoie carnaliter viuēte.ſm̄ ꝙ dꝛ.j.Co
rinth.xv.Caro ⁊ ſanguis:regnū dei nō poſſidebūt.
c Et oīs gl'a ⁊c.qm̄ repēte deficit ex modico calore febri
li ex volūtate dei.iō ſubdit. d Quia ſpūs domi ⁊c.
e Vere fenū eſt ppl'us.ꝑ hoc oñdit manifeſte ꝙ ꝓpheta
loquitur metaphorice vt ꝑdixi. f Verbū aūt dn̄i ⁊c.
qđ pōt intelligi de ꝟbo increato ſm̄ ꝙ dꝛ Joh.j.In prin-
cipio erat ꝟbū ⁊c.⁊ de ꝟbo creato ꝑ ꝓphetas dicto.qđ i-
fallibiliter impletur in ꝓphetia ꝑdeſtinationis vt dictum
eſt ſupra frequēter. g Sup montem.h̄ ꝯn̄r introduci
tur ꝑſona cōſolatoris ſcꝫ dn̄i noſtri ieſu xp̄i.⁊ eſt verbum
dn̄i ad eſaiā vel potiꝰ ad iohem baptiſtā cum dicitur.
g Sup montē excel.aſcē.i.ad ꝑeminētiā ſctītatis vite.
tu.ſ.iohes de q̄ dicit ſaluator Math.xj.Int natos muli
erū nō ſurrexit maior iohāne baptiſta h Qui euange
lizas ſyon.i.ppl'o iudaico.⁊ dixit euāgelizas.qꝛ ꝑdicatio
iohis ad euāgeliū ꝑtinet. i Exalta noli timere.Johā-
nes em̄ timore herodis aut phariſeorꝫ ⁊ ſacerdotū nō de

iudeos de ip̄o minꝰ debito ꝯfidētes ibi.Leuate.ꝑma in
duas.qꝛ ꝑ° dicta ptās oñdit.ſcđo ex h̄ idolatria arguitur.
ibi.Cui g̃.Circa ꝑmū dꝛ. r Quis men.ē pugil.i.valđ
faciliter aq̄s.q̄uis ſint multe ⁊ magne s Et celos ⁊c.
id ē ſine difficultate aliq̄.ſic̄ illđ qđ ꝯtinet in palma.
t Quis appēdit ⁊c.i.valde facilit qn̄ ei aliq̄s vult leua-
re aliqđ pōderoſū appōit duas manꝰ.ſꝫ qn̄ ē ſibi valde le
ue appōit tm̄ duos vl' tres digitos.ꝑ h̄ āt oñdit ptās xp̄i
q̄ ꝟtute diuitat' oīa iſta fec̄.Vtit āt h̄ ſcriptura ꝟbis pō
deris ⁊ ſtatere.qꝛ deꝰ oīa diſpoſuit i nūero ⁊ pōdē ⁊ i mē
ſura.Sap̄.xj.⁊ ꝑꝑ dictā potētiā ſubiūxit. v Quis ad-
iuuit ſpm̄ dn̄i.q̄ſi minꝰ potētē.q.d.nullꝰ. x Aut q̄s cō
ſili.eiꝰ fu.⁊c.q̄ſi hr̄et ſapiaꝫ diminutā.⁊ ptꝫ lr̄a vſqꝫ ibi.
y Ec.gen.q̄ſi ſtil.ſitu.i.cadēs d̄ ſitula q̄ nulliꝰ momēti
reputat. z Et q̄ſi mo.ſta.q̄ valde defacili ad vtrāqꝫ ꝑtē
mouet de ſe nullā hn̄s ſtabilitatē. a Ecce inſule ⁊c.in
ꝯſpcū eiꝰ b Et libanꝰ ⁊c.i.ſi aliq̄s vellet facē ſibi ſacri-
ficiū debitū.oīa ligā n̄ ſufficerēt ad ip̄m cremādū.nec ꝑ cō-
ſeq̄ns oīa aīalia ſufficerēt ad offerēdū ſibi debitum holo-
cauſtū. c Oēs gen.q̄ſi nō ſint.qꝛ ex ſe nō hn̄t aliqđ eē
Oia iſta inducunt ad oñdēdū ꝙ in nullo indiget alteriꝰ
auxilio ſeu ꝯſilio. d Cui g̃.hic ꝯn̄r ex dictis idolatria
rep̄hendit.in qua cultus ſoli deo debitus creature impē
ditur.Et ſic ei ſm̄ reputationem idolatre adequatur.pro
pter quod dicitur. d Cui ergo ⁊c.hoc dicitur contra
idolatras credentes aliquid diuinitatis eſſe in imagini-
bus factis.

e ſilem feciſtis deū: aut quā
f imaginē ponetis ei. Mun-
q̄d ſculptile ꝯflabit fab aut
aurifex auro figurabit illō
ꝛ lamis argēteis argenta-
rius. Forte lignū ꝛ iputri-
bile elegit artifex ſapiens
q̄rit quō ſtatuat ſymulacꝛ
g qō nō moueaꝛ Mūq̄d non
h ſcietꝭ. Mūq̄d nō andiſtis.
Mūq̄d nō annūciatū ē vo-
i bis ab initio. Mūq̄d nō in
tellexiſtis fundamēta t̄re.
k Qui ſedet ſuꝑ gyrū terre.
l ꝛ hitatores ei⁹ ſt̄ q̄ſi locu-
m ſte. Qui extēdit velut nihi
m li celos: ꝛ expandit eos ſic̄
tabernaculū ad inhitandū
o Qui dat ſecretoꝝ ſcrutato
p res q̄ſi nō ſint iudices ter-
q r re velut inanes fecit et qui
s dē neqꝫ plantato neqꝫ ſato
neqꝫ radicato in t̄ra trūco
eoꝝ. Repēte flauit in eos.
ꝛ aruerūt ꝛ turbo q̄ſi ſtipu
t lā auferret eos. Et cui aſſi

e Aut quā imaginem ꝛc̄. et hoc dicit ꝯtra idolatras: qui imaginib⁹ nō attribuebāt aliq̄d numinis ſꝫ q̄buſdā dijs inuiſibilib⁹ in imaginib⁹ repn̄tatis ponebāt tñ pluralitatē deoꝝ. f Munq̄d ſculp. ꝛc̄. oīa iſta inducunt̄ h̄ ad offēdendū ꝙ idola nullā ſtabilitatē hn̄t a ſe. ſꝫ magis ab artifice. Et cū oēs gētes q̄ſi nihil reputate ſt̄ reſpectu dei. vt p̄dictū eſt. ex h̄ ꝯcludit̄ ꝙ idola adhuc minus ſt̄ reputāda. iō ſubdit̄. g Nūq̄d nō ſcietis. illō qō dictū eſt de idolis qō ſenſibilit̄ poteſtꝭ experiri. h Nunq̄d ſi audiſtis. q. d. ſic. qꝛ in libꝛis gentiliū ꝛ cronicis ſꝑ fuit fc̄tā mētio de oꝛtu idolatrie ꝑ opus hoim vt magis videbit̄ ca. ſe.
i Nūquid nō itel. ꝛc̄. q. d. intelligē debuiſtis ꝙ a ſolo deo hēat ſtabilitatē. cūꝫ nihil ſit ſub ea ſuſtētans eā. k Qui ſedet ꝛc̄. tanqꝫ princeps terrenus.
l Et habi. ei⁹. i. homines ei ſubditi ſūt q̄ſi locuſte r̄ſpcū di.
m Qui exten. ꝛc̄. cū ſint nature vl' materie ſubtilis. q̄ dꝛ q̄ſi nihil eo ꝙ n̄ ē palpabilis eo mō loq̄ndi q̄ aer nihil vocat̄ ꝓpter ſuā ſtabilitatē. Vñ dicit̄ cōiter nihil in boto eſſe. cū ſit plenus aere. In heb. hr̄. Qui extendit velut telam celos. ꝛ ſic plana eſt lr̄a ꝛ ſequētib⁹ conſona cū ſubdit̄. n Et expan. eos ſicut ꝛc̄. Loquit̄ hic de celo ſm apparētiā viſ⁹. qꝛ extrema celi in circuitu oꝛizontis nr̄i vident̄ ſuꝑ terrā figi. ꝛ mediū qō ē ſuꝑ capita nr̄a in altū erigi. ꝛ ſic habet appentiā tabernaculi extenti.
o Qui dat ſecretoꝝ ſcrutatores. i. ſapiētes in ſpecula bilibus. p Iudices terre. i. pꝛudentes in agibilibus.
q Velut inanes fecit. i. nullius reputatiōis in dei ꝯpatione qō oñdit ꝑ ſil'e cū ſubdit̄.
r Et quidem. i. certe.
s Neqꝫ plātato ꝛc̄. i. ſic ut plātula non radicata adhuc nec firma in terra a modico vento eradicat̄. ſic etiā oēs p̄dicti q̄tūcūqꝫ magni ad nutū dei eradicant̄ ꝛ tollunt̄ de vita pn̄ti. ꝛ iō in fine ꝯcludit̄. t Et cui aſſimilaſtis me ꝛc̄. q. d. talis aſſimilatio ē valde erronea. v Leuate. h̄ ꝯn̄r oñditur dei ptās ꝯtra iudeos de deo min⁹ debite cōfidētes. ꝛ p̄ ad ꝯſiderationē diuine maieſtatis inducūtur cum dicit̄. v Leuate in excelſum ocl'os vr̄os. i. ad coꝛpora celeſtia. x Et videte q̄s creauit h̄. i. ex h̄ ꝯſiderare magnitudinē creatoꝛis ſm ꝙ dꝛ Sap. xiij. A magnitudine em̄ ſpēi ꝛ creature poterat cognoſcibilit̄ creatoꝛ eorū videri. y Qui educit ꝛc̄. i. multitudinē ſtellaꝝ oꝛdinate in ſuo curſu ꝓcedentiū z Et oēs ex noie vocat qꝛ oīa ꝑfecte cognoſcit vſqꝫ ad minima. a Pre multitudine ꝛc̄. iſta tria in deo ſunt vnū. tñ in nobis differūt. foꝛtitudo em̄ reſpicit magnitudinē ꝛ coꝛrn̄dentiā membꝛoꝝ robur foꝛtitudinē oſſiū ꝛ neruoꝝ. v̇tus magnitudineꝫ effectuum. b Neqꝫ vnū reliquū fuit. i. nulla res q̄tūcunqꝫ modica exit potentiā ꝛ ſciam diuinā. ideo cōcluditur.

milaſtis me ꝛ adeq̄ſtis dic
v ſctūs. Leuate in excelſum
x ocl'os vr̄os ꝛ videte quis
y creauit h̄. Qui educit i nu
z mero miliciā eoꝝ: ꝛ oēs ex
a noie vocat. Pre mltitudie
foꝛtitudinis ꝛ roboꝛis vir
b tutiſqꝫ ei⁹: neqꝫ vnum reli-
c quū fuit Quare dicꝭ iacob
d ꝛ loq̄ris iſrl': abſcōdita eſt
e f via mea a dño: ꝛ a dō meo
g iudiciū trāſibit Munq̄d ne
h ſcis aut nō audiſti. Deus
i ſempitern⁹ dñs q̄ creauit
k terminos terre. ꝛ nō defici
l m et neqꝫ laboꝛabit nec ē in-
n ueſtigatio ſapie eius. Qui
dat laſſo v̇tutē ꝛ hiſq̄ non
ſt̄ foꝛtitudinē ꝛ robur mlti
o plicat. Deficiēt pueri ꝛ la-
p q boꝛabūt ꝛ iuuenes i ifirmi
r tate cadēt. Qui aūt ſꝑant i
s dño mutabūt foꝛtitudineꝫ
t aſſumēt pennas ſicut aq̇le
currēt ꝛ nō laboꝛabūt ambu
labūt ꝛ non deficient.

c Quare dicis iacob. i. ppl'e iudaice deſcēdens a iacob.
d Abſcondita eſt via mea. id eſt opera mea.
e A domino. i. non reddet ꝓ eis mercedem.
f Et a deo meo iudiciū ꝛc̄. i. nō faciet vindictā de iniurijs mihi illatis. Ex h̄ videt̄ ꝙ in ppl'o illo erāt aliqui qui deciderāt in illū erroꝛē. ꝙ dei ꝓuidentia ad act⁹ hūanos nō ſe extenderet. vel dōm ꝙ ꝓpha vtitur cōi mō loquēdi quo hoies in afflictione lōga poſiti dicūt̄ iō derelicti ꝛ traditi obliuioni. g Nunq̄d neſcꝭ aut nō audiſti ꝛ q̄d ſit illō ſubdit̄. h De⁹ ſempiternus. i. ſua deitate
i Dñs q̄ ꝛc̄. ꝛ ſic dꝛ ex tꝑe q̄ habuit creaturā ſubiectā. q. dic. iſta debuiſti ſcire. qꝛ moyſes tibi annūciauit i p̄ncipio geñ.
k Nō deficiet. i opere gubernatiōis.
l Neqꝫ laboꝛauit. qꝛ laſſitudinē opando non incurrit.
m Nec eſt inueſtigatio ſapie ei⁹. ſ. ad ꝑfectū. qꝛ excedit inueſtigationē humanā in infinitū. Ro. xj. O altitudo diuitiarū ſapie ꝛ ſcie dei ꝛc̄. n Qui dat laſſo v̇tutē ꝛc̄. ꝓducendo eos de n̄ eē ad eē
o Deficient pueri ſcꝫ moꝛibus ꝛ ſenſu. p Et iuuenes. i. inſolentes.
q In infirmi. ca. p̄ in culpā. ꝛ poſtea i penā r Qui āt ſperāt in dño. ꝛ nō in ſeipis p̄ſumptuoſe. s Mutabūt foꝛtitudinē. quia q̄ erant p̄us debiles ad grauia ſuſtinendū gr̄a diuina efficient̄ foꝛtes. t Aſſumēt pennas vt aquile ꝛc̄. i. q̄ p̄us erāt tardi ꝛ pigri ad bona opa. efficiētur veloces ad ipa. ꝛ hoc videtur impletū in veteri ꝛ nouo teſtamento ꝑ ſucceſſiones generationū in illis qui veraciter conuerſi ſunt ad deum.
In ca. xl. vbi dꝛ in poſtil. Suꝑ mōtem. Hic ꝯn̄r introducitur ꝑſona ꝯſolatoꝛis.

Additio.

Licet expoſitio poſtillatoꝛis de hoc qō dꝛ. Super montē excelſum ſit ſatis ꝯſona lr̄e ꝛ v̇itati ſm trāſlationē nr̄am. ſm tñ hebꝛaicā veritatē nō totaliter cōſonat lr̄e. Pro q̄ ſciendū ꝙ grāmatica hebꝛaici ſermonis a mltꝭ deuiat a grāmatica latina. ꝛ ſpāliter in h̄ ꝙ ſm grāmaticam hebꝛaicā in v̇bis hr̄ differētia inter ſexū maſculinū ꝛ femininū ſicut nos habemus i noibus. ꝛ h̄ ſm quālibet drn̄tiam trium ꝑſonaꝝ. Verbigratia aliter diciturur a femina: ego comedo q̄ꝫ a maſculo. ꝛ ſic in ſecunda ꝛ tercia ꝑſona. Similiter in hoc ꝓnoie tu tui ꝛc̄. differentia eſt inter ſexum maſculinū ꝛ femininū. loquēs em̄ cū maſculo aliter ꝓnominat tu q̄ꝫ ſi cū femina loqueretur. Et hoc ē valde manifeſtū cuicūqꝫ habēti aliqualē noticiā in illa lingua. vñ in hoc loco vbi dꝛ. Suꝑ monteꝫ excelſum aſcende. ly aſcende eſt feminī generis. non maſculini Similiter ly tu. ꝛ ly euangelizās. ꝛ ly exalta. ꝛ ſic de ceteris verbis ꝛ ꝓnominibus hic contentis que oia ꝑtinēt ad femininū genus vſqꝫ ibi. Ecce deus veſter. ꝛ iō magꝭ ꝓpe hec verba ſm verā lr̄am hebꝛaicaꝫ intelligant̄: referenda

Capitulũ.xlj.

b Taceant ad me inſule c ⁊ gentes mutẽt forti- d tudinẽ. Accedant e ⁊ tũc loquant ſił ad iudiciũ ꝓpinq̃- f mꝰ. Quis ſuſcitauit ab ori- g ente iuſtũ vocauit eũ vt ſe- h queret ſe. Dabit i ꝯſpectu eiꝰ gentes: ⁊ reges obtine- i bit. Dabit q̃ſi puluerẽ gla- dio eius ſicut ſtipulã vẽto k raptã arcui eiꝰ. Perſequet- l eos traſibit in pace: m ſemita in pedibꝰ eius nõ appare-

ſunt ad beatã virginẽ: ⁊ ad ſanctã Elyʒabet: ſm ea q̃ tradunt de eis Luce.j.ca. vt ſit ſenſus ꝙ Eſa. in pſona domini dicit beate vgini. Sup montẽ excelſũ aſcẽde tu q̃ euãgelizas ſyon.ſ.beata vgo: qḋ impletũ eſt qñ cõcepto filio dei in vtero virginali maria exurgens ꝑrexit in mõtana: vbi manifeſte ptʒ ꝙ aſcẽdit in montẽ excelſuʒ. nã iudea vbi zacharias manebat erat altior galylea a q̃ receſſit maria. xpc em̃ de galylea i hieruſalem ꝑgens dicebat. Ecce aſcẽdimꝰ hieroſolymã ⁊ q2 de galylea i hierłm beata vgo nõ ꝑ planam viã ſʒ ꝑ mõtana iuit: ıḋo ꝓprie ei dr̃: Sup montẽ excelſuʒ aſcẽde. ⁊ q2 in ſalutatiõe ad Elyʒabeth nõ ſolũ mater: ſed etiã infans in vtero eius xpm̃ inſtinctu ſpũſſancti cognouit: q2 vt dr̃ Luc.j. Factũ eſt vt audiuit ſalutationẽ Marie Elyʒabeth: exultauit infans cũ gaudio. in q̃ deſignat gaudiũ de pñtia dñi: iõ de beata vgine in ipa ſancta ſalutatione ꝓprie intelligit. Qui euãgelizas ſyon.ſ.q̃ nũcias bona ſanctis animabꝰ.ſ. Elyʒabeth ⁊ Johãni. Cõſequent ꝓpha in pſona dñi alloquit ipam elyʒabeth.d. Exalta vocẽ tuã qui euãgelizas hierłm: qḋ impletũ ẽ qñ elyʒabeth exclamauit voce magna euãgelizãdo ipis hierłm videlʒ beati virgini dicẽdo. Beata q̃ credidiſti qm̃ ꝑficient in te ea que dicta ſunt tibi a dño. Cõſequẽter ꝓpheta in pſona dñi alloquit virginẽ dicẽs: Exalta noli timere. in quo innuit canticũ eius altiori voce formandũ q̃ʒ cũ pmo: ſoluʒ ſalutãdo euãgelizauit quaſi diceret: nõ ſolũ loquere voce ſubmiſſa ꝓut ſufficit ad cognate tue ſalutationẽ: ſed etiã exalta vocẽ.ſ. ꝓut requirit ad modũ cantici: ꝑ qḋ canticũ ciuitatibꝰ iude.i. eccleſijs pſentibꝰ ⁊ futuris annũcies pſentiã filij dei in te incarnati: ⁊ hoc ẽ qḋ dicit: Dic ciuitatibus iude. Ecce deus veſter. qḋ cõtinue implet in eccłia cũ ꝑ canticũ pdictũ ſolẽniter memorat ſeu annũciat aduẽtus dñi in eadeʒ virgine. interpoſuit tamẽ ibi ꝓpheta. Noli timere: q2 virginalis pudicitia pauida eſt ⁊ timida. vñ angelꝰ ei dixit: Ne timeas Maria: ⁊ etiã vt innueret ꝙ tanta erat hũilitas virginis ꝙ nõ pſumebat canticum publice cantandũ formare niſi ſpũſſancti inſtinctus eam tangeret ſeu moueret. De quibuſdã autẽ in cantico virginis cõtentis quedã innuẽdo ꝓpheta hic ponit: vt cum dicit: Ecce dominꝰ in fortitudine veniet ⁊ brachiũ eius dominabit. que quidẽ verba vident correſpondere huic qḋ dicit in cantico. Fecit potentiam in brachio ſuo. vtrobiq̃ʒ em̃ dat intelligi ꝙ incarnatio filij dei ꝑtinet ad infinitatẽ diuine potẽtie: ⁊ ſequit. Ecce merces eius cũ eo. in ꝓpheticis em̃ locutiõibus ꝓmittebat incarnatio filij dei quaſi merces a deo danda in futurũ: ſicut Geñ.xxij. abrahe dictũ fuit. Benedicent in ſemĩe tuo om̃s gentes. ſed in predicto cantico hec merces vt iam data annũciat. vñ dicit: Suſcepit iſrł puerũ ſuũ. cui corrñdent verba ꝓphete dicentis: Ecce merces eius cũ eo. Et q2 vt dicit Grego. In bñdictione cerei. Nihil nobis naſci ꝓfuit: niſi redimi ꝓfuiſſet: ideo ſubdit. Et opus illiꝰ corã illo.ſ. opus redemptionis: qḋ maxime ꝑtinet ad diuinã miſericordiã q̃ int diuina opa ꝑeminet: vnde in pſał. Miſeratiões eius ſuꝑ omnia opa eius. ⁊ iõ in cantico cũ dixiſſet: Suſcepit iſrł puerũ ſuũ: ſubdit. Recordatꝰ eſt miſericordie ſue. ſequit Sicut paſtor gregẽ ſuũ paſcet. in q̃ innuit ꝓpha ꝙ xps ſe haberet vt paſtor ad gregẽ ſuũ non vt ad gregẽ alienũ ſicut mercenariꝰ: cui nõ eſt cura de ouibꝰ: Joh.ca.x. qḋ correſpõdet huic qḋ dicit i cantico. Sicut locutꝰ ẽ ⁊c̃. ad pr̃es em̃ ſemꝑ ſe habuit deus vt paſtor cũ ꝓprio grege. Unde in pſal. Nos aũt po. eius ⁊c̃. Cetera exponant vt i poſtilla. que quidẽ expoſitio nõ ſolũ videt cõſona lr̄e ſed in ſe rationabilis. Eſa. em̃ qui euãgelicꝰ ꝓpha dicit vt in ꝓlogo ⁊ in ꝓhemio: ſicut de voce baptiſte i deſerto clamãtis hiſtoriã ꝓphetice texuit vt ſtatim ſupra ſic nõ imerito de voce virginis ſalutantis ⁊ cantantis ꝓphetică hiſtoriam pdicere debuit: pmittit tñ hiſtoriã de voce baptiſte: quis ordine tp̃is poſterior fuit: eo ꝙ illa fuit omnibꝰ notior: a notioribꝰ em̃ incipit ꝓceſſus diſcipline. In eo.ca. vbi dicit i poſtilla. Pre multitudĩe fortitudinis ⁊ roboris.

Additio.ij.

v Ubi nos habemꝰ. Pre multitudine fortitudinis. hebraica lr̄a ſic hʒ. Pre multitudine ⁊ fortitudine roboris ⁊ virtutis nec vnus defuit cuius ſenſus poteſt eſſe talis: ꝙ militia celeſtis q̃ in tanta multitudine eſt cõſiderari debet: ꝙ quelibet ſtella habet fortitudinẽ.ſ. potentiã ⁊ virtutẽ actiuam ad influendũ in iſtis inferioribꝰ: vnḋ Geñ.j. de ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis dicit. Poſuit ea infirmamẽto celi ⁊c̃. ⁊ in pſalmo. Solẽ in poteſtatẽ diei ⁊c̃. ⁊ ſic diuinuʒ potentiã ⁊ ſcientiã cõmendat ꝓpheta non ſolũ ex numeroſa multitudine celeſtis militie. ſed etiã ex fortitudine ⁊ robore: ⁊ virtute influxiua eis a deo collata: a quibꝰ nulla ſtella quãtũcunq̃ʒ modica deficit quin habeat aliqualẽ potentiã. ex quibus excitatur magis hũana mens ad cõſiderandũ magnitudinẽ potẽtie creatoris.

Capitulũ.xlj.

t Taceant. Poſtq̃ʒ ꝓpheta induxit populũ iſrael ad certã expectationẽ ꝓmiſſorũ ex diuina veritate: h̃ cõſequẽter idem facit ex eius charitate q̃ amicos nõ defraudat a ꝓmiſſi cõſecutione. ⁊ diuidit in duas partes: q2 pmo oſtendit dei dilectio ad dictũ populũ ex bñficijs que ei in patribꝰ cõceſſit. ſecũdo ex ꝓprio filio quem ei ꝓmiſit capitulo ſequẽti. Prima in tres ſm tria bñficia: ſecũdũ ponit ibi: Et tu iſrael. terciũ ibi: Prope facite. Circa primũ ſciendũ ꝙ primũ bñficiũ fuit collatum in Abrahã: quẽ deus ſeꝑauit ab infidelibus: educẽdo eum pmo de hur caldeorũ. Geñ.xj. capi. ⁊ ſecũdo de haram: Geñ.xij. ⁊ ꝑ ꝯſequens populũ ab eo deſcẽdentẽ ꝑ Jſaac ⁊ Jacob ab infidelibꝰ ſeparauit: ꝓpter qḋ ⁊ legẽ in mõte ſynai ſpecialit ei cõceſſit: ꝓpter quod dicit pſalmo.cxliiij. Nõ fecit taliter omi nationi: et iudicia ſua nõ manifeſtauit eis. Et diuidit in duas: q2 primo ponit hmõi ſeꝑatio. ſecũdo cõtra idolatras inuectio: ibi. Unuſquiſq̃ʒ. Circa pmũ pmo ad huiꝰ cõſiderationẽ inducit dicẽs. b Taceant ad me inſule.i. habitatores inſulaꝝ. c Et gẽtes. terrã aridam habitãtes. d Fortitudinẽ mutent. vt qui erant fortes ad mala ſint fortes ad bona. Accedant et. e Tũc loquant ſimul. ſi habent aliq̃d iuſtũ ꝓ ſe. ſecũdo beneficiũ recolit dicẽs: f Quis ſuſcitauit ab oriẽte iuſtum.i. abrahã: vt exponũt cõmuniter catholici ⁊ hebrei. quẽ dominus vocauit primo a chaldea: vt dictũ eſt ⁊ poſtea ab harã: ⁊ vtraq̃ʒ regio vergit ad orientẽ reſpectu iudee quã dominus ei repromiſit: Geñ.xij. g Uocauit eum. ꝑ viã fidei ⁊ obediẽtie. Unde ⁊ ex fide ſm mandatũ dei voluit filiũ imolare: Geñ.xxij. ⁊ ad hebreos.xj. ⁊ ideo dñs ei aſtitit ipm̃ ꝓtegendo: ꝓpter quod ſubdit. h Dabit in cõſpectu ⁊c̃. Et loquit hic ꝓpha de pterito ꝑ modũ futuri. ſicut frequẽter fit in ꝓphetis: ⁊ hoc fuit impletũ: quãdo abrahã cum.ccc. vernaculis ſuis quattuor reges fortes debellauit: Geñ.xiiij. i Dabit q̃ſi puluerem ⁊c̃. quia eos facillime debellauit diuina virtute ſibi aſſiſtente. k Perſequet eos. q2 pſecutus fuit fugiẽtes vſq̃ʒ ſoba ⁊ phenicẽ. Geñ.xiiij. l Tranſibit in pace. q2 nullus de ſuis i bello illo cecidit. m Semita pedibꝰ eius nõ apparebit. quia valde faciliter ad bellũ iuit ⁊ rediijt: ſicut de homine faciliter tranſeũte et leuiter dicit: ꝙ non figit veſtigium in terra: vel non tangit terram.

n bit. Quis hec operatus eſt
o ⁊ fecit vocans generatões
p ab exordio. Ego dominus
ꝑmus ⁊ nouiſſimus ego ſū
Viderūt inſule ⁊ timuerūt
extrema terre obſtupuerūt
appropinquauerūt ⁊ acceſ
q ſerūt. Vnuſquiſqꝫ ꝓximo
ſuo auxiliabit: ⁊ fratri ſuo
r dicet cōfortare. Cōfortauit
faber erariꝰ ꝑcutiens mal
leo eū ꝗ cudebat tūc tꝑis:
dicens glutino bonū eſt: ⁊
cōfortauit eū clauis vt nō
s moueret. Et tu iſrael ſerue
t meꝰ iacob quē elegi ſemen
v abrahā amici mei: in ꝗ ap
x ꝑhendi te: ab extremis ter
y re ⁊ a longinquis eiꝰ voca
z ui te: et dixi tibi. Seruus
meus es tu: elegi te et non
a abieci te. Ne timeas quia
b ego tecū ſum: ne declines:
c q̄ ego deus tuus. Confor
d taui te: ⁊ auxiliatꝰ ſum tibi:
e et ſuſcepit te dextera iuſti
f mei. Ecce cōfundent ⁊ eru
beſcēt oēs ꝗ pugnēt aduer
ſum te. Erunt q̄ſi nō ſint: ⁊
ꝑibūt viri ꝗ ꝯtradicūt tibi.
g Queres eos ⁊ nō inuenies
h viros rebelles tuos. Erūt
quaſi nō ſint: ⁊ veluti ꝯſum
ptio hoīs bellātis aduerſū
te: q̄ ego dn̄s deꝰ tuꝰ appꝑ
hendēs manū tuā dicēſqꝫ
tibi. Ne timeas: ego audi
i ui te. Noli timere vermis
k Jacob: qui mortui eſtis ex
iſrael. Ego auxiliatus ſum
tui dicit dn̄s: ⁊ redemptor
l tuus ſanctus iſrahel. Ego
poſui te q̄ſi plauſtrū tritu
rās nouū: hn̄s roſtra ſerrā
m tia. Triturabis montes et
n cōminues: ⁊ colles q̄ſi pul
uerē pones. Ventilabis eos
⁊ ventꝰ tollet: ⁊ turbo diſ
o perget eos ⁊ tu exultabis ī
dn̄o: in ſancto iſrael letabe
p ris. Egeni ⁊ paupes q̄runt
aquas ⁊ nō ſunt: lingua eo
rū ſiti aruit. Ego dn̄s exau
diā eos: deꝰ iſrl̄ nō derelin
quā eos. Aperiā ī ſupinis
collibus flumia: ⁊ ī medio

n Quis hec opatus eſt ⁊c̄. quaſi diceret deus et nō hō: ideo ſubdit. o Vocās generatiōes. ſ. ad ſidē ⁊ amiciciā ſuā. p Ab exordio. ſ. temporis qđ patet in Abel iuſto: Seth: Noe: Abrahā. Et ſic de alijs. q Ego dominus. ⁊ ideo poſſum vocare ad meā amiciciā quos volo ſine iniuria cuiuſcūqꝫ: cū nulli tenear: ſꝫ omne id qđ ſunt tenent a me. ideo ſubdit. Primꝰ ⁊ nouiſſimus ego ſum ⁊c̄. q Vnuſqꝗſqꝫ. Hic ꝯſequēter ꝑ oppoſitū ponit inuectio cōtra factores ⁊ cultores idolorum. Circa qđ ſciendū ꝙ ſicut dicit Euſebiꝰ ī chronica ſua ãno. vij. abrahe Ninus rex aſſyriorū cōdidit niniuē: ⁊ ipſe incepit idolatriam: q̄ fecit imaginem Belo patri ſuo defuncto: cui exhibebat tantā reuerentiā ꝙ parcebat reis fugiētibus ad ipām vt dicit in ſcholaſtica hiſtoria: ꝓpter qđ dicti cōfugiētes inceperūt adorare illā imaginē: ⁊ ad imitationē huiꝰ facti alij fecerunt imagines charis ſuis defūctis. Et ſic imago facta a nino vocabat belus ⁊ fuit ꝑmū idolum: ſic h̄ nomen deriuatū ē ad alia idola: vt pote Bel: baal: baalim: beelphegor: et Beelzebub: ⁊ hmōi ſm̄ diuerſitates gentiū ⁊ linguaꝝ: et q̄ hoc fuit multiplicatū tꝑe Abrahe: vt dictū eſt. iđ iuxta ipius fidelitatē arguit hic idolatria iſtoꝝ. Et hoc ē quod dicit: Viderūt inſule ⁊c̄. i. habitatores inſulaꝝ ⁊ aliaꝝ terrarū viderūt reuerentiā idolis a potētibus exhibitā: ⁊ ſic in timore poſiti cōfugerūt ad ipa venerāda: vt ſic eis parceret: iđ ſubdit. appropinquauerūt ⁊ acceſſerūt. ſ. ad idola. q Vnuſqꝗſqꝫ ꝓximo ſuo ⁊c̄. q̄ qn̄ aliquis habebat amicū in ꝑiculo poſitū: cōſulebat ſibi refugere ad idolū. ⁊ q̄ exemplo nini alij potētes fecerūt idola ꝑ manus tn̄ artificū: iđ ſubdit. r Cōfortauit faber ⁊c̄. ad cuiꝰ intellectū ſciendū ꝙ ī fabricatiōe idoli de metallo ꝑ malleationē tres oparij ſunt necaſſarij. Primꝰ eſt ille ꝗ materiā in igne calefactā cum martello ducit ad formā partiū idoli. Secūdus ē ꝗ ꝑtes ſic formatas cū martello cū lima polit. Terciꝰ eſt ꝗ ꝑtes ſic ꝑparatas adinuicē cōſolidat ⁊ cōiungit: ⁊ hoc notat cū dicit. r Cōfortauit ⁊c̄. Et ꝯſtruatur ſic lr̄a. Faber erariꝰ. i. metallicus. ꝑcutiēs malleo. i. martello. ſ. materiā ducēdo ad idoli formā. Cōfortauit. i. efficaciter monuit. Eum qui cudebat. i. cū lima poliebat. Cudere eñ in vna ſignificatiōe idē eſt qđ polire: vt dicit in libro qui vocat catholicon. Tūc tꝑis. i. tꝑe abrahe quo fabricatio idoloꝝ cepit multiplicari: vt dictū eſt. Dicens iſte ꝗ poliebat erat dicēs ſupple cōſolidatori: glutino bonū eſt. i. bonū eſt ꝑtes idoli formatas ⁊ politas adinuicē cōiungere. Glutino. i. forti iūctura: ita ꝙ accipit hic glutinū ꝓ illo metallo ꝗ ꝯſolidāt partes adinuicē. Et vocat gallice zonadeure. vn̄ in hebreo ſic habet. Dicēs ꝯſolidari bonū hoc. ſ. ꝙ fortiter ꝯſolides ꝑtes idoli ſic ꝑparatas: ſic eñ mutuo ſe exhortabant artifices ꝓpter maiꝰ lucrū habendū: ⁊ ꝓpt grāȝ dn̄oꝝ. s Et tu iſrl̄. Hic recolit ſecūdū bn̄ficiū exhibitū pp̄lo tꝑe moyſi. ſ. eductio đ ſeruitute egypti. ⁊ diuidit ī tres ꝑtes: q̄ ꝑmo deſcribit hic exitꝰ. ſc̄do aduerſarioꝝ caſus: ibi. Ecce cōfundent. tercio hebreorū ꝓfectus: ibi. Egeni. Circa ꝑmū dī in ꝑſona dei. s Et tu iſrl̄ ſeruus meus q. d. ex quo eduxi te de ſ'uitute egypti factus es ſpāliť ſeruꝰ mihi. t Ja. quē elegi. Eſau reprobato ſm̄ ꝙ dī Malachie. j. Jacob dilexi eſau aūt odio habui ⁊ accipit h̄ iacob ꝓ pp̄lo deſcēdente ab eo. v Semē abrahā amici mei. quia amore mei paratus fuit filiū ſuū vnigenitū imolare. x In ꝗ appꝑhendi te. i. mihi appropriaui eiꝰ meritis. y Ab extremis terre ⁊c̄. q̄ abrahā fuit vocatꝰ de caldea vt dictū eſt. ſ. z Seruꝰ meꝰ expo nat vt. ſ. a Ne timeas. minas pharaonis. b Quia ego tecū ſum. te ꝓtegēs ⁊ defendēs. c Ne declines. a verbis moyſi ſerui mei. d Quia ego deus tuus conforta. te. ſ. ꝑ eū: iđ ſubdit. e Et ſuſcepit te dextera iuſti mei. i. moyſi ad extrahendum te de ſeruitute egypti. f Ecce confundent. Hic ꝯn̄ter ponit aduerſarioꝝ caſus cū dī: Ecce cōfundent ⁊c̄. q̄ pharao cū ſuo exercitu ꝑſequēs hebreos ſubmerſus fuit ī mari rubro: Exo. xiiij. g Queres eos: q̄ ſicut dictū fuit Exođ. xiiij. Mare ꝓiecit egyptios mortuos ad littus ad quos tranſierāt filij iſrl̄ vt ſic eēnt certi de morte eoꝝ ⁊ vt haberēt ſpolia: iđ dicit. g Queres eos. inueſtigādo ꝑcioſa que erāt ſuꝑ defunctorū corpora. h Et non inuenies viros rebelles ⁊c̄. non dicit: Non inuenies eos abſolute: ſed: Non inuenies rebelles tuos. i. te ꝑſequētes: quia iam erant mortui: et ſic nō poterant amplius eos ꝑſequi: ⁊ ſic patet littera vſqꝫ ibi. i Noli timere vermis iacob. i. qui fuiſti inter egyptios reputatus vilis ſicut vermis. k Qui mortui eſtis ex iſrl̄. i. reputati vt mortui in ſeruitute egypti: q̄ ſeruitꝰ eſt mors ciuilis: ⁊ quia non ſolū egyptij aduerſarij erant hebreoꝝ: ſed etiā chananei qui poſtea ab hebreis fuerūt debellati: vt patet libro Joſue: ideo ſubdit. l Ego poſui te quaſi plauſtrū ⁊c̄. ſicut eñ tale plauſtrū ductū ſuꝑ ſegetes cōterit eas ſic populꝰ iſrael cōtriuit chananeos: iđ ſubdit. m Triturabis mōtes. i. maiores. Joſue enim debellauit. xxxj. reges: Joſue. xij. n Et colles. i. minores principes. o Et tu exultabis in dn̄o. expulſis chananeis de terra ꝓmiſſionis. p Egeni. Hic deſcribit ꝓfectus filiorum iſrael per deſertum: vbi filij iſrael primo paſſi ſunt aque defectum: ſed dominus ſuppleuit nō ſolū ſemel: ſed pluries: vt patet Exođ. xv. et. xvij. capitulis

ꝛ Numeri.xx. Et hoc eſt quod dicit: Egeni et pauperes querũt aquas ⁊c. ⁊ patet littera vſq; ibi. p Dabo in ſolitudinem. in deſerto eñ illo vigebat ardor ſolis: ſed dñs ꝓuidit de vmbraculo p colũnam nubis: Exo.xiij. et ſm hoc dicit. p Dabo in ſolitudinē cedrũ.i. vmbraculũ: ita bonũ vel melius q̃ facerent arbores iſte. vmbraculũ eñ nubis erat excellenti⁹ q: datũ diuia v̄tute nõ nãe: iõ ſubdit. q Et intelligãt pariter. q: man⁹ dñi fecit hoc. r Prope facite. hic recolit terciũ bñficiũ pplo exhibitũ tpe Zorobabel.ſ. liberatio de captiuitate babylonica. et diuidit i duas ptes: q̃a p̃mo cõtra idola q̃ vigebant in babylone ponit inuectio. ſcdo ſubdit populi liberatio: ibi Suſcitaui. circa primũ dr: r Prope facite iudi. vr̃m.i. declarate iuſticiã vr̃aʒ ſi hētis o babylonij. s Afferte ſiq̃d habetis.ſ. iuſticie ⁊ veritatis. t Accedãt ⁊ nũcient vobis. ſcʒ idola veſtra de q̃b⁹ ꝯfiditis. v Quecũq; ventura ſũt. qd̓ eſt ꝓpriũ diuinitatis. ideo ſubdit. x Et ſciemus: quia dij eſtis vos. o idola. y Bñ quoq; aut male ⁊c. q.d. nõ poteſtis: q: ſenſu ⁊ intellectu caretis: iõ cõcludit. z Ecce vos eſtis ex nihilo. vos.ſ. babylonij. a Et opus vr̃m.i. idola veſtra que feciſtis. b Ex eo qd̓ nõ eſt.i. nullũ habẽs firmamentũ. ⁊ cõuertit ſermonē ad idola dicēs. c Abomiatio eſt.i. ſupra modũ abomiabilis deo. ideo dr̄ abominatio in abſtracto: ſic excellēs i liberalitate dr̄ liberalitas. d Qui elegit vos.i. quicũq; reputauit vos tanq̃ deos ſuos. e Suſcitaui. Hic ꝯñr ponit liberatio ppl̓i de babylone q̃ facta fuit p Cyrũ: ⁊ hoc eſt qd̓ dr̄: e Suſcitaui.ſ. Cyrũ ei volũtatem inſpirãdo pugnãdi ꝯ babylonē. f Ab aq̃lone ⁊c. regio eñ pſidis eſt q̃ſi in medio aq̃lonis ⁊ oriētis: mediũ aũt ab vtroq; termio nomiat: ⁊ ideo aduētus cyri cõtra babylonē dicit hic eſſe aquilone ⁊ ab oriēte: vel quia Darius rex medorũ venit cum Cyro contra babylonem ⁊ regnum vnius magis declinat ad orientem: alterius autem ad aquilonē. g Vocabit nomen meũ.i. cõfitebit: cõfeſſus eñ fuit cyrus ſe obtinuiſſe monarchiã virtute dei celi: vt patet.j. Eſdre.j. Hec dicit cyrus rex perſarũ: oia regna terre dedit mihi dñs deus celi ⁊ terre ⁊c. h Et adducet mgr̃atus.i. potētes babylonis. i Quaſi lutũ. cõculcãs eos ⁊ deijciens. k Quis annũciauit ab exordio ⁊c.i. anteq; fierēt. q.d. hoc nõ fecerũt idola babylonie: q: nõ p̃dixerũt caſum illius terre: ideo ſubdit. l Nõ eſt annũciãs ⁊c. Cõſequēter oñdit q̃s annũciauit. m Prim⁹.i. ipe deus q̃ eſt p̃mus ⁊ nouiſſim⁹: vt dictuʒ eſt.s. eo. ca. n Ad ſyon dicet.i. ad ppl̓m iude denoiatũ a loco p̃ncipaliori in quo vigebat cultus dei. o Ecce aſſum. ad veſtrã liberationē p cyrum ſeruũ meũ. p Et hierl̓m euãgeliſtã dabo.i. ꝓphetã hoc bonũ p̄nunciantē. ⁊ ponit hic euãgeliſta in ſingulari ꝓ plurali: ſicut Exod. viij. Venit muſca grauiſſima.i. mltitudo muſcaꝝ. q: de⁹ p plures ꝓphetas hanc liberationē p̄nunciauit. q Et vidi.ſ. reuelationē dñi mihi factã: eſt verbũ Eſaie cui plures reuelationes fuerũt facte. de iſta liberatiõe: vt patuit ex p̄cedētibus: ⁊ magis apparebit ex ſequētib⁹. r Et nõ erat ex iſtis.ſ. ex babylonie idolis. s Quiſq; q̃ iniret cõſiliũ ꝓ liberatiõe cultoꝝ ſuoꝝ. t Et interrogatus. a ſuis cultorib⁹. Rñderet verbũ: ideo cõcluditur. v Ecce oẽs iniuſti.ſ. babylonij. x Et vana opa eoꝝ.ſ. idola ab eis facta: iõ ſubdit Ventus ⁊ inane ſimulacra eorum.

camporũ fontes. Ponam
deſertũ in ſtagna aquarũ: ⁊
terrã inuiã in riuos aquaꝝ
p Dabo in ſolitudinē cedrũ
⁊ ſpinã et myrtũ et lignum
oliue. Ponã i deſerto abie
tem vlmũ ⁊ buxũ ſimul vt
videat ⁊ ſciant ⁊ recogitēt
q ⁊ intelligãt parit: q: man⁹
dñi fecit hec: ⁊ ſanct⁹ iſrael
r creauit illud. Prope facite
iudiciuʒ veſtrũ dicit dñs:
s afferte ſiq̃d forte hētis di-
t xit rex Jacob. Accedant ⁊
nũcient vobis quecũq; vē
tura ſunt. Priora q̃ fuerũt
nũciate: ⁊ ponem⁹ cor no-
ſtrũ ⁊ ſciem⁹: nouiſſima eo
v rũ ⁊ q̃ ventura ſunt indica-
te nobis. Annũciate q̃ ven
x tura ſũt in futurũ: ⁊ ſciem⁹
y q̃a dij eſtis vos. Bene q̃ʒ
aut male ſi poteſtis facite:
et loquamur et videamus
z ſimul. Ecce vos eſtis ex ni
a b hilo: ⁊ opus vr̃m ex eo qd̓
c d nõ eſt. Abomiatio eſt qui
e f elegit vos. Suſcitaui ab
aq̃lone: ⁊ veniet ab ortu ſo
g h lis. Vocabit nomē meũ: ⁊
i adducet mgr̃atus q̃ſi lutũ
⁊ velut plaſtes ꝯculcãs hu
k mũ. Quia annunciauit ab
exordio vt ſciam⁹: ⁊ a prin
cipio vt dicamus: iuſt⁹ es
l Nõ eſt annũcians neq; p̃-
dicens: neq; audiēs ſermo
m n nes veſtros. Primus ad
o p ſyon dicet: ecce adſum: et
hierl̓m euãgeliſtam dabo.
q r Et vidi: ⁊ non erat ex iſtis
s t quiſq; q̃ iniret ꝯſiliũ: ⁊ int-
v rogatus reſpõderet verbũ
x Ecce omes iniuſti: ⁊ vana
opera eoꝝ: ventus ⁊ inane
ſimulacra eorum.

Capitulũ.xlij.

a Ecce ſeruus meus:

In capi.xlj: vbi dr̄ in poſtilla. Bene q̃ʒ aut male ſi poteſtis facite.

Additio.

Si nos habem⁹. Bñ quoq; aut male ſi poteſt̓ facite. In hebreo habet: Bñ q̃ʒ aut male poteſtis facere. cui⁹ ſenſus ē ꝙ ꝓpheta idola alloq̃bat. Sic nũciet̓ nobis quecũq; vētura ſũt ⁊ faciem⁹: q: dij eſtis vos: ⁊ ſciemus etiã ꝙ bñ ⁊ male poteſtis facere: ratio q: ſicut p annũctatõeʒ futuroꝝ ſi hoc feciſſent idola ſciretur ꝙ eēnt dij: cũ ſcire futura ſit ꝓpriũ diuinitatis. eadē rõne ſciret ꝙ poſſēt bñ vel male facē ſic dij. vñ cũ dicit: Et ſciem⁹ ꝙ dij eſtis. iſta copulatiua ⁊ cõiungit ſil̓es oꝛ̃ones.ſ. ꝙ dij eſtis vos. ⁊ ſciem⁹ ꝙ bene ⁊ male poteſtis facere: ſʒ ꝓpħa cõcludit ꝙ qd̓libet p̃dictoꝝ ē falſum. d. Ecce vos eſtis ex nihilo.ſ. idola. ⁊ opus veſtrũ ex eo qd̓ nõ eſt: q:.ſ. nec indicatis futura nec poteſtis bñ facere: ⁊ iõ cõcludit: Abomiatio eſt qui elegit vos. exponat vt in poſtilla.

In eodem capitulo vbi dicit i poſtilla. Primus. id eſt ipſe deus.

Additio.ij.

Bi in trãſlatiõe nr̃a dicit. Ecce adſum. qd̓ eſt verbũ p̃me pſone ſingl̓aris numeri: in hebreo habet. Ecce adſunt. qd̓ eſt tercie pſone pluralis numeri: ⁊ ē ſenſus ſm glo. ꝙ p̃mus.ſ. deus ad ſyon.ſ. eccleſiã dicet: Ecce adſunt.ſ. filij tui quos p fidē meã dedi tibi.ſ. apl̓i quoꝝ p̃dicatiõe nati ſunt tibi filij: ⁊ ſic qd̓ ſequit: Et euãgeliſtã dabo. intelligit ꝓprie de euãgeliſtis xp̄i. qui a deo fuerũt dati hieruſalē.ſ. eccleſie ad annũciandũ bona ſpũalia a xp̄o ſibi data: ⁊ ſequit: Et vidi ⁊ nõ erat ⁊c. q: null⁹ fuit ex idolatris nec ex incredulis q̃ iniret ꝯſiliũ ad redēptionē aiaꝝ nec rñderet v̓bũ. Cũ oẽs eſſent iniuſti ⁊ vana opa eoꝝ: ⁊ ſequit: Ecce ſeru⁹ me⁹ ſuſcipiã eũ electus me⁹. qd̓ exponit de xp̄o ad litterã ꝓut in poſtilla. Capitulũ.xlij.

Ecce ſeruus. In p̄cedenti capitulo oñſa eſt dilectio dei ad ppl̓m iudaicũ ex bñficijs q̃ ei in patrib⁹ cõceſſit: hic ꝯñter idē oñdit ex filio quē ei ex dilectõe miſit: ſm ꝙ dr̄ Joh.iij. Sic de⁹ dilexit mũdũ vt filiũ ſuũ daret vnigenitũ ⁊c. ⁊ diuidit in duas ptes: q: p̃mo agitur de filij miſſiõe. ſcdo de fidei multiplicatiõe ca. ſequē. Prima adhuc in duas ptes: q: p̃mo deſcribit hui⁹ bñficij magnitudo. ſecũdo maloꝝ ingratitudo: ibi. Hec verba. prima in tres: q: p̃mo p̃dicit filij dei aduētus. ſecũdo malo-

b c ſuſcipiā eū: electus meus:
d cōplacuit ſibi i illo aīa mea
e Dedi ſpiritū meū ſuꝑ euȝ:
f g iudiciū gētibꝰ ꝓferet. Nō
h clamabit: neqȝ accipiet ꝑſo
i nā: nec audiet vox eius fo-
k ris. Calamū quaſſatū non
l m cōteret: ⁊ linū fumigās nō
n extinguet. In veritate edu
o cet iudiciū: non erit triſtis
p neqȝ turbulentꝰ donec po-
q nat i terra iudiciū: ⁊ legem
r eiꝰ inſule expectabūt. Hec
dicit dn̄s deꝰ creans celos
⁊ extendēs eos: firmās ter
ram ⁊ que germinant ex ea
dans flatū populo qui eſt
ſuꝑ eam: ⁊ ſpiritū calcanti-
s bus eam. Ego dn̄s vocaui
te in iuſticia: ⁊ apprehendi
x manū tuā: ⁊ ſeruaui te. Et
y dedi te in fedus populi: in
z lucē gentiū vt aꝑires ocu-
a los cecoꝝ: ⁊ educeres d̄ cō
cluſiōe victū: de domo car
b ceris: ſedētes in tenebris.
c Ego dn̄s: h̄ eſt nomē meū
d e Gloriā meā alteri non da-
bo: ⁊ laudem meā ſculpti-
f libus. Que prima fuerunt:
g h ecce venerunt: noua quoqȝ
i ego annūcio anteqȝ oriant
k l audita vobis faciam. Can-
tate domino canticū nouū
m laus eiꝰ ab extremis terre.
Qui deſcēditis in mare et
plenitudo eiꝰ inſule ⁊ habi
n tatores eaꝝ. Leuet deſer-
o tū ⁊ ciuitates eiꝰ i domibꝰ
p hītabit cedar. Laudate ha

rū caſus: ibi. Dn̄s ſicut fortis. tercio iuſtoꝝ ꝓſper ſtatus ibi. Et deducā. prima adhuc in tres: quia primo deſcribit filij mittendi conditio. ſecūdo p̄dicit eiuſdem miſſio: ibi. Hec dicit dn̄s. tercio inducit gratiarūactio: ibi. Cantate dn̄o. ¶ Circa primū ſciendū ꝙ lr̄a iſta ſm latinos ⁊ hebreos eſt de xp̄o ad litterā intelligenda. et hoc patȝ Math. xij. vbi iſta lr̄a allegat iple- ta in xp̄o. ⁊ hoc etiā patȝ per trāſlationē chaldaicā: q̄ vocat thargū apud hebre- os: ⁊ eſt tante autori tatis apud eos: ꝙ nul lus fuit auſus ei cō- tradicē: ꝓpter qḋ ali qui doctores catho- lici exponētes paſſū iſtū ⁊ totū capitulū de cyro rege: qui iu- deos liberauit a ca- ptiuitate babyloni- ca male dicūt etiam ꝙtum ad hoc magis iudaiȝant ꝙ̄ hebrei exponentes ip̄m de tp̄e xp̄i. tn̄ hoc expe- ctant i futurū: ⁊ hoc male: q: trāſijt in p̄- teritū: igit ſequēdo dictū beati Mathei apl̄i ⁊ euāgeliſte ex- ponat de xp̄o: vt ſit verbū patris cū dicit: a ¶ Ecce ſeruꝰ meus. q: licȝ ab eterno fuit in forma dei: in tp̄e tn̄ accepit formā ſerui: vt habet Phil. ij. b ¶ Suſcipiā eū. q: hūa- nitas xp̄i aſſūpta ē in vnitatē ſuppoſiti diuini. ꝑ hoc eni̅ ꝙ dicit: ſuſcipiā eū. nō eſt intelligendū ꝙ pr̄ naturā hūa- nā aſſumpſit: q: ſolus filiꝰ ē hūanatꝰ ſȝ hāc aſſumpptōeȝ tota trinitas fecit. c ¶ Electus meus. ad redimendū hu manū genꝰ. d ¶ Cōplacuit ſibi in illo ⁊c̄. ꝑ hoc intelligit patris ad filiū dilectio ꝑfecta. e ¶ Dedi ſpm̄ meū ſuꝑ eū id eſt plenitudinē gr̄e ſpūſſancti in aīa xp̄i Jo. j. Vidimꝰ eū quaſi vnigenitū a p̄re plenū gr̄e ⁊ veritatis. f ¶ Iudi- ciū gentibꝰ ꝓferet. iudiciū eni̅ extremū denūciauit homi bus futuꝝ: vt pȝ Math. xxv. Itē in forma hūanitatis in qua iudicatus fuit coraȝ pylato feret ſententiā in vltimo iudicio: hoc excepto ꝙ tūc apparebit in forma glorioſa: Act. j. Hic ih̄s qui aſſumptus ē a vobis ſic venit. ſ. ad iu diciū: ſicut vidiſtis eū aſcendentē. i. in forma hūanitatis glorīaſa: in q̄ aſcēdit in celū. g ¶ Nō clamabit. clamore cōtentiōis: licȝ clamauerit clamore p̄dicaciōis: Joh. vij. in nouiſſimo feſtiuitatis die ſtabat ih̄s ⁊ clamabat ⁊c̄. Et clamore orōnis ad Hebreos. v. Cū clamore valido ⁊ la- chrymis offerēs ⁊c̄. h ¶ Neqȝ accipiet ꝑſonā. ſm ꝙ dicit Math. xxij. Nō reſpicis ꝑſonā hoim. i ¶ Nec audietur vox foris. ſ. vox p̄dicatiōis extra iudeā: q: in ꝑſona ꝓpria nō p̄dicauit p̄terqȝ iudeis. niſi raro: vtpote ſamaritanis: Joh. iiij. qui tn̄ erāt in ꝑte iudei: q: recipiebant quinqȝ li- bros moyſi. ⁊ ꝓpter hoc dicit Math. xv. Nō ſum miſſus niſi ad oues que perierūt domꝰ iſrl̄. k ¶ Calamū q̄ſſa- tū nō cōteret. i. ppl̄m gentilē vacuū a fide ad modū cala- mi ⁊ cōquaſſatū varijs erroribꝰ idolatrie. Hunc calamū nō cōtriuit: ſȝ magis reſartiuit vocādo ad fidē ꝑ apl̄oꝝ p̄- dicationē. l ¶ Et linū fumigans. i. populū iudaicū mo- dice aut nulliꝰ poteſtatis ꝯ exercitū romanoꝝ. m ¶ Nō extinguet. q: ignis ꝑ romanos accēſus in hierl̄m nō fuit extinctus: niſi ꝑ ꝯſumptionē combuſtibilis materie. n ¶ In veritate edu. iudiciū. qḋ intelligit de iudicio diſcre tionis: q̄ aliq̄s vocauit ⁊ vocat ad fidē ſuo iuſto iudicio alijs dimiſſis: ⁊ de iudicio extreme examiationis: in quo ꝓcedet ſm lineā eq̄itatis. o ¶ Nō erit triſtis. in animo p ¶ Neqȝ turbulētꝰ i exteriori ſigno. hoc tn̄ nō eſt intelli- gendū de triſticia naturali q̄ eſt paſſio exiſtēs in ꝑte ſenſi tiua illā eni̅ aſſumpſit: ad oſtēdendū in ſe veritatē hūane nature: Math. xxvj. ca. Triſtis eſt aīa mea vſqȝ ad mortē ſed d̄ triſticia obnu- bilāte rōnem: que ī eo non habuit locū. vn̄ vbi habemꝰ: Nō erit triſtis. in habreo habet: Nō obſcura- bit donec ponat in terra iudiciū. qḋ pōt intelligi de duplici iudicio predicto. q ¶ Et legē eiꝰ inſu- le expectabūt. qḋ pȝ impletū i ſicilia an- glia: cypro: ⁊ alijs in ſulis: q̄ legē euāgeli cā receperūt. etiā alī que a tp̄e apl̄oꝝ: vt pȝ in actibꝰ apl̄oꝝ i pluribꝰ locis: quō Paulꝰ p̄dicauit in inſulis. r ¶ Hec di cit. Hic ꝯñter deſcri bit ip̄a miſſio: cū dr̄. Hec dicit dn̄s deꝰ creans celos ⁊c̄. q. d. ſicut creauit oīa de nihilo ſua virtute in finita: ita eadē ꝑtāte mittet filiū in mundū: iō ſequit. s ¶ Ego dn̄s vocaui te in iuſticia. q: xp̄s mūdū redemit ꝑ viā iuſticie ſatiſfaciēs ꝓ peccato pleniſſime. x ¶ Et app̄hendi manū tuā. hūa- nitas eni̅ xp̄i eſt inſtr̄m diuinitati ꝯiunctū: ⁊ iō nō mouet ad aliquid niſi ſm motū diuinitatis. v ¶ Et ſeruaui te. recipiēdo animā tuā in morte ſm ꝙ ſaluator petijt Luc. xxiij. Pater in manꝰ tuas cōmēdo ſpm̄ meū. x ¶ Et de di te in fedus ppl̄i. q: ꝑ mortē eius ſumꝰ deo recōciliati. y ¶ In lucē gen. recipientiū fidē ad apl̄oꝝ p̄dicationem. z ¶ Vt aꝑires ocu. cecoꝝ. i. gentiliū: qui ꝑus erāt erroribꝰ excecati. q: ad lr̄am xp̄s multos cecos illumiauit corpo- ralit. a ¶ Et educeres de cōclu. vinctū. i. patres de lim- bo q̄ ibi tenebant ſicut in carcere recluſi. b ¶ Sedētes i tene. q: carebāt claritate diuie viſiōis. c ¶ Ego dn̄s ⁊c̄. ſcȝ ſimplicit ⁊ abſolute. Alij aūt dicunt dn̄i diminutiue ⁊ ꝑticipatiue. d ¶ Gloriā meā. i. honorē mihi ſoli debitū. e ¶ Alteri nō dabo. cōcedendo ꝙ hoc poſſit licite fieri. f ¶ Que ꝑma fuerūt. ſ. nūciata ꝑ moyſen. g ¶ Ecce ve- nerunt. ſicut patet de ingreſſu terre ꝓmiſſionis ⁊ pluribꝰ alijs ꝑ moyſen nūciatis: q̄ impleta ſunt a tp̄e Eſaie ⁊. ſ̄. h ¶ Noua quoqȝ ego annūcio. ſ. de miſſiōe filij in carnem i ¶ Anteqȝ oriat. i. incipiāt fieri. k ¶ Audita vobis faciā ꝑ Eſaiā ⁊ alios ꝓphas. l ¶ Cātate. Hic ꝯñr ponit gr̄arū actio ꝓ tanti bn̄ficij ꝓmiſſiōe: cū dr̄: Cātate dn̄o canticū nouū. ꝓ nouitate tāti myſterij vn̄ ⁊ nato xp̄o nouū canti- cū cantauerūt angeli Luc. ij. m ¶ Laus eiꝰ ab extremis terre. q: i oībꝰ t̄re ꝑtibꝰ ſunt aliq̄ fideles xp̄m laudātes: ⁊ q: xp̄s laudādꝰ ē nō ſolū in arida: ſȝ etiā i mari ⁊ eiꝰ inſul̄ iō ſubdit. Qui deſcēditis in mare. n ¶ Leuet deſertū. i. gētilitas exurgat ad fidei xp̄iane ſtatū. o ¶ In domibꝰ hītabit cedar. cedar fuit filiꝰ yſmahelis: Gen. xxv. ⁊ iō ꝑ ip̄m deſignat ppl̄us yſmahelitarū q̄ antiq̄tus hītabat in tabernaculis vagādo de loco ad locū: ⁊ ꝑ h̄ metaphorice deſignant ppl̄i gētiles i diuerſis erroribꝰ vagātes: q̄ mō ꝑ fidē habitāt i domibꝰ xp̄i. i. eccleſijs: ꝑ fidē charitate for matā. p ¶ Laudate ha. petre. Dicit Ra. ſa. ꝙ ꝑ hoc intel ligunt mortui ſepulcra lapidea inhabitātes. q̄s dicit ſuſci tandos in aduentu meſſie: ſed hoc iam eſt adimpletū: q̄a

xp̄s lazarū ſuſcitauit de monumēto: ⁊ eo reſurgēte mlta corpa ſanctoꝝ reſurrexerūt de monumētis: Math.xxvij. Pōt etiā alit̄ exponi de terra Moab q̄ petra nomiat̄ ſupra.xvj.ca. Emitte agnū dn̄e dn̄atorē terre de petra deſerti ⁊c.⁊ de t̄ra illa aliq̄ crediderūt ad p̄dicatōeꝫ diſcipuloꝝ xp̄i in dn̄o exultantes. q Ponēt dn̄o gloriā.ſ.diſcipuli xp̄i gloriā eius p̄dicātes. r Dn̄s ſicut fortis. Hic ꝯn̄r ponit̄ maloꝝ caſus cū dr̄: Dn̄s ſicut fortis egredietur.in exercitu romanoꝝ ꝓpter incredulitatē iudeorū. s Sic vir p̄liator ⁊c̄. ſcꝫ i romanis ad deſtruendū ciuitatē ⁊ populum. t Vociferabit̄ ⁊c̄. ⁊ quid dicat ſubdit̄. v Tacui.corā pylato a ſacerdotibꝰ accuſatus falſo. x Sēp ſilui.d̄ iniurijs ⁊ obprobrijs mihi illatꝭ. y Patiēs fui.expectans eoꝝ penitētiā. z Sicut parturiēs loquar.q.d. nō poſſum nec debeo vltra cōtinere me a punitiōe eoꝝ:ideo ſb̄dit̄. a Diſſipabo ⁊c̄.deſertos faciā mōtes. id eſt maiores. b Et colles.i. mediocres. c Et oē germen eoꝝ exiccabo.i.minores de populo deſtruam. d Ponā flumia in inſulas ⁊c̄.ſubtrahēdo ab eis oēs delectatiōes ⁊ diuitias.

q bitatores petre: de vertice montiū clamabūt. Ponēt dn̄o gloriā: ⁊ laudē eius in
r inſulis nūciabūt. Dn̄s ſicut
s fortis egredietur ſicut vir p̄-
t liator ſuſcitabit zelū. Vociferabit̄ ⁊ clamabit ſuper inimicos ſuos cōfortabit̄.
v x Tacui: ſemꝑ ſilui: patiens
y z fui ſicut parturiēs loquar.
a Diſſipabo ⁊ abſorbebo ſil'
b deſertos faciā mōtes ⁊ col
c les ⁊ oīe germē eoꝝ exic-
d cabo. Ponā flumia in inſu
e las: et ſtagna arefaciā. Et
f educā cecos in viā quā ne-
g ſciūt: ⁊ in ſemitis q̄s igno-
rauerūt ambulare eos faciam.
h am. Ponam tenebras co-
i k rā eis in lucē: ⁊ praua in re-
l m cta. Hec verba feci eis: et
n non dereliqui eos. Cōuer-
o ſi ſunt retrorſum. Confundant̄ ꝯfuſiōe q̄ ꝯfidūt i ſculptili: q̄ dicūt cōflatili vos
p dij noſtri. Surdi audite:
q ⁊ ceci intuemi ad videndū
r Quis cecus niſi ſeruꝰ meꝰ ⁊ ſurdꝰ niſi ad quē nūcios

s meos miſi. Quis cecꝰ niſi
t q̄ venūdatꝰ ē. Et q̄s cecus
v niſi ſeruꝰ dn̄i. Qui vides
x multa: et nonne cuſtodies.
y Qui aptas habes aures:
z a nōne audies. Et dn̄s vo-
b luit vt ſanctificaret eum: et magnificaret legem ⁊ extol
c leret: ipe aūt populus dire
d prus ⁊ vaſtatus. Laqueus
e iuuenū oēs: ⁊ i domibꝰ car
f cerū abſcōditi ſt̄. Facti ſūt in rapinā: nec eſt q̄ eruat in direptionē: nec ē qui dicat
g redde. Quis ē in vob̄ q̄ audiat hoc: attēdat ⁊ auſcul-
h tet futura. Quis dedit i direptionē iacob: ⁊ iſrl' vaſtā
i tibus. Nōne dominus ipe
k cui peccauimus. Et nolue
l rūt in vijs eiꝰ ambulare et
m nō audierūt legē eius. Et effudit ſuꝑ eū indignatōeꝫ
n furoris ſui: ⁊ forte bellū et
o cōbuſſit eū in circuitu ⁊ nō cognouit: ⁊ ſuccendit eū et nō intellexit. Ca.xliij.

a Et nunc hec dicit dn̄s
a b creās te iacob: ⁊ for-

nitutē dei obligatus: ab illo tp̄e quo deus ꝑcuſſit p̄moge nita egyptioꝝ. v Qui vides multa. in lege ⁊ ꝓphetis ſcripta. x Nōne cuſtodies.q.d. melius deberes cuſtodire q̄ alij: ſed tu magis deuiaſti. y Qui apertas habes aures.i.q̄ frequēter apuiſti aures ad audiendū legeꝫ ⁊ ꝓphetas. z Nōne audies.q.d.audiſti aure corpis: ſꝫ nō mētis. a Et dn̄s voluit vt ſanctificaret eū.ſ. ꝑpl'm iudaicū mittēs eis filium ſuū. b Et magnificaret legeꝫ. in xp̄o iplens eā: ſm̄ q̄ ipe dixit Math.v. Nō veni ſoluere legē: ſꝫ adimplē. c Ipſe aūt ppl'us direptus ⁊ vaſtatus. ꝑ romanos ꝓpter incredulitatē ſuam. d Laqueꝰ iuuenū oīm̄s.i. a iuuenibꝰ ducti ſūt ligati.i. a bellatoribus. e Et in domibꝰ carcerū.ꝓ magna parte poſiti. f Facti ſunt in rapinā. nec eſt q̄ eruat adhuc em̄ ſunt i hac captiuitate: q̄ iā durauit ꝑ annos mille cclx.ſ.anno domini M.cccxxvij.q̄ liber iſte fuit ſcriptus. g Quis eſt in vob̄ qui audiat hoc.auribus mētis.q.d.pauci. h Quis dedit in direptionē iacob ⁊c̄. ⁊ rn̄det. Nonne dn̄s ieſus chriſtus. i Ipe cui peccauimꝰ.eū negādo corā pylato ⁊ mortē eius ꝓcurādo: ⁊ loq̄t̄ de futuro ꝑ modū p̄teriti i ꝑſona iudeoꝝ: q̄ poſt deſtructionē ciuitatis nō crediderūt in xp̄m. k Et noluerūt in vijs eiꝰ ambulare.ſ. increduli ſequēdo xp̄m ꝑ opa bona vite. l Et nō audierūt legē eiꝰ.ſ.euāgelicā: ſꝫ magis reſpuerūt eā. m Et effudit ſuꝑ eū indignationē.ꝑ exercitū romanoꝝ. n Et cōbuſſit euꝫ in circuitu. q̄ romani nō ſolū cōbuſſerūt hierl'm.ſꝫ ⁊ alias ciuitates in circuitu. o Et nō cognouit.q̄ hoc eēt in vindictā mortis xp̄i. Et ſic etiā i infidelitate ꝑmanſit.

Hic ꝯn̄ter deſcribit̄ ſaluatio credentiū: cū dr̄: Et deducā cecos.i.gētiles erroribꝰ cecatos. f In viā quā neſciūt ꝑ obſeruātiā mādatoꝝ. g Et in ſemitis.ꝑ obſeruantiā cōſilioꝝ. h Ponā tenebras ⁊c̄.ꝑ diuinoꝝ cognitionē i Et praua.ex ꝯſuetudine peccādi. k In recta.ꝑ operū rectificationē. l Hec verba. Supra poſita eſt diuini bn̄ficij magnitudo in filij miſſiōe: hic ꝯn̄r ponit̄ maloꝝ ingratitudo ex ſua obſtinatiōe: cū dr̄ l Hec ver.fe.eis. Filiū.ſ.eis mittendo. m Et nō dereliqui eos: ſed ipi me.ideo ſubdit̄. n Cōuerſi ſunt retrorſum ꝑ infidelitatē: ⁊ q̄ aliqui de gentilibꝰ fuerūt cōtra fidē xp̄i obſtinati ꝓpter idola xp̄m ꝑſequētes: iō ſubdit̄. o Confundant̄ cōfuſiōe.⁊ aliqui de iudeis: ideo ſubdit̄. p Surdi audite.ſ.verba ꝓphaꝝ ad vos miſſoꝝ: qui annūciauerūt xp̄i aduentū. q Et ceci intuemi ad videndū.ſ. impletionē ꝓphetaꝝ in ih̄u nazareno. Et q̄ iudei ꝓ maiori pte remāſerūt in ſua cecitate: iōo ſubdit̄. r Quis cecus ⁊c̄.i.populus iudaicus diuine ſeruituti ſpecialit̄ obligatus a tp̄e ſuſcepte legis: ⁊ ſubdit̄. s Niſi q̄ venūdatꝰ ē.ſ. ppl'us iudaicus in deſtructiōe hierl'm ꝑ Tytū in vindictā mortis xp̄i. Dicit em̄ Hugo floriacēſis: q̄ romani mlta cede iudeoꝝ feſſi querebāt quibꝰ captiua mācipia venderent: ſed q̄ plurimi venales ⁊ pauci inueniebant̄ emptores: nō defuere qui.xxx.mācipia vno nūmiſmate mercarent̄ ſic ecōuerſo xp̄m emerant.xxx.nūmiſmatibꝰ. t Quis cecus niſi ſer.dn̄i.i. ppl'us iudaicꝰ q̄ fuit ſpecialit̄ ad ſer-

Capitulū.xliij.

Et nūc h̄ dicit dn̄s. Poſtq̄ꝫ actū eſt ca.p̄cedenti de miſſione filij dei: hic ꝯn̄r agit̄ de multiplicatione fidei. Et diuidit̄ i duas ptes: q̄ p̄mo ponit̄ gentiū illumiatio.ſc̄do iudeoꝝ excecatio: ibi. Hec dic̄. Prima i duas: q̄ prio ponit̄ multiplicatio fideliū.ſc̄do eiꝰ ml'tiplicatiōis effectiuū p̄ncipiū: ibi. Quis in vob̄. Circa primū ſciēdū: q̄ fides ml'tiplicata ē ꝑ opa miraculoſa: v̄tutē totius nature trāſcendētia: q̄bꝰ viſis infideles cōuertebant̄ ad xp̄m: vt pꝫ i actibꝰ apl'oꝝ i pluribꝰ locis: ⁊ in ſanctorū legēdis. Et iō p̄mo ponit̄ h̄ talis opatio.ſc̄do fideliū multiplicatio: ibi. Dedi ꝓpiciatōeꝫ. Circa p̄mū dr̄. Hec dicit dn̄s ⁊c̄. ſic̄ em̄ fides patrū ſanctoꝝ a iudeis trāſit in xp̄ianos: ſic ⁊ noia ſm̄ q̄ dr̄ ca.ſe. Ille vocabit i noie Iacob: ⁊ h̄ ſcribet manu ſua dn̄o: ⁊ i noie iſrl' aſſimilabit̄: vt plenius ibi dicet̄: ⁊ iōo noibꝰ iacob ⁊ iſrl' intelligit̄ h̄ ppl'us xp̄ianꝰ: cū dr̄. a Creās te iacob.i.deducēs te ad eē gr̄e ꝑ fidei ſuſceptionē. b Et formans te iſrl'.in moribus ꝑ

aploꝝ p̄dicationẽ. c Noli timere.inter p̄ſſuras p̄miti
ue eccleſie. d Quia redemi te.ſanguine meo. e Et
vocaui te noĩe tuo.i.noĩe xp̄iano. f Cũ trãſieris p aq̃s
id eſt p tribulatiões tp̄ales. g Tecũ ero.i.ad lr̃aꝫ mul
ti xp̄iani ſup aquas ambulauerãt ad ꝯfirmationẽ fidei.

loci ſ3 peccati:qđ facit homĩes a deo elõgari. v Et om
nẽ q̃ inuocat no.meũ.Ex quo pꝫ ꝙ nõ loquit̃ de pplo iu
daico tm̃: ſ3 de omi adueniẽte ad fidẽ. x Creaui eũ in
eſſe gr̃e:q̃ eſt p creationẽ. y Formaui eum.moribus.
z Et feci eũ.deducẽdo ad pfectiõis ſtatũ.ideo ſubdit̃.

b Cuꝫ ambulaue
ris ⁊c̃. dicit Ra.ſa.
ꝙ tp̄e futuro qđ vo
cat tp̄us meſſie:accẽ
det̃ ignis diuinitus
cõburens alios po
pulos:et nõ ledens
iudeos:ſed qđ expe
ctat futurũ: iã trãſit
in p̄teritũ: qꝛ multi
xp̄iani ab infidelib⁹
in ignem ꝓiecti fue
rũt ⁊ diuinit⁹ libera
ti:⁊ freq̃ter carni
fices combuſti.
i Dedi ꝓpiciatiõeꝫ.
Hic ꝯñter ponit̃ fi
deliũ multiplicatio:
cũ dr̃: Dedi ꝓpicia
tionẽ tuã egyptum.
Gloſa dic̃ ⁊ mgr̃ ſi
milit̃ Alexãder de
hales.ꝙ hoc intelli
git̃ ad litterã de con
uerſatione egypti ⁊
ethiopie ad fidẽ xp̄i
⁊ ſic eſt ſenſus.
i Dedi ꝓpiciatõeꝫ
tuam egyptũ.i.dedi
egyptũ ſimilẽ tibi i
ꝓpiciatõe incorpan
do eũ xp̄o p fidẽ:q̃ ẽ
ꝓpiciatio ꝓ peccat̃
toti⁹ mundi.j.Joh.
iij.⁊ in hoc alloquit̃
deus eccleſiã p̄miti
uã q̃ p̄mo fuit in iu
dea collecta:⁊ inde ad alias natiões dilatata:ſicut dictuꝫ
fuit ca.ij. Nomiat̃ aũt hic ſpãliter ter egyptus ⁊ ethiopia
qꝛ ibi ſatis cito fides fuit multiplicata in egypto:ſb mar
co in alexãdria: ⁊ p beatũ Matheũ in ethiopia rege cum
vxore ⁊ filio baptizato:⁊ pplo ſuo:iõ ſubdit̃. k Ethio
piã ⁊ ſaba.nomẽ eſt ciuitatis in ethiopia:vt dicit h glosa.
l Pro te.ſ.dilatãda dedi: ⁊ p iſtas duas t̃ras intelligũt̃
alie:ad q̃s dilatata eſt fides eccl̃ie. m Exquo honora
bilis factus es.tu pple meus.hoc potiſſime impletũ fuit
in xp̄i incarnatõe.accipiẽdo.ſ.naturã humanã de iudeis
in vnitate pſone quẽ honorẽ nõ fecit angelis:ad hebreos
ij. Nuſq̃ angelos apphendit:ſ3 ſemẽ abrahe. n Dilexi
te.dando aiaꝫ ꝓ te. o Et dabo hoies.ſ.ad mortẽ mul
tofortí⁹. p Pro te cõſeruãda ⁊ dilatãda: ſicut patꝫ de
Juliano impatore q̃ cũ magna pte exercit⁹ romani perijt
in bello ꝯtra pſas: eo ꝙ firmiter ſtatuerat i ſuo reditu de
ſtruere ciuitatẽ ceſareã cũ pplo xp̄iano ibidem exñte ſub
ſancto Baſilio ep̄o. ⁊ etiaꝫ impatores romani:vt Nero:
Domician⁹:⁊ plures alij pierũt. eo ꝙ mouerãt pſecutio
nes ꝯ eccleſiã:iõ ſubdit̃. q Noli timere p̄ſſuras.que i
p̄mitiua eccl̃ia fuerũt magne. r Quia ego tecũ ſum.
te ꝓtegẽdo ⁊ multiplicãdo. vnde ⁊ in illis p̄ſſuris multũ
creuit eccl̃ia in gentib⁹ cõſtãtiã martyrũ ⁊ miracula dei q̃
circa eos fiebãt admirãtib⁹: ⁊ ſic ad fidẽ xp̄i ꝯuertebant̃:
iõ ſubdit̃. s Ab oriẽte adducã ſemẽ tuũ ⁊c̃. iſta addu
ctio ſeu cõgregatio fideliũ nõ eſt intelligẽda p localẽ mo
tũ:ſ3 qꝛ ſũt aggregati xp̄o capiti p vnitatẽ fidei ⁊ charita
tis:iõ dr̃ Math.viij. Mlti veniẽt ab oriẽte ⁊ occidẽte ⁊c̃.
t Affer filios ⁊c̃. Hic accipit̃ longinq̃tas nõ ſm diſtãtiã

c mans te iſrl̃. Noli timere:
d qꝛ redemi te ⁊ vocaui te no
e f mine tuo. Me⁹ es tu. Cuꝫ
g trãſieris p aq̃s:tecũ ero:et
h flumia nõ operiẽt te. Cum
ambulaueris i igne:nõ cõ
bureris: ⁊ flama nõ arde
bit in te: qꝛ ego dñs deus
tuus ſanct⁹ iſrael ſaluator
i tuus. Dedi ꝓpiciatiõꝫ tuã
k egyptũ : ethiopiam et ſaba
l m ꝓ te. Exquo honorabilis
factus es in oculis meis:⁊
n o glorioſus:ego dilexi te. Et
p dabo hoies ꝓ te: et pplos
q r pro aia tua. Noli timere qꝛ
s ego tecũ ſũ. Ab oriẽte ad
ducã ſemen tuũ: ⁊ ab occi
dente cõgregabo te. Dicã
aq̃loni da:⁊ auſtro noli ꝓ
t hibere. Affer filios meos
de lõginquo:⁊ filias meas
v ab extremis terre. Et oẽm
qui inuocat nomen meũ in
x gloriã meã creaui euꝫ:for
y z a maui euꝫ ⁊ feci eum. Educ
b c foras populũ cecũ: ⁊ ocu

d e los habẽtẽ:ſurdũ:⁊ aures
f ei ſunt. Oẽs gentes cõgre
gate ſunt ſil̃:⁊ collecte ſunt
g a trib⁹. Quis i vobis annũ
ciet iſtud ⁊ q̃ p̄ma ſunt au
b c dire eos faciet. Dẽt teſtes
d e eoꝝ ⁊ iuſtificent̃: et audiãt
f g ⁊ dicant. Uere vos teſtes
h mei dicit dñs ⁊ ſeru⁹ me⁹
i quẽ elegi:vt ſciatis et cre
datis mihi et intelligatis:
k qꝛ egoipſe ſuꝫ. Ante me nõ
ẽ format⁹ deus:et poſt me
l nõ erit. Ego ſũ ego ſũ dñs
⁊ nõ eſt abſq̃ me ſaluator.
m n Ego annũciaui et ſaluaui
o auditũ feci:⁊ nõ fuit in vo
bis alien⁹. Uos teſteſ mei
dicit dñs:⁊ ego de⁹. Et ab
initio egoipe: ⁊ nõ eſt q̃ de
manu mea eruat. Opabor
p ⁊ q̃s auertet illud. Hec di
cit dñs redẽptor vr̃ ſanct⁹
q r iſrl̃. Propt̃ vos emiſi baby
s lonẽ:⁊ detraxi vectes vni
t uerſos:⁊ chaldeos i naui
b⁹ ſuis gloriãtes. Ego do

a Educ foras.i. ex
errorẽ. b Popu
lum cecum.p̄us.
c Et ocu.habentẽ.
nũc p fidei ſuſceptõ
nẽ. d Surdũ.ſcꝫ
p̄us p inobediẽtiã.
e Et aures ei ſunt.
nũc p obediẽtiam ⁊
intelligentiã. ⁊ intel
ligit̃ h de iudeis ad
fidẽ xp̄i cõuerſis: q̃
p̄cedẽti ca. vocati ſt̃
ceci ⁊ ſurdi. et qꝛ ec
cleſia nõ ſolũ ex iu
deis eſt collecta:ſed
etiã de oib⁹ gentib⁹:
iõ ſubdit̃. f Oẽs
gen.cõgre.ſunt ⁊c̃.ſ.
in vnitate fidei xp̄ia
ne:⁊ cũ dr̃ hic. Oẽs
gentes:eſt diſtribu
tio ꝓ generib⁹ ſingu
loꝝ:qꝛ i ea cõgrega
ti ſunt aliqui de om
nibus gentibus.
g Quis in vobis.
Hic ꝯñter deſcribit̃
dicte cõgregationis
effectiuũ p̄ncipiũ.ſ.
ip̄e deus q̃ talia põt
p̄dicere ⁊ ſic efficere
nõ aũt idola q̃ a gen
tib⁹ colebant̃ ⁊ h eſt
qđ dicit̃ g Quis
in vobis.i.in dijs gẽ
tiũ. a Annũciet
illud.q.d.null⁹.qꝛ futura ꝯtingẽtia certitudinalit̃ p̄dicẽ ẽ
ꝓpriũ dei p ſe vel p ꝓphas ſuos:iõ ſubdit̃. b Dent.ſcꝫ
dij gentiũ. c Teſtes eoꝝ.i.ꝓphas eoꝝ. d Et iuſtifi
cent̃.i.examinent̃ vtrũ ſint veri vel falſi. e Et audiãt.
a dijs ſuis futura ꝯtingẽtia. f Et dicãt.ea alijs ex noie
deoꝝ ſuoꝝ.q.d.nõ poterũt ſed ego potero:ideo ſubdit̃.
g Uere vos teſtes ⁊c̃.eſt ṽbũ dei ad ꝓphas ſuos:⁊ ma
xime ad aplos q̃ fuerũt teſtes eius:ſm ꝙ dr̃ Act̃.j.Eritis
mihi teſtes in hierl̃m ⁊ in omi iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſq̃ ad
vltimũ t̃re. h Et ſeru⁹ me⁹ quẽ elegi.i.quẽcũq̃ elege
ro ad ſeruiẽdũ m̃:ſupple erit teſtis me⁹. i Ut ſciatis ⁊
creda:mihi.cũ viderit̃ impleta q̃ añ denũciaui. k Añ
me nõ eſt for.de⁹.qꝛ ip̄e ẽ ſol⁹ etern⁹ a pte p̄ncipij.⁊ etiã a
pte finis ꝓprie loquẽdo de eternitate. l Ego ſũ.nõ ha
bens eẽ aliũde:ſ3 ex me. Ego ſum dñs. qꝛ oia alia habẽt a
me eſſe. m Ego annũciaui.ſ.ſalutẽ generis hũani per
ꝓphas. n Et ſaluaui p xp̄m:ſic̃ ꝓmiſerã. o Et non
fuit i vobis alien⁹.ſ.de⁹ q̃ talia nũciaret:cetera patẽt ex di
ctis. p Hec dicit. Hic ꝯñr ponit̃ iudeoꝝ excecatio ex
ingratitudine ꝓcedẽs:⁊ iõ diuidit̃ i duas ptes:qꝛ primo
põit̃ bñficioꝝ dei magnitudo.ſcđo iudeoꝝ ingr̃itudo:ibi
Ne me inocaſti.p̄ma i duas:qꝛ p̊ ponunt̃ bñficia ve.te. ⁊
ſcđo noui:ibi. Ne meminerit̃.int̃ bñficia exhibita iudeiſ
tp̄e ve.teſta. iſta fuerũt magis famoſa ⁊ nota.ſ. liberatio
de ſeruitute egyptiaca:⁊ liberatio de captiuitate babylo
nica. Prio igit̃ h recolit̃ ſcđm:cũ dr̃ q Propt̃ vos.ſcꝫ
liberãdos. r Emiſi i babylonẽ.ſ.cyrũ ⁊ dariũ cũ exerti
bus ſuis. s Et detraxi ve.vniuer.i.clauſuras in q̃bus
ꝯfidebãt. t Et chaldeos i na.ſuis glo.qꝛ debellauerũt

plura regna nõ ſolū bellis cāpalibus: ſꝫ etiā naualibus. Cõſequēter recolit ꝑmū bñficiū cū dr̄. v Hec dic dñs rc̄. diuidēdo mare rubꝛū: vt ꝑberet filijs iſrl̄ trāſitū ꝑ ſiccū. x Et in aqs toꝛrētib⁹ ſemitā. deſiccādo ioꝛdanē in fluuiū trāſitu arche: vt habet Joſue. iij. y Qui eduxit quadrigā et equū. i. curr⁹ ꝛ equites egyptioꝝ ad inſequēdū filios iſrl̄ itra mare rubꝛū. 3 Simul obdoꝛmierūt. ſomno moꝛtiſ: qꝛ fuerūt ſubmerſi in aquis: Exod. xiiij. a Ne meminerit. Hic recolunt bñficia noui teſtamēti: cū dr̄: Ne memineritꝭ ꝑoꝝ rc̄. id eſt ꝑdictoꝝ bñficioꝝ. q. d. licꝫ fuerit magna: tñ in cõparatione ad bñficiū incarnatiõis ſūt modica aut nulla: iõ ſubdit. a Ecce ego facio noua. ſm ꝙ dicit hiere. xxxj. Creauit dñs nouū ſup terrā mlr̄ier circūdabit virum. i. xp̄m in vtero ſuo ab inſtāti incarnatõnis virū ꝑfectū virtutib⁹ ꝛ ſcientijs b Ponā in deſerto viā. ſ. ꝑfectiõis et

minus ſanct⁹ vr̄: creās iſrl̄
v rex vr̄. Hec dicit dñs q̄ de
x dit i mari viā ꝛ i aqs toꝛrē
y tib⁹ ſemitā. Qui eduxit q̄
drigā ꝛ equū: agmen ꝛ ro
3 buſtū. Simul obdoꝛmie
rūt nec reſurgēt: cõtriti ſūt
3 q̄ſi linū: ꝛ extincti ſunt. Ne
memineritis pꝛioꝝ ꝛ antiq̄
a ne intueami. Ecce ego fa
cio noua: ꝛ nūc oꝛient: vti
b ꝙꝫ cognoſcetis ea. Ponā i
c deſerto viā ꝛ i inuio flumia
d Et glificabit me beſtia agri
dꝛacones ꝛ ſtrutiões: quia
dedi i deſerto aqs ꝛ flumia
e in inuio vt darē potū pplo
f meo electo meo. Populuꝫ
iſtū foꝛmaui mihi: laudem
g meā narrabit. Nõ me iuo
h caſti iacob nec laboꝛaſti in
i me iſrl̄. Nõ obtuliſti mihi

iuſticie. ꝛ vocat hic deſertū gentilitas ꝛ iudea: ſicut dictū eſt. s̄. xxxv. c Et in inuio flumia. i. ſpūſſancti dona: vñ dicit ſaluatoꝛ Joh. vij. Qui credit i me flumia de ventre ei⁹ fluēt aq̄ viue. qd̄ exponēs euāgeliſta ſbdit: hoc aūt dicit de ſpū quē accepturi erāt credētes in eū. d Et glo. me beſtia agri rc̄. i. illi q̄ ante cõuerſionē beſtialiter ꝛ crudelit viuebāt. e Vt darē potū populo meo. xp̄iano. f Electo meo. ad vitā beatā: hoc addit: qꝛ nõ oēs xp̄iani ſaluabunt: ſed tñ electi. g Non me inuocaſti Jacob. Hic ponit iudeoꝝ obſtinatoꝝ ingratitudo: cū dicit: Nõ me iuocaſti iacob. grãs agēdo de tãtis bñficijs. h Nec laboꝛaſti i me iſrl̄. i. nec laboꝛē magnū ſuſtinuiſti. In hebꝛeo habet. Quia laboꝛaſti. Exponit tñ ad eundē ſenſuꝫ ab hebꝛeis ſic. Quia laboꝛaſti. i. cito attediat⁹ ꝛ fatigatus fuiſti ſeruiēdo mihi. i Non obtuliſti mihi arietē rc̄. h̄ refert ad bñficiū liberatõnis de egypto: ſm ꝙ dr̄ Hiere. vij. Nõ ꝑcepi eis in die in q̄ eduxi eos de terra egypti de verbo holocauſtomatū ꝛ victimarū rc̄. k Non emiſti mihi argēto calamū rc̄. ſcꝫ in exitu de egypto. Eſt aūt calamus vna de quattuoꝛ ſpecieb⁹ aromaticis q̄ ponebant in thymiamate. l Verūtamē ſeruire me feciſti in peccatis tuis. i. ꝓ peccatꝭ tuis expiãdis: hoc ꝑfectiſſime fuit impletū in deo ꝛ homie xp̄o: q̄ foꝛmā ſerui accepit: vt ꝓ peccatis nr̄is ſatiſfaceret. m Pꝛebuiſti mihi laboꝛē. id eſt fuiſti mihi occaſio vt laboꝛem paſſionis ſuſtinerē. n Ego ſum. ꝛ nõ alius. a Qui deleo iniq̄tates rc̄. i. ex miſcꝺia mea ꝛ charitate: ꝛ ideo nõ ꝓpter tua merita: iõ ſubdit. b Reduc me in memoꝛiā. l. alicui⁹ meriti: ꝓpt qd̄ deberet talia pati. q. d. nõ potes: iõ ſubdit. c Narra ſiq̄d habes rc̄. ſi aūt dicat ꝙ patres h̄ meruerūt: ꝯñter hoc excludit cū dicit. d Pater tuus ꝑmus peccauit. Dicit Ra. ſa. ꝙ iſte pater fuit abꝛahā qui peccauit qñ dixit Geñ. xv. dñe deus vñ ſcire poſſum ꝙ poſſeſſurus ſum eā: dubitãs de diuino ꝓmiſſo: ſed qꝛ ibi tenui ꝯtrariū ego ſicut ꝛ alij doctoꝛes catholici: ꝛ maxime qꝛ ibidē ꝑmittit Credidit abꝛahā deo ꝛ reputatū eſt ei ad iuſticiā: iõ meli⁹

ſubdit: ꝙ iſte pater ꝑmus intelligit Adā: de quo certū ē ꝙ peccauit trãſgrediēdo dei mãdatū Geñ. iij. ꝛ qꝛ peccatū eius tranſijt ad poſteros: nõ ſic aūt peccata alioꝝ parētū: ideo fit hic ſpecialis mētio de ei⁹ peccato. e Et interꝑtes tui. i. moyſes ꝛ aaron: q̄ verba dñi referebāt ad populū: ꝛ ecõuerſo v̄ba populi ad deum f Preuaricati ſūt in me. aaron i fabꝛicatiõe vituli: Exod. xxxij. ꝛ vterꝙꝫ ſimul ad aquas ꝯtradictionis Numeri. xx. g Et ꝯtaminaui. i. cõtaminatos oſtēdi h Principes ſanctos. ſ. dauid i adulterio berſabee ꝛ homicidio vꝛie: et Ezechiā i elatõie qñ nūcij regꝭ babylõis fuerūt ad eū miſſi. iiij. Regū. xx. i Dedi ad internitõeꝫ iacob. ꝑ reges aſſyꝛiorum ꝛ babylonis: vt pꝫ ex ſupꝛadictis: et hoc ꝓpt peccata populi ꝛ ꝑncipum. k Et iſrael in blaſphemiā. ex hoc eñ ꝙ de⁹ iſrl̄ nõ liberauerat eū: gētiles dicebāt eū impotentē. Aliqui etiā de pplo

arietē holocauſti tui: ꝛ vi
ctimis tuis nõ glificaſti me
Nõ te ſeruire feci i oblatio
ne: nec laboꝛē tibi ꝑbui in
k thure. Non emiſti mihi ar
gēto calamū: ꝛ adipe victi
maꝝ tuaꝝ nõ inebꝛiaſti me
l Verūtñ ſeruire me feciſti i
m peccatis tuis: ꝑbuiſti mihi
laboꝛē in iniquitatib⁹ tuis
n a Ego ſū: ego ſuꝫ ip̄e qui de
leo iniq̄tates tuas ꝓpt me
ꝛ pctõꝝ tuoꝝ non recoꝛda
b boꝛ. Reduc me in memo
c riā ꝛ iudicemur ſil: narra ſi
q̄d habes: vt iuſtificeris.
d Pater tuus ꝑm⁹ peccauit
e f ꝛ interpꝛetes tui ꝑuaricati
g ſunt in me. Et cõtaminaui
h i pꝛicipes ſanctos: dedi ad
k internitionē Jacob: et iſrl̄
in blaſphemiam.

iſrael impatiētia fracti ꝓꝛumpebāt in blaſphemiā dei.

In capitulo. xliij. vbi dicit in poſtilla. Pꝛimus. id eſt ipſe deus.

Additio.

Sicut apoſtoli fuerūt veri teſtes xp̄i ꝓut allegat in poſtilla ꝑ illud qd̄ dicit Act. j. Eritis mihi teſtes in hierl̄m: ſic ꝛ potius xp̄s teſtis dei dicit: vnde de xp̄o ad litterā dicit: Ecce teſtē gentiū dedi eum. ꝛ in euāgelio. Ego ad hoc veni in mūdū rc̄. vñ qd̄ dicit hic. Et ſeruus meus quē elegi. ſ. erit teſtis meus. intelligendū eſſe ꝓpꝛie ad litterā de xp̄o.

In eo. ca. vbi dicit in poſtilla. Conſequēter h̄ excludit cū dicit: Pater tuus.

Additio. ij.

Quod aūt dicit hic: Pater tuus ꝑmus peccauit recte exponit de adā ſicut in poſtilla ꝓut verba plane ſonant. Adā eñ fuit ꝑmus pater ſimpliciter et peccauit: Geñ. iij. Sed qd̄ ſequit. Et interꝑtes tui ꝑuaricati ſunt in me. nõ bñ exponit de moyſe ꝛ aaron: tū quia moyſes ꝛ aaron ꝓphete dñi dicunt nõ interꝑtes. grã eñ ꝓphetandi diſtinguit a gratia interꝑtandi. vt patet ꝑ apoſtolū. j. Coꝛinth. xij. tū qꝛ licꝫ moyſes ꝛ aaron peccaſſent: nunꝙꝫ tñ ꝑuaricati dicunt fuiſſe in deū. ꝑuaricari eñ addit ſup rõnem peccãdi: ſic ꝙ ꝑuaricari impoꝛtat trãſgreſſionē legis ꝑ alijs: vt habet in catholicon: qd̄ non poteſt dici de moyſe: cui⁹ peccatū ad quā ꝯtradictionis nõ fuit ita graue vt oſtēſum eſt in additiõe Nume. xx. ꝛ iõ videt alit hic dicendū. Pꝛo quo attendēdū eſt: ꝙ ꝓpheta h̄ facit mētionē de duob⁹ peccatis q̄ ad poſteros tranſierūt: ꝛ de penis illis peccatis coꝛreſpõdentib⁹. pꝛimū eſt pctm̄ ade quod tranſijt ad poſteros ꝑ oꝛiginem. ſecundū eſt peccatum phariſeoꝝ legem diuinam peruerſe interpꝛetantiū: quibus chꝛiſtus Mathei. v. ca. Irritum feciſtis mandatum dei rc̄. quod quidē peccatū tranſijt ad poſteros non ꝑ oꝛiginem: ſed per doctrine ſucceſſionem. falſa eñ interpꝛetatio legis ꝑ phariſeos pꝛimo inuenta tranſijt in poſteros. ſcilꝫ iudeos hodiernos eam ſuſcipiētes. vnde iſti phariſei ꝓpꝛie dicunt interpꝛetes. non eñ ſuam doctrinā

tradunt vt ꝓphete:ſed vt legis expoſitores ſeu interp̄tes qui quidem ꝓprie dicunt̄ p̄uaricati in deum: q2 pre alijs tranſgreſſionē legis cōmittunt ꝑ falſam interp̄tationem de quoꝝ falſa ⁊ ꝑuerſa doctrina dictum fuit ſupra in additione capi.xxxiiij.de pena autem primo peccato correſpendēte.ſ.ade dicit ꝓpheta.Et cōtaminaui p̄ncipes ſanctos. vbi in hebreo habet̄ Et ꝓphanaui princi pes ſanctos.⁊ ē ſenſus ꝙ ꝓpter peccatū ade p̄ncipes ſancti.ſ.patriarche ⁊ alij iuſti:q̄ debuiſſent gaudere diuino ꝯſortio fuerūt a deo ꝓphanati carētes diuina viſione quaſi ꝓphani.de pena aūt correſpōdente ſecūdo peccato dicit.Et dedi ad interp̄tationē iacob.ſ.ꝑ romanos:q̄ exequētes vindictā ſanguis chriſti qui per maliciā phariſeoꝝ fuit effuſus recipientiū ip̄m ſanguinē ſuper ſe ⁊ filios ſuos. Ip̄m iacob.i.populū iſraeliticū. Ad internitiōeꝫ dederūt:⁊ p̄ncipes iſrael in blaſpemiā.quia ſunt a deo cōdemnati tanq̄ꝫ blaſpemi dei.Cōſequēter autem vt oſtendat ꝓpheta:ꝙ iacob qui datus eſt ad internitionē: ⁊ iſrael ī blaſphemiā diſtinguit̄ a vero iacob qui eſt populus fidelis: et a vero iſrael qui eſt a deo electus:ideo ſubdit in p̄ncipio huius capituli ſequētis. Et nūc audi iacob ſerue meus et iſrael quē elegi.q.d.tu iacob ſue me⁹.ſ. ppl̄s fidelis:q2 infideles iſrl̄ nō vult vt i glo. Et iſrl̄ quē elegi.ſ.p̄deſtinādo q̄ſi diceret nō loquor iacob predicto in p̄cedentibus qui tm̄ ſm carnē iacob dicit̄: qui datus eſt ad internitioneꝫ: nec iſraeli qui in blaſphemiā:ſed iacob ſeruo meo ⁊ iſrl̄ queꝫ elegi.Et huic ſentēcie cōcordat gloſa.⁊ ſequit̄. Hec dicit domin⁹. in quo p̄dicit quō iacob ſeruus ⁊ iſrel electus a deo erant ſaluādi.ſ.ꝑ aquam baptiſmi ⁊ infuſionem ſpiritusſancti dicens: Effundā enim aquas ſuꝑ ſitientem ⁊c. Effundam ſpiritū meū ſuꝑ ſemē tuū. exponat̄ totū ſicut in poſtilla.

Replica.

In ca.igit̄.xliiij. cum dicit̄: Vere teſtes mei eritis ⁊ ſeru⁹ meus quē elegi. Burgenſis dicit illud vltimū ad literā ꝓprie intelligi de xp̄o cōtra expoſitionem poſtilla. Sed hoc videt̄ ꝑiculoſum ſicut ꝑiculoſuꝫ eſt dicere xp̄m ꝓprie creaturā:quēadmodū arrius qui ꝓpter hoc crepuit:⁊ eius diffuſa ſūt viſcera:ita dicere xp̄m ſimpliciter ⁊ ꝓprie ſeruū cum ſit filius ⁊ heres per deum ad Gal̄.iiij. Nam ad Phil̄.ij. dicit̄ accepiſſe formā ſerui ex hoc nō debet ſeruus:ſicut miſſus in ſimilitudinē ⁊ formā carnis peccati:nullo modo dicēdus ē peccator. Et ſi aliq̄n dicit̄ ſeru⁹:vt infra.xlix. hoc debet accipi ſpecificatiue.ſ.inq̄ꝫtum homo vel ſm ſimilitudinē:ſed ꝓpter hoc nō debet cōcedi ſimplicit̄ ſeru⁹:ſicut nec creatura niſi cū reduplicatione ſpecificatiue tenta. In eodē capi. Burgenſis notat poſtilla.⁊c.q2 dicit moyſen ⁊ aaron interpretes. Primo:q2 fuerūt vere ꝓphete dn̄i: ſed ex hoc nō bn̄ infert.igit̄ nō ſt̄ interp̄tes. Nā dn̄m ih̄m ꝓphetā oīm ꝓpharū euāgeliſta nō dedignat̄ dicere interp̄teꝫ:q2 interp̄tabat̄ ſcripturas Luce.vlti.ſecūdo obijcit Burgeū.q2 h̄ dicunt̄ p̄uaricati qō de moyſe ⁊ aaron dici nō p̄t. Rn̄deo ꝙ aarō p̄uaricator fuit in fabricatiōe vituli.⁊ vterqꝫ ad aquas cōtradictiōis quoꝝ peccata ſic fuerūt grauia:vt eoꝝ occaſione terram ꝓmiſſiōis ingredi nō ꝑmittebant̄ a deo:vt pꝫ Numeri.xx. Nec burgeū. his motiuis inualidis ſolū impugnat poſtillatorē:ſed etiā ſanctū Tho.cū poſtilla.i hoc cōcordem.

Capitulū.xliiij.

Et nūc audi. Superius eſaias induxit populū ad expectationē diuinoꝝ ꝓmiſſoꝝ ex diuina p̄tāte et

Et nūc Capi.xliiij.
audi iacob ſerue me⁹
⁊ iſrl̄ quem elegi. Hec
dicit dn̄s faciēs formās te
ab vtero auxiliator tuus.
b Noli timere ſerue meus ia
c cob:⁊ rectiſſime quē elegi.
d Effundā eīn aq̄s ſuꝑ ſitien
e f tē ⁊ fluenta ſuꝑ aridā. Effū
g dam ſpiritū meū ſuꝑ ſemen
h tuū ⁊ bn̄dictionē meaꝫ ſuꝑ
i ſtirpē tuā:⁊ germiabūt int̄
herbas q̄ſi ſalices iuxta p̄
k terfluentes aquas. Iſte di
l cet dn̄i ego ſū:⁊ ille vocabit
m in noīe iacob. Et h̄ ſcribet
n manu ſua dn̄o: et ī noīe iſrl̄
o aſſimilabit̄. Hec dicit do

charitate:hic facit iſtud idē ex diuina veritate: cui⁹ ē implere ꝓmiſſa.Et diuidit̄ in tres p̄tes: q2 p̄mo declarat̄ diuina veritas ex impletiōe ꝓmiſſi. ſecūdo ex defectiōe idoli:ibi. Hec dicit dn̄s.tercio ex liberatōe ppl̄i:ibi. Hec dicē dn̄s rex. Circa primā partē ſciendū ꝙ aliqui doctores catholi eā exponūt de liberatiōe ppl̄i a captiuitate babylonica quā ꝓmiſerat de⁹ ante ꝑ ꝓph̄as: et de ꝓſꝑitate ei⁹ t̄pali et ſp̄uali poſt illū reditu: ſed q̄a ppl̄us nō legit̄ tūc tantā ꝓſperitatē habuiſſe:ſicut dictū fuit.ſ̄.xxxv.c. ideo Ra.ſa.exponit eā magis catholice q̄ꝫtum ad hoc de impletiōe ꝓmiſſionis facte ip̄i iacob: Gen̄.viij. Erit ſemen tuū q̄ſi puluis terre:dilataberis ad orientē ⁊ occidētē ⁊c. quā ꝓmiſſionē Rab.ſa.dicit implendā tempore meſſie ꝑ cōuerſionem alioꝝ ad eius fidem: ⁊ in hoc verū dicit ſed quod expectat futurū iam tranſijt in p̄teritum: vt oſtendetur:igit̄ ſic exponat̄. a Et nunc audi ⁊c. Primo excitat attentionē ꝑ hoc inſinuās ꝙ denūciaturus ſit aliq̄d magnū. b Noli timere ſerue meus iacob.alloquit̄ populū nomie iacob a quo deſcendit. Et rectiſſime iacob dictus eſt altero nomi e iſrael: qui interpretat̄ directus cuꝫ deo:vt plenius oſtendi. Gen̄.xxxij. ideo loco iſrl̄ dicit h̄: c Rectiſſime quē elegi. Eſau reprobato. d Effundā eīn aquas ſuꝑ ſitientē.ſ.iudeā. e Et fluēta ſane doctrine. f Suꝑ aridā.i.gentilitatē. vtraqꝫ eīn ſupra nominata eſt deſerta:⁊ ſolitudo.xxxv.⁊ eadē rōne dicit̄ hic ſitiēs ⁊ arida: ⁊ ꝙ ꝑ aquas iſtas intelligat̄ diuina gratia oñdit̄: cū ſubdit̄. g Effundā ſp̄m ⁊c.id eſt ſuꝑ hominē xp̄m: qui ſm carnē deſcendit de ſemine Iacob: ⁊ ab inſtāti incarnatiōis fuit repletus ſp̄ūſancto. h Et bn̄dictionem meā ⁊c. id eſt ſuꝑ apl̄os ⁊ alios xp̄i diſcipulos qui fuerūt iudei in principio : ſuper quos effuſa eſt diuina bn̄dictio in effuſſiōe ſp̄ūſancti ſuper ip̄os in ſigno viſibili. i Et germinabūt inter herbas. qō gloſat ſic Rab.ſa.i. in medio Eſau:ꝑ quem intelligit romanū imperiū. k Iſte dicet dn̄i ego ſum.iſti erūt iuſti perfecti. l Et ille inuocabit in nomie Iacob.iſti ſunt paruuli filij impioꝝ.id eſt iudei deſcendētes a malis patribus: ⁊ ſic paruuli ſunt in noticia legis tanq̄ꝫ male edocti a parētibus: vel quia cōmuniter romanos deſignat ſub noīe impioꝝ: paruulos intelligit filios romanoꝝ t̄pe meſſie credituroꝝ. m Et hic ſcribet ⁊c.iſti viri ſunt penitētie ſeu reuerſionis.
n Et in nomie iſrl̄ aſſimilabit̄. In hebreo habet̄ ꝓnominabit̄.iſti ſunt cōuerſi de gentib⁹.h̄ eſt glo. Ra.ſa. ⁊ patet ꝙ lr̄a iſta etiā accipiēdo ſm expoſitionē ſuā eſt impleta: licꝫ hoc nō intēdat: q2 in ciuitate romana que ē metropolis romani imperij:tantū creuit fides catholica ꝙ romana ſedes facta eſt caput populi xp̄iani. Viri auteꝫ ꝑfecti veraciter dicunt̄ apl̄i q̄ fuerūt in gratia cōfirmati: ⁊ de q̄libet iſtoꝝ dicit̄: Iſte dicet dn̄i ego ſum.ſ.apl̄us ad euangeliū eius p̄dicandū: ſimilit̄ multi filij iudeoꝝ ⁊ etiaꝫ romanoꝝ fidem xp̄i receperūt ꝑ baptiſmū. Item a principio eccleſie multi delicati facti ſunt viri penitentie accipientes religioſum ſtatum cōuerſi etiā ex gentibus apparent ꝑ totum mundū. Patet etiā:ꝙ nomia iſrael ⁊ iacob cōmunicant̄ gentilib⁹ cōuerſis ad fidem. o Hec dicit Hic ꝯñter oſtendit̄ diuina veritas ex defectu idolorum. ⁊ primo oſtendit idoloꝝ defectum.ſecūdo reuocat iudeos ad verum dei cultum:ibi. Memento hoꝝ.prima adhuc in duas:q2 primo oſtēdit idoloꝝ defectus. ſecundo fabricandi modus: ibi. Quis formauit. Circa primū vt oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcant. primo ponit̄ diuine excellentie ſingularitas:cum dicit̄.

p Ego pm⁹ ⁊c̃. vt p̄ h̄ magis appareat idoloꝝ defectibilitas cũ dr̃. q Quis ſimilis mei. q. d. nullus. Sʒ ſunt dij falſi. qđ ꝓbat̃ p̄ hoc qđ ſubdit̃ r Uocet ⁊ annũ. i. ordinate referat illa que feci a principio mũdi añ hoïs cõditõem. que nõ potuerũt ſciri p̄ hoiem niſi ex diuina reuelatõe. ſicut factũ eſt moyſi q̄ in p̄ncipio geneſis ordiate narrat creatõem mundi. s Uētura ⁊c̃. i. cõtingentia futura que ſoli deo ſunt nota. q. d. hec nõ potuerũt facere idola. ſʒ ego poſſum. ideo ſubdit̃. t Extũc audire te feci. i. ante p̄ longũ tp̄s. ſ. illud qđ erat ſic futurũ. v Uos. ſ. ꝓphete eſtis teſtes mei q̄ talia ante aduentũ vobis nũciaui. x Nunqđ ē deus ⁊c̃. q. d. ñ. y Plaſte idoli. i. formatores idoloꝝ ⁊ declinatur hic plaſtes hui⁹ plaſte. z Oēs nihil ſunt. i. nulli⁹ virtutis ad faciendum aliq̄d numinis. a Et amãtiſſi. eoꝝ. i. idola ſua. b Ipi te. eo. ſt̃ ⁊c̃. Ex hoc. n. q̄ fecerũt ea de mã ſenſibili ⁊ inanimata. p̄ñt veraciter teſtificari: q̄ in eis nõ ē virtus viſiua nec intellectiua: ⁊ ſic debẽt in ſeipis ꝯfundi de cultu eorũ. c Quis formauit. Hic ꝯñr ponit̃ circa idola formatiõis modus. vt p̄ hoc q̄libet aduertat q̄ nihil ē ibi diuinitatis. q: illud qđ fit p̄ artificiũ hoïs ñ põt eẽ nobilius ipo ſʒ eſt vilius ⁊ defectibili⁹: idolũ ē hmõi: ḡ ⁊c̃. Ṽtutẽ h⁹ rõnis deducit hic diffuſe. ⁊ p̄ⁱ in foꝛatõe idolorũ metallicoꝝ cũ dr̃ c Quis for. deũ ⁊c̃. q. d. nullus. niſi ſm̃ reputatõnem ſuã q̄ idolũ reputat deũ verũ. d Fabri. ſ. idoloꝝ ſunt ex hoibus. i. de nũero hominũ. ⁊ ſic nõ p̄ñt facere aliquid maius hoïe. e Cõuenient. oẽs hoies ad iudiciũ extremũ. f Et pauebũt. a facie iudicis. g Et cõfundẽt̃ ſil̃. p̄ eius ſñiam. h Faber fer. ⁊c̃. totũ hoc inducit̃ ad oñdẽdũ quõ idolũ de metallo format̃ labore hoïs. ⁊ p̄ ꝯñs ē aliq̄d min⁹ ipo. i Eſuriet ⁊ deficiet. ſ. faber ferrari⁹. ⁊ p̄ hoc oñdit̃ diligẽtia artificũ ad faciendũ idola: tũ ꝑꝑ lucrũ: tũ ꝑꝑ grãʒ dominoꝝ. k Artifex lignari⁹. Hic inducit̃ ṽtus p̄dicte rõnis q̄ñtũ ad idola lignea labore artificũ fcã. ⁊ p̄tʒ ſentẽtia aliq̄b⁹ paucis exceptis q̄ diſcurrẽt̃. l Extẽ. normã. in hebreo hr̃ Lineã. q: primũ in factõe idoli lignei ē extẽdere lineam ſup̄ lignum ſm̃ quantitatẽ idoli formãdi. m Formauit illđ in runcina. Eſt autẽ runcina inſtr̃m ad cauandum ligna. n Fecit illđ in angu. in idolis. n. ſiũt multe figure angulares. ceꝛa patẽt vſq̄ ibi. o Succidit cedros ⁊c̃. iſta inducunt̃ ad oñdẽdũ q̄ idola aliq̄ñ fiunt de vili mã ⁊ applicabili voco ꝑ neceſſarijs hoïs. ⁊ iõ nõ eſt applicabilis ad hoc q̄ fiat ibi aliq̄d numinis. ⁊ ſic patet fatuitas colẽtiũ ꝓpter qđ in fine cõcludit̃. p Cor inſi. ado. illud. adoratõe latrie q Nec dicit ⁊c̃. ſ. idolũ qđ de ſe ē mẽdaciũ. q: ē fictio ei⁹ qđ nõ eſt. r Memento. Hic ex p̄dictis inuitat populũ ſuũ ad verũ dei cultũ. d. Memẽto horũ iacob. i. hmõi erroꝝ ad euitandum idolatriã. s Qm̃ ſer. me⁹ es tu. eo q̄ eduxi te d̄ egypti ſ̃uitute. t Formaui te. dando tibi legem in mõte ſynai. v Deleui vt nubẽ ⁊c̃. qñ veraciter penituiſti. idõ ſubdit̃. Reuertẽ ad me ⁊c̃. x Laudate celi. i. angeli ſancti q̄ eſtis ciues celeſtes. y Jubilate extrema terre. i. vulgares hoïes qui ſũt extremi in pp̄lo. z Reſonate montes. i. maiores. a Saltus ⁊ omne lignũ. i. mediocres. b Quoniam redemit dominus iacob redemptione perfecta per filium ſuum ⁊ loquitur de futuro per modum preteriti. propter certitudinẽ prophetie. c Hec dicit dominus. Hic conſequenter oſtenditur diuina veritas ex liberatione populi de captiuitate babylonica quam predixit per prophetas ⁊ ſic adimpleuit. Et primo oſtendit̃ dei potentia ad hoc agendum cum dicitur.

minus rex iſrl̃ ⁊ redẽptor
p eius dñs exercituuʒ. Ego
primus ⁊ ego nouiſſimus
q ⁊ abſq̄ me ñ ē de⁹. Quis
r ſimilis mei. Uocet ⁊ ãnũ-
ciet ⁊ ordinẽ exponat mi-
hi. Exquo ꝯſtitui mihi po
s pulũ antiquũ. Uentura et
que futura ſunt annunciet
eis. Nolite tiere: neq̄ cõ-
t turbemini. Extunc audire
v te feci ⁊ annunciaui. Uos
x eſtis teſtes mei. Nunquid
eſt de⁹ abſq̄ me: ⁊ forma-
tor que ego non nouerim.
y z Plaſte idoli oẽs nihil ſũt
a ⁊ amãtiſſima eorũ nõ ꝓde
b rũt eis. Ipi ſunt teſtes eo-
rũ. q: nõ vidẽt neq̄ intelli
c gũt vt confundant̃. Quis
formauit deũ ⁊ ſculptile cõ
flauit ad nihilũ vtile. Ecce
omnes p̄ticipes eius con-
d fundent̃. Fabri. n. ſunt ex
e hominib⁹. Conueniẽt oẽs
f ſtabunt ⁊ pauebunt. ⁊ con
g fundent̃ ſimul. Faber fer-
h rarius lima opatus eſt in
prunis ⁊ in malleis forma
uit illud. ⁊ opatus ē in bra
i chio fortitudinis ſue. Eſu
riet ⁊ deficiet ñ bibet aqua
k ⁊ laceſcet. Artifex lignari⁹
l extendit normã: formauit
m n illud in runcina. Fecit illđ
in angularib⁹. ⁊ in circino
tornauit illud: ⁊ fecit ima-
ginẽ viri q̄ſi ſpecioſum ho-
minẽ habitantẽ in domo.
o Succidit cedros: tulit ili-
cem: ⁊ quercũ q̄ ſteterat in
ter ligna ſalt⁹. Plantauit
pinũ quã pluuia nutriuit:
⁊ fcã ē hoib⁹ in focũ. Sũ-
pſit ex eis ⁊ calefactus eſt
⁊ ſuccendit ⁊ coxit panes
de reliquo aũt opatus eſt
deũ ⁊ adorauit. fecit ſcul-
ptile et curuat⁹ ē añ illud.
Mediũ ei⁹ cõbuſſit igni.
⁊ d̄ medio eius carnes co-
medit. Coxit pulmẽtũ ⁊ ſa
turatus eſt: ⁊ calefactus ē
⁊ dixit. Uach calefact⁹ ſuʒ
vidi focũ. Reliquũ ãt ei⁹
deum fecit ⁊ ſculptile ſibi.
Curuat̃ añ illud. ⁊ adorat
illud. ⁊ obſecrat dicẽs. Li
bera me. q: deus meus es
tu. Neſcierunt neq̄ intel-
lexerunt. Obliti. n. ſunt ne
videant oculi eorũ: ⁊ ne in
telligant corde ſuo. Nõ re
cogitent in mẽte ſua: neq̄
cognoſcunt neq̄ ſentiũt vt
dicant. Medietatẽ ei⁹ cõ-
buſſi igni ⁊ coxi ſup̄ carbo
nes eius panes ⁊ coxi car
nes ⁊ comedi: ⁊ de r̃liquo
eius idolum faciam. Ante
truncũ ligni ꝓcidã. Pars
p ei⁹ cinis eſt. Cor inſipiens
adorabit illđ ⁊ ñ liberabit
q aĩam ſuã: neq̄ dicet: forte
mẽdaciũ ē in dextera mea
r Memẽto horũ iacob ⁊ iſrl̃
s qm̃ ſeruus me⁹ eu tu. For
t maui te: ſeruus meus es
tu iſrl̃: nõ obliuiſcaris mei
v Deleui vt nubem iniqui-
tates tuas: ⁊ quaſi nebulã
peccata ſua. Reuertere ad
x me: qm̃ redemi te. Lauda
te celi qm̃ miſericordiã fe-
y cit dñs: iubilate extrema
z terre. Reſonate montes
a laudatõem: ſaltus ⁊ oẽ li-
b gnũ eius. Qm̃ redemit do
min⁹ iacob: ⁊ iſrl̃ gl̃iabit̃.
c hec dicit dominus redẽ-

ptoꝛ tuus ⁊ formatoꝛ tuus
d ex vtero. Ego ſum dñs fa-
ciēs oīa: extēdēs celos ſo-
lus ſtabiliēs terrā: ⁊ null⁹
e mecū. Irrita faciēs ſigna
f diuiorū: ⁊ ariolos i furorē
g vertēs. Cōuertens ſapiē-
tes retroꝛſuz: ⁊ ſciam eorū
h ſtultā faciēs. Suſcitās v-
i k bū ſui ſui: ⁊ cōſiliū nūcio-
l rū ſuorū ꝯplēs. Qui dico
m n irl'm habitaberis: ⁊ ciuita-
tib⁹ iudee edificabimini et
o deſerta ei⁹ ſuſcitabo. Qui
dico ꝓfūdo: deſolare ⁊ flu
p mina tua arefaciam. Qui
q dico cyro paſtoꝛ meus es:
r ⁊ oēm volūtatē meā cōple
bis. Qui dico irl'm edifica
beris ⁊ tēplo fundaberis.

Capitulum. xlv.

a Hec dicit dñs chriſto
b c meo cuius apprehen
di dexterā vt ſubijciā ante
faciem eius gentes ⁊ doꝛ-
d ſa regum vertam. Et ape-
riam corā eo ianuas ⁊ poꝛ
e te nō claudent. Ego añ te
f ibo: ⁊ glorioſos terre hūi-
g liabo. Portas ereas cōte
ram. ⁊ vectes ferreos cō-
h frigā. Et dabo tibi theſau
i ros abſconditos ⁊ archa-
k na ſecretorū vt ſcias. quia
ego dñs qui voco nomen
l tuū deuſ iſrael ꝓpter ſeruū
meū iacob ⁊ iſrl' electū meū
m n Et vocaui te noīe tuo aſſi-
o milaui te ⁊ non cognouiſti
me. Ego dñs ⁊ ñ ē ampli⁹
p Extra me non eſt deus: ac
q cinxi te ⁊ nō cognouiſti me
r vt ſciant hi qui ab ortu ſo-
s lis ⁊ qui ab occidente: qm̄
abſq; me nō ē deus. Ego
dominus ⁊ non eſt alter:
t v formans lucem et creans
x tenebras: faciens pacem:
y ⁊ creans malum. Ego do-
z min⁹ faciēs oīa hec. Roꝛa

d Ego ſum dñs fa. oīa. q. d. multoplus poſſuz q̃ ppl'm liberare d̓ captiuitate babylonica. e Irrita faciēs ⁊c. q: carent effectu. f Et ariolos in furorē vertēs addu-rens ꝯtrium illius qd̓ ꝑdicunt. g Cōuertēs ſapientes retroꝛſum. i. aſtrologos q̃ de futuris cōtingentib⁹ aſſerūt per cōſtellatōnes ⁊ deficiunt. h Suſcitans. i. implēs in effectu. i Verbū ſer. ſui. i. moyſi. cui⁹ verba adimplenit i educendo ppl'm de egypto. ⁊ ad terraz ꝓmiſſiōis introducendo. k Et cōſiliū ⁊c. i. illud qd̓ ſecrete reuelauerat ꝓphetꝫ ſuis. l Qui dico. longe anteq̃ veniat. m Hieruſalē habitaberis. ꝑ neemiā. n Et ciui. iuda. edificabimini ꝑ ppl'm de babylone redeūtez ad ciuitates ſuas ⁊ loca. o Qui dico ꝓfundo deſolare. i. fluuio ꝑ babylonez tranſeūti. quē exercitus cyri longe a ciuitate diuiſit in plures ptes. Et ſic itrauit ꝑ eius alueū. ciuitatē vt dictuz ē. s̄. xxj. cap̄. p Qui dico cyro. nomē ei⁹ ꝑdicendo longe añ eius cōceptōem. q Paſtoꝛ me⁹ es. curā gerens de oibus ouib⁹ meis. ſ. iudeis. r Et oēm vo. meā cōplebis. puniēdo babylonios ꝓ pctis ⁊ populū meū liberādo Eſdre. j. In ca. xliiij. vbi dr̄ in poſtil. Quis formauit. hic ꝯñr.

Additio.

Cum gentiles nō ſolū idola manu fcā colebāt: ſed etiā ſolē ⁊ lunā ⁊ ſtellas Deutro. iiij. nō videt rō ꝓphete q̃ ex formatōe ydoloꝝ ꝑ artificiū hoīs ſumi mr ſufficē. cū ꝑdicta corpā celeſtia nō ſunt ꝑ man⁹ hoīm fabricata. Ad qd̓ dicendū q̓ colētes talia ſp faciebāt aliq̃ hūano artificio q̃bus credebāt influentias celeſtes ad ſe trahere. ⁊ id̓ rō ꝓphete ꝯ eos militat. Capitulū. xlv.

Hec dicit. Poſtq̃ Eſaias induxit ppl'm ad expectādū diuina ꝓmiſſa tanq̃ certitudinaliter adimplenda. Hic cōſequēter ꝓſequit magis in ſpāli illa beneficia ⁊ ꝑmo q̃tū ad liberatōem a malis. ſcd̓o q̃tuz ad cōſeruatōem in bonis ca. lvj. Prima in duas. q: ꝑ̊ ꝓmittit eis liberatōis bñficiū. ſcd̓o excludit h⁹ liberatōis ipedimentū. ca. l. Prima adhuc in tres. q: ꝑ̊ ꝑſignat liberatorē. ſcd̓o detinentiū deſtructiōem. ca. ſe. ⁊ tercio ꝑdicit iudeoꝝ liberatōem. ca. xlviij. Prima in tres. q: ꝑ̊ ꝑnūciat liberatōez. ſcd̓o refellit ꝯdictorē ibi: Ve q̃ ꝯdicit. ⁊ tercio denūciat liberatōem ibi: Hec dicit. Prima in duas. q: ꝑ̊ deſcribit liberatoꝛis ptās. ſcd̓o eius natiuitas ibi: Roꝛate celi. Prima adhuc in duas. q: ꝑ̊ ponit liberatoris virtus. ſecūdo cōſequēs fructus ibi: Et ſciant. Circa primū ſciendū q̓ Ra. ſa. exponens hanc lrām. a Hec dic̄ do min⁹ xp̄o meo. ſic. n. ē in hebreo. dicit hic ra. ſa. mgr̄i nr̄i ſic dixerūt. i. ſic expoſuerūt. ⁊ vocat mgr̄os ſuos doctores hebreoꝝ antiquos. quoꝝ plures fuerūt añ xp̄i aduētū. Deus ſanctus ⁊ bñdictus dicit meſſie ſuo. i. meſſie in lege ⁊ ꝓphetis ꝓmiſſo. Apponens ego te ipi cyro. i. deſignans te ꝑ cyrū. Ex quo patz q̓ ſm intentōem antiquoꝝ hebreoꝝ ꝑ cyrū h̓ introductū liberatorē ppl'i de babylōe. ꝑncipaliter intelligit xp̄c mūdi ſaluatoꝛ. Et ꝑ ſaluatōem ppl'i de babylone partialē intelligit, ꝑncipaliter ſaluatio mūdi generalis. Sciendū tm̄ q̓ figura nō corrñdet in oibus figurato. q: tūc nō eēt figura vel ſilitudo ſ; idētitas. ⁊ ideo cyrus nō fuit xp̄i figura in oibus q̃ de eo dicūt. vtpote in illis q̃ ſunt imꝑfectōis. vt cū dicit Nō cognouiſti me. qd̓ dr̄ de cyro tm̄. et ecōtra illa q̃ ſunt ꝑfectōis ſimpliciť intelligēda ſūt d̓ xp̄o ſolū. Et ſic i hoc capitulo aliqua dicūt ad lrām de cyro tm̄ aliq̃ de xp̄o ſeu tpe xp̄i tm̄: ⁊ aliq̃ d̓ vtroq;. ſ. illa in quib⁹ cyrus fuit xp̄i figura. ⁊ verificant de vtroq;: ꝑncipaliter tñ de xp̄o ſiue de redemptōe facta ꝑ xp̄m. b Cuius. ſ. cyri. c Apphēdi dexterā. dans ei fortitudinē ad babyloniorū ⁊ aliarū gentiū ſubiectōem. d Aperiā co. eo ia. i. faciaz aperiri. q: dñs tātuz imittebat timorem aliquib⁹ q̓ recipiebant cyrū in dñm ſine cōtradictōe. e Ego añ te ibi. formidinē tuā ppl'iſ incutiēdo. f Et glo. t. hūi. eos tibi ſubijciēdo. g Portas ere. ꝯte. ſ. ciuitatū tibi reſiſtētiū. h Et da. ⁊c. a regibus babylonis ⁊ alijs. i Et ar. ſe. i. ꝑcioſiſſima magis ſecrete ſeruata. k Vt ſci. q: ⁊c. trāſferēs regna ⁊ ptātes de gēte in gētē ſm volūtatē meā. h. n. recognouit cyrus: vt hr̄. j. Eſdre. j. Hec dicit cyrus rex ꝑſarū. oīa regna terre dabit m̄ dñs celi ⁊ tre ⁊c. l Propť ſ. ⁊c. i. ꝑꝑ ppl'm deſcēdētē a iacob ꝑ te liberādū. m Et vo. te ⁊c. i. nomē tuū reuelaui lōge añ tp̄s tuū. n Aſſilaui te. notabilib⁹ ꝑſonis q̃rū noia ꝑdixi añ tpa eoꝝ. vt yſmahel: Geñ. xvj. ⁊ Ioſie. iij. reg. xiij. o Et nō co. me. q: adhuc nō eras. p Accinxi te. fortitudie ad debellādū gentes ⁊ regna. q Et nō co. me. ēt poſtq̃ dedi tibi fortitudinē. q̃uis em̄ cyrus recagnouerit oīa regna a deo ſibi data vt ꝑdictū ē tñ nō cognouit eū tāq̃ ſolū adorādū q: colebat idola. r Vt ſciāt. Hic ꝯñr ponit ptātis cyri ſequēs fructus. ſ. in liberatōe ppl'i iude de babylone in ꝯfeſſione ptātis diuine. q: ſicut hr̄. j. Eſdre. j. cyrus v̓bis ⁊ lrīs ſignificauit ꝑ totū ſuū iperiū mōarchiā a deo ſibi datā. ⁊ ab eo ſibi mādatū fuiſſe de tēpli reedificatōe. ⁊ ad h̓ faciēdū ppl'm iude ad terrā ſuā remittere. ⁊ hoc ē qd̓ dr̄. r Vt ſciāt ⁊c. i. ꝑ totū iperiū cyri ꝑ lrās ei⁹ miſſas mō ꝑdcō. s Qm̄ abſ. me nō ē de⁹. q̃ poſſit tot ⁊ tāta facere. t Formans lucē. iudeis ipos de carcerib⁹ educendo. v Et cre. te. babylonijs ipos ꝑ cyꝝ deſtruēdo. x Faciēs pa. iudeis reuertētib⁹ in irl'm. y Et cre. ma. ſ. pene ad punitōz pctōꝝ. z Roꝛate ce: deſup. h̓ ꝯñr deſcribit liberatoꝛis natiuitas ſicut dcm̄ ē. ꝑncipalis intētio ꝓphe ē h̓ deſignare xp̄m ꝑ cyrū. ⁊ ſic deſignatur xp̄i natiuitas ꝑ natiuitatem cyri. Primo ergo exponatur figura. Ad cuius intellectum ſciendū q̓ aſtrages rex medorum ⁊ perſarū vidit in ſomnis de genitalibus ſue filie vitem oriri que totam

aſiam occupabat. Et dictũ fuit a ꝯiectorıbꝰ de ea filiũ na
ſciturũ: qui totam terram illam occuparet: qd̕ impletuꝫ
fuit in cyro filie aſtriagis filio: ⁊ iō natiuitas cyri hic de-
ſcribit̃ ſub metaphora vitis ſeu plante orientis de terra.
ad quā requirit̃ influentia celeſtis ⁊ diſpoſitio terre ꝑ de
ſcenſum ſuꝑ eā plu
uie ⁊ roris. ⁊ hoc eſt
qd̕ dr̃. 3 Rorate
celi deſuꝑ. rorē ⁊ in
fluentiā emittēdo: ⁊
nubes pluant iuſtū
.i. diſponāt materiā
ad ortuꝫ iuſti. i. cyri
q̃ vocat̃ hic iuſtus
inquātū fuit execu-
tor diuie iuſticie er-
ga babylonios. ape
riat̃ terra. i. aſtriag̃
filia. ⁊ germinet ſal
uatorē. i. cyrū ad ſal
uandū pplm iudea
babylonica captiui
tate. Et iuſticia oria
tur ſil̕. i. virtus exe-
quēdi iuſticiā meā.
ego dominus creaui
eum. dando ei ipe-
riū ſicut papa vl̕ im
perator dr̃ creari qñ
ꝓmouet̃ ad talē di-
gnitatē. Cōſequent̃
exponat̃ lr̃a de re fi
gurata. i. de xp̄i na-
tiuitate. 3 Rora
te celi ⁊c̃. ſ̃ra iſta ger
minans ſaluatorē eſt beata virgo ꝯcipiens ſaluatorē mū
di: nō ex virili ſemine ſ; virtute ſpūſſancti tanq̄ rore cele
ſti. Et q̄ principalis intentio ꝓphete ē hoc ſignificare: iō
ſub iſto ſenſu hanc auctoritatē allegatā in aliquibꝰ locis
a Et iuſti. ori. ſil̕. i. grā iuſtificās Joh. j. Grā ⁊ veritas ꝑ
ihm xp̄m facta eſt. b Ego dñs creaui eū. q̄ntū ad hūa
nitatē que eſt creatura dei. Ve qui cōtradicit. Hic ꝓphe
ta increpat cōtradictorē ſeu impeditorē. Aſtrages. n. au-
diens expoſitōꝫ ſomniȷ̃ p̄dicti timēs ne regno priuaret̃:
filiā ſuā dedit vxorē cuidā plebeo militi. vt ſi filius de ea
naſceret̃ nō h̃ret amicos potētes: q̃ iuuarēt ipm ad obti
nendū regnū. cū hoc. n. fecit diligenter obſeruari tp̄s im
pregnatōis filie ſue ⁊ partus: ⁊ puerū natū fecit ſibi ap-
portari quē cuidā principi occidēdū tradidit. ille aūt cō-
paſſus tradidit eū cuidā famulo vt ſecreto eū ad nemora
portaret: ⁊ eū ibi dimitteret. qd̕ cuꝫ factū fuiſſet canicula
paſtoꝝ iuxta nemora habitātiū q̃ catulos nutriebat diui
na ꝓuidentia horis competentibꝰ accedebat ad puerum
⁊ eū lactabat quā ſequēs paſtor mirās ad q̃d nemora in-
traret. inuenit puerū quē vxori ſue tradidit nutriendū vo
cans eū ſpartacū. q̄ ſpartes lingua ꝑſica canē ſignificat.
ſ; poſtea ab eodē principe cui traditus fuerat occidēdus
vocatꝰ fuit chores. qd̕ ſignat herēdē in illa lingua. q. d. q̄ꝫ
tūcunq̄ reluctet̃ aſtrages iſte erit heres. ⁊ hoc mō ſcribit̃
in hebreo. ſ; qñ transfert̃ ad latinū vocat̃ cyrus. ſicut hoc
nomē ſaul tranſlatū ad latinū ꝓnunciat̃ ⁊ ſcribit̃ ſaulus.
⁊ iſte cyrus poſtea obtinuit monarchiā. ⁊ illa q̃ dicta ſūt
de aſtrage ⁊ cyro habent̃ in ſcolaſtica hiſtoria. igit̃ cū dr̃.
c Ve q̃ ꝯdi. fa. ſuo. in hoc increpat̃ aſtrages: q̃ volebat
diuinā ꝓuidentiā impedire. d Teſta de ſa. terre. i. opꝰ
terreū ſeu teſteū qd̕ dr̃ de ſamiȷ̃s: eo q̄ in ſamos inſula p̄
mo fuit repertū. e Nunq̃d di. lu. fi. ſuo. i. ſic lutū non
pōt aliq̃d ꝯ figulū: ſic nec tu potes impedire voluntateꝫ
meā ⁊ ꝓpoſitū. f Ve qui dicit pr̃i ⁊c̃. In hoc increpat̃
aſtrages q̃ generatōem ⁊ educatōem cyri nitebat̃ impe-
dire vt dcm̄ eſt. g Hec dicit dñs. Hic ꝯñr ponit̃ libe-

te celi deſuꝑ ⁊ nubeſ pluāt
iuſtū: apiat̃ terra ⁊ germi-
a net ſaluatorē: ⁊ iuſticia ori
b atur ſimul. Ego dñs crea-
c ui eū. Ve q̃ ꝯtradicit facto
d ri ſuo teſta de ſamiȷ̃s terre
e Nunq̃d dicet lutū figulo
ſuo: q̃d facis: ⁊ opus tuum
f abſq̄ manibꝰ ē. Ve q̃ dic̃
patri q̃d generas: ⁊ mulie-
g ri q̃d ꝑturis. Hec dic̃ dñs
ſanctus iſrael: plaſtes eiꝰ.
Ventura interrogate me
ſuꝑ filios meos ⁊ ſuꝑ opꝰ
manuū mearū mādate mi-
h hi. Ego feci terrā ⁊ hoīem
ſuper eaꝫ creaui ego. Ma-
nus mee tetenderūt celos
i ⁊ omni militie eoꝝ māda-
k ui. Ego ſuſcitaui euꝫ ad iu
ſticiam: ⁊ oēs vias eiꝰ di-

l rigam. Ipe edificauit ciui
m tatem meā: ⁊ captiuitateꝫ
n meā dimittet nō in precio
neq̄ in muneribꝰ dicit do-
minus deus exercituum.
o Hec dic̃ dñs. Labor egy-
p pti ⁊ negociatio ethiopie:
q ⁊ ſabaim viri ſublimes ad
r te tranſibunt et tui erunt.
s Poſt te ambulabunt vin-
t v cti manicis ꝑgēt: ⁊ te ado
x rabunt teq̄ dep̄cabuntur.
y Tm̄ in te ē deus: ⁊ non eſt
3 deus abſq̄ te. Vere tu es
deus abſconditus: deus
a iſrael ſaluator. Confuſi ſūt
⁊ erubuerunt om̄es ſimul:
abierunt in confuſione fa-
b bricatores errorum. Iſra-
c el ſaluatus eſt in dño ſalu-
d te eterna. Nō ꝯfundemini

ratoris vtilitas. Et p̄mo q̄ntū ad iudeos. ſc̄do q̄ntū ad gen
tiles cōuerſos ibi: Cōgregamini. Prima in duas. q̄ p̄
mo ponit̃ iudeoꝝ liberatio. ſecūdo hꝰ liberatiōis ꝯfeſſio.
ſecūda ibi: Vere tu es deus. Circa primū primo declara
tur ptās diuina ad ſuſcitandū cyrū liberatorē iudeoꝝ cū
dr̃. h Ego fe. ter-
⁊c̃. ⁊ ptꝫ lr̃a. i Et
oi mi. eoꝝ mādaui.
.i. curſuꝫ ſyderū diſ
poſui ⁊ ordinaui.
k Ego ſuſci. euꝫ. ſ.
cyrū eadeꝫ ptāte ad
iuſticiā. ſ. faciendaꝫ
de babyloniȷ̃s.
l Ipe edificabit ci
uitatē meā. i. licētia
bit reedificare. ⁊ lo-
quit̃ de reedificatōe
irl̕m. Circa qd̕ ſciē-
dū q̄ hec reedifica-
tio pōt duplicit̃ in-
telligi. vno mō q̄ntū
ad domos inhabi-
tantiū. Et ſic cyrus
dedit licentiā reedi
ficandi irl̕m. q̄ mā
dauit reedificari tē-
plum ad dei cultuꝫ
⁊ ſic cōceſſit q̄ ſacer
dotes et miniſtri et
aliȷ̃ indifferēter ha-
bitarēt ibi. alio mō
accipit̃ reedificatio:
q̄ntū ad muros ciui
tatis ⁊ portas. ⁊ hoc
mō fuit reedificata ꝑ neemiā de licētia ⁊ volūtate regis
artarxerſis. m Et capti. meā. i. iudeoꝝ in me credētiū
n Dimittet gratis. ⁊ q̄ ex hoc facto ptās cyri fuit am-
pliata. iō ſubdit̃. o Labor egypti. i. p̄cioſa ꝓ quibus
egyptiȷ̃ laborauerūt. p Et negociatio ethyopie. i. p̄ci-
ſe diuitie ethyopū q̃ delonge ꝑ mercatores ibi apportate
ſunt. ⁊ q̄ nō ſolū diuitie iſte ſ; etiā dñi eaꝝ facti fuerūt ſb̄-
iecti cyro in ꝑmiū liberatōis iudeoꝝ de babylone. iō ſb̄-
dit̃. q Viri ſublimes. i. reges ⁊ principes dictarū ter
rarū. r Ad te tranſibunt. i. ſub dñio tuo. s Poſt
te ambulabūt. te ſequētes vt dñm. t Vincti manicis
.i. cōpedibus manualibus. v Pergēt. q̄ aliq̃ eoꝝ ſic
ducebant̃ cōpediti ad declaratōem victorie cyri.
x Et te adorabūt. ſuppliciter poſtulando a te miam.
3 Vere tu es. Hic ꝓpheta conuertit ſermonē ad deum.
per modum gratiarūactionis confitendo eius diuinita-
tem ⁊ poteſtatē ꝓ liberatōe ppl̕i ſui dicens.
y Tm̄ in te eſt deus. i. nullus eſt deus niſi tu qui potes
facere talia. ⁊ quia diuinitas dei non patet hominū ocu-
lis. ideo ſubditur. Vere tu es deus abſconditus. ⁊ ex h̄
conſequenter inuehitur contra idolatras dicens.
a Confuſi ſunt fabricatores erroꝝ. i. idoloꝝ. Et vocant̃
hic fabricatores non ſolum artifices facientes idola. ſed
etiam illi q̃ faciunt fieri. vt adorent ea. ⁊ iſti dicuntur hic
confuſi. quia ꝑ idola ſua nō potuerunt ſaluari de manu
cyri. b Iſrl̕. ſal. ē in dño. i. ꝑ virtutē dñi omnipotētis.
c Salute eterna. ex hoc vr̃ q̄ iſtud ſit referendū ad ſa-
lutē factā ꝑ xp̄m. q̄ illa q̃ facta fuit tp̄e cyri nō fuit talis.
q̄ poſtea ppl̕s iſrl̕ fuit multū afflictꝰ tp̄e anthiochi illu-
ſtris. ⁊ poſtea captiuatꝰ ꝑ romanos. ⁊ ſi dicat̃ q̄ h̄ in he-
breo h̃r. Salute colamim. i. ſalute ſeculoꝝ: q̃ nō importat
eternitatē ſ; tp̄s lōgū. h̄ remouet̃ ꝑ illud qd̕ ſb̄dit̃. d Nō
ꝯfunde. ⁊c̃. in hebreo h̃r: vſq̄ in ſecula ⁊ vltra. ⁊ talis locu
tio vbiq̄ in ſacra ſcriptura importat eternitateꝫ a ꝑte fi-
nis ſm̄ doctores hebreoꝝ. ⁊ q̄ deus ſit potēs ad danduꝫ
talem ſalutem oñditur cum ſubditur.

e Quia hec dicit dñs creãs celos. de nihilo virtute ſua infinita. ⁊ patet lr̃a vſqȝ ibi. f Nõ in abſcõ. lo. ſum. dã do filijs iſrael legē ꝫ in monte ſynai in apto. g Nõ dixi ſemi ⁊c. adimplēdo p̃cepta mea, ꝑ modico p̃mio ꝫ pro magno valde. ſ. eterna ſalute. ſicut. n. frequēter ſ̃. dcm̃ eſt vbicunqȝ lex vetus ꝓ virtutū operibꝰ d̃ quibus ſunt mandata leg̃, ꝓmittit ꝓ p̃mio bona tēpalia: ſub illis intelligūt̃ eterna bona principaliter ꝓmiſſa. qꝛ diuinū p̃miū p̃ncipale nõ ē minoris bonitatis q̃ȝ meritū ꝫ maioris. Bona aūt tp̃alia ſunt minora bona q̃ȝ opa virtutū ꝓpter qd̃ nõ ſunt eorum principale premiū. b Cõgregamini. Hic ↄ̃ñr agit̃ de ſalute gentiū ſ. ⁊ exponunt ꝑtē iſtam aliqui doctores nr̃i de gentilibus ↄuerſis ad iudaiſmū. qñ viderūt liberatõem eoꝝ ꝑ cyrū. ⁊ ſic cuȝ eis venerūt in irl̃m: ꝫ hoc nõ videt̃ bene dictuȝ. qꝛ illi fuerūt pauci. vt ptȝ li. j. Eſdre. Cõuerſio aūt iſtoꝝ de q̃bus ē hic ſermo ſe extendit ad oēm natõem ⁊ linguā, vt patebit ꝓſequēdo lr̃am. ⁊ id̃ intelligenda ē de cõuerſione gentiliū ad fidē xp̃i ꝑ p̃dicatõem apl̃oꝝ. ⁊ ſm̃ hoc dr̃. b Cõgregami ⁊ venite. i. venite ꝑ fidem ⁊ ↄgregamini ꝑ charitatē. c Qui ſal. eſt ex gentibꝰ. ⁊ qꝛ nõ oēs crediderūt ad p̃dicatõem apl̃orū ſed multi in idolatria remãſerūt. id̃ ſubdit̃. d Neſcierūt. itelligere veritatē fidei. e Qui leuãt ⁊c. in hebreo hr̃: qui leuant lignū ſculpture ſue: ⁊ credo ꝙ aliquis ſcriptoꝝ poſuit ſ. ꝑ l tñ eſt eadē ſnĩa. qꝛ ꝑ lignū vel ſignū intelligit̃ idolū ſculptū qd̃ a ſuis cultoribus leuat̃ in altuȝ vt reuerētiꝰ adoret̃. f Annũciate ⁊c. adinuicē ↄferēdo g Quis au. fe. hoc ab initio. i. euentū futuri ↄtingentis longe añqȝ veniret. h Extunc p̃dixi illud. i. inuenietis ꝑ dicta ꝓphetarū ꝙ ego ſolus talia p̃dixi. q̃ ſum ſolus deus ſaluãs. ⁊ id̃ ↄſequēter inducūt̃ oēs generalit̃ ad cultū vnius veri dei cū dr̃. i Cõuertimi ad me ⁊c. i. habitantes in oibus finibus terre. k In memetip̃o iuraui. ꝫ dr̃ ad oñdēdū certitudinē illiꝰ qd̃ denũciat̃. vñ adhuc ſbdit̃. l Nõ reuertet̃. ſ. incaſſum: ꝫ implebit̃. ⁊ q̃d ſit illd̃ ſubdit̃. m Quia mihi curuabit̃ oē genu. ꝑ adoratõeȝ latrie cuiꝰ ſignū exterius ē genuū flexio. vt dcm̃ fuit plenius heſter. iij. ca. n Et iurabit ois lingua. Iſta nũc ſunt adimpleta. qꝛ ꝑ orbē ceſſauit idolatria. ⁊ ab oibꝰ colit̃ vnus deꝰ. lȝ vario mõ a xp̃ianis iudeis ⁊ ſaracenis et alijs. alio mõ p̃ot intelligi de ſolis xp̃ianis. qꝛ de oibꝰ gētibꝰ ⁊ linguis aliq̃ credūt in xp̃m ip̃m venerãtes tanqȝ veꝝ deū: ⁊ adhuc plures credēt circa finē mūdi. ex dictis cõcludit̃. o Ergo i dño dicēt. i. poterīt dicere. p Nee ſunt iuſticie ⁊ iperiū. qꝛ principes mūdi ꝓ magna ꝑte ſubmiſerūt colla iugo xp̃i. ⁊ obediūt eius vicario ſũmo pontifici. ⁊ qꝛ adhuc plures veniēt ad fidē impoſterū. vt dcm̃ eſt. id̃ ſubdit̃. q Ad eū veniēt ⁊c. de ſuis priſtinis erroribus. r Oēs q̃ repugnãt ei. ꝑ infidelitatē ſeu malã vitam. s In dño iuſtificabit̃ ⁊c. Semē iſrl̃ dicit̃ hic ois fidelis qui imitat̃ fidē ip̃iꝰ iſrl̃ q̃ de aduētu xp̃i ꝓphetizauit Geñ. xlix. ꝓut dcm̃ ē ca. p̃cedenti.

⁊ nõ erubeſcetis vſqȝ in ſe-
e culū ſeculi: qꝛ hec dicit do-
minus creans celos. Ip̃e
deus formans terrã ⁊ fa-
ciens eam. ip̃e plaſtes eiꝰ
Non inuanum creauit eã:
ſed vt habitaretur forma-
uit eam. Ego dominus et
f non eſt alius. Non in ab-
ſcondito locutus ſuȝ: in lo-
g co terre tenebroſo. Nõ di-
xi ſemini iacob fruſtra: q̃ri-
te me. Ego dñs loquēs iu-
ſticiam: annũcians recta.
b Cõgregami ⁊ venite: ⁊ ac-
c cedite ſimul q̃ ſaluati eſtis
d e ex gētibꝰ. Neſcierunt q̃ le-
uant ſignū ſculpture ſue: ⁊
rogant dñm non ſaluãtē.
f Annũciate ⁊ venite ⁊ cõſi-
g liamini ſimul. Quis audi-
h tū fecit hoc ab initio. Ex-
tunc p̃dixi illud. Nū quid
non ego dñs: ⁊ nõ ē vltra
deꝰ abſqȝ me. Deus iuſtꝰ
i ⁊ ſaluãs nõ ē p̃ter me. Cõ-
uertimini ad me ⁊ ſalui eri-
tis oēs fines terre. qꝛ ego
k deꝰ ⁊ nõ ē aliꝰ. In memet-
ip̃o iuraui. egredieť de ore
l meo iuſticie verbū. ⁊ nõ re-
m uerteť: qꝛ mihi curuabitur
n omne genu ⁊ iurabit omis
o lingua. Ergo in domio di-
p cent. Nee ſunt iuſticie et
q imperiū. Ad eum venient
r ⁊ confundent̃ omnes qui
s repugnant ei. In domino
iuſtificabitur ⁊ laudabitur
omne ſemen iſrael.

In ca. xlv. vbi dr̃ in poſtil. Aſſimilaui te. Additio. j.
v Vbi trãſlatio nr̃a hȝ: aſſimilaui te. in hebreo hr̃. Cognominaui te. ⁊ eſt ſenſus nõ ſolū deus nomē cyri reuelauit lõge ante tp̃s ſuū ꝫ etiã cognomē vocãs eū paſtorē. vt. ſ̃. xliiij. q̃ dico cyro paſtor meꝰ ⁊c.

In eo. ca. vbi dr i poſtil. Et hoc ē qd̃ dr̃. Rorate celi deſuper. Additio. ij.
b Hoc qd̃ dicit̃. Rorate celi. valde extorte exponit̃ de natiuitate cyri in qua nihil noui euenit p̃ter illud qd̃ in ceteris hominuȝ natiuitatibꝰ cõtingit. Illud em̃ qd̃ narrat̃ de canicula eū nutriēte ſeu lactãte qd̃ videt̃ in eo ſingulariter contigiſſe ñ ꝑtinet ad eiꝰ natiuitateȝ ꝫ ad eiꝰ educatõem. ⁊ id̃ qd̃ hic dr̃. Rorate celi deſuꝑ. de nullo plane p̃ot intelligi niſi de xp̃i ↄceptõe quē rorante ſp̃ūſancto beata virgo germinauit. Nec etiaȝ qd̃ ſequit̃: ⁊ iuſticia oriatur ſil̃ p̃ot d̃ ortu cyri in quo nulla ē iuſticia orta intelligi. Vñ hec auctoritas nullo mõ ē applicabilis niſi ad ortū xp̃i. ⁊ id̃ ab vniuerſali eccĩa in diuinis officijs ſolū ad iſtud trahit̃ ꝓpoſitū qd̃ ꝓprie cõtinuat̃ ad imediate ſequētia. Ad qd̃ ſciēdū ꝙ ↄ̃ myſteriū xp̃i duplex inpugnatio ſurrexit. Prima. ſ. ꝑ corpalē ꝑſecutõem q̃ incepit ab herode volēte xp̃m occidere ne ꝑderet regnū iudee. ſecūda ē ꝑſecutio ſp̃ūalis: que incepit a phariſeis doctrinã xp̃i impugnantibus. ſ. negando eius diuinitatē: ſimiliter ⁊ matris virginitateȝ. Vnde ꝓpheta in hoc loco alludēs iſtis duabus ipugnationibus. Circa primã dicit. Ve qui contradicit factori ſuo: qd̃ ꝓprie exponit̃ de herode qui audiens natiuitateȝ xp̃i miraculoſe magis oſtenſam. ⁊ ore ſuo ↄfitens ſe adoraturū xp̃m. temerarie niſus eſt contradicere diuine ordinationi per occiſionem pueroꝝ. ⁊ hec fuit prima perſecutio xp̃i corporalis. De perſecutione aūt ſp̃ūali dicit: Ve qui dicit patri quod generas: ⁊ mulieri quod parturis. quod denotat impugnationem iudeoꝝ ſeu hereticorum contra duplicem natiuitatem xp̃i. ſ. eternam ⁊ temporalem. In hoc. n. ꝙ dicit. Ve qui dicit patri q̃d generas. intelligitur ille qui patri omnipotenti dicit. Quid generas. ſ. equalem tibi filium. ⁊ eſt arror negantium generatõeȝ eternam: in diuinis. In hoc aūt quod ſequitur: Et mulieri quid parturis. intelligit̃ ille qui negat natiuitatem xp̃i temporalem fuiſſe ſine ſemine virili. Talis enim dicit mulieri. ſ. Marie. quid parturis. ſ. ſi hominez non cognouiſti. q. d. hoc nullo mõ poſſȝ eſſe. ⁊ patet ꝙ expoſitio hoꝝ verſuū p̃dicta magis ꝓpria eſt ⁊ lr̃alis q̃ȝ alia que de aſtrage ⁊ ſomno eius loquit̃.

Replica.

i In ca. xlv. Burg. ſingulariter moueť ↄ̃ poſtil. ip̃m ca. exponētē multū diſtincte. d. ꝙ in eo quedaȝ dicunt̃ tm̃ de cyro in quibꝰ nõ gerit figurã xp̃i: ſic̃ cuȝ dr̃. Nõ cognouiſti me. qd̃ ſine abſurditate xp̃o non p̃ot applicari. quedã autem dicuntur de xp̃o tm̃. quedam de vtroqȝ principaliter tamen de xp̃o tanqȝ per cyrum figurato. ⁊ ſic exponit illum paſſum. Rorate celi deſuper ⁊c.

Quia nihil abſurditatis eſt in vtraq̃ expoſitõe. Burge. aũt dicit ꝫ nihil ꝓbat ꝙ de cyro exponi nõ poſſint. Q2 ãt inquit eccia vtit̃ illo paſſu in diuino officio. Si illa rõ valeret pſ̃. Dñe ꝓbaſti me. in officio diuino aſſumi non deberet: q̃ de dauid ab oibus exponit̃ tã q̃ figura. ⁊ ſic ð q̃ꝫ pluribus aliȷ̃ſ locis pſalmoꝝ ⁊ ſacre ſcripture. Ca. xlvj.

Confractus ē. Poſt liberatoris pſignatõez. Hic pñr ꝓpha denũciat hoſtiu. ſcꝫ babyloniorꝫ deſtructõez. Et diuidit̃ in duas ptes. q2 p̊ denunciat̃ deſtructio idolatrie ⁊ ppl̃i. ſecũdo ceſſatio regni. ca. ſe. Prima i tres. q2 p̊ dicta deſtructõ denũciat̃. ſcðo ppl̃s ad cultũ latrie reuocat̃ ibi. Audite me. tercio liberatio ei ꝓmittit̃ ibi: Recordamini. Circa pmũ p̃mittit̃ idoloꝝ ðſtructio cũ dr̃. a Cõfractus eſt Bel. al̃s conatus qð erat pncipale idolũ babyloniorꝫ. ⁊ loquit̃ de futuro p modũ pteriti. b Cõtritus ē nabo. Aliud idolũ min⁹ pncipale. Dicunt tñ aliq̃ ꝙ nabo nõ eſt nomẽ ꝓpriũ ꝫ appellatiuũ. et ſignificat ꝓphetiaꝫ ſiue diuinatiõez. ⁊ ſic eſt ſenſus. cõfracto idolo bel cõfracta ē ꝓphetia ſeu diuinatio quam ſacerdotes belis fingebant. vel q2 demones in idolis aliqñ dabãt rñſa. c Facta ſunt ſimulachra ⁊c̃. i. ſil̃ia eis. q2 carẽtia itellectu: pñr denũciat̃ deſtructio idolatrantiũ. Circa qð ſciendũ ꝙ ſacerdotes idoloꝝ querentes fugere de babylone qñ capta fuit p cyꝝ ſecũ portabãt idola. ⁊ ſic pp pondus a veloci curſu fuerũt ipediti. ⁊ ſic cũ idolis capti ⁊ deſtructi. ⁊ hoc ē qð dicit̃. d Onera vr̃a. i. idola. e Graui põdere ⁊c̃. vos a curſu ipedictia f Cõtabuerũt ⁊ ꝯtri. ſũt ſil̃. i. vna vobiſcũ. g Aĩa eorũ. i. ſacerdotũ ⁊ idolatraꝝ. h In cap. ibit. q2 aliq̃ eoꝝ fuerũt capti viui ⁊ in captiuitatẽ ducti. i Audite me. Hic pñr reuocat ppl̃m iude ad verũ cultũ. q2 multi fuerũt idolatre añ captiuitatẽ babylonicã. vt ptꝫ. iiȷ̃. Reg. in plurib⁹ locis. ⁊ ex hoc ꝓbabile videt̃ ꝙ ⁊ hi q̃ fueñt ducti in babylonẽ ſequebant̃ babylonioꝝ ydolatriã. ⁊ ad reuocandũ eũ p̊ oñdit̃ affectus dei ad ipm cũ dr̃ in pſona dei Audite me dom⁹ iacob ⁊c̃. ſequit̃. k Qui por. a meo vtero. i. q̃ afficior ad vos ſicut mr̃ ad filios. l Vſq̃ ad ſenectã ego ipſe. i. iſtã affectõem: ego ꝯtinuabo: pñr reuocat ppl̃m ab idolatria. d. m Cui aſſil̃aſtis me. fabricãdo vobis idola. iõ ſubdit̃. n Qui cõfer. au. de ſacculo. q. d. q̃ꝫuis diligatiſ aurũ ſicut auari. tñ ita fuiſt̃ ad idolatriã ꝓni ꝙ ibi poſuiſtis auꝝ vr̃m. iõ ſubdit̃. Cõducẽtes aurificem ⁊c̃. Et pñr oſtendit idoloꝝ impotentiã. d. Portant illũ in humeris. ꝓpter qð in fine concludit̃.
o Redite p̃uaricatores. i. idoloꝝ fabricatoreſ ⁊ cultores p Ad cor. cogitando ꝙ in idolis nihil numinis ſit aut virtut̃. q Recordamini. Hic denũciat̃ liberatio ppl̃i pmo tñ oſtenditur dei potentia ad hoc agenduꝫ cum dr̃. q Recordamini p̃oris ſeculi. i. creatõis mundi. q̃ a me creatus eſt. iõ ſubdit̃. r Qm̃ ego ſum deus ſolus. creator. ⁊ iõ poſſum populũ meũ liberare: ⁊ liberatõem p̃dicere. iõ ſubditur.

Confractus .xlvj.
a
c eſt bel ꝯtrit⁹ ē nabo:
c facta ſunt ſimulachra
d eoꝝ beſtiȷs ⁊ iumẽtis. one
e ra vr̃a graui pondere vſq̃
f ad laſſitudinẽ: cõtabuerũt
⁊ cõtrita ſunt ſil̃. Nõ potu
g erũt ſaluare portantẽ: ⁊ aĩa
h eorum in captiuitatẽ ibit.
i Audite me domus iacob
⁊ omne reſiduũ dom⁹ iſrl̃.
k Qui portamini a meo vtero: q̃ geſtamini a mea vul-
l ua. Vſq̃ ad ſenectam ego
ipſe: et vſq̃ ad canos ego
portabo. Ego feci ⁊ ego fe
rã: ego portabo ⁊ ſaluabo
m Cui aſſimilaſtis me ⁊ ade-
quaſtis: ⁊ cõparaſtis me:
n ⁊ feciſtis ſimilẽ. Qui con-
fertis aurum de ſacculo: ⁊
argentũ ſtatera põderatis
Conducentes aurificeꝫ vt
faciat deũ: ⁊ ꝓcidũt ⁊ ado-
rant. Portant illum in humeris geſtãtes ⁊ ponẽtes
in loco ſuo. ⁊ ſtabit: ac ð loco ſuo nõ mouebit̃. Sed ⁊
cum clamauerint ad eũ nõ
audiet: de tribulatõe non
ſaluabit eoſ. Mementote
o iſtud ⁊ fundamini: redite
p p̃uaricatores ad cor. Re-
q cordamini prioris ſeculi:
r qm̃ ego ſum deus ⁊ nõ eſt
vltra deus: nec ē ſil̃is mei
s annũcians ab exordio no-
uiſſimũ: ⁊ ab initõ que nec
t dum fcã ſunt dicẽs. Cõſi-
liũ meũ ſtabit: ⁊ ois volũ
v tas mea fiet. Vocans ab
oriẽte auẽ ⁊ ð terra lõgin-
x qua virum volũtatis mee.
Et locutus ſum ⁊ adducã
y
a illud creaui ⁊ faciam illud
b Audite me duro corde: q̃
c longe eſtis a iuſticia. Pro
d pe feci iuſticiã meã: ⁊ non
elongabit̃ ⁊ ſalus mea nõ
e morabit̃. Dabo in ſyon ſa
f
g lutem: ⁊ in iſrael gloriam
meam. Ca. xlvij.
a
b Deſcende: ſede in pul-
d uere virgo filia baby
d lon ſede in terra. Nõ
e eſt ſolium filie chaldeorũ:
f quia vltra non vocaberis
g mollis ⁊ tenera. Tolle mo

s Annuncians ab exordio nouiſſimũ. i. añq̃ fieret annũciaui pncipium rei ⁊ terminũ. ſicut ptꝫ Geñ. xv. vbi ſil̃ denunciauit abrae deſcenſum iacob ⁊ filioꝝ eius in egyptũ ⁊ afflictõeꝫ eoꝝ ibidẽ ⁊ liberatiõem. et eodẽ mõ eſaie reuelauit futurã captiuitatem ppl̃i p nabucho. ⁊ liberatiõem p cyrũ. ⁊ ꝙ iſtõ ſit certũ oñdit̃ ꝯſequẽter cũ dr̃. t Cõſiliuꝫ meũ ſtabit. de liberatõe ppl̃i p cyrum. v Vocãs ab oriẽte auẽ. i. cyrũ ad modũ auis velocit̃ venturũ. x Virum volũtatis mee. i. executorẽ mee volũtatis. y Creaui. i. creandũ diſpoſui. a Et faciã illud. q2 volũtas mea nõ pt impediri. ⁊ ad hui⁹ cõſideratiõem excitat iudeoꝝ attẽtõeꝫ dicens. b Audite me duro corde. i. q̃ habetis durũ cor ꝓpter qð dicit dñs Exo. xxxiȷ̃. Cerno ꝙ populus iſte dure ceruicis ſit. c Prope feci. i. fiendã diſpoſui. d Iuſticiã meã. in babylonioꝝ deſtructõe ⁊ vr̃a liberatione. e Dabo in ſyon ſalutem. reedificando ibi templum ad nominis mei cultum. per quem cultores conſequuntur ſalutem. f Et in iſrael. ſic eſt in hebreo ⁊ in libris correctis. i. in ppl̃o imitante fidẽ eius. g Gloriã meã. qð fuit impletũ impfecte in liberatõe facta p cyrum ⁊ pfecte in liberatõe facta p xp̃m de qua eſt principal̃ intentio huius capituli. vt dcm̃ ē ſupra.

Capitulũ. xlvij.

Deſcende: ſede in puluere ⁊c̃. Hic cõſequenter deſcribitur deiectio babylonioꝝ q̃ꝫtum ad ceſſatõem regni. Et diuiditur in tres partes. q2 primo ponit̃ hmõi ceſſatio. ſecundo ſubdit̃ huius pene ratio ibi: Iratus. ⁊ tercio excludit̃ eius euaſio ibi. Sta cũ incantatoribus ⁊c̃. Circa primuꝫ dicit. a Deſcende. de dignitate regni. b Sede in puluere. tanq̃ vilis ⁊ abiecta.
c Virgo fi. babylon. i. ciuitas babylonis. ⁊ dicit̃ virgo: quia al̃s non fuerat violata ſiue capta ab aduerſariȷs.
d Non eſt ſolium. i. regni thronus.
e Filie chaldeoꝝ. i. babylonis que erat metropolis in chaldea. f Quia vltra non valeberis ⁊c̃. i. regina ſeu domina que ſolent eſſe delicate: ſed magis ſeruituri ſubiecta. ideo ſubditur. g Tolle molam ⁊ mole. quod eſt officium ancille.

h Denuda turpitudinē tuaȝ. In hebreo hꝫ. denuda li-
gaturā tuā.i. ornamētū capitis qḋ deſcēdit vſqꝫ ad hūe-
ros.iō ſubdiꝫ. i Diſcooꝑi hūeꝝ. ꝑ iſta deſignaꝫ appli
catio ad opus ſeruile.cū.n.ancille ad talia ſe applicāt ta
les coopturas amouēt.ꝛ eadē ſnīa importaꝫ ꝑ lr̄aȝ cōem
cū dꝛ. Denuda tur-
pitudinē tuā. q2 or-
namenti ablatio ē
quedā turpitudinis
denudatō. k Re
uela crura.trāſi flu-
mīa ꝛc̄.q.d.in capti-
uitatē duceris pedi
tando. ꝛ ſic optebit
te eleuare veſtes. et
diſcooꝑire ꝑtes in-
feriores ad trāſcun
dū aquas ꝛ flumīa.
l Vltōem capiaȝ.
de malis tuis.
m Redemptor nr̄
Prius locutus ē ꝓ
pheta in ꝑſona dn̄i:
nūc loqtur in ꝓpria
ꝑſona.d. Redēptor
nr̄ de egypto ꝛ ba-
bylone. n Dn̄s
exercituū.i.angelo-
rū. o Sanctus
iſrael.i.ſanctificans
iſrael. p Sede ta
ce.tanqꝫ ꝯfuſa. ꝛ re-
dit h̄ ꝓpheta ad lo-
quēdū in ꝑſona dn̄i
q Et intra in tene-
bras.q2 multi de ba
bylonijs in captiui-
tatē ducti fuerunt ꝛ
incarcerati in locis
tenebroſ. r Ira-
tus ſum.hic ꝯn̄r po
niꝫ dicte punitōnis
rō ꝙ triplex ē. Pri-
ma accipiꝫ ex crude
litate quā babilonij
exercuerūt in ppl'm
regni iude.ꝛ hoc eſt
qḋ dꝛ in ꝑſona dn̄i.
r Iratus ſum.d ꝑ
terito. s Super
ppl'm meū. ꝑ eius
peccatū. t Cōta-
minaui here.meaȝ.
.i.ꝯtaminari ꝑmiſi irl'm ꝛ templū a babylonijs ingrediē
tibus ꝛ ſuccedētib⁹ vtrunqꝫ.iiij.Reg.vl.ca. v Nō po
ſuiſti ꝛc̄.crudeliter vtens victoria a me tibi data.
x Sup ſe.aggrauaſti.cui ꝑ etatē oēs debent cōpati.
y Et dixiſti. Hic poniꝫ ſecūda rō ꝙ accipiꝫ ex babylo-
nioꝝ ſupbia cū dꝛ. Et dixiſti.ꝑ nimia elatōe. z In ſem
piternū;ero dn̄a.alioꝝ regnoꝝ. a Non poſ.hec ſu. cor
tuū.ſ.ꝙ in momēto deijcere te poſſum a dignitate ꝛ cōfi
dentia tua.ꝛ ptȝ lr̄a vſqꝫ ibi. Veniēt tibi hec duo ſubito:
ꝛ que ſint illa ſubdiꝫ. b Sterilitas.i.carentia ꝓlis ꝑ
interfectōem habitantiū in te. c Et viduitas.i. caren-
tia dn̄ij. d Vniuerſa.hic poniꝫ tercia rō ꝙ accipiꝫ ex
maleficioꝝ multiplicatōe cū dꝛ. d Vniuerſa venerūt
ꝛc̄.ꝛ dicunꝫ malefici ꝙ vtunꝫ inuocatiōibus demonū.
e Et ꝑ duritiā ꝛc̄.ꝙ deludunt ſenſus hūanos. f Et
fiduciā habuiſti ꝛc̄.in ipa ꝑſeuerando abſqꝫ timore.cui⁹
rō ſubdiꝫ. g Et dixiſti nō ē ꝛc̄.ille.n.error erat tunt in
babylone.ſ.ꝙ diuina ꝓuidentia ad actus hūanos ſe non

h lam ꝛ mole farinaȝ. Denu
i da turpitudinē tuā. Diſco
k operi humerum. Reuela
crura: tranſi flumina. Re-
uelabitur ignominia tua ꝛ
videbitur obprobriū tuuȝ
l Vltionē capiam: ꝛ non re
m ſiſtet mihi homo. Redem
n ptor noſter dominus exer
o cituū nomen illius ſanct⁹
p iſrael. Sede tace ꝛ intra in
q tenebras filia chaldeoꝝ:
quia non vocaberis vltra
r s dn̄a regnorū. Iratus ſum
ſuꝑ ppl'm meū: contamina
ui hereditatē meam: ꝛ de-
v di eos in manu tua. Non
x poſuiſti eis mīas. Sup ſe-
nem aggrauaſti iugū tuuȝ
y z valde: ꝛ dixiſti. In ſempi-
a ternū ero dn̄a. Non poſui
ſti hec ſuꝑ cor tuū: neqꝫ re-
cordata es nouiſſimi tui.
Et nunc audi hec delicata
ꝛ habitans cōfidēter: ꝙ di
cis in corde tuo ego ſum:
ꝛ nō ē ꝑter me ampli⁹. nō
ſedebo vidua et ignorabo
ſterilitatē. veniēt tibi duo
b hec ſubito in die vna: ſte-
c rilitas ꝛ viduitas: vniuer
d ſa venerūt ſuꝑ tē ꝑ multi
e tudinē maleficioꝝ tuoꝝ: ꝛ
ꝑ duritiā incātatoꝝ tuo-
f rū vehemētē. Et fiduciam

g habuiſti in malicia tua: et
dixiſti. Nō eſt qui videat
h me. Sapiētia tua ꝛ ſciētia
tua hec decepit te. ꝛ dixi-
ſti in corde tuo. Ego ſum.
i ꝛ ꝑter me nō eſt altera. ve-
k niet ſuꝑ te malū ꝛ neſcies
ortū eius: ꝛ irruet ſuꝑ te ca
lamitas quam nō poteris
expiare. Veniet ſuꝑ te re-
pente miſeria quā neſcies
l Sta cū incātatorib⁹ tuis ꝛ
cū multitudine maleficioꝝ
m tuoꝝ in ꝙbus laboraſti ab
n adoleſcētia tua. ſi forte ꝙd
o ꝓſit tibi aut ſi poſſis fieri
fortior: defeciſti in multi-
p tudine ꝯſilioꝝ tuoꝝ. Stēt
ꝛ ſaluent te augures celi ꝙ
ꝯtemplabāꝫ ſydera: ꝛ ſup
putabāt menſes: vt ex eis
q annūciarēt vētura tibi. Ec
r ce fci ſꝫ ꝙ̄i ſtipula: ignis cō
buſſit eos. Non liberabūt
aīam ſuam de manu flame
s nō ſunt prune quib⁹ calefi-
ant: nec focus vt ſedeāt ad
t eum. Sic facta ſunt tibi: in
quibuſcunqꝫ laboraueras
v Negociatores tui ab ado
x leſcētia tua: vnuſqſqꝫ i via
y ſua errauerūt. Nō ē ꝙ ſal-
uet te. Ca.xlviij.
a Audite hec domus ia
cob ꝙ vocamini noīe

extendat.ꝛ ſic tolliꝫ timor dn̄i. h Sapia tua ꝛc̄.ꝛ bn̄
dꝛ tua.q2 nō erat vera ſcīa nec ſapia ſꝫ deceptio.
i Preter me nō ē altera.ſiꝉis in ptāte ꝛ dignitate.
k Veniet ſuꝑ te malū ꝛc̄.ꝛ iō nō poteris tibi ꝓuidere.
In hebreo hꝫ. Et neſcies requirere ipm̄. hoc ē nō ꝓuide-
bis: ꝛ ſic remedium
querere nō poteris
cetera patent ex di-
ctis. l Sta. Hic
ꝯn̄ter excludiꝫ dicte
pene euaſio.ꝛ hanc
excludendo ponit
tria: ꝑ que regnū ba
bylonis confidebat
manere in ſua potē
cia. Primū erat mꝉ
titudo incantatorū
ꝛ maleficoꝝ.ꝑ quo-
ruȝ artes ꝛ oꝑa cre-
debant ſe poſſe ſci-
re occulta ꝛ futura.
ꝛ ſic cauere ꝑicula.
hoc aūt excludiꝫ cū
dꝛ. l Sta cuȝ in-
can.tuis.q.d. cuȝ ꝑ
eos nō ſtabis.
m In quib⁹ labo-
raſti ꝛc̄. hoc ē a ꝓn-
cipio ex quo baby-
lon fuit fundata.vn̄
ꝛ nigromācia cepta
fuit in chaldea.
n Si for.ꝙd ꝓſit ti
bi eoꝝ ſcīa.q.d.non
ꝓderit. o Aut ſi
poſ.for.fieri.te mu-
niēdo ꝯ futura peri
cula tibi ꝑ eos ꝑe-
nūciata.q.d.nō.ꝗa
te ꝑmunire non po
terunt.iōo ſubditur
Defeciſti ꝛc̄.
p Stent ꝛ ſaluent
te ꝛc̄. Hic excludiꝫ
ſecundū de quo cō
fidebāt.ſ.ſcīa aſtro-
logoꝝ ꝛ diuinoꝝ ad
ꝑcognitōem futuro
rū h̄ excludit.d.
p Stent ꝛc̄.i.diui
nantes de futuris ꝑ
motū celi.q.d.nihil
poterūt indicare ti-
bi.iō ſubdiꝫ. q Ecce fa.ſꝫ ꝙ̄i ſtipula.i.mā ad incendiū
parata. r Ignis cōbu.eos.q2 perieꝫ in incēdio baby
lonice ciuitatis. s Nō ſunt pru.ꝙ cale.ꝛc̄.i.ille ignis
nō erit ad recreatōem ſicut ille ꝙ fit in camino in hyeme
ſꝫ ad exterminatōȝ. t Sic fcā ſꝫ tibi ꝛc̄.i.data ꝯbuſtōi.
v Negociatores.h̄ excludiꝫ terciū de ꝙ ꝯfidebāt baby-
lonij.ſ.multitudo ꝛ potētia mercatoꝝ ꝗbus abūdabat il
lud regnū.ꝙ diſcurrebāt ad diuerſas ꝑtes ꝑ mare ꝛ ꝑ trā
ꝛ inde diuitias multas apportabāt ad nūerandū regnuȝ
babylonicū.explorabāt etiā ꝯditōes alioꝝ gētiū.qḋ mul
tū faciebat ad ſtabiliēdū regnū ſuū.h̄ igꝛ excludiꝫ cū dꝛ.
v Negocia.tui.ꝛc̄.i. ꝗs hr̄e ꝯſueuiſti a fundatōne tua.
x Vnuſqſqꝫ i via ꝛc̄.i.in itinerib⁹ ſuis ꝛ oꝑib⁹.ꝛ iō ex ſu
pradictis ꝯcludiꝫ. y Nō ē ꝙ ſal.ſ.in oib⁹ illꝫ ꝑ ꝗs ꝯfide
bas ſaluari ꝛ ſtabiliri.vt pȝ ꝑ excluſionē eoꝝ ex ꝑdictis.
a Audite h̄. Poſtqꝫ Eſaias ꝓpha denū- Ca.xlviij.
ciauit babylonioꝝ deſtructōȝ.h̄ ꝯn̄r denūciat ppl'i
iude liberatōeȝ. qui captiuus a babylonijs teneba

b iſrael: ⁊ de aquis iuda exi
c ſtis q̄ iuratis in noīe dñi:
d ⁊ dei iſrael recordamini: nō
in veritate neq̄ in iuſticia
e De ciuitate. n. ſancta vo-
f cati ſūt. ⁊ ſuꝑ deū iſrael cō
g ſtabiliti ſunt. Dñs exerci-
h tuū nomē ei⁹. Priora ex-
i tūc annūciaui ⁊ ex ore meo
exierunt: ⁊ audita feci ea:
repente operatus ſum ⁊ ve-
k nerunt. Sciui. n. q̄r durus
es tu ⁊ neruus ferreus cer
uix tua. ⁊ frons tua erea:
l Predixi tibi extūc anteq̄
m venirent iudicaui tibi: ne
forte diceres. Idola mea
fecerūt hec: ⁊ ſculptilia mea
⁊ conflatilia mandauerūt
n o iſta. Que audiſti: vide oīa.
p Uos aūt nō annunciaſtis
q Audita tibi feci noua ex-
r tunc: ⁊ cōſeruata ſunt que
s neſcis. Nunc creata ſunt
t ⁊ nō extūc: ⁊ añ diē. ⁊ non
v audiſti ea: ne forte dicas:
x ecce ego cognoui ea. Ne-
y q̄ audiſti neq̄ cognouiſti:
neq̄ extūc apta ē auris tua
z Scio. n. q̄r p̄uaricās p̄uari
a caberis: ⁊ tranſgreſſorē ex
b vtero vocaui te. Propter
nomē meū longe faciā fu-
c rorē meū: ⁊ laude mea in-
d frenabo te ne intereas. Ec
e ce excoxi te: ſed non quaſi
f g argentū: elegi te in camino
pauꝑtatis. Propter me ꝓ
h i k pter me faciā: vt non blaſ-
l phemer: ⁊ gloriā meā alte
m ri non dabo. Audi me ia-
cob ⁊ iſrael quē ego voco
n o Ego ipſe: ego prim⁹ ⁊ ego
p nouiſſimus. Manus quo
q q̄ mea fundauit terram: et
dextera mea menſa ē celos
r s Ego vocabo eos: ⁊ ſtabūt
t ſimul. Congregamini om-

tur ⁊ diuidit in duas ꝑtes. q̄r p̄mo excitat audientiū intellectū. ſecūdo ꝓſequit̄ ꝓpoſitū ibi: Priora. Circa p̄mū recolit duo de quibus gloriabant̄. ⁊ q̄ debebāt eos mouere ad bonū. Primū eſt nobilitas ortus q̄ debet mouere ad bonū. vñ dicit Boetius. iij. de cōſola. Si in nobilitate generis iſtud ē optimū. q̄r ꝑ hoc ē impoſita ipſis nobilibus quedā neceſſitas ne a maiorū ſuorū ꝓbitate degenerent: ⁊ q̄tū ad hoc dicit. a Audite me do. iacob. i. q̄ deſcendiſtis a tāto patriarcha. ⁊ ab eo vocati eſtis filij iſrael. b Et de aquis iuda exiſtis. i. de tribu nobiliori filiorū iſrl̄. q̄r erat regia. Secūdum ē ſanctitas cultus. q̄r ſoli iudei dicebant̄ p̄ alijs cultores dei. ⁊ q̄tū ad h̄ dicit. c Qui iu. i noīe dñi. q̄ ad eius reuerētiā. hoīes. n. ꝑ maiorē ſui iurant Hebre. vj. ſ; q̄r reuerentia debita nō eſt in illicito iuramento ſ; magis irreuerētia. iō ad remouendū eorū falſam gloriā ſubdit. d Nō in v̄itate neq̄ in iuſticia. ⁊ ſic eoſ notat de iuramento falſo qd̄ caret veritate. ⁊ de iuramēto iniquo qd̄ caret iuſticia. e De ciui. n. ſancta. i. irl̄m ad cultū dei electa. f Uocati ſunt. i. denoīati ciues de quo ſil̄r gloriabāt̄. g Et ſuꝑ deū iſrl̄ ⁊c̄. q̄r legē eius ſeruare ꝓmiſerūt. ⁊ hoc etiā debebat eos mouere ad bonū. h Priora. Hic exeq̄t ꝓpoſitū. ſ. de ppl̄i liberatōe. Circa quā p̄mo ponit̄ liberātis cōditio. ſcd̄o ſubdit̄ ip̄a liberatio: ibi. Congregamini. Cōditio aūt liberātis ē q̄ ſit ſciēs ⁊ potēs ad hoc. ⁊ iō p̄mo oñdit̄ ip̄ius dei ſcia. ⁊ ſecūdo ip̄ius potētia ibi: Audite me. Prima in duas. q̄r p̄ dei ſcia oñdit̄. ſecūdo quedā obiectio ſoluit̄ ibi: Propter nomē meū. Circa p̄mū ſciendū q̄ dei ſcia oñdit̄ dupliciter. vno mō ex certa reuelatōe contingentiū futurorū. alio mō ex occultatōe eorū ſcd̄m ponit̄ ibi: Audita feci. Circa primū dicit̄ in ꝑſona dñi. h Priora extunc. i. anteq̄ fierēt. i Annūciaui ſicut p̄z Geñ. xv. vbi denūciauit abrae ꝑegrinatiōem ſeminis ſui futurā in egyptū. ⁊ inde redituā quarta generatōe. ⁊ ſicut denūciauit. ita poſtea in effectū ꝓduxit. ideo ſubdit̄. Repente operatus ſum ⁊c̄. ⁊ cā hui⁹ reuelatōis ⁊ cōſiliū ſubdit̄. k Sciui. n. q̄r durus es tu. ſ. ad credēdū veritatē ⁊ ꝓnus ad ydolatrie falſitatē. iō. l Predixi tibi extūc. i. longe añ factū. m Ne for. di. ⁊c̄. ſi euenirent abſq̄ mea denūciatōe. n Que au. ꝑ me reuelata. o Uide oīa. ſicut p̄dixi adipleta. ⁊ ſic potes ſcire q̄ ego feci ⁊ nō idola. p Uos āt nō annūciaſtis. ſ; ego q̄ hec reuelaui abrae ⁊ alijs ꝓphetis. q Audita feci. h̄ oñdit̄ ꝓpoſitū ex aliquorū occultatōe. ſicut. n. de⁹ aliq̄ reuelauit iudeis añq̄ fierēt. ne idol' eorū aſcriberet̄: vt dcm̄ ē. ita aliqua nō reuelauit eis. ne p̄cognitō idolis aſcriberet̄. Et h̄ ē qd̄ dr̄. q Audita fe. ti. no. extūc. i. anteq̄ fierēt. vt dictū ē p̄te p̄cedēti. ⁊ ſic ꝯtinuat ſe ad p̄cedētia. r Et cōſer. ſunt. i. nota apd̄ me tm̄. s Que ne. nūc cre. ſunt. i. i effectu poſita. t Et nō extūc ⁊c̄. i. lōge añq̄ eſſent. nec etiā añ diē vel horā in q̄ fcā ſunt illa cognouiſti. cui⁹ ratō ſubdit̄. v Ne for. di. ec. ego cog. ea. ꝑ me vl' ꝑ idola añq̄ fierēt. iō ſubdit̄. x Neq̄ au. ab idol' tuis. y Nec cog. ꝑ teip̄m. Neq̄ extūc apta ē auris tua. ⁊ ſubdit̄ cauſa z Scio. n. ⁊c̄. i. ſcio ꝓnitatē tuā ad idolatriā. a Et trāſ. de vētre aīs ex vtero vocaui te. i. d̄ deſerto. in q̄ portabā te. q̄ mr̄ puerū ī vētre. ibi. n. fabricauit ppl̄s iſrl̄ vitulū conflatilem et adorauit hoſtias imolando. Exo. xxxij. ⁊ iō aliq̄ ſunt illi ppl̄o celata vl' velata vſq̄ ad horā euentus: ne ex ꝓnitate eius ad idolatriā attribueret idolis iſtā p̄cognitionē. b Propt̄ no. meū. Hic remouet̄ quedā obiectio. q̄r poſſet aliq̄s dicere: ex q̄ deus p̄ſciuit maliciā ⁊ ꝓnitatē hu⁹ ppl̄i nō debuit ei tot bona feciſſe: h̄ remouet. d. q̄ illa nō fecit ꝓpter ppl̄ꝫ ſ; ꝓpter nomē ſuū ⁊ hoc ē quod dicit̄. b Propt̄ no. meū lō. fa. ⁊c̄. i. feci. ⁊ loq̄tur de p̄terito ꝑ modū futuri ſicut frequēter fit in ꝓphet̄. q̄r tūc penit⁹ nō te deleui vt ſuarē ꝓmiſſū meū ad abraā yſaac ⁊ iacob de ꝯſeruādo ſemē eorū. ꝓpter qd̄ dicēte dño moyſi Exo. xxxij. Cerno q̄ ppl̄s iſte dure ceruicis ſit: dimitte me vt iraſcat̄ furor me⁹ ꝯ eos ⁊ deleā eos. moyſes orauit dñm. d. Quieſcat ira tua ⁊ eſto placabil' ſuꝑ neq̄tiā ppl̄i. Recordare abraā yſaac ⁊ iſrl̄ ſeruorū tuorū q̄bus iuraſti ⁊c̄. c Et lau. mea infre. te. i. in frena ſubigā occupando te in cerimonijs. d Ne inte. offerēdo. ſ. idolis. iſta fuit vna de cauſis multiplicatōis cerimonialiū. e Ecce excoxi te. ꝑ tribulatōes multiplices in deſerto: ⁊ poſtea in terra ꝓmiſſiōis ꝑ reges aſſyriorū ⁊ babylonie f Sꝫ nō q̄ ar. q. d. ſꝑ in te remāſit impurū. g Elegi te in ca. pauꝑ. i. in egypto vbi in pauꝑtate ⁊ afflictōe coq̄bas lateres in camino. Propter me. i. ꝓpter honorē meū ſeruādū. ⁊ duplicat̄ li ꝓpter me ad maiorē aſſertōꝫ. h Faciā. ſ. liberatōꝫ tuā ⁊ ſaluatiōꝫ. i Ut nō blaſphemer. a dicētib⁹ q̄ nō tenerē ad p̄res p̄dictos fidelitatē. k Et glo. meā. i. cultū m̄ debitū. l Alteri nō da. i. dare licite nō cōcedā. m Audite. h̄ ꝯñr oñdit̄ potētia dei liberātis. ⁊ h̄ ex creatōe rerū de nihilo ad quā req̄rit̄ potētia infinita. q̄r int̄ nihil ⁊ aliq̄d n̄ ē ꝓportio aliq̄. ⁊ h̄ ē qd̄ ſubdit̄ n Ego ipſe. ⁊ nō ali⁹ ſuꝑ. ē creator. o Ego p̄. ⁊c̄. a q̊ dependet oē cē creatū. p Man⁹ q̄ꝫ ⁊c̄. h̄ dr̄. q̄r t̄ra ē ꝑs infima mūdi ſic̄ fundamētū in domo. q Et dex. mea mē. ē celos. in hebreo hr̄. Palmizauit celos. i. palmo mēſurauit: ꝑ qd̄ intell'r facilitas mēſuratōis ſicut ī eo q̄ mēſuratur palmo hoīs. r Ego vo. eos. i. corpa celeſtia īponēdo eis ꝓp̄a noīa pſal. cxlvj. Qui nūerat mltidinē ſtellarū ⁊ oī. ⁊c̄. s Et ſta. ſil. i. parati ſunt ad obſequiū meū. et ſic oñdit̄ dei p̄ās nō ſolū ex rerū creatōe ſ; ēt ex earū gubnatōe. t Cōgregami. poſtq̄ eſa. denūciauit dei liberātis ꝯditōꝫ. h̄ ꝯñr denūciat ip̄am liberatōꝫ. ⁊ ſcd̄o libatōis

ꝯ nes vos ⁊ audite. Quis ex
y eis annūciauit hec. Dñs di
z lexit eū faciet volūtatē suā
in babylone ⁊ brachiū suū
a in chaldeis. Ego ego locu
b tus sum ⁊ vocaui eū: addu
c d xi eū ⁊ directa est via eius
e Accedite ad me ⁊ audite hec
f Non a principio in abscō
g dito locutꝰ sum. Ex tempo
h re anteꝙ̄ fierent ibi eram:
i k ⁊ nūc dñs deus meus mi
l m sit me ⁊ spūs eius. Hec di
n cit dñs deus redēptor tuꝰ
o sanctus isrl̄. Ego dñs deꝰ
p q tuus: docēs te vtilia gub
r nās te in via qua ambulas
s Utinā attēdisses mādata
t mea facta fuisset sicut flu
v men pax tua: ⁊ iusticia tua
x sicut gurgites maris ⁊ fuis
y set quasi harena semen tuū
z ⁊ stirps vteri tui vt lapilli
a eius. Non interijsset ⁊ nō

modū ⁊ ordinē ibi. Egredimini. Circa primū sciendū ꝙ liberatio ppl'i de babylone facta ꝑ Cyrū figura fuit liberatōis a ptāte demonis facte ꝑ xp̄m. ⁊ iō ṗmo ponit̄ liberatio ṗma. ⁊ scd̄a ibi: Accedite ad me. modus est. n. istiꝰ ꝓphe. vt frequēter dcm̄ ē s̄. denūciādo statū illiꝰ ppl'i sil' denūciare mysteriū xp̄i. Circa ṗmū dr̄.
t ¶ Cōgregamini oēs vos. i. vos iudei.
v ¶ Et audi. vocem dñi loquētis ꝑ os ꝓphete. x ¶ Quis ex eis. i. de chaldeis de quibꝰ. s̄. fecerat mētōem. annūciauit hec scꝫ mala eis futura ꝑ Cyrū. q. d. nullus etiā de ydolis hec annūciare potuit.
y ¶ Dñs dilexit eū. scꝫ cyrum. Circa qd̄ sciendū ꝙ diligere ē velle alicui bonum deꝰ aūt ꝓmouit cyrum ad dignitatē regni de statu infimo ⁊ vili. vt dcm̄ fuit supra. xlv. ⁊ sic dilexit eū ꝙ̄tū ad bonū regni ⁊ monarchie. nō tñ ꝙ̄tū ad bonū gr̄e ⁊ gl'ie. qꝛ lꝫ deū celi cōfessus fuerit. vt hr̄. j. Esdre. j. tñ cū hoc idola coluit. vt dctm̄ fuit s̄. xlv. z ¶ Faciet vo. suā. s. dei in babylone chaldeos ꝑ pctā sua puniēdo f̄m ordinē diuine iusticie ⁊ iudeos inde liberando. a ¶ Ego lo. sum. in ꝑsona dei. hoc dr̄: q̄ mentiri nō pōt. b ¶ Et vocaui eū. ad dignitatē regni.
c ¶ Adduxi eū. ꝯ babylonē. d ¶ Et directa ē via eius. ꝑ victoriā sequētē. e ¶ Accedite. hic ꝯñr denūciat̄ liberatio a ptāte demonis figurata ꝑ liberatōem a captiuitate babylonis. hec aūt liberatio fc̄tā est ꝑ missionē filij dei in mundū. iō ꝓ describit̄ hec missio. scd̄o fcā ꝑ eū liberatio: ibi. Hec dicit. Circa ṗmū ē aliquātulū imorandū. qꝛ ibi exprimit̄ sancte trinitatis mysteriū. Sciēdū igit̄ ꝙ illud qd̄ hic dr̄. f ¶ Nō a prīci. in abscō. lo. sum. f̄m doctores catholicos ⁊ hebreos intelligit̄ de datōe legis in monte synai. que nō fuit data occulte ꝫ manifeste: intantū ꝙ totus ppl's audiebat vocem dñi loquentis: ꝙ̄tū ad decē ꝓcepta decalogi. vt hr̄ Exo. xx. ⁊ sic qd̄ dr̄ hic. Nō a ṗncipio in abscondito locutꝰ sum. nō ē verbū Esaie q̄ legē nō dedit: ꝫ ipius dei. ⁊ in hoc cōueniūt catholici ⁊ hebrei. qd̄ aūt subdit̄. Ex tpe anteꝙ̄ fierent ibi erā. i. anteꝙ̄ lex daretur. Et i hebreo hr̄. In ṗncipio sui eē ego ibi. i. a ṗncipio dationis legis. qd̄ exponūt aliqui hebrei de ꝑsona Esaie dicentes ꝙ oēs ꝓphete fuerūt in monte synai. ⁊ ibi acceperūt a deo ꝓphetias suas: sicut moyses legeꝫ. futuris tñ tpibus f̄m ordinatōem dei ab eis ꝓnūciādas. ⁊ f̄m hoc subdit esaias. Et nūc misit me dñs deus ⁊ spūs eius. scꝫ ad denunciandū ꝓphetiam quam tunc acceperā. s. ipo tēpore dationis legis. sed istud dictū est falsum. quia post datōem legis esaias fuit natus. s. per. dc. annos: ⁊ amplius. multi etiaꝫ ꝓphete adhuc posterius. s. Hiere. ezechiel daniel: aggeus ⁊ zacharias ⁊ plures alij. Si aūt dicat̄ ꝙ anime ꝓphetarum extūc vel ante fuerunt create. ⁊ sic fuerunt ibi ꝓphete f̄m animas. hoc nō solum est ꝯtra doctores catholicos ⁊ phos. qui dicunt aiam hominis nō ꝑcedere corpus duratōe. sed etiam contra aliquos doctores hebreos. vnde sup illud Zacha. xij. Ego formans spiritū hominis in medio eius. vbi translatio nr̄a habet. Fingens spirituꝫ eius in eo. dicit quedā glo. hebraica. ꝙ creator creat aiam cum ꝑfectione figure corpis humani. ⁊ ita dicunt phi. quia anima est actus primus corpis phisici organici ⁊c̄. ij. de anima. hoc etiam apparet Gen. j. vbi dicitur: ꝙ formato corpore ade deus inspirauit in faciē eiꝰ spiraculum vite. Ergo quod dicitur hic: Ex tempe anteꝙ̄ fierent ibi eram. vel a principio sui esse ego ibi. non potest intelligi de esaia. hoc etiam ptꝫ in quodam libro apd̄ hebreos autētico vbi ista lr̄a inducitur dicta in persona dei sicut ⁊ precedens immediate. s. Nō a principio in abscondito locutus sum. ⁊ eodem modo quod subditur in eodem contextu ⁊ sub eodem versu. Et nūc misit me dominus ⁊c̄. in ꝑsona dei dicitur. Si eniꝫ ad ꝑsonam esaie referret̄ eēt ibi ṗncipium noui versus. vt esset distinctio inter personas loquētes. nunc aūt in hebreo vnicus est versus qui incipit. Accedite ad me ⁊c̄. Et termiat̄ ibi. Et nūc dominus deus misit me ⁊ spiritꝰ eius inclusiue. Ex dictis ptꝫ mysterium sancte trinitatis. qꝛ hic expresse dicitur deꝰ missus a deo ⁊ spiritu eius. inter missum ⁊ mittētē ē ꝑsonalis distinctio. ⁊ sic apparet distinctio ꝑsonalis ipiꝰ filij missi a pr̄e ⁊ spūscto a q̄bus missus ē in carnē ꝓ mūdi salute. resumat̄ ꝗ lr̄a a ṗncipio cū dr̄. e ¶ Accedite ad me ⁊ audite. hec vbū ē filij dei. vt ptꝫ ex ꝓdictis. q̄ excitat attētōem audiētiū ad significandū ꝙ vult dicere aliq̄d magnū. s. sctē trinitatis ⁊ incarnatōis filij mysteriū. f ¶ Nō a ṗncipio. s. datōis legis
• g ¶ In abscō. lo. sum. qꝛ in manifesto eam dedi. Circa qd̄ sciēdū ꝙ lꝫ lex illa fuerit data a tota trinitate cuiꝰ opa sūt indiuisa. tñ illa datio appropat̄ filio. Sicut. n. illa q̄ ptinent ad potētiā appropant̄ pr̄i: ⁊ q̄ ad bonitatē spūisctō ita q̄ ptinēt ad sapiam filio cuiusmodi ē datio legis ⁊ ꝓphetice cognitōis ⁊ filium. h ¶ Ex tpe anꝙ̄ fi. ibi erā. cū pr̄e ⁊ spūsctō f̄m diuinitatē. i ¶ Et nūc. i. tpe gr̄e.
k ¶ Misit me. ad hūanitatis assumptōnem. l ¶ Dñs. i. deus pr̄. m ¶ Et spūs eiꝰ. q̄ ē tercia in trinitate ꝑsonarū
n ¶ Hec di. dñs. hic ꝯñr describit̄ liberatio fcā ꝑ filiū incarnatū. ⁊ hec ꝑ suā sctām doctrinā ⁊ opa cū dr̄. n ¶ Hec dic dñs deꝰ redē. tuꝰ. i. dei filiꝰ incarnatꝰ. q̄ redēptor ē mūdi: ⁊ vnus deꝰ ⁊ dñs cū pr̄e ⁊ spūsctō. o ¶ Sanctus isrl̄. i. sanctificās isrl̄. p ¶ Ego dñs deꝰ tuꝰ. rōne deitatis.
q ¶ Docēs te vtilia. i. euāgelica ⁊ ꝯsilia q̄ lꝫ nō sint necessaria ad salutē. disponūt tñ ad ꝑfectōꝫ. xp̄c. n. ꝙ̄tū ad moralia ꝓcepta nō addidit nisi ꝯsilia. r ¶ Gubernās te in via q̄ ambulas. i. in p̄nti vita q̄ est via ad patriā. ⁊ qꝛ lꝫ doctrinā xp̄i plures acceperint tñ multoplures recusauerūt vt ptꝫ in euāgelijs ⁊ actibꝰ aploꝝ. iō subdit̄. s ¶ Utinā attēdisses ⁊c̄. ꝙ̄tū. n. ad credēda xp̄c plura docuit tāꝙ̄ de necessitate salutis. vt de articulo sancte trinitatis ⁊ incarnatōis: de baptismo ⁊ ꝯsil'ibus. t ¶ Facta fuissꝫ ⁊c̄. vicꝫ ꝙ̄tū ad pacē tpalē: qꝛ romani nō venissent ad destruēdū locū ⁊ gentē. q̄ destructio fuit in vindictā mortis xp̄i. ⁊ ꝙ̄tū ad pacē internā ꝯscientie: ⁊ pacem supne gloria finaliter consequendā. sicut angeli clamauerunt in natiuitate xp̄i credētibus affuturā Luc. ij. Gl'ia in altissimis deo. ⁊ in terra pax hoibus bone volūtatis ⁊c̄. v ¶ Et iu. tua si. gur. maris. i. valde abūdās. qꝛ iusticia q̄ ē ꝑ fidē xp̄i: illa est iusticia abūdās. x ¶ Et fuisset quasi hare. semē tuū. . i. filij tui ⁊ filie fuissent multoplures ꝙ̄ sunt. qꝛ in destructōe irl'm ꝓꝑ xp̄i mortē multi iudei fuerūt interfecti. vicꝫ decies centū milia a ṗncipio obsidionis ad finē. ⁊ in captiuitatē ducti nonagintaseptē milia. vt dicit Egysippꝰ illoꝝ tpoꝝ vicinus li. v. y ¶ Et stirps vteri tui. i. filij ⁊ filie. z ¶ Ut lapilli eiꝰ. i. maris. Repetitio ē eiusdeꝫ snie. Uocant̄ etiam hec semen ⁊ filij ⁊ filie oēs q̄ credidissent ad doctrinā iudeoꝝ si fidem xp̄i recepissent. a ¶ Et nō interijsset ⁊c̄. i. non fuisset destructio iam dicta.

fuiſſet attritum nomē eius
b a facie mea. Egredimini ð
c babylone: fugite a chalde-
d is. In voce exultationis
annunciate: auditum faci-
te hoc et efferte illud vſq̄
e ad extrema terre. Dicite:
Redemit dominus ſuuz
f ſuum iacob Non ſitierunt
in deſerto cū educeret eos
g Aquaz de petra produxit
eis et ſcidit petram ⁊ fluxe
h runt aque. Non eſt pax im
pijs dicit dominus.

Capitulum. .xlix.

a Audite inſule ⁊ atten-
b dite ppli de lōge. Do
minꝰ ab vtero vocauit me
de vētre matris mee recor
c datus eſt nois mei: ⁊ poſu
it os meum q̄ſi gladiū acu
d tum: in vmbra manus ſue

b Egredimini. Poſtq̄ eſaias denūciauit duplicē liberationē. ſ. ꝑ cyrū ⁊ ꝑ xp̄m. Hic ꝯñr deſcribit vtriuſq̄ ordinē ſiue modū: ⁊ pᵒ pme ſcd̄o ſcd̄e ca. ſeq̄nti. Circa pmū dicit. b Egredimini de babylone. q̄ſi di. ꝓpe ē deſtructio eiꝰ ꝑ Cyrū ⁊ exercitū ipſius. c Fugite a chaldeis. q2 nō ſolū ciuitas metropolis fuit capta a cyro ſed etiā tota regio. d In voce exultationis annūciate. ſcʒ hāc deſtructionē applaudēdo diuine iuſticie: ⁊ etiā liberationi iudeoꝝ q̄ pꝰ deſtructōnē facta eſt ꝑ cyrū. e Dicite redemit dñs ſeruū ſuum iacob. ſ. in liberatiōe de captiuitate babylonica. reducite eā ad memoriā tāq̄ grati liberationez de ſeruitute egypti. f Nō ſitierūt. in deſerto. cū exirēt de egypto: ꝑ h̄ nō excluditur ſitis generalit̄: q2 filij iſrael exeūdo de egypto paſſi ſūt pluries ſitim in deſerto: vtʒ Exo. xv. ⁊ xvij. ⁊ Nu. xx. ſʒ excludit̄ ſitis ducens ad piculū mortis⁊ q2 dñs ſubuenit eis: iō ſubdit̄. g Aquaz de petra ꝓduxit eis: vt pʒ Exo. xvij. ⁊ Nu. xx. h Non ē pax ⁊c̄. q2 quātūcūq̄ dñs p̄ſtaret eis h̄ beneficia ⁊ plura alia fuerūt tñ multi mali in pp̄lo iſrael ꝯ dñm murmurātes q̄ ĩmortui fuerūt vagabūdi in deſerto: vt h̄r Nu. xiiij. Nō. n. pōt iſtud de ꝓductiōe aque de petra exponi cōuenienter de reditu captiuitat̄ babylonice: q2 nō legit̄ tūc dominꝰ talia feciſſe. ⁊ nō ē veriſimile ꝙ Eſdras ⁊ alij q̄ illuz reditū deſcripſerūt h̄ tacuiſſēt: ⁊ iō melius exponit̄ mō dicto de reditu de egypto. In ca. xlviij. vbi ð2 in poſtilla: Propter nomen meū longe faciā.

Additio. j.

Quod in ꝓpheticis ſcripturis freq̄nter fit ſermo de futuro ꝑ modū p̄teriti: rō eſt ꝑꝑ certitudinē ꝓphetie ꝑut cōiter dicit̄. ſʒ qd̄ de p̄terito ꝑ modū futuri fit ſermo h̄ ratio nō ſufficit ſʒ aſſignanda eſt alia.

In eodem capi. vbi dicit̄ in poſtil. Et laude mea infrenabo te.

Additio. ij.

Per diuinā laudē hō aſcēdit in deū ꝑ affectū: in tantū ꝙ ꝑ h̄ retrabit̄ ab his q̄ ſūt ꝯ deū ⁊ h̄ ē qd̄ dic̄ ꝓpheta: Laude mea infrenabo te ne itereas ſm̄ ſanctū Tho. in ſecūda ſecūde. q. xcj. q̄ videt̄ mag̃ ꝓpria expoſitio q̄ illa q̄ in poſtilla dicit̄ de laude. In eo. ca. vbi ð2 in poſtil. Et dextera mea mēſa ē celos.

Additio. iij.

Per h̄ qd̄ ð2: Dextera mea palmiʒauit celos: ſm̄ hebraicā lr̄am nō ſolū ītelligit̄ facilitas mēſuratiōis ſʒ etiā mēſuratiōis debita ꝯgruētia ſeu coadaptatio ad rē q̄ edificari intendit̄: ſicut ille q̄ palma aliq̄d menſurat: ſic vt nō excedat nec deficiat ab intēto ſm̄ illd̄ Sapiē. ca. xj. Oia fecit dñs numero pondere et menſura.

In ca. xlviij. poſtil. exponit illū paſſū. Replica. Propt̄ nomē meū furorē meū longe faciaʒ. i. feci ponēdo futuꝝ ꝓ p̄terito. Burg. dicit vſitatū in ꝓphetis ponere p̄teritū ꝓ futuro ꝑꝑ certitudinē ꝓphie: ſed ponē futuꝝ ꝓ p̄terito hʒ aliā rationē: quā tñ nō aſſig̃t. pōt aūt p̄ter alias rōeſ dici ꝙ ꝓphe vtūt̄ ⁊ ſacra ſcriptura ð deo loq̄ntes v̓bo oīm tp̄m īdifferēter: q2 eternitas ſoli deo cōueniēs coexiſtit oībꝰ differētijs tp̄m: ſicut dictū ē. ſ. Exo. xxx. ca. In eo. ca. vbi ð2: Et laude mea infrenabo te intereas: h̄ frenū dicit poſtil. cerimoniales obligatiōes q̄bꝰ populꝰ tenebat̄: ne ad ydola deflueret. Burg. āt h̄ factū puipendēs dicit illā laudē fore aſcēſū mēt̄ i deū ꝑ affectū tāferuidū vt ꝑ hūc tāq̄ ꝑ frenū retrahat̄ ab his q̄ ſūt ꝯ deuʒ. Sʒ manifeſtū ē ex lr̄a: ꝙ illi iudei de q̄bꝰ h̄ ð2 hmōi affcm̄ ñ habuert̄ ad deū: q2 coluert̄ deū timore ſuili: dū ei tribularent̄ ad dñm clamauert̄ vt ð2 de h̄ pp̄lo i mult̄ locis ſacre ſcriptꝰre. tp̄e āt ꝓſperitat̄ de fluxert̄ ad ydola: iō ð2 de eodē. Populꝰ hic labijs me honorat ⁊c̄. Vñ alia ē laus dei q̄ ꝓcedit a libera volūtate q̄ q̄ a ſeruili obligatiōe: prima nō hʒ rōnē freni ſʒ libertatis q2 fit amore iuſticie. Secūda hʒ rōnē freni: q2 fit timore pene. pma nō retrahit a malo ſʒ tēdit i bonū qd̄ fit libere ſine freno. Secūda aūt retrahit a malo: ſʒ ñ afficit̄ ad bonū. Et qd̄ de pma h̄ ñ dicat̄ ſʒ de ſcd̄a ꝓbat. s. tho. exponēs hūc locuʒ ⁊ dicēs. Infrenaʒ. i. obligā te ad cerimoniales laudes meas ne ſacrificia ydolis offerēs intereas: et adducit ad id cōcordātiam pſal. In chamo ⁊ freno maxillaſ eoꝝ cōſtrige. puto h̄ ⁊ alibi oculos Burg. odio ⁊ liuore cecatus: vt videre non potuit: ꝙ vilipēdendo po. ſ. Tho. vilipēdit cuiꝰ tñ dicta dixit in ꝓlogo ſui opis igne charitat̄ examinata: ⁊ nālis rōnis dictamie ml̄tiplicit̄ purgata ⁊ tñ h̄ Burg. ꝓ ſui error̄ cōfirmatione allegat ſanctū tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. xcj. vt euʒ ſic relinquat in ꝯtradictiōe.

Capitulū. xlix.

Audite inſule. Hic ꝯñr deſcribit̄ modꝰ. ſ. ſecūde liberationis facte ꝑ xp̄m. Sciēduʒ tñ ꝙ aliq̄ doctores catholici totū iſtd̄ capl̄m exponūt de liberatōe facta ꝑ cyrū ſʒ iſtud nō videt̄: veꝝ q2 pp̄ls de babylōe rediens nō fuit in tāta ꝓſperitate quāta deſcribit̄ h̄: imo fuit ī multa anguſtia ⁊ pauꝑtate ſicut dictū ē ſ. xxxv. ⁊ in pluribꝰ alijs locis. Preterea ſic exponētes mag̃ iudaiʒant q̄tū ad h̄ q̄ doctores hebreoꝝ antiq̄ q̄ aliq̄ dicta in h̄ capitulo referūt ad tp̄s xp̄i. ſ. illud. Dedi te i lucē gentiū vt ſis ſalus mea vſq̄ ad extremū t̄re. ⁊ ꝑ ꝯñs alia q̄ annectūtur huic īnie ꝯñr vl̓ añcedēter: ꝙ āt ita ſit: pʒ in glo. magna ſuper Geñ. xlj. ca. vbi mouet̄ tal̓ q̄ſtio de meſſia Poterit ne dici ꝙ redēptor cū venerit: ſit leuās facies. i. acceptor ꝑſonarū ſm̄ modū loq̄ndi hebraicū: ⁊ rñdetur ibi. Abſit. ſed oēs ꝯfitētes ei corde ⁊ ore ⁊ opibꝰ ſaluabit. ſicut ſcriptū ē Hiere. xxiij. In diebꝰ ill̓ ſaluabit̄ iuda ⁊ iſrael ⁊c̄. ac ſi dicat. Cōfitētes ei. ⁊ ſic ð2 Eſaie. xlix. Dedi te in lucē gētiuʒ vt ſis ſalus mea vſq̄ ad extremū terre: h̄ glo. ſm̄ oēs doctores catholicos intelligit̄ ad lr̄am de xp̄o: vt plenꝰ videbit̄ q̄ñ erimꝰ ibi dño cōcedēte: ⁊ ꝑ ꝯñs alia q̄ ad idē inducunt̄ de ca. iſto. Dedi te in lucē gentiū ⁊c̄. ſm̄ auctoreʒ vel auctores illiꝰ intelligit̄ ad lr̄am de xp̄o. Itē Act̄. xiij. hec auctoritas Dedi te in lucē ⁊c̄. a paulo ⁊ barnaba inducit̄ tāq̄ dicta ad lr̄am de ꝯuerſiōe gētiliū ad fidē xp̄i. Iteʒ ra. ſa. dicit ꝙ illud ꝙ h̄r v̓ſus finē huiꝰ capituli: Nunq̄d tollet̄ a forti p̄da ⁊c̄. intelligit̄ de eſau ꝑ quē intelligit romanū imperiū: quia cum alijs iudeis expectat ꝑ meſſiaʒ vētuꝝ liberari de ſeruitute in q̄ ſunt ⁊ ſic ſm̄ eum referendū eſt ad tēpus xp̄i qd̄ verū eſt: ſʒ expectant futuꝝ qd̄ per Ieſum naʒarenū impletū eſt: ꝑꝑ qd̄ dicit Math. xvij. Ergo liberi ſūt filij. ⁊ loquit̄ de tributo romano imperatori reddendo. Igit̄ exponēdo capl̄m ſm̄ hūc ſenſum in duas ꝑtes diuiditur: q2 primo ponitur modus ſaluationis: ſcd̄o tollit̄ metus deſperatiōis ibi. Et dixit ſyon. Prima in duas: q2 pᵒ ponit̄ ſaluatoris cōditio: ſecūdo ſubditur ſalutis opatio: ibi. Et ego dixi. Circa primū dicit̄. a Audite inſule. Hic excitat̄ attētio: vt ꝑ h̄ deſignet̄ nunciāde rei magnitudo. b Dñs ab vtero vocauit me. hoc ð2 in ꝑſona xp̄i hominis de q̄ adhuc exñte in vtero matris dixit dñs ꝑ angelū ſuū ad Ioſeph: Vocabis nomē eiꝰ ieſum. Ipſe ei ſaluū faciet pp̄l̄m ſuū a pc̄is eoꝝ: Math. j.
c Et poſuit os meū q̄ſi ⁊c̄. In q̄ notat̄ efficatia v̓bi xp̄i ad p̄ſcindēdū vicia. d In vm. ma. ſue. i. ꝓtātis ſue.

e ꝓtexit me: ⁊ poſuit me ſi-
g cut ſagittã electã. In pha
h i retra ſua abſcõdit me ⁊ di
xit mihi: Seruꝰ meꝰ es tu
k l iſrael q: in te glorificabor.
m n Et ego dixi: inuacuũ labo
raui: ſine cã ⁊ vane fortitu
o dinẽ meam ꝯſumpſi: ergo
iudiciũ meũ cũ dño: ⁊ opꝰ
meũ cũ deo meo. Hec di-
p cit dñs formans me ex vte
q ro ſeruũ ſibi: vt reducã ia-
r cob ad eũ: ⁊ iſrael nõ ꝯgre
s gabitur. Et glorificatꝰ ſuʒ
in oculis dñi: ⁊ deꝰ meus
factus eſt fortitudo mea:
t et dixit paꝝ eſt vt ſis mihi
ſeruꝰ ad ſuſcitãdas tribus
v x iacob ⁊ feces iſrl' ꝯuerten-
y das Dedi te in lucẽ gẽtiũ
ʒ vt ſis ſalꝰ mea vſqꝫ ad ex-
a tremũ terre. Hec dic dñs

b c redẽptor iſrael ſctũs eius
d ad ꝯtemptibilem animam
e f ad ab hominatã gentẽ. ad
ſuũ dñoꝝ. reges videbũt
h i ⁊ ꝯſurgẽt pricipes: ⁊ ado-
k l rabũt ꝑꝑ dñʒ: q: fidel' ẽ: et
m n ſctm̃ iſrael q̃ elegit te. hec
o dicit dñs: In tꝑe placito
p q exaudiui te: ⁊ i die ſalutis
r s auxiliatꝰ ſuʒ tui. Et ſuaui
t v te ⁊ dedi te i fedus ppli vt
x ſuſcitares frã ⁊ poſſideres
y hereditates diſſipataſ. vt
ʒ diceres his q̃ victi ſt: exite
a ⁊ his q̃ i tenebris: reuela-
b mini: Sup vias paſcẽtur
c d ⁊ i oibꝰ planis paſcua eo-
e rũ. Nõ eſuriẽt neqꝫ ſitient
⁊ nõ ꝑcutiet eos eſtꝰ ⁊ ſol
q: miſerator eoꝝ reget eoſ
f ⁊ ad fontes aq̃ruʒ potabit
g eos. Et ponã oẽs mõtes

e Protexit me. nõ ei fuit captꝰ a iudeis: niſi qñ voluit ⁊ ſe obtulit: Iohã. xviij. Dixi vobis q: ego ſum ſi g̃ me q̃ritis: ſinite hos abire. f Et poſuit me ſic̃ ſagittã electam in hebreo hr̃. Claraʒ. i. limatã ꝑ ħ intelligit puritas ⁊ claritas doctrine xp̃i. g In pharetra ſua. i. in ſua ꝓuidentia. h Abſcõdit me. vſqꝫ ad tp̃s reuelatõnis mee.
i Et dixit mihi ſeruus meꝰ es tu. ratõne hũanitatis q̃ qua accepit formã ſerui. Phi. ij. Semetipʒ exinaniuit formam ſerui accipiẽs ⁊c̃.
k Iſrael. ſic noiat xp̃s: q: de pplo iſrael natꝰ ẽ: ⁊ rõne iterꝑtationũ q̃ꝝ vna eſt videſ deũ: q: aĩa xp̃i vidit diuinã eẽntiaʒ ab inſtanti ſue creationis. Alia iterꝑtatio eſt. Directꝰ cum deo. qḋ optie ꝯueit xp̃o hõi. q: eiꝰ hũanitas ẽ inſtrm diuinitatis ꝯiunctum ei ⁊ ſic in oibꝰ mouet ſm deitat' inſtictuʒ
l Quia i te glorificabor. ꝑ miracl'a diuine ꝑtãtis ⁊ excellentie demõſtratiua
m Et ego dixi. hic ꝯñr põit ſalut' operatio. ⁊ prio reſpectu iudeoꝝ. ſcḋo reſpectu gentiliũ: ibi. Et glorificatꝰ ſum. Circa primũ ſciendũ q̄ labores xp̃i ieiunando: vigilãdo: docẽdo: p̃dicãdo: ⁊ oia alia erãt ad noſtrã ſalutẽ ordiata. ſm q̄ dr̃ pſal. lxxiij. Operatꝰ ẽ ſalutem in medio terre. ⁊ q̃uis ꝑncipalit' miſſus fuerit ad p̃dicandũ iudeis in ꝑſona ꝓpria. ꝓpt' qḋ dicit Math. xv. Nõ ſuʒ miſſus niſi ad oues q̃ ꝑierant domꝰ iſrael. tñ pauci iudei ꝯpatiue ad alios crediderũt. ⁊ q̃tũ ad illos dicit.
n Inuacuũ laboraui. ꝓpt' icredulitatẽ iudeoꝝ: ⁊ ad idẽ facit qḋ ſequit'. n Sine cã ⁊ vane fortitudinẽ meã conſumpſi. lʒ em̃ mortuꝰ fuerit in etate virili. tñ ex laboribus videbat' iã antiquꝰ ⁊ in ꝑte ꝯſumptꝰ. ꝓpt' qḋ dixerũt ei iudei Ioh. viij. Quiñq̃ginta annos nõdũ hẽs ⁊c̃. o Ergo iudiciũ meũ cũ dño ⁊c̃. q: ipe videt q̄ nihil omiſi de ꝑtinentibꝰ ad ſalutẽ iudeoꝝ. p Formãs me ex vtero ſeruũ ſibi. q: ab inſtanti incarnatõis fuit diuinitus corpꝰ xp̃i formatũ ⁊ aĩatũ. ⁊ ſic ex tũc ꝑfectꝰ fuit xp̃s oibus ſcientijs ⁊ cariſmatibꝰ. q Vt reducã iacob ad eũ. i. ppl'm iſrael deſcendentẽ a iacob ad quẽ docendũ fuit miſſus. vt dictũ eſt. r Et iſrael nõ ꝯgregabit'. in ouili dñi ꝑ ſuſceptõʒ fidei. q: ꝓ maiori ꝑte in infidelitate ſua ꝑmãſit. ſicut em̃ iacob ⁊ iſrael ſunt duo noia vniꝰ ꝑſone: Gen̄. xxxij. ita ſunt ħ noia vnius ppl'i ab illo deſcẽdẽtis. ꝓpt' ẽt hec lr̃a exponi vt qḋ dr̃ ħ. q Vt reducã iacob ad eũ. itelligatur de illis q̃ crediderũt ex pplo iudeoꝝ. ſicut fuerũt apl'i: alijqꝫ diſcipl'i multi. vt hr̃ in actibꝰ apl'oꝝ. ⁊ qḋ ſubdit'.
r Iſrael aũt nõ ꝯgregabit'. intelligit' de illis q̃ remanſerũt increduli. s Et glorificatꝰ ſuʒ. Hic ꝯñr deſcribitur oꝑatio ſalutis q̃tũ ad gẽtiles cũ fidẽ xp̃i receperũt. ⁊ diuiditur i duas ꝑtes. q: primo deſcribit' hꝰ ſalut' oꝑatio. ⁊ ſecundo ſubdit' gr̃arũ actio: ibi. Laudate celi. Circa primuʒ dr̃ i ꝑſona xp̃i. s Et glorifi. ⁊c̃. int' gẽtes credẽtes nom̃ meũ. qḋ factũ eſt virtute dei pr̃is. iḋ ſubditur t Et dixit paꝝ eſt vt ſis mihi ſeruus. in hũanitate aſſumpta ad ſuſcitandas tribꝰ iacob de morte infidelitatis ad vitã fidei: ſm

q̄ dr̃ abacuc. ij. ca. Iuſtꝰ aũt ex fide viuit. v Et feces iſrael. i. vicia. x Cõuertẽdas. in virtutes. y Dedi te in lucẽ gentiũ ꝑ ſuſceptõʒ lumis fidei. ʒ Vt ſis ſalus mea. i. a me miſſa ⁊ data. ʒ Vſqꝫ ad extremũ tre. ⁊ hoc mõ dixit xp̃s apl'is act. j. Eritis mihi teſtes in irl'm ⁊ i omni iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſqꝫ ad vltimũ tre
a Hec dicit dominus. ſ. deus pater.
b Redẽptor iſrael q: dedit filiũ ꝓ eius redemptione.
c Sctũs eiꝰ. i. ſanctificator ipiꝰ.
d Ad ꝯtemptibilẽ aniam. i. xp̃m denominando a ꝑte totũ q̃ in hũanitate aſſumpta ꝯtẽptibilis apparuit. Ẏ. liij. q̃ſi abſcõditꝰ vultꝰ eiꝰ ⁊ deſpectus ⁊c̃.
e Ad obominatã gentẽ. i. primitiuam eccleſiã quaʒ ſupra modũ abominati ſt ꝑncipes iudeoꝝ vtʒ i actibꝰ apl'oꝝ i pluribꝰ lociſ. ſil'r poſtea multi romãi imperatores: vt nero. domicianꝰ: diocleciaꝰ nus. maximianus. ⁊ multi alij eã totalit' extmiare q̃rẽtes.
f Ad ſer. dñoꝝ. i. ppl'm catholicũ. q: tũc xp̃iani freq̃nter ꝯdẽnabant' ad metalla fodiẽda. ⁊ alia oꝑa ſeruilia faciẽda. g Reges videbũt miracula i v̓tute nois xp̃i fiẽda ꝑ apl'os ⁊ eoꝝ ſucceſſores. h Et ꝯſurgẽt ꝑncipes. ad ſtãdũ fidei xp̃iane. qḋ maxime patuit tꝑe ꝯſtãtini. i Et adorabũt ꝓpt' dominũ. ſ. pr̃em. k Quia fidel' ẽ. mittẽdo redẽptorẽ mũdo ſic̃ pr̃ibꝰ ꝓmiſerat. l Et ſctm̃ iſrael. i. ſctificatorẽ eiꝰ.
m Qui elegit te. ſ. xp̃m hoiem ad opꝰ redẽptõis hũane.
n Hec dicit dñs. i. deus pater. o In tempore placito. id eſt gratie. p Exaudiui te. Omnis em̃ oratio xp̃i ad patrem fuit exaudita q̃ ꝓceſſit ſm deliberatiuam voluntatem. q Et in die ſalutis. id eſt in die paſſionis q̃ operatus eſt ſalutem in medio terre. r Auxiliatus ſuʒ tui. dando conſtantiã patiendi. s Et ſeruaui te. recipiendo animam tuam in morte et preſeruando corpꝰ a corruptione. t Et dedi te in fedꝰ populi. vt ꝑ te deo federaretur. v Vt ſucitares terrã. i. hitantes i terra a morte culpe ad vitam gr̃e. x Et poſſideres hereditates diſſipatas. i. nationes gentiũ diuerſis erroribus laceratas.
y Vt dice. his q̃ vincti ſunt. conſuetudine peccandi.
ʒ Exite. per veritatẽ pnie. ḋ his q̃ in tenebris ſt ig̃rantie.
a Reuelami. i v̓itatis ꝯgnitõe. b Sup vias paſcent'. i. in obſeruatõe mandatoꝝ ⁊ ꝯſilioꝝ. c Et in omnibꝰ planis. i. in ſctõꝝ exemplis que ſunt ita plana q̄ poſſunt ab omnibꝰ videri. d Paſcua eoꝝ. quia magis edificãt exempla q̃ verba. e Non eſuri. neqꝫ ſiti. ⁊c̃. Ex hoc ei patet q̄ non intelligitur de reditu captiuitatis babylonice q: nũqꝫ ſic eſt impletũ ſed de redẽptõne facta ꝑ xp̃m. que quidẽ hʒ effectũ in conſecutione vite beate. vbi nullũ ſentitur malũ ⁊ habetur omne bonum: iḋ ſubditur. f Et ad fon. aq̃ꝝ potabit eos. ꝑ quod deſignatur q̃es appetitꝰ in bono adepto. g Et ponã oẽs mõtes ⁊c̃. ꝑ ħ itelligit' remotio impedimentoruʒ publicatõis euãgelij ꝑ diſcurſum apoſtolorum aliorumqꝫ diſcipuloꝝ. vt fuit dictũ ſupra. xl. capitulo. ideo ſubditur.

h ¶ Ecce iſti delõge veniẽt.ſ.ad fidẽ ꝑ ꝑdicationẽ. i ¶ Et eccẽ illi ꝗ ab aꝗlone ⁊c̃.i.de oĩ ꝑte terre habitabil' aride et inſulaꝝ maris. k ¶ Laudate celi. Hic ꝯñr ponit huius bñficij grãrũactio:cũ d̃r: Laudate celi.i.angeli ꝗ ſũt ciueſ celi ⁊ xp̃o nato grãs a gẽtes cantauerũt: gl'ia in altiſſimis deo ⁊c̃. Luce.ij.

lõge fuga.ꝗ abſorpte.i.nitebãt abſorbẽ.qꝛ pncipes iudeorũ ꝗ conabãt eccleſiã naſcẽtẽ abſorbẽ: vt pꝫ act.iiij. ⁊.v.et viij.⁊ i plib⁹ alijs locis ꝑ romãos ꝑti fuert trucidati: ⁊ ꝑtiꝫ captiuati. h ¶ Adhuc di.in au.tuis filij ſteri.tue.i.paucitas fideliũ. i ¶ Anguſt⁹ ẽ loc⁹ mihi ⁊c̃.qꝛ ſic̃ dictũ ẽ exierũt apl'i ꝑ vniuerſuꝫ orbẽ ꝓ mltiplicatõe fideliũ. k ¶ Et dices i cor.tuo.ꝑ admiratiõe tãte mltiplicationis.

l ¶ Et exulta terra.i.habitãtes in terra q̃tũ ad minores ⁊ mediocres. m ¶ Iubilate mõtes laudeꝫ q̃tũ ad maiores.
n ¶ Quia cõſolatus ẽ dñs popu.ſuũ.per modũ ꝑdictum.
o ¶ Et dixit ſyõ. hic ꝯñr tollit metus deſperationis: ⁊ ꝑmo reſpectu redẽptiõis ſiẽde ꝑ cyrũ.ſecũdo reſpectu redẽptiõis ſiẽde ꝑ xp̃m. qa iſte due ſimul tangũtur a ꝓpha: vt dictum ẽ ſ̃.ſecũda ibi: Leua i circuitu Circa ꝑmũ dicit. o ¶ Et dixit ſyon.i.illi ꝗ fuerant habitatores ſyon.
p ¶ Dereliq̃t me dominus.h dicebãt iudei in babyloneꝫ ducti poſt deſtructionem ciuitat' ⁊ tẽpli qđ remouet cũ ſubditur.
q ¶ Nũq̃d obliuiſci pot ⁊c̃.⁊ patet l'ra.
r ¶ Ecce in manib⁹ meis deſcripſi te.in memoria. ſicut illđ qđ tenetur manu.
s ¶ Muri tui.ſ.ciuitatis ⁊ templi.
t ¶ Coraꝫ ocul' meis ſp.qꝛ ꝓuideo coꝝ reparationẽ. v ¶ Venerũt ſtructores tui i.cito veniẽt.ſ.zorobabel ⁊ ieſus fili⁹ ioſedech ad reedificãdũ tẽplũ.⁊ neemias ad reedificationẽ ciuitat'.

meos in viã: ⁊ ſemite mee
b exaltabũt. Ecce iſti dlõge
i veniẽt: ⁊ ecce illi ab aꝗlo-
ne: ⁊ mari: ⁊ iſti de fra au-
k l ſtrali. Laudate celi ⁊ exul-
m ta fra: iubilate mõtes lau-
n dẽ: qꝛ ꝯſolat⁹ ẽ dñs ppl'm
ſuũ ⁊ paupeꝝ ſuoꝝ miſere-
o p bit: ⁊ dixit ſyõ: dereliquit
me dñs: ⁊ dñſ oblit⁹ ẽ mei
q Nũq̃d obliuiſci ꝑt mulier
iſantẽ ſuũ: vt ñ miſereat fi-
lio vteri ſui. Et ſi illa obli-
ta fuerit: ego tñ nõ obliuiſ-
r car tui Ecce i manib⁹ meis
s t deſcripſi te muri tui coraꝫ
v ocul' meis ſp. Venerũt ſtru-
x ctores tui: deſtruẽtes te et
y diſſipantes a te exibunt.
a Leua in circuitu ocl'os tu-
b c os ⁊ vide: oẽs iſti ꝯgrega-
ti ſũt venerunt tibi. Viuo
d ego dic̃ dñs: qꝛ oĩb⁹ hiſ ve-
lut ornamẽto veſtier' ⁊ cir-
cũdabis tibi eos q̃ſi ſpõſa
e Quia deſerta tua ⁊ ſolitu-
dines tue ⁊ terra ruine tue
f nũc anguſta erũt ꝑ habita-
g torib⁹: ⁊ lõge fũgabunt ꝗ
h abſorbebãt te. Adhuc di-
cẽt in aurib⁹ tuis filij ſteri-
i litat' tue. Anguſt⁹ ẽ mihi
loc⁹: fac ſpaciũ mihi vt ha-
k bitẽ Et dices in corde tuo

Quis genuit mihi iſtos:
Ego ſterilis ⁊ nõ pariens
i tranſmigrata ⁊ captiua: et
iſtos ꝗs enutriuit Ego de-
ſtituta ⁊ ſola ⁊ iſti vbi h erãt
m Hec dic̃ dñs de⁹: Ecce le-
n uabo ad gẽtes manũ meã:
o ⁊ ad populos exaltabo ſi-
p gnũ meũ. Et afferent filioſ
ſuos in vlnis ⁊ filias ſuas
ſuper humeros portabunt
q Et erunt reges nutricij tui
r ⁊ regie nutrices tue. Vul-
tu in terra demiſſo adora-
bunt te: ⁊ puluerem peduꝫ
s tuorum lingẽt. Et ſcies ꝗa
t ego dñs: ſuꝑ quo nõ cõfũ-
v dentur qui expectãt eum.
Nũquid tollet a forti pre-
da aut quod captũ fuerit a
robuſto ſaluum eſſe pote-
rit. Quia hec dic̃ domin⁹
x Equidẽ ⁊ captiuitas a for-
ti tolletur: ⁊ quod ablatuꝫ
fuerit a robuſto ſaluabitur
y z Eos vero qui iudicauerunt
a te ego iudicabo ⁊ filios tu-
b os ego ſaluabo Et cibabo
hoſtes tuos carnibus ſu-
is. et quaſi muſto ſangui-
c ne ſuo inebriabuntur. Et
d ſciet omnis caro. quia ego
e dominus ſaluãs te ⁊ redẽ-
f ptor tuus fortis iacob.

l ¶ Traſmigrata ⁊ captiua. qꝛ tẽpe ꝑſecutiõis ꝗ facta ẽ ſb ſtephano oẽſ fideles ꝗ erãt i irl'm diſꝑſi ſt ad alias regiõeſ ꝑter apl'os: act.viij. illi etiã ꝗ poterãt capi trahebãt ad carceres: vt captiui: actu.ix.⁊ mod⁹ h⁹ multiplicatiõis oñdit: cuꝫ ſubdit. m ¶ Hec dic̃ dñs de⁹: ecce le. ad gẽtes.q.d nõ fiet ṽtute hũana ſꝫ diuina: n ¶ Manum meã.i opib⁹ miraculoſis ꝗb⁹ viſis gentiles ꝯuertebantur.
o ¶ Et ad po.exal.ſi meũ.i.ſignũ crucis. p ¶ Et affe.fi.ſuoſ ⁊c̃. qꝛ ſe ⁊ plẽ ſuã afferebãt apl'is alijſq; diſcipul': vt fierent filij eccl'ie ꝑ ſuſceptionẽ ſacri baptiſmatis.
q ¶ Et erũt reges ⁊c̃. h pꝫ ipletũ i mlt'iſ regib⁹ ⁊ regnis: ꝗ fidẽ catholicã ſuſcipiẽteſ paſcebãt paupes fideles. r ¶ Vultu i t.dẽo ado.te.i.hẽbunt te i maxia reuerẽtia. qđ pꝫ ipletũ tꝑe conſtatini ⁊ alioꝝ reguꝫ xp̃ianoꝝ. s ¶ Et ſcies qꝛ ego dñs.ꝑ exꝑientiã tanti boni.
t ¶ Sup qđ nõ ꝯfundẽt ⁊c̃.qꝛ finaliter conſequũt expectata.

x ¶ Deſtruẽtes te.i.conantes te deſtruere. y ¶ A te exibũt.qđ pꝫ impletũ de ſamaritanis ꝗs noluerãt reuerſi de captiuitate aſſociare ſibi ad tẽpli reedificationẽ: vt hr.j.eſdre.iiij. ⁊ ſimilit de edificatõe ciuitat' dixeſt eis Neemie.ij. Vob non ẽ pars ⁊ iuſticia ⁊ memoria in irl'm. a ¶ Leua. Hic remouet met⁹ deſperationis reſpectu redẽptiõis ſiẽde ꝑ xp̃m. In ꝑmitiua ei eccleſia erãt credẽtes pauci ⁊ de hũili plebe: ⁊ ꝑſecutiõibus ꝑncipũ opꝑſſi: vt pꝫ i actib⁹ apl'oꝝ. ꝑꝑ qđ eſtimari poſſet de facili qđ totũ cito deberet annihilari.⁊ iõ denũciat eccleſie ꝑmitiue multiplicationẽ magnã fideliũ: ⁊ ꝑ denũciat h mltiplicatio: ſcđo mouet ꝗdã obiectõ: ibi. Nunꝗd tollet. Circa ꝑmũ d̃r. a ¶ Leua i circuitu oculos tuos.i. ad oẽs ꝑtes orb. b ¶ Et vide. multitudinẽ ppl'i ad te ꝑ fidẽ veniẽt'. c ¶ Oẽs iſti ꝯgregati ſt.i fide formata charitate. d ¶ Oĩb⁹ his velut ornamẽto veſtier'.mltitudo ei fideliũ ẽ eccl'ie ornamẽtũ. e ¶ Quia deſta tua ⁊ ſolitudines tue ⁊c̃.ſic vocat terrã iudee: qꝛ p⁹ paſſionẽ xp̃i a romanis fuit deſtructa. f ¶ Nũc ãguſta erũt.i.oẽs fideles nõ poſſẽt ibi capi ꝑꝑ qđ apl'i alijſq; diſcipuli ꝓ maiori parte egreſſi ſũt inde ad alias ꝑtes mũdi ꝓ dilatiõe fidei. g ¶ Et

v ¶ Nũquid tollet ⁊c̃.h remouet obiectionẽ ꝗ poſſit fieri: ⁊ ꝑ ponit eã.di. Nũq̃d tollet a forti ꝑda ⁊c̃.tãta.n.erat ꝑtãs ꝑncipũ iudeorũ i ꝑmitiua eccl'ia: qꝛ ꝑ conati ſt eccl'iaꝫ abſorbẽ: ⁊ multo maior ipatoꝝ romãoꝝ ꝗ poſtea idẽ attẽtauert: vt ſ̃.dictũ ẽ: qđ ñ videbat poſſibile eccleſiã erui de manib⁹ eoꝝ: et ꝑ fortẽ.h itelligit ꝑtãs iudeoꝝ. Per robuſtũ ꝑtãs romãoꝝ. Cõſeq̃nt remouet hãc obiectionẽ.d. x ¶ Eq̃dẽ ⁊ captiuitas a forti tollet ⁊c̃.qꝛ i vtraq; ꝑſecutiõe nõ ſolũ eccl'ia fuit ſaluata ſꝫ ẽt mirabilit multiplicata. y ¶ Eos vo.i.iudeos ⁊ romãos. z ¶ Qui iudicauert te.iiuſte. a ¶ Ego iudicabo.iferẽdo penã debitã ꝓ pctõ: iõ ſubdit. b ¶ Et cibabo ho.tu.car.ſuis ⁊c̃.i.iſtos ſatiabo de carnib⁹ illoꝝ: qꝛ romãi mltũ ſãguinẽ iudeoꝝ effudert: iudei ẽt int ſe mlta bella itriſeca tũc tꝑis habuert: vt dic̃ ioſeph⁹ mlti ẽt impatores romãi ꝑſeq̃ntes eccl'iaꝫ ꝑ ſenatũ ad morteꝫ ꝯdẽnati ſt: vt pꝫ de nerõe ꝗ ꝑmã mouit ꝑſecutionẽ ⁊ de domicião ꝗ mouit ſecundã. c ¶ Et ſciet oĩs caro.i. ſcire poterit oĩs hõ. d ¶ Quia ego dñs ſaluãs te.tãtas ei ꝑſecutiões ſuſtinuit eccl'ia ꝙ ꝗlibꝫ rõnabilit ſcire ꝑt ꝙ ſtetit ſola ṽtute diuina. e ¶ Redẽptor tu⁹.ꝓprio ſãguine. f ¶ Fort' iacob

foꝛtis ſupplātatoꝛ dyaboli: ⁊ ſic iacob nō ē noīatiui caſus Vel foꝛtis ad defendendū pplm meū catholicū. ⁊ ſic iacob eſt gtī caſus vel dtī. noīa. eñ iacob ⁊ iſrael trāſlata ſūt ad pplm catholicū vt oñſum eſt ſupꝛa ca. xliiij.

In ca. xlix. vbi dꝛ i poſtilla: Reges videbūt miracula ꝟtute xpi. Additō

Iſte verſus i Reges videbūt. pūctuaꝛ ſic i hebꝛeo: reges videbūt ⁊ ꝯſurgēt. ibi pūct⁹: ⁊ eſt ſenſus ꝙ reges videntes miracula xpi ſeu diſcipuloꝝ ei⁹. Conſurgēt. ſ. ad venerandā doctrinā xpi eo mō q̊ dꝛ leui. xix. ca. Coꝛā cano capite ꝯſurge. ꝑncipes adoꝛabūt dñm deū tuum ⁊ ē ſenſus ꝑncipes videbūt miracl'a ſupꝛadicta. Et adoꝛabūt deū. ſ. q̄ pꝛi⁹ adorabāt ydola. ⁊ ē q̄ſi repetitio einſdem.

Caplm. l.

Hec dicit dominꝰ. Superi⁹ denunciata ē ppl'i dei liberatio'. h ꝯñr pōitur impedimēti remotio. Et diuidiꝛ i tres ptes ꝭm triplex impedimētū ſcḋa ibi icipit ſeq̄n. ca. ꝭcia. lij.

Capit. l.

a Hec dicit dominus
b Quis eſt hic liber repudij mr̄is veſtre
c q̄ dimiſi eā. Aut q̄s ē creditoꝛ me⁹: cui vēdidi vos
d Ecce eñ in iniquitatibus
e f veſtris venditi eſtis: ⁊ in ſcelerib⁹ vr̄is dimiſi mr̄ē ⁊
g h vr̄ām: q̄ꝛ vēi ⁊ nō erat vir
i k vocaui ⁊ nō erat q̄ audiret
l Nūq̄d abbꝛeuiata ⁊ puula fcā ē manus mea vt non poſſim redimere: aut nō ē in me virt⁹ ad liberandu ⁊
m Ecce in increpatōne mea
n deſertū faciā mare ponam flumia i ſiccū. cōputreſcēt piſces ſineaq̄: ⁊ moꝛiēꝛ i ſi
o ti. Induā celos tenebꝛis:
p ⁊ ſaccū ponā opimentum
q coꝝ. Domin⁹ dedit mihi

Circa ꝑmū ſciēdū ꝙ ipedimentū ſic excludiꝛ ex pte dei ꝙ ecōuerſo ꝯcludiꝛ ex pte ppl'i icreduli. Diuidiꝛ ergo i tres ptes. q̄ꝛ pꝛio excludiꝛ ipedimentū. ſcḋo declaraꝛ ꝓpoſitū: ibi. in increpatōe tercio ꝯcludiꝛ increduloꝝ interit⁹: ibi. Quis ex vob ipedimentū āt poſſet eē ex pte ſaluatoꝛis tripl'r. vtpote ſi eēt nolēs vel neſciēs aut ipotēs ad ſaluandū. ⁊ iō p̊ excludiꝛ ab eo defect⁹ volūtat' cū dr̄. a Hec di. dñs. ſaluatoꝛ lnr̄ ieſus xp̄s alloquēs iudeos icredulos. b Quis ē h liber repudij ⁊c. q. d. nō poteſtis oñdere ꝙ ego dimiſeri ſinagogā mr̄em vr̄am ꝓpꝛ odium ſic i lege veteri vir dimittebat vxoꝛē rōe odij nec ēt ꝓpꝛ lucꝝ meu ⁊. iō ſubdiꝛ. c Aut q̄s ē creditoꝛ me⁹: cui vē. vos a me alienādo. ⁊ iō ꝯñr vex ipedimētū ꝯcludiꝛ ꝯ icredulos: cū dꝛ. d Ecce ei i iniq̄tatib⁹ vr̄is. i. ꝑ iniq̄tatib⁹ vr̄is. e Vēditi eſtis. in ſuos ⁊ āncillas a romāis. f Et i ſce. ⁊c. i. ſinagogā. Sciēdū ꝙ ſcel⁹ ꝓpꝛie accipiēdo ē pctm̄ ꝯ deū. Iniq̄tas āt ꝯ ꝓximum eo ꝙ ſit ꝯ eq̄tatē iuſticie. iudei āt p̊ peccauerūt i xp̄m. vt ꝯ ꝓximū dicētes. Ecce hō voꝛax ⁊ potatoꝛ vini ⁊c. ⁊ iteru ⁊ q̄ñ ꝓditoꝛie emerꝭ ipm vt moꝛti traderēt ꝭm hūanitate ⁊: q̄ꝛ diuinitas moꝛi nō poterat. ⁊ ꝓpꝛ h vēditi fuerꝭ p romanos i ſuos ⁊ āncillas: intm̄ ꝙ ñ defuerꝭ aliq̄ vēditoꝛes. qui xxx. ꝑ vno numiſmate darēt: vt dic̄ hūgo floꝛiaceñ. ſicut ecōuerſo xp̄m. xxx. denarijſ emarāt. Peccauerꝭ ēt i xp̄m tāq̄ꝫ i deū opa miraculoſa diuinitat' oñſiua demōib⁹ attribuētes: Lu. xj. In beelzebub ꝑncipe dmōioꝝ eijcit dmonia. ſcḋo remouēꝛ ipedimēta igꝛātie: cū dꝛ. g Quia veni. i hūanitate pfecta ſcientijs ⁊ ꝟtutib⁹. h Et non vir. q̄ꝛ pauci ꝟtutes opeꝝ xp̄i imitabanꝛ. i Vocaui. p pꝛedicatōꝫ clarā ⁊ efficacē. k Et nō erat q̄ audiret. cū effectu: q̄ꝛ ꝯpatiue multo plures ñ crediderꝭ ei. ꝭcio remouēꝛ ipedimētū ipotētie: cū dꝛ. l Nūq̄d abbꝛe. ⁊c. q. d. ñ ⁊ pꝫ l'ra. m Ecce i icrepa. ⁊c. h' ꝯñr declaraꝛ ꝓpoſitū. ⁊ p̊ ponit hmōi declaratio. ſcḋo ſoluiꝛ q̄dā obiectio: ibi. iuxta ē. Declaratio ꝟo pōiꝛ p̊ q̄ꝫtū ad excluſiōꝫ ipotētie: cū diciꝛ. m Ecce i icrepatōe mea. i. i ꝟbo meo. n Deſertū faciam mare. i. ſiccū potero facere cū voluero. ſic fecꝭ in exitu de egypto. o Induā celos tenebꝛis. ſic ei fecit tpe ſue paſſionis. p Et ſaccū po. ⁊c. i. nigredinē. ſcḋo declaraꝛ ꝓpoſitū q̄ꝫtū ad excluſiōꝫ igꝛātie cū dꝛ. q Dñs dedit mi ⁊c. i. loq̄ntē ex iterioꝛi ꝯgnitōe. q̄ꝛ hūanitas xp̄i fuit plena oīb⁹ ſciētijs ⁊ virtutib⁹. x De ſciam ſu. ⁊c. ſic ē in hebꝛeo ⁊ libꝛis coꝛrectis. i. monere eum ad tolerantiam patientie verba pꝛedicationis mee. ⁊ q̄ꝛ i xp̄o eſt duplex ſciā: vna diuina ⁊ eterna alia tempoꝛal' ⁊ humana: ⁊ vtraq̄ꝫ eſt a pr̄e in filio ꝭm duplicē naturā. iō ſubdiꝛ. s Erigit mane. ma. eri. ⁊c. ita ꝙ pꝛimū mane accipitur ꝑ eternitate: in qua filius habet ſcientiam diuinā a patre: ⁊ ſcḋm ꝑ inſtanti incarnatōis i quo habuit ſcientiā infuſam. tercio declaraꝛ ꝓpoſitum q̄ꝫtu ⁊ ad excluſionem inimicitie ex parte voluntatis: per hoc ꝙ ſaluatoꝛ Ieſus xp̄s ex maxima charitate ſuſtinuit paſſiones multas ꝑ oībus cū dicitur. t Dñs deus. ſ. pater. v Aperuit mihi aurem. inſinuando mihi futurā ꝑ populo paſſionē meam. x Ego autem non contradico: immo dixit. Fiat voluntas tua Math. xxvj. loquens de paſſione ſua. y Retroꝛſum non abij. imo querentib⁹ ipm ad moꝛtem iuit obuiā: Iohan. xviij.

r linguā eruditā: vt ſciā ſuſtentare eū q̄ laſſus ē ꝟbo
s Erigit mane: mane erigit mihi aurē: vt audiā quaſi
t magiſtrū. Dominus de⁹
v x aperuit mihi aurē: ego aūt
y nō ꝯtradico: retroꝛſu ⁊ nō
a abij: Coꝛpus meum dedi
b pcutiētib⁹ ⁊ genas meas
c vellentib⁹. Faciē meā nō auerti ab increpantib⁹ et
d ꝯſpuētibus in me. Domi
e nus de⁹ auxiliatoꝛ meus:
f g et iō ñ ſū ꝯfuſus: Iō poſui faciē meā vt petrā duriſſimā ⁊ ſcio qm̄ non ꝯfundar
h i Iuxta ē q̄ iuſtificat me. q̄s ꝯtradicet mihi. ſtem⁹ ſiml' q̄s ē aduerſari⁹ me⁹. Ac
k cedat ad me: Ecce dominus de⁹ auxiliatoꝛ meus
l Quis eſt qui ꝯdēnet me.

a Coꝛpus meum dedi percutientibus vt patet in euangelijs. b Et genas meas vellētib⁹. lꝫ nō ſit ſcptū i euāgelijs ꝙ euellerent eius barbā. tñ paratus fuit hoc ſuſtiere ſicut alia maioꝛa. ⁊ foꝛſitan ſuſtinuit q̄ꝛ nō omnia ſunt ſcripta. c Faciē meā nō auerti. hoc pꝫ ex euangelijs. d Dñs deus. ſcꝫ pater. e Auxiliatoꝛ me⁹. ꝑbēs mihi voluntatē ⁊ ꝯſtantiā patiendi. f Et ideo non ſum confuſus. quia per paſſionē ſuā trāſijt ad gloꝛiā ſue reſurrectionis: coꝛp⁹ etiā eius moꝛtuū fuit honoꝛifice ſepultum.

g Ideo poſui ⁊c. i. me expoſui ad ſuſtinendū quecunq̄ꝫ aſpera. h Iuxta eſt. Hic ſoluiꝛ obiectio: iudei eñ dixerunt xp̄o Ioh. viij. Tu de teipō teſtimoniu ⁊ perhibes teſtimoniū tuum nō eſt veꝝ. ⁊ ſaluatoꝛ rñdit: teſtimoniu ⁊ perhibet de me qui mecum eſt pater. ⁊ iſta rñſio pꝛeuiſa in ſpūſancto poniꝛ hic: cu ⁊ dicitur. h Iuxta eſt qui iuſtificat me. ſ. pr̄. q̄ dr̄ eē iuxta filiū ꝓpꝛ vnitatē eēntie ⁊ diſtinccōꝫ pſone. Iuſtificauit filiū faciēdo opa diuia p ipm ꝓpter quod ibidē dicit ſaluatoꝛ Ioh. x. Opa q̄ ego facio i nomine patris mei illa teſtimoniū perhibent de me.

i Quis contradicit mihi. ꝭm veritatē. q. d. nullus vr̄m xp̄s eñ freq̄nter legitur impoſuiſſe iudeis ſilentium pꝛopter veritatis euidentiam.

k Ecce dñs deus auxiliatoꝛ meus. in mea paſſione mō pꝛedicto. l Quis eſt qui condemnet me. ſ. iuſte. q. di. null⁹ fuit enim iniuſte ad moꝛtē ꝯdēnat⁹. pꝛio p ſacerdotes. poſtea p pylatū. ꝫ ex hoc depoꝛtauerūt exterminium intantū ꝙ pylatus p tyberium impatoꝛē fuit miſſus i exilium: ⁊ ibi ignominioſe moꝛtu⁹. ⁊ ſacerdotes p tytū fuerꝭ interfecti in deſtructione templi. Dixit enim iuſtum eſſe ſacerdotes cum templo perire: ideo ſubditur.

m Ecce oēs q̄ſi veſtimentuʒ
n ꝯterent: tinea comedet eoſ
o Quis ex vob timens dn̄m
p audiēs vocē ſui ſui. Quis
q ābulauit i tenebrł ⁊ nō ē lu
r mē ei. Speret i noīe dn̄i et
s iuitaꝛ ſup deū ſuum. Ecce
vos oēs accedētes ignē ac
cincti flamis. Ambulate i
lumie ignis vr̄i: ⁊ i flamis
t quas ſuccēdiſtis. De ma-
nu mea factum eſt hoc vo-
bis. In dolorib⁹ dormietł.

Capitulum. .lj.

a Audite me qui ſeq̄mini
quod iuſtū eſt ⁊ q̄ritis
b dn̄m. Attēdite ad petram
vn̄ excīſi eſtł ⁊ ad cauernā
c laci de q̄ p̄ciſi eſtł. Attēdi-
te ad abraā p̄rē vr̄m: ⁊ ad
d ſarā que pepit vos. Quia
e vnū vocaui eū. ⁊ bn̄dixi ei
f
g ⁊ multiplicaui eū. Cōſola-
h bit ergo dn̄s ſyon: ⁊ cōſo-
i labit oēs ruinas eius. Et
ponet deſertū ei⁹ q̄ſi delici
as ⁊ ſolitudinē ei⁹ q̄ſi hor
k tū dn̄i. Gaudiū ⁊ leticia i-
ueniet in ea: grāruactio et
l vox laudis. Attendite ad
me pp̄łe me⁹: et trib⁹ mea
m me audite. Quia lex a me
n
o exiet: ⁊ iudiciū meū i lucē
p pp̄łoꝝ req̄eſcet. Prope eſt
iuſt⁹ me⁹: egreſſus ē ſalua
q tor me⁹: ⁊ brachia mea po
r pulos iudicabūt. Me iſu-
s
t le expectabūt: ⁊ brachium
v
x meū ſuſtinebūt. Leuate in
celū oc̄łos vr̄os: ⁊ videte
y ſub terra deorſū: q2 celi ſic
fum⁹ liq̄ſcēt: ⁊ t̄ra ſic veſtim̄
z attereꝛ: ⁊ hītatores ei⁹ ſic
a hec iteribūt. Sal⁹ āt mea i
b ſempiternū erit: et iuſticia
c mea non deficiet. Audite
me q̄ ſcitis iuſtū pp̄ls me⁹
d
e lex mea i corde eoꝝ. Noli-
f te timere opprobriū hoīm
⁊ blaſphemias eoꝝ ne me

m Ecce oēs q̄ſi veſtimētū cōterenꝛ. q̄ētū ad mortuos in exilio n Et tinea come. eos q̄ētū ad interfectos gladio ſicut tinea cōſumit veſtimentū quadam violentia. o Quis ex vob. h ꝯn̄r cōcludiꝛ icreduloꝝ interit⁹. et arguit eoꝝ culpā di. Quis ex vob timēs dn̄m audiēs vocē ſerui ſui. i. xp̄i rōne forme ſui aſſumpte p Quis ābu. i te. ſ. īgrātie. q Et n̄ ē lu. ei. ſi credidit verbis xp̄i. q. d. nullus lō ſubdiꝛ. r Speret i noīe dn̄i. ſ. quilibet fidelis. ſcd̄o ſubiūgit penā cuʒ dicit. s Ecce vos oēs accēdentes ignē. i. ex icredulitate vr̄a meremini q̄ ſuccendamini cum ciuitate ⁊ regiōe vr̄a: ⁊ ſic fuit factū p exercitū romanoꝝ: ⁊ q2 factū ē ſm ordinē diuie iuſticie ſubdiꝛ. t De manu mea factū ē hoc vobis: in doloribus dormietis. i. morie-mini. nūq̄ ei pp̄łus iuda ic⁹ tot ⁊ tantos dolores ſuſtinuit: ſicut in obſidiōe ⁊ deſtructiōe irłm p tytū vʒ p ioſephū lib. de iudaico bello: ⁊ alios hyſtoriog̃phos illis tpib⁹ vicios. .lj.

a Audite me. h remoueꝛ ſcd̄ʒ ipedimētū ex dilatiōe p̄miſſi. ex h ei q̄ liberatō p xp̄ʒ fiēda tātū differebaꝛ: eſtiabāt aliq̄ iudi q̄ illa liberatō nłła foret: iō h remoueꝛ i h ca. ⁊ p̊ ꝯferꝛ ſpes aſſeq̄ndi p̄miſſū. ſcd̄o auferꝛ tior circa malū pene huic liberatiōi ānexū: ibi. audite me. Primū fac̄ dupłr. ſ. exēplo ⁊ v̄bo: ſcd̄ʒ: ibi. attēdite ad me. Circa p̄mū ſciēdū q̄ abrae fctā fuit p̄miſſio ō obtētu t̄re chanaā Geñ. xv. ⁊ tñ iſta p̄miſſio n̄fuit ipleta tūc: ʒ p⁹ q̄drigētos ānos vt h̄r ibidē: tñ finaliꝛ fuit ipleta pp fidē abrae ⁊ ſare q̄ eiuſdē fidei fuit. ⁊ ex h ꝯcludiꝛ q̄ dilatio aduēt⁹ xp̄i n̄ debuit iudeis dr̄iaʒ inducē. Prio igr̄ circa h pōiꝛ exēplū cū dr̄. b Attēdite ad pe. i. ad abraā ⁊ ſarā vt exponitur poſtea cū dr̄. c Attēdite ad abraā ⁊c̄. ⁊ vocaꝛ abraā petra pp fidei firmitatē. d Quia vnū vo. eū. i. ſoluʒ ſine ꝓle. e Et bn̄di. ei. ꝯferēdo ei bona t̄palia ⁊ ſpiritualia. f Et multi. eū. in mł̄titudieʒ pp̄łoꝝ p yſaac yſmaelē ⁊ alios filios ei⁹. ꝯn̄r cōcludiꝛ intentū. ſ. de ꝯſolatiōe pp̄łi p criſtū cū dr̄. g Cōſolabiꝛ ergo dn̄s ſyō. i. eccłiaʒ q̄ vocaꝛ ſyon: eo q̄ ibi icepit vt dictū ē ſ̄. ij. ca. ⁊ in plurib⁹ alijs locis h Et cōſolabiꝛ oēs rui. ei⁹. ex diuerſ errorib⁹ ortas i populo iudeoꝝ ex mala doctria doctoꝝ: q̄s amouit xp̄s per ſuā doctrinā pp qd̄ dic̄ ſaluator de eis Math. xv. Ceci ſꝛ ⁊ duces cecoꝝ. i Et ponet deſ. ei⁹ q̄ſi delicias: q2 iuda bonis ſpūalib⁹ erat deſta: ʒ p xp̄m fuit adimpleta potiſſime p infuſionē ſpūſſācti ſup credētes i ſigno viſibili. act. ij. ⁊ i plurib⁹ alijs locis. k Gaudiū ⁊ leticia ⁊c̄. q2 ſpū ſācto repletł loq̄banꝛ magnalia dei letāter manifeſte ⁊ cōſtāter. l Attēdite. h ꝯn̄r remouetur dictū impedimentum verbo. ⁊ primo remouetur impedimentum. ſecundo ꝯfirmaꝛ dc̄m: ibi. Leuate. Remoueꝛ āt ipedimētū i h q̄ aſſeriꝛ aduētus xp̄i de ꝓpinq̄: ⁊ p̊ excitaꝛ attētio cuʒ dr̄. l Attēdite ⁊c̄. q2 nūciant h magna ⁊ ardua. ſ. lex euāgelica cū dr̄. m Quia lex a me exiet. ⁊ q̄ de lege xp̄i itelligaꝛ. oñdiꝛ cū ſubdiꝛ. n Et iudiciū meū. ſ. ſm legē meam. o In lu. pp̄ło. req̄eſcet. qd̄ non p̄t itelligi de lege moſaica q̄ fuit data vni pp̄ło tm̄: ʒ lex xp̄i diffuſa ē per orbē vniuerſū. Ra. ſa. etiā dic̄ h q̄ iſtō erit q̄ſi dictuʒ ſophonie iplebiꝛ t̄cio capitulo vbi dic̄ domin⁹. Tūc reddam pp̄łis meis labiū electum vt iuocēt oēs nomē dn̄i: ⁊ ſuiēt ei humero vno. qd̄ ſm oēs expoſitores catholicos ⁊ hebreos referꝛ ad tp̄s xp̄i. ex h p̄ʒ q̄ aliq̄ expoſitores catholici in vno magis iudaiʒāt h q̄ētū ad h q̄ hebrei exponentes qd̄ dr̄ hic. Quia lex a me exiet ⁊c̄: dicēdo q̄ itelligiꝛ de edicto cyri p totū impiū ſuū publicato q̄ iudei rediērēt libere i terrā ſuaʒ. Cōſeq̄nꝛ exp̄miꝛ legiſlator cū ſubditur p Prope eſt iuſt⁹ me⁹. i. xp̄us q̄ dr̄ iuſtus abſolute ⁊ antonomatice eo q̄ non ſolū ē iuſt⁹ formaliꝛ vt alij: ʒ ēt effectiue alios iuſtificando. q Et brachia mea pp̄łoſ iudicabunt. i. apłi q̄ dicūꝛ brachia corporis eccłie: ſicut ⁊ xp̄s caput: q̄b⁹ dicꝛ Math. xix. Cū ſederit fili⁹ hoīs i ſede maieſtatł ſue: ſedebitis ⁊ vos ſup ſedes iudicātes duodeci trib⁹ ⁊c̄. r Me inſule. i. gētiles: vt dicūt hebrei. s Expectabūt. ſic dicitur Geñ. xlix. ⁊ ipe erit expectatio gentiū. t Et brachium meum. i. xp̄m q̄ brachiū dn̄i dr̄. ī. liij. vt videbitur. v Suſtinebūt. legē ei⁹ recipiēdo. x Leuate. Hic cōſeq̄nꝛ poniꝛ ꝯfirmatio dicti p ſtabilitē ipius xp̄i: cū dr̄: lete in celū ⁊c̄. i. cōſiderate ſtabilitatē ſupioꝝ ⁊ iferioꝝ corporū. y Quia celi ſic fum⁹ liq̄ſcēt. Aduētū. n. xp̄i ad iudiciū p̄cedet ignis ꝯflagratiōis purgās celū aerē ⁊ t̄rā. vel ſi itelligaꝛ de celo ſydereo p hāc liq̄factionē itelligiꝛ ceſſatio a motu. q̄ ceſſabit i finali iudicio. z Et hitatores ei⁹ ſic h interibūt. q2 i igne cōflagratiōis morieꝛ oēs q̄ tunc viui repienꝛ. a Salus āt mea. i. xp̄s q̄ dr̄ ſalus a deo data. b Et iuſticia mea. i. xp̄s ſilr̄ q̄ pp excellētiā iuſticie nō ſolū dr̄ iuſt⁹ in ꝯcreto: ʒ ēt iuſticia i abſtracto. c Audite me. Hic ꝯn̄r tolliꝛ timor mali annexi: receptiōi. n. fidei criſti ānexa erat perpeſſio mali pene pp qd̄ ſaluator dicebat apłis: ⁊ p ꝯn̄s fidelib⁹ alijs. Ioh. xvj. Venit hora vt oīs q̄ interficit vos arbitreꝛ obſequiū ſe p̄ſtare deo. ⁊ h patuit i pſecutiōib⁹ eccłie p̄teritł. ⁊ i pſecutiōe antixp̄i magł apparebit. p̊ g̃ tolliꝛ timor pſeq̄ntiū generaliꝛ. ſcd̄o antixp̄i ſpecialiꝛ: ibi. Quis tu vt timeas ⁊c̄. Prim⁹ āt timor tolliꝛ p h q̄ ille pſecutiōes oñdūꝛ pue ⁊ breues ⁊c̄. ⁊ ꝯſolatio futura ē ppetua iō ſubdiꝛ. c Audite me q̄ ſcitł iuſtū. i. xp̄m p fidē cognoſcitł. d Lex mea. ſ. euāgelicā: vt declaratū ē ſ̄. e In cor. eoꝝ. radicata ⁊ firmata. f Nolite timere obpro. hoim. pp xp̄m: ʒ magis gaudete q̄ fuit impletū Actu. v. Ibant apłi gaudētes a conſpectu concilij q̄m digni habiti ſunt pro nomine ieſu cōtumeliam pati: et ideʒ apparuit et apparet in multis ſanctis.

Sicut enī veſtimentū.i.cito moriet̄ ꝑſecutores:⁊ rodent eos vermes. g Sal⁹ aūt mea.i.xp̄s h In ſempiter nū erit.ſaluās fideles ſuos ſalute eterna.⁊ iō aduentū ei⁹ deſiderās Eſaias ꝓpheta orādo exclamat. i Cōſurge cō ſurge.⁊ duplicat̄ ꝓpt̄ duplicē xp̄i aduentū.ꝓmū ⁊ ſecūm.

cito aſcēdet ita cito deficiet:iō ſubdit̄. f Et nō interfici et⁊ vſq̄ ad internitōẽ.ſ.xp̄ianos morte repētina ꝑnet⁹. In hebreo hr̄.Et nō morietur interfectōe.i.hūano gladio. g Nec deficiet panis ei⁹.i.nō moriet̄ fame.ſicut nec gla dio.ſ; dn̄i nr̄i ihū xp̄i verbo.ſm̄ ꝙ dr̄.ij.ad Theſſ.ij.Quē

k Induere fortitu dinē.ad ſaluandū populum tuū.⁊ ad hoc adducit exēplū preteritoꝝ tpm di cens. l Nunqd nō tu ꝑcuſſiſti ſuꝑ bum ⁊c̄.i.pharaonē q̄ ſuꝑbiuit ꝯ dn̄m di cēs. Neſcio domi num.⁊ iſrael nō di mittam Exo.v. Dr̄ etiā draco ꝓpt̄ mali ciā q̄ filios iſrael op ꝓmebat iniuſte exo. .i.ꝓpt̄ qd̄ dr̄ de pha raone ezechie.xxix. Draco magne q̄ cu bas in medio flumi nū. m Nunqd non tu ſiccaſti mare ⁊c̄.vt hr̄ exo.xiiij. n Et nūc.i.tpe grē o Qui redēpti ſūt a dn̄o.ieſu xp̄o. p Reuertent̄.ad vnitatē fidei eccleſi aſtice. q Et veni ent in ſyon.i.ad ſan ctam eccleſiā q̄ vo catur ſyon.vt predi ctum eſt: Poteſt ēt per ſyon hic intelli gi eccleſia triūphāſ que vocat̄ ſyon in plurib⁹ locis ſcp̄tu re vñ ad heb.xij.Ac ceſſiſtis ad ſyon mō tē ⁊ ciuitatē dei viuē

g tuatis. Sicut enī veſtimē
tum ſic cōedet eos vermis
⁊ ſic lanā ſic deuorabit eoſ
h tinea. Sal⁹ aūt mea i ſem
piternū erit.⁊ iuſticia mea
in generationes generati
i onū. Conſurge conſurge:
k idue fortitudinē brachi
tum dn̄i. Cōſurge ſic̄ in die
bus antiquis i generatōi
l bus ſeculoꝝ. Nūqd nō tu
ꝑcuſſiſti ſuꝑbū vulneraſti
m draconē. Nūqd nō tu ſic
caſti mare:aquā abyſſi ve
hemētis. Qui poſuiſti ꝓ
fundū maris viā:vt tranſi
n o rēt liberati. Et nunc q̄ re
p dempti ſunt a dn̄o: reuer
q tentur ⁊ veniēt in ſyon lau
r dantes ⁊ leticia ſempitna
ſuꝑ capita eoꝝ. Gaudiū et
leticiā tenebūt fugiet do
s lor ⁊ gemit⁹. Ego egoipe
t v ꝯſolabor vos. Quis tu vt
x timeas ab hōie mortali et
y a filio hōis q̄ quaſi fenum
z ita areſcet:⁊ oblit⁹ es dn̄i
factoris tui q̄ tetendit ce

a los ⁊ fundauit terram: Et
formidaſti iugiter tota die
b a facie furoris eius q̄ te tri
c bulabat:⁊ parauerat ad ꝑ
dēdū. Ubi nūc ē furor tri
d e bulātis. Cito veniet gra
diens ad aꝑiendū:⁊ nō in
f terficiet vſq̄ ad internitōẽ
g nec deficiet panis eius.
h Ego aūt ſum dn̄s de⁹ tu⁹
i q̄ ꝯturbo mare ⁊ intume
ſcunt fluct⁹ ei⁹:dn̄s exer
k cituū nomen meū. Poſui
l verba mea i ore tuo: et in
vmbra manus mee ꝓtexit
m n te:vt plātes celos: ⁊ fun
o des terrā ⁊ dicas ad ſyon
p q populus meus es tu. Ele
r s uare eleuare:ꝯſurge irl̄em
t v q̄ bibiſti de manu domini
x y calicē ire ei⁹:vſq̄ ad fun
dū calicis ſoporis bibiſti:
z et potaſti vſq̄ ad feces.
Non eſt qui ſuſtentet eam
a ex omnib⁹ filijs q̄s genuit
et non eſt qui apprehēdat
manū ei⁹ ex oib⁹ filijs q̄s
b c enutriuit. Duo ſt̄ que oc

dn̄s ihs xp̄s interfici et ſpū oris ſui ⁊c̄. h Ego aūt ſum. h ponit̄ ſcd̄a rō ad tol lendū timorē antixp̄i ⁊ accipit̄ ex conſola tōe fideliū illam ꝑſe cutōẽ ſequentē. ꝓpt̄ qd̄ ē minus timēda ⁊ q͛ oppoſita iuxta ſe poſita magis elu ceſcūt.iō prio ponit̄ magnitudo tribula tōis ꝑcedentis:ſecū do ſubdit̄ magnitu do ꝯſolatōis ſeqnt̄ ibi. Jccirco audi. Circa primū de⁹ pr̄ alloqt̄ filiū q̄ deijci et ātixp̄m:⁊ ꝯſolabi tur ppl̄ſuū.cū ſbdit̄ h Ego aūt ſuẽ do minus deus tuus. ratione humanita tis tue a me create. i Qui ꝯturbo ma re ⁊c̄.i.facio tribula tiones in mundo ve nire ſm̄ ordinem ſa piētie mee ⁊ iuſticie k Poſui vba mea in ore tuo.ad nunci andum euangeliū ꝓpt̄ quod dicit xp̄s Johā.vij. Mea do ctrina non eſt mea. ſ; eius qui miſit me l Et in vmbra ma nus mee protexi te.

tis irl̄m celeſtē ⁊ multoꝝ miliū angeloꝝ freqntiā.ad quaſ veniunt fideles xp̄i poſt hācvitā.⁊ huic ſenſui ꝯcordat lr̄a ſequēs. r Et leticia ſempitna ⁊c̄. qd̄ nō pt̄ hr̄i in p̄ſenti vit.iō ſubdit̄. s Ego egoipe.⁊ nō ali⁹. t Cōſolabor vos.ꝯſolatōe etna q̄ a ſolo deo pt̄ dari. v Quis tu.hic ꝯſr amouet̄ tior antixp̄i.⁊ h̄ duplici rōe.ſcd̄a pōit̄ ibi:ego aūt. Pria āt rō accipit̄ ex breuitate tpis.q͛ l; ꝑſecutio an tixp̄i futura ſit valde grauis tn̄ erit breuis tpe ꝓpt̄ qd̄ minuſ timēda:vñ dr̄ mat.xxiiij. Niſi breuiati fuiſſent dies illi nō fieret ſalua ois caro ⁊c̄.dr̄ g̃. v Quis tu vt timeas.⁊ al loqt̄ quēlibet futuꝝ fidelē tpe antixp̄i q̄ cū ſit regeneratus in xp̄o nō dꝫ tiere ꝑſecutōẽ antixp̄i tiore deijciēte a bono. x Ab hoie mortali.antixp̄s enī erit hō purus ⁊ cito mo rictur poſt aſſecutōẽ dn̄ij:iō ſubdit̄. y Qui q̄ſi fenū ita areſcet. Fenū enī exn̄s in virore ſi ſupueniat eſt⁹ immode rat⁹ facit ipm areſcere:ſic antixp̄c exn̄s i ſua ptāte interfi ciet̄ a deo repēte. z Et oblit⁹ es dn̄i creatoris tui.h̄ dr̄ ꝑ illis q̄ cadent a fide vel ꝯſtantia moti tiore antixp̄i. iđo ſb ditur. a Et formidaſti iugit̄.i.nimis diu ⁊ irrōnabilit̄ b A facie furoris ei⁹.q̄ te tribulabat. Tūc enī erit tribu latio magna q̄lis nō fuit a ꝓncipio mundi Mathe.xxiiij. c Et para.ad ꝑdendū.diſponet enī antixp̄s totalr̄ exter minare ppl̄m xp̄ianū. d Cito veniet.i.velocit̄ attinget gdū ſue ptātis. e Gradiēs ad aꝑiēdū ſuū peſſimum intentū contra xp̄m. In hebreo hr̄ ad laxandū.qd̄ expo nit ra.ſa.de laxatōe ſeu defectu virtutis l; ad aliū itellectū ꝑ hoc igit̄ ſm̄ intellectū nr̄m deſignat̄ ꝙ ſic ptās antixp̄i

a iudeis volentibus te occidere.qd̄ tn̄ nō permiſi fieri an̄ contemplationē doctrine tue.ideo ſubditur. m Ut plantes celos. id eſt homies contemplatiuos. n Et fundes terram.id eſt actiuos vtrāq̄ enī vitā predi dicauit xp̄s.ſcꝫ contemplatiuā ⁊ actiuam. o Et dicas ad ſyon.id eſt ad eccleſiam. p Populus meus es tu. per ſuſceptionē baptiſmi.Ex hoc patet ꝙ verba iſta non ſunt ipſius dei ad Eſaiam:vt aliqui exponūt.quia popu lus ſyon non fuit ſub dominio eſaie.⁊ q̄d dicat xp̄s eccle ſie in antixp̄i perſecutione ſubditur. q Eleuate.a per ſecutione temporali ad pacē q̄ntum ad omnes. quia illa erit vltima perſecutio eccleſie. r Eleuare.de culpa ad gratiam q̄ntum ad penitentes q̄ timore antixp̄i ceciderant. s Conſurge.ſcilicet ad acci piendū premium a xp̄o veniente ad iudiciū. t Hyeru ſalem.id eſt eccleſia rationibus dictis ſupra. v Que bibiſti de manu domini.id eſt ex eius permiſſio ne ⁊ ordinatione. x Calicē ire ei⁹.in ꝑſecutōe antixp̄i. y Uſq̄ ad fundū calicis ⁊c̄.ꝑ hoc deſignat̄ magnitudo tribulatōis future antixp̄i tpe. Sciēdū tn̄ ꝙ li vſq̄ ad:hic accipit̄ excluſiue.q͛ fund⁹ calicis ē antixp̄o ⁊ ei⁹ ſatellitib⁹ reſuat⁹ vt videbit̄ poſtea. z Nō ē q̄ ſu.⁊c̄.q͛ null⁹ d̄ pn cipib⁹ xp̄ianis audebit ſe opponē vl̄ reſiſtē poterit ātixp̄o. ⁊ idē fac̄ qd̄ ſbdit̄ a Et n̄ ē q̄ app̄.⁊c̄.ad educēdū eā de tribulatōe.l; enī enoch ⁊ helyas tūc ſe opponent antixp̄o tn̄ iterficiēt ab eo. b Duo ſūt.ſ.mala pene. c Que occurrēt tibi.q̄ poſtea ſubdunt̄ ſ; interponitur.

d Que occurrẽt tibi. q̃ poſtea ſubdunt̃ ꝫ interponitur d Quis cõtriſtabit̃ ſuꝑ te. q. d. nulli aut pauci. ⁊ iſtud refert̃ ad illud qđ ꝑdictũ ẽ. Nõ ẽ q̇ ſuſtentet eã. q̃ ãt ſint duo mala pene ꝑdicta ſubdit̃. e Vaſtitas ⁊ cõtritio ⁊ exponẽdo ſubdit̃. f Et fames. ⁊ ꝓ id ẽ. i. fama ꝓ q̃ poſita eſt vaſtitas. g Et gladius. ꝓ q̊ põita ẽ cõtricio: ita ꝙ licet ponãt̃ ibi q̃tuoꝛ ſm nomẽ: ſʒ tñ duo tm̃ ſm rẽ. h Quis cõſolabit̃ te. q. dice. nulli aut pauci. cuiꝰ cauſa ſubdit̃. i Filij tui. q̇ te poſſẽt conſolari. k Proiecti ſũt. i. moꝛtui: iõ ſubdit̃. l Dormiert̃. ſomno moꝛtis. m In ca. oĩm viarũ. carentes ſepultura. n Sicut oꝛix animal ẽ imũdum. vt̃ hꝛ Deut. xiiij. et declinat̃ oꝛix oꝛigis o Pleni indigna. tione dñi. ꝫ dicit ſm eſtimationẽ hominũ q꞉ tribulatio antixp̃i ꝑncipalit̃ oꝛdinabit̃ ad purgationẽ ⁊ meritũ electoꝝ: q̄uis tũc eſtimẽt homĩes mũdani deũ ꝯ eos eẽ offenſũ. p Jccirco. Hic ꝯñr põit̃ ſequẽs ꝯſolatio: cũ dꝛ: Jccirco audi ꝫ pauꝑcula i. eccl'ia tũc depauꝑanda ꝑ antixp̃m eiꝰ diuitias acceptuꝝ q Et ebꝛia. i. plena. r Nõ a vino. ꝫ a tribulatiõis toꝛmẽto. ꝫ dꝛ ꝓſeq̃ndo ꝑabolã de potatiõe calicis pꝛedicti. s Hec dic̃ dñatoꝛ tuꝰ. ad te ꝯſolandũ. t Qui pugnauit ꝓ ppl'o ſuo. in crucis ligno in hũanitate aſſũpta. v Ecce tuli de ma. tua cali. ſo. i. penã tribulatiõis. x Fundũ calicis indignatiõis mee. de manu tua abſtuli. y Nõ adijcies vt bibas illũ vltra. q꞉ tribulatio eccleſie tꝑe antixp̃i erit vltima. z Et ponã illũ. ſ. fundũ calicis reſeruatũ. a In manu eoꝝ q̇ te hũiliauerũt. ſ. antixp̃i ⁊ ſatellitũ eius. b Et dixerũt aĩe tue. i. tibi. c In curuare vt trãſeamꝰ. ſuꝑ te ſicut ſuꝑ terrã: intẽtio. n. antixp̃i erit totalit̃ cõculcare eccleſiã. d Et poſuiſti vt terrã coꝛpus tuũ. q꞉ coꝛꝑa fideliũ tũc occiſoꝝ remanebũt ſuper terrã inſepulta: vt dictũ ẽ: ita ꝙ hoies ⁊ beſtie poterũt ſuꝑ ea tranſire.

d currunt tibi. Quis contri-
e ſtabitur ſuꝑ te. Vaſtitas ⁊
f g cõtricio: ⁊ fames ⁊ gladiꝰ
h i Quis conſolabit̃ te. Filij
k l tui ꝓtecti ſunt doꝛmierũt:
m n in capite omniũ viarum ſic̃
o oꝛix illaq̃atꝰ pleni indigna
tione dñi: increpatõne dei
p tui. Jccirco audi hec pau
q r percula: ⁊ ebꝛia nõ a vino.
s hec dicit dñatoꝛ tuus do-
t minus ⁊ deus tuus qui pu
v gnauit ꝓ pplo ſuo ecce tu-
li de manu tua calicem ſa-
x poꝛis: fundũ calicis indi-
y gnationis mee. Nõ adijci
z es vt bibas illum. Et po-

a nam illum in manu eoꝛum
b q̇ te humiliauerũt ⁊ dixert̃
c anime tue incuruare vt trã
d ſeamus ⁊ poſuiſti vt terrã
coꝛpus tuum. ⁊ quaſi viaꝫ
trãſeuntibus. Capi. lij.

a C c Onſurge ꝯſurge idue
re foꝛtitudie tua ſyon
c Induẽ veſtimẽt̃ gl'ie
c tue irl'm ciuitas ſctã q꞉ nõ
adijciet vltra vt ꝑtrãſeat ꝑ
d e te incircũciſus. ⁊ imũdus
f Excutere de puluere: con-
g h ſurge: ſede ieruſalem. Sol
ue vincula colli tui capti-
ua filia ſyon q꞉ hec dic̃ dñſ
i Gratis venundati eſtis:

Capit. lij.

a C c Onſurge. Aliq̇ expoſitoꝛes catholici exponũt iſtõ capitulũ de liberatiõe ppl'i iudaici de babylone facta ꝑ cyrũ de q̃ freq̃nter dictũ ẽ. ꝫ ſaluo melioꝛi iudicio nõ vꝫ ꝫ cõuenieter dictũ: q꞉ paulꝰ apl's in lege et ꝓphetis hũanitus edoctꝰ. ⁊ ſpũſancto plenꝰ: illõ qđ hꝛ i ꝫ capit'o. Q̃ pulcri ſuꝑ mõtes pedes annũciãtis ⁊ ꝑdicantis pacẽ ⁊c̃. allegat ꝫ dici de ꝑdicatiõe euãgelij Roma. x. ⁊ iõ nõ videt̃ cõuenieter exponi de nũcijs cyri miſſis ꝑ imperiũ ſuum ad publicãdũ edictũ de licẽtia data iudeis redeũdi in irl'm vt iſti exponũt. Itẽ ra. ſa. ſuꝑ iſtud ca. dicit ꝙ iſte ꝯſolationes vltie. ſ. poſite ab iſto loco vſq; ad finem libꝛi nõ dicũt̃ niſi ſuꝑ captiuitatẽ edom ꝑ quẽ itelligit romanũ imperiũ qđ poſuit iudeos in iſta captiuitate i qua ſũt: a qua liberari expectãt ꝑ regẽ meſſiã: ⁊ ſic ſm eũ ꝫ ca. intell'r de tꝑe xp̃i ⁊ in ꝫ veꝝ dicit. lꝫ erret expectãdo futuꝝ qđ iã ẽ ꝑteritũ. Igr̃ ſeq̃ndo ſñiam apl'i: ⁊ dictũ ra. ſa. in ꝫ ca. q̄tũ ad id qđ cõtinet ṽitatis: põt dici cõuenieter qđ in ꝫ capl'o remouet̃ terciũ impedimentũ liberatiõis facte ꝑ xp̃m ad incredulos qđ ꝓuenit ex ꝯtẽptu hũilitatis criſti. Principes. n. ſacerdotũ ⁊ ſcribe de aduẽtu xp̃i nimis carnaliter ſapiẽtes expectabãt eũ tꝑalit̃ regnatuꝝ: ⁊ dñiuꝫ a romanis ablatuꝝ: ⁊ iõ cũ viderũt eũ hũilẽ abiectũ ⁊ pauperẽ: ⁊ cõtemptũ terrenoꝝ docentẽ: ꝯtẽpſerũt eũ: ⁊ ſic fuerũt cecati ⁊ fructu ſue redẽptionis ꝑuati. ⁊ ꝫ iuſte: q꞉ aduẽtus eiꝰ fuerat ꝓnũciatus in pauꝑtate: Zacha. ix. Ecce rex tuꝰ venit tibi iuſtꝰ ⁊ ſaluatoꝛ: ⁊ ipẽ pauꝑ ⁊c̃. qđ ſm omnes doctoꝛes hebꝛaicos de aduẽtu xp̃i intelligit̃. ꝫ igr̃ impedimentũ remouetur ꝫ oñdẽdo ꝙ humiliatio xp̃i fuit diſpoſitio ad gloꝛiam: ſm qđ dꝛ Philip. ij. Humiliauit ſemetipm factꝰ obediens vſq; ad moꝛtẽ: moꝛtẽ aũt crucis: ꝓꝑ qđ deꝰ exaltauit illũ ⁊c̃. ⁊ nõ ſolũ pꝰ moꝛteꝫ fuit gloꝛificatꝰ. ꝫ etiam añ in operibus miraculoſis ad declarationẽ ſue diuinitatis: ꝓꝑ qđ criſto petẽte Joh. xij. Clarifica me pr̃ ⁊c̃. rñſum fuit. Clarificaui ⁊ iterũ clarificabo. i. clarificaui te in miraculis: ⁊ iteꝝ te gloꝛificabo ꝑ gloꝛiã reſurrectionis: ⁊ ſic eſt in coꝛꝑe myſtico criſti: qđ ẽ eccl'ia: q꞉ pꝰ deꝑſſiones eiꝰ ꝑ iudeos ⁊ tyrãnos eleuata ẽ in magna gl'ia etiã tꝑalit̃: ⁊ in ipis deꝑſſionibꝰ fuit mltũ eleuata ſpũalit̃ in receptiõe ſpũſſãcti: ⁊ in miraculis q̃ fiebãt ꝑ apl'os ⁊ alios ſãctos in noie xp̃i. vt ptꝫ in actibus apl'oꝝ in pluribus locis: ⁊ in ſctõꝝ legẽdis. Scdm ꝫ igit̃ pñs capitulũ in duas ꝑtes diuidit̃: q꞉ pᵒ oñdit̃ ꝓpoſitum i myſtico xp̃i coꝛꝑe. ſcđo in ipo capite: ibi: ecce intelliget. Prima in duas: q꞉ pᵒ deſcribit̃ eccl'ie deꝑſſe ſublimatõ. ſecũdo eiuſ dilatatio: ibi. Q̃ pulcri. Prima i duas. q꞉ pᵒ oñdit̃ ꝓpoſitũ. ſcđo adducit̃ exẽplũ. ibi. q꞉ ꝫ dicit. Circa primũ ꝓpħa alloquit̃ eccleſiã ꝑmitiuã. a Cõſurge cõſurge. ad oꝑa ṽtutũ: ⁊ duplicat̃ li cõſurge: ad maioꝛẽ excitationẽ b Induere foꝛtitudine tua ſyon. ad tolerandã cõſtãter aduerſa: q꞉ cito pꝰ aſcẽſionẽ xp̃i ad celos facta ẽ ꝑſecutio magna i eccleſia. Act. viij. ⁊ poſtea rome ꝑ neroneꝫ ⁊ alios pl'es ꝑſecutoꝛes eccl'ie: ꝫ q꞉ pꝰ ꝑſecutiões eccl'ie ſecuta ẽ pax ⁊ honoꝛ: iõ ſubdit̃. c Induere veſtimentis gloꝛie tue. ⁊ ꝫ fuit ipletũ ꝯſtãtini iꝑatoꝛ̃ tꝑe: q̇ pacẽ eccl'ie ꝑ totũ romanũ imperiũ dedit: ⁊ mirabilit̃ eã honoꝛauit. d Quia nõ adijciet vltra vt ꝑtrãſeat ꝑ te. ⁊ ſic calcando ⁊ vilificãdo. d Incircũciſus. i. ꝑſecutoꝛ gẽtil'. e Et immũdus. i. ꝑſecutoꝛ iudeus ſi aũt ꝯtra ꝫ obijciat̃: ꝙ pꝰ moꝛtẽ cõſtãtini liciniꝰ ꝑſecutꝰ ẽ eccl'iaꝫ: ⁊ poſtea iul'anꝰ apoſtata. Dicẽdũ ꝙ ille ꝑſecutiões nõ fuerũt tãte ꝙ deijcerẽt eccleſiã ab honoꝛe: nec diu durauerũt. Liciniꝰ. n. i bello fuit deuictꝰ ⁊ apđ theſſalonicã capite trũcatꝰ. Julianꝰ etiaꝫ apoſtata a ſctõ mercurio lãcea fuit trãſfixus. Põt ẽt dici ꝙ illa dictio vltra: cũ dꝛ nõ adijciet vltra ⁊c̃. nõ impoꝛtat ſẽper ꝑꝑetuitatẽ a ꝑte pꝰ. ꝫ duratiõnẽ tꝑis determiatã. ⁊ aliq̃ñ ñ mltũ longã. ſic̃ dictũ fuit pleniꝰ. ſ. c. ij. toto ãt tꝑe cõſtãtini pꝰ eiꝰ baptiſmũ vniuerſal' eccl'ia fuit i pace ⁊ honoꝛe. f Excutẽ de puluere. i. de ꝑcedenti abiectiõe: vel de puluẽ ad l'ram: q꞉ mlti xp̃iani fuert̃ cõdẽnati ad fodiẽdaꝫ ⁊ depoꝛtandã arenã. vñ pulueriꝫabant̃: q̇ oẽs fuert̃ abſoluti de mãdato ꝯſtãtini. g Sede irl'm. i ſede honoꝛis: qđ tũc fuit impletũ qñ roma q̃ erat caput mũdi facta ẽ ſedes ſũmi põtificis ꝑ conſtantinũ: ſede imperiali trãſlata apud conſtãtinopolim. h Solue vincula colli tui: q̄a omnes xp̃iani in diuerſis ꝑtibus oꝛbis incarcerati ꝑ conſtantinum fuerunt liberati. i Gratis venun. eſtis. id eſt ſine cauſa deputati operibus ſeruilibus.

k et ſine argento redimemi.
l Quia hec dicit dñs deus
m In egyptū deſcēdit ppl'ſ
n me⁹ in principio: vt colo-
o nus eēt ibi ⁊ aſſur abſq; vl
p
q la cā calūniat⁹ ē eū. Et nūc
qd mihi eſt hec dicit dñs.
r Qm̄ ablat⁹ eſt ppl'ſ meus
s gratis. Dñatores ei⁹ ini-
t que agūt dicit dñs: ⁊ iugi
ter tota die nom̄ meū blaſ-
v phematur. Propter hoc
x
y ſciet ppl'ſ me⁹ nomē meū i
z
a die illa: q2 egoipſe q̄ loq̄bar
b ecce aſſum. Q̄ pulchri ſup
c
d
e mōtes pedes annunciātꝫ
⁊ p̄dicātis pacē: annunciā
tis bonū: p̄dicantis ſalu-
f tē: dicētis: Syō regnabit
g de⁹ tu⁹. Vox ſpeculatorū
h
i tuorꝫ. Leuauerūt vocē: ſil'
k laudabūt. q2 oculo ad ocu
l lū videbūt: cū conuerterit
m dñs ſyon. Gaudate ⁊ lau-
date ſil' deſerta irl'm: quia
ꝯſolat⁹ ē dñs ppl'm ſuū re
n demit irl'm. Parauit dñs
a brachiū ſctm̄ ſuū in oculiſ
oim̄ gentiū. ⁊ videbūt om
nes fines terre ſalutare dī
b noſtri. Recedite recedite
c exite iñ: pollutū nolite tā-
gere. Exite de medio eius
d mūdami q̄ fertis vaſa dñi
e Qm̄ nō i tumultu exibitiſ
f
g nec i fuga ꝓpabitis. Pre-
h cedet ei vos dñs: ⁊ ꝯgre-
i gabit vos de⁹ iſrael. Ecce
k intelliget ſuus me⁹: exal-
l
m tabit ⁊ eleuabit ⁊ ſublimiſ
n erit valde. Sic obſtupue-
o runt ſup te multi: ſic igloꝛi
p us erit iter viros aſpect⁹
ei⁹: ⁊ forma ei⁹ inter filios
q hoim̄. Ipſe aſpget gentes
r multas ſup ipm̄ ꝯtinebūt
s reges os ſuū. Quia q̄bus
nō eſt narratū de eo vide-
runt et qui non audierunt
contemplati ſunt.

k Et ſine argen. redimemi. quia conſtantinus non accepit iñ pecuniā. ꝫ magis ecōuerſo pecunias ſuas diſtribuit p orbē ad edificatōꝫ eccleſiarꝫ ⁊ ſuſtentatōꝫ miniſtrorꝫ.
l Quia hec dicit ⁊c̄. Hic adducit exēplū ad ꝓpoſitū et ponitur h̄ duplex exēplū. Primū ē de deſcēſu ppl'i iſrael in egyptū cuꝫ dicit.
m In egyptuꝫ deſcendit ppl'ſ meus in p̄ncipio. de q̄ deſcēſu h̄r Geñ. xlvj.
n Vt colon⁹ eſſet ibi. i. h̄itator ad euadēdū famis periculum. ſed poſtea fuit ibi multū ōpreſſus ⁊ afflict⁹ ꝫ dñs liberauit eum. iſta tñ liberatio hic nō exp̄mit. q2 erat nota et famoſa. ⁊ iō ſatꝫ dat intelligi p hoc q̄ deſcenſus in egyptuꝫ tangit. ⁊ ideꝫ dicendū de ſecundo exēplo cum ſubdit.
o Et aſſur. i. rex aſſyriorꝫ.
p Abſq; vlla cā calumniatuſ eſt eum tñ dñs mirabiliter liberauit euꝫ tp̄e ezechie vt h̄r. iiij reg. ꝯñr applicātur exēpla ad ꝓpoſituꝫ cum dicitur.
q Et nunc q̄d mihi hic. i. in ꝑſecutōe eccleſie. q. d. decet me eā liberare. ⁊ ſb̄ditur cauſa.
r Qm̄ abla. ē po. me⁹ gratis. q. i p̄mitiua eccleſia multi fuerūt ablati p occiſionē de p̄nti vita. ⁊ multi de locis ſuis p incarceratōes ⁊ exilia.
s Dñatores ei⁹ iniq̄ agūt: q2 iudei ſub q̄rꝫ dominio p̄ fuit eccia i irl'm ⁊ iudea. iniq̄ tractauerūt populū xp̄ianū. ⁊ poſtea ipatores romāi ⁊ eorꝫ p̄fecti.
t Et iugiter tota die nomē meū blaſphemat. ſ. nomē xp̄i q̄ ab infidelib⁹ mag⁹ ⁊ deceptor fuiſſe dicebat.
v Propt̄ h̄. i. ꝓpter iniurias dictas.
x Sciet ppl'ſ me⁹. ſ. xp̄ianus.
y Nomē meū. i. efficaciā nois mei p expientiā ſue ſalutꝫ ſic vocor ih̄s. i. ſal⁹ vel ſaluator.
z In die illa. ſ. notabili ⁊ famoſa q̄ñ ꝯſtātin⁹ recepit baptiſma.
a Quia ego ipſe q̄ loq̄bar. i hūanitate aſſūpta diſcipul' meis.
b Ecce aſſum. p ſaluatōis effectū. ⁊ ēt i pſona ꝓpria. q2 ꝯſtātin⁹ de baptiſmo ꝯſurgēs ꝯfeſſus ē ſe vidiſſe ih̄m xp̄m.
c Q̄ pulcri. h̄ ꝯñr deſcribit eccie dilatio p p̄dicatōꝫ apoſtolorꝫ aliorūq; diſcipl'orꝫ. cū dr̄. q̄ pulcri. i. valde pulcri.
d Sup mōtes. i. ſrenos p̄ncipes fidē xp̄i recipientes ad p̄dicatōꝫ p̄dictorꝫ.
e Annūciātis ⁊ p̄dicātis pacē. i. legē euāgelicā. q̄ ē lex pacis ⁊ amoꝛis. ⁊ p̄t hec lr̄a exponi d̄ nūcijs ꝯſtāti miſſis p orbē. ad denūciādū eccie pacē. ꝫ prima expoſitio magꝫ ꝯſonat dictis apl'i. vt ſ̄ dcm̄ ē. ⁊ ēt lr̄e ſeq̄nti in q̄ ſb̄dit.
f Dicētis ſyon regnabit de⁹ tu⁹. apl'i ei ⁊ alij p̄dicatores eccie p̄dicauert̄ ⁊ p̄dicāt regnū xp̄i ꝓpter q̄d d̄r Math. xxiiij. Et p̄dicabit h̄ euangeliū regni in vniuerſo orbe ⁊c̄. vñ i fine legēdarꝫ ſctōrꝫ cōit pōit: Regnāte dño nr̄o ih̄u xp̄o.
g Vox ſpeculatorꝫ tuorꝫ. i. p̄latorꝫ ſm̄ q̄ d̄r Ezechi. iij. Fili hōis ſpeculatorē dedi te domui iſrael ⁊c̄.
h Leuauerūt vocē. ꝯſtāter p̄dicādo.
i Simul laudabūt. ꝯcordit̄ gr̄as agēdo.
k Quia oculo ad oculū videbūt. i. ſenſibilit̄.
l Cū cōuerterit dñs ſyon. videtes multitudinē gētiliū ꝯuerſam ad xp̄m. ⁊ h̄ fuit iplētū tp̄e ꝯſtātini: anno em̄ q̄ baptizat⁹ fuit tanta multitudo credidit vt ad. xij. milia ⁊ ampli⁹ baptizādi aſcriberent. vt h̄r i geſtis ſcti ſilueſtri. abſq; mulierib⁹ ⁊ puul'. iō ſb̄ditur.
m Gaudete ac laudate ſil' d̄ſerta irl'm. i. loca ſuitut xp̄i dedicata. q̄ añ tp̄a ꝯſtātini ita fuert̄ deſerta q̄ null⁹ xp̄ian⁹ niſi furtim audebat accedere. ꝫ ꝯſtātin⁹ p totū orbē iuſſit apiri: ⁊ a fidelib⁹ freq̄ntari ⁊ alia d̄ nouo edificari.
n Parauit dñs brachiuꝫ ſctm̄ ſuū. i. filiū q̄ dr̄ virt⁹ pr̄is. j. ad Corꝫ. j. Predicam⁹ xp̄m dei virtutē ⁊c̄. ſic d̄r brachiū dñi. eo mō loq̄ndi q̄ ptās ſecularis d̄r brachiū ſeculare
a In oculis oim̄ gētiū. q2 predicatores a tp̄e ꝯſtātini liberi⁹ potuerūt vbiq; diſcurrere. et multi valde exēplo ipatoꝛis incitati fuerūt ad fidē xp̄i ꝯuerſi: gētilitate relicta: iō ſubdit.
b Recedite rece. de cultu idolatrie.
c Pollutū no. tāgere. i. nolite extēdere manuſ vr̄as ad opa pctōꝝ ⁊ q2 miſtri eccie dñt eē mūdiores alijs. iō ſequitur.
d Mūdamini q̄ fertis vaſa dñi. i. q̄ eſtꝫ deputati ad cultuꝫ dei. ſicut leuite in ve. teſt. q̄ portabāt vaſa cult⁹ tabernaculi.
e Qm̄ nō in tumultu exibitis. i. p violentiā armorū q̄d dr̄ ꝓpt̄ multos ꝯfeſſores ſt miſtros dei icarceratos q̄s ꝯſtātin⁹ libere abſoluit.
f Nec i fu. ꝓperabitꝫ. carcerem frāgēdo ⁊ iñſfugiēdo.
g Precedet ei vos dñs. p ꝯſtātinū liberādo.
h Et ꝯgre. vos de⁹ iſrl'. cū fidelib⁹ alijs ad laudādū deū i eccleſijs.
i Ecce itelliget. h̄ o͞ndit ꝓpoſitū i capite nr̄o ieſu xp̄o. q̄ fuit hūiliat⁹ ⁊ exaltat⁹. vt ſ: dcm̄ ē. ⁊ vtrūq; mixti pōit h̄ cū dr̄.
i Ecce itel. ſer. me⁹. q2 hꝫ ſciam diuinā ab eterno ⁊ hūanā ex tp̄e. ⁊ q̄ intelligatur d̄ xp̄o ad lr̄am pꝫ p trāſlatōꝫ chaldaicā q̄ dr̄ thargū apd̄ hebreos. ⁊ tāte auctoritatꝫ ē apd̄ eos q̄ null⁹ auſus fuit ei ꝯdicere. q̄ tal' ē h̄. Ecce ꝓſperabit ſu⁹ me⁹ meſſias. ꝓpt̄ q̄d antiq̄ hebrei ab illo loco vſq; ad finē. liij. c. expoſuert̄ ad lr̄aꝫ de pſona xp̄i.
k Exaltabit. ad vnitatē ſuppoſiti diuini vl' alr̄ exaltabit. i ſua reſurrectōe.
l Et eleuabit. in ſua aſcēſiōe.
m Et ſublimis erit valde. ſedēs ad dexteram dei pr̄is: Marci vl. Et dñs q̄dē ih̄s p⁹ q̄ locut⁹ ē eis: aſſūpt⁹ ē i celū. ⁊ ſedet a dextris dei.
n Sic obſtu. ⁊c̄. videntes miracl'a añ paſſiōꝫ ſcd̄ā Mat. viij. Porro hoies mirati ſt dicētes. q̄l' ē h̄. q2 vēti ⁊ mare obediūt ei. ⁊ finalit̄ doctrinā xp̄i audiēdo miracl'is ꝯfirmatā Mat. vij. Admirabāt turbe ſup doctria ei⁹: erat em̄ docēs eos ſic ptātem h̄ñs.
o Sic igloꝛi⁹. i. vitupat⁹ erit
p Int̄ vi. ⁊c̄. q̄ñ fuit ꝯſput⁹ ⁊ colaphis ceſ⁹.
q Iſte aſp. ⁊c̄. i. mūdabit ſuo ſanguie ⁊ baptiſmate.
r Sup ipm̄ ⁊c̄. q̄d videm⁹ iplētū in regib⁹ ad fidē ꝯuerſis q̄ ñ ſolū ꝯtinēt ora ꝓpria a blaſphemijſ ꝫ faciūt ēt ſuos ſb̄ditos ꝯtiere blaſphemos puniendo.
s Quia q̄b⁹ ⁊c̄. credēdo. ⁊ iſti ſt gētiles ad q̄s ꝓphe miſſi ñ fuert̄. neq; audiert̄ xp̄ꝫ pſonal'r p̄dicātē ſic iudei pp q̄d dicit ſaluator mathe. xv. Non ſum miſſus niſi ad oues que perierunt domus iſrael. ſcilicet ad predicandum in perſona propria.

Jn cap. lij. vbi dicit̃ in poſtilla. Cõſurge. Additio.
In hoc ca. lij. vñ ꝓpha q̃dã ꝓambula ꝓſuppone ad
paſſionẽ xp̃i ꝑtinẽtia de q̄ dictur⁹ ẽ apte ⁊ plene i
ſeq̄nti ca. ſ. liij. vñ p̃ hortat̃ ppl'm fidelẽ ad ỽtutem
dĩ. Cõſurge cõſurge iduere fortitudine tua ſyon. duplicat̃
aũt h̄ ỽbũ ꝯſurge ad maiorẽ cõfirmationẽ: vel ꝑ p̃mũ cõ
ſurge intell'r reſurrectio a pctĩs: ꝑ ſcd̃m ỽo ꝓceſſus ad ỽ
tutes ⁊ ſequit̃. Induere fortitudine tua ſyõ. ſ. fortitudine
gratie ꝑ quã reſiſtit̃ aduerſitatib⁹ mũdanis ⁊ dyabolicis
tẽtationib⁹ iuxta illð ad Heb. xj. ca. Eſtote fortes i bello
⁊c. ⁊ q꞉ ꝑ talẽ fortitudinẽ deuenit̃ ad ſtatũ glorie ꝓut ibi
dẽ ſeq̄t̃: ⁊ accipietis regnũ eternũ: iõ ſubdit̃. Induẽ veſti
mẽtis glorie tue irl'm ciuitas ſãcta. ſ. celeſtis de q̄ ꝓprie ve
rificat̃ qð ſubdit̃: Quia nõ adijciet vltra ⁊c. quã exhorta
tionẽ ⁊ excitationẽ iterũ ad maiorẽ cõfirmationẽ ſb alijs
ỽbis repetit dĩ. Excutere de puluẽ. ſ. pctõꝝ: iux̃ pš. Nun
q̄d ꝯfitebit̃ tibi puluis. Cõſurge. ſ. ad faciẽdũ bonũ. Hie
ruſalẽ ſede. ſ. mẽte q̄eta: ſolue vĩcula colli tui ⁊c. ſ. ꝑ cõtri
tionẽ verã ꝑ quã vincula pctõꝝ ſoluũt̃. Qualr̃ ãt ſeu q̄ ỽ
tute poſſẽt hm̃õi vincula captiuitat̃ pctõꝝ ſolui ſb̄dit dĩ.
Hec dic̃ dñs gratis venũdati eſtis in hoc enim quod di
cit gratis venundati eſtis intelligitur venundatio que eſt
ꝑ peccatum. vñ š. l. ca. dixerat. Ecce i iniq̄tatib⁹ vr̃is venũ
dati eſtis. Nã q̄ facit pctm̃ ſuus pcti ẽ Joh. viij. In h̄ aũt
qð ſeq̄t̃ Et ſine argẽto redimemi. oñdit̃ ꝙ paſſio xp̄i ð q̄ i
tẽdit in ꝓrio loq̄: opata ẽ ſalutẽ noſtrã ꝑ modũ redẽptio
nis ñ corꝑalis: ſm̃ quã q̄nqꝫ aliq̄ pecuniali p̃cio redimũt̃
ſꝫ ꝑ redẽptionẽ ſpũalẽ. ſ. ꝑ ſãguinẽ ꝑcioſũ xp̄i. vñ. j. Pe. j.
Nõ corruptibilib⁹ auro vel argẽto redẽpti eſtis: ſꝫ p̃cioſo
ſanguie agni imaculati ⁊ incõtaminati xp̄i. q̄ q̄dem ỽba
apl'i mãifeſte corrñdent p̃dictis ỽbis ꝓpheticis. ſ. cum dr̄.
Sine argẽto redimemi. ⁊ ad declarationẽ p̃dictoꝝ ſb̄dit.
Quia h̄ dicit dñs de⁹: in egyptũ deſcẽdit popul⁹ me⁹. vbi
ꝓpheta oñdit dr̄iam int̃ captiuitatẽ babylonicã ⁊ egyptia
cã a q̄bus fuer̃t ꝑ deũ liberati: ⁊ captiuitatẽ peccati ſeu dy
aboli a q̄ xp̄s redemit hũanũ gen⁹ ꝑ ſuã paſſionẽ. nã i p̃
dictis duab⁹ captiuitatib⁹ lꝫ eẽnt int̃ ſe differẽtes: q꞉ egy
ptiacã icurrerũt ſpõte deſcẽdentes in egyptũ. vt coloni eſ
ſent ibi vtꝫ Geñ. xlvj. ca. ⁊ ſic egyptij habuer̃t aliq̄lẽ rõnẽ
detinẽdi eos: q꞉ ſubuener̃t eis i famis neceſſitate: vt i glo.
in captiuitate aũt babylonica q̄ ſignificat̃ h̄ ꝑ aſſur eo ꝙ
aſſyrij cũ nabucho. venerũt nõ fuit talis cauſa vt in terra
ſua calũniarent̃ ⁊ opp̄merẽt eos: vt i glo. in vtraqꝫ aũt ca
ptiuitate p̃dicta q̄ ſolũ corꝑalis erat in manu violẽta per
coactionẽ opprimentiũ ſufficiẽter fuerũt redẽpti ꝑ potẽti
am diuinã aduerſarios violẽter ppl'm dei detinẽtes opp̄
mentẽ: vtꝫ in ſacris ſcripturis de h̄ loq̄ntibus: ſꝫ in hac ca
ptiuitate a q̄ xp̄s ꝑ ſuã paſſionẽ redemit h̄ nõ ſolũ nõ cõ
gruebat. ſ. ꝙ de⁹ ꝑ ſuã ſolã potẽtiã diabolũ ſpoliaret: eo ꝙ
hũanũ gen⁹ ꝑ peccatũ qð ſm̃ aug. nõ ẽ niſi volũtariũ ca
ptiuatũ fuit: q̄ rõne erat iuſte ſb ſuitute dyaboli derelict⁹
a deo: vt tractat̃ a doctoribus in. iij. diſtin. xix. ⁊ h̄ ẽ qð ſe
quit̃. Et nunc q̄d mihi eſt. Hec dicit dñs q꞉ ablatus ẽ po
pul⁹ meus gratis. q. d. ⁊ nunc. ſ. in hac captiuitate hoc nõ
ſufficit. ſ. ꝑ ſolã potentiã redimere. Nm̃ ablatus eſt ppl's
meus gratis. ſ. ſponte tradẽdo ſe pctõ ſeu dyabolo: q̄ rõe
cõueniẽs eſt vt ꝑ iuſticiã redimat̃. Si aũt cõtra hoc dicat̃
ꝙ xp̄s ꝑ ſuã paſſionẽ nõ ſolũ ab actuali ſꝫ a pctõ origina
li p̄ncipaliter redemit: qð quidẽ originale pctm̃ nõ eſt vo
lũtariũ in ip̄is deſcendentib⁹ ꝑ ꝓpagationẽ. Dicendũ ꝙ
licet pctm̃ originale nõ ſit volũtariũ in ip̄is ꝓpagatis fuit
tñ volũtariũ in p̄mis parẽtib⁹ a q̄b⁹ trahũt originẽ. Et iõ
ſimplr̃ dixit. Ablat⁹ ẽ ppl's me⁹ gratis. ſ. ſpõte ſe tradidit
dyabolo ſeu pctõ: ⁊ iõ nõ ꝑ ſolã potentiã redimẽdus ẽ ſic̃
in alijs captiuitatib⁹ ſupradictis ⁊ ſequit̃. Dñatores eius
iniq̄ agunt. q. d. lꝫ dñatores ei⁹. ſ. p̄ncipes tenebraꝝ: iniq̄
agũt deducẽdo eos ad peccãdum: nihilomin⁹ q꞉ gratis.
ſ. ſpõte: vt dictũ ẽ ſe tradiderũt. Et iugiter tota die nomen
meũ blaſphemat̃. ſ. eo ꝙ i eis remanet culpa peccati: ſm̃
quã de⁹ offendit̃: ⁊ iõ dr̄ blaſphemari iux̃ illð ad Ro. ij. c.
Per vos nomẽ dñi blaſphemat̃ i gẽtib⁹. Ex ſupradictis
igr̃ ꝯcludit̃ ꝙ captiuitas de q̄ agit̃ nõ ꝑ ſolum potentiam
opp̄mentẽ aduerſarios redimẽda erat ſicut ⁊ alie captiui
tates: ſꝫ ꝑ aliq̄ð remediũ ſufficiẽs ad tollendã culpã ſeu
maculã pctõꝝ. ⁊ iõ ſubdit. Propt̃ h̄ ſciet ppl's me⁹ nomẽ
meũ in die illa. ſ. ꝑꝑ neceſſitatẽ ſeu ꝯgruentiã p̃dictã. ſciet
ppl's me⁹. i. ppl's nouit̃ ꝑ me redẽpt⁹. nomẽ meũ. ſ. nomẽ
hoc qð ſignificat redẽptorẽ ſeu ſaluatorẽ a tali captiuitate
dyaboli ſeu peccati iux̃ interp̃tationẽ h⁹ nois ꝑ angelum
factã ip̄i ioſeph: Mat. j. c. Ip̄e. n. ſaluuꝫ faciet ppl'm ſuuꝫ
a pctĩs eoꝝ. ⁊ ſeq̄t̃. In die illa. ſ. tp̄e gr̃e q̄ñ hoc nomẽ fuit
manifeſtum: tp̄s. n. gr̃e dies dr̄: iux̃ illð ad Rom. xiij. ca.
Nox p̃ceſſit: dies ãt appropinq̄bit. ⁊ q꞉ redemptio a deo
vero facta trãſcendit oẽs alias redẽptões q̄ facte fuerunt
mediãtibus angel' ſeu hoib⁹ mõ p̃dicto: iõ ſubdit̃. Quia
ego ip̄e q̄ loquebar. ſ. ꝑ ꝓp̄has ecce aſſum. ſ. per carnem aſ
ſumptã. q. d. redẽptiões p̃terite ꝑticulares ⁊ corporales ꝑ
angelos ſeu ꝓphetas in ꝑſona mea loquentes facte ſt̃. ſꝫ h̄
redemptio q̄ ſpiritualis atqꝫ vl'is eſt oportet vt per me fiat
Unde ego ip̄e qui loquebar ecce aſſum. Item circa h̄ qð
dicit̃. Sciet populus meus nomen meum. Notãdum ꝙ
ſicut in redemptione egyptiaca fuit moyſi: ⁊ deinde ſeni
oribus iſrael: ⁊ deinde populo reuelatuꝫ nomen domini
tetragrãmaton: ſm̃ cuius verã ſignificationem ad deum
pertinet ſigna ⁊ ꝓdigia facere facultatem nature excedẽ
tia q̄ requirebat̃ ad illã redemptionẽ ꝓut fuit dictũ Exo.
iij. in additiõe ar. vij. ſic in hac redemptione vl'i reuelatuꝫ
fuit nomen ih̄s: primo virgini glorioſe: deinde ioſeph et
alijs diſcipulis ⁊ fidelibus: per qð nomen intelligit̃ ſalus
⁊ ſaluator a peccatis vt dictum eſt. ſequit̃. Q̄ꝫ pulchri ſuꝑ
montes: Ubi poſtqꝫ ꝓpheta oſtenderat ꝙ p̃dicta redem
ptio ſpiritualis erat ab ip̄o vero deo fienda de publicati
one huius redemptionis dicit. Q̄ꝫ pulchri ſuper mõtes.
Ad qð ſciendum ꝙ facta redemptione per paſſioneꝫ xp̄i
licet pluries ſuis apl'is in ſua reſurrectione apparuit: ta
men de apparitione eius facta in monte galylee ſpecialẽ
mentionem fecit predicens mulieribus. Annunciate fra
tribus meis vt eant in galyleam: que quidem apparitio
fuit in quodam monte galylee: vnde Mathei vlti. Un
decim diſcipuli abierunt in galyleam in montem vbi cõ
ſtituerat illis ieſus. de quo ꝓprie poteſt intelligi iſtud ver
bum: Q̄ꝫ pulchri ſuper montes. i. ſuper montem ſumendo
plurale ꝓ ſingulari ſicut in alijs multis locis: ⁊ ſequitur
Pedes annunciantis ⁊ predicantis pacem. ſ. pedes xp̄i.
qui in nullo monte annunciauit eis ⁊ iniunxit p̃dicatio
nem euangelij pacis dĩ. Euntes docete oẽs gẽtes. ſ. euan
gelium pacis. Annunciantis bonum p̃dicantis ſalutem
quia tunc dictum fuit eis: Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fu
erit ſaluus erit Mathei vlti. in quo verbo manifeſte p̃di
xit ſalutem omniũ credentium dĩ. Syon regnabit de⁹ tu
us q꞉ tunc xp̄s dixit ſyon. ſ. apl'is in q̄bus p̃cipue eccleſia
reſidebat. Data ẽ mihi oĩs ptãs in celo ⁊ in terra. Si aũt
queratur quare pedes xp̄i ſingulariter nominauit ꝓphe
ta. Dicendũ ꝙ in hoc deſignat̃ adoratio apl'oꝝ fuiſſe ibi
facta vſqꝫ ad pedes: eo ꝙ de mulierib⁹ ibidem dicitur. Il
li autem acceſſerunt ⁊ tenuerunt pedes eius ⁊ adorauer̃t
eum: ⁊ ſequitur. Uox ſpeculatorum tuorum: quod com
muniter exponitur de apoſtolis ⁊ alijs prelatis eis ſucce
dentibus: ſed ſaluo meliori iudicio magis proprie vide
tur exponendum de patribus in lymbo exiſtentibus qui
ſpeculatores vocantur in veteri teſtõ. Ezech. iij. ⁊. xxxiij. c.
Fili hominis ſpeculatorem te dedi. Iſti. n. patres dicun
tur leuare vocẽ ⁊ letari cum gaudio ſue liberatiõis ſimul
q꞉ cõiuncti liberati fuerunt ⁊ beatitudinẽ ſibi ꝓmiſſam ⁊
diu ſpectatam attigerunt de q̄ dicit: Quia oculo ad ocu
lum videbunt. ſ. facie ad faciẽ: Cũ cõuerterit dñs ſyon: et
ſequit̃. Gaudete ⁊ laudate ſimul deſerta irl'm: qð ſatis ꝓ
prie applicat̃ primitiue eccleſie: ꝓut in glo. Parauit do
min⁹ brachiũ ſanctũ ſuũ: exponat̃ ſicut in poſtil. referen
do tñ ad tp̄s p̃dicatiõis apl'oꝝ. Recedite recedite exite in
de. exponat̃ ð p̄mitiua eccl'ia: ſicut i gloſa. q꞉ anteqꝫ roma
ni ſuꝑuenirent apoſtoli ⁊ alij fideles a iudea q̄ cõtamiata

remanſerat:es occiſione xp̄i in regnũ agrippe trãſierũt et ad alias gẽtes ſpũſctõ admonẽte. vt in hyſtoria eccleſiaſtica hr̃. ſeqr̃. Mũdami. ſ. a vicijs. q̇ fertis vaſa dñi. Per vaſa dñi ſm glo. intelligũt ſcti. vñ paulꝰ vas electõis dr̄. vel vaſa dñi ſt armatura dei: lorica iuſticie: clypeꝰ fidei: galea ſalutis ⁊ hmõi: ⁊ ne q̇s eſtiaret ex h̄ ꝙ dixerat: Recedite recedite exite iñ. ꝙ i hac redẽptõne reqrebat receſſus corpal per modũ fuge ſic̃ in redemptõe egyptiaca Exo. xij. iõ ſbditur. qm̃ in tumultu exibitis: nec in fuga ꝓperabitis. ſ. ſicut tũc. Precedet eniꝫ vos dñs. ſ. ipe dei filꝰ in pſona ꝓpria. Et congregabit vos dominꝰ deꝰ iſrael. in fide ⁊ charitate. q̇s autẽ ſit iſte deꝰ iſrael ſtatĩ ſubdit. d. Ecce itelliget ſeruus meus quẽ hic vocat ſuũ

Capi. liij.

a Quis credidit audi-
b tui nr̃o: ⁊ brachiuꝫ
c dñi cui reuelatũ eſt
d Et aſcẽdet ſicut virgultuꝫ
e
f corã eo: ⁊ ſic̃ iudex de fra
g ſitiẽti. Non ẽ ſpẽs ei necꝫ
h decor. Et vidimꝰ eũ ⁊ nõ
i erat aſpectꝰ: ⁊ deſideraui-
k mꝰ eũ deſpectũ ⁊ nouiſſi-
l mum viroꝝ: virum doloꝝ
m
n ⁊ ſcientẽ infirmitatẽ. Et q̄
ſi abſcõditꝰ vultꝰ eꝰ ⁊ dſpe
o ctus: vñ nec reputauimꝰ

eo ꝙ fuit obediẽs vſqꝫ ad mortẽ: de q̄ morte ſtatĩ in ſeqnti capi. tractat ⁊ ſeqr̃. Exaltabit. ſ. ad celos ſm glo. qꝛ per obedientiã vſqꝫ ad mortẽ deꝰ exaltauit illũ. vt hr̃ phil. ij. Et eleuabit ſup oẽs celos ⁊ ſublimis erit valde q̇ ad dextera pr̃is ſedẽs. Hec i glo. Antiq̇ ãt hebreoꝝ iſtas eleuationes exponũt de meſſia ſic. Exaltabit. plꝰ q̄ꝫ abrãã. ⁊ eleuabit plꝰ q̄ꝫ moyſes. Et ſublimis erit valde plꝰ q̄ꝫ angeli ſuperiores. ex q̇ ptꝫ ꝙ meſſias de q̇bꝰ ẽt ſm ipos loqt ꝓpha eẽt ſublimior angel ſupioribꝰ. ⁊ cũ ſm eos int naturã diuinã ⁊ angelicã nõ ſit mediũ: ꝯñr ꝯcedere hñt ꝙ ipe ſit deuſ. ⁊ cũ ꝓpha h̄ vocat eũ ſuũ qd̄ nõ ꝯpetit diuie nature. ſeq̇tur ꝙ i ipo ſint due nature: diuia. ſ. ⁊ hũana qd̄ tñ ipi negãt lꝫ ꝯcedãt p̄miſſa. In his eñ. ⁊ ſilibꝰ nõ verent veritati ꝑ eos iplicite ꝯceſſe ꝯ̄dicere.

Capi. liiij.

Quis credidit. Ra. ſa. ⁊ andreas exponũt h̄ caplm ad lr̃am de pplo iudeoꝝ. dicẽtes ꝙ ꝓpha de illo loqt q̄ſi de hoie vno. eo mõ loq̄ndi q̇ dr̄ exo. iiij. c. Filiꝰ meꝰ priogenitꝰ iſrael. ſꝫ eoꝝ ꝯuerſitas pꝫ ꝑ doctores hebreoꝝ antiq̇s. vt dcm̃ ẽ p̄ce. ca. Itẽ ſup illd̄ Geñ. xxiiij. Et introduxit eã yſaac ⁊c̃. dicit ra. moyſes. Hic ẽ rex meſſias q̇ dedit cor ſuũ ad petendũ miſeratõnes ꝓ iſrael. ⁊ ad ieiunandũ ⁊ hũiliãdũ ſe ꝓ eis ſicut ſcriptũ ẽ eſa. liij. Ipe aũt vulneratꝰ ẽ ꝓpt iniq̇tates nr̃as: attritꝰ ẽ ꝓpt ſcelera noſtra ⁊c̃. ex q̇ pꝫ ꝙ ſm iſtũ doctorẽ h̄ caplm loqt de xp̄o ad lr̃am. h̄ ẽt pꝫ ꝑ ſcripturaſ noui teſtamẽti q̄ ſũt maioris auctoritatꝭ q̄ꝫuis a iudeis nõ recipiant. qd̄ ei dr̄ i p̄ncipio capituli. Dñe q̇s credidit ⁊c̃. Iohã. xij. dr̄ ipletũ i xp̄o. ⁊ ſilr ad Rom̃. x. Itẽ qd̄ dr̄ infra. Vere lãguores nr̃os ipe tulit ⁊c̃. Mat. viij. dr̄ ipletũ eẽ i xp̄o. Silr qd̄ poſtea ſubditur: Sicut ouis ad occiſionẽ ducet ⁊c̃. vſqꝫ ibi. Qui abſciſus ẽ de terra viuẽtiũ. Act. viij. de xp̄o dr̄. Et cũ ſceleratꝭ reputatꝰ ẽ: Mar. xv. ſilr dr̄ ipletũ in xp̄o. Igit ſeq̄ndo hãc ſententiã. dd̄m ꝙ h̄ ponũt remedia ꝯ̄ tria ipedimẽta predicta ſicut fuit ſupra diuiſum capitulũ. ⁊ diuidit in tres partes ſm tria remedia: ſcd̄m ponit ca. ſe. terciũ. lv. Primũ aũt impedimentũ ꝑcipiendi fructũ redẽptõis xp̄i fuit iudeorũ pctm̃ ꝯtra qd̄ ponit h̄ remediũ paſſionis xp̄i q̄ ſufficit ad delendũ oẽ pctm̃ quãtũ ẽ ex ſe: ⁊ diuidit pñs caplm in duas ꝑtes. qꝛ p̄ eſaias rei dicẽde deſignat altitudinẽ. ſecũdo ꝓſequit dicendoꝝ ordinẽ. ibi. ⁊ aſcẽdet. Circa primuꝫ dicit. a Quis credi. audi. nr̃o. i. paſſiõis xp̄i myſterio qd̄ ego ⁊ alij ꝓphe audiuimꝰ a ſpũſctõ. ꝓuidit. n. eſaias ꝓ ꝓpha iudeos ꝓ maiori ꝑte nõ credituros ſm ꝙ dr̄ Ioh. xij: Cũ aũt tanta ſigna feciſſet corã eis nõ credebãt in euꝫ vt ſermo eſaie iplerent quẽ dixit. Dñe q̇s credidit auditui nr̃o ⁊c̃. ⁊ ſequit. Propterea nõ poterãt credere. qꝛ iteꝝ dixit eſaias: Excecauit oculos eoꝝ. ⁊ indurauit cor eoꝝ ⁊c̃. ⁊ ſubditur. Hec dixit eſaias qñ vidit gloriã eꝰ ⁊ locutus eſt de eo. b Et brachiũ dñi. i. filius. vt dictũ eſt ca. p̄ce.

p eũ. Vere languores nr̃os
ipe tulit: ⁊ doloreſ noſtroſ
q ipe portauit. Et nos repu
tauimus eum q̄ſi leproſuꝫ
r et percuſſuꝫ a deo ⁊ humi
s liatum. Ipe aũt vulnera-
tus eſt ꝓpter iniq̇tates no
ſtras: attritus ẽ ꝓpter ſce-
lera noſtra. Diſciplina
pacis noſtre ſuper eum: et
liuore eius ſanati ſumus
t Omnes nos quaſi oues
errauimus: vnuſqꝫ in viaꝫ
v ſuam declinauit et poſuit
dñs i eo iniq̇tatẽ oim nr̃m

c Cui reuelatũ eſt. q. d. paucis valde ⁊ incomplete. d Et aſcẽdet. h̄ cõſequenter ꝓſequit dicendoꝝ ordinem ⁊ primo q̄ꝫtum ad modum naſcentis: cuꝫ dicitur. Et aſcẽdet ſicut virgultum coraꝫ eo. i. corã deo patre. e Et ſicut radix. ſurſum fructificans. f De terra ſitienti. i. de virgine nõ humectata vl fecũdata humano ſemine. g Non eſt. Hic ꝯñr põit ordinẽ ſuũ q̄ꝫtũ ad tolerantiã patiẽtis. et primo deſcribit eiꝰ paſſio ignominioſa. ſcd̄o nobis fructuoſa: ibi. Ipe auteꝫ tercio ſibi finaliter glorioſa: ibi. De anguſtia. iſta tamẽ diuiſio nõ eſt ſic preciſa quin partes in aliquo coincidãt. et ſic eſt cõmuniter per totũ librũ iſtũ ſicut a principio fuit dictũ. Circa primũ dicit. g Non eſt ei ſpẽs necꝫ decor. q̄ꝫuis eñ ſm veritatẽ xp̄s in humanitate aſſumpta fuerit ſpecioſus forma p̄ filijs hoim: pſal. xliiij. tñ iſta ſpecioſitas fuit deturbata alapis in facie eius inflaturã ⁊ liuorẽ cauſantibus ⁊ ſputis eam fedantibus. h Et vidimꝰ eum ⁊ nõ erat aſpectus. qꝛ p̄ horrore auertebãt hoies faciem. i Et deſiderauimꝰ eũ. loquit ꝓpha in pſona ſui ⁊ alioꝝ ſctõꝝ aduentũ xp̄i deſiderãtiũ. ſm ꝙ dr̄ math. xiij. Multi ꝓphe ⁊ iuſti deſiderauerũt videre q̄ vos videtis. ⁊ ñ viderũt ⁊c̃. k Et nouiſſimũ viroꝝ. i. valde abiectũ. l Virum doloꝝ. i. multi ⁊ magni doloris expertuꝫ paſſiue. ſicut vir ſanguinuꝫ dicitur qui eſt effuſor multi ſanguinis actiue. m Et ſcientẽ infirmitatẽ. ſ. carnis ꝑ experientiã abſqꝫ tñ pctõ. n Et quaſi abſconditꝰ vultus eius. p̄ verecundia. o Vñ nec reputauimus eum. nõ tm̃. ſ. ſaluatorẽ ſꝫ nec etiã alicuius valoris hoiem. ⁊ loquitur hic ꝓpha in pſona iudeoꝝ tpe xp̄i exiſtiuꝫ. ⁊ cõnũerat ſe eis inquãtũ erat de pplo iuda. ſicut daniel cõnumerat ſe peccatoribus enormibꝰ q̇ fuerãt in regno iude. ix. capi. q̄ꝫuis ꝑticeps nõ fuiſſet. p Vere languores nr̃os ipſe tulit. i. infirmitates carnis: vt famẽ: ſitim ⁊ ſilia q̄ vere fuerunt in eo. ſicut ⁊ humanitas vera. q Et nos reputauimꝰ eũ quaſi leproſum. i. vilẽ ⁊ abominabilẽ ad moduꝫ leproſi. r Et percuſſum a deo ⁊ humiliatũ. ꝓpt peccata ſua ꝓpria ipoſuerũt. n. ſibi iudei ꝙ hr̃et demoniũ. et qd̄ ſubuertebat pplm. ⁊ multa alia crimia. vt ptꝫ ex decurſu euãgelioꝝ. s Ipe aũt. h̄ ꝯñr oñditur paſſio xp̄i nobis fructuoſa. qꝛ nõ paſſus fuit ꝓ pctĩs ꝓprijs ſꝫ ꝓ nr̃is expiãdis. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit. Ipe aut vul. ẽ ꝓpt iniq̇. no. ⁊ pꝫ lr̃a. Ra. ſa. dicit ꝙ iſtud dr̄ in pſona gentiliũ. ⁊ vocat gentiles oẽs preter iudeos. d. ꝙ in aduentu meſſie gẽtiles vidẽtes iudeos ꝑ eũ mirabiliter exaltari dicẽt ꝙ afflictões quas mõ ſuſtinent iudei in hac captiuitate fuerũt ꝓpt pctã gentilium. ⁊ in hoc ſibi ipi ꝯ̄dicit. qꝛ alibi in multis locis dic̃ ꝙ hec captiuitas eſt ꝓpter pctm̃ vituli ꝯflatilis expiandũ Exo. xxxij. t Omnes nos quaſi oues errauimꝰ. quia nullꝰ quãtũcũqꝫ iuſtꝰ p̄t euitare oino pctm̃ ſaltẽ veniale. v Et poſuit dñs in eo iniquitatẽ oim nr̃m. i. penã ꝓ iniquitatibus omnium expiandis. ⁊ quia xp̄s hanc penam ex maxima charitate ſuſtinuit. ideo ſubditur.

f ¶ Oblatus ē:qꝛ ip̄e voluit ⁊
z nō apuit os suū. Sic ouis
ad occisionē ducet: ⁊ qua-
si agnus corā tōdēte se ob
mutescet: ⁊ nō apiet os su-
a um. De angustia ⁊ de iudi
b c cio sublatus ē. Generatio
d e nē ei⁹ q̄s enarrabit. Quia
abscisus est de terra viuen
f tiū. Propter scelus popu-
g h li mei ꝑcussi euȝ. Et dabit
impios ꝓ sepultura: ⁊ di-
i uites ꝓ morte sua: eo ꝙ ini
q̄tatē nō fecerit neq̄ dolus
k fuerit in ore eius ⁊ dn̄s vo
luit cōterere euȝ in infirmi
a tate Si posuerit pro pecca
b to animam suaȝ videbit se
c men longeuum et volūtas
d domini in manu eius diri-
e getur Pro eo ꝙ laborauit
f g anima eius videbit ⁊ satu
h i rabit. In scientia sua iusti-
ficabit ip̄se iustos seruos
k l meos multos et iniq̄tates
m n eorum ip̄e portabit. Ideo
o dispertiam ei plurimos et
p q fortiuȝ diuidet spolia: pro
r eo ꝙ tradidit ī mortē aīaȝ
s suam: et cum sceleratis re-
t putatus est. Et ipse pecca
v ta multorum tulit: et ꝓ trā
gressoribus rogauit.

x ¶ Oblat⁹ est.s.ad passiones. y ¶ Quia ip̄e voluit. ꝓpt obedientiā dei patris ⁊ liberationē humani generis. z ¶ Et nō apuit os suū. v̄bis recalcitrādo ⁊ iniurias ꝓ iniurijs reddēdo: ſ; mag̃ corā false accusātib⁹ ⁊ iniuste iudicātibus tacēdo: sic̄ pȝ ex euāgelijs. Cetera patent. a ¶ De āgustia. Hic ꝯn̄r oñ dit eius passio finaliter gloriosa. quia per eam transijt ad resurrectionis gloriam Luce. vltimo. Optuit pati xp̄m. et resurgere a mortuis ⁊ ita intrare gloriaȝ suā. ⁊ hoc ē qd̄ dicit a ¶ De angustia. scȝ mortis. b ¶ Et de iudicio. q̄ oēs decedētes ex diuia sentētia detinebant̄ ī lym bo. c ¶ Sublat⁹ ē ꝑ potentiā sue resurrectōis. d ¶ Generationē ei⁹ q̄s enarrabit. qd̄ ſm Hieroni. sup matheū intelligit̄ de generatione diuinitatis q̄ inenarrabilis ⁊ incōphēsibilis ē: nō tm̄ ab hominib⁹ ſ; etiā ab angelis. Ambro: impossibile ē scire generatiōis secretū: mēs deficit: vox silet: nō mea tm̄: ſ; et āgl'oꝝ: vl̄ tm̄ mihi saluo meliori iudicio ꝙ melius expōat̄ d̄ spūali gn̄atiōe ꝑ mltiplicatōȝ fideliū iō sb̄dit̄ e ¶ Quia abscisus ē de terra viuentiū. ꝑ mortē corporalē ad quā secuta ē multiplicatio fidelium ſm ꝙ d̄r Joh. xij. Nisi granū frumēti cadēs in terra mortuū fuerit ip̄m solū manet: si aūt mortuū fuerit multū fructū affert. Ad generationē v̄o eternā filij nō videt̄ hr̄e aliquā cōsequentiā qd̄ d̄r. Quia abscisus ē ⁊c̄. f ¶ Propt̄ scelus ppl'i mei. expiandū. g ¶ Percussi eum. i. ꝑcuti ꝑmisi. h ¶ Et dabit impios ꝓ sepultura sua ⁊c̄. i. iudeos impios ⁊ auaros dabit in manib⁹ romanoꝝ in penā mortis sue: qd̄ tpe tyti fuit adimpletū. i ¶ Eo ꝙ iniq̄tatē n̄ fecerit ⁊c̄. ⁊ sic mors ei⁹ fuerat punitiōe digna. k ¶ Et dn̄s. s. pr̄ voluit ꝯterere eū in infirmitate. s. carnis: qꝛ ꝙ diuinitas patiat̄ ē impossibile. Per h̄ aūt qd̄ d̄r h̄: Eo ꝙ iniq̄tatē nō fecerit pȝ falsa expō ra. sa. exponētis h̄ capl'm de ppl'o iudaico: vt s̄. dictū ē: qꝛ ab antiq̄ vsq̄ ad pn̄s ppl's ille multas iniq̄tates fecit ꝯ deū ⁊ ꝓximū: vtȝ ex decursu scripturaꝝ. Neq̄ dol⁹ fuerit in ore ei⁹. qd̄ silr̄ pȝ falsū de ppl'o iudeoꝝ cū int̄ oēs hoies sint ⁊ fuerāt multū mēdaces ⁊ dolosi: nō solū erga alios ſ; et̄ int̄ seip̄os. a ¶ Si posuerit aiaȝ suā ꝓ peccato. accipit̄ si ꝓ qꝛ: qꝛ xp̄s aiam suā posuit ꝓ pctō mundi. b ¶ Videbit semē longeuū. i. multiplicationē fideliū q̄ st̄ semē xp̄i: ⁊ h̄ multiplicatio secuta ē ad mortē ei⁹: vt predictū ē. c ¶ Et volūtas dn̄i. de salute mundi. d ¶ In manu ei⁹ dirigēt̄. i. ꝑ ip̄m ꝯplebit̄. e ¶ Pro eo ꝙ laborauit aīa ei⁹. ieiunādo: vigilādo: p̄dicādo mortē sustinendo. f ¶ Videbit. resurrectionē suā. g ¶ Et satu. tūc. n. ⁊ añ n̄ habuit gloriā in corꝑe: ⁊ sic fuit satiat⁹ ex oī pte. h ¶ In scia sua. diuia ⁊ hūana. i ¶ Iustificabit ip̄e ⁊c̄. qꝛ nullus iustificabit̄ nisi ꝑ ip̄m. ſ; qꝛ multi reddūt se indignos: ideo d̄r h̄. k ¶ Multos. i. nō oēs. l ¶ Et iniq. eoꝝ. i. penā pro iniq̄tatib⁹. m ¶ Ip̄e por. ex obediētia ad patrē: ⁊ charitate ad hominē. n ¶ Iō dispti ei plimos. i. reddaȝ ei plures de gētilib⁹ q̄ ceciderūt de iudeis. o ¶ Et fortiū. i. demonū de q̄ꝝ fortitudie d̄r Job. xlj. Nō ē ptās sup terram q̄ cōpet̄ ei ⁊c̄. p ¶ Diuidet spolia. extrahēdo pres d̄ lymbo: qd̄ fecit xp̄s in sua resurrectiōe. q ¶ Pro eo ꝙ tradidit. aiam suā ex maxia charitate. r ¶ In mortem. valde acerbā ⁊ cū hoc ꝯfusibilē: iō subdit̄. s ¶ Et cū scele. reputa. ē. qꝛ int̄ latrones fuit crucifixus: vt ꝑ h̄ ꝑticipes maleficij eoꝝ a vulgarib⁹ reputaret̄. ad h̄. n. impetrauerūt iudei a pylato: vt duo latrones cū eo crucifigerent̄: ſ; ex dei ordiatione et̄ hoc factū ē: vt h̄ scriptura ipleret̄: vt d̄r marci. xv. t ¶ Et ip̄e pec. mul. tulit. q̄tū ad efficatiā oim̄ tn̄ q̄tum ad sufficientiam. v ¶ Et ꝓ trāsgres. rogauit. Luc. xxiij. pater ignosce ill'. ⁊c̄. ⁊ ex h̄ pȝ expō ra. sa. falsa. qꝛ ppl's iudaicus nō erat ꝓ gētilibus imo quotidie erat ꝓ destructiōe romani iperij: ⁊ maxie ꝓ destructiōe discipuloꝝ xp̄i ſm ꝙ dic̄ hiero. ꝑ ei⁹ discipulos intell'igūt xp̄ianos.

¶ In capitulo. liij. vbi d̄r in postill'. Et dabit ipios ꝓ sepultura. ¶ Addicio. j.

Hoc qd̄ d̄r hic. h Et dabit impios ꝓ sepultura sua nō ꝓprie videt̄ exponi de iudeis q̄ traditi fuer̄ romanis in penā mortis xp̄i ꝓut in postil. qꝛ si sic debuisset dicere: Dabit ipios ꝓ morte sua nō ꝓ sepultura: qꝛ licȝ in morte xp̄i maxie peccauerūt. ī sepultura tn̄ nō. Meritorie ei ⁊ honorifice xp̄s fuit sepult⁹. vñ s̄. ca. xj. Erit sepulchrū ei⁹ gloriosū: vñ alit̄ vr̄ dicēdū. Pro q̄ attēdendū ē ꝙ sicut aliq̄ errauerūt circa diuinitatē xp̄i credētes eū puꝝ eē hominē sic̄ fotin⁹ ⁊ nestori⁹: ⁊ alij heretici. silr̄ alij errauerūt circa hūanitatē: sic̄ maniche⁹ q̄ euacuabat mysteriū incarnationis humanā naturā a xp̄o auferēdo: sic fuerūt aliq̄ q̄ negauerūt xp̄i mortē ⁊ sepulturā sic̄ saracēi: vñ machomet⁹ ī suo alchorano nephādo dic̄ exp̄sse ꝙ ih̄s n̄ fuit suspēsus nec mortu⁹: ſ; qd̄ sic assimilabat̄ vidētib⁹. s. ꝑ apparitiōe fantasticā nō verā: q̄ꝝ errorē ꝓph̄a excludit. d. Et dabit ipios ꝓ sepultura sua. ⁊ ē sensus ꝙ impij. s. milites custodiētes sepulchꝝ dn̄i fuerūt testes sue sepulture: ⁊ sic dedit iptos. s. milites testes ꝓ sepultura sua: ⁊ sequit̄. Et diuitē ꝓ morte sua. s. ioseph ab arimathia q̄ nobilis decurio erat. Iste ei fuit testis mortis dn̄i. qꝛ ip̄e corp⁹ eius petijt. Math. xxvij. ⁊ sic dedit testē diuitē ꝓ morte sua. vn̄ꝯ notāter posuit ipios in plurali ⁊ diuitē ī singulari: Quia custodes sepulchri pl'es erant ⁊ diues ille vnus tm̄.

¶ In eodem capitulo vbi dicit̄ in postil. Si posuerit animam suam ꝓ peccato.

¶ Additio. ij.

Ubi nos habem⁹: Si posuerit aiam suā ꝓ peccato v In hebreo hr̄. Si posueris pctm̄ aiam suā. Ad qd̄ sciendū ꝙ hic videt̄ loq̄ ꝓpheta ꝯ iudeos ⁊ alios ꝑuerse credentes seu opinātes ꝙ xp̄s ꝓ peccato suo ꝓprio fuisset pass⁹: q̄rū falsā credulitatē seu opinionē euacuat ꝓpheta ꝑ hoc ꝙ ex morte xp̄i secuta est ꝓpagatio fidelium longeua: ⁊ hūana vita ꝑ ipsum xp̄m in deū directa. quod patet ex hoc ꝙ seruātes legem xp̄i ⁊ precipue eius cōsilia nō solū vt hoies ſm rōem viuūt: sed etiaȝ quasi angeli in celis cōuersantes: vñ apl's ad phil'. iij. Cōuersatio nostra in celis est. Alit. n. Hiero. In carne p̄ter carnē viuere non terrena vita ē sed celestis: ſm quā sn̄iam lr̄a sic exponitur Si posueris ꝓ peccato animā suā. i. si tu infidel' posueris pctm̄ aiam suā. i. si asserueris peccatricē fuisse animā xp̄i Videbit semē longeuū: qd̄ intelligit̄ admiratiue seu int̄rogatiue dictū. q. d. quō videbit semē lōgeuū. s. multiplicationē fideliū que secuta est ad mortē xp̄i q̄ quidem fideles semen xp̄i sunt ꝑ adoptionē: que quidē rō ꝓphete ꝯso

nat rõni gamalielis honorabilis legis doctoris: q̃ actū. ca. v. phariſeis dicebat: Diſcedite ab hõib⁹ iſtis. ſ. a diſcipulis xp̃i ⁊ ſinite illos. qm̃ ſi ē ex hõib⁹ ꝯſiliū. hoc āt op⁹ diſſoluet̃. ſi vo ex deo ē. nõ poteritis diſſoluere. Si autē ꝯ hoc dicat̃ ꝙ aliq̃ ſecte praue q̃nq̃ durãt magno tp̃e per miſſione diuina. vt pꝫ de ſaracenis. Ad hoc euacuandū inducit ꝓpħa aliã rõꝫ. d. Et volũtas dñi in manu ei⁹ dirigetur. Conſtat aũt ꝙ volũtas dñi ē ſctificatio nr̃a. prima ad theſſa. iiij. ca. Sed conſtat ꝙ ſctificatio hũana. nũq̃ in le. ve. nec in aliq̃ lege ſeu ſecta fuit ſic freq̃nter ꝓdirecta in deũ. ſicut in ſeq̃ntib⁹ doctrinã ⁊ vitã xp̃i repit̃. quoꝝ plurimi intantũ ſctimoniã ſequuntur ꝙ terrena oĩno deſpiciunt ⁊ vſq̃ ad ſanguinis effuſiõꝫ ꝓ veritate pugnant. et ſic voluntas dñi in mãu xp̃i directa ē. vñ hoc qd̃ dr̃. Voluntas dñi in manu ei⁹ diriget̃. Legat̃ admiratiue ſeu inquiſitiue ꝯformit̃ ad verba imediate ꝑcedẽtia ſic. ſic poſueris tu. ſ. infidelis pctm̃ aĩam ſuã. ſ. peccatricē aĩam xp̃i. Nũq̃d videbit ſemē longeuũ. ⁊ nũq̃d volũtas dñi i manu ei⁹ dirigetur. Replica.

f In ca. liiij. cũ dr̃. Et dabit ipſos ꝓ ſepltura. poſtil. ⁊. ſ. Thom. ꝯcordit̃ exponũt de iudeis q̃ dati ſunt in manu romanoꝝ ob vindictã mortis xp̃i. Bur. ſe opponẽs dicit illã expoſitõꝫ nõ ꝓp̃riã. q̃ꝛ vt inq̃t ſm̃ h̃ debuit dicere dabit ipſos ꝓ morte nõ ꝓ ſepultura. quia lꝫ in morte xp̃i valde peccauerũt. nõ tamē in ſepultura. Meritorie ei iq̃t ⁊ honorifice xp̃s fuit ſepult⁹. id̃ dr̃ ſupra Erit ſepulcꝝ eius glorioſum. Sed iſta videtur fruſtra dicta. q̃ꝛ ſepultura ē ꝯñs mortē. id̃ ſi iudei male egerũt mortē inferẽdo. peius egerũt mortuo nõ parcẽdo q̃nimo fecerũt cuſtodiri ſepulchꝝ ne ꝓut ꝑdixit reſurgeret q̃tuis nõ crederẽt reſurrectõꝫ futurã. Sed ⁊ cuſtodes corrupuerũt pecunia. ne reſurrectionē factã publicarẽt. Infideliter igit̃ ⁊ falſe dicit Burg. ꝙ iudei in ſepultura nõ peccauerũt. Nec valet ꝙ allegat ſepulturã fuiſſe honorificã et meritoriã. q̃ꝛ h̃ ꝑtinet ad credẽtes. nõ ad ꝑfidos iudeos q̃bus hodie ſepulcrũ xp̃i nõ ē glorioſum. ⁊ falſum ē quod dicit teſtes ſepulture cuſtodes fuiſſe. q̃ꝛ nõ fuerũt poſiti in teſtimonium q̃ꝛ rõne notorietatis nõ egebat teſtionio ſꝫ erãt poſiti ex cautela ꝯ diſcipulos ne furarẽt̃ corpus ieſu. vt hr̃ i hyſtoria euãgelica. ⁊ ſic ex tortis expoſitõnib⁹. Bur. fantaſiat̃ ꝯ ſctm̃ tho. ⁊ poſtillatorē. liiij.

Lauda ſterilis. Aliq̃ doctores catholici exponunt hoc caplm̃ de reditu captiuitatis babylonice. ita ꝙ eadē gẽs. ſ. iudea dr̃ hic. Hñs vir̃ ⁊ fecũda. ſterił ⁊ deſerta ſm̃ diuerſa tp̃a. Hñs vir̃ ⁊ fecũda a tp̃e legis date. q̃ꝛ fuit tũc deſpõſata deo ꝑ legis ſuſceptõꝫ. Derelicta ⁊ ſterilis. tp̃e babylonice captiuitatis. ſꝫ h̃ nõ vr̃ bñ dictũ. quia ſterili ⁊ deſerte ꝓmitit̃ h̃ maior multiplicatio ꝓlis exaltatõis ⁊ honoris q̃ꝫ hñti vir̃: pp̃ls aũt reuerſus de captiuitate babylonica nũq̃ fuit poſtea in tanta ꝓſperitate q̃tũ ad multitudinē pp̃li: diuitias ⁊ honores ⁊ hm̃õi. ſicͭ fuerãt añ captiuitatē: ⁊ maxie tp̃e dd̃ ⁊ ſalomõis. ſꝫ fuit in ſeruitute. lꝫ in terra ſua: ⁊ afflictõib⁹ multis. vt dictũ ē ſupra xxxv. Itē ifra dr̃ eodē ca. Ecce ſternã ꝑ ordinē lapides tuos ⁊ fundabo te in ſaphiris in q̃ denotat̃ reedificatio ciuitatis ⁊ tẽpli multo excellẽtior q̃ꝫ añ. Reedificatio vo templi ⁊ ciuitatis p⁹ captiuitatē babylonicã nulla fuit reſpectu illi⁹ q̃ ꝑceſſit. ⁊ id̃ ra. ſa. exponit iſtd̃ caplm̃ de tp̃e xp̃i: ita ꝙ ſm̃ eũ iudea dr̃ hñs vir̃ ⁊ fecũda ꝓ tp̃e añ captiuitatē factã ꝑ tytũ. Steril ⁊ derelicta. a viro ꝓ tp̃e captiuitatis in q̃ ē mõ. ſꝫ in aduẽtu meſſie erit in maiori ꝓſperitate q̃ſi incõꝑablr̃ q̃ꝫ fuerit vnq̃. ſꝫ iſtud dictũ fundat̃ ſup erroneum fundamentũ. ſ. ꝙ xp̃s ſit adhuc vẽtur⁹ ꝓpt̃ qd̃ paul⁹ ap̃ls ad Gal. iiij. exponit principiũ h⁹ capłi de vocatõne gentiliũ ad fidē xp̃i. quã ſñiam intẽdo ſeq̃. Igit̃ ad intellectũ dd̃oꝝ ſciẽdũ ꝙ ſicut vna ē fides antiq̃ꝝ ⁊ modernorũ lꝫ ſit mõ magis explicita. ita ē vna eccłia a ꝓncipio mũdi vſq̃ ad finē. vñ dicͭ Greg. omel. vij. q̃s recti⁹ p̃rĩſfamilias ſilitudinē tenet q̃ꝫ ꝯditor nr̃ q̃ eos q̃s cõdidit q̃ſi ſbiectos poſſidet in domo q̃ hꝫ vineã vniuerſalē. ſ. ecclĩam: q̃ a primo abel iuſto, vſq̃ ad vltimũ electũ q̃ in finē mõi naſciturus ē: q̃t ſctõs ꝓtulit. q̃ſi tot palmites emiſit. ⁊ ſic vna ⁊ eadē eccia dr̃ ſterił ⁊ fecũda. vir̃ hñs ⁊ derelicta. ſm̃ diuerſas gẽtes ⁊ tp̃a. ita ꝙ ꝓ tp̃e veteris teſtamẽti dr̃ fecũda et vir̃ hñs q̃tũ ad iudeos rõne legis accepte ⁊ diuini cult⁹: q̃ duo viguerũt apud eos. Sterilis ⁊ derelicta q̃tũ ad gẽtiles q̃ꝝ pauci hũerunt fidē mediatoris vt ſctũs iob ⁊ aliq̃ alij. nec data fuit eis lex diuina. E cõuerſo aũt ꝓ tp̃e noui teſtamẽti in quo pauci de iudeis cõparatiue. ⁊ mł̃ti de gentilib⁹ crediderũt. Scd̃m hoc igit̃ dicendũ ꝙ in p̃nti capitulo ponit̃ remediũ oppoſitũ impedimento liberatõis fiẽde ꝑ xp̃m tacto ꝯ ca. lj. q̃ꝛ ex dilatõe ꝓmiſſionis dicte ſaluatõis ab aliq̃b⁹ poterat eſtiari licet falſo: ꝙ promiſſio poſſet fruſtrari. In hoc aũt capło oñditur dicta ꝓmiſſio ñ ſolũ adipleri q̃tũ ad iudeos oẽs q̃ credere noluerunt ſꝫ et q̃tũ ad gẽtiles. qd̃ videntes adipleri iudei q̃ crediderunt in primitiua eccleſia admirãtes ⁊ glorificãtes deũ dixerunt Ergo ⁊ in natões gr̃a ſp̃ũſſcti effuſa ē Act. xj. Scd̃m hoc igit̃ p̃ñs caplm̃ i tres ꝑtes diuidit̃. q̃ꝛ p̃ deſcribit̃ ſaluatõis fiẽde ꝑ xp̃m dilatatio. ſcd̃o fideliũ exaltatio: ibi. noli. tercio hoſtiũ ꝓſtratio: ibi. Ecce ego creaui. Circa ꝓmũ dicit̃

a Lauda ſteril ⁊c. i. eccia q̃ fuiſti ſterił i gẽtilib⁹ tp̃e veteris teſtamẽti: ⁊ dicit: Lauda. ſ. interi⁹ corde. b Decãta laudē. exteri⁹ ore. c Et hymni. in corpe. q̃ꝛ fortis mot⁹ deuotõis redundat exteri⁹ i motib⁹ corporis: ꝑs. lxxxiij. Cor meũ ⁊ caro mea exultauerũt i deũ viuũ ⁊ ſbdit̃ rõ tante exultatõis. cũ dr̃. d Qm̃ mul. fi. dẽſte. i. gẽtilitatꝭ que fuit deſerta tp̃e ve. te. e Magis q̃ꝫ ei⁹ q̃ hẽb. vir̃. i. gẽtis iudaice. q̃ꝛ i nouo teſtõ plẽs ſt̃ fideles de gẽtilib⁹ q̃ꝫ de iudeis fuerũt tp̃e ve. teſt. ⁊ q̃ꝛ ad multiplicatõꝫ fideliũ ſequit̃ augmẽtatio diuini cult⁹ ſbdit. f Dilata lo. tẽ. tui ⁊c. ꝑ locũ tẽtorij itelligit̃ loc⁹ ſacrificij eo ꝙ ſacrificia in veti lege fiebãt i tabernaculo accipiẽdo tabnaculũ ꝓ atrio ſacerdotum. qd̃ erat añ tabnaculũ moyſi factũ de cortinis: pellib⁹: tabuł ⁊ ſilib⁹ ad erectõꝫ tabernaculi neceſſarijs. loc⁹ ãt ſacrificij fuit art⁹ tp̃e veteris teſti. q̃ꝛ ñ erat licitũ offerre ſacrificiũ niſi i irłm nec i tota ciuitate ſꝫ i mõte ſyõ vbi erat tẽplũ. ſꝫ tp̃e noui teſti dilatat⁹ ē loc⁹ ꝑ orbē vniuerſuꝫ: vbi a xp̃ianis offert̃ euchariſtia q̃ ē noui teſti ſacrificiũ ſm̃ ꝙ fuit ꝑdictũ Malach. j. Ab ortu ei ſolis vſq̃ ad occaſum magnũ ē nom̃ meũ i gẽtib⁹ dicͭ dñs ⁊ i oĩ loco ſacrificat̃ ⁊ offert̃ nõi meo oblatio mũda ⁊c. ⁊ ꝓpt̃ h̃ dr̃ h̃. f Dilata lo. tẽ. ⁊c. ad deſignãdũ ãpliatõꝫ cult⁹ diuini. g Ad dexterã em̃ ⁊ leuã penetrab. i. dilataberis ad oẽm ꝑteꝫ orbis h Et ſemẽ tuũ gẽtes hereditabit. q̃ꝛ apłi ⁊ alij fideles acquiſierunt eccleſie alias gentes ꝑ ſuã ꝑdicatõꝫ.
i Et ciuitates deſertas. ſ. a deo ꝓpt̃ ydolatrie cultum.
k Inhabitabit. fidē ibi ſeminãdo. Noli tiere. quia multiplicatio hoim ē ad leticiã niſi ſit ordiata ad bonum ſm̃ ꝙ dr̃ ꝯ. ix. Multiplicaſti gẽtē nõ magnificaſti leticiã. ideo poſt multiplicatõnem fidelium. Hic conſequenter deſcribitur exaltatio eorum. ⁊ diuiditur in duas partes qui primo ponitur remotio cuiuſcũq̃ confuſionis. ſecũdo aſſecutio honoris: ibi. Paupercula. Circa primuꝫ dicitur. Noli timere quia non confunderis. cuius ratio ſbditur cum dicitur.

Cap. liiij.

a Lauda ſterilis que
b nõ paris: decanta
c laudē ⁊ hymni que
d nõ pariebas: qm̃ multi fi-
e lij deſerte magis q̃ꝫ eius q̃
f hẽbat vir̃ dicit dñs. Dila
ta locũ tentorij tui: ⁊ pel-
les tabernaculoꝝ tuoꝝ ex
tende. Ne ꝑcas. Longos
fac funiculos tuos ⁊ cla-
g uos tuos ꝯſolida. Ad de-
xterã em̃ ⁊ leuã penetrabiſ
h ⁊ ſem̃ tuũ gẽtes hẽditabit
i k ⁊ ciuitates deſertas inha-
l bitabit. Noli timere: quia

m Quia cōfuſionis adoleſcētie tue ⁊c̄. ad intellectū huius litere ſciēdū ꝙ a ꝓncipio nō fuit diſtictio iude ⁊ gētilitatis ſ; incepit in Abraā q̇ circūciſionē accepit in ſignū diſtictionis. vñ circūciſio ſic diffinit̄. Circūciſio ē ſignum diſtiguēs iſrael a gētilibꝰ. ⁊ iō cōfuſio adoleſcētie gētilitatis eſt ydolatria: ad quā ſtati declinauit cultu dei remanēte in abraā ⁊ ſuis ſucceſſoribꝰ per Iſaac. Obprobriū vero viduitat̄ in gētilitate accipit̄ a tpe leḡ date: q̇ ꝑꝑ ydolatriā q̄i a deo dimiſſa ē ꝓpudiata ipſa iudea ab ipo ꝑ legē deſponſata. Cōfuſio ꝟo adoleſcētie ipiꝰ iudee eſt ydolatria ad quā declinauit pꝰ dationē legis i deſerto ⁊ poſtea in terra ꝓmiſſionis. vñ dr̄ hiere.ij. Recordatꝰ ſum tui miſerās adoleſcentiā tuā. ⁊ charitatem deſponſationis tue: qñ ſecuta es me i deſerto. Obprobriū āt viduitat̄ eiꝰ ē a tempore leḡ noue quā rennuit recipe: ⁊ ſic derelicta ē a deo repudiata ꝓ maiori ꝑte Nūc āt ita ē ꝙ iſte ꝯfuſiones ⁊ obprobria gētilitatis et iudee: nō ſūt recordanda in eccl̄ia ex iudeis ⁊ gētilibꝰ cōſtituta tpe gr̄e eo ꝙ ſt̄ eq̄les iudei ⁊ gentiles ad ꝑticipandū gr̄aꝫ xpi in via ⁊ gloriā i patria ⁊ h̄ ē qd̄ dicit apl̄s Rom.. Non. Nō.n. ē diſtictio iudei ⁊ greci: nā idē dñs oim diues i oēſ q̇ inuocāt illū. ⁊ ad gal̄.v. ⁊ vj.ca. In xp̄o.n. ieſu: neq; circūciſio valet aliq̇d neq; ꝓputiū: ſ; noua creatura. ſ. ꝑ baptiſmū regenerata: q̇ baptiſmꝰ ē culpe ⁊ pene deletiuus: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯfuſionis ⁊ obprobrij: ꝑꝑ qd̄ iudei credētes non pñt aliq̇d improꝑare gētilibꝰ credētibꝰ de p̄terit̄: nec ecōuerſo. iō dr̄ q: cōfuſionis adoleſcētie tue obliuiſceris ⁊c̄. ⁊ pꝫ lr̄a ex p̄dictis vſq; ibi. n Quia vt mu. derelictā ⁊c̄. vbi alloquit̄ eccleſiā ꝓut ſe extēdit ad iudeos ⁊ gētiles ⁊ fideles q̇ in pñti vita cōiter affligunt̄: vt pꝫ ex decurſu veteris ac noui teſti. iō aſſimilat̄ mulieri derelicte ⁊ merenti: ſ; q: iſta triſticia ꝯuertit̄ in gaudiū in vita beata: q̄ a tpe paſſionis xp̄i ē apta: iō ſubdit̄. o Ad punctū i modico dereliq̇ te: q: q̄cuq; tribulatio vite pñtis q̄ſi momētanea eſt reſpectu ꝯſolatiōis celeſtis: iō ſubdit̄. Et in mia ſempi. miſertus ſū tui. Notādū ꝙ in hac ꝑte vbi trāſlatio noſtra hꝫ. Quia dñabit̄ tui q̄ fecit dñs exercituū nomē eiꝰ. i hebreo h̄r ſic: Quia dñatores tui factores tui: dñs exercituū nomē eius. ibi manifeſta apparet pluralitas ꝑſonaꝝ: in deo cū dr̄ in plurali. Dñatores tui factores tui. ⁊ vnitas eſſentie cū ſubdit̄: Dñs exercituū nomē ē eius. ita ꝙ noia pluralis nūeri ꝯiūgūtur cū noibꝰ nūeri ſingl̄aris. p Sic in diebꝰ noe. Hic ꝯñr ponit̄ cōfirmatio dicti' h̄ iuramēto diuio cū dr̄. Sicut in diebꝰ noe mihi iſtud ⁊c̄. pactū.n. firmū ſtatuit deꝰ cū noe de diluuio vltra non inducēdo ſuꝑ terrā: ⁊ eodē mō dr̄ de tribulatione vlterꝰ nō inducenda

non cōfunderis neq; erubeſces. Nō enim te pude-
m bit: q: cōfuſionis adoleſcētie tue obliuiſcer̄: ⁊ obprobrij viduitat̄ tue nō recordaberis ampliꝰ. Quia dominabit̄ tui qui fecit te: dominꝰ exercituū nomē eius ⁊ redēptor tuus ſanctꝰ iſrael: deus omnis terre voca-
n bitur. Quia vt mulierē derelictā ⁊ merentē ſpū vocauit te dñs: ⁊ vxorē ab adoleſcētia abiectā. Dixit deꝰ
o tuꝰ. Ad pūctuꝫ in modico dereliq̇ te: ⁊ in miſerationibꝰ magnis congregabo te In momēto idignationis abſcōdi faciē meā parūꝑ a te: ⁊ i mia ſempiťna miſertus ſum tui: dixit redēptor
p tuꝰ dñs. Sic in diebꝰ noe iſtd̄ mihi ē: cui iuraui ne inducereꝫ aq̄s diluuij vltra
q ſupra terrā: ſic iuraui vt nō iraſcar tibi ⁊ nō increpē te.
r Mōtes eī ꝯmouebunt̄ et colles ꝯtremiſcēt: mia aūt
s mea nō recedet a te: ⁊ fedꝰ

ſuꝑ eccleſiā cū dr̄. q Sic iuraui vt nō iraſ. tibi ⁊ nō increpatio diuia ē, tribulatio ab eo imiſſa: ⁊ ſic patꝫ ꝙ ſcriptura loquit̄ h̄ de ſtatu eccleſie triūphantis: vbi cōfuſio ⁊ tribulatio nullū locū habēt. vñ ⁊ adhuc ſubditur. r Mōtes.n. cōmouebūtur. añ aduentū xp̄i ad iudiciuꝫ s Fedus pac. mee nō mo. qd̄ ſi itelligatur de federe gratie. nō mouet̄ ab eccl̄ia militāte generaliter fedus āt glorie ē oino imutabile. t Paupcula. Hic ꝯñr ponit̄ honor̄ aſſecutio: vbi p̄ recolitur p̄cedens tribulatio: cū dicit̄. Paupcula tempeſtate. ſcꝫ ꝓmo fuit et eſt. v Conulſa ⁊c̄. q: eccleſia vt in plurimiſ fuit et eſt afflicta: et erit i pñti vita loq̄ndo de ipa q̄ꝫtū ad illos q̇ numero ⁊ merito ſūt i eccleſia: ⁊ h̄ p̄mittit̄ h̄: vt oppoſita ꝯſolatio ſiue honoratio clarius eluceſcat: cuꝫ ſubditur. x Ecce ego ſter. ꝑ or. la. tu. ⁊c̄. qd̄ vno mō pōt itelligi d̄ eccleſia militāte: et ſic lapides iſti ſunt vir̄ ſancti i diuerſis gradibus ⁊ officijs eccleſie conſtituti ex quibus edificat̄ eccleſia. Alio mō d̄ eccleſia triūphante: ⁊ ſic lapides iſti ſt̄ btī i diuerſ̄ māſionibꝰ ⁊ gradibꝰ gl̄ie collocati: de q̇ edificio h̄r Apoc. xxj. vñ ibi cōcludit̄. Et ciuitas nō eget ſole neq; luna vt luceāt i ea: nā claritas dei illuminabit illā. y Vniuerſos fi. tu. doc. a dño: q: i btītudine celeſti oēs vidēt i diuia eēntia illd̄ qd̄ ꝑtinet ad eoꝝ beatitudinē: ⁊ ſic ſt̄ edocti a dño imediate: ⁊ h̄ ē qd̄ dr̄. hiere. xxxj. Et nō docebit vltra vir ꝓximū ſuū: ⁊ vir fratrē ſuuꝫ dicēs cognoſce dñm. Oēs.n. ꝯgnoſcēt me a minimo eoꝝ vſq; ad maximū ait dñs. z Recede. i. recedes. a Procul a calūnia. q: ñ hēbit locū i patria. b Ecce ac. veniet i. gētil̄. c Qui non erat mecū. añ ꝯuerſionē ad fidem. d Aduēa quō. tu. i. q̇ ñ fuit natōe iudeꝰ. e Adiūget tibi. i. adeq̄bit̄ tibi i donis gr̄e ⁊ gl̄ie: vt ſ̄. dictū ē. f Ecce ego. h̄ ꝯñr deſcribit̄ hoſtiū deiectō. ſ. demōis ⁊ ātixp̄i q̇ erit iſtr̄m dyaboli ad ꝑſeq̄ndū eccl̄iaꝫ. ⁊ h̄ ē qd̄ dr̄. f Ecce ego cre. fa. ⁊c̄. i. diabolū q̇ q̄ꝫtū ad naturā q̄ bōa ē a deo creatꝰ ē: ſ; ꝑ ſuā maliciā deprauatꝰ: de q̇ dr̄ Iob. xlj. Halitus eiꝰ prūas ardē fac̄. i. tētatiōes i cordibꝰ pctōꝝ: ⁊ ꝑſecutiōes ꝯ̄ eccl̄iaꝫ fideliū. g Et ꝓferentē vas i opus. i. antixp̄um quē poſſidebit: ⁊ ad ꝑfectionē applicabit. h Et ego creaui iter. ad diſꝑ. i. michaelē archāgelū cuiꝰ miſterio de p̄cepto dñi antixp̄s: ⁊ mag̃ ꝑs adherētiū ſibi interficiet̄: vt dicūt doctores ſācti: iō ſubdit̄. i Omne vas qd̄ fictum eſt contra te. diaboli inſtigatione. k Non dirigetur. id eſt intentio fruſtrabitur. l Et omnem linguā reſiſtentem tibi. id eſt aduerſantem catholice fidei. m In iudicio iudicabis. quia ſancti in extremo iudicio cum domino impios iudicabunt.

pacis mee nō mouebit̄: dixit miſerator tuꝰ dominꝰ.
t v Paupcula tēpeſtate ꝯuulſa abſq; vlla conſolatione:
x ecce ego ſternā ꝑ ordinem lapides tuos. ⁊ fūdabo te in ſapphiris: ⁊ ponā iaſpidē ꝓpugnacula tua: ⁊ portas tuas in lapides ſculptos et oēs termios tuos in lapides deſiderabiles:
y vniuerſos filios tuos doctos a dño ⁊ multitudineꝫ pacis filijs tuis ⁊ in iuſti-
z a cia fūdaber̄ Recede ꝓcul a calūnia: q: ñ timebis: ⁊ a pauore: quia non appropi
b quabit tibi Ecce accola ve
c niet qui nō erat mecum ad
e uena quondam tuus adiū
f getur tibi. Ecce ego creaui fabrum ſufflantē in igne
g prunas et proferenteꝫ vas
h in opus ſuum: et ego creaui interfectorem ad diſper
i dendū. Omne vas qd̄ fictū
k l eſt contra te non dirigetur et omnem linguā reſiſtentem
m tibi in iudicio iudicabis.

n Hec eſt hereditas ſeruoꝝ dñi. q꞉ pacto iudicio celeſtē hereditatē in corpore et anima poſſidebunt.

In ca. liiij. vbi dr̄ in poſtilla. Quia dñabit̄ tui ꝗ fecit te dñs exercituū nomen eius. Additio.

Vbi trāſlatō nr̄a hʒ. q꞉ dñabit̄ tui ꝗ fecit te: i hebreo
v hr̄. q꞉ domi
nator tui ⁊ fa
ctor tui dñs exercituū nomē ei⁹. et ſic in h loco non apparet pluralitas pſonarū in deo. nec iō dʒ ſumi argumentum ꝯ hebreos: q꞉ forte cederet eis in deriſum. ſunt tñ multa alia loca in quibus hoc myſteriū clari⁹ comprobatur.

Cap. lv.

o Omnes ſitiē
tes. Hic incipit capl'm in hebreo. in ꝗ pōit̄ remediū oppoſitū tercio impedimēto ſupraposito. lij. c. ex ꝯtēptu xp̄i ꝓcedente ⁊ iō h pōit̄ ei⁹ eminētia. Et diuiditur i tres ptes. q꞉ primo deſcribit̄ ei⁹ magnifica liberalitas. ſecūdo ipi⁹ ſumma dignitas ibi. Ecce teſtē. tercio excitat̄ noſtra ſedulitas. ibi. ꝗrite dñm. Circa primum dicitur.

n Hec ē hereditas ſeruoꝝ domini: et iuſticia eorum apud me dicit dominus.

Capi. lv.

a Omnes ſitiētes vēi
b te ad aquas: ⁊ ꝗ nō hētis argentū: ꝑpe
rate: emite ⁊ comedite.
Venite emite abſq; argē
to ⁊ abſq; vlla cōmutatōe
c vinū ⁊ lac. Quare appen-
d ditis argētū nō in panib⁹
⁊ laborē vr̄m nō in ſaturi-
tate. Audite audiētes me
e ⁊ comedite bonū: ⁊ dele-
f ctabitur in craſſitudie aīa
g vr̄a. Inclinate aurē vr̄ām
h ⁊ venite ad me: audite et
i viuet aīa vr̄a. ⁊ feriā vobi
k ſcū pactū ſempit̄nū miſeri
l cordias dd̄ fideles. Ecce
m teſtē pplis dedi eū ducem
n ac ꝑceptorē gentib⁹. Ecce
o gentē quā neſciebas voca

a Omēs ſiti. ve. ad aquas. ſ. gr̄e in pn̄ti. ⁊ glīe i ciuitate celeſti ꝑ ipm xp̄m donādas. ſm ꝙ ipe dicit Iohā. iiij. Qui aūt biberit ex aq̄ quā ego dabo ei nō ſitiet ineternū. ſʒ aq̄ quā ego dabo ei fiet in eo fons aque ſaliētis i vitā et̄nam. b Et ꝗ nō hētis ⁊c. q. d. iſta nō cadūt ſub ꝑcio tpali. ſʒ dā tur ex mera liberalitate diuina. c Vinū ⁊ lac. per iſta ꝗ in nutribilib⁹ ſūt ꝑcipua intelligunt̄ bona gr̄e ⁊ glorie ſpūalia aīe nutritiua. q꞉ ꝓpriū ē hōib⁹ ad ꝯgnitōʒ ſpūaliū ꝑ ſenſibilia deuenire. d Quare appē. argen. ⁊c. i. ponitis ſtudiū ⁊ laborē vr̄m circa bona tpalia trāſitoria ⁊ deceptoria. ꝗ nō reficiūt. ſʒ magis famē ⁊ ſitī faciūt. q꞉ cupiditatē augēt. vñ dicit poeta. Creſcit amor nummi. q̄ꝫtū ipa pecunia creſcit. Et idē dicit ambro. ſup lucā de hydropico. ⁊ idē ē de ambitōe honoꝝ ⁊ hmōi. e Et dele. in craſſitudine. i. gr̄e piguedie. f Aia vr̄a. nō corp⁹ qd̄ non ſentit talia. g Inclinate aurē vr̄am. ad euāgelicā veritatem. h Et viuet aīa vr̄a. vita gr̄e. ⁊ poſtea glīe. ⁊ vñ iſta ꝓueniant ſubdit̄. i Et feriā vo. ⁊c. i. legē euāgelicā cui alia ñ ſuccedet. k Miſericordias dd̄ fideles. ſic ē i hebreo. et in li. cor. i. miſericordias xp̄i fidelit̄ adiplēdas. Nā autem ꝑ dd̄ intelligat̄ xp̄c. pʒ Oſee. iij. Reuertētur filij iſrael ⁊ ꝗrēt dñm deū ſuū ⁊ dd̄ regē ſuū. vbi trāſlatio chaldaica hʒ Et obediēt meſſie filio dd̄ regi ſuo: ⁊ hyere. xxx. Seruiēt dño deo ſuo ⁊ dd̄ regi ſuo quē ſuſcitabo eis. glo. hebraica Obediēt meſſie filio dd̄. certū ē tñ ꝙ dd̄ diu añ erat defunct⁹ q̄ꝫ iſti ꝓphe eēnt. ⁊ iō nō intelligit̄ h de ipo ſʒ de xp̄o ab eo deſcēſuro. ſm ꝙ dr̄ Rom. j. Qui fact⁹ ē ei ex ſemie dd̄ ſm carnē. ⁊ eodē mō h ꝑ dd̄ intelligit̄ xp̄c. h ēt pʒ ꝑ paulū aplm. ꝗ act. xiij. allegat hāc ſcripturā de xp̄o dictā. d. Dabo vobis ſctā dd̄ fidelia. vbi ei trāſlatio nr̄a hʒ h: miſericordias dd̄ fideles: trāſlatō. lxx. quā allegat paul⁹ hʒ: ſctā dd̄ fidelia. vt dicit glo. act. xiij. Ex ꝗ etiā vlteri⁹ pʒ ꝙ ſnīa toti⁹

capli ad lrām reducēda ē ad tp̄s xp̄i. h etiā ſentit ra. ſa. vʒ ex ſupradictis. l Ecce teſtē. h ꝯñr deſcribit̄ ipi⁹ xp̄i ſublimitas ⁊ p̄ in doctria: cū dr̄. Ecce teſtē pplis dedi eū. i. in veritatis diuie teſtioniū. ꝓpt̄ qd̄ dixit Ioh. xviij. Ego in h nat⁹ ſum. ⁊ ad hoc veni in mdm. vt teſtimoniū perhibeā veritati.

p bis ⁊ gētes ꝗ nō ꝯgnoue-
q rūt te ad te currēt ꝓpt̄ dñm
r
s deū tuū ⁊ ſctm̄ iſrl̄: q꞉ glo-
t
v rificauit te. Querite dñm
x dū inueniri pt̄: iuocate eū
y dū ꝓpe eſt. Derelinꝗt im-
z
a pi⁹ viā ſuā: ⁊ vir iniquus
b cogitatōes ſuas ⁊ reuerta
c tur ad dñm et miſerebitur
eius: et ad deum noſtrum
d qm̄ multus eſt ad ignoſcē
a dū. Nō eñ cogitationes
mee cogitatōnes veſtre:
neq; vie vr̄e vie mee dicit
b dñs. Quia ſic exaltāt̄ celi
a terra: ſic exaltate ſūt vie
mee a vijs vr̄is: ⁊ cogitationes mee a cogitatōib⁹
c vr̄is. Et qūo deſcēdit ym
• ber ⁊ nix de celo ⁊ illuc vl
d tra nō reuertitur: ſʒ inebri-
at terrā ⁊ infundit eam et
germinare eā facit: et dat
ſemē ſerēti: ⁊ panē ꝯmedē
e ti: ſic erit verbum meum

Scdo i poteſtat̄ eminētia: cū ſubditur. m Ducē ac ꝑceptorē gētibus: ſm qd̄ dr̄ mat. vl. Data ē mihi oīs ptās i celo ⁊ in t̄ra. n Ecce gētē. Hic mutat̄ mod⁹ loqndi de tercia perſona ad ſcd̄am qd̄ freqnter fit in ꝓphis ⁊ dirigit ſmonē ad xp̄ʒ dicēs. n Ecce gētē. i. ppl'm gētilem. o Quā neſciebas ꝑ approbatōʒ ꝓpter ei⁹ idolatriā. eo mō loquēdi ꝗ dr̄ fatuis v̄gib⁹. Neſcio vos Math. xxv. p Et gētes ꝗ te nō ꝯgnouerūt ꝑ fidem q Ad te ⁊c. ꝓcelerē ꝯūſiōʒ ad ꝑdicatōʒ aploꝝ. r Propt̄ dñm deū tuū. i. prēʒ ꝗ ē de⁹ ipi⁹ xp̄i hōis s Et ſctm̄ iſrl̄. i. deum ſanctificantē iſrael. t Quia glorificauit te. q̄ꝫtū ad gloriā corpis in reſurrectōe: quā tunc

hūit xp̄s ⁊ nō añ. ⁊ q̄ꝫtū ad ſeſſionē ad dexterā pr̄is in hūanitate. quā habuit in aſcēſione: ⁊ q̄ꝫtū ad opatōʒ miraculoꝝ ꝑ aplos factoꝝ in nōis xp̄i inuocatōe: ꝗ vidētes ppli gētiles ad xp̄m ꝯuertebāt̄. vt hr̄ i actib⁹ aploꝝ i plurib⁹ locis. v Querite. h ꝯñr excitat̄ hūana ſedulitas ad ꝗrendū deū tpe gr̄e. ex ꝯſideratōe ſue liberalitatis ⁊ maieſtat̄. Et p̄ fit ꝓpoſitū. ſcd̄o declarat̄ dictū: ibi. Nō ei. Circa primū dr̄. v Querite dñm dū ⁊c. i. añq; vēiat ſeueritas iudicij. x Inuocate eū. ꝑ deuotā orōnē. y Dum ꝓpe ē. ad exaudiēdū pat⁹. ⁊ q꞉ pctōris orō nō ē exaudibil̄. iō subdit̄. z Dere. impi⁹ viā ſuā. i. opa ſua mala. a Et vir iniqu⁹ cogitatōes ſuas. ex h pʒ falſitas ioſephi dicētis ꝙ cogitatōes int̄ manētes nō ſunt pctā. b Et reuertat̄ ad do. ꝑ veram pniam. c Et mi. ei⁹ dādo ei grām. d Qm̄ mult⁹ ē ⁊c. i. ꝓnior q̄ꝫ ad ꝯdēnādū. a Nō eñ ⁊c. Hic conſequenter declarat dictum ſuū. ⁊ primo de diuina pietate dicit: Non enim cogitatōnes mee ⁊c. cogitationes eñ humane ſunt ad iniurias vindicandum. cogitationes autem diuine ſunt magis ad miſerandum.
b Quia ſicut exaltant̄ celi a terra. quia celū ſurſum ē ⁊ terra deorſum: ſic cogitatōnes diuine: ⁊ opera ſunt eleuata ad ſuperiora ſm ꝙ dicit̄ Prouer. xvj. Vniuerſa ꝓpter ſemetipſum operatus eſt dominus. Cogitationes autem humane et opera tendunt ad deorſum: Geñ. viij. Senſus ⁊ cogitatio humani cordis prona ſunt ad malum ab adoleſcentia ſua. Secundo q̄ꝫtum ad verbi ſui ſtabilitatē cum dicitur. c Et quomodo deſcendit ymber et nix d̄ celo ⁊ illuc vltra non reuertitur. abſq; affectu. ideo ſequit̄.
d Sed inebriat terram ⁊c. et patet vſq; ibi.
e Sic erit verbum meum per prophetas dictum. Vel aliter. Verbum meum. id eſt filius de quo dicitur Iohānis. j. In principio erat verbum ⁊c.

f Quod egredieꝛ de ore meo.q2 ſp naſciꝛ a patre.iſta ei na‑ tiuitas mēſuraꝛ eternitate:q̄ cōplectiꝛ oē tp̄s. g Nō re uerteꝛ vacuū.fili⁹ ei ꝓcedēs a p̄re ⁊ veniēs i mūdū non re diJt vacu⁹ i celū:ꝫ p̄res detētos i limbo adduxit ſecū iō ſb diꝛ. h Sꝫ faciet q̄cūq3 volui.i.q̄cūq3 ꝑ ip̄m fieri diſpo‑ ſui.ſiꝉr ſi hoc referaꝛ ad ꝟbū dn̄i ꝑ ꝓphetas dictū: ñ fruſtraꝛ effectu a deo intēto. i Quia in le.egre. vos p̄res i limbo detēti. k Et in pace ducemi ad gloriā celi. l Mōtes ⁊ colles.i.āgeli ſupiores ⁊ iferiores eo mō loquēdi q̄ d2 ps̄.cxxiiij.Mōtes i circuitu ei⁹.i.angeli. vt dicit gloſa.aug. m Cātabūt co.vo.laudez. q2 xp̄o aſcēdēte cuz electꝭ fuit gaudiū ⁊ leticia angelꝭ ſāctis. n Et oīa ligna regi.i.oīs creatura etiā inſenſibiꝉ. o Plaudēt manu.cōgaudētes ſuo creatori. p Pro ſaliuncula aſcē.abies.qd̄ exponit rab.ſa.ſic.i.ptās auferet ab impijs:⁊ dabiꝛ iuſtis.⁊ iſtud fuit impletū in reſurrectiōe xp̄i:ꝑ quam patres in lymbo detēti fuerunt de ptāte demonū liberati:⁊ ad celū exaltati:⁊ pleni⁹ implebiꝛ i iudicio finali:qñ demōes retrudenꝛ in ifernū ⁊ oēs electi in corꝑe ⁊ aīa trāſfereñꝛ ad celū:iō ſubdiꝛ. q Et erit do.nominat⁹.ab oīb⁹ electꝭ. r In ſig.eꝛ.i.i ſignū ſalutꝭ eťne. s Nō ñ auſe.q2 ꝑpetuitas in rōe vere btitudis icludiꝛ ⁊c̄.

f quod egredieꝛ de ore meo
g Nō reuerteꝛ ad me vacuū
h ꝫ faciet q̄cūq3 volui: ⁊ pro‑
ſperabiꝛ in his ad q̄ miſi il
i lud. Quia in leticia egredi
k emi: et in pace deducemi‑
l m ni. Mōtes ⁊ colles canta‑
bunt coram vobis laudez:
n et omnia ligna regionis:
o p plaudēt manu. Pro ſaliū‑
cula aſcēdet abies: ⁊ ꝓ vrti
q ca creſcet myrth⁹. Et erit
r dn̄s noiatus in ſignū eter
s nū qd̄ nō auferet. Ca.lvj

a b c d Hec dicit dn̄s Cuſtodi te iudiciuz ⁊ facite iu‑
ſticiā.q2 iuxta ē ſalus
e f mea vt veniat: et iuſticia
g mea vt reueleꝛ. Beat⁹ vir
q̄ facit hoc: ⁊ fili⁹ hoīs q̄ ap‑
h p̄hēdet iſtud. Cuſtodiens
ſabbatuz ne polluat illud:
i cuſtodiēs manus ſuas: ne
k faciat oīe malū Et nō di‑
l dicat filius aduene: q̄ ad‑
m heret domino dicens. Se
paratione diuidet me dn̄s
n o a ppl'o ſuo. Et nō dicat eu
p nuch⁹ ecce ego lignuz ari‑
q dum. Quia hec dicit dn̄s
eunuchis Qui cuſtodierit
r ſabbata mea: ⁊ elegerint q̄
s ego volui: ⁊ tenuerit fed⁹
t meum: dabo eis in domo
v x mea: et in muris meis lo‑
y cum: ⁊ nomen melius a fi‑
a lijs et filiabus. Nomen ſē
piternum dabo eis qd̄ nō
b peribit. Et filios aduene
qui adherent domio vt co
lant eum: et diligant nomē
ei⁹ vt ſint ei in ſeruos: om
nem cuſtodientem ſabba‑
tum ne polluat illud: et te‑
c nentem fedus meuz addu‑
cam eos in montem ſan‑
d ctum meum: et letificabo
eos i domo oratiōis mee.

as:q2 p̄mo error tolliꝛ.ſecūdo cōtraria veritas aſſeriꝛ:ibi. Quia hec dicit. Iſte aūt error p̄m⁹ ꝓcedit ex defectu naturali.ſ.generis ⁊ ꝓlis. Ex hoc ei ꝙ gētiles cōuerſi ad iudaiſmū nō admittebātur ad cetum iudeoꝝ eq̄liter q2 recipiebantur ad legis obſeruantiā: nō tamen admittebatur ſtatim ad ea q̄ erant honoris: ſꝫ aliqui in tercia generatione ⁊ aliqui in decima: et aliqui nunq̄: vt dictū fuit pleni⁹ deuꝛ.xxiij.⁊ ex hoc credebāt ꝙ in p̄mio beatitudinis eſſet tāta diſtantia.⁊ ħ remoueꝛ cū d2. k Et nō dicat.fi.aduene.i.gētilis natiōe. l Qui adhe.dn̄o.ꝑ veraz fidē. m Sepatione diui.me dn̄s.i retributione iuſtoꝝ. n A ppl'o ſuo.ſ.iudaico. Siꝉr q2 defectus ꝓlis i lege erat vituꝑabiꝉ: aliq̄ ſimplices ꝓle carentes q̄uis eſſent de ppl'o iſrael: eſtimabant ſe deficere a premio iuſtoꝝ: eo ꝙ nō multiplicauerāt ppl'm: et hoc remoueꝛ cū d2. o Et non di.eunuchus.i.impotēs ad generandū. p Ecce ego li.ari.⁊ nō faciens ꝓlis fructum: ⁊ ſubintelligitur diminutio mercedis vel ablatio.

q Quia hec ⁊c̄. Hic ꝯñr cōtraria veritas aſſeritur: videlicet ꝙ eunuchus et gentilis veniens ad fidem tantuz bonū ꝯſequetur gratie in p̄nti ⁊ glorie in futuro: ceterꝭ tamē parib⁹ quantū recipiet iudeus natiōe ⁊ dotatus multa ꝓle: ⁊ hoc ptz impletū in noua lege Act.x.vbi ſpūſſanctus in ſigno viſibili deſcendit ſuꝑ corneliū ⁊ alios gētiles cuz eo exñtes: ſicut ceciderat ſuꝑ ap'los ⁊ alios fideles de iudeis exiſtētes.ꝑꝑ qd̄ dicit paulus ap'ls Ro.x. Nō ē diſtictio iudei ⁊ greci: nā idē dn̄s oīm: diues in oēs q̄ inuocāt illū.⁊ hoc ē qd̄ diciꝛ. q Quia hec dicit dn̄s ⁊c̄.i.debite deum coluerint. r Et elegerint q̄ volui.ſ.iuſte viuere cū proximo. s Et tenuerint fedus meū.i.legē euangelicā per quam deo federamur. t Dabo eis in do.mea.i.eccl'ia militāte: vt dictū ē.ſupra.ij.capitulo.

v Et in muris meis in eccleſia triumphante: q̄ per muros intelligitur: eo ꝙ violentia ibi non poteſt inferri.

x Locum recipiēdo gratiā in p̄nti: ⁊ gloriam in futuro.

y Et nomen melius ⁊c̄.iſtud ꝓprie refertur ad illos qui ſe caſtrauerunt ꝓpter regnuz celoꝝ per caſtitatis obſeruātiaz: que melior eſt magis et meritoria q̄ fecunditas ꝓlis ſcd̄m ꝙ dicit ſaluator noſter Math.xix. Sunt enim eunuchi q̄ ſe caſtrauerūt ꝑꝑ regnū celoꝝ.q̄ pōt caꝑe capiat.i.tātū bonū ꝓpter ſui altitudinem non precipitur: ſꝫ conſuliꝛ

a Nomē ſempiternum dabo eis.quod non poteſt intelligi de vita preſenti. vbi non continuatur nomen talium ꝑ ſucceſſionē ⁊ generationē.ſꝫ intelligiꝛ de vita beata. Cōſeq̄nter oñdiꝛ ꝓpoſitū in gentilib⁹ cū d2. b Et fi.adue. ⁊c̄.⁊ pꝫ ſnīa ex dictis vſq3 ibi. c Adducā eos ⁊c̄.i.i gloriā celeſtē vbi nihil admittiꝛ niſi ſanctū: Apoc.vlt. Non intrabit in illā aliq̄d coinq̄natū ⁊ p̄mittiꝛ ħ ſtatus eccleſie triūphantis eo ꝙ ē prim⁹ in intentione: ⁊ ſubditur ſtatus eccl'ie militātis: cū dicitur. d Et letifica.eos ⁊c̄.orationes eorum acceptando: ideo ſubditur.

[In the commentary below the biblical text, first column:]

h b Hec dic̄ dn̄s. Supi⁹ ꝓpħa ꝯſolat⁹ ē fideles de lvj. nūciādo eis liberationē a malꝭ. Hic iteꝝ eos ꝯſolatur denūciādo eis ꝯſeruationē i bonis. Et diuidiꝛ in tres ꝑtes: q2 p̄ poniꝛ hui⁹ ſalutꝭ p̄patio. ſecūdo hui⁹ ſalutis collatio ca.lix. tercio ſalutꝭ collate diſcretio .lxiij.ca. Prima i duas: q2 p̄ poniꝛ dicta p̄patio ſeu diſpoſitio: ſecūdo tolliꝛ erroris occaſio: ibi. Et nō dicat. Circa p̄mū ſciēdū: ꝙ debita diſpoſitio ad recipiēdū ſalutē ꝑ xp̄m donandā ē ꝙ hoīes iuſte ſe habeāt erga ꝓximum: ⁊ deuote erga deū. p̄mū tāgiꝛ cū d2. b Cuſtodite iudiciū. qd̄ d2 iudicib⁹ ⁊ maiorib⁹: vt ñ declinēt a rectitudīe iudicij timore vꝉ amore. c Et facite iuſticiā. ħ d2 q̄tū ad oēs: q2 q̄lib3 teneꝛ viuere iuſte cū ꝓximo. d Quia iu.ē ſalus mea. id ē xp̄s ꝑ quē a p̄re data ē mūdo ſal⁹. e Vt veniat. carnē aſſumēdo. f Et iuſti.mea.ſ.xp̄s: q̄ ꝑ viā iuſticie ſatiſfecit deo p̄ri: d2 āt xp̄s iuſticia et ſalus. q2 ꝑfectio xp̄i vno noīe nō p̄t explicari: ⁊ iō noīaꝛ plurib⁹ noībus hic ⁊ alibi. Conſeq̄nter poniꝛ ſcd̄m de diuio cultu: cū d2. g Btūs vir q̄ facit hoc.ſ.qd̄ poſtea ſubdiꝛ. h Cuſtodiēs ſabbatū ne polluat illud. ꝑ ſabbatū qd̄ erat ordinatū ſpāliꝛ diuino cultui itelligiꝛ oē illō qd̄ ꝑtinet ad diuinū cultū in noua lege. i Cuſtodiēs manus ſuas. a malis operib⁹ i q̄bus maxime eſt trāſgreſſio ſabbati ⁊ cultus diuini: magꝭ q̄3 in operibus corꝑalib⁹ vtilitati hoīm deſeruientibus.
k Et nō dicat ⁊c̄. Hic ꝯñr remouetur error oriēs circa p̄dictā diſpoſitionē ⁊ diuiditur in tres partes ſcd̄m tres errores. ſecūda pars incipit ſequēti ca. tercia .lviij. Prima in duas: q2 primo poniꝛ erroris remotio: ſecūdo doctoꝝ punitio: ibi. Oēs beſtie. Omes beſtie. Prima adhuc in du

e Holocauſta coꝝ ⁊c. vt dicunt hic holocauſta ⁊ victie quecūq̨ bona ad gloriā dei facta. Pōt etiā hoc accipi ſpecialiter de eucharistia q̄ ē ſacrificiū fideliū. ⁊ dr̄ holocauſta ⁊ victime in plurali. q2 ↄtinet in ſe virtutē oīm ſacrificioꝝ veteris legis mō ſupeminenti. f Cunctis pplis. ſine aliq̄ acceptatōne ꝓpt̄ qđ dixit petrus actuū. x. In veritate ↄperi qđ nō ē perſonaꝝ acceptor de⁹ ⁊c. g Qui con. di. iſrl̄. i. omnes electos in vnitate charitatis ⁊ fidei.
h Adhuc congregabo ⁊c. q2 poſt congregationem infideliū in vita pn̄ti mō ꝑdicto fiet iteꝝ ↄgregatio ipoꝝ in celo. ⁊ illa ↄgregatio ampli⁹ nō diſpergetur. i Oēs beſtie. quia error ꝑmiſſus ꝓcedebat ex ignorātia credentiū. hic cōſequenter ponit puniti o doctoꝝ q̄ debāt eos de ↄ̄ria veritate docere ⁊ ita fuit i deſtructōe irl̄m ꝑ tytū q̄ ſacerdotib⁹ noluit ꝑcere dicēs. Juſtuz eē ſacerdotes cū teplo perire. ⁊ hoc eſt qđ dr. i Omnes beſtie agri. i. multitudo exercit⁹ romāi k Veīte ad deuorandū. i. ad deſtruēdū ſacerdotes ⁊ tēplū. ⁊ cā ſubditur.

e Holocauſta coꝝ ⁊ victie
coꝝ placebūt mihi ſup al-
tari meo. q2 dom⁹ mea do
f mus orōis vocabitur cun
ctis pplis: ait domin⁹ de⁹
g qui ↄgregat diſpſos iſrael
h Adhuc ↄgregabo ad eum
i ↄgregatos eius. Oēs be-
k ſtie agri venite ad deuorā
dum vniuerſe beſtie ſalt⁹.
l m Speculatores ei⁹ ceci oēſ
n neſcierūt vniuerſi: canes
muti nō valentes latrare.
o p videtes vana: dormiētes
⁊ amātes ſomnia: ⁊ canes
impudētiſſimi neſcierīt ſa-
q r turitatē. ipi paſtores igno
s rauerīt intelligentiā. Oēs
in viam ſuā declinauerūt
t vnuſq̄ſq̨ ad auariciā ſuaz
a ſūmo vſq̨ ad nouiſſimū
v Venite ſumam⁹ vinū. ⁊ i-
pleamur ebrietate: ⁊ ſicut
hodie ſic ⁊ cras: ⁊ multo
amplius.

l Speculatores ei⁹. i. ſacerdotes ⁊ doctores ad q̊s ſpectat ꝑicula ꝓuidere. ⁊ pplo nunciare. m Ceci oēs. i. cognitōe ſaluatoris quē te ꝓbauerūt. ꝓpt̄ qđ de ipis dr mathei. xv. Ceci ſt: ⁊ duces cecoꝝ. n Canes muti ⁊c. quia nō latrabāt ↄ̄ ppli vicia eo q2 erāt ſilib⁹ ⁊ maioribus pctis irretiti. o Vidētes vana. q2 tūc magis ſtudebāt i curioſis vtpote curſu ſydeꝝ ⁊ ſilib⁹ q̄ in lege ⁊ ꝓphis. ꝓpter qđ ſaluator dixit eis Math. xvj. Faciē celi diiudicare noſtis. ſiḡ aūt tpoꝝ nō poteſtis. ⁊ vocat ibi tpm ſigna. que d̄ aduētu xp̄i ꝑ ꝓphas erāt dicta. p Dormiētes. in h̄ notat eos d̄ carnalitate: ⁊ etiā de guloſitate. cū ſubdit: canes impudētiſſimi ⁊c q Ipi paſto. ⁊c. i. ſacerdotes et doctores. q̄ paſcere dūt pplm v̄bo ⁊ exēplo. r Ignorauerūt intel. verā ſcripturaꝝ: ꝓpt̄ qđ ſaluator iproꝑat eis marci. vij. Q2 irritabāt mādata dei ꝓpt̄ traditōes ſuas. ⁊ d̄ falſo intellectu in ſcp̄tura arguit eos i plurib⁹ locis euāgelij s Oēs declinauerūt in viā ſuā. ⁊ q̄ ſit illa ſubdit cum dr t Vnuſq̄ſq̨ ad auariciā ſuā ſacerdotes em̄ ⁊ ſcribe multū ad auariciā decliauerūt. ⁊ ſub ſpecie religionis oblationib⁹ ⁊ ↄſilib⁹ pplm multiplr̄ ſpoliabāt. ꝓpt̄ qđ ſtatuerāt i tēplo hoīes q̄ vēdebant oues ⁊ boues. et nūmularios. vt dictū fuit pleni⁹ Joh. ij. ⁊ math. xxj. vn̄ ⁊ in libro hebraico qui dr̄ ionia. ⁊ ē autenticus. apud iudeos dicitur q2 in ſecunda domo erant auaricie intenti. ⁊ vocatur ſecunda domus templum in reditu captiuitatis babylonice edificatum vbi xp̄s fuit oblatus: ⁊ vbi legitur pluries docuiſſe. v Venite ſumamus vinum: iſtud erat verbū coꝝ ſemetipos ad carnalitates inuitantiū. x Et erit ſic hodie ſic ⁊ cras ⁊c. quia ſemper inueniebāt nouos modos trahēdi pecuniā a pplo ad ↄtinuandū iſta ⁊ ampliandū.
Iuſtus perit. Hic amouet error ſcđs Ca. lvij
e qui proueniebat ex defectu penali. ex hoc eniz q2 aliq̄ui conſiderabant iuſtos de cōi curſu tꝑaliter affligi ꝑ ceteris. ⁊ maxie xp̄m ⁊ aplos ⁊ fideles alios i ꝑmitiua eccleſia cogitabāt q2 h̄ eēt ꝓ pctis coꝝ. ⁊ refugiebāt vitam ⁊ doctrinā ipoꝝ. ad oppoſita vicia ſe ↄuertētes in veteri et nouo teſtamento. ⁊ ſm h̄ pn̄s caplm diuiditur i duas ꝑtes. q2 pmo error excludit. ſcđo malicia coꝝ arguit: ibi. vos aūt. Circa primū dr̄
a Juſt⁹ perit. i. xp̄c q̄ morte ↄfuſibili ex h̄ mūdo tranſijt.
b Et nō eſt q̄ reco. q2 h̄ nō eſt ꝓpt̄ ſuuz delictū. ſ3 ꝓpt̄ nr̄m expianduz. c Et viri miſericordie. i. apli aliq̨ fideles ex ↄpaſſione aīaꝝ ſe laborib⁹ ⁊ tormentis exponētes.
d Colligunt̄. d̄ vita pn̄ti. ſic fruct⁹ maturi ad reponenduz in horreo celeſti.
e Nō ē q̄ itelligat q2 h̄ ſit bonū ipoꝝ ſ3 magis ad malum vt eſtimāt qđ excludit cum ſubditur.
f A facie em̄ malicie. hoim pn̄tis vite g Collect⁹ ē iuſtuſ in horreo celeſti.
h Veīat pax. celeſtis ſuper eum.
i Requiſcat i cubili ſuo. i. in ḡdu glorie ſibi preparato.

Capit. lvij.

a b Juſt⁹ perit ⁊ nō eſt
q̄ recogitet i corde
c ſuo: et viri miſeri-
d e cordie colliguntur: q2 non
f ē q̄ itelligat. A facie enim
g malicie collectus ē iuſtus
h i Veniet pax: requieſcet in
k l cubili ſuo: q̄ ābulauit i di-
m rectione ſua. Vos aūt ac-
cedite huc filij auguratri-
n cis: ſemē adulteri ⁊ forni-
o carie. Super quē luſiſtis
p Sup quem dilataſtis os:
q r et eieciſtis linguā. Nunq̄d
s nō vos filij ſceleſti: ſemen
t mendax. Qui ↄſolami in
dijs ſubter omne lignum
v frondoſum imolātes par-
x uulos in torrentib⁹ ſubter
y emmētes petras: in ꝑtib⁹
torrētis ꝑs tua. hec ē ſors
z a tua. Et ipis effudiſti liba-
b men obtuliſti ſacrificium.

k Qui ambulauit. in pn̄ti vita. l In directōe ſua. nō ⁊ eclinās a recta via. m Vos aūt. h̄ ↄ̄r arguit errantium malicia: ſcđo ↄmendat redeuntiū pnīa: ibi. Qui aūt tercio amboꝝ differentia: ibi. Non ei ⁊c. Prima in duas q2 pmo arguit malicia ppli iudaici captiuitatē babylonicā ꝑcedēs. ſcđo ſubſeq̄ns: ibi. In multitudie. Malicia āt ꝑcedēs potiſſime fuit idolatria ꝓpt̄ quā ſecuta ē captiuitas illa. vt3 ex. iiij. reg. ⁊. ij. ꝑal. ⁊ h̄ ē qđ dr̄. m Vos āt accedite huc filij auguratricis. i. gētis iudaice: q̄ fuit multū intenta augurijs tꝑe manaſſe ⁊ alioꝝ regū malorum. n Semē adulteri ⁊ fornicarie. ſic ē i hebreo ⁊ libris correctis: vocat aūt h̄ adulter ipm idolū. ⁊ fornicaria ipa iudea q̄ ꝑ idolatriā cū idolo fornicata fuit. ⁊ ſic poſteri coꝝ dicūtur filij fornicarie ⁊ adulteri. ⁊ nō ſolū illi q̄ fuerūt an̄ captiuitatē babylonis. ſ3 etiā illi q̄ fuerūt poſt: etiā tꝑe xp̄i q2 ſicut merita pr̄m. vt abraā yſaac ⁊ iacob recordātur ad laudē bonoꝝ. ita mala idolatraꝝ improperant malis. o Sup quē luſiſtis. i. illuſiſtis xp̄m ſputis ⁊ colaphis illudēdo. p Sup quē dilataſtis os. ipm diffamando ⁊ vituperādo. q Et eieciſtis linguā. blaſphemādo que patēt in multis locis i euāgelio. q. d. h̄ nō feciſtis ſup hominē tm̄. ſ3 etiā ſup deū ⁊ ſaluatorē vr̄m. r Nūq̄d non vos filij ſceleſti. i. ſcelerib⁹ pleni. s Semē mēdax. q. d. ſic. t Qui ↄſolami in dijs ⁊c. ibi em̄ colebāt idola. ⁊ in locis vmbroſis. iux̄ h̄ luxuriā exercebāt i veneratō3 aliq̄ꝝ idoloꝝ. ſ. veneris ⁊ ꝑapi. v Immolātes. ꝑuulos i torrētib⁹. ita q2 ſanguinē i ꝑte decurrē faciebāt int̄ aquaz ad hn̄dū ibi diuinatō3. x Subt̄ emmētes petras. de rupib⁹ ei ſolēt torrētes d̄ſcēdē. y In ꝑtib⁹ tor. ⁊c. h̄ dr̄. q2 ad imolādū pueros eligebāt talia loca. z Et ipis. i. idolis a Effudiſti libamē. de ꝑte ſanguinis pueroꝝ. libamē ei eſt oblatio de liquidis. b Obtuliſti ſacrificium. de carnibus eorum.

c Nunqd ſup his nō indignabor.q.d.ſic:tū ꝓpter effuſi onē ſanguinis innocētis.tū q: hoc fiebat ad impēdendū obſequiū idolis. d Sup mōtē excelſum ⁊c̄.ad forni candū ꝑ idolatriā. e Et poſt oſtiū ⁊c̄.vt ſic igrediēdo ⁊ egrediendo domū videres idolū vt ſic non elaberet̄ de tua memoria.

f Quia iuxta me diſcooꝑuiſti ⁊c̄.loquit̄ ꝺ iudea ſicut ꝺ adultera effrenata q̄ in eodē lecto recipit adulteꝝ cū marito. ⁊ h̄ fuit impletū potiſſime tpe regis manaſſe.q̄ poſuit idolū in tēplo dn̄i.ij.paly.xxxiij. g Et pepigiſti cū eis fedus.ſ.idolatrie. h Dilexiſti ſtratum eorū manu apta.ſ.ad faciendū expenſas magnas in idola.
i Et ornaſti te regi ſic eſt in hebreo ⁊ in libris correctis.
k Vnguēto.q̄ meretrices pingunt facies ſuas vt magis placeāt adulteris.et h̄ fuit impletū maxime tēpore Iorā filij achaz regis iſrl̄ ꝑ iezabel matrē eiꝰ.q̄ ad introitū hieu in iſrl̄ depinxit oculos ſuos ſtibio ⁊c̄.vt placeret ei ſic h̄r.iiij.Reg.ix. l Miſiſti legatos tuos ꝓcul.ſcʒ ad theglatphalaſſar

c Nūqd ſup his nō idigna-
d bor. Sup montē excelſum
⁊ ſublimem poſuiſti cubile
tuū:⁊ illuc aſcēdiſti vt imo
e lares hoſtias. Et poſt oſti
um ⁊ retro poſtem poſuiſti
f memoriale tuum: q: iuxta
me diſcooꝑuiſti ⁊ ſuſcepi-
ſti adulteꝝ. Dilataſti cubi
g le tuū ⁊ pepigiſti cū eis fe-
h dus Dilexiſti ſtratū eoruʒ
i manu apta ⁊ ornaſti te re-
k gio vnguēto: ⁊ multiplica
l ſti pigmēta tua. Miſiſti le
m gatos tuos ꝓcul ⁊ humili
n ata es vſqʒ ad iferos. In
multitudine vie tue labo-
o p raſti nec dixiſti.q̇eſcā. Vi
q tā manꝰ tue inueniſti ꝓpte
r rea nō rogaſti. Pro q̊ ſoli-
s cita timuiſti: q: mētita es
t ⁊ mei nō es recordata: ne-
qʒ cogitaſti in corde tuo q:
ego tacēs ⁊ q̄ſi nō vidēs
v ⁊ mei oblita es Ego annū
x y ciabo iuſticiā tuam: ⁊ opa

z a tua nō ꝓderūt tibi Cū cla-
b maueris liberēt te ꝯgrega
c ti tui. Et oēs eos auferet
d vētꝰ tollet aura Qui aūt fi
e duciā hʒ mei hereditabit
trā ⁊ poſſidebit mōtē ſctm̄
f h meū et dicā Viā facite ꝑ-
i bete iter declinate de ſemi
ta aufette offendicula ꝺ via
ppl̄i mei. Quia hec dic do
minꝰ excelſus ⁊ ſublimis
habitās eternitatē. ⁊ ſctm̄
k nomē eiꝰ in excelſo ⁊ i ſctō
habitās ⁊ cū ꝯtrito ⁊ hu-
mili ſpū vt viuificet ſpm̄ hu
miliū ⁊ viuificet cor cōtri-
l toꝝ. Nō ei i ſempit̄nū liti-
m n gabo neqʒ vſqʒ ad finē ira
o ſcar: quia ſpūs a facie mea
egredieт. ⁊ flatꝰ ego faciā
p Propter iniq̄tatē auaricie
q eius iratꝰ ſum ⁊ ꝑcuſſi eū.
r Abſcōdi a te faciē meā. et
s indignatus ſum. Et abijt
t vagus in via cordis ſui.
v x Vias eiꝰ vidi et ſanaui eū

ſicut fatuo ironice ꝺ:tu es multū ſapiens. y Et opa tua.i.diuitie tibi ꝯgregate. z Nō ꝓderūt tibi:iō ſubdit̄ a Cū cla.in anguſtia.obſidionis ꝑ romanos. b Liberent te cōgregati tui.ſ.numi aurei ⁊ argentei:q̊s indebite cōgregaſti.q.d.nō poterūt:iō ſbdit̄. c Et oēs eos auferet ventus.i.romanoꝝ impetꝰ.
d Quia aūt.h̄ ꝯn̄r deſcribit̄ reuertētiū penitētia.q: ad p̄dicationē xp̄i ⁊ apl̄oꝝ plures de iudeis crediderūt.⁊ penā ꝑ romanos inflictā euaſerūt.q: ante aduentū romanoꝝ in iudeam admoniti fuer̄t fideles ꝑ angelū.vt trāſirent in regnum agryppe.q̄ erat cōfederatꝰ romanis.vt h̄r in eccleſiaſtica hyſtoria.iō ſubdit̄.
d Qui aūt fidu.hʒ mei.i.i me ⁊ nō i pecunijs ſuis cuiuſmodi tūc erāt fideles nihil ꝓpriū poſſidētes vt h̄r Actuū.iiij.
e Hereditabit ter.⁊c̄.ſ.hierl̄m in q̄ eſt mōs ſyon.heliꝰ eñ hadrianus impator hierl̄m deſtructaʒ ꝑ Tytū reedificauit ꝓhibēs iudeos habitare in ea.⁊ cōcedēs eiꝰ habitationē xp̄ianis.iō ſubdit̄.
f Et dicā.i.dici faciā ꝑ helyū hadrianū.

regē aſſyrioꝝ tpe achaz.vt pʒ.iiij.Reg.xvj.⁊ ad regē egypti tpe ſedechie:cōfidēdo de hoibus.⁊ de dn̄o diffidēdo.ꝓpter qꝺ ſecuta ē captiuitas babylonica.vt h̄r.iiij.Reg.vl.iō ſubdit̄. m Et humiliata es vſqʒ ad iferos. In hebreo h̄r. Vſqʒ ſool:qꝺ aliq̄ñ accipit̄ ꝓ foſſa aliq̄ñ pro inferno:⁊ vtroqʒ mō accipit̄ hic:q: in captiuitate babylonica multi fuerūt mortui in ꝑctis ſuis: quoꝝ cadauera in foſſis fuerūt ꝓiecta.⁊ aīe ad ifernū deſcēderūt. n In multitudine ⁊c̄. Hic ꝯn̄r ponūt̄ peccata iudeoꝝ poſt captiuitatē babylonicā.inter q̄ p̄mū fuit auaricia vt dictū eſt.ſ.⁊ ex h̄ ꝓceſſerūt alia.q: ſm ꝙ ꝺ Thimo.vj. Radix oīm maloꝝ eſt cupiditas.⁊ hoc eſt qꝺ ꝺ. n In multitudine ⁊c̄.q: rectores ppl̄i vt ſacerdotes ⁊ hmōi ꝑ diuerſas vias querebāt extorquere pecunias a ppl̄o. o Nec dixiſti q̇eſcā.q: auaricia ſemꝑ iuueneſcit. p Vitam manꝰ tue inueniſti.i.oīa neceſſaria ad vitā venerunt tibi ad manū. q Propterea nō rogaſti.me depcādo deuote.q: hoies pleni diuitijs obliuiſcūt̄ dei. Deut.xxxij. Incraſſatꝰ eſt dilectꝰ ⁊ recalcitrauit.incraſſatꝰ:impinguatꝰ dilatatꝰ.ſ.diuitijs.⁊ ſeq̄t̄. Dereliquit deū factorē ſuū ⁊c̄. r Pro quo ſolicita timuiſti. Hic incipit v̄ſus i hebreo.⁊ legat̄ interrogatiue vt ſit ſenſus. r Pro q̄ ſolicita timuiſti.q.d.nō ꝓ me nec ꝓ cultu nois mei.iō ſequit̄.
s Quia mēti.es.ſcribit̄ eñ Exo.xxiiij. Venit ḡ moyſes ⁊ narrauit plebi vniuerſa verba dn̄i atqʒ iudicia. Reſpōditqʒ totꝰ ppl̄s vna voce.oīa v̄ba dn̄i q̄ locutꝰ eſt faciemꝰ.⁊ ſic ꝓmiſit ꝓ ſe ⁊ ꝓ ſua poſteritate legē dn̄i ſuare.qꝺ nō fecit t Neqʒ co.i cor.⁊c̄.i.diſſimulās punire pctā vſqʒ ad tp̄s tn̄ poſtea punio grauiꝰ.iō ſubdit̄. v Ego annun.i.maniſeſtabo. x Iuſticiā tuā.i.iuſticiā tuā q: ironice loq̄t̄

h Viā facite ⁊c̄.ſ.q̄ ppl̄s meꝰ xp̄ianꝰ abſqʒ vllo impedimento poſſet redire. Pōt etiā alit̄ exponi.vt ꝑ h̄ qꝺ ꝺ h̄. e Hereditabit terrā.itelligat̄ terra viuētiū.quaʒ vere penitētes poſſidebūt.vñ qꝺ ſubdit̄ poſtea. i Declinate de ſemita ⁊c̄.i heb.h̄r. Expedite viā.qꝺ ſic gloſat Rab.ſa. Amouete ꝺ vijs vr̄is figmētū malū ꝑ qꝺ itelligit ſclinationē fomit̄ ad pctm̄.⁊ ſic pʒ ꝙ ſm ip̄m paſſus iſte nō itelligit̄ ad lr̄am ꝺ expeditiōe vie materialis i reditu babylonice captiuitatis vt aliq̄ expoſitores nr̄i volūt dicere:ſʒ ꝺ expeditiōe vie i reditu ad deū ꝑ penitētiā ⁊ huic dicto ꝯcordat qꝺ ſubdit̄. Quia hec dicit excelſus ⁊c̄. Sequit̄. k Et in ſan.habi.⁊ cū cōtri.⁊ hu.ſpi.⁊c̄.nō ei. hic ꝯn̄r ponit̄ obſtinatoꝝ ⁊ penitētiū differētia in punitione ⁊ remedio. Circa qꝺ ſciēdū.ꝙ adueniēte punitiōe ceſſat cōminatio ⁊ ira punιētis.ꝓut q̄lib̄et experit̄.⁊ h̄ mō loq̄tur dn̄s.d. l Nō eñ i ſem.miti.peccatoribꝰ cōminādo m Neqʒ vſqʒ in finē.i.ſemꝑ. n Iraſcar.cuiꝰ rō ſubdit̄ o Quia ſpi.a facie mea egre.⁊c̄.loq̄t̄ ꝺ ſeipo ad moduʒ hoīs puniētis ꝺ cuiꝰ naribꝰ egredit̄ fumꝰ ⁊ flatꝰ.q.d.punitiōe facta ceſſabit ira mea. p Propter iniq̄tatē auaricie eiꝰ.⁊ ſupple alioꝝ maloꝝ ad hāc auariciā ſequētiū. q Iratꝰ ſum.⁊ ꝑcuſſi eū.ꝑ exercitū romanoꝝ. Auaricia eñ phariſeoꝝ ⁊ ſacerdotū fuit occaſio eis deridēdi xp̄m.ſm ꝙ dicit̄ Luce.xvj. Audiebāt aūt hec oīa phariſei.qui erāt auari ⁊ deridebāt eū.⁊ ex cōſequēti odiū ꝯ ip̄m ꝯceperūt.ex q̄ vlteriꝰ eiꝰ mortē ꝓcurauerūt.ꝓpter qꝺ poſtea ꝑ romanos puniti fuerūt: r Abſcōdi.ſ.me:grām meā ab eis iuſte ſubtrahēdo. s Et abijt va.ꝑ diuerſa vicia. t In via cordis ſui.ꝓnitatē fomitis ſequēdo. v Vias eiꝰ vidi.q: oīa nuda ⁊ apta ſunt oculis dei. x Et ſa-

nati eū.i.dedi ꝓ omnibus ſanationis ſufficiēs remediū.
y Et reduxi eū.p pniam:qḋ intelligit nō ḋ omnibꝰ.ſ; ḋ
vere penitentibꝰ ſolū. z Et redidi cōſolationes ipi.i.
donū ſpūſſancti in ſigno viſibili aplis aliiſq; credētibus
Act.ij. a Et lugētibꝰ eiꝰ.qꝛ eadē die ad pdicationē pe
tri mlti corde cōpū
cti receperūt fidem
xpi.ſm ꝙ dr Act.ij.
Et appoſite ſunt in
die illa aie circit tria
milia.ꝛ ꝓpter h ſub
dit. b Creaui fru
ctū labioꝝ.i.pdicati
onis xpi ꝛ aploꝝ.
c Pacē.ſ.grē in p
ſenti:ꝛ glorie in fu
turo: quibꝰ ſubdit.
d Pacē ei q lōge ē
.i.pplo gētili ad chri
ſtū cōuerſo.q legē ꝛ
ꝓphetas nō habue
rat. e Et q ꝓpe ē
.i.pplo iudaico legē
ꝛ ꝓphetas habenti.
hāc aūt ſcripturā in
ducit apls Ephe.ij.
i xpo impletā.d. Et
veniēs euāgelizauit
pacē vobis q longe
fuiſtis. Ex quo ptz
ꝙ paſſus iſte nō itel
ligit ad lrām de nū
ciis cyri p regnū ſuū
miſſis ad denūcian
dū licētiā datam iu
deis redeundi paci
fice in iudeā.vt aliq
expoſitores nri vo
lūt dicere. f Im
pij aūt.i.iudei i ſua
malicia obſtinati.

z ꝛ reduxi eū: ꝛ reddidi cō
a ſolationes ipi: ꝛ lugētibꝰ
b eiꝰ: Creaui fructū labioꝝ
c d pacē pacē ei q lōge ē.ꝛ qui
e ꝓpe ē dixit dñs: ꝛ ſanaui
f g eū Impij aūt qſi mare fer
h uēs qḋ qeſcere nō pōt ꝛ re
dūdāt fluctꝰ eiꝰ in cōculca
i tionē et lutū. Nō ē pax im
pijs dicit dñs deꝰ lviij.

a Clama ne ceſſes: qſi
tuba exalta vocē tu
c am: ꝛ annūcia popu
d e lo meo ſcelera eoꝝ ꝛ do
f mui iacob peccata eorum.
g Me etem de die i diē que
h rūt: ꝛ ſcire vias meas vo
i lūt quaſi gēs q iuſticiā fe
cerit. ꝛ q iudiciū dei ſui nō
k dereliqrit. Rogāt me iudi
l cia iuſticie: ꝛ appropiqua
m re deo volūt. Quare ieiu
n nauimꝰ ꝛ nō aſpexiſti hu
o miliauimꝰ aias noſtras ꝛ
p neſciſti. Ecce i die ieiunij
veſtri inuenit voluntas ve

g Quaſi mare feruēs ꝛc.qꝛ pſequebat ad mortē creden
tes in xpo.vt ptz in actibꝰ aploꝝ i pluribꝰ locis. h Et
redū.fluc.eiꝰ in cōcul.ꝛ lutū.Sicut em fluctꝰ maris ve
niētes ad littora generāt ibi lutū.qḋ poſtea a trāſeuntibꝰ
cōculcat.ſic pſecutiōes a iudeis illate xpianis meruerūt
qḋ cōculcarent tanq; viles a romanis. i Nō ē pax di
cit dñs deꝰ impijs.qꝛ iudei q remāſerūt obſtinati.ſunt p
orbē vagi in opprobrio ꝛ ſuitute graui.
In ca.lviij. vbi dr in poſtilla.Qui autē hz fiduciā mei.
c Qm hoc qḋ dr hic Qui aūt hz fiduciā Additio.
mei.exponat de fidelibꝰ xpi nihil ꝓpriū poſſidēti
bus.hoc qḋ ſequit. Hereditabit terrā ꝛ poſſidebit
montē ſanctū meū.nullo mō intelligendū eſt de hierlm
illa materiali.q;uis em hadrianꝰ impator illā hierlm cō
ceſſiſſet xpianis ad habitandū.nūq; tñ eſt dicendū ꝙ hec
ꝓpheta pnoſticauit in premiū fidei ꝛ ſpei fidelibꝰ xpi.vñ
talis expoſitio tanq; iudaica eſt reſpuēda.ꝛ ſcḋa quā po
nit poſtillator ē ꝓprie catholica ꝛ vera. Capłm.lviij.
c Clama ne ceſſes. Hic remouet tercꝰ error pcedēs
ex defectu morali. Aliq ei ꝯfidētes ḋ apparēti iuſti
cia ſeu ſilata.p h pſumebāt ſaluari.ꝛ iſtud mltū ſvi
gebat tpe xpi.vt ptz ex decurſu euāgelij.vbi multū argui
tur ypocriſ phariſeoꝝ ſacerdotū ꝛ legiſpitoꝝ.ꝛ ſm hoc
iſtud ca.in duas ptes diuidit.qꝛ p falſum remediū exclu
dit.ibi.Nōne h eſt. Pria adhuc in duas.qꝛ p falſitas po
nit.ꝛ ſcḋo excludit.ibi.Ecce in die.Circa pmū deꝰ pater
alloquit hoiem xpm.d. a Clama ne ceſſes.pdicatio
nē debite ꝯtinuādo. b Quaſi tu.ex.vo.manifeſte do
cēdo.h em mō pdicauit xps.vt ptz in euangelio. c Et
an.po.meo.ſ.iſrl. d Scelera eoꝝ.i.pctā ꝯ deū cōmiſſa

e Et domui iacob.q alio noie dictus eſt iſrl f Pctā
eoꝝ.ꝯmiſſa in ꝓximū.huic em pplo pdicauit xps i ꝓpria
pſona.ꝓpt qḋ dic Mat.xv.Nō ſum miſſus niſi ad oues
q pierūt domꝰ iſrl. g Me etem de die i diē qrūt.legē
do ſcripturas.ḋ q mltū glīabat.tñ h magz faciebāt ad ha
bēdū dñiū ſr popu
lū q tūc gubnabat p
ſacerdotes ꝛ legiſpi
tos q; ꝓpt noticiā ve
ritatz. h Et ſcire
vi.me.vo.i.ptendūt
ꝙ h velit. i Qua
ſi gēs q iuſticiā fece
rit.cū tñ ꝯrīū egerit.
Scḋo glīabāt ḋ oro
ne.ꝛ q;tū ad hoc dr.
k Rogauit me iu
di.iuſ.i.ꝙ iudicē p
eis ꝯ aduerſarios.ſ.
romanos.q eos te
nebant ſubiectos.
l Et appro.deo vo.
ſcz in iudicio ad alle
gādū ſuā iuſticiā.iō
ſubdit in pſona eoꝝ
m Quare ieiu.ꝛ ñ
aſ.p exauditionē.
n Humiliauimus
aias nras.i.noſmet
ipos in cilicio ꝛ cine
re. o Et neſciſti.p
approbationē.ꝙ au
tē tpe xpi talia ieiu
nia facerent patet.
Mat.ix.vbi diſcipli
Jobis dixerūt xpo.
Quare ꝛ phariſei ie
iunamꝰ freqnter.tui
aūt diſcipli nō ieiu
nāt. p Ecce.h ex
cludit remediū fal

q ſtra ꝛ omnes debitores ve
r ſtros repetitis. Ecce ad li
tes ꝛ cōtentiōes ieiunatis
s ꝛ percutitis pugno impie
t Nolite ieiunare ſicut vſq;
v ad hāc diē: vt audiat in ex
x celſo clamor veſter Nūqd
y tale eſt ieiuniū qḋ elegi p
diē affligere hoiem aiaz ſu
z am Nūqd cōtorqre quaſi
a b circulū caput ſuū: ꝛ ſaccū
c ꝛ cinerē ſternere Nūquid
iſtud vocab ieiuniū. ꝛ diē
d acceptabilē dño Nōne h ē
magis ieiuniū quod elegi
e Diſſolue colligatiōes im
f pietatis ſolue faſciclos de
g primētes. Dimitte eos q
cōfracti ſunt liberos: ꝛ oē
onus dirūpe Frange eſuri
enti panē tuum: et egenos
vagoſq; induc i domū tuā
Cum videris nudū operi
eum: ꝛ carnem tuā ne de
h ſpexeris Tūc erūpet quaſi
i mane lumen tuū. ꝛ ſanitas

ſuz p rñſionē dñi cū dr. p Ecce i die ie.ve.inue.ve.vo.
Et accipit h volūtas ꝓ appetitu ſenſitiuo quē ſequebāt
ꝯ dictamē rōis ꝛ diuie legis.iō ſubdit. q Et oēs debi
tores vros repetitis.cū auſteritate et impotētes ad ſoluē
dū.ꝛ tpe ꝓhibito.ſ.anno.vij.q ē remiſſionis Deut.xv.
r Ecce ad lit.ꝛ cōten.ie.i.in die ieiunij vri talia exercet
s Et pcutitis pugno impie.iniuriādo ꝓximo nō ſolum
vbis.ſ; etiā factis.iō ſubdit. t Nolite ieiunare.p talez
modū. v Vt audiat in excelſo clamor veſter.cōtētio
nes ꝛ brigas ſuſcitādo. x Nunqd tale eſt ie.qḋ elegi.i.
approbaui. y Per diē affligēdo hoiem aiam ſuā.i.ſe
ipm p abſtinētiā abſq; pietate.q.d.ñ.qꝛ exercitatio corpa
lis ad modicū vtilis ē.pietas aūt ad oia.j.Thymo.vj.
z Nūqd cōtorqre qſi circulū. In heb.hr.qſi hamū.
a Caput ſuū.qḋ faciebāt ad oſtētationē ieiunij.i h deſi
gnātes dolorē capitis ex ieiunio. b Et ſaccū ꝛ cinerez
ſternere.i.p lecto ſibi parare. c Nunqd iſtud vocabis
ieiuniū.ſ.deo acceptū.q.d.ñ exq ē pietate ꝛ vtute vacuū.
d Nōne h eſt. Hic ꝯñr verū remediū cōcludit.ꝛ prio q;
tū ad pietatis exercitiū.ſcḋo q;tum ad diuinū cultū:ibi.
Si auerteris.q;tū ad pmū dr. d Nōne h eſt magis ie
iuniū qḋ elegi.i.approbaui.ſ.i q fit abſtinētia a vicijs ꝛ ex
ercitiū i opibꝰ pietatis iō ſubdit. e Diſſolue colligati
ones impietatis.i.cauillatiōes qbꝰ ſacerdotes ꝛ phariſei
iuoluebāt ſimplices ad pecuias eoꝝ extrahēdū f Sol
ue faſcu.depri.i.penas graues qs iponebant ſup pplm.ſm
ꝙ dr Math.xxiij.Alligāt em onera grauia ꝛ importabi
lia ſup humeros hoim. g Dimitte eos q ꝯfra.ſunt.ex
dura ſuitute.Cetera patēt vſq; ibi. h Tūc erūpēt qſi
mane lumē tuū.orīēte tibi ſole iuſticie p grām. i Et ſa

nitas tua citiꝰ orieť.ab īfirmitate culpe. k Et antei͛bit fa.tu.iu.tua.p angelū te cuſtodiētē corā deo p̄ſentata. l Et glīa dñi colliget te.i morte. m Tūc inuocabis.h̄ ↄcludiť remediū vez ↄ̄tū ad orationē.cū dr.Tūc inuoca-bis ꝛ dñs exaudiet.ſ.q̄n exercuerꝭ opa pietatis. n Cla

ab opibꝰ pctōꝝ.q̄ ſunt maxime ſuilia Joh.viij.Qui facit pctm̄ ſeruus eſt peccati.iō dr. i Si auerteris a ſabbato pedē tuū vt nō ꝓcedas ad male agendū iō ſubdiť. k Facere volūtatē tuā.ſequendo appetitū tuū irrōnabilem.Scdo ad obſeruationē ſabbati reqrunť occupatio

mabis i feruore orōnis. o Et dicet ecce aſſum p exauditionis effectū qđ autē ſubdiť. p Miſericors ſum dñs deꝰ tuus.nō eſt in hebreo nec in libris correctꝭ ſꝫ p modū gloſe iterlinearis primo fuit poſitū poſtea p ipe-ritiā ſcriptoꝝ textui inſertū. q Si abſtuleris ð medio tui cathenā. incarceratos relaxādo vel cathenā vocat cauillationē ad inuoluendū ſimplices. r Et deſieris extēdere digitū. alios de pctis notādo. ſicut faciebat phariſeus Luce xviij.di. Velut etiā h̄ publicanꝰ s Et loq̄ qđ nō ꝓdeſt. alios vitupando ꝛ recōmēdādo ſicut ille phariſeꝰ dicebat. nō ſum ſicut ceteri hominū raptores adulteri ieiuno bis i ſabbato ꝛc. t Cū effuderis eſuriēti aiaꝫ tuā.p pietatꝭ affectū ꝛ etiā ſi facultas aſſit p effectū.iō ſubdiť. v Et aiaꝫ affli.reple.eiꝰ defectū ſublenādo. x Orieť i tenebris lux tua.i.mutaberis ð tenebris culpe ad lucē gr̄e. y Et requiem.ſ.mētis. a Dabit dñs de.tu.ſemp. Ex q̄ ptꝫ ꝙ nō loquiť de reqe tpali.q̄ frequēter iterrūpiť. ꝛ maxie iuſtis q̄ de cōi curſu plus ceteris tpaliť affligunť.ij.Thymo.iij. Oēs q̄ pie volūt viuere in xp̄o ieſu pſecutionē patienť.ꝙ aūt i aliq̄bꝰ libris iterponiť.Deꝰ tuꝰ nō eſt de textu. b Et imple.ſplen.ani.tu.i.ſplēdoribꝰ diuie noticie ꝛ virtutis. c Et oſſa tua liberabit ab infirmitate corporis. d Et eris q̄ſi hortꝰ irriguꝰ.i.in bonis opibꝰ fecūdus. e Et edifi.i te deſer.ſecu.i.gētiles adiūgenť tibi i vna eccleſia.q̄ fuerūt deſerti in priſtinis ſeculis. inquātū caruerūt lege ꝛ ꝓphetis. f Funda.gene.ꝛ gene.ſuſci.i.p generationū ſucceſſionē adduces aliq̄s ad fidē.qđ impletū eſt in aplīs ꝛ in alijs credētibꝰ de iudeis.p quoꝝ p̄dicationē ꝛ doctrinā in ſcripturis eoꝝ relictā cōuertuť gētiles ad fidē. g Et voca.edifi.ſepi.edificare ſepes materiales eſt officiū paupeꝝ ꝛ ruſticoꝝ.ꝛ iō nō eſt tale q̄d qđ debeat pmitti ꝓ opibꝰ v̄tutū.ꝛ iō p ſepes hic intelliguť impedimēta peccatoꝝ p ſanā doctrinā ꝛ ordinatiōes ſacras ꝛ h̄ impletū eſt i aplīs ꝛ eorū ſucceſſoribꝰ.q̄ p ſanā doctrinā ꝛ ſacre ecclīe inſtituta oppoſuerūt peccatis obſtacula ꝛ iō ſubdiť. h Auertēs ſemitas in quietē. ſic eſt in hebreo ꝛ in libris correctis. Ad ceſſationē em̄ peccatoꝝ ſeq̄tur quies mētis.ꝓpter qđ dr in fine ca.p̄cedētis.Non eſt pax dicit deꝰ meꝰ impijs. i Si auerteris. Hic poniť verū remediū ↄ̄tū ad dei cultū. Circa qđ ſciēdū ꝙ p obſuationē ſabbati h̄ intelligunť oīa q̄ ptinēt ad debitū dei cultū.ſicut ꝛ i p̄cepto decalogi Exo.xx. Memēto vt diē ſabbati ſanctifices.ad cuiꝰ obſuationē requiriť ceſſatio

k tua citius orieť. Et ante-
l ibit faciē tuā iuſticia tua: ꝛ
m glīa dñi colliget te. Tūc in
n uocab ꝛ dñs exaudiet cla
o mabis ꝛ dicet ecce aſſuꝫ qꝛ
p miſericors ſuꝫ dñs deꝰ tuꝰ
q Si abſtuleris ð medio tui
r cathenā ꝛ deſieris exten-
s dere digitū ꝛ loq̄ qđ nō ꝓ
t deſt. Cū effuderis eſuriēti
v aiam tuā: ꝛ aiam afflictam
x repleueris: orieť i tenebris
lux tua ꝛ tenebre tue erūt
y ſicut meridies. Et requieꝫ
a tibi dabit dñs deꝰ tuꝰ ſem
b p ꝛ iplebit ſplēdoribꝰ aiaꝫ
c tuā: et oſſa tua liberabit.
d Et eris quaſi hortus irri-
guus: ꝛ ſicut fons aquarū
e cuiꝰ nō deficiēt aque. Et
edificabunť i te deſerta ſe-
f culorū: fundamēta genera
tionis ꝛ generatiōis ſuſci
g tabis. Et vocaberis edifi
h cator ſepiū: auertēs ſemi-
i tas i quietē. Si auerteris
k a ſabbato pedē tuū: facere
volūtatē tuā in die ſancto
l meo et vocaueris ſabbatū
delicatū et ſanctū domini
m glorioſum et glorificaue-
n ris euꝫ dum nō facis vias
o tuas ꝛ nō inuenitur volū
p tas tua: vt loquaris ſmo-
q nem tūc delectaberis ſup
r dño ꝛ ſuſtollā te ſup altitu
s dies terre: ꝛ cibabo te he
reditate iacob patris tui.
t Os enim domini locu-
tum eſt.

a Ecce nō eſt Ca.lix.
abbreuiata manꝰ dñi
c vt ſaluare nequeat ne
qꝫ aggrauata eſt auris eiꝰ
d vt nō exaudiat ſed iniqui-
tates veſtre diuiſerunt in-
e ter vos ꝛ deū veſtrū ꝛ pec
cata veſtra abſconderunt
f faciem eius a vobis ne ex
g audiret. Manus enim ve

ꝛ meditatio circa diuina. iō ſubditur. l Et voca.ſab.deli. ꝛc.i.intēdēdo ad diuina. m Et glorificaueris.i.honoraueris debite obſuādo. n Dū non facis vias tuas. ſequēdo tuas cōcupiſcentias. o Et non inue.vo.tua.i.effectus ſenſibilis appetitus p Vt loq̄ris ſmonē.ſ.malū cōtra deū vel p̄ximū.ſꝫ magis ſis intentꝰ ad deum laudādū. q Tūc delectaberis ſup domino. ſentiēs itra te cōſolationes diuinas r Et ſuſtollā te ſup alti.terre. p ↄtēptuꝫ terreſtriū ꝛ appetitū celeſtium. s Et cibabo te here.ſa.pa.tui.ſ.in beatitudine celeſti bōa em̄ terrena cum ſint multo minora bona opibꝰ v̄tutū. nō poſſunt eſſe principale p̄miū ꝓmiſſum patriarchis ꝓ opibus virtutis.ſicut declaratū fuit diffuſius Gen̄.xv. t Os em̄ dñi locutum eſt q.d.h̄ ſtabile eſt ꝛ firmū.

In caplo.lviij.vbi diciť in poſtilla. Nolite ieiunare. Vbi trāſlatio nr̄a hꝫ.Nolite ieiunare. Additio. v hebraica lr̄a hꝫ q̄dā v̄ba q̄ vno mō ſignāt. Et nō ieiunetis.ꝛ alio mō ſignāt. ꝛ non ieiunatis.ꝛ ſi prio mō itelliganť exponunť ſicut i poſtilla. Si aūt ſcdo mō ſenſus eſt.Et nō ieiunatis vt audiať in excelſo clamor veſter.i.nō intenditis in ieiunādo vt audiamini a deo qꝛ ſi ſic ceſſaretis a cōtentionibꝰ ꝛ iniurijs q̄ deo placēt.Et h̄ expoſitio videť magis ꝓpria ſpecialiter ꝓpter li ꝛ que p̄ponitur huic v̄bo ieiunatis ſeu ieiunetis. Cap.lix.

Ecce nō eſt abbreuiata: Poſtq̄ꝫ poſita eſt p̄paratio ad ſalutem. Hic ↄ̄ñr ſalus poniť.ꝛ diuidiť in duas ptes.qꝛ prio poniť ipa ſalus. ſcdo magnitudo ipius ca.le. Prima in duas.qꝛ primo poniť ſalutis neceſſitas.ſcdo eiꝰ eq̄tas:ibi.Et vidit dñs. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ neceſſitas iſta eſt ꝓpter miſeriā culpe ꝛ pene:quā incurrerunt iudei ex ↄtēptu xp̄i.ꝛ de iſta eadē miſeria exponit Rab.ſa.p̄ñs ca.ꝛ ↄ̄tū ad hoc ↄuenit mecū.ſꝫ diſconuenit inquātū dicit iudeos ab ea liberari p xp̄m vētuꝝ cuiꝰ aduentꝰ trāſit in p̄teritū. Igiť prio poniť huiꝰ miſerie deſcriptio.ſcdo eiuſdē cōfeſſio.ibi. Propť h̄. Prima in duas. qꝛ primo deſcribiť miſeria culpe.ſcdo pene:ibi.Cogitatōnes.Circa primū dr. a Ecce nō eſt abbreuiata.i.minorata. b Manꝰ dñi.i.poteſtas eiꝰ. c Neq̄ꝫ aggra.auris ꝛc.q.d.iſta miſeria in q̄ eſtis nō ꝓuenit ex dei ipotētia vel ignorātia ad ſaluādū.ſꝫ ex pte v̄ra.iō ſbdiť. d Sed iniq̄.ve.diui.inť vos ꝛ deū v̄rm.ſepātes vos ab eo. e Et pctā ve.abſcō.fa.eiꝰ a vo.demeritorie. f Ne exaudi.qꝛ nō ē ſpecioſa laus i ore pctōris. g Manꝰ ei v̄re.i.opa

vr̄a q̄ ꝑmanꝰ deſignan̄t.eo ꝙ manꝰ eſt oꝛganū organoꝝ iij.de aīa. b Pollute ſunt ſanguīe.ſ.paupeꝝ bona eoꝝ rapiēdo. i Et digiti vr̄i iniq̄tate ꝑ h̄ deſignan̄t iniuſticie minoꝛes ſicut digitus minoꝛ eſt manu. k Labia veſtra locuta ſunt mēdaciū ꝯ xp̄m dicēdo ꝙ fuit magus ⁊ ꝓph̄a falſus.

b ſtre pollute ſunt ſanguine.
i k ⁊ digiti veſtri iniq̄tate La
bia veſtra locuta ſūt mēda
l ciū ⁊ lingua vr̄a iniquitatē
m fatur: Nō eſt q̄ inuocet iu
n ſticiā neqꝫ eſt q̄ iudicet ve
o p re ſꝫ cōfidūt in nihili: ⁊ lo
q quun̄t vanitates. Cōcepe
r rūt laboꝛē ⁊ peperūt iniq
s tatē. Oua aſpidū ruperūt
t ⁊ telas aranee texuerunt.
v Qui cōederit d̄ ouis eoꝝ
x y moriet̄ ⁊ qđ cōfotū eſt erū
ꝫ pet i regulū. Tele eoꝝ non
erūt in veſtimētū: neqꝫ opi
a en̄t opib⁹ ſuis. Opa eoꝝ
b opa inutilia: ⁊ op⁹ iniq̄tatis
i manib⁹ eoꝝ. Pedes eoꝝ
ad malū currūt: ⁊ feſtināt
vt effundāt ſanguinē inno
c cētē. Cogitationes eoꝝ co
d gitatiōes inutiles. Vaſti
e tas ⁊ cōtritio in vijs eoꝝ
f g Viā pacis neſcierūt ⁊ nō
h eſt iudiciū in greſſib⁹ eoꝝ
i Semite eoꝝ icuruate ſūt
k l eis: oīs q̄ calcat i eis igno
m rat pacē. Propt̄ h̄ elonga
o tū eſt iudiciū a nobis ⁊ nō
p app̄hēdet nos iuſticia: Ex

l Et lingua vr̄a iniq̄tatē fat̄ replicatio ē eiuſdē ſnīe ad maioꝛem aſſertionē. m Nō eſt q̄ inuocet iuſticiam.i.xp̄m. Qui factꝰ eſt nobis a deo ſapia et iuſticia ⁊ ſāctificatio ⁊c̄. j.Coꝝ.j. n Neqꝫ eſt q̄ iudicet vere de factis xp̄i. ⁊ loq̄t̄ ꝓpheta ꝯtū ad illos q̄ ſunt in infidelitate obſtinati. o Sꝫ cōfidūt in nihili.i.in aduētu meſſie futuro q̄ iam trāſijt in p̄teritū. ⁊ iō talis cōfidētia eſt ſuꝑ nihilū. p Et loquun̄t vanitates. qꝛ doctoꝛes iudeoꝝ mltociēs terminos p̄fixerūt de aduētu meſſie. ⁊ oēs tranſierūt tāꝗ̄ p̄nūciati inaniter ⁊ falſe. q Conceperūt la.i. excogitauerūt iferre laboꝛē xp̄o ⁊ diſcipulis. r Et pe. iniq. ꝓcedēdo ad effectū vt ptꝫ ex euāgelijs ⁊ actib⁹ apoſtoloꝝ. s Oua aſpi. ru. i. conſilia venenoſa ꝯ xp̄m ⁊ diſcipl̄os ei⁹ in effectū exteri⁹ ꝓduxerūt. t Et telas ara. texue.i.ad inuētiōes falſas ꝯ doctrinā xp̄i. vt ab ea ppl̄m auerterēt. v Qui come. de ouis eo. cōſentiēdo malignis cōſilijs ipoꝝ. x Moꝛiet̄ moꝛte culpe. y Et qđ cōfoꝛ. eſt erū. in re. qꝛ q̄cq̄d ꝓcedebat ex dictis cōſilijs totū erat venenoſum. ꝫ Tele eo. nō erūt in ve. ſciētie ⁊ virtutis qb⁹ aīe veſtiun̄t ⁊ oꝛnan̄t. ſꝫ magis ad ꝯ riū. a Opa eoꝝ. opa inutilia.i.nociua. minus em̄ dicēdo plus ſignificat. iō ſequit̄. b Et opus iniq̄tatis ⁊c̄. pedes eoꝝ ad malū currūt ⁊c̄.ſ.ad effuſionē ſanguis xp̄i ⁊ ſuoꝝ diſcipuloꝝ. vt de xp̄o ptꝫ in euāgelijs ⁊ in actibus apl̄oꝝ de ei⁹ diſcipulis. c Cogitatiōes. h̄ ꝯn̄r ponit̄ miſeria pene. Dicit em̄ Joſephus li. d̄ iudaico bello. ꝙ poſt moꝛtē xp̄i ante deſtructionē ciuitatis ꝑ Tytū. iudea erat multū lacerata intraneis diſſenſionib⁹. ⁊ ſic cogitabāt ſe mutuo ſpoliare ⁊ iterficere. iō dicit̄. c Cogita. eo. cogi. inuti. i. nociue. d Vaſtitas ⁊ ꝯtri. i. mutua ꝑuatio reꝝ ⁊ occiſio ꝑſonaꝝ. e In vijs eoꝝ. vt dictū eſt. f Viā pa. neſcie. qꝛ poſt diſſenſiones intraneas romanis rebellauerūt. g Et nō eſt iudi.i.executio opeꝝ iuſticie. h Ingreſ. eo.i. in ſuis ꝓceſſib⁹. i Semi. eo. i cur. ſunt eis. a rectitudie iuſticie ⁊ v̄itatis. k Ois qui cal. in eis. ꝑ eas ꝓcedēdo. l Ignoꝛat pacē. deo ⁊ p̄ximo. m Propt̄ h̄. h̄ ꝯn̄r ponit̄ p̄dicte miſerie confeſſio Eſaias em̄ ipam p̄uidēs eā ꝯfitet̄. ſe cū illis nūerādo. eo ꝙ erat de ppl̄o iudaico, ſicut Daniel̄. ix. ca. ꝯfitet̄ pctā populi ſui nūerādo ſe cū peccatoꝛib⁹. lꝫ eſſet innocēs. et ſic dicit Eſaias. m Propter h̄ elōgatū ē a nobis iudiciū .i. executio iuſticie actualis o Et nō app̄hēdet nos iuſticia habitual̄. ⁊ loquit̄ de futuro ꝑ modū p̄teriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie. p Expectauim⁹ lucē.i. xp̄m q̄ d̄r lux. ſ. xlix. Dedi te i lucē gētiū ⁊c̄.

q pectabim⁹ lucē: ⁊ ecce te
r nebꝛe. ſplēdoꝛem: ⁊ i tene
bꝛis ambulauim⁹. Palpa
uim⁹ ſicut ceci parietē. ⁊ q̄ſi
abſqꝫ oculis attrectauim⁹
s Impegim⁹ meridie q̄ſi in
tenebꝛis: i caliginoſis q̄ſi
t moꝛtui. Rugiem⁹ q̄ſi vrſi
oēs ⁊ quaſi colūbe meditā
v teſ gemem⁹ Expectauim⁹
x y iudiciū ⁊ nō ē ſalutē ⁊ elō
ꝫ a gata eſt a nobis Multipli
cate ſūt ei iniq̄tates nr̄e co
b rā te ⁊ pctā nr̄a rn̄derūt no
c bis Quia ſcelera nr̄a nobi
d ſcū: ⁊ iniquitates noſtras
cognouim⁹ peccare ⁊ mēti
e ri ꝯ dn̄m: ⁊ auerſi ſum⁹ ne
f irem⁹ poſt tergū dei nr̄i vt
g loq̄remur calūniā ⁊ tranſ
h greſſionē. Cōcepim⁹ ⁊ lo
i cuti ſum⁹ de coꝛde verba
k mēdac ij: ⁊ ꝯuerſuꝫ ē retroꝛ
l ſum iudiciū ⁊ iuſticia lōge
m ſtetit. Quia coꝛruit in pla
tea veritas ⁊ eq̄tas nō po
n tuit igredi. Et facta ē veri
o tas i obliuione ⁊ q̄ receſſit
p a malo: p̄rede patuit. Et vi
dit dn̄s ⁊ malū apparuit i

q Et ecce te. qꝛ i aduētu xp̄i iudei ꝑ maioꝛi ꝑte fuerūt excecati. r Splēdoꝛē ⁊ in te. ⁊c̄. repetitio ē eiuſdē ſnīe ad maioꝛē exaggergationē. s Impegim⁹ i meridie.i.i tꝑe luc̄ grē qđ maxie habuit rōnē meridiei i tꝑe p̄dicatiōis xp̄i ꝓpt̄ euidētiā miraculoꝝ. t Rugiem⁹ q̄ſi vrſi ⁊c̄. h̄ fuit impletū in aduētu romanoꝝ ꝯ iudeos. v Expectauim⁹ iudiciū.i. ꝙ fieret nobis vīdicta de romanis nos affligētib⁹. x Et nō eſt. qꝛ ecōuerſo fuerūt deſtructi a romanis. y Salutē.ſ. xp̄m quē p̄ſeſve.te. expectauerūt. ꝫ Et elongata eſt a nob a.i. iudeis icredulis, ꝓpt̄ ſuā icredulitateꝫ. a Multi ſūt em̄ iniq. no. qꝛ in dei a xp̄o elōgati ſūt de peccato i peccatū. b Et pctā no. rn̄de. no. ꝑ miſeriā ſubſecutā. c Quia ſce. nr̄a nobiſcū. ꝑ miſerie affectū. d Et ini. no. cogno.i. ex certa ſcia peccauim⁹. qđ eſt grauꝰ ꝙ̄ ex ignorātia vel infirmitate. e Et auerſi ſum⁹ ne ire. poſt ter. dei no. obediēdo doctrie xp̄i. f Vt loq̄re. calū. ꝯ xp̄m ⁊ ei⁹ familiā. g Et trāſgreſ. ꝑſequēdo inocētes ad moꝛtē. h Cōce. ⁊ lo. ſum⁹ d̄ coꝛde.i. ſcient̄ ⁊ a ꝓpoſito. i Verba mē. ꝯ xp̄m. vt ptꝫ Luc. xxiij. vbi accuſauerunt eū ꝙ ꝓhibebat tributa dari ceſari. ⁊ ꝙ volebat rex fieri. cū tn̄ de ꝯrio eēnt certi. qꝛ dixerat eis. Reddite q̄ ſunt ceſaris ceſari Mat. xxij. Etiā ſil̄r ſciēs ꝙ vēturi eēnt vt ꝯſtitnerēt eū regē fugit i mōtē Joh. vj. k Et cōuer. eſt re. iudi. in ꝯdēnatiōe xp̄i inocētis ꝑ pylatū. l Et iuſti. lō. ſte. qꝛ nō habuit locū. m Quia coꝛ. in pla. ve. qꝛ ſacerdotes auerterūt ppl̄m ꝙ v̄itate ꝯ xp̄m. vt barrabas liberaret̄. ⁊ xp̄s crucifigeret̄. iō ſequit̄. n Et facta ē veri. in obli. qꝛ v̄itas doctrine xp̄i quā ppl̄s audierat a mēte ei⁹ receſſit ꝑ ſacerdotū deceptionē. o Et q̄ receſ. a malo d̄ ꝑſecutione ⁊ moꝛte xp̄i penitēdo. cuiuſmōi fuerūt iudei q̄ ꝯtriti fuerūt ad ꝑ̄dicationē petri Act. ij. vbi d̄r. His audit̄ cōpuncti ſunt coꝛde ⁊ dixerunt ad petrū ⁊ ad reliq̄s apoſtolos. Quid faciem⁹ viri fratres. petrus vero ait ad illos: penitētiā agite. ⁊ baptizet̄ vnuſq̄ſqꝫ veſtrū i noīe ieſu xp̄i ⁊c̄. ſequit̄ ibidē. Et appoſite ſunt in die illa aīe circiter tria milia. p Prede patuit vt ptꝫ Act. viij. Fctā eſt aūt in die illa ꝑſecutio magna in eccl̄ia q̄ erat hieroſolymis. q Et vidit. Hic ꝯn̄r ponit̄ ſalutis eq̄tas ꝑ puni

tionē maloꝝ ⁊ ſaluatiōnē bonoꝝ. h̄ ei exigit eq̄tas. ⁊ h̄ ī
deſtructione iudee p romanos fuit ipleta p quā incredu
li mortui fuerūt ⁊ captiuati. ⁊ credētes fuerūt ſaluati. pri
mo ab exercitu romanoꝝ. qꝛ monitu angeli trāſierūt i re
gnū agrippe ante aduētū coꝝ vt dictū eſt. s̄. Poſtea a iu
deis qꝛ p coꝝ deſtru
ctionē fuerūt libera
ti a pſecutionib⁹ q̄s
eis faciebāt. ⁊ reedi-
ficata ciuitate hieru
ſalē p helyū hadria-
nū eā inhabitare pa
cifice pmiſſi fuerunt
iō dꝛ. q Et vi. do
min⁹ ⁊ ma. appar. i
oculis eius. ſ. ꝙ fide
les a iudeis incredu
lis ſic affligerent: iō
ſequit. r Quia n̄
eſt iudiciū. eo ꝙ iniu-
ſte principes iudeo-
rū xpianos cōdēna-
bant. s Et vidit
qꝛ nō eſt vir ⁊c̄. i. ꝙ n̄
opponebat ibi reme
diū hūana potētia.

r oculis ei⁹ qꝛ nō eſt iudiciū.
s Et vidit deus qꝛ nō eſt vir
t ⁊ aporiat⁹ ē qꝛ n̄ ē q̄ occur-
v rat Et ſaluauit ſibi brachi-
um ſuū ⁊ iuſticia ei⁹ ipa cō
x firmauit eū. Indut⁹ ē iuſti
cia vt lorica. ⁊ galea ſalutiſ
i capite ei⁹ Indut⁹ ē veſti
y mētis vltionis. ⁊ opt⁹ eſt
q̄ſi pallio zeli ſicut ad vidi
z ctā quaſi ad retributionē i
dignatiōis hoſtib⁹ ſuis: ⁊
viciſſitudinē inimicis ſuis
a Inſulis vicē reddet. Et ti

t Et aporiat⁹ eſt. i. de miſeria ⁊ infelicitate coꝝ moleſta
tus. v Et ſalua. ſibi brachiū ſuū ⁊c̄. i. fideles vtute ſua
p Indut⁹ eſt iuſticia ⁊ lorica ⁊c̄. loq̄t de deo ad modum
militis armati pcedētis ad ſaluationē pplī ſui Indutus
eſt veſtimētis vltionis. i. exercitu romanoꝝ pparato ad
punitionē maloꝝ ex inſtinctu diuio. y Et optus ē q̄-
ſi pallio zeli. i. Tyto q̄ erat ſup exercitū ſicut palliū ſuper
alia veſtimēta. ⁊ vocat palliū zeli. qꝛ multū fuit ſollicitus
de captiōe hierl̄m ad maloꝝ punitionē. iō ſubdit.
z Quaſi ad retributionē idignatiōis hoſtib⁹ ſuis. i. iu-
deis in ifidelitate obſtinatis. lꝫ eīm Tyt⁹ debellaret ciui-
tatē. eo ꝙ rebellauerat romanis: de⁹ tn̄ ad h̄ eū inueſtiga
bat. vt p eū vindicta fieret de xpi inimicis. a Inſulis
vicē red. Dicūt aūt h̄ iſule hierl̄m ⁊ alie ciuitates iudee.
eo ꝙ ſint ſite circa maria: tota eīm iudea ſm ſuū lōgitudi-
nē ſita eſt ſup mare mediterraneū ex pte occidētis. ⁊ i la-
tere oppoſito hꝫ iordanē fluuiū trāſeūtē p mare galilee ⁊
mare mortuū. b Et timebūt q̄ ab occidēte nomē dn̄i
⁊c̄. qꝛ a tpe aplōꝝ fides catholica fuit multū dilatata ad
oēs ptes orbis. c Cū vene. q̄ſi flu. vi. ſ. romanoꝝ exer-
cit⁹. d Quē ſpūs dn̄i co. qꝛ ſpūs dn̄i ad h̄ eum inſtiga
uit. vt pdictū eſt. e Et venerit ſyon redēptor. ⁊ eſt hic
ſyon datiui caſus p quā itelligit ecclīa. vt dictū ē. s̄. ij. ca.
ad quā redimēdā venit i paſſione ſua. ⁊ iterū venit p effe-
ctū i deſtructiōe hierl̄m. ad accipiendū vindictā d̄ morte
ſua. ⁊ veniet etiā ad recipiēdū penitētes i ſua miſcdia. ⁊
maxime iudeos feruide reuertētes ad ipm detecta falſi-
tate antixpi p enoch ⁊ helyā: iō ſequit. f Et eis q̄ rede
unt ab iniq̄tate ⁊c̄. ⁊ in h̄ ſenſu allegat hec ſcriptura Ro.
xj. g Hoc fe. meū cū eis ⁊c̄. qđ ſubdit cū dꝛ. h Spi
rit⁹ me⁹ q̄ eſt in te. ad h̄ eīm deſcēdit ſpūs ſanct⁹ ſup credē
tes i die pēthecoſtes vt q̄ prius erāt timidi fierēt firmi et
ſtabiles i amore xpi. k Et vba mea q̄ poſui in ore tuo
qꝛ illa extūc pdicauit ecclīa: ⁊ pdicabit vſq; in finē mūdi
⁊ tūc glīa ⁊ veritas h̄ pdicata: lucide apparebit in patria

In ca. lix. vbi dꝛ in poſtil. Quia corruit i plateis vitas
Hoc qđ dꝛ. Quia corruit i plateis vi- Additio. j.
b tas pprie vr̄ exponēdū d̄ ipo xpo q̄ de ſeipo dic̄ Jo
hānis. xiiij. ca. Ego ſum via veritas ⁊ vita. ⁊ qđ ſeq̄
tur. Et facta eſt vitas i obliuiōem. bene exponit d̄ verita
te ⁊ doctrina xpi pur in poſtulla. pria eīm vitas pdicta cor
ruit i plateis p mortē. ſcda vo veritas. ſ. doctrine facta eſt
i obliuionē.

In eodē ca. vbi dꝛ in poſtil. Et timebūt
q̄ ab occidēte nomen dn̄i. Additio. ij.
c Circa h̄ qđ dꝛ. Et timebunt q̄ ab occidēte nomē dn̄i

⁊c̄. Cōſiderādū ꝙ timor dei. ſ. filialis fuit in toto orbe q̄ꝫ-
tū ad iuſtos diffuſus aplīs pdicātib⁹ de q̄ dꝛ hic. Et time
būt q̄ ab occidēte nomē dn̄i. ⁊ ab ortu ſolis glīam ei⁹. ⁊ h̄
principaliter ex q̄nq; q̄ hic exprimūt lꝫ nō ſuato tpis or-
dine. primo ꝙ manifeſta fuit vindicta dei i occiſores xpi
de quo dicit. Cū ve-
nerit q̄ſi fluuius vio
lentus quē ſpūs dn̄i
cogit. exponat ſicut
i poſtilla. ſcđo eo ꝙ
venit redēptor ipi ſy
on. ſ. ecclīe in tpe de
termiato a pphetis
de q̄ dicit. Et vene-
rit ſyon redemptor.
tertio ex h̄ ꝙ redem
ptor ille recōciliauit
ſibi penitētes etiam
de pplō iudaico. de
q̄ dicit: Et eis q̄ rede
unt ab iniquitate ia
cob. q̄rto ex h̄ qđ ſpi
ritus ſctūs ſup aplōs
⁊ diſcipulos deſcen-
dit ⁊ cōtinuo manet
in ecclīa. de q̄ dicit.

mebūt q̄ ab occidēte: no-
mē dn̄i: ⁊ qui ab ortu ſolis
c glīam ei⁹. Cū venerit qua-
d ſi fluui⁹ violētus quē ſpūs
e dn̄i cogit ⁊ venerit ſyon re
f dēptor: ⁊ eis q̄ redeunt ab
g iniq̄tate i iacob dic dn̄s. h̄
fed⁹ meū cū eis dicit dn̄s
h i Spūs me⁹ q̄ ē in te ⁊ vba
mea q̄ poſui i ore tuo: n̄ re-
cedēt d̄ ore tuo: ⁊ d̄ ore ſe-
mis tui dic dn̄s. āmodo ⁊
vſq; i ſempitnū. lx.
Surge illuminare hie

Spūs me⁹ q̄ eſt in te. q̄nto qꝛ vba pdicationis euangelij
ſilr̄ in ecclīa cōtinuant. d̄ q̄ dic̄. Et vba: mea q̄ poſui i ore
tuo nō recedēt de ore tuo ⁊ d̄ ore ſemis tui. Cap. lx.
Surge illumiare. Ad intellectū ſequētiū cōſiderā
dū ꝙ aliq̄ doctores catholici exponūt totum iſtud
ca. de pſperitate redētiū de babylone. ꝫ hoc nō vi-
det verū. qm̄ ſ. li nunq̄ꝫ fuerūt in tāta pſperitate vt prius.
immo q̄ſi oīa q̄ dicūt. hic nō pn̄t exponi d̄ ipis niſi valde
extorte qꝛ dꝛ hic. Mirabit ⁊ dilatabit cor tuū. qn̄ ꝯuerſa
fuerit ad te multitudo maris. fortitudo gētiū venerit ti-
bi. licet eīm aliq̄ gētilitate relicta eis adheſerūt. tn̄ fuerūt
pauci ⁊ parue reputatiōis ⁊ vtutis. Itē ꝙ poſtea ſubdit
Et edificabūt filij pegrinoꝝ muros tuos. qꝛ ipimet edifi-
cauerāt eos tpe Neemie ⁊ cū magno labore ⁊ anxietate
ita ꝙ vna manu faciebāt opus ⁊ altera tenebāt gladium
Neemie. iiij. ⁊ h̄ timore aduerſarioꝝ eos ipedire volētiū
⁊ qđ h̄ ſubdit. Aperient porte tue iugiter ⁊c̄. qꝛ mag̃ tene
bant clauſe aduerſerioꝝ timore. Itē qđ poſtea ſubditur.
Gēs ei ⁊ regnū qđ n̄ ſuierit tibi pibit. qꝛ illa reḡ nō ſuie
rūt eis ꝫ magis ecōuerſo. prio pſis tributū reddendo. po
ſtea grec̃ ⁊ poſtea romanis. vt ptꝫ ex libris Eſdre ⁊ Nee
mie ⁊ Machabeoꝝ ⁊ euāgelioꝝ. ⁊ ex libris Joſephi ⁊ ali
orū hyſtoriographoꝝ. Itē expoſitores iſti magis vident
iudaizare q̄ꝫtū ad h̄: q̄ꝫ hebrei q̄ exponūt totū iſtud ca. de
tpe xpi. vn̄ Rab. moyſes ſup Gen̄. xxv. ca. dic̄ ꝙ illud qđ
dꝛ h̄. Et ambulabūt gētes in lumine tuo intelligit d̄ meſ
ſia Dicūt igit ꝙ ea q̄ ponunt h̄ implēda ſunt tpalr̄ in ad
uētu meſſie. ꝫ ꝯ hoc arguit p h̄ qđ vſus finē ca. dꝛ. Nō oc
cidet vltra ſol tuus ⁊c̄. qꝛ ſm antiq̄s doctores hebreoꝝ in
aduētu meſſie nō ē intelligēdū aliq̄d imutari d̄ curſu mū
di. vt dictū fuit. s̄. xj. ca. ⁊ iō qđ dꝛ h̄ d̄ ſtatu ſolis ⁊ lune ⁊
d̄ diuio lumie. nō pōt ꝯuenient referri ad ſtatū hui⁹ mū-
di ſeu pſperitāte trenā. ſic̄ iudei itelligūt dicētes meſſiaꝫ
tpalit regnatuꝝ ſup oēs gētes. ⁊ qđ tūc iudei pſperēt co
mō q̄ in h̄ ca. deſcribit. Igit dicēdū ꝙ ſicut ca. pce. deſcri-
pta ē ſalus xpi. ita i h̄ ꝯn̄r deſcribit magnitudo ſalut̃ h⁹
⁊ p̄ ex pte materie recipiētis. ſcđo ex pte cāe efficiētis ca.
ſequē. Circa pmū ſciēdū ꝙ materia ſiue ſubiectū recipi-
ens xpi ſalutē ē ecclīa fideliū. q̄ hꝫ duplicē ſtatū. ſ. i mūdo
q̄ꝫtū ad ecclīaꝫ militātē. ⁊ i celo q̄ꝫtū ad triūphātē. Prio
ḡ ponit magnitudo ſalut̃ ecclīe reſpectu ſtat⁹ pmi. ſcđo
reſpectu ſcđi. ibi. Nō audiet. Pria diuidit i tres. qꝛ p̄ de-
ſcribit pſperitas militātis ecclīe ex fideliū mltiplicatiōe
ſcđo ex ecclīaꝝ edificatiōe: ibi Et edificabūt. tcio ex bono
rū aſſecutiōe: ibi. Et veniēt. circa pmū dꝛ. Surge illu

mīnare hierlm.i.eccliā militās vt dictū fuit.s.ca.lij. q̄ ſur-
gere cepit ⁊ illuminari a pn̄cipio doctrine xp̄i. b Quia
venit lumē tuū.i.xp̄s q̄ eſt vera lux Joh.j.⁊.s.xlix.vbi dr̄
de xp̄o. Dedi te i lucē gētiū ⁊c. c Et glīa dn̄i.i.filiꝰ q̄ ē
glīa dei p̄ris ſicut ⁊ eiꝰ ſapia.glīa em̄ a claritate dr̄.q̄ſi q̄-
daʒ claria c. mutata
in g.⁊ ſic appropria
tur filio:ſicut ⁊ cete
ra ad noticiā ptinen
tia. d Sup te or-
ta eſt.natura hūana
aſſūpta. e Quia
ecce te.oper.ter.⁊c.
vbiqꝫ em̄ extra eccle
ſiā ſunt tenebre erro
ris ⁊ ignorātie.
f Et glīa eiꝰ i te vi.
p opationē miracu-
loꝝ glīam diuie v̄tu
tis demōſtrātiū.
g Et am.gē. in lu.
tuo ⁊c.i.i lumie fidei
xp̄iane qd̄ apparet
ipletū i diuerſis pti-
bꝰ orbis i filijs eccle
ſie. h Leua i cir.
ocu.tuos ⁊c. ad oēʒ
ſcʒ dn̄aʒ orbis reſpe
ctu hierlm vbi p̄ p̄di
catū ē euāgeliū.⁊ in
de alibi p xp̄i diſci-
pulos deriuatū
i Cōgregate ſunt fi
deles i vnitate fidei
chriſtiāe. k Filij
tui delō.ve.⁊ fi. tue
de latere.i.de prope.
l Surget.q.d. vtri
uſqꝫ ſexus pſone na-
ſcēt filij ⁊ filie eccle-
ſie tā de lōginqs pti
bꝰ q̄ʒ de ꝓpinqs. m Tūc videbis multitudinē creden
tiū. n Et afflues.cōſolationibꝰ diuis. o Et mirabi
tur.ex tā veloci m̄ltiplicatiōe.q̄ʒ a tpe aploꝝ deriuata eſt
fides ad oēs t̄re habitabilis ptes.ſicut declaratū fuit ſup
illud pſ̄ .xviij. In omnē t̄rā exiuit ſonꝰ ooꝝ. p Et di-
la.cor.tuū p̄ gaudio. q Cū cōuer.fu.ad te mul.ma.i.
habitātiū in inſulis.ſicut ptʒ de ſicilia anglia ⁊ alijs iſu-
lis maris. r Fortitudo gētiū.i.imperiū romanoꝝ qd̄
toti mūdo dn̄abat. s Venerit tibi . qd̄ ipletū fuit tpe
ꝯſtātini. t Inundatio cameloꝝ opiet te ⁊c . Cōſtātinꝰ
em̄ impator ⁊ multi alij potētes exēplo ſui aīati diuitias
ſuas multas p orbē miſerūt ſup talia aīalia ad ſuſtētatio
nē miſtroꝝ ecclie ⁊ paupeꝝ xp̄ianoꝝ ⁊ edificatiōes eccli-
arū. v Madiā ⁊ effa.h̄ dr̄ q̄ʒ i t̄ris illis ſpecialit̄ naſcū
tur talia aīalia fortia. x Oēs de ſaba veniēt ⁊c.h̄ dicūt
expoſitores nr̄i cōiter ipletū in illis regibꝰ q̄ venerūt ad
adorādū xp̄m natū.⁊ iō ſubdit̄ Oēs ⁊c.q̄ʒ pplī ſubiecti i
illis regibꝰ virtualit̄ ꝯtinebant̄. y Oīe pecꝰ cedar ⁊c.
nabaioth ⁊ cedar deſcēderūt de abraā per yſmaelē: Gen.
xxv. Et iſti habitabāt i tabernaculis nutriētes pecora. iō
ex tali occupatiōe deſignāt̄ h̄ cū dr̄. y Oīe pecus ce-
dar q̄ʒtū ad miores illiꝰ pplī. z Cōgregabit̄ tibi .i ouī-
le dn̄i:loq̄t̄ em̄ h̄ ꝓpha metaphorice: ſic etiā i mult̄ alijs
locis. a Arietes nabaioth.i.maiores illiꝰ pplī.
b Miſtrabūt tibi.ſicut deuoti filij.d̄ iſtis em̄ gētibꝰ plu
res crediderūt ad p̄dicationē aploꝝ aliorūqꝫ diſcipulorū
lʒ poſtea gēs illa fuerit infecta pfidia machometi.p iſtos
aūt itelligunt̄ alij gētiles ad fidē veniētes:ſʒ iſti ſpālit̄ ex-
primunt̄.q̄ʒ deſcēderūt d̄ abraā p̄re fidei nr̄e. c Offerē
tur ſup pla.al.meo .i. ipi xp̄o q̄ ē altare ⁊ hoſtia. d Et

b ruſalē:q̄ʒ venit lumē tuum
c d ⁊ glīa dn̄i ſuper te orta eſt.
e Quia ecce tenebre operient
t̄rā ⁊ caligo pplos : ſup te
f aūt orieť dn̄s ⁊ glīa eiꝰ i te
g videbit̄ Et ambulabūt gē
tes in lumie tuo:⁊ reges i
h ſplēdore ortꝰ tui Leua i cir
cuitu oculos tuos ⁊ vide:
i oēs iſti ꝯgregati ſunt vene
k rūt tibi Filij tui de lōge ve
l niēt ⁊ filie tue de latere ſur
m n gēt:Tūc videbis:⁊ afflu-
o p es : ⁊ mirabit̄ ⁊ dilatabit̄
q cor tuū q̄n ꝯuerſa fuerit ad
r te multitudo maris forti-
s t tudo gētiū venerit tibi In
undatio cameloꝝ opiet te:
v dromedarij madiā ⁊ effa:
x Oēs de ſabba veniēt auꝝ
⁊ thus deferētes:⁊ laudeʒ
y dn̄o annūciātes Oē pecꝰ
z a cedar ꝯgregabit̄ tibi arie-
b tes nabaioth.miſtrabūt ti
c bi.Offerent ſup placabili
d altari meo:⁊ domū maie-

e f ſtatis mee glificabo Qui
ſunt iſti q̄ vt nubes volāt ⁊
q̄ſi colūbe ad feneſtras ſu-
g as Me em̄ inſule expectāt
h ⁊ naues maris i principio
vt adducā filios tuos de-
i lōge. Argētū eoꝝ ⁊ auruʒ
cū eis noi dn̄i dei tui ⁊ ſcō
k iſrl̄.q̄ʒ glificauit te Et edifi
l cabunt filij pegrinorū mu-
m ros tuos:⁊ reges eorū mi
n niſtrabūt tibi. In indigna
o p tione em̄ pcuſſit te et in re-
q cōciliatione mea miſertus
r ſum tui. Et aperient̄ por-
te tue iugiter die ac nocte
s nō claudentur vt afferatur
ad te fortitudo gētiū: et re
t ges earū adducant̄. Gens
em̄ ⁊ regnū qd̄ nō ſuierit.
tibi peribit ⁊ gētes ſolitu
v dine vaſtabunt̄ Glīa liba-
ni ad te veniet: abies ⁊ bu
xus ⁊ pinus ſimul ad ornā
x dū locū ſctificatiōis mee ⁊
locū pedū meorū glorifica

domū maieſtatis mee.i.eccliā militātē. e Glorifica-
bo miraculis doctrinā ecclie ꝯfirmātibꝰ. f Qui ſūt iſti
q̄ vt nu.vo.i.aplī alijqꝫ p̄dicatores p orbē velocit̄ diſcurrē
tes ad modū nubiū ⁊ colūbaꝝ.q.d.ſunt valde mirabiles
g Me etem̄ iſu.expe.i.hitatores inſulaꝝ ad recipiēduʒ
fidē.vn̄ ⁊ paulꝰ apo
ſtolꝰ i multis inſul̄
fidem publicauit.vt
hr̄ i actibꝰ aploꝝ.
h Et na.ma.⁊c.p h̄
deſignat̄ ꝓmptitu-
do eoꝝ ad credēdū.
i Argētū eoꝝ ⁊ au
rū ⁊c.q̄ʒ veniētes ad
fidē offerebāt deo ſe
⁊ ſua.vt hr̄ Act.iiij.
k Et edi. h̄ ꝯſūr de-
ſcribit̄ ꝓſperitas ec-
cleſie militātis in ec
cleſiarū cōſtructiōe
cū dr̄. Et edificabūt
filij pegrinoꝝ.i.veni
entes ad fidē nati d̄
gētilibꝰ q̄ fuerāt pe-
regrini a lege ⁊ cul-
tu dei. l Muros
tuos.i.ecclias mate
riales ad dei cultū.
⁊ h̄ ptʒ ipletū a tpe
Cōſtātini.vt dictū ē
s. m Reges eoꝝ
mi.ti.expēſas mini-
ſtrādo vt dictū ē.po
teſt etiā h̄ referri ad
ad reedificationem
hierlʒ p Tytū deſtru
ctā.quā poſtea q̄ſi p
l.annos vel circit̄ ha
drianꝰ ipator reedifi
cauit.ſic q̄ loca ſctā
paſſiōis xp̄i ⁊ ſepul-
ture fuerūt iclūſa itra ciuitatē p dilatationē muri ex illa
pte q̄ priꝰ ex fuerāt.vt ptʒ Joh.xix. Iſte āt hadrianꝰ erat
gētilis ⁊ ciuitatē edificauit p gētiles artifices ⁊ ſic pōt ex
poni qd̄ dr̄.Et edificabunt filij pegrinoꝝ muros tuos .i.
hierlm.Et reges eoꝝ miniſtrabūt tibi.ſ.expēſas.q̄ʒ reges
t̄re reddebāt tributū ipatori q̄ eā edificauit. n In idi-
gnatiōe em̄ mea.ꝯ pfidos iudeos i te habitātes. o Et
pcuſſi te.p tytū p Et i recō.mea.erga xp̄ianos fideles
q Miſertꝰ ſum tui.reedificādo re p hadrianū q̄ ciuita
tē xp̄ianis cōceſſit ad habitādū: ⁊ iudeis habitationē ꝓ-
hibuit. Referēdo aūt hāc lr̄am ad ecclie edificationē vt
prius.ſic exponēda ē hec lr̄a. In idignatiōe.n.mea pcuſ-
ſi te.q̄ʒ p̄mitiua ecclia fuit multū afflicta.p̄ a iudeis: po-
ſtea a tyrānis.⁊ h̄ ſm iudiciū hūanū videbat̄ pcedere ex
idignatiōe dei.lʒ h̄ eēt ex p̄rna caſtigatiōe ⁊ ꝓbatiōe.ſcri-
ptura aūt frequēt̄ loq̄t̄ ſm modū hūanū.⁊ ſm hoc dr̄ h̄.
In indignatione mea ⁊c.⁊ in recōciliatiōe mea miſertus
ſum tui.dās tibi pacē āpliationē ⁊ honorē ꝯſtātini.iō ſub
dit̄. r Et apient̄ por.tue ⁊c.q̄ʒ ecclias p̄us clauſas p̄ce
pit apiri.⁊ p ipiū ſuū nouas edificari.pōt etiā h̄ exponi d̄
aptiōe ſpūali.q̄ʒ ecclia ſemp ē apta ad recipiēdū peniten
tes.⁊ q̄ʒ a tpe ꝯſtātini ceperūt hoīes ſine timore ꝯfugere
ad eccliā xp̄i:iō ſbdit̄. s Ut affe.ad te for.gē.⁊c.q̄ʒ exē
plo cōſtātini m̄lti potētes ⁊ reges venerūt ad fidē xp̄i.
t Gēs.n.⁊ re.qd̄ n̄ ſui.tibi pi.q̄ʒ nullꝰ pōt fieri ſaluꝰ niſi
efficiat̄ xp̄i ⁊ ecclie ſuꝰ. v Glīa liba.⁊c.q̄ʒ ad edificati-
onē eccliaꝝ adducebāt̄ ligna electa ⁊ p̄cioſa p deuotionē
ipatoris regū ⁊ potētū ad h̄ ſumptꝰ p̄bētiū.pn̄t ēt p iſtas
arbores itelligi pſone notabiles ad ortū ecclie p fidē veni
entes. x Et locū pe.me.glo.i.eccliā militātē in q̄ habi

tat ſpālr p grām. Dicit tñ loc⁹ pedū dei eo mō loq̄ndi q̄ dr.ſ.lxvj. Celū mihi ſedes eſt ⁊ t̄ra ſcabellū pedū meoꝝ.
y Et ve.h̄ ꝯñr ponit ꝓſperitas eccl'ie militātis q̄ꝫtū ad cōſecutionē honoris: cū dr. Et veniēt ad te curui. faciētes reuerētiā tibi. z Filij eo. q̄ habui. te. i. regū ⁊ tyrānoꝝ q̄ pſecuti fuerunt ec
cleſiā: vt videm⁹ im
pletū p orbē i fideli-
b⁹ q̄ ex eis deſcēde-
rūt. a Qui detra
hebāt tibi: q2 xp̄ia-
nos vocabāt magos
⁊ maleficos vt pꝫ i
legendis multoꝝ et
martyrū. b Pro
eo q̄ fui. dereli. i. p-
miſſa ab eis affligi.
c Et odio habita. a
p̄ncipib⁹ mūdi.
d Et nō erat q̄ p te
trāſiret. ad te tpalr
cōſolādū. e Po
nā te i ſupbi. ſe. i. in
gl'iam ⁊ honorē. ita
q̄ ſupbia nō ſonat h̄
in viciū. ſꝫ i honoris
exceſſum. f Et ſu
ges lac gētiū ⁊c. i. ab
eis accipiens nutri-
mentū. ſicut videm⁹
impletū i dotatione
eccl'ie d̄ bonis p̄nci-
pū. g Et ſcies q2
ego dñs ⁊c. p expien
tiā boni q̄d faciā ti-
bi. h Pro ere af-
ferā au. ⁊c. i p̄mitiua
eñi eccl'ia calices et
alia eccl'ie vaſa fue-
rūt de materia parū
p̄cioſa. vt d̄ ſtāno cu
pro ⁊ ferro ⁊ hmōi.
q̄ poſtea fcā ſunt de

y bo Et veniēt ad te curui fi
z lij eoꝝ q̄ hūiliauerūt te: et
adorabūt veſtigia pedū tu
a orū oēs q̄ detrahebāt tibi
⁊ vocabūt te ciuitatē dñi
b ſyon ſcti iſrl'. Pro eo q̄ fui
c d ſti derelicta ⁊ odio hita: ⁊
e nō erat q̄ p te trāſiret ponā
te in ſupbiā ſcl'orū gaudiū
i generationē ⁊ generatio-
f nē Et ſuges lac gētiū ⁊ ma
g milla regū lactaberis. Et
ſcies q2 ego dñs ſaluās te
⁊ redēptor tu⁹ fortis Ja-
h cob. Pro ere afferā auꝝ: ⁊
p ferro afferā argentū: ⁊ p
lignis es: ⁊ p lapidib⁹ fer
i rū. Et ponā viſitationē tu
k am pacē: ⁊ p̄poſitos tuos
l m iuſticiā. Nō audiet vltra
n iniq̄tas in terra tua vaſti-
tas ⁊ ꝯtritio i f̄minis tuis
⁊ occupabit ſalus muros
tuos ⁊ portas tuas lauda
o tio. Nō erit tibi amplius
ſol ad lucendū p diem nec
ſplēdor lūe illumiabit te.

ſꝫ erit tibi dñs i lucē ſempi
ternā: ⁊ de⁹ tu⁹ in gloriā
tuā. Nō occidet vltra ſol
tu⁹ ⁊ luna tua nō minuet:
q2 dñs erit tibi i lucē ſem-
o piternā ⁊ cōplebunt dies
p luct⁹ tui. Pplus aūt tuus
q oēs iuſti ippetuū heredi-
r tabūt terrā: germen plāta-
s tionis mee: opus manus
t mee ad glorificādū. Mini
m⁹ erit i mille. ⁊ puul⁹ i gē
v x tē fortiſſimā. Ego dñs in
tpe ei⁹ ſubito faciā iſtud.

Spūs dñi ſup .lxj.
me. eo q̄ vnxerit me.
Ad ānūciandū man-
c d ſuetis: miſit me vt mede-
e rer cōtritis corde. ⁊ p̄dica
f g rē captiuis idulgentiam ⁊
h i clauſis aptionē vt p̄dicarē
k annū placabilē dño ⁊ diē
l vltionis deo nr̄o: vt cōſo-
larer oēs lugētes vt pone
m rē ꝯſolatiōē lugētib⁹ ſyō
n o ⁊ darē eis coronā p cinere
p q oleū gaudij p luctu: pal-

v Ego dñs. iō poſſum h̄ facere. x In tpe ei⁹. i. in tpe debito ⁊ a me diſpoſito.
In ca. lx. vbi dr i poſtil.
Qui ſunt iſti q̄ vt nubes volāt. Additio.
c Circa h̄ q̄d dr h̄. Qui ſunt iſti q̄ vt nubes volāt ⁊ q̄ſi colūbe ad feneſtras ſuas. notandū eſt q̄ diſcurſus
apl'oꝝ aſſimilat nu-
bib⁹. eo q̄ totū orbē
diſcurrerūt q̄ſi non
tēdētes ad vnū cer-
tū locū. iux illō ps.
In oēm t̄rā ⁊c. ⁊ de
h̄ dicit. Qui ſūt iſti
q̄ vt nubes volāt. aſ
ſimilant etiā colūb
eo q̄ in ſuo decurſu
tetēderunt ad certa
loca ⁊ determiata i q̄-
b⁹ loc' ſpūalit nidi-
ficāt ⁊ fecūdāt ⁊ vbi
corpora ſua in pace
reqeſcūt. ſicut petr⁹
⁊ paul⁹ rome. ⁊ Ja-
bob⁹ in hyſpania. et
ſic de alijs. ⁊ de h̄ di
cit. Et q̄ſi colūbe ad
feneſtras ſuas. q. d.
lꝫ aſſimilāt nubib⁹ i
diſcurſu vniuerſali ⁊
q̄ſi indeterminato. aſſi-
milant tñ colūbis i
h̄ q̄ in locū certū tē-
dunt. Cap. lxj.
Spūs dñi. hic
a ꝯñr ponit ma-
gnitudo ſalu-
tis ex pte cāe efficiē-
tis q̄ xp̄s ē. in aucto
re vō ſalutis reqrit
clemētia ⁊ potētia.
p̄mū ponit ca. pñti.
ſcd̄m in ſeqnti. Pro
pter ſyon ⁊c. Pria i
duas. q2 p̄ oñdit in

auro ⁊ argēto ⁊ lapidib⁹ p̄cioſis. i Et po. viſi. tuā pa. q. d. Sicut viſitaui te caſtigādo. ⁊ ꝓbādo i pſecutionib⁹ ita viſitabo te dādo tibi pacē ⁊ q̄etē. k Et p̄poſi. tuos. i. ep̄os ⁊ alios p̄latos. l Juſticiā. ſ. effectiue q̄ꝫtum ad oēs. q2 officiū eoꝝ eſt docere iuſticiā q̄ ē p xp̄i fidē. ⁊ etiā formalr q̄ꝫtū ad bonos. in tātū eñi fuerunt iuſti q̄ vſq ad tpa ſatis nobis ꝓpinq̄ oēs veri ep̄i faciebāt miracl'a. ⁊ ad huc multi ſunt boni. m Nō audiet. h̄ ꝯñr ponit ꝓſpe ritatis magnitudo ⁊ ſalutis: q̄ꝫtū ad ſtatū eccl'ie triūphā t' q̄ apta ē fidelib⁹ a tpe paſſiōis. ⁊ q̄ꝫtū ad h̄ dr. m Nō au. vl. iniq̄. i t̄ra tua. i. i celeſti p̄ria vbi iniq̄tas nō hꝫ locū Appocal'. xxj. Nō itrabit i ea aliq̄d coinquinatū ⁊c.
n Vaſtitas ⁊ cōtri. q2 ſicut nō hꝫ ibi locū culpa. ſic nec pena. ſꝫ oīmoda ſecuritas ⁊ exultatio iocūda. iō ſbdit. Et occupabit ſal⁹ ⁊c. o Nō erit tibi am. ſol ad lu. ⁊c. ⁊ h̄ eſt q̄d dr Apo. xxj. Ciuitas nō eget ſole neq luna vt luce ant i ea. ſꝫ claritas dei illumiabit eā. ⁊ q2 h̄ illumiatio eſt et̄na. iō ſbdit. Nō occidet vltra ſol tu⁹ ⁊c. o Et cōple. di. lu. tui. ſm q̄ dr Apo. vij. ⁊. xxj. Et abſterget de⁹ oēm lachrymā ab oculis eoꝝ. p Ppl's aūt tu⁹ oēs iuſti. iu ſticia cōſūmata ⁊ cōfirmata. q2 bti nō pñt vltra peccare. iō ſubdit. q Jmppe. here. ter. ſ. viuētiū. q̄ n̄ amittit niſi p pctm̄. r Germē plāta. mee. illud refert ad h̄ q̄d p̄-mittit. Pplus aūt tu⁹ q̄ eſt germē plātatiōis diuie. p̄ in t̄ra moriētiū p grām a deo datā. ſꝫ poſtea trāſplātabit in t̄ra viuētiū p gl'iam iō ſeqt. s Op⁹ man⁹ mee ad glo. i. ad gl'iaꝫ ꝯſidū. t Minim⁹ erit i mil. iō dic ſaluator Mat. xj. Qui aūt minor eſt i regno celoꝝ maior eſt illo.

xp̄o pietat' dulcedo. ſcd̄o ex h̄ orīēs eccl'ie gratitudo: ibi Gaudēs. pria i duas. q2 p̄ oñdit i xp̄o dulcedo pietat' ex m'tiplici afflictoꝝ ꝯſolatiōe. ſcd̄o ex fideliū m'tiplicatōe ibi. Et vocabūt Circa p̄mū ſciēdū q̄ aliq̄ expoſitores catholici volūt h̄ exponere ad l'ram i pſona Eſaie dicēt' a Spūs do. ſu. me eo q̄ vnxe. me. ſ. ſpū ꝓphie. b Ad an. ⁊c. ſ. liberationē ppl'i a captiuitate babylonica. ⁊ ad h̄ ad aptāt l'raꝫ ꝯñr ꝓut pñt. Sꝫ h̄ n̄ pōt ſtare vt vr ex eo q̄ ſaluator Luc. iiij. expſſe dic hāc ꝓphiā i eo fuiſſe ꝯpletā. Igitur i pſona xp̄i hois dr h̄. ſpūs dñi ſup me. q2 ſm hūanitatē minor ē p̄re. Eo q̄ vnxerit me dñs plēitudie gr̄e Joh. j. Vidim⁹ eū q̄ſi vnigenitū a p̄re plenū gr̄e ⁊ v̄itat'. Ad an nūciādū māſuet'. i. apl'is ⁊ alijs doctrinā xp̄i i māſuetudine ſuſcipiētib⁹ c Miſit me q̄ꝫtū ad efficaciā. lꝫ miſſus fuerit ad ſalutē oīm q̄ꝫtū ad ſufficiētiā. d Vt me. ꝯtri. corde. q2 v̄o penitētib⁹ dat gr̄a ſanās vulnera pctōꝝ. e Et p̄di. cap. i. i captiuitate pcti detēt'. f Jndulgētiā p diuinā miſcd̄iā. g Et clau. i. p̄rib⁹ in lymbo detēt' h Aptionē. illos ei īde eduxit xp̄s i ſua r̄ſurrectōe. i Vt p̄di. an. ⁊c. iſte ē ān⁹ dñice paſſiōis. i q̄ de⁹ placat⁹ ē hūano generi ſoluta emēda ꝓ ppl'i pctō. k Et diē vl. h̄ ē dies iudicij extremi denūciat⁹ a xp̄o Mat. xxv. l Vt ꝯſo. oēs lu. ⁊c. i. lugētes ſtatū pñt' miſerie ⁊ dilatationē celeſtis p̄rie. h̄ fec xp̄s Mat. v. dicēs Beati q̄ lugēt. qm̄ ipi cō ſolabūt. m Lugētib⁹ ſy. i. i eccl'ia militāte p ſyon deſignata ex quā luct⁹ nō ē meritori⁹. n Et darē. eis co. ſ. gl'ie. o Pro cine. i. abiectiōe Mat. v. Bti paupes ſpū ⁊c. p Oleū gaudij. i. ꝯſolationē mēt'. q Pro cultu

interioꝛ. r Palliū laudis.i.gaudiū exteri⁹ s Pro ſpū meroꝛ.i.p cultu exterioꝛi. t Et vocabunt. Hic ꝯñr oñdit pietas ſaluatoꝛis ex fideliū mltiplicatiōe. vbi p̃ po nit aplo͞ꝝ alioꝛūq; xp̃i diſcipuloꝝ p̄dicatio ⁊ vocatio p q̃s fecit xp̃s hāc multiplicationē. ⁊ p ħ itelligit ꝯditio mi niſtroꝝ eccl'ie eis ſuc cedētiū: cū dicit.

citas itelligi i p̄nti ſm q͛ dr p̄ria Tymo. v. Qui bñ p̄ſunt p̄ſbiteri duplici honoꝛe digni habeant. q2 a pplo debetur eis vict⁹ ⁊ honoꝛ ex hac aūt lr̃a pt3 qḋ dictū ē .s.ſ. q͛ p̄ñs capl'm itelligi nō pōt de ꝓſperitate redeuntiū ḋ babylo ne. q2 ꝓſperitas eoꝝ non fuit dupla reſpectu tp̄is capti uitatē p̄cedētis ſub regib⁹ iſrl' ⁊ iuda. im mo multo minoꝛ. q2 q̃ſi ꝯtinuo fuerūt in afflictione ⁊ ſuitute vt dictū ē.s. frequen ter. nec eoꝛu3 leticia fuit ſempiterna. ſ3 ſa t[?] breuis.

t Et vo.i ea.i.in ec cleſia militāte. v Foꝛtes iuſticie. .i. apl'i ⁊ alij diſcipl'i eoꝛūq; ſucceſſoꝛes.q̃ ad maioꝛē tenent iu ſticiā q̃3 ppl's cōis. x Plātatio dñi. q2 apl'i ⁊ diſcipl'i fuerūt p̄me plāte in hoꝛto militātis eccl'ie. y Ad glo.i. gloꝛiā xp̃i p̄dicandū. iō ſubdit. z Et edi. deſta a ſe culo.i. gētiles redu cēt ad edificiū eccl'ie militātis q̃ fuerunt q̃ſi a deo d̄relicti ab antiq̃.eo q͛ nō habu erūt legē nec ꝓphe tas. a Et ruinas anti. eri.i. gētiles eri gēt ad ſtatū fidei q̃ ab antiq̃ fuerūt rui noſi i pctō idolatrie ⁊ alijs multiplicib⁹ peccatis. b Et in ſtaurabūt ci. deſ. et diſſipa. p idolatriā3 q̃ p eos fuerūt iſtau rate ad latriam. c

r s lium laudis p ſpiritu me
t roꝛis. Et vocabunt in ea.
v x fortes iuſticie. plātatio do
y z mini ad gl'ificādū Et edifi
a cabūt deſta a ſcl'o ⁊ ruinas
b antiq̃s erigēt ⁊ iſtaurabūt
ciuitates deſtas ⁊ diſſipa
tas in generationē ⁊ gene
c d rationē. Et ſtabūt alieni ⁊
e paſcēt pecoꝛa vr̃a ⁊ filij pe
regrinoꝝ agricole ⁊ vinito
f res vr̃i erūt Vos aūt ſacer
dotes dñi vocabimini miſtri
g dei nr̃i dicet vobis. Foꝛti
h tudinē gētiū comedetis ⁊
i i gl'ia eoꝝ ſupbietis. Pro
cōfuſione veſtra duplici ⁊
k ruboꝛe: laudabūt ptē eoꝝ
l m Propt hoc i tr̃a ſua. dupli
n cia poſſidebūt: leticia ſem
o piterna erit eis: Quia ego
p dñs diligens iudicium ⁊
odio hñs rapinā in holo

q cauſtū. Et dabo opus eoꝝ
r in veritate ⁊ fedus ppetuū
s feriā eis. Et ſcietur in gē
tibus ſemē eoꝝ: ⁊ germē
t eoꝝ i medio ppl'oꝝ. Omēs
q̃ viderint eos cognoſcent
illos. q2 iſti ſunt ſemen cui
v benedixit dñs. Gaudens
gaudebo i dño ⁊ exultabit
x aīa mea in deo meo. Quia
induit me veſtimētis ſalu
y tis: ⁊ indumēto iuſticie cir
z cūdedit me: quaſi ſpōſum
a decoꝛatū coꝛona: ⁊ quaſi
ſpōſu3 oꝛnatā monilib⁹ ſu
b is Sicut enī tr̃a pfert ger
mē ſuū: ⁊ ſicut hoꝛt⁹ ſemē
c ſuū germinat ſic dñs de⁹
d e germiabit iuſticiā ⁊ laudē
f g coꝛam vniuerſis gentibus.

Capitulū. lxij.

P Ropter ſyon nō tace
bo: ⁊ ꝓpt hierl'm nō q̃

Quia ego dñs diligēs iu diciū. ⁊ iō ſctis p̄ri b⁹ volo reddere du plex p̄miū. p Et odio ha. rapi.i holo. nō enī vult dñs. q͛ ſi bi fiat oblatio ḋ alie no. q Et da. op⁹ eoꝛu3.i. apl'oꝝ ⁊ eis ſuccedētiū. r In veritate.i.i p̄dicatio ne v̄itatis catholice s Et ſciet i gentib⁹ ſe. eoꝝ.i. ſucceſſoꝛes eoꝝ. t Omēs q̃ vi de. eos cogno. illos diſtinctos ab alijs i opib⁹ miraculoſis ⁊ v̄tuoſis. in q̃b⁹ apl'i ⁊ alij ſucceſſoꝛes cō munē ppl'm excelle bāt. ⁊ adhuc excel lunt in multis. v Gaudens. Hic ꝯñr

Et ſtabūt alieni.i. gētiles ad fidē cōuerſi. d Et paſcēt pe. ve. ⁊c̄. iſta defuiūt ad victū ⁊ veſtitū. ⁊ p ħ deſignat q͛ p̄dicatoꝛes euāgelij poſſent accipe ſumpt⁹ ab illis q̃b⁹ p̄ dicarēt: vt dicit xp̃s Luc. x. ⁊ Paul⁹ apl's. j. ad Coꝝ. ix. Dñs oꝛdinauit his q̃ euāgeliū ānūciāt ḋ euāgelio viuere p ħ ēt itelligit q͛ miſtri eccl'ie habituri eſſent de iure deci mas aialiū ⁊ trenaſcentiū ſicut videm⁹ ipletū. ⁊ q̃tū ad iſtā ptē decimā laici dicūt paſcere eoꝝ pecoꝛa.i. p eis. e Et filij pe. agri. ⁊ vi. ⁊c̄. ⁊ ſic alieni ⁊ pegrini dicunt ħ laici q̃ nō debēt ad diuinū miſteriū accedere. f Vos āt ſa. dñi vocabimini.i. vos apl'i ⁊ alij diſcipl'i ⁊ ſucceſſoꝛes vr̃i: dato etiā q͛ ſint ex gētilitate vocati. a tp̄e enī apl'oꝝ mul ti de gētilib⁹ vocati ad fidē fuerūt ab eis inſtituti ep̄i ⁊ ſa cerdotes. vt pt3 ḋ ſctō clemēte dyoniſio tyto tymotheo ⁊ multis alijs. g Foꝛtitudinē gētiū comedet[?]. q2 miſtri eccl'ie de bonis laycoꝝ ſuſtētant. h Et in gl'ia eoꝝ ſup bietis.i. a gl'ioſis ⁊ potētib⁹ laicoꝝ eritis honoꝛati. ſic̄ vi dem⁹ q͛ p̄ncipes p̄latos eccl'ie honoꝛāt ſic̄ p̄res. i Pro ꝯfu. vr̃a du. iſtud refert ad tp̄s p̄mitiue eccl'ie in q̃ q̃ ppl'o p̄lat⁹ p̄ſitiebat. p2im⁹ ad toꝛmēta ducebat. ⁊ duplex ma licia eis iponebat. ſ. ſui ⁊ ppl'i. q2 eis iponebat q͛ eēnt i ſe ſacrilegi. ⁊ q͛ ab eis alij eēnt decepti. ⁊ ſic graui⁹ puniebā tur. k Laudabūt ptē eoꝝ.i. vr̃am. ſ. mercedē. Et eſt hic metaplaſm⁹. vt exponūt alij. ſ3 q2 iſte modus loquēdi vr̃ extrane⁹ a cōi mō loq̄ndi ſcripture ſacre maxie q2 meta plaſm⁹ ſm doctoꝛes grāmatice eſt trāſſoꝛmatio ſyllabe i ſyllabā. vel lr̃e i lr̃am. vel accidētiū ei⁹ cā metri. vl' alia cā rōnabili. ſ3 q͛ ſit mutatio dictiōis i dictionē. vt dr ħ nō in ueni. iō pōt alit dici. k Laudabūt ptē eoꝝ.i. ſuā q2 ob ꝓbꝛia ⁊ toꝛmēta apl'is ⁊ alijs eccl'ie p̄latis illata cedebāt ad bonū ppl'i. l Propt ħ in terra ſua.i. in celeſti p̄ria. m Duplicia poſſidebūt.i. duplicē gl'iam aīe. ſ. coꝛpis. iō ſubdit. n Leticia ſempitna erit eis. pōt etiā hec dupli

ponit eccl'ie ḡtitudo cū dr Gaudēs gaudebo i dño. ⁊ du plicat v̄bū gaudij. q2 ex gaudio ⁊ gratitudine iterioꝛi fit redūdātia i ſigno ⁊ ope exterioꝛi. x Quia induit me veſtimētis ſalut[?].i. noticia diuie gr̃e ⁊ v̄tutis q̃ ſūt eccl'ie veſtimēta ⁊ oꝛnamēta. y Et idumēto iuſticie.i. ope iu ſto ad ꝓximū. z Quaſi ſpon. decoꝛatū co. ħ dr ꝓpter p̄latos q̃ ſunt ſpōſi eccl'iaꝝ ſibi comiſſaꝝ. ⁊ i ħ ſunt xp̃i vi carij. a Et q̃ſi ſpōſam ⁊c̄. ħ refert ad ppl'm p̄latis ſub ditū. b Sicut enī terra pfert germē ſuū. ex ifluētia ſo lis. c Sic dñs de⁹. q̃ eſt ſol iuſticie. d Germinabit .i. germinare faciet. e Iuſticiā. in coꝛde ⁊ ope. f Et laudē i oꝛe. g Coꝛā vni. gen. p p̄dicationē apl'oꝝ ⁊ alio rū xp̃i diſcipuloꝝ ⁊ eis ſuccedētiū.

In ca. lxj. vbi dr i poſtil. Et i gl'ia eoꝝ ſupbietis.

V Bi i trāſlatiōe nr̃a dr. Et i gl'ia eoꝝ ſup bietis.i heb. hr̃. Et in gl'ia eoꝝ exaltabimi. qḋ mag[?] ꝯcoꝛdat ſnie. q2 ſupbia ſonat i malū. nō aūt exalta tio ſeu honoꝛ

Additio.

P Ropt ſyon. Aliq̃ Capl'm. lxij. expoſitoꝛes catholici exponūt ħ capl'm ſic̄ ⁊ p̄ce dēs ḋ ꝓſperitate redeūtiū ḋ babylone: dicētes q͛ p illud qḋ dr ħ Donec egrediat vt ſplēdoꝛ iuſt⁹ ei⁹ ⁊c̄. itelli git cyr⁹ q̃ fec̄ iuſticiā eos remittēdo. ⁊ ḋ captiuitate ſaluā do. ⁊ ſic ꝯñr lr̃am adaptāt ad ſuū ꝓpoſitū. ſ3 valde extoꝛte in mlt[?] q̃ꝝ pauca accipiā. Qḋ ei ſbdit ħ. Et eris coꝛona gl'ie ⁊c̄. exponūt ḋ dignitate ſacerdotali ⁊ regia. qḋ ñ pōt ꝯueniēt dici. q2 dignitas ſacerdotal' ⁊ regia ꝯſiſtebat in ħ q͛ iſtituebant reges ⁊ ſacerdotes p ſacrā vnctionē: q̃ ſm iudeos ceſſauit a deſtructiōe p̄mi tēpli. ita q͛ toto tp̄e tē pli ſcḋi p redeūtes ḋ babylōe edificati ñ fuerūt aliq̃ reges vl' ſacerdotes ſic iſtituti. Itē toto illo tp̄e caruerūt regib⁹ vſq; ad ariſtobolū filiū hyrcani q̃ p̄m⁹ ſibi dyadema ipo ſuit poſt q̄drigētos. lxxxj. ānos ⁊ tres mēſes. ex q̃ ppl's ḋ captiuitate babylonica liberat⁹ ad ꝓp̄ria remeauit. vt dic

b escam Donec egrediatͬ vt
c d ſplēdoꝛ iuſt⁹ ei⁹ ꝛ ſaluatoꝛ
e f ei⁹ vt lāpas accēdatͬ ꝛ vid
g būt gētes iuſtū tuū ꝛ cūcti
h reges inclytū tuū Et voca
i bitͬ tibi nomē nouū qd̄ os
k domini nomiauit. Et eris
l coꝛona glorie in manu do-
m mini ꝛ diadema regni i ma
n nu dei tui. Non vocaberiſ
o vltra derelicta ꝛ terra tua
nō vacabitͬ ampli⁹ deſola
p ta. Sȝ vacaberis volūtas
q mea i ea ꝛ terra tua ihabita
ta: Quia cōplacu t dño in
r te: ꝛ terra tua inhabitabitͬ
s Habitabit ei iuuenis cum
t virgine ꝛ hitabunt in te fi-
v lij tui. Et gaudebit ſpon-
x ſus ſuper ſponſaȝ ꝛ gaude
y bit ſup te de⁹ tu⁹ Sup mu
ros tuos hirłm ꝯſtitui cu-
ſtodeſ tota die ꝛ tota nocte
in ꝑpetuū ñ tacebūt. Qui
reminiſcimi dñi ne taceatiſ
ꝛ ne detis ſilētiū ei donec
a ſtabiliat: ꝛ donec pōat hie
b c ruſalē laudē i ṫra. Jurauit
dñs in dextera ſua ꝛ in bra
d chio foꝛtitudis ſue. ſi dede
e f ro triticū tuū vltra cibū ini
g micis tuis ꝛ ſi biberint fi-
h i lij alieni vinū tuū: i quo la
k l boꝛaſti. Quia q̄ cōgrega-
m bunt illud: comedent et
n ladabunt dominum: ꝛ qui
o compoꝛtant illud bibent i
p atrijs ſanctis meis. Tran
q ſite: tranſite: per poꝛtas.
r pꝛeparate viam populo.

Joſephus. xiij. li. antiq̄uitatū ca. xxj. Jtē qd̄ dꝛ. ĩ. Si dedero triticū tuū vltra cibū inimicis tuis ꝛc̄. exponūt de pacifica collectione terrenaſcentiū a iudeis poſt dictū reditū. qd̄ nō ē veꝝ. qꝛ frequentͬ illo tp̄e fuerūt moleſtati a ſamaritanis ꝛ alijs gentib⁹ ſe circūſtantib⁹. nō ſolū i bonis exterioꝛib⁹. ſȝ etiam in pſonis. vt p3 in libꝛis Eſdre. neemie: machabeoꝝ: et ioſephi. Regib⁹ etiā perſarū reddebāt tributū de bonis ſuis. ꝛ poſtea grecis ꝛ romanis ꝓpter qd̄ etiā Ra. ſa. ꝛ alij hebꝛei exponūt iſtud ca. et p̄cedens de ꝓſperitate quā expectāt futurā tp̄e meſſie ꝓptͬ qd̄ nos q̄ ſm veritatem cōfitemur xp̄m veniſſe habem⁹ ipm exponere de ꝓſperitate eccl̄ie. igitͬ ſicut ca. p̄cedēti oſtenſa ē clemētia ſaluatoꝛis in ꝯſolationib⁹ ꝛ bñficijs eccl̄ie exhibitiſ. ita i h̄ ca. ex ꝯſilib⁹ oñditͬ ei⁹ potētia. et diuiditͬ i duas ꝑtes. qꝛ p̄ͦ deſcribitͬ ei⁹ poteſtas. ſc̄do ptātiſ vitas. ibi. Jurauit dñs Circa pͥmū dicit ꝓpheta. a Proptͬ ſyon ꝛc̄. i. ꝓptͬ gl̄iaȝ eccl̄ie quā video in futuro: nō ceſſabo de diuinis laudib⁹ ꝛ p̄cibus. b Donec egrediatͬ de ſinu patris in mundū c Vt ſplēdoꝛ iuſtus ei⁹. i. xp̄s q̄ rōe diuinitatis dꝛ ſplēdoꝛ p̄ris ꝛ figura ſubſtātie ei⁹ ad Heb. j. d Et ſaluatoꝛ ei⁹ ꝑ ſuā oīpotētiā ꝓpter quā īdditͬ in auctoꝛitate allegata ad Heb. j. Poꝛtāſq̄ oia v̄bo v̄tutiſ ſue purgationē peccatoꝝ faciēs ꝛc̄. e Vt lāpas accendatͬ. ardoꝛe charitatis ad alios accendēdū. ſicut ꝛ de lampade accēſa accenduntͬ alie ꝓptͬ qd̄ dꝛ Luce. xij. Jgnē veni mittere in terrā q̄d volo niſi vt accendatͬ. f Et videbūt gētes iuſtū tuum. ꝑ fidē i p̄dicatiōe apl̄oꝝ. g Et cun. reges inclytuȝ tuū. q̄ꝝ multi receperūt fidē xp̄i. ꝛ oēs recipiēt an̄ finē mūdi. h Et vocabitͬ tibi nomē nouum. ſ. eccl̄ia xp̄iana. q̄ p̄us vocabatͬ iudeoꝝ ſynagoga. i Qd̄ os dñi noīauit Math. xvj. Sup hāc petrā. i. ſup me xp̄m edificabo eccl̄iam meā. k Et eris coꝛona glorie ꝛc̄. i. coꝛonata gl̄ioſe. ſicut de notabilitͬ liberali nō ſolū dꝛ ꝙ ſit liberalis i cōcreto: ſȝ etiā liberalitas in abſtracto. l In manu dñi. i. in ei⁹ ꝓtectiōe m Et diadema regni. Jſta ſc̄da coꝛonatō ꝑtinet ad honoꝛē eccl̄ie triūphātis pͥma ad honoꝛē eccl̄ie militātis n Nō voca. vl. dere. a ſponſo tuo. q̄ dic̄ Mathei vl. Ecce ego vobiſcū ſū oīb⁹ dieb⁹ vſq̄ ad cōſūmatiōnē ſeculi. o Et ṫra tua nō vo. am. deſo. i. diuinis ꝯſolatiōib⁹ deſtituta. q̄ ſꝑ aderūt eccl̄ie etiā i p̄ſſuriſ p Sȝ voca. vo. mea i ea. ꝑ bona opa m̄ accepta. q Et ter. tua inha. a fidelib⁹. ꝛ ſeq̄tͬ iterū poſt h̄. r Et ṫra tua inhitabitͬ. ꝑ hāc ſc̄dam intelligitͬ terra viuentiū. ad quā fideles de p̄nti vita trāfferūtͬ. s Hitabit ei iuuenis cū v̄gine ſc̄tē ꝛ caſte vt ioſeph ꝛ iohānes cū maria. valerian⁹ cū cecilia. ꝛ chꝛyſant⁹ cū daria. ꝛ pl̄es alij hāc ꝑfectionē imittātes. vt h̄ꝛ in collatiōib⁹ patrū. ꝛ i alijs plurib⁹ locis.
t Et ha. i te fi. tui. ꝑ baptiſmū regenerati v Et gaudebit ſpō. ſup ſpō. i. xp̄s ſup eccl̄iaȝ. x Et gau. ſup te de⁹. i. tota trinitas. y Sup mu. tu. hirłm cō. cu. i. ꝯſtituendos a deo p̄dixi. vt ſit v̄bū eſaie Dic̄ aūt h̄ glo. hebꝛaica. ꝙ ꝑ muros intelligūtͬ p̄res ſancti abꝛahā: yſaac: iacob. et ceteri q̄ꝝ merita ſunt poſteris q̄ſi defenſiōis muri. ꝛ ꝑ cuſtodes angeli ſancti eoꝝ merita coꝛā deo recolētes ꝛ nos multofoꝛti⁹ ſm v̄itatē poſſum⁹ dicē ꝙ iſti muri ſint apl̄i ſm ꝙ dꝛ Apoc̄. xxj. Et murus ciuitatis hñs fundamēta. xij. ꝛ i ipis noīa. xij. apl̄oꝝ ꝛ agni ſcripta. ꝛ ꝑ cuſtodes intelligūtͬ angeli ad cuſtodiā fideliū deputati. eoꝝ merita coꝛā deo p̄ntantes. ꝛ qꝛ ꝓ bono ſtatu eccleſie nō ſolū angeli ſūt ſoliciti. ſȝ etiā homines deuoti. idō eoſ exhoꝛtādo ſubdit. z Qui remiſcimini dñi ne taceatiſ. ceſſādo a pꝛecib⁹ ꝛ laudib⁹ diuinis z Donec ſtabiliat. ꝯ oēm aduerſitatē. a Et donec ponat hirłm i. eccl̄iam b Lau. in terra qd̄ implebitͬ circa finē mundi qñ oēs ꝯuertētͬ ad fideȝ xp̄i. c Jurauit. Hic ꝯñter deſcribitͬ ſaluatoꝛis v̄itas. qꝛ nō ſufficeret ptāſ ad ſaluādū niſi ſimlͬ adeſſet v̄itas adiplēdo ꝓmiſſū. ꝛ diuiditͬ in duas ꝑtes. qꝛ p̄ͦ pōitͬ h⁹ v̄itatis oſtēſio. ſecūdo ex h̄ inducitͬ q̄dā ſalubꝛis monitio ibi. Trāſite. pͥmū oñditͬ ꝑ certitudinē iurāmēti. cū dꝛ c Jurauit do. in dex. ſua ꝛc̄. i. in filio q̄ dꝛ eius dextera ꝛ bꝛachiū. vt s̄. liij. Bꝛachiū dñi cui reuelatū eſt d Si dedero. i. nō dabo.
e Triticū tuū ꝛc̄. triticū eccl̄e ē ſacr̄m euchariſtie in pane triticeo cōfectū qd̄ nō ē infidelib⁹ dandū nec ꝑ hoc qd̄ additͬ. f Vltra intelligēdū ē ꝙ an̄ fuerit eis datū. qꝛ h̄ dictio vltra nō ſꝑ iꝓtat talē an̄ceſſionē ſic̄ p3 Deutͬ. vlt. vbi dꝛ Nō ſurrexit vltra ꝓpheta ſicut moyſes q̄ poſſ3 dominū videre facie ad faciē ꝛc̄. qꝛ nec ſil̄is an̄ eū fuerat i cōditionib⁹ ibidē exp̄ſſis. g Et ſi biberint. i. nō bibēt.
h Filij alieni. a fide catholica. i Vinū tuū. i. xp̄i ſanguinē ſub ſpecie vini cōtētū. k In q̄ laboꝛaſti. licet em̄ ſumm⁹ ſacerdos hieſus xp̄s hāc cōſecrationē faciat. tñ ſacerdotes ad hoc laboꝛāt ieiunijs ꝛ oꝛōib⁹ ꝛ alijs pijs opib⁹ ſe diſponēdo: vt v̄ba ꝯſecrationis debite ꝓferant ꝛ ſacramētū ꝑcipiāt. l Quia q̄ congregabūt illd̄. ſ. triticū p̄dictū m Comedēt. ꝑ ꝯgregatōnē. hic intelligitͬ laboꝛ fideliū diſponēdo ſe ad debite cōicādū. ſicut dictū ē d̄ ſacerdotib⁹. nomiatͬ tñ iſte laboꝛ noie cōgregatiōis. qꝛ iſtd̄ ſacramentū eſt ſacramētū eccl̄iaſtice vnitatis. ē etiā circa hoc ſacramētū laboꝛ fideliū coꝛꝑalis in p̄paratiōe materie. ſ. panis ꝛ vini in q̄b⁹ ꝯficitͬ hoc ſacramentū. o Et q̄ cōpoꝛtāt illud. i. vinū. ꝑ cōpoꝛtationē intelligitͬ hic laboꝛ p̄dict⁹ fideliū o Bibēt in atrijs ſanctis meis. i. in lociſ diuino cultui cōſecratis. Ex hoc p3 ꝙ nō ē hic ſermo de pane triticeo ꝛ vino coiter acceptis. q̄bus vtuntͬ hoies in locis nō ſacris. ꝛ magis q̄ȝ in ſacris. qꝛ loca ſacra nō ſunt epulis ꝛ conuiuijs communib⁹ apta. nec erant in veteri lege. p Tranſite. hic ex p̄dictis ponitur monitio ſiue exhoꝛtatio. ex hoc em̄ ꝙ ſaluatoꝛ eſt potens ꝛ fidelis in ꝓmiſſis adimplendis debent omnes ad eccleſiaȝ tranſire cui bona ꝓmiſſa ꝓmittuntur ꝛ cōceduntur. ꝛ hoc ē qd̄ dicitͬ. p Tranſite. ad eccl̄iam militantē. p Tranſite. ad triūphantem. q Per poꝛtas. poꝛta militātis ē baptiſm⁹. poꝛta triūphantis eſt extrema vnctio. q̄ eſt ſacramentū exeuntiū de hoc mundo ad trāſeundū ad celū.
r Pꝛeparate viam populo vos pꝛedicatoꝛes ꝛ ſacerdotes ſacramenta miniſtrantes.

s Planū facite iter.amouēdo impedimēta q̄ ſūt pctā. vñ dicꝫ ħ Ra.ſa.ꝙ ħ dr̄ de figmento malo. ꝑ qđ intelligit fomitē inclinātē ad pctm̄.⁊ ſic pꝫ etiā ſꝫm ipm̄.ꝙ nō eſt ħ ſermo de ꝑparatione matialis vie. t Et ele.ſig.ad po. ꝟtutē ſancte crucis eis ꝑdicādo.⁊ qꝛ iā factū eſt ꝗtū ad aliq̄s credentes i oībus terre habitabilꝫ locis a tpe aploꝝ.ſꝫ ꝙ diffuſius declaraui ſuꝑ illud pſ̄.xviij In omnē terram exiuit ſonꝰ eoꝝ.iō ſubdiꝫ.Ecce dñs auditū fecit in extremis terre.⁊ ſubdiꝫ.

s Planū facite iter ⁊ eligite
t lapides et eleuate ſignum
ad populos. Ecce dñs au
ditū fecit in extremis terre
v x Dicite filie ſyon. Ecce ſal
y uator tuus venit ecce mer
ces eius cum eo. et opus

v Dicite filij ſyon. i.cōgregatiōi fideliū. x Ecce ſaluator tuꝰ venit.i.veniꝫ et ad iudiciū.ſicut ꝑ incarnationē iā venit in mundū. y Ecce mer.eiꝰ cū eo.ad reddēdū penā vl' ꝑmiū ſꝫm merita vel demerita hoim̄. ȝ Et vocabūt.ſ. angeli ſancti q̄ erūt executores diuini iudicij. ȝ Eos.ſ.electos. a Pp'ls ſctūs.eos ad gl'iam deducēdo. b Tu aūt.ſ. eccl'ia. c Voca.ciui.q̄ſi.ſ.a dño ⁊ angelis ſanctis. d Et nō derc.in manibꝰ demonū cū reprobis. In capitulo.lxij.vbi dicꝫ in poſtilla.Et videbūt gentes iuſtum tuum. Additio.

Hoc qđ dr̄.Et videbūt gētes iuſtū tuū.pōt itelligi de viſione xp̄i in corꝑe aſſumpto in qua deus viſibiliter cognoſcitur.⁊ etiam de viſione eucharíſtie eadem rōne. Caplm̄.lxiij.

Quis eſt iſte.Caplm̄ iſtud exponiꝫ de xp̄o cōiꝫ ab hebreis expoſitoribꝰ⁊ latinis aliꝫ ⁊ aliꝫ tñ. Dicit em̄ Ra.ſa.ꝙ ꝑ edom.cū dr̄ hic.Quis eſt iſte q̄ venit de edom ⁊c̄.intelligiꝫ Romanū impiū ꝓut fuit in latitudine ſua qñ domiabaꝫ vniuerſo orbi.dicēs ꝙ meſſias in aduentu ſuo multos de habitatoribꝰ orbis interficiet.⁊ ꝓpꝫ ħ deſcribiꝫ ħ eiꝰ veſtimētū ſanguine rubricatū ⁊ oēs reſiduos iudeis ſubijciet ⁊ ad ħ captat lr̄aꝫ ꝓut poteſt.ſꝫ nō ꝓſequor hanc expoſitionē.qm̄ fundaꝫ ſuꝑ falſū cū aduētꝰ xp̄i trāſierit i ꝑteritū.Catholici ꝟo cōiꝫ exponūt de xp̄o pꝰ paſſionē ſuā redeūte ad patrē.ſequētes in ħ btōs Hiero.⁊ Dyoni.ſꝫm q̄s illō qđ dr̄ ħ. a Quis ē iſte q̄ venit de edom ⁊c̄.eſt ꝟbū angeloꝝ xp̄m aſcēdētem admirātiū.⁊ de eius myſterijs pleniꝰ doceri⁊ illūinari petentiū.aliter tñ.qꝛ ſꝫm Hiero.ē ꝟbū angeloꝝ inferioꝝ q̄rētiū edoceri a ſuꝑioribꝰ.ſꝫm Dyoni.ꝟo.vij.ca.celeſtꝫ hierarchie ē ꝟbū oīm.qꝛ etiā ſuꝑmi angeli q̄ſierūt de ꝑdictꝫ pleniꝰ edoceri.ſꝫ iſtis videꝫ obuiare dictū Augu.v.ſuper Geñ.ad lr̄aꝫ vbi dicit ꝙ angeli a pricipio ꝯgnouerūt oīa myſteria gratie fienda.cui dicto rñdeꝫ ab alijs ꝙ licet cognouerūt dicta myſteria i generali.nō tñ ꝗtū ad oēs cōditiones ꝑticulares.⁊ de iſtis q̄ſierūt pleniꝰ edoceri.hāc aūt expoſitionē nō intēdo ꝓſeq̄ ꝑ oīa.qꝛ diffuſe tradiꝫ in gloſis ⁊ alioꝝ poſtillis ad quas q̄libet pōt recurrere. nec ipam intēdo in aliq̄ reprobare ſꝫ tm̄ ꝑ modū inq̄ſitionis ſcholaſtice aliq̄ circa eā dicere. Primū eſt.ꝙ iſta expoſitio in aliquibꝰ videꝫ extranea.qꝛ ſꝫm ipam cū dr̄ hic a Quis eſt iſte q̄ venit de edom ⁊c̄.intelligendꝰ ē locus vñ xp̄s aſcēdit.ſ.mons oliueti vl' hierl'm q̄ ē iuxta eū:ꝙ aūt hierl'm vl' iudea intelligaꝫ ꝑ edom videꝫ extraneū.cū idumea ſꝑ fuit iudee inimica.ſicut eſau ipi iacob. Itē qđ dr̄.ſ. b Et aſꝑſus eſt ſan.eoꝝ ſuꝑ veſti.mea.ſic exponiꝫ ab eis vt ſit ꝟbū xp̄i de ſua paſſione loquētis. Et aſꝑſus eſt ſanguis eoꝝ.i.ſanguis meꝰ q̄ dr̄ eoꝝ.eo ꝙ ē effuſus ꝑ ꝓcurationē iudeoꝝ.ħ extraneū videꝫ.qꝛ nō recolo me vidiſſe alibi in ſcriptura talē loquēdi modū. Itē xp̄o aſcēdēte myſteriū incarnationis iā erat in effectu cōpletū ꝗtū ad ſubſtantiā facti et circūſtantias.talia ꝟo poſtq̄ ſūt in effectu poſita.nō videnꝫ excedere facultatē cognitionis angelice.⁊ maxime qꝛ angeli etiā inferiores q̄ mittūꝫ in miniſteriū fuerūt in iſtis miniſtri.vt patet de angelis natiuitatē xp̄i annūciantibꝰ ipſis paſtoribꝰ.⁊ de angelis apparentibꝰ marie ⁊ ioſeph ⁊ tribꝰ magis ⁊ cōſimilibꝰ vt pꝫ ex euāgelio in pluribꝰ locis.⁊ iō dubiū videꝫ ꝙ aſcendente xp̄o quererēt plenius edoceri de paſſione xp̄i dicēdo.Quare rubrū eſt indumētū tuū ⁊c̄.vt dicit expoſitio iſta. Itē dato ꝙ non ſit ibi aliqđ tale dubiū ſeu modꝰ loquēdi extraneꝰ.tñ nō ſumꝰ artati ad tenēdū ipam.vt videꝫ.tū qꝛ ſacra ſcriptura expſ'ſe nō determinat ꝙ iſte debeat eē ſenſus hꝰ ſcripture ſicut determinat de pluribꝰ alijs in ħ libro ſcriptis.⁊ alijs veteris teſtamēti locis.verbi gratia qđ dr̄.ſ̄.in principio.lxj.ca. Spūs dñi ſuꝑ me.eo ꝙ vnxerit me.ſaluator dicit Luce.iiij.impletū fuiſſe i ipo.tñ ſil'r nec auctoritas eccl'ie determinauit hoc ꝙ viderim vel audierim.ſꝫ ſolū ad hoc habemꝰ auctoritates ſanctoꝝ dyoniſij ⁊ hieronymi.ex q̄bus nō habeꝫ argumētū neceſſariū.ſꝫ tm̄ ꝓbabile.qđ ſic debeat intelligi.vt hētur in ſumma ſcti Thome.ꝑte prima.arti.viij.ꝑme q̄ōnis.et idē ſanctꝰ Augꝰ.in epl'a ad vincentiū donaſticā.q̄ arguebat ꝯ ipm̄ de dictis ſancti Hylarij. Ad qđ rñdens dicit ħ genꝰ litterarꝝ ab auctoritate canonis diſtinguendū ē.nō em̄ ſic leguntꝫ tāq̄ꝫ eis teſtimonia ꝓferātur.vt ꝯ ſentire nō liceat ⁊c̄. Itē de obſcura traditiōe ſacre ſcripture in pluribꝰ locis.⁊ maxime in ꝓphetis vna cā a doctoribꝰ aſſignatur.vt ꝑ ſtudioſos multipliciꝫ exponaꝫ.ſꝫm ꝙ dr̄ Dañ.xij Tu aūt daniel claude ſermones ⁊ ſigna librū vſq̄ꝫ ad tp̄s ſtatutū ꝑtranſibūt plurimi.⁊ multiplex erit ſcīa.i.expoſitio.vt dicūt doctores nr̄i.ꝓpter qđ abſq̄ꝫ ꝑiudicio aliq̄ expoſitionis ꝑdicte intendo aliā ꝓſequi q̄ mihi clarior videꝫ.ꝑdicta ꝟo ſic diffuſe poſui nō ſolum ꝓ iſto loco ſacre ſcripture.ſꝫ etiā ꝓ alijs.vt diligens lector cōſideret q̄ expoſitiones ſacre ſcripture neceſſario ſunt tenende.⁊ que nō. Ad euidentiā expoſitionis ponēde ꝯſiderādū.ꝙ edō ⁊ boſra in hebreo ſunt noīa ꝓpria ⁊ appellatiua.ꝓut aūt ſunt ꝓpria.Edom eſt nomen filij yſaac.q̄ alio noīe vocatur eſau Geñ.xxv.⁊ etiā terre ab eo denominate.que latine dicꝫ idumea. Boſra vero vl' potius Biſra.ſic ei ſcribiꝫ in hebreo nomen eſt ciuitatis vñ fuit iobab rex edom Geñ.xxxvj.ꝓut vero ſunt nomina appellatiua. Edom ſignat rubedinē.⁊ boſra munitionē. His igitur ꝑdictis veniamus ad diuiſionem. Superius enim poſita eſt facta per chriſtum ſaluatio. Hic conſequenter poniꝫ ſaluationis diſcretio.que perfecte fiet in finali iudicio.tūc em̄ ſaluator ſegregabit electos a reprobis.ſicut ſegregat paſtor oues ab hedis Mathei.xxv. illud autem iudicium precedet perſecutio antichriſti ⁊ eius exterminiū. ⁊ ideo primo ponitur antichriſti exterminatio. ſecundo iudicij executio capi.ſequenti. Circa primū ſciendum. ꝙ ſicut dicit methodius martyr. ⁊ doctores communiter ad detegendā antihixp̄i perfidiam:mittentur a deo enoch ⁊ helyas qua detecta iudei conuertentur ad fidem chriſti penitentiā agentes.⁊ ideo hic primo ponitur antichriſti deiectio.⁊ ſecundo iudeorum conuerſio .ibi. Miſerationū domini. Circa primū eſaias preuidens antichriſti poteſtatē futurā ⁊ per chriſtum ſubito deijciendam. admiratiue dicit de xp̄o. a Quis eſt iſte.i. ꝗ victorioſus b Qui venit de boſra id eſt de hieruſalē ciuitate munita in qua antixp̄s ſedebit in templo tāq̄ꝫ ſit deus ſecūda Theſſal'.ij.ipam muniet ad ſui ſtabilitioneꝫ. c De edom tinctis veſtibꝰ.i. rubricatis ſꝫm ꝙ dicitur infra. Quare ergo rubrū eſt indumentum tuum ⁊ ꝑ hoc deſignaꝫ interfectio antixp̄i. Quē dominus hieſus interficiet ſpū oris ſui in monte oliueti iuxta hieruſalem ⁊ loquiꝫ hic propheta de chriſto ad modū hoīs victoris cuiꝰ veſtimenta ſunt rubricata ſanguine victorum ab eo.

ȝ eius coram illo. Et voca-
a buntur eos populus ſctūſ
b redempti a dño. Tu auteꝫ
c vocaberis queſita ciuitas
d ⁊ non derelicta. lxiij.
a Quis eſt iſte qui venit
c de edom tinctis veſti

d Iſte formoſus in ſtola ſua.i.in humanitate ſua glo-
ſa:q̄ ē quaſi veſtimētū diuinitatis. Phi.ij.c. In ſimilitudi-
nē hoim fact⁹.ꝛ hitu inuent⁹ vt hō. e Gradiēs i mlti-
tudine ꝟtutis ſue.q2 tūc apparebit cū angeloꝝ multitu-
dine.ↄ̄nr ponit xp̄i rn̄ſio ad q̄onē ꝓphete dicēt. f Ego

ſm q̄ dr Exo.xiiij. Tollenſqꝫ ſe angel⁹ dn̄i q̄ p̄cedebat ca-
ſtra filioꝝ iſrl̄.abijt poſt eos:ꝛ cū eo p̄iter colūna nubis:
vt egyptij nō poſſēt nocere eis.ꝛ ibidē ſubdit.vt toto no-
ctis tp̄e adiuicē accedere nō valerēt i In dilectiōe ſua
gratuita. k Et indulgentia ſua.remittēte eoꝝ pecca-
ta l Ipe redemit

q̄ loquor iuſticiā.ſpi-
ritu oris mei interfi-
ciendo impiū ꝛ ma-
gnā p̄tē ſibi adherē-
tiū g Et ꝓpugna-
tor ſum ad ſaluādū.
ſ.electos de pſecuti-
one antixp̄i.ꝛ ↄ̄nr q̄-
rit ꝓpheta iterum
h Quare ergo ru-
brū ē indumentū tu-
um ꝛc̄.ꝛ pꝫ ex dictis
ſnia.ꝛ ſubdit xp̄i rn̄-
ſio dicētis i Tor-
cu. calcaui ſolus. et
accipit h̄ cōtinēs p̄
cōtento.ſ.torcular p̄
vinis in torculari cal-
catis p̄ q̄s h̄ itelligit
antixp̄s ꝛ ſatellites
eius k Et de gen-
tib⁹ nō ē vir mecuꝫ.
q2 nullus de hoibuſ
poterit deijcere anti-
xp̄m. l Cal.eos i
fu.meo.i.vīdicta iu-
ſticie mee. m Et
aſpſus ē ſan.eoꝝ ꝛc̄.
ꝛ pꝫ ex dict. ſētentia
n Dies ei vltiōis.ſ.
ſanctoꝝ ꝺ impio an-
tixp̄i interfectoꝝ.
o In corde meo.ſ.
firmiter diſpoſita.
p Ann⁹ retri. mee
venit.reddēdo ſibi ꝛ
ſatellitib⁹ ſuis penā
debitā p̄ pc̄tis.vl̄ ali-
ter. p Ann⁹ retri
butiōis.i.iudicij ge-
neralis. q Circū-
ſpexi.ꝛ nō erat auxi-
liator.exponat ſicut
ſ. De gentib⁹ nō eſt
vir mecū r Et ſal

d bus de boſra Iſte formo-
e ſus i ſtola ſua:gdiēs i mul
titudine fortitudinis ſue.
g Ego q̄ loq̄r iuſticiā ꝛ ꝓpu
h gnator ſū ad ſaluādū. q̄re
ergo rubꝝ ē idumētū tuū
ꝛ veſtimēta tua ſicut calcā
i tiū in torculari. Torcular
k calcaui ſol⁹ ꝛ de gētib⁹ nō
l eſt vir mecū. Calcaui eos i
furore meo ꝛ ↄculcaui eos
m in ira mea. Et aſpſus ē ſan
guiſ eoꝝ ſup veſtimēta mea
ꝛ oia indumenta mea inq̄-
n o naui. Dies ei vltiōis i cor
p de meo: ann⁹ retributiōis
q mee venit. Circūſpexi ꝛ nō
erat auxiliator q̄ſiui ꝛ non
r fuit qui adiuuaret. Et ſal-
s uauit mihi brachiū meū et
t v Indignatio mea ip̄a auxili-
x ata ē mihi Et ↄculcaui po-
y pulos i furore meo ꝛ iebri
z aui eos indignatiōe mea ꝛ
detraxi i terrā virtutē eoꝝ
a Miſerationū dn̄i recorda
bor:laudeꝫ dn̄i ſup oib⁹ q̄
reddidit nobis dn̄s:ꝛ ſup
mltitudinē bonoꝝ dn̄i iſrl̄
q̄ largit⁹ ē eis ſm indulgē
tiā ſuā ꝛ ſm multitudinem
b miſericordiarū ſuarū et di
c xit. Verūtn̄ populus me⁹

d e eſt. Filij nō negātes Et fa
ct⁹ eſt eis ſaluator in oi tri
f bulatiōe eorū. Nō ē tribu
g h lat⁹ ꝛ angel⁹ faciei ei⁹ ſal-
i uauit eos. In dilectione
k l ſua ꝛ indulgentia ſua ipſe
redemit eos ꝛ portauit eoſ
ꝛ eleuauit eos cunctis die
m bus ſeculi. Ipſi aūt ad ira
n cundiā ꝓuocauerunt. ꝛ af
flixerūt ſpiritū ſancti eius
o Et ↄuerſuſ eſt eis in inimi
cū:et ipſe debellauit eos.
p Et recordatus eſt dierū ſe
culi:moyſi et populi ſui.
q Vbi eſt qui eduxit eos de
r mari cum paſtoribus gre-
s gis ſui. Vbi eſt qui poſuit
t in medio ei⁹ ſpm̄ ſancti ſui
v Qui eduxit ad dexteram
x moyſen brachio maieſtat.
y z ſue. q̄ ſcit aquas an̄ eos vt
faceret ſibi nomē ſempiter
a num Qui eduxit eos p̄ ab
b yſſos quaſi equū in deſer-
c to non impingentem quaſi
d anial in cāpo deſcendens
e Spūs dn̄i ductor ei⁹ fuit
f Sic adduxiſti populuꝫ tu
um:vt faceres tibi nomen
g h glorie Attende de celo: et
vide de habitaculo ſan-
i cto tuo ꝛ glorie tue. Vbi ē

eos.ſ.dn̄s ꝛ n̄ ex ppl̄i
iuſticia.qꝺ pꝫ ex in-
gratitudine ſequēti
cū ſubdit. m Ipi
autē ad iracūdiā p̄
uocauerūt.ſ.dn̄m in
fabricatione vituli.
Exo.xxxij.ꝛ in mul-
tis alijs factis. vt pꝫ
in libris veter. teſta-
menti. n Et affli-
xerūt ſpm̄ ſancti ei⁹
ſ.moyſi cui⁹ ſpm̄ ml̄-
totiēs ꝛ multiplicit
afflixerūt.vt pꝫ i li-
bris Exo.ꝛ Deut. et
Nume. o Et cō-
uer.eſt eis in inimi.
ſcꝫ dn̄s nō ex odio ſꝫ
iuſticia puniēs eos:
p̄ vicinos eoꝝ. vt pꝫ
li.iudicū.ꝛ poſtea p̄
reges egypti aſſyrio-
rū ꝛ babylonis .iiij.
Regū p Et recor
dat⁹ ē ꝛc̄.q2 ſicut per
moyſē liberauit eos
de egypto ſic poſtea
liberauit eos de ca-
ptiuitate babyloni-
ca p̄ cyrū. q Vbi
eſt ꝛc̄. Hic ↄ̄nr poni-
tur petitō eoꝝ deuo-
ta.ꝛ p̄ ꝓ liberatione
a pena,ſcd̄o ꝓ libe-
ratione a culpa. ibi.
Tu aūt. Circa p̄mū
dr in pſona iudeorū
tp̄e antixp̄i futuroꝝ
ↄ̄tum ad penitētes.
q Vbi ē q̄ edu. eoſ
de mari.ſ.rubro aq̄s
corā eis diuidendo.
Exo.xiiij. r Cum

uauit mihi.ſ.electos meos de pſecutione antixp̄i.
s Brachiū meū.i.potētia mea t Indignatio mea .ↄ̄
antixp̄i mala. v Ipa au.ē mihi.inſtrū ex decentia di-
uine iuſticie ꝓcedet iſta vindicta.loquit h̄ ꝓpheta de fu-
turo p̄ modū p̄teriti.vt frequēter fit in ꝓphetis ꝓpt certi-
tudinē ꝓphetie. x Et con. po.antixp̄o adherentes.
y Et inebriaui eos.auferēdo eis ſenſū ꝛ potētiā euadē-
di. z Et detraxi ꝟtutē eoꝝ in terrā.ad nihilandū ip̄m
antixp̄m. a Miſerationū. Hic ↄ̄nr ponit cōuerſio iu-
deoꝝ ad xp̄m.vbi p̄ ꝓ gr̄a impetrāda recolūt bn̄ficia an-
tiq̄. Scd̄o ponit eoꝝ deuota petitio.ibi. Vbi ē. Circa pri-
mū recolūt p̄ i generali bn̄ficia exhibita iudeis cū eſaias
dixit i eoꝝ pſona. Miſerationū dn̄i recordabor ꝛc̄.ꝛ pꝫ ſē-
tētia vſqꝫ ibi. b Et dixit.ſ.dn̄s. c Verūtn̄ ppl̄s me-
us ē ꝛc̄.i.q̄uis ſint pctōres in mltis etiā a tp̄ibus antiq̄s
tn̄ elegi eos in ppl̄m a tp̄e abrahe cui data fuit circūciſio
q̄ ē ſignū diſtinguēs iſrl̄ a gentib⁹. d Filij nō negātes
ſ.nomē meū in afflictione egypti.q.d.decens ē ꝓpter hoc
ap̄d me ipſoꝝ miſereri.iō ſubdit e Et fact⁹ ē eis ſalua-
tor i oi tribulatione eoꝝ.quā ſuſtinuerūt. f Non ē tri-
bulat⁹.ſ.ppl̄s iudaic⁹ q̄ntū demeruit.ꝛ iō ſubdit. g Et
angel⁹ faciei ei⁹.i.a facie dei miſſus. h Saluauit eos

paſto.gre.ſui.i.cū moyſe ꝛ aaron.pſal.lxxvj. Deduxiſti ſi-
cut oues ppl̄m tuū in manu moyſi ꝛ aaron.q.d.ita facili-
ter poſſet nos educere de pſecutione antixp̄i.ꝛ h̄ mō ſub-
intelligēdū ē in oibus ſequētib⁹ p̄tis h⁹. s Vbi ē q̄ po-
ſuit i medio eius.ſ.ppl̄i iſraeletici t Spm̄ ſancti ſui .ſ.
moyſi cui dedit ſpm̄ ꝓphetādi ꝛ ſapiam ꝛ cōſtātiā ad edu-
cēdū iſrael de terra egypti. v Qui edu. ad dex. moy.
i.ad p̄tē bonā ꝛ pſperā.liberādo eū de pſecutiōe pharao-
nis:eū occidere volētis Exo.ij. x Brachio maieſtatis
ſue.i.fortitudine deitatis ſue. y Qui ſcidit aquas .ſ.
maris.vt pꝫ ex dictis. z Vt faceret ſibi nomē ſempit
nū. Ad gl̄iaꝫ ei nois dei recolit ꝛ recolet in futuris gene-
tiōib⁹ iſtō factū. a Qui eduxit eos p̄ abyſſos.i.p̄ fun-
dū maris rubri. b Quaſi equū i deſerto nō impingen-
tē.i. ꝓmpte ꝛ abſqꝫ aliq̄ ip̄edimēto ꝓcedētē. c Qua-
ſi aial i cā.i.i t̄ra plana.vbi n̄ hꝫ obſtacula d Deſcē. ſpūs
dn̄i.ſ.angel⁹ a deo miſſus. e Ductor ei⁹ fuit.vt pꝫ ex p̄
dictis f Sic ad.po.tu.vt fa.ti.no.gl̄ie.iſtō ei factū fuit
reductū ad memoriā vſqꝫ nūc.ꝛ reducet ipoſteꝝ ad gl̄iaꝫ
diuini nois. g Attende de ce.ad orōnē nr̄am. h Et
vide de habi.ſan.tuo.afflictionē nr̄am.ſicut alias feciſti.
iō ſubdit. i Vbi ē zelus tuus.q̄ dilexiſti p̄res electos

k Et fortitudo tua.q̄ totiens liberaſti eos. l Multitudo viſcerū tuoꝝ.i.pietatū quibus eis bona ꝑſtitiſti. m Sup me cōtinuerūt ſe.a cōdeſcenſione.in iſta.n. tribulatione mea ceſſauerūt n Tu ei. Hic ꝓñr petit liberatio a culpa. Circa quā ꝑ allegat pietas ⁊ potentia diuina.cū dr̄ n Tu.n. pater nr̄.in generatione em̄ mr̄ miſtrat materiā.⁊ pater dat formā.⁊ iō i generatione hoīs de⁹ dr̄ pr̄ qꝛ corpori organizato infundit aīaʒ creando. o Et abraam neſciuit eoſ.q.d. ab eo.nō habemus aīam.nec iacob p Tu dñe pr̄ nr̄.animā dādo q Redemptor nr̄.ipſam iuſtificādo r A ſeculo nomē tuū.ſ.patris nr̄i ⁊ redemptoris. s Quare errare nos feciſti dñe.i.ꝑmiſiſti. t De vijs tuis.i.ꝑceptis ⁊ ꝯſilijs euāgelicis. v Induraſti cor no.ſubtrahēdo grām tuā cor mollificantē.tñ iuſte ꝓ nr̄a incredulitate. x Ne timerem⁹ te.nō ē intelligendū iſtud cauſatiue.ſic ꝙ de⁹ ſubtrahat grām ſuā.vt ꝑ hoc ab hoīb⁹ excludat diuinū timorē.ſ; intelligit tm̄ cōſecutiue. Ad ſubtractionē ei grē ſequit ſubtractio timoris filialis.q̄ eſt ei annexus y Conuertere.peccata nr̄a remittēdo.⁊ nos iuſtificando z Propt ſer.tu.i.ꝓpt merita patriarhaꝝ in fide xp̄i venturi mortuorū.iō ſubdit. a Trib⁹ hereditatis tue.⁊ vt petitio ſit magis exaudibilis adhuc recolit atrocitas ꝑſecutionis antixp̄i.cū dr̄. b Quaſi nihiluʒ poſ.po.ſan.tu.ſ.xp̄ianū ip̄m nihil reputando. c Hoſtes nr̄i.ſ.antixp̄s ⁊ ſibi adherentes. d Concul.ſancti.tuā. Antixp̄s em̄ cōculcabit ecclīam dei cultū inde auferendo e Facti ſum⁹ ⁊c̄.q.d.tanq̄ extranai a te dimiſſi ſum⁹ in manibus inimici tui.

k zel⁹ tuus et fortitudo tua:
l multitudo viſcerū tuorū ⁊
m miſerationū tuarū. Super
n me continuerūt ſe. Tu em̄
o pat noſter ⁊ abraā neſciuit
nos ⁊ iſrael ignorauit nos
p q Tu dñe pr̄ nr̄ redēptor nr̄
r s a ſeculo nomē tuū. quare
t errare nos feciſti dñe: de
v vijs tuis: induraſti cor no
x y ſtrū ne timerem⁹ te. Con
a uerte ꝓpt ſeruos tuos tri
b bus hereditatis tue. Qua
ſi nihilū hoſſiderunt pplm
c d ſctm̄ tuū hoſtes noſtri con
culcauerūt ſanctificationē
e tuā. Facti ſumus quaſi in
principio cū non dominareris noſtri neq; inuocaret
nomen tuum ſuper nos.

In ca.lxiij.vbi dr̄ in poſtil.ꝑmū eſt ꝙ iſta expoſitio in aliquib⁹ videt extranea

Additio.j.

Expoſitio ſanctoꝝ in hoc loco nō videt extranea ſi bene ꝯſideret.ſ; ſatis rōnabilis nō obſtantib⁹ poſtillatoris rōnib⁹ ꝯ eā factis.⁊ iō ſicut ꝑ modū inq̄ſitiōis ſcholaſtice eā poſtillator impugnauit ſic pari mō defendēda eē videt. Ad h̄ em̄ qd̄ ꝑmo dicit ꝙ hirl'm ſeu iudea nō dꝫ intelligi ꝑ edom cū idumea ſp fuerit iudee inimica.dicendū ꝙ deſcendētes a iacob ſm carnē ⁊ ab eius fide recedentes.ſicut fuit ſynagoga iudeoꝝ xp̄m negātiū.⁊ crucifigentiū.talis ſynagoga merito tranſit in idumiticā inimiciciā ꝯ verā iudeā.vñ et nomē idumee ſibi vendicāt q̄ ab exordio fuit iſraeli inimica ꝓut plene declaratū eſt ſ̄.xxxiiij.ca.in additione vbi oñſum fuit ꝙ ꝑ idumeā intelligit ibi ad lr̄am ſub ſenſu methaphorico ſynagoga iudeoꝝ q̄ eſt ſynagoga ſathane Apoc.ij. Silr ꝑ boſra eadē intelligit ſynagoga ad lr̄aʒ ſub alia rōne.vide ibi. Itē ad h̄ qd̄ dicit.ex h̄ ꝙ dr̄. Aſperſus ē ſanguis eoꝝ ſupveſtimenta mea.nō recte intelligit de ſanguine xp̄i qꝛ nō iuenit talē modū loquēdi i ſcripturis ſacris.dicēdū ꝙ ſicut in ſcripturis ſacris quiq; attribuūt xp̄o aliq̄ q̄ ei nō cōpetūt ſm ſe.ſ; alias ꝯſideratiōes.vt cū dr̄ in pſal.i ꝑſona xp̄i Verba delictorū meoꝝ. In quib⁹ v̄bis xp̄s dicit delicta alioꝝ eē ſua inq̄ꝫtū ꝓ eis penā ſuſtinuit.vt ip̄e poſtil.ibidē exponit.ſic in h̄ loco aſpſus dr̄ eē ſanguis eoꝝ nō qꝛ eſſet eoꝝ ſanguis ꝓprie.ſ; qꝛ ꝑ ꝓcuratione eoꝝ fuit effuſus vl' etiā qꝛ ip̄i fecerūt ſe obnoxios ſanguis.di. Sāguis ei⁹ ſup nos ⁊ ſup filios nr̄os. Itē ad h̄ ꝙ dic̄ ꝙ xp̄o aſcendente myſteriū incarnatiōis iā erat in effectu cōpletū dicendū.ꝙ licet angeli viſione beatifica myſteria grē ꝯgnoſcūt nō tñ oīa.neq; equalit oēs.ſ; ſm ꝙ de⁹ voluerit eis reuelare.vt i ꝑma pte.q.lvij.arti.vlti.i corpe q̄ſtiōis.⁊ iō ꝯgnitio omniū myſterioꝝ incarnatiōis xp̄i videt excedere facultatē angelice cognitionis.vñ de talib⁹ angeli amplius querebāt edoceri. Dato etiā ꝙ hec rō eēt valida.tñ adhuc nō cogeret exponere hanc ꝓphetiā de xp̄o poſt paſſionē ſuā ad patrē redeūte.⁊ h̄ exponēdo ꝙ h̄ qd̄ dr̄.b. Quis ē iſte q̄ venit de edom.ſit v̄bū eſaie admirātis de victoria paſſiōis.ꝓut poſtil.vult ſm ſuā expoſitionē Itē ad h̄ qd̄ dicit ꝙ nō artamur ad tenendū expoſitōnē ꝑdictorū ſanctoꝝ dicendū ꝙ licet verū ē ꝙ ea q̄ habent tm̄ ex dict' ſanctoꝝ doctorū nō ſunt tante auctoritat' vt ex eis teſtimonia ꝑferant: ꝓut dicit Aug.tñ ſm pietatē ſeu ex dono pietatis optet honorare ſanctos ⁊ nō cōtradicere temerarie eoꝝ ſcripturis.

In eodē caplo vbi dr̄ in poſtilla. Indignatio mea contra antixp̄i mala.

Additio.ij.

Ubi nos habem⁹. Indignatio mea.in hebreo habetur Ira mea auxiliata eſt mihi.c⁹ ſenſus ē. Nā ſ; philoſophū.ad ꝑſentiā vindicte delectatio ſequit.q̄ q̄dē vindicta ſi ſit ꝑfecta totaliter excludit triſticiā. vñ h̄ loquit de⁹ ad modū homis q̄ vindictā ꝑfectā exercens ꝑ ſuā irā ex h̄ cōſequit quietationē ſeu delectationē: ⁊ ſic ira auxiliat irato.de quo dicit. Ira mea ſeu indignatio mea auxiliata eſt mihi.

In eodē caplo vbi dr̄ in poſtilla. Tu em̄ pr̄ nr̄. In generatiōe em̄ mater miniſtrat materiā.

Additio.iij.

Sicut de⁹ infundit aīam corpori organizato creando: ita etiā eſt creator materie de nihilo eā ꝓducēdo. Unde ſm ꝯſiderationē poſtillatoris ſic pertineret ad deū reſpectu hoīs ratio maternitatis ſicut ⁊ paternitatis. Et iō alit videt dicendū. Pro q̄ attendendū ē ꝙ ad hoc ꝙ affectū filialē habeam⁹ ad deū requirit donū ſpūſſancti.ſ.donū pietatis ꝑ qd̄ donū cultū ⁊ officiū exhibem⁹ deo vt patri ſm illō Ro.viij. Accepiſt' ſpiritū adoptōnis filiorū i quo clamam⁹ abba pr̄. vñ ſm ſctm̄ Tho. in ſecunda ſecunde.qōne.cxxj.arti.j.in reſpōſione ſcdi argumenti.deo exhibere cultū vt patri eſt excellenti⁹ q̄ʒ exhibere cultū deo.vt creatori ⁊ dño. Et iō ad ꝓclamandū paternalē pietatē dei cū dixiſſet. Multitudo viſcerū tuorū ⁊c̄.ſubdit. Tu em̄ pr̄ nr̄.p.d.nō ſolū ad te clamamus vt ad creatorē ſeu dñm.ſ; vt ad patrē cui mag' ꝑtinet oñdere viſcera miſerationū ad filios.⁊ ſequit. Abraam neſciuit nos.q.d.paternitas tua erga nos.nō ē iſta ſicut paternitas abrahe vel iſraelis.qꝛ tu nō ſolū es pr̄ ſ; etiā dñs ⁊ redemptor ⁊ ſaluator.vñ ſubdit ꝓpheta di. Pater noſter redemptor nr̄ a ſeculo ⁊c̄.

Replica.

In caplo.lxiij.poſtillator allegat expoſitionē beati Dyoniſij ⁊ bti Hieronymi exponētiū ꝓut cōit de xp̄o poſt paſſionē redeūte ad patrē.ſ; dicit ſalua reuerentia ſanctoꝝ illā expoſitionē.nec velle ſeq̄.nec reprobare.ſꝫ ꝑ modū ſcholaſtice inquiſitiōis pauca circa eā dicere.primū ꝙ illa expoſitio videt ad litterā eē extranea vbi ꝑ edom accipit mōs oliueti vl' hirl'm.cū edom fuit iudee ſp hoſt' ſic̄ eſau iacob. Scdo circa h̄ qd̄ dr̄. Et aſpſus ē ſanguis eoꝝ ſup veſtimēta mea.exponit ꝙ ſanguis xp̄i dicat ſanguis iudeoꝝ.qꝛ ꝑ ꝓcuratione eoꝝ effuſus ē dic̄ poſtillator ſe nō recolere ſileʒ modū loquēdi in ſcriptur'. Tercio ē ſibi dubiū q̄ ad admiratōes h̄ poſitaſ q̄s iſta expoſitio dicit eē āgeloꝝ ⁊c̄. Et finalit ſe excuſās a ſeq̄la illi⁹ expoſitiōis dic̄.dato ꝙ nō eēt tal' loquēdi extraneitas.nō ſum⁹ tñ artati ad tenēdū illā expoſitōnē.tū qꝛ ſac̄ ſcripta expſſe ñ declarat ꝙ iſte ſit ſenſus h⁹ ſcripte ⁊ nō ali⁹.ſic̄ i pleriſq; loc' fit.exēplū ſ̄.vij.c. Ecce v̄go ꝯcipiet.ſēſus illi⁹ determinat auctoritate euāgelij ⁊ ſic d̄ alijs.

Nec eccleſia determinauit. ſȝ ſolū habemꝰ ad id auctoritatē dyoniſij ⁊ hiero. ex q̄ nō hr̄ argumentū neceſſariū q̄ȝuis ꝓbabile ꝑut vult ſanctꝰ Tho. j. pte ſumme arti. viij. j. q. in rn̄ſione ad ſcōm argumentū. Et hoc idē vult beatus Augꝰ. ad vincentiū donatiſtā. q̄ arguebat ꝯ eū de dictis beati hylarij. cui rn̄dit beatꝰ Augꝰ. di. Hoc genꝰ ſcripturarū ab auctoritate ſacri canonis diſtinguēdū eſt. nō enī ſic legunt̄ tanq̄ȝ ex eis teſtimonia ꝓferant̄ vt ꝯ nō liceat ſentire. Sic ⁊ iſdē beatꝰ Augꝰ. libros ſuos non vult legi vt neceſſitatē credulitatis imponāt. vt pȝ in libris retrac. Sȝ his bn̄ dictis ⁊ ad multa valentibꝰ Burgēſis ſe opponit volens dicta motiua poſtil. euacuare Ad pmū rn̄det ꝑ ſenſū quē ipemet dicit methaphoricū. ꝙ ꝑ edom ſignificet̄ hirl'ȝ qḋ ſi ita ē. nihil ē ad ꝓpoſitū qꝛ poſtil. dic̄ ad lr̄aȝ ñ ad methaphorā. Nā mlt̄a ſt̄ v̄a ꝑ methaphorā q̄ ad lr̄aȝ vt t̄mi ſonāt ſt̄ abſurda. vt Iud. ix. Iert ligna vt eligerēt ſibi regē. vñ ſic̄ ſm Bur. ⁊ oēs cōiter doctores a ſolo ſenſu lr̄ali ſumit̄ efficax argumētū. igit̄ etiā a ſolo ſēſu lr̄ali nō a methaphorico ſumit̄ efficax ad argumētum rn̄ſio. qꝛ igit̄ Burgenſis ꝑ methaphorā rn̄det nō euacuat pmū poſtillatoris argumētū. Ad ſcḋȝ argumētū poſtil. rn̄det burgen. ꝑ lr̄e corruptionē. qꝛ mutat actiuū in paſſiuū. ꝓpheta ei i ꝑſona xp̄i dicit h̄ ḋ ſanguis effuſione quā actiue xp̄s fecit nō quā paſſiue ſuſtinuit. pȝ h̄ ex lr̄a in q̄ ḋr. Calcaui eos in ira ⁊ cōculcaui in furore meo. ⁊ aſꝑſus eſt ſanguis coꝝ ſuꝑ veſtē meā ⁊c̄. h̄ fit ſermo de ira furore ⁊ indignatiōe xp̄i q̄ in effuſiōe ſanguis xp̄i q̄ de corꝑe eiꝰ effuſus eſt. locū nō hn̄t. qꝛ i ea ex pte xp̄i. nec fuit ira. nec furor. nec indignatio. ſȝ charitas: patientia: ⁊ diuina miſeratō. Ad tertiū argumētū poſtil. Burgē. rn̄det q̄ſi actꝰ aliq̄s hierarhicꝰ eſſȝ inq̄ſitiuꝰ. qḋ videt̄ verū qꝛ actꝰ hierarhici ſunt ſupioꝝ ad inferiores vt docet beatꝰ Dyoniſius. Cū igit̄ nō ſit minor difficultas in q̄rendo q̄ȝ in determinādo q̄ſita. talis igit̄ actus hierarchicus ſi eēt: nō eēt inferioꝝ ad ſupiores. ſȝ ecōuerſo. ſūt igit̄ actꝰ hierarchici reuelatiōes ſpōtanee nō inq̄ſitiōes exacte. Sūt etiā beati in his q̄ oñdunt̄ cōtenti nō nimiū inq̄rēdo curioſi. ⁊ videt̄ in hac pte Burg. poſtillatorē nō recte vidiſſe qñ dicit eū ſentire. ꝙ ille inq̄ſitiōes ſint eſaie de victoria paſſiōis xp̄i Nō enī poſtillator h̄ dicit. ſȝ dicit ꝙ eſaias admirat̄ ꝑ huiuſmodi inq̄ſitiōes de victoria xp̄i ꝯ antixp̄m. de q̄ ⁊ burgenſis rōne cōpulſus dimittendo ſniam ſanctoꝝ ⁊ ſeq̄ndo poſtillatorē exponit hūc paſſum. Et indignatio mea auxiliata ē mihi ꝯ antixp̄m inq̄t. Ad vltimā rōnem poſtillatoris nō recte innuit Burgñ. q̄ſi poſtil. temerarie ſe opponat dictis ſanctoꝝ. qḋ ptȝ in ſua ꝓteſtatione. qꝛ vt dicit ſine p̄iudicio ſentētie ſanctoꝝ intendo aliā ꝓſequi.

In eodē ca. vbi ḋr. Tu pr̄ nr̄ es. poſtillator dic̄ ꝙ deꝰ potius ḋr pater hois q̄ȝ mater. qꝛ miniſtrat formā. mat̄ vero materiā in hois generatiōe. Burgenſis volens hoc bene dictū informare arguit ꝙ ſm dictū poſtillatoris. deꝰ habet ita rōnem maternitatis ſicut paternitatis. qꝛ creādo materiā miniſtrat: ſicut ⁊ formā. Reſpondeo. q̄uis deus creauit materiā primā. ex h̄ tñ nō ḋr mr̄ in generatiōe hominis. qꝛ nō cōponit̄ hō ex illa materia prima ⁊ aīa. ſed ex corꝑe ⁊ anima. corpus ei organizatū nō eſt ex nihilo ꝑ cōſequens nō ē creatū: ſȝ oꝑe parētū generatū. parēs aūt in hoc oꝑe miniſtrans materiā vere mater ḋr. admiſtrās formā ḋr pr̄. qꝛ igit̄ deꝰ huic corpori generato dat formā ſcȝ animā igit̄ ḋr pater. Eſt igit̄ obiectio Burgenſis temptatiua. ſicut in vico ſtraminū pariſiꝰ conſueuit fieri cōtra beanos.

Caplm. lxiiij.

Utinā. Aliqui doctores catholici exponūt pncipium hꝰ capituli de primo xp̄i aduentu. ſȝ hoc non videt̄ cōuenient̄ dictū qꝛ primꝰ xp̄i aduentus fuit in maxima humilitate. ⁊ ſic deſcriptꝰ fuit futurꝰ Zacharie. ix. Ecce rex tuus venit tibi iuſtꝰ ⁊ ſaluator. ⁊ ipe pauper ⁊c̄. vñ ſuꝑ illud Geñ. xlix. Ligans ad vitē pullū ſuū ⁊c̄. dicit Rabi moyſes. qñ veniet rex meſſias in hierl'm ad ſaluandū iſrl' ipe erit cingulans aſinū ſuū. ⁊ equitans ſuper eū. vt ducat ſe cū humilitate. ſicut ſcriptū eſt Zacharie. ix. Et ipe pauper. Hic aūt aduentꝰ eius deſcribit̄ cū magna ptāte ⁊ terrore ꝓpter qḋ magiſter alexāder de hales exponit hoc de ſcḋo aduentu eius. ſ. ad iudiciū. q̄ in ptāte magna erit ⁊ maieſtate Luce. xxj. Igit̄ hanc ſniam ſequēdo dicendū ꝙ poſtq̄ȝ deſcriptū eſt antixp̄i exterminiū. h̄ ꝯñr ḋſcribit̄ iudiciū. Circa qḋ prio ponit̄ ſanctoꝝ deſideriū. ſcḋo ipm iudiciū. ibi. Ecce tu iratꝰ es. Prima in duas ꝛ primo ponit̄ dictuȝ deſideriū. ſcḋo hꝰ deſiderij motiuū principium. ibi. a ſeculo Circa primū ſciendū ꝙ licet iudiciū futurū horrendū ſit reprobis. tñ ḋſiderādū eſt electis. q̄ tunc in anima et corpore beatificabunt̄. ꝓpter qḋ ſaluator Luc. xxj loquens aplis de iudicio futuro dicit. His aūt fieri incipientibus reſpicite et leuate capita vr̄a. i. exhylarate corda. vt exponit Greg. Qm̄ appropinq̄t redemptio vr̄a h̄ aūt ꝓuidens eſaias dicit.

Caplm. lxiiij.

a Utinā dirūpes celos ⁊
b deſcēderes a facie tua
c montes defluerent ſicut ex
d uſtio ignis tabeſcerent aq̄
e arderēt igni vt notū fieret
f g nomē tuū inimicis tuis a
facie tua gentes turbarent̄
h i Cū feceris mirabilia nō ſu
k l ſtinebimꝰ. Deſcendiſti ⁊ a
facie tua mōtes defluxerūt
m A ſeculo nō audierūt neq̄ȝ
auribꝰ ꝑceperūt Oculꝰ nō
n vidit deꝰ abſq̄ȝ te q̄ p̄paſti
o expectātibꝰ te. Occurriſti
p letanti et facienti iuſticiaȝ.

a Utinā dirūperes celos ⁊ deſcēderes. ſ. ad iudiciū. licet ei tūc nō rūpant̄ celi ſupiores. q̄ nō ſunt ſciſſibiles. tñ celū aereū de q̄ ḋr in euāgelio Uolucres celi ⁊c̄. inflamabit̄ igne ꝯflagrationis iudicis aduentū p̄cedente ſm ꝙ ḋr pſal. xcvj. Ignis ante ipm p̄cedet ⁊ ſic celū aereū q̄dāmodo lacerabit̄. ꝙ ḋr celi pluraliter ponēdo plurale ꝓ ſingulari. ſic̄ Exo. xxxij. ḋr. Iſti ſūt dij tui de vitulo ꝯflatili q̄ erat vnicꝰ. vel alit̄ ꝓpter diuerſas ptes aeris. ſ. ſupiorē montes tranſcendentē ⁊ inferiorē. Ignis eī ꝯflagratiōis attinget vtranq̄ȝ ptē qꝛ tātū aſcēdet q̄ȝtū aque diluuij q̄. xv. cubitis vltra cacumina montiū aſcenderūt Geñ. vij. b A fa. tua mon. deflu. qꝛ ante aduētū iudicis mōtes terremotu corruēt. c Sicut ex uſtio ignis tabeſcerēt. igne eī cōflagratōnis materia mōtiū cū alia terra purgabit̄. d Aque arderēt igni. qꝛ ille ignis purgabit aquas exñtes i ſupficie terre. e Ut notū fieret no. tu. i. ptās tua tanq̄ȝ iudicis venīētis. f Inimicis tuis. qꝛ añ timorē tuū a ſe abiecerūt. g A facie tua gen. tur. ſm ꝙ ḋr Luce. xxj. Areſcentibꝰ hoibꝰ p̄ timore ⁊ expectatione q̄ ſuꝑuenient vniuerſo orbi. iō ſubdit̄. h Cū feceris mirab. lia. p̄dicta i Nō ſuſtinemꝰ qꝛ q̄ntūcūq̄ȝ ſint tūc tpis aliq̄ hoies iuſti cōcutient̄ tñ horrore ex humana fragilitate. qḋ ꝯñr declarat̄ ꝑ ſile cū ſubditur k Deſcendiſti. in datiōe legis ſuꝑ montē ſynai. l Et a facie tua mon. deflu. qꝛ tūc mons ſynai videbat̄ tremere ⁊ ardere. vt hr̄ Exo. xx. ꝓpter qḋ filij iſrl' territi ⁊ pauore concuſſi ſteterūt a longe dicentes moyſi. Loquere tu nob ⁊ audiemꝰ. ⁊ nō loquat̄ nob dñs ne forte moriamur ⁊ ex h̄ ſequit̄ ꝙ maior terror erit qñ veniet ad iudiciū. qꝛ illud reſpectu iſtiꝰ fuit minimū. m A ſeculo. Hic cōſeq̄nt̄ ponit̄ rō dicti deſiderij. ſ. ex ꝑfecta btītudine quā ſācti tūc hēbunt in aīa ⁊ corꝑe ⁊ nō ante. A ſeculo nō audierūt ⁊c̄. qꝛ illud bonū eſt infinitū ⁊ ꝑ ꝯñs inenarrabile. n Que p̄paraſti expectātibꝰ te. ſ. filiū tuū. in cuius aſpectu reficient̄ bti interius rōne ſue deitatis. ⁊ exterius rōne ſue humanitatis. ſm ꝙ dicit Augꝰ. ſuꝑ Ioh. ⁊ ſm h̄ allegat̄ hec auctoritas dicta de filio q̄ eſt dei ſapientia. j. ad Chor. ij. o Occurriſti. i. occurres. qꝛ loquit̄ de futuro ꝑ modū p̄teriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie. p Letanti ⁊ facienti iuſticiā id ē cetui electorum tunc in iudicio apparenti. vt cum leticia deducatur ad patriam.

q in vijs tuis r̃cordabūt tui
r Ecce tu irat⁹ es ⁊ peccaui
s
t m⁹ i ipſis fuim⁹ ſp ⁊ ſalua
v
x bimur Et facti ſum⁹ vt im
y
z mūdi oēs nos ⁊ quaſi pan
nus mēſtruate vniuerſe iu
a ſticie nr̃e. Et cecidim⁹ qua
b ſi foliū vniuerſi ⁊ iniquita
tes nr̃e quaſi vent⁹ abſtu
c lerūt nos. Nō ē qui inuo
d cet nomē tuū: q̇ ɔſurgat: et
e
f teneat te. Abſcōdiſti faciē
g
h tuā a nobis ⁊ alliſiſti nos i
a manu iniquitat̃ noſtre. Et
nunc dñe par̃ noſter es tu:
b nos vero lutuз. ⁊ fictoꝛ nr̃
tu ⁊ opa manuū tuaꝝ oēs
c
d nos Ne iraſcar̃ dñe ſat̃ ⁊
ne vltra memineris iniq̃ta
e
f tis nr̃e Ecce reſpice: ppl̃s
g tu⁹ oms nos. Ciuitas ſcti
h tui facta ē deſerta: ſyon de
ſerta facta ē. hirel̃m deſola
i ta: dom⁹ ſctificatiōis nr̃e
k ⁊ glīe nr̃e vbi laudauer̃t te
patres nr̃i. facta ē i exuſtio
nē ignis ⁊ oīa deſiderabi
l lia nr̃a v̄ſa ſt̃ i ruinas. Nū
m q̇d ſup his ɔtiebis te dñe
n
o tacebis ⁊ affliges nos ve
hemēter. Ca. lxv.
a
b
c
d
e
f
g Queſierūt me q̇ añ nō
interrogabāt iuenerūt
q̇ nō q̄ſierūt me dixi.
Ecce ego: ecce ego ad gen
tē q̇ neſciebat me ⁊ q̇ nō in
h uocabat nomē meū Expā
i
k di man⁹ meas tota die ad
l populū incredulū q̇ gradi
tur in via nō bona poſt co
m gitationes ſuas. Popul⁹
qui ad iracūdiā ꝓuocat me
n ante faciez meā ſp qui im
o molant in hoꝛtis et ſacrifi

q In vijs tuis recoꝛdabūt tui. gratias agendo de om̄i bus bonis q̇ eis feciſti. r Ecce tu. Hic pn̄t deſcribitur ipm iudiciū. Circa ꝙ ſciendū ꝙ duplex eſt dei iudicium vnū diſcretionis qḋ eſt vocatio aliquoꝝ ad fidē alijs di miſſis iudicio dei occulto tn̄ iuſto. ⁊ iſtud iudiciū q̇tum ad ſuū ſtatū potiſſi mū incepit a pnci pio pdicationis chꝛi ſti ꝓpter qḋ dr̄ Job. xij. Nūc iudiciū eſt mundi. ſm ꝙ expo nunt ſancti. Aliud ē iudiciū diſcuſſionis q̇ dei iudicio reddū tur pene ac pꝛemia ꝓ peccatis ⁊ merit̃ ⁊ iſtud potiſſimū fi et in iudicio finali. qñ in aīa et coꝛpe be atificabūt electi. ⁊ cruciabūt repꝛobi. a tpe tn̄ paſſiōis xp̄i cepit pmiatio electo rū q̇tū ad gloꝛiā aīe ⁊ punitio repꝛoboꝝ in aīa. nō ſolū extūc ſ; etiā añ De iſtis au tē duob⁹ iudicijs vi detur Eſaias loq̇ mi xtim vſq; ad finez li bꝛi. Et diuiditur in duas partes. In pꝛi ma ponit iudeoꝝ q̄ rimonia. in ſecunda dñi ſententia cap̄. ſe quēti. Circa pꝛimuз ſciendū ꝙ iudei p oꝛbē diſperſi frequēter lamentant de ſtructionē ciuitatis ⁊ templi p Tytū factā. ⁊ ſuā diſperſi onē p oꝛbē pdicātes in iudea cōgregari ⁊ ciuitatē ⁊ tēplū ſibi reſtitui. licet autē dicta deſtructio ⁊ diſperſio inflicte fuerint eis ꝓpter moꝛtē xp̄i. vt hr̃ expſſe Luce. xix. tn̄ hoc nō credūt iudei. ſ; attribuūt hoc peccato idolatrie vituli cōflatilis: inducētes ad hoc illud qḋ Exo. xxxij. dr̄. Ego aūt in die vltionis viſitabo hoc pctm̄ ipoꝝ. ⁊ idolatrie an tiquoꝝ. q̇ cōtinet in libꝛis iudicū ⁊ regū tpe templi pꝛi mi. ⁊ peccatis auaricie ⁊ odij fraterni q̇ viguerūt tpe tem pli ſecundi. ⁊ ſm hoc pōt hec littera exponi. In hac igit querimonia pmo ponit confeſſio peccatoꝝ cū dr̄.

r Ecce tu iratus es. contra nos. ⁊ cā ſubdit cuз dr̄.
s Et peccauim⁹. quaſi diceret ⁊ iuſte iratus es. q2 pecca uimus. ⁊ nō ſolū de nouo. ſ; etiā ab antiquo. iō ſubdit.
t Et in ipis. ſ. peccatis. v Fuim⁹ ſemp. tn̄ de tua mi ſericoꝛdia ſperamus. iō ſubdit. x Et ſaluabimur. non ex nr̃a iuſticia. ſ; tua mīa. iō ſubdit y Et facti ſum⁹ vt imūdi oēs nos imūdicia peccati. pōt etiā hoc expōi coꝛ poralit. q2 iudei p oꝛbē diſperſi ab alijs gētib⁹ reputāt vi les ⁊ abominabiles z Et q̄ſi pann⁹ mēſtruate vniuer ſe iuſticie nr̃e. q2 iudei mō nō pn̄t ſacrificia ꝓ peccatis of ferre. q2 talia nō pn̄t offerri ab eis niſi i hierl̃m ⁊ ſine tali bus ſacrificijs nō reputāt ſe pfecte mūdari ⁊ iuſtificari.
a Et ceci. q̄ſi foliū. de arboꝛe cadēs. ſic cecidim⁹ ab ho noꝛe regni ⁊ ſacerdotij. b Iniq. nr̃e q̄ſi ven. abſtu. nos expellēdo de terra ꝓmiſſiōis ad longinq̄s ptes oꝛbis.
c Nō ē q̇ inuo. no. tu. i. nō habem⁹ ſūmū ſacerdotē q̇ oꝛet ꝓ nob ⁊ offerat ſacrificiū vt nob placeris. ſm ꝙ dr̄ Leui. iiij. de expiatiōe pcti toti⁹ ml̃titudis. ⁊ p⁹ detminationē ſacrificij debiti ꝓ peccato ſubdit. Et oꝛante ꝓ eis ſacer dote ꝓpici⁹ erit eis dn̄s. iō ſubdit. d Qui cōſurgat ꝓ nobis. e Et teneat te in nr̃a recōciliatiōe f Abſcō. fa. tuā a no. loquit de deo ad modū hoīs irati. q̇ nō vult oñdere faciē ſuā illis ɔ̄ q̇s irat⁹ ē. g Et alliſiſti nos. i. cōfregiſti. h In manu iniq̇tatis nr̃e. i. ꝓpt iniq̇tatē no ſtrā. Cōſeq̇nt notat miſericoꝛdie petitio cū dr̄ a Et nūc dñe pr̃ nr̃ es tu. p creationē b Nos vo lutū. ⁊ fictoꝛ nr̃ ſupple es tu. ſm ꝙ dr̄ Hiere. xviij. Sicut lutū i manu fi guli. ita vos i manu mea dom⁹ iſrl̃ c Ne iraſcaris do mine ſatis. i. abundant d Et vltra ne memineris iniq̇ tatis nr̃e. ad ampli⁹ puniēdū. e Ecce reſpice. miſeriā nr̃aз ⁊ allegat rō cū dr̄. f Ppl̃us tu⁹ oms nos. p legē moyſi no bis datā. g Ciui tas ſcti tui. ſ. hierl̃m tuo cultui deputata h Facta eſt deſer ta. p tytū. i Do m⁹ ſctificationis no ſtre. i. tēplū vbi offe rebant ſacrificia pro ſanctificatione nr̃a. k Et glīe nr̃e. q2 in ipa gloꝛificabamur ſup oīa terrena. Ce tera patēt ex dictis vſq; ibi. l Nūq̇d ſup his miſerijs no ſtris. m Conti ne bis te dñe. a nr̃a ɔſo latiōe. q. d. nō n Ta cebis ⁊ affliges nos i. affligi pmittes ab inimicis noſtris. o Vehement. i. vl tra poſſibilitatē no ſtrā ſuſtinendi. q. d. nō decз te. Ca. lxv.

q Queſierūt. Hic pn̄r ponit dñi ſnia. ⁊ p̊ de gentium vocatione. ſcđo de iudeoꝝ repꝛobatiōe. ibi. Expā di. ſic enim allegat paulus apl̃us ad Ro. x. hāc lit terā dictā eſſe de vocatione gentiliū ⁊ repꝛobatione iude oꝝ. Circa pꝛimū dicit. a Queſierunt me. ad me de uote p fidem venientes ad pdicationē apl̃oꝝ b Qui ante non interrogabant. ſ. gentiles q2 legem diuinit⁹ da tam ⁊ ꝓphetas non habebant. c Inuenerūt. ſ. me per gratiam. d Qui non queſierūt me. ſ. ante pditationē apl̃oꝝ. ideo ſubdit. e Dixi. ſ. determinate diffinien do. f Ecce ego: ecce ego. ⁊ fit duplicatio ad maioꝛem aſſertionē g Ad gentē que non ⁊c. q2 ante pdicctionē apl̃oꝝ gentiles erant cōiter idolatrie dediti. ⁊ ſic inuoca bant idola et non nomen dñi h Expandi. ibi ponitur ſnia dñi q̇tum ad iudeos. ⁊ p̊ ponitur iſta ſnia. ſecūdo re mouetur iudeoꝝ falſa fiducia ſequenti ca. pꝛima diui ditur in tres. q2 pꝛimo ponitur multitudinis iudaice re pꝛobatio. ſcđo paucoꝝ electio. ibi. Hec dicit dominus. ⁊ tercio vtrorūq; retributio. ibi. Et vos. iſta tn̄ diuiſio non eſt omnino pꝛeciſa. q2 in pꝛima parte ponitur aliquid de punitione repꝛoboꝝ. q2 ꝓphete frequenter de vno tranſ eunt ad aliud ⁊ econuerſo. ⁊ maxime Eſaias. Circa p mū dr̄ in pſona dñi. h Expandi manus meas. volens ad me trahere. i Tota die. i. ab antiquo vſq; ad pn̄s. p̊ p ꝓphetas. poſtea p meipm̄ incarnatū k Ad ppl̃m in credulū. i. iudaicū q̇ ſemper fuit dure ceruicis. vt patз ex curſu veteris ac noui teſtamēti. l Qui gradit ⁊c. poſt cogitationes ſuas. i. poſt inclinationem fomitis ad ma lum ⁊ non poſt leges meas. m Populus qui ad ira. ꝓuo. me ante fa. meā. quia etiam in loco diuini cultus exercebant idolatriā tempoꝛe manaſſe. ⁊ aliquoꝛum ali oꝛum regum. vt patet. iiij. Regū. ⁊. ij. Paral̃.
n Qui immolant in hoꝛtis. vbi colebāt idola. in locis. ſ. nēoꝛoſis vbi etiā luxuriā exercebāt i veneratiōe idoloꝝ vtpote venerē ⁊ pꝛiapi. o Et ſacrificāt ſup lateres. i. ſup te cta domoꝝ ⁊ i loco patēti ad dādū alijs exēplū idolatrie

p ¶ Qui hitant in ſepplchꝛis.querendo diuinationes in mortuis ꝑ artē phitonicā.⁊ aliȷs modis ſupſticioſis.
q ¶ Et in delubꝛis idoloꝝ.doꝛmiūt.ibi eni antiquit⁹ ſup coꝛiū hoſtie immolate doꝛmiebant ad habendū reuelati ones in ſomnis ſicut legit̃ de bꝛuto in hiſtoꝛia bꝛitonum

r ¶ Qui comedunt carnē ſuillā ⁊c̃. idolꝰ imolatā ⁊ ſic erat ibi duplex tranſgreſſio ſcȝ legis moſaice: q̄ abſolute ꝓhibet ta- lez carnē comedere. ⁊ ꝓhibitionis idola trie. s ¶ Et ius pꝛo phanū in vaſis eoꝝ id ē oblatio de ma- teria liq̄da q̄ fiebat cū oblatione ſacrifi- cȷ de animalibus. t ¶ Qui dicūt.ſ.genti tili. v ¶ Recede a me ⁊c̃.reputabāt eni gentiles ita immun dos. ꝙ nō cōicabāt cū eis.vt pȝ ex libꝛiſ veteris ac noui teſta menti. iſte tñ cōtem ptus ſic inualuit. et maxime apud iude- os q̄ phariſei dicebā tur ꝙ etiā iudeos cō tēnebāt.q̄ nō erāt de ſecta ſua.vñ ⁊ dño di ſcumbente in domo Mathei:q̄ erat nati one iude⁹ dixerunt. Math.ix. ¶ Quare cū publicanis ⁊c̃. et tñ Mathe⁹ erat na- tione iudeus. ⁊ ſil'e

p cant ſup lateres qui habi-
q tant in ſepulchꝛis ⁊ i delu-
r bꝛis idoloꝝ doꝛmiūt q̄ co-
s medunt carnē ſuillā: ⁊ ius
t ꝓphanū vaſis eoꝝ qui di-
v cūt: recede a me nō appꝛo
pinques mihi: qꝛ immun-
x dus es: Iſti fumus erunt
y in furoꝛe meo ignis ardēs
ȝ tota die. Ecce ſcriptū ē co
a b rā me Nō tacebo: ſed red
dā et retribuā in ſinu eoꝛū
c d iniquitates veſtras ⁊ iniq̄
tates patrū veſtroꝛū ſimꝉ
dicit dñs. q̄ ſacrificauerūt
a ſup montes. ⁊ ſup colles
b expꝛobꝛauerūt mihi: ⁊ re-
c metiar opus eoꝛū pꝛimū i
d ſinu eoꝛū. Hec dicit dñs.
e f Quō ſi inueniat granū in
g h botro ⁊ dicat̃ ne diſſipes
i illud quoniā bñdictio ē ſic
faciā ꝓpt̃ ſeruos meos:
k l vt nō diſꝑdā totū Et edu-
m cā de iacob ſemē: et de iu-

legit̃ in euangelio in pluribꝰ locis.iſti ei phariſei erāt iu- ſti apparent̃ ȝ nō realit̃.⁊ qꝛ ſimulata ſanctitas duplex ē iniquitas ſm ꝙ dicit Hiero.iō ſubdit̃ debita punitio cū dꝛ q ¶ Iſti fum⁹ erunt in furoꝛe meo.i.materia applica bilis igni gehenne. y ¶ Ignis ardens tota die.i.cōtinue ⁊ abſqȝ fine.ſicut dꝛ.ī.in fine libꝛi. Ignis eoꝝ nō extigue tur ȝ ¶ Ecce ſcriptū eſt coꝛā me indelibilit̃ ſm ꝙ dꝛ Hie re.xvȷ. Peccatū iuda ſcriptū eſt ſtilo ferreo in vngne a- damantino. a ¶ Non tacebo.diſſimulādo b ¶ Sȝ red dā ⁊ retribuā ⁊c̃. Ad intellectū hui⁹ ſciendū ꝙ ſicut glo- ria cuiuſlibet beati creſcit ex gloꝛia ſibi cōiunctoꝝ ſic pe- na cuiuſlibet damnati creſcit ex pena ſibi cōiunctoꝝ ꝓpt̃ qd diues epulo in inferno poſit⁹ petȷt lazarum mitti ad fratres ſuos vt cōteſtaret̃ illis ne venirent in locū tozmē- toꝝ Luce.xvȷ.⁊ hoc eſt qd dꝛ b ¶ Sed reddā ⁊ retribuā in ſinu coꝝ.i.iudeoꝝ repꝛobatoꝝ generalit̃ pꝛioꝝ ⁊ poſte roꝝ. c ¶ Iniquitates veſtras.hoc dꝛ q̄tū ad iudeos qui fuerūt poſt captiuitatē babylonis maxime tpe xp̄i ⁊ dei- ceps d ¶ Et iniq̄tates patrū ⁊c̃.ita ꝙ ex pena vr̄a creſcit pena coꝝ ⁊ ecōuerſo.vt dictū eſt. e ¶ Qui ſacrificauert ſup montes. Iſtud refert̃ ad iudeos illos q̄ ꝑceſſerūt ca- ptiuitatē babylonicā q̄ fuerūt multiplicit̃ idolatre. vt pȝ in libꝛis iudicū regū ⁊ ꝑalypo.poſt vo captiuitatē baby- lonicā nō legūtur iudei fuiſſe idolatre niſi aliq̄ pauci cir- ca tpa machabeoꝝ.ȝ poſtea aget̃ de peccatis coꝝ.⁊ iā in te dictū ē.ſ. a ¶ Et ſup col.⁊c̃.colēdo ibi idola faciebāt deo obpꝛobꝛia. b ¶ Et remetiar op⁹ coꝝ.inferēdo penā ſm mēſurā peccati ⁊ modū. c ¶ Pꝛimū in ſinu eoꝛuȝ.i. peccatū factū in iuuētute ſu' puniā cū pctō facto in ſene- ctute.vl' alit̃: Pꝛimū.i.pctm̄ patꝝ i filȷs mō dicto. d ¶ Hec dic̄ ⁊c̃. Hic ꝯñt circa iudeos ponit̃ paucoꝝ ele- ctio.ſ.apl'oꝝ ⁊ alioꝝ q̄ crediderūt in xp̄o,cū dꝛ. Hec dicit

dñs c⁹ vbū fruſtrari nō pot̃. e ¶ Quō ſi inueniat̃ granū ſ.vnū. f ¶ In botro.p⁹ tēpeſtatē qd ē modicū reſpectiue g ¶ Et dicat̃.volenti accipe h ¶ Ne diſſipes illud qm̄ bñ dictio ⁊c̃.i.donū dei qd remanſit ceteris peꝛitibꝰ i ¶ Sic faciā ꝓpt̃ ſeruos meos.i.ꝓpt̃ patriarchaſ ⁊ ꝓphas antiq̄s

n da poſſidentē montes me-
o p os. Et hereditabūt eā ele-
cti mei et ſerui mei habita
q bunt tibi. Et erunt campe
ſtria in caulas gregum: et
vallis achoꝛ in cubile ar-
mentoꝛū pplo meo. qui re-
r quiſierunt me: Et vos qui
s dereliquiſtis dñm. qui ob
t liti eſtis montē ſanctū me-
um qui ponitiſ foꝛtune mē
v x ſam et libatis ſup eam nu-
merabo vos i gladio ⁊ om
y nes i cede coꝛruetiſ pꝛo eo
a ꝙ vocaui ⁊ nō rñdiſtis lo-
b c cut⁹ ſū ⁊ nō audiſtis ⁊ faci
ebatis malū i oculis meis
d ⁊ q̄ nolui elegiſtis ꝓpt̃ hoc
e hec dicit dñs de⁹ Ecce ſer
ui mei comedēt ⁊ vos eſu-
rietis Ecce ſerui mei bibēt
f ⁊ vos ſitietis. ¶ Ecce ſerui
g mei letabunt̃ ⁊ vos cōfun-
h demini: Ecce ſerui mei lau
dabūt ꝑ exultatiōe coꝛdis

k ¶ Vt nō diſꝑdā to tū.ſ.pplm iudaicū. l ¶ Et edu. d ia.ſe.ſ. apl'os ⁊ alios de iu- daiſmo credentes. m ¶ Et de iuda de q̄ tribu nat⁹ ē xp̄s ſm carnem. n ¶ Poſ. mō.me.i.eccl'iā milit tātē ⁊ triumphantē o ¶ Et here.eā.ſ.eccl'i aȝ militātē p⁹ ⁊ triū- phātē p⁹ea p ¶ Ele cti mei.i.xp̄inai vert q ¶ Et erūt cāpeſtria in cau.gre ⁊c̃.⁊ ꝑ gre ges frequent̃ in ſcri ptura intelligunt̃ fi- deles.pſ̄.xcuiȷ. Nos aūt ppl's paſcue ei⁹ ⁊ oues man⁹ eius.ꝑ caulas igit̃ i cāpeſtri b⁹ ⁊ vallib⁹ edifica- tas intelligūt̃ eccl'ie edificate ꝑ oꝛbē vbi- qȝ.i q̄b⁹ fideles con- gregāt̃ ad ꝑcipiēdū ſacramēta et diuini vbi nutrimētū. Exp̄ mit̃ tñ i ſpāli vallis achoꝛ q̄ de pctō ſuo vere penitens dedit gloꝛiam deo Joſue. vȷ.ca.qꝛ eccl'ia ē lo- c⁹ receptiu⁹ vere pe nitētiū. Deſignat̃ etiā hic noīe gregū fideles minoꝛes et maioꝛes noīe armentoꝝ. r ¶ Et vos. Hic ꝯñt ponit̃ ꝑ- dictoꝝ retributio ⁊ p⁹ repꝛoboꝝ ⁊ electoꝝ mixtim.ſecūdo electoꝝ ſeꝑatim.ibi. Quia obliuioni.i. Circa ꝑmū dꝛ. r ¶ Et vos q̄ dereli.do.colētes idola. s ¶ Qui obli.eſtis mōtē ſanctū meū.vbi erat tēplū diuino cultui dedicatū t ¶ Qui po.foꝛ.men.eo ꝙ reputabat̃ dea felicitatis tꝑalis v ¶ Et libatis ſup eā.oblationē de liquidis i hac idolatria ⁊ ſupꝛadictis fuerūt iudei implicati añ captiuitatē baby lonicā.qꝛ multi ex eis ſeq̄bant̃ omnimodā idolatriaȝ. vt ptȝ ex.iiij. Regū. x ¶ Numerabo vos in gladio.q.d.nul lus euadet: iō ſubdit̃. y ¶ Et oēs ⁊c̃.ꝓ eo ꝙ vocaui ꝑ ꝓ- phetas. ȝ ¶ Et nō reſpondiſtis.pctā veſtra cōfitendo. ȝ magis ꝓphetas deriſiſtis cōtumaciā augendo.vt patȝ.ij. Paralypo.vlti. a ¶ Locutus ſum in ꝑſona ꝓpꝛia in hu manitate aſſumpta. b ¶ Et nō audi.ȝ magis doctrinaȝ meā repꝛobaſtis vt pȝ ex euāgelio i pluribꝰ locis c ¶ Et faciebatis malū ⁊c̃.bona paupū rapiendo ⁊ fratres vr̄os odiendo.iſta.n.duo.ſ.auaricia ⁊ fraternū odiū multū vi- guerūt in pplo iudaico poſt reditū captiuitatꝭ babylonis ceyt dicūt etiā iudei ⁊ magis increuerūt iminēte tpe xp̄i d ¶ Et q̄ nolui elegiſtis.ſ.falſam apparētiā ſanctitatꝭ.ꝓpt̃ qd xp̄s maxime ꝯ hypocriſim ꝑdicauit.⁊ ſubdit̃ pena iu xta bonoꝛū ꝑmia.qꝛ oppoſita iux̃ ſe poſita magꝭ eluce- ſcūt.cū ſbdit̃. e ¶ Ecce ſerui mei comedēt ⁊c̃.ꝑ cibū ⁊ po tū hic itelligit̃ refectio bonoꝝ in celo.qꝛ cōiter in ſcriptu ra ſacra bona ſpūalia ⁊ celeſtia methaphoꝛice ꝑ coꝛꝑalia deſignant̃.⁊ per ſitim ⁊ eſuriem punitio maloꝛuȝ in in- ferno.vbi eſt defectus omnis boni f ¶ Ser.mei.letabū. in clara viſione diuina g ¶ Et vos ꝯfun.confuſione ex- trema deiecti cū demonib⁹ i penā. h ¶ Ecce ſerui mei lauda, etiā laude coꝛpoꝛali.q̄ ſm doctoꝛes erūt in patria.

i ⁊ vos clamabitis ꝑ dolo-
k re cordis ⁊ ꝑ cōtritiōe ſpẽs
l m vlulabitis ⁊ dimittetis no
n mē vr̄m i iuramētū electis
o meis ⁊ inficiet te dn̄s deꝰ
p q ⁊ ſeruos ſuos vocabit no-
r mie alio. In q̊ q̇ bn̄dictꝰ ē
s t ſuꝑ terrã ⁊ bn̄dicet̄ in deo
v x amē. et q̇ iurat i t̄ra iurabit
y z i deo amē. qꝛ obliuiōi tra-
dite ſūt anguſtie priores ⁊
qꝛ abſcōdite ſt̄ ab ocul̄ no-
ſtris. Ecce ei ego creo ce-
los nouos et terrã nouã ⁊
nō erūt in memoria ꝑora.
⁊ nō aſcēdēt ſuꝑ corꝰ ſʒ gau
c debit̄ ⁊ exultabit̄ vſq̇ in
d e ſēpit̄nū i his q̄ ego creo qꝛ
ecce ego creo hirl̄m exulta
f g tionē ⁊ ppl̄m eiꝰ gaudiū: ⁊
exultabo i hierl̄m et gaude
b bo i ppl̄o meo ⁊ nō audiet̄
i ea vltra vox fletus ⁊ vox
i clamoris. nō erit ibi ãpliꝰ
k ifans dieꝝ ⁊ ſenex q̇ nō im
m pleat dieſ ſuos qm̄ puer cē
n o tū annoꝝ morief: ⁊ pecca-
p tor cētū annoꝝ maledictꝰ
q erit. ⁊ edificabūt domos ⁊
hītabūt ⁊ plātabūt vineas
r ⁊ comedēt fructꝰ eaꝝ. non
edificabūt ⁊ aliꝰ hītabit nō
platabūt ⁊ aliꝰ comedet.
s t Scd̄ʒ.n. dies ligni erūt di
v es ppl̄i mei ⁊ oꝑa manuū
eoꝝ iueterabūt electi mei:
x y Nō laborabūt fruſtra ne-
q̇ generabūt i ꝯturbatiōe
a b qꝛ ſemē bn̄dictoꝝ dn̄i ē: et
c nepotes eoꝝ cū eis: eritq̇

i Et vos clama.ꝑ dolore cor. ſicut ei i p̄ria ponit̄ clamor exultationis ſic in gehenna clamor triſticie ⁊ deſolaltionis. k Et ꝑ cōtri. ſpi. i. deſolatione. cōtritio ei meritoria ibi locū nō hēbit l Vlulabitis. qꝛ vlulatꝰ ē vox diffuſa. ⁊ deſignat magnitudinē anguſtie ⁊ doloris m Et dimitteretis nomē in iuramentū. ſ. execrationis. n Electis meis. i. xp̄ianis q̇ ſic iurāt aliquādo. ſi feci iſtud qd̓ mihi imponit̄. ſuſpēdar ego ꝑ pedes ſicut iudeꝰ. o Inter. te dn̄s deus. qd̓ fuit impletū ꝑ Tytū. p Et ſer. ſuos in eū credētes. q Voca. no. alio. qꝛ vocant̄ xp̄iani a xp̄o. r In q̊ q̇ bn̄dictꝰ eſt ⁊c̄. bn̄dictione gr̄e que dat̄ in baptiſmo. in q̊ accipit̄ nomē xp̄iani s Benedicet̄ in deo. i. bn̄dictione celeſti ſi in gratia ꝑſeueret. t Amen. i. fideliter ſic fiet. v Et q̇ iurat in terra. i. hoibus aliquid affirmādo. x Iura. i deo. ⁊ nō in idolo. y Amē. id ē fidelit̄ dʒ iurare z Quia obli. Hic ꝯn̄t deſcribit̄ retributio electoꝝ ſeꝑatim. tn̄ aliq̇d interponit̄ de punitione maloꝝ. vt videbit̄ ⁊ ꝑ̊ ponit̄ retributio q̄ꝫtū ad ꝯſecutionē boni. cū d̓r. z Quia obliuio. tra. ſunt angu. ⁊c̄. q̄s fideles ſuſtinuerūt ꝓpter magnitudinē glorie ſupueniētis in patria. ⁊ ꝙ ſic intelligat̄ ptʒ ꝑ hoc ꝙ ſubdit̄. z Ecce em̄ ego creo celos ⁊c̄. qꝛ in futuro inouabunt̄ corꝑa celeſtia ⁊ elementa. nō q̄ꝫtū ad ſb̄ſtantiã. ſʒ q̄ꝫtū ad claritatē ⁊ decorē vt ſic magis reluceat i eis bonitas diuina ad gl̄iam dei et etiã electorū in ipis bonitatē dei clariꝰ cōtēplātiū q̄ꝫ ante. ⁊ talis inuocatō vocat̄ hic creatio. ſicut d̓r rex vl̄ papa creari ꝓpter immutationē ſtatꝰ: q̄ꝫuis eoꝝ ſb̄ſtãtia nō mutet̄. a Et nō erūt in memo. pri. ⁊c̄. hoc ē dictū ꝙ ſtatꝰ eoꝝ p̄cedens nulliꝰ momenti reputabit̄ reſpectu ſequētis. b Sed gaudebitis ⁊ exultabitis. vos electi. c Vſq̇ in ſempiternū. qꝛ eternitas a ꝑte pꝰ eſt de rōne btitudinis. d In his q̄ ego creo. i. in corꝑibꝰ celeſtibꝰ ⁊ elementis p̄dicto mō melioratis. e Quia ecce ego creo hierl̄m. i. eccl̄iam triūphātē Heb. xij. Acceſſiſtis ad ſyon mōtē et ciuitatē dei viuētis hierl̄m celeſtē ⁊c̄. nō ei d̓r creari ſimpl̄r qꝛ celū empyreū a p̄ncipio mūdi fuit factū ⁊ angelis repletū. ſʒ d̓r creari q̄ꝫtū ad nouã exultationē q̄ fiet in fine mundi. qꝛ pacto iudicio electi transferētur illuc i ꝑfecta btitudine corꝑis ⁊ aie. ⁊ ex h̄ creſcet gaudiū angeloꝝ. iō ſubdit̄. f Et ppl̄m eiꝰ gaudiū. qꝛ angeli gaudebūt de ꝑfecta btitudine electoꝝ ⁊ electi de cōſortio angeloꝝ. g Et exultabo i hierl̄m. nō eſt intelligendū ꝙ aliq̇d ꝑ h̄ deo accreſcat. cū ex ſeipo ſit ꝑfecte beatus ſʒ qꝛ faciet ciues celeſtes in ſeipo ꝑfecte exultari. ſicut d̓r Gen̄. xxij. Nūc ꝯgnoui. i. ꝯgnoſcere feci h Et nō audiet̄. Hic ꝯn̄t ponit̄ dicta retributio q̄ꝫtū ad amotionē mali. cū d̓r. Et nō audiet̄ in ea vltra vox fletus ⁊c̄. in q̊ notat̄ amotio ois triſticie interioris ⁊ exterioris. i Nō erit ibi ampliꝰ infans dieꝝ. i. aliq̇s hn̄s mlt̄os dies. deficiens tn̄ in induſtria vl̄ ſcia. k Et ſe. q̇ nō iple. di. ſu. i. hn̄s mlt̄os annos i in vacuū trãſactos. ſʒ plenos meritis. ⁊ ꝑ h̄ a ciuitate celeſti amouet̄ defectꝰ noticie ⁊ v̓tutis. Et ꝙ ſic debeat h̄ l̄ra intelligi. ptʒ ꝑ h̄ qd̓ ſubdit̄. m Nā puer centū annoꝝ. i. q̇ multū vixit puerilit̄ ſequēs paſſiōes ſu-

as n Morief. morte eterna o Et pec. cen. an. q̇ trãſiuit tp̄s ſuū in vacuū a bonis oꝑibꝰ. peccãs ex certa malicia p Male. erit iſta maledictiōe q̄ hr̄ Math. xxv. Ite maledicti i ignē et̄nū ⁊c̄. q Et edificabūt domos ⁊c̄. ꝑ h̄ remouet̄ malū ifortunij a hirl̄ʒ celeſti. Circa qd̓ ſciēdū ꝙ magnū infortuniū reputat̄ int̄ hoieſ qn̄ q̇s multū laborat in aliq̊. ⁊ nō ꝑcipit fructū. i edificatiōē aūt domꝰ ⁊ plātatiōe vinee anteq̄ꝫ faciet fructū ē magnꝰ labor. iō magnū infortunium reputabat̄ ãtiq̇tus. ⁊ adhuc reputatur. qn̄ aliq̇s ꝑuenit̄ morte an̄q̄ꝫ expiatur bonū ſequēs domꝰ ab eo edificate. ⁊ vinee plantate. ꝓpt̄ qd̓ Deut̄. xx. d̓r ꝙ illi q̇ edificauerãt domos nouas ⁊ plãtauerãt vineas nō itrarēt ꝑ̄liū. ſʒ reuerterent̄ ad domos ſuas ne forte interficerent̄ in ꝑ̄lio ⁊ priuarent̄ bono ꝯn̄te mō p̄dicto ⁊ ex horrore hꝰ ifortunij mlt̄i poſtea poſſēt a bello ꝓ republica d̓fēdēda retrahi. ꝑ h̄ igit̄ qd̓ d̓r h̄ r Nō edificabūt ⁊c̄. dat̄ itelligi. ꝙ nulla infortunia erunt in ciuitate celeſti. iſta tn̄ ſpãlit̄ exp̄mūtur. qꝛ cōius inter hoies hꝰ vite repiunt̄. iō ſubdit̄ s Scd̄m ei dies ligni. de q̊ ligno debeat intelligi exp̄mit tranſlatio chaldaica q̄ d̓r targū apd̓ Heb. ⁊ eſt valde autētica apd̓ eos. q̄ ſic hʒ. Scd̄m dies ligni vite. ꝑ eſū ei ligni vite durante ſtatu inocentie cōtinuabit̄ vita humana abſq̇ aliq̄ iuetetatiōe. ⁊ illd̓ fuit figura xp̄i. ſm̄ ꝙ dicit Joh. in apoc̄. vlti. ca. q̊ ligno reficiunt̄ bti interiꝰ i aſpectu ſue deitatis. ⁊ exteriꝰ i aſpectu ſue hūanitat̄. iō ſb̄dit̄ t Erūt dies ppl̄i mei. qꝛ vita btōꝝ ē ꝑpetua a ꝑte pꝰ. ſicut ⁊ xp̄s q̇ ꝑ lignū vite h̄ intelligit̄. v Opa ma. eo. iuete. electis meis. i. merita ſanctoꝝ tãtū durabūt i p̄mio ꝓ eis reddito q̄ꝫtū ipi. ſm̄ ꝙ d̓r Apoc̄. xiiij. Opa. n. illoꝝ ſequūt̄ illos. ꝑ h̄ aūt qd̓ d̓r hic. Inueterabūt. nō itelligit̄ aliq̄ corruptō. ſʒ ꝑpetua induratō eo mō loquēdi q̊ d̓r de deo Dan̄. vij. Donec venit antiquꝰ dieꝝ. ⁊ iudiciū dedit ſanctis ⁊c̄. ꝑ antiquitatē ibi intelligit̄ eternitas ⁊ non defectio q̄ cōcomittat̄ antiq̇tatē dictã Heb. viij. Qd̓ antiq̇t̄ ⁊ ſeneſcit ꝓpe interitū ē. x Nō laborabūt. i. nō laborauerūt. qꝛ freq̄nt̄ h̄ accipit̄ futurū ꝓ p̄terito ⁊ ecōuerſo. y Fruſtra. qꝛ ꝯſeqnūt̄ p̄mia z Neq̇ gene. i ꝯtur. i. carnalit̄ quã generationē ſeq̇t̄ ꝯturbatio ſolicitudinis circa ꝓuiſionē vxoris familie ⁊ ꝓlis qd̓ nō hʒ locū in cel̄ iō dicit ſaluator mathei. xxij. ca. In r̄ſurrectiōe nō nubēt neq̇ nubent̄. ſʒ ſunt ſic angeli dei in celo a Quia ſemē bn̄dictoꝝ dn̄i ē. i. apl̄oꝝ. b Et nepotes eoꝝ cuʒ eis. iſti ſūt electi ꝑ ſucceſſores ⁊ diſcipl̄os apl̄oꝝ i fide regenerati Pōt etiã exponi qd̓ d̓r h̄. Neq̇ generabūt i ꝯturbatione de generatiōe baptiſmali q̄ ē ꝑ gr̄am ſpūſſancti mētis q̇etatiua. c Eritq̇. Hic tercio ponit̄ retributio electoꝝ q̄ꝫtū ad dei familiarē aſſiſtentiã ⁊ mutuã charitatis ꝯcordiã. Q̄ꝫtū ad p̄mū d̓r. c Eritq̇ an̄q̄ꝫ clamēt ego exaudiã. clamor ei orōnis ē ꝓpt̄ impletionē deſiderij clamantis. ſancti vero in patria nihil volūt abſolute. niſi qd̓ dꝰ vult. ⁊ iō nō orãt niſi ꝓ eo qd eſtimãt deū velle. ⁊ ſic deus exaudit eos an̄q̄ꝫ clamēt. in q̄ꝫtū in ſua diſpoſitiōe imutabili iã eſt ordinatū q̇cq̇d ſimpl̄r volūt ſeu optant. Scd̄m ponit̄ ibi. Lupꝰ ⁊ agnꝰ paſcent̄ ſimul̄ ⁊c̄. ſi h̄ referat̄ ad ſta-

tum eccl'ie militātis. pȝ ſnīa ex dictis ſ̄. xj. ca. excepto qꝺ̇ hic addit. et ſerpenti puluis panis eius. ꝑ ſerpentē hic intelligit dyabolus. q̄ ſub ſpecie ſerpentis p̄mos pentes decepit Geñ. iij. Cuiꝰ panis. i. nutrimētum ſunt hoīes vani et terreni in q̄bus delectat q̄ nomie pulueris deſignāt. ſi aūt referat ad ſtatū eccl'ie triūphātis. eo ꝙ ꝓpħta ſꝑ trāſit de vno ſtatu ad aliuȝ ⁊ econuerſo. ſic exp o nat d Lupꝰ. i. ille q̄ i mōdo pˀus fuit rapax. ſ; poſtea penituit bene viuen do. e Et agnꝰ. i. ille q̄ bene vixit in innocētia perſeuerando. f Paſcētur ſil'. q̄ i celeſti patria ſil' reficiūtur. vt Paulus et Johānes euāgeliſta ⁊ cōſimiles. g Et leo et bos. i. rex vel p̄nceps ſecularis et hō ruralis.

anteqū clamēt ego exaudiā adhuc illis loq̄ntibus ego
d audiā. Lupꝰ ⁊ agnꝰ paſcē
e tur illis et leo ⁊ bos come
f g dēt paleas ⁊ ſ̄pēti puluis
h i k panis eius. Non nocebūt neq̄ occident in omni mō te ſancto meo dicit dominus. Capi. lxvj.
a b Hec dicit dñs. Celum ſedes mea: terra autē
c ſcabellū pedū meoꝝ. Que eſt iſta domꝰ quā edificabi
d tis mihi ⁊ q̄s iſte locꝰ q̄etꝭ

h Comedēt paleas. i. ſil'r reficient i patria. dū tñ ſint ſimiles i meritis. ⁊ ſi dicat hic ꝙ ꝑ paleā nō intelligit cōueniens refectio celeſtis. dicēdū ꝙ hic eſt metaphorica locutio. vt ſatis pȝ ex p̄dictis: q̄ nō importat ſemꝑ ſimilitudinē in oībus. ſicut xp̄s metaphorice leo dr̄ Apocal'. v. capitulo. Ecce vicit leo de tribu iuda ꝓpt eius cōſtātiā et victoriam. ⁊ nō q̄tū ad crudelitatē. eodē modo tenet hic ꝓpħta ſimilitudinē q̄tū ad refectōis vniformitatē. et nō q̄tuȝ ad paleaꝝ vtilitatē. i Et ſerpēti puluis panis eius. exponatur vt p̄dictū ē. k Non nocebūt neq̄ occidēt ⁊c. illa eñ ciuitas celeſtis erit immunis a mutuo nocumento. et oibus modis inuicē ꝯſolabūtur. In ca. lxv. vbi dr̄ in poſtilla. Benedicet in deo. i. benedictione celeſti ſi in gratia perſeueret. Amen. Additio.

Iſta dictio amen nō legit i ve. te. dici in dei ꝑſona aliq̄ affirmatiue annūctiātis ſeu ꝓmittētis. ſ; ſolū in ꝑſona hoīs ſupplicātis. vñ Deutero. xxvij. Rñdit oīs ppl's amē. et Hiere. xj. Et dixi dñe. Amē. i. ſupplico vt ita fiat. ⁊ ſic in alijs ſil'ibꝰ. ſ; i euāgelio hec dictio frequēter reperit dici i ꝑſona xp̄i ꝓmittētis ſeu anūciātis vt cū dr̄ amē dico vob ꝙ denotat ꝓmiſſiones ſeu aſſertiōes a xp̄o factas fore veras ſeu fideliter implēdas. vñ xp̄s ꝓprie pōt dici deꝰ amē eo ꝙ ipe ſolꝰ hāc dictionem freq̄ntabat ꝓmittēdo ſeu aſſerēdo. ⁊ q̄ eiꝰ ſignificationē firmiter obſeruat iplēdo ꝓmiſſa. ⁊ iō poſtq̄ ꝓpħa dixit ꝙ noīa iudeoꝝ xp̄m nō recipiētiū dimitterent i iuramētū. ſ. execratoriū: eo mō q̄ dr̄ Hiere. xxix. Et aſſumet ex eis maledictio oī trāſmigratiōi iudee q̄ ē i babylone dicētiū. Ponat te dñs ſicut ſedechiaȝ ⁊ achab q̄s frixit rex babylōis i igne et ſubiūxit. Quia ſerui dei vocarēt noīe alio. ſ. xp̄iani. Cōſeq̄nt dicit ꝙ deꝰ etiā ſortiret aliud nomē. ſ. deꝰ ame. ⁊ h̄ ē ꝙ dic. Qui ē bñdictꝰ ſ'r t̄rā bñdicet i deo amē. q̄ oīs bñdictio gr̄e ſeu gl'ie nō hr̄ niſi a deo amē. ſ. xp̄o. Sil'r q̄ iurat i t̄ra debet iurare in deo amē. q̄ iuramētū ꝑtinet ad latriā. vñ Deut. vj. cū dixiſſet. Dñm deū tuū timebis ⁊c. ſubdit. Et ꝑ nomē illiꝰ iurab. ⁊ ſic ex p̄dictis ṽbis ꝓpħa itēdit ꝙ oīs bñdictio expectāda eſt a deo amē. ſ. a xp̄o. ⁊ oīs latria debet dō amē. ſ. ipi xp̄o q̄ dr̄ deꝰ amē rōe p̄dicta. Et nota ꝙ deus i ve. le. ꝓmittebat bona ſpūalia ⁊ et̄na implicite. ⁊ tñ nō totalit dabat. ſ; xp̄s p̄dicta ꝓmiſſa impleuit. vñ ſ'r illud Ro. j. ca. Ex fide i fidē. glo. Ex fide ꝓmiſſionis. i fidē impletionis. ⁊ iō deꝰ i ve. te. nūq̄ legit deꝰ dici amē. ꝓpt eoꝝ impletionē. Replica

In ca. lxv. vbi dr̄ q̄ bñdictꝰ ē ſuꝑ t̄rā bñdicet in deo amē. vbi Bur fac̄ vnā extortā expoſitōeȝ. d. h̄ amē eē debere cognomē xp̄i: vt dicat xp̄s deus amē ꝓ

ꝓrie. q̄ freq̄nt vtebat illo noīe. vt pȝ i pluribꝰ locꝭ euangelioꝝ. Sȝ videt ironia imponē alicui nomē ex aliq̄ t̄mino ꝑ loq̄lā freq̄ntato. ſic̄ freq̄nt p̄dicās de noīe hieſu ꝑ diſcolos nomiatꝰ fuit ieſita ironice. q̄d eñ ꝓhibet hic amē accipi ſignificatiue in ꝓpria ſignificatōe ſine tali abuſiua expoſitione. Poſtill'. eñ expoſitio valde rōnabilis ē vſq̄ ad fine huiꝰ libri.

d mee. Quia hec manꝰ mea fe
cit ⁊ facta ſūt vniuerſa iſta
f dicit dñs. Ad quē āt reſpi
ciā: niſi ad pauꝑculū ⁊ ꝯtri
g tū ſpū ⁊ trementē ſ̄mones
h meos. Qui immolat bouē
i q̄ſi q̄ interficiat virū. Qui
k mactat pecus q̄ſi q̄ excere
l bret canē. Qui offert obla
m latōeȝ q̄ſi qui ſanguinē ſuil
n lū offerat. Qui recordatur
o thurꝰ q̄ſi q̄ bñdicat idolo.
p Hec oīa elegerēt i vijs ſuis
q et in abominatōibus ſuis

Capitulum. lxvj.

a Hec dicit dominus. Hic circa p̄dicta remouet iudeorum fiducia falſa. et p̄mo hec fiducia tollitur. ſcōo ꝓpħta ad ꝓpoſitū reuertitur: ibi. Audite ṽbū domi. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ iudei i aduen meſſie expectāt temꝑluȝ reedificādū i q̄ offerēt ſacrificia dō acceptiſſima. hoc remouet ꝓpħa. ⁊ p̄mo cōfidētiaȝ edificatōis. ſcōo dicte oblatōis: ibi. Ad quē. Circa p̄imū. d. i ꝑſona dñi. b Celū ſedes mea: ⁊ t̄ra ſcabel. pe. meoꝝ. nō ē per h̄ intelligēdū ꝙ i deo ſint lineamēta corꝑis. ſic̄ intellexert aliq̄ iudei: ⁊ etiam aliq̄ ſimplices xp̄iani: q̄ ꝓpt h̄ dicti ſūt antropomorphite. vt habet i collatōibꝰ patrū collatōe yſaac. ij. ſ; ꝑ hoc dat itelligi: ꝙ diuina eſſētia nō ē loco ꝯphēſibil': iō ſubdit c Que ē iſta do. quā edi. mihi. i. quā creditis i futuro edificari ꝓ meo cultu. q. d. i h̄ fruſtra ꝯfiditis. d Et q̄s iſte lo. q̄e. al's req̄etiōis mee. q. d. nō q̄eſco niſi in meipo. q̄ in ſeipo ꝑfecte btūs ē. e Quia h̄ manꝰ mea fec̄ ⁊c. q. d. iſtꝭ nō indigeo. ſ; ecōuerſo indigēt cōſeruatiōe mea. aliter redigerent i nihilū. ſic̄ ⁊ ex nihilo facta ſūt. f Ad queȝ aūt ⁊c. Hic ꝯñr remouet ꝯfidētia ſacrificioꝝ. Circa qꝺ̇ ſciendū ꝙ ſacrificia veteris legis ex duobus fuerūt accepta. vnū erat deuotio et obedientia offerentium: eo ꝙ deus talia p̄ceperat offerri. ⁊ ſ̄m hoc motꝰ voluntatis interior ad obediendū deo. erat p̄ncipalit deo gratꝰ ⁊ q̄tū ad hoc dicitur. f Ad quē aūt reſpiciā niſi ad pauꝑculū ⁊c. i. ad vere humilē. g Et tremē. ſer. me. i. vere obedienteȝ q̄ reformidat tranſgredi ṽba mea etiā in minimis. Aliud erat fides offerentiū. ſacrificia eñ illa fuerūt quedam ſigna oblationis xp̄i future in cruce. et ideo talis oblatio erat quedaȝ ꝓteſtatio huiꝰ fidei. oblatio aūt xp̄i in cruce iam trāſijt in p̄teritū. ⁊ ideo oblatio taliū ſacrificioꝝ pꝰ publicatōȝ euangelij ē mortifera. ſicut ſiq̄s vellet ꝓteſtari ꝙ xp̄s ſit venturus. q̄ iā venit. ⁊ hoc eſt qꝺ̇ dr̄ hic. h Qui imo. bo. q̄ſi q̄ int. vi. iſtud ſemꝑ fuit ꝓhibitū ⁊ illicituȝ. ⁊ eodē mō offerre tale ſacrificiū pꝰ euāgelij publicatōnem. i Qui mactat pecꝰ. i. caprā vel ouē. de iſtis eñ tribꝰ ſpēbꝰ aīaliū. ſ. bouis: capre et ouis fiebāt ſacrificia ve. le. ſicut dictū fuit plenius ſuꝑ leuit. k Quaſi q̄ excerebret canem. reputabatur eñ canis tāte vilitatis. ꝙ nō ſolum erat aīal imūdū ad imolandū ⁊ comedēdū. ſ; etiā ad redimēdū: p̄mogenituȝ eñ aſini licet eñ nō offerret. tñ redimebatur oue Exo. xiij. non autem p̄mogenitū canis: ſ; excerebrabatur. l Qui offert oblationē. de terrenaſcētibus. vt de pane: vino: oleo et thure. m Quaſi q̄ ſan. ſuil. offe. qꝺ̇ erat abominabile coram deo. tū q̄ ſus ē aīal imūdū ſ̄m legē. tū q̄ in ſuis ſacrificijs idolatre tali ſanguine vtebant. vt pȝ. j. Mathei. j. n Qui recordatur thuris. i. oblationis thimiamatis. o Quaſi qui be. ido. i. offerat idolo. accipit eñ bñdictio ꝓ latione vel exenio. ſicut dicit. j. Re. xxv. Accipe bñdictōnem quā attulit famula tua ⁊c. p Hec oīa elegerunt in vijs ſuis. dimittētes vias euangelij. q Et in abominatōibus ſuis. i. in talibus oblatiōibꝰ deo abominabilibus

r aīa eoꝝ delectata eſt. Un-
de ⁊ ego eligam illuſiones
t eoꝝ et que timebant addu-
v x cam eis: quia vocaui ⁊ non
y erat qui rn̄deret locut⁹ ſum
z ⁊ nō audierunt. Fecerūtq̄
malū in oculis meis. ⁊ que
a nolui elegerīt. Audite ver-
bū dn̄i q̄ tremitis ad ꝟbū
b c eius. Dixerūt frēs vr̄i odi-
d e entes vos ⁊ abijciētes ꝓ-
f g pter nomē meū. Glorificet
h dn̄s ⁊ videbim⁹ i leticia ve
i k ſtra: ipi aūt cōfundēt. Vox
l ppl̄i de ciuitate: vox de tē-
m n plo: vox dn̄i reddētis retri-
o p butōnē inimicis ſuis. An-
q q̄ pturiret pepit: anteq̄ ve-
niret ptus ei⁹ pepit maſcu-
r lū. Quis audiuit vnq̄ tale
s ⁊ q̄s vidit huic ſil̄e. Nūq̄d
t pturiet t̄ra i die vna aut pa-
v riet gēs ſil̄: q2 pturiuit ⁊ pe
x y perit ſyō filios ſuos. Nun-
q̄d ego q̄ alios parere facio
a b ipe nō pariā dicit dn̄s. Si
ego q̄ generatōnez ceteris
tribuo ſterilis ero: ait dn̄s

r Alia eoꝝ dele. eſt. nō q2 mō offerāt talia ſacrificia: cū offerre nō ſit eis licitū niſi in templo. qd̄ erat in hierl̄m qd̄ ē deſtructū. ſed q2 ſperāt talia delectabiliter exercere i aduētu meſſye vt dictū eſt. Poteſt etiā h̄ referri ad tēpus quod fuit poſt publicatōez euangelij in hierl̄m p aplōs vſq̄ ad deſtructōez tēpli. q2 illo tpe offerebāt ſacrificia etiā tpe obſidionis ciuitatis per Tytū vt dicit Ioſephus libro. vj. de iudaico bello. q2 ſacerdotes offerentes ſacrificia in altari holocauſtoꝝ aliq̄n int̄ficiebant lapidibus machiaꝝ. s Unde ⁊ ego eligaz illu. ⁊c̄. fruſtrando eos ſua fiducia. t Et que timebant adducam eis. ſ. deſtructōez tēpli ⁊ ciuitatis. ſi referat̄ hoc ad tēpus imediate p̄dictū qd̄ preceſſit tēpli deſtructōnez ſi aūt referat̄ ad tēpus ſequēs h̄ exponendū eſt de deiectione ⁊ obprobrio ⁊ alijs malis tpalibus in quib⁹ ſunt et erunt q̄ timent iudei ⁊ timuerūt ⁊ cauſa hoꝝ maloꝝ ſubdit̄: cū dr̄. v Quia vocaui. eos ad fidē in pſona ꝓpria eis p̄dicando ⁊ p aplōs et eoꝝ ſucceſſores. x Et non erat q̄ reſpōderet. q2 pauci cōpatiue hāc p̄dicatōez receperūt. y Locut⁹ ſum ⁊c̄. repetitio eſt eiuſdē ſnie ad maiorē exaggeratōez. z Feceruntq̄ malū ⁊c̄. q2 iudei vſuris rapinis ⁊ ſortilegijs cōiter ſunt valde intenti. a Audite. Remota falſa fiducia iudeoꝝ h̄ ꝓpheta reuertit̄ ad ꝓpoſitū. qd̄ eſt deſcribere duplex dei iudiciū a p̄ncipio ca. lxiiij. vſq̄ ad finem libri. vt dictū fuit ibidez. Et diuidit̄ reſiduū huius ca. in tres ptes. q2 p̄o ꝓpħa deſcribit aliqua ptinentia ad iudicium diſcretionis. ſecundo aliqua pertinentia ad iudicium retributionis: ibi. Letamini tercio aliqua ptinentia ad vtrūq̄ ibi. Et mittā. Circa p̄mū ſciendū q2 iudiciū diſcretōis eſt quo aliqui iudei vocati ſt̄ ad fidē alijs in ſua infidelitate dimiſſis iuſto dei iudicio. ſ3 nobis occulto. primo ergo tangitur iudicium diſcretōnis q̄tum ad dimiſſos. ſecundo q̄tum ad vocatos: ibi. Anteq̄. Circa primum ſciendu3 q2 iudei in infidelitate permanentes fuerunt valde moleſti credentibus. vt patet in actibus aplōꝝ in multis locis. ⁊ h̄ eſt qd̄ dicit̄ hic.
a Audite ꝟbū dn̄i. vos apl̄i et alij credētes b Qui tremitis ad ꝟbū ei⁹ tanq̄ ꝟe hūiles et obediētes. c Dixerunt fra. ve. i. iudei i īfidelitate obſtiati. d Odiētes vos interius in corde. e Et abijcientes. i. exterius ingerentes pſecutōes in corpe. f Propt̄ no. me. i. q2 ꝯfitemini me tanq̄ verū xp̄m. g Glīficet dn̄s. iſtud dicebant ironice de xp̄o. vn̄ ⁊ ipi in cruce pēdenti dicebāt. Mat. xxvij Alios ſaluos fecit: ſeip̄m nō p̄t ſaluū facē ⁊c̄. h Et vide. in leti. ve. q. d. finis vr̄e credulitatis nō erit vobis ad leticiā. ſ3 magis ad triſticiā ⁊ ꝯfuſionē: ſ3 cū acciderit ꝯ̄riū iō ſubdit̄ i Ipi aūt cōfundent̄. ſ. in deſtructiōe ciuitatis ⁊ tēpli p romanos facta ꝓpter mortē xp̄i. iō ſb̄dit̄ k Vox ppl̄i ⁊c̄. clamātis in eius deſtructōe. l Vox de tēplo. ſ. ſacerdotū qn̄ tēpū fuit cōbuſtū. ⁊ ipi fuerīt occiſi d̄ p̄cepto Tyti dicētis. Iuſtū eē ſacerdotes cū tēplo pire m Vox dn̄i. i. romanoꝝ ex victoria exclamantiū vt dicit Ioſeph⁹ li. de iudaico bello. ⁊ dr̄ vox eoꝝ vox dn̄i: q2 in illa victoria fuerīt inſtr̄a dei ⁊ miſtri. n Reddētes retributōez. i. debitā penā. o Inimicis ſuis. i. iudeis q̄ ei⁹ mortē ꝓcurauerīt. p Anteq̄. Hic agit̄ de iudicio diſcretōis q̄tu3 ad vocatos ad fidē. ⁊ q2 xp̄s ē caput fideliū. iō p̄o agit̄ d̄ natiuitate xp̄i. ſcd̄o de natiuitate fideliū i regeneratōe baptiſmali: ibi. Nūq̄d pturiet. Circa p̄mū ſciendū q2 ps iſta ab hebreis antiq̄s ⁊ etiā a modernis cōiter exponit̄ de natiuitate xp̄i. ⁊ q2 debeat ſic intelligi p3 p trāſlatōez caldaicā apd̄ hebreos autēticā q̄ vbi h̄ habem⁹. Anq̄ ptu. pe. anq̄ ve. ptus ei⁹ pe. ma. ſic h3. Adhuc nō erat ei veniēs anguſtia. et adhuc nō veniet ei tremor ex dolorib⁹ ꝓpt̄ ptū: reuelabit̄ rex meſſias. Dicūt igit̄ iudei moderni q2 eadē die q̄ fuit deſtructū tēplum p romanos nat⁹ fuit rex meſſyas. ſ3 adhuc n̄ liberauit iudeos de captiuitate. quia adhuc nō hūit lniaz a d̄o ꝓpt̄ eoꝝ pctā. ſed ſtati cū habuerit ex eq̄ret̄. ⁊ iō expactāt eū ventuꝝ. ſ. ad ſuā liberatōez. ſic fili⁹ regis nat⁹ adhuc magno tpe expectat̄ ad regnandū. Sz p̄t q̄ri ab eis vbi ſtetit tātuz tpis. q2 ā deſtructōe tēpli vſq̄ nunc fluxerīt anni. M. cclj. q2 tēplū fuit cōbuſtū. āno a paſſiōe dn̄i. xlij. ⁊ mō currit ānus dn̄i. M. cccxxvij. Ad h̄ āt rn̄dēt varie q2 aliq̄ dicūt q2 ē cū angel̄: ſic̄ fuit moyſes. xl. dieb⁹ ⁊ xl. noctib⁹ cū angelo q̄ loq̄bat̄ ei i pſona dn̄i. Act. vij. Alij ꝟo dicūt q2 ipe ē rome i porta ſedēſ cū paupib⁹ ⁊ lepros̄. allegātes h̄ illud Eſa. liij. Et nos vidim⁹ eū q̄ſi leproſum a deo pcuſſum ⁊ hūiliatū. ⁊ intelligit̄ de xp̄o etiā ſ̄m hebreos. vt dicūt fuit ibidē. Alij dicūt q2 vapit p mundū in paupertate ⁊ afflictōe ad ſatiſfaciendū ꝓ pctis iudeoꝝ. Sed iſte rn̄ſiones ⁊ cōſil̄es ſatis appent friuole ⁊ falſe ex cōtraria rōne. Itē ſ̄m eos meſſyas ē pur⁹ hō vt p3 ex dictis ⁊ q2 reputāt eū hoiem puꝝ. ⁊ p ꝯn̄s h3 ſenectutez ⁊ corruptionez annexā. ⁊ iō nulla apparētia ē. q2 tādiu vixit. Item extunc exponūt lr̄az iſtā. Anteq̄ pturiet pepit. q. d. dū3 pturiret. ſ. iudea vel ciuitas hieroſolymitana ſentiēs dolorē d̄ ciuitatis ⁊ tēpli deſtructōne: pepit ſaluatorē. ſ. meſſiā dicēdo q2 eadē die fuit dcā d̄ſtructio ⁊ meſſye natiuitas. q2 iſta dictō anq̄ ſp denotat tpis anteceſſionē. ⁊ idem ē de dictione hebraica h̄ poſita. ſ. betherē: q̄ ſp ſigt̄ in ante ⁊ nūq̄ ſigt̄ dū vl̄ qn̄. igr̄ accipiendo id qd̄ ē veꝝ: in h̄ dicto hebreoꝝ. ſ. q2 iſte paſſus intelligēdus ē ad lr̄am de natiuitate meſſie. i. xp̄i ⁊ dimittēdo id qd̄ ē falſu3. ſic exponat̄ ſ̄m veritatē p Anteq̄ ptu. pepit. i. anq̄ btā ꝟgo maria dolorē partus ſentiret pepit. q2 ſic̄ ꝟgo cōcepit ita ſine dolore pepit. q Anteq̄ veni. pt⁹ ei⁹. i. dolor ex ptu: ⁊ ē replicatio eiuſdē ſnie ad maiorē exp̄ſſionē ⁊ ꝯfirmatōez. r Quis audiuit vnq̄ ⁊c̄. q. d. nullus. q2 ſic̄ nulla alia ꝟgo ꝯcepit. ita nec ſine dolore pepit. s Nunq̄d pturiret ⁊c̄. Hic ꝯn̄r agit̄ d̄ natiuitate fideliū p regeneratōez baptiſmalē. q2 p⁹ reſurrectōez ⁊ aſcenſionē xp̄i fideles breui tpe fuerīt valde multiplicati. vt appet in actib⁹ aplōꝝ in plurib⁹ locis ⁊ in legendis apoſtoloꝝ alioꝝūq̄ xp̄i diſcipuloꝝ: ita q2 viuente petro fuit fides publicata in oib⁹ ptib⁹ terre habitabil̄. ſic̄ fuit dcm̄ plenī⁹ ſup illō. p̄s. xviij. In omnē terrā exiuit ſon⁹ eoꝝ ⁊c̄. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. s Nūq̄d pturiet t̄ra in die vna. i. in tpe breui. ⁊ dicet. Parturiet. ſ. eccīa p̄mitiua q̄ fuit in afflictōe ⁊ pſecutōe multa. t Aut pietur gēs ſimul. i. gētiles de oib⁹ ptibus v Ut pturiuit ⁊ pepit ſyon. i. eccīa ſic noīata. vt dictū eſt. ſ. ca. ij. x Filios ſuos. in xp̄o regeneratos. ⁊ q̄a talis multiplicatio repētina facta ē ꝟtute diuia. iō ſubdit̄. y Nunquid ego q̄ alios parere facio. i. fecunditatē naturalē oibus tribuo. a Ipe non pariā dicit dn̄s. multiplicando fideles dicto mō. q. d. immo ſic faciā. ideo ſubditur b Si ego qui generationem ceteris tribuo ſteri. ⁊c̄. replicatio eſt eiuſdem ſententie ad maiorem affirmatōez. Aliqui autem doctores catholici exponunt hoc de eterna

generatiõe filij a patre ſm naturã diuinã: ſ; hec expoſitio videt̃ mag[?] myſtica q̃ʒ literalis. c ¶ Letamini. Hic ↄñter agit̃ de ꝑtinentib⁹ ad iudiciũ retributõis. ⁊ p̃ retributõnis bonoꝝ. ſc̃do maloꝝ ſiue reproboꝝ: ibi. Et cog̃ſcet̃. Circa primũ di. c ¶ Letamini cũ irl̃m. i. cũ eccl̃ia militante ad triumphãteʒ trãſeũ te in finali iudicio. d ¶ Oms q̃ diligitiſ eam. i. hñtes veram ⁊ firmã charitatem e ¶ Gaudete cuʒ ea gaudio. replicatur gaudiũ ꝓpt̃ duplicẽ leticiã tũc ꝑfecte ha bendã. ſ. interi⁹ ⁊ ex- teri⁹ ex gl̃ie anime ⁊ corporis. f ¶ Vni uerſi q̃ luge. ſup eã. in afflictõnib⁹ tyran noꝝ ⁊ maxime anti xp̃i. g ¶ Vt ſuga. ⁊ replea. tot v̾ba cõ ſolatiua et affluẽtie boni expꝛ̃ſſiua ponũ tur ꝟ. ad ↄ̃ſignãduʒ excellentiã retributi onis celeſtis q̃ exce dit nr̃am appꝛ̃henſi- onem ſic̃ dictuʒ ẽ ſ̃. lxiiij. ca. Oculis nõ vidit de⁹ abſq; te q̃ ꝑparaſti expectanti bus te. h ¶ Ad vbe ra porta. ⁊c̃. Iſta di- cunt̃ ad exprimen- dum familiaritateʒ ⁊ beniuolentiaʒ dei erga electos afflictõeʒ matris ad filios. i ¶ Videbit[?]. in effectu qḋ ꝓnunciaui vob: vel Videbit[?]. faciẽ meã clare ⁊ aperte. k ¶ Et gaudebit cor vr̃m. q: dicte viſioni ãnexa ẽ fruitio btã. l ¶ Et oſſa vr̃a. q̃ mõ ſunt in terra ꝑtim arida ꝑtim putrefacta. m ¶ Quaſi her. germi. in reſurrectõne futura. vñ ⁊. j. Coꝝ. xv. Reſurrectio mortuoꝝ aſſimilat̃ ſe- mini germinãti. n ¶ Et cog̃ſcet̃ ⁊c̃. Hic agit̃ de retribu- tione pene q̃ʒtum ad reprobos. ⁊ ↄtinuando ſequẽtia pre- miſſis dicit. Et cogno. ma. dñi ſer. ei⁹. ⁊ indigna. ⁊c̃. ſicut ptãs dñi manifeſte apparebit in retributõne gl̃ie ſeruis ſu is ⁊ elect[?]. ita apparebit eius ptãs in retributõne pene in- fidelib⁹ ⁊ reprobis: iõ ſubdit̃. o ¶ Quia ec. do. i igne ve- niet. q: ignis ↄflagatõnis añ faciem ei⁹ ad iudiciũ venien tis ꝓcedet. ps̃. xcvj. Ignis añ ipm ꝓcedet. p ¶ Et q̃ſi tur- bo q̃drige ei⁹. i. angeli q̃ erunt executores diuini iudicij ⁊ veniẽt cũ magna ptãte. q ¶ Reddere in indigna. fu. ſuũ. i. ſue iuſticie effectũ. q ¶ Et icrepatõeʒ ſuã. q̃ dicet repro bis. Eſuriui ⁊ nõ dediſtis mihi mãducare. ſitiui ⁊ nõ de- diſtis mihi bibere ⁊c̃. s ¶ In flama ignis. q: p⁹ icrepatio nem dictã ꝓferet ↄtra eos ſniam. d. Ite maledicti in igneʒ eternũ ⁊c̃. vt hr̃ ibidem. t ¶ Quia in igne dñs diiudic̃. ꝟ põt referri ad ignẽ ꝓcedentẽ aduentũ iudic[?]: vt dictũ eſt. ⁊ ad ignẽ gehenne. in quẽ poſt ſniam iudicis reprobi detru dent̃. vt dictũ eſt. aliq̃ libri hñt. Q: in igne dñs diiudicabi tur. ⁊ ſic eſt in hebreo: ⁊ eſt eadem ſnia. v ¶ Diiudicabi- tur. i. ei⁹ iuſticia oſtẽdet̃. q: q̃libet ei⁹ iudiciũ iuſtũ videbit x ¶ Et in gladio ſuo. i. in ſnia ſua q̃ gladi⁹ di. y ¶ Ad om nẽ carnẽ. i. carnaliter viuẽtẽ. z ¶ Et multiplicabunt̃ int̃- fecti. morte gehenne. a ¶ Qui ſan. ⁊ mun. ſe pu. falſo tñ b ¶ In hortis. i. in locis amenis vbi colebãt idola ad ſuã ſanctificatõeʒ ſm ſuã erroneã eſtimatõeʒ. c ¶ Poſt vnã intrinſecus. ſic eſt in heb. ⁊ in libris correctis. ⁊ eſt ſenſus: intrinſecus. i. intra hortos dictos. Poſt vnam. ſ. portam vel clauſurã: ⁊ ideo aliq̃ libri hñt. poſt ianuã Ra. ſa. ſic ex- ponit: poſt vnã. i. vna ſocietas p⁹ aliã q: nõ oms ydolatre intrabãt ſil' hortos ad veneratõeʒ idoli: ſ; vna ſocietas p̃. q: egreſſa alia p⁹ intrabat. ⁊ ſic ↄñr. d ¶ Qui come. car. ſuil. idolis imolatã. e ¶ Et abomina. ⁊ murẽ. i. aĩalia im- mũda ſm legẽ. nõ ſolũ ad offerendũ. ſ; etiã comedendum q̃ gentiles ſacrifica- bãt idolis ⁊ inde ali quã ꝑtẽ comedebãt in veneratõeʒ idolo rũ. ⁊ ſil' multi iudei ꝟ faciebãt. q̃ nõ ſolũ imitabant̃ gentiles i idolatria imo etiã freq̃nt̃ excedebant: vtʒ. iiij. Reg. ⁊. ij. pa lip. ⁊ ꝓpt̃ qḋ di ḋ iu- dea ſub nomie irl̃m Ezech. v. ca. Vt pl⁹ eẽt impia q̃ʒ gentes ⁊c̃. f ¶ Simul con ſument̃. nõ ꝑ pene terminatiõeʒ: ſ; ma- gis ꝑ ei⁹ ↄtinuatiõeʒ ſic̃ di in fine hui⁹ ca. Ignis eoꝝ nõ extin guet̃: et iſtud qḋ di- ctũ ẽ de idolatria iu deoꝝ referendũ eſt ad illos q̃ captiuita tẽ babylonicã ꝓceſ- ſerũt: vt ſ̃. dictũ eſt. ⁊ qḋ ſubdit̃. Ad eos q̃ p⁹ fuer̃t. q: tñ iſti ⁊ illi fecer̃t vnũ ppl̃m ſꝟ codẽ ↄtextu de p̃ miſ[?] ꝓcedit̃ ad poſte riores: cum dicitur. g ¶ Ego aũt ope. eo. i. rapinas ⁊ homicidia ex odio frater- no ꝓcedẽtia: q̃ vicia viguerũt in ipſis: vt dictũ eſt ſupra. h ¶ Et cogitatõnes eoꝝ. ad interficiendũ xp̃m: ⁊ etiã laza- rũ reſuſcitatũ. eo q̃ ꝓpt̃ eũ multi credebãt in xp̃m. vt dicit̃ Ioh. xj. ⁊. xij. ⁊ p⁹ reſurrectõeʒ xp̃i ⁊ aſcenſionẽ idẽ machi nati ſunt ↄ̃ apl̃os alioſq; fideles. i ¶ Venio. ad iudiciuʒ extremũ. k ¶ Vt ↄgregẽ. i. in manifeſto ponã ſimul. l ¶ Cũ oĩ. gen. ⁊ lin. q: illud erit iudiciũ gñale. ⁊ pctã oĩm erũt manifeſta ſingl̃is: vt diuinũ iudiciuʒ appeat iuſtum. m ¶ Et veniẽt. oms ad iudiciũ. q: null⁹ ſubterfugẽ valebit n ¶ Et vide. glo. me. quia xp̃c in iudicio appebit in forma humanitat[?] gl̃ioſa. cui⁹ tñ aſpect⁹ erit terribilis ⁊ triſtabiliſ reprobis. ⁊ delectabilis iuſt[?]. p ¶ Et ponã in eis ſignũ. ſ. ſctẽ cruc[?]. ſm q̃ di Math. xxiiij. Tũc apparebit ſignũ fi- lij hoĩs i celo. qḋ exponũt Orig. ⁊ Crĩſ. de ſigno cruc[?] mi- rabilit̃ radiante in iudicio ad gloriã fideliũ ⁊ ↄfuſioneʒ re proboꝝ. ⁊ maxĩe eoꝝ q̃ eũ crucifixerũt manibus ſiue ling uis: iõ di Math. xxiiij. Et tũc plangẽt oms trib⁹ t̃re. i. aliq̃ ex oĩbus gentib⁹. p ¶ Et mittã. Hic vltimo ponit̃ ſil' ali q̃d ꝑtinẽs ad iudiciũ diſcuſſionis. ꝓmittit̃ tñ illud qḋ ꝑtiet ad iudiciũ diſcretõnis. ⁊ ſubdit̃ illud qḋ ꝑtinet ad iudici- um retributõis: ibi. Quia ſic̃ celi. Iudiciũ aũt diſcretiõis ſeꝑando fideles ab infidelib⁹ factũ ẽ executiue ꝑ ꝓdicatio nem apl̃oꝝ aliorũq; diſcipuloꝝ p̃ credentiũ q̃ oẽs vel fere oms fuer̃t iudei ſm ꝟ di. p ¶ Et mit. ex eis q̃ ſaluati fue- rint: alijs in infidelitate ꝑmanẽtib⁹: cuiuſmõi fuer̃t apl̃i ⁊ alij diſcipuli. a ¶ Ad gẽtes. i. ad gẽtiles ↄuertẽdos. Sic eñ dixer̃t paul⁹ ⁊ barnabas iudeis obſtinat[?] Act. xiij. vo- bis oꝑtebat ꝓmũ loq̃ v̾bũ dei: ſ; q: repellit[?] illḋ. ⁊ indig̃s vos iudicat[?] et̃ne vite. Ecce ↄuertimur ad gẽtes. ſic eñ p̃- cepit nob de⁹. b ¶ In mare. i. habitãtes in inſulis maris i q̃b⁹ publicata ẽ fides catholica. p̃ ꝑ barnabã ⁊ paulũ: vt pʒ in actib⁹ apl̃oꝝ ⁊ poſtea ꝑ alios ꝓdicatores i diuerſ in- ſulis mar[?]. c ¶ In affricã. q: b. Mathe⁹ ꝓdicauit i ethio

c de⁹tuus Letami cũ hieru
d ſalẽ ⁊ exultate i ea oẽs q̃ di
e ligitis eã. Gaudete cuʒ ea
f gaudio vniuerſi q̃ lugetis
g ſr̃ eã vt ſugatis ⁊ repleami
ni ab vberib⁹ ↄſolatõis e⁹
vt mulgeatis ⁊ delitijs af-
fluatis ab oĩmoda gl̃a ei⁹.
Quia hec dicit dñs. Ecce
ego declinabo ſuper eã q̃ſi
fluuiũ pacis ⁊ q̃ſi torrentẽ i
undãtẽ gl̃aʒ gentiũ quã ſu-
h getis. Ad vbera portabi-
mi ⁊ ſup genua blandiẽtur
vobis Quõ ſi cui mr̃ blan
diat̃ ita ego ↄſolabor vos
i ⁊ i hierl̃m cõſolabimi. Vi
k debitis et gaudebit cor ve
l ſtrũ: ⁊ oſſa vr̃a quaſi herba
m germinabũt Et cognoſcẽt
n manus dñi ſeruis eius ⁊ i
dignabitur inimicis ſuis.
o Quia ecce dñs in igne ve-
p niet ⁊ q̃ſi turbo q̃driga ei-
q us reddere in indignatiõe
r furorem ſuum: et increpati
s t onez ſuam in flama ignis.
v x Quia in igne dñs diiudi-
y z cabit: ⁊ i gladio ſuo ad om
nem carnem et multiplica-
buntur interfecti a domi-
a no. Qui ſanctificabantur
b et mundos ſe putabant in
c d hortis poſt vnam intrinſe
cus qui comedebant car-
e f nem ſuillam: et abominati
onem et marem: ſimul con
g ſumentur dicit dominus.
h Ego aũt opa eoꝝ: ⁊ cogita
i k tões eoꝝ venio vt congre
l gem cũ omibus gentibus
m n et linguis: et venient: et vi
o debunt gloriam meam. Et
p ponam in eis ſignũ: et mit
a tã ex eis qui ſaluati fuerint
b c ad gẽtes in mare i aphricã

pla. ⁊ Marcus in alexandria que ſūt in aphrica. d Jn
lydiam in qua ꝑdicauerūt etiā alij. e Tenētes ſagittaꝫ
in ytaliam. Petrus em̄ ⁊ paulus ꝑdicauerūt rome q̄ ē ca-
put italie. ⁊ dicūtur hic tenētes ſagittā: qꝛ multi diſcipuli
xp̄iani fuerūt ſub eis rome. quos tanq̄ ſagittas dñi miſe-
runt in ptes longin
quas ad ꝑdicanduꝫ
vt dyoniſiū in fran-
ciā. Marcū i alexā-
driam. ⁊ ſic de mul-
tis alijs. ꝙ autē ꝑdi
catores vbi diuini
ſagitte dicant᷑. pꝫ. s.
xlix. cā. poſuit me q̄
ſi ſagittā electaꝫ ⁊c̄.
f Et greciā. in qua
paulus predicauit.
ſcꝫ athenis. ⁊ i mul-
tis alijs locis. ⁊ Jo-
hānes euangeliſta i
epheſo g Ad in
ſulas longe. vt dcm̄
eſt. s. de paulo ⁊ bar
naba. h Ad eos
qui nō audierūt de
me. i. ad gentiles le-
gem ⁊ ꝓphetas nō
habentes. in q̄bus fit mentio de xp̄o venturo. i Et non
vi. glo. meā. qꝛ nō viderunt xp̄m docenntē ⁊ miracula faci
entē. ſicut viderunt iudei: in quoꝝ terra ꝑdicauit in propa
ꝑſona ⁊ fecit multa miracula: vt pꝫ ex decurſu euangelij
ꝓpter quod dicit Matt. xv. Non ſuꝫ miſſus niſi ad oues
q̄ ꝑierūt dom⁹ iſrael. k Et an. glo. me. gen. ſ. glām mee
reſurrectōis ⁊ aſcenſionis. ⁊ miracula noie meo faciendo
ad confirmatōem ſmonis ſui. ⁊ ſubdit᷑ fruct⁹ doctrine: cū
dr̄. l Et adul. oēs fra. vr̄os. i. xp̄ianos de cūctis gentib⁹
m Donū dño. fidē xp̄i recipiēdo. n Jn eq̄s ⁊ q̄drigis
⁊c̄. nō eſt ꝑ h̄ itelligendū ꝙ talis adductio ſit ꝑ motū loca-
lem ⁊ inſtr̄a corꝑalia. qđ pꝫ ꝑ h̄ qđ ſbdit᷑ o Ad mō. ſan.
me. hie. qꝛ eadē rōne hic acciperet᷑ hirl̄m ⁊ mons ſyon ad
lr̄am ꝓ ciuitate ⁊ tēplo moterialib⁹: qđ dō pōt dici. qꝛ non
poſſet ibi cōgregari totus ppl̄s xp̄ian⁹: imo nec etiā iudai
cus ꝑ orbē diſperſus. ⁊ iō talis adductio ſeu ꝯgregatio in-
telligenda eſt in vnitate fidei ⁊ charitatis de qua dic̄ ſalua
tor Math. xviij. Vbi duo vel tres cōgregati fuerunt i no-
mie meo ⁊ in medio eoꝝ ſum. Et ꝑ varios vecture modos
cū dr̄ hic. Jn equis ⁊ q̄drigis ⁊c̄. itelligunt᷑ miniſteria apo
ſtoloꝝ: ⁊ adiutoria angeloꝝ q̄bus infideles adducti ſūt in
fidē. ita ꝙ ꝑ eq̄s ⁊ q̄drigas ſm hiero. itelligunt᷑ auxilia an
geloꝝ. eo ꝙ helyas eq̄s igneis ⁊ curru igneo legit᷑ rapt⁹ ad
celū. iiij. Reg. ij. ⁊ h̄ miſterio angelico. Per lecticas ⁊ mu
las ⁊ carrucas: intelligūtur miniſteria apl̄oꝝ. ſm tria q̄ in
eis fuerūt ad cōuerſionē infideliū. ſ. ſancta conuerſatio. ſa
na ꝑdicatio. ⁊ ꝑ miracl̄a cōfirmatio o Ad mō. ſan. me.
hie. i. eccíam militanteꝫ vt dictū eſt. s. ca. ij. p Quō ſi i
fe. fi. iſra. i. apl̄i q̄ fuerūt iſraelite genere. q Mun⁹ in va
ſe mūdo ⁊c̄. ſic ſupple accepta eſt corā deo cōuerſio infide
liū ꝑ laborē eoꝝ. imo multopl⁹. qꝛ ſacrificiū deo acceptiſſi
mū eſt zelus animarū. r Et aſſumā ex eis. i. ex gentib⁹
ꝯuerſis s Jn ſacerdotes ⁊ leuitas. qꝛ plures ex ip̄is ēt
a tꝑe apl̄oꝝ ordinati ſunt ep̄i ⁊ eccie miſtri. vt pꝫ de beatis
Clemēte ⁊ dyoniſio ⁊ multis alijs. Et h̄ etiā dicit quedaꝫ
glo. hebraica Exo. xij. ſuꝑ illud. Hec religio phaſe ⁊c̄. Et
ſequitur. Eadeꝫ lex erit indigne ⁊ colono q̄ ꝑegrinat᷑ apđ
vos. gloſa. Futuꝝ eſt vt cōuerſi de gentib⁹ ſint ſacerdotes
dño miſtrantes t Quia ſicut celi. Hic ꝯñr ſubdit᷑ id qđ
ꝑtinet ad iudiciū retributōnis. ⁊ ꝓ͛ quo ad bonos: cum dr̄.
v Sicut celi noui ⁊ terra noua ⁊c̄. qꝛ a ſtatu illi⁹ innoua-
tōnis future. de qua. s. dictū eſt imꝑpetuū non mutabunt᷑
x Sic ſtabit ſemen vr̄m. i. adducti ad fidē ꝑ vos q̄ ſunt đ
numero electoꝝ. y Et nomē vr̄m. i. apl̄oꝝ imꝑpetuū đ

d in lydiā: tenētes ſagittā in
e f g ytaliā ⁊ greciā: ad inſulas
h lōge ad eos q̄ nō audierūt
i de me ⁊ nō viderūt glāꝫ me
k aꝫ. Et annūciabūt glīaꝫ me
l aꝫ gentib⁹: ⁊ adducēt oēs
frēs vr̄os de cūctis gētib⁹
m n donū dño in eq̄s ⁊ in q̄dri-
gis ⁊ i lecticis: ⁊ in mulis ⁊
o in carrucis: ad montē ſctm̄
p meū hierl̄m dicit dñs: quō
q ſi inferant filij iſrl̄ mun⁹ in
vaſe mundo in domuꝫ dñi
r s Et aſſumā ex eis i ſacerdo-
t tes et leuitas dicit dñs: qꝛ
v ſicut celi noui ⁊ terra noua
que ego facio ſtare corā me
x dicit dñs ds̄ ſic ſtabit ſemē
y z veſtrū ⁊ nomē veſtruꝫ. Et
erit menſis ex menſe ⁊ ſab-
a batum ex ſabbato. Veniet
ois caro: vt adoret corā fa-
b cie mea dicit dñs. Et egre-
c dient᷑ ⁊ videbūt cadauera
viroꝝ q̄ ꝑuaricati ſūt i me.
d Vermis eoꝝ nō morietur
e ⁊ ignis eoꝝ nō extinguetur
f et erunt vſq̄ ad ſatietatem
g viſionis omni carni.

Explicit Eſaias.

ciuitate celeſti. iō ſubdit᷑ z Et erit men. ex men. ⁊ ſab. ex
ſab. i. ꝑpetua q̄es ⁊ duratio: que nō poſſunt a vobis exꝑ
mi nec capi niſi ꝑ noia et verba differentias tꝑis ſignātia
⁊ h̄ modo de eternitate dei dr̄ Apoc. j. ca. Qui eſt ⁊ q̄ erat
⁊ q̄ venturus eſt. eternitas tamē duratōis deſignat᷑ per h̄
qđ dicit᷑. Mēſis ex
menſe. et eternitas q̄e
tis: cū dr̄. Sabbatū
ex ſabbato. ſabbatū
em̄ quietē ſignat vt
in hebreo. a Ve-
niet ois caro. i. ois
hō exiſtēs de bono-
rū numero eo mō q̄
dicit᷑. s. xl. Videbit
ois caro ꝑiter ꝙ os
dñi locutuꝫ eſt. vbi
tranſlatio. lxx. habꝫ
Videbit omnis ca
ro ſalutare di noſtri
vt adoret corā facie
mea. que clare vide
tur in patria. Conſe
quenter ponit᷑ retri-
butio maloꝝ ſimul
cū retributōe bono
rum: cum dicitur.
b Egredientur. ſ. bti nō ꝑ loci mutatōeꝫ: ẜ ꝑ conſideratō
nem. c Et videbunt cadauera ⁊c̄. corꝑa dānatoꝝ in ge-
hēna. ⁊ ꝙ iſte ſit intellect⁹. pꝫ ꝑ hoc qđ ſubdit᷑. d Ver-
mis eoꝝ nō moriet᷑. qꝛ vermes corꝑa mortuoꝝ corrodēn-
tes in ſepulcris cito deficiunt cū eis ⁊ in puluerē ꝯuertūt.
e Et ignis eoꝝ non extinguet᷑. Ex quo pꝫ qđ dictū eſt. ſ.
decruciatu corpoꝝ dānatorū i igne inferni q̄ ē inextingui
bilis. f Et erūt vſq̄ ad ſatietatē. i. repletōeꝫ ⁊ ꝑfectōem
g Viſionis omni carni. i. omni homini btō. nō ſic intel-
ligendo ꝙ beati delectent᷑ ꝑ ſe in penis dānatoꝝ. ẜ qꝛ talis
intuitus declarat eis diuine iuſticie exercitiū. ⁊ diuine mi
ſericordie beneficiū. q̄ penas illas euaſerūt ⁊ ꝓprie glorie
augmentū. inq̄ntum maior appet cōꝑata ad ſuū cōtrariū
qꝛ appoſitis iuxta ſe cōtrarijs maiora ⁊ minora vident᷑. j.
Elencoꝝ. ⁊ ex iſtis tribus bti ꝑ ſe letant᷑. ſm qđ dr̄. ꝑs. lvij.
Letabit᷑ iuſtus cū viderit vindictā: ecce ꝑmū. Man⁹ ſuas
lauabit in ſanguine pctōris. inq̄ntum dei miſericordia fa-
ctus eſt imunis ab illis penis. ecce ſcōm. Si vtiq̄ eſt fru-
ctus iuſto. accipit᷑ h̄ ſi ꝓ qꝛ. q̄a ꝑ hoc apparet maior fruitō
ꝓpria. ⁊ ſic totuꝫ cedit in glīam. electoꝝ ⁊ ip̄ius dei ꝑncipa
liter. cui eſt honor ⁊ gloria in ſcl̄a ſeculoꝝ amen.

Jn capitulo. lxvj. vbi dicitur in poſtilla. Hec dicit dñs.

Additio.

i IN hoc capitulo vltimo propheta agit de his q̄ pri
mo capitulo tractauit. ſ. de reprobatione iudeoꝝ
⁊ gentium vocatione. ⁊ de imperfectōne ſeu euacu
atione quorundam contentorū in lege ve. que ad cultum
dei pertinere videbantur. vt ſic reprobatio ꝑmi ſtatus nō
ſolum attribuatur peccatis iudeoꝝ ſed etiam imperfectōi
legis antique de qua apoſtolus ad Hebre. viij. Qđ autēꝫ
antiquatur veteraſcet ⁊ prope meritū eſt. et ſimiliter con-
cludit in fine capituli de ſtatu finali iuſtorum ⁊ ſupplicio
reproborum circa que octo facit. Primo oſtendit imper-
fectōem legis circa determinationem ſolius vni⁹ tēpli ad
diuinum cultum de quo dicit. Hec dicit dominus. Celuꝫ
ſedes mea ⁊ terra ſcabellum pedum meorum. que eſt iſta
domus quam edificabitis mihi. Licet enim templū a ſa-
lomone edificatum. ſimiliter et templum ſecundūꝫ ad di-
uinum cultum pertineret non tamen huiuſmodi domus
materiales capaces ſunt dei: vt forte prout habetur in glo
ſa. aliqui ſtulti ſeu neſcientes eſtimabant: non autem ſapi
entes. Nam vt dicitur in. iij. Reg. viij. Si enim celum ⁊ ce
li celorum te capere non poſſunt quantomagis dom⁹ hec
quam edificaui. et hoc eſt quod dicit propheta. Celum eſt

ſedes mea ⁊c̄. que eſt iſta domus quam edificatis mihi. q̄
ſi iſta nõ ſufficiant ad habitatõnem meã. q̄ quidem impfe-
ctio per legem nouã fuit ablata. in qua nõ fuit tm̄ vnus lo
cus deputat⁹ ad diuinũ cultum. vñ Joh. iiij. dicebat xp̄s ſa
maritane. Venit hora qñ nec in monte hoc nec in hieroſo
lymis adorabitis patrẽ ⁊c̄. vñ habitatio dei ꝓut in lege no-
ua declarat̃ principalr̃ ꝯſiſtit in corde ad h̄ diſpoſito. vnde
Joh. j. Habitauit in nobis. ſ. i recipiẽtib⁹ xp̄m ꝑ verã fidẽ
⁊ hoc eſt qđ dicit ꝓpheta. Ad quẽ aũt reſpiciã niſi ad pau-
perculũ ⁊ ꝯtritum ſpũ. q. d. habitatio mea nõ eſt in domo
materiali: ſed in creatura ratõnali q̄ eſt dei capax. cũ ꝑ ve-
ram humilitatem ⁊ ꝯtritõnem ad hoc diſponit̃. Sancti ei
⁊ iuſti in noua lege templũ dei dicunt̃. Poſſunt tamẽ iſta
verba. Ad quem reſpiciam ⁊c̄. principalius ⁊ magis ꝓprie
exponi de xp̄o: in quo habitat plenitudo diuinitatis: vt di
citur ad Coloſen. ij. Qui pauꝑ ⁊ humilis corde nõ ſolum
ſimpliciter ſ3 exemplũ fuit: vnde Math. xj. capi. Diſcite a
me ⁊c̄. ſimiliter ⁊ trementẽ ſermones meos. ſ. ꝑ ſummam
obedientiam vſq̧ ad mortẽ crucis. vt ad Phil. ij. q. d. In-
ter om̄ia que manus mea fecit: ⁊ vniuerſa q̄ facta ſunt de
quibus ſtatim ſupra fecerat mentõne3: hec eſt ꝓpria ſedes
mea ⁊ quies. ſ. xp̄c pauperculus: nõ illa quam edificatis.
Conſequenter ſcđo poſtq̄ oſtendit impfectõnem legis an
tique quo ad templum materiale. hic ꝯſequenter oſtendit
ipſius impfectõnem quo ad ſacrificia in templo oblata: đ
quo dicit. Qui immolat bouem quaſi qui interficiat virũ
⁊c̄. ꝓut in gloſa. Sacrificiũ veſtrũ nõ placet mihi poſt im
molatõnem veri ſacrificij. in cui⁹ vmbra ſacrificia vob̃ con
ceſſi. Hec em̄ habent̃ in gloſa. ſm̄ quã gloſam ꝯtineantur
hec verba ad illud qđ immediate dixerat. Ad quẽ autem
reſpiciam. q. d. ad illum. ſ. pauperculum ſupra dictũ reſpi
ciam. nõ ſolũ vt templũ meum ſed etiam vt munus mihi
ſuauiſſime oblatũ. iuxta illud ad Ephe. v. Tradidit ſemet
ipſu3 ꝓ nobis oblatõne3 ⁊ hoſtiam ⁊c̄. Poſt qđ ſacrificiũ
qui immolat bouem. quaſi qui interficiat virum. q2 poſt
euangelij publicatõnem talia ſunt peſtifera. ꝓut in poſtil-
la. ⁊ exponant̃ cetera ꝓut ibidem vſq̧ ibi. Audite verbum
dñi. vbi ꝯſequẽter tercio ꝓpħa declarat falſum motiuũ. qđ
iudei habuerũt vt in abominatõnib⁹ p̄dictis ꝑmanſiſſent
⁊ infert eoꝝ ꝯfutatõnem. Ad cui⁹ declaratõnem ſciendu3
ꝙ p̄dicta duo que ſunt de principalioribus fundamentis
fidei legis noue: quoꝝ primũ eſt ꝙ deus dicit̃ ꝓprie habita
re in xp̄o homine ſingulariori et excellentiori modo q̄3 in
aliqua alia re. ſ. ꝑ vnione3 ꝑſonalem: de quo dicit. Ad quẽ
autem reſpiciam ⁊c̄. vt fuit expoſitum. Secundum eſt ꝙ
ſacrificium xp̄i fuit deo acceptiſſimũ ꝓpter qđ dicit̃. Qui
immolat bouẽ ⁊c̄. iſta ⁊ ſimilia q̄ ſunt vera fidei fundamẽ
ta iudei exiſtimãt eſſe valde derogatoria diuine excellen-
tie. Primũ em̄ credũt implicare ꝙ creator ſit creatura. Se
cundũ vo ꝙ diuinitas ſit paſſibilis: ſeu corruptibilis: q̄ꝝ
vtrũq̧ eſſet derogatoriũ diuine excellentie ſi ſic intellige-
ret̃: vt ipſi falſe exiſtimãt. vñ in hoc loco ꝓpheta dirigit ſer-
monẽ ad diſcipulos xp̄i q̄ reuerenter ſuſceperũt ei⁹ verbũ
⁊ doctrinã. d. Audite verbũ dñi q̄ tremitis ad verbũ eius.
dixerunt fratres veſtri. ſ. iudei infideles: q̄ fratres ſunt ſm̄
carnẽ. Odientes vos ⁊ abijcientes ꝓpter nomẽ meũ. quia
q2 iudei tantũ odiu3 ꝯceperũt de xp̄o. ꝙ inter ſe ſtatuerũt
vt ſi quis confiteret̃ nomen chriſti extra ſynagogam eijce-
retur. et ſic de eis ꝓprie dr̄. Abijcientes vos ꝓpter nomen
meum. Quid autem dixerunt hi fratres odientes: ſubdit
cum dicitur. Glorificetur dominus. q. d. Abſit ꝙ de deo
glorioſo talia dicantur ſc3 ꝙ ſit homo verus. ſimiliter et ꝙ
ſit in ſacrificio oblatus quia iſta prout ipſi falſe concipiũt
ſunt contra diuinam excellentiam vt dictum eſt. quos pro
pheta cõfutat dicens in perſona ſui et iuſtorum Et vide-
bimus in leticia veſtra. q. d. veritas predictoꝝ elucidabi-
tur in euentu: primo quia videbimus in leticia veſtra ſcili
cet diſcipuloꝝ. prout infra eodem capi. declarat. vbi dicit̃.
Letamini cum hieruſalem. vt ibidem exponetur. Secun
do pro cõfuſione fratrꝝ odientium predictoru3 dicit. Ipſi
autem confundẽtur. de qua ꝯfuſione ſtatim ſubdit. Vox

populi de ciuitate ⁊c̄. Circa qđ ſciendum ꝙ in deſtructio
ne templi ſecundi tria maxime aduerſantia iudeis conti-
gerunt. vnũ ſc3 ꝙ ciues eorum adinuicẽ odientes ſe inter
ficiebant ꝓut dicit Joſephus de q̄ dicit. Vox populi đ ci-
uitate. Scđm erat qđ in templo occurrerunt multa ſigna
diuine reprobatõnis: vt cum velũ templi ſciſſum fuit ma-
thei. xxvij. ca. ⁊ alia multa que in thalmud narrant̃ ad hec
ꝑtinentia. de quo intelligitur illud. Vox de templo. Ter-
cium eſt vox romanoꝝ exequentiũ diuinam iuſticiam. de
quo dicit. Vox dñi reddentis retributõnem inimicis ſuis
⁊ ſequit̃. Anteq̄3 parturiet peperit. Vbi ꝯſequenter quatu
or ꝓpheta agit de natiuitate pauꝑculi. ſ. xp̄i de quo ante
dixerat. Ad quẽ aũt reſpiciã niſi ad pauꝑculũ de q̄ denun
ciat ꝙ eius natiuitas de beata virgine fuit maxime admi-
rabilis. ⁊ ideo ſubdit. Quis audiuit vnq̄3 tale. Aut q̄s vi-
dit huic ſimile. ſubiungit etiam ꝓpheta de regeneratione
fidelium. d. Nunquid parturiet terra. ⁊ exponat̃ totũ ſic̄
in poſtilla. ſubdit ꝓpheta de generatõne eterna. d. Nunq̄d
ego qui alios parere facio. ipſe nõ pariam. quia quiq̄d per
fectõnis eſt in creaturis ꝑamplius ⁊ ꝑfectius in deo inue-
nitur ſecluſa quacunq̧ impfectione: vnde hec expoſitio q̄
datur a ſanctis doctoribus: vt in poſtilla nõ videt̃ eſſe my
ſtica ſed lr̄alis. Nam paternitas ⁊ filiatio ꝑ prius ⁊ magis
ꝓprie dicunt̃ in diuinis q̄3 in creaturis: iuxta illud apoſto-
li ad Ephe. iij. Flecto genua mea ad patrem domini no-
ſtri iheſu xp̄i ⁊c̄. Conſequenter quinto dicit. Letamini cu3
hieruſalem ⁊c̄. vbi expreſſe declarat illđ qđ prius diſcipu-
lis xp̄i dixerat. Videbimus in leticia vr̄a exponat̃ totũ ſic̄
in poſtilla. Cõſeq̄nter ſexto declarat extẽſe punitõ3 fratrũ
odientiũ et abijcientiũ diſcipulos xp̄i ꝓpter nomen eius.
de quibus dixerat ſupra. Ipſi autem cõfundent̃: ⁊ de hoc
agit cum dicit̃. Et indignabitur inimicis ſuis: vſq̧ ibi. Si
mul ꝯſument̃ dicit dominus: ⁊ exponat̃ totum ſicut in po
ſtilla. Et notandũ ꝙ ex hoc qđ dicit̃ hic. Qui comedebãt
carnem ſuillam ⁊c̄. Simul ꝯſumment̃. Expoſitores He-
breoꝝ credũt ſe habere efficax argumentum ad hoc ꝙ ſta-
tus xp̄ianitatis conſumendus eſt tempore meſſie inaniter
ſpectati: eo ꝙ xp̄iani veſcunt̃ carnibus ſuillis. non tamen
iudei nec etiam ſaraceni. Sed falſitas eoꝝ declarat̃ in glo.
maiori ſuꝑ Gene. vbi expreſſe habet̃ ꝙ omnia quoꝝ eſus
erat illicitus in ve. le. debebant eſſe licita ad eſum tempo-
re meſſie ⁊ ſpecialiter hoc dicũt de porco. vnde hoc qđ di-
citur. Qui comedebant carnẽ ſuillam. exponendũ eſt ꝓ-
ut in poſtilla. Conſequenter ſeptimo dicit. Ego aute3 opa
eorum ⁊c̄. in quo videt̃ oſtendere exordium apoſtolice do
ctrine. ſ. quõ ꝓceſſit poſt reſurrectõnem xp̄i qđ cõtinuatur
ad p̄dicta. ſpecialiter ad illud qđ dixerat. Peperit ſyon fi-
lios ſuos. Ad quod ſciendum ꝙ prout legitur in actibus
apoſtolorum. ij. capi. eo tempore quo ſpũſſanctus deſcen
dit in apoſtolos chriſti: erant in hieruſalem habitantes vi
ri religioſi ex omni natõne que ſub celo eſt: qui omnes vi
debant gloriam dei inq̄3tum videbant ipſos apoſtolos lo
quentes varijs linguis magnalia dei: que non niſi virtute
diuina fieri poterant. ⁊ hoc eſt quod dicit̃ hic. Ego autem
opera eorum ⁊ cogitatõnes eoꝝ ſc3 iudeoꝝ volentiũ ſup-
primere fidei veritatem: vnde ⁊ apoſtolos ⁊ diſcipulos in
tum ꝑſequebantur ꝙ omnes erant ꝯgregati ꝓpter metum
iudeorum in eoꝝ loco. ⁊ ſic deus ex opibus ⁊ cogitationi-
bus prauis iudeoꝝ bonũ elicuit. ſ. ꝯgregare apoſtolos cu3
omnibus gentibus ⁊ linguis vt viderent gloriam dei mo
do predicto. Et in hoc qđ dicit̃. Cum omnibus gentibus:
intelligat̃ diſtributio ꝓ generibus ſinguloꝝ ꝓut in mult̄
locis. Et ſequit̃. Et ponam in eis ſignum. ſ. in diſcipulos
ſignum ſancte crucis. quia crucifixũ cõiter p̄dicabant vel
ſignũ. i. miracula vel ſigna q̄ in nomine xp̄i faciebãt. iuxta
illud Math. vlti. Signa autem eos qui crediderint hec
ſequent̃. In nomine meo demonia eijcient ⁊c̄. Et mittam
ex eis qui ſaluati fuerint: vbi in hebreo hr̄. Qui euaſerint
q2 apl̄i ⁊ diſcipuli q̄ſi fugientes euaſerũt de ꝑſecutõne iu-
deoꝝ ab hieroſolymis ad gentes. ſ. ad gentiles. Exponan
tur cetera ꝓut in poſtilla: vſq̧ ibi. Et adducẽt om̄s fratres

veſtros:qđ videꝛ exponendū de martyribꝰ xpi. q̄ in diuerſis ꝑtibꝰ mūdi fuerūt ꝓ teſtimonio dei interfecti quoꝝ corpora ſeu oſſa adducunꝛ freq̄nter de cūctis gētibꝰ. In eq̄s ⁊ q̄drigis ⁊c̄.ſ.honorifice ⁊ diuerſis ⁊ varijs mōis.ad mōtē ſanctū meū hierl'm.ſ.ad ecciam. Quđ ſi inferat filij iſrl' munus in vaſe mūdo in domū dñi.q2 tāta veneratō fit reliquijs ſctōꝝ i eccia ſicut olim fiebat in tēplo :cū munus ſolenniſſimū ibi offerebaꝛ. Et hic innuit ꝓpheta tercium pertinens ad ꝑfectōnem noui ſtatus. In veteri enim lege corpa ſeu oſſa mortuorum erant immūda intantū ꝙ contaminabantur ſacerdotes q̄ ꝑ contactū mortuoꝝ.ſ; in no. le. h' non hꝛ. imo reliquie ſctōꝝ in altaribus ponūtur cuius differentie rō poteſt eē.q2 anime defunctorum in veteri lege q̄ntūcunq; ſancte fuiſſent:ſeparabanꝛ tñ a viſione diuina. vñ et corpa eoꝝ merito ſeꝑanda erant a ſanctuario:cuiꝰ oppoſitū ē i noſtra lege .in q̄ aīe ſctōꝝ beatifice dō ꝯiungunꝛ.vñ ad ꝑfectōez ſui ſtatꝰ pertinent predicta. Cōſequēter octauo dr̄. Et aſſumā ex eis ſacerdotes ⁊ leuitas. In quo innuiꝛ quartū ꝑtinēs ad ſtatus noue legis ꝑfectōnē.inq̄ntuʒ ſacerdotiū ipſius ſe extēdit ad oēs gentes ⁊ nō coartaꝛ ad certā tribū.ſicut in veteri lege. q̄ quidē extēſio ꝑtinet ad ꝑfectōez. ſicut noua lex ꝑfectior ē q̄ obligat oēs q̄; lex vetus que tm̄ obligat ppl'm antiquū. Et in hoc etiaʒ oñdiꝛ tranſlatio legis antique ad nouā.iuxta illud, Heb. vij.ca. Tranſlato ſacerdotio neceſſe eſt vt legis tranſlatio fiat.qđ tamē hebrei fatue negan de quo nō ē ad p̄ſens agēdum. Cetera exponanꝛ ꝓut in poſtilla.

¶ Explicit poſtilla fratris Nicolai de lyra ſuper Eſaiam ꝓphetam adiunctis additionibꝰ ⁊ replicis.

¶ Incipit expoſitio ꝓlogi in Hieremiam ꝓphetam.

a Hieremias ꝓpheta ⁊c̄. Iſtuʒ prologum dirigit b hieronymus ad paulā ⁊ euſtochiū: ad q̄ruꝫ inſtantiā tranſtulit librū iſtū. Diuidiꝛ aūt iſte ꝓlogus in q̄nq; ꝑticulas:in quaꝝ prima diciꝛ ꝙ lʒ iſte ꝓpheta ceteris prophetis ſimplicior vi deaꝛ in verbis:tñ in ſenſibus ē equalis. Unde dicit hiero. Hieremias ꝓpheta ⁊c̄. In ſecunda ꝑte ſimplicitatis huius rationem aſſig̃t in qua eum multipliciter cōmendat. ⁊ iſta pars icipit ibi bi. Porro ſimplicitas eloquij ⁊c̄. in q̄ commendatur a tribus primo a dignitate:ibi. Sacerdos ex ſacerdotibus. ſecundo a priuilegio gratie:ibi. Et in matris vtero ſanctificatus. tercio a ſtatꝰ ꝑfectōne:ibi. Uirginitate ⁊c̄. In tercia parte quatuor exp̄mūtur.ſ. prophetie tempꝰ.materia ⁊ locus: ⁊ prophete lamentatōis modus. Tempꝰ ꝓphetie exp̄miꝛ cū dr̄. Hic vaticinari exorſus eſt puer. Materia:ibi. Captiuitateʒ vrbis atq; iude ⁊c̄. Agit enim de captiuitate duarum tribuū. Locus tangitur cum dicitur. Unde in iuda tm̄ ⁊c̄. Lamentationis modis tangitur:ibi. Et ciuitatis ſue ruinas ⁊c̄. Et quia lamētatio metrice ſcribitur in hebreo:dicit ꝙ ſm̄ menſuras metri et verſuum diſtinxit ſententias in latino:ibi. Quod nos menſure metri ⁊c̄. In quarta tangitur modus agendi in libro iſto cū diciꝛ. Preterea ordinē viſionuʒ ⁊c̄. Ultimo dicit ꝙ q2 librū baruch omiſerat.cūq; libruʒ iſtū ad petitōem eaꝝ tranſtulerat cōtra ſe emulos prouocabat quos ſilendo cōpeſcere rectius erat:ibi. Librū baruch ⁊c̄. Lr̄a ſatis plana eſt. b ¶ Ruſticior.i.ſimplicior. ⁊ huic expoſitioni cōcordat lr̄a ſeq̄ns.ſ. Porro ſimplicitas eloquij. Aliqui tamē exponūt. b ¶ Ruſticior.i.rudior. q2 nō plano ſermone loquiꝛ ſicut Eſaias ſʒ ſub figuris c ¶ Sʒ ſenſibus par eſt. Sʒ cōtra hieronimꝰ dicit in gloſa in principio Eſaie. Nemo me putet. Eſaiam breuiter poſſe exponere cum vniuerſa domini ſacramenta contineat. ſʒ illud nuſq; legitur de Hieremia.ergo non videtur ſenſibus eē par Eſaie. Item in principio Ezechielis dicit gloſa hieronymi. Ezechielis difficultatem hebreoꝝ monſtrat traditio.niſi ei quis apō eos ſacerdotal' miniſterij dignitatē.id eſt.xxx.ānos impleuerit. nec principia geneſeos nec cātica cāticoꝝ.nec exordium Ezechielis: vel finem legere ꝑmittitur:vt ad plenā ſententiā vt myſticos intellectus plenū hūane nature tempꝰ accedat.ſed hoc nuſq; de Hieremia legiꝛ. quomodo ergo dicitur ſenſibꝰ par. Reſpōdeo par ſenſibꝰ dr̄.quia vtrobiq; de xp̄o ⁊ de captiuitate duaꝝ tribuū prophetizaꝛ.ſtilus tñ ꝓfundior in alijs inueniꝛ. d ¶ Anathotites.i. de anathot. f ¶ Uiculꝰ.ſ.anathot e ¶ Eſt vſq; hodie diſtans tribꝰ milibꝰ.i. tribus miliaribus. g ¶ Sctificatꝰ. Unde hie.j. Añq; exieris de ventre ſctificaui te.qđ de alijs nō legiꝛ. h ¶ Uirginitate ſua euāgelicū vl rū.ſ.euāgelica ꝑfectōe p̄ditꝰ. i ¶ Chriſti eccie dedicans id ē copulās.ꝑ h' em̄ ꝙ ſub lege ſuabat ꝟginitatē in ſacerdotio:p̄rendebat ⁊ in ſe ꝯtinentie ꝑfectōez q̄ doceꝛ in euāgelio. Signanꝛ aūt dr̄ xp̄i eccie dedicans.i. inſeꝑabiliꝛ ꝑ fidē adherēs. k ¶ Uaticinari.i.ꝓphetare. l ¶ Exorſus eſt.i.incepit.ordior diris orditꝰ ſuʒ:vel orſus ſum:dr̄ telaʒ ponere.⁊ q2 q̄ telā ponit tūc eā incipit:iō ordiri poniꝛ ꝓ pricipe.⁊ cōponiꝛ exordior.vñ exorſus m ¶ Puer. Hiere.j. Ecce neſcio loq̄ q2 puer ego ſum ⁊c̄. n ¶ Urbis hieruſalem atq; iude.i.duarū tribuū. o ¶ Oculis carneis. Unde hiere.xxxix. Poſtq; p̄dixerat captiuitatē hieruſalem ⁊ trāſlationē populi in babylonē legiꝛ ꝙ nabuch.rex babylonis p̄cepit nabuzardan vt tolleret hieremiā ⁊ nihil mali ei faceret. Sed q̄re non prophetizat de captiuitate decem tribuū ſed duarum tm̄ reddit cām cum dicit.

¶ Incipit prefatio in Hieremiam prophetam.

b Hec interp̄tatio hieronymi eſt. Si q̄d i ea nouerit ſm̄ hebreos codices exploretur. Alia eſt ſeptuaginta interpretuʒ eccleſijs vſitata. Que q̄uis nonnulla aliter habeat q̄; in hebreis codicibus inuenitur: tamē vtraq;.i.ſʒ ſeptuagita ⁊ ſʒ hebream apoſtolica auctoritate firmata eſt:non errore neq; reprehēſione ſuꝑiori ſʒ certo ꝯſilio ſeptuaginta nōnulli aliter dixiſſe vel ꝯtexuiſſe intelligūꝛ. Qđ iō p̄monemꝰ ne quiſq; alteraʒ ex altera velit emēdare. qđ ſingulorum in ſuo genere veritas obſeruanda eſt.

¶ Incipit ꝓlogus i eundē

a Hieremias prophe
h ta cui hic prologus ſcribitur ſermone quidem apud hebreos eſaie ⁊ oſee ⁊ q̄buſdā
b alijs ꝓphetis videꝛ eē ruſti
c cior ſʒ ſenſibꝰ par eſt q̄ppe q̄ eodem ſpiritu ꝓphetauerit. Porro ſimplicitas eloquij de loco ei in quo natus ē accidit.
d Fuit em̄ anathotites
e qui eſt vſq; hodie viculus
f
g tribus ab hieroſolymis diſtās milibꝰ: ſacerdos ex ſacerdotibꝰ ⁊ i matris vtero
h ſanctificatꝰ: ꝟginitate ſua
i euāgelicū viꝝ xp̄i eccie de
l dicās. Hic vaticinari exor
m ſus eſt puer: ⁊ captiuitatē
n vrbis atq; iudee nō ſolum
o ſpū: ſʒ ⁊ oclis carnis intuite.

p tus ē. Jā decē trib⁹ iſrl'aſ-
ſyrij i medos tranſtulerāt
q iā terras eaꝝ colonie gen-
r s t tiū poſſidebāt Und i iuda
v tm̄: ⁊ in beniamin prophe
tauit: ⁊ ciuitatis ſue ruinaſ
x quadruplici planxit alpha
y beto: qđ nos menſure me-
ȝ tri verſibuſqȝ reddidimus
Preterea ordinē viſionuȝ
qui apud grecos ⁊ latinos
a omnino cōfuſus eſt ad pri
ſtinam fidem correximus.
Librum auteȝ Baruch no
tarij eius: qui apud hebre
os nec legitur nec habetur
b ꝑtermiſimus: pro his om-
nibus maledicta ab emulꝭ
c preſtolantes: quib⁹ me ne
ceſſe eſt per ſingula opuſcu
la reſpondere. Et hoc pati
d or: quia vos cogitis. Cete
e rum ad compendium ma-
e f li rectius fuerat moduȝ fu
g rori eoꝝ ſilentio meo ponē
ꝙ quotidie noui aliqđ ſcri
ptitantem inuidoꝝ in ſani
am prouocare.

Item alius prologus in eundem.

Iachiȝ filius io
ſie cui⁹ terciode
cimo anno pro-
phetare orſus ē
Hieremias: ſub quo ⁊ Ol
da mlier prophetauit: ipē
eſt qui alio nomine appel-
latur Eliachim: ⁊ regnauit
ſup tribum Juda et hieru-
ſalem annis vndecim. Cui
ſucceſſit i regnum fili⁹ Jo-
achin cognomēto Jeconi
as: qui tercio menſe regni
eius die decima captus a
ducibus Nabuchodono-
ſor ductus ē in babylonē:
et in loco eius conſtitutus
eſt Sedechias filius Jo-
ſie patruus eius cui⁹ anno
vndecimo hirlm̄ capta atȝ
ſubuerſa eſt. Nemo igitur
putȝ eundem in Danielis
ꝑncipio Joachin q̇ in eze-
chielꝭ exordio ioachim ſcri
bitur Iſte extremam ſylla
bā chim habet. ille chin. ⁊
ob hanc cauſā in euāgelio
ſm̄ Matheum vna videtꝭ
deeſſe generatō. quia ſecū
da teſſeredecas i ioachim
deſinit filium Joſie. ⁊ tcia
incipit a Joachin a filio io
achim. Qđ ignorans por-
phirius calumniā inſtruit
eccľie: ſuam oſtendens im
peritiam: dum euāgeliſtaȝ
Matheuȝ arguere nitiꝭ fal
ſitatis. Quodqȝ traditum
ſcribitur ioachim mōſtrat
non aduerſariorum fortitu
dinis fuiſſe victoriam ſ3 do
mini voluntatis.

Incipit argumentum in eundem.

Hieremias anna
thotites: qui eſt
viculuſ tribus a
hieroſolymis di
ſtās milibus apud taph-
nas in egypto a populo la
pidibus obrutus occubu
it. Jacet vero in eo loco ſe
pultus: quo dudum Pha
rao rex habitauerat. Et q̇-
niam poſtulatione ſua đ fu
gatis ab eodem loco ſerpē
tibus egyptioſ a tactu aſpi
dum facit eſſe ſecuros: ma-
gna eum ibi religione egy-
ptij venerantur.
Explicit argumentum.

p Jam em̄ ⁊c. continua ſic. Non ſolum ſpiritu reuelan-
te: ſed oculis corporis intuitus eſt captiuitatem duarum
tribuum. Jam em̄ decem tribus iſrahel aſſyrij in medos
tranſtulerant. Unde. iiij. Regum. xvij. Tranſlatus eſt iſ-
rahel de terra ſua in aſſyrios ⁊c. q Jam terras earū co-
lonie gentium poſſi
debant. Colonia di-
citur vrbs vel caſtꝝ
quod ꝑ defectu in-
digenaruȝ nouis co
lonis adimpletur.
Item colonia dici-
tur agricultura vel
cultus religioniſ qꝛ
ergo indigenis. id ē
decē tribubus in aſ
ſyrios tranſlatis rex
Aſſyriorū miſit gen
tes de babylone ⁊ đ
chuta et de ahaiath
et de emath ⁊ de ſe-
pharuaim que pro
filijs iſrael poſſede-
runt Samariam: et
habitauerunt in vr-
bibus eius: vnde di
citur hic.
r Colonie gentiū.
id eſt gentes colen-
tes. id eſt inhabitan
tes vrbes decem tri
buum poſſidebant
terras earum: vel co
lonie. id eſt agricul-
ture.
s Gentium. id eſt
gentes agriculture
dedite. quia a rege
aſſyriorum miſſe e-
rant ad colendam ſi
bi terram decem tri-
buum. Poſſidebāt
terras earum. Uel
colonie gentium. id
eſt gentes variū cul
tum religionis ha-
bētes. quia ſicut di-
citur. iiij. Reg. xvij.
Unaqueqꝫ gens fa
bricata eſt deum ſu
um. Poſſidebat ter
ras earum.
t In iuda tm̄. id ē
in duab⁹ tribubus.
v Et in beniamin
id eſt hieruſalem: qꝛ
in ſorte beniamin ꝑ
mo fuit hieruſalem
ſicut dictum eſt ſu-
pra circa finem pro-
logi in hieremiam.
x Quadruplici
planxit vel diſtinx-
it alphabeto illđ ex-
poſitum eſt ſupra in epiſtola ad paulinum.
y Quod ſcilicet quadruplex alphabetum. ȝ Nos in
tranſlatōne noſtra. ȝ Menſure metri verſibuſqꝫ reddi
dimus. i. iuxta menſuras metri ⁊ verſuum quas habet in
hebraico diſtinximus in latino. quia diſtinximus ſenten-
tias ſm̄ dictas men
ſuras. metrice ei ſcri
buntur treni in He
braico: et ſub certis
clauſularum men-
ſuris diſtinguuntur
in latino.
a Ad priſtinā fidē
id eſt iuxta hebraicā
veritatem cui fides
debet adhiberi.
b Pretermiſimuſ
quia non eſt de ca-
none ſed poſtmodū
tranſlat⁹ fuit de gre-
co in latinum: iuxta
vulgatam editōneȝ
in qua inuenit⁹ eſt.
c Preſtolantes. i.
expectantes. verſus
Preſtolor expecto
preſtolor querere di
co. Paula fuit que-
dam matrona Ro-
mana cuius filia fu-
it euſtochium de q̇-
bus inuenies ſatis
ſupra in prologo ſu
per Joſie verſus fi-
nem.
d Ceterum. ꝑ ſed.
e Rectius fuerat
ad compendium. i.
ad abbreuiatōnem.
e Mali. vitandi in
alijs. ſcilicet in emu
lis meis. vnde non
dicit rectius abſolu
te: ſed addit. Ad cō-
pendium mali po-
nere modum. id eſt
finem.
f Furori. id eſt de-
tractioni.
g Eorum quia q̄ſi
furibundi detrahūt
mihi. cetera plana
ſunt.

Explicit qualiſcū
ꝙ expoſitio iſtius ꝓ
logi.